

1000490367

70

FR/31

40.000/3

4h - 415p - 14h/28p - 12h

T-469

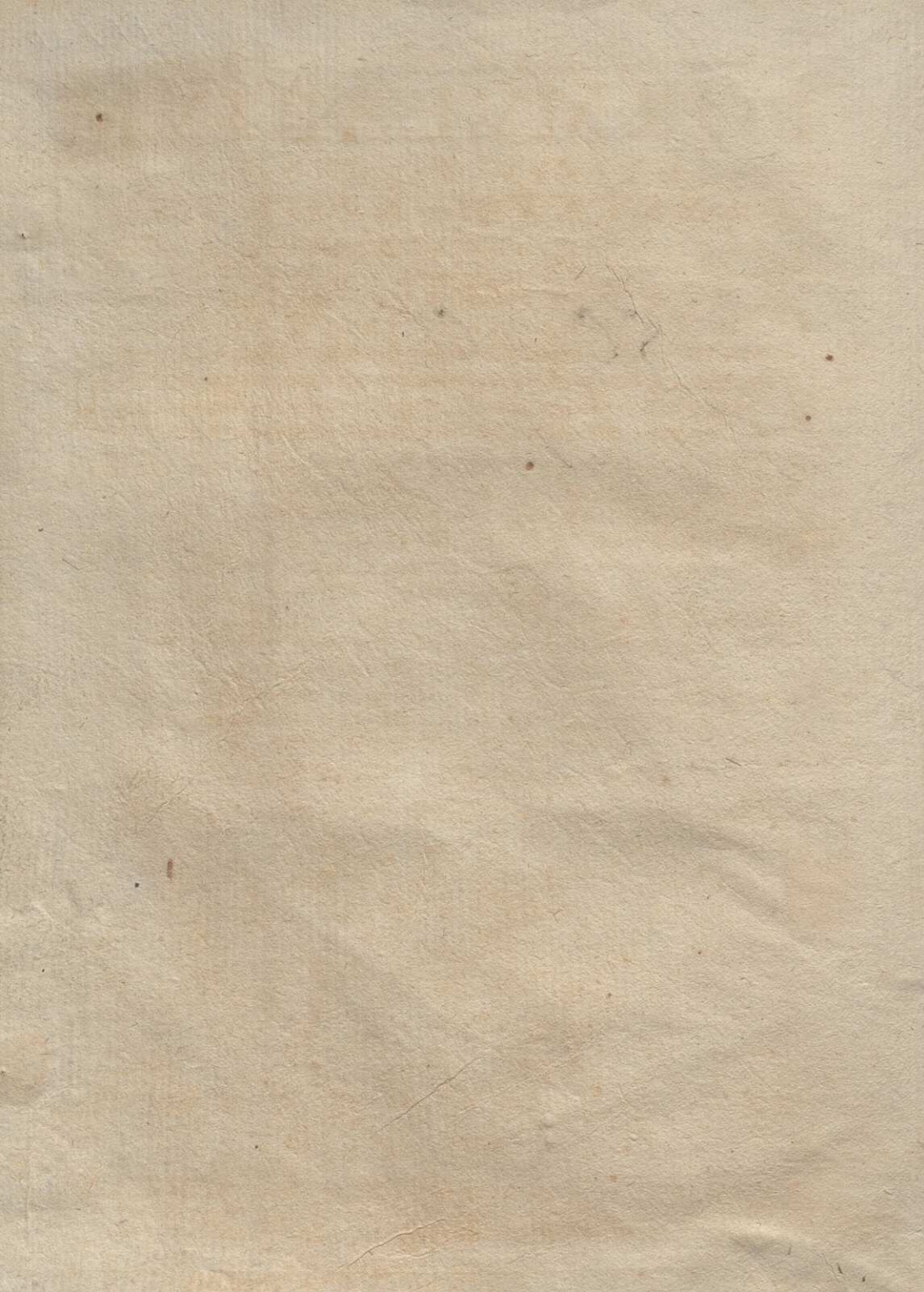
Ct. 183

Requinto
Completo

56 - 6 -

CB1000490367

FRXVII/34

SALVSTII TIBERII A CORNETO
FORMVLARIVM
CVIVSVIS GENERIS
INSTRVMENTORVM,

Ad stylum, & communem vsum Romanæ Curix, Urbis, & Orbis
accommodatissimum, receptissimum, & vtilissimum.

CONIECTIS IN HOC PROSPERI ILLIVS CAMPANI,
& aliorum peritissimorum in arte virorum formis aliquot, & exemplis
recognitis, & comprobatis Testamentorum, donationum, feudi, con-
cessionis, & primogenituræ, aliorumque contractuum; maxima
auctoris diligentia vndeunq. conquisitis, atq. collectis.

CVM EXTENSIONE, ET EXPLANATIONE ETIAM IPSIVS AVCTORIS,
singularum, singulis tabulis pro earum varietate variè interiectarum; necnon
declaratione diuersarum materiarum ad artem notariatus pertinentium.

ET IN HAC POSTREMA EDITIONE AB IPSO AVCTORE
multis in locis auctum. & locupletatum, vna cum alijs formulis
diuersorum generum Instrumentorum.

Addito denuo in hac nouissima editioe breui tractatu de Clausulis quotidianis variorum
Instrumentorum. Et modo procedendi ad executionem litterarum
compulsorialium nunc primum in lucem edito.

**Iudice adiecto, vel copiosissimo, quo singulæ Formulæ, harum clausulæ, artis variæ ma-
teriæ, cum declarationibus, & determinationibus earundem capitulaque
singula nullo negotio reperiri poterunt.**

Cum nouis additionibus Vincenij Monaldi.

Cum Priuilegio Summi Pontificis, & auctoritate Superiorum.

ROMAE, Apud Gulielmum Facciottum. **M.DC.XXI.**

Ad instantiam, & expensis Antonij Rossetti Bibliopolæ
Ad Signum Portæ Aureæ.

Formularium Instrumentorum Salustij Tiberij iterum excussum ego infrascriptus vidi, & diligenter perlegi ita annuente Reuerendissimo Pat. Hiacynto Petronio Sacri Palatij Magistro, & nihil in eo reperi quod vel bonis moribus, vel religioni aduerfetur. In quorum fidem Romæ die 26. Nouembris 1620.

Ita est Angelus Lucianus I. V. D. & in Romano Gymnasio Iuris Pontificij professor ordinarius.

Imprimatur, si videbitur Reuerendiss. Pat. Magistri Sacri Palatij Apostolici.

Cæsar Fidelis Vicesgerens.

Imprimatur. Fr. Gregorius Donatus Romanus, Magister, & Socius Reuerendiss. P. Fr. Hyacinthi Petronij Romani, Sacri Palatij Apostolici Magistri, Ord. Præd.

PAVLVS PAPA V.

Ad futuram rei memoriam.

V M sicut dilectus filius Antonius Rossetti Vr̄bis nostr̄ae Bibliopola Nobis nuper exponi fecit ipse librum quendam Formularium Instrumentorum à dilecto etiam filio Tiberio Salustio compositum cum additione dilecti pariter filij Vincentij Monaldi in lucem edere intendat, ac vereatur, ne postquam in lucem prodierit, alij, qui ex alieno labore lucrum quærunt librum huiusmodi typis cudi facere curent in ipsius Antonij præiudicium; Nos eius indemnitati, ne ex impressione huiusmodi

aliquod dispendium patiatur providere, ipsumque specialibus favoribus, & gratijs prosequi volentes, & à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis à iure, vel ab homine quauis occasione, vel causa latis siquibus quomodo-libet innodatus existit ad effectum præsentium duntaxat consequendū harum serie absoluentes, & absolutum fore censentes suspensionibus ipsius Antonij nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, eidem Antonio vt decennio proximo durante à primæua libri huiusmodi, dummodo tamen antea à dilecto filio Magistro Sacri Palatii approbatus fuerit impressione computanda, nemo tam in Vr̄be, quàm in vniuerso Statu Ecclesiastico mediate, vel immediate nobis subiecto librum huiusmodi sine speciali dicti Antonij, aut eius hæredum, & successorum, vel ab eis causam habentium licentia imprimere, seu ab alio, vel alijs impressum, vendere, seu venalem habere, vel proponere possit auctoritate Apostolica tenore præsentium concedimus, & indulgemus. Inhibentes propterea Vniuersis, & singulis vtiusque sexus Christianidelibus, præsertim librorum Impressoribus sub quingentorum ducatorum auri de Camera, & amissionis librorum, & typorum omnium pro vna Cameræ nostræ Apostolicæ, ac pro alia eidem Antonio, & reliqua tertijs partibus accusatori, & Iudici exequenti irremissibiliter applicandis, eo ipso, absque vlla declaratione incurrendis pœnis, ne dicto decennio durante librum prædictum, aut aliquam eius partem etiam prætextu additionum, aut explanationum, tam in magno, quàm in paruo folio, ac tam in Vr̄be, quàm in Vniuerso Statu Ecclesiastico prædictis sine huiusmodi licentia imprimere, aut ab

alio, vel alijs impressum vendere, seu venalem habere, vel proponere quoquo modo audeant, seu præsumant. Mandantes propterea dilectis filiis nostris, & Apostolicæ Sedis de latere Legatis, seu eorum Vicelegatis, ac Præfidentibus, Gubernatoribus, Prætoribus, & alijs Iustitiæ ministris Prouinciarum, Ciuitatum, Terrarum, & locorum Status nostri Ecclesiastici prædictis, quatenus eidem Antonio eiusque hæredibus, & successoribus, seu ab eis causam habentibus huiusmodi in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes quandocumq; ab eodem Antonio, seu alijs prædictis fuerint requisiti pænas prædictas contra quoscumque inobedientes irremissibiliter exequantur. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac quibusuis statutis, & consuetudinibus etiam iuramento confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegijs quoque indultis, & litteris Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis, cæterisque contrarijs quibuscumque. Volumus autem quod præsentium transumptis, etiam impressis manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Tusculi sub annulo Piscatoris die xiiij. Septembris MDCXX. Pontificatus nostri. Anno Decimosexto.

S. Card. S. Sufannæ .

ILLVSTRI
PHILIPPO
VBERTINO.

ANTONIVS ROSETTVS. F.

AGNVM enimuerò, expeditum-
que subsidium publicæ, priuatæque
vtilitati vir industrius, ac diligens
Salustius Tiberius attulit, qui cum
formulas omnes, quibus humana
societas, & ciuilis vita propemo-
dum alitur, in vnum collegisset, eas
magistratibus omnibus ad lites dirimendas, ciuiumque
negocia conficienda viam aperuit. qua nec opportunior,
nec facilior esse potest. Huius rei testimonium est com-
munis omnium voluntas, qua aureus iste libellus, cum
primùm lucem vidit, fuit exceptus, eorumque voces
assiduæ, quibus Bibliopolarum Officinæ quotidie per-
sonant, qui Salustij Tiberij Formularium quæritant.
Ut igitur multorum cupiditati facerem satis, mearum
esse

esse partium existimaui optatissimos hosce viri eruditissimi labores de integro typis dare, quos dum alicui exhibere cogito, tu mihi Philippæ Vbertinæ primus occurristi, qui me semper, quæ tua est humanitas, inter cariora tibi capita numerasti. Quare nemini arbitror durum videri poterit, me ex omnibus vnum eligisse te, cui munus hoc grati animi argumentum offerrem; si tamen ante cognouerit, quam multis ipse tibi beneficijs, ac meritis sim obligatus, quanta te in primis obseruantia colam, quàm arcto demum amicitia vinculo me tua tibi facilitas alligarit. Cape igitur vir Illustris de me tenuitate hoc haud tenue munus, quod cum se ipso satis, superque sit diues, necesse non habet prætium ab eo accipere qui donat. Atque vt intelligam leue hoc meæ non leuis erga te voluntatis indicium tibi fuisse non ingratum, illud hilari vultu, & beneuola frontis significatione precor excipito. Vale.

BELGIUS AD IUVENES,

Προφητικόν.

QUOS concepta latet contractus formula iuris
 Huc cupidi Iuvenes ferte, citiq; pedes.
 Prædia siue loces; vendas; aut rustica mutes,
 Aut urbana, geras nomen & alterius,
 Ius tibi si quæras, aut emphyteoticon ipsum;
 Aut feudale sacris dignus ab Auspicjs;
 Hoc tibi, cum cessat, seu ius renouarit utrumque,
 Huius, & illius, qui fuerit dominus;
 Seu titulis primæ decorandus sit genitura,
 Editus è natis, qui tibi primus erit;
 Mutuus aut nummus, seu quosuis detur in usus;
 Veneat annosus, vel tibi fortis equus;
 Seu merces mutet, vectoris nautica pignus;
 Supremum fuerit mentis & elogium;
 Ultima sit cæci, sit muti certa voluntas;
 Integra de rebus sit moriture tuis;
 Aut tibi munificus charo quis donet amico;
 Aut dones quoque gratos & ipse modo;
 Vel sibi si dederint uxori rite maritus,
 Uxor & ipsa suo mutua dona viro;
 Sit (tibi connubio pulchram iuncture puellam)
 Dos promissa, pari sit tibi scripta modo,
 A domino sugiens vel clamet seruus Alylum;
 Ulterius molis, vel patris imperium;
 Aut sit cura bonis; ventri; seu danda minori;
 Aut sua fundenti; seu furiose tibi;

Arrogo

Arrogo qui suus est, si patris adopto suumue :
Est tua resq; rei consocianda mea :
Qua sunt communes, seu fit diuisio rerum,
Se, sociusq; suo separat à socio.
Seu maus dubiam dubius, componere litem :
Siue quòd hanc rectum terminet arbitrium :
Siue Corinthiaco fuscis ex are metallis
Campanam confles, ingeniose, cauam :
Quæ Capitolini teretes Iouis impleat aures
Aerio pulsa, & grauiore sono.
Denique contractus ne vos iam nesciat ullus :
Huc, inquam, iuuenes, nec mora, ferte pedes.
En varias varia contextas arte tabellas,
Cuiq; suas aptè dat Liber, atque notas.
Haud nota nota, notis fit iuris notior omnis :
Ductor es ò nota, docta TIBERI, nota
Unius est vnus, sed multis commoda multus,
Credite multa feret commodus iste labor.
Utile discat opus, iusto hoc sibi vendicet auro
Vestrum quisque legat, doctior unde fiat.
Dicite, Nestoreos viuatq; TIBERIUS annos,
Et caua perpetui dum fluet vnda Tybris.
Albula saue, tuis Tyberinum mergis in vndis;
Mors unde; hunc mitis dat Tyber, unde Salus:

De officio Notariorum. Cap. I.

- 1 **N**imia Tabellionum imperitia mundum destruit.
- 2 Quædam dicuntur de Notarijs notatu digna.
- 3 Notarij experti sunt summopere laudandi.
- 4 Renunciatio benefico. vell. facta ad certificationem Notarij legum ignari, inualida est.
- 5 Secus si iuramentum interuenit.

- Notarij officium magnæ auctoritatis est, maioris tamen pericali, quippe, quia dicebat Bald. conf 6. lib 1. & in repetit. Ias. in l. si filius à patre col. fin. ff. de liber & posth. quod nimia notariorum imperitia mundum destruit. & notarij conscientia proborum virorū in magno discrimine, & subdit ibi Alex. quod Notarij multoties sūt imperitiores testatore, & dicit Roman. singul. 2. quod sunt sicut picacus, & pica, qui stant in domo Dominorū, & dicunt ea, quæ audiunt, & nesciunt, quid dicant; non desūt tamen multi legales, & experti, quorū operæ necessariae sunt, & hi summè laudandi, & honorandi, Cagnol in l. si librarius nu. 1. ff. de reg. iur. optimū igitur foret, vt aliqua Pontificia Constitutione prouideretur, vt non nisi præuio diligenti examine idonei admittantur, imperiti verò explodātur. Ceterū hic quædam animaduertenda statui, quæ obseruari debeant ab ipsis Notarijs, & quæ ad eorum officium spectēt, virtutemq; & intellectum clausularū diuersorū instrumentorum contractuum, & vltimarum voluntatum pro meis licet tenuibus viribus explicare: quoniam si in instrumento, vt puta mulierum, vel minorum, filiorum sam, assertant Notarij se eos de benef. Senatuscōsulti Velleiani, aut Macedoniani certiorasse, si tamen interrogentur, quid sit Velleianum,

- vel Macedonianum, respōdeantq; se nescire, controuersum, nec semel dubitatum fuit de validitate talis instrumenti, nec defuere aliqui, qui affirmarunt talem renūciationem non valere, vt per Rip. in l. cetero col. 17. ff. de vulg. Ias. in l. si duo patroni §. idem Iulianus col. 3. & 4. ff. de iureiur. idem Rip. in l. 1. col. si cert. pet. Alex. in apof. ad Bart. in l. fin. §. fin. ff. ad vell. Felyn. in cap. si diligenti, de præscript. licet stante iuramento, contrarium teneat idem Alex. in l. sciendum col. 3. sub n. 33. in fin. ff. de verb. oblig. Alciat. de præsumpt. regul. 3. præsumpt. 13. Cepol. conf 195. & hanc opinionem sequitur Cagnol. in d. l. si librarius sub n. 35. idem non inutiliter statuendum fore cōsui, libellum hunc in lucem edere, si non professis, saltem tyronibus profuturum.

De venditione. Cap. II.

- 1 **F**ormulam instrumenti venditionis domus. habes infra in 2. lib.
- 2 Requirita instrumenti.
- 3 Clausula illa sponit, & ex eius certa scientia quid operatur in contractu.
- 4 Consines rei vendita, quomodo, & qualiter sint exprimendi.
- 5 Consines in instrumento enunciatii probant dominium.
- 6 Clausula (iure proprio) ponitur quando venditio fit à vero Domino proprietatis.
- 7 Clausula (vendidit, & dedit) quid operatur.
- 8 Differentia inter dare, & tradere.
- 9 Clausula illa (tradidit) quando debet poni in instrumento.
- 10 Forma affectationis possessionis vigore clausule prædictæ.
- 11 Virtus sed intellectus clausule ad habendū.

FORMVLARI INSTRVMENT.

- 12 *Clausula cessionis iurium, cum constitutione procuratorie irrevocabilis, quid operetur.*
- 13 *Declaratio vitium, & de rebus actionum, & quare dictum sit prius de realibus, quam de personilibus.*
- 14 *Clausula dans licentiam, & constitui, quid operetur.*
- 15 *Constitutarius habet etiam remedium recuperando.*
- 16 *Emptio interuentum pretij requirit.*
- 17 *Cum pretium soluitur in presenti pecunia, non opus est renunciare exceptioni non numerate pecunie.*
- 18 *Clausula (& si plus ualerit) quomodo sit extendenda, & intelligenda.*
- 19 *Et quando venditori competat remedium l. 2. C. de rescind. vend. & quando non competat.*
- 20 *Et an huic remedio renunciari possit.*
- 21 *Et an in tali casu donatio requirat inscriptionem.*
- 22 *Promissio de defendendo emptorem ab omni molestante persona, quomodo intelligatur.*
- 23 *Et quando dicitur (de iure, & de facto,) quomodo intelligatur.*
- 24 *Expulsus de possessione interdictione unde vi, non agit de euictione.*
- 25 *In clausula (licet non inferre) non est inutile penam adijcere.*
- 26 *Pactum de suscipiendo litem in se prodest emptori.*
- 27 *Emptor an teneatur appellare.*
- 28 *Emptor quando non teneatur appellare.*
- 29 *Clausula (de faciendo consentire) quid operetur.*
- 30 *Clausula (etiam si de lite euictione non fuerit certificatus) quid imponet.*
- 31 *Venditor de lite mota certificari debet.*
- 32 *Clausula (ad duplum) quomodo intelligatur.*
- 33 *Dictio (qualitercunque res euincatur) quid imponet.*

dexteris, qui bona cuncta mortalibus tribuit, & tons est sapientiæ, & omnium scientiarum elargitor, ut meptem meam illuminet, linguamq; meam dirigat, ut in huiusmodi contractus clausularum explicatione referre, & exprimere valeam, quæ diuine maiestatis gratia, auditores præsertim notarios delectent, eosq; in eis instruant ab laudem, & gloriam suæ incomprehensibilis diuinitatis, eiusq; gloriosissimæ Mariæ, & totius celestis curiæ. Ad euidetiã igitur clausularum præscriptæ formæ, præmittendũ erit, quod clausula illa (sponte, & ex eius certa scientia, & spontanea voluntate) licet confessio errantis nulla sit, in tantum quod iuramentum reddit inualidum, secundum Bald. in cap. 1. item sacramenta in 2. col. de pactu. iuram. firm. tamen secũdũ aliquos pactu. interpretes, clausula hæc tantæ est virtutis, quod error probari non potest, addit. Bald. in l. 4. §. si. ff. si quis caus. ibi tamen vide de modo probandi, idem etiam attestatur Alex. in l. si dari sub nu. 2. ff. de verb. oblig. Item tollit conditionem indebiti, quæ non competit promittenti indebitum scienter, Bart. in l. fin. idem quæsiit in 1. col. vers. & per hoc puto ff. de cond. indeb. ubi dicitur, quod nisi d. clausula ponatur, non tollitur cond. indeb. amplius dicit Alex. ibi in §. 1. quod dicta clausula (ex certa scientia) operatur, quantum clausula (& si indebitè promissio facta costaret, ex nunc donat) ut per Bart. in d. §. idem quæsiit in 2. col. in fin.

4 Confines autem rei venditæ singulatim describantur, nam res immobiles alienatæ, seu venditæ determinari debent in instrumento, per quantitates, qualitates, loca, & latera, ut per Speculat. in §. nunc sciendum 3. part. lib. 4. sub num. 1. t. de empt. & vendit. Confines autem in instrumento enunciat, præsertim in facto antiquo probant dominium inter partes enunciant. es. & illis statur, ut not. in l. cum aliquis, & ibi gloss. in versic. ex hoc C. de iure deliberan. quia quilibet Dominus præsumitur seire confiniã rei suæ, ut dicit Alexan. in cons. 86. in 2. col. 3. vol.

Nota, quod clausula illa (iure proprio) ponitur, quando venditio fit à vero Domino proprietaris, ille enim dicitur possidere pleno iure, qui possidet, ut Dominus l. 1. C. de reuocand. donation. & quando quis habet proprietatem, & usufructum, & ius alie-

1 **S**icut in cuiuslibet contractus initio nomen Domini est inuocandum, & alia requisita pro illius validitate præmittenda sunt, de quibus habetur per Bart. in l. non putauit §. non quis ff. de contrah. & in l. diuus ff. de testam. milit. Bald. in l. 1. C. de iur. & fic. ignor. ita etiam in hoc meo opere inchoando & prosequendo diuini auxilium humiliter imploro, ut ille sit à meis

alienandi tanquam rem propriam, tunc illius dominium in accipientem transfertur; & hoc dicitur ad differentiam rei emphiteoticæ, quæ ab ipso emphiteota traditur, seu iure proprio vendi non potest: quia ad eam proprietates non pertinet, ut per Specul. in d. S. nunc sciendum sub num. 7. veri. iure proprio eod. tit. Clausula (vendidit, dedit, & concessit) operatur, quod

7 si venditor est Dominus, intelligitur dare, idest dominium transferre in emptorem, ut per Bart. in l. ex empto in fin. princ. ff. de act. empt. & plenius in l. fin. in r. col. in vers. & ideo instrumenta, quæ sunt, ff. de cond. ob caus. Differentia autem inter dare, & tradere est, scilicet dare, idest dominium transferre, si venditor est Dominus, ut superius dictum est; si vero non est Dominus, tunc solum tradere intelligitur, ut per eund. m. Bart. in d. l. ex empto eod. tit.

8 Illud quoque non est ignorandum, quod clausula illa (tradidit) posita in instrumento venditionis, seu donationis, probat traditionem solum, quando tempore instrumenti potuit intervenire; ut puta quia res vendita erat præsens, alias regulariter probat licentiam apprehendendi possessionem, Bald. sing. in l. iudicia C. de rei vend. in r. col. in vers. sed iuxta hoc quæro, Lanfranc. in cap. quonia contra vers. testes de proba. Eo enim casu tunc in instrumento sic dicitur, cuius rei possessionem idem venditor

9 coram me Notario, & testibus infra scriptis, tradidit ipsi emptori, ibidem præsentis, ostium ipsius domus in eius manibus ponendo, & ipsum in dictam domum corporaliter introducendo: qui emptor ipsam possessionem corporaliter apprehendens, asseruit, & protestatus fuit se ex nunc non tantum corpore, sed etiam animo possidere. Si autem de terra dicatur, ipsam possessionem corporaliter intrando, & deterrando, & protestando se, non tantum corpore, sed etiam animo possidere.

10 Clausula illa ad habendum, tenendum, &c. tenendum scilicet naturaliter, & de facto intelligitur, possidendum vero civiliter, & de iure, quia civilis possessio causa dominij acquirendi inuenta est; licet possessio sit tantum naturalis, & non civilis, ut illa, quam habet emphiteota, usufructuaria, vel vassallus, ut per Specul. in S.

11 lib. 4. sub nu. 2. de empt. & vend. cui additur etiam, & perpetuo faciendum, quod videtur locum habere in rebus immobilibus; quarum dominium transit in accipientem, ut perpetuo, & sine præfinitione temporis emptori, & eius successoribus, sicut verò Domino liceat facere de re emptâ, quicquid velit, ut ibi sub dicto numero.

12 Celsit omnia iura, & actiones reales, & personales, & in rem suam constituit dictum emptorem, operatur, quod possit emptor agere rei vindicatione, quamvis non sit secuta traditio Dyn. in reg. pro possessore lib. 6. Bart. in l. si ager in fin.

Item operatur, quod secundus emptor non teneatur denunciare litem motam in suo auctoritate, sed potest denunciare primo venditori, (idest auctori venditoris sui) Bart. in l. si pro S. pro evictione in fin. ff. de evictione, & plene in l. Iul. S. qui fundum in r. col. in princ. in vers. quæro vendidi ff. de verb. oblig. idem Bart. in l. per diuersas C. mandati, & quod emptor possit agere contra auctorem venditoris sui, ut suscipiat in se iudicium evictionis, Bald. in l. r. in fin. C. de iur. dot.

Item operatur, quod conductor, vel inquilinus teneatur stare emptori, cui alias non cogetur, ut per Bart. in l. qui fundum ad fin. ff. locati.

Item operatur, ut in emptorem transeat directæ actiones, sine celsione, sine quibus alias transirent utiles tantum, idem Bart. in l. creditor S. pen. ff. de act. empt. quem omnino vide in l. si ager ff. de rei vend. Item operatur, ut possit emptor dictam rem loco pignoris retinere, Bart. in l. fin. in princ. ff. de distract. pign.

13 Directa autem est illa, quæ oritur ex contractu, vel quasi contractu. Utiles autem est illa, quæ datur celsionario, vel emptori, ut per Cast. in l. ex legato sub nu. 1. C. de legatis. Et quare dictum sit prius de realibus, quam personalibus, cum quemadmodum personarum sunt digniores res, iustissime in princ. ff. de edil. edict. ita actiones personales debent censi digniores realibus. Tu dic quod licet personarum sint digniores rebus, tamen actiones reales censentur digniores personalibus, quia firmiter habent, & plenius præiudicant, nam competunt pro iure, quod quis habet in re contra quemcumque detinentem, quamvis nullo iure sit obligatus. Personales

autem

A 2

4.

autem competunt pro iure, quod quis habet ad rem, seu pro obligatione, quam habet contra obligatum, & sic contra alium non competunt, Iaf. in l. 1. ff. de reb. cred. sub nu. 1. & 14.

14. Clausula dans licentiam emptori intrandi possessionem propria auctoritate, & donec, &c. constituit se precario nomine possidere. Operatur, vt emptor possit propria auctoritate possessionem capere, quod alias non possit, vt per l. si ex stipulatione, & ibi Doctor. & Paul. de Castr. de acquir. possess. qua licentia non tribuitur emptor de vi teneretur, quia vim committere videretur, vt in d. l. fin. ex stipulatione eod. tit. Perregin. decif. 312. nec ignorandum erit, quod
15. ex dicto constituto transfertur ciuili, & naturalis possessio, vt per Put. decif. 2. de empt. & vendit. Dec. in l. fin. C. de edict. Diui Adrian. tollen. sub nu. 5. in tantum, quod constitutarius remedium habet recuperandæ possessionis in casu spoliationis, non minus quam si plenam & realem possessionem habuisset, vt per Tiraquel. in tract. constituti 11. amphatio, Afflict. decif. 193. Rex Ferdinandus num. 91. quam plures alij effectus huius clausulæ constituti singularim enumerantur per Petr. Grauinam post formam venditionis libert. in verb. aduerte notario ver. 7. quæro.
16. Aduertendum est tamen, quod ad hoc, vt dicatur realis emptio, pretium verè interuenire debet, vt dicitur glos. in l. fin. C. de prædijs, & Bald. in l. ex conuentione C. de pactis, & propterea bene erit dicere in instrumento, quod pretium soluitur in præfenti, & numerata pecunia coram notario, & testibus, quo casu non est opus renunciare exceptioni non numeratæ pecuniæ, vt per Specul. 3. part. lib. 4. sub num. 27. de empt. & vend. secus si pretium non numeratur, vt ibi.
18. Deueniendo ad intellectum clausulæ, & si plus valet, &c. quæ est nobilioris momenti, & maioris dubitationis dico quod si in instrumento simpliciter diceretur, si plus valet, venditor emptori donat, &c. illa verba referuntur ad modicam quantitatem, vt per Gabriel. conclus. 1. lib. 3. sub num. 16. de empt. & vendit. Ergo si excedit vitæ dimidium iusti pretij, non potest dici, quod
19. sit donatio, & consequenter rescinditur, ex remedio l. 2. C. de resc. vend. secus autè,

quando illud plus principaliter contrahentes voluerunt donare, & per Part. in conf. 128. nu. 33. vol. 1. Et propterea ad hoc tollendum, optimum est vii clausula magis ampla, & clara, scilicet, & si res plus valeat id totum spontè, & ex eius certa scientia donauit, siue in magna, siue in parua quantitate consistat, etiam si multum excederet dimidium iusti pretij. Menoch. de arbit. Ind. cal. 144. sub nu. 16. quo casu licet locus esset rescissioni venditionis ex dicto remedio l. 2. tamen remanet donatio, quæ non rescinditur, vt per Alex. in l. si quis, cum aliter sub nu. 13. in fin. ff. de verb. oblig.

20. Nec inutile videtur dicendum in dicto instrumento, quod venditor renunciat dicto remedio l. 2. C. de rescin. vendit. Specifice, & omni legum auxilio, quia per talem renunciationem indubitanter venditor excluditur ab illius beneficio, Afflict. decif. 220. sub num. 1. Gabriel. concl. 1. lib. 3. de empt. & vendit. quia renuncians cum iuramento est similis scienti l. quæritur §. si venditor ff. de edil. edict. Loffred. in conf. 23. col. 3. quo casu non datur absolutio à iuramento: saluo nisi læsio esset enormissima, vt per Iaf. in auth. sacramento puerum C. si aduersus vend. sub nu. 43. quod intellige, quando non sunt statuta in oppositum, quia tunc minimè mutata sunt, quæ legem certam habuerint l. quod si nolit §. quia asfidua ff. de edil. edict. & l. minimè ff. de legib. Illud quoque ad relatam propositam non est prætereundum, quo ad insinuationem dictæ donationis, quod tetigit idem Alexan. in d. l. si quis cum aliter dicens, hoc tantum solum per Io. Cal. in conf. suis super rubri. de empt. & vend. in conf. 11. tenentem, quod insinuatio non requiratur. Quia debet inspicere id, quod principaliter agitur in contractu vend. & quod contrarium, scilicet quod non requiratur insinuatio, tenet Rom. per l. cum hic status §. pen. vers. idem respondeo de donat. inter vir. & vxor. & l. si quis donationis C. de contrah. empt. Bald. in rubr. eodem titulo, vbi dicitur, quod talis non est vera donatio, & sic videtur, quod non requiritur insinuatio, per Gloss. in l. Aquilius de donat. sed cum Alex. ibi non decidat, nec ego hic decidere volui, quia non est articulus noster, sed tantum dico, quod si dubitaretur de lesiua venditione, curarem non inutiliter poni in instrumento

- mento, quod ipse venditor donator constituat eundem donarium. Procuratorem irreuocabilem cum iuramento ad quando, & quoties ipsi placuerit, comparandum eius nomine coram quocunque Iudice, absque alia citatione, & quatenus opus sit dictam donationem insinuandum, & insinuari petendum, ac decretum Iudicis, & auctoritatem interponi petendum, impetrandum, & optinendum, & quaecunque alia requisita circa dictam insinuationem faciendum.
- 22 Amplius antequam à conscriptæ formulæ clausulis, & illarum intellectu recedamus, sic etiam de alijs clausulis euictionem concernentibus sermone facimus; nam promissio de defendendo emptorem ab omni molestia, & molestante persona, quid operetur vide ad hoc Bart. in l. venditores paulopost princ. ff. de verb. oblig. & in l. ratio in prin. de action. empt. specul. in 3. par. lib. 4. §. 1. sub num. 36. de empt. & vendit. vbi dicit, quia cum lis iniusta fuerit, quod patet, ex eo quod emptor obtinuit, non tenetur ei venditor ad aliquid pro iniusta lite, quantumcunque promiserit eum defendere ab omni persona, & vniuersitate: quia intelligitur contra mouentem litem legitime, & iuste, vt tibi in tantum, quod tunc venditor non tenetur de iniqua sententia lata, contra emptorem in causa euictionis, Angel. in cons. 113. incipien. (In Christi nomine) pramittendum est quando Iudex omnino processit extra ordinem iuris, sed iniustitiam facit.
- 23 Ad hoc igitur, vt venditor omnino teneatur, ne dum ad expensas, vel etiam in causa euictionis; Non inutile in præscripta forma scriptum est, quod venditor teneatur de defendendo emptorem de iure, & de facto, etiam quod sequatur euictio in petitorio, siue in possessorio, etiam per iniuriam, vel iniustam sententiam Iudicis, & per Bart. in l. stipulatio iusta in princ. 3. col. in ver. quæro aliquis vendens. ff. de verb. oblig. & ibi Alex. & Bald. in l. fin. in 1. col. in verbo quærunt doct. C. de act. empt. Item operatur, quod sententia lata contra emptorem nocet venditori Bald. sing. in l. fin. in 2. col. in princ. & in verb. quæro, quod operabuntur, secus sine dictis clausulis (vt superius probaui) quibus addo, quod expulsus de possessione,
- etiam quod ex interdicto, vnde vi succubuerit, non agit de euictione, vt per Ias. in l. si domus §. de euictione sub nu. 13. ff. de leg. primo Ideo non ab re si in præscripta forma ponitur pactum, quod venditor teneatur de euictione, si res euicatur quocunque remedio possessorio Nec absolum videretur, cum venditor promittit litem non inferre, neque inferrenti consentire; adijcere aliquam poenam, quia si facit, & quod extra ius faciat poenam incurrit, l. diuus in princ. ff. de pe. arg. extrac. pe. de simonia: litem in se suscipere, &c. hoc parum est, vt potest emptori, quia nisi fieret, non teneretur venditor de iure reficere expensas litis, nisi succubuerit. l. petitor. C. de euict. quia emptor rem suam videtur egisse, ex quo obtinuit, quia cum lis iniusta fuerit, quod patet eo quod emptor obtinuit, non tenetur ei venditor ad aliquid pro iniusta lite, (quantumcunque promiserit) eum defendere ab omni persona, quia intelligitur contra mouentem sibi litem legitime, & iuste, vt superius probaui secus ex pacto vt in d. l. venditores ff. de verb. oblig.
- Vbi autem venditor promittit, tam causam principalem, quam accessoriam suis sumptibus prosequi, &c. istud pactum, vtile est, in tantum quod si non paciscitur
- 27 emptor, tenetur appellare postquam primam causam egit, vt per l. Herennius ff. de euict. §. Caio, secus cum dicto pacto, vt per Specul. in §. 1. de empt. & vend. sub nu. 26. lib. 4. 3. par. licet Bal. contrarium affirmet, quod emptor victus in petitorio, non debet appellare, quia præsumendum est pro sententia, vt in l. emptor sub num. 6. in princ. C. de euict. secus in possessorio, vt ibi, vt cunque sit necessitas appellandi pacto remitti potest. C. de empto appell. l. fin. in fin. Remittentibus enim ius suum, non est regressus ad illud, vt per eundem Specul. eod. tit. sub num. 37.
- 29 Clausula de faciendo consentire omnem personam, &c. Operatur, quod alius habes ius in re vendita consentiat, vt in l. fin. ff. si cert. per institut. de inut. stip. §. si quis alii citatum per Specul. in §. 1. eod. tit. ver. faciet sub num. 4. lib. 4. 3. par. Redendo ad
- 30 aliqua alia de euictionis clausulis, re nunc referendum, de intellectu huius clausulæ, si de litis euictione non fuerit certifi-

catus, in quo breuiter dico; Operatur, quod venditor teneatur de euictione (etiam si non fuerit notificatum, quod fuerit mortalis) Ang. in l. Emptor. C. de euict. Bald. in l. prima in ult. col. in verbo item; & quæro. C. de periu. & commo. rei vend. licet venditor de lite mota certificari debeat, vt per eundem Bald. in l. si cum quæro. C. de euict. in princ.

32 Nec desunt aliqui notarij, qui in stipulatione Instrumenti ponunt, quod venditor teneatur ad duplum rei euictæ, pro cuius intelligentia notandum est, quod si simpliciter sub pœna dupli, illud duplum de iure refertur ad pretium conuentum, non autem ad rei bonitatem, quæ pluris est, quàm pretium, vt in l. si fundo, & l. cum fundus. ff. de euict. & sic exprimendo ad duplum rei euictæ, intelligitur ad estimationem rei, quati pro tempore plus valuit, vt per eundem specul. in §. 1. de empt. & vendit. nam duplum tantum, valet, quantum tantundem, vt ibi sub nu. 39. in 3. par.

33 lib. 4. Et licet satis superflue dictum sit de euictionis clausulis: Nihilominus antequam eis finem imponam, hoc quoque mihi visum est addere, scilicet quod promittens de euictione, cum dictione illa qualitercumque res euincatur, non teneatur si res fuerit euicta per sententiam Iudicis, qui non seruaui ordinem iuris, vt in sing. Hip. de Marf. 354. incipien. in dubio alleg. Balb. in l. lancimus in 4. col. vers. 13. quæritur. C. de iudi. & ratio, quia cognoscere iuris ordine non seruato, est ius alterius auferre secundum Bal. in c. 1. §. seu furtum in 5. col. de pace iur. fir. Item est alia ratio, quia Iudex procedens extra ordinem, dicitur procedere de facto, vt per eundem Bas. in l. istud furtum in ult. col. ff. de his qui not. infra.

De Emptionibus, & Venditionibus.

Cap. III.

1 **P**ures modi hic referuntur quando venditur res libera, & quando res non est libera.

2 Nemo plus dare potest, quam quod habet.

3 Clausula cum accessibus, & exitibus vsque in vias publicas quid operetur.

4 Clausula concedens possessionem vacuum, liberam, & expeditam quid operetur.

5 Venditio Casualis, seu possessionis quando

dicitur facta ad mensuram, & quando a certum corpus.

6 Cautela emptoris rei alicuius hereditaria restitutionis subiecta.

7 Filius non potest eligere vnam rem pro legitima nisi in casu alienationis illius.

8 Pater tamquam legitimus administrator filij potest alienare bona sui filij absque decreto Iudicis, & quomodo fieri intelligatur.

9 Venditor, qui arram recepit in casu pœnitentia, vel duplicatam, vel interesse soluere teneatur arbitrio Emptoris, &c.

ET licet quamplura dixerimus de intellectu clausularum præscriptarum venditionis formulæ, non inutiliter etiam referre censui aliqua alia (circa prædictam subiectam materiam) quæ licet extra considerationem intellectus dici videantur, tamen quia valde sunt notata digna, & a notarijs pro communi omnium vtilitate scitu necessaria, cum vt plurimum pro illorum intelligentia ad eos recursus habetur. Ne igitur ea errent, & alios secum errare faciant; ea sub silentio non pertransiero. Hoc etiam scias ad intelligentiam plurium formarum instrumentorum venditionis, quod quinque modis ius, siue conditio rei venditæ ponitur in similibus instrumentis. Primò cum venditor rem suam asserit esse, tunc dicitur iure proprio, & in perpetuum. Secundò quando pro certo asserit rem esse Emphiteoticam, vel alteri conditioni subiectam, & tunc dicitur iure conditionis Emphiteoticæ debendæ tali Ecclesiæ. Tertio cum dubitatur, an res sit propria, aut alterius, siue alicui conditioni subiecta, & tunc venditor liberat se, sic alternatiuè dicendo, si propriam in perpetuum, & conducticiam, vnde pertinuerit (id est) si res propria est, habeas, vt propriam in perpetuum, si conducticiam, habeas cum illa conductione, ad quam pertinet. Quarto quando certum est, quæ, & quanta pars rei venditæ sit propria, & quæ, & quanta sit conducticia, & tunc dicatur quod proprium in perpetuum, quod conducticium vnde pertinuerit, etiam hæc contrahentes expriment in contractu, vt per specul. in §. 1. sub nu. 26. 3. part. lib. 4. de empt. & vend. Nota amplius quòd in venditione rei liberæ, quòd Emptor asserat ad eum libere pleno Iure dominij, vel quasi, ac iure proprio,

prio, & in perpetuum, vt supra ſpectare, & pertinere. Si autem res eſt emphiteotica ſub proprietate talis Eccleſiæ dicatur, ſaluo iure, & reſeruato conſenſu Rectoris talis Eccleſiæ reſpectu illius proprietatis, & non alia, aliter nec alio modo, de quo expreſſè proteſtatur, dicatur etiam quòd rem vendidit, quantum ad ſolam poſſeſſionem, & vile dominium, quia is venditor non poteſt plus dare, quàm quòd habet, nec alteri dare, cui de iure habere non licet, & à quo res de iure auocari poteſt, vt in l. non videtur ff. de acquir. poſſeſſ. ex ſuperius conſcripta forma rei Vrbanæ venditionis, poterit elicere formam venditionis rei ruſticæ mutandis mutatis, cui poſt expreſſionem conſinium, adde clauſulam, cum omnibus ſuis exceſſibus, & exitibus, vſque in vias publicas, quæ operatur, quòd in venditione veniat via, quæ alias non veniret, vt per Bart. in l. binas in fin. ff. de ſeru. urb. vt puta ſi res habet ſpeciales, & priuatos acceſſus, & egreſſus, ſue per prædium vicini, ſue per priuatum, ſeu ſemitam, illi cedunt emptori, vt per Speculat. in §. 1. de empt. & vend. ſub nu. lib. 4. 3. par. fecus ſi ſimplicitè venderetur fundus, quia tunc non intelligitur vendere acceſſum, ſeu viam per aliud fundum, niſi expreſſè ſit actum l. ſi fundum ſub conditione §. qui fundum ff. de legib. Clauſula autem concedens poſſeſſionem, vacuam, liberam, & expeditam operatur, & etiam ſi alteri debeatur ſeruitus in re ab ea libera, vendita cenſetur, gloſ. eſt in l. ſin. in verſ. vacuam C. vnde vi, Alex. in l. 2. §. de act. empt. ſuper qua venditione rei ruſticæ, nota & cum venditio fuerit facta ad meſuram expreſſa certa quantitate iugerum, ſeu rubiorum rei veditæ diminuitur illius pretium pro numero iugerum, ſeu rubiorum terræ, quæ deſunt ff. de act. empt. & vend. l. ſeruam §. 1. quod verum eſt, vbi ſtatutum eſt pretium, pro ſingulo rubio, vt ibi verſ. igitur ſecus ſi venditio fiat ad certum corpus, tunc non cadunt immenſura, vt ibi.

Notandum eſt amplius, pro cautela emptoris alicuius rei hæreditariæ reſtitutioni ſubiectæ, in qua falcidia ſpectat ad venditorem, quam rem veditor pro falcidia elegit, ſit in ſtrumento ante clauſulam illam, quam veditorem, & omnia, & ſingula, & c. ponatur videlicet. Præterea dicatur venditor, cum rem veditam dixerit eſſe de bonis

hæreditatis paternæ, in quibus falcidia, & debitum bonorum ſubſidium ſibi iure naturæ detur eandem rem in partem, & pro parte, ex falcidia ſibi in bonis paternis debita, elegit, & accepit, nihilominus ſibi in reliquis reſiduo falcidia (ſi quòd ad eum, vltra pertinet) reſeruato, quòd reſiduum (ſi quòd eſt) pro prædictis omnibus, & ſingulis à ſe in hoc ſtrumento, promiſſis firmiter obſeruandis, ipſi emptori ſpeciali iure pignoris, obligauit. Dans, & cedens ei ex cauſa venditionis dictæ rei venditæ, omnia iura, & actiones, quæ & quas habeat, vel habere poſſit in bonis paternis ex cauſa falcidia ſupradictæ, vſque in ſummâ æſtimationis dictæ rei, quanti pro tpe plus valuerit. Conſtituens eum procuratorem, vt in rem ſuam, Ponens eum in locum ſuum, ita quòd nulla alicuius reſtitutionis, ſubſtitutionis, ſeu grauaminis, vel alterius rationis conditione obſtate, poſſit ſuo nomine actionibus vtilibus, & directis iure falcidia ſupradictæ tenere, & poſſidere, ac defendere, & ſuper ipſo reſiduo falcidia ſibi in re pignoris obligatio ſe de prædictis omnibus indemnè, ac integrum conſeruare. Renuncians legibus C. comm. de lega. ſi duob. §. emptor de euit. ſi fundum, & omni alio auxilio, ad hæc C. de tranſact. de fideic. & de pac. l. 1. & §. not. extra de teſtam. Amplius circa præmiſſam alienationem bonorum ſubditorum fideicommiſſo, nota & filius non poteſt ſibi eligere vnâ rem pro ſua legitima (niſi ipſe vnâ rem hæreditariam alienauerit) quia alienando illam, videtur ſibi pro legitima eligere, Bald. in l. iubemus col. 1. C. ad trebell. verſ. idem fallit in legitima, Cyn. in auth. res quæ C. communia de leg. in fin. Paul. de Caſtr. in l. Marcellus §. res quæ in fine ff. ad Trebell. Bal. conf. 367. vol. 4. Corn. conf. 146. col. fin. verſ. alius, & ſic tertius vol. 2. Parif. conf. 17. col. fin. vol. 2. vident etiam ad hoc Menoch. de arbit. Iudic. caſu 163 ſub 19. Illud quoque non eſt ignorandum, & ſi pater tanquam legitimus adminiſtrator filij in poteſtate in bonis aduentitijs filij ratione vſufructus ad patrem ſpectantibus, vult alienare res immobiles filij, & in tali alienatione non requiritur decretum Iudicum, & alia requiritur ſuper alienatione rerum immobilium minoris, vt per Laſ. in l. Præſes Provinciæ ſub n. 2. C. de tranſ. & in ſing. Hip. de Marſ. 498. rō, quia lex multum conſidit

de paterna pietate. Azo. in summa de bon. quælib. in ver. habet autem pater, & licet prædicti doct. simpliciter loquantur in patre alienante bona filij, absque decreto Iudicis, tamen intelligendum esse puto, cum consensu filij, vt per eundem Ias. in auth. sacramenta puberum, sub num. 74. vers. adde. 6. limitat. C. si aduersos vendit. & quod pater non possit alienare bona filij, est textus in l. r. in fin. C. de bon. mater. per viam transactionis, quæ dicitur alienatio, l. non solum. C. de præd. minorum cum pater retinendo tantum, non autem dando, vel transferendo possit transigere, super bonis filij Bal. in l. r. nu. 2. C. de bon. mater. & ibi Pinell. par. 3. sub num. 45. vers. quos secuti fuerunt. DD. de Rota in vna. Viterbiensis bonorum, coram Pamphilio die 22. Ianuarij 1597. Venditor autem, qui arras recipit in casu inobseruantia, debet illas duplicatas restituere, vt in l. contrac. C. de fid. instrum. in fin. Instituta eod. tit. Quid si emptor velit agere ad interesse, vel rem ð dic, quod sic, per l. si traditio. C. de act. empr. & vend. eo. quod in fauorem emptoris conceditur, vt sibi arræ duplicatæ debeantur in eius læsione conuerti non debet, C. de leg. eod. tit. l. nulla.

De venditionibus rei minorum.

Cap. I V.

Formam instrumenti venditionis domus facta per minorem, cum decreto Iudicis, & auctoritate Tutoris, inferius habes in 2 libro.

Minor non potest alienare bona immobilia, sine decreto Iudicis, & auctoritate Tutoris.

Minor potest renunciare beneficio restitutionis in integrum.

Clausula promittens, & iurans non contrahere, quid operetur.

Solemnitates adhibita in mandato procura, super re particulari non reiterantur in actu venditionis, secus in generali mandato.

Non potest constitui procurator ad petendum interponi decretum.

Suasura, non lingant regulariter forenses. Secus in his, qua respiciunt solemnitatem actus.

Clausula, prauis adhibitione cognitionis

causa, requiritur interponendo decretum Iudicis.

Clausula supplens omnes, & singulos iuris, & facti defectus quid operetur.

Emptor debet esse sollicitus, vt pretium conuertatur in causam expressam.

Et quid si consanguinei recusant consentire.

Pro continuatione instrumenti dictæ formæ instrumenti venditionis, poteris reassumere alteram infra scriptam venditionis formulam, & ex ea elicere, seu hanc extendere, prout in ea mutandis mutatis, hoc tamen addito: quod dictus venditor iureiurando affirmet semper, & omni tempore dictam venditionem, & alia præmissa habere rata, grata, & firma, nec vllò inquam tempore, tam respectu minoritatis, quàm alia quauis de causa contrahere, dicere, vel venire Super quibus omnibus, & singulis præmissis tanquam ritè, & rectè factis præstatur Mag. D. iudex (vt supra) pro tribunali sedens, quia præstatur A. Tutor asseruit, & affirmavit cum iuramento tactis, &c. præmissa non tendere ad damnum, & præiudicium dicti D. N. Venditoris causa cognita, suum, & dictæ suæ Curia decretum, & auctoritatem interposuit suppleris omnibus, & singulis iuris, & facti defectibus (si qui forsitan in præmissis interuenerint) omni, &c. super quibus &c. Actum, &c. testibus, &c.

Ad hæc facit l. si constante ff. solut. mar. vbi habetur, quod minor est priuilegiatus in genere, in tantum quod eius bona immobilia non possunt obligari, neque alienari sine auctoritate Tutoris, & decreto Iudicis, quod si secus fuerit contractus alienationis, vitio nullitatis subiacet, & est ipso iure nullus, l. si quidem. C. de præd. mino. nec inutiliter apponitur clausula illa, quod minor renunciat, cum iuramento beneficio restitutionis in integrum, quia minor potest renunciare beneficio restitutionis, vt per Alex. in l. si intra ætatè. C. de integ. resti. mino. sub n. 6. tanto magis, cum illa additur. Nec venire contra contractum, quia tunc videtur, quod dictam restitutionem petere non possit, etiam si de dicto beneficio restitutionis certioratus non fuerit, vt per eundem Alex. in l. sciendum. ff. de verb. oblig. in ver. iuxta hoc, quæro sub nu.

nu 34. ad quem pro clariori præmissorum intelligentia recurre vbi allegantur opinionones doctorum pro; & contra, scilicet quando minor excluditur ab isto beneficio, & quando non excluditur, sed cum id mei officij non sit, de his hæctenus.

5 Nec subijciendum duxi ea, quæ in relata materia quotidie occurrunt, vt puta quod stante statuto, quod contractus minorum, vel mulierum non valent, nisi fiant in præsentia, & cū consensu consanguineorum; fiat, vel constituatur, cum dicta solemnitate per minorem, aliquis Procurator quidum contrahit, debet seruare eandem solemnitatē, quam seruare debet ille minor principalis si contraheret, ita dicit Hip. de Marl. in sing. 255. incipien. sub rogatus, qui allegat singulare Io. Bapt. de Casalupis in rep. sua Auct. sacram. puberum. C. si aduersus vend. autem nē in hoc erres, & alios tecum errare facias; considera in hoc duos casus principale, Primus est planus, & expeditus, quando Procurator minoris, vel mulieris esset solemniter constitutus, ad contrahendum super certa re speciali (habita debita desguisione de vtilitate talis contractus) & tunc contractus postea gestus per talē procuratorem absq; eo, quo postea interueniat solemnitas statuti bene valeret; & teneret, quia vbi primus contractus est præparatorius sequentis, dicta in primo contractu consentur repetita in sequenti contractu. Afflic. dec. 287. sub num. 21. & ita in specie consultuit Feder. de Sen. conf. cap. incipien. Abbas subiectus maiori Monasterio, citatus per Ias. in l. r. §. idem acquirimus in 2. col. vers. tu autem sub num. 4. secundus casus est principaliter in Procuratore generaliter constituto à minore, vel muliere, cum solemnitatibus requisitis à statuto, an ista generalitas sufficiat, an vero requiratur solemnitas statuti in singulis contractibus postea per procuratorem celebrandis, adeo quod, si postea faciat particulares contractus sine dicta solemnitate valeant, an vero requiratur solemnitas statuti, etiam postea in quorumcunq; particulari, & iste passus tanquam valde dubius vtilis, & quotidianus bene examinatur per Ias. (vbi supra) in vers. secundus casus, sub num. 8. qui pro parte negatiua quod non requiratur alia solemnitas statuti in contractibus

particularibus, postea celebrandis; adducit plures consideraciones; vt ibi inter quas, quia fuit constitutus à minore, vel muliere generaliter procurator ad contrahendum, in tali generali constitutione sunt abhibendæ solemnitates requisitæ à statuto, certè nihil operarentur, & frustra fuissent interpositæ, si postea in quolibet particulari contractu abhuc requireretur solemnitas statuti. Item, & fortius facit, quia dictum statutum disponens quod minor, vel mulier non possit contrahere, si ne consensu duorum propinquorum, & Iudicis, non videtur habere locum, quando minor, vel mulier non contrahit, sed eius procurator, ex quo ipsi tunc verè non contrahunt, sed fictè, & ad casum fictum non extenditur statutum, vt ibi sub nu. 10. His autem, & alijs ibi adductis rationibus non obstantibus, contrarium de iure verius esse censuit idem Ias. quod si procurator esset generaliter constitutus à minore, vel muliere cum solemnitate debita, statuti, quod etiam in contractu, quem postea celebraret, requireretur denuo, quod interueniret eadem solemnitas statuti, vt per eundem Fed. de Sen. dicto conf. c. & inter alias rationes ibi adductas facit, quia ex quo consanguinei, & Iudex debent consentire ex forma statuti, ergo debent in specie intelligere actum, super quo requiritur. Confirmatur, quia non potest talis consensus præstari per procuratorem, nec minus potest constitui procurator ad petendum interponi decretum Iudicis, super alienatione rei immobilis minoris, vt per eundem Ias. ibi sub num. 14. & 15. eod. titul. Aduertendum est tamen, quod in celebratione huius, & aliorum similibus contractuum licet statuta non ligent mulieres, seu minores forenses, qui submituntur Ciuitatis statutis, vt in l. cunctos populos C. de sum. trin. & fid. Cath. tamen in his, quæ respiciunt solemnitatem actus, semper attenduntur statuta loci, vbi actus celebratur: per iura allegata per Bar. in repet. l. de quibus ff. de leg. ad text. in l. r. §. fin. ff. de vent. ipsi. Illud quoq; non est ignorandum, quod interpositione decreti Iudicis clausula illa adhibita causa cognita, videtur necessaria in contractu minoris, vel mulieris: quia si non interponitur, decretum Iudicis non valet, vt in

singul. Hippol. de Marfil. 399. & alias 348. Clausula illa supplet omnes, & singulos iuris, & facti defectus, non comprehendit defectum partis contrahentis, sed tantum defectus, qui procedunt ex solemnitate iuris positivi, vt per Specular. in tit. de leg. §. nunc ostendendum vers. 18. Et licet de his hactenus satis superflue loquuti fuerimus, & plusquam quod a me susceptum, onus requirat; tamen, nec sub silentio pertranseundum esse censui, si non ad articulum hunc terminandum, ob carentiam meorum librorum, & inferius allegata decisionis, sed solum ad rememorandum, quod vltra solemnitates prescriptas, & alias ex forma statutorum loci, vbi contractus celebratur in similibus contractibus requisitas, vt in l. si fundus in princ. ff. de euct. emptor debet esse sollicitus, vt pretium rei empta conuertatur in causam expressam, vt pura in extinctionem debitorum, vel similium, alias talis alienatio vitio nullitatis subijcitur, vt fuit resolutum in Sacro Rotæ Auditorio coram bon. mem. R. P. D. de Bualis per paucos menses ante eius obitum, & in quadam causa Ortana domus, in qua ego fui Procurator, & obtinui. Nec omitto, quod si ex forma statuti minor contrahere non possit sine consensu duorum propinquorum; & propinqui requisiti recusant consentire sine iusta causa, quod Iudex poterit eum permittere ad contrahendum sine tali consensu, vt per Alex. in l. si eum dotem §. eo autem sub nu. 14. in princ. ff. solut. matr. qui inter alios allegat Petr. de Anch. in repet. cap. canonum statuta vers. nunc transeo ad statuta, & Bald. in l. coniunctione, & in l. vidualæ C. de nu. vbi singulariter limitat, quod Iudex loco istorum recusantium poterit alios subrogare, vt ibi sub d. nu. 14. cum concordant. in defectum autem propinquorum, cum deputatione curatoris forma statuti loci contractus seruata, vt superius probaui.

De venditionibus rerum mulierum. Cap. V.

- 1 **F**orma obseruanda in venditione bonorum mobilium mulieris.
- 2 Declaratio importantis beneficii Velleiani.
- 3 Mulier debet plene aliter, quam per No-

- 4 **I**n susceptione tutelæ, talis renuntiatio non est necessaria.
- 5 Renuntiatio dicti beneficii facta medio iuramento valida est.
- 6 Omnes clausula in contractibus debent operari.
- 7 Mulier in suis contractibus presentia viri, & filiorum non indiget.
- 8 Res litigiosa alienari nequit. Et quando, & quando alienari valeat.
- 9 Quando res dicatur litigiosa.
- 10 Forma pacti de retrouendendo.
- 11 Clausula ex nunc, prout ex tunc, quid importet.
- 12 Extensio clausularum concernentium extinctionem.
- 13 Clausula de euictione de dato, & facto suo, quomodo intelligatur.

1 **I**n conscribendo formam venditionis bonorum immobilium faciendæ per mulierem, poteris obseruare eandem formam inferius conscriptam, quoad venditionem bonorum minoris, hoc tamen mutato, quod vbi per minorem renunciat beneficii restitutionis in integrum, dicatur quod ipsa mulier cum iuramento, quod tactis scripturis in manibus mei Notarij præstitit, renunciauit beneficio Setusi. Velleiani, si qua mulier I. Julia defun. dot. cæterisq. ll. & legum auxilijs in fauorem mulierum super alienatione suorum bonorum, illorumque obligationum quomodolibet introductis; subinde sequere eandem formam inferius traditam, mutandis mutatis, ac singula singularis, congruè referendo, & debite adaptando. Beneficium autem S. C. Velleiani introductum est in fauorem mulierum, propter sexus illius imbecillitatē, ne videlicet blandimentis, & subdolis persuasionibus inducantur, & se pro alijs obligent, quia tunc hoc beneficio succurritur illis, vt ibi.

3 Ad hoc igitur, vt mulieri non succurratur dicto beneficio, oportet præuia illius certioratione, sibi per Iudicem faciendæ, (vt superius scripsi) illi renunciet, sed si à Notario tantum fuerit certificata, qui Notarius, si postea dicat se nescire, quid sit istud beneficium Velleianum. Talis renuntiatio parum prodesset, nec sufficeret, vt per Alex. in l. sciendum est sub nu. 3. in fine,

&

- & sub nu. 33 ff. de verb. oblig. Ratio, quia iuri quod quis ignorat, non censetur renunciare, l. mater decens ff. de inoff. testamen. propterea nõ ab re censui superius declarasse virtutem supradicti beneficij, limitatũ. Quando renunciatio fuerit de conscientia legis, vt puta in matre suscipiente tutelam filiæ, quæ per legem videtur renunciare beneficio Velleiano, & omni illi auxilio vt in Auct. matr. & auiz, & in corpore, vnde sumitur. C. quando mulier tut. offi. fungi potest ibi non requiritur certioratio: ita probabiliter Bald. in l. 1. ad fin. ff. si quis in ius vocatus non irit, Secundo limita, nisi mulier renunciaret cũ iuramento, tunc nõ requiritur alia certioratio propter iuramentũ, quod facit, vt quis præsumatur magis deliberatè accedere ad actum c. ex rescripto, & ibi Abb. de iur. iuran. Ias. in l. re pudianda ff. de acquir. hæredit. per totum Alexan. in l. sciendum. ff. de verb. oblig. sub nu. 31. nimirum igitur, si apponitur clausula illa renunciatoria iure iurando firmata, & quia oēs clausulæ in contractibus debent operari, iuxta Bald. in rub. C. de contrah. emp. q. 9. Ad hæc èt nota, quod mulier in suis contractibus præsentia viri, & filiorum non indiget, vt not. per Bal. in l. Velles ne C. de reuocandis donationibus, secus per legem Longobardam. vt ibi, Quando autè mulier, siue vidua, siue nupta possit, aut non possit alienare bona sua, & illius alienationi consentire, inferius suo aptiori loco dicemus. Nec inutiliter aduertendum erit quod si venditor vendit rem litigiosam, cuius alienatio de iure prohibita est, vt in l. fin. C. de litig. incurrit in poenã amissionis pretij rei venditæ, iuxta tex. in l. censemus C. de litig. In tãtum quod si emptor sciat, non tãtum tenetur rē reddere, sed èt punitur pretio, quod Fisco applicatur. quod nõ cedit lucro alienatũ, sed de suo alienatũ tãtum tenetur Fisco dare, si autè emptor ignoret, fit restitutio rei venditori, & pretiũ illi restituitur per venditorẽ, Et propterea nõ denegitur ad venditionem talis rei litigiosæ, nisi desuper porrecta, & obtena supplicatione, quæ perẽpta instantia passim cõcedi consuevit. Cautela igitur erit circa præmissam venditionẽ, quod res vedatur sub hac forma, quando cunque scilicet res esse desierit, litigiosa, vendo eam tibi ex tũc, prout ex nunc, ita ponit text. in simili in l. quid
- sape §. si quis amico ff. de contrah. empt. & vend. Quando autem res dicatur litigiosa vide Bald. in l. 1. C. de præscri. lon. rem. 10. vel 30. anno in princ.
- 10 Si autem fiat venditio cum pacto de retrovendendo, sic dicatur. Hoc autem inter ipsos contrahentes exitit conuentum, quod si d. venditor hinc ad annum pretiũ restituerit, supradictam domum idẽ emptor sibi, suisq; hæredibus, & successoribus quibuscunq; pro eodẽ pretio restituet retrovendet, ac instrumentum retrovenditionis faciet de ea, ac in ipsius reipossessionem corporalem eũ restituet, & reponet: Ita tamẽ, quod in d. retrovenditione tunc temporis facienda promittet idẽ emptor eidẽ venditori de legitima ipsius defensione rei, solummodo ab illis personis, quibus ex cõtractibus, vel obligationibus ab eodem emptore initis esset dicta domus obligata, vel quibus ex persona eiusdem emptoris foret in seã ius aliquod acquisitũ, quod si hinc ad annum venditor d. Emptori pretium non restituerit, ex tunc d. Emptor ad eandem rem restituendam nullatenus teneatur, sed
- 11 præsens venditio vti facta, firma, & incõmutabilis perseueret conditione prædicta, & pacto nullatenus obstantibus, quod ex tunc inefficax sit. Et idem emptor ab eo penitus sit liberatus, ita quod non sit locus purgationi moræ, quia sic actum exitit inter eos. Clausula autem illa ex nunc, prout ex tunc, importat quod vnum tempus videatur alteri inesse, & ex quolibet prædictorũ temporum dici potest stipulationem sumere initium, vide ab hoc Bal. in c. 1. de mis. Vassal. qui contumax est, vbi vult, quod verbum ex tunc significet actum verbi prolati, & illud verbum ex tunc significet effectũ actus esse collatũ in illud tempus futurum, & melius probatur in clem. 1. de concess. præben. sed quando dicitur è contra, ex tunc, prout ex nunc, videtur effectus collatus in tempus pã, quo verba proferuntur sũ Bald. in auth. qua rogatus in princ. C. ad Treb. Et redeundo ad d. retrovenditionis articulũ, à quo aliquantulũ transgressi fuimus, dico quod quando fit retrovenditio illis clausulis de euictione, & de defendendo redemptorem ab omnibus molestijs, & molestantibus: Iunge cui, vel quibus domus ipsa obligata foret ex aliquo contractu, vel obligatione inita, & facta ab ipso

retouenditore, aut aliquo eius nomine, siue cui, vel quibus esset, vel diceretur esse ius aliquod acquisitum in ea, ex persona ipsius retouenditoris, ac etiam eius occasione, & quia actum est inter ipso venditorem, & emptorem, ne teneatur de euictione ipsius domus, nec etiam ad interesse in alijs casibus, quam in prædictis, eo enim casu retouenditor promittens de euictione de dato, & facto suis, tenebitur tantum de facto hæredis, & sui auctoris (addita præsertim illa dictione tatum) quia videtur adiecta solum ad excludendum personas extraneas, vt per Alex. conf. 118. incipien. attentis narratis 6. vol. & alias conf. 172. incipien. in causa, & lite in vl. col. vol. 6. Hip. de Marf. in sing. 656. incipien. venditor nec si lucro: cum hæc retouenditio sit actus necessarius, in quo solemnitas statutaria non requiritur l. 1. §. sed si ff. de act. empt. Paul. de Cast. Alex. & Ias. in l. iurisgentium, §. fin. de pactis Dec. conf. 532.

De fideiussoribus Mulieris nuptæ. Cap. VI.

- 1 **M**ulier non potest alienationi bonorum mariti consentire, in præiudicium sua dotis.
- 2 Vidua non potest alienare bona sua dotalia, non extraneis alijs bonis. Secus si superessent alia bona in quibus rediretur secunda de eius dote.
- 3 Vxor non potest se obligare cum marito, neque pro eo intercedere etiam pro eius liberatione, & quare &c.
- 4 Copia decisionis Rota facta in causa Romana præsentis fideiussionis.

1 **S**i res, quæ alienatur, dotalis sit, vel donatio propter nuptias constante matrimonio, & vxor consentiat, talis consensus secundum leges eam non obligat, nec etiã iuramentum ab ea præstitum super hoc, quin possit contrahere, vt in l. Iul ff. de fundo dot. & licet secus, secundum Canones, vt in c. extra de iur. iuran. &c. cum contingat eod. titulo: Tamen prædicta indubitate procedunt, quando mulier, siue constante matrimonio consentiat alienationi bonorum immobilium, siue etiam post dissolutionem matrimonium, ea alienet, non ex-

stantibus alijs bonis, in quibus possit succurri pro eius dote, ne indotata remaneat, vt est rex. singul. in l. & recte ff. de fund. dot. Afflict. decif. 313. nu. 2. in fin. prædicta autem renunciatio locum haberet, quando tam tempore dictæ renunciacionis, quam post superessent alia bona, nec indotata remaneret, vt ibi sub nu. 1. Nota quod ea, quæ superius dicta sunt circa inualiditatem consensuum, & alienationem bonorum mulierum parificantur, & sustinentur, etiam quoad obligationes, vel fideiussiones faciendas pro eius viro, quæ licet pro illius liberatione à carceribus fiant in defectum superexistentiæ aliorum bonorum, in quibus consultum sit earum indemnitati, respectu dotium suarum, inualidæ sunt, vt in l. 1. ff. ad Velleian. & ita etiam fuit resolutum in sacro Rotæ Urbis Auditorio in vna Romana fideiussionis coram Illustriss. & Reuerendis. D. Cardinali Arrigono, tunc Rotæ Auditore, cuius decisionis copiam pro maiori, & clariori, & Notarium, & aliorum quorum interest, & intererit, intelligentia, hic conscribi, & registrari curauit. Cuius tenor talis est, videlicet. R. P. D. Arrigono. Romana fideiussionis, Lunæ 5. Iulii. 1592. Octauius Roncionis, qui propter æs alienum detinebatur in carceribus, fuit excarceratus sub fideiussione Dorotheæ suæ vxoris, de illo representando, sub pæna debiti. Et quia postea Dorothea prætendebat d. fideiussionem fuisse inualidam, creditores vero nitentur ostendere illius validitatem, propter iuramentum præstitum, & propter decretum visitæ, & præsertim quod fuit facta pro liberatione viri à carceribus. Ideo dedi dubium super validitate prædictæ fideiussionis, & cum præsupposito quod Dorothea remaneret penitus indotata, & sine aliquibus bonis, pro maiori parte fuit resolutum esse inualidam (non obstante quod fuerit facta cum iuramento) iuxta. Abb. conf. 8. sub nu. 6. 2. par. Paris. conf. 75. nu. 13. cum seq. Ioa. Lopes in repet. rub. de donat. inter vir. & vx. §. 17. n. 15. & 16. vers. intellige n. 18. quem etiam referunt, & sequuntur moderni in tract. de iur. iuran. in præsu. leg. 75. nu. 12. Bero. conf. 48. & præsertim sub n. 13. & secundum hanc opinionem post longam disputacionem, fuit quoque iudicatum per Senat. Pedemontanum prout

prout refertur in decis. 123. sub n. 13. vers. Senatus post multas disputationes, & licet multi Doctores videantur tenere contrariam sententiam, etiam in casu quando non ex- tent alia bona viri, super quibus mulier sit consilium pro dote sua, tamen quamplures ipsorum non loquuntur, quando mulier remaneret penitus indotata, & sine aliquibus bonis; nam bene fieri potest vxorem se pro viro obligasse, & fideiussisse, vel renuncia- se hypothecæ, & non remaneret tot bona viri, in quibus possit releuari indemnis cir- ca illius quantitatem, pro qua se obligauit, vel renunciauit, & tamen non remaneret indotata, sed hic tractatur de obligando ip- sam contra publicam vtilitatem, prout di- cit Abb. in d. conf. 8. vers. nam Reipublicæ interest sub nu. 18. quia difficilium sustineri potest, & propter etiam enormissimam læ- sionem, iuramentum non obstat, vt per Pa- ris. d. conf. 75. num. 28. & 29. vol. 3. Soccin. conf. 47. nu. 7. cum seq. qui loquitur in fide- iussore vol. 4. Cassad. decis. vnic. de empt. & vend. Ex quibus quoque resoluuntur id, quod deducebatur de fideiussione facta occasio- ne excarcerationis viri, quia vltra, quod oēs Doctores loquuntur, quando vir detinetur in carceribus ex causa criminali, vel esse apud hostes; nihilominus etiam quod idem esset dicendum, quando detinetur propter res alienum in causa ciuili, Doctor autem, ex aduerso allegati procederent, in casu quo mulier non remaneret penitus indotata, & sine aliquibus bonis, secus verò quando remanet dotata iuribus allegatis. Nec ob- stare decretum visitæ, quoniam decretum, seu auctoritas Superioris non tollit læsio- nem, & damnum, Aegid. decis. 503. Ancha- ran. conf. 69. paulo ante nu. 4. vers. sed iure communi, &c.

De venditione Castrorum.

Cap. VII.

Forma venditionis Castrorum.

ET iuramenti vassallagij habes inferius, vltra alias formas, de quibus in 2. lib. Omnia in infra scripta forma, & magis spe- cificè explicatur, iuxta terminos l. quo mi- nus ff. de fluminib. pro quorum omnium intellectu ibi recurre. Subinde pro appre-

hensione possessionis d. Castrorum, etret emptor conuocari facere generale consilium, quo conuocato, receptis clauibus portarum dic- ti Castrorum, omnes in dicto generali consilio coadunati, singulariter singuli solitum, & consuetum fidelitatis sibi præstent iura- mentum, sub hac forma, videlicet.

Forma Iuramenti, quod Vassallus Domino præstat.

EGO N. iuro fidelitatem Illustriss. D. N. Domino meo, & vassallagium, & suis successoribus non ero in facto, dicto, seu consilio, quod personam, aut vitam, aut mē- brum, aut honorem suum amittat, aut quod mala captione detineatur. Et si ad meam notitiam peruenerit, quod aliquis aliquid prædictorum contra Dominum meum vel- let, seu auderet committere, pro posse meo disturbabo, alioquin quam citius potero, vel per me, vel per meum nuncium, vel per litteras meas sibi nunciare curabo. Impe- riū, quod habet pro posse meo manutenere curabo, & defendam, & consilium, quod à me petierit secundum à Deo mihi datam prudentiam dabo, secreta mihi ab eo reuelata nulli sine sui licentia manifestabo (sic me Deus adiuuet) & hæc ad sancta Dei Evangelia tactis, &c.

Hæc forma habetur per Specul. in 3. par. lib. 4. in §. quoniam sub nu. 64. de feudis.

De permutatione bonorum.

Cap. VIII.

- 1 **F**orma instrumenti permutationis.
- 2 **F**orma permutationis rerum emphiteo- tica.
- 3 **P**ermutatio alienatio est.

IN Dei Nomine, Amen, &c. In mei Nota- rij, &c. personaliter constituti D. A. ex vna, & B. partibus ex altera, ipotè, & eorum certa scientia, ac spontanea voluntate deue- nerunt ad inuicem ad infra scriptam bono- rum permutationem, videlicet dictus A. per se, suosq; hæredes, & successores, quoscum- que tenore presentis Instrumenti perpetuo valituri pmutauit, ac titulo veræ puræ, per- fectæ, & irreuocabilis permutationis dedit, & concessit dicto B. ibidem præsentem, & ac- ceptan-

ceptanti, ac stipulanti, & recipienti pro se, suisque hæredibus, & successoribus quibuscumque vnam eius domum positam, &c. cum omnibus, & singulis membris, & pertinentijs exitibus, & introitibus, adiacentijs, ac iuribus vniuersis, liberam, immunitatem, & exemptam ab omni, & quocumque centu, canone, seu responsione, & alia quacumque seruitute, & vice versa dictus B. ibidem præfens, ex causa huiusmodi permutationis, ac titulo permutationis puræ, perfectæ, & irrevocabilis eidem A. ibidem præfenti, & acceptanti, ac stipulanti, & recipienti pro se, suisque hæredibus, & successoribus suis, quibuscumque, dedit, & concessit vnam eius vineam positam in territorio, &c. in vocabulo iuxta, &c. cum omnibus, & singulis suis iuribus, introitibus, & exitibus, ac pertinentijs vniuersis pariter liberam, & exemptam ab omni, & quocumque centu, canone, siue responsione, aut seruitute, & ex causa huiusmodi mutæ permutationis dicti A. & B. vnus alteri, & alter alteri, & sic ad inuicem, & vicissim, cefferunt omnia, & singula iura, &c. nulloque iure, &c. ad habendum, &c. ponens, &c. constituentes, &c. Dantes, & concedentes vnus alteri, & è conuerso mutuo, & vicissim plenam licentiam, facultatem, & auctoritatem per se ipsos, aut alium, seu alios quodocumque voluerit realem, actualem, & corporalem possessionem dictarum domus, & vineæ, hinc inde permutatarum, iuriumque, & pertinentiarum illarum respectiue, propria earundem partium auctoritate, & absque alicuius Curie licentia, vel decreto capiendi, & apprehendendi. Et donec eandem possessionem qualibet pars adepta fuerit, constituerunt se interim dictæ partes, vna præcario nomine alterius, & è conuerso, dictas res hinc inde permutatas tenere, & possidere; & si plus dicta domus cum præfata vinea, vt supra permutata de præfenti valet, ac in futurum quodocumque valeret dicta vinea, & è conuerso dictæ partes, & earum altera sibi ad inuicem mutuo, & vicissim, vt supra præfentibus, & stipulantibus totum illud plus, etiam quod in magna fuerit quantitate, titulo verò simplicis, & perfectæ, & irrevocabilis donationis, quæ dicitur inter viuos, donauerunt. Renunciantes specialiter, & expressè, hinc inde, cum iura-

mento tactis, &c. per eos præfinito remedio l. de rescind. vendit. ac l. si vnquam C. de reuocand. donat. beneficio restituit. in integrum, ac omnibus alijs ll. & legum, auxilijs ad fauorem ipsarum partium, quo ad prædicta quomodolibet introductis, de quibus præfati contrahentes fuerunt per me Notar. ad plenum cert. ora. i. Promittentes, & affirmantes ad inuicem, vt supra, permutatas res ad ipsos pleno iure dominij spectare, & pertinere, & esse liberas ab omni canone, & centu, ac quocumque fideicommissio purificato, & purificando, & non esse alteri venditas, datas, donatas, permutatas, distractas, aut quouis modo alienatas, etiam alienationis, &c. & nihil omnino factum esse, nec se facturos in præiudicium huius instrumenti permutationis; Immo has permutationes, & alienationes esse, ac semper fore bonas, validas, & bene, & valide factas, & in eas tanquam tales facere consentire omnes personas, &c. ius habentes, aut habere quomodolibet ex quocumque capite, causa, iure, vel occasione cogitata, vel incogitata apparentes, vel prætendentes, etiam ad omnem solam, & simplicem extraiudicalem requisitionem, aut interpellationem faciendam, ex parte alicuius ipsorum; cui, seu quibus tales molestiæ, leuitates inferrentur; & omnem litem, causam, & molestiam, (si quæ mouerentur super dictis bonis hinc inde permutatis) in se ipsos suscipere, & suscepras prosequi, terminare, & finire omnibus eorum sumptibus, Procuratoris, & Advocati. Promittentes vnus alterum, & alter alterum, & sic ad inuicem, & vicissim manutene, ac semper, & omni tempore defendere, & conseruare in pacifica, & quietâ possessione dictarum domus, & vineæ, ac defendere, & conseruare ab omni lite, & controuersia, & molestante persona, aliàs de omni, & quacumque dictarum domus, & vineæ, respectiue euictione generali, & particulari quomodolibet, & qualitercunque euincantur, in forma iuris valida, siue in totum, siue in partem euincerentur, & in omni iudicio petitorio, & possessorio, aut petitorio tantum, aut possessorio tantum, & quouis eorum inuoluidum, & ad omnia damna, &c. ad inuicem, & vicissim, teneri voluerunt. Consentientes, & conuenientes ad inuicem, quod

in omnibus, & singulis præmissis, in casu molestiarum, & euictio dictorum bonorum pars, quæ passa fuit in dictas molestias, seu euictionem; non teneatur ad aliquam, solemnitatem, intimationem, faciendam, sed quæcumque simplex nunciatio, vel denunciatio, etiam extraiudicialis, & sine aliqua solemnitare, & forma iuris, vel statutorum adhibita, vel seruata, sufficit, etiam domi, quæ ita arctet, ac si solemnitè, & personalitè facta foret: quia sic expressè actum, & conuentum fuit inter ipsos permutantes. Quæ omnia, &c. pro quibus, &c.

Cæterùm si Ecclesia rem emphiteoticam permutat, cum alia emphiteoticare, sic instrumentum conficiet.

Venerabilis Pater Dominus Dei gratia, Abbas Monasterij H. Ordinis Sancti Benedicti dio. &c. Sollicitè considerans permutationem infrascriptam dicto Monasterio multipliciter fructuosam. Idcirco reseruato tamen consensu, & beneplicito Sanctiss. D. N. Papæ, expediendo communibus infrascriptorum contrahentium expensis, & non alias alter, neque alio modo, de quo expressè protestati fuerunt, & protestantur, accedente ad id consensu, & voluntate sui Conuentus, siue Monasterij, scilicet talis. & talis, vt moris est, propter hoc in Capitulo Congregationis pro se, eiusque successoribus vice, & nomine ipsius Monasterij præsentibus Fratribus infrascriptis permutauit D. A. ibidem præsentibus, pro se, suisque hæredibus recipientibus: dando, & concedendo idem in emphiteusim, vsque ad suam tertiam generationem, talem domum positam, &c. Ad habendum, tenendum, & possidendum, & quicquid sibi, suisque hæredibus (saluo iure directi Domini, & proprietatis dicti Monasterij, saluisque conditionibus infrascriptis) deinceps perpetuò placuerit faciendum; cum omnibus, & singulis illius iuribus, membris, pertinetijs, & hoc nominatim pro tali pectia terræ vineatæ, sita in tali loco, infra tales confines, &c. quam dictus A. saluo, &c. dedit, & permutauit iure emphiteoticæ conditionis, & renouationis debendæ tali Ecclesiæ dicti Domini Abbati præsentibus, stipulanti, & recipienti vice, & nomine dicti sui Monasterij ad habendum, vt supra, qui dictus D. Abbas

nomine, quo supra, & dictus A. scilicet vnusquisque eorum vicissim alterius nomine, rem à se permutatam, & datam constituit possidere, vsquequo vnusquisque eorum rei sibi permutatæ, & datæ in emphiteusim possessionem acceperit corporalem, quam siquidem accipiendi sua propria auctoritate, sibi omnimodam dedit licentiam, & deinceps etiam retinendi, promittens vnus alteri ad inuicem solemnitibus stipulationibus, hinc inde interuenientibus item, vel controuersiam de re, permutata alteri, vel eius hæredibus nullo tempore inferre, nec inferri consentire, sed vnusquisque rem à se permutatam alteri, & eius hæredibus ad inuicem ab omni homine, ac vniuersitate legitime defendere, & auctoritate, & prædictam, &c. reliqua extendas, prout in prima præcedenti forma.

Nota tamen, quod in supradicta forma, debet fieri mentio de reuerentione benepliciti Sanctissimi D. N. Papæ, & Sanctæ Sedis Apostolicæ, & illius, seu illorum confirmationem obtinere, iuxta Pontificias Constitutiones, editas super alienatione bonorum Ecclesiasticorum, quia permutatio, alienatio est, vt extra de rebus Ecclesiæ non alienand.

De diuisionibus bonorum.

Cap. IX.

- 1 **F**ORMA Instrumenti diuisionis bonorum.
- 2 *Quomodo sit facienda diuisio bonorum inter fratres, & per quem.*
- 3 *Maiores non dicitur respectu temporis, sed respectu administrationis bonorum.*

IN Dei nomine, Amen, &c. In mei Notarij, &c. personaliter constitutus A. ex vna, & B. ex altera partibus fratres germani, afferentes se habere, & communiter pro indiuiso possidere omnia bona mobilia, & immobilia, tam paternæ hæreditatis, quam alia per eos communiter acquisita, veliutque, & intendant prædicta eorum bona inter se diuidere, & quilibet ipsorum partem suam de cætero pro diuiso habere, & possidere, cum (vbi plurimum) communio discordiam pariat, & quod

& quod communiter possidetur, communiter negligitur. Ideo igitur præfati A. & B. sponte, ac eorum certa scientia, & spontanea voluntate per se, suosq; hæredes, & successores quoscunque vna iuniter, & concorditer deuenerunt ad hanc bonorum diuisionem, in hunc qui sequitur modum, & primo asseruerunt, & liberè fassi fuerunt dicti contrahentes se omnia eorum bona mobilia, & domus vtenilia & pecunias inter eos, vt præmittitur communia, & indiuisa iam inter se, pro æquis portionibus diuississe, mediantibus diuisionibus ab eis communiter assumptis, & quilibet ipsorum suam debitam portionem habuisse, & recepisse, de quibus se bene contentos vocauerunt, & se se ad inuicem quietarunt, cum pacto, &c. Quo verò ad bona immobilia deuenerunt ad illorum diuisionem, modo infra scripto videlicet, quod dictus A. pro se, & suis hæredibus, & successoribus quibusque, pro sua portione, habeat, ad ipsumque, & suos perueniant hæc infra scripta bona, videlicet. Primò, quandam domum postam, &c. Item quandam vineam positam, &c. & de alijs bonis specificando illorum confines per loca, quantitates, qualitates, & latera, cum omnibus illorum iuribus, introitibus, & exitibus, ac pertinentijs vniuersis. Et è conuerso dicto B. pro eius parte habeat, & ad ipsum, & suos hæredes, & successores quoscunque iure proprio pertineant infra scripta bona, quæ singulatim exprimantur, cum expressione confinum (vt supra dictum est) iuxta diuisionem factam ad N. & N. communibus eorum amicis desuper assumptis quas partes, & diuisiones ipsi fratres approbaverunt, & acceptauerunt, & ponantur alia pacta opportuna, circa solutionem debitorum: subinde dicatur, si verò vna pars rerum, & bonorum, ac iurium prædictorum, tam mobilium, quam immobilium ad quilibet dictorum respectiue fratrum ex dicta diuisione peruentum plus valet de presenti, ac in futurum quando cunque plus valere poterit, quam altera, vel è conuerso: totum illud plus valens, quantumcumque sit, aut esse poterit in futurum, vnus alteri ipsorum, & è conuerso, & sic mutuo, & vicissim præsentibus, & stipulantibus, & solemniter recipientibus pro se, suisque respectiue hæredibus, & successoribus vni-

uersis mera, pura, simplici, & irrevocabili inter viuos, etiam si dimidium iusti pretij excederet; & reliquis clausulas extendere, prout formula permutationis, quam pro illarum extensione eam reassume, singula singulis congruè referendo, & debite adaptando; & cum in hac rerum diuisione (vt plurimum) de infradecidendis dubitari contingat, non omitto referre illius dubitationem, & demum resolutionem, pro illius intelligentia: nunquid scilicet, quando plures fratres volunt diuisionem bonorum facere inter se, frater maior teneatur facere portiones, & minor eligere, dicunt Doctores communiter legisse, quòd non, sed, vel officio Iudicis illud fit, vel debent mitti sortes, non autem minor habet prælationem de optione, vt per Ias. in l. 1. num. 39. ff. de reb. credit. qui attestatur de magis communi opinione Legislatorum, vide tamen quod idem Ias. sibi refert auctoritatem S. Augustini dicentis, quòd in diuisionibus bonorum maior frater debet facere diuisionem, & minor eligere, fulcitur auctoritate veteris testamenti, vbi legitur fuisse factam diuisionem inter Abraham, & Loth, & ita quòd Canonistæ, ita omnes firmant, vt per Ias. ibidem, idem etiam tenet Bald. in l. suis quoque de hæred. instit. vt per eundem Ias. in d. l. 4. eod. tit. Intellego tamen, quòd ille non dicitur maior respectu temporis, sed maior administratione, quia diu administravit bona, vt ibi per Ias. sub d. nu. 39. in fin.

Si autem post factam diuisionem, duo fratres voluerint remanere in communione, sic illius contractus fiet.

Forma Instrumenti communionis, seu Societatis bonorum.

DA. ex vna, & B. eius germanus ex altera parte, asserentes inter ipsos deuentum fuisse ad diuisionem rerum, bonorum, & iurium eorum paternæ hereditatis, prout patet in instrumento diuisionis illorum rogato, & stipulato manu N. Notarij publici, volentes bonam, & sinceram fraternitatem, & concordiam inter se perpetuò conseruare, & simul more bonorum fratrum viuere, & eorum bona iterum, & denuò iure, & communicare sponte, &c. omnibus melioribus, &c. dictas par-

tes, & diuisiones alias inter eos (vt supra) factas, de quibus in præscripto iuramento continetur, cassauerunt, annullauerunt, & irritauerunt, ac cassant, irritant, & annullant, & nullius valoris, roboris, & effectus esse voluerunt, & volunt, ac si nūquam inter eos factæ fuissent, & vltierum interrim, & denuo communicauerunt, & communicant, ac immiscuerunt, & immiscent inter eos communia, & indiuisa esse voluerunt, & volunt omnia, & singula eorum, & vtriusque eorum bona mobilia, & immobilia, iuraq; actiones, & nomina debitorum quæcunque, quæ tempore dictæ diuisionis habebant, & habent de præsentī, & in futurum habebunt, & acquirunt ita quod de cætero, & in futurum per eos, vel alterum ex eis simul, coniunctum, & pro indiuiso qualitercunque, & quocunque iure, & titulo (durante præsentī communione,) & omnia lucra, & damna, quæ sequerentur, sint, & esse debeant, & intelligantur communia, & indiuisa inter eos, prout erant ante factam dictam diuisionem; & vni ipsorum pro dimidia spectent, & pertineant, etiã si per alterum ex eis suo nomine proprio acquirerentur. Promittentes sibi inuicem (durante præsentī communione) in simul, & vnitè permanere, more bonorum fratrum, & personas eorum proponere, & exercere, pro viribus ad augmentum, & vtilitatem ipsorum, & ad commune lucrum, & damnum, & quicquid ad manus eorum, vel alterius eorum peruenerit in ipsa communione conferre, & communicare, & in eadem communione aliquem dolum, seu fraudem non committere, nec facere, nec facienti consentire, sed totis viribus obuiare. Et si quando cunque contingat ad diuisionem peruenire, quicquid fuerit in dicta communione æqualiter diuidere in duas partes, prout ita diuidi, & obseruari voluerunt, & voluit etiam inter eorum hæredes, & successores omni exceptione, & contradictione cessantibus, quia sic actum, &c. quam quidem communione, & omnia alia præmissa promiserunt semper, & omni tempore habere rata, &c. & non contrafacere, alias vltra præmissorum obseruationem, ad omnia damna, &c. pro quibus, &c.

De donationibus inter viuos.

Cap. X.

- 1 **F**ormam instrumenti donationis inter viuos inferius habes in 2. lib.
- 2 Pactum de non reuocando donationem ex quavis causa non facit, quin causa ingrati- tudinis possit reuocari.
- 3 Secus si expresse dictum sit ex causa ingrati- tudinis.
- 4 Donatio omnium bonorum non valet.
- 5 Secus si donator reseruat sibi facultatem re- standi.
- 6 Quarta debeat esse bonorum donatio, quæta sibi donatori reseruanda.
- 7 Donatio omnium bonorum non confirmatur iuramento.
- 8 Donatio omnium bonorum reuocatur per su- peruenientiam filiorum.
- 9 Secus, si cum iuramento fuerit expresse re- nunciatum dispositioni l. si vnquam.
- 10 Donatio, quæ est vltra summam 500. aureo- rum, non valet, nisi insinuetur, & 12.
- 11 Secus si insinuationi cum iuramento illi re- nunciatur.
- 12 In actu insinuationis partis citatio non re- quiritur.
- 13 Insinuatio potest fieri, etiam die feriato ad honorem Dei.
- 14 Præsentia donantis, & donatorij requiruntur in insinuatione donationis.
- 15 Donatio, quæ fit coram Iudice non exigit in- sinuationem.
- 16 Iudicis de reo, præsumuntur omnia solem- niter acta.
- 17 **I**n hoc donationis titulo erit aduerten- dum, quod si donatio fiat vniuersorum bonorum donantis, tunc potest fieri descri- ptio rerum, & bonorum donatorum, cum clausula, saluo tamen semper, & reseruato ipsi donanti vsufructu aliquorum bonorum specificandorum toto tempore vitæ suæ tantum, & facultate restandi vsque ad cer- tam summam in articulo mortis, absque aliqua contradictione, & impedimento si- bi inferendis per dictum donatarium, & suos prædictos, ita ex pacto inter eos con- uento, & nuda stipulatione hinc inde in- terueniente vallato. Pro quibus, &c.
- 2 Ad hæc nota, quod si actum est in dona- tione, quod simpliciter propter aliquam causam reuocari non possit, nihilominus

- ex causa ingratiudinis bene reuocaretur, vt C. de bonis lib. l. fin. Afflict. decis. 265.
- 3 sub num. 48. sed quando expressè interueniente iuramento de ingratiudine actum fuit, videatur, quòd ea interueniente nò poterit reuocari arg. ff. si quis caut. l. sed & si quis §. quæsitum: secus secundum quosdam ne per tale pactum Donatarius inuitetur ad delinquendum ff. de pact. l. si vnus §. illud & §. pacta Specul. in §. in hac causa vers. quid si actum sub n. 5. 3. par. lib. 4. de donat.
- 4 Amplius nota, quòd licet regulariter donatio omnium bonorum non valeat, ne quis eo modo amitteret facultatem testandi, vt per Clarum q. 19. §. donatio in princ. tamen si donator in huiusmodi donatione reseruauerit sibi aliquid pro facultate testandi, donatio ipsa valebit, vt per eundem Clarum ibi vers. secundò principaliter, quia tunc non tollitur in totum dicta facultas testandi, sed solummodo ea restringitur: intellige tamen, vt illud, quod reseruatur, non sit quid minimum, sed saltem excedat vigesimam partem illius patrimonij, quòd donatur, quæ conclusio, quòd scilicet donatio omnium bonorum etiam tantum presentium, nihil valeat, etiam si fuerit iurata: nam cum huiusmodi donatio auferat homini liberam facultatem testandi, censetur contra bonos mores, & ideo non confirmatur iuramento, c. non est obligatorium de regul. iur. in 6. Abb. cons. 48. 2. vol. Bar. in l. si quis in princ. test. col. fin. ff. de leg. 3. vt per eundem Clar. d. §. donatio in q. 20. in princ. cum concordantibus, qui attestatur de communi. De donatione autem omnium bonorum presentium, & futurorum inferius suo aptiori loco dixerimus, sed circa præmissa nò videtur omitendum. Quòd licet talis donatio omnium bonorum propter superuenientiam liberorum, reuocetur ex dispositione l. si vnquam C. de reuocac. donat. tamen si pater in donatione ipsa renouauerit dicto beneficio l. si vnquam, tunc donatio ipsa non reuocatur, quia tunc pater censetur de liberis cogitasse, ita dicit Clarus in vers. 3. inferitur d. §. donatio q. 22. Ideo non ab re censui apposuisse in præscripta formula clausulam illam renunciatoriam cum iuramento d. l. si vnquam: sed cum iste articulus satis sit dubius, nec eum vnquam in fa-
- cto habuerim, nihil circa hoc auderem terminare affirmare, de his hæctenus. Ad alia qua alia de insinuatione donationis deuenimus: Nam clara est iuris communis conclusio, quòd si donatio est vltra quingentos aureos sine insinuatione non valet, l. pen. §. fin. C. de donat. nunquid illi renunciari possit, in quo videtur dicendum, quòd cum talis insinuatio introducta videatur in publicam vtilitatem, consequenter illi renunciari nequeat, vt in l. pactum C. de Collationibus: tamen illius dispositio cessat, si iuramentum interuenit, vt post alios per Guid. Pap. q. 350. per totum, Clar. in §. donatio q. 18. vers. quæro in fin. vbi dicitur, quòd hodie vtraque scola tam legistarum, quam Canonistarum in hoc concordant, qui attestatur de communi, quòd intellige, si fuit illi expressè renunciatum cum iuramento, vt posui in præscripta donationis formula, vt per eundem Clarum eadem quæst. vers. recentia licet, Corb. in cons. 186. vol. 2 sub n. 11. cum concordant. dicat, quòd sufficit tantum interuentus iuramenti, vbi refert plura requisita ad validitatem iuramenti. Primò videlicet, quòd persona sit habilis, seu habilitata per iuramentum, secundò quòd generalis forma seruata sit, tertio quòd non sit facta super re prohibita, Bal. in l. illud C. de sac. sanc. Eccles. qui hanc partem firmat in quodam suo cons. quòd incipit. Certum est, quòd filia, vbi concludit, quòd iuramentum non firmer contractum, & non arctat, iuramentum quia sufficit, quòd lex improbet actum: His non obstantibus concludit iuramentum supplere defectum insinuationis, quia potest seruari sine dispendio salutis æternæ, vt ibi, Secus tamen dicendum erit in donatione causa mortis, quæ licet olim ad instar donationis inter viuos erat generaliter insinuanda, vt in l. ponatio C. de donat. tamen si quinque testibus fuerit vallata, non requiritur insinuatio, vt hodie expressum est in l. fin. C. de donat. causa mor. & in l. si quis pro redept. eod. tit. Gabriel. concl. 1. lib. 3. de donat. sub nu. 66. vbi attestatur de coi, & magis coi, & ibi plures limitationes, & inter alias, quòd id nò procedit, qñ statim disponit, quòd si infra aliquod tēpus debeat fieri registratio in actis, quia post illud tempus iuramentum nò supplet defectū insinuationis, vt ibi sub nu. 17.

13. Amplius nota, quod si statutum requirit, quod intra sex menses, donatio insinuetur; non requirit citatio partis, quamuis adinuenta sit ad tollendas fraudes, vt per Ias. in l. r. nu. 12. quando lib. princ. dat. sub n. 12. Gab. in tract. de clausulis in §. viden. sub n. 90. vers. secundum autem in tantum;
14. quod talis insinuatio potest fieri die feriatâ in honorem Dei, quia actus est voluntariæ iurisdictionis, & in eo nulla, vel parua causâ cognitio requiritur, vt ibi sub nu. 89. vers. 3. adde Hostië. in summa de ferijs §. quid in eis, vers. licet quæ pertinet. Hinc est, quod non requiritur aliqua alicuius citatio, sed tantum præsentia donantis, & donatarij, vt per d. Gamb. in d. tract. de clausulis d. §. videndum vers. sed Bart. sub nu. 175. fol. mihi 607.

6 Donans tenetur de euictione, in donatione remuneratoria.

7 Donatio reciproca, non indiget insinuatione.

8 Notarius tenetur scire iura, & quare.

15. Nec inutiliter videtur referendum, quod si talis donatio subscribatur, & publice scripta coram Iudice, non requiritur alia scriptura, vt per Ias. in l. omnium sub num. 4. C. de testam. Gamb. in d. tract. de clausulis d. §. videndum vers. sed quaritur sub nu. 53. neque exigit insinuationem si ea in iudicio fiat, secus coram alio Iudice, cui debet coram eo produci: vt per Bart. in l. si tibi pecuniam ver. vero vtrum sub num. 1. in fin. si cert. per. quod intellige, eum interpositione decreti Iudicis, quia vbi est interpositum decretum Iudicis, præsumuntur omnia solemniter acta, vt in glos. ord. l. r. C. de fid. instr. ea enim, quæ superius dicta sunt, circa relatam donationem inter viuos, & reliqua inferius dicenda quo ad donationem, causa mortis intellige locum habere, quando non ad sunt statuta in contrarium: quia tunc minimè immutanda sunt, quæ legem certam habuerunt, vt dixi, & probaui in extensione clausularum venditionis bonorum immobilium post nu. 21.

1 P vllus Meuius corporali ægritudine languens, & mortis proximè periculum metuens, vel sic in terrâ sanctâ subsidium, mare de proximo transiturus, vel ad bellum iturus, timens naufragij periculum, vel timens bellorum discrimina diuini numinis intuitu, & pro suorum remedio peccatorum mortis causâ, vel dicti periculi causâ spontè, donauit R. D. N. Priori Conuentus S. Marci, nomine ipsius Conuentus recipienti, vel B. eius compatri tale prædium, vel omnia bona sua, &c. Dans, & tradens eidem R. D. Priori, vel dicto B. prædium, & omnia alia eius bona. Constituens se ex nunc dicta bona ipsius donatarij nomine possidere, vel quasi, & volens, vt ex nunc rei, vel bonorum prædictorum dominium in eundem donatarium sit translatum, & ipsa bona de cætero eius fiant, nisi vel donatarium præmori, vel ipsum donantem ab hac ægritudine liberari, vel donationis pænitere contingat, vt videlicet quodcumque horum contingat, donatio euanescat. Super quibus, &c.

Vnum autem diligenter attende, quod sub quacunque specie, & quocunque modo fiat donatio, debet expresse inferi in ea quod fiat causa mortis, vel alterius impipientis periculi, cuius causa sit. Nâ alias esset potius donatio simplex, & inter viuos, quantumcumque fiat in articulo mortis, vt per Rolan. par. 3. Florum, in tract. in tit. donationis causa mortis sub num. 9. vbi habetur, quod huiusmodi donationi quinque adhibentur testes, ac etiam cuiuscunque fuerit quantitatis, insinuatione non

De donationibus causa mortis.
Cap. XI.

- 1 **F**orma donationis causa mortis.
2 Testes adhibentur in donatione causa mortis, & insinuatione non indiget.
3 Pactum de non reuocando donationem causa mortis non scribitur, & quare.
4 Donatio bonorum presentium, & futurorum quando valeat.
5 Donatio remuneratoria non est proprie donatio.

- 2 indiget, vt ibi sub num. 11. in fin. Aduertendum est amplius, quod in simili donatione causa mortis, non apponatur pactum de non reuocando: quia esset contra substantiam donationis causa mortis, Intantum quod transformaretur in donationem inter viuos. Tex us est expressus in l. vbi Donator ff. de donat. causa mortis, quia tale pactum non potest adaptari donationi causa mortis, vt post alios per Ias. in l. qui Romæ, in vers. nam si quis donat. num. primo in princip. ff. de verbor. obligat. Attende amplius quod licet donatio bonorum

norum presentium, & futurorum non va-
 4 leat, tamen si collata sit post mortem do-
 nantis valet, vt per Clarum in §. donatio q.
 19. vers. sed quid si quis?

Verum, quia in his, & alijs donationibus,
 multi multa scripserunt, meum non est hic
 ulterius elaborare, nisi quo ad ea, quæ ta-
 belliones pro illarum clausularum intelle-
 ctu, necessariò scire debent. Nec omitto,
 quod si donatario remuneratorio sit, ultra
 clausulas concernentes euictionem rei, seu
 rerum donatarum, quia donaria remunerato-
 5 ria non est propriè donatio, vt in l. Iulianus
 §. qui fundum ff. de verb. oblig. Clar. in
 §. donatio q. 3. in vers. quæro, qui attestatur
 de magis communi, in tantum quod donas
 tenetur de euictione, Bart. in l. Iulianus §. 1.
 6 ff. de verb. obligat. Ias. in l. petens in 7. col.
 vers. 3. notab. C. de pac. & per eundem Ias.
 in l. si stipulatus fuerim §. cum stipulatus
 fuerim vers. 4. nota limit. ff. de verb. oblig.
 Idem puto esse dicendum de donatione
 7 mutua, quæ etiam, quod sit inter viuos, &
 consequenter irreuocabilis, quæ insinua-
 tione non indiget, vt per Ias. in l. si pater
 puellæ C. de in offic. testam. sub nu. 2. & 6.

De donationibus autem inter virum, &
 uxorem, & illarum validitatè, & an confir-
 mentur morte, vel iuramento (licet insinua-
 8 tentur) pro illarum intelligentia, recurre
 inter alios ad Clar. in d. §. donatio, vbi oia
 diffusè habebis, nec id te fugiat, cù tabellio
 debeat scire iura, ne illicitos contractus ce-
 lebrando puniatur, in l. iubemus C. de sa-
 crof. ecclies. §. si his tabellionibus.

De donationibus causa mortis fa- cienda per filiusfam. Cap. XII.

- 1 **F**ilius etiam cum consensu patris testari
 non potest.
- 2 **F**orma donationis causa mortis, facta per fi-
 lium de consensu patris.
- 3 **F**iliusfamilias potest donare causa mortis de
 consensu patris, secus legare, & testari e-
 tiam cum consensu patris.
- 4 **D**onatio causa mortis facta per filium patri
 non valet, & quare.
- 5 **R**equisita in donatione causa mortis, facta
 per filiumfamil.
- 6 **F**iliusfamil. an possit reuocare donationem,
 sine patris consensu.

1 **I**llud quoque non est prætereundum,
 ad ratam materiam donationis, quo-
 cum filiusfamilias sub patria potestate
 constitutus, etiam cum consensu patris tes-
 tari non possit, vt in authent. ex causa de
 testament. idè donationis formam sub cõ-
 pendio subiiciamus, cuius forma talis est i
 videlicet. A. filius B. eiusdem patris suppo-
 2 situs potestati. Quia (lege prohibente)
 etiam patris iussu testari non potest, hanc
 donationem causa mortis eodem patre
 suo ibidem præsentè, volente, & consen-
 tente, sanus per gratiam Iesu Christi men-
 te, licet æger corpore, fecit, & disposuit,
 in hunc modum. In primis quidem do-
 nationis causa mortis, reliquit pro anima
 sua tantum expendendum hoc modo, &c.
 Et hoc exequi voluit per N. quem suum
 reliquit Commissarium. Item legauit, &c.
 in fine autem dices, & hæc omnia, & singu-
 la donatione causa mortis disposuit, & do-
 nationem ipsam valere voluit, & tenere, si
 ipsum ex hac ægritudine mori contigerit,
 alioquin nequaquam, me autem Notario
 præsentè, & stipulante vice, & nomine, &c.
 Quod autem filiusfamil. patre permitte-
 3 possit donare causa mortis, (licet testari
 non possit) habetur ff. donati. l. tam his.
 non tamen sine patris permisso, vt ff. de do-
 nat. filiusfamil. §. patri autem legare non
 potest, etiam eo permittente ff. de leg. 1. nec
 testari, vt in d. l. tam his, & vt superius proba-
 4 tio facta per filium patri (ipso auctorizan-
 te) non valet, quia nemo in facto proprio
 5 potest sibi auctorizare l. 1. §. pupillus, & l. si
 seruus cõis ff. de auct. tut. Circa quæ sciend-
 um est, q. ad hoc, vt donatio causa mortis
 facta per filiumfamil. alteri, quam patri va-
 leat, requiritur primò, q. patre permitte-
 faciat, secundò q. pater eidem nominatim,
 & expressè concedat licètiam, quod donet
 causa mortis: tertio q. permisso, seu con-
 sensu patris præcedat: quartò q. is, cui do-
 nat. sit præsens, aut Notarius pro eo sti-
 puletur (licet secus in homine sui iuris,)
 quia tunc sufficit, quod interueniat Nùcius,
 siue episcopus, seu vallata sit traditione, vt
 tradit d. Azor. in summa C. de don. vers. cui
 possit donari, Bald. & Cyn. in l. illud C. de
 sacrosanctæ eccliesæ, sed an dicta donatio
 facta cum consensu patris possit reuocari
 per filium absque eius cõsensu, vide ad hoc
 Guid.

Guid Pap. in quæst. 223. vbi citantur plures opiniones Doctor. quorum aliqui tenent partem affirmatiuam, & aliqui partem negatiuam, & ad eum, & dictum Clarum, vbi supra pro huius articuli intellectu recurrere poteris.

De venditione Equi.

Cap. XIII.

Forma instrumenti venditionis equi. *Vitia omnia sunt nominatim exprimenda, alias competit actio redhibitoria, quæ prætoria est.*

AD euidentiã supradictarum formarum venditionis bonorum immobilium, permutationis, & donationis, aliqua tacta sunt, hic non repetimus, antequam ad alia grauiora deueniamus, de formis venditionis aliquorum bonorum mobilium, & per se mouentium tangimus.

A spontè, &c. dedit, vendidit, B. ibidem præfenti, & ementi vnum equum baium, balzanum in fronte, & in crure anteriori sinistro, & in posteriori dextero ipsum sibi ibidem per frænum tradens nominatim cum his vitijs, & magagnis specificatis, & dictis ab eo ipsi B. ibidem præfenti, videlicet, cum vno superosso in tali crure, item quod in plenilunio amittit visum, item quod est retrogradus, item quod mordet, nec se ferrari permittit, & generaliter pro tali, qualis est, cum vitijs, & magagnis latentibus, & apparentibus, & quæ habet intrinsecus, siue extra, asserens & protestans prædicta vitia, specificata in ipso equo esse ipsorum vitiorum, vel morborum, siue quorumcumque aliorum latentium, vel apparentium ratione, vel occasione, ipsi B. in aliquo de cætero nolle teneri. Et hunc pro pretio 25. scutorum, quod pretium dictus A. confessus fuit habuisse, & recepisse. Exceptioni, &c. renunciauit, &c. quietauit, &c. promittens ipsi B. pro se, & suis hæredibus, & successoribus stipulanti, & recipienti dictum equum sibi ab omni homine, &c. legitimè defendere, autorizare, & expedire sub poena dupli dicti pretij, stipulationis præmissorum, & restitutionis damnorum, & expensarum litis, &c. Qui B. dictum equum recepit ibidem cum dicti specificatis vitijs, & magagnis, in di-

cto equo se benè cognoscere, & ea sibi expressa, & ostensa esse dixit, & generaliter pro tali, qualis est, vt supra, protestans ei gonolle ipsum A. venditorem teneri occasione dictorum vitiorum, vel morborum ipsius equi expressorum, aut quorumcumque aliorum apparatus, & latentium, vt supra dictum est. Pro quibus, &c. Nota, quod nisi supradicta vitia exprimerentur, competit emptori actio redhibitoria, quæ prætoriana est, & competit emptori fraudato, vt per Specul. in §. 1. de re. vend. lib. 4. par. 3 in princ. Alex. in l. si stipulator sub n. 23. ff. de verb. oblig.

Forma venditionis herbarum.

A Spontè, &c. dedit, & vendidit B. totam herbam, seu futurum fenum quantumcumque, & qualitercumque fuerit, & quid erit, & percipi, & haberi poterit, anno præfenti de prato sito in tali loco, iuxta, &c. percipiendum, & colligendum, & habendum auctoritate sua, omnibus ipsius B. súptibus, & expensis, ad omnem suam ex nunc custodiam, & omne periculum, atque casum rapinæ, incendij, inundationis aquarum, & cuiuscumque alterius fortuiti, euentus; pro pretio scutorum 25. quæ idem A. confessus fuit habuisse, & recepisse ab eodem B. de quibus se benè contentum vocauit. Exceptioni, &c. renunciauit, quietauit, &c. Promittens ipsi B. pro se, suisque hæredibus, & successoribus stipulanti dictum fenum sibi ab omni persona, & vniuersitate legitimè defendere, & alias, vt in præscripta forma, quam pro huius extensione ressume.

Forma venditionis lana.

A Spontè, &c. dedit, & vendidit B. omnia vellera futura, siue futuram lanam quantumcumque, & qualitercumque fuerit, & quam tondu, percipi, & haberi contigerit in anno præfenti ex mille ouibus suis, quas habet in territorio Cornetano, in loco dicto, &c. & ipsam lanam infra mensem, dictis ouibus tonsis eidem B. dare, & consignare in ferijs Toscanellæ ibi conductam, omnibus expensis ipsius B. pro pretio, & ad rationem pretij scutorum viginti quinque pro quolibet milliario, quod pretium idem B. soluere, & exbursare promisit statim,

tim facta ponderatione, & consignatione dictarum lanarum liberè, &c. alias, &c. de quibus, &c. pro quibus, &c.

Farma venditionis fructuum, ad plures annos.

A Spontè, &c. vendidit B. vsum fructum, ac omnes redditus, & obuentus talis vineæ sitæ, &c. hinc ad quinque annos proximos, dans & concedens eidem vsque tunc dictam vineam, & arbores, & omnia, quæ in ea sunt, & quæ infra prædictos continentur confines habenda, vtenda, & fruenda liberè per se, vel alium, seu alios, quem seu quos voluerit, pro pretio, & nomine pretij scutorum centum monetæ, quæ idem A. confessus fuit habuisse, & receptisse ab eodem B. de quibus se benè contentum vocauit. Exceptioni, &c. renunciauit, quietauit, &c. Promittens idem A. eidem B. vineam ipsam, & omnia, quæ in ea sunt, liberè vtèda, & fruenda (vt dictum est) ei, & suis hæredibus ab omni persona, & vniuersitate legitimè defendere, hinc ad terminum suprascriptum, & dictos vsufructus, quos in dictis quinque annis percipiet, tam intra terminum, quàm postea, perpetuò legitimè defendere, auctoritate, & expedire, alias ad omnia damna, &c. E contra quoque idem B. promisit ipsi A. pro se, suisque hæredibus, &c. stipulanti prædictam vineam, & omnia, quæ in ea sunt, sine fraude vti, & frui, & ipsa fossata, & sæpes eius manutenere, & conseruare, & eam quolibet anno, debitis temporibus benè amputare, & releuare, & ligonizare, binare, & remundare, & in omnibus benè, & sine fraude colere, arbores siccas incidere, & virides non incidere sine Domini mandato, & finito termino ipso prædictam vineam ita in bono statu, (vt nunc est) ipsi A. liberè relaxare, & consignare sub pena omnium damnorum, &c. pro quibus omnibus, &c.

Forma locationis Barcæ.

IN mei, &c. Constituti Nob. vir D. Viperescus de Vipereschis de Corneto ex vna, & Antonius, &c. Patronus vnius barchæ portaturæ salmarum centum, & ultra, ex altera partibus spontè, &c. deue-

nerunt ad infra scriptam conuentionem, videlicet dictus Antonius promisit, & conuenit, dicto D. Viperesco ibidem præsentem, &c. portare cum eius barca, in qua nauigant septem marinarij cum eo salmas centum frumenti, mensuræ Cornetanæ in Vrbe Romæ, quam frumenti quantitatem onerabit in portu Corneti, pro pretio nauiluliorum quinque pro singulo rubio, seu salma. Et versa vice idem Dominus Viperescus promisit eidem Antonio patrono dictæ barchæ, ibidem præsentem dare dictum granum expeditum ad dictum portum, pro die vndecima præsentis mensis, & soluere eidem Antonio suprascriptum nauulum cum applicuerit, cum dicta barca frumento prædicto onerata ad magnam ripam Urbis. Promittens idem Antonius in dicto portu frumeti se fideliter, & prout ad probum spectat virum agere, neque carigamentum aliquorum aliorum bonorum in dicta barca recipere, nec in dicto portu, seu nauilamento per se, nec suos committere aliquam fraudem, dolum, & vt vulgo dicitur, barataria, sub pœna omnium damnorum, &c. Et pro eo, quòd in, & super præmissis, ac obseruatione omnium, & singulorum, sit eidem D. Viperesco magis cautum, & securum, ibidem præsens. N. qui sciens, &c. Spontè, &c. pro dicto Antonio, & eius præcibus præmissis omnibus ad fauorem dicti D. Vipereschi accessit, & promisit, vti principalis, principaliter, & insolidum, quem N. ibidem præsentem idem Antonius promisit releuare indemnem, ita quòd, &c. alias &c. pro quibus, &c.

Forma venditionis musti.

A Spontè, &c. vendidit, &c. B. salmas viginti de vino musto, recolligendo per eum in vindemijs proximè futuris ex eius vinea, seu possessione posita, &c. pro pretio Iuliorum decem pro singula salma, quòd pretium, quod est summa scutorum tot, &c. idem A. in mei Notarij, & testium infra scriptorum præsentia habuit, & recepit ab eodem B. ibidem præsentem, & soluente manualiter, & in contanti in prompta, & numerata pecunia in tot paulis, & restonibus papalibus, de quibus, &c. quietauit, &c. Quod vinum mustum idem A.

promisit eidem B. tradere, & consignare, ad vascam eius vineæ in vindemijs proximis futuris liberè, &c. Si quod autem vinum venditum eo tempore valebit plus dicto pretio, id totum plus idem venditor eidem B. emptori præsentanti, & acceptanti donauit, donationis titulo: perpetuò irrevocabiliter, ob grata seruitia multipliciter ab emptore recepta, & si minus dicto recepto pretio, idem emptor eidem venditori præsentanti, &c. remisit, & donauit donatione pura, &c. Quæ omnia, &c. Pro quibus, &c.

De contractu rei emphyteoticæ.

Cap. XIX.

- 1 **F**orma contractus rei emphyteotica habetur inferius in secundo libro.
- 2 Emphyteotica concessio genus est alienationis.
- 3 Clausula, reservato beneplacito Sanctissimi, facit conditionem in tantum, quod illa non purificata, dominium non transfertur.
- 4 Maior pars canonicarum debet interesse in contractu capitulari.
- 5 In alienationis contractu tractatus præcedere debet.
- 6 Traditum non videtur traditum in alienatione ad tempus duratura.
- 7 An primus acquirens, censetur comprehensus in concessione, usque in tertiam personam.
- 8 Clausula in contractu emphyteotico pro se, suisque hæredibus, quomodo extendatur.
- 9 Extensio clausula ad habendum, &c.
- 10 Clausula rato tamen manente pacto, quid operetur.
- 11 Clausula, salvo iure directi dominij, quid importet.
- 12 Quis nam teneatur ad solutionem laudemij.
- 13 Prouiso hominis facit cessare prouisionem legis.

1 **A**D hæc nota, quòd cum emphyteusis sit genus alienationis, vt extra de reb. eccl. non alien. & propterea olim Episcopi consensus requirebatur, vt per Specul. in §. 2. sub nu. 3. vers. & nota de locato: tamen modernis temporibus, propter Pontificias Constitutiones prohibita est d. alienatio, vt etiam fuit decisum in còs. Neap. vt testatur

Afflic. in decis. 77. sub nu. 5. text. in cap. hoc consultissime de reb. eccl. non alien. lib. 6. non ab re igitur apponitur in principio conditio illa scilicet, reservato beneplacito Sanctiss. D. N. Papæ, & non alias, aliter nec alio modo, quo non interueniente, non est nata actio, nec obligatio, & multo minus dominij translatio, vt per Curt. Iun. in còs. 74. sub nu. 17. par. 1. Item nota, quòd vbi supra dicitur de consensu maioris partis Canonicorum, necessariò debet esse maior pars, vt in cap. ea noscitur, extra de donat. §. pastoralis in fin. Amplius nota, quòd ibi dicitur de tractatu præcedente, quia in his semper tractatus præcedere, immò non semel, sed pluries, vt per Specul. in §. 2. par. 1. lib. 4. sub nu. 4. de locato, & in cap. tua de reb. eccl. alien. vel non, & ibi not. vbi tractatus sit de substantia contractus. Aduertendum est, et quòd ibi non dicatur, tradidit, & concessit, sed tñ dedit, & concessit, quia in re non perpetuò concessa traditum non videtur traditum, vt per eundem Specul. lib. 4. 3. par. sub nu. 156. de emphyteusi. Ad hoc probabiliter dubitari potest, an si ista concessio in emphyteusim fuerit facta per hæc verba, scilicet in tertiam generationem, persona illius, cui est facta concessio, censetur inclusa in prima generatione, vel potius prima generatio incipiat in personam descendantem, Specul. in tit. de locato tenet, & persona illius, cui facta est concessio comprehendatur in prima generatione; contrariam verò partem tenuit Bald. in addit. ad Specul. in tit. de locato col. 4. vers. item, & in tertiam generationem, & in auth. si quas ruinas col. 1. vers. iuxta hoc §. C. de sacros. eccles. vide ad hoc Alex. in l. quod dicitur vers. sed ipsemet sub nu. 23. ff. de verb. oblig. vbi respondendo dicit, quòd attendi debet consuetudo Ecclesiæ concedentis, & secundum illam debet fieri interpretatio, arg. l. minimè, & l. si de interpret. supra de leg. sed vbi non apparet de consuetudine, quòd pronepos includitur, quòd conceditur in tertiam generationem, vt ibi, & propterea ad tollendum dictam dubietatem, bene erit dicere in tali concessione, scilicet in ipsius tertiam generationem; tunc. n. proculdusio persona illius, cui facta est concessio non comprehenditur in prima generatione: secus si dicitur effect usque in tertiam ipsius personam, vt per

Gabriel. in lib. 3. conclus. 1. sub num. 1. 2. & 3. de feudis, vide tamen in hoc Clarum in §. emphyteosis lib. 4. quest. 34. per totum ad quem pro præmissorum maiori intelligentia, recurrit. Et quod pronepotes comprehenduntur in prima inuestitura, extat decisio Rotæ, cuius copiam inferius registrari curauit. Item aduertendum est, quod loquendo simpliciter de simili concessione, non extenditur per Notarium clausula pro se, & successoribus quibuscumque; sed tantum dicitur pro se, & suis hæredibus, & successoribus, scilicet de hæredibus, vel descendentes in infinitum, & qui succedunt de iure ciuili, vel qui succedunt vniuersaliter de iure prætorio, vt not. Imol. in l. quod dicitur col. fin. ff. de verb. obligat. Bald. in l. in personam in fin. C. de fideiuss. A lex. conf. 118. vol. 2. secus in alienatione perpetua, & tunc in casu, quo Ecclesia possit legitime alienare; talis clausula extenditur pro se, & suis hæredibus, & successoribus quibuscumque: quia tunc ad hæredes transit extraneos, Alexand. in 2. volum. conf. 9. & in 1. volum. conf. 91. in 12. col. & alij conf. 38. eodem 2. vol. in 3. col. Afflic. decis. 100. sub num. 2. Vbi enim emphyteosis potest in casu præmissio transire ad extraneos, tunc per illa verba suis hæredibus comprehenduntur etiam omnes extranei, alias autem solum comprehenduntur illi descendentes, ad quos transire potest, bene facit ad hoc text. in l. sciendum ff. de verb. signif. Alexan. in l. quod dicitur sub num. 26. prope fin. ff. de verb. obligat. clausulam illam ad habendum in præscripta forma appositam non nisi hoc modo extendas, scilicet ad habendum, vtendum, fruendum, & gaudendum, & de dicta domo disponendum, prout similes emphyteotæ de rebus similibus facere, & disponere solent, nec dicatur (prout dicitur) in venditione bonorum, quorum dominium transit in accipientem perpetuo, & sine præstatione temporis, vt puta in re ruinosa, quæ potest in perpetuum dari in emphyt. vt in auth. de alien. & emphyt. si verò quædam, secus si non est ruinosa, quæ non potest dari, nisi ad vitam suscipientis, & duorum eius successorum, vt per Spec. in §. 1. de emphyt. sub num. 9. lib. 4. 3. part. quia tunc ex simili concessione emphyteotica non transfertur nisi naturalis possessio,

quæ habet similes emphyteota vsufructuarius, vel vassallus, vt per Specul. in §. 1. lib. 4. sub nu. 20. de empr. & vendit. clausula illa ferè in fine supradicti contractus, conscripta: rato scilicet nihilominus manente pacto, operatur merè exclusionem, vt per 10 Afflic. decis. 174. sub nu. 3. & etiam quod contractus rarus remaneat semper, tam respectu poenæ, quam illius obseruantia, secundum Specul. in §. 1. lib. 4. 3. part. sub num. 99. de emphyteosi. An autem emphyteota possit rem sibi, vt supra concessam ad breue, siue longum tempus, alteri locare, permutare, hypothecare, alienare, iura sua in alterum transfere; habet hæc omnia per Clarum in quaest. 17. & sequent. vbi diffusè explicantur, ad quem pro illorum intellectu recurrit; hoc tamè addito, quod emphyteota semper debet vendere iure directi dominij, semper saluo, vt in l. 1. C. de feudis, quæ tamen clausula, saluo iure dominij in reformatione feudij, vel emphyteosis operatur, quod si antea feudatarius, vel emphyteota ceciderit à iure suo ex aliqua causa, non profit sibi talis noua reformatio, vt per Io. de Pra. singulariter in cap. hæc conditio §. si sic ff. de cond. & demonstrat. sed de his hæctenus, cum aliud quoadq; dicere mei officij non sit (saluo quod 12 antequam ad alias transeam quæstiones) ad hanc tantum tanquam quotidianam, & de qua quotidie Notarij interrogantur, deueniam scilicet, quod quando emphyteota alienat ius suum in alium, quam comprehensum in prima inuestitura, tunc nouus acceptor tenetur soluere laudemium directo Domino, vt per Iason in l. 3. C. de iure emphyteotico vers. primo quæro sub num. 4. Hoc tamen intellige, nisi aliter, aut tacite, vel expressè inter partes pactum fuerit, quia tunc prouiso hominis factum cessare 13 prouisionem legis, vt per eundem Ias. in auth. ingressi C. de sacros. eccles. in hac re emphyteotica multo plura scribere potuissem, quæ ad dispositionem vtriusque iuris pertinet, verum quia tantum ea prosequor, quæ tendunt ad intellectum clausularum similiarum contractuum emphyteoticorum, alias verò materias rejicio, vt ad eundem Ias. eod. tit. & alios, qui hoc particulariter scripserunt. Copia dictæ decisionis, de qua supra fit mentio.

Afsisenfis emphyteufis, veneris 13. Nouembris 1598. R. P. D. Gypfio.

CAnonici Ecclesiæ S. Saluatoris in Lau-
ro de Vrbe anno 1590. concesserunt
in emphyteusim bona, de quibus agitur,
cuidam Leonello in tertiam generationem
finitam, in linea masculina duntaxat. Dubi-
tauit, an prima generatio incipere deberet
à Leonello primo acquirente, vel potius à
persona descendens ad effectum, vt prone-
potes ipsius Leonelli censerentur, vel ne
comprehensi in dicta inuestitura.

Domini vtraq; parte informante, resol-
uerunt primam generationem incipere
à filijs Leonelli, & consequenter in illa
comprehendi pronepotes. Ratio decisio-
nis fuit, quia cum primus acquirens sit cau-
sa, & origo generationis, non potest in ipsa
prima generatione connumerari, vt per
multa exempla declarat, Bald. conf. 448. lib.
3. & conf. 375. lib. 4. Calder. de locat. conf.
9. culum. 1.

Præsertim, stante illa dictione, finita,
Alex. conf. 110. nu. circa fin. lib. 3. & conf.
125. lib. 5. Soccin. conf. 25. nu. 4. lib. 1. Go-
zad. conf. 25. nu. 17. Ruyn. conf. 166. num. 6.
lib. 1. Dec. conf. 62. in princ. Gabr. de iure
emphyt. concl. 4. nu. 5. Clar. in S. emphyteu-
sis q. 34. vers. sed certè, vbi dicit hanc esse
magis cõem opinionem, & sequuta fuit Ro-
ta apud bon. mem. Oradinũ, in vna Roma-
na domus, & in alia Farfensis villæ Capro-
læ, corã R. P. D. Meo Pegna 20. Maij 1592.
vt patet ex earum copijs, quæ circumferũ-
tur, & sic apparet non esse in iudicando, te-
nendam opinionem Specular. in tit. de em-
phyt. §. nunc aliqua q. 155. nu. 183. Paul. de
Castr. conf. 316. num. 1. vol. 2. & aliorum
exemplo citatorum.

Ex differentia, quæ fit per informantes
inter verbum completam, & finitam, non
placuit Dominis, quia est verbalis, cum
tendant ad eundem finem, & sint synomi-
ma, præter id, quod multi ex Doctoribus
allegatis loquuntur, etiam quando adest
verbum finita.

Hoc stante, non est opus ingredi illam
difficultatem, quam mouet Bart. in quodam
eius consilio, an fuerit in instrumento dictũ
vsque in tertiam generationem ipsius, vt re-
fert Bald. in auth. si fac minus nu. 3. vers.
iuxta hoc quæro C. de sacros. eccl. latè Bel-

lam. conf. 80. num. 7. & 8. cum alijs citatis,
quæ quidem opinio licet sit communis, à
nonnullis tamen reprobatur, vt animadu-
erunt addentes ad d. conf. Alex. 125. Clar.
post Caltrenf. in loco supra citato.

Non obstat decis. Caputaquens. 18 part.
2. quia ibi non aderat verbum finitam, &
benè illi respondetur in decis. villæ Capro-
læ, quicquid pro parte aduersa dicatur.

De locatione Bouum.

Cap. XV.

- 1 **F**orma instrumenti locationis bouum.
- 2 Custos recepta mercede tenetur de casta sinistro.
- 3 Secus si custos dimisit dictos boues in loco solito, & consueto ibi dimittere.

Locatio Bouum ad laborandum.

Id. **A** Confessus fuit habuisse, & rece-
pisse ad laborandum ad quartam
partem lucri à d. B. duos boues, vnum scili-
cet album cum cornibus dimissis, & alte-
rum rubeum cum cornibus elatis, pretij &
æstimationis scutorum 40. hinc ad annum
proximum: promittens solemnè stipulatio-
ne eidem B. dictos boues fideliter, diligen-
ter custodire, salurre, pascere, & tenere,
omnibus suis expensis, ipsosq; non vende-
re, vel alienare, sine expressa Domini licen-
tia, & mandato, in se dictorum bouum fem-
per dominium reseruans: ita quod à quo-
cunque altero possidente ipsos pleno iure
valeat vindicare, & pro summa dictæ quar-
tæ partis laborerij dare, & deferre eidem
B. Corneri ad domum suam, rubia tot frum-
menti boni, & recipientis, in festo Beatæ
Mariæ Augusti, seu in recollectis proximè
futuris liberè, & sine aliqua exceptione: in
fine verò termini dictos boues, aut prædi-
ctam æstimationem, cum quarta parte lu-
cri, siue tantum minus ipsa æstimatione,
quantum fuerit totum damnum ipso Do-
mino consignare. Veruntamen si dicti bo-
ues, aut alter eorum ipsius laboratoris, aut
eius famuli culpa, dolo, fraude, vel mala
custodia perierit, aut destructus, vel perdi-
tus fuerit ad ipsum laboratorem spe ciet sin-
gulariter totum damnum, & si diuino iu-
dicio, vel casu fortuito perierit totum
dam-

damnum ad Dominum pertineat antedictum. Quod si contigerit ipsos boues per octo dies, ultra terminum supradictum, retinere, quin eos, vel dictam æstimationem consignet, vt dictum est, ex tunc vsque ad vnum annum, & sic de singulis annis ipsos à dicto Domino retinere eisdem pactis, & conditionibus teneatur, si de ipsius Domini processerit voluntate, quia sic actum exitit inter ipsos. Quæ omnia, & singula supradicta promissit idem A. ipsi B. pro se, suisq; hæredibus stipulatione solemnī, firma, & rata habere, & tenere, nec contrafacere, vel venire per se, vel alium, aliqua ratione, vel causa, de iure, vel de facto, sub pena dupli æstimationis pretij antedicti, stipulatione in singulis capitulis huius contractus insolidum præmissa: qua soluta, vel non, rata maneant omnia & singula supra, & infra scripta. Pro quibus, &c.

Ad hæc nota, quod si locauit tibi boues, vel alia animalia custodiendo, certa mercede tibi data, & tu dimissisti illa in pascuis, in quibus animalia cõiter dimitti solebant, & fur, vel lupus ea abstulit, vel occidit; nõ quid teneris? & videtur q̄ sic, nam si cum mercede habueris, de periculo teneri ff. locat. qui mercedem, item non debuisti, eos sine custode dimittere ff. de vét. in pos. mit. l. 1. §. ad custodiendum ff. comm. l. si vt certo §. si de me, & hoc ipso inculpa es, quia in tutiorem locum transferre potuisti ff. de damn. infec. viq; vnde teneris extra de iureiur. cap. fin. in princ. arg. contra quod excusetur si dimisit, & sicut alij dimittere solent, vt in l. pignus C. de pign. maxime si tuos boues ibi sic dimittere consueuisti, Specul. in §. postquam tamen sub n. 12. de locato.

De contractu foccidæ.

Cap. XVI.

- 1 **F**orma instrumenti foccidæ ouium.
- 2 **D**amnum, quod sequeretur in euentum mortis dictarum ouium, cedit socio minori.
- 3 **S**ecus si casus fortuitus sequeretur sine eius culpa.
- 1 **A** spontè, &c. confessus fuit habuisse, & recepisse in foccidam, siue societatem, à B. centum oues pretij scutorum centum, duraturâ hinc ad tres annos pro-

ximos, promittens solemnī stipulatione dicto B. eas, omnesq; ipsarum fructus futuros & fetus omnibus suis expensis, fideliter, & diligenter custodire, saluare, pascere, & tenere, ipsasq; aut earum foetus, vel fructus aliquos non vendere, vt in proximè scripta forma vsque vendicare. Postea iunge, fructus verò, & fetus earum scilicet agnorum lanæ, casei, & stercorem dimidiam bonæ fide dicto B. ad ipsius voluntatem cõsignare, & dare, & in fine dicti termini ipsas oues præfatæ foccidæ, vel illas, quæ, ex eis tunc temporis extrabunt, ipsi B. restituere, & consignare; si verò ipsæ, vel aliquæ earum, siue ipsarum aliquis foetus, & fructus ipsius A. vel eius famuli, seu familiaris culpa, aut dolo, vel mala custodia perierint, aut destructe, vel perditæ fuerint, totum damnum spectat ad eum; si autem diuino iudicio, vel casu fortuito id euenerit; ad dictum B. spectet, dummodo ipse A. per representationem pellium ouium mortuarum, vt aliter faciat plenam fidem. Quæ omnia, & singula supradicta forma.

- Hæc supradicta scilicet, q̄ in euentum mala custodiæ dictæ oues perierint, &c.
- 2 supra totum cedat damno A. probantur per Ias. in l. si pascenda in vers. quæro sub nu. 2. C. de pactis, cum custodiam præstare teneatur, & consequenter culpa in eo præsumitur, vt per Bald. in 11. de off. præf. vig. & l. cum duobus §. damna ff. pro soc. & ibi, quod non sufficit probare interitum, nisi
 - 3 probet casum fortuitum, puta mortalitatè, vel similem, Alex. conf. 158. in 2. vol. quod incipit in causa, & lite vertente inter Ludouicam, &c. secus si sine culpa ipsius.

De contractu census.

Cap. XVII.

- 1 **F**orma instrumenti census.
- 2 **C**lausula sciens non teneri, quid operatur.
- 3 **F**ideiussor non potest conueniri non discusso principali.
- 4 **C**reditor potest conuenire, quem maluerit insolidum.
- 5 **Q**uibus beneficijs fideiussores solent renunciare.
- 6 **C**reditor potest recusare cessionem facere.
- 7 **S**ecus seruatur in tribunali Aud. Cam.

- 8 *Fideiussores quando obligantur in solidum, etiam si dictum non sit.*
 9 *Secus si accidunt diuersis temporibus.*
 10 *Fideiussoribus effectis non idoneis, iterum est satisfaciendum.*
 11 *Secus in fideiussoribus contractus.*
 12 *Intellectus l. ubi aduoc. C. qui loco priorum creditorum succedunt.*
 13 *Forma census vitalitij.*

IN Dei nomine Amen, d. A. spontè, &c. omnibus meliori modo, &c. In & super eius casale nūcupato, &c. Sito in territorio Vrbs in partibus latij, cui casale A. prædiū C. territorium castri S. & casale M. circum-circa casale ipsum consistentia coherent pro confinibus, saluis alijs, si qui sint plures, aut veriores confines, & dicti casalis fructibus, redditibus, prouentibus, & pertinentijs vniuersis constituit, creauit, & imposuit annuum censum scut. 80. monetæ iuliorum 10. pro scuto. Quem censum ita creatum, constitutum, & impositum vendidit, ac titulo perfectæ venditionis, dedit, cessit, & assignauit, & trāstulit admodum nobili viro B. præsentis, ementi, & stipulanti pro se, suisq; hæredibus, & successoribus quibuscunque, ad habendum, &c. Hanc autem, annui census creationem, constitutionem, & venditionem, & omnia, & singula in hoc instrumento contenta d. A. fecit, & facit erga d. B. pro pretio scutorum mille similibus, quæ in prompta, & numerata pecunia argentea in mei Notarij, testium infrascriptorum præsentia à d. B. præsentente, ac realiter, & cum effectu soluente habuit, & recepit, & ad se traxit, de quibus sic acceptis pro integro, & iusto dicti census pretio se contentum, & sibi satisfactum vocauit, & eundem emptorem quietauit, absoluit, & penitus liberauit. Renunciando quibuscunque exceptionibus, cum pacto de nunquam amplius petendo. Quem censum annuum promisit soluere d. emptori præsentis, & vt præfertur, stipulanti de semestri, in semestri, & in fine cuiuslibet semestris proportionabiliter, & pro rata, & in simili bona, & currèti moneta, hic Romæ liberè, &c. alias ad damna omnia, &c. teneri voluit. De quibus, &c. Et promisit d. A. venditor dictum Casale ad se spectare, & pertinere pleno iure dominij, vel quasi, & de sui natura, fructiferum esse, & capax dicti annui cen-

fus, & èt maioris, & esse liberum, & exemptum ab omni alio censu, canone, reipositione, liuello, ac ab omni, & quocunque fideicomisso, parificato, vel purificando, & quibuscunque alijs oneribus, impediendis huius annui censui impositionem, vel quæ dicto emptori obstat, vel iudicare possint, & non fuisse aliter venditum, datum, donatum, permutatum, distractum, aut alias vt-cunque alienatum, alienationis èt largissimè sumpto vocabulo, nec in totum, vel in parte quicquam factum fuisse, q̄ aliquo modo respectu prioritatis, vel potioritatis hypothecæ, aut alias in totum, vel in partè possit se in præiudiciū huius contractus, & d. emptoris, & q̄ in his fiet in futurum Et promisit èt hanc census impositionem, & venditionem esse benè, & validè factas, & in eas tanquam tales facere consentire oëm personam, &c. Ius habentem, aut habere prætendètem in & super d. Casali, & censu, ad oëm simplicem, etiam extraiudicalem requisitionem, aut interpellationè per d. emptorem, aut eius heredes, & successores, vel causam, & ius ab eo habentes faciendam. Propterea suscipere in se oëm litem, causam, controuersiam, & molestiam in omni iudicio petitorio, & possessorio, & in quacunque instantia, & parte iudicij si quæ moueantur super d. annuo censu, seu casali, & susceptas prosequi, & terminare, cum suis Procuratoribus, & Aduocatis, absq; impensis, cura, interuentu, labore, & pensis d. emptoris, eiusq; hæredum, & successorum. Amplius promisit eūdem emptorem, eiusq; successores in d. annuo censu illiusq; pacifica perceptione conseruare, & semper defendere, & liberare ab omni lite, causa, cōtrouersia, molestia, ac molestiè personarum, alias teneri voluit, & se obligauit ad oëm euictionem generalem, & particularem d. census annui in forma iuris valida, & in Vrbe consueta, tam in petitorio, quàm possessorio, & quouis eorum in solidum erga d. emptorem, & ad oīa damna, impensas, & interesse, si quæ d. emptor, vel sui heredes, & successores ob d. lites, molestias, vel euictionem paterètur, itaq; sub prætextu, q̄ si per incuriam, & iniusticiam, nullitatem, aut imprudenciam iudicantium talis euictio secuta fuerit, venditor prædictus, illiusq; in posterū hæredes, & successores nullo modo valeat se excusare, vel tueri. Conuenerunt in simul ijdem

6 cōtrahentes, & in omnibus, & singulis præmissis, & in præfenti instrumento cōtentis d. D. Emptor non teneatur ad aliquam solemnem intimationem huius faciendam, sed quæcumque simplex notificatio, et extrajudicialis, & sine aliqua solennitate, & forma iuris, sine statutorum adhibita, seruata, vel non seruata ipsi venditori, vel alicui ex infidicidæ fideiussoribus, aut alicuius ipsorum hæredibus, & successoribus facta sufficiat, absque vlla penitus notificatione per d. emptorem, suosq; hæredes, & successores quomodolibet in futurum in iudicio, vel extra faciendam, quia sic actum, &c. Itē consensit venditor, & ita conuenit, qd si, & quotiescunque ipse venditor, eiusq; successores, & fideiussores cessauerint in solutione d. annui census, de festi in festi, ut supra faciendam; sit in arbitrio, & liceat eidem emptori, eiusq; successoribus agere, & experiri, pro consequendis terminis d. annui census, tam contra dictum venditorem, & fideiussores in solidum, eorumq; hæredes, & successores, quàm contra conductores, colouos, ac omnes, & singulos, dictum casale pro tpe tenentes, & quoscunque ipsius venditoris debitores, ex quacumque causa, præfentes, & futuri, sita tamen qd vna via electa ex parte emptoris, & suorum, nunquam eis præiudicetur, quin ad alteram redire possint, vtraque eodem tempore experiri, vt satisfacionem consequatur. Quinimmo liceat etiam emptori, & suis variare semper, vsque ad consecutionem terminorum decursum, et non solutorum. Ad quæ præmissa peragendum, idem venditor constituit, et fecit d. emptorem, eiusq; successores Procuratores irrevocabiles, et in rem propriam cum iuramento, ac etiam facultate omnes, et quoscunque opus fuerit, quietandi, de pecunijs exigendis, pro concurrenti summa censuum decursum, etiam iura, et actiones in fauorem soluentium transferendi, et cum clausulis ad lites, et facultate substituendi, et sequestrandi, et alijs clausulis, et facultatibus in similibus mandatis poni solitis, et quomodolibet opportunis. Declarantes vltimius, & conuenientes, prædicti contrahentes, quod liceat dicto venditori, suisq; hæredibus, & successoribus, ac etiam fideiussoribus infra scriptis, & eorum cuiuslibet in solidum, semper & quacumque volue-

rint in perpetuum, etiam non obstante longissimi temporis, centum & plurimum annorum præscriptione; dictum censum scutorum octuaginta, pro eodem pretio scutorum mille in numerata pecunia, hic Romæ liberè, & in simili specie, vna cum censibus in illum vsque diem decursis, & non solutis restituito redimere, & extinguere, & dictum emptor, suisq; hæredes, & successores retrovendere teneantur, præcedente tamen intimatione, seu denunciatione, per duos menses ante redemptionem, ex parte venditoris faciendam, iuxta formam Constitutionis fel. record. Pij Papæ V. de modo procreandi census promulgatæ, sub datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1560. 14. Kalend. 8 Februarij. Et denique contrahentes voluerunt, & conuenerunt seruari hinc inde omnes conditiones, & requisita dictæ Constitutionis, & omnia, quæ Constitutio huiusmodi requirit, pro appositis haberi. Sed quatenus ex præmissis, vel infra dicendis ab ipsa Constitutione omittendo, vel faciendo quouis modo recessum fore dici, aut dubitari possit; declararunt, & conuenerunt etiam ad tollendum penitus omne dubium, & pro validitate contractus, haberi pro appositis omnia, quæ apponenda sunt, & pro non appositis, non apponenda. Redigentes totum contractum, & contenta in eo ad verum sensum, & dispositionem dictæ Constitutionis; quia contrahentium intentio fuit, & est in omni clausula, & parte huius contractus, cum eadem Constitutione se conformandi, & sic, & non alio modo contraxerunt. Postremò, vt dicto emptori magis cautum sit, promisit d. A. venditor huiusmodi impositioni, creationi, & venditioni annui census, tã pro illius solutione de festi in festi, ut supra faciendam in perpetuum, durate censu, consensu præstando, lite & causa quacumque suscipienda, & prosequenda, pro validitate huiusmodi impositionis, & venditionis census, & pro quacunque euictione, & in omni iudicio petitorio, & possessorio in solidum; quàm pro omnibus, & singulis in præfenti instrumento contentis, vt principales, principaliter, & in solidum accessuros d. N. & N. quos ita accessuros, & promissuros absentes, me Notar. &c. stipulante, promisit releuare indemnes, & penitus

nitus sine damno conseruaret: ita quod nulum propterea damnum, aut molestia n̄ pariantur, alias ad omnia damna, &c. teneri voluit, de quibus, &c. & in euentum mortis, aut mutationis conditionis in deterius, aut recessus ab Vrbe dictorum fideiussorū, vel aliorum pro tēpore in hoc casu obligandorum, seu alterius eorum, promissit semper, ac toties, quoties aliquis ex dictis casibus tam in vno, quā in pluribus, ex fideiussoribus obligatis tam eodem, quā diuerso tempore contigerit, statim obligare, & subrogari facere alium, seu alios, quō idoneos fideiussores, ad satisfactionem emptoris, seu eius haredum, & successorum, ne vnquam tractu temporis emptor, vel sui contingentia euentuum prædictorum, in eorum cautelis, & actionibus tam realibus, quā personalibus, deteriores efficiantur: firmis tamen remanentibus semper obligationibus talium fideiussorum, quocumque modo pro tempore deficientium, ita vt quæcumque obligationes subrogandæ semper cumulatiuè, iuraq; iuribus, & cautelas cautelis emptori, & suis accrescere intelligantur. Declaratione adiecta, quod in euentum mortis, haredes fideiussoris defuncti possent se se loco illius obligare, dummodò eo tempore defuncti haredis conditio deteriorata non appareat; quia sic actum, &c. Pro quibus, &c. extende obligationem in forma Cameræ. Poterunt quocumque fideiussores post superscripti contractus stipulationem accedere, quia à Notario de contractū præfato, ac contentis in eo quibuscunque certiores reddentur. Hæc de censibus dicta sufficiant.

Cū de pluribus attinentibus ad contractum census hic sermonem facere potuerimus, sed cum plures particulares contractus de censibus iam diū, & nuperrimè in lucem editi, & traditi fuerint, vbi verisimiliter credendum erit omnia diffusè explicata fore: idè de his quicquam non attingam, ne agrum nostrum aliena segete fertiliorem reddere videamur; sed tantum deueniemus ad explicationem clausularum fideiussionum, quæ ferè semper in similibus contractibus adhibentur. Reliquas verò clausulas contractus census habes, prout in instrumento venditionis, quas hic breuitatis causa aliter non repetimus,

cum æquiparentur. Nam clausula illasciè non teneri, &c. Tollit exceptionem erroris, quæ opponi non potest, Bartol. in l. sed & si quis §. fin. ff. si quis caus. & in l. si dari in fin. ff. de verb. obligat. Item tollit conditionem indebiti, quæ non datur promittenti indebitum scienter, idem Bart. in l. final. §. idem quæsit in 2. col. vers. vnde, vt prædicta cessent ff. de condit. indeb. Et licet regulariter fideiussor non possit conueniri, nisi prius discussio principali, vt in l. 1. C. de comm. fid. deb. lib. 10. Bart. in l. 1. de reuoc. his quæ in fraud. credit. Tamen, propter clausulam illam insolidum, quæ operatur, quod creditor potest conuenire pro vno debito, quem vult, pro toto debito, vt habetur in l. duos reos in princ. & in l. reos §. fin. ff. de fideiuss. & melius circa præmissa, explicando scias, quod quotidie quibusdam iuribus in instrumentis publicis renunciatur, & hac renunciatione tabelliones iuris ignari, præsertim extra Romanam Curiam abutuntur. Nota ergo, quod quatuor sunt beneficia iuris, quibus præcipuè solet in instrumentis renunciari, scilicet benefic. Epistol. Diui Adr. & nouæ Constitutioni de fideiuss. & nouæ Constit. de duobus reis, & cedendum actionum, de quibus beneficijs in singulari ad quid valeant, & in quibus inter se differant, videamus. Beneficium ergo huius Epistolæ est, quod quamuis aliqui sint insolidum obligati, tamen per huiusmodi beneficium, si omnes præsentis sint, & soluendo tempore litis contestatæ possunt postulare, vt diuidatur inter eos actio, vt vnusquisque pro virili actione conueniatur, alioquin (nisi dicto beneficio iuuarentur) posset actor quem mallet insolidum conuenire, vt probatur per Specul. in §. 1. par. 2. lib. 2. sub nu. 20. de renunc. De beneficio autem nouæ Constitutioni de fideiuss. de quo habetur in auth. de fideiuss. in princ. quoniam per illud succurritur fideiussoribus, mandatoribus, & sponforibus, quod reus principalis primo conueniatur, & hæc vera sunt, si principalis præsentis fuerit, & soluendo, vt ibi sub nu. 15. sequitur videre de beneficio nouæ Constitutionis de duobus reis, de quo legitur in præsentis auth. hoc, quod est positum de duobus reis debendis, vel promittendis, quod subueniatur duobus reis debendis, vel promittendis, vt per ipsum

sum postulare possint: scilicet non insolidum, sed pro parte conueniri, & hoc si omnes presentes sint, & idonei, idest soluendo, vt probatur in auth. de duobus reis promitt. sed prædicta legis beneficia in obligatione Camerali, quoad creditorem cum in ea renunciatur quibuscumque legibus, & legum auxilijs, & pacificetur, quod fideiussores obligentur vti principales, principaliter, & insolidum, se principales debitores constituendo, vt videre est in præscripta forma. Postremò dicendum erit de beneficio Cedendarum actionum, de quo habetur in l. fideiussore ff. de fideiussione, & l. Modestinus ff. de solutionibus, per quod postulare possunt fideiussores, & alios, pro quibus obligati sunt in vna obligatione, sibi cedi iura contra fideiussores, & alios, pro quibus obligati sunt: alioquin (nisi eis cedantur iura) possunt recusare solutiones, vt in l. Sychum, aut Pamphilum §. penult. Sed dices quid prodest creditori si renuncietur beneficio Cedendarum, cum à quocunque soluatur habeat sibi debitum, & cum debitum receperit, quid prodest sibi non cedere iura, responde, si aut tacite, aut expresse huic beneficio est renunciatum, poterit creditor gratificari amico, vel amicis suis, qui poterit vnum ex fideiussoribus, si plures erunt, & eum insolidum conuenire, nec ei poterit opponere, cedas mihi iura, cum iam fuerit huic beneficio renunciatum, & sic exonerabit, & releuabit amicum suum, sed prædicta proximè relata cessant in Romana Curia, & signanter in Tribunali Auditoris Cameræ, in quo creditor passim, saltem iuris æquitate, cogitur ad iura cedendum, fideiussore soluente, & alias, prout plenus scripsi in mea Praxi Iudiciali, ad quam recurre. Illud quoque ignorandum non est, immò particulariter notandum, quod quando sunt plures fideiussores, qui vno, & eodem tempore simpliciter intercedunt, quilibet tenetur insolidum, etiam si dictum non sit, Bart. in l. si titius ff. de fideiussoribus, secus si accedunt diuersis temporibus, quia tunc vnus non videtur accessisse contemplatione alterius, vt ibi, & in l. si stipulatus §. si ex duobus ff. de fideiussoribus. Postremò ad relatum materiam fideiussorum non omitam, pro intelligentia illius clausulæ, in euentum,

scilicet mortis, vel deteriorationis, aut absentia dictorum fideiussorum, & cætera, prout in ea, quod si fideiussores, qui à principio erant idonei, desint esse: denudò est satisfaciendum, vt in l. Prætoria ff. de prætor. stipul. & in l. si is, à quo §. fin. Limitatum tamen istum textum, & similes procedere in fideiussoribus iudicialibus, secus tamen est in his, qui ex conuentione partium præstari debet: vt in casu nostro, & in contractibus venditionis, & alijs similibus, in quibus fideiussores de euictione, & alijs præstantur: quibus datis si postea efficiantur non soluendo, ego non teneor iterum satisfacere, vt per Ias. in l. si ab arbitrio vers. octauo nota sub nu. 11. ff. qui satisfacere cogantur. Et propterea pactum illud, nendum videtur superfluum, verum etiam necessarium, quia tunc fideiussor ex pacto denudò est dandus, vt per Speculat. in §. 1. sub nu. 10. in 3. par. lib. 4. de empt. & vend. Nec te fugiat, quod si pecunias ad censum, aut alias B. tuo amico dare volueris, te nullatenus cauto reddito, tunc in eodemmet instrumento census, vel alterius contractus, ab utroque fiat declaratio, quod dictæ pecuniæ per te illi dantur, ad effectum soluendi illas tali creditori ipsius amici, & ad effectum consequendi ab eo cessionem iurium respectu prioritatis, & potioritatis, & se subrogandi in locum dicti prioris creditoris: & tunc obtenta ab eo concessione actionis personalis, vel hypothecariæ; sine dubio subrogaberis in locum dicti creditoris, iuxta terminos l. vbi adhuc C. qui loco priorum creditorum succedunt, & secundum Bald. in l. 1. eod. tit. per totam. Si autem census fiat vitalitius, dicatur quod A. imposuit annum redditum scutorum tot. & in super tali re ad vitam tantum dicti B. quem vendidit eidem B. ad sui vitam tantum, & donec ipse vixerit, & non vltra. Reliqua verò extende, vt supra singula singulis congruè referendo, & debite adaptando.

De concessione Feudi.

Cap. XVIII.

1 **F**orma contractus concessionis feudi.
2 Qualiter iurare debet vassallus.
3 Forma fidelitatis iuramenti.

4 Verba illa ad habendum, quomodo intelligantur, & quid sit feudum.

A Vicecomes H. ob remunerationem plurium obsequiorum B. ac Fidei, & amoris circa eum, & domum suam per eundem B. hactenus præstitorum, & in vinculum, & signum dilectionis inter eos; ex nunc perpetuò inuiolabiliter obseruandæ, dedit, tradidit, & concessit in feudum, & iure feudi ipsi B. recipienti pro se, suisque filijs, & nepotibus omnibus ex eo, & ex eis in perpetuam descendantibus, masculis videlicet legitimis, dummodò in nullo aliam personam extraneam transferant talem rem, in tali loco, infra tales confines sitam ad habendum, tenendum, & possidendum, & quicquid sibi saluo eo, quod dictum est, & saluo etiam iure fidelitatis debitæ, deinceps placuerit perpetuò faciendum cum omnibus, & singulis, quæ infra præmissos continentur confines, vel alios, si qui forent, ac cum accessibus, & egressibus vsque in viam publicam, & omnibus, & singulis, quæ habet supra se, vel infra, vel intra se, in integro, omnique iure, & actione, vsu, seu requisitione sibi ex ea, vel pro ea re, aut ipsi rei modo aliquo pertinentibus: quam rem, se eius nomine, constituit possidere, donec ipsius rei possessionem nactus fuerit corporalem, quam siquidem accipiendi sua auctoritate, ac deinceps retinendi, sibi licentiam omnimodam dedit. Promittens per se, suosque hæredes dictoque B. pro se, & pro prædictis ex eo descendantibus liberis, legitimis stipulantibus, & accipientibus, litem, vel controuersiam eis de dicta re, vel eius occasione, vllò vnquam tempore non inferre, neque inferenti quomodolibet consentire, sed ipsam rem eis ab omni persona, & vniuersitate legitimè defendere, auctorizare, & expedire, ac dictam concessionem, & omnia, & singula superscripta perpetuò rata, grata, & firma habere, & tenere, nec contrafacere, dicere, vel venire per se, vel per alium aliqua causa, vel ingenio, de iure, vel de facto, &c. alias vltra obseruationem omnium, & singulorum præmissorum, ad quæ semper cogi posse voluit, ad omnia damna, &c. Pro quibus omnibus, & singulis præmissis firmiter obseruandis, idem A. obligauit eidem B. reci-

ipienti, (vt dictum est,) omnia, & singula sua bona, &c. dictus verò B. eidem A. ibidem præsentì promissit, & corporaliter iurauit ad sancta Dei Euangelia, ex nunc, in perpetuum sibi, suisque hæredibus, & fidelem esse vassallum, ipsumque, & hæredes suos, res, iura, & honores ipsorum præsentis, & futuros, pro posse, fideliter obseruare, & recuperare, & nullatenus quod in quodlibet detrimentum, periculum, seu damnum, vel impedimentum, vel contumeliam personæ, vel personarum rerum, vel iurium, & honorum sui, suorumque hæredum verti posset, per se, vel per alium contractare, vel aliquo modo machinari. Immodò si quis, hoc vel aliquod eorum tractare, vel procurare quocunque modo senserit, quam citius poterit Domino indicare, & quicquid sub fide, & secretum fuerit ab eo impositum, fideliter retinere, & sine sui licentiâ non pandere, nec per quod fraudetur facere, nec non personam, res, iura, & honores suos, aduersus quoscumque (Summo Pontifice nunc, & pro tempore successuro, Sanctaque Apostolica Sede, & exceptis his, quibus prius fidelitatis debito erat astrictus) requisitus tueri, & totis viribus adiuuare, & consilium vtile pro posse, & auxilium præbere, & generaliter puram, & veram fidelitatem sibi, & suis hæredibus obseruare. Cæterum prædictis omnibus sic peractis, idem A. in robur, & confirmationem concessionis præfatæ ipsum B. cum baculo, vel chirotheca, vel de dicto fundo legitimè inuestiuit, in signum mutuo, & perpetuæ dilectionis, & fidei pacis osculo interfecto.

Hæc probantur 21. quæst. vltima de forma, & in lib. Feud. qualiter iurare debet vassallus fidelis, cap. vnicò, & de forma fidelitatis, cap. vnicò, & de noua fidei forma, cap. vnicò, & de success. feud. cap. vnicò & filia extra de iureiurand. & 63. distinct. sibi Domino.

Porro si feudum à prædecessoribus concessum successor confirmet, hoc modo conficietur instrumentum.

T. Vicecomes filius A. studens pro viribus in bonis prædecessorum suorum vestigia imitari, & acquisitum, arque relictum sibi thesaurum incomparabilem, amicos, videlicet, & fideles omni qua potest cura, & sollicitudine conseruare, lecto, sibi se-

riatim, & apertè instrumento concessionis in fraudem, factæ olim B. patri H. ab A. genitore ipsius T. de tali re, in tali loco, infra tales confines sita, vt patet in eodem ipsius concessionis instrumento, manu N. publici Notarij confecto: eandem concessionem in feudum, ipsiusq; rei possessionem, & omnia, & singula, circa hoc ab ipso A. gesta, & in præfato instrumento contenta, vt potè prouidè, ritè, & benè facta ipsius H. præfenti renouatæ concessionis auctoritate plenissimè confirmauit. Et in confirmationis, & renouationis signum, ipsam H. de dicto feudo, cum virga, vel pileo legitimè inuestiuit. Promittens per se, suosq; hæredes dicto H. pro se, suisq; filijs, & omnibus ex eo descendentes legitimis, masculis stipulanti, & recipienti præfaram concessionem, & renouationem, & omnia, & singula suprascripta perpetuò firmâ, rata, & grata habere, & tenere, nec contrafacere, dicere, vel venire per se, vel alium, seu alios, aliqua ratione, vel causa, de iure, vel de facto, sub pœna duorum millium scutorum auri in auro, stipulatione præmissa, & refectione damnorum, & expensarum litis, & extra, & obligatione omnium bonorum suorum, quæ pœna soluta, vel non, prædicta omnia, & singula perdurent. Idem verò H. statim ibidem de fide, & fidelitate seruanda dicto T. in omnibus, & per omnia, prout I. B. pater eius fecit, & in prædicto instrumento continetur, solemnem promissionem fecit, & corporale præstitit iuramentum. Post hæc incontinenti in signum mutæ, & perpetuæ dilectionis seruandæ, & fidei, & pacis osculum interuenit.

Hæc probantur in præallegat. concord. extra de feud. cap. 11. de iureiurand. cap. veritas extra de donatio cap. per tuas, ad hoc facit in lib. feud. qualiter Dominus proprietat. princip. in titulo si de feud. controuer. iur. S. Domino, & in titul. per quos fiat inuestitura. Formam autem iuramenti fidelitatis habes supra in proximè præcedenti forma concessionis feudi, verba illa, quæ apponuntur in feudo, ad habendum, scilicet retinendum, & fruendum intelliguntur, secundum naturam feudalis dispositionis, quæ est, vt transeat ad hæredes, & descendentes cap. 1. de gra. succ. in feud. l. Titia cum testam. S. fin. ff. de leg. 2. feudum

autem est beneuola concessio libera, & perpetua rei immobilis, vel æquipollentis cum translatione vtilis domini, proprietate recepta sub fidelitate, & exhibitione seruitiorum, Io. n. Raynald. in repet. cap. imperialem de prohib. feud. alienat. Qualiter autem, & quando dicatur feudum paternum, quando nouum, quando antiquum, & quando definat esse antiquum, & qualiter sit feudum personalissimum, & an feudum ligium, vel francum, & quoddam iurabile, & quoddam non iurabile cum illa explicitè hic referre, hanc Prouinciam non assumpsi; ideo vltèrius in hoc non elaborabo, sed cum in hac feudi materia, multi multa scripserint, ad eos recurre, & inter alios, ad las. in prohib. feud. C. super vsibus feudorum per totum, vbi omnia plenissimè explicantur.

De Instrumento transactionis.

Cap. XIX.

- 1 **F**ormam instrumenti transactionis habes infra 2. lib.
- 2 *Ad hoc, vt dicatur transactio, quæ requiratur.*
- 3 *Transactio fit de re dubia.*
- 4 *Transactio de re clara non valet.*
- 5 *Iuramentum quid operetur.*
- 6 *Transactione hereditatis testamentum imitari debet.*
- 7 *Intervenit amicorum quid operetur.*
- 8 *Renunciatio litis comprehendit, etiam casam, instantiam, & ius, secus in beneficiis.*
- 9 *Renunciatio non nocet, nisi per partem acceptetur.*
- 10 *Clausula remittens omne ius, quid operetur.*
- 11 *Renunciatio generalis in transactione, quomodo intelligatur.*
- 12 *Verba, quæ omnia, & singula, quid operentur.*
- 13 *Clausula, quod partes iurent omnia, & singula vera fuisse, & esse, & non contravenire, quid operetur.*
- 14 *Clausula ratio manente pacto, quid operetur in transactione.*

AD Hæc nota, quod ad hoc, vt dicatur
 transactio, duo copulatiuè requirun-
 tur. Primò quod aliquid detur, vel reti-
 neatur, & sic non potest esse gratuita. Se-
 cundò quòd fiat de re dubia vbi est, vel sub
 esse potest dubium. Ias. in rubri. C. de trãf-
 actionibus: & ista est propriè transactio,
 quæ est transitus, idest recessus ab actione
 intentata, vel intentanda, vt per Bart. in l.
 siue apud acta in pen. col. C. de transactio-
 nibus. Quando autem transactio fieret
 super re clara, & non dubia, vel super iu-
 dicato, non valet, vt per Ias. in l. si causa
 cognita, sub nu. 10. C. de transactio. secus
 autem si iuramentum interueniat, quia iu-
 ramentum habet vim clausulæ, vt actus va-
 leat omni modo, quo potest l. cum pater
 S. cum filius matrem. ff. de leg. 2. Ias. in d. l.
 si causa cognita sub nu. 10. eodem tit. Nec
 requiritur ad validitatem transactionis,
 quod de præsentis lis inter partes sit, sed
 sufficit quod in futurum subesse possit, vt
 per eundem Ias. in l. cum proponas sub n.
 2. C. de transactionibus. In transactio-
 nem autem hereditatis, vt videre est in inferius
 scripta forma, non ab re ponuntur vel poni
 debent verba illa (vise testamento, &
 illius tenore bene intellecto) alias transac-
 tio non valet, nisi constet, quod transigēs
 habuerit noticiam testamenti tempore
 transactionis vulg. l. de his ff. de transactio.
 & per Bart. in l. de his in 1. col. in fin. vers.
 sit igitur causus, ff. de transactio. & in l. sub
 prætextu l. 1. in prima col. vers. item in eo,
 quod glos. allegat. C. de transactio. & ita
 tenuit Rota in vna Viterbien. bonorum,
 sub die 22. Ianuarij 1597. coram. R. P. D.
 Pamphilio. Nec inutiliter apposita fuere
 verba illa, videlicet, cū interuentu, & me-
 dio communium amicorum; nam talis in-
 teruentus facit cessare præsumptionem
 metus, vel doli, sicut in decreto Iudicis l.
 prima, & ibi no. Bart. C. de prædi. decurio.
 lib. 10. Ias. in l. transactiois eodem tit. in
 princ. Amplius nota, quod per illam clau-
 sulam (renunciante scilicet liti moræ) in-
 telligitur renunciare non solum instantiæ
 sed etiam causæ, & iuri principali in pro-
 fanis, vt in l. postquam liti. C. de pactis: se-
 cus autem in causis beneficialibus, in qui-
 bus renunciando liti, intelligitur renun-
 ciare soli instantiæ, quia iuri beneficiali
 non potest renunciari nisi in manibus su-

perioris. c. admonet. de restun. secundum
 DD. de Rota in decis. 301. secundò intelli-
 ge, quod renunciatur causæ, quantum ad il-
 lam actionem intentatâ, secus quo ad pro-
 prietatem, ita declarat Bart. in l. generali-
 ter S. nihil commune ff. de acquir. poss. ter-
 tio limita, vt procedat, quando talis renun-
 ciatio non potest acceptata per partem, vt
 in d. l. postquam liti eodē tit. in princ. quia
 renunciatio non nocet, cum aduersarius
 nõ acceptauit, vt per Ias. ibi eodem titulo
 nec inutile est illa clausula, scilicet remit-
 tens omne ius, quod haberet in re tam de
 præsentis, quàm de præterito, & futuro, di-
 cendo simpliciter remittēs omne ius, quod
 non habet & habere speret in re, operatur re-
 missionem iuris, quod habet ex causa de
 præsentis, non autem ex causa de futuro:
 vt per Cels. Vgo. in tractatu de clausulis
 cōtractuum, vers. remittit omne, cum con-
 cordan. ibi citatis, clausula autem illa ge-
 neralis, quæ regulariter solet apponi in
 generali quietantia, & transactioe vt pu-
 ta de omni eo, quod peti possit, vsque in
 præsentem diem, refertur ad illud tantum
 de quo sit litigatum, & erat lis, seu quælio.
 de quibus inter Partes fuit transactum, vt
 in l. si de certa cum ibi. no. in glos. & doc.
 C. de transactio. & l. qui cum tutoribus, &
 l. tres fratres ff. de transactio. Nam genera-
 litas nõ refertur ad ea, de quibus nõ est
 cogitatum, nec est dictum, quia generalitas non
 debet intelligi, vt alicui partiu sit damno-
 sa, seu captiosa l. cū Aquiliana ff. de trans-
 actio. secus dicendum, si in instrumento di-
 catur, quod partes voluerunt talem quietan-
 tiâ, seu renunciationē, generaliter trahi,
 etiâ ad incognita, quia tunc per hoc ap-
 paret, quod partes cogitauerunt de omni
 iure, vt per Alex. in l. qui Romę S. duos fra-
 tres in vers. Adde quod Bald. sub nu. 55. ff.
 de verbo oblig. Bart. in d. l. si certa col. 1. in
 fin. & seq. vers. quæro vtrius in prima
 lectu. in 1. oppos. C. de transactio. Corn-
 cons. 144. nu. 1 vol 3. Beltran in cons. 17.
 nu. 4. vbi attestatur de cōmuni, licet Ias. in
 l. sed & si quis S. quæsitum sub n. 23. & 28.
 contrariâ opinionē teneat, dicendo renun-
 ciatio generalis non valet, etiâ si partes di-
 cerēt, quod volunt habere pro expressis, &
 specificatis omnes casus, qui contingere
 possunt: Ratio, quia ignorans non videtur
 renunciassē iuri, quod gnorat l. nec is S.

hæres ff. de acquir. hæredi. tu autem nota-
ri hæc omnia nota, & accuratè omnia
scribe, iuxta contrahentium intentionem,
subinde hæc Iud. cis arbitrio relinque.
Quæ autem omnia, & singula, hoc verbum
(& singula) operatur, vt poena ad vnum-
quodque ipsorum pactorum, & capitulo-
rum, in quo contrahentum fuerit, insoli-
dum committatur: vt per Specul. in §. 1.
sub num. 38. lib. 4. 3. part. de empt. & ven-
dit. Amplius ad hæc nota, quod, quando
partes in hoc, vel simili alio contractu,
iurassent, omnia, & singula prædicta fuis-
se, & esse vera, & in nullo contrahente,
quod tunc non possit opponi simulatio,
nec venire contra iuramentum, allegando
simulationem, vt per Ias. in l. nemo potest,
sub numer. 46. ff. de leg. primo, & ibi no-
quod dicit valde esse notandum tamquam
vtile, & quotidianum in pratica: Ratio de-
cisiõis est: quia tunc detegeret se periurium,
postquam iuravit omnia, & singula
esse vera, & non contrahente, & sic repe-
llitur, tamquam allegans turpitudinem
suam, vt latè per Bart. in l. iusiurandum,
quod ex conuentione de iure iurand. l. ter-
tia §. procurator, & habetur in c. inter di-
lectos, de fide instrum. Cel. Hug. in tract.
de clausulis contractus in vers. iurant ve-
ra esse. Demum ad euidenciam illius clau-
sule, quæ in extremitate transactionis vel
alterius similis contractus, dubitatiue di-
cendum erit. numquid si in transactione
sit apposita poena reus possit se tueri ex-
ceptione transactionis, si actor contraue-
niat, in tantum quod simul, & semel possit
petere penam, & breuiter responde. Quod
non nisi sit apposita clausula illa (rato ni-
hilominus manente pacto) quia tunc, cum
hæc clausula si actor contraueniat, potest
reus contrahente; & se defendere ex-
ceptione transactionis, & simul, & semel pe-
nam appositam petere, & consequi, vt in
l. si quis maior C. de transactionibus. Ias.
in l. qui fidem, in princ. ff. de transactio.

De Instrumento Dotis.

Cap. XX.

1 **F**orma instrumenti dotalis,
2 **C**onsilium, quod datur mulieri, pro
conservatione sua dotis.

IN Dei nomine Amen. Per hoc præsentis
publicum instrumentum omnibus cui-

denter sit notum, quod cum sicuti infra-
scriptæ partes asseruerunt, proxime elap-
sis mensibus, & diebus inter honestum Iu-
uenem N. filium legitimum, & naturalem
M. D. B. ex vna, & honestam Iuuenem D.
M. Filiam legitimum, & naturalem M. D.
H. ex altera partibus, per medium supra-
dictorum eorum parentem, fuerint inita
parentela, & sponsalia de futuro, postmo-
dum verò matrimonium per verba de
præsenti, & successiuè carnali copula con-
sumatū, cum dotis constitutione, ac eius,
& acconcijs promissione, inter ipsas par-
tes verbotenus conuenta, & postmodum
confecta quædam priuata præfatarum par-
tium manibus subscripta apoca, tenoris
infra scripti videlicet.

Adi 23. &c. In nomine D. N. Iesu Chri-
sti, ac eius gloriosissimæ Virginis Matris
Mariæ Amen. [Per la presente si dichiara
come le infra scritte parti sono venuti al-
l'infra scritte patti, capitoli, e conuentioni
della parentela, & spotalitio da farsi tra
m. H. figliolo legitimo, & naturale di H. in
primis il detto H. con consenso, & volon-
tà del detto M. B. suo padre promette pig-
liare per sua legitima moglie, & confortè,
secondo il rito della S. R. Madre Chie-
sa, e Concilio Tridentino, la predetta ma-
donna M. figlio la del detto H. presente,
promettente per la detta madonna M. ab-
sente, con dote, & nome di dote de scudi
300. da pagarsi, &c. & con vestimenti, &
acconcio, & beni locali, che piacerà al so-
detto H. padre della detta madonna M.
Item dette parti conuengono, & si obli-
gano mandare ad effetto detta parentela
fra 20. giorni, & doppo à lor beneplacito,
& anco farne Instrumento publico, con
clausule, & ipoteche, che in tali instru-
menti dotali si sogliono fare. Et per offer-
uatione delle cose predette, ciaschedun
di loro respettuamente promettono, & si
obligano loro stessi, & beni proprij,
etiam in ampliori forma Cameræ, & così
giurano, & per la verità hanno sottoscri-
ta la presente, della quale ne restarà vna
per parte. Io. B. affermo, & prometto quan-
to di sopra, si contiene. Io. H. affermo, &
prometto quanto di sopra si contiene.

Cupiente scq. præfataræ partes, vt ea quæ
priuatim inter eas bona fide acta fuerunt,
ad omnem bonum finem, & effectum, pu-
blico

blico instrumento appareant. Hinc est quòd anno &c. In mei ac testium, &c. personaliter Constitutus supradictus Magn, D, H. sua spontè, &c. omni &c. supradictam dotis, & acconciij promissionem recognouit, confirmauit, & approbavit, & quatenus opus sit, de nouo promisit soluere, & exbursare præfato d. N. genero suo ibidem præfenti, ac pro se, suisq. hæredibus, & successoribus stipulanti pro ipso N. ac de eius consensu, voluntate, & mandato, quia ita consensit, voluit, & mandauit dicto magn. de B. eius patri, ibidem pariter præfenti, & acceptanti, pro dote, & nomine dotis eiusdem dominæ M. eius filix scuta tria millia hoc modo videlicet mille, &c. in mei, &c. & testium præfentia habuit, & recepit idem B. de consensu eiusdem N. ibidem præfentis, & consentientis ab eodem H. patre dictæ D. M. manualiter, & incontanti in prompta, & numerata pecunia in tot testionibus, & Iulij papalibus, reliqua scuta duo millia hoc modo videlicet; nec non idem B. de simili consensu eiusdem B. sui filij ita consentientis, & volentis confessus fuit habuisse, & recepisse à præfato H. acconciium in folio papireo manu ipsius B. subscripto &c. Quamquidem dotem idem B. affecurauit, & cautam, & præcipuam esse voluit in, & super omnibus, & singulis bonis suis, mobilibus, & immobilibus, & femouentibus, ac iuribus, & actionibus præfentibus, & futuris, tam Romæ, quam alibi, vbiuis locorum positis, & existentibus, & casu, quo fiat locus illius restitutioni (quòd Deus auertat) promiserunt tam dictus B. quam N. eius filius dotem huiusmodi restituere supradictò dotanti, eiusque hæredibus, & successoribus, & cui, seu quibus de iure veniat restituenda, cum pacto, &c. de lucrando quartam partem dotis in euentum mortis alterius sine filijs, iuxta formam statutorum, &c. Quæ omnia, &c. pro quibus &c.

I Adhæc nota generale consilium mulierum, & parentum suorum, vt quando mulieri nuptij tradetur, paterfaciat eam. Iurari, quòd nunquam consentient alienationi rei dotalis, nisi coram Iudice causa cognita, scilicet necessitatis instantis non fite, sed verè: sic enim si aliter consentiat, & iuret, non valebit, cum tale iuramentum

contrariu sit priori licito, & onesto Spec. in §. 3. sub n. 13. par. 3. li. 4. de emp. & vedit.

De Instrumento Renunciacionis hæreditatis paternæ. Cap. XXI.

I *Forma renunciacionis paternæ hæreditatis. Renuncio paternæ hæreditatis valet, sed intelligitur, rebus sic stantibus.*

I **C**oram Magnifico, & Eximio I. V. D. Domino H. Curix Capitoliij primo Collaterali, Romanæq; Curix Iudice ordinario, in quadam sede lignea existente in domo, infra designata, quam sedem & domum, idem D. Iudex pro honestate infra nominatæ Iuuenis pro suo idoneo. & iuridico tribunali, elegit, & depurauit in testium, & mei Not. publ. infrascriptorum, ad hæc specialiter vocatorum, & rogatorum, præfentia personaliter Constituta, honesta Iuuenis D. M. filia legitima, & naturalis Magnif. D. H. eidem domino Iudici exposuit, se nuper fuisse honesto Iuueni domino H. Filio Magnifici D, B, desponsatam, nuptiui traditam, & à præfato Magnif. D, H, patre suo, iuxta eius facultatum vires (prout etiam medio iuramento de super ad Sancta Dei Euangelia, tactis Scripturis sacrosanctis, præstito affirmavit) conuenienter, & condecen- ter dotatam, & propterea velle (vt æquum est) hæreditari, & bonis paternis renunciare, & asserens se esse minorem annis viginti, & in sexto decimo, vel circa suæ ætatis anno constitutam. Et propterea noscens se infrascripta, per se ipsam solum validè facere non posse, & nullos in Alma Vrbe, neq. ex paterno, neque ex materno lateribus proximiores habere, qui infrascriptis interesse, & huic actui, iuxta formam statutorum Vrbis, consentire possint; prout ita veru esse (simili iuramento tactis vt præfertur scripturis, præstito affirmavit) ab eodè Iudice petijt, vt sibi ad illa peragenda aliquè in curatorè depurare vellet (cum) eius præfentia, & auctoritate ea validè facere possent) nominando in curatorem tanquam idoneam, & sufficientem de cuius probitate, & idoneitate se considerare dixit D. Franciscum, &c. consanguineu seu affinem suum ibidè præfentem, & esse volentem, qui idè Dominus Iudex, vt supra sedens præfate Dominæ M. vt supra præfenti, & petenti eundem Fran-

ciscum ibidem præsentem, & acceptantem in curatore, quo ad actum infrascriptum faciendum, deputauit, ter illi dicendo, esto curator, vtilia pro eadem D. M. facito, & inutilia præmittito, illam defedito, & indefensam nõ derelinquito. Qui quidem d. curator sic deputatus, promisit pro eadem d. M. vtilia facere, & inutilia præmittere & alia facere, ad quæ de iure tenetur, & pro eodem Francisco. curatore sic deputato ibidem præfens D. Metellus, qui sciens se non teneri, sed vltro teneri, volens sua sponte, &c. huic promissioni principaliter, & in solidum accessit, pro quibus omnibus, & præmissis, ita attendendis, & obseruandis d. D. curator, & fideiussor sese, suosque hæredes, & successores, ac omnia bona sua præsentia, & futura obligarunt, & hypothe carunt in ampliori forma Cam. Apost. cum clausulis, & cautelis in ea apponi solitis, & consuetis, (citra tamen procuratorum cõstitutionem) renunciaruntque medio iuramento, tactis scripturis sacrosanctis ad sancta Dei Euangelia præfinito, omni, & cuiuscumque appellationi, reclamatiõni, & recursui per eos, contra præmissa, & illorum quodlibet quoniam prætextu etiam enormissimæ læsionis, vel alia quomodolibet, coram quocunque iudice, magistratu, vel tribunali, forsan interponere & introducendæ. Necnon omnibus, & singulis exceptionibus, quibus mediantibus sese contra præmissa, vel eorum aliqua defendere, & tueri, & per quas præsentis instrumenti ius, & effectus seu executio suspendi, impediri, retardari, vel alias quomodolibet differri possent. Quinimõ appellatione, reclamatiõne, & recursum huiusmodi sic, vt præferatur, contra præsentis instrumenti seriem, & tenorẽ introducendis, & interponendis, cæterisque exceptionibus non obstantibus, præfens instrumentũ, & omnia in eo contenta in primis, & ante omnia debitũ suum consequantur effectum, ac executioni penitus demandentur, ita, & taliter, quod appellatio huiusmodi, alięque exceptiones ipsis Francisco, & Metello, quoad affectum suspensiuũ minimẽ suffragari valeant. Et nihilominus pro præmissorũ omnium, & singulorum obseruatione, susceperunt in sese mandatum executiuum contra ipsos, & eorũ bona vnica citatione, & intimatiõne præcedentibus relaxandi, & exequendi in

defectum præmissorum, & sic tactis scripturis iurauerunt, tactis, &c. Cuius quidem D. Iudicis præsentia, decreto, & auctoritate, ac etiam præsentia, consensu, verbo, & voluntate præfati curatoris, necnon præfatorũ Magnifici D. B. & N. focerij, & mariti suorum respectiue ibidem præsentium, & consentientium, omniumq. ad id eã auctorizantium eadem D. M. renunciando prius cum simili iuramento (vt præfertur) præfinito beneficio suæ minoris ætatis, & restitutionis in integrum, necnon senat. cons. Vell. auth. si qua mulier, & l. Iul. de fund. dot. ac iuri hypothecarum, cæterisque iuribus, legibus, & priuilegijs, ac etiam statutis, & nouis reformationibus eiusdem Urbis in fauorem mulierum quomodolibet introductis, de quibus eorumq. natura, & efficacia fuit per eundem D. Iudicem plenẽ certificata, & auisata sua sponte, &c. omni meliori modo, &c. cessit, & renunciavit in, & ad fauorem d. Magnifici D. H. sui patris, & egregiæ indolis adolescentis D. A. sui germani fratris, ibidem præsentium; & pro se, suisq. hæredibus, & successoribus quibuscumque stipulantium, hæreditati, & bonis paternis, quæ ad ipsam M. ex quocunque capite, & causa, tam de præterito, presenti, quam de futuro temporibus, etiã ex causa legitimæ, & trebellianicæ, & aliter quomodocumque, & qualitercumque, præter quam in casu indecessus dicti D. A. sui fratris, & aliorum filiorum mascululorum, siqui eidem M. superuenerint sine filijs legitimis, & naturalibus (quod Deus auertat) aut in casu, in quem ex ipsorum patris, & fratris suorum liberalitate, seu voluntate, aut dispositione, ad eam aliquid de supradictis hæreditate, & bonis deuenire, aut differri contigerit ac omni, & cuiuscunq. iuri, & actioni, quod, & quæ super hæreditate, & bonis prædictis ex quocunq. capite, & casu tã de præterito, & præfenti, quã etiã futuro tẽporibus etiam ex causa legitimæ, & trebellianicæ, &c. & aliter quomodocunq. & qualitercumque, præterquam in dictis casibus decessus dictorũ, & aliorum suorũ fratrum, si qui superuenerint, sine filijs, vt supra, aut in dictum casum voluntatis, & dispositionis suorum patris, & fratrum prædictorum quomodolibet competeret, & competere possent nullo iure, nullaque actione sibi M. super eisdem hære-

- hæreditate, & bonis, præterquam in euen-
tu prædicto, quomodolibet de cætero re-
seruatis. Ponens eisdem patrem, & fra-
trem, vt supra præsentis, & stipulantes in,
& super dictis hæreditate, & bonis, in lo-
cum, ius, & priuilegium ipsius D. M. vni-
uersum, has autem cessionem, & renun-
tiationem fecit eadem D.M. cum decreto,
& auctoritate, consensu, verbo, & volun-
tate, prædictis ex causis, & rationibus per
eam superius expositis, & quia sic sibi fa-
cere placuit, & placet. Quam quidem
cessionem, & renunciationem promisit
semper, & omni tempore habere ratas,
&c. & non contrafacere, &c. sub pœna
omnium damnorum, &c. Super quibus, &c.
Pro quibus, &c. extendatur, vt supra, vs-
que, & ita iurauit, tactis, &c. In & super
quibus omnibus, & singulis, tanquam ritè,
& legitimè factis, petijt per præfatum D.
Iudicem auctoritatem, & decretum suum,
& sui officij interponi, cum suppletionè
omnium, & singulorum iuris, & facti defe-
ctuum, si qui forsan interuenissent. Qui qui-
dem D. Iudex sic, vt iupra sedens visis, &
auditis, ac benè consideratis omnibus, &
singulis suprædictis, causaque cognita il-
li suam, & dicti sui officij auctoritatem,
pariter, & decretum interpoluit, omni me-
liori modo quo potuit: supplendo omnes,
& singulos, tam iuris, quam facti defectus,
si qui in præmissis interuenissent, super
quibus, &c. actum, &c. præsentibus testi-
bus, &c.

- 2 Nota, quod suprædicta renunciatio hæ-
reditatis paternæ, facta per filiam dote
contentam, propter supereressentiam, & su-
peruenientiam fratrum, valet; quia si po-
stera moriantur, poterit filia patri succede-
re, non obstante tali pacto iurato, vt post
alios per Alex. in l. stipulatio sub num. 11.
ff. de verbor. obligat. vbi subdit talem re-
nunciationem debere intelligi, rebus sic
stantibus, vt ibi, quod intellige nisi ex sta-
tuto aliter in contrarium prouisum esset.

De compromisso. Cap. XXII.

- 1 **F**ormam compromissi habes infra in 2.
lib.
2 Arbitrorum potestas pendet à potestate par-
tium eis attributa.

- 3 *Clausula (firmis remanentibus actis coram
primo Iudice factis) quid operetur.*
4 *Differentia inter arbitros, & arbitratores.*
5 *Clausula illa (in arbitrium, & arbitratio-
nem) quomodo intelligatur.*
6 *In prolatione laudi pars citari debet.*
7 *Clausula (de bono, & a quo, & sola facti ve-
ritate inspecta) quid operantur.*
8 *Clausula (iuris ordine non seruato) quid
importet.*
9 *Clausula (secundum eius conscientiam) quid
importet.*
10 *Clausula (diebus feriatis) quomodo intelli-
gatur.*
11 *Arbitrer non cogitur pronunciare in diebus
feriatis in honorem Dei: secus arbitra-
mento.*
12 *Arbitramentum quid sit.*
13 *Clausula (de iure, & de facto) quid impor-
tet, & quid clausula alte, & basse.*
14 *Qua dicatur parua, vel magna summa ad
effectum enormis lesionis.*
15 *Clausula (dare vni, & tollere alteri) quo-
modo intelligatur.*
16 *Clausula (qua pœna toties committatur)
quomodo intelligatur.*
17 *In compromissis semper subauditur clausu-
la, si arbitrer iuste arbitratus fuerit.*
18 *Exactio pœna quando fiat.*
19 *Prorogatio compromissi, qualiter sit fa-
cenda.*
20 *Compromissi tempus, non nisi à die illius ac-
ceptionis currere incipit.*

- 1 **E**T quoniam arbitratorum potestas pen-
det à voluntate, & potestate partium
eis attributa, & consequenter facere non
possunt vltra, quam partes eis attribuerunt
vt in l. reconiuncti ff. de legib. Corn. conf.
177 sub nu. 28. vol. 2. &c.
2 Ideò ad euentum illorum potestatis,
aliqua de intellectu clausularum præscri-
ptæ compromissi formæ hic atingamus.
3 Et primò clausula (illius firmis remanen-
tibus actis, factis coram tali Vicario) ope-
ratur, quod illa acta coram Iudice facta,
proben, etiam coram arbitro. Doct. in
l. final. C. de testib. quæ alias non proba-
rent, vt not. Speculat. in tit. de proba-
tion. § videndum, & in § nunc tangemus
in fine de litis contest. & in tit. de confes-
sis § nunc videndum vers. quid de confes-
sione.

- 3 Differentia autem inter arbitros, & arbitratores est, quod arbitri dicuntur habere iurisdictionem tanquam Iudices, & iudicij ordine seruato procedunt, vt per Alexand. in l. ex facto tractatum §. si quis rogatus ff. ad trebell. sub nu. 5. Corn. conf. 177.
- 4 sub num. 33. volum. 2. Arbitrator verò videtur assumi, vt procedat, prout sibi videtur, etiam non sequendo ius, sed prout sibi videre est non procedit ad instar iudicij, seu seruato ordine iudiciario, vt per eundem Alexand. in l. 1. §. & post operis de nou. oper. nunc num. 6. & l. final. C. de sententijs experi. & per eundem Corn. dicto conf. 177. ibi, non igitur admireris. si in compromissis semper additur clausula illa, tanquam eorum arbitrum, & arbitratores, quid autem operetur, & quomodo intelligatur, vide Bartol. in l. si societatem §. arbitratorum ff. pro socio 4. colum. vers. quero, quid si est dictum compromittimus. Prædicta verò, quæ dicuntur de arbitrio procedunt, nisi actum sit in compromisso, quod arbiter procedat partibus absentibus & non citatis, vt per eundem Alexand. in l. si quis arbitratur sub nu. 14. ff. de verbor. obligat. Quod tamen limita in prolatione laudi, in quo partem citare tenetur, quamuis actum sit in compromisso, quod ipse possit partibus absentibus, laudum proferre, vt per Ias. in l. nec quicquam num. 57. de offic. Proconf. & legat. Clausulæ illæ in præscripta formula compromissi, scilicet (de bono, & æquo) secundum veritatem, & æquitatem sola facti veritate inspecta,
- 7 important, quod arbitri reiectis pœnitus, & clausulis solemnitatibus, subtilitatibus, & apicibus iuris, causa summarie expediantur, iuxta Cle. sæpè de verbor. signif. in tantum, quod faciunt reiici exceptionem præscriptionis, quæ coram arbitrio apponetur, vt per Cæl. Vgo. in tractat. de clausulis compromissorum in vers. secundum æquitatem, cognoscere autem iuris ordine non seruato, est ius alterius auferre, vt in singul. Hippolyt. de Marsil. 364. incipient. in dubio. Si autem dictum sit (secundum conscientiam) operatur sententiam ferri posse, sine citationibus, vt per eundem Vgo de clausulis compromissis in vers. secundum conscientiam. Diebus feriatis, & non feriatis, &c. operatur, quod sententia arbitri valeat die feriata in hominum necessita-
- 11 tem, non in honorem Dei. Nec cogitur arbiter pronuntiare diebus feriatis in honorem Dei, sed alijs sic, vt ibi in vers. diebus feriatis: secus autem dicendum erit de arbitrato, quod ferri potest, etiam die feriato in honorem Dei, sicut alij contractus fieri possunt, vt per Alexand. in d. l. ex facto tractatum §. si quis rogatus ff. ad trebellian. sub num. 4. Arbitratorum autem est quædam cõpositio, seu contractus transactionis, vt ibi sub num. 30. & sequent. De iure autem, & de facto operatur in com-
- 13 promisso, quod arbiter poterit procedere sine causâ cognitione, & probatione, vt ibi in vers. de facto, facit etiam, quod sententia possit ferri de nocte, Gamb. eodem titulo vers. de iure, & de facto. Item, quod credatur arbitris de gestis coram eis, Bald. in cap. in præsentia de probatione. Item, quod credatur testibus die feriata receptis, non tamen sine causa deponentibus, Bald. in l. solam in fine C. de testib. Alexand. conf. 61. in fine 4. volum. altè, & basse operatur, quod arbiter etiam enormiter lædere possit, dummodò tamen dolus absit, Io. Andr. in cap. humilis de maiorit. & obed. sed non excludit reductionem ad arbitrium boni viri, vt per Paul. de Castr. in conf. 82. & per Alexand. in d. l. societatem §. arbitratorum ff. pro socio. Sed si ista læsio debeat esse in parua, vel magna quantitate, & quæ dicatur parua, & quæ magna quantitas, vide Raph. Cumen. conf. 50. incipien. stante
- 14 tractatu de arbitris par. vltim. q. 14. Clausula autem illa, quod non liceat appellare, neque de nullitate dici iuramento vallata præiudicat, ne habeatur recursus ad arbitrium boni viri, nisi dolus subsit, Corn. conf. 177. sub num. 22. in fine volum. 2. Dare
- 15 vni, & tollere alteri, intelligitur arbitrio boni viri, vt per eundem Alexand. in d. §. arbitratorum: quia dicta clausula non permittit magnam læsionem, Hostiens. in cap. 16 2. de arbitr. Clausula autem illa, in qua dicitur, quod poena toties committatur, quoties fuerit contrafactum in compromisso facit pœnam committi pluries, quæ alias semel tantum committeretur, vt per Vgo. eodem titulo vers. poena toties cum concordant. vbi addit, quod per hanc clausulam non potest poena committi nisi bis, vt ibi propè finem, cuius executionem post
- laudum

laudum emologatum semper denegari vidi, & audiui: præsertim si ab eo recursus fuerit petitus, quia in compromisso semper subauditur, si arbiter fuerit iuste arbitratus, vt per eundem Vgo. eodem titulo versic. si fuerit, secus si non esset emologatum laudum, & pars ad Iudicem redire vellet, quia tunc soluendo pœnam, ad Iudicem redire queunt, vt not. in cap. quam diu de appellacionibus in clement. citatum per Baldum in authent. si tamen C. de tempor. & repar. appellat. in fine. Postremò illud quoque ignorandum non est, quòd prorogatio compromissi non potest fieri maioris temporis, quàm fuit primum compromissum, ita singulariter dicit Bald. in consil. suo 229. incipient. nobiles viri in primo volumine colum. vltim. Quod tempus non nisi à die illius acceptationis factæ per arbitros currere incipit, vt per Hippolyt. de Marsil. in singul. 443. incipient. Compromissum, &c.

De pensionis translatione.

Cap. XXIII.

- 1 **F**ormam instrumenti translationis pensionis habes inferius in 2. lib.
- 2 Iudex executor, ad validitatem translationis pensionis, debet esse plene instructus de eius iurisdictione.
- 3 Nec sufficit superficialiter litteras legare.
- 4 Quare Iudex executor debet plene informari de omnibus qualitatibus, &c.
- 5 Idem etiam dicendum erit quo ad Notarium.

1 **L**icet infra scripta Formula Instrumenti translationis pensionis, ita de stylo Curiaë conscripta videatur; tamen non ab re hæc parua in hoc translationis pensionis articulo referenda esse censui, quòd cum executor deuenit ad eundem translationis pensionis actum, nedum requiritur præsentatio litterarum; sed etiam ad hoc, vt ipse executor instruat de qualitatibus suæ iurisdictionis, debet ab eodem executore legi tenor dictarum litterarum, & in ipso actu, tam executor, quàm Notarius debent legere totum tenorem, & bullam, præuia illius diligenti inspectione, iuxta tradita per Specul. in tit. de rescript.

per totum. Ratio, quia idem executor debet esse plene instructus de eius facultate in tantum, quod non sufficeret, si sciret aliundè se esse delegatum, seu informatum, vt per Roman. qui attestatur de communi in l. absenti num. 5. ff. de donat. & consil. suo 352. incipient. quo ad primum colum. 2. vers. quo ad quintam, & idem tenuerunt DD. de Rota decif. 6. de offic. delegat. in nouis, & præmissa procedunt etiam, quando dictus executor legisset litteras superficialiter, & illas non intellexisset; parum enim est legere nisi adsit intelligere l. prima ff. de his, quæ in testam. delent. cum adduct. per Rebuff. in rubr. de collar. §. primo super vers. legere. Et relatæ qualitates videntur omninò necessariæ, ne aperiatur via fraudibus, ad quas euitandas iura volunt, quod executor aperiat litteras clausas, & illas diligenter inspiciat, idemque diligenter faciat Notarius, ex eo, quòd oportet dicere in suo Instrumento eum vidisse præfatas litteras integras, & incorruptas, vt per eundem Speculat. in dicta rubrica sub num. 2.

De concessione terrarum ad laborandum. Cap. XXIV.

- 1 **F**orma concessionis terrarum, & vinearum ad laborandum.
- 2 Fructus naturales spectant ad Dominum, non autem ad Colonum, & quare?
- 3 Nec Colonus habet arbores in fructu, nisi cedua sint.
- 4 Maritus dicitur Dominus rei dotalis.
- 5 Colonus debet habere fructus naturales si de eis est facta locatio.
- 6 Appellatione frugum arbores cedua continentur.

1 **I**N Dei nomine Amen, &c. A sponte, &c. Dedit, & concessit B. ibidem presentem, & recipientem pro se, & suis hæredibus, &c. Ad laborandum talem petiam, & terrarum aratoriarum, & talem vinearum, & laborarum, sitam in tali loco, cuius confines sunt tales, & cætera, hinc ad quinque annos. Promittens ipsi B. conductori hanc concessionem vsque tunc firmam, gratam, & ratam habere, tenere, & obseruare, & contra quod dictus B. promisit, & conuenit stipula-

tione solemnī dicto A. dictam terram scilicet, quæ est aratoria, diligenter congruis temporibus colere, & bene arrumpere, & sulcis conuenientibus arare, & quarta aratione suis feminibus proprijs, & sumptibus feminare, siue cum dimidia suorum leminum, reliqua dimidia sibi à Domino cōcedenda. Et verò, quæ vineata est quolibet anno suis debitis temporibus bene amputare, releuare, ligonizare, binare, purgare, & cum ipsius palis, seu canis, perticis, atque iuncis, ac proprijs sumptibus sepes, & fossa dicti loci bene manu tenere, ipsamq; vineam propagare, vbiq; fuerit opportunum, arbores non incidere, citra Domini voluntatem, & quolibet anno centum salmas sui proprii letaminis ibi inferre, & iactare, fegetes, metere, triturrare, & vvas vindemiare, cæterosq; fructus colligere, dimidiam quoque fructuum omnium percipiendorum ex possessione prædicta, scilicet bladi, vuarum, cæterorumq; tam arborum, quàm aliorum dare, & consignare, & deferre suis sumptibus hic in tali loco ad domum suam bona fide, & hæc omnia facere omnibus suis laboribus, & expensis. Quæ omnia, & singula promiserunt ad inuicem, & vicissim attendere, &c. Pro quibus, &c.

Illud autem quæritur circa dictam locationem, si Dominus locauit suadum ad medium, nulla facta mentione de arboribus, vtrum ipse tantum eas habeat? Et videtur, quod omnes habeat, quia fructus naturales sunt, de quibus nullam habet colonus partem l. fructus ff. de vsuris. Hinc est, quod si colonus destruit arbores, tenetur ff. loca, quia nec maritus debet arbores habere in fructum, nisi cedux sint, vt ff. soluto matrimonio l. diuortio §. si fundus (licet dicatur Dominus rei dotalis) vt in tit. quibus al non licet, nec etiam fructuarius, nisi prout traditur ff. de vsufructuar. l. ex silua quia naturaliter possidet, vt in l. naturaliter ff. de acquir. possess. argum. contra.

in causa prædicta, quod colonus habeat medietatem de arboribus, quia Dominus ei locauit, vt habeat medietatem reddituum, siue frugum: nam appellacione frugum arbores cedux continentur l. frugum ff. de verbor. signif. &c.

De contractu locationis domus.

Cap. XXV.

- 1 **F**orma contractus locationis domus.
- 2 **F**actum operatiuum, vt inquilinus si non teneatur contra singularem successorem.
- 3 **Q**uando sit soluenda pensio per inquilinos.
- 4 **Q**uando autem sit, vel non sit facienda remissio pensionis, præsertim de rebus rusticis.

IN Dei nomine Amen, &c. A. Spontè, & concessit B. ibidem præfenti, & recipienti pro se, suisq; hæredibus, & successoribus quibuscumque vnã ipsius B. domum positam, &c. Ad habendum, tenendum, possidendum, & vsufrandum, vsque ad quinque annos proximè futuros, quam locationem, dicto tempore durante, idem A. promisit eidem B. inquilino habere ratam, gratam, & firmam, ipsumque B. manutene in pacifica illius possessione, aduersus quemcumque molestantem personam, &c. Hanc autem locationem fecit idem A. eidem B. pro annua pensione scutorum quadraginta soluendorum, prout idem B. soluere promisit eidem A. ibidem præfenti, & stipulanti pro se, suisq; hæredibus, & successoribus quibuscumque de semestri in semestri, & in principio cuiuslibet semestris liberè, &c. & seu aliter, prout fuit conuentum. Dans, & concedens, eidem B. inquilino, vt eiusdem domus possessionem capiat, & eidem ad dictum effectum clauis ei consignauit retinendum vsque ad dictum tempus, nomine ipsius A. tanquam illius inquilinus. Et finito dicto tempore eandem domum eidem A. dimittere, & relaxare vacuum, liberam, & expeditam, in aliquo non deterioratam. Renunciando quibuscumque Constitucionibus, & Decretis Cameralibus, in fauorem Inquilinorum, quomodolibet editis, & factis, de quibus, & eorum tenoribus, & qualitatibus ipse B. Inquilinus asserit habuisse, & habere plenam, & certam scientiam. Hoc autem expressè acto inter ipsum B. inquilinum, & A. Dominum dictæ

dictæ domus, & solemnî stipulatione val-
lato, quod durante dicto tempore, prædi-
cto A. non liceat domum prædictam ali-
cui personæ vendere, alienare, vel aliquem
alium contractum facere in præiudicium
præsentis locationis, & ipsius B. & in euen-
tum contrauentionis præmissorum, vel cui-
usque eorum, liceat ipsi inquitino ex ad-
uerso factis in contrarium non obstanti-
bus sibi retinere dictam domum, & illi in-
sistere contra quoscumque illius singulares
successores, & illam retinere vsquequo fue-
rit expletum, seu completum tempus hu-
ius locationis. Quæ omnia, &c. alias, &c.
Pro quibus omnibus, &c.

2 Ad hæc nota, quod pacta, de quibus in-
præscripta formula operantur, vt locum
habeant contra singularem successorem, vt
per Bartol. in l. is cui §. qui in possessione
ff. vt in possess. legal. & in l. si quis sub hac
condicione ff. de contrahen. empt. Ex quo-
rum verbis colligitur, vltra prædicta,
vnum not. videlicet, quod is talis successor
non tenetur stare colono; tamen si condu-
ctor habeat hypothecam in re conducta,
poterit retinere fundum, donec sibi resti-
tuatur pensio soluta, & sibi satisfiat de in-
teresse. Verùm in qua diffcultate probari so-
let interesse, ideo curandum est, vt cautela
adhibeatur, videlicet, quod in contractu lo-
cationis, promittat locator non alienare
fundum in præiudicium conductoris, vltra
generalem hypothecam specialiter obli-
get, & hypothecet d. fundum, & tunc non
poterit fundus alienari in præiudicium cõ-
ductoris, text. est valdè singularis in l. cre-
ditor §. si ibi nullam etiam venditionem de
distr. pign.

3 Amplius nota, quod circa solutionem
pensionis, si de tempore fuerit conuentum,
standum est conuentioni, aut nihil fuit di-
ctum, & consideratur consuetudo loci, seu
lex municipalis, si verò non appareat de
consuetudine, sic solutio in fine anni. Hæc
omnia præobantur per Abb. in cap. propter
sub nu. 18 de locato, & conducto, quando
autem, & quomodo si faciendū remissio,
vel augmentatio mercedis, seu pensionis,
præsertim de rebus rusticis, pro quorum
intelligentia vide eundem Abbatem ibi sub
nu. 20. eod. tit.

De contractu Vniuersitatis.

Cap. XXVI.

1 **F**orma obligationis Vniuersitatis, in
2 *Duc partes de tribus Consiliariorum re-*
3 *quiritur in contractu Communitatis.*
4 *Verba illa cum hominibus verificantur in*
5 *duobus.*
6 *Contractus Vniuersitatis vniuersaliter, & sin-*
7 *gulariter singulos obligat, pro rata tamen*
8 *obligantur, nisi dicatur insolidum.*
9 *Quod meum est, commune non est.*

1 **I**N Dei nomine Amen, &c. Congrega-
to, & coadunato Consilio Communi-
tatis, & hominum Terræ, &c. infra scripta
occasione in loco infra scripto, in quo con-
uocari, & congregari consuevit, pro nego-
ciji dictæ Communitatis sono Campanæ,
in quo interuenerunt ipsi Consules, videli-
cet N. N. & N. ac etiam Consiliarij dictæ
Terræ, qui vltra sonum Campanæ fuerunt
omnes per N. publicum Baiulum dictæ
Communitatis, vt idem Baiulus ibidem præ-
sens afferuit, de mandato dictorum Domi-
norum Consulū, quorum nomina sunt hæc.
N. N. exprimantur omnia nomina Consi-
liariorum cum præsentia, & interuētū Ma-
gnifici, & eximij II. Doctoribus N. hon. Po-
testatis dictæ Terræ: afferentes se esse ma-
iorem partem Consiliariorū eiusdem Com-
munitatis, & vltra duas tertias partes, & sic
totum Consilium, ac Communitatem re-
presentare. Promittens nihilominus de ra-
to pro alijs Consiliarijs absentibus, ac vice,
& nomine ipsorum, & dictæ Communita-
tis, & quorumcunque successorum suorum
spontè, &c. in ipsius Communitatis neces-
sariam, & vtilem causam, scilicet ad effe-
ctum soluendi, & satisfaciendi N. creditori
dictæ Communitatis de summa scutorū
quingentorum eidem debitam, pro tali causâ
confessi fuerunt habuisse, & recepisse à Ma-
gn. D. M. mutuo gratis, & amore similem
summam scutorum quingentorum, quæ scuta
quingenta eidem M. de ipsorum DD. Prio-
rum, ac Consiliariorum ordine, & manda-
to soluit, & exbursauit eidem N. ibidè præ-
senti, & recipiēti ab eodem M. manualiter,
& incontanti in prompta, & numerata pec-
cunia, in tot iulijs, & testibus papalibus,
quæ

quæ ad se traxit, & tracta totidem esse dixit, de quibus se bene cõtentum vocauit, & de illis tam dictum soluentem, quam Comunitatem prædictam quietauit, liberauit, penitus & absoluit, per pactum ad rem habitam vltèrius non petendo. Quæ quidem scuta quingenta, sic, vt supra soluta prædicti DD. Consules, seu Priores, necnon Consiliarij prædicti, nominibus quibus supra, soluere, & restituere promiserunt eidem M. ibidem præsentì, hinc ad tres menses proximos liberè, & sine aliqua exceptione, & alias, &c. pro quibus, &c. Super quibus omnibus prædictis idem D. potestatem suam, & dictæ suæ Curie præbuit auctoritatem, &c. suppletis, &c.

- 2 Ad hæc nota, quòd ad validitatem gestorum, debet apparere, quod Consilium fuerit, vt in præscripta formula dicitur, more solito congregatum, & quòd interuenerint duæ partes de tribus, prout in l. Actuarios, C. de num. & act. lib. 12. ibi, vt consueuerunt, & l. 2. C. de decurion. lib. 10. ibi solemniter in Curia conuocatis, Curt. Iun. consil. 174. nu. 34. 2. par. nec sufficit, quòd dicatur cum hominibus de Consilio, quia illa verba possent verificari in duobus, regula pluralis in 6. & linter illam in fin. ff. de verb. signif. citat per Corn. in cons. 177. sub nu. 8. vol. 2. Specul. in lib. 1. de Syndico num. 16.
- 4 Amplius nota, quòd licet contractus Vniuersitatis, vniuersaliter factus vniuersaliter obliget, vt singulariter singulos, vt not. Bar. in l. 4. ff. de re iudic. tamen melius, & tutius erit in extensione obligationis explicare, singulos in solidum, quia si non additur in solidum, non nisi pro rata intelligitur obligati, vt per Bald. in l. etiã vers. modo restat C. de execut. rei iudic. sub nu. 14. Si autem in contractu non continetur obligatio singulorum Vniuersitas, seu Ciuitas tantum obligata est, non autem singuli Ciues, quia quod meum est, cõe non est, vt ibi in fine.

De contractus redditionis administrationis. Cap. XXVII.

- 1 **F**orma instrumenti redditionis administrationis tutela, & generalis quietationis.
- 2 **D**eclaratio clausula actionis in factum, & actionis de dolo.

- 3 **C**lausula nec aliquam contrariam exceptionem opponere, qualiter intelligatur.
- 4 **A**quiliana stipulatio, quid operetur.
- 5 **G**eneralis quietatio generaliter est intelligenda.
- 6 **R**estitutio in integrum ex causa ignorantia, infra quod tempus datur.
- 7 **P**ost lapsum quadriennium restitutio non datur.

IN Dei nomine Amen, &c. R. filius q. B. visis, inspectis, ac cognitis actibus, & scripturis administrationis T. olim sui tutoris, ac examinatis rationibus d. administrationis, calculatis omnibus calculandis, ingenue confessus fuit, & contentus ipsum T. ratione administrationis suæ super omni eo, quod administrauit, aut administrare debuit in bonis, & circa bona ipsius, R. occasione eius tutelæ plenè, & aperte ostendisse eidem, & tradidisse, & quòd idem T. integrè dedit, restituit, & assignauit sibi omne id, & quicquid ad eum peruenit, de rebus, & bonis ipsius, occasione administrationis dictæ tutelæ, quam fecit, & facere debuit in bonis, & circa bona sua, & ipsum illud videlicet, quod in reliquis, & residuis, & ipsa omnia reliqua, & residua, & omnia, & singula in instrumento bonorum, & possessionum eius approbans, ratificans, & confirmans ipsos actus, rationes, & scripturas, & quicquid gestum, & administratum est per ipsum T. in bonis, & circa bona ipsius q. B. & omnes, & singulas solutiones, dationes, & pacta, & contractus occasione dictæ tutelæ factos ab eo. Quapropter per se, & suos hæredes promisit dicto T. præsentì pro se, & suis hæredibus stipulanti, quod deinceps non petet ab eo, vel eius hærede, seu hæredibus, ac altero pro ipso aliquid occasione tutelæ præfatæ, vel administrationis factæ, vel faciendæ, vel malè gestæ, aut quod reddet ei de cætero rationem, vel quòd reliqua præstaret, & quod nullo tempore dicet, vel opponet, quod ratio ei non sit reddita, & aliqua integra ei præstita, nullamq; cõtrariam defensionem, vel exceptionem, seu negotiorum iuris, vel facti cõtra aliquid prædictorum, vel infra scriptorum in aliquo faciet, vel opponet, faciens eidem T. pro se & suis hæredibus recipienti finem, refutationem, & pactum de vltèrius non petendo de eo, quod petere posset ab eo, vel eius hære-

hæredibus occasione dictæ administrationis bene, vel malè gestæ, & generaliter pro omni, & toto, quod petere posset ab eo, quomodocumque, & qualitercumque, alia, quacumque ratione, vel causa, vsque in præsentem diem liberans, & absolvens eum, & hæredes suos, ac eorum bona per acceptationem, & aquilianam stipulationem legitime interpositam. Renuncians exceptioni non traditarum, consignatarum, & restitutarum rerum, exceptioni doli sine causa, actioni in factum, & omni alij legum auxilio. Quæ omnia, & singula supradicta ident R. per se, & suos hæredes promisit dicto T. pro se, & suis hæredibus stipulanti firma, & rata habere, & tenere, & non contrahere, dicere, vel venire per se, vel alium, seu alios, aliqua causa, vel ingenio, de iure, vel de facto, alias vltra præmissorum obseruationem ad quæ semper cogi posse voluit, ad omnia damna, &c. De quibus, &c. Pro quibus, &c.

2 Hæc supradicta forma probatur in ff. & C. de administr. tur. per totum, in qua nota, quod actio in factum, est subrogata in locum actionis de dolo, quæ datur liberis, & libertis deceptis à patre, & patrono contra eos. Ideo illarum renunciatio (vt supra) facta non videtur superflua, Specul. in §. 1. sub nu. 7. in 2. par. lib. 4. de dolo, & contumacia. Amplius nota, quod clausula illa,

3 (nec aliam contrariam exceptionem opponere) intelligitur de malitiosa: nam legitimas opponere poterit, hoc pacto non obstante, vt per eundem Speculat. in 2. §. 3. par. eod. lib. sub nu. 4. de obligat. & solut. &

4 ibi sub nu. 25. eod. tit. habetur, quod dicta aquiliana stipulatio oēs præcedentes obligationes nouat, & perimit, ipsaq; perimitur per acceptationem. Vterius nota, quod primo in generali quietantia dicitur tatum de administratione tutelæ, scilicet occasione dictæ administrationis, & postea (vt in ea videre est) alia verba generalia scilicet, & generaliter pro omni, & toto, quod petere posset quomodocumque, & qualitercumque, vsque in præsentem diem. Quæ

2 verba secundo prolata, non sunt restringenda ad administrationem. Nam primò vniuersaliter locutus fuit circa eam, vnde superflua fuissent verba sequentia, si tatum ad administrationem astringerentur contra l. si quando de legat. 1. &c. si Papa de

præuileg. lib. 6. Et ideo dicta refutatio tantum generalis præiudicat. Non obstat, quod ratione probabilis ignorantie quis sit restituendus iuxta not. in simil. per glos. in l. 1. r. C. de iure emphyt. Quia respondetur, quod sufficit, quod post dictam refutationem generalem, & ignorantiam, decursum fuerit quadriennium, quod conceditur ad petendum dictum beneficium restitutionis in integrum l. fin. C. de temp. in integr. restit. Ergo remanet firma supradicta iuris cõclusio, firmata super dicta generali quietantia præiudicatiua, Com. conf. 236. sub nu. 7. propè fin. in 2. vol.

De instrumento adoptionis.
Cap. XXVIII.

- 1 **F**orma instrumenti adoptionis.
- 2 *Forma instrumenti arrogationis.*
- 3 *Emancipare, & adoptare nequunt fieri per Procuratorem.*
- 4 *Clericus potest aliquem in filium adoptare.*

1 **T**itius volens legitimo actu adoptionis ad solatium eorum, qui filios non habent P. filium H. in filium sibi dari, hic ab ipso H. petijt. Idem volent H. eundem P. ibidem præsentem, & volentem in præsentia Magnifici, & Eximij D. II. Doctoris A. Iudicis, &c. in adoptionem eidem contulit ipsum P. in eiusdem Titij filiationem (paternæ tamen potestatis omni iure naturali, & in se integrum reseruat) cui quidem legitimo actui. Idem Magnificus D. A. Iudex, &c. auctoritatem præbuit. Hæc probantur in l. 1. ff. de adoptionibus, & l. 1. r. §. Imperio citatis per Speculator. in §. 1. 4. par. lib. 4. sub num. 2. in fine de cognat. legali.

De arrogationis instrumento.
Cap. XXIX.

1 **C**vm Titius optaret sibi arrogare in filium P. impetrauit à Summo Pontifice, vel Imperatore, quod hoc ei liceret ficere coram Domino Iudice ordinario plenè cognoscente, & exequente, quæ in huiusmodi arrogatione iura Romana requirunt, prout in rescripto inferius registrato plenius

plenus declaratur. Igitur idem Titius coram Mag. D. A. Iudice, &c. P. filium q. B. ibidem præsentem in filium sibi legitime arrogauit, ipsumq; cum omnibus possessionibus, rebus, & iuribus suis in sua filiatione, familia, & potestate paterno suscepit affectu, utroque diligenter interrogato, an hæc fieri uellet, vel nē, & sibi placet quamprimum respondente quemquidem legitimum actum. Idem d. Iudex (vt supra) pro Tribunali sedens auctoritate sui rescripti plenius confirmauit, &c. Cuius rescripti tenor talis est, uidelicet, &c. Beatissime Pater, &c. Hæc forma probatur per eundem Specul. ubi supra sub nu. 6. eod. tit. & Bald. in l. impuberem C. de adoptionibus per totum. Quoad supradictas adoptiones, arrogationes, emancipationes, & manumissiones nil ulterius elaborandum censui, cum sint de raro contingen. sed pro illarum ulteriori intellectu, recurre ad eundem Specul. qui in hoc optime, & satis diffusè scripsit, hoc tantum his addito, quod ea, quæ non sunt in administratione (vt emancipare, adoptare, & manumittere) non fiunt per Procuratorem, vt per Ias. in l. Gallus §. forsitan ff. de liber. & posthum. iuxta hoc non omitto vnum uidelicet, qd si Presbyter habet filium spurium, & nepotem, ex eo poterit cum effectu relinquere hæreditatē suam huic nepoti, hoc modo uidelicet, aut nepos ille erat legitimus, & naturalis, & sic in patris potestate, & tunc poterit Presbyter illum adoptare in filium, quoniā etiam clericus potest aliquem in filium adoptare, aut ille nepos erat spurius, vel naturalis tantum, & sic erat sui iuris, & tunc corā Principe poterit illum arrogare in filium, ita vt supra refert, Alex. in d. l. Gallus §. quid si is sub nu. 10. ff. de liber. & posthum.

De contractu conventionis de aliquo in arte instruendo.

Cap. XXX.

- 1 **F**orma instrumenti de aliquo in arte instruendo.
- 2 Pater obligatur ex facto filij precedente eius promissione.

1 **I**N Dei nomine Amen, &c. A. spōs, &c. posuit ex pacto dedit B. filium suum ma-

gistro C. futuri ad discendum, & operandum artem suendi, hinc ad quinque annos proximos solemniter, sine aliqua exceptione iuris, vel facti, se obligando dicto magistro C. ibidem præsentem, & acceptanti se facturum, & curaturum, quod dictus B. hinc ad terminum ipsum perseuerabit, & continuo morabitur cum dicto magistro, C. & fideliter, ac studiosè faciet, & operabitur omnia, & quæcunque dictus magister, C. sibi circa scientiam, & exercitium ipsius artis præceperit: res quoque eius, & cuiuscunque alterius, quæ penes eum erunt, bona fide custodiet, & saluabit, furtumq; non faciet, neque volenti facere consentiet, sed & neque fugiet, neque discedet ab eo hinc ad terminum supradictum: quod si aliquid eorum fecerit, satisfaciet de hoc ipse, A. eidem magistro, C. eumq; indemnem feruabit, & specialiter faciet, & curabit, quod ipse B. eius filius si ante dictum terminum, præter ipsos, C. voluntatem discedet, vel se subtrahet à continuo exercitio dictæ artis, tot ei reficiet, & restaurabit in eodem opere, & exercitio ad suam voluntatem, post terminum supradictum, & quod ei dabit, & deferet ad domum suam tot in quolibet anno in tali festo. Dicitur verò magister, C. promisit dicto A. nomine, & vice dicti B. sui filij stipulanti, quod docebit, & instruet dictum B. bona fide, & fideliter in arte prædicta, dabitq; eidem quolibet anno vltra expensas dietum subministrandas tot, &c. Quæ omnia &c. Pro quibus, &c.

Hæc supradicta promissio patris valida est de iure, vt post alios tenet, Albe. de Ros. in l. fin. §. fin. ff. si cert. per. & Bald. in l. hæc tenus §. sed si quis ff. de Conlit.

De venditione bonorum pupilli.

Cap. XXXI.

- 1 **F**orma instrumenti venditionis bonorum pupilli facta per tutorem.
- 2 Requisita, quæ precedere debent, antequam tutor valeat legitime administrare.
- 3 Cautela, ne emptor bonorum pupilli hypothecaria mclestetur.

1 **C**oram, &c. cum A. pupillus filius, & hæres, cum beneficio l. & inuentarij q. B. teneatur hæreditario debito, M. matri

matrī suæ, in summa scut. quingentorum, monetæ de iulij decem. pro scuto, ex instrumento scripto manu not. publici. item N. & N. creditoribus hæreditarijs apparentibus publicis instrumentis, manu publici notarij rogatis, dictisq. creditoribus vrgentibus, & sollicitantibus dicta eorum credita eis persolui. Pro quibus persolvendis, pro minori damno ipsius pupilli, & hæreditatis, ei expedire, vendere, & alienare infra scriptam possessionem, cum in ipso hæreditate non adsint bona mobilia, commodè, & ad sufficientiam vendenda, pro illorum satisfactione: Reperta igitur bona conditione à Magnifico D. P. qui pro illius pretio obtulit solvere summam scutorum mille, in prompta, & præsentī pecunia, nulloque alio reperto emptore, qui maius pretium obtulerit, quàm præfatus Magn. D. Paulus; Ideo in meī præsentia, personaliter constitutus D. N. tutor dicti A. prout de eius tutela apparet, ex testamento dicti q. B. & etiam ex decreto illius cõfirmationis, manu publici notarij rogato, & scripto sub die, &c. cum decreto, & auctoritate præfati D. Iudicis (vt sub.) pro tribunali sedentis, ad effectum dicta debita hæreditaria præfatis creditoribus persoluedi, & satisfaciendi: spontè, &c. vendidit. & titulo venditionis dedit, & cõcessit dicto Mag. D. P. ibidem præsentī, & ementi, ac legitime stipulanti, & recipienti pro se, suisq. hæredibus, & successoribus quibuscumq. vnam, ipsius hæreditatis possessionem vineatam, & arboratam, positam in tali loco, &c. reassume aliam formam, similis venditionis, & sequere illius extensionem, prout in ea mutandis mutatis.

Ad validitatem autem huius, & alterius similis venditionis, hæc pauca non inutiliter rememoranda fore censui; quòd tutor scilicet antequàm legitime alienare, & administrare valeat bona immobilia, quinque sunt necessaria. Primò quod recipiat bona, & illorum administrationem cū decreto Iudicis. Secundo quod tutor solemnè inuentarium conficiat de bonis pupilli. Tertio, quod iuret de vtilia faciendo, & in vtilia prætermittendo. Quarto, quod satisfidet (si tamen testamentarius tutor non fuerit) quia tunc satisfacere non tenetur, cum illius fides approbata sit à testatore, vt in s. hoc non est perpetuum instituit. de

satisfac. tut. & cur. & ibi, Ang. Aret. sub num. 1. 5. & vltimo quod expressè promittat defensionem pro pupillo suscipere, ipsumque, & illius iura indefensa non derelinquere, iuxta decif. Guid. Pap. in q. 330. sub num. 1. 2. 3. & seq. cum concordant. ibi citatis; Pro maiori cautela emptoris ne dubitari contingat de translatione domini, quod pretium exburletur presentī pecunia, & conuertatur in satisfactionem debitorum expressorum, in ipso venditionis contractu (vt in simili superius probauit) quia cum hæres talis tunc vendat, pro satisfaciendis creditoribus hæreditarijs, operatur, ne emptio molestetur hypothecaria à creditoribus hæreditarijs, & legatarijs, vt per Paul. de Castr. in l. fin. §. licentiam, C. de iur. delib. Alia requisita in hac venditione bonorum pupilli, magis diffusè habes per Afflict. in decif. 249. per totum. Amplius nota, quòd si contigerit curatorem surdi, muti furiosi, vel mentecapti, rem similibus personarum vendere, cum talis curator inuentarium facere teneatur, & rationem administrationis suæ reddere (vt superius probatum est) ad poni prætoris solertiam, & cautelam spectabit quod eadem solemnitates in ipsa venditione seruentur, vt in præcedenti venditione rei pupillarī diximus; Idque emptor pro maiori eius securitate procurare, & optinere debet, sed quia similes venditiones rarò contingunt, huius instrumenti series per ordinem omittitur, quia in facti contingentia poteris illud ex præmissis elicere mutandis mutatis.

De forma instrumenti consensus. Cap. XXXII.

1 **F**orma consensus habentis ius in re alienata ex fideicommissio.

2 **C**onsentienti tenor instrumenti legi debet.

1 **I**N Dei nomine Amen, &c. N. frater A. habens noticiam, & plenum informationem venditionis possessionis ipsius A. positæ in tali loco, &c. factæ per eundem A. ad fauorem P. pro pretio scutorum mille, monetæ, omniumque, & singulorum contentorum in instrumento illius venditionis desuper confecto, & per me nota-

rium

rium rogato, & stipulato sub die, &c. de cuius tenore, & qualitatibus fuit per me notarium plenè certificatus. & informatus per illius lecturam sibi à me notario factam de verbo, ad verbum. spontè, &c. dictæ venditionis (vt supra) factæ, & omnibus, & singulis in dicto instrumento contentis pro omni, & quocumque suo iure, quod habebit, vel habere poterit, ac habere sperabit in dicta possessione (vt supra) vendita, ratione, vel occasione substitutionis, vel fideicommissi, seu incertæ conditionis contentorum in testamento q. B. sui Patris scripto manu N. notarij publici consensit, ac suum liberum consensum præstitit, illudque ad fauorem dicti emptoris, & suorum hæredum, & successorum, & cuiuslibet eorum renunciauit dictum ius pacto sibi remittendo. Promittens eisdem, nihil in re ipsa de cætero prætereundè, seu petere, nec de ipsa eidem emptori, vel suis prædictis litem, vel controuersiam inferre, seu inferenti consentire, ratione fideicommissi, consentire, ratione fideicommissi, substitutionis conditionis purificatæ, seu purificandæ testamenti prædicti, seu alijs, quibuscumque occasionibus, seu exceptionibus tam de præterito, quàm de præsentis, & de futuro temporibus de iure, vel de facto, & alijs quomodolibet, & qualitercumq. sibi, vel suis, &c. competentibus, & cõpetituris. Sed prædicta omnia, & singula perpetuò habere rata, grata, & firma, nec contrafacere, dicere, vel venire quouis prætextu, & causa etiam enormis, vel enormissimæ lesionis. Pro quibus omnibus, &c. Nota, quòd simili modo consentientiam factæ alienationi, tenor illius instrumenti legi debet, & de hoc plene per notariũ certificari. l. cũ Aquiliana ff. de transfact. & quod incontinenti, seu ratificari requiratur certa, & indubitata notitia, est textus in l. mar. ff. de in offi. testam. & l. si per errorem ff. de iurisd. omn. Iud. late Aym. cõs. 197. nu. 14. què secuti fuerunt DD. de Rota vt in vna Viterpien. bonorũ die 22. Ianuarij 1597. coram R. P. D. Pamphilio.

De instrumento pacis.

Cap. XXXII.

Forma instrumenti pacis, & etiam Tre

2 *Clausula (rato manente pacto) quid operetur in instrumento pacis.*

IN Dei nomine Amen, &c. In mei Notarij, & personaliter constituti DD. A. ex vna, & B. ex altera partibus sponte, &c. fecerunt puram, veram, & sinceram pacem, & concordiam, inter eos perpetuò duraturam etiam mutuis amplexu, & osculo pacis interuenientibus, de omnibus, & singulis odijs, quæstionibus, & contentionibus quomodocumque, & qualitercumque quacumque de causa inter dictas partes hæctenus sibi inuicem, & vicissim illatis, præstitis, & perparis, & signanter occasione homicidij, seu vulnerum, &c. vel alia, quavis de causa omnesque, & singulas iniurias tam reales, quàm verbales præmissorum, & alia quavis de causa factas, & illatas adinuicem, & vicissim mutua stipulatione hinc inde interueniente, sibi ipsis, vnus alteri, & alter alteri remiserunt, & condonarunt, omnesq. & singulas querelas, accusationes, & denunciaciones præmissorum occasione, coram quocumque Iudice factas, & porrectas, cassarunt, & abolerunt. Quam quidem pacem prædictæ partes promiserunt, mutua stipulatione interueniente, semper, & omni tempore, ac perpetuo habere ratam, gratam, & firmam, & nõ contrafacere, dicere, vel venire, quouis prætextu, & causa, ac quouis quæsitto colore, vel ingenio sub pena scutorum 100 ac alijs penis, contentis in constitutionibus Pontificijs, editis contra violatores, & fractores pacis, & dispositionibus vtriusque iuris, de quibus constitutionibus ipsi contrahentes asseruerunt habuisse, & habere plenam, & certam scientiam. Et vltra præmissorum obseruationem, etiam ad omnia damna hinc inde sibi ad inuicem, & vicissim teneri voluerunt. Rato tamen nihilominus manente pacto, &c. Pro quibus &c.

Si autem tregua fiat, tunc dicatur, quòd partes fecerunt treguam hinc ad certum tempus, quo tempore durante, promiserunt sese adinuicem, & vicissim per se, vel per alium, seu alios, non offendere, neque offendi facere, quoquo modo, quouis prætextu, & causa, ac quouis quæsitto colore, vel ingenio, verbis, vel facto, vt supra. Nota quod clausula illa (rato manente, pacto) in instrumento pacis operatur, vt

vnus possit petere obseruationem pacis rursus, vel venire contra pacem, secundum Cardin Zabarel. & Alexand. de Vin. in cap. potuit de loc.

De contractus mutui filijfamil. Cap. XXXIV.

- 1 **F**orma contractus mutui filijfamil.
- 2 Appellatione bonorum mobilium, & immobilium non veniunt iura, & actiones.
- 3 In donatione omnium bonorum presentium, & futurorum, non comprehenduntur iura, & actiones.
- 4 Beneficium Senatusc. Macedon. introductum fuit ad fauorem fil. famil. & in odium foeneratorum.
- 5 Beneficio cessionis bonorum pacto renunciari potest.
- 6 Clausula precarij, quid operetur.
- 7 Enumeratio plurium casuum, in quibus exceptio Macedon. locum non habet.

IN Dei nomine Amen, &c. D. A. filius D. H. habuit, & recepit a D. B. scuta centum monetæ, quæ fuerunt sibi per eundem B. soluta, & exbursata in mei Notarij, & testium infrascriptorum præsentia manualiter, & incontanti, in tot paulis, & testonibus Papalibus, quæ idem A. ad se traxit, & tract. totidem esse asseruit, mutuo gratis, & amore. De quibus, &c. quietauit &c. restit. hinc ad sex menses proximos libere, &c. alijs, &c. Pro quibus, &c. idem A. obligauit se, &c. omnia, & quæcumque eius bona vndecumque prouenta, prouentia, & prouentura, quæ bona ipsa ipse A. debitor præcario nomine ipsius B. possidere se constituit, & alijs clausulis solitis, & consuetis citra, &c. Renuncian. &c. iurauit tactis, &c. & medio eius iuramento, in manibus mei Notarij præstito, renunciauit beneficio Senatusconsul. Macedon. in fauorem filiorumfamil. introduct. necnon omnibus alijs legibus, & legum auxilijs, ad ipsius A. fauorem quomodolibet editis: Necnon simili iuramento renunciauit beneficio cessionis bonorum, ac cuiuscumque alteri beneficio, ad fauorem debitorum quomodolibet, & qualitercumque introduct. Super quibus, &c. actum, &c. præsentibus H. & H. testibus, &c.

Ad hæc nota, quod si tantum dixeris in obligatione obligauit omnia bona mobilia, & immobilia tunc non comprehenduntur iura, & actiones, seu nomina debitorum, quia ea non sunt mobilia, nec immobilia, licet sint quoddam generis per se, Guid. Pap. quæst. 499. per totum, & secus si diceretur omnia, & quæcumque bona, vt in supradicta forma habetur, vt ibi sub nu. 3. in fin. Secus tamen dicendum erit in donatione omnium bonorum presentium, & futurorum, in qua non continentur nomina debitorum, & sic non veniunt iura, & actiones (nisi de eis specialis mentio fieret,) Ias. in l. stipulatio sub num. 2. r. ff. de verb. obligat. Amplius nota pro intelligentia dicti beneficij Senatusconsul. Macedon. quod non solum illud introductum fuit ad fauorem fil. fam. sed etiam in odium foeneratorum, & hebræorum mutuantium ad illorum ingorditiam reprimendam; vt per Bald. ad l. Senatusconsul. Macedon. in rubr. an autem beneficio cessionis possit per pactum renunciari in contractu debiti, dicendum erit, quod sic. Quilibet enim iuri pro se introducto renunciare potest: cum renunciatio non vergit contra bonos mores, sed ista renunciatio non est contra bonos mores; ergo valet (præsertim cum iuramento,) nam iuramentum est de iure naturali, quod est potentius, quam ius ciuile, quod inducit cessionem bonorum, quod est merè positum ad not. per Bald. l. 1. C. qui bonis cedere poss. vers. & in summa sub num. 8. Clausula illa omnium bonorum, quæ debitor præcario pro creditore se constituit, operatur, quod creditor potest agere contra quemcumque possessorem rerum debitoris, etiam non facta discussione debitoris, vt per Cel. Vgo. de clausulis contractus in vers. omnia bona, quod limita, vt ibi. Pro intelligentia autem plurium casuum, in quibus locum non habet exceptio Senatusconsul. Macedon. habes in glosa magistra, quæ enumerat vndecim casus §. illud, in l. i. ff. de l. 1. C. ad Macedon. & multum singulariter Innocent. in cap. quia plerique de immun. eccles. vbi habetur, quod si creditor mutauit bona fide, quod in foro animæ tenetur filiusfamil. restituere, & peccat opponendo exceptionem Macedon.

De Instrumento emancipationis.

Cap. XXXV.

1 **F**orma instrumenti emancipationis cum assignatione præmij.

2 Emancipatio fieri potest ad unicum actum tantum.

3 **I**N Dei nomine Amen, &c. Coram eximio Il. Doctore I. Iudice ordinario, pro Tribunali sedente, ad eius solitum bancum iuris in loco infra scripto, ac in mei Notarij, testiumq; infra scriptorum præsentia personaliter constituti.

Franciscus, &c. & Iacobus eius filius maior (vt ambo ipsorum asseruerunt) viginti quinque annis, & insimul asseruerunt scilicet idem Franciscus, quod vult, & intendit dictum Iacobum eius filium legitimum, & naturalem ex domina Liuia q. N. vxore sua ibidem præsentem, & omnia infra scripta requirentem emancipare à se, & ab eius patria potestate, & nexibus paternis eximere, & liberare, & idem Iacobus vult, & intendit à dicto eius patre emancipari, & à patria potestate, & nexibus paternis eximi, & liberari, & sui iuris fieri, & paterfamilias, & ad interrogationem præfati D. Iudicis, vt supra, pro Tribunali sedentis, eis super prædictis factam vnanimiter, & concorditer responderunt, & affirmarunt prædicta ab vtroque exposita liberè facere velle. Ideo prædictus Franciscus pro effectuuatione vtriusque eorum voluntatis capiens eundem Iacobum eius filium per manum, & postmodum ipsum dimittens, & relaxans in præsentia præfati D. Iudicis, & testium infra scriptorum, dixit eidem Iacobo filio suo, ibidem præsentem alta, & intelligibili voce hæc verba, videlicet: Ego Franciscus pater tuus hac præsentem die mea propria spontanea voluntate, & certa sciētia, nulloq; iuris, vel facti errore ductus, præsentem dicto D. Iudice, & cum eius auctoritate, & decreto, te Iacobum filium meum emancipo, & ab omni iure, & nexu patriæ potestatis libero, & absoluo: ita vt de cætero efficiaris homo tui iuris, & paterfamilias, omniaq; iura Romanorum Civium consequaris, dicendo eidem Iacobo suo filio ibidem præsentem, & consentienti:

Esto homo tui iuris, & paterfamilias, & quæcumque habueris, & de cætero acquisieris in tua, tuorumq; heredum, & successorum sint potestate, & libera administratione, & in eis nullum ius mihi ad ea vindicari possim ratione proprietatis, seu usufructus, in quibuscumque bonis tuis, in futurum acquirendis, & ad te spectaturis quomodocumque, & quocumque iure, & titulo: Ita vt valeas, & potestatem habeas de cætero, tua propria auctoritate, de bonis tuis infra scriptis, & alijs quibuscumque in futurum acquirendis, donandi, vendendi, obligandi, hypothecandi, locandi, & alias de eis contrahendi, & ad tuæ libitum voluntatis disponendi, in iudicio essendi, & standi, negotia quæcumque egendi, testandi, & quamlibet, seu quælibet vltimas voluntates, & dispositiones condendi, iudicialia, & extrajudicialia agendi, & agere possendi, & generaliter omnia, & singula dicendi, & faciendi, quæ quilibet paterfamilias, & sui iuris dicere, & facere potest, seu possit in iudicio, & extra ipsumq; Iacobum filium ibidem præsentem, & consentientem eximit, & liberavit ab eius patria potestate, & nexibus paternis. Et insuper idem D. Franciscus in præmiū huius emancipationis dedit, cessit, & assignavit eidem Iacobo eius filio præsentem, stipulanti, & recipienti ius, & actionem petendi, exigendi, & consequendi à N. summam scutorum 500. ex causâ depositi, de quo continetur publico instrumento rogato, & stipulato manu N. publici Notarij, quod instrumentum idem Franciscus eidem Iacobo suo filio tradidit, & consignavit in publicam, & authenticam formam, quod creditum ipse Iacobus accepit, & acceptat, & recepisse asseruit, & fassus fuit à dicto suo patre, tanquam verum debitum, illudq; recuperare obtulit, & offert eius periculo, & proprijs impensis, & ultra prædicta dictus Franciscus cessit, tradidit, & consignavit eidem Iacobo ibidem præsentem, & recipientem tot arnesia, & suppellectilia domus, quæ ascendere asseruerunt ad summam scutorum centum De quibus, &c. exceptioni, &c. renunciauit, quietavit, &c. per pactum, &c. Quæ omnia superius assignata compensari debeant, prout idem Iacobus compensare, seu conferre promisit idem Iacobus eidem Francisco præsentem, & recipientem pro se, &

alijs suis hæredibus me Notario, &c. in ea parte hæreditatis, & bonorum dicti Francisci sui patris, quæ ei obuenirent de iure post mortem ipsius Francisci. Quæ omnia, &c. Pro quibus omnibus, &c. Super quibus omnibus, & singulis præfatus D. Iudex (vt supra) pro Tribunali sedens eius auctoritatem, & decretum præbuit, & interposuit suppletis, &c. Dicens eidem Iacobo præfenti, audienti, intelligenti, esto à modo in antea, es, & æris homo tui iuris, & paterfamilias; ita quod de cætero possis, & valeas liber negotiari, contrahere, distrabere, gerere, in iudicio esse testari, & quælibet vltimas voluntates, & dispositiones condere, omniaque, & singula alia facere valeas, quæ quilibet paterfamilias, & homo sui iuris de bonis liberè facere potest, & potest.

- 2 Super quibus; &c. Actum, &c. Testibus, &c. Adhæc nota, quòd pater potest emancipare filium ad vnicum actum tantum, vt per Ias. in l. frater à fratre vers. limita sub nu. 4. circa fin. ff. de cond. indeb.

De contractu mutui minoris. Cap. XXXVI.

- 1 **F**orma contractus mutui minoris.
2 Minor iurans maioritatem tenetur ex contractu.
3 Minori non currit præscriptio biennij.

- 1 **I**N Dei nomine Amen, &c. d. A. afferens cum iuramento tactis scripturis, in manibus mei Notarij præfrito, se esse maiorem viginti, seu vigintiquinque annorum, renunciando nihilominus beneficio restitutionis in integrum, ac alijs quibuscunque legibus, legum auxilijs, necnon statutis, & nouis reformationibus, ad fauorem minorum quomodolibet edictis, & introductis sponte, &c. constituit, & recognouit se debitorem, B. in summa scut. 100. monetæ de Iulijs decem pro scuto, quæ sunt pro eodidem, quæ idem A. habuit, & recepit ab eodem B. mutuo, gratis, & amore, quæ scuta 100. similia idem B. manualiter, & in contanti in mei, & testium, &c. præfentia soluit, & exburfauit eidem A. in prompta, & numerata pecunia in tot testonibus, & Iulijs Papalibus, quæ idem A. ad se traxit, & tract totidem

esse afferuit, de quibus se benè contentum vocauit, & ad maiorem cautelam exceptio- ni, &c. renunciauit, quietauit, &c. quæ quidem scuta 100. idem A. promisit eidem B. ibidem præfenti, &c. soluere, & restituere hinc ad sex menses proximos liberè, &c. alias, &c. Pro quibus, &c.

- 2 Adhæc nota, quòd minor doli capax iuran. se maiorem, tunc videtur esse in dolo sic iurando, & confirmatur eius conractus per dictum iuramentum, Afflicti decis. 322. sub nu. 3. quòd locum videtur habere in impube maiore infante proximo pubertati: ita quod in eo cadit delictum, & tunc obligatur etiam iuramento, vt ibi sub nu. 4. Licet tamen propter enormissimam læsionem restituatur, quæ enormissima læsio sepe videtur excepta, vt ibi sub nu. 13. Nota tamen, quòd si minor iurasset soluere, & restituere mutuum sub spe futuræ numerationis, quia licet alias maior elapso biennio efficaciter teneatur, instit. de lit. ob. & in l. in contractibus in principio C. de non numer. pecun. Tamen minori propter iuramentum non currit ista præscriptio biennij, nec propter iuramētum reputatur maior, vt per Ias. in auth. sacramenta puberum sub nu. 65. vers. nono limita, C. si aduersus vend. alleg. Bald. in l. fin. C. de non numer. pecun. & ratio huius limitationis est, quia cum isto casu deficiat consensus, eo quia pecunia non numeratur, certè non habet locum ista auth. vt ibi.

De clausulis contractuum. Cap. XXXVII.

- 1 **M**emoria hominis non est adeo tenax, vt de omnibus recorderetur.
2 Iuramentum operatur vim clausule omni meliori modo, &c.
3 Clausula (perpetuò rata, & grata) quid operetur.
4 Intellectus clausule, ad consilium sapientis.
5 Notarius quando possit extendere clausulas consuetas.
6 Renunciatio conditionis indebiti, & sine causa non officit ignoranti.
7 Conditio in æbitis quid operetur.
8 Et quid de conditione sine causa.
9 Actum in tali loco debet poni in instrumentis.
10 Secus si consuetudo loci aliter suadeat.

- 11 Notarius quomodo debeat conficere instrumentum de his, quæ alieno sensu percipiuntur, & quomodo de muto, & surdo.
- 12 Dicitio (&c.) qualiter, & quando sit per Notarios extendenda.

AD euentiam harum supradictarum formarum contractuum, aliqua de eis tacta sunt, quæ hic non repetimus, sed antequam deueniamus ad intellectum nonnullarum aliarum clausularum vltimarum voluntatum; aliqua alia de eis tangimus, quæ licet suis aptioribus locis conscribi poterint, tamen quia memoria hominis non est aded tenax, vt de omnibus recorderetur, vt dicit Afflic. in decis. 345. sub nu. 2. eas tamẽ hic subiiciendas duxi. Et primo ferẽ in omnibus supradictis formulis contractuum vltimicui clausula illam (omni meliori modo, &c.) quia videtur superflua, cum iuramentum idem videatur importare, scilicet, vt actus valeat omni modo, quo potest l. cū pater S. filius matrem ff. de leg. 1. l. 1. in l. 1. S. si quis, ita sub nu. 12. ff. de verb. oblig.

3 Clausula (perpetuo rata, grata, & firma, & nunquam contrauenire) operatur, vt nõquam currat præscriptio contra actiones, per l. quod si nolit S. si quis, & ibi Bald. & Angel. ff. de edil. edict. Capol. caut. 157.

4 Clausula, seu licentia data à contrahentibus, extendendi instrumentum (ad consilium sapientis) quomodo sit intelligenda? Responde, quod nihil poterit addi in facto, sed solum in iure, & in his, quæ veniunt ex natura contractus, vt est notabilis glõs. in l. si mandato Titij S. fin. ff. mandati, vt puta in instrumento additur, quod interponeretur pena duplicata, vel aliud simile, ex quo istud non erat actum inter partes, nec expressum, ad hoc responderetur, quod talis poena est de consuetudine, & quia de consuetudine solum est in instrumentis poenam dupli apponi; ideo sapiens poterit addere in facto illud, quod est de consuetudine. Secus sapiens non potest aliquid addere, quod non fuerit à partibus expressum vel per quod immutetur substantia actus. Nam solum potest consentire circa quæ veniunt de iure ex natura contractus, vt dicit Ias. in l. ex parte sub nu. 4. in princ. ff. de verb. oblig. Specul. in S. sciendum vers. quid sit instrumento de empr. & vendit. & in S. instrum. sub nu. 12. de edit. instrum.

Ad relatum propositum, illud non est prætereundum, quod licet Notarius possit apponere clausulas consuetas in instrumentis, etiam si non sit dictum à contrahentibus in l. si prius, in S. plautius, & ibi Bart. ff. de aqu. plu. arc. Felyn in cap. M. Ferrariensis in 4. col. de consit. Illud tamen limitandum verum esse, & locum habere solum, quando instrumentum est in fieri, sed secus in instrumentum iam facto, & perfecto, quia tunc in illo non poterit not. addere, seu apponere clausulas etiam consuetas, vt per Marfil. in sing. 663. incip. not. circa fin. ita etiam not. dixit Barb. in cap. 11. in 2. col. extra de præcar. & alias per eundem Marfil. in sing. 123. incip. in iure, clarum est circa med. remittent. me nihilominus in hoc ad stylum Notar. præsertim tribunalis Illustris. d. A. C. cuius semper sui obseruantissimus, & etiam ad plures Rotaes decisiones de super firmatas, quas in fin. præli. imprimi curauit.

Quotidie et sunt contractus à rusticis, & mulieribus, & alijs, qui non intelligunt importantiam clausularum, quæ apponuntur in ipsis contractibus, vt puta, si apponitur clausula, quod Titius renunciauit conditioni indebiti, & conditioni sine causa, & omni alio iuris auxilio, talis renunciatio (vt superius dictum est) nullum præiudiciũ facit ipsi sic renuncianti, & nescienti, & non intelligenti importantiam dictorum verborum ita singulariter dicit Bart. ad text. in l. fin. S. idem quæsiuit ff. de cond. indeb. quod dictum refert, Alex. in cons. 42. incip. super præmissis in 4. col. vol. 1. Oldr. cons. 324. incip. factum tale est in 11. col. Ob id pro illarum intellectu; dico quod natura conditionis indebiti est, vt ad illud solum competat, in quo recipiens est locupletior effectus, facit l. indebiti S. sed & si nummi ff. de cond. indeb. Ne igitur ex parte recipientis allegari possit, quod obligatio facta fuit ultra intentionem suam, quia non recipiebat animo se obligandi, propterea ne obligans repetere possit illud, quod in omni iure est indebitum, quocumque errore soluat; ideo apponitur illius renunciatio, vt per Ias. in l. libertus eod. tit. sub nu. 9. & 14.

8 Conditiõ autem sine causa est species conditionis in genere sumptæ, quæ cõcurrit cum conditione indebiti ob causam, & ob turpem causam, etiam vbi nulla istarum cõperit, scilicet quando nihil est datum, seu

promissum sine causa, vel cum aliquid datur ob causam, quæ postea reducitur ad nõ causam, vt est text. in l. est, & hæc species ff. de condit. sine causa, ne igitur promittens, vel soluens sine causa, valeat condicere liberationem ab obligatione, vel repetere solum sine causa? Ideò apponitur dicta clausula renunciatoria conditione sine causa.

9 Clausula, actum in tali loco, debet poni instrumento, vt significet instrumentum esse perfectum, Bald. in auth. quod sine in 1. col. vers. & ideò Tabellione C. de testam. & nedum locus, sed etiam locus loci apponi debet, vt per Alex. in l. de pupillo § qui nunciat. de nou. oper. nunc. sub nu. 4. & seq. Rota in antiquis decis. 33. secus si in loco alia sit consuetudo, vt per Alex. in d. l. de pupil. sub nu. 10. & 11. seq. eod. tit.

10 Illud quoque non est ignorandum, immò accurate aduertendum, quod Notarius non debet conficere instrumentum de his, quæ alieno sensu percipiuntur, vt est gloss. not. in auth. de instr. cau. & fide, § si verò moriantur in vers. absunt; & propterea in instrumenti confectione facien. per medium interpretis, debet illud confici solum de dicto interpretis, & illud videtur sufficere, attamen necesse erit, quod contrahentes eligant interpretem, & hoc sibi constare poterit per signa, vel scripturam authenticam, in qua constat de electione interpretis, vel per relationem duorum hoc asserentium, vt per Alex. in l. eadem sub nu. 10. & 11. ff. de oblig.

Sic etiam ad relatum propositum, videtur resoluendum de contractu muti, vt puta, quod quidam sunt muti, qui propter hoc impedimentum, efficiuntur non capaces intellectus, & isti per se non possunt facere sine curatore, sicut pupillus non potest sine tutoris auctoritate, quidam verò hoc impedimento non obstante intelligunt, & isti possunt omnia, quæ in eorum animo consistunt gerere; reliqua verò cum auctoritate tutoris, vel curatoris, Alexand. in l. mutum in princ. ff. de acquirend. hæred. vbi habes, quod si in additione hæreditatis faciendæ ad nutum, si Notarius per se intelligit mutum nutu, securè potest scribere, qualiter talis mutus nutu adiuit hæreditatem, vt ibi sub nu. 2. eod. tit. Si verò per se non intelligit, ei adhibeat aliquem consan-

guineum, vel vicinum, & scribat in instrumento, qualiter ipse Notarius certificatus per N. suum consanguineum, vel vicinum tanquam per interpretem, vidit dictum talem facientem signa, & nutus, per quæ hæreditatem adire volebat, vt per eundem, Bartol. ibi sub nu. 2. eod. tit. ad quem pro maiori præmissorum intelligentia, recurrere poteris, & etiam ad Alexand. in d. l. ff. de verbor. obligat. vbi soluitur, quod si mutus nullum habet intellectum, æquiparatur furioso, & infanti Si autem aliquem habet intellectum, minus perfectum, æquiparatur pupillo, si autem perfectè intelligit, æquiparatur maiori, vt ibi sub nu. 8. vsque adeò diximus de contractu muti. Ita etiam hæc pauca præmittenda erunt, de contractu surdi, vt puta, quod si surdus intelligens ad motum labiorum contrahat, an valebit contractus: attento quod hodie in omnibus contractibus apponitur stipulatio, & concluditur, quod valebit contractus tanquam factus sine stipulatione, vt per Alexand. in l. stipulatio § si quis, ita sub nu. 28. ff. de verbor. obligat. & hoc in contractibus, qui consensu contrahuntur, quod dicit procedere de iure communi, vt ibi.

Iam plura diximus de intellectu clausularum contractuum, & de his, quæ alieno sensu percipiuntur, pauca hæc etiam dixerimus de dictione abbreviata concepta sub dictione, (&c.) quæ per Notarios in matricibus instrumentorum, & illorum rogantium concipi solet, vt puta, quod illa dictione, (& cætera) solum importat ea, quæ defunt ad complementum orationis, non autem, quæ comprehenduntur sub oratione separata. Ideò licet post clausulam, quæ solet apponi in contractibus venditionum, donationum, & similibus, vt puta, dans licentiam, &c. Tamen sub illa dictione, &c. Non censetur apposita clausula constituti, seu præcarij, cum orationem habeat separatam, Aym. conf. 34. vers. quarto respondeo sub nu. 7. Paul. de Castrin. conf. 10. si vera sunt col. 3. l. 1. hoc etiam erit aduertendum, quòd quando in instrumento non exprimitur conceptum, seu intentio partium ad plenum, dictione (&c.) nihil operatur, nec fit illius extensio, vt per eundem Aym. d. conf. 34. in fin.

De testamento nuncupatiuo.

Cap. XXXVIII.

- 1 **F**orma testamenti nuncupatiui.
- 2 **C**lausula nihil est certius morte, hora autem incerta.
- 3 **D**ifferentia inter Executores, & Commissarios testamentarios.
- 4 **R**emedium ne filia quarelet de inofficioso testamento.
- 5 **I**nstitutio heredis caput est testamenti.
- 6 **T**estamentum non valet, sine heredis institutione.
- 7 **V**xor relicta domina, & usufructuaria, non nisi alimentis habere debet.
- 8 **L**egatum factum uxori, donec in viduitate, permanserit, quomodo intelligatur.
- 9 **C**lausula substituit vulgariter pupillariter, & per fideicommissum, quomodo intelligatur.
- 10 **D**eclaratio substitutionis directa, & indirecta.
- 11 **C**lausula in stirpes, & non in capita qualiter intelligatur.
- 12 **C**lausula illa codicillaris, quid operetur.
- 13 **C**lausula (omni meliori modo) quid operetur in testamento
Et si testator magis securè testari velit, quid dicet.
- 14 **C**lausula (cassans, &c.) in testamento, quomodo intelligatur.
- 15 **R**emedium quod datur uxori, ne impellatur ad testand.
- 16 **N**umerus septem testium in testamento, est de forma substantiali.
- 17 **S**ine numero septem testium testamentum est nullum.
- 18 **Q**uinq; testes suffiunt in testamento, tempore pestis condito.
- 19 **R**eligiosi, vel Mendicantes possunt esse testes in testamento, & quare.
- 20 **T**estes testamentarij sunt rogandi à testatore, vel ab alio presente testatore.
- 21 **T**estes debent videre testatorem, & nocturno tempore tria luminaria adhibentur.
Præambulum testamenti testatoris in sanitate constituti.

DUm corpus sanitate viget, mens interior in semetipsa collecta plenior videtur ratione; quia non cogitur id cogitare, quod dolet. Vnde tunc vitæ voluntatis iudicium, in quo trāquillæ mentis rationis vsus exigitur salubrius. Quapropter P.

corpore sanus, ac mente compos, rerum suarum dispositionem per præsens, &c.

Si autem testator infirmus sit, sic dicatur.

Licet incerta mortis hora, sæper debeat in prudentis animo esse suspecta, corporis tamen imminenti languore ipsius plus naturaliter formidatur euentus. Idcirco P. æger corpore, mentis tamen suæ compos, per præsens nuncupatiuum testamentum sine scriptis disposuit, in hūc modum videlicet. In primis, quia anima est dignior corpore, in illa omnipotenti Deo, eiusq; gloriosissimæ Virgini Mariæ matri eius, totiq; Curia cælesti deuotissimè commendauit. Item reliquit, &c. Item pro anima sua, & parentum suorum reliquit, &c. Ad hæc omnia, & singula exequenda, & complenda esse voluit commissarios suos, & huius testamenti executores N. & N. Dans eis, & mādans, & cuilibet ipsorum plenam licentiam, & omnimodam, ac liberam potestatem, vt sine contradictione heredis, aut alterius cuiuscunque personæ, possint de quibuscunque bonis ipsius obligare, pro prædictis solutionibus faciendis, & prædictis omnibus exequendis, (vt dictum est,) & si contingeret aliquem, vel aliquos dictorum commissariorum suorum præmori eidem testatori, aut mori, ante executionem omnium præmissorum; alij, vel alius, nihilominus prædicta omnia exequantur, vel si voluerint, alium eligent loco eius. Liceat quoque eis agere, & facere, Procuratorem, & Actorem, qui contra hæredes suos agat ad omnia, quæ dicta sunt, exequendum, & ad poenam testamenti petendam, ac damna, & expensas à suis hæredibus exigendum, & quibuscunque per eos vel eorum alterum, (vt dictum est) fuerit assignatum, & obligatum. Ipse res suas omnes illis, ex nunc obligat, iure hypothecæ, idest pignoris, vt eas possint in iudicio petere, & habere; ex nunc enim mandat, & facit, quod ipsi faciant, & mādabuunt. Item de bonis suis reliquit iure legati N. Item M. uxori suæ reliquit dotes suas, quæ fuerunt mille aureorum, & insuper legauit, seu reliquit ei de bonis suis scuta 100. iure legati, & tota mobilia sua, scilicet lectos, & ferina, & omnes pannos lineos, & laneos, quibus vtetur tempore obitus ipsius testatoris.

Præterea legauit eidem, voluitque & dispoſiuit, quod ipſa ſit in domo pro hæreditate ſua domina, & uſufructuaria, quandiu vixerit, & vidualem, & honeſtam vitam in ipſa domo ſeruauerit, dotes, & legatum, in iudicio non petierit, & viſtum, & veſtitum habeat honorificè, onera quoque perſonalia, ſi eam inſirmari contingerit, & etiam patrimonialia, quæ contingerent ſuam dotem, pro Collationibus, vel aliquibus publicis muneribus de ſua hæreditate ſoluantur. Si autem eius filij ſe de ipſa non benè portarent, & ipſa vellet diſcedere ab eis, tantum habeat de bonis ſuis; ſi autem aliam vitam elegerit, eam ſolum habere dotes prædictas, & legatum prædictum, ſcilicet dictorum ſcut. 200. & mobilia ſupradicta. Item & G. eius filiam ſibi hæredem inſtituit in ſcutis quingentis, quæ eam habere voluit, cum nupſerit, vel religionem intrauerit, & inſuper in ſcutis 50. iubens eam in his, & volens eſſe contentam, & plus petere non poſſit. In omnibus autem alijs bonis ſuis, mobilibus immobilibus, corporalibus, & incorporalibus, iuribus, & actionibus, tam præſentibus, quàm futuris B. & C. eius filios ſibi æqualibus portionibus hæredes inſtituit, quod ſi contingerit ipſum ex dicta M. aut ex quacumque alia eius legitima vxore, ex nunc filios habere, peruenientes in lucem, poſthumos, aut medio tẽpore natos; ſi maſculus, vel maſculi fuerint, ipſum, vel ipſos cum prædictis B. & C. vel altero, qui ſuperuixerit, æqualibus portionibus, hæredes inſtituit: ſi autem foemina vna, vel plures ipſas, vel quamlibet earum, ſibi in ſcutis 500. inſtituit.

Si autem ſuſpiceretur proximus obitus teſtatoris, ſic dicas.

Et ſi dicta M. eius vxor prægnans eſſet, & pareret filium vnum, vel plures, poſthumos, aut medio tẽpore natos ad lucem peruenientes, ſi maſculus, vel maſculi fuerint, (vt iam dictum eſt) ſi vero aliqua dictarum filiarum, tam natarum: quam naſciturarum, quàm etiam, poſthumarum aliquando, vel infra tale tẽpore deceſſerint, ſine filijs, ei pupillariter, & vulgariter, & per fidei commiſſum ſuperſtites filios maſculos, vel eorum filios in ſtirpes, & non in capita ſubſtituit, & ſi aliquis filiorum ſuorum maſculorum, tam nato-

rum, quàm naſciturorum, vel etiam poſthumorum, aſcquando, vel infra vigefimum quintum annum ſuæ ætatis decederet ſine liberis, vel intra pupillarem ætatem, ſubſtituit ei pupillariter, & vulgariter, & per fidei commiſſum ſuperſtites filios maſculos, vel eorum filios in ſtirpem, & non in capita, quod ſi maſculi, vel eorum filij non fuerint, alias foeminas, vel earum filios, ſimiliter in ſtirpem, & non in capita. Item ſi omnes tam maſculi, quàm foeminae (non exſtantibus, vel remanentibus aliquibus ex filijs) deceſſerint, eo caſu iuſſit, & voluit, & diſpoſiuit, quod non obſtantibus præmiſſis omnibus ſubſtitutionibus, poſſit quilibet filiorum ſuorum, aut filiarum ſuarum teſtari, ac diſponere, de eo, quod ſibi relictum eſt, aut de eo, quod ad ipſum ſpectabit ex hæreditate prædicta, vſque in quantitate ſcut. 500. in ſalcidia ſibi debita computan. Item voluit, & diſpoſiuit, & mandauit quod prædicti filij ſimul, & communiter habitent, & ad diuiſionem non perueniant vſquequo omnes compleuerit vigefimum quintum annum, quod ſi non fecerint, aut ſi quis eorum alios ad diuiſionem pronocauerit, vel requiſiuerit; priuatur, & cum ipſe teſtator priuatus quarta parte ſuæ hæreditatis, quàm ad cæteros peruenire voluit, vel ad Eccleſiam N. Item præcepit quod turris, vel domus a nullo liberorum ſuorum poſſit extra familiam alienari; alioquin ſeruantes voluntatem eius in ſuis partibus partem alienatam vendicent à quolibet poſſeſſore. Item voluit, & diſpoſiuit, quod dicti eius filij vendere non poſſint de bonis immobilibus huius hæreditatis quoſque, &c. quod ſi contrafecerint, voluit, &c. Tutores autem filiorum ſuorum tam natorum, quàm naſciturorum pupillorum eſſe voluit, N. & N. quod ſi euidentis neceſſitas, vel utilitas fuerit, cum talium conſilio propinquorum poſſit de bonis vendere, & permutare ſine iudicis decreto, abſoluens eos, & liberans à ratione adminiſtrationis reddendæ, & ipſam eis remittens, & hanc ſuam vltimam voluntatem eſſe voluit, quàm valere voluit iure teſtamenti, quod ſi iure teſtamenti non valeat, ſeu non valuerit, ſaltem iure codicillorum, & cuiuſlibet alterius vltimæ voluntatis valere voluit: &

voluit hoc testamentum nuncupatum, 7 seu hanc ultimam voluntatem omnibus alijs eius testamentis, & ultimis voluntatibus, hinc retrofactis praequalere, & quicunque suorum hæredum, vel legatariorum, & fideicommissariorum contra hanc suam voluntatem fecerit, vel eam non obserauerit, vel extrajudicium violenter, vel in iudicio contetioso institerit, voluit, quod sit bonorum suorum in expers, & quicquid illi reliquerit, teneat per fideicommissum restituere illi, quem sua violentia, vel contentiose iudicialiter fatigauerit. siue fuerint pauperes, si autem alij fatigati, & quilibet legatarius, vel fideicommissarius pro pauperibus habeat actionem si fuerint fatigati. Super quibus, &c.

Visum est supra de clausulis contractuum non gratuitorum, & gratuitorum, nunc remanet videndum de clausulis ultimarum voluntatum.

2. Clausula illa (morte liceat nihil certius, hora tamen mortis est incerta) habetur in l. sancimus, §. fin. de dona.
3. Differentiam executorum, & commissariorum testamentorum, illorumque facultates habes per Specul. in secunda par. lib. 2. §. dicto sub num. 24. circa finem, de instrument. editione.
4. Ne filia post mortem patris sine fobole masculina decedentis querelet de inofficioso testamento, remedium est, quod filia instituat in aliquo saltem in quinq. solidis, ultra eius dotem, vt monet gloss. in l. 3. §. sed vtum. ff. de minor. Bald. in aucto. nouissima, C. de inoffic. testam. & licet Specu. in titulo de instrum. edit. §. compendiose, versiculo sed super forma, teneat filiam institutam esse in sua dote; tamen ad euitandas alias contrarias opiniones, bene erit, quod pater saltem in modico, ultra dotem instituat etiam hæredem, prout videre est in supradicta forma, in ea scilicet parte concernente institutionem filij in dote.
5. Institutio hæredis est caput testamenti, §. ante hæredis institut. de leg. in tantum, quod sine hæredis institutione testamentum non valet, vt per Iason. in rubrica ff. de leg. 1. sub num. 14. & in l. nemo potest, eodem tit. sub num. 14. in fin. Et quod testator nomet hæredem, pro primo nomine l. iubemus, C. de testam.

Vxor quæ relinquitur domina, & usufructuaria, instituit filijs hæredibus, non nisi alimenta tantum habere debet, vt no. in auct. quod locum. C. de se c. nup. Ad hæc nota, quod si testator filios suos hæredes instituit, & legauit vxori scuta mille, quibus frui possit, donec inuiditate, & honestate permanferit, & post mortem eius voluit illa mille dari Titio; Contingit, quod mulier transiit ad secunda vota, an ea viuente Titius debeat habere dicta scuta mille? hæc quæstio ponitur per Alexan. in l. Gallus, §. & quid si tantum, ff. de lib. & posth. sub nu. 6. & concludit, quod sic, ex tacita mente defuncti, per l. mulier, in princ. ff. ad trebellian. & in l. si mater, C. de instit. & subst. cum concordant propterea ad tollendum causam dubitandi, bene erit explicari facere à testatore, quod in euentum, in quem dicta vxor aliam vitam elegerit, id tantum habeat, prout dicitur in præscripta forma.

9. Clausula (substitutio vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum) operatur, quod datio substituti vulgaris non tollit suitatatem Bald. in l. non iustam, in 1. col. in versic. ex hac §. nota, C. ad trebell. Item intelligitur, quod electio sit substituti, si casus dictarum substitutionum vno, semel, & eodem tempore veniat. Bald. in l. si frater, C. de fideicommissis, & in l. si quis seruo ff. de manu. testam. idem dicit Bart. in l. reculare, §. si Titius, ff. ad trebell. Et quia non potest simul, & semel esse directa, & fideicommissaria: ideo illa dictio (&) resolutur in disunctiuam, & electio erit substituti, vt per eundem Bart. in l. si Titio, ff. de usufructu legato. Ias. in l. centurio num. 60 ff. de vulg. & pup. substi.
10. Qualis autem dicatur directa, & qualis indirecta, seu fideicommissaria, pro faciliiori intelligentia notariorum explicabitur, vt infra videlicet. Directa est illa per quã substitutus capit hæreditatem sine facto alterius, ex dispositione testatoris; Ita, quod non oportet recurrere ad primum hæredem, sed adeundum hæreditatem, efficitur dominus, l. cum hæres, ff. de acquir. poss. exempli gratia. Institutio Titium hæredem, et non erit hæres, Sempronius sit hæres, hoc casu nihil detrahitur per primum hæredem, & idem dic in qualibet directa substitutione; Nam ex ea non detrahi-

trahitur aliqua quarta per primum hæredem. Indirecta autem, seu obliqua est illa, per quam hæreditas capitur per manus primi hæredis, vnde dicitur indirecta, quia immediatè non succedit testatori, sed capit de manu alterius, & ex huiusmodi hæreditate capit hæres substitutus quartam partem totius, quæ appellatur Trebellianica, sumpta ex nomine auctoris, qui introduxit illam, vt post alios, per
 11 Abb. in c. Rainutius, de test. & vltim. volunt. de clausula in stirpes, & non in capita. Pro cuius intelligentia præmittendum erit, quod prima omnium successio est filiorum naturalium, & legitimorum, cuiuscumque sexus ex eodem matrimonio, siue in potestate, siue emancipati, vel posthumi, hoc est post obitum patris nati, & succedunt parentibus, tam paternis, quam maternis ab intestato in capita, exclusis omnibus, & ex transuerso cognatis; Nihil autem est aliud hæreditatem in capita diuidi, quam eam in tot partes, easque equales disperiri, quos sunt capita, quibus solet deferri (exempli gratia) Sempronij hæreditatem quam in duas partes æquales diuidi necessum est, Titius, & Meuius vterque in semissem, atque in capita succedunt, quia primum gradum, & succedenti caput faciunt, vt in l. post consanguineos, §. hæreditas ff. de suis, & leg. hæred. In stirpes verò successio diuiditur, quando liberi parentis sui locum assumunt, in eã duntaxat hæreditatis partem succedunt, quam parens vbi superstes esset, effectus fuisset, sic nuncupata, quod non primum gradum, atque adeo caput ipsum, sed eam prolem, quæ ex capite defluit, quasi stirpem, & gentilitiæ domus radicem conspicit, in hunc formæ modum. Titius ex intestato filios non reliquit, sed ex Seio nepotes duos, ex Caio nepotes tres, omnes patruelles, atque hæredes proximè successuros, quorum duo ex Seio nati in semissem, tres verò quos Caius dedit, in alteram semissem, vtiue in stirpes vocantur, institut. de legat. agn. success. §. hoc etiam. Pater enim multis filijs habetur loco vnus capitis tantum, vt not. in l. 11. r. qui ætate lib. 10. Bal. in l. etiã vers. modo videndũ sub nu. 15. C. de execut. rei iudic.

Clausula illa codicillaris, quæ apponitur in testamento operatur, & locum habet si testamentum deficiat ex causa præteritionis, ad textum secundum vnã lect. in l. si patroni, in princ. ff. ad Trebellian. doct. in auct. ex causa de lib. pret. Alexan. cons. 125. incipien. Quoniam in fin. 7. vol. & magis diffusè per Clarum, in §. testamētum, lib. 3. quæst. 46. vbi attestatur de magis communi, quod scilicet testamentum substineatur in vim codicilli, opereturque & locum habeat vbi testamentum non valet, propter defectum solemnitatis omisæ & inter liberos operatur effectum voluntatis minus solemnis, & minus perfectæ. Guid. Pap. q. 513. Operatur, etiam quod videntur rogati in testamento hæredes scripti, vt si testamentum sit minus solemne, soluant legata in eo contenta, vt seruetur mens testatoris, vt nota in lege ex testamen. cum alijs citatis per Alexan. in primo volum. consil. 26. & in 2. volum. consil. 42. & in 3. volum. consil. 17. in 6. colum. Et si non valeat, vt testamentum in scriptis, valebit vt testamentum nuncupatum, Paul. de Caltr. in l. hæredes palam versic. sed an. valebit. ff. de testamentis, sed magis diffusè dicit Specul. in tit. de editio. instrumen. quod ista generalis clausula, si non valet iure testamenti, valeat iure codicillorum, vel cuiuslibet alterius vltimæ voluntatis, vt ff. de testam. milit. l. 11. in fin. Operatur tantum cum testamentum deficiat propter defectum solemnitatis omisæ (vt superius dictum est) vt pura, cum deficiat numerus testium, vel alia solemnitas, & tunc valeat iure codicillorum, non autem operatur si in alio deficit: puta, si nuncupatur per querelam, vel posthumi agnationem, vel minimam capitis diminutionem. & hoc probatur ex eo, quod ibi dicitur valet, & sic loquitur de præsentis defectu, qui est, vt quia non est ibi plenus numerus testium, vel non sunt rogati, vel est mulier non autem de futuro, vt de illo quod fiet, puta aliquid de præmissis modis. Si enim dixisset valebit, tunc futuro complecteretur defectum, vt ergo omnes hos modos combrahendat, melius esset dicere si non valet, vel non valebit iure testamenti, & cet. vt per Specul. in part. 2. in §. compendiose, sub num. 18. de instrumen. editio. Si-

quis igitur velit secui & testari, sic dicat, si non valet testamentum ratione præteritionis, vel exheredationis, vel alterius solemnitatis omiffæ, valeat iure codicillorum, vel alterius cuiuslibet vltimæ voluntari, & rogo omnes mihi venientes ab intestato, vel succedentes ex testamento, vel aliquo iure, vt hæreditatem circa hanc clausulam codicillarem non dixent. nota Seraph. dec. 53. lib. 5. quod operatur, vt sit locus substitutionis quando testamentum est affectum caducum per mortem institui, etiam si concepta sit per verbum valeat, quod est præsens subiunctiui modi quod trahitur ad futurum.

13 Clausula illa (omni meliori modo, &c.) facit, testamentum in scriptis conditum valeat, tamquam testamentum nuncupatum, quia tunc testator non se astrinxit velle testari solemniter in scriptis, vt per Alex. in consil. 476. vol. 5. Ita etiam sentit Hostien. in summa de testam. in §. qualiter conficiatur. Et pro maiori, & clariori huius clausulæ intellectu: recurre ad tract. de clausulis Celsi Vgon. de clausula codicillari per totum: Hoc tamen prætereundum non erit, quod dum testator dicit in testamento, quod scilicet valet iure testamenti, & codicillorum, illa culpa resoluitur in disunctiua, vt dicamus vel iure codicillorum, vt per Bart. in l. si Titio ff. de vsufructu legato. Clausula illa

14 (cassans, & irritans omne aliud testamentum, quod prius fecisset) tacite inest in vltimo testamento, & consequenter videtur superflua secundum Bal. in l. fin. in §. q. C. de edict. diu Adr. Toll. quia regula est, quod in vltimis voluntariibus vltima derogat priori, vt in l. si iure, ff. de leg. 3. Iaf. in l. si mihi, & tibi §. in legatis, sub nu. 2. ff. de leg. 1. secus tamen dicendum erit, si in primo testamento fuerit opposita clausula derogatoria, vt ibi sub num. 3. & ad propositum relata clausulæ derogatoriæ, non erit prætereundum, quod si vxor testamentum, quod fecit, velit firmum manere, & veretur, ne posterius testamentum instigatione viri, vel alterius facere compellatur, poterit adijcere clausulas derogatorias, veluti sic dicat, si quod testamentum post hoc à me fieri contingat, valere nolo, nisi in eo de verbo ad verbum huius clausulæ fuerit facta mentio: quia

si contingat illud in ea forma prætermiffa fieri, non valebit, cum præcedens animi contestatio satis declaret animum testandi defuisse in sequenti testamento l. si quis in princ. & ibi late Bart. Ang. & alijs ff. de leg. 3. in tantum, quod primum testamentum habens eiusmodi clausulam derogatoriam, posteriori testamento non reuocatur, etiam si in eo apposita esset clausula illa (cassans, & irritans) per notarios apponi solita, nisi etiam in specie facta fuerit mentio clausulæ derogatoriæ in priori testamento appositæ Zabarell. consil. 102. incipien. super facto. Castr. consil. 342. incipien. in facto puncti Nicolai Euarardi.

15 Insuper si mulier, aut minis, aut metu mariti ad testandum, seu alias ad iuris sui renunciationem impellatur, poterit clausulam coram notario, honestiq. personis protestari se non sponte, sed minis, & metu testamentum in fauorem mariti scripturam, aut iuri suo renunciaturam, qua protestatione præcedente, omnia ipsi, quæ aduersus ea, quæ deinde sequuntur salua, & integra manebunt. Dinus, & alij ad l. qui in aliena §. fin. ff. de acquir. hered. Socin. consil. 163. quia in his, quæ dependent à mera protestate testantis, sicut testamenti factio, ex solius vxoris arbitrio pendet, & protestatio præcedens reddit actum sequentem, protestationi contrarium ipso iure nullum, vt per Io. delect. de arte testandi in tit. de testamentis coniugum, lib. 1. sub num. 5. Cum autem

16 numerus septem testium in testamento sit de forma substantiali, non autem probatoria: Ideo sine eis testamentum non valet, etiam quando sufficiens numerus testium adhiberi non potuit, vt per Iaf. in l. nemo potest, sub num. 15. & sequen. ff. de leg. 1. licet tempore peltis quinque tantum sufficiant, vt per eundem Io. dict. cautela secunda, sub num. 1. de Testamentis ordinandis, & licet idem Ioannes dilect. vbi supra attestetur, quod ad validitatem testamenti sufficiant duo testes coram presbytero parochiali, & per Iaf. vt ibi sub num. 2. tamen videtur cautela ibi tradita ex pluribus vltima dubitabilis: Ideo moneantur notarij; ad tollendam causam dubitandi, quod non nisi cum dicto num. septem testium similia testamenta recipiant

qui omnes testamento debent esse præsentes, Afflict. decif. 166. sub num. 5. vtrum autem Religiosi, vel Mendicantes possint esse testes in testamento, vel codicillis, licet Io. Fab. instit. de testamen. §. testes, videatur tenere, quòd non, quia similis est mortuo, l. Deo nobis, O. de Epistol. & Cleric. Contrarium tamen dicit Guid. Pap. q. 5. 17. cum quando dicitur, quod isti tales videntur similes mortuo, hoc verum quo ad matrimonium, vt ibi, qui testes debent ad solemnitatem testamenti esse rogati à Testatore, vel Notario, aut ab alio Testatore præsente, vt per Io. Delect. de arte testandi in 20 titul. de testamentis ordinandis cant. 8. in princ. qui testes debent videre testatorem, & esse in eius conspectu l. si non speciali C. de testament. Hinc est, quòd si nocturno tempore fiat testamentum, non valet, nisi adhibeantur tria luminaria l. 1. §. tria luminaria ff. de ven. inspi.

De eodem Titulo .

Cap. XXXIX:

- 1 **P**ura relata per Speculat. de testamentis nuncupatiuis, & testamentis in scriptis.
- 2 Modus ordinandi testamentum in scriptis.
- 3 Quomodo sit subscribendum, & sigillandum.
- 4 Forma, qua traditur de testamento in scriptis.
- 5 Si testator scribere scit, subscribere debet, nec opus est, quod alius pro eo subscribat secus, si scribere nescit.
- 6 Forma aperitionis dicti testamenti.
- 7 Hæres est vniversalis Dominus patrimonij testatoris.
- 8 Notarius tenetur tradere legatario particulam legati.
- 9 Notarius cogitur à Iudice pro exhibitione testamenti.
- 10 Solemnitatibus testamenti, & illius aperitionis pacto renunciari non potest.
- 11 Numerus septem testium in vtroque genere testamenti necessario requiritur.
- 12 Forma exheredationis.
- 13 Præteritio cum causa exheredationem importat.
- 14 Expressio causarum, quibus filij apparentibus exheredantur.

1 **O** Vamuis in continentia, & tenore testamenti cæteris omnibus, quæ in dispositione patrimonij, siuè de iuris solemnitate, siuè de testatoris voluntate necessaria sunt, hæc duo testamenta pura, & æqualia sunt; scilicet nuncupatiuum, & illud, quod in scriptis conditur; Attamen in solemnitatibus, & forma magna est illorum distantia. Namque circa testes nuncupatiui testamenti pauca, & breuia requiruntur, vt in rubrica de testib. sed illius, quod in scriptis conficitur, magnæ sunt, & multæ solemnitates, ex quibus substantiam & efficaciam sumit. De hoc igitur videamus, & est sciendum, quòd cum iudiciorum nostrorum continentiam testibus patrefacere volumus, solemus ad nuncupatiua recurrere testamenta, cum homo iam secretum esse cupit arbitrium suæ voluntatis, potest testamentum in scriptis condere, cuius tenorem testibus posse cæleri leges volunt, & referunt, vt in l. hac consultissima in princ. C. de testam. licet si, vtrò velit, possit illud testator eorum notitiæ 2 aperire. Igitur volens propter secretum sui arbitrij testamentum in scriptis condere, si literatus est, & scribere possit, & velit, ipsemet testamentum scribet. Alioquin alium scriptorem adhibere poterit Tabellionem, vel alium. Assumetur autem membrana bona, & solida, in cuius parte superiori relinquetur, quantum est grossities trium, vel quatuor digitorum, in dextero autem, & sinistro latere tantumdem spacij. In parte verò inferiori supereffe debet spatium, & vacuum quantum palma manus, digitis extensis protenditur, vel circa, & in medio horum spatiorum scribetur tenor, & series testamenti: quo factò duplicabitur charta, & coniungetur spatium superius, cum inferiori, & figentur ibi tres cordulæ. In pligatura verò dexteri spacij duæ, & sinistri aliæ duæ, & quælibet cordula, duo habeat foramina interiorem literam non lædentia, vel attingentia, quibus cordulis singula spacia coniuncta ligentur: ita quod interior litera videri, vel legi non possit. Porrò de illo magno spatio inferiori vacuo, tantum debet relinquere discoopertū, quòd ibi possint patenter, & aperrè scribi subscriptione testatoris, & testium, quibus vel eodem die, vel vno, vel pluribus diebus ante, sic scriptis factis, & ordinatis, quando pla-

placuit testatori, vocabit septem testes viros, atque literatos, & scribere scientes, & nullum iuris impedimentum habentes, & coram eis testator ipsam scripturam clausam, & inuolutam (idest) dictis cordulis ligaram, (vt dictum est) in manibus tenens afferre debet: dicens illud suum esse testamentum sua, vel talis alterius manu scriptum, & eos rogare testes, & rogando mandare, quatenus ipsum testamentum subscribant, & signent, ipse etiam se debet sua manu subscribere, vt inferius apparebit. Igitur ibidem, & in præsentem vno contextu antequam ipse testator, vel aliquis ex testibus inde discedat, debet vnusquisque ipsorum testium annulum, vel sigillum caracterum ad vnam, ex cordulis pendentibus apponere, siue suum, siue alterius testis. Nam si aliquis, vel aliquis ex testibus fuerint, non habentes sigillum, poterit quilibet eorum cum alterius sigillo signare, vt instit. de testamen. §. post sunt autem add. etiam si sit sigillum, vel annulus testatoris l. ad testium §. si ab ipso ff. de testamen. Limita prædicta dummodo ille, qui alieno sigillo, vel annulo signat, protestetur se alieno sigillo, aut annulo signare in subscriptione, ita not. Specul. in titulo de probat. §. videndum vers. & nota, & gloss. in verbo delata, & in cap. inter dilectos de fide instrumentor. quod sequitur Bartol. in §. si ab ipso, & Crist. Por. & Angel. Arcin. in §. possunt, & videtur velle D. Rolandinus infra in vers. cæterum ibidem, & in præsentia instituit. de testam. & cum sigillo proposito, & cum sigillo infra scripti d. &c. Post continuo in spatio inferiori discoperto fiant subscriptiones. Primo enim si testator illud sua manu scripsit, subscribet se hoc modo, ego P. præsentem paginam clausam, & ligatam in manibus tenens infra scriptis testibus omnibus simul præsentibus per me ad hoc adhibitis, & rogatis, & obtulit ab eos, secundum iuris ordinem signandam, & subscribendam, afferens, quod in ea scriptum est meum fore testamentum, & illud totum, & hæredis institutionem, & omnia, & singula, quæ continentur in eo, à me scripta, esse, necnon coram eis ibidem præsentibus subscriptionem propria manu subiiciens. Sed si mandato testatoris alius testamentum scripsit, ille talis se subscribat hoc

modo. Ego I. mandato P. literarum ignari, vel scribere propter corporalem ægritudinem impediti, hoc eius testamentum, tam hæredis institutionem, quam cætera, in eo contenta, suo mandato propria manu scripsi, & eo postea præsentem paginam clausam, & ligatam infra scriptis testibus à se vocatis, & rogatis omnibus simul præsentibus offerente. & afferente id, quod in ea continetur, suum esse testamentum, & à me scriptum, præsentem subscriptionem meam vice, & nomine suo, & eius mandato apposui, & in testimonium, me subscripsi. Cæterum ibidem, & in præsentem, & quilibet testium taliter se subscribet. Ego A. rogatus, & præsens, vna cum omnibus infra scriptis, siue supra scriptis testibus ad omnia, & singula in huius paginæ inferiori spatio facta, concepta, & scripta, omnibus simul præsentibus, & rogatis in ipsa eius vtiq; P. testamento suo mandato manu mea in testimonium me subscripsi, & eam sigillo proprio, vel sigillo inscripti N. habente in circulo formam filij, vel leonis, quod ad vnam ex cordulis supra dictis ceræ impressi. Itaque septem sigillis appensis, & factis octo subscriptionibus, & cæteris ritè, & ordinatè perfectis, testator ipsum eius testamentum in aliquo secreto, & tuto loco deponet, post eius obitum aperiendum, & publicandum. Ecce iam vides veram formam per ordinem testamenti in scriptis, hæc enim sunt scripta, idest solemnitates, propter quas vocatur testamentum in scriptis, idest cum legitimis solemnitatibus factum, ex quibus substantiam capit, & eius vita dependet, & ideo si qua earum defuerit, testamentum irritum erit, nisi forte fieret inter suos, scilicet quia instituti essent testatoris sui hæredes. Alioquin si essent extranei, tunc aliqua ex dictis solemnitatibus deficiente omnino deficeret testamentum, & tales solemnitates, processus, forma, modus, & ordo testamenti in scriptis probantur in C. de testamen. l. hac consultissima in princip. & l. cum antiquitas §. vltimo, & l. iubemus, iuncta auct. ibi sequen. quæ incipit, & non obseruato, & instit. de testamen. §. postea verò ex dicto, vsque ad §. testes, & l. penul. ff. de testam. & l. hæredes in fine, & l. ad testim §. signum, autem, supra dicta omnia ponit Specular.

in tit. de instrum. edit. in §. compendiose, vers. testamentum verò solemne. Aduerte tamen circa præmissa, quod aut testator sua manu scripsit testamentum, & specialiter hoc in scriptura posuit, & tunc non requiritur alia subscriptio ab eo, vel ab aliquo alio pro eo, sed sufficit, quod testator se subscribat, & signent, vt d. l. cum antiquitas in fine. Aut ipse testator non scripsit, sed alius nomine suo, tunc obseruabitur positio, l. hac consultißima, scilicet quia octauus testis pro eo adhibebitur, qui se subscribet, si ipse testator non vult, aut non potest se subscribere. Cuius forma talis est.

7 Quoniam expedit competentes deficientium dispositiones, quandocumque non repugnantibus legibus, modis omnibus impleri, vt in aucten. de hæred. & falc. ibi cum vtique colum. 5. Idcirco si mortuo testatore, is, cuius interfit, postulat coram Prætorè exhiberi testamentum, & aperiri eo iurante, quod non calumniæ animo id petit l. eius quod C. quemadmod. testam. aper. Prætor vocatis, & conuenientibus testibus omnibus si commode, reperire poterit, videbit testamentum exhiberi, & coactis testibus, sigilla, & subscriptiones suas recognoscere faciat, illud coram eis aperiri, & recitari, & mandabit tabellioni, vt illud obseruata insinuationis solemnitate debeat recitare, & hæredibus, & his quorum interest exhibere, quo factò iterum reassignari, & deponi videbit originale, vt ad illud cum vllitas, vel necessitas exegerit, recurratur. Cæterum multa alia forent circa materiam hanc, dicenda; sed ea non prosequor, cum quia materia longa esset, tum quia testamentum hoc, & ponderosus, & sumptuosus obseruantias habet. Quare non est mirum, si eius forma rarò contingere visa est, sed de eius aperitiouis, & descriptionis processu aperitiuus videre poterit, in summa Azonis, sub rubrica C quemadmodum testam. aper. Finaliter autem teneas, quod siue per modum exempli, siue authentici, & originalis exhibendum fuerit testamentum, illud totum, & integrum exhibebis hæredi, eo quod ipse est totius hæreditatis, & patrimonij vniuersalis Dominus, & successor, vt in tit. de hæred. qual. & different. §. pro hærede, ff. de acquirend. possess. l. cum hæredes in principio. Legatario verò, siue aiteri, cui aliquod particulare legatum, seu relictum scriptum est; exhibebis simpliciter partes, & verba, quæ de ipso relicto faciunt mentionem cum illis præcedentibus, & propter quæ ipsis legatum fuit adscriptum in testamento, cuius particulæ copiam, non autem totius testamenti Notarius exhibere, & tradere tenetur, solita sibi competenti mercede, & vltra consuetudines habes in hoc text. not. in cap. contigit de fide instrumentorum. Et quatenus Notarius testamentum exhibere recuset, tunc pars, cuius interest, officium Iudicis implorabit, vt per Paul. de Castr. in l. 1. c. quemadmodum testam. aper. Et licet non desunt aliqui, qui ad tollendam totius iuris requisita circa aperitionem, & publicationem testamenti in scriptis, asserant, quod sufficiat dicere in consignatione testamenti, quod testator valere voluit, tanquam testamentum nuncupatiuum, consentiens illius aperitioni, & publicationi nullis iuris adhibitis solemnitatibus, eis specialiter, & expresse renunciandum, & sic dictis requisitis reiectis ad aperitionem testamenti, illiusque publicationem procedunt. His tamen non obstantibus, puto talem aperitionem, & publicationem iuris non subsistere. Primò, quia cum tales iuris solemnitates tendunt ad publicam vtilitatem, illis pacto renunciari non potest, vt in l. nemo potest ff. de legat. 1. l. as. in l. testamentum, sub num. 4. C. de testam. 10 mentis. Secundò, quia tunc testator implicite, neque explicitè per relationem ad scripturam non nominauit hæredem, minus potest valere tanquam testamentum nuncupatiuum, vt per Bartol. Bald. & Angel. in l. asse toto ff. de hæred. instit. & per eundem Bartol. in l. si ita scripsero ff. de 11 condit. & demonstrat. Numerus autem septem testium in vtroque genere testamenti est de forma essentiali, & substantiali, vt post alios per Bald. in l. cum qui in 3. colum. C. de iuris. & fact. ignor. qui licet videatur sibi contrariari, vt ibi in 4. colum. dum dicit, quod si numerus septem testium in testamento esset solemnitas probatoria, & non substantialis, certè ea non seruata testamentum non redderetur nullum, quia testamentum non deficeret, & sic ius, sed non probatio, vt dicit text. in l. duo sunt Titij §. de test. tut. Tamen id falsum asserit Ias.

in l. nemo potest ff. de legat. r. vers. secundo, quia testamentum sine solemnitate numeri septem testium est ipso iure nullum, ut per textum ibi citatum in l. hac consultissima §. ex imperfecto C. de testib. & l. final. C. famil. erciscund. Ergo apparet, quod numerus septem testium est solemnitas substantialis in testamento, & non probatoria, & illud fit, quia lex, quæ requirit numerum septem testium, ultra procedit, annullando actum, scilicet testamentum, si deficit talis numerus septem testium, ut per eundem Iason. ibi vers. istud fundamentum eodem titulo. Formam autem aperiitionis testamenti in scriptis conditi, & clausi inferius habes in a. lib.

Forma exhæredationis tradita per Speculat.

DE exhæredationibus autem scire debes, quod hodie iure nouo testator, siue pater fuerit, siue mater, siue quicumque alter de superioribus parentibus, si aliquem de liberis suis instituere noluerit, debet cum nominatim, & cum causâ legibus approbata exhæreditare, vel præterire, causam exhæredationi præteritioni adijciendo, sic dicens. Filium meum, vel nepotem meum, quia manus atroces in me iniecit, exhæredo, vel sic. Filium meum exhæredo, quia ut maleficus cum maleficus versatur: sic eum exhæredando, vel prætereundo legitimè testabitur. Alioquin contra, ut instit. de exhæred. lib. in principio, & de hæred. quæ ab intest. defe. §. eadem hæc, & ff. de contra trab. l. non putauit, versic. non queis, & in auct. ut cum de ap. cogno. §. aliud quoque idem dicendum est de filijs testantibus, respectu parentum suorum, ut in d. auct. §. hæc quidem de parenti, & sic nota nullam esse hodie differentiam quantum ad hoc inter patrem, & matrem. Vterque enim, vel instituendo, vel cum legitima causâ exhæredando, vel prætereundo vtiliter testabitur, si enim dixerit pater filium meum P. neque instituo, neque exhæredo, quia per veneni poculum mihi mortis parauit insidas, eum exhæredare videtur, sicut d. Azon. dicit, & inscribit in summa C. de liber. præter. vel exhæred. in vers. Est au-

tem præterire, & etiam in versiculo, est autem effectus, vbi apertè dicit præteritionem factam cum causâ, siue à patre, siue à matre, valere; sed inter eos notat differentiam, quantum ad effectum rationis testamenti rescindendi, sed hos effectus non prosequor, quia materia eius est longinqua, nec enumero causas huiusmodi legitimas exhæredationibus, vel præteritionibus inferendas, quia apertè enumerantur in d. auth. & cum de aper. in §. causas autem, vsque ad §. hæc autem deposuimus. Cuius exhæredationis forma talis est.

A. B. eius filium, quia manus atroces impiè ingessit in eum, vel montem sibi per poculum veneni parauit, omnino exhæredauit, & ab omni substantia, & hæreditate sua constituit alienum C. verò sibi hæredem instituit, &c. Si autem noluerit exhæredare, nec instituere, sed præterire: causam tamen inferendo sic dicit. Præterea A. filiam suam, vel neptem, neque instituit, neque exhæredauit, quia cum eam honestè maritare voluisset, ipsa luxuriari præelegit. C. verò sibi hæredem instituit, vide ad hoc plura scitu necessaria, & notatu digna, relata per Specul. in §. compendiosè de instrumento edito sub nu. 37, & 39.

Add. & per gloss in cap. Quinquauallis de iureiurando, & sunt quatuordecim. Prima est, si filius parentibus manus violentas intulerit. Item, si grauem iniuriam eis fecerit, si criminaliter eos accusauerit, de causâ, quæ non sit aduersus Principem, vel Rempubicam, si cum maleficus hominibus, ut maleficus versatur, si vitæ parentum fuerit infidiat, si vxori, aut concubinae eius se immiscuerit, si per persona, vel debito eius, in quantum potest fidei iurare, noluerit; hoc tamen, quod de fidei iussione dicitur, ad filios masculos tantum pertinet. Item eos facere testamentum, si contra voluntatem parentum inter arenas, & mimos perseuerauerit, cum pater non fuerit illius professionis, si filia luxuriosam vitam egerit, cum parentes velent eam pro posse dotare, (nisi neglexerint eam maritare post 25. annos.) si parentibus furiosis debitâ curam non impenderit, si parentem captum de carcere deducere neglexerint. Item si filius sit hæreticus, pater verò catholicus: vnde versus.

*Dis septem causis exhaeres filius esto.
 Si patrem seriat, vel maledicat ei.
 Carcere detrusum, si negligit, ac suriosum.
 Criminis accuset, aut pareat insidias.
 Si dederit gratia sibi dāna, nec hoste redemit
 Testari prohibet, aut dat arena locum.
 Si prauos sequitur, vel amat genitoris amicitia.
 Non orthodoxus, filia quando coit.
 Non redimit captum, fuerit dum carcere
 tentus.*

Causæ, quibus parentes à liberis exheredari possunt. Cap. XL.

*Sed pater ex septem si nati spernit honorem.
 Hunc accusabis, diua venena dabit.
 Testem verat, aut uxorem diligit eius.*

Definitio testamenti. Cap. XLI.

Qui testamenta facere possunt.
 Et qui testari prohibentur.

Testamentum est voluntatis nostræ iusta sententia de eo, quod quis, post mortem suam, fieri velit, cum institutione hæredis, & dicitur testamentum, quasi testatio mentis.

Secundò, qui testamentum facere possunt, qui specialiter non prohibentur.

Prohibentur autem certæ personæ, quæ continentur his versibus prodigus, & cæcus, mutus, surdus, furiosus, morte damnatus, & crimine, menteq; captus, impubes, & dubius, obfes, & religiosus, cui non est seruus existens cum patre natus, cuique interdicitum dico, quod octo bis isti, qui modo tanguntur testari iure vetantur. Quemadmodum testamenta fiant superius dixi, & inferius etiam dicetur, vt C. eodem I. hac consultissima, & l. iubemus, & inauth. ibi posita.

De codicillo. Cap. XLII.

Forma codicilli facti post testamentum.

Verum est Antonium Boetium testamentum super bonorum suorum dispositione fecisse manu mei, vel talis No-

tarij scriptum, sed quoniam hominis voluntas vsque ad extremum vitæ ambulatoria est, & plerumque varietate successuum alteratur; idem Antonius post testamentum, circa quædam voluntate mutata, composi, & stabili deliberato consilio, præsentibus, super ultimo velle suo condidit codicillos, vel sic.

Quoniam vsque ad exitum vitæ recedere, licet à quacumque lege vltimæ voluntatis, & propter conditionum, & rerum successus varios, oporteat cum re mutare consilium. Idem Antonius præsentibus post ipsum testamentum disposuit codicillos. Primò, namque scuta centum, quæ in ipso testamento Ioanni N. reliquerat, his præsentibus codicillis ademit, & subtraxit, eadem volens ipsum legatum ad dictum Ioannem non peruenire debere. Ideò de alio legato similis summè scutorum centum, quæ vxori reliquerat, ademit eidem vxori scuta quinquaginta, volens eam tantummodo reliqua scuta quinquaginta habere. Cæterùm si fideicommissariam substitutionem facere voluerit, ita dices. Præterea R. quem sibi in dicto eius in testamento hæredem instituit, his præsentibus codicillis rogauit per fideicommissum, vt ipsam hæreditatem, vel talem partem eius restituit Titio; sed si alicui, de pluribus hæredibus institutis, hæreditatem adimere voluerit, poteris hoc modo dicere. Insuper vnum, ex hæredibus suis, scilicet Titium dixit, & declarauit non mereri voluntatem suam. Quibus omnibus codicillarijs dispositionibus ordinatis, finaliter ita subinferas. In cæteris autem, in ipso testamento contentis, ipsum testamentum plenissimè confirmauit, & hanc suam vltimam, &c.

Forma alterius codicilli, facti post testamentum, & post alium, vel alios codicillos.

Cap. XLIII.

Pures codicilli fieri possunt ab una persona, & quomodo.

Quinque testes requiruntur in codicillis.

Hæreditas codicillis dari, neque auferri potest directè.

Hic enumerantur certæ iuris præsumptiones, quæ pro se habent publica instrumenta.

Pater Antonium N. suum testamentum fecisse scriptum, manu mei Notarij. Item post ipsum testamentum fecisse quendam codicillum scriptum manu N. Notarij: unde quoniam vsque ad vitæ exitum, præsens, & proprij finem arbitrij, liberum est, si suadet ratio, mutare consilium. Idem Antonius iterum præsentem superaddidit codicillos, in quibus reliquit pro anima sua centum scuta, ultra illa, quæ in ipso testamento, pro anima sua legauerat; de his enim, & etiam de commissarijs pro libito disponere poterit. Item etiam in codicillo filijs suis pupillis de tutoribus providere poterit, vel eos de nouo constituendo, eo, quod in aliqua præcedenti vltima voluntate, nullam de ipsis tutoribus habuit mentionem, vel aliquam de iam constitutis, reuocando, & cessando, vel aliquem alium prioribus superaddendo. Ad vltimum autem dices. Cætera verò, quæ in ipso testamento, & codicillo præcedentibus continentur, approbavit, & hanc suam vltimam voluntatem, &c.

Hanc codicillorum materiam refert, Specul. in tit. de instrum. ædit. §. viso de impugnatione testamenti, vbi etiam ponit formas aliquas, quas Io. Andr. ibidem in add. dicit esse Rolandini, tractat etiam eandem materiam, idem Specul. in d. tit. §. compendiose in plerisque versiculis: ad vnum tamen aduerte, quia secundum eundem, Specul. in d. §. viso, & in fin. in testamentum, & post alium, vel alios codicillos: nam plures ab vna persona fieri possunt, vt ostensum est, & tunc fieri debet mentio tam de testamento præcedenti, quam de codicillo, vel codicillis, & dicit idem Io. Andr. vbi supra hæc esse verba Rolandini. Non obstat prædictis, quod dicitur non oportere codicillos expressè per testamentum confirmari, quia aliud est confirmare, aliud mentionem facere, secundum eundem Io. Andr. vbi supra. Et quod possunt fieri plures codicilli, & non requiruntur solemnitates, nisi quod solum adsint quinque testes, sicut & in qualibet vltima voluntate. Quodque codicillis non potest dari hæreditas, neque auferri, scilicet directæ, neque conditio hæredi in testamento instituto, neque directæ substitutio fieri, sed bene per fideicommissum dicit Sebast. Brant. super digest. informati in titul. de iure codicillorum lib. 30.

5 Moueantur amplius Notarij, qui similia testamenta, codicillos, & vltimas voluntates, ac instrumenta quæcunque conficiunt, illa conficiant cum omnibus suis requisitis, ac clausulis solitis, & consuetis: ad hoc vt eis credendum, ac standum sit, & paratam habeant executionem, vt per Ias. in l. edicto C. de edict. diu. Adr. toll. sub nu. 4. & seq. & l. huiusmodi ff. de legat. 1. sub nu. 27. & secundum illud iudicandum, Bertr. infinitos citans cons. 44. nu. 1. par. 1. maxime, quia pro eius validitate stant multa.

Primo enim pro se habent certas iuris præsumptiones, primo quod testamentum, seu instrumentum sit verum, & solemne.

Secundò quod Notarius, qui illud dedit, sit bonus, legalis, & peritus.

Tertiò, quod Notarius scripserit totum de voluntate partium.

Quartò, quod illud extenderit, & publicauerit incontinenti, & tempore licito, contrariumque afferenti, incumbit onus probandi, vt alias in his terminis firmavit Rota in vna Castri Iuliani, coram Robusterios 4. Iunij 1584. & alia catena iurisdictionis, coram eodem sub die 26. Nouembr. 1563. & vltimo loco coram R. P. D. Orano in vna Rot. soc. officij 30. Decembr. 1588.

De testamento cæci. Cap. XLIV.

- 1 **F**orma testamenti à cæco conditi.
- 2 **R**equisita in testamento cæci.
- 3 **S**i nomen hæredis postponatur, non ex hoc viuiatur testamentum.
- 4 **I**n codicillis quinque tantum sufficiunt testes.
- 5 **I**dem in donatione causa mortis.
- 6 **C**acitas quomodo probetur.

Petrus licet oculorum visione carès, tamen corpore, & mente sanus, vel mète tamen sanus, sed corpore languens vocatus me Notario, & testibus infrascriptis protestatus est semper nuncupationem, & sine scriptis testari velle, declarans, & exprimiens infrascripta legata, & infrascriptorum nomina, dignitates, & iudicia, & cæteras infrascriptas dispositiones, dilucide, ore proprio, coram nobis, itaque bona sua testamento disposuit in hunc modum.

Primo namque pro anima de bonis suis reliquit, &c. Cum autem spontè fuerint omnes dispositiones eius secundum leges factæ, & de ipsius arbitrio procedentes, & fuerit, apposta clausula finalis, demum Tabellio subijcies hæc verba, in hunc modum. Igitur prædictis omnibus, coram testibus prædictis, apertè recitatis, & lectis: dictus Petrus protestatus est hoc suū esse testamentum, ex sui animi sententia dispositam, rogans infra scriptos, ad testimonium adhibitos, testes esse, & ut subscriptiones suas, & sigilla, secundum iuris ordinem, subijciant, & apponant.

Post hæc autem se continuò subscribat quilibet testis, hoc modo. ego A. cum infra scriptis alijs testibus, à prædicto testatore adhibitis, & rogatis, huic testamento, illiusque recitationi, & omnibus, & singulis supra scriptis præsens interfui, & ab eodem testatore rogatus in testimonium me subscripsi, sigillum meum proprium, vel si non habeat proprium, dicat sigillum infra, vel supra scripti. N. habens formam agni, vel columbæ in vna ex cordulis certæ, imprimens, & apponens.

Et eodem modo quilibet aliorum testium se subscribit. In fine autem subscriptionem suam subijciat hoc modo. Ego N. notarius, ab ipso Petro testatore vocatus, prædicta omnia, & singula suo mandato scripsi, & scripta, coram dictis testibus recitavi, & legi, in publicam formam redegi, ab eo rogatus in testimonium me subscribens, & sigillum proprium, vel alterius, Talis habens ralem formam, pend. ad vnam ex cordulis subijciens, ac apponens.

Circa supradictam materiam, summatim aduerte quædam specialia in testamento cæci necessariò obseruanda.

Primo, quod requiruntur septem testes, & notarius si haberi potest alias octauus testis loco notarij, qui ad hoc specialiter cõuocetur, quod non est necesse in testamento alterius. Nã ibi septem testes sufficiunt, computato etiam notario, vel scriptore, vt vult glof. in verbo octauū in l. hac consultissima C. qui testamenta facere possunt, & probatur in l. Domitius ff. de Testam.

Secundo, requiritur in testamento cæci, vt testibus omnibus, & notario ibidè collectis, ante omnia conuocet cæcus testator ad se præatos omnes septem testes, &

notarium, quibus cõuocatis edoceat, & ex verbis manifestis, quòd sine scriptis vult testari, id, quod in alijs non est regulariter necesse, vt in l. testamenti C. de testamen.

Tertio requiritur, vt in principio testamenti cæci, ante omnia legata hæredis institutio scribatur, quod etiam speciale est. Regulariter autem contra, vt in d. ante hæredis institut. de legatis, hoc tenent Bartholomæus, & Riccardus Malambre, & Cynus in d. l. hac riccardissima, sed ibi Baldicic, quod ille text. non continet causam formalem, sed solum modum testandi apud veteres, qui semper præponebant nomen hæredis, quod hodie non est necessarium, vt in d. s. ante hæredis. Item in quacumque parte testamenti scribatur nomen hæredis, qui semper sicutur in factio- nem testamenti l. fin. C. de institut. & substitit. Præterea talis omisso est omisso paræ solemnitatis, ideo vitare non debet, vt l. 2. in fi. ff. de ventre inspicien. sed Ang. Arcetio. in d. Cæcus autem instit. quibus non est permiss. fac. testamen. consuluit, non esse recedendum ab opinione Bart. & aliorum, maxime cum text. in d. l. hac consultissima ponent. regulam negatiuam in cæco, qui non potest testari, nisi obseruet, d. l. quæ innuit hoc esse seruandum, vt facile inuenti patebit, ergo, &c. quod not. & sic obserua tu Tabellio, vt saltem lites, quæ ex contrarijs opinionibus ll. interpretum, oriri possent, euites.

Deinde ergo faciat cæcus legata, & fideicommissa, quibus peractis (vt superius dictum est) omnia ista scribantur in præsentia testium, postea dicti testes se subscribant, & etiam Tabellio, vel loco eiusdem assumptus. Domū tam a testibus, quam etiam à Tabellione, vel subrogato in locū eius, sigilletur, ita vt octo sigilla requirantur (vt dixi) & de his omnibus oportet notariū in dicta Scriptura mentionem facere, quibus peractis, testamentum habebit suas iuris solemnitates, alias non valet. ita dicit pulchrè Ang. Arc. in d. s. & probantur præmissa in d. l. hac consultissima.

Quæro quid in codicillis, responde octo testes fore adhibendos, prout in illius testamento. Bald. in d. l. hac consultissima, Specul. in d. titulo de instrumen. editione s. compendiose vers. Illud autem nõ est ignorandum in fin. vers. licet gloss. in

idque in actis publicis; intra mensem, tunc proximum, declarauerint; tunc dicta bona mobilia, seque mouentia, & credita quam primum vendi, & alienari. current, pretiumque illorum in emptorem bonorum stabilium exponere debeant: quæ bona emenda in causam, & computum eorum legitimæ d. Testator assignauit. Alioquin si hoc non fecerint, valor dictorum bonorum mobilium, & creditorum inteligitur celsisse in causam, & rationem eorum legitimæ. Cum autem D. Testator, vt asserit confidere possit in DD. hæredibus vniuersalibus, eorumque integritate, ac diligentia: ideo contentus remansit, vt ipsi duo hæredes vniuersales, absque decreto, & auctoritate alicuius Iudicis, & absque citatione, præsentia, & interpellatione quarumuis personarum, & sine aliqua solemnitate, possint præmissa extraiudicialiter per se solos expedire: hortetur tamen eos, vt in confectioe inuentarij, & venditione dictorum mobilium, & se mouentium (si venditio fieri contingat) præsentiam, vel consensum, D. M. ipsorum matris, etiam quod ipsi hæredes in ætate legitima forent constituti, adhibeant, si dicta eorum mater tunc supersisteret. Item quia dictus Testator cupit bona sua stabilia, dictis eius vniuersalibus hæredibus relicta, in familia, & agnatione sua conseruari etiam perpetuo, vltra septimum decimum, & vigesimum gradum, & in infinitum, si fieri poterit, & ipsum magis decorari, & laudabiliter ampliari. Propterea quia sic d. Testatori disponendo placuit, dictos B. & C. quandoque contingere eorum alterum obire, sine filijs masculis, vel nepotibus, & alijs descendencibus masculis, & legitima prole masculina, de legitimo matrimonio procreatis, vulgariter breuiloque compendiosè, ac per fideicommissum, & omni modo adinuicem substituit. Foemina autem semper exclusiua à successione, & hæreditate ipsius dicti testatoris, quas filias foeminas, seu nepes, & proneptes legitimas, & naturales, ex legitima prole masculina, ex agnatione descendentes condecenter dotari voluit, iuxta domus conseruationem, & emptoris conditionem ex fructibus tamen bonorum stabilium, vel ex bonis mobilibus, abs-

que distractione, & alienatione, bonorum stabilium, quæ nullatenus diminui possint si dicta bona mobilia, & fructus extant, & sufficient: sin autem dentur ex alijs bonis stabilibus, & non solum ipsos B. & C. sed etiam vtriusque ipsorum descendentes masculos, & prolem masculinam de ipsorum agnatione, ac legitimo matrimonio procreatum, seu procreatos quos adinuicem, & perpetuo substituit, vt supra, ita, vt deficiente naturali, & legitima linea masculina alterius eorum, tunc alterius linea, & proles masculina legitima, & sine vlla poenitus detractioe falcidiæ, ac trebellianicæ, & alia quacumque diminutione bonorum, succedat in omnibus bonis, cum dicto onere condecenter dotandi filias legitimas, & naturales ex bonis mobilibus, vel fructibus bonorum stabilium, & alias, vt supra dispositum est; habita ratione temporis, quo dotandæ erunt.

Si verò ambo dicti B. & C. quandoque decederent, sine filijs, masculis, nepotibus, & descendencibus masculis, ex legitima prole masculina procreatis, vel quandoque deficiente linea masculina vtriusque dictorum hæredum; in tali casu vulgariter, & per fideicommissum substituit; & succedere voluit in omnibus bonis. Dominum D. eiusque prolem, & descendentes ex linea masculina legitima, & naturali, ex legitimo matrimonio natos, qui fideicommissarij filias defunctorum legitimas, & naturales de bonis mobilibus, & fructibus bonorum stabilium, & alias, prout proxime dictum fuit condecenter dotare teneatur, habita ratione temporis quo dotandæ, & maritandæ erunt.

Subdit etiam, & disposuit d. Testator, quod si B. vel C. qui sunt hæredes vniuersales, vt supra instituti, & adinuicem substituti cum eorum prole masculina legitima, & naturali sine filijs, & descendencibus masculis legitimis, & naturalibus deceret, superstitè Domino D. supra dicto, vel ex eo filijs extantibus legitimis, & naturalibus ille, qui superuixerit, ex dictis hæredibus vniuersalibus, vel sui filij descendentes masculi, quibus accrescet, portio hæreditatis defuncti; soluere

teneatur dicto domino D. scuta tot, & cætera, semel tantum, & dictus D. & sui descendentes nihil aliud in bonis defuncti petere, vel prætereendere possint: si vero ambo dicti hæredes vniuersales absque legitima, & naturali prole masculina deficerent, vniuersalem hæreditatem prædictam ad dictum dominum D. & eius descendentes masculos legitimos, & naturales, ex linea masculina procreatos, exclusis foeminis, vt supra dispositum est spectare, & pertinere voluit.

Item in euentum, in quem (quod absit) D. B. C. & D. omnes deficerent sine filijs, & alijs legitimis descendentibus masculis, vt supra, vel quando cumque ipsorum linea masculina legitima, & naturali deficiend. superstitite dict. E. in tali casu dicti testator voluit in dictis omnibus bonis, & hæreditate succedere dictum E. & ad eum dicta bona, & hæreditatem deuolui, & deuenire, quibus vti, frui, & ex eis fructus percipere valeat, donec vixerit, absque vlla pœnitentia deductione, vel detractioe, occasione trebellianicæ, & falcidicæ, quam detractioem omnino fieri prohibuit, in iuncto sibi onere dotandi filias, & alias descendentes legitimis, & naturales dictorum B. C. & D. ex linea masculina legitime procreatas, modo, forma & ordine supradictis, quo domino E. quando cumque moriente, nulla relicta prole masculina legitima, & naturali; tunc hæreditatem, & bona deuenire voluit ad foeminas proximiores descendentes ex prædictis B. C. D. & E. vel aliquo, aut aliquibus ex eis, & eorum successiue descendentibus masculis legitimis, & naturalibus, videlicet ad eas foeminas, quæ sunt in gradu proximiores ex legitima, & naturali prole masculina dictorum hæredum procreatæ. Declarauit etiam, & disposuit, quod in omnibus, & singulis casibus præmissis, in quibus fit mentio tacite, vel expressæ de morte hæredum nominatorum, & descendentium suorum, ad effectum, quod descendentibus hæredibus succedat substituti, & fideicommissarij gradibus, successione, dispositionibus, substitutionibus, oneribus, grauaminibus, prohibitionibus, & de-

clarationibus, quæ superius adiecta, & disposita sunt, & prout disponuntur in personis, & circa personas dictorum suorum genitorum, illorumque filiorum legitimorum, & naturalium, aliorumque descendentium masculorum, quæ omnia idem testator hic repetit, & pro repetitis habere voluit. idque locum habeat, ne dum in morte naturali, sed etiam in morte ciuili, seu in priuatione, & confiscatione bonorum.

Item voluit, & disposuit, vt omnes, & singulis dicti hæredes, ac posterius, ac fideicommissarij dicta bona, & dictorum omnium, & singulorum bonorum, & iurium eis respectiue assignatorum, & relictorum corporalem possessionem, & respectiue iurium, quasi possessionem, auctoritate propria, & de facto, absque eo, quod capiant de manu hæredum vniuersalium, & absque alicuius Iudicis, curiæ, magistratus, & superioris auctoritate, decreto, mandato, & absque ministerio alterius, & sine vitio spolijs, nullitatis, attentatorum, & alio quocumque vitio, vel defectu, liberè, & licitè ad eorum placitum, etiam hæreditate non adita, apprehendere per se, vel alios, ac retinere, & conseruare valeant: & vnusquisque dictorum hæredum, & fideicommissariorum de per se, prout, & quando ad eum dicta bona, & iura vigore huius testamenti deuenient, & spectabunt accipere, ac se de illis inuestire valeant omni tempore.

Insuper D. Testator, vt dispositio sua, & vltima voluntas huiusmodi suum debitum fortiatur effectum & dicta omnia bona sua præsentia, & futura dictis hæredibus vniuersalibus in specie, & in genere distributa, & vt supra relicta, remaneant apud ipsos, & successores, ac posteros prædictos, & in eorum familiarum agnatione, ac posteritate legitima, & naturali masculina, & ea deficiente, in dicta linea foeminina conferentur in perpetuum, & omni tempore continetur, etiã vltra decimum, & vigesimum gradum, & vltra in infinitum, si fieri poterit; ad huiusmodi effectum expressè prohibuit omnibus, & singulis prædictis hæredibus vniuersalibus, futurisque

successoribus, & descendentibus, ac fideicommissarijs, vt supra designatis, eorumque posteris, & familia in infinitum, & in perpetuum, ne possint, neque præsumant, de bonis testatoris, quicquam detrahere, quantum vis minimum, occasione falcidiæ, trebellianicæ, aut quauis alia de causâ, & occasione, etiam hic non expressè.

Nec valeant in quauis vltima voluntate, vel inter viuos tacite, vel expressè verbo, vel factò hæreditatem, aut bona prædicta stabilia, vel eorum aliquam, etiam minimam partem vendere, donare, ad longum tempus locare, seu quouis alio titulo, & causâ, etiam generosa distrahere, in alios transferre, alienare, etiam largissimo modo sumpto vocabulo, minusque possint dicta hæreditatis, & bonorum stabilitium fructus, & prouentus, vltra nouennium vendere, seu in arrendam, aut alio titulo, cuiquam dare, transferre, vel dicta bona concedere, sed solummodo locare, vel fructus vendere, vsque ad nouennium, & non vltra. Ita tamen, vt pensionem rerum locatarum, & præteritum fructuum venditorum anticipatè, percipere, vel cuiquam assignare non possint, nisi prædicto nouennio, & si contrafactum fuerit, locatio, & alienatio, irrita sint, & nullæ, ac nullius roboris, & momenti, nec præiudicent fideicommissarijs, succedentibus in dicta hæreditate, & bonis, qui nec locatiõni huiusmodi stare teneantur.

Prohibuit etiam expressè, ac vetuit, vt nullo modo, pro derogatione huius prohibitionis, & fideicommissi, impetrare possint aliquid indultum, seu dispensationem, licentiam, aut rescriptum, vel quauis aliam derogationem præsentis testamenti, & vltimæ voluntatis, derogatorijs, etiam si accederet consensus omnium aliorum, tunc viuientium fideicommissariorum, quin immo tales impetrantes derogationem, vel ea vtentes, ac etiam consentientes illico, & statim, absque aliqua Iudicis, & Magistratus, & Superioris declaratione, ipso iure, & factò cadant, & cecidisse intelligantur, quos etiam ex nunc dictò Testator priuat omni iure, & commodo successions, & hære-

ditatis suæ; volens succedere alios fideicommissarios, tunc in gradu proximiorè, compræhensos, & vocatos in hoc fideicommissò, iuxta ordinem, supra dispositum. Aded, vt prohibitio alienationis huiusmodi intelligatur, & sit facta ita, & taliter, quòd successores prædicti, & etiam posteri in infinitum prohibitionem alienationis, & aliorum huiusmodi nunquam infringere, possint, aut eis contrauenire, ex quibusuis, quantumcumque licitis, & honestis, ac necessarijs causis: præterquam alimentorum, & dotium, vt supra.

Et voluit etiam, quòd huic prohibitioni nunquam contraueniri possit, neque dicta bona vllò tempore efficiantur, neque censeantur facta esse aliquo pacto alienabilia, etiam si omnes in fideicommissò compræhensi, eorumque posteri simul, vel successiue, & separatim consentient: quia prohibitionem supradictam ad vniuersam in perpetuum, & in infinitum inuoluntate obseruari voluit, & mandauit. Item cum antecessores, & maiores Dominus Testatoris, ipseque dicto Testator semper, vt catholicos, & probos viros decet à criminibus, & delictis (quantum humana fragilitas passa est) se abstinerint, & præcipuè ipse testator se innocentem, & inculpabilem reddiderit, & ita summopere desiderat, vt eius filij successores, & posteri in infinitum à quibuscumque criminibus, & delictis, præsertim atrocibus abstineant. Ideo monet eos, eisque, vt efficacius potest præcipuit, vt etiam ipsi à criminibus, delictis, & vitijs, quibuscumque pariter se abstinere, seque innocios, atque inculpabiles seruari velint. Alioquin, si secus fecerint, & quotiens contraxerint, voluit, & mandauit, ac declarauit, quòd per octo dies, antecogitationem, seu contingentiam delictorum, & criminum huiusmodi, & quorumcumque aliorum, in quibus tamen bonorum priuatio, seu confiscatio pro poena, quouis modo iniungenda, atque imponenda veniret. Idem delinquens, seu delinquentes ipso iure, & factò, absque aliqua alia declaratione, & sententiâ Iudicis proferenda, intelligantur, & sint priuati, prout ex nunc Testator eos priuat omni eorum portione, atque commodo

fructuum, bonorum hæreditatis, & successione huiusmodi, atque omnes eorum portiones intelligantur, & sint acquiræ, & deuoluzæ ad sequentes, & proximiores coniunctos in gradu, ordine successiuo modo, & forma, prout in institutionibus, & substitutionibus, vt supra factis, & perinde in hoc disponit, ac si mors naturalis talium delinquentium occurrisset, & euenisset, & saluis præmissis, considerans dictus Testator euenire posse dictos ciuiler mortuos, postea Principis, Summi Pontificis benignitate, aut alio modo ad Ciuitatem, & pristinum statum reintegrari. Ideo ne sic reintegratos alimentis necessarijs, iuxta eorum conditionem, & familiæ nobilitatem, egere contingat, & quia dictus Testator in hoc adhærere intendit dispositioni, & benignitati Summi Pontificis, volensque, vt prudentem decet, patrem familiam obuiare scandalis, & odijs, quæ inter dictos reintegratos, & alios fideicommissarios possessores bonorum facillimè oriri possent. Ideo, & omni meliori modo, quo potuit, mandauit, & voluit, vt statim ipso iure, & facto, absque aliqua profus Iudicis, & Superioris declaratione, & sententia dicti reintegrati ad eorum portiones bonorum, & fructuum hæreditatis testatoris restituantur, ad vtendum, fruendum, gaudendum, & possidendum, sicut ante mortem ciuilem, & ante delictum, & confiscationem utebantur, fruebantur, & possidebant in omnibus, & per omnia, exceptis fructibus medio tempore perceptis, qui remaneant fideicommissarijs, qui vigore huius testamenti successerunt, & illos medio tempore perceperunt, & volens providere gubernio, & administrationi bonorum, præsertim quoad B. & C. in minori ætate constitutos, confususque de integra fide, beneuolentia, ac prudentia nobil. mulieris D. M. suæ dilectissimæ vxoris, & dictorum filiorum matris, atque considerans nullam affectionem vincere maternam. Propterea fecit, constituit, & deputauit eandem D. M. in tuericem, & respectiue curatricem dictorum minorum, & bonorum omnium administrationem, cum plenissima, & libera administratione.

Quamquidem administrationem, & facultatem durare voluit, donec singuli eorundem filiorum minorum ad vigesimum

quartum ætatis annum peruenerint. Insuper, vt res, & negotia dictorum filiorum commodius, & facilius pertractentur administrantur, & expediantur, voluit, ac ordinauit; vt eadem dicta M. curatrix, & administratrix possit conuenire, & deputare etiam absque auctoritate, & decreto Iudicis, etiam absque præsentia, scientia, & consensu consanguineorum, & sine vlla solemnitate adhiberi. & seruen. quoscumque, Actores procuratores, Agentes factores, & Ministros, tam speciales, quàm generales, tam ad lites, & causas, actiue, & passiuè, motas, & mouendas, quàm ad negotia, quæcumque dictorum minorum agend. prosequend. defendend. expediend. administrad. & ad exigendum, & recuperandum rerum bonorum, & pecuniarum quantitates, & summas, ex quibusvis causis ad prædictos minores spectan. & pertinen. & de illis debitores quietandum, liberandum, & absoluedum, cassationi, & annullationi apocharum, & instrumentorum consentiendum, iura, & actiones in fauorem soluentium cedendum, & transferendum, & ad quæcumque alia negotia dictorum minorum cuiuscumque generis, qualitatis, & importantiæ fuerint, etiam si specialissimam expressionem, vel mandatum postulerent, & cum plenissimo, & libero mandato, ac omnibus, & singulis facultatibus, clausulis, pactis, promissionibus, cautelis, modis, & formis, quæ dictæ d. M. videbuntur, & cum clausulis ad lites, & potestate substituendi, & generaliter, &c. quod mandatum ex nunc testator vult, & disponit plenum, & integrum habere valorem, & effectum in quibuscumque mundi partibus, etiam si nulla solemnitas, & auctoritas Iudicis, consensusque consanguineorum, in eisdem mandatis adhibiti fuerint. Absoluit etiam eandem M. à quocumque onere præstandi cautionem, si quam præstare teneretur, & à solemnibus confectione inuentarij, immò possit dictum inuentarium conficere extraiudicialiter, & nullis adhibitis solemnitatibus, tam de iure quàm consuetudine, ac alijs quomodolibet requisitis, & perinde valeat, ac si solemniter factum fuisset, & saluis præmissis, voluit, & disposuit, vt eadem dict. M. habeat totale gubernium, & plenissimum administrationem omnium bonorum, & totius hære-

hæreditatis ipsius testatoris, etiam respectu
 B. licet sit ætatis legitimæ vique ad annum,
 & cum omnibus facultatibus supradictis.
 Item in protectores, fautores, & defenso-
 res dictorum hæredum, & hæreditatis, ac
 executoris dispositionis ipsius dicti testa-
 toris, nominavit illustrissimos DD. N. & N.
 quos rogauit non tantum intuitu singularis
 obseruationis, & sincerè beniuolentiæ,
 quibus testator prosecutus fuit, & profe-
 quitur eos, verum etiam ex eorum beni-
 gnitate, & generositate dispositionem te-
 statoris executioni demandari curent, &
 hæredes prædictos defendere, & protege-
 re dignentur, & tanquam iustitiæ, æquita-
 tisq; amatores, eorum auctoritate, quam
 plurimum pollent, a nemine permittant di-
 spositiones ipsius testatoris perueri, ac exe-
 cutionem impediri, quinimò si quid fuerit
 dubij, vel in rebus hæreditatis testatoris
 gerendis, & expediendis, difficultates, dif-
 ferentiæ, vel ambiguitates oriantur in fa-
 cto, in rebus, & negotijs, vel in scripturis
 etiam, id tanquam superintendentes inter-
 pretari, declarare, & tollere dignentur, &
 valeant totumq; id, quod ordinauerint, sta-
 tuerint, & declarauerint ab omnibus dictis
 hæredibus, & alijs quibuscunque, quibus te-
 stator præcipere hoc potest, inuiolabiliter
 obseruari, ac perpetuum firmitatis robur
 obtinere voluit, & quamdiù præfati Illu-
 strissimi, & DD. N. & N. vixerint, & aliquis
 ipsorum vixerit, facultatem huiusmodi du-
 rare voluit. Hanc autem, &c.

Pro intelligentia dictæ clausulæ vulgari-
 ter, breuiloquè, compendiosè, & per fidei-
 commissum de qua in præscripta forma,
 recurre ad Formularium in Instrumento-
 rum Per. Grauiæ ferè in fin.

Iam dictum est de clausulis contractu-
 & vltimarum voluntatum, si non plenè, vt
 debui, saltem quantum a me susceptum
 onus requirit, nec vltèrius hic remanet re-
 ferendum, nisi quo ad concernentia lega-
 ta, & fideicommissa, de quibus in supradic-
 ta proxima forma, quorum differentiam
 habes per Iason in l. per omnia ff. de legat.
 2. primo, vbi dicitur, quod legatum est illud,
 quod Testator ex hæreditate alicui colla-
 tum voluit, ex antiquissimo iure approba-
 tum; l. duodecim tabularum, l. verbis in-
 princ. ff. de verbor. signif. Fideicommissa
 verò non habuerunt originem ita antiquam

a lege tabularum, sed dudum postea,
 nec habuerunt originem licitam, immò re-
 probatam, quia originem habuerunt a vo-
 lentibus legem fraudare. Nam quidam erant
 incapaces, quibus non poterat legari, vel
 relinqui, & testatores volentes fraudare legem,
 instituebant hæredem aliquem ami-
 cum, de cuius fide confidebant, eius fidei-
 committentes, vt illam hæreditatem postea
 tali in capaci, puta spurio restituerent, &
 ista fideicommissa, etiam si fuissent relicta
 habilibus, vel personæ capaci: tamen quia
 consistebant in sola fide, & pudore, grauati
 non erant efficaciter, nec exigi poterant
 aliquo iure, vel actione, vel officio Iudicis.
 Et sic fideicommissarius non poterat com-
 pelli ad præstandum, vel soluendum illud,
 de quo fidem accommodauerat, Postea,
 3. Diuus Pius ob magnam perfidiam cuiusdã
 fideicommissarij, qui etiam iurauerat per
 ipsum Principem, & non adimpleuit, isto
 casu particulari, statuit, quod cogeret ad
 adimplendum fideicommissum: tamen
 istud non generaliter statuit, sed postea, &
 4. inter eos Diuus Claudius statuit fideicom-
 missarium debere cogi ad obseruandam fi-
 dem promissam, & hoc fauore vltimarum
 voluntatum, & ne voluntas defunctorum
 deciperetur, & pro maiori, & clariori ho-
 rum, & legatorum intelligentia, dicitur quod
 legata propriè dicuntur, quæ sunt verbis
 dispositiuis, & communiter diriguntur ad
 honoratum, & sic ad legatarium, vt puta,
 5. relinquo Titio fundum, vel domum, vel vo-
 lo, quod Titius habeat talem fundum.

Quando verò verba diriguntur ad gra-
 uatum, & sunt præcaria, vel inflexa, & sic
 non receptiua, nec dispositiua, tunc dicitur
 propriè fideicommissum, quia si non com-
 mitterentur fidei grauati, non possent dici
 fideicommissa, cum fideicommissum dica-
 tur a fidè, & sic ex præmissis habes, quo-
 modo legatum discernitur è fideicommissis
 fo, & hæc probantur per Ias. in l. per omnia
 sub nu. 7. 8. & 9. ff. de legat. 1. Ad hæc nota,
 quòd quando testator disposuisset, vel quã-
 do statuto caueretur, quòd legata, vel fidei-
 6. commissa debeantur, etiam hæreditate non
 adita, tunc competit conditio ex lege, vel
 statuto, vel officium Iudicis, non autem
 actio ex testamento, ita singulariter tenet
 Bald. in l. 1. in vltim. colum. C. si quis omis-
 sa, est, quia hæres adeundo hæreditatem,

dicitur quasi contrahere cum legatarijs, l. apud Iulianum §. fin. ff. ex quo cau. ex quo oritur actio personalis ex testamento, contra hæredem, ergo si non adita, non potest contra eum oriri actio personalis ex testamento: prædicta autem procedunt posito

7 pro vero, quòd testator possit talem clausulam in testamento apponere: scilicet, quod valeant legata, etiam non adita hæreditate per hæredem, pro cuius intelligentia recurre ad Bald. ubi supra. Amplius adhuc nota, quod cum ex præcedenti forma testamenti appareat, quod plures fuerint in testamento prohibiti alienari, & fuerit additum, quod res deberet remanere firma, & stabilis per vniuersum tempus apud ipsos prohibitos, eo casu valet prohibitio, & prohibiti videntur vicissim ad fideicommissum vocati: ita notabiliter declarat Io. Croc. in §. Diu. num. 2. ff. de legat. 1. ita etiam videtur sentire Soccin. in §. cohæredes col. 6. ff. de verb. obligat. An autem prohibitio diuisionis possit in perpetuum prohiberi, Alex. in l. si non fortem §. si certum ff. de cond. indeb. tenet, quod sic, quia talis prohibitio diuisionis, censetur prohibitio alienationis, Ias. tamen dicit, quod ad tempus potest testator prohibere, & in hoc nemo discordat per textum citatum in l. 4. in principio ff. de cond. instit. Sæcus tamen in perpetuum, referen. opinionem Paul. de Cast. determinan. quod non sicut enim in contractibus talis conuentio non valet, l. in hoc iudicium §. si conueniunt, ita nec in vltima voluntate, cum bonum sit argumentum de contractibus ad vltimas voluntates, & quia etiam communiõ solet discordias parere, præcipuè inter fratres, vt per eundem Ias. in d. l. si fortem sub num. 7. eodem titulo, & quod ad tempus tantum possit prohiberi diuisio, dicit Clarus in §. testamentum in quæst. 67. in versic.

10 quæro, per totum. Illud quoque non est prætereundum, quod vbi testator constituerit fundum, villam, vrbem, aut castrum aliquod iure maioratus in aliquo deferris; tunc testator dicat, talia bona sua velle deferre Titio, ac eius liberis, & descendentibus in infinitum, titulo, & iure maioratus; ita vt post mortem ipsius Titij illi in dictis testatoris bonis succedat eius alius maior natus, & successiuè eius liberi, ac nati, & nascituri ab eis in infinitum, intelli-

gendo semper de maiori nato, & descendente ab eo. exclusis patris, & eorum filijs, ita vt, dicta testatoris bona ad vnum tantum ex successoribus, & maiorem in infinitum, ac indiuidua, & absque aliqua illorum diminutione, & diuisione solum, & insolidum pertineant, quæ bona vinculo maioratus submittit, prohibendo illa, non posse alienari, nec a primo, nec a quarto, nec ab octauo successore: immò prohibitionem alienationis tacitè, & expressè perpetuum esse voluit, & vult. Si enim maior natus sine liberis decesserit, alteri fratri maiori nato hæreditatem, & bona integrè, & absque aliqua diminutione restituat, cui faciat eandem prohibitionem, de qua supra, quam prohibitionem non solum voluit locum habere in tertiam, & quartam, sed etiam in quintam, & alias vltiores generationes, ac etiam perpetuam esse, cum velit testatur dicta bona permanere in domo, & familia ipsius testatoris, titulo, seu iure maioratus, & primogenij, hæc probantur per Roder. Xuar. in quæst. de maioratu col. 5. & l. quoniam in prioribus C. de inoffic. testam. extensione 10. col. 20.

11 Adhuc tamen nota, quod pater non priuè totaliter alios filios hæreditate, quin saltem iure institutionis, relinquat eis eorù legitimam, vt per Ias. post alios in l. is potest sub nu. 28. ff. de acquir. hæred. & l. nemo potest ff. de leg. 1. Is autem dicitur primogenitus, qui tempore mortis patris alios antecedit, quia successio habet naturam relationis ad tempus mortis, & ideò inspiciuntur prioritas, quæ tunc in rerum natura versatur, ad l. ex facto §. pen. ff. ad trebell.

Et licet in hac re tanquam facis ardua, & nobilis importantiæ complura alia, tam respectu formæ dicti maioratus, quàm aliorum rememoratus magis diffusè referre debuerim. Verùm, quia hæc sunt de raro contingenti, præsertim in his partibus, vbi parentes non solent excludere cæteros filios, & alterum eis præferre, nisi saltem, data condigna recompensa, vt per Io. Delyct. de art. testam. caut. 8. ideò quo ad ea vltèrius non elaborauim.

12 Videndum igitur restat de reuocatione testamenti aliquod tantum referre, scilicet quod ad validitatem testamenti reuocationis sufficit, quod testator, coram septem testi-

testibus, dicat reuoco, & annullo testamen-
tum à me prius conditum, quia volo dece-
dere intestatus. Ex quo enim testator asse-
rit se velle intestatum decedere, censetur
instituire venientes ab intestato, vt per Cla-
rum in q. 62. per totum §. testamentum, qui
attestatur de communi, in qua reuocatione
testamenti, pro illius validitate septem tes-
tes adhibeas.

De tutela testamentaria.

Cap. XLVI.

1 **F**orma tutela testamentaria.
2 *Requisita, qua ante administrationem
tutela accedunt.*

3 Tutor testamentarius non tenetur satisfacere.

4 Tutor quando est liberatus à testatore, quo-
modo est dicendum in illius tutela.

5 Aditio hæreditatis paternæ, quomodo sit scri-
benda.

6 Tutor non debet adire hæreditatem sine pu-
pillo.

1 **C**onstitutus coram magn. D. N. Iudice,
&c. A qui eidem Domino Iudici ex-
posuit, nuper B. vita occubuisse, condito
suo testamento, manu N. Notarij publici
scripto, in quo M. & N. eius filijs ipsam A.
tutorem reliquisse, propterea ipse A. petijt
ab eodem Iudice tutelam ipsam sibi de-
cerni. Eodem igitur Iudice tutelam ipsam
decernente, & confirmante, idem A. pro-
misit mihi Notario stipulanti, & recipienti
vice, & nomine, dictorum pupillorum, &
corporaliter iurauit tactus, &c. ad sancta
Dei Euangelia, vtilia ipsis pupillis facere, &
inutilia prætermittere, ipsorumq; res, &
bona, ac personas ad commodam, & vtili-
tatem ipsorum bona fide custodire, & sal-
uare, inuentarium de rebus eorum confi-
cere, & administrationis suæ rationem,
tempore debito, reddere, cum integra reli-
quorum restitutione, &c.

2 Hæc prædicta omnia requisita proban-
tur in l. qui tutor repertorium ff. de admi-
nistr. tutor. Guid Pap in q. 330. sub nu. 2. &
3. & seq. scilicet, quod antequam tutor ac-
cedat ad administrationem tutelæ, omnia
prædicta requisita faciat, excepto quod cū
tutor testamentarius sit, non teneret satisfacere:

3 dare: quia illius fides approbata est à testa-
tore, vt in §. hoc non est perpetuum, insit.
de satisf. tut. & cur. & ibi Angel. Aret. sub
num. 1.

Hoc amplius nota, quòd si testator libe-
rauit, & absoluit tutorem à reddenda ra-
tione, tunc non faciat eum iurare de red-
denda ratione, sed potest illa verba inuen-
tarium de rebus eorum facere, rationem
4 verò administrationis reddere, cum ab ea
fuerit absolutus à testatore nō aliter, quàm
de iure debuerit, teneantur.

Et quòd testamentarius tutor non teneat
tur præstare fideiussionem, vltra prædicta,
habetur per Specul. in §. si tutor in 3. par.
lib. 2. in tit. de Tutore. Cautius etiam debet
esse Notarius, quòd in aditione hæreditatis
facienda per pupillum, siue illius tutorem,
siue simpliciter, siue aliter adatur, ne scri-
bat M. & N. scientes hæreditatem patris,
5 eis delata hæreditas dicitur, quam quis
adeundo consequi valeat: l. delatam ff. de
verb. signif. & filiusfam. non potest adeun-
do acquirere patris hæreditatem, cum Do-
minus censeatur, etiam viuo patre, & admi-
nistratio sola transire videtur in filium; sed
scribat Notarius, quod M. & N. filij B. scientes
patrem defunctum, & ipsos suos hære-
des esse, hæreditati paternæ se immiscue-
runt, ias. in l. qui putat ff. de acquir. hæred.
sub nu. 20. licet Bald in l. potuit q. 7. C. de
iur. delib. dicit, hoc esse ridiculum: quoniam
verba impropria accipienda vult, vt actus
valeat. Ad tollendum igitur omnem du-
bietatem remedium est, quod post verbum
adiuit, sed adiuerunt, adijciatur, & se immis-
cuit, sed immiscuerunt: nam propter hoc
6 verbum sustinebitur, vt patet ex dictis per
Alex. in conf. 126. viso processu lib. 7. su-
perest etiam dicere, quòd solus tutor non
debet adire hæreditatem, sine interuentu
pupilli, cum vniuersæ voluntas, & consen-
sus requiratur, vt per eundem ias. in l. pro
hærede sub nu. 10. ff. de acquir. hæred.

Alia Forma legitima Tutela.

Magnificus Dominus Iudex Donnam
A matrem B. pupilli filij q. T. in ip-
sius præsentia constitutam eiuſdem B. tute-
lam petentem, & affectantem, cum eadem
tutela sibi secundum iuris ordinem adre-
tur, & ipsa sit in ea cæteris præferenda.

eidem B. pupillo tutricem constituit, & deputavit, illiusq; personæ, & bonorum administrationem decrevit, dicendo eidem, & ter replicando, esto tutrix dicti B. vitia pro eo facito, & inutilia prætermitto.

Et ita eadem Domina A. facere promisit, ipsiusq; res, & bona ad commodum, & utilitatem ipsius pupilli bona fide custodire, & saluare, inventarium de rebus ipsius fideliter conficere, & administrationis suæ rationem, tempore debito, cum integra reliquorum restitutione, reddere, & pro eo, quod sic faciet, ibidem præsens N. qui sciens, &c. Spontè, &c. pro dicti Domina A. accessit, & promisit, vti principalis, principaliter, & in solidum accessit, quem præsentem eadem Domina A. promisit releuare indemnem, ita quòd, &c. alias, &c. Pro quibus omnibus, &c.

Renuncians dicta Domina A. ben. Senarusc. Velleian. & secundis nuptijs, & omni alij legum auxilio, de quibus iuribus, & legibus auxilijs præfata Domina A. fuit per eundem D. Iudicem ad plenum certificata, pro quibus præmissis præfatus Dominus Iudex suam, & dictæ suæ Curie auctoritatem interposuit, suppletis, &c. Super quibus &c. Actum, &c.

De tutela, quæ datur ad instantiam matris. Cap. XLVII.

- 1 **A**lia forma tutela, quæ datur ad instantiam matris secundo nubentis.
- 2 **M**ulier, quæ transiit ad secunda vota, an per mortem secundi viri recuperet tutelam.

1 **C**oram, &c. Iudice, &c. Personaliter constituit se d. A. & instanter petijt B. & C. filijs suis habitis ex q. l. suo viro dari P. protestando se velle nubere, & tutelam deferere, qui magnificus D. Iudex, &c. Inquisitione præmissa, dicto P. promittente, & iurante mihi Notario, nomine dictorum, pupillorum stipulanti vtilia agere, & inutilia prætermittere, & pupillaria bona saluare, acque defensionem legitimam facere, & sine mora suscipere dictam tutelam, decrevit, ac ipsum tutorem constituit.

Reliqua extendit, vt supra, excepta dicta renunciatione mulieris.

- 2 **Q**uid si mulier per transitum ad secunda

vota amiserit tutelam, mortuo secundo viro, velit eam recuperare, quæritur an possit, & videtur, quòd sic, re integra, scilicet, si pueri tutorem non habeat: secus si tutorem habent, quia iura femel perdata iterari non debent, vt per Specul. in §. nunc dicendum de anomalis tutoribus in 3. par. lib. 1. de tutore, seu anomalis tutoribus.

De anomalis Tutoribus.

Cap. XLVIII.

- 1 **A**liqua referuntur de anomalis tutoribus.
- 2 **M**ater, & Auia non coguntur tutelam suscipere.
- 3 **N**ec admittuntur ad tutelam, nisi præuia confirmatione Iudicis.
- 4 **P**romissio tutoris de suscipiendo defensionem pupilli necessaria videtur.

Cum aliqua dixerimus de tutoribus testamentarijs legitimis, & datiujs, nunc aliqua dicenda erunt de anomalis tutoribus: pro quorum intellectu dico, quòd tutela anomala, seu extraordinaria, est scilicet matris, aut auia: dicitur autem anomala, quia non est testamētaria, neque legitima, neque datiuā. testamentaria non est, quia lex prohibet feminam dari tutricem in testamēto, vt ff. de testam. tut. Iure nostro, eum ipsa cognata, non autem agnata dicatur, cum sit per feminam sexum coniuncta, ergo non est legitima, vt ff. vnde cognati l. prima in tantum, quòd si est data, non habet ius constituendi actorem, nec videtur posse administrare: si enim dari posset, cogeretur inuita tutelam suscipere, sed ei permittitur, si vult, vt C. quando mulier. tut. off. fun. aut matris, aut auia in tantum. quòd mater, vel auia, vt dixi, dari nō potest à marito tutrix in testamento filio, vel nepoti, cum sit virile officium, vt ff. de tut. l. tutela, & propterea requiritur, quòd sit confirmata, seu decreta à Iudice, vt in l. fin. C. de cur. sur. & in l. fin. C. de confirm. tut.

Illud quoque non est prætereundum in hoc tutelæ materia, quòd tutus est apponere, prout apposui, quòd tutor promittat defensionem pupilli, seu pupillorum sine mora suscipere, vt tenet Bart. in l. legitimos circa finem princ. ff. de l. tut. vbi dicit, quòd per

per hoc vidit iam multas tutelas cassari, eo quia in instrum ento non erant appoſita illa verba obligatoria ſuſceptionis dictæ deſenſionis, tamen Bald. in d. l. legitimos in ſ. omnem, tenet quòd non ſit neceſſarium quòd formaliter apponantur dicta verba, ſed ſufficiunt æquipollentia, per quæ in effectu promittitur ſpecialis deſenſio pupilli, ſed quòd ſufficiant illa verba obligatoria, de vtilia faciendo, vt per Iaſ. in l. Prætor, ait ff. de oper. nou. nunciatiõ. ſub nu. 9. Quia iura magis conſiderant effectum, quàm formam verborum: tamen ex dictis Iaſ. patet, quòd deſiſio Bartol. eſt communiter approbata, vt ibi in fine ex rationibus ſibi relatis, ſcilicet, quòd talis promiſſio explicite eſt de forma, ex quo nota, quòd vbicumque lex in aliquo actu, pro forma requirit aliquod expreſſum verbis generalibus, quamuis videantur æquipollentia, vt ibi ſub num. 10. in principio, quòd volui hic dixiſſe, ad rememorandum Notarijs, quòd ad tollendum cauſam dubitandi clauſulam, ſeu promiſſionem hanc non omittant.

De conſtitutione Actoris.

Cap. XLIX.

Forma conſtitutionis Actoris.
 Tutor non poteſt conſtituere actorem ante conſteſtationem litis.
 Secus autem minor cum præſentia Tutoris, & decreto Iudicis.

Coram, &c. Tutor P. cuius negotia impeditur agere, quia abeſt, debet, vel infirmus ſit ſpontè, &c. Fecit, & conſtituit B. Actorem, & deſenſorem ad gerendum, & adminiſtrandum negotia dicti P. pupilli in iudicio, & extra, & ſpecialiter in cauſa, quam dictus pupillus habet cum N. vt eius periculo adminiſtret, recipiat, & exerceat actus omnes, & quicquid per eum factum fuerit firmum, & ratum perpetuò fore promittit, ad quæ omnia Iudex interpoſuit decretum, ſuamq; interpoſuit auctoritatem. Et licet tutor, ſeu curator non poſſit in cauſis pupilli, vel adulti Procuratorem, ſeu auctorem ad lites conſtituere ante litis conſteſtationem, vt per Specul. in ſ. contra actorem in 3. par. lib. 1. ſub num. 4. de

actor. conſtit. Tamen benè poſſunt ipſi minores, cum Tutoris auctoritate, hoc facere vt ibi. Si autem Tutor infirmitate, vel alia iuxta cauſa impeditur, tutelam adminiſtrare nequit, vt fortunarum ſuarum periculum euiter, Iudicis decreto actorem conſtituat, iuxta text. in l. ſi actor C. de appell.

De Inuentario conſiciendo à Tutoribus. Cap. L.

Tutores inuentarium conſicere tenentur.
 Forma inuentarij.
 Requiſita in conſeſtione inuentarij.
 Conſuetudo attenditur in conſeſtione inuentarij.

Tutores, ſiue Teſtamentarij, ſiue datiui ſint, antequam legitime adminiſtrare valeant inuentarium rerum, & bonorum hæreditatis conſicere tenentur, vt per Bart. in l. Tutor, qui repertorium ſi. de adminiſtrat. cuius forma talis eſt,

In nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, Amen, &c.

Tutor conſtitutus, & decreto Iudicis confirmatus Seio pupillo, & hæred. q. B. vt patet inſtrumento eiufdè tutelæ manu mei Notarij ſcripto, cum ob doli culpã euitandam, omniſq; fraudis ſuſpicionem tollendam, & ne bona pupillorum, vel minorum lapſu temporis depereant, Tutores de bonis ipſorum inuentarium conſicere teneantur, ſecundum legitimas ſanctiones: Ideo in Dei nomine præſens inuentarium mox poſtquã fuit conſtitutus, & confirmatus de reb. cred. & deb. arque nominibus debitorum hæreditatis d. q. B. & ipſius pupilli ſub anno, &c. die, &c. præmiſſo venerabilis ſactæ Crucis ſignaculo fecit. In primis dixit, & aſſeruit ſe in hæreditate prædicta inueniſſe duo ſcrinia tot vegetes, tot menſuras bladi, & tot vini ſecundo immobiles, puta domos, & poſſeſſiones, terras per loca quæ deſignentur tertio, & vltimo credita, & debita dicens, & proteſtans idem Tutor, quæcunq; alia de cætero, de bonis dicit q. B. ſeu ipſius pupilli ad ſui notiã perueniant, omnia illa manifeſtabit, & huic inuentario per meam, vel alienam manum faciet fide-

fideliter inscribi. Formam alterius inuen-
 tarij rerum, & bonorum hæreditatis, quæ
 aditur cum beneficio legis, & inuentarij
 habes in meo libello Praxis Iudicialis Aud.
 Cam. ad quam recurre, & melius ad Spe-
 cul. in 2. par. lib. 2. §. dicto sub num. 21. de
 edit. instrumēt. & magis plenè habes per
 Bald. de qua in infra scripta forma, cuius
 requisita singularim. pro maiori illorum
 intellectu, hic enūmero. Primò scilicet,
 quòd inuentarium inchoetur infra triginta
 dies, à die scientiæ hæredis hæreditatem
 fuisse delatam. Secundò, quòd perficiatur
 infra sexaginta dies, quando res sunt in eo-
 dem loco. Tertiò, quòd describantur res
 mobiles, & immobiles, & perfecto inuen-
 tario hæres faciat protestationem, quòd
 hæres in inuentario faciet describere reli-
 quæ bona, prout in supradicto inuentario
 dicitur. Quartò, quòd inuentarium scri-
 barur manu publici Notarij. Quintò, quòd
 creditores hæreditarij citentur ad viden-
 dum fieri inuentarium, pro certis die, lo-
 co, & tempore. Sextò, quòd hæres se
 subscribat, & quod omnia legaliter fecit
 sine dolo. Septimò, quòd in principio ponatur
 signum Crucis. Octauò, requiritur
 præsentia testium. Nonò, quòd testes cog-
 noscant hæredem, (licet hæc omnia de
 iure requirantur,) tamen de consuetudi-
 ne non seruantur tot solemnitates, alias
 vix posset fieri inuentarium, cum tot, &
 tantis iuris requisitis. Ideò sufficit inuen-
 tarium fieri secundum consuetudinem lo-
 ci Notariorum, in quo fit inuentarium,
 vt tradit Iason in l. sumus iam C. de iure
 deliberandi per totum, quoniam si de con-
 suetudine Regionis sit, quod non fiat in-
 uentarium cum tot iuris requisitis, non
 videtur in culpa consuetudinem seruans.
 Specul. lib. 2. in §. dicto sub num. 8. de in-
 strumen. edit.

De additione hæreditatis.

Cap. L I.

1 **F**orma additionis hæreditatis, cum benefi-
 cio legis, & inuentarij, vna cum inuen-
 tario, de qua in tract. Bald. de Perusio.

2 **V**tilitas, qua habetur ex consecutione inuen-
 tarij.

1 **C**onstitutus Lucius Caij Cuius Perusiu-
 nus coram sapienti D. Joanne Bapti-
 sta Iudice communis Perusij super his, &
 alijs legitimis actibus constituto per d. Epi-
 scopum pro Tribunali sedente in tali loco,
 in qua Ciuitate, & Territorio sunt facultates,
 & bona, & maior pars hæreditatis dicti
 Caij, dixit, & exposuit dictum Caium de-
 cessisse condito testamento, scripto manu
 Alexandri Notarij, in quo testamento sibi
 hæredem vniuersalem instituit prædictum
 Lucium; vnde cognoscat ad eum dicti Caij
 hæreditatem ex testamento in solidum de-
 uolutam, dubitans an dicta hæreditas sit solu-
 uendo, necne nolens prædictam Caij hære-
 ditatem inconsultè, sed legis consilio ipsam
 hæreditatem quærere, ne creditoribus, &
 legatarijs, ultra vires hæreditarias teneat-
 ur, cum beneficio legis, & inuentarij ipsam
 hæreditatem acceptauit, & ipsi hæreditati
 se immiscuit, & ad hoc, vt inuentarij benefi-
 cium à iure concessum, & illæsum, & in-
 tegrum referuetur: petijt vocari, & citari
 omnes, & singulos creditores, & legatarios,
 & omnes quorum interest, vel interesse,
 etiam potest, quòd si est aliquis, vel ali-
 qui, qui credant tua interesse, quòd certo
 terminò, arbitrio dicti D. Iudicis moderan-
 do, debeant corà dicto Iudice in dicto loco
 comparere ad videndum dicti inuentarij
 inchoationem, & eius perfectionem, & cõ-
 fectionem ad opponendum, & conradic-
 endum, quicquid volunt & possunt: quare
 dictum inuentarium fieri non debeat, vel
 non possit, etiam peremptoriæ, alias à dicto
 termino in antea procedetur ad inchoatio-
 nem, & perfectionem dicti inuentarij eor-
 um, & cuiusq; ipsorum absentia, & contumacia
 non obstante, & specialiter, & nominatim
 petijt citari A. B. C. & D. creditores,
 quatenus in dicto termino, & peremptoriæ
 compareant legitimè ad omnia, & singula
 supradicta alias procedetur, vt supra. Qui d.
 Iudex viso dicto testamento, & dicta ad-
 ditione hæreditatis, & audita petitione dicti
 hæredis, commisit tali nuncio præsentem, &
 intelligentem, quatenus in dicto termino, &
 peremptoriè ex sui parte, & mandato citet
 dictos A. & B. legatarios, & dictos C. & D.
 creditores, & quemlibet eorum specialiter
 & nominatim personaliter, si eos persona-
 liter inuenerint, alioquin ad domum eor-
 um, & cuiuslibetq; eorum solitè habitatio-
 nis,

nis, & generaliter omnes, qui se opponere voluerint, & sua putauerint interesset, quatenus in dicto loco, die tali, debeant per se, vel suos procuratores, & legitime, & perimprorie comparere, alias procedetur ad inchoationem, & confectioem dicti inuentarij eorum, & cuiuslibetque eorum contumacia non obstante, & schedulam porter, & dimittat, & dicto d. Iudici referat more solito. Die tali, &c. dictus nuncius eius, & rediens retulit se viuo mandato dicti d. Iudicis citasse prædictos superius nominatos, videlicet A, & B. personaliter, C, & D, eorum domui solite habitacionis, & in conuicinia dicti Caij testatoris, & in alijs locis publicis dictæ ciuitatis Perusij, & generaliter omnia alia fecisse, & dixisse quæ habuit in mandatis, & hæc ad petitionem dicti Lucij præsentis, & petentis. Die tali, &c. in termino supra dicto dictus Lucius comparauit coram dicto d. Iudice, vt supra pro tribunali sedente præsentibus honorabilibus viris B. Step. & Am. ciuibus dictæ ciuitatis notis, & honestis, & immobilia possidentibus, & omni exceptione maioribus adhibitis, vocatis, & rogatis loco creditorum, & legatariorum absentium, & dd. Franc. & Iac. omnibus testibus adhibitis, vocatis, atque rogatis per dictum hæredem, & scripti inuentarij sint testes, & petijt primo interrogari per d. D. Iudicem dictos testes suo iuramento, si possideant idoneam substantiam in dicta Ciuitate Perusina, & si cognouerant dictum Caium testatorem, & si cognoscunt præfatum hæredem, & si sunt locupletes, fide digni, bonæ conditionis, & famæ. Qui d. Iudex, dicta petitione audita, interrogauit dictos testes prius eis delato, & præstito iuramento, super præmissis, qui testes, & quilibet eorum de se ipso, & de alijs contestibus asseruerunt, agnouisse dictum testatorem, & cognoscere dictum hæredem, & se possidere immobilia, & esse bonæ conditionis, & famæ, & habuisse noticiam de facultate testatoris. Postquam immediatè dictus D. Iudex interloquendo pronunciauit dictos testes fore idoneos, ad videndum inchoationem, prosecutionem, & perfectionem dicti inuentarij, & hoc ad petitionem dicti hæredis præsentis, & petentis, & non comparentium contumaciam primitus, & ante

omnia legitime accusantis. Postquam immediatè dictus hæres volens ad inchoationem dicti inuentarij procedere, & pro principio, & præambulo dicti inuentarij fecit propria manu venerabile signum sanctæ crucis. Item dixit esse, & inuenisse in dicta hæreditate res infra scriptas. In primis vnam domum confinatam, & Item vnam cultricem de serico, & alia reliqua, &c. & hoc præsentibus, & videntibus, ac intelligentibus dictis testibus, adhibitis, & rogatis. D. Iudex mandauit dictis testibus, quòd debeant interesse vsque ad consumationem dicti inuentarij. Postquam incontinenti P. legatarius coram præfato D. Iudice comparuit, & protestatus fuit, quòd suum legatum ponatur in inuentario. Itè comparuit N. creditor, & protestatus fuit quòd suum creditum ponatur in inuentario, & hoc præsentem dicto hærede, & dicente, & protestatus dicto legatario, & creditori, quòd ostendant iura sua, & quòd est paratus ponera in inuentario, quatenus de iure poni debeant, alias non. Principiatio itaque inuentarij (elapso primo mense) duos menses sunt ad perficiendum. Modus ergo illius perfectionis est iste. Existens dictus Lucius hæres, coram dicto domino Iudice pro tribunali sedente, vt supra, volens dictum inuentarium profequi, & finire, petijt vocari, & citari creditores, & legatarios dicti Caij, & generale proclama fieri, quòd si est aliquis, vt supra Die tali, &c. in dicto termino comparuit dictus Lucius, & citatorum non comparentium contumaciam accusauit. Postquæ immediatè infra scripta bona tamquam hæreditaria hæreditatis dicti Caij dictus hæres inseruit. Talem vineam, itè vnum in forriatum, & reliqua, &c. Protestatus quòd si qua per errorem posuit, non ponendz, ex nunc eleuar de dicto inuentario, & si qua per errorem omisit ponere, cum ad noticiam eius peruenerit, ponet, & hoc præsentem dicto D. Iudice, & dictam protestationem admittente, in quantum de iure teneatur, & debeat. Postea incontinenti dictus Lucius sed subscribat, si scit literas, si autem nesciat, dicat se nescire. Subscriptio hæredis hæc est. Ego Lucius hæres ex testamento Caij patris mei cum beneficio l. & inuentarij prædictum inuentarium incepti, & perfecti bona fide, & sine

fraude, teste mihi existente venerabilissimo signo sanctæ crucis, quod proposui super scriptis, & subscriptis testibus, & à me adhibitis, & rogatis, secundum formam iuris, si hæres nescit scribere, alius subscribat pro eo in prima, vel in tertia persona modo prædicto, Subscriptio testium hæc est. Ego Mar. Testis vocatus, adhibitus, & rogatus à dicto Lucio hærede, & à dicto D. Iudice, vt supra sedente in locum maxime creditorum, & legatariorum abentium suscribo me, & iuramento præstito, corporaliter ad sancta Dei Evangelia, & per dictum ven. signum crucis, iuro dictum inuentarium, secundum conscientiam meam, esse incæptum, & perfectum à dicto hærede. me præsentem, bona fide, & sine fraude, & me omnia vidisse à principio, vsque ad finem, & non esse concium alicuius malignitatis (ita adiuet me Deus) & hæc ad sancta Dei Evangelia, & assero me cognouisse dictum testatorem, & dictum hæredem, & me immobilia possidere, & eadem forma ceteri se subscribant, & si omittuntur illa verba in locum, &c. non est vis quia præsumuntur coram Iudice omnia solemniter acta. Quibus omnibus, & singulis sic peractis dictus D. Iudex (vt supra) pro tribunali sedens suam, & dictæ suæ curiæ auctoritatem, & decretum interposuit. Et si vis quò nihil obijci possit, citentur de nouo citandi ad veniendum, & opponendum, quare non debeat pronuciari inuentarium legitime confectum, & quare non debeat super eo interponi decretum. Quo facto iudex pronunciat inuentarium legitime confectum.

2. Vtilitates autem, quæ habentur ex additione hereditatis, & confectio inuentarij, singularim enumerantur per Ias. in l. fin. §. & si præfatam C. de iure delibe. ad quem pro illarum intellectu recurrere poteris.

De Repudiatione hereditatis.

Cap. LII.

Forma repudiationis hereditatis.

ARnoldus Filius q. B. coram spectabili viro D. N. Iudice constitutus, qui hereditatem dicti q. B. sui patris sibi ex paterno testamento delatam, vel ad se ab intestato spectantem sibi verisimiliter credit esse damnosam, ne à creditoribus ipsius hereditatis pulsetur in aliquo, seu grauetur, omnimodo se ab eadem hereditate abstinuit, & eam, ac omne ex ea commodum, & incommodum poenitus recusauit. Si verò extraneus hæres eam repudiat, sic dices.

Arnoldus Filius D. hereditatem B. sibi ex testamento ipsius B. delatam, verisimiliter existimat sibi fore damnosam Idcirco constitutus coram magnifico D. Iudice, &c. ipsam hereditatem omnino repudiat, ac omne ex ea commodum, & incommodum poenitus recusauit, & recusat.

Nota quòd abstinere, & immiscere est proprie suorum hæredum. Repudiare autem, & adire est extraneorum, vt insit, de hæred. qualit. & disse. §. in extraneis. C. de iure delibe. super rubrica.

De curatore dato in testamento.

Cap. LIII.

Forma confirmationis cura data in testamento.

IN Dei nomine Amen, &c. Coram, &c. Hieronymus, &c. qui exposuit eidem D. Iudici (vt supra) pro tribunali sedente, qualiter diebus proxime elapsis vita occubuit q. Ste phanus, &c. suo condito testamento, in quo sibi hæredem instituit Danielelem eius filium legitimum, & naturalem in pubertate constitutum, cui reliquit curatorem ipsum Hieronymum, pro ut continetur in testamento manu publici notarij rogato, ad effectum validitatis sibi commissæ curæ, & omnium per eum gerendorum, petijt ab eodem D. Iudice, vt supra pro tribunali sedente, dictam eius curam sibi confirmari, & quatenus opus sit eam de nouo decerni, offerens separata

tum dictam curam, & defensione personæ, & iurium ipsius Danielis suscipere, aliasq; & alia facere, ad quæ de iure tenetur. Qui magnificus Dominus Iudex, vt supra, pro Tribunali sedens, habita plena informatione de tenore testamenti dicti quondam Stephani, in quo idem Hieronymus fuit Curator deputatus dicto Danieli, ipsum quidem Hieronymum in curatorem confirmavit, & quatenus opus sit, dictam curam personæ, & administrationem bonorum, dicti Danielis decreuit dicendo eidem Hieronymo, & ter replican. esto curator, & alias, prout in supradicta forma tutelæ dativæ, quam reassumere poteris, & sequere de verbo ad verbum, prout in ea mutandis mutatis.

De Curatore dando ventri.

Cap. L I V.

I *Forma cura data ventri vxoris.*
2 *Mater an sit admittenda ad curam filij.*

S I verò datur curator ventri vxoris, & bonis, seruetur forma tutelæ, quæ datur ab intestato, præuia expositione facienda coram Iudice, vbi mulier narret virum suum decessisse ab intestato, ipsa relicta prægnante, prout ex apparentia corporis videre est, & vt informari potest ipse Iudex ab obstetrice, & alijs mulieribus ibidem præsentibus, & prædicta vera fuisse, & esse affirmantibus, & ne bona relicta per dictum suum virum damnum patiantur, defectu legitimi administratoris, & etiam pro conseruatione iurium ipsius vxoris, ne ex negligentia sibi in aliquo præiudicetur, petit ventri suo decerni curatorem.

Qui magnificus D. Iudex intellectis, & auditis superius expositis per ipsam dictam mulierem, confito sibi exposita per eam vera fuisse, & esse, tam per apparentiam corporis ipsius, quam per informationes ibidem receptas à tali obstetrice, necnon à B. & F. affinibus ipsius mulieris, & ibidem præsentibus, & suo iuramento per eas præstito in manibus ipsius D. Iudicis dictum, curatorem scilicet N. ibidem præsentem, & onus huiusmodi in se sua sponte susci-

pientem, eidem ventri, & bonis prædictis deputauit, reliqua extende, prout in alia tutela, quæ superius habetur ab intestato; sed nunquid mater debeat ad curam filij vocari cum ad illius curam vocetur, & videtur, quòd non, quia officium virile est, vt C. quando mut. tit. offi. fa. potest l. 1. vnde cum sola tutela his mulieribus concedatur, non debemus ei concedere curam art. extra de translat. inter corpor. extra de decim. sed dic contra. vt per Speculat. in S. cum autem colum. eod. tit. verific. sed nunquid.

De Curatore dando bonis filijfamil. Cap. L V.

Forma cura, quæ datur bonis filijfamil.

I N Dei nomine Amen, &c. Coram, &c. Filii Francisci dixit, exposuit eidem Domino Iudici, vt supra, pro Tribunali sedenti, quòd licet ipse Iacobus plura, & diuersa bona habeat ad ipsum diuersimodè spectantia, quorum administratio de iure spectat, & pertinet eidem Francisco suo patri, tamen ipse Franciscus ea negligit, nec conseruare permittit, neque ea studiosè, (vt bonum decet patrem familiam) gubernare intendit, in maximum ipsius Iacobi, & bonorum prædictorum detrimentum. Quapropter instanter petit, & requisit ab ipso Domino Iudice, vt supra, pro Tribunali sedente, quatenus velit, & debeat dicti bonis dare Curatorem, scilicet Christophorum patruum ipsius Iacobi germanum, fratrem dicti Francisci, ne bona ipsa tendant in sinistrum. Qui dictus Iudex, vt supra, pro Tribunali sedens, attendens requisitionem huiusmodi fore iustam, & rationi consonam, vocato prius ad se dicto Francisco, qui præuia Iudicis interrogatione respondendo, dixit, & poenitus recusauit coram ipso, & omnibus alijs ibidem astantibus, dictas res, & bona prædicti Iacobi: ad illius, & bonorum suorum indemnitati consulendum, & ei de opportuno remedio prouidendum, eundem Christophorum ibidem præsentem, & onus huiusmodi spontè sua suscipientem, in curatorem dictis bonis dedit, constituit, & deputauit, ac administratio-

nem dictorum bonorum ei decreuit. Qui Christophorus, sic vt supra, deputatus, promittit eidem Domino Iudici, & ipsi Iacobo presentem, &c. Dicta bona cum ea, qua decet conuenientia gubernare, & administrare, illaq; & illorum iura, ac ipsum Iacobum in defensa, & in defensum non derelinquere, illorumq; inuentarium fideliter, & sine dolo conficere, aliasq; & alia facere, ad quæ de iure tenetur, & pro eo, quod sic faciet ibidem presentem, extendantur reliqua, prout in supradictis, & alijs formis mutandis mutatis.

Et cum plura dixerimus de Tutoribus, & Curatoribus supradictis, aliqua alia etiam visum est referre de deputationibus Curatorum, & Actorum ad lites agitandas, quæ licet in mea Iudiciali Praxi, sub cap. 52. libro primo satis diffusè explicata fuerint, tamen non inutile, pro minori partium dispendio, & labore hic repetere censui.

De deputatione Curatorum, & Actorum ad lites. Cap. LVI.

- 1 **C**itatio pro obtinenda executione in bonis debitoris, qui in Curia obiit, nullis relictis hæredibus, & qui citari possunt.
- 2 Decretum vi huius citationis.
- 3 Post primam citationem, sit alia similis citatio per duos Cursores.
- 4 Post hanc secundam citationem, sit citatio per affixionem, iuxta formam decreti.
- 5 In termino citationis, quarto pro quarta dilatione, curator hereditati iacenti deputatur.
- 6 Deputatio curatore contra eum, aequè, ac contra principalem processum, firmatur.
- 7 Si est institutus certus hæres in testamento defuncti, qui absit ab Vrbe, proceditur modo ante dicto; sed curator illi hæredi certo, nõ autem hereditati iacenti deputatur.
- 8 Quomodo procedendum erit contra hæredem minorem.
- 9 Si hæres est insans, non poterit citari, & quare.
- 10 Qui citari debent, quando hæres insans est, & quomodo.
- 11 Insanti proximior aliquis in actorem eligi-

tur. & plura requisita circa hanc deputationem.

- 12 In omnibus prædictis casibus mandatum contra bona defuncti decernitur.
- 13 Si curator non est generaliter deputatus ad omnes causas, alij creditores processum contra eum formare nequeunt.
- 14 Deputatur aliquando Curator furioso, & quo modo, & qua necessitate verificanda sunt.
- 15 Deputatio Curatoris bonis mercatoris decernitur.

SI quis habet debitorem, qui hic in Romana Curia decedit, nullis relictis hæredibus, qui citari possunt, ad effectum habendi executionem contra bona, ita proceditur. Citentur hæreses sint, velintq; D. N. ad comparandum legitime, & acceptandum, vel refundendum hæreditatem, prædictiq; N. alias videndum deputari Curatorem illius hæreditati iacenti; primò pro prima dilatione ad p. d. Citatio hæc datur cursori, qui facta diligentia de reperto hæreses domi, in qua dictus q. N. mortuus fuit in vicinia, & alijs locis publicis, & de hoc relatione facta; Iudex committit hanc diligentiam per duos cursores faciendam.

2 Quo facta sit alia similis citatio, & traditur eidem cursori, qui vna cum alio cursore diligentiam facit, & subinde ambo referunt fecisse diligentiam, & non inuenisse, vt supra, sequitur hæc diligentia per duos cursores, Iudex decernit processum per affixionem ad valuas Curie, & domicilij defuncti, si illud habeat. Sin autem per affixionem ad valuas Curie, & aciei Campi Floræ post hæc sit alia citatio in hunc modum. Citentur per affixionem ad valuas Curie, vt aciei campi floræ, seu domi solite habitationis q. N. hæreses si qui sint, & c. sequere ad vnguem, vt in citatione superius posita. In cuius citationis termino Iudex mandat citari ad idem pro secunda dilatione, & sunt alie tres citationes simili modo pro secunda; pro tertia & pro quarta, & superabundanti dilatione inreppellatè, vna die pro alia, & prævio Iudicis decreto. In termino vltimæ citationis, quæ sit pro quarta, & superabundanti dilatione comparat creditor, & curatorem hæreditati iacenti deputandum, ac fideiussorem pro eo conducit, quem curatorem Iudex deputat sub forma

forma de qua supra. His præmissis citatur curator ad omnes actus requisitos, ac si esset principalis. Verum si debitor in Curia Romana moritur comitò testamento, & in eo relicto certo hærede, qui ab Vrbe absit, præcedentibus diligentibus, modo præmissis faciendis, curator, seu defensor hæreditarij, & bonis defuncti, non autem hæreditati inveniuntur deputari, cum certus absit hæres, contra quem iudicium, (vt natura causæ suadet) formatur, pro satisfaciendis creditoribus hæreditarijs, quibus creditoribus hæreditatis prius, & deinde honoratis in testamento de bonis hæreditarijs satisfiet, vt per Socin. l. in. in tit. de l. 1. nu. 327. Dec. conf. 509. Curator etiam datur bonis ad instantiam illius, qui sperat succedere ab intestato, & qui id postulat, rectè postulat, quia sua interest bona conseruari, Angel. conf. 108. colum. 1. Alexand. conf. 4. num. 4. lib. 2. Sed si mortui debitoris hæres minor sit, & curator indigeat, citatur ipsemet hæres, quamuis minor sit, modo tamen maior sit septennio ad comparandum legitimè, & alias videndum sibi deputari curatorem, seu actorem ad lites, primo pro prima dilatione. Et seruatis modo ante dicto quatuor terminis, actorem ad lites, vel curatorem Index deputat, cum quo fit legitimus processus, vt supra diximus. At si hæres infans est minor septennio, non potest ad causam citari, cum non habeat velle, neque nolle, sed citatur tutor testamentarius, si est, sin autem mater tanquam necessaria, & legitima tutor, & administratrix sui filij, seu agnati, & cognati, sin minus citatur ij, in quorum est potestate, ad comparandum in iudicio coram dicto, & minorem defendendam, ac petendum ei curatorem seu actorem, ad lites deputari, alias videndum illum per Dominum ex officio deputari. Afflic. decif. 262. nu. 2. & seq. & præcedentibus supra narratis dilationibus per Iudicem actor ad lites, siue curator aliquis proximior, aut aliquo modo attinens deputatur, ne infans indefensus remaneat, vt habetur in superius allegata decif. per totum, vbi habetur, quod processus factus cum curatore aliter, quam iupradicto modo deputato, est nullus: quia Iudex daret curatorem infanti, qui non potest petere curatorem sibi dari: quia illa etas quicquid videt ignorat, curator autem

ad lites non datur nisi petenti. Alex. conf. 22. in fin. Bald. in cap. 1. de milit. vassal. qui cõtum. est, sit ergo processus modo præmissis, & mandatum contra bona defuncti citatum conceditur, si superuenerint alij creditores, & citentur curatores, vt supra deputatos, processus non est validus, nisi deputatio se extendat ad oēs alias minoris causas. Deputatur nonnunquam curator furioso, seu mente capto, ad illius proximiorum instantiam, examinatis testibus summarie, & extrajudicialiter super eo, q̄ N. est mente captus, hisq; examinatis Index personæ, & bonis prædicti N. curatorem in gradu proximiorum, cum solita cautione, de vtilia faciundo, & inuilia præmittendo ex officio deputat, nec requiritur super hoc plenaria cognitio, seu inquisitio, sed sufficit, q̄ aliquo modo constat de furioso, vel adhibere medicos, qui hoc cognoscant, vt in l. obseruare ff. de cur. fur. & præcitata per Alex. conf. 86. verum est, q̄ causæ cognitio nu. 5. & ratio, quia talis deputatio curatoris non causat præiudicium ei, cui deputatur. Idè deputatur curator prodigo, vt habetur per Spec. in lib. 1. par. 3. in tit. de curatore. Deputatur etiã curator bonis defuncti, seu decocti, instantibus creditoribus, quorum requisita satis diffusè explicauimus in d. meo libello Praxis Iudicialis sub cap. 52. lib. 1. e. tit. cuius instrumenti deputationis curatoris bonis decocti, tanquam non semel occurrere, hic conscribere volui, & hæc est.

15. In nomine Domini Amen. &c. Anno, &c. Cõparuerunt corã R. P. D. A. I. D. ac vtriusque signaturæ S. D. N. Papæ Referendario, Illustriss. Reuerendiss. D. Audit. Cam. in ciuilibus Locumten. meq; Notario, &c. mag. D. D. N. & N. deputaris à creditoribus D. N. olim mercatoris in Vrbe, & pro omni eorũ priuato, & particulari interesse, & dictis nominibus respectiue, stãte notoria decoctione, & fallimento dicti N. petierunt ad instantiam, & commodum, ac vtilitatem dictorum creditorum, & vt celerius eis de eorum respectiue creditis satisfiat, aliquem in curatorem bonis iacentibus dicti N. deputari, qui curator ad eorundem creditorũ vtilitatè, & vt celerius eorum credita consequi possint, & valeant, omnes & singulas actiones mouere, pertractare, agere, defendere, prosequi, & expedire in iudicio, & extra possit, & valeat, & consilij præfati dd.

N & N. nominibus, quibus supra de fide d. A. petierunt eundem A. in curatorem bonis dicti N. vt supra deputari, omni meliori modo, &c. Qui Reuerendissimus Dominus Locumtenens, attendens requisitionem huiusmodi fore iustam, & rationi consonam, dictum Dominum A. ibidem presentem, & onus huiusmodi in se sponte suscipientem in curatorem bonis præfatis, ad effectum omnes, & singulas actiones contra quoscunque mouendi, & quascunque motas actiue, passiuè pertractandi, agendi, defendendi, & prosequendi in iudicio, & extra, necnon pecunias, & credita quæcunque exigendi, & recuperandi, ad effectum, vt beneficio dictorum creditorum deponantur pœnes aliquem camporem, fide, & facultatibus idoneum, per supradictos DD. deputatum, & de exigendis, & recuperandis quoscunque quietandi, ac iura, & actiones, si opus fuerit cedi, cum clausulis solitis ad lites, & cum omnibus facultatibus, & auctoritatibus talibus curatoribus dari solitis, & consuetis, & de iure requisitis, & in similibus necessarijs, & opportunis deputauit. Dicendo eidem curator est o, & vtilia pro dictis creditoribus, & bonis facito, & in vtilia præmittito.

Et quòd ita faciet præfati DD. N. & N. proprijs, & priuatis nominibus, ac vt principales principaliter, & solidum scientes, se, &c. Spontè, & pro dicto A. fideiusserunt, & promiserunt, quos DD. N. & N. sic promittentes præfates, &c. dictus Dominus A. à fideiussione, & promissione huiusmodi indemnes pœnitit, & sine damno releuare promisit, ita quòd, &c. alias, &c. De quibus, &c. Pro quibus præmissis, &c. Super quibus omnibus idem R. P. D. Locumtenens, vt supra, pro Tribunali sedens, ad petitionem, & instantiam dictorum DD. deputatorum auctoritatem suam, qua fungitur, & dictæ suæ Curia decretum interposuit, supplendo omnes, & singulos tam iuris, quam facti defectus, si qui forsan in præmissis interuenerint, omni meliori modo, &c. Super quibus, &c. Actum, &c. præsentibus testibus, &c.

Deinde, & incontinenti coram eo R. P. D. Locumtenente in loco, vbi supra, pro Tribunali sedente, meq; Notario, &c. comparuit idem D. A. curator, vt supra depu-

tatus cum præsentia, decreto, & auctoritate dicti R. P. D. Locumtenentis constituit eius, & dictorum bonorum dicti N. vel illius creditorum, & deputatorum prædictorum actorem, Dominum B. in Romana Curia causarum Procuratorem, presentem, & onus huiusmodi in se spontè suscipientem, ad omnes, & singulas dictorum bonorum, seu illorum creditorum dicti N. lites, & causas, ciuiles, & criminales, prophanas, meras, & mixtas, motas & mouendas, actiue, & passiuè, contra quascunque personas, &c. In quocumque foro, siue iudicio, atque instantia, & coram quibuscumque DD. Iudicibus comparandum, agendum, &c. Cum clausula ad lites, & generaliter, &c. Promittens, &c. releuans, &c. Super quibus omnibus idem D. A. Curator petijt à præfato R. P. D. Locumtenente auctoritatem suam, & dictæ eius Curia decretum interponi, qui R. P. D. Locumtenens, vt supra, pro Tribunali sedens, causa cognita, suam, & dictæ suæ Curia decretum, & auctoritatem interposuit, suppletis, &c. Super quibus, &c. Actum Romæ, vbi supra, præsentibus quibus supra testibus, &c.

Nec præscriptas formulas prætereundas, sed hic omninò tanquam ne dum in R. P. D. Auditoris Camera, verum etiam omnibus alijs Vrbs, & aliarum Ciuitatum Tribunalibus, necessarias, conscribendas fore centui.

Quoniam eueniente casu decoctionis alicuius mercatoris, qui timore carcerum statim fugam arripit, & relictis quampluribus bonis iuribus, & actionibus, in quibus succedunt illius creditores, qui ad effectum eorum credita consequendi, & eorum actiones contra quoscunque in iudicio, & extra experiendi, pro validitate processus de super faciendi, curent ad præscriptam deputationem deuenire, cuius formam tanquam huic rei conuenientem superius scripsi.

De forma instrumenti, quod extra iudicium exemplatur.

Cap. LVII.

Transumptum, siue exemplum extractum parte non citata, non probat.

HOc est exemplum cuiusdam instrumenti, &c. sumpti ex protocollo q. N. Notarij, & manu ipsius Notarij scripti, quod fideliter exemplati, nihil addens vel minuens, quod sensum immutet, vel variet intellectum, cuius tenor talis est, videlicet. In nomine Domini Amen, &c. Deinde adiunge tibi duos, vel tres tabelliones, cum quibus diligenter auscultabis ipsum exemplum cum authentico, & si inuentum fuerit concordare vnusquisque illorum posito suo signo se subscribat hoc modo.

Ego P. tali auctoritate Notarius hoc exemplum vna cum infra scriptis A. & B. Notarijs publicis manu præsentis N. scriptum fideliter, & diligenter auscultavi, & quia vtrunque concordare inueni, me talem subscripsi.

Alius quoque Tabellio se subscribat hoc modo.

Ego A. tali auctoritate Notarius hoc exemplum vna cum supra dicto P. & infra scripto B. Notarijs iuxta authenticum scriptum manu supra dicti Notarij scriptum fideliter auscultavi, vt supra proxime dicitur.

Postremo vero tu Tabellio, qui exemplasti, posito tuo signo, sic scribes. Ego B. tali auctoritate Notarius, hoc instrumentum iuxta authenticum manu prædicti Notarij, scriptum fideliter exemplavi, & postmodum cum prædictis P. & A. diligenter auscultavi.

Nota tamen quod idem supra dictus modus in iudicio contentioso non probat exemplum, nec valet ex eo exactio fieri, sed tantum vt solam memoriam faciat, vt extra c. 1. de fid. Instrum. & in authen. si quis in aliquo C. de eden. in §. nunc dicendum ver. & generaliter.

De forma exemplationis alterius instrumenti, in forma probanti.

Cap. LVIII.

2. **N**otarius debet scribere exemplum, prout iacet in originali.
3. **N**otarius non potest re-assumere exemplum instrumenti alterius Notarij.

4. *Secus de mandato Iudicis.*

5. *Requisita pro re-assumptione Instrumenti rogati per Notarium viuentem, impeditum longa absentia.*

6. *Notarius rogatus potest extendere clauseulas consuetas.*

7. *Quando Notarius subrogatus possit illas extendere.*

IN Dei nomine Amen, &c. Anno, &c. D. A. Comparuit coram magn. D. B. Iudice, &c. illi humiliter supplicauit, ac instanter petijt, quod instrumentum, cuius forma inferius sequitur, faceret in publicam formam redigi, cum ob verustatem ipsius propter difficultatem probationis, à iure suo cadere posset, ipso instrumento pænitus antiquato. Qui magnificus D. B. Iudex, &c. volens probationibus subuenire, & ne veritate occultata, iustitia deperiret, citatis omnibus, qui fuerint citandi, & quos res, seu negotium tangit, videlicet N. & N. ipsiq. comparentibus, & nihil releuante opponentibus, propter quod deberet huiusmodi publicatio impediri, vel etiam se contumaciter absentibus, dictoq. instrumento, vndique diligenter inspecto, & inuento non cancellato, non vitiatum, nec in aliqua sui parte abolito, mihi infra scripto Notario præcepit, vt eius tenorem in publicam formam redigerem, ad fidem perpetuam faciendum: ipsius vero instrumenti tenor talis est, videlicet. Anno, &c. ponatur de verbo ad verbum tenor, cum omnibus suis subscriptionibus, signo, & alijs qualitatibus, si quæ sint postmodum in fine dicatur. Et ego P. Notarius de mandato talis Iudicis, & ipso auctoritatem præstante, prædictum instrumentum in publicam formam redegi, quia præsens fui in omnibus supra dictis, & ipsum originale vidi, & Iudici, ac testibus ostendi, & expo- sivit, & perlegi, non vitiatum, non cancellatum, neque in aliqua sui parte abolitum, seu suspectum, neque in charta, neque in scriptura, nec in signo, si quoq. habeat. Actum in tali loco præsentibus ad hanc publicationem videndum, & audiendum N. & N. testibus vocatis, & rogatis. Hæc autem præscriptam forma perpetuam firmitatem obtinebit in Iudicio, & extra ad nos. per Specul. in sec. par. lib. 2. in §. ostenso, sub num. 7. & sequen. de instrum. editio.

Aduertendum est tamen, quòd Notarius debet exemplare, & abbreviare, prout iacet in prothocollo, & quod ita de consuetudine vimur, in tantum quod si in originali, vel prothocollo est aliquid non intelligibile, quod nihilominus debet scribere de verbo ad verbum, prout iacet, vt per Iason in l. idem credendum vers. quarto adde sub nu. 12. ff. de liberis, & posthumis.

Iam diximus de reassumptione, siue exemplatione contractus ex prothocollo Notarij mortui. Modo non inutile referendum duxi aliqua alia de reassumptione instrumenti rogati per Notarium viuentem, qui se ab Vrbe absentat, vel aufugit, & qui moram trahit in longinquis partibus, in quo breuiter erit dicendum, quod pars, quæ contraxit, petit quod sibi prouideatur de reassumptione dicti instrumenti per alium Notarium, attenta absentia, seu rebellione dicti Notarij.

Et dubium facit, quia viuente Notario, qui fecit instrumentum, non potest ex prothocollo ipsius viuentis alter Notarius reassumere publicum instrumentum, per text. in auth. de tabell. Alexan. in 1. volum. conf. 129. & voluit Anton. de Butr. in cap. cum P. tabellio circa finem de fide instrument. Bene tamen Notarius, qui fuit rogatus, si est impeditus potest committere alteri Notario, quod de contractu, de quo fuit rogatus, alter Notarius, reassumat instrumentum, & ipse postea subscribat, vt per eundem Anton. in cap. inter dilectos 8. colum. de fid. instrument. Si ergo Notarius impeditus, potest hoc alteri Notario committere; ergo hoc idem potest committere Iudex ordinarius, attento impedimento Notarij rogati, iuxta Abb. in d. cap. cum tabellio, vbi ponit octo requisita de reassumptione instrumenti, rogati per Notarium mortuum, seu viuẽtem impeditum, vel absentem. Primum, vt reassumptio fiat ad petitionem eorum, quorum interest. Secundum, vt faciat auctoritate Iudicis. Tertium, vt ille, qui reassumit sit Notarius. Quartum, quod fideliter nihil mutando, addendo, vel detrahendo reassumat. Quintum, quod redigat in publicam formam. Sextum, quod vocetur hic, quorum interest. Septimum, quod ille Notarius, qui fuit rogatus, mortuus, vel longo impedimento

detenus, vel impeditus propter longam absentiam. Octauum, quod Notarius reducat notam in prothocollo, & quod Notarius possit de mandato Iudicis reassumere propter longam absentiam, & impedimentum Notarij viuentis, attestatur Afflic. in decis. 6. sub nrm 3. & 4. Illud quoque non est prætereundum, quod licet Notarius rogatus possit extendere clausulas solitas, & consuetas, quæ sunt de natura contractus, vt post alios per Iason. in l. idem credendum ff. de liber. & posthum. sub nu. 10. in fine. Secus tamen dicendum erit in alio Notario illi mortuo subrogatus vult talem extensionem facere, ex coniectura præcedentium, & sequentium, vel consuetudine illius alterius Notarij; & non potest, quia ista spectant ad examinationem Iudicis, aut iste Notarius subrogatus vult talem extensionem facere, ex clausulis consuetis communiter apponi per Notarios illius loci, & tunc dicitur, quod bene hoc possit facere, vt per eundem Iason. ibi sub num. 11. prope finem eodem titulo, & per Speculat. in §. ostenso in vers. quid in breuiatura. Ratio quia illa communis obseruantia inducit quodammodo Notarium rogatum in loco illo; confirmatur viua ratione, quia omnino tales clausulæ consuetæ apponi subintelliguntur, & habentur pro appositis, iuxta text. in cap. cum M. Ferrarief. de constit. & ibi not. Bald. Ant. Imol. & alij, qui dicunt ibi esse textum meliorem de iure, quod illud, quod solet apponi in contractu, habeatur pro appposito, et quod non sit scriptum.

Ad hæc nota, quod supradicti relati modi circa exemplationem instrumentorum, iam recesserunt ab aula, in Teris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ mediata, & immediate subiectis, quia in illis seruantur tantum solemnitates, traditæ à bulla edita per fel. record. Sixtum Papam Quintum, super erectione Archiuij.

De aliquibus clausulis mandati procuræ. Cap. LIX.

- 1 Clausula citra reuocationem, quid operatur.
- 2 Clausula, quod non sit melior conditio primis occupantis, quid operatur.

- 3 Clausula, & alia maiora expressis, quid operatur.
- 4 Clausula, cum potestate substituendi, quid importat.
- 5 Clausula, cum libera administratione, quid importat.
- 6 Clausula, promittens habere ratum, &c. quid importat, & quid clausula reuelans.

HÆc quoque pauca notanda visa fuerunt, ad intelligentiam nonnullarum clausularum, mandatorum procuræ, quarum singulas formas inferius habes; & primò clausula citra reuocationem, quæ communiter in eis à Notarijs conscribi consuevit; operatur vt ambo Procuratores sint insolidum constituti, vt per Bald. in rubrica C. de instito vltim. colum. ante vers. secundo quæro, & Bartol. in l. cum semel versic. sed contra ff. de tutel. & in l. si quis cum Procuratorib. §. final. ff. de Procuratoribus.

- 2 Clausula, quod non sit melior conditio occupantis, & quod per vnum fuerit cœptum, per alium perfici possit, operatur etiam, quod quilibet sit Procurator insolidum, & vnus possit finire per alium inchoata, non tamen locus sit præuentioni, Bart. & Doctor. in l. pluribus ff. de Procurator. contrarium not. in cap. si duo de Procurat. in sexto, & Bart. Cep. in rubr. de verbor. signif. 16. col.
- 3 Clausula, & ad alia maiora expressis, & quæ exigunt speciale mandatum, quid importet, vide per Iu. de Prat. in l. Pomponius in princ. & in l. Procurator cum libera ff. de Procurat. & Cardin. in clem. 2. q. 16. extra de Procurat.
- 4 Clausula, cum potestate substituendi, semel & pluries, &c. operatur, quod Procurator substituens non desinit esse Procurator; secus tamen sine dicta clausula, Bart. in l. quod si forte §. quid ergo circa fin. §. legit. & in l. vero Procuratori ff. de solut.
- 5 Clausula, cum libera, & generali administratione omnium bonorum, &c. facit quod Procurator potest exigere, nouare, sacramentum deferre, & aliud pro alio permutare, vt per Specul. in tit. de Procurat. in §. vt autem sub num. 15. & quod etiam transigere, firmat Ias. in l. transactionis sub nu. 7. C. de transact.

6 Clausula promittens habere ratum, & firmum, &c. Operatur, quod ex quo de mandato constat, Dominus cogatur ratum habere, vt per eundem Speculator. ibi sub num. 12. eodem titulo. Cum autem verba mandati in matrice sunt cæterata, & ambigua, & valde dubitetur an insolidum, vel simpliciter fuerint constituti Procuratores, si mandatum plenum erit clausulis illis, vt puta absentes, tanquam præsentem, ibi generaliter, & ibi si talia, ibi promittens, & ibi reuelans; eo enim casu iuste potest fieri declaratio, eos insolidum constitutos, præcipuè ex facultate limitata, quæ necessariò hoc etiam infert; Rot. diuersi. decis. 8. num. 1. & sequen. par. 2. Pute. decis. 98. lib. 3. Bald. in rubrica C. de exercit. num. 13.

- 1 **C**ontractus ita fiunt de die, sicut de nocte.
- 2 Tria luminaria videntur necessaria in contractibus, & vltimis voluntatibus de nocte faciendis, & quare.
- 3 Falsitas magis timetur in vltimis voluntatibus, quam in contractibus.
- 4 Testes debent esse in presentia testatoris.
- 5 Statutum disponens testamentum tempore noctis sine luminibus fieri posse, nullum est.
- 6 De tribus luminaribus, circa contractus, obseruantia est in contrarium.
- 7 Qua nam dies sit apponenda per Notarium in contractibus, & vltimis voluntatibus nocturno tempore faciendis.

Præscriptæ quinque, vel sex formulæ Instrumentorum, fuerunt sumptæ ex Formulario Neapolitano, & idè satis prolixæ videntur, quas Notarij in facti contingentia (substantia non mutata) ad breuiorem formam reducere curabunt, quod nunc alijs impeditis negotijs facere non valui, reseruan. nihilominus me, ne dum ad id faciendum; verum etiam omnia alia instrumenta, sic extra ordinem posita, ad meliorem ordinem, in alia proxima (Deo dante) facienda impressione redigendum.

Et antequam huic meo libello extremam manum apponam; hæc tantum pauciora

scitu necessaria rememoranda esse censui, vt puta, quòd licet contractus, & vltimæ voluntates ita fieri valeant de die, sicut de nocte, vt in l. testium. §. posse de testam. Dec. in cap. consuluit de off. delegat. tamen erit aduertendum, quòd in illorum confessione, tria saltem luminaria videntur necessaria, ad text. in l. 1. §. tria luminaria. ff. de ventre in spsi. cum simi. not. gloss. in l. non minorem in ver. secunda hora, & ibi Bart. sub num. 4 C. de transfactio. vbi assignat rationem, quia testes debent cognoscere partes, quod non bene fit in obscuro: in tantum, quòd si celebrentur, sine luminibus, sunt nulli. Ias. in consil. 50. sub num. 1. & 2. vbi loquitur, tam de contractibus, quàm vltimis voluntatibus, in quibus multo fortius sunt necessaria; quia in his agitur de maiori periculo, & magis timetur falsitas, vt in l. iubemus. C. de testamen. & l. fin. C. de fideicom. tùm etiàm, quia testes debent esse in præsentia testatoris, & eum ad oculum videre. l. si non speciali, & l. si vnus, C. de testamen. quæ sine difficultate videntur procedere: cum licet statutam disponat testamentum tempore noctis fieri posse, sine luminibus; non tamen teneret tanquàm iniquum, & falsitatis nutritium, vt per eundem Ias. d. consil. 50. num. 9. His autem, quæ dicuntur de tribus luminaribus, circa confessionem contractuum, licet iuris sint, obstat tamen contraria obseruantia. Amplius prospiciant notarij, quòd in celebratione contractuum, & vltimarum voluntatum facienda, ante mediam noctem, scribant actum de quo rogantur, sub die præcedenti. Si verò post mediam noctem die sequenti, quia tam de iure, quàm de consuetudine dies à media nocte incipit, vt in d. c. consuluit eodem tit. l. more Romano. ff. de ferijs.

Qui testamentum facere possunt vel non. Cap. LXI.

Diximus supra in cap. 41. huius primi libri de Testamentis illorumque diuersis formulis, præscribendo etiam verbis, quibus apparenter demonstrantur personæ, quibus iure prohibita est testamenti factio, sed quia non solum legem,

sed etiam legis rationem scire, optimum est: pro maiori igitur tabellionum intelligentia, & vt ipsi sciant eos, qui possunt, & non possunt testamentum facere, & quare; Ideo non inutile visum est, hic repetere ea, quæ ad hoc magis explicitè referuntur in summa Azonis in sextum librum Codicis in rubr. qui testamentum facere possunt, vel non, vbi habetur, quod sunt 13. numero, quibus non licet facere testamentum. vt puta filius familiaris, ianubus, furiosus, prodigus, cæcus, mutus, damnatus ad mortem, obfes, intestabilis, & de statu incertus, is cui lege est interdictum, seruus, & monachus. Quod dictum est primo de filio familiaris. obtinet etiam si pater ei concedat testari, est enim testamenti factio publici, non autem privati iuris. Patre tamen consentiente potest donare causa mortis, filij enim familias milites in armata, vel litterata militia, possunt facere testamentum in castrensibus, vel quasi castrensibus peculio. Impuberes, certum est, quòd non possunt facere testamentum: quia non habent animi iudicium. Et dicuntur impuberes, mares, qui non compleuerunt 14. ann. feminae, quæ non compleuerunt 12. ann. compleuisse autem videntur quando tetigerunt aliquam horam vltimi diei: Item furiosus testari non potest, quia non est sue mentis: si tamen habuerit dilucida interualla, eo interim licet ei testari: tamen compleatur testamentum antequam superueniat furor. Item prodigus, cui bonorum administratio interdicta est, testari non potest, sicut etiam nec potest aliquid de bonis suis alienare. Item mutus testari non potest, si ponamus eum esse mutum, & surdum ipsa natura: si autem mutus esset, & surdus accidentaliter si quidem ponamus eum scientem litteras, poterit testari, & codicillos facere. Si tamen manu sua scribat testamentum, vel codicillos, vel scribat per alium: si tamen à principe impetrauerit. Idemque est multò magis si ponamus aliquem esse mutum, & non surdum ex accidenti, quod tamen raro consuevit accidere: nam naturaliter si mutus est, debet esse, & surdus, surditas autem sola numquam est impedimentum tale, ne fiat testamentum, siue sit ex accidenti, siue à natura. Rarò tamen (imò impossibile est) aliquem esse surdum natura,

& non mutum: nam si mutus non natura, impossibile est, quod non audiat, si quis supra eius cerebrum clamet, lex autem prohibitiua loquitur de eo muto, qui nihil eloqui potest; secus de eo, qui tardè loquitur. Cæcus testari non potest, nisi quadam speciali adhibita solemnitate: debet enim vocare septem testes, & tabularium, & coram eis exprimere se velle testari sine scriptis, & hæredum, quos instituit nomina, & dignitates, & indicia debet exprimere, & legata designare; & hæc omnia scribenda sunt à tabulario, vel coram testibus tunc vel si fuerant ante scripta coram testibus, debent recitari. Et cæcus debet profiteri illud esse suum elogium, & ipsam esse dispositum ex sui animi sententia, & in fine debet sequi subscriptio testium. Item eorundem, & tabularij signacula debet supponi. Quod si tabularius inueniri non potest, octauus debet testis adhiberi, vt quod tabulario supradicto modo commissimus, per octauum testem capiat effectum. Quod testamentum licet multam habeat similitudinem cum eo, quod fit in scriptis, tamen lex vocat hoc testamentum nuncupatiuum. Item damnatus ad mortem testamentum facere non potest, siuè sit damnatus, vt moriatur, siuè vt fiat seruus poenæ, siuè deportatus sit in Insulam. Relegari autem, quia non amittunt libertatem, vel Ciuita-

tem, testamentum facere possunt; si tamen quis eorum fuerit damnatus, & appellauerit interim testari poterit. Milis tamen, & si damnatus sit de crimine capitali testari potest.

Item non possunt testari, qui dati sunt, loco captiuorum, hostibus Populi Romani, & illi appellantur obsides. Item damnatus ob crimen famosum intestabilis est; sed quæri potest, nunquid quilibet infamis prohibeatur facere testamentum, & quod non prohibeatur Azon. ibi tradit. Item de statu suo dubitantes, vel errantes, non possunt testari; vt qui nesciunt se manumissos, vel emancipatos, vel dubitant de eo. Item is, cui lege interdicitur bonis, vt hæretici, & rei perduellionis testari non possunt. Item seruus testamentum facere non potest. Hæc omnia habentur in prædicta Summa Azonis in prædicta rubrica, qui facere testamentum possunt, vel non per totum, ad quam, & alios ibi citatos Doctores pro maiori præmissorum intellectu recurrit: horum autem testamentorum formulas habes tam superius, quam inferius, quæ licet, & præmissis saltem quo ad profectos, superflue scriptæ videantur, tamen cum tironibus satis sunt profuturæ, ideò non ab re eas ad extensum hic scribere visum est.

Finis Libri Primi.

SALLVSTII TIBERII A CORNETO LIBER SECVNDVS.

De varijs , & diuersis Procuratorum Constitutionibus,
Caput Primum.

Procura ad capiendam hereditatem, & bonorum illius possessionem.

Dominus N. Frater germanus, ac hæres testamētarius, vt asseruit dict. D. prout testamento desuper penes acta D. Antonij Guidotti Notarij de Anno 1570. seu &c. rogato constare, asseruit principalis, &c. citra, &c. spōtē, &c. constituit, &c. eius Procuratorē, &c. D. M. absentem, &c. ad ipsius d. constituentis tanquam hæredis præfati vniuersalis nomine, & pro eo hæreditatem dicti q. B. eius fratris ad ipsum d. constituentem tanquam hæredem prædictum spectantem, & pertinentem, cum beneficio legis, & inuentarij, vel simpliciter, prout ipsi d. Procuratori suo prædicto videbitur, & placuerit, ad eundem, capiendum, & apprehendendum, inuentariumq; omnium, & singulorum bonorum mobilium, & immobilium, vbiunque existentium, necnon creditorum, & nominum debitorum ad ipsam hæreditatem, & ad ipsum d. constituentem, tanquam hæredem prædictum, quomodolibet spectan. & pertinent. si opus fuerit, fieri, confici, inchoari, & perfici in forma solita, & consueta, petendum & faciendum, omniumq; & singulorum bonorum mobilium, & immobilium rerum, & actionum ad ipsam hæreditatem, vt supra spectan. & pertinent. possessionem realem, actuaalem, & corporalem nanciscendum, adipiscendum, apprehendendum, &

adeptam, & apprehensam continuandum, & in ea manuteneri, & conseruari petendū, & obtinendum, & quoscunque testes desuper necessarios, & opportunos inducendum, inductosq; examinari, & postquam examinati fuerint, eorundem testium dicta, attestationes, & depositiones publicari petendum, omnesq; & singulos actus desuper necessarios, & opportunos, ac fieri solitos, & consuetos faciendum, & obseruandum, &c. ac quæcunque instrumenta desuper necessaria, & opportuna, cum pactis, clausulis, &c. per quosuis Notarios fieri, rogari, & stipulari petendum & faciendum, ac in animā ipsius D. Constituentis, quodcunque iuramentum desuper necessarium, & opportunum præstandum, &c. Et generaliter, &c. Promittēs, &c. Releuans, &c. Super quibus, &c.

Alia ad renunciandum hereditati.

IN mei, &c. N. fil. q. O. hæres testamētarius q. d. A. eius patris, prout asseruit, constare instrumento testamētarij huiusmodi, rogato per B. Notarium publicum Cortonenfis, sub anno, &c. ad quod, &c. asserens tanquam filium, & proximiorē, vna cum alijs filijs eiusdem d. O. eius patris, qui ab intestato deceffit in hereditate dicti eius patris, etiam ex dispositione iuris forsā succcessisse, & succedere. Nolens idem N. ex certis, iustis, & rationabilibus causis iure huiusmodi vti, sed hæreditati paternæ huiusmodi, sibi, vt præfertur, forsā delatæ, ac omni

omni iuri, super ea quomodolibet competens. renūciando, prout præfenti actu medio iuramento tactis, &c. renūciavit solemniter, &c. renūciat, ac ipsam hæreditatem paternam adire, nolle, nec omnino intēdere, prout non intendit, nec minus vult, declarat, &c. declarat, citra, &c. spontē, &c. constituit, &c. eius Procuratorem, &c. M. absētem, &c. ad ipsius, &c. renūnciationem, recusationem, &c. declarationem per ipsum, vt præmittitur factam iterum, & de nouo, ac quando & quoties opus fuerit, cum solēnitatibus, clausulis, & cautelis desuper opportunis faciendū, illamq; dictis alijs filijs prædictis prædicti q. O. eius patris, ac hæredibus eiusdem, ac alijs, quibus opus fuerit intimandum, insinuandum, & notificandum, ac ad eorum, & cuiuslibet ipsorum notitiā deducendum, & deduci petendum, & faciendum, omnesq; & singulos actus, & protestationes desuper requisitas, & requisitas obseruandum, ac quæcunque instrumenta desuper necessaria, &c. vt in præcedenti procura. Et generaliter, &c. Promittens, &c. Releuans, &c.

Alia ad imponendum censum.

IN mei, &c. A. principalis citra, &c. spontē, &c. constituit, &c. eius Procuratorē, &c. B. absētem, &c. ad ipsius, &c. vnum annum perpetuum censum scut. 150. monetæ, super quibusvis eiusdem constituētis bonis stabilibus, ipsi Procuratori benē visis vbilibet existen. in fauorem N. imponendū, constituendum, & assignandum, dictumq; censum sic impositum, & assignatum, eidem N. pro pretio, & nomine pretij scut. 150. similibus vendendum, cedendum, & concedendum, censum huiusmodi de semestri in semestri, & in fine cuiuslibet semestris, eidem N. soluere, & bona, super quibus census huiusmodi impositus extiterit, sunt ipsius constituentis libera, & expedita, & nulli alteri obligata, alienata, donata, seu alijs quomodolibet adiudicata, quodq; in præiudicium census huiusmodi, idem constituens nihil fecit, nec facturum esse apparebit, immo illum fore, & esse benē, rectē, & legitime impositū, & assignatum, & sic tanquam talem facere cōsentire omnem personam de, & super dicto censu, vt supra imponen. ius, & interesse, quomodolibet

haberi. seu habere prætendem. litemq; non inferre, nec inferenti quomodolibet consentire, quinimō omnē litem, desuper forsitan mouendam in eundem constituentem suscipien. suscepiamq; eiusdem constituētis sumptibus, &c. prosequi, &c. pariter & finire, & de euictione vniuersali, & particulari dicti census, vt supra imponen. in forma promitten. fideiussorem, seu fideiussores huiusmodi census, vt supra imponendo, vti principales principaliter, & insolidum, tam de censu soluendo, consensu præstando, litem suscipiendo, & defendendo, ac de euictione vniuersali, & particulari dicti census. Et demum omnibus alijs continendis in instrumento census huiusmodi, vt supra imponendi accessuros, dandum & præstandum, illosq; seu illum indemnes, & penitus sine damno releuare, & conseruare promitten. ita quod, &c. Et super præmissis vnum, seu plura instrumenta, cum clausulis & cautelis desuper necessarijs, & opportunis, & sibi Procuratori benevisis, per quosuis Notarios fieri, rogari, & stipulari petendum & faciendū, & pro promittendorum per d. eius Procuratorem desuper firmiori obseruatione, & adimplemento, ipsum cōstituentem, eiusq; hæredes, & successores, suaq; & prædictorum bona, &c. In quauis valida, et Cam. Apostolicæ forma, cum clausulis, &c. obligadum, &c. ac in animam ipsius constituentis, quodcunque iuramentum desuper necessarium, & opportunum præstandum, &c. dictaq; scut. 150. à prædicto N. & alijs, quibus opus fuerit, exigendum, &c. ac habuisse, &c. & recepisse confitentum, deq; exactis, &c. quietandum, &c. & quascunque quietantias, etiam iuramento vallatas dandum, &c. Et generaliter, &c. Promittens, &c. Releuans, &c. Super quibus, &c.

Alia ad vendendum amplissima.

AD ipsius, &c. portionem, seu partem cuiusdam Domus, sitæ in Ciuitate N. cui ab vno sunt bona A. ab alio bona B. & alio lateribus domus C. saluis, &c. si qui, &c. cum eius membris, & pertinē. ad ipsum constituentem, spectantem, & pertinētem, & quam pro indiuiso habet cum DD. N. & N. eius fratribus, personæ seu personis, ac pro pretio, seu pretijs reperibilibus,

et sibi Procuratori bene visis vendendum, dandum, cedendum, concedendum, & alienandum, iuraq; & actiones in fauorem emētium, cedendum, dictosq; futuros emptores in locum ius & priuilegium ipsius constitutis ponendum, Procuratoremq; seu Procuratores irrevocabiles medio tactis, &c. dictos futuros emptores ad dictā portionis seu partis domus, eum illius membris, & pertinentijs prædictis, vt supra, vendendū, &c. possessionem realem, actualem, & corporalem propria auctoritate, vt in rem propriā capiendū, & apprehendendum, constituendum; & donec dicti futuri emptores, seu emptor dictæ portionis, seu partis dictæ domus, & aliorum prædictorum possessionem realem, & actualem apprehenderit, seu apprehenderit præcario, & ipsorum emptorum futurorum, respectiue nominibus se tenere constituens, & recognoscens. Necnō quod pars, siuē portio domus prædictæ ad ipsum constituitur. vna cum membris, & pertinentijs prædictis pleno iure domini, seu quasi spectat, & pertinet, & quod nulli alteri personæ illam vendidit, dedit, cessit, concessit, &c. seu quomodolibet alienauit, &c. nec quicquam in præiudicium huiusmodi futuræ venditionis, nec contractus venditionis prædictæ, vt supra fieri fecit, nec facturum esse apparebit, nec non de euctione dictæ partis domus, vt supra vendendi, vna cum iuribus præfatis, vniuersali & particulari, in forma iuris valida, licet non inferendo, immō suscipiendo, faciendo consentire oēm personam, in fauorem futurorum emptorum promittendum, promissionesque quascuq; & cautelas desuper necessarias, & opportunas faciendum, instrumentumq; seu instrumenta, &c. extendere clausulam, ad obligandū, constituendū, pretiumq; seu pretia ex dicta portione, seu parte domus, vt supra vendendi, a dictis futuris emptoribus, & alijs quibus opus fuerit exigendū, &c. ac habuisse, &c. confessis quietas, &c. & quascunque quietantias, et iuramento, & alio quouis robore vallas, dandū, & faciendum, & generaliter, &c. & promittens, &c. releuans, &c.

Alia ad interesse examini, in partibus fieri.

A Dipsius, &c. Examinari super articulis, pro parte ipsius constituendis in

litteris missis, loco litterarum remissorialium per R. D. A. C. decretis, inclusis, coram Reuerendissimo D. Archiepiscopo Ianuen siuē eius in spiritualibus, & temporalibus Vicario, ad instantiam ipsius Constituentis contra D. N. fiendo interessendum, testesque desuper inducen. illosque iurare viden. eorumque dicta, & attestationes recipi, & admiti peten. & obtinen. Testesque se examinari subijcere volentes per cenuras, & poenas Ecclesiasticas cogi, & compelli petendum, & obtinendum, processumque desuper in forma solita, & conuicta fieri, & fabricari peten. illumq; clausum, & sigillatum per personam confidentem ad Urbem, & eidem Reuerendissimo D. A. C. siuē eius R. P. D. Locumtenenti transferri petendum, & instandum, ac faciendum, & generaliter, &c.

Alia quando plures Procuratores constituantur coniunctim.

A Principaliter citra, &c. Spontē, &c. constituit, &c. eius Procuratores, &c. N. N. & N. præsentēs, &c. coniunctim tamen, & vnitē, ita quod infra scriptis peragen. vnus eorum absque alio agere, pertractare, & procurare, seu facere nequeat; sed in omni negotio ipsius constituentis, prout infra continen. pertractan omnes prædicti coniunctim interuenire habeant, & non alias, &c. præterquam in casu mortis, vel absentia ab Vrbe, aut alterius iusti impedimenti, alterius ex dictis Procuratoribus, tunc & eo casu Procurator, vt præmititur impeditus, vel discessurus, ab Vrbe, cum consensu prædictorum aliorum Procuratorum, seu alterius eorum, possit alium eius arbitrio Procuratorem, seu Procuratores substituere, cum infra scripta, vel limitata potestate. Idque vt supra intelligatur in euentum mortis, videlicet, qui superstitēs Procuratores coniunctim, vt supra, & non alias, similiter vt supra agere, habeant ad ipsius, &c.

Reuocatio Procuratorum.

N Afferens se alias ad nonnullas eius lites, & causas, & alia eius negotia peragenda, & pertractanda constituisse varios, & diuersos Procuratores, cum plena

plena facultate agendi, exigendi, quietandi, & alia faciendi, & pertractandi, prout in diuersis procuratorum mandatis, per acta diuersorum Notariorum rogatis, plenius continetur; spontè, &c. ex certis causis animi suum mouentibus, omnes & quoscumque Procuratores per eum hactenus quomodolibet constitutos, & ab eis forsân substitutos reuocauit, & omnem facultatem eis quomodolibet concessam, & attributam abstulit. Inhibens ne de cætero sub nullitatis vitio audeant, seu aliquis eorum audeat, se in eius negocijs quouis modo immiscere. Protestans, &c. super quibus, &c.

Alia ad reuocandum Procuratores constitutos.

AD ipsius, &c. omnes, & singulos eius Procuratores, hactenus per eum quomodolibet, & per quosuis Notarios cum quouis auctoritate, & facultate constitutos, si ipsi Procuratori videbitur, & placuerit reuocandum, reuocationemque huiusmodi prædictis Procuratoribus, vt supra reuocandis, intimandum, insinuandum, & notificandum. Inhibitionesque ac protestationes desuper fieri solitas, & consuetas, necessarias & opportunas, iisdem Procuratoribus reuocandis, faciendum, &c. & generaliter, &c.

Alia ad exequendum mandatum executionum obren.

AD ipsius, &c. mandatum executionum, nuper ab Illustriss. & Reuerendiss. P. D. A. C. eius R. P. D. Locumtente ad ipsius constituen instantiam, contra, & aduersus quendam N. pro scutis 50. monetæ, necnon iulij 35. pro expensis dicti mandati sub die N. mensis N. proximi præteriti, per acta mei, &c. decretum & relaxatum, iudicibus in dicto mandato nominatis, & alijs quibus opus fuerit, præsentandum, intimandum, insinuandum, & notificandum, illudq; & omnia & singula in eo contenta exequen. debitq; executioni demandari, peten. facien. & obtinen. nec pro reali, & effectuali ipsius monetæ executione, & crediti prædicti, necnò aliorum b. 80. occasiones processus desuper facti per ip-

sum constituentem expositorum consecutiones, omnes & singulos actus desuper fieri solitos, & consuetos, contra dictum N. &c. eius bona facien. & obtinen. dictaq; scuta 50. & iulij 33. pro dictis expen. necnon alijs 30. per dictum D. Constituentem expositis ab ipso N. & alijs, quibus opus fuerit exigendum, &c. Extende clausulas ad exigendum in forma.

Alia ad capiendum possessionem beneficij, exigen. fructus, & locandum.

ACui nuper, seu alias, vt asseruit, de Parrochiali Ecclesia sub sancti Pauli inuocatione Terræ, siue loci N. M. Dioc. per liberam resignationem N. tunc dictæ Parrochialis Ecclesiæ Rectoris in manibus Sanctissimi Domini Nostri Papæ spontè factam, auctoritate Apostolica prouisum, seu prouideri, concessum extitit, prout in litteris Apostolicis, desuper vt asseruit expeditis, plenius continetur; principalis, &c. citra, &c. spontè, &c. constituit, &c. eius Procuratorem, &c. B. absentem, &c. ad ipsius, &c. dictæ Parrochialis Ecclesiæ, iuriumq; & pertinetiarum eiuſdem, ac annexorum quorumcunque possessionem realem, actualem, & corporalem capiendum, apprehendendum, nanciscendum, & adipiscendum, captamque, & apprehensam, ac adeptam continuandum, ac omnes & singulos actus possessorios in similibus fieri solitos, & consuetos, necessarios & opportunos faciendum, & obseruandum: necnon quatenus opus fuerit, & si, & quatenus fieri consueuerit, iuxta formam, tenorem, & contentiam, dictarum litterarum Apostolicarum, de obseruandis statutis, & consuetudinibus dictæ Parrochialis Ecclesiæ, ac quodcumque licitum, & honestum iuramentum in animam ipsius D. Constituentis desuper necessarium, & opportunitum præstandum, dictamque Parrochiam Ecclesiam, illiusque possessionem nomine ipsius Constituentis, vt supra tenen. regen. & gubernan. ac in diuinis inferuen. tenerique regi, & gubernari, ac in diuinis inferuiri faciendum: Cappellanumque seu Cappellanos, qui dictæ Parrochiali Ecclesiæ laudabiliter in diuinis inferuiant, ponen. & amouen. ponique, & amoueri facien. seq. Constituentem

in Dominum, & Patronum dictæ Parrochialis Ecclesiæ, à quibus opus fuerit recognosci, sibiq; de omnibus, & singulis eiusdem Parrochialis Ecclesiæ fructibus, &c. Responderi petendum, & faciendum, omnesq; & singulos ipsius Ecclesiæ, terras domos, possessiones, vineas, prata, nemora, silvas, & alia quæuis bona, pro pretio, siue pretijs, temporeq; seu temporibus, annuaq; responsione, afflictu, locatione, & arrenda, reperibilibus, & ipsi Procuratori beneuolentibus, locandum, dislocandum, afflictandum, & arrendandum, ac in afflictum, & arrendam, & locationem, dandum, & concedendum, dictisq; afflictus, responsiones, & arrendas ab afflictuarijs, arrendatorijs, locatorijs, inquilinis pro tempore existen. & alijs quibusuis personis, quibus opus fuerit exigendum, etc. extende clausulas ad exigen. in forma, vna cum clausula ad obligan. constituen. extensa, et generaliter, et.

Alia ad consentiendum reservationi pensionis.

AD ipsius, etc. Ex causis in supplicatione, seu litteris exprimen. et sibi bene visis, reservationi, constitutioni, et assignationi vnius, seu plurium pensionum annuarum, citra tamen centum ducatorum auri de Camera summa, et non vltra, super fructibus Canonicatus, et Præbendæ, Ecclesiæ N de quibus nuper ipse prouisus extitit; habita possessione, et non alias, et paghis, ac locis ipsi Procuratori bene visis, et desuper conuenien. soluen. in fauorem vnius, vel plurium personarum, et litterarum expeditioni consentiendum, et eius liberum consensum præstan. cum solitis, et consuetis clausulis, citra tamen clausulam transferendi. Necnon pro solutione earundem pensionum, annuarum, necnon dædando cautionem banchariam, seu aliam æque idoneam, et sufficientem ad contentamentum illorum, ad quorum fauorem pensiones huiusmodi reseruatæ fuerint; ac de cautione huiusmodi, seu fideiussores indemnes, etc. releuare, etc. promittendo ipsam dictam constituentem, et eius bona quæcunque in forma Cameræ Apostolicæ, cum solitis clausulis obligandum, etc. Et generaliter, etc.

Alia ad vendendum officium, & emendum alterum.

A Collector plumbi, etc. ad ipsius, etc. dictum officium collectoris plumbi, si ipsi Procuratori videbitur personæ, ac pro pretio reperibili, et ipsi Procuratori bene visis vendendum; et in illius fauorem cedendum, renunciandum, et resignandum, et renunciacionem, cessionem, et resignacionem huiusmodi, admitti petendum, et obtinendum, ac supplicationi, seu litterarum expeditioni consentiendum ac pretium dicti officij, sic vt præfertur vendendum, petendum, exigendum, etc. ac habuisse, etc. Confitendum, et de exactis, etc. Confessis quietandum, etc. Necnon quodcumque aliud officium Ro. Cur. nomine, et pro ipso constituen. emendum, et illud in personam ipsius constituentis poni, cedi, et resignari petendum, faciendum, et obtinendum pretio bene viso; et dictum pretium soluendum, et quietantiam recipiendum, et in eius animam iurandum, etiam de obseruandis statutis, et consuetudinibus Collegij dicti officij emendi, et alias necessarium. et opportunum iuramentum præstandum, et subeundum, eiusdemq; officij emendi, fructus maturandos, et debendos à deputatis dicti officij, et alijs, quibus opus fuerit petendum, exigendum, etc. et de exactis, etc. vt supra quietandum, etc. et quietantias, etc. dandum et faciendum, et iurandum. Et generaliter, etc.

Alia ad contrahendum societatem, & disidendum.

AD ipsius, etc. Quascumque societates, cum quibusuis personis, et Officialibus Rom. Cur. et super eorum officijs toties, quoties opus fuerit facien. contrahen. et in eis pecunias immitten. et imponen. et super periculo vitæ ipsius constituentis, et aliarum personarum, sibi Procuratori bene visarum, paciscen. et conuenien. fructus, ac pecunias in eis imponendas illis durantibus, et respectiue finitis, et eis disiditis petendum, exigendum, etc. ac habuisse, etc. confitendum, et de exactis, etc. ac habuisse, etc. confessis quietandum, etc. et

quie-

quietantias, etc. dandum, etc. Et dictas societates faciendas, et contrahendas, vti, quando, et quoties opus fuerit, et sibi videbitur didicendum, didictasq; intimandum et notificandum, ac in actis reproduendum, et reportandum, et beneplacita in eis apposita reuocandum, iurandum, etc. Et generaliter, etc.

Alia ad exigendum facta à muliere cum decreto Iudicis.

Coram magnifico D.N. de Ciuitate N. I. V. D. Curia Capitoline seculo Collateralis Romæ, in Regione Parionis in domo solitæ habitationis D. N. Super quadam sede lignæ a, quam pro suo iuridico et tribunali loco elegit, et deputauit. In meiq; etc. personaliter constituta, honesta mulier A. hæres q. X. vxor dicti D. N. et eidem Domino Iudici exposuit, quod cum ipsa plures, et diuersas pecuniarum, rerum, et bonorum summas, quantitates, et qualitates, aliasq; diuersa bona, tam mobilia, quam stabilia sibi à diuersis personis, quauis occasione vel causa, vti hæredi prædictæ debitas ac debendas, et debitas, ac debenda, petere, exigere, recuperare, leuare, et recipere, ac lites, differentias, controuersias, quæstiones et causas super illis, vel illorum aliquo, et illorum occasione, vel alias quomodolibet tam actiue, quam passiuè, in Romana Curia motas, seu mouendas, agere, defendere, et prosequi, aliaque eius diuersa negotia gerere, pertractare, et terminare, velit et intendat, et eius valde intersit pecunias huiusmodi, aliaque bona prædicta quanto citius exigi, recipi, leuari, et recuperari, ac lites, quæstiones, differentias, et causas prædictas agi, prosequi, ac negotia prædicta pertractari, et terminari, ac se ab illis, iure medio, eximi et liberari, ac pecunias prædictas, et alia bona, et in eius, et suorum hæredum, et successorum commodum, et vtilitatem conuerti. Et cum ipsa ad præmissa omnia faciendâ, propter honestatem, et sexus fragilitatem, ac legitima impedimenta, nequeat personaliter interesse interuenire, et ea facere; et propterea idoneo Procuratorem infra scriptum, qui præmissa omnia ipsius nomine, et pro ea diligentius faciat, exerceat, et totaliter exequatur, ipsamq; et ip-

fius iura, ac bona prædicta tueatur, et totaliter defendat constituere, eligere, et deputare decreuit, considerans hoc sibi plurimum prodesse, et præmissis legum impedimentis, eiusque inhabilitate sibi obstanti ad prædictam Procuratoris, seu Actoris constitutionem, et deputationem nequeat deuenire, nisi cum præsentia dicti D. N. eius viri, et de aliquo idoneo Curatore eidem A. qui in præmissis interueniat à dicto Domino Iudice prouideatur; et confisa de fide, probitate, et legalitate B. ibidem præsentis, et esse volentis: asserens eidem D. Iudici, nullos in Vrbe habere consanguineos, et affines, qui commodè huic actui interuenire possint, prout etiam cum iuramento tactis, etc. affirmauit; petijt sibi in curatorem, quo ad hunc actum tantum, solemniter peragendum deputari. Qui D. Iudex tandem B. præsentem, et esse volentem eidem A. præsentem, et petenti in Curatorem, quo ad actum infra scriptum elegit, et deputauit, dicendo eidem ter, esto curator, vtilia facias, et inutilia prætermittas, ipsamq; d. A. indefensam non derelinquas, et cætera facias, ad quæ de iure teneris. Qui B. curator sic deputatus promisit pro dicta D. A. vtilia facere, et inutilia prætermittere, ipsamq; indefensam non derelinquere, ac alia facere, ad quæ de iure teneris; et pro eo ibi præsens M. qui auditis, et intellectis prædictis sciens, etc. volens, etc. spontè, etc. dictæ promissioni accessit, et fideiussit, quem sic fideiubentem, præsentem, etc. idem B. indemnem, etc. releuare, etc. promisit; ita quod, etc. alias, etc. De quibus, etc. Pro quibus, etc. obligarunt se in forma Camera, etc. iurarunt, etc. super quibus, etc. actum, etc. præsentibus, etc.

Deinde eadem A. coram dicto D. N. Iudice constituta, cum præsentia, consensu, verbo, voluntate, et auctoritate dicti N. eius viri, ac dicti B. eius Curatoris ibi præsentium, et consentientium, eorumque et cuiuslibet ipsorum consensum, pariter et assensum præstantium, renunciando primo, et ante omnia auxilio Senatûs. Velleian. authent. si qua mulier l. Iul. de fund. dot. ac omnibus, et singulis alijs legibus in fauorem mulierum quomodolibet introductis, et introducendis, ac statutis, et nouis reformationibus Urbis, de quibus fuit per dictum

etum D. Iudicem certificata, & ad plenum informata, quid sint, &c. Et dixit de illis plenam habuisse, & habere notitiam sponte, &c. omnibus, &c. fecit, constituit, &c. Procuratorem suum, &c. extende procuran ad exigendum, & ad lites in forma, &c. Et generaliter, &c. Promittens, &c. Releuans, &c. Super quibus omnibus & singulis præmissis, tanquam ritè, & rectè gestis prædictus D. Iudex suam, & Curia suæ auctoritatem pariter, & decretum interponen. duxit, & interposuit: supplen. omnes defectus, si qui forsan interuenerint. Super quibus, &c. Actum ubi, & præsentibus quibus supra testibus, &c.

Ad transferendum pensionem.

AD ipsius, &c. annuam pensionem 100. scutorum auri in auro alias ipsi constituenti super Monasterij sancti N. ordinis sancti N. Diocesis N. quod A. obinet fructibus, &c. auctoritate Apostolica, reseruatam, constitutam, & assignatam pro scutis 50. similibus, & non ultra, dumtaxat in vnam, seu plures personas, dicto Procuratori bene visas. vigore facultatis & clausulæ transferen. sibi concessæ transferendum, seu cassationi, extinctioni, & annullationi dictæ annuæ pensionis pro dictis scutis 50. dumtaxat, & non ultra, consentien. & eius liberum consensum præstandum, & quod in huiusmodi translatione, seu extinctione, & cassatione non interuenit, interueniet, aut interuenire sperat, dolus, fraus, simonia labes, aut quæuis alia illicita peccatio, siue corruptela, in eius animam iurandum, & cuiusuis alterius generis licitum, & honestum iuramentum præstandum, Et generaliter, &c. Promittens, &c.

Alia Constitutio Communitatis.

IN mei, &c. congregati, & coadunati, in Terra N. Diocesis N. in domo, siue palatio Communitatis dictæ Terræ, ubi ad similia, & alia Communitatis eiusdem Terræ negotia peragen. & pertractan. Massarij, Consiliarij, & particulares dictæ Terræ N. conueniri, conuocari, & coadunari solent, & consueuerunt, omnes infra scripti citati, & vocati, vt asseruerunt, ad infra scriptum effectum fieri, pro hoc mane

per publicum proclama in locis publicis, & consuetis dictæ Terræ, vt moris est, de mandato infra scriptorum Massariorum per N. Castaldum, siue Baiulum publicum dicti loci, vt dixerunt factum; videlicet A. A. & A. Massarij dictæ Terræ, A. B. & B. Consiliarij electi, & assumpti consilium nuncupatum, delli otto representantes, & ultra duas partes dicti Consilij exceden. necnon C. C. & C. particulares personæ, & homines dictæ Terræ N. totam Communitatem dictæ Terræ representantes, asserentes se esse maiorem, & sanio rem partem eiusdem Communitatis, vlti a duas partes hominum, & particularium dictæ Terræ exceden. nomine totius præfatæ Communitatis, cum præsentia, assistentia, & auctoritate N. Vicarij dictæ Terræ N. subrogati, vt asseruerunt per M. Vicarium dictæ Terræ, pro Illustrissimo, & Excellentissimo D. N. Domino, & Patrono dictæ Terræ, Electus & deputatus, & sic eiusdem loci Iudicis ordinarij, præsentis assistentis, &c. citra, &c. sponte, &c. constituerunt, &c. dictæ Communitatis Procuratores, &c. N. N. extende procuram quam volueris. Et generaliter, &c. Promittentes, &c. Releuantes, &c. Super quibus, &c. præfatus tanquam ritè, rectè, & legitime factis, prædictus D. Vicarius, vt supra subrogatus, super quodam banco ligneo in dicta domo existent. pro tribunali, quem locum, & quam sedem pro suis idoneis, & iuridicis, quo ad supra dicta, & infra scripta peragenda, loco, & tribunali elegit, & deputauit, sedente causa cognita suam, & Communis dicti loci auctoritatem, pariter & decretum interponen. duxit, & interposuit, supplendo, &c. Super quibus, &c. præsentibus.

Ad vendendum pro muliere, cum decreto Iudicis.

COram magnifico, &c. constituta A. relicta q. B. & eidem D. Iudici, sic vt supra seden. exposuit, se habere nonnulla debita hic in Vrbe, & illa fecisse, pro eius viri, ac filiorum suorum sustentatione, & alimentis, & tempus eorum solutionem aduenire, & non habere aliundè modum, vt dicta debita soluat, nisi aliqua ex suis bonis forsan dotalibus, quæ in Ciuitate, & districtu P. habet alicui personæ pignori, seu alias

alias tradat, & consignet, ob id faciendum, constituere velle aliquem procuratorem, qui prædicta facere possit, & valeat & ad id deuenire nequeat obitan. legibus, &c. Ideo, &c.

Ad capiendum possessionem domus.

AD ipsius, &c. possessionem actualem, realem, & corporalem domus, sibi per q. N. suum virum in ultimo per eum condito testamento, relicta; intrandum, apprehendendum, adipiscendum, continuandum, & defendendum, in eam intrandum, & per eam deambulandum, portas, & cancella illius aperien. & claudendum, & per inquilinum, & habitatorem, seu habitatores, ipsam d. Constituen. in patronam, eiusdem domus, & pertinentiarum suarum recognosci petendum, & faciendum, & quod ipsi patronæ respondeant de pensionibus, & affectibus, & omnes, & singulos actus, circa id fieri, & seruari necessarios, & opportunos seruandum, & protestandum, quod per suum ab inde recessum, non intendit dimittere, & relaxare possessionem prædictam, sed animo, & corpore eam conseruare. Et generaliter, &c.

Ad gubernandum Castrum.

AD ipsius, &c. Castrum A. pro parte pertinet ad ipsum, nec non Castrum B. & alia quæcumque Castra, & Oppida, seu loca, quæ habet, & ad suum dominium temporale, & iurisdictionem pertinent, regen. & gubernandum, ac administran. & per Vicarios, officiales, agentes, & ministros necessarios, pro vt opus fuerit, regi, gubernari, & administrari faciendum, in omnibus, & singulis suis necessarijs, & opportunis ad regimen, gubernationem, & administrationem eorundem, requisitis cum plena, & libera administratione, merumque, & mixtum imperium, ad superioritatem in eis exercen. Vassallis, & Incolis oppidorum, castrorum, & locorum huiusmodi, & alijs contra eosdem, et è contra, ius, & iustitiam, in ciuilibus, & criminalibus, & mixtis causis eorundem, ministran. easdemq. causas audiendum, cognoscendum, & sine debito terminandum, etiam manu regia, summarie, simpliciter,

& de plano, sine strepitu, & figura iudicij, & nullo iuris ordine seruato, condemnandumque, & absoluendum, puniendum, & multandum prout iuris, fuerit, & qualitas facti exiger. & requiret; poenas per dictos Vassallos, & incolas, ac etiam alias quascumque vtriusque sexus personas ex quauis causa, & occasione, seu criminè, tam hæctenus incurfas, quam forte incurren. intra statum, & iurisdictionem Ill. d. Constituen. quantumcumque graues, & grauissimas, pro quanto se extendit auctoritas, imperium, & iurisdictione ipsius Ill. D. Constituentis, debet executioni demandari. & demandari facien. & quascumque etiam sententias, tam ciuiles, quam criminales, seu etiam mixtas, tam latas, quam ferendas. Item etiam huiusmodi poenas taxan. moderan. gratian. & donan. ac etiam remittendum, in totum, vel in partem, pro arbitrio dicti Procuratoris, & toties, quoties, ei bene videbitur, & placebit, & cum potestate substituendi, Et generaliter omnia alia, & singula faciendum, dicendum, exercen. & administran. quæ fuerint necessaria, & opportuna ad regimen, gubernium, & administrationem prædictam, & quæ ipsemet Ill. D. Constituens faceret, & facere posset; si præsens, & personaliter adesset, etiam si essent factis maiora, supra expressis, & denique cum omni plenitudine potestatis, quam dare potest idem Constituens: nulla prorsus excepta. Promittens, &c. Releuans, &c.

Ad permutandum Castrum.

AD ipsius, &c. permutandum, & exchanging, & titulo permutacionis cum quo, & quibus videbitur dicto suo procuratori, vnum, duo, & etiam plura, coniunctim, vel diuisim, Castrum, & Castra, seu Oppida ipsius Ill. D. Constituentis, vel partem suam quam habet in vno eorum, cum vno alio, vel duobus, aut tribus alijs: nec non tenutam, & tenutas aliquas, ac res, & bona quæuis alia ipsius Constituen. cum quibusuis alijs, æqualibus, vel non æqualibus, minoribus, vel maioribus rebus, & bonis vel tenuis modo, & forma pariter beneuiss.

Ad videndum computa. & solidan.

AD ipsius, &c. à quibuscumque suis ministris, & negotiorum suorum gestoribus, de negotijs gestis, & administratis, nunc & in futurum semel, & pluries computa, & rationes videndum, & reuidendum, videri & reuidere faciendum; super illis calculandum, & saldandum, & calculari, & saldari quoque per peritos calculatores, & alios, quos videbitur pariter faciendum: computaque, & calcula huiusmodi approbandum, vel reprobandum, prout sibi iustum esse videbitur: solidationes computorum huiusmodi, etiam factas per ipsum D. Constituentem, si videbitur, etiam reuidendum illas comprobandum, & emologandum, vel impugnandum, prout pariter iustum esse videbitur. Necnon reuidendum, & reuideri faciendum computa magnifici D. N. sui Auditoris, & Agentis, super omnibus, & singulis negotijs gestis, exactionibus, & solutionibus respectiue factis per eundem pro ipso D. Constituyente, & eius nomen; & cum eo desuper calculandum, & saldandum à die alterius calculi, & saldi, facti inter eos, vsque in præsentem diem, & etiam vsque in diem, quo fiet calculus, & saldum prædictum; & si quid remanserit soluendum per eundem recipiendum, illud habendum, & confitendum habuisse; & si quid ei esset soluendum seu bonum faciendum, de quibus non posset satisfieri ex exactis, soluendum, & satisfaciendum, quod ei videbitur, & quietantias finales, liberationes, & absolutiones fieri, desuper necessarias, & opportunas faciendum, dandum, & concedendum, ac recipiendum respectiue, cum clausulis opportunis, & pacto expresso de vterius non petendo, etiamq. per Aquilianam stipulationem præcedentem, & acceptilationem subsequentem.

Ad diuidendum.

AD ipsius, &c. omnia eius bona, tam mobilia, & se mouentia, quam stabilia, resque Domo, & animalia, & omnia creditorum, ac etiam debita quæcumque tam in Vrbe, quam extra, & alibi, vbiunque existant, ac sita, & sitas, cuiuscum-

que generis, vel speciei, aut qualitatis fuerint, & quæ, & quas quouis iure, & titulo, & quomodocumque, & qualitercumque, sub quouis nomine nuncupata, & nuncupatas habet, & possidet pro indiuisis, & in comunione cum N. & alijs quibuscumque personis, cum dicto N. & alijs, quibus opus fuerit diuidendum, & diuisiones quascumque desuper necessarias, & opportunas faciendum, pactis, modis, formis, capitulis, conditionibus, & conventionibus bene visis, & desuper conueniendis; & portionem sibi assignandam recognoscendum, & illius possessionem actualem, realem, & corporalem, si opus fuerit apprehendendum, adipiscendum, continuandum, & defendendum; quoscumque actus circa id fieri, & seruari necessarios, & opportunos seruandum. Et pro obseruatione, &c. Instrumentaque, &c. Iurandum, &c. Et generaliter, &c. cum amplo, pleno, libero, generali, & speciali mandato, & plena, ampla, libera, & omnimoda administratione, omnique plenitudine potestatis: non solum ad præmissa, sed etiam ad omnia alia eius negotia, etiam præmissis satis maiora, ac etiam importantissima, quæ quotidie occurrere possunt. Itaque quicquid per dictum Procuratorem suum supra conlitutum actum, dictum, factum, gelitum, procuratum, pertractatum, agitur, & negotiatum eius nomine, & pro eo quomodolibet fuerit, in præsentis procuracionis mandato censeatur, & sit omnino comprehensum; ac si de eis specialis, & expressa mentio facta foret. Promittens, &c. Releuans, &c. Consentiens, &c. De singulis clausulis, & partitis mandatorum prædictorum possint dari vnum, vel plura instrumenta, etiam non facta mentione de alijs, ad omnem postulationem dicti Procuratoris, semel & pluries, pro arbitrio dicti Procuratoris, super quibus, &c.

Ad tenendum filium ad baptismum.

AD ipsius, &c. Filium, seu filiam è D. A. uxore D. B. de proximo, Deo dante, nasciturum, seu nascituram, ad sacrum Baptismatis fontem suis in manibus tenendum, eumque vel eam in eodem fonte lauandum, & lauari petendum, & obtinendum, omniaque dicendum, & agendum

um, quæ in huiusmodi celebritate à com-
paribus, & vinculo infantium lauandorum
colligandis, fieri est consuetum, aliq; pro-
mittendum, quæ circa præmissa promitten-
da sunt. Et generaliter, &c. Promittentes,
&c. Releuans, &c.

Forma procura. ad baptizandum.

Magnificus, & Excellens D. Angelus
Victorius Ciujs Balneoregiensis Phy-
sicus Roman. Cur. sequens, cui nuper (vt
asseruit) significatum fuit, quòd Dominus
Franciscus Pomus Ciujs Balneoregiensis
vellet eius filiolum, quo proximè auctus
est, ad sacrum baptismatis fontem eius no-
mine admoueri, non valens (alijs hic Ro-
mæ curis præpeditus) huiusmodi celebri-
tati personaliter interesse. Ideò spontè, &c.
omni meliori modo, &c. Constituit eius
nuncium speciale magnificum D. N. ab-
sentem, &c. Ad ipsius magnifici D. A. no-
men, & pro eo, ac eius parte dicti Domini
Francisci, & Dominae Lucretiæ de Monal-
dis eius vxoris nuperrimè editum filium,
(qui lauandus est sacro baptismatis laua-
cro) fonti admouendum, & retinendum,
dictumq; filiolum per Parrochum baptiza-
ri, & sacrosanctæ Christianæ Religionis, iux-
ta ritum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, initiari
humiliter petendum, & obtinendum, eiusq;
in hac parte vices gerendum, aliq; facien-
dum, & dicendum, quæ fieri, & dici con-
sueuerunt in huiusmodi spirituali cogna-
tione, illiusq; celebritate ab his, qui com-
patrum nomine, atque vinculo colligandi
sunt, cum infantium lauandorum parenti-
bus, & quæ ipsemet A. facere, & facere
posset, si præmissis in omnibus personaliter
interesset, etiam si talia forent, quæ man-
datum exigent magis speciale, quam præ-
sentibus est expressum. Promittens, &c. Su-
per quibus, &c.

Nota quod licet cognatio spiritualis non
possit contrahi per Procuratorem, vt per
glos. in institutionibus post titulum de gra-
dib. cognar. in declaratione materiæ cogna-
tionis spiritualis in fine 4. colum. vnde ibi
versus.

Procurator habet nodos vincire iugales,
non tamen hos nexus domino dat spiritua-
les. Potest tamen contrahi per nuncium, vt
per Aret. in S. multis sub nu. 8. circa fin in-

stit. qui, & ex quibus causis manumittere
non possunt. Ideò non ab re visum fuit hic
alteram præscriptam formulam scribere
conceptam, vt in ea videre est, in personam
nuncij, tanquam magis iuris dispositioni ad-
hærentem, & id quod supra diximus de co-
gnatione spirituali, idem erit dicendum de
manumissione, vt per eundem Aret. ibi.

Ad vendendum loca Montis.

AD ipsius, &c. dicta loca Montis farinae,
cum omnibus, & singulis eorum fru-
ctibus, redditibus, prouentibus, emolumen-
tis, commodis, obuentionibus, gratijs, priui-
legijs, honoribus, immunitatibus, præroga-
tiuis, & alijs suis ab instituto innatis, & infi-
tis D. N. ad rationem pretij scut. N. in sin-
gulum quemque locum, seù creditum hu-
iusmodi, vendendum, cedendum, conceden-
dum, resignandum, & alienandum; ac pro-
pterea omnia, & singula ipsius constituen-
tis iura, actiones, rationes, & competitiones
dicto emptori transferen. & illi renuncian.
ad fauorem dicti emptoris; ponendum, &c.
constituendum, &c. ad huiusmodi iuribus,
& actionibus cessis, & translatis vtendum,
experiendum contra quoscumque, in iudi-
cio, & extra, ac consentiendum extensioni,
expunctioni, demptioni, delationi, & amo-
tioni ipsius, ac nominis, tituli, & personæ
eius è numero, consortio, & catalogo dicti
Montis, & eius Montistarum, & dandum li-
centiam emptori, faciendum se admitti, reci-
pi, aggregari, inferri, & immitti in nume-
rum, & consortium aliorum Montistarum
dicti Montis, & inscribi, intitulari, & notari
in catalogo, ac resignandum, consignandum
& tradendum emptori eius litteras, paten-
tes, & alia monumenta, & documenta desu-
per solita, fieri, & tradi, ac quarumuis alia-
rum desuper necessariorum cõfessionem, ex-
peditiõem, & traditionem, consentiendum, ac
promittendum de eis, &c.

Alia ad lites, & negotia.

A spontè, &c. citra, &c. omnibus, &c.
Constituit, & fecit Procuratores
suos eximium Ill. Doctorem Bernardinum
Callimacum a Corneto, & C. absentes tan-
quam præsentem, & quemlibet ipsorum in-
solidum; ita tamen, quod non sit melior
con-

condicio primitus, occupantis, sed ubi vnus dimittet, alter possit assumere; ad ipsius D. constituentis nomen, & pro eo, & eius parte omne, & pro eo, & eius parte omnes, & quascumque eius lites, causas, quæstiones, & differentias, ciuiles, & criminales, meras, & mixtas, beneficiales, & profanas, quas habet, & habiturus est cum aliquo, seu aliquibus, coram quocumque Iudice, tam Ecclesiastico, quam seculari, auditore, vel delegato, ordinario, vel subdelegato, super quibuscumque rebus, & negotijs ipsius D. constituentis; comparandum, agendum, & pertractandum, defendendum, excipiendum, & replicandum, litem contestandum, terminos, & dilaciones petendum, & recipiendum, iuramentum calumniæ, & cuiuscumque alterius generis præstandum, ponendum, & articulandum, ponique, & articulari videndum, testes etiam, & iuramenta producendum, & alterius partis testes, & probationes, & iuramenta videndum, & eos, vel ea reprobandum, iudices, eligendum, & recusandum suspectos, sententiam, vel sententias audiendum; appellandum, & appellaciones prosequendum. Item ad petendum, exigendum, recipiendum habendum, ac habuisse constituentem, omne id, & quicquid ipsi A. ex quacumque causa, vel contractu ab aliquo debetur; & tam de habitis, & receptis, quam habuisse confessis, debitores, & alios, quos opus fuerit quietandum, liberandum penitus, & absolendum; & quascumque quietantias finales, & refutationem, cum clausulis, & cautelis opportunis faciendum: debitores soluere recusantes, seu differentes ad soluendum, & satisfaciendum, omnibus iuris, et facti remedijs opportunis cogendum, & compellendum; ac ipsos, si opus fuerit, suspectos habendum, & iurandum, ac cogi, compelli, capi, carcerari, bonaque ipsorum tolli, subhastari, deliberari, seu insolutum sibi tradi, & ad iudicari, petendum, faciendum, & obtinendum, vique ad integram debiti satisfactionem: qua consecuta eorundem debitorum liberatione, & quorumcumque contractuum, de super apparentium, cassationi consentiendum, & quoscumque consensus, de super opportunos vbi, quando, & quoties opus fuerit, præstan. iura, & a-

ctiones in fauorem soluentium cedendum et transferendum, cum clausulis solitis, & consuetis: necnon ad pacificandum, componendum, transigendum, et in integrum restitutionem petendum, compromittendum, laudum, et arbitrium audiendum, et prosequendum, et emologandum: et ad crimina, & defectus opponendum, et proponendum. Item ad contrahendum debita, et ad constituendum sibi alios debitores, et ad vendiciones, empiones, et locaciones, et cuiuscumque generis contractus, faciendos, seu inuendos, cum, et sub illis pactis conditionibus pœnis, vinculis, iuram, et hypotheccis, ac clausulis, per notarios apponi solitis, et consuetis. Et pro obseruatione omnium, et singulorum prædictos procuratores, et eorum quemlibet promittendorum, ipsum D. constituentem, et eius hæredes, et successores, ac bona sua, et suorum quæcumque, etiam in ampliori forma Camere Apostolicæ obligandum, et hypothecandum: et generaliter ad omnia, et singula faciendâ, quæ circa prædicta, vel aliquod prædictorum: vel etiam quæcumque alia, quæ et ipsis videbuntur vtilia, et quæ per quemlibet procuratorem verum, et legitimum possent aliquo modo procurari. Dans eis, et eorum cuiilibet plenam, et liberam potestatem, et administrationem omnium bonorum suorum, ac generale, et speciale mandatum prædicta omnia, et singula faciendi, super præmissis, et quælibet eorum vnum, vel plures procuratorem, seu procuratores, loco ipsorum substituendi cum simili, vel limitata potestate: et generaliter, etc. promittens, etc. releuans, etc. si per quibus, etc. Actum, etc.

Alia ad accipiendum pecunias à mercatoribus, & concordan. de Annatis cum Res. Camera Apostolica.

IN Dei nomine Amen, et Ven. D. Antonius spontè, etc. citra, etc. fecit, et constituit procuratorem suum D. Iacobum, etc. absentem, tamquam præsentem, solum: et insolidum, ad ipsius D. constituentis nomen, et pro eo, et eius parte à qui-

quibuscumque Romanæ Curiz mercatoribus sumendum, recipiendum, habendum, ac habuisse confitendum, vsque ad summam scutorum mille auri in auro, boni & iusti ponderis, pro expeditione litterarum Apostolicarum, super prouisione sibi facienda de Abbatia talis Monasterij, & tam de habitis, et receptis, quam habuisse confessis dictos mercatores, et alios, quos opus fuerit quietandum, liberandum pænitus, et absoluedum, et quancumque quietantias desuper opportunas, cum clausulis, & cautelis, ac etiam vinculo iuramenti roboratum faciendum; necnon comparandum coram Illustrissimo, & Reuerendissimo Domino N. Papæ generali Thesaurario, necnon Reuerendissimis Dominis Cameræ Apostolicæ Clericis, & cum eis, & alijs, quibus opus fuerit concordandum, pro quibuscumque annatis, siue medijs fructibus, occasione dictæ Abbatiz eidem Reuerendæ Cameræ Apostolicæ persoluedis, seu solui solitis, et consuetis, pro quarum solutione faciendi terminum competentem sibi præfigi, statui, & assignari petendum, et obtinendum, et iuxta terminum sibi statuendum, assignandum eidem Reuerendæ Cameræ Apostolicæ, ac in maibus illius Depositarij soluere, et exburse promittendum, et pro illarum solutione, ac omnium, & quorumcumque per dictum Procuratorem promittendorum constituentem eiusque hæredes, et successores, ac bona sua, et illorum, quæcumque in ampliori forma Reuerendæ Cameræ Apostolicæ, cum clausulis solitis, & consuetis obligandum, et hypothecandum, ac quodcumque instrumentum, seu instrumenta, per quosuis Reuerendæ Cameræ Apostolicæ Notarios, et alios, quos opus fuerit, cum & sub illis clausulis, promissionibus, et cautelis, pœnis, vinculis, et hypothecis, ac iuramentis desuper opportunis, ac de more, stylo, & consuetudine Notariorum dictæ Reuerendæ Cameræ Apostolicæ extendi solitis, & consuetis, fieri, rogari, & stipulari faciendum. Et generaliter, etc. Promittens, etc. Releuans, etc. Super quibus, etc. Actum, etc. Præsentibus testibus, etc.

Alia ad faciendum partes, & diuisionem bonorum.

IN Dei nomine amen, etc. Petrus, etc. Spontè, etc. constituit Procuratorem suum D. Franciscum absentem, etc. Ad ipsius D. constituentis nomen, & pro eo, & eius partes diuidendum, seu fieri faciendum cum Jacobo, & Laurentio suis, ipsiusque D. Constituentis Germanis Fratribus, vel alio, seu alijs, quibus opus fuerit, de quibuscumque eorum communibus bonis, tam mobilibus, quam immobilibus, & se mouentibus, iuribus, creditis, ac nominibus debitorum, vbiicumque dicta bona erunt, & inueniri poterunt, & sub quibuscumque cohærentijs, et consinibus terminentur, quæcumque, quotcumque, et qualiucumque sint, quæ omnia & singula, hic pro expressis, et sufficienter specificatis haberi voluit, et vult, etiam si talia forent, de quibus opporret fieri mentio specialis: & ad acceptandum & recipiendum in, & pro parte ipsius Constituentis, quæcumque ex ipsis bonis, rebus, et iuribus, vt supra terminandis, et diuidendis, siue forte, iudicio, vel aliter eidem Domino Constituenti euenerint, in ipsis diuisionibus faciendis cum ipsis suis fratribus, et ad dimittendum, et relaxandum eisdem fratribus suis, et vtrique eorum, vel cuiicumque alteri stipulatur, ac recepturo pro eis, vel altero ex eis quæcumque bona, res, & iura, ac credita, et nomina debitorum, et ex ipsis bonis diuidendis, vt supra in, et pro sua parte prouentura; & ad cedendum, et transferendum, ac mandandum eisdem suis fratribus, et vtrique eorum, et in eos, & vtrumque eorum omnia ipsius constituentis iura, et actiones; reales & personales; viles & directas, ac mixtas; & in rem scriptas eidem Constituenti competentes, & competitura in prædictis dimittendis, & relaxandis bonis eisdem fratribus suis, & eorum occasione; & ad constituendum ipsos fratres suos, et vtrumque eorum Procuratorem tanquam in rem suam, et ad ponendum ipsos, et vtrumque eorum in locum, et ius ipsius Constituentis pro dictis rebus, bonis, et iuribus dictis suis fratribus, & vtrique eorum in partem prouenturis; & ad dandum, et concedendum eisdem fratri-

bus suis, seu cuiusq. alij stipulacuro, & recepturo pro eis, vel altero ex eis licentiâ, facultatem, & auctoritatem intrandi, etiam propria auctoritate, quæcumq. bona, & res, & iura eisdem, & vtriq. eorum proueturâ, in, & pro eorum parte, seu partibus ex bonis, rebus, & iuribus, & supra diuidendis, illorumq. tenentiam, & corporâlê possessionem, & ad constituendum se, interim prædicti bona, res, & iura eisdem proueturâ, vt supra, pro ipsis fratribus suis, & eius nomine possidere, vel quasi. Et ad promittendum eisdem fratribus, de eorundem bonorum euictione generali, & particulari, siue in totum siue in partem euincantur, & siue in petitorio, siue in possessorio, aut in petitorio tantum, aut in possessorio tantum, & teneri volendum, etiâ quod euictio sequatur per incuriam Iudicis, vel iniusticiam, ac aliter quomodolibet, & qualitercumq. sequatur euictio, & quascumq. alias promissiones & obligationes, cum & sub illis pactis, clausulis, capitulis, & cautelis ac poenis, vinculis, & hypothecis, ac eisdem modo, & forma eidem procuratori beneficiis, faciendum, & pro obseruatione omnium, & singulorum per dictum procuratorem, nomine ipsius D. constituentis, promittendorum ipsum D. constituentem, eiusque hæredes, & successores, ac bona sua, & suorum quæcumq. præsentia, & futura, in ampliori forma Cameræ Apostolicæ, & alia quauis valida forma, ad fauorê dictorum fratrum, vel alterius eorum, ac suorum hæredum, & successorum, obligandum, & hypothecandum, & quodcumque iuramentum, seu iuramenta in animam ipsius D. constituentis præstandum, & subeundum; & instrumentum, seu instrumenta quæcumque per quosuis notarios fieri, rogari, & stipulari petendum, & faciendum; cum clausulis opportunis, ac de more, stilo, & consuetudine loci, & notariorum, vbi scilicet instrumenta celebrari contingat, extendi, & apponi solitis, & consuetis, & generaliter, & promittens, &c. Releuans, &c. super quibus, &c. Actum, &c.

Alia ad consentiendum adoptioni filij constituentis.

IN Dei nomine Amen, &c. Antonius & Angela Coniuges informati, vt asse-

ruerunt à Paulo, & Ioanna, &c. coniugibus, qui eisdem DD. Constituentibus pluries exposuerunt, quod ipsi coniuges volunt, & intendunt adoptare, & in filiâ adoptiuam primi gradus suscipere, & in eorum stirpem fæmininam M ipsorum coniugum constituentium filiam, & neptem ipsorum Pauli, & Ioannæ, & ipsam M. in filiam in eorum filiatione, ac stirpe fæminina, & legitima, ac paterna potestate, ac administratione, ac iungere iura naturalia cum ciuilibus, per modum, quod de cætero habeatur, & censeatur filia primi gradus, legitima, & naturalis; & de stirpe fæminina ipsorum Pauli, & Ioannæ, ita, vt de cætero, tamquam talis valeat succedere ex testamento, & ab intestato, aut aliter quomodo cumque, & quod prædicta intendunt facere dicti Paulus & Ioanna, cum auctoritate, & consensu dictorum Antonij, & Ang. parentum dictæ M. necnon cum decreto, & auctoritate cuiuscumque Iudicis, ad id iurisdictionem habentis: intendentes, & volentes ipsi constituentes eis, illorumq. petitioni, & desiderio annuere; sponte, &c. omnibus melioribus, &c. dederunt, & libere concesserunt licentiam dictæ M. eorum filiæ, licet absenti, tamquam præsentem notario præsentem, & pro ipsa M. legitime stipulâte. &c. vt eo possit, & valeat, ac permittat, se adoptari à prædictis Paulo, & Ioanna, & vtroque eorû, in eorum, & cuiusque eorum filiam legitimam, & naturalem primi gradus & in stirpem fæmininam & legitimam, & pro maiori præmissorum roboris firmitate, cum dictæ adoptioni faciendæ, personaliter interesse non valeant; sponte, &c. cum decreto, & auctoritate magnifici D. . . . Iudicis pro tribunali sedentes, fecerunt, & constituerunt procuratores suos A. & B. absentes, tamquam præsentem, & quemlibet eorum insolidum, ad ipsorum DD. constituentium nomina, & pro eis, & eorum parte comparendum coram quocumq. Iudice, ad id potestatem habente, & alio, quo opus fuerit, & dictæ adoptioni M. eorum filiæ, vt supra faciendæ, libere consentiendum, ac eorum liberum consensum pariter, et assensum præstandum, in tantum, quod supra dicta adoptio valide fiat, et fieri possit, et valeat, sub prædictis modo, et forma, et sub alijs quibuscumque clausulis, prout eisdem procuratori-

coribus, & eorum cuilibet videbitur, et placuerit in filiam primi gradus dictorum Pauli, et Ioannæ, & in eorum stirpem foeminam, et in patriam potestatem, et omnimodam subiectionem, et ad liberandum, & absolendum ipsam M. à patria potestate; ita vt de cætero transeat in liberam potestatem dictorum Pauli, et Ioannæ, et adiungendum iura naturalia cum ciuilibus, & legitimis, et hæc omnia faciendum, cum omnibus clausulis, solemnitatibus, renunciationibus, promissionibus, pœnis, vinculis, & hypothecis, ac iuramentis, ac modis, & formis eisdem Procuratoribus, vel alteri ipsorum bene visis, & tam de iure, quam consuetudine necessarijs, et opportunis. Dantes & concedentes ipsis Procuratoribus, et cuilibet eorum insolidum, plenum, liberum, & generale mandatum, ad plenam, liberam, et generalem administrationem circa præmissa, & ab eis dependentia. Et pro obseruatione omnium & singulorum per eosdem Procuratores, vel eorum alterum nomine ipsorum constituen. promittendorum ipsos Dominos Constituentes, suosque hæredes, & successores, ac bona sua, et suorum quæcumque præsentia, & futura, etiam in ampliori forma Cæsaræ Apostolicæ, et alia quauis iura forma obligandum, et hypothecandum, iurandumque, etc. quæcumque instrumenta desuper opportuna per quosvis Notarios fieri, & postulari petendû, et faciendum, cum clausulis solitis, et consuetis. Et generaliter, etc. Promittentes, etc. Releuantes, etc. & prædicta D. Angela cum præsentia, et consensu prædicti Antonij eius viri ibidem præsentis, et consentientis, ac cum decreto, et auctoritate supradicti Domini Iudicis, vt supra pro tribunali sedentis cum iuramento, quod tactis in mei Notarij manibus præstitit, renunciauit beneficio Senatufconf. Velleian. authent. si qua mulier l. Iul. de fund. dotal. beneficio restituit. in integr. omnibusque alijs legibus, & legum auxilijs, in fauorem mulierum quomodolibet introductis, de quibus omnibus, illorumque importancia ipsa Angela fuit ad plenum per eundem Iudicem certificata. Super quibus omnibus, et singulis præmissis tanquam ritè, et legitime factis idem Dominus Iudex, vt supra pro tribunali sedens, causa cognita, suum & dictæ suæ Curie decre-

tum, et auctoritatem interposuit. Suppletis, &c. Super quibus, etc. Actum, etc. Testibus, etc.

Alia facta per Patrem, ad petendum legitimari filios.

IN Dei nomine amen, etc. Ioannes, etc. Spontè, etc. Fecit & constituit Procuratorem suum Dominum Franciscum absentem tanquam presentem, solum & insolidum ad ipsius D. Constituentis nomen, & pro eo, & eius parte comparandum, & se personaliter præsentandum, coram spectabili viro N. Comite Palatino, & habente potestatem ab Imperiali Maiestate legitimandi naturales, & quoscumque alios ex damnato coitu procreatos, vigore concessionis superinde sibi factæ; & idem Comiti exponendum, quod cum ipse Ioannes licet iamdiu vxoratus, & coniugatus cum dicta Antonia, &c. eius legitima vxore, nullisque susceperit filios, & constante matrimonio, ipse Ioannes couerit cum quadam foemina tunc soluta, ex qua genuit, & procreauit P. ipsius Ioannis filium, & petendum, & requirendum à præfato D. Comite, quatenus ex benigna clementia dignetur, ipsum P. auctoritate sibi concessa de specialis dono gratiæ, super defectu naturalium eidem Petro de legitimisationis remedio prouideret; & causa cognita, & cum debitis iuris solemnitatibus ipsum Petrum, seu quemcumque pro eo stipulaturum, & ad legitima iura reducere, et restituere, & superinde maculam prolis illicitæ aboleri; ita quod ipse Petrus tanquam legitimus, & de legitimo matrimonio procreatus censetur, & habeatur, & ipsius parentibus in quibuscunque eorum bonis tam proprijs, quam feudalibus, ac agnatis, & cognatis in quocunque gradu succedere valeat, & eisdè agnatus, & cognatus efficiatur; & ad gradus, et successiones ex testamento, et ab intestato dignitates, iura, honores, et officia reducatur, et restituatur, et maculam generaturæ abolendo; & in præmissis, et quocunque ex eis suam valeat assequi actionem, obiectione illicitæ prolis penitus quiescente; et quæcumque alia requisita circa dictam Petri legitimisationem faciendum, ac fieri ab eodem Comite petendum, faciendum, & obtinendum; & quæcumque instrumenta,

seu litteras desuper opportunas in forma debita, ac solita, & consueta; ac cum illis clausulis tam de iure, quam consuetudine opportunis, fieri faciendum, et obtinendum. Et generaliter, &c. Promittens, &c. Releuans, &c. Super quibus, &c. Actum, &c. Testibus, &c.

Alia facta per filium, ad petendum se legitimari.

IN Dei nomine amen, &c. Petrus filius naturalis D. Ioannis ibidem presentis, & eidem filio suo in infra scriptis omnibus, & singulis expressè consentientis, & parabolam dantis. Spontè, &c. Fecit & constituit Procuratorem suum D. N. specialiter & expressè, ad eiusdem D. Constituentis nomen, & pro eo, & eius parte comparendum, & se personaliter presentandum, vna cum dicto D. Ioanne eius patre, seu quocumque eius legitimo Procuratore, coram spectabili N. &c. Comite Palatino habente plenariam potestatem naturales filios, & quoscumque ex damno coitu natos legitimandi, vigore indulgenti sibi, & suis antecessoribus, concessi à Cæsarea Maestrate, & coram eo explicandum, & exponendum, vna cum dicto Ioanne eius patre, seu eius Procuratore, quòd cum ipse Ioannes pater sobole legitima careret coitum habuit cum quadam foemina tunc soluta, & ex ea procreauit ipsum constituentem; & ab eo petendum, & impetrandum, quòd prefatus Comes eius Imperiali auctoritate sibi concessa, de specialis gratiæ dono dignetur, super defectu natalium eidem Petro de legitimacionis remedio providere, & ipsum ad legitima iura reducere, & restituere causa cognita, & cum debitis iuris solemnitatibus; & superinde maculam genituræ abolere; ita quòd ipse constitutus tanquam legitimus, & de legitimo matrimonio procreatus censeatur, & habeatur; & parentibus in quibuscumque eorum bonis, agnatis & cognatis, in quocumque gradu succedere valeat, & eidem agnatus & cognatus efficiatur; & ad gradus & successiones ex testamento, & ab intestato, dignitates, iura, et honores, ac officia restituatur, et reducatur; maculam genituræ abolendo, & omnia & quæcumque alia requisita circa dictam legitimacionem

faciendam. Dans & concedens eidem suo Procuratori, liberum, & generale mandatum, in præmissis & circa præmissa opportunum. Et generaliter, etc. promittens, etc. releuans, etc. super quibus, etc. actum, etc. presentibus, etc. testibus, etc.

Alia ad recipiendum litteras cambij, & missuas, illasque aperiendi.

IN nomine Domini amen, etc. vener. D. A. spontè, etc. Fecit & constituit Procuratorem suum B. absentem tanquam presentem, solum & insolidum; specialiter & expressè ad ipsius D. Constituentis nomen, et pro eo, et eius parte, quascumque litteras missuas cambij, seu crediti, & alia quæcumque iura, instrumenta, et monumenta eidem D. Constituenti a quibusvis personis, et mercatoribus, in quibuscumque mundi partibus commorantibus, directas, & transmissas, siue dirigendas & transmittendas; recipiendum & aperiendum, ac quascumque pecuniarum summas, & quantitates in eisdem litteris missuis, cambij, aut crediti contentas, à quibusvis illarum debitoribus, et soluere illas debentibus, petendum, exigendum, recipiendum, & recuperandum, habendumque ac habuisse, & recepisse constituendum; & tam de habitis, & receptis, quam habuisse confessis, soluentes, & alios, quos opus fuerit, quietandum, liberandum penitus, et absolouendum, & quascumque etiam duplicatas quietantias desuper opportunas faciendum, et subscribendum; etiam cum pacto de rem semel habitam ulterius non petendo; & alijs clausulis, et cautelis necessarijs, et opportunis eidem D. Procuratori bene visis iurandumque, etc. generaliter, etc. promittens, etc. releuans, etc. super quibus, etc. actum, etc. testibus, etc.

Alia ad impetrandum litteras Apostolicas, & petem. fulminari processus.

IN Dei nomine amen, &c. vener. D. I. spontè, &c. Fecit & constituit Procuratorem suum D. N. absentem tanquam presentem, etc. ad ipsius D. Constituentis nomen, & pro eo, & eius parte, specialiter, et expressè comparendum, & se personaliter presentandum in Romana Curia

Curia, audientia publica litterarum contradictarum Sanctissimi Domini Nostri Papæ Datario, & alibi, vbi & coram quo opus fuerit, contra quascumque personas, tam Ecclesiasticas, quàm Seculares, & Regulares, literasque Apostolicas, tam ad gratiam, quàm iustitiam concernentes, impetrandum, & obtinendum, illasque publicandum, & publicari faciendum, & obtinendum, & exaduerso impetratas, seu impetrandas impugnandum, cōtradidendum, easque arrestandum, & arrestari petendum, faciendum, & obtinendum, Iudices eligendum, & nominandum, ac eos deputari obtinendum, suspectos recusandum, & refutandum; quoscumque consensus, ac cautiones desuper opportunas præstandum, & dandum, ac executione earundem litterarum, quoscumque processus in forma solita, & consueta, ac necessarios, & opportunos, per illarum Iudices executores, fulminari petendum, & obtinendum: necnon concordandum cum Reuerenda Camera Apostolica in forma, super annatis beneficij sibi collati, seu confendi, & pro illius solutione, ipsum D. Constituentem, eiusque hæredes, & successores, ac bona sua, et suorum quæcumque præsentia, et futura, etiam in ampliori forma Cameræ Apostolicæ obligandum, et hypothecandum, iurandumque, etc. et generaliter, etc. promittens etc. releuans, etc. super quibus, etc. actum, etc. testibus, etc.

Alia ad presentandum aliquem ad beneficium vigore iuris patronatus.

IN nomine Domini Amen, etc. Antonius, etc. Patronus, et cui ex antiqua consuetudine, et ex constitutione, et ordinatione infra scripti Domini P. spectat ius patronatus, et ius nominandi, et præsentandi Cappellanum, infra scriptæ præbendæ, voluntariè, spontè, et ex certa scientia fecit, constituit, et solemniter ordinavit, ac facit, constituit, et solemniter ordinat eius certum nuncium, et procuratorem liberum, et generalem, ac etiam specialem, et quicquid melius dici, fieri, et esse possit, ita quod specialitas generalitati non deroget, nec è contra D. C. licet absentem tanquam præsentem, specialiter et expres-

sè ad pro ipso D. Constituyente, et eius nomine nominandum, Presbyterum Ioânem, etc. Clericum, etc. in præbendarium, et ad Præbendam Sancti Iacobi, constitutam in Ecclesia Sancti Petri per quond. Franc. de Veneratoribus Vicentinum, Fundatorem dictæ Præbendæ vacantem, propter mortem quond. Presbyteri Franc. etc. Immediate Præbendarij dictæ Præbendæ, et ipsa nominatione facta, ad pro ipso constituyente, et eius nomine ipsum Presbyterum Ioânem præsentandum, coram Dominis Rectoribus, Clericis, Capit. dictæ Ecclesiæ, seu Reuerendissimo D. Episcopo, & c. vel eius Vicario, & Locumtenente, vel cuiusque alio, ad quem confirmatio, siue institutio huiusmodi nominationis, & præsentationis, & Præbendarij prædicti spectat, & pertinet; ab eo, & quocumque alio, ad quem spectat, petendum, instandum, & requirendum, confirmationem, & institutionem dictæ nominationis, & præsentationis & Præbendarij prædicti; & faciendum fieri de prædictis omnibus, & singulis publicum instrumentum, seu publica instrumenta. Et generaliter, & c. promittens, & c. releuans, & c. super quibus, & c. actum, & c. præsentibus, & c. testibus, & c.

Si autem fuerint plures patroni, tunc formatur procura sub modo sequente.

IN nomine Domini Amen, & c. Franciscus, & c. fil. q. & c. patronus, & cui vna cum cæteris nobilibus de Domo de, & c. spectat, & pertinet ex antiqua consuetudine, ius patronatus, & ius nominandi, & præsentandi Ministrum, & Rectorem hospitalis S. Iacobi consuetum, spontè, & c. fecit, & c. suum Procuratorem liberum, & c. ita quod specialitas, & c. Barthol. & c. fil. q. & c. licet absentem, & c. ad pro ipso constituyente, et eius nomine, & vna cum ipso Barthol. & alijs nobilibus de dicta domo, & c. & maiore, & saniore parte ipsorum, nominandum, & nominari possendum Vbertinum, & c. in Rectorem, & Ministrum dicti hospitalis, vacantis ad præsens per mortem q. fratris nisi, & c. olim immediati Rectoris dicti hospitalis; & ipsum Vbertinum sic nominatum, præsentandum nomine ipsius constituentis, & vna cum ipso Barthol. & alijs nobilibus prædictis, & pro vt supra, coram

Reuerendissimo D. Episcopo, &c. seu eius Vicario, & quocumque alio, ad quem huiusmodi nominationis, & præsentationis, & Rectoris prædicti confirmatio, et institutio spectat, & pertinet, & ab eo instandum, et requirendum confirmationem, & institutionem nominationis, & præsentationis prædictæ, & ad faciendum, fieri de prædictis omnibus, & singulis publicum instrumentum, seu publica instrumenta, etc. Et generaliter, etc. promittens, etc. releuans, etc. super quibus, etc. actum, etc. præsentibus, etc. testibus, etc.

Alia ad prosequendum gratiam de Ecclesia Parrochiali, ad capiendum illius possessionem, & locandum fructus.

IN Dei nomine, etc. D. A. spontè, etc. omnibus, & constituit Procuratorem suum D. B. ad ipsius D. constituentis nomen, & pro eo gratiam per sanctissimum Dominum Nostrium Papam factam, de Parrochiali Ecclesia Sancti Leonardi Ciuitatis Cornetan. quam quond. H. ipsius Ecclesiæ Rector, dum uiueret obtinebat per obitum eiusdem H. qui extra Romanam Curiam, diem suum clausit extremum vacante, de qua eidem D. constituenti, auctoritate apostolica prouisum extitit, sub datum Kalendis Martij, Pontificatus sui anno primo gratiose, prout in litteris Apostolicis inde confectis plenius continetur, litterasque ipsas, & processus earundem vigore habitos, & habendos Reuerendo in Christo Patri D. Episcopo Cornetan. & Montis Flasconen. vel eius in spiritualibus Vicario, ac illi, vel illis, ad quem, vel ad quos dictæ Parrochialis Ecclesiæ Sancti Leonardi collatio, prouisio, præsentatio, electio, seu quæuis alia dispositio communiter, vel diuim pertinet; necnon Dominis Executoribus, et sub-executoribus in dictis litteris, et processibus nominatis, et deputatis, ac etiam deputandis, et eorum cuiuslibet, ac cæteris quibuscumque personis, de quibus visum fuerit expedire, exhibendum, præsentandum, & notificandum, ipsosque et eorum quemlibet, ut ad executionem dictarum litterarum, et processuum desuper habitorum, seu habendorum procedant requirendum, & ad petendum se nomine, quo supra rece-

pi, et admitti in Rectorem dictæ Parrochialis Sancti Leonardi, cum plenitudine iuris eiusdem, ut moris est, & corporalem, realem, et actuaalem possessionem dictæ Parrochialis Ecclesiæ, iuriumque & pertinentiarum eiusdem petendum, obtinendum, apprehendendum, intrandum, et adipsiscendum, & se in huiusmodi possessionem poni, et induci faciendum, ipsamque Ecclesiam suo nomine tenendum, regendum, et defendendum, et Ministrum idoneum, qui dictæ Ecclesiæ in diuinis laudabiliter deseruiat, ponendum, et reuocandum, et alium, seu alios in eius, seu eorum loco deputandum; fructus, redditus, & prouentus dictæ Ecclesiæ, à quibusvis illorum debitoribus habendum, percipiendum, leuandum, recipiendum, et recuperandum; habuisseque, & recepisse confitendum, et tam de habitis, et receptis, quam habuisse confessis eosdem debitores, & alios, quos opus fuerit, quietandum, liberandum pænitus, et absolendum, cum pacto de rem semel habitam, ulterius non petendo, necnon dictos fructus, redditus, & prouentus, cuiuscumque personæ, ac propretio, et pretijs reperibilibus, ac pro tempore, et temporibus eidem Procuratori bene visis, locandum, assistendum, et arrendandum; affectus & annuam responsionem suis debitis terminis, et temporibus conueniendis ab illorum affectuarijs, colonis, et responsuarijs petendum, exigendum, & recuperandum, ac habuisse, et recepisse confitendum, et de eis, ut supra; quietandum, et quæcumque instrumenta cum & sub illis pactis, capitulis, conditionibus, promissionibus, pœnis, vinculis, et hypothecis, ac clausulis, & cautelis solius, & consuetis, per quosuis Notarios rogari, & stipulari faciendum. Et pro obseruatione omnium & singulorum, per dictum Procuratorem promittendorum ipsam D. constituentem, ac eius hæredes, et successores, etiam in ampliori forma Camere Apostolicæ obligandum, & iuramentum, seu iuramenta quæcumque, tam pro obseruandis statutis, et consuetudinibus dictæ Ecclesiæ, quo ad affectuionem dictæ possessionis præstari solitum, et consuetum; quam pro obseruandis continendis in instrumento, seu instrumentis affectus, in animam ipsius D. Constituentis, coram quo

quo opus fuerit ; præstandum , et subeundum , cum clausulis solitis ad lites , & potestare substituendi . Et generaliter , &c. Promittens , &c. Releuans , &c. Super quibus , &c. Actum , &c. præsentibus N. & N. testibus , &c.

*Alia ad renunciandum Ecclesiam,
vt conferatur certæ
personæ .*

N Etc. Ad ipsius D. Constituentis nomine , & pro eo talem suam Parrochiam Ecclesiam quam obtinet , & possidet in Sanctissimi Domini Nostri Papæ , vel eius , & Sanctæ Ecclesiæ Vicecancellarij , eiusque Reuerendissimi D. Datarij , aut cuiusvis alterius ab eodem sanctissimo Domino Nostro Papa auctoritatem habentis manibus purè , liberè , & simpliciter resignandum & renunciandum in fauorem R. D. B. & ad finem , & effectum , quod dicta Ecclesia eidem R. D. B. conferatur , & non aliter , nec alio modo ; & ad ipsi cessionem , & litterarum apostolicarum expeditionem consentiendum , iurandumque in animam ipsius D. constituentis ; quod in huiusmodi resignatione non interuenit , neque interueniet dolus , fraudus , aut simoniæ labes , aut aliqua alia illicita corruptela , & de præmissis quodcumque opportunum instrumentum , cum clausulis solitis , & consuëtis , per quosuis Notarios fieri , & rogari petendum , & faciendum . Et generaliter , &c. promittens , &c. releuans , &c. ad super quibus , &c. actum &c. præsentibus testibus , &c.

Alia ad faciendum se subrogari in iuribus defuncti colligantis , & petendum beneficium , & absolutionem à censuris .

I N Dei nomine Amen , etc. Cum alias post collationem Ecclesiæ Parrochialis nuncupatæ Sancti , &c. factam per R. P. D. Episcopum Placentin. ordinarium loci venerabilis D. N. tunc vacantis per obitum quondam A. ultimi , & immediatè Rectoris ipsius Ecclesiæ , & post prouisionem super huiusmodi collatione factam per Sedem Apostolicam , ad fauorem dicti A. per nonnullos vociferatum fuerit q. Anton. &c. tunc familiarem quondam Reuerendissimi , &c. vi-

gore gratiæ acceptasse dictam Ecclesiam , & subinde citari fecisse per edictum ipsum , D. A. coram R. P. D. Episcopo , etc. & in illa parte Iudice , vt dicitur delegato Apostolico ; et contra eum tanquam contumacem fuisse vsque ad sententiam , et litteras executoriales inclusiuè ipso D. A. contumace tanquam ignaro ; cumque nuperrimè ad aures ipsius A. deueniret dictum Antonium decessisse in Curia ; & vigore Regulæ Cancellariæ Apostolicæ , in quantum lis aliqua contra ipsum A. mota fuisset super dicta Parrochiali Ecclesia subrogari debeat ; et ad ius si quod competisset dictoq. Antonio aduersario , vt dicitur in D. Ecclesia ; ea propter prædictus D. A. Rector pro firmiori corroboracione iurium suorum , & ad tollendum omnem dubitationem , quæ ex aduerso adduci possit . Spontè , etc. omnibus , etc. constituit , et fecit Procuratores suos N. & N. in Curia Romana residentes absentes tanquam præsentis , & quemlibet eorum insolidum ; ita quod , etc. ad ipsius D. constituentis nomine , & pro eo comparandum , & personaliter præsentandum coram Sanctiss. D. N. Papa , eiusq. Reuerendis. D. Datario , et alio quocumque ad id potestatem habente ; et ab eo nomine ipsius D. constituentis impetrandum dictam Parrochiam Ecclesiam Sancti , etc. Et ad petendum , et obtinendum se subrogari in , et ad ius , si quod competisset dicto q. Antonio colligatori aduersario , tempore decessus sui in prædicta Ecclesia , et de dicto iure eidem D. constituenti prouideri petendum , et obtinendum ; quatenus aliquo modo vacaret , siuè per mortem dicti q. Antonij , vel aliter qualitercunque , vel etiam si neutri ex eis colligatoriibus forte ius aliquod in eadem Ecclesia competijisset , vel competeret , qualitercunque , et quomodocumque vacare diceretur ; et superinde impetrandum , et obtinendum litteras apostolicas in forma solita , et consuëtæ ; et cum clausulis derogatorijs opportunis , et cum clausulis absolutionis ad effectum , etc. et alijs , de quibus eisdem Procuratoribus , vel eorum alteri videbitur , et placuerit . Item ad petendum nomine D. constituentis beneficium , absolutionis à quibusvis excommunicationis sententijs , censuris , et poenis , si quæ fortè contra eum promulgatæ fuissent ; et eisdem quoquomodo inuodatus fuisset à iure , vel ab ho-

mine; & specialiter à dicto R. P. D. Episcopo, & Delegato Apostolico ad instantiam dicti Antonij eius asserti aduersarij, ex quacumque causa, & præcipuè ex causâ dictæ Parrochialis Ecclesiæ, & ad præstandum nomine ipsius D. Constituentis in manibus Sanctissimi Domini Nostri Papæ, seu illius D. Datarij, vel alterius ad id potestatem habentis, debitum iuramentum, de obedientia præstanda sanctæ Matri Ecclesiæ, & cuiusque ab ea deputato, seu deputando, & ad petendum se restitui gremio, & unitati dictæ Sanctæ Matris Ecclesiæ, & communioni, ac participationi fidelium. Item quascumque litteras Apostolicas, & rescripta quæcumque in præmissis opportuna, tam ad gratiam, quam iustitiam concernentem in forma solita, & consueta impetrandum, & obtinendum, cum clausulis opportunis, & eisdem Procuratoribus, vel eorum alteri bene visis. Et generaliter, &c. promittens, &c. actum, &c. præsentibus N. & N. testibus, &c.

*Alia ad impetrandum beneficium
vacaturum, cum onere
pensionis.*

R D. spontè &c. omni meliori modo, &c. constituit & fecit Procuratores suos N. & N. absentes tanquam præsentés, & quemlibet eorum insolidum; ita quod ad ipsius D. Constituentis nomine, & pro eo, & eius parte, impetrandum à Sanctissimo Domino Nostro Papa, & eius Sanctæ Sede Apostolica, eiusque Reuerendissimo D. Datario, et alio quocumque ad id potestatem habente, Parrochiam Ecclesiam Sancti, &c. cum iuribus & pertinentijs suis, si et quandocumque contingat ipsam vacare per liberam resignationem de ea faciendam per Reuerend. D. Anton. modernum Rectorem, et possessorem dictæ Ecclesiæ Sancti etc. In manibus Sanctissimi Domini Nostri Papæ, seu cuiuscumque alterius, ad id potestatem habentis; et ipsam Parrochiam Ecclesiam, auctoritate Apostolica conferri, et de illa sibi prouideri petendum; litteras quoque Apostolicas super huiusmodi impetratione opportunas expediti faciendum, necnon constitutioni, reservationi, et assignationi annuæ pensionis in, et super fructibus, redditibus, et prouentibus

dictæ Ecclesiæ ad fauorem dicti R. P. D. Antonij, quatenus sibi de dicta Ecclesia prouideatur, ac litterarum reservationis dictæ pensionis expeditioni consentiendum; ipsi quoque D. constituendum, eiusque hæredes, et successores, ac illorum bona quæcumque, eiusque in dicta Ecclesia fauores successores, ad solutionem dictæ annuæ pensionis, ut supra reservandæ, suis debitis terminis, et temporibus, etiam in ampliori forma Cameræ Apostolicæ, iuxta formam supplicationis deluper signatæ, seu signandæ, ac litterarum Apostolicarum, illius vigore expediendarum efficaciter obligandum, et hypothecandum, cum renunciacionibus, et clausulis opportunis, et per Notarios Cancellariæ Apostolicæ, seu Cameræ Apostolicæ extendi solitis, et consuetis, et quodcumque iuramentum, seu iuramenta, tam pro obseruatione obligationis desuper facien. quam quod in huiusmodi resignatione, et reservatione pensionis non interueniet aliquis dolus, fraus, vel simoniæ labes; et aliud quodcumque licitum, et honestum iuramentum in animam ipsius D. constituentis præstandum, et subueniendum. Et generaliter, etc. promittens, etc. releuans etc. super quibus, etc. actum, etc. præsentibus N. et N. testibus, etc.

*Alia ad renunciandum beneficium
in Curia.*

IN Dei nomine amen, etc. venerabilis vir D. N. Præpositus Ecclesiæ Sanctæ Mariæ, etc. cui nuper, seu alias auctoritate Apostolica prouisum, seu prouideri concessum fuit de dicta Præpositura, vacante per mortem quond. D. N. olim ipsius Ecclesiæ vltimi Præpositi, et possessoris. Spontè, etc. omnibus etc. constituit et fecit Procuratores suos DD. N. et A. absentes tanquam præsentés, et quemlibet ipsorum insolidum; ita quod, etc. ad ipsius D. constituentis nomen, et pro eo comparandum coram Sanctissimo Domino Nostro Papa, eiusque D. Vicecancellario, et alio quocumque ad id potestatem habente, et in ipsorum manibus spontè, et liberè resignandum, seu renunciandum dictæ Præposituræ, et omni iuri dicto D. constituto in dicta Præpositura competenti, et competitturo, et ad iurandū in animam ipsius D. constituen-

stituentis, quod in huiusmodi renunciatio-
ne non interuenit, neque interueniet dolus,
fraus, aut aliqua alia simoniæ labes, seu cor-
ruptela, & ad consecrandum expeditioni
quarumcumque litterarum apostolicarum,
faciendarum ad fauorem personæ de dicta
Præpositura prouidendæ, &c.

Si autem dicta resignatio fiat cum refer-
uatione pensionis, post verbum renunciand-
um addatur, reseruata tamen eidem D.
constituenti in, & super fructibus, redditu-
bus, & prouentibus dictæ Præposituræ an-
nua pensione ducat, 10. auri de Camera ei-
dem D. constituenti soluen. annuatim, per
quemcumque, cui dicta Præpositura, & Ec-
clesia conferatur per Sanctissimum D. N.
Papam, vigore resignationis prædictæ, vt su-
pra faciendæ, cum onere soluendi dictam
pensionem eidem D. constituenti, vsquequò
vixerit, per quemcumque dictæ Præposi-
turæ possessorem proximè futurum, & aliū
quemcumque futurum, pro tempore exis-
tente. Præpositum seu possessorem, & qual-
cūque litteras apostolicas reseruatiōis di-
ctæ pensionis impetrandum, & obtinendū,
ac expediri faciendum, iurandumq; quod
in huiusmodi reseruatiōe, & pensionis as-
signatione, seu constitutione, non interue-
nit aliqua simoniæ labes, vel illicita pactio,
seu corruptela, vt supra, & quoscumque cō-
sensu desuper opportunos præstandum, &
a titulario dictæ Præposituræ super dictæ
pensionis reseruatiōe, & litterarum desu-
per consiciendarum expeditioni, & alijs,
quibus opus fuerit, præstari petendum, &
obtinendum in forma solita, & consueta.
Et generaliter, &c. promittens, &c. rele-
uans, &c. super quibus, &c. actum, &c. te-
stibus, &c.

*Alia ad renunciandum beneficium ex
causa permutationis.*

IN Dei nomine amen, &c. A. Rector
Ecclesiæ S. Mariæ, &c. spontè, &c. om-
nibus meliori modo, &c. constituit, &
fecit Procuratorem suum R. D. N. præsen-
tem, & acceptantem, specialiter & expres-
sè, ad ipsius Constituentis nomen, & pro eo
resignandum, & renunciandum, & causa
permutationis, vt infra faciendæ, & non
alias, aliter nec alio modo, in manibus Re-
uerendiss. D. Dei, & Apostolicæ sedis gra-

tia Episcopi, &c. seu eius R. D. Vicarij, aut
alterius ad id potestatem habentis dictam
Ecclesiam S. Mariæ, &c. & omni iuri, &
actioni eidem D. constituenti ratione dictæ
Ecclesiæ, & illi annexorum quorumcum-
que ad effectum eam permutandi, & per-
mutationem faciendi cum d. B. de Ecclesia
S. Alexandri, &c. cuius ipse B. est Rector, &
possessor, et ad effectum, quod dicta Ecclē-
sia S. Alexandri ad causam permutationis præ-
dictæ conferatur, et conferri debeat eidem
D. constituenti, et ipsa Ecclesia S. Mariæ
conferatur, et conferri debeat eidem D. B.
& non aliter, nec alio modo. Et ad iurand-
um in eius, seu eorum manibus, prout ex
nunc ipse D. constituens iurat, quod in hu-
iusmodi resignatiōe, et permutatione, seu
illius causâ, et prætextu non interuenit, ne-
que interueniet fraus, dolus, nec aliqua alia
simoniæ labes, vel alia illicita pactio, seu
corruptela, et quodcumque aliud licitum,
et honestum iuramentum in animam ipsius
D. constituentis præstandum. Et facta, et ad-
missa resignatiōe huiusmodi, petendum
eiusdem D. constituentis nomine, sibi pro-
uideri de dicta Ecclesia S. Alexandri, vna
cum omnibus iuribus, et pertinentijs suis,
cum plenitudine iuris Canonici, ipsamque
sibi conferri, ac sibi de eâ inuestiendum, ac
inuestiri petendum, et faciendum, dictam-
que Ecclesiam acceptandum, ac illius, iu-
riumque, & pertinentiarum quarumcum-
que realem, actualem, et corporalem pos-
sessionem capiendum, intrandum, et tenen-
dum, et quodcumque iuramentum, de ob-
seruandis statutis, et consuetudinibus dictæ
Ecclesiæ, in manibus dicti Reuerendissimi
D. Episcopi, et aliarum, quibus opus fuerit
in animam ipsius D. constituentis præstan-
dum, et subeundum et quodcumque instru-
mentum de præmissis omnibus, per quosuis
Notarios, cum quibuscumque claufulis, re-
nunciatiōibus, obligatiōibus, promissio-
nibus, et alijs debitis, et opportunis, et in si-
milibus apponi solitis, et consuetis, et con-
sensum Capituli, et Canonicorum, etc. seu
aliorum, quorum opus fuerit petendum,
requirendum, et obtinendum; et alia qua-
cumque requisita, ac in præmissis necessaria
& opportuna faciendum, cum potestate
substituendi. Et generaliter, etc. promittens
etc. releuans, etc. super quibus, etc. actum,
etc. testibus, etc.

Alia ad comparandum occasione inquisitionis formata, & petendum se admitti per Procuratorem, seu Excusatorem.

IN Dei nomine amen, etc. Antonius, etc. citra, etc. spontè, etc. omnibus, etc. constituit, & fecit Procuratorem suum N. absentem tanquam præsentem, solum & in solidum, specialiter & expressè ad ipsius D. constituentis nomine, et pro eo comparandum, & se præsentandum coram spectabili D. Prætore, etc. causa, et occasione asserti processus, & inquisitionis contra eundem D. constituentem formatæ, seu formandæ per eundem D. Prætorem, & illius Curiam contra ipsum D. constituentem, & se per Procuratorem, seu Excusatorem in causa admitti, & audiri petendum, instandum, et obtinendum; & causam, quare per Procuratorem, seu Excusatorem admitti debeat; proponendum, & allegandum, illamque seu illas, tam in iurè, quam in facto verificandum; copiamque quorumcumque indictorum, si quæ sint contra eundem D. constituentem, cum termino competenti ad faciendum eius defensionis, sibi tradi, & concedi faciendum; & quascumque exceptiones, contradictiones, crimina, & defectus contra assertos testes, et indiria quæcunque contra eum laborantia opponendum; distasque querelas, et denunciationes, seu accusationes aduersus eundem D. constituentem, factas, et formatas negandum, et quodcunque iuramentum, seu iuramenta in animam ipsius D. constituentis præstandum, et subeundum, cum clausulis solitis ad lites, & potestate substituendi. Et generaliter, &c. promittens etc. releuans etc. super quibus, etc. actum etc. testibus etc.

Alia ad contrahendum pacem.

IN Dei nomine, &c. Octavianus, & Jacobus fratres germani spontè, &c. omni meliori modo, &c. fecerunt, & constituerunt eorum Procuratorem D. N. absentem tanquam præsentem, solum & in solidum, specialiter & expressè ad ipsorum Dominorum constituentium nomine, & pro eis contrahendum, & faciendum, cum N. & N. fratribus, & quocumque ex eis si-

mul in solidum, vel de per se, seu quocumque eorum legitimo Procuratore, bonam, veram & sinceram pacem, & concordiam, inter eos perpetuò duraturam, etiam osculo pacis interueniente, de omnibus & singulis odijs, quæstionibus, contentionibus, rancoribus, rixis, & malis voluntatibus, quomodocumque, & qualitercumque ex quacumque causa, per. & inter eas partes ab hodie retro, et sibi inuicem dictis, factis, illatis, & perpetratis, tam occasione occupationis bonorum, et iurium ipsorum constituentium, et fratrum suorum, quam aliter, qualitercumque ab hodie retro, & specialiter, et expressè, cum dicto N. occasione homicidij, alias per eum perpetrati in personam quond. N. Patris dictorum constituentium, et ad remittendum nomine eorundem constituentium, eisdem N. & N. omnes & singulas rixas, odia, contentiones, contumelias, discordias, rancores, iniurias, & omnes malas voluntates, ab hodie retro sibi inuicem dictas, factas, illatas, & perpetratas, ex causa et occasione antedictis, & quacumque ex eis, & quacumque alia de causa maiori, vel minori, de superius expressis, & ad consentiendum reuocationi, cassationi, & annulationi singularum querelarum, accusationum, et denunciationum, ac processuum contra dictos N. et N. & eorum quemlibet datum, factum, et formatum, coram magnifico D. N. Prætore, etc. seu alio quocumque Iudice, et quascumque promissiones, et obligationes, pro dicta pace perpetuò, et inuiolabiliter obseruanda sub illis pœnis, vinculis, et hypothecis, ac pactis, et conditionibus eidem D. Procuratori bene visis faciendum. Et pro obseruatione omnium, et singulorum per dictum eorum Procuratorem promittendorum, ipsos Dominos constituentes, suosque respectiue hæredes, et successores, ac sua, et illorum respectiue bona quæcumque, etiam in ampliori forma Camera Apostolicæ obligandum, et hypothecandum. Et instrumenta quæcumque per quosuis Notarios fieri, rogari, et stipulari faciendum; cum clausulis opportunis, ac per Notarium, seu Notarios dicti loci extendi solitis, et consuetis, Iurandumque, etc. Et generaliter promittens, etc. Releuans, etc. Super quibus, etc. Actum, etc. testibus, etc.

Procura generalissima.

Illustrissimus, & Excellentissimus D. A. Dux N. citra, &c. spontè, &c. fecit, constituit, &c. Procuratorem suum, &c. Illustrissimum D. B. absentem, &c. ad ipsius Illustrissimi, & Excellentissimi D. constituentis nomine, & pro eo locandum, & arrendandum, & locationis, vel alio quocumque titulo concedendum, tradendum, & assignandum totum, & vniuersum statum suum, & omnia, et singula Oppida, Terra, Castra, eorumque Territoria, & loca. Item Prædia, Casalia, Tenutas, Arces, Palatia, Molendina, Ferrerias, Loca piscationis, Aucupia, Venationes cum balneis, Furnis, Macellis, Arcibus, Palatijs, Domibus, Aedificijs, Vineis, Pratis, Siluis, Nemoribus, Vectigalibus, Responfionibus, Herbaricis, Gabellis, & omnia & singula bona cuiuscumque generis, & qualitatis existentia, & tam ea, quæ possidet, quam quæ possidere potest, & poterit, & illorum iura, & iurisdictiones simpliciter, aut cum aliqua reservatione, cum redditibus, prouentibus, obuentionibus, emolumentis, membra annexis, & pertinentijs vniuersis; & illa in specie, vel in genere coniunctim, vel in genere coniunctim, vel diuisim, vna vel pluribus vicibus, & cuiuscumque personæ, vel personis conducere volentibus; pro se vel nominandis ab eis, eorumque hæredibus, & successoribus quibuscumque, & dicta Oppida, Terras, Castra, Loca, Prædia, & Bona, si videbitur dicto Illustrissimo D. B. Procuratori specificandum ad omnes & singulos fructus, & prouentus pro conductoribus; & huiusmodi locationem seu locationes, & arrendamenta faciendum, vsque ad nouennium, vel decennium proximum, aut alium quemcumque longiorem terminum, & longius spatium temporis Procuratori placitum, cum quibuscumque facultatibus, auctoritatibus, iuribus, & iurisdictionibus, quæ videbuntur D. Procuratori, cum aliqua reservatione & exceptione, vel sine reservatione aliqua, purè, liberè, ac simpliter, quocumque modo, forma, pactis, conditionibus, & clausulis; pro pretio seu annua responfione, vel pensione, de qua contenerit cum conductore, vel conductoribus; soluenda in tempore,

ac terminis desuper conueniendis, & dictam pensionem, vel pensiones & pretia, exigendum, percipiendum, vel habuisse, constitutum & quietandum conductores, & quos opus erit, vel etiam alijs assignandum, delegandum, transferendum, & cedendum, vel in solutum dandum quoscumque terminos, & summas dicti pretij, seu annuæ pensionis, in vna, duabus, vel pluribus vicibus, & quibuscumque temporibus, & quibuscumque creditoribus, aut alijs, immittendumque in possessionem corporalem, vel tenentum dictorum status, & bonorum, atque curandum, vt vassalli, & subditi agnoscant in Dominos fructuum, emolumentorum, & responfionum dictos conductores durante locatione; promittendumque nullo modo se ingerere in rebus, & bonis locatis; neque responfiones, aut redditus alterare, neque onera, & impositiones solitas diminuere. Item in euentum belli, aut pestis, aut alterius cuiuscumque casus foruiti (quem Deus auertat) promittendum facere illam defalcationem pensionis modo & forma, de quibus cum arrendatarijs, vel conductoribus conuenit; & pariter euentum cuiuscumque deuolutionis, si quæ deuolutio fieret illarum tenurarum, quæ sub aliena proprietate, vel directo dominio existunt; promittendum facere illam diminutionem, vel defalcationem pensionis, quæ concedens erit, vel dicto Procuratori, aut personis deputandis videbitur. Promittendum etiam conseruare in bonis, & iuribus locatis conductores, & ab eis causam habituros durante locatione, in fructuum perceptionem, ac defendere, eximere, & liberare ab omni lite, causa, controuerfia, molestia, & molestante persona pro dictæ locationis, vel locationum quarumcumque faciendarum obseruatione; obligandum conductoribus omnia & singula bona in locationibus comprehensa, etiam in specie cum clausula, & effectu constituti; ita vt nulla alienatio bonorum prædictorum in præiudicium conductorum fieri possit; & in summa faciendum erga conductores omnes, & singulas illas promissiones, declarationes, obligationes, pactiones, & cautelas, & quæ specialem, et indiuiduam expressionem postulant; quascumque cautiones præstandum, & præstari promittendum, & hu-

iusmodi cautiones, vel fideiussores quoscumque promittendum releuare indemnes, & pœnitus sine damno conseruare, ac liberare ab omni lite, causa, & molestia, & pro releuatione indemnitate huiusmodi, ac liberatione, obligandum eisdem fideiussoribus in genere, & specie quæcumque Castra, vel Castrum, aut Oppidum, aut alia quæcumque bona specificanda, etiam cum clausula, & effectu constituti, & super præmissis vnum, vel plura, & quotcumque instrumenta eodem tempore, vel diuersis temporibus faciendum, & celebrandum cum iuramento, & obligatione Camerali, vt infra dicitur, & alijs quibuscumque clausulis, & salutis præmissis dicta Oppida, Terras, Castra, Loca, Prædia, Casalalia, & Tenutas, cum iuribus, pertinentijs, & territorijs vniuersis, me-roque, & mixto Imperio, Iurisdictione, Dominio, & omnibus alijs iuribus, & iurisdictionibus singula eorum. Item Palatia, Domos, Aedificia, & alia quæcumque bona pro quouis pretio, vel pretijs, de quibus conuenit cum emptore, vel emptoribus vendendum, & titulo perfecta venditionis, dandum, transferendum, cedendum, & assignandum, cum pacto de retrouendendo in quocumque tempore, & temporibus limitatis, aut purè, liberè, & simpliciter, iure proprio, & in perpetuum quibuscumque emere volentibus; vel etiam in solidum, & satisfactionem quibuscumque dandum, & assignandum, aut etiam permutandum, & permutatio-nis titulo pro quavis recompensa, iure proprio, & in perpetuum, concedendum, tradendum, dandum, & assignandum; & dictorum Oppidorum, vel Castrorum, Casalium, Tenutarum, Palatiorum, & bonorum fines, & latera exprimentum, specificandum, & super eis transferendum, & cedendum omnia iura, omnesque actiones, &c. Et ponendum emptores, vel compermutantes, & alios quoscumque contrahentes in omne ius, locum, &c. Et constituendum eos Procuratores irrevocabiles, cum iuramento, vt in rem propriam. Dandumque illis facultatem, & licentiam apprehendendi bonorum eis venditorum, permutatorum, aut alio titulo datorum, corporalem possessionem, auctoritate propria, de facto, & constituen-

dum se tenere, &c. Item super quocumque Castro, seu Castris, Oppidis, vel eorum Territorijs, Casalibus, Tenutis, Palatijs, Domibus, aut alijs quibuscumque bonis stabilibus, vel singulis eorum fructibus, redditibus, proventibus, & emolumentis imponendum, creandum, & constituendum duos, tres, quatuor, decem, viginti, & quocumque annuos census, vsque ad quamcumque notabilem, & notabilissimam summam, iuxta Constitutionem scelicis recordationis Pij Papæ Quinti, super forma creandi census editam, & huiusmodi pretia accipiendum, emptores quietandum, & absolouendum, bonorum confines, & latera specificandum, emptoribus transferendum super dictis censibus omnia iura, & omnes actiones, & eos constituendum, &c. censusque prædictos annuatim de anno in annum, vel de semestre, & in fine tamen semestris, pro rata in alma Vrbe, vel vbi conuenit erit cum emptoribus promittendum soluere, cum pactis, & cautelis placitis D. Procuratori seruata forma, & dispositione Constitutionis Sanctissimi Domini Nostri Papæ. Item si dicta bona, vel census plus valent pretijs accipiendis, vel recompensa desuper habenda, vel habita, totum illud plus condonandum, & remittendum, titulo donationis irrevocabilis inter viuos, & principaliter dictis contrahentibus cum Domino Procuratore antedicto. Promittendumque dictas venditiones, & alienationes esse, & semper fore bonas, validas, ac benè, validèque factas, & in eas tanquam tales facere consentire omnes personas, &c. ius habentes, aut habere prætendentes, & suscipere omnem litem, causam, controuersiam, molestiam in omni iudicio, & in quacumque instantia, & parte iudicij, si quæ super dictis bonis, vel censibus inferatur, & susceptas prosequi, &c. etiam absque cura impensa, & interuentu emptorum, & illorum, ad quos dicta bona, & census diuenirent; & promittendum eosdem emptores compermutantes, & alios prædictos, in & super dictis censibus, & bonis respectiue semper, ac perpetuò defendere, conseruare, ac liberare ab omni lite, causa, controuersia, molestia, & molestante persona, alias ad omnem, & quamcumque dictorum bonorum, & iurium respectiue celsum euersionem

nem generalem : & particularem in forma iuris valida, & in Vrbe consueta, & in quocumque iudicio petitorio, & possessorio, & quouis eorum insolidum obligandum C. Constituentem, eiusque hæredes successores, & bona omnia, & singula præsentia, & futura, & de perfoluendo quæcumque damna, impenfas, et interesse. Item consentiendum quòd quæcumque simplex notificatio, etiam extraiudicialis, & sine aliqua solemnitate, ac forma iuris, etiam in ædibus dimissa copia facta sufficiat. Et pro dictorum Censuum imponendorum, & vendendorum solutione, vel etiam pro alijs continendis in instrumentis celebrandis promittendum dare quascumque mercatorias, banchariasque cautiones, in perpetuum obligatas, vel ad certum tempus; & illas renouare, ac præstare de Triennio in Triennium, vel de Quinquennio in Quinquennium, aut de alio tempore in aliud tempus, quemadmodum fuerit desuper conuentum, & præstandum etiam, & prestare promittendum alios fideiussores, & cautiones pro solutione dictorum censuum, & quacumque illorum euictione in omni iudicio, & pro alijs promittendis erga emptores. Item pro quacumque euictione bonorum, si bona vendi contingat : & pro alijs contentis, & continentis in instrumentis, desuper celebrandis; & omnes, & singulos, fideiussores, eorumque hæredes, & successores huiusmodi promittendum releuare indemnes, & penitus sine damno conseruare, ac liberare, & eximere ab omni litè, causa, controuersia, molestia, & molestante persona, vel etiam nulla præcedente molestia liberare ab obligatione intra certum tempus, placitum D. procuratori, & pro dictorum fideiussorum, & hæredum; etiam maiori cautione, ac pro releuatione indénitatis, & liberatione prædicta obligandum eisdem fideiussoribus, & hæredibus illorum, quæcumque Caltra, Oppida, Casalia, Territoria, & bona quæcumque etiam in specie, ac specialiter, & expressè, ita vt specialitas generalitati non deroget, &c. etiam cum effectu, & clausula constituti. Item recognoscendum bonam fidem erga quoscumque illos, qui contemplatione D. constituentis super eorum bonis imponet, constituent, et vendent quoscumque an-

nuos census; pretiaque ac sortem principalem recipiendum, & quietandum, & pariter erga illos, qui in societatem officij, aut ex cambio, vel alio quocumque titulo, vel contractu pecunias accipiunt, seruitio, aut intuitu ipsius D. A. vel ad requisitionem dicti D. procuratoris : & tam erga illos, quàm etiam quoscumque fideiussores, faciendum illas affectiones, cautelas, & assignationes pecuniarum debitarum, & debendarum ipsi domino constituenti in responsionem bonorum, etiam in specie, ac promittendum debita huiusmodi, vsque ad quancumque notabilem summam contrahenda, extinguere intra certum tempus; & omnes obligatos liberare, atque instrumenta cassari facere, vt omnes penitus liberi, & exempti remaneant. Item sub titulo, & contractu mutui, vel etiam depositi, cambij, & sub quocumque alio contractu accipiendum quancumque summam, vel summas pecuniarum, quantumuis notabiles, & a quibuscumque personis, & pro illarum consignatione, & restitutione faciendum omnes, & singula illas cautelas, in genere, vel in specie, quæ domino procuratori videbuntur. Item omnes, & singulas causas, differentias, controuersias, & præsentiones cum quibuscumque personis, &c. verten. aut quæ vertere, aut introduci possent, ex quauis occasione, & super quibusuis rebus, & negocijs actiue, & passiuè, cum suis annexis, emergentibus, & dependentibus, compromittendum, & remittendum in genere, vel in specie in quemcumque arbitrium, vel arbitros arbitratores, & amicabilem compositores, decidores, calculatores, ad illas decidendum, & terminandum, de iure, ac de facto, vel de iure tantum; aut de facto tantum, vel mixtim, arbitrio ipsorum arbitratorum, vel quocumque modo componendum, & de plano, sine strepitu, & figura iudicij, singulis diebus, & horis, etiam partibus non citatis, cum facultate deputandi tertium, in euentum discordiæ, & ad quemcumque terminum, & illum prorogandi toties, quoties videbitur arbitratoribus, ac renunciandum cum iuramento cuiuscumque petitioni reductionis ad arbitrium boni viri, ac beneficio restitutionis in integrum, ex quocumque capite enormissimæ læsionis, &

omnibus alijs remedijs, quantumvis iuridicis, si quibus mediantibus contra laudum veniri possit; & conueniendum, aut quodcumque laudum, vel compositio, aut ordinatio arbitratorum quocumque modo prolata, vigorem habeat trium sententiarum conformium, & rei indicatæ, ritè, ac legitimè in sacro Rotæ Auditorio obtenturam, ita vt laudum huiusmodi semper, ac in primis, & ante omnia executioni demandari debeat, vt pura, & libera obligatio Cameralis, in forma depositi concepta, & quatenus aliquod remedium, vel exceptio quantumvis iuridica opponeretur, tamen executio, & adimplementum laudi, non possit impediri, vel differri, sed immò in primis executioni demandari, vt supra, & apponendum quascumque poenas, & cautelas, etiam amplissimas, quæ videbuntur D. P. Procuratori. Item ad transigendum, concordandum, & componendum quascumque lites, causas, differentias, vel prætensiones à quibuscumque contra D. Constituentem, & ab eo contra quoscumque motas, & mouendas, & quæ moueri, aut intentari possent, ex quibusuis causis, etiam hic non expressis, & super quibuscumque rebus, & negocijs, quantumvis notabilibus, & cuiuscumque magnæ importantiæ, fuerint, vel existant, & extingdendum quascumque lites, & differentias natas, & nascituras, & super illis perpetuum silentium, & finem imponendum; & remittendum quascumque impensas, damna, & interesse; & ratione perpetuæ concordiaæ atque transactionis, & compositionis, acceptandum, & dandum, aut condonandum totum id, quod placebit D. procuratori, sub quibuscumque pactis, conditionibus, clausulis, & cautelis, vel etiam poenarum adiectionibus, & concordiam, vel concordias, transactiones, compositiones prædictas semper, & perpetuo ratas, gratas, validas, & firmas habere, & inuiolabiliter obseruare promittendum, & renuciandum l. de his, ff. de Transactionibus, & numquam contrauenire, sub quouis prætextu, etiam enormissimæ læsionis, vel iurium denuò reperorum, aut reperiendorum, & restitutionis in integrum, ex quocumque capite resultantis; & denique apponendum quascumque amplissimas cautelas, & quæcumque in-

strumenta celebrandum, & dictas concordias, transactiones, compositiones, et compromissa quæcumque bis, ter, et plures, et quoties occurrerit vel dicto Procuratori videbitur faciendum, & firmandum. Item omnes, et singulas pecuniarum, & bonorum summas, & quantitates, ex quacumque ratione, et titulo, de præseti, præterito, vel in futurum debitas, et debendas, quantumvis notabiles, et quæcumque credita exigendum, petendum, recuperandum, aut habuisse, et recepisse confitendū; & de illis omnes, quibus opus erit, quietandum absoluendum, etc. exceptioni, etc. et omnibus alijs renunciandum; cum pacto de numquam amplius petendo. Iura quoque, et actiones in fauorem soluentium, transferendum, & cedendum, & constituendum eos desuper procuratores irrevocabiles, vt in rem propriam. Cassationi instrumentorum, apocharum, et scripturarum consentiendum, vel etiam quacumque nomina debitorum, creditaque quouis modo competentia ipsi Constituenti, & competitori; & quæcumque ipsius bona, & iura in solidum dandum, vel alio quocumque titulo distrahendum, alienandum, vel assignandum, & cedendum, etiam in specie, ita tamen, &c. cuiuscumque vel quibuscumque ex fideiussoribus accessurus, vel obligaris, aut obligandis, contemplationem D. constituentis, in quibuscumque contractibus, & negotijs, pro eorumdem fideiussorum maiori cautione, ac securitate, respectu promissionum factorum, et faciendarum pro ipso A. pro releuatione indemnitate, & liberatione ipsorum fideiussorum à promissionibus faciendis, vel extinctione ipsarum; promissionumque, et obligationum factarum, & faciendarum, et solutione quorumcumque debitorum contractorum, & contrahendorum. Item vniuersum statum, & omnia, & singula bona et iura sua regendum, administrandum, et gubernandum, regi, gubernari, & administrari faciendum. Item quascumque rationes, & calcula reuidentium, et sibi de administratis, & gestis per quoscumque rationem reddi petendum, & faciendum, calculandum, & solidandum cum quibuscumque personis: Et si opus erit, vel dicto D. procuratori videbitur calculatores contra quascumque par.

partes deputandum, & quascunque rationes, & computa, tam de præterito facta, quam in futurum facienda, & administrationes gestas, & gerendas solidandum, & componendum: Quietationes, liberationes, & absolutiones generales, vel etiam speciales, & finales, erga quoscunque faciendum, & concedendum, cum pacto, de nihil amplius petendo, vel repetendo: et de omnibus, & singulis eius bonis, iuribus, actionibus, debitis, creditis, nominibus debitorum, & alijs quibuscumque bonis pro quacumque notabilissima summa, & valore, semper, & quotiescumque dicto D. Procuratori placebit; faciendum quoscumque contractus, alienationes, & distractus cuiuscumque generis, & speciei fuerint, et cum quibusvis clausulis, & cautelis eidem Procuratori placitis; fructus, redditus, & proventus, ac emolumenta quæcumque sui status, ac omnium, & singulorum bonorum suorum præsentium, & futurorum, etiam ex iurisdictione, & alia quocumque modo, prouenientia, & prouentura percipiendum, leuandum, & possessionem corporalem quorumcumque bonorum, ex quouis titulo, et contractu alijs dandum, et tradendum. Item ad quascumque Ecclesias, & beneficia, quæ de iure patronatus ipsius D. Constituentis existunt, præsentandum quascumque personas, quæ D. Procuratori videbuntur idoneæ, vel habiles, et iura ipsius D. constituentis exercendum, conseruandum, et alia opportuna peragendum, ius, et iustitiam, atque iurisdictionem in vniuerso statu suo, & omnibus, & singulis Oppidis, Castris, Terris, & locis in quoscumque Vassallos, & subditos, & alias, prout potest, & possit ipse D. Constituens, administrandum, exercendum, aut administrari, et exerceri faciendum, tam in causis civilibus, quam criminalibus, etiam capitalibus, et mixtis, in cognoscendo, condemnando, absoluendo, vel etiam gratias, et remissiones concedendo, et quascumque confiscationes bonorum, pœnas pecuniarias, et corporales, ac etiam capitales vltimi supplicij remittendo, & gratiose absoluendo, vel componendo. Item Vicarios, Prætores, Iudices, et Officiales quoscumque deputandum, ponendum, ac remouendum, semper, et toties, quoties, et cum iurisdictione so-

lita, vel alias prout procuratori prædicto placebit, et administrandum merum, et mixtum imperium, et absolutam, ac liberam plenissimam in omnibus, et singulis præmissis, et infradicendis potestatem, et auctoritatem. Castellanos, custodes, factores, et ministros deputandum, et amouendum, cum salarijs, et conditionibus placitis D. Procuratori. Et quatenus contingeret fieri aliqua alienatio, vel aliquis contractus, pro cuius validitate, vel forsitan maiori cautela, requireretur assensus Apostolicus, in tali casu supplicandum Sanctissimo D. N. Papæ sanctæ Sedi Apostolicæ, pro assensu, & licentia opportuna, et si motu proprio Sanctissimi D. N. Papæ concederetur acceptandum huiusmodi consensum, & eo vtendum. Et faciendum quascumque conuentiones, promissiones, obligationes, & cautelas, etiam satis maiores, quam superius expressæ fuerunt; immo quascumque amplissimas cautelas, sub quibuscumque modis, formis, & clausulis placitis D. Procuratori faciendum, etiam eas, quæ mandatum specialissimum postularent, erga quoscumque & omnia, & singula, tam per instrumenta, & acta publica, quam per scripturas priuatas, vel literas parentes, & alias quomocumque expediendum, & pro impleto, & obseruatione omnium, & singulorum contractuum, distractuum, & aliorum agendorum per dictum Procuratorem, ipsam D. constituentem, eiusque hæredes successores, & omnia, & singula bona mobilia, stabilia, seque mouentia, iura, actiones, & debitorum nomina, & alia quæcumque bona præsentia, & futura, etiam ea, quæ in generali obligatione non veniunt, obligandum, in genere, ac in specie, etiam cum clausula, & effectu constituti, in forma iuris valida, in forma depositi, per quantigiam, vel in forma Cameræ Apostolicæ, cum clausulis solitis, & consuetis, etiam cum specialis procuratoris, aut procuratorum specialium præsentium, & acceptantium constitutione; iuxta nouas reformationes, ad confitendum debitum, & defendendum, cum clausulis, & facultatibus opportunis, vel citra: & præter constitutionem procuratorum, ac specialiter, & expressè renunciandum cuiuscumque appellationi, reclamationi, &c. & pro maiori præmissorum

omnium, & singulorum obseruantia, & omnium qui contrahent cautela, consentiendum in mandatum executiuum contra ipsum D. constituentem, & eius bona decernendum, &c. si tempore debito, &c. defecerit, &c. Et iurandum ad sacrosanctæ Dei Euangelia in animam ipsius D. Constituentis in quibuscumque contractibus celebrandis. Et si videbitur D. Procuratori promittendum ratificationem omnium, & singulorum instrumentorum, contractuum & aliorum agendorum per D. Procuratorem. Quæ omnia & singula, ex nunc ipse A. promittit cum iuramento tactis, &c. præstito ratificare, et ad plenum confirmare, etiam ad omne placitum, & requisitionem illorum, qui contrahent cum D. Procuratore præfato, cui etiam dedit facultatem iurandi, vel referendi super quocumque partito litis decisiuo. Debitoresque ac bonorum, & iurium suorum detentores, qui nunc sunt, si qui erunt in futurum, omnibus vijs iuris, & facti remedijs opportunis ad soluendum, dimittendum, relaxandum, & restituendum quæ debent, et occupauerunt & quæ debent, et occupabunt, compellendum aut compelli iubendum, et procurandum, et ad quascumque reales, & personales executiones, aliaque opportuna remedia procedendum, vel procedi mandandum. Debitores captos, et carceratos habilitandum, relaxandum, et liberandum, prout videbitur D. Procuratori. Et si necesse fuerit pro consequitione, et recuperatione iurium, pecuniarum, vel bonorum ipsius D. Constituentis, vel pro conferuatione iurium suorum iudicialiter agendum coram quibuscumque Iudicibus, etc. cum solitis clausulis ad lites, quandocumque extendentes. Et insuper dedit, et concessit eidem Domino Procuratori in omnibus, et singulis in hoc mandato tam in genere, quam in specie contentis, & alijs quibuscumque etiam non expressis amplissimum, & generalissimum, ac liberum mandatum, cum plenissima, liberaque administratione, ac absoluta, omnimoda, et libera potestate, etiam ad tractandum, procurandum, & expediendum ea, quæ specialissimum mandatum de iure postulerent, et ea, quæ persona propria ipsius constituentis facere posset, si personaliter interesset. Ita ut omnes, et singulæ facultates, quæ dici, vel

excogitari possunt, maiores expressis, & maximæ censeantur datæ, atque comprehensæ in hoc mandato. Vnum quoque, &c. cum potestate substituendi. Et generaliter, etc. Promittens, etc. Releuans, etc. Super quibus, etc.

Constitutio, siue deputatio facta per creditores, pro effectuatione concordantia.

CUm D. P. olim mercator Pisan. Rom. Cur. seq. plurimis, et varijs debitis inuolutus, et ære alieno grauatus, & præsertim rationem fideiussionem factarum, ad instantiam A. et aliorum, videns non posse vrgentibus creditoribus satisfacere, et non posse incumbere suis negocijs, præsertim dum creditores vrgerent, foro cedens, ac etiam desperans res suas componere posse ab Vrbe discesserit, vt dicitur Vlex bonam versus, tres aguntur anni, vel citra tribus filijs, videlicet vno masculo, et duabus foeminis, et rebus suis inordinatis relictis; & ab eo tempore citra, nec de vita, nec de morte dicti P. nuncium aliquod allatum fuerit. Vnde negotia, debita, et credita sua, tanto magis incerta, et deteriorata effecta sint, et in dies tendant in peiorem statum, & deteriorem conditionem, tanto magis, quia creditores, nec de ipso P. nec de suis rebus, scripturis, et negocijs notitiam habent. Ultra quod naturale sit, vt communiter negligatur, quod communiter multorum interest. Nuper autem auditis præmissis D. R. dicti P. Germanus frater. Qui in Regno S. domicilium habet, officio, & pietate fraternis fungi volens ad Urbem venerit, ad effectum præfatis filijs adiuvandi, et rebus, et negocijs dicti P. vt inde creditoribus in partem satisfieri possit, & dicti quoque filij subsidium aliquod consequantur, offerens omnem suam indultriam, et laborem præstiturum, absque vlllo præmio, in inuestigando, & recuperando bona, credita, et affectus dicti P. quatenus ex illis, quæ recuperari contigerit; & de omnibus rebus præfatis. Vna tertia pars dictis filiabus, et filio detur, et applicetur, vt inde, quo melius fieri poterit aliquam sustentationem consequantur, & reliquæ duæ partes inter ipsos creditores, prout ipsi concordantes erunt distri-

distribuantur. Et propterea creditores infradicendi inſimul congregati diebus elapſis; & hodie quoque tractatum, & colloquium habuerint ſuper præmiſſis. Conſiderantes, quod dum negocia in diuerſas partes trahuntur, numquam vel rato debitum ſinem, et complementum recipiunt; & cupientes providere indemnitati eorum, concluderint deputare vnum ex eis in Adminiſtratore generalem, cum pleniffima, & libera facultate omnia imponendi, gerendi, diſponendi, & expediendi, vt infra latius dicetur. Et inſuper, vt D. R. libentius, & alacrius laborem, diligentiam, & induſtriam ſuam in præmiſſis exponere paratus fit; accedente dicto beneficio, & ſubſidio tertiaz partis dictis filijs tribuendo, & quia ipſi creditores pietate moti erga dictos filios pauperes, & ſine vllò ſubſidio derelicti fuerunt, tertiam partem ſummæ, & quantitatis pecuniarum, & bonorum recuperandorum ex negociationibus, & facultatibus dicti P. decreuerunt vnanimitè pro creditis, quæ attinent ad eodem creditores irrevocabiler inter viuos dictis filijs P. dare, concedere, & elargiri. Et ſuper hoc negotio volentes inſtrumentum celebrare.

Hinc eſt, quod anno, &c. I. nomine ſuo, & A. ſui nepotis, pro quo de rato, et ratiſſatione in forma iuris valida promiſit, alias de ſuo proprio teneri voluit, & G. C. & F. creditores, & fideiuſſores reſpectivè dicti P. ex varijs cauſis, & titulis ſuis loco, & tempore opportunis deducendis, & reſpectu fideiuſſionum pro omni eorum intereſſe, pro eo, quod paſſi ſunt, & per eos, vel quemvis eorum ſolui contigerit, ratione fideiuſſionum factarum, volentes exequi omnia, quæ in hoc negotio mature deliberarunt, ſpontè, &c. tam nominibus eorum proprijs, quam aliorum legitimorum creditorum adhærere volentium huic deputationi, & conventionibus, & alijs infra dicendis; in primis circa negocia infra dicenda, reuocantes quoscumque Procuratores, Actores, & Miniſtros deputatos, ſi qui deputati ſint, auferens ab eis omnem facultatem, et auctoritatem datas, & conſeſſas; inhiſcentes expreſſè niſi in poſterum in præmiſſis, & infra dicendis negocijs ingerere præſumant. Et proteſtantes omnia eſſe, & fore caſſa, irrita,

& nulla, ſi quæ de cætero facere tentauerint; et omnibus melioribus, etc. Quibus validius fieri poteſt conſtituerunt, etc. Eorum, & dictis nominibus Procuratorem, Actorem, & negociorum præſatorem, & infra dicendum nuncium ſpeciale, & generalem, & Adminiſtratore ſpeciale, generalem, & generaliffimum; ita vt generalitas, &c. dictum G. præſentem, & acceptantem ad ipſorum conſtituentium, & deputantium dictis nominibus, & aliorum legitimorum creditorum adhærere volentium, & pro eis ſpecialiter expreſſè pro conſequeutione crediti, & creditorum eorundem conſtituentium, & liberationis à fideiuſſionibus factis, & releuationis indemnitate reſpectivè, ac aliorum adhærere volentium, omnes & ſingulas pecuniarum ſummas, & rerum, ac bonorum quantitates dicto P. ſi viuit, alioquin ſuis hæredibus, & ſucceſſoribus, vel eius hæreditati debitas, & debendas, quavis de cauſa, & cauſis, cum ſcriptura publica, vel priuata, aut ſine ſcriptura, quomodocumque, & qualitercumque, ac bona quæcumque mobilia, ſtabilia, & ſe mouentia, credita, & nomina debitorum exigendum, percipiendum, recuperandum, & de omnibus exactis, habitis, perceptis, & recuperatis, omnes & ſingulos, quos opus erit quietandum, abſoluendum, & liberandum, cum pacto de nunquam amplius petendo, & renunciando quibuscumque iuris, et facti exceptionibus. Item iura, & actiones in fauorem ſoluentium, ſi dicto Procuratori, & Adminiſtratori videbitur, transferendum, et quæcumque liberationes, & quietantias, etiam in actis publicis faciendum; caſſationi inſtrumentorum, apocharum, & quarumcumque ſcripturarum, tam publicarum, quam priuatarum, et illarum reſtitutioni, et annullationi conſentiendum, exceptioni non habiturum, non receptorum, non numeratæ pecuniæ, omnibusque alijs renunciandum. Item bona, ſcripturas, affectus, & bonorum quorumcumque poſſeſſionem corporalem apprehendendum, retinendum, & illa etiam vendendum, et diſtrahendum, pro quouis pretio, & pretijs reperibilibus, & pretia recipiendum, et quietandum, vt ſupra, vel ad ſubſtaſtationem, et liberationem procedendum. Itè pro conſequeutione & recuperatione pecuniarum, effectuum, et

bonorum præfatorum in Iudicio, et extra agendum, et experendum tam hic Romæ, quam in quacumque alia Ciuitate, oppido, loco, Prouincia, Regno, et in quavis mûdi parte, et coram quibuscumque magistratibus, Iudicibus, Tribunalibus, et ad quascumque reales, et personales executiones, in carcerationes, arrestationes, cõtra debitores, et bonorum detentores Itẽ sequestrationes, subhaftationes, deliberationes, et ad iudicationes, et ad omnia alia, et singula iuris, et facti remedia opportuna, et quæ dicto domino Procuratori, et administratori videbuntur, etiam si talia forent, quæ sub verbis præfatis non comprehenduntur, sed specificam et indiuiduam exprefionem postularẽt. Item cum omnibus, et singulis, quibus opus fuerit, vel occurrerit calculandum, et solidandũ, et calculari atque solidari petendum, et faciendum, et si dicto domino deputato videbitur etiam eligendum, et adhibendum calculatores, et peritos, et liquidã, et facien. et quæcumque computa, rationes, et differentias et cum quibusuis debitoribus et bonorum detentoribus, et omnibus alijs principaliter, vel incidenter interesse habentibus, concordandum, transigendum, et componendum; et huiusmodi transactiones, concordias, et compositiones faciendum, sub illis pactis, modis, et formis, quæ D. Deputato præfato placuerint, et ratione concordia, et compositionis huiusmodi remittendum, et relaxandum totum id, quod ipsi D. Procuratori videbitur. Item omnes lites, causas, controuersias, et prætensiones, ortas, natas, et nascituras, occasione præmissorum cũ dictis debitoribus, et detentoribus, et alijs quibus occurrerit, tam in genere, quam in particulari, et totum negocium per transactionem, concordiam, et compositionem, finiendum, et terminandum, vel compromittendum, et remittendum in vnum, aut plures arbitros, arbitratores, amicabilem compositores, et decisores, cum facultate procedendi, et sententiandi vel componendi, quocumque modo, et cum omnibus illis facultatibus, clausulis, renunciationibus, promissionibus, et cautelis, quæ dicto domino Procuratori, et deputato videbuntur. Item quoscumque libros, et scripturas, priuatas, et publicas exhiberi, restitui,

consignari, et produci petendum. Item depositarium, seu depositarios quoscumque eligendam, et deputandum, et deputatos amouendum, et alios de nouo deputandum. Item debitores, et bonorum deten ores, de fuga suspectos iurandum, et illorum relaxationi consentiendum. Item aduocatos, procuratores, sollicitatores, et ministros deputandum, tam in Vrbe, quam extra, cum illa mercede, patrocinio, vel salario, quod videbitur eidem D. G. et distam mercedem, et salarium, aut prouisionem soluendum ex pecunijs exigendis, vel ex bonis recuperandis, et bona huiusmodi venden. et nomina debitorum ceden. et alienan. pro pretio reperibili, vel dicto procuratori placito, et pretium huiusmodi recipiendum, et quietandum. Item ad tradendum, dandum, et consignandum tertiam partem exigendorum, et recuperandorum, ex bonis, et pecunijs dicti P. pro eo, quod atinet ad ipsos constituentes, dictis nominibus, dictis filiabus, et filio eiusdem P. quando percepta, exacta, vel recuperata fuerint, et eo tempore, quo videbitur ipsi domino G. procuratori, quam tertiam partem, exigendorum, et recuperandorum, iidem Constituentes, ex nunc, prout extunc, et è contra, quando fuerit recuperata, vel exacta condonarunt, purè, liberè, simpliciter, & irreuocabiliter inter viuos, dictis filiabus, et filio dicti P. me notario publico acceptante pro illis, vna cum domino R. eorum patruo, et hoc fecerunt pietate moti, vt dictæ filia, ac filius valeant sustentari, et aliquod subsidium recipiant, attenta eorundem filij, et filiarum paupertate. Hoc adiecto, vt tempus consignationis dictæ terciae partis sit in arbitrio dicti domini G. quia sic eis benefacere, et condonare placuit et placet. Dederunt etiam facultatem dicto G. faciendi in præmissis omnibus, et singulis, et pro illorum executione, atque effectuione cum quibuscumque personis, omnes conuentiones, cautelas, et obligationes, de obseruando, etiam in forma Camerae Apostolicæ, cum solitis clausulis, citra constitutionem procuratorum, vel cum constitutione specialis pocuratoris, iuxta reformationem,

ac modernum filium, aut alijs modis, & formis, quæ placebunt D. G. Item quatenus aliqui, seu alij creditores nollent conuenire, & concurrere cum ipsis constituētibus, in præmissis infra dicen. vel ad maiorem firmitatem contentorum in hoc instrumento, et dependentium, & sequendorum ab eo, supplicandi Sanctissimo D. N. Papæ, pro confirmatione, et confirmatione huiusmodi, et quæcumque rescripta impetrandum, vt alij creditores compellantur concurrere; et quatenus recufent accedere, atque concurrere, tunc ne præiudicium et damnum ipsis constituētibus inferatur supplican. et impetran. vt ipsi Constituentes et alij, qui adhærere voluerint, et pro eis dictis G. et quicumque alias deputandus, si alium deputari contigerit, non obstant. negligentia, et contradictione quorūcumque aliorum creditorum omnia, et singula contenta in hoc instrumento expediri possint; tam nominibus eorum proprijs, quam ex persona dicti P. et desuper impetran. a Sanctissimo D. N. Papa, et ab alijs dominis principalibus in quocumque regno, vbi opus fuerit vel experiri contingerit, quæcumque, rescripta necessaria et oportuna. Item ad omnes, et singulas lites, causas, controuersias, et prætensiones, tam natas, quam nascituras, moras, et mouendas actiue, et passiuè, occasione præmissorum, tam ex personis ipsorum Creditorum quam dicti P. vel eius hæreditatis, si viuus non foret; et tam coniunctim, quam diuisim, et alio quocumque modo, agendum, prosequendum, et defendendum contra quoscumque, ac eorum quibuscumque DD. Iudicibus, tam Ecclesiasticis, quam sæcularibus magistratibus, et superioribus, in quacūq; Curia, et iura eorū in quacūq; mundi parte, et in quacumq; deducen. et iuxta stilum Ciuitatum, et locorum vbi agi, vel tractari contigerit, procedendum ad omnes actus necessarios, et opportunos, et ad iurandum in litem, et quodcumque aliud iuramentum honestum præstandum, et ad iurandum in animam constituentium, clausulis solitis ad lites. Item ad affecurandum, vel concedendum saluum conductum dicto P. si viuus existit. Declararunt etiam, et conuenerunt, quod per mortem ipsorum constituentium, et aliorum adhærē-

re volentium, et quorumuis ipsorum (quos omnes Deus omnipotens diu incolumes seruet) hoc mandatum, et facultates, vt supra datæ, et conuentiones factæ non expirent, nec finitæ, et expiratæ censeantur; sed durent, et durare intelligantur vsque ad totalem expeditionem, et finem omnium, et singulorum præmissorum. Quia pro se, ac suis hæredibus, et successoribus quibuscumque, tam coniunctim, quam diuisim, & vnusquisque de per se; fecerunt, et faciunt, præmissa dictis nominibus, cum alijs infra dicendis. Item vnum, vel plures procuratores, administratores, agentes, et ministros, in omnibus, et singulis præmissis, in Curia, et extra, et in quacumque mundi parte, cum simili aut limitata potestate substituendum, et si videbitur D. G. etiam substituti possint alios substituere, si hoc expressè ordinauerit, et mandauerit, eosq; reuocandum, amouendum, et onus procuratoris in se reassumendum præfenti mandato, etc. Item ex pecunijs, effectibus, ac rebus exigendis, exponendum, et erogandum in litiibus, et causis, atq; negocijs gerendis, et expendiēdis, totum id quod præfato D. G. videbitur. Et ad cedendum, etiā nomina debitorum; et dantes, et concedentes eidem G. deputato plenissimam, liberā, et absolutam generalissimam, ac specialissimam administrationem, et plenissimum mandatum, cum totali complemento, ad tractandum, administrandū, et expediendū omnia, et singula ea, quæ ipsimet constituentes, dictis nominibus, facere, gerere, et expedire possunt, et possent; si personaliter interuenirent; et tam in Vrbe, quam extra in quacumque mundi parte etiam si talia forent, quæ mandatum specialissimū postularent. Promittens dictis nominibus, etc. Releuantes, etc. Super quibus, etc. Actum, etc. præsentibus, etc.

L. Vxor rel. q. l. Tutrix, et pro tempore Curatrix Testamentaria suorum filiorum, in Testamento die, etc. condito in actis, etc. vt asseruit, in quorum filiorum fauorem per P. impositus, et venditus fuit annuus census scut. N. seu alterius verioris sumæ, super eius vinea, seu alijs bonis, pro pretio scut. N. die, etc. aut alio tempore verioris, in actis, etc. habens notitiam, et certiorata per me Notarium de conuentioni-

bus, & de deputatione factis per aliquos creditores dicti P. in personam D. G. nomine ipsorum, et aliorum creditorum adherere volentium, et ob condonationem tertiæ partis summæ exigendæ, recuperandæ, ac bonorum recuperandorum, facta in fauorem filiarum, et filij dicti P. cum Dominus R. frater dicti P. motus fuerit ad præstandum industriam suam, et omne auxilium in recuperatione bonorum, & pecuniarum dicti P. vt inde creditores aliquod beneficium. Dicitæ verò filix, et filius P. consequantur aliquod subsidium ad subuenientem eorum necessitati, & paupertati. Volens dicta Laura sequi sententiam, mutuum consilium, et deliberationem dictorum creditorum, et considerans hoc tendere ad beneficium suorum filiorum, quia facilius aliquam summam ex credito suo consequi posse sperat, vniendo se cum alijs creditoribus, quam de per se diuisim ab alijs experiri. Ideo spontè, etc. citra tamen nouationem, et præiudicium obligationis, & iurium sibi, et suis filijs competent. confideiussores, & omnes obligatos, à quibus recedere non intendit, et non alias, aliter, nec alio modo dictis nominibus declarauit, adhære velle præfatis conuentionibus, et deputationi, vt supra factis die, etc. & acceptauit, ratificauit, approbauit dictas conuentiones, concordiam & deputationem, et de nouo deputauit, & deputat Procuratorem, & Actorem D. G. absentem, &c. cum facultate substituendi in omnibus, et singulis facultatibus, declarationibus, et alijs modis, & formis, prout in superscripto instrumeto continetur, in omnibus, & per omnia, de quibus per me Notarium certificata fuit, & pro dictis suis filijs promisit, quatenus opus sit, alias de suo proprio teneri voluit, et ita iurauit, tactis, &c. super quibus, &c.

A. vt Procurator, et eo nomine B. creditoris supradicti P. in summa pecuniarum, suo loco, et tempore opportunus deducenda, habens notitiam, et certioratus ad plenum, de supradicta deputatione, et concordia, atque conuentionibus factis per alios creditores dicti P. nominibus eorum proprijs, & aliorum legitimorum creditorum adherere volentium, & condonatione tertiæ partis summæ exigendæ, ac

bonorum recuperandorum, facta in fauorem filiarum, et filij dicti P. spontè, &c. declarauit dicto nomine, adherere velle, conuentionibus, condonationi, factis in personam G. alijsque præmissis, & dictas condonationem, conuentionem, deputationem, & concordiam, nomine dicti sui principalis, acceptauit, ratificauit, et approbauit in omnibus, et per omnia, et de nouo deputauit Procuratorem, & administratorem dictum G. hinc absentem, &c. cum facultate substituendi, et omnibus, et singulis alijs facultatibus, declarationibus; promissionibus, & alijs modis, et formis; in omnibus, et per omnia, prout in supradicto instrumeto concordix, conuentionum, & deputationis continetur; de quibus ad plenum certioratus fuit. Et ita iurauit, tactis, &c. me Notario, &c. pro omnibus, &c. super quibus, &c.

*Alia ad suscipiendum terminum
coram A. C.*

DA. constituit Procuratorem suum, B. ad ipsius D. Constituentis nomine, & pro eo, et eius parte comparendum coram Illustrissimo Domino Curix causarum Cameræ Apostolicæ Auditor. siue eius Reuerend. P. D. in ciuilibus Locumtenente, & quibusuis eiusdem Curix Notarijs, & alijs, quibus opus fuerit semel & pluries, ac toties quoties occurrerit, & præuia debiti confessione coram eis facienda petendum, & obtinendum se admitti ad suscipiendum terminum, seu terminos, & censuras de more, & stylo Curix eiusdem Tribunalis dari, & concedi solitas, & consuetas, dictumque terminum, seu censuras, ad fauorem quorumuis eius creditorum iudicialiter suscipiendum, & mandati, seu mandatorum relaxationi in defectum solution. consentiendum dictoque termino, seu terminis penden. inhibitionem, seu inhibitiones, neque realiter, neque personaliter non molestari, contra quosuis eius creditores, ad quorum fauorem talis terminus susceptus fuerit in forma solita, et consueta impetrandum, & obtinendum, iurandumque, etc. & generaliter, etc. promittens, etc. releuans, etc. super quibus, etc. actum, etc. præsentibus, etc.

Institutoria ratificatio, & mandatum.

Magnificus D. Matthæus ciuis, & mercator. Florent. certioratus, vt afferit à magnifico D. Ioanne Baptista Morello eius Germano fratre, de pluribus obligationibus, & instrumenta eius nomine, & sociorum factis, cum promissione de rato, videlicet de obligatione scutorum 200. auri in auro facta per D. Ioannem Baptistam in fauorem magnifici D. Hieronymi soluendorum per totum mensem Ianuarij proximè venturi, sub accessione N. N. quos ipse D. Ioanne Baptista Morellus nomine proprio, ac ipsius D. Matthæi indemnes releuare, promisit, ac se quoque erga dictos mancipatos in solidum obligauit, prout in actis D. N. Item de cessione, & venditione plurium nominum debitorum, ad summam scutorum 3000. facta die, &c. in fauorem D. N. pro pretio scutorum 2000. monetæ, cum promissionibus, & pactis in instrumento per me Notarium celebrato expressis, de quo in instrumento, & promissione facta, etiam post dictum instrumentum, erga dictum à me Notario certioratus fuit, habens quoque idem D. Matthæus plenam, vt afferit notitiam venditionis, & cessionis partis, seu participationis D. Matthæi, pro solidis quatuor in appaltu decimarum Vrbs facte per dictum D. Ioannem Baptistam Morellum, prædicto Ioannis Baptistæ cum omnibus vilitatibus, lucris, damnis, commodis, incommodis, seu oneribus, & honoribus, iuribus, & pactis, in capitulis in actis productis, vt asseruerunt contentis, ad quæ, &c. Idem D. Matthæus suo, & sociorum nominibus, spontè &c. & omni meliori modo, &c. tam suprascripta omnia instrumenta, cum illorum dependentijs, & annexis, quam etiam alia quæcumque, ac etiam omnia, tam iudicialiter, coram quibuscumque DD. Iudicibus, quam extraiudicialiter gesta, facta, & actitata, & administrata nomine ipsius D. Matthæi, ac etiam rationis banchariæ, sub nomine ipsius D. Matthæi, & sociorum quomodocumque & qualitercumque gesta, cum illorum annexis, & dependentijs ratificauit, approbauit, ac in omnibus, & per omnia plenissime confirmauit, atque emologat, approbat, & cõfirmat. Et insuper tam

nomine suo proprio, & particulari, quam dictæ rationis banchariæ, & tam conuictum, quam separatim, & in solidum, ac omni alio meliori modo, fecit, constituit, creauit, & deputauit, atque ordinauit Procuratorem, insitorem, administratorem, gubernatorem, negociorum omnium gestorem, generalem, & specialem, ac generalissimum, & specialissimum; ita tamen, quod specialitas, &c. Sed immò alterum ad alterius augmentum accedat, videlicet prædictum D. Ioannem Baptistam eius fratrem germanum præsentem, &c. videlicet specialiter, & expressè ad ipsius constituentis, & rationis banchariæ prædictæ nominibus, & pro eis, & eorum quomodolibet, omnes & quascunque pecuniarum, rerum, & bonorum, summas, quantitates, & qualitates, etiam ad quemcunque notabilem, & notabilissimum valorem ascendentes ipsi constituenti, & rationi banchariæ prædictæ, tam ex ratione & causa societatum officiorum, & aliarum quarumcunque societatum cuiuscunque generis existentium. Item creditorum Montium vacabilium, & non vacabilium; cambiorum, recambiorum, obligationum, depositorum mutui, delegationum, annuorum censuum; promissionum, venditionum emptionum; permutationum, locationum, conductionum, etiam emphyteosis; appaltus, seu appaltuum, & quorumcunque contractuum, tam nominatorum, quam innominatorum, tam stricti iuris, quam bonæ fidei, & ex quibuscunque titulis, modis, causis, & occasionibus, etiam hic non expressis; quas & quæ; pro specificatis, & expressis haberi voluit, & haberi debitas, et in futurum debendas; & tam vigore scripturarum priuatarum, et publicarum, quam etiam sine scripturas, debitas, et debendas; ac omnibus, & singulis, quibus opus erit; petendum, exigendum, recipiendum, & recuperandum, atque habuisse, & recepisse contentum, & affirmandum, ac declarandum; & tam de habitis exactis, et receptis, quam habuisse, et recepisse confessis; omnes, et singulos, quos opus erit; quietandum, absoluentum, pænitus, et liberandum; ac quietantias quascunque tam per instrumenta publica, quam scripturas priuatas, etiam iuramento firmatas, & firmatas; concedendum, et faciendum.

Item iura quoque, et actiones, in fauorem

rem soluentium, aut aliarum quarumcumque personarum, prout dicto Ioann. Baptistæ socio Institori, & Procuratori videbitur, transferendum, cedendum, & concedendum. Debitorum autem quoscumque, nunc & pro tempore futuros, etiam Communitates, Collegia, Societates, Vniuersitates, Corpora, Monasteria, Capitula, tam hic Romæ, quàm in quacunque Mundi parte, ad soluendum, satisfaciendum, consignandum, & restituendum; iuris & facti remedijs opportunis cogendum, & compellendum, atque cogi, & compelli faciendum, & ad quascumque exactiones tam reales, quàm personales, ac etiam bonorum, & iurium quorumcumque, ac officiorum, & creditorum, etiam montium subhastationem, adiudicationem, & deliberationem, & inamissionem in possessionem, tam ex primo, quàm ex secundo Decreto, etiam continuationem procedendum, atque procedi faciendum, etiam contra quoscumque alios. Item sequuta, & habita satisfactio, super absolutione, & liberatione debitorum, ac bonorum quoque, & iurium relaxatione, & liberatione, ac dimissione, aut alias quomodocumque dicto D. Io. Baptistæ, & Institori videbitur consentiendum, & quoscumque consensus de super opportunis præstandum, tam pure, liberè, simpliciter, quàm ad tempus, aut sub conditione, & modo, ac forma dicto Procuratori, & Institori visis.

Item quoscumque debitores etiam de fuga suspectos iurandum, & arrestandum, seu arrestari faciendum, etiam captos, & detentos, & quodocumque dicto D. Io. Baptistæ videbitur illorum relaxationi, & liberationi consentiendum.

Item quascumque compositiones, transactiones, concordias, conuentiones, cum quibuscumque debitoribus, & creditoribus, atque personis, & alijs prædictis modis, & formis, pactis, dilationibus, promissionibus, & cauteis eidem D. Ioannis Baptistæ visis faciendum, & ratione huiusmodi concordiarum, compositionum, transactionum, & conuentionum, totum id quod ipsi Domini Ioannis Baptistæ videbitur, remittendum, concedendum, condonandum. Item cuiuscumque iuri, liti, causæ, & instantiæ cedendum, iura quoque & actiones quibuscumque transferendum, tradendum, conceden-

dum, assignandum, & cedendum. Item, in litem, & lites iurandum, & quamcumque differentiam, & differentias, controuersias, & lites, etiam per iuramentum, aut iuramenta litis decisiva finiendum, & terminandum, & vt vulgariter dicitur, super quocumque partito faciendum iurandum, aut referendum, & quodocumque alterius generis iuramentum, & iuramenta licita tamen, & honesta; in animam quoque ipsius constituentis præstandum, & subeundum.

Item quascumque lites, & causas, controuersias, quæstiones, differentias, & prætensiones; natas, & nascituras; motas, & mouendas; actiue, & passiuè; tam ex causis, rationibus, titulis, & occasionibus de præterito, quàm de præsentibus, & futuris quoque temporibus proueniendas contra quascumque personas, &c. & à quibuscumque personis motas, & mouendas; actiue, & passiuè, cuiuscumque etiam maximæ importantiæ fuerint. Et prætensiones quascumque toties, quoties, ac semper, & quodocumque eidem D. Ioanni Baptistæ videbitur in vnum, vel duos, aut plures, & quoscumque Arbitros, arbitratores, amicabiles compositores, & calculatores, & alijs quibuscumque nominibus nuncupari possent; compromittendum, & liberè remittendum, & tam de iure, quàm de facto, & vt dicitur, alte, & basse; & tam de iure tantum, quàm de facto tantum, & tam coniunctim, quàm diuisim cognoscendas, definiendas, & terminandas; & tam in procedendo, quàm in sentiendo, & facultate quoque auferendi vni, & tribuendi, atque adiudicandi, & appropriandi alteri; & qui possint etiam tam coniunctim, quàm diuisim, & separatim, etiam quibuscumque diebus, & horis feriatis, & non feriatis, & in quocumque loco, & locis, tam sedendo, quàm stando, & ambulando, partibus ipsis citatis, & non citatis; absentibus, vel præsentibus; altera absente, & altera præsentente procedere, sententiarum, laudare, & definire, ac totum id quod ordinatum, & dispositum fuerit, aut declaratum, & definitum per dictos Arbitros, arbitratores, aut amicabiles compositores, ratum, gratum, validum, & firmum perpetuò habere, tenere, atque adimplere, & inuiolabiliter obseruare; promittendum & conueniendum, etiam

etiam cum constitutione procuræ irreuocabilis, cum iuramento ad acceptandum, quæcumque lauda, & sententias, declarationes, & ordinationes faciendas, & promulgandas; & paciscendum etiam, quod habeant vim trium sententiarum conformium in Sacro Rotæ Auditorio latorum, & quod executioni demandari debeant, & valeant; non obstante quouis recurſu, & reductionis petitione ad arbitrium boni viri, appellatione, reuisione, beneficio restitutionis in integrum, & ex capite enormissimæ læsionis, & quocumque alio capite, & tam petiæ, quam impetratæ restitutionis in integrum, & omnibus istis, ac etiam omnibus oppositionibus, exceptionibus, remedijs, rescriptis, etiam si per motum proprium Principis, aut alio modo concederentur, atque absolutioni à iuramento, & quibuscumque alijs auxilijs, exceptionibus, & remedijs, quibus contra laudum, & lauda, atque sententias huiusmodi ferendas veniri, aut apponi posset expressè renunciandum. Et huiusmodi, ac alia cuiuscumque generis, & speciei compromissa, transactiones, & compositiones, atque solidationes, etiam bis, centies, pluries, actoties, & quoties, eidem D. Ioannis Baptistæ videbitur, ad quodcumque tempus, & tempora, & cum omnibus alijs pactis, modis, formis, conditionibus, cautelis, etiam quarumcumque poenarum adiectionibus, prorogationibus, & prorogandi facultatibus, ad quodcumque tempus, & tempora, seu terminos, & demum huiusmodi compromissa, compositiones, transactiones, & conuentiones, solidationes cum quibuscumque personis, etc. Et super quibuscumque rebus, & bonis, iuribus, actionibus, prætensionibus, causis, litibus, controuersijs; tam natis, & motis, quam in futurum mouendis, nascendis, & intentandis, & quæ moueri, nasci, & intentari possent, etiam cum quibusuis alijs pactis, modis, & formis; conditionibus, & cautelis strictissimis, aut amplissimis, prout dicto D. Ioannis Baptistæ videbitur faciendum, atque firmandum. Item dictis nominibus quascumque pecuniarum summas, in societates quascumque etiam officiorum Romanæ Curiæ, & extra eam ponendum, dandum, sub periculo vitæ cuiuscumque personæ, ac personarum per di-

ctum Dominum Ioannem Baptistam nominandarum, seu eligendarum, ad tempus, ac tempora quæcumque illas faciendum, cum quibuscumque personis. Item factas, & initas discidium, disdictas reproduendum, & tam sortes principales, quam fructus exigendum, quietandum; cassationi quoque, & annulationi instrumentorum consentiendum, iura quoque & actiones quibuscumque transferendum, & cedendum. Item quæcumque credita montium tam vacabilem, quam non vacabilem, empta, aut quomolibet acquisita, & habitas; emenda & acquirenda, sub quocumque titulo & modo, pro quocumque pretio, & pretijs personæ, aut personis, emere volentibus pro seipsis, aut alijs, vendendum, resignandum, cedendum, & transferendum, cum omnibus iuribus, & actionibus illorum, & cum sortem principalem, & pretia illorum, quam fructus, & proventus quoscumque decursos, debitos, & debendos; exigendum, recipiendum, aut habuisse, & recepisse confitendum, & affirmandum, ac omnes, quos opus erit quietandum, &c. & quietantias quascumque faciendum; litteras quoque patentes dictorum creditorum montium consignandum, & litterarum patentium, atque translationi ad fauorem emptoris, & emptorum consentiendum. Item in solum quoque, aut titulo permutationis dandum, transferendum, & alienandum. Item quoscumque annuos census, & credita cuiuscumque generis existentia, nunc ad ipsum D. Matthæum, aut rationem banchariam præfatam spectantia, & pertinentia, & in futurum acquirenda, spectanda, & pertinentia, etiam ex titulo dationis, delegationis, acceptionis in solum, aut alio modo acquisitas, & acquisita, & acquirenda, & quæcumque bona, etiam ad dictam rationem applicata, & applicanda, atque requirenda, pactis promissionibus, etiam de euictione illorum vniuersali, & particulari, in quocumque iudicio tam petitorio, quam possessorio, de lite quacumque suscipienda, & prosequenda, & alijs quibuscumque cautelis, modis, & formis; vendendum in solum quoque concedendum, assignandum, transferendum, & alienandum, pro pretio, & pretijs, dicto D. Ioannis Baptistæ visis. Item cum quibuscumque rebus, cre-

ditis, iuribus, et bonis, permutandum, cum facultate exigendi, et quietandi, vt supra.

Item quascunque societates cum quibusuis mercatoribus, et alijs personis; super omnibus, et singulis mercimonijs, rebus, negotijs, arrendis, appaltibus, et quocunque negociorum, et bonorum genere, specie, et qualitate; & pro tempore, et temporibus; pactis, conditionibus, capitulis, modis, promissionibus, obligationibus, & cautelis quibuscunque iniendum, contrahendum, aut iniri, et contrahi faciendum, & committendum participes, aut socios quoscunque assumendum, et assumi faciendum, & è contra in participem, et socium præmissorum, et aliorum quorumcunque negociorum se admitti, et recipi faciendum; & tam in Vrbe, quam extra Urbem, in quacunque Ciuitate, Prouincia, Terra, & loco.

Item cum omnibus personis tam de negotijs, et rebus, tam de Prætorio gestis, et factis, quam pendentibus, et futuris, atque in futurum gerendis; calculandum, solidandum, componendum, et finiendum; exceptioni quoque erroris calculi, et solidi non bene facti, et omnibus alijs, etiam restitutionibus in integrum, expressè renunciantium.

Item cassationi, et annullationi, ac restitutioni quorumcunque instrumentorum, apocharum, cedularum, librorum, et omnium scripturarum, vbicunque locorum, et quotiescunque dicto D. Ioannis Baptistæ videbitur consentiendum.

Item rationem banchariam prædictam, ac omnia, et quæcunque negocia, mercimonia cuiuscunque generis, et qualitatis fuerint, nomine dictæ rationis banchariæ pertractandum, faciendum, exercendum, expediendum, res quoque, et bona quæcunque administrandum, ac expediri, et gubernari faciendum, et committendum, in omnibus, et singulis necessarijs, et opportunis pro tempore contingentibus, et quæ ipse D. Ioan. Baptist. nomine ipsius D. Matthæi, et rationis prædictæ gerenda, et facienda, ac explicanda dixerit.

Item quibuscunque annuis censibus, societatibus, etiam officiorum, obligacionibus, depositis, et quibuscunque alijs contractibus, et instrumentis; principaliter, et

insolidum, ad fauorem cuiuscunque personæ, ac personarum, etc. accedendum, fidelubendum, et promittendum. Et pro obseruatione omnium, et singulorum præmissorum, et quorumcunque gerendorum, & promittendorum per ipsum D. Ioannem Baptistam in quibuscunque contractibus, negocijs, instrumentis, et scripturis publicis, et priuatis in forma Cameræ Apostolicæ, cum solitis quoque quarantigiæ, et alia quacunque forma, ipsum constituentem, eiusque hæredes, etc. Et dictam rationem banchariam, et ipsorum bona omnia, etc. iurage, etc. Obligandum, et hypothecandum, et in præmissis iurandum, etiam animam ipsius constituentis, et cum plenissima, et libera administratione, ac plenissimo, et libero mandato, ac omni complemento, et omnimoda potestate, etiam omnes alias facultates, potestates, auctoritates, ac dispositiones, quas institores, & focij, de iure consuetudine, et stylo, tam in Vrbe, quam extra, in quacunque ciuitate, et loco, etiam mercantilibus, et quacunque mundi parte habere solent, et habent; & omnia ea, quæ in generalitate non venirent, sed specifica indigerent expressione, quæ pro eo expressis haberi voluit, & habet; dedit, concessit, & transtulit, cum omnimoda, & totali complemento.

Item omnes & singulas lites, causas, controuersas, & differentias; ciuiles, criminales, et mixtas; moras, & mouendas, atque intentatas, et intentandas per ipsum D. Matthæum, et socios, actiuè, et passiuè, coram quibuscunque DD. Iudicibus, etc. Et tam hic Romæ, quam etiam in quacunque alia ciuitate, & loco agendum, prosequendum, & defendendum, ac etiam secundum stylum, consuetudinem, & statuta locorum, in quibus præsens instrumentum produci, aut exhibere contigerit omnia necessaria, & quomodolibet opportuna peragendum, & expediendum; & cum omnibus alijs clausulis ad lites.

Vnum quoque, vel plures Procuratorè, & Procuratores, Agentes, Factores, & Ministros, tam coniunctim, quam separatim, & insolidum; & omni alio meliori modo, cum simili, aut limitata potestate substituendum, &c. Item in quibuscunque cedulis pro ipsis DD. Matthæo, & socijs subscribendum, & scribendum, Et generaliter, &c.

promittens, &c. releuans, &c. super quibus, &c. actum, &c.

Alia ad quaerendum.

IN nomine Domini amen. Petrus Caraffa Eques, & Patritius Neapolitanus, Sanctissimi Domini Nostri Papæ, & vtriusque illius Signaturæ Referendarius, venerabilis Archiconfraternitatis Spiritus sancti, nationis Neapolitanæ in Alma Vrbe, Primicerius: Fabius Bisballæ, Cæsar Indellus, Angelus Carpinus, & Ascanius Arième eiusdem Archiconfraternitatis Spiritus sancti Custodes. Dilecto nobis in Christo Felici Oliuero de Terra Burbonis Reatinæ, & Liuiio, quondam Francisci Bernardini de Impontio eiusdem Commissarij, & Procuratoribus nostris salutem, & sinceram in Christo charitatem. Cum licet immeriti ad dictæ venerabilis Archiconfraternitatis gubernium, & curam disponente Dei bonitate deputati fuerimus, cupientes toto posse nostro, *illius Confratribus nostris, ac socijs,* & curæ insistere, ac laudabiles illius constitutiones executioni mandare, inter quas principalis, & prima est, & ad eiusdem Archiconfraternitatis ornatum, & splendorem, totiusque nationis Regni Neapolis pro qua erecta, & deputata est, commodum, & vtilitatem vnum hospitale pauperum, ac Monasterium, seu domus puellarum dictæ nationis, cum Ecclesia contigua, & Oratorio pro vsu Confratrum illius construere, & ædificare, inhærendo licentiæ, & facultati nobis à sanctissimo Domino Nostro Clemente Diuina Prouidentia Papa Octauo per eius litteras Apostolicas in forma Breuis, sub anulo Piscatoris die 16. Decembris 1594. expeditas, concessas, & impertitas, necnon ex auctoritate Illustrissimi, & Reuerendissimi D. Inici Aualos Episcopo Portuense, Dei & Apostolicæ sedis gratia Cardinalis de Aragona, nostri & dictæ venerabilis Archiconfraternitatis nostræ vllimi Protectoris, te antedictum Felicem Oliuierum ex Terra Burbonis ætatis annorum 34. vel circiter, altæ staturæ cum barba castagnaccia, fronte lata, & colore oliuastro; ac Liuium ætatis annorum 33. vel circiter, iustæ staturæ, cum barba rubea, & oculis albis, de probitate, & integritate, ac matura experientia

plurimum confidimus, ex approbatione præcipuè de nobis facta per admodum Reuer. D. Doctor. Augustinum Lopez Archipresbyterum dictæ Terræ Burbonis ex certa nostra scientia animo deliberato, ac de communi voto totius Congregationis eiusdem venerabilis Archiconfraternitatis nostræ, & alijs omni quo possumus meliori modo, via, iure, forma, & causa, in nostro, & dictæ venerabilis Archiconfraternitatis nostræ Commissarios, Procuratores, Collectores, negociorumque nostrorum infra scriptorum gestores, ac nuncios speciales, & generales tenore præsentium constituimus, creamus, & deputamus; dantes & concedentes vobis facultatem, omnimodam potestatem nomine nostro, & dictæ venerabilis Archiconfraternitatis vos conferendi in Regno Neapolis præfato, videlicet in Proincia Aprutina, & in Comitatu Nolerij, ac Proincia Capitonatæ, Apuliæ eius Regni Neapolitani, ibidemque litteras Apostolicas prædictas, & has præsententes nostras hortatorias per nos vobis traditas, Reuerend. locorum ordinarijs, illorumque RR. Vicarijs Generalibus, & foraneis, ac alijs, quibus opus fuerit exhibendi, & præsentandi, ipsaque litteras Apostolicas, & indulgentias in ea concessas, in quibuscumque Ecclesijs Prouinciarum, & locorum præfatorum vobis magis benevisis; de licentia tamen, & consensu eorundem RR. DD. locorum ordinariorum, & seu Vicariorum eorundem publicandi, & publicari, faciendi elemosynas, & alia quæcumque caritatiua subsidia, per quosuis Christi fideles faciendas, & elargiendas per manus eorundem RR. DD. locorum ordinariorum, & seu eorundem RR. Vicariorum, vel Deputandorum ab eis, facta prius numeratione earundem elemosynarum, & descriptione per manus eorundem in libro nostro vobis ad hunc effectum dato, & cõsignato in folijs est foliorum N. cum insigne Spiritus sancti, ac subscriptione in principio, & sine illius manu nostri Secretarij infra scripti; ac cum appensione sigilli eiusdem venerabilis Archiconfraternitatis nostræ Spiritus sancti in capsula stanea, cum cordulis, & non alias aliter, nec alio modo recipiendi, ac habuisse, & recepisse constendi, & de habitis si opus fuerit quietandum, dictasque elemosynas,

& alia caritatiua subsidia prædicta per vos, vt supra recipienda, ad nos remittendi, iuxta formam Constitutionum, & Capitulationum habitaram inter nos, causa huiusmodi, sub pœnis obligationis Cameræ Apostolicæ vallatarum; Dantes insuper, & concedentes vobis omnimodam facultatem, & potestatem eligendi, deputandi, & substituendi vnum alium tantum pro quolibet in socium vnum pro præmissis, & infradecendis modo, & forma, vt supra dictum est agen. Rifico tamen, & periculo vestro tantum earumdem alias aliter, nec alio modo per vos, & quemlibet, &c. vnum nominandum, & illum reuocandum, ac alium loco illius deputandi, vt supra arbitrio vestro, præfenti procuratorio semper in suo robore duraturo, & generaliter omnia alia faciendi, dicendi, & procurandi, quæ in præmissis, & circa ea necessaria fuerint, seu quomodolibet opportuna, & quæ nosmetipsi agere, & facere possemus, ac si personaliter interessemus. Hortamur insuper, & in D. attentè rogamus omnes, & singulos RR. DD. locorum Ordinarios per dictam Prouinciam Aprutinam, aliaque loca præfata constitutos, ac eorum RR. DD. Vicarios, Officiales, Ministros, & Deputatos, necnon omnes, & singulos RR. DD. Duces, & alios quoscumque in dignitate Ecclesiastica, & Temporalis constitutos, ac iurisdictionem Ecclesiasticam, seu Temporalem quomodolibet exercentes, omnesque alios ad quos spectat, vt vobis Felici, & Liuiò, Commissarijs & Procuratoribus, vt supra constitutis, ac substituendis, & deputandis, & vobis in præmissis omnibus, & singulis, & pro illorum executione auxilium, consilium, & fauorem præstare, & concedere, ac præsto esse benigne dignentur. D. N. bonorum omnium largitor, & remunerator, opus hoc pium, & misericordiæ plenum ad animarum ipsorum foelicitatem in vitam æternam retribuet, & nos tantorum beneficiorum non immemores pro eis preces nostras, vna cum alijs Confratribus nostris ad eundem Deum Optimum Maximum continue effundemus. Vos autem Foelix, & Liui præfati tales in præmissis vos ipsos habebitis, quod nota contemptus vobis nullus adscribatur. In quorum omnium fidem præfentes nostras patentes litteras fie-

ri, & per infrascriptum Notarium secretarium nostrum subscribi, sigillique dictæ nostræ Archiconfraternitatis, quo in talibus vtimur iussimus, & fecimus appensione communi. Datum Romæ ex nostra Congregatione Anno Domini 1597. Indictione decima, die verò . . . mensis Februarij, Pontificatus, &c.

Alia ad petendum absolutionem à censuris.

D N. spontè, &c. omnibus, &c. citra, &c. Fecit & constituit Procuratores suos, magnificos & discretos viros Iulium Lancionum Forosemproniensem, & Christophorum Fundatum de Terra Cæsarum Spoletan. Dioeces. &c. in Romana Curia residentes, abfentes tanquam præfentes, & quemlibet ipsorum in solidum; ita quod primitus occupantis melior conditio non existat; & quod vnus ipsorum inceperit, aliter prosequi valeat, & finire; specialiter & expressè ad ipsius D. Constituentis nomine, & pro eo, & eius parte comparendum, & se præsentandum coram sanctissimo Domino Nostro Clemente Papa Octauo, eiusque Illustrissimo Domino Poenitentiario, seu Vicepoenitentiario, necnon Illustrissimo Domino Curiaë causarum Camerae Apostolicæ Auditore, siue eius R. P. D. in ciuilibus Locumtenente, & alio quocumque Romanæ Curiaë Iudice ordinario, siue delegato, & alio coram quo opus fuerit, & beneficium absolutionis simpliciter, vel ad cautelam à quibuscumque excommunicationis sententijs, censuris, & pœnis, in eum à quocumque Iudice, et ad cuiusvis instantiam, quauis de causa à iure, vel ab homine in eum latis, et promulgatis, vel alias in quibus ipse Dominus Constituens nunc innodatus existit, & in futurum quoquomodo innodari coateret, flexis genibus, semel & pluries, ac toties quoties occurrerit, et opus fuerit humiliter petendum, impetrandum, et obtinendum, & quodcumque debitum, et solitum iuramentum, seu solita iuramenta, de parendo sanctæ Matris Ecclesiæ, eiusdem Sanctissimi Domini Nostri Papæ, et aliorum cuiuscumque Iudicis ab eo deputati, seu deputandi, præceptis, et mandatis, in manibus quorum opus fuerit præstandum; necnon vnitatis,

&

& gremio eiusdem sanctæ Matris Ecclesiæ, ac communioni fidelium, et participatio- ni, Ecclesiasticorum Sacramentorum resti- tuti petendum, & obtinendum; & quascum- que literas desuper opportunas, à quo opus fuerit in forma solita, et consuetæ, sibi fieri, tradi, & concedi petendum, et obtinen- dum. Et generaliter, &c. promittens, &c. super quibus, &c. actum, &c. præsentibus testibus, &c.

Alia ad innocendum Syno- dum.

CVm ex grauib, et evidentibus cau- sis Illustr. et Reuerendissimus Domi- nus Franciscus Gerinus Dei & Apostolicæ Sedis gratia Episcopus Balneoregiensis ad Ecclesiam suam accedere, et in ea, vt decet residere, et debita munera Pastoralia ibi exercere valeat, animaduertens Synodi Diocesanae in dicta eius Ecclesia in dictio- nem, et celebrationem, tam iuxta Sacri Concilij Tridentini decreta, quam ob plu- ra dictæ Ecclesiæ negotia in illa expediend- as, præmittendas, aut vltcrius differen- das non esse, et ex alijs rationibus animum suum mouentibus. Hinc est, quod anno, &c. Idem Reuerendissimus Dominus Epi- scopus vltra alias facultates eximio Il. Do- ctori D. N. eius generali Vicario alias da- tas, et concessas, spontè, etc. omnibus me- lioribus modo, etc. Ipsum quidem D. N. absentem tanquam præsentem constituit Procuratorem ad ipsius Reuerendissimi Domini Constituentis nomine, et eius parte Synodum Diocesanam Balneoregij in- dicendum, conuocandum, et celebrandum, & in ea proponendum, agendum, consti- tuendum, et decernendum, quæ tam ratio- ne dictorum Decretorum Sacri Concilij Tridentini, et aliarum sacrarum Constitu- tionum, quam pro particulari dictæ Eccle- siæ Balneoregij, ac aliarum ei quomodo- cumque subiectarum regimine opportuna, & necessaria iudicauerit, necnon personas, quæ eidem Synodo personaliter interesse debuerint, & comparere neglexerint, iux- ta Canonicas sanctiones, pœnas, et censu- ras Ecclesiasticas incurrisse, decernit, et declarat, et ad earum satisfactionem iuris remittendum, et alia in præmissis, et circa ea dicendum, procurandum, faciendum, &

exequendum, quæ sibi in præmissis, et circa ea necessaria videbuntur, et opportuna. Promittens, etc.

Alia Episcopi ad interessendum Synodo.

CVM sit, quod de præsentis anno Illu- strissimus, et Reuerendissimus Domi- nus Christophorus Boncompagnus Sanctæ Rauennaten Ecclesiæ Archiepiscopus ex Decreto Sacri Concilij Tridentini Prouin- cialem Synodum in Ecclesia Metropolita- na Rauennaten. celebrandam indixerit, eamque infra scripto Reuerendissimo Do- mino Episcopo intinauerit, et ipsius acces- sum ad dictam Synodum per eius literas, sub datum, etc. Requisiuerit cumque idem Reuerendissimus Dominus Episcopus egri- tudine graui adeo affectus sit, vt ad dictam Synodum, vt deberet, et summo opere cupe- ret accedere, et eidem interesse non va- leat, quod maximè dolet. Hinc est, quod anno, etc. idem Reuerendissimus Dominus Episcopus, etc. spontè, etc. omnibus melio- ri modo, etc. constituit Procuratorem suum R. D. N. ibidem præsentem, etc. ad ipsius Reuerendissimi D. Constituentis no- mine, & pro eo, ac eius parte dictam Me- tropolitanam Ecclesiam, et præfatam Reuerendissimum Dominum Archiepiscopum accedendum, eidemque ac Reuerendissi- morum Dominorum Comprovincialium Episcoporum Congregationi absentiam ip- sius Reuerendissimi Domini Constituen- tis excusadum ex legitima causa eius ægri- tudinis, & eandem causam fide Medicor- um, testiumque probatione, si opus fue- rit probandum, admittique petendum, & pro eo legitima causa absente haberi, et re- putari petendum, necnon eidem Synodo in loco sibi conuenienti interessendum, et ea- que in mandatis ipsius Reuerendissimi Do- mini Constituentis statum, et regimen pertinentia exponendum, et ipsi prouideri petendum, et instandum; Actaque & De- creta eiusdem Synodi acceptandum, & reci- piendum, illaque subscribendum, illaque seu eorum copiam sibi tradi petendum, & ad ipsum Reuerendissimum D. Constituen- tem deferendum. Et generaliter, &c. Pro- mittens, &c.

Alia ad contrahendum matrimonium.

D Omini A. B. coniuges, & C. eorum filius, cum consensu, licentia, & parabola dictorum eius parentum, & quilibet eorum simul in solidum, & de per se, & prout melius fieri, & esse possit, fecerunt, et constituerunt, ac solemniter ordinauerunt eorum Procuratorem, &c. d. N. ibidem præsentem, et acceptantem solum, & in solidum ad ipsorum constituentium, & cuiuslibet ipsorum nomine tractandum, firmandum, et concludendum cum d. L. relicta quond. M. parentelam, et affinitatem futurorum sponsalitorum contrahendorum inter dictum C. ex vna, & Constantiam eiusdem L. filiam, partibus ex altera in forma debita, et consueta Ecclesiæ, & iuxta Sacri Concilij Tridentini dispositionem, necnon specialiter, et expressè promittendum pro ipsi coniugibus, & ipsa C. eorum filio dictæ L. stipularæ nomine, & vice ipsius Constantiæ, & etiam ipsi Constantiæ, & prout fieri contingat se coniuges constituentem facturos, & curaturos liberè, & omni exceptione remota, quod prædictus C. consentiet per verba de præsentem in ipsam Constantiam, et contrahet sponsalia, et matrimonium cum ipsa Constantia tempore legitimo in forma Ecclesiæ, præcedentibus debitis denunciacionibus ex forma dicti Concilij Tridentini de dote dictæ Constantiæ, siue in magna, siue in parua quantitate conueniendum soluenda eisdem modo, et forma, prout ipsi constituto ad plenum informato de mente, et voluntate ipsorum constituentium videbitur, et placuerit, dictamque dotem conueniendam, vna cum donatione propter nuptias, ac alijs iuribus dotalibus. Et postquam fuerit soluta collocandam, et inuestiendam in tot bonis stabilibus, seu montibus non vacabilibus in Vrbe Roma, vel alibi; ita & taliter, quod dicta bona, seu loca montium intelligantur hypothecata in specie, et in genere dictæ Constantiæ, pro ipsius, ac dotis promittendæ, ac soluendæ securitate, dictamque dotem, vna cum illius augmento, iuribusque dotalibus, seu donatione propter nuptias desuper conuenientes eidem d. Constantiæ, & alijs quibus opus fuerit in omni

casu, et euentu illius restitutionis, restituere, & soluere promittendum, siue in pecunia numerata, siue in tot bonis, ac modo & forma, prout inter dictas partes conuentum fuerit, necnon quoscunque fideiussores pro dotis huiusmodi assecuratione, conseruatione, & restitutione dandum, & præstandum, illosque indemnes releuare, & conseruare promittendum, quodque d. coniuges, & dictas eorum filius dictam parentelam, vt supra contrahendam, ac omnia, & quæcumque conuenienda, & in instrumento desuper celebrando continenda rata, grata, & firma se habituros promittendum, & pro obseruatione omnium conueniendorum, & promittendorum ipsos dd. constituentem, & eorum quemlibet in solidum eorum, ac suos hæredes, & successores, ac illorum bona quæcumque in ampliori forma Cameræ Apostolicæ, ac quavis alia forma iuris valida obligandum, et hypothecandum, & quodcumque iuramentum, seu iuramenta in animam ipsorum dd. constituentium præstandum, & subeundum, & instrumenta quæcumque in præmissis opportuna per quosuis Notarios, cum clausulis, & cautelis, ac pœnis, vinculis, & hypothecis eidem Procuratori bene visis, ac iuxta stylum, & consuetudinem Notariorum illarum partium, in quibus dictum instrumentum rogari, & stipulari contingat fieri, & stipulari faciendum; dantes denique, & concedentes dicti constituentem prædicto eorum Procuratori plenum, amplum, liberum, speciale, & generale mandatum, cum plena, ampla, libera, speciali, & generali administratione in prædictis omnibus, & singulis, & circa prædicta, & quodlibet prædictorum, etiam si talia forent, quæ mandatum exigent, speciale, nominatum, & specialissimum, etiam si hic ea exprimi necesse fuissent, volentes hic pro expressis haberi. Promittentes. &c. Releuantes, &c. Super quibus, &c. Actum, &c. Præsentibus testibus, &c.

Alia ad capiendam possessionem beneficij nomine Camera.

A Dmodum Illustris, & Excellentissimus vir D. Laudiuus Zacchias, Sanctissimi D. N. Papæ, & Reuer. Camer. Apostol. generalis Commissarius, spontè, &c. omnibus meliori

melliori modo; &c. substituit, & in locum suum, & dictæ Reuerendæ Cameræ Apostolicæ posuit R. D. N. absentem tanquam præsentem solum, & in solidum, ad ipsius, & Reuerendæ Cameræ Apostolicæ nomen & pro eis realem, actualem, & corporalem possessionem beneficij sub inuocatione, &c. alias vacan. per obitum quond. d. B. de mense Ianuarij extra Roman. Cur. defuncti illius vltimæ possessoris, de quo sic vacante R. D. A. auctoritate Apostolica prouisum, seu prouideri concessum extitit, prout in litteris Apostolicis in forma breuis, expeditis sub Annulo Piscatoris, sub datum Romæ apud Sanctum Petrum, &c. Anno, &c. Iuriumque, & pertinentiarum eiusdem, ac illi annexorum quorumcumque capiendum, apprehendendum, nanciscendum, & adipiscendum; captamque & apprehensam continuandum, ac omnes & singulos actus possessorios in similibus fieri solitos, & cõfuetos, ac necessarios, & opportunos faciendum, & obseruandum, ac fructus, redditus, & prouentus illius eidem beneficio, & illius pro tempore beneficiato, & possessori, quomodolibet, & qualitercumque debitis ab illorum debitoribus, & responsuarijs, ac alijs quibus opus fuerit percipiendum, & exigendum, et de eis sibi responderi faciendum, retinendum penes eundem D. Procuratorem, & subinde prædicto A. si & postquam litteras prouisionis eiusdem beneficij debite sub plumbo expeditas, præsentauerit consignari, iuxta formam, continentiam, & tenorem dicti Breuis Sanctissimi D. N. Papæ, dictumque Breue, et omnia in eo contenta debite executioni mandari petendum, faciendum, & obtinendum, omniaque alia, & singula faciendum, gerendum, et exequendum in præmissis, et circa ea necessaria, et opportuna, quo ad quæ exequenda omnimodam eius auctoritatem transtulit, & transfert. Protestans, etc. super quibus, etc. actum, etc. præsentibus testibus, &c.

De diuersis Instrumentorum pa-
cis, transactionis, compro-
missi, & laudi formulis.

Cap. II.

RAN.

IN nomine Domini Amen. Cum sit, quod diu humani generis instigante inimico, qui continuè omni studio, cura, & diligentia summopere vigilat, nititur & laborat in humanum genus, & Christifideles odia, inimicitias, et mala parando, spargendo, & serendo; in tertia N. eiusque districtu diuersæ inimicitia, ac odia exortæ fuerint inter N. N. & N. & eorum, & cuiuslibet eorum parentes, antecessores, fratres, consanguineos, affines, filios, & adherentes ex vna, & M. M. & M. eorumque, & cuiuslibet eorum parentes, antecessores, fratres, consanguineos, affines, filios, & adherentes in eisdem odijs, et inimicitijs dicto humani generis inimico operante se confouentes, partibus ex altera; & ex illis, ac illarum occasione plura, & diuersa homicidia, vulnera, percussiones, offensiones, ac iniuriæ, tam verbis, quam operibus illatæ, nota, exorta, & sequuta fuerint; hinc inde inter ipsas partes, & suos præfatos, vel alios quoscumque eandem partes, vel quamlibet earum attinentes; & in dies peiora, ac diuersa pericula nisi prius illis occurratur, & prouideatur; inter easdem partes imminere, ac de facili nasci, exoriri, et sequi posse dignoscantur. Quibus omnibus prædictæ partes, et quamlibet earum occurrere, & quantum in se est obuiare, easdemque antiquas inimicitias, et odia omninò tollere, leuare, extinguere, et extirpare cupientes, ac volentes præuio timore Saluatoris Nostri Iesu Christi pro ipsarum partium, ac earum Patriæ quiete, et tranquillitate, & animo ad earum pristinam amicitiam, & amorem redeundi; & se in eiusdem de cætero consolidandi, et confouendi; & omninò conseruandi, ac intuitu contemplatione suasionibus; & hortatu Illustrissimorum, et Reuerendissimorum Dominorum de Urbino, & de Sabellis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, communium ipsarum partiũ Dominorum; & vt cæteris in eadem earum patria familia faciendi, et exequendi, optimum præbeant exemplum; ad infrascriptam pacem, & generalem homicidiorum, vulnerũ, offensionum, percussionum, et iniuriarum, tam verbis, quam operibus hinc inde, inter easdem partes vsque in hodiernum diem quomodolibet passarum, subsecutarum, & occurfarum omissione deuenire, propolue-

runt

runt, deliberarunt, & decreuerunt, & deueniunt, in hunc qui sequitur modum. Videlicet prædicti N. N. & N. ex vna, & M. M. & M. partibus ex altera, spõte, &c. omnibus, &c. insimul, adinuicem, & vicissim fecerunt, & faciunt, & quilibet eorum fecit, & sibi pacem, & generalem remissionem de omnibus, & singulis homicidijs, mortuis, vulneribus, persecutionibus, offensionibus, diffamationibus, ac iniurijs, tam verbalibus, quam realibus ut alias quomodolibet illatis, & de omnibus, & quibuscumque inter easdem partes, hinc inde, vsque in hodiernum diem præmissorum, aut alia quavis occasione, vel causa, occulta, & manifesta, cogitatis, & incogitatis, tam in eorû proprijs personis, quam earum parentum, antecessorum, filiorum, filiarum, fratrum, & consanguineorum, affinium, & aliorum quorumcumque sibi attinentium, familiarium, amicorum, & illis adhærentium, secutis, passis, factis, & interuentis, & occursis, & generaliter de omnibus, & singulis, hinc inde, quomodolibet occursis, & interuentis, tam verbalibus, quam realibus, etiam incogitatis, & occultis cum pactis, conditionibus, & capitulis infra alligatis. Et in signum veræ pacis, & generalis remissionis præfate, & adinuicem complectendo, deosculati fuerunt. Promittentes dictam pacem, & generalem remissionem prædictam, ac omnia, & singula in eis capitulis contenta, & firmata, semper, & perpetuo ratam, gratam, & firmam, raram, gratam, & firma habere, tenere, attendere, & obseruare, illamque, & illa nullo vnquam tempore frangere, violare, contrauenire quouis modo, & quæsito colore, sub poenis alijs prout in eisdem capitulis. Consentes cassationi, &c. quarumcumque querelarum porrectarum, seu processuum forsan fabricatorum, quos processus & querelas, pro cassis extinctis, & annullatis, nullis, & inualidis habuerunt, & habere voluerunt, & illis expressè renunciarunt, & renunciant. Pro quibus, &c. dictæ partes disunctim & de per sese, &c. hæredes & bona, &c. sibi inuicem, & vicissim respectiue, in forma Cameræ Apostolicæ cum clausulis, &c. obligarunt, & quilibet eorum, & alterius quilibet obligauit, iurauit, &c. super quibus, &c. actû Romæ, &c.

præsentibus, &c. Reuocans in primis, & ante omnia d. N. quæcumque verba per eû dicta in dedecus, & verecundiam dicti M. virum probum, ac bonæ famæ, conditionis, & honorificum asserens, & constens. Volens, &c.

Alia pars.

IN nomine Domini, Amen, die, &c. Coram Illustrissimo, & Reuerendissimo D. N. S. R. E. Cardinali auctore, ac mediatore pacis infra dicendæ, ac testibus, & Me Notario, &c. Personaliter constituti A. & in hac parte vti procurator, & eo nomine N. qui nomine suo proprio, per se, ac suos filios, & hæredes, ac successores, fratres, & nepotes, atque attinentes ex linea tam masculina, quam feminina, vsque in quartum gradum, ac etiam vice, & nomine N. & N. pro quibus, & quolibet eorum de rato promisit; & quod ratificabunt pacem contrahendam, & instrumenti mandati, & omnia eorum vice, ac nomine circa pacem gerenda, & tractanda, vel non contrahendam, sub poena, & alijs, in instrumento faciendo contentis, prout de suo mandato exhibuit, & produxit mihi Notario instrumentum publicum per N. notarium publicum N. die in N. celebratum, in papiro, & latinè scriptum, cum legalitate apposita, & B. tam nomine suo proprio, quam P. & P. eius filiorum, & tamquam legitimus Administrator, & pro dictis eius filijs respectiue de rato, & ratihabitione in forma iuris valida, & illos ratificaturos promisit, videlicet dictum, B. qui reperitur in partibus Galliæ, vel Burgundiæ ratificaturum intra sex menses, ab hodiæ proximos, dictum verò P. iatra tres menses, postquam in Italiam reuersus fuerit, si redire contigerit, & dictum P. qui est annorum x ratificaturum, cum ad ætatem talem peruenerit, in qua ratificare possit, & de huiusmodi ratificationibus dare instrumentum, & instrumenta publica, in actis mei Notarij, alias de suo proprio, vt principalis, & insolidum ad obseruationem omnium, & singulorum, in hoc instrumento contentorum, pro dictis eius filijs, & ad omnia damna, impenfas, & interesse teneri voluit, erga aliam partem, infra dicendam liberè, omni

penitus iuris, et facti exceptione remota, ita vt, sub prætextu promissionis facti alieni, & licet omnia, quæ potuerit fecerit, pro dictis ratificationibus, præstandis, se tamen excusare non possit, D. R. nomine suo proprio, et N. D. & N. eius fratrum patrualem, pro quibus omnibus, &c. cum promissiones de rato, vt supra, &c. ex vna parte. Et X. principalis nomine suo proprio, ac etiam procuratorio nomine Q. & Q. prout de suis mandatis procurationis, exhibuit duo instrumenta publica, die, &c. per N. in eadem Ciuitate N. celebrata tenoris prout infra continetur; Pro quibus eius principalibus, vltra dicta mandata, & ad tolendum omne dubium, de rato, & ratihabitione, &c. extende, vt supra, vsque excusare, vel tueri possit, & cum dicta promissione rati, dicto nomine suo se, ac suis, & dictorum suorum principalium, nominatorum, ascendentibus, & descendentibus, ex linea tam masculina, quam feminina; vsque in quartum gradum de iure canonico computari, inclusiue ex altera partibus. Considerantes ex discordia non solum familias priuatorum, sed etiam Ciuitates ipsas destrui, & desolari ex concordia verò, & vnione vltra quietum, & tranquillum statum; Ciuitates in dies mirum, & felix augmentum, & ampliationem recipere. Contemplantes etiam diuino afflante spiritu, iuxta præcepta Evangelica, non solum inimicos & offensores odio habendos, & presequendos non esse, sed imo amplectendos, & bonificandos fore. Propterea perpetuam pacem, quæ placuit Altissimo, vt prudentia, & interpositione Illustrissimi, & Reuerendissimi D. Cardinalis N. antedicti conclusa existat, hoc publico Instrumento firmare volentes sponte, &c. dictis nominibus proprijs, & procuratorijs respectiue, referendo singula singulis congruo loco, & omnibus melioribus modo, &c. & principaliter intuitu, & amorem D. N. Iesu Christi, eandem perpetuam pacem, & concordiam, super homicidijs, & morte quon. M. & M. & M. & alijs damnis, & iniurijs illaris, quæ in sententia condemnatoria contineri dicuntur, atque alijs quibuscumque offensionibus vicissim interunt & firmarunt, cum pacto, & conditione, & non alias, aliter, nec alio modo, quod supra nominati N. N. & N. & alij in-

quisiti, & condemnati, & quilibet ipsorum præter N. & N. & præter absolutis vel aggratiatos, vsque in hunc diem, debeant exulare à Ciuitate N. luoq. territorio, per octo annos continuos, incipiendo ab hac die stipulationis huiusmodi pacis, & nunquam dicto tempore durante, redire in dictam Ciuitatem, non solum animo non permanendi, sed nec etiam animo transeundi, vel animo statim recedendi, ex quacumque causa, occasione, vel prætextu priuato, vel publico, & quantumque alijs licito vel permisso, & quod dicto tempore non possint, nec aliquis ipsorum possit impetrare remissionem, rebannitionem, aut saluum conductum, ad effectum redeundi ad dictam Ciuitatem, & Territorium Interamen, aut transeundi per dictam Ciuitatem, salua declaratione infra dicenda respectu transitus per Territorium N. & casu, quo impetrauerunt, aut aliquis ipsorum dictam remissionem, saluum conductum, aut aliter rebanniti, & reuocati fuerint, vel quilibet ipsorum fuerint à dicto exilio reuocatus, rebannitus, vel gratiatus dicto tempore durante, non possint, nec valeant, nec ipsorum quilibet valeat, seu possit vt dictis remissionibus, rebannitionibus, saluo conducto, gratijs, & motu proprio cuiuscumque superioris, etiam supremi pro repatriando, aut redeundo, vel transeundo dictam Ciuitatem, vel Territorium N. salua dicta declaratione, vt infra dicenda respectu transitus per Territorium faciendi, & casu quo aliquo modo, etiam aliter licito, & permisso, supradicto termino durante ad dictam Ciuitatem redirent, aut aliquis ipsorum rediret, etiam animo transeundi, vel statim recedendi, vel quoties transirent per Territorium, & ibi commorarentur, aut aliquis ipsorum commoratus fuerit vltra 24. horas, etiam ex gratia obtenta, vt supra, censeatur & intelligatur rupta pax, & contraueniens teneatur, & obligatus sit ad soluendum poenam conventionalem infra dicendam; vt infra etiam, quod fuisset quomodocumque, & qualitercumque eisdem, vel alteri ipsorum remissa donata, seu gratiata, & nihilominus censeatur, & reputari debeat, tamquam, & propriè violator pacis, & subiaceat omnibus alijs, & quibus-

bulcumque pœnis, etiam legalibus, quæ contra violatores pacis imposte essent, vel fuissent, cum huiusmodi expressa declaratione, & pacto appositis, quod non intelligatur, nec sit violata pax pertransitum faciendum per supradictos, aut aliquem, seu aliquod eorum per Territorium N. neque censeatur in aliquo contrauentum conditioni prædicte, atque præsentis Instrumento pacis: dummodo dicti Transueantes, vel transiens non excedant, seu excedat spatium 24. horarum; toties, quoties traserint per Territorium prædictum ultra 24. horas intelligantur violasse pacem, & censeatur, ac reputari debeant tamquam proprie violatores pacis, & subiaceant omnibus prædictis. Et saluis dicta conditione, & pactis remisertunt adinuicem in perpetuum vna pars alteri, & altera alteri dictis nominibus acceptanti etiam, vna mecum notario publico stipulan, & acceptan. pro supradictis personis absentibus in hac parte comprehensis omnes, & singulas contumelias, iniurias, offensiones, quascumque, capitales etiam in personas, & famam, & tam verbis quam facto quomodolibet hinc inde per quamvis partium respectiue in vniuersali, & particulari coniunctim, vel diuisim illatas, & factas, & fieri demandatas, & commissas in vulneribus, & homicidijs passis, ac omnes offensiones, & iniurias, contra ipsos pacificos, & quemcumque ipsorum coniunctim, vel diuisim, & contra eorum atinentes, descendentes, & consanguineos agnatione, vel cognatione atinentes; respectiue quocumque modo principali, vel incidenter illatas, & factas opere consilio, auxilio, favore, consensu, mandato, aut alio quouis modo, & in quocumque tempore, ac locis vsque in hunc diem, etiam illos, quæ speciali nota dignæ forent, & quæ specificam, & indiuiduam expressionem postularent; etiam quantumuis grauissimas, & atroces, quæ pro expressis habeantur, perpetuo remisertunt, & vnusquisque ipsorum contrahentium, prout eos, & eorum principales, & quemuis eorum tangit, & concernit, remisit, dedit veniam, & pacem perpetuum offensionibus comprehensis, & nominatis in hoc instrumento concordie, & quantum ad ipsos contrahentes atinet omnes consenserunt, & vnusquisque

ipsorum consensit abolitioni, & cancellationi quorumcumque processuum, & Inquisitionum, quouis modo, super præmissis; formatorum, & formatarum in quacumque ciuitate, Curia, & loco, & pro cassatis, & annullatis haberi voluerunt; & habent. Quam perpetuam pacem, & concordiam semper, & omni tempore, ratas, gratas, validas, & firmas tenere, & inuoluntate obseruare promiserunt, vicissim, & vnusquisque ipsorum promisit, dictis nominibus, pro se, ac filijs suis, & descendentibus, vsque in quartum gradum prædictum inclusiue, & numquam pacem huiusmodi rumpere, violare, aut contrauenire, per se, vel alios, opere, aut consilio, vel fauore, nec se offendere, aut offendi curare, sub pœna honoris amittendi, & in perpetuam infamiam incurren. & sub alijs pœnis legalibus, vltra eas, etiam sub pœna scutorum N. pro medietate parti læsæ, & pro altera medietate Reuerendæ Cameræ Apostolicæ applicandorum, toties, quoties contrauentum foret, etiam centies, & millies, si totidem vicibus (quod Deus auerrat) dicta pax violaretur. Quæ pœna soluta, vel non soluta, vel gratis remissa, & condonata, nihilominus pro alijs comprehensis in hac pace, & concordia, remaneant semper, & perpetuo rata, & firma omnia, & singula in hoc instrumento contenta, sed ille solus, aut illi soli, qui pacem violauerint, in dictas pœnas legales, & conventionales incurrant; & ad illas teneantur, & insuper ab omni commodo, & beneficio huius pacis, & concordie cadant, & cecidisse intelligantur; sed propterea non censeantur, nec sit illatum aliquod præiudicium alijs personis, eiusdem partis obseruan. tamen pacem, & nec eis in honore ac fama, & bonis, vel in aliquo præiudicatum esse censeatur; soli enim violatores in dictas pœnas incurrant, & illis obnoxij sint. Hac etiam declaratione, & pacto oppositis, quod non intelligantur, nec sint incuras pœnæ prædicte, nisi quoties ex parte læsæ proponeretur querela; & quatenus etiam proponeretur, & postea intra quindecim dies; tunc proximos, à parte querelante absolutio, & cassatio querelæ peteretur, eo casu dicta querela censeatur, & sit cassa, irrita, & nulla, & pro non facta habeatur; & pax nullo modo

do censetur esse violata. Declarantes etiam, quod ex rixa minorum vintiquinque annorum, & rixa mulierum, etiam quod rixæ fuerint cum sanguine, et pro alijs exceptuatis à statuto, et consuetudine Ciuitatis N. et pro materia pacis disponente, non censetur violata pax. Nam circa huiusmodi exceptuacionem rixarum, à talibus personis prouenientium, partes voluerunt, seruari hinc inde dicta statuta, & consuetudinem dictæ Ciuitatis. Declararunt etiam, atque conuenerunt expressè, hanc pacem, concordiam, et remissionem habere locum, et attendi debere, inter personas nominatas tantum, et illarum filios, atque descendentes, & ascendentes vsque in quartum gradum inclusiue, vt supra, & vltra, quod ipsæ partes promiserunt, in primis Omnipotenti Deo, et sibi vicissim promiserunt, et promittunt dictæ pacis, et concordie perpetuam obseruationem. Præterea etiam dicto Illustrissimo, et Reuerendissimo Domino N. Cardinali præsentis, qui quidem sicuti Princeps magnanimus, auctor, et compositor pacis huiusmodi extitit, ita etiam fidem pacis datæ perpetuò seruari recepit, cui acceptanti promiserunt dictis nominibus eandem concordiam, et pacem nunquam violare, sed eam tenere perpetuò, et ita se fide astrinxerunt, erga eundem Illustrissimum Dominum Cardinalem. Pro quibus omnibus, et singulis præmissis, semper, et perpetuò firmiter tenendis, præstandis, ac inuiolabiliter obseruandis, prædictæ partes, etc. obligarunt se in forma Cameræ, etc. mutua hinc inde acceptatione, et stipulatione facta, et me Notario, pro absentibus nominatis in hac pace, eorumque descendens vsque in dictum quartum gradum inclusiue, in hac parte comprehensis stipulante, et acceptante; & ita obseruare iurarunt ad sacrosancta Dei Evangelia, et scripturis, in manibus mei Notarij. Et in signum veræ, perpetuæ, et inuiolabilis pacis, et remissionis, ac pro maiori corroboracione præmissorum dicti contrahentes, hinc inde, prædictis nominibus, vicissim, et mutuò se amplectentes, osculum pacis corporaliter dederunt, et receperunt. Super quibus, etc.

Alia Pax, & separatio Thori.

Cum sit, quod annis retro elapsis, suadentibus insidijs seductoris humani generis, qui homines tentare non cessat, nec finit eos benefacere, sed semper nititur eos præcipitare ad malum, orta esset dissensio inter D. Ioannem, etc. & D. Ioannam, etc. eius vxorem, super eo, quod datum fuerat intelligi dicto D. Ioanni, dictam eius vxorem adulterium commisisse, et ob dictam causam, dictam eius vxorem à domo sua expulerit, et ad domum patris sui reduxerit, etiam dicta D. Ioanna præmissa negante, et asserente, hæc falso animo ei imputata fuisse, forsitan per quosdam suos maleuolos, et inuidos zizanias, et discordias seminatores, paci, amoris, et concordie virorum, et coniugum inuidentes. Et vltimius ijs non contentus, idem Ioannes, quia pater dictæ Ioannæ, hæc ægrè ferens, agere cœpisset contra dictum suum generum, ad dotis repetitionem, et fortassis iniuriæ profecutionem; affirmans se grauit, & enormiter propter præmissa in honore, & fama læsum, et grauatum fuisse, et à mala manu, aggressus fuit dictum suum focerum & cum pluribus vulneribus confodis propter quæ in mortis periculo ferme constitutus fuit, et desuper maximis damnis, & expensis passis, et inde inde Ioan. gener inquisitus, processatus, condemnatusque, & banditus fuerit, prout quoque existit de præsentis, tamen quia scriptum est, remittite, et remittetur vobis. Idcirco hac præsentis die, etc. in mei, etc. principaliter constitutus dictus D. N. nomine suo, et dictæ suæ filia, pro qua de rato promisit, alias de suo, &c. ex vna, et D. N. Procurator assertus dicti Ioan. pro quo nihilominus de rato promisit, alias de suo proprio teneri voluit, ita quod factum alienum promittendo, &c. spontè, &c. deuenerunt inter sese ad infra scriptam compositionem, pacem, & concordiam, omnibus futuris temporibus duraturam: videlicet quod d. N. suo nomine, & dictæ suæ filia, pro qua de rato promisit, vt supra, spontè, & deliberato animo, libera, & bona voluntate, pepercit, remisit, & relaxauit d. D. Io. absentis, tanquam presentis, dicto eius Procuratore pro eo, vna mecum Notario, &c. stipulan. & recipien. c. mem. iram, odium,

dium, inimicitia, iniuriam, & animi rancorem contra dictum N. conceptas, & concepta, ratione & causa dictorum vulnerum, & præterse iniuriæ, illatæ propter diffamationem filia, inculpata de præterfo adulterio, vt supra. Item etiam ratione, & causa quarumcumque minarum de interficiend. & aliter quomodocumque, & qualitercumque, ac omnem accumulationem, omnemque culpam, quantumcumque grauem, & omnia damna, expensa, & interesse, ad quas, & quæ incurrit dictus Ioannis dicta occasione, & dedit, & dat pro cassis, fictis, & annullatis, quantum in eo est, omnes & singulas querelas, accusas, denunciations, & processus, quoscumque in quacumque Curia quomodolibet factas, datas, & porrectas. Et vterius promisit idem N. pro se, & filia, ac suis hæredibus, & successoribus, nullo inquam tempore vsque ad quartum gradum, secundum ius Canonicum inclusiuè computandum non offendere, nec offendi facere in persona, nec bonis, nec offendere volenti quomodolibet consentire, publicè nec occultè, & versa vice dictus N. Procurator dicti Ioanni, & eius nomine, cum eadem promissione, rati, prout supra promisit, & conuenit solemnni stipulatione dicto D. N. præsentis, &c. quod dictus Ioanes vterius nullo vnquam tempore eundem N. nec dictam eius filiam nec eorum consanguineos, & affines, etiam vsque ad quartum gradum inclusiuè computandum, vt supra non offendet, nec offendi faciet in personis, nec in bonis eorum, neque alij offendere volentes, modo aliquo consentiet, publicè vel occultè, amplexu & osculo pacis propterea interueniend. hinc inde in signum veræ remissionis, & pacis. Quam quidem pacem, remissionem, & concordiam, & omnia alia, & singula in hoc præsentis Instrumento contenta; promiserunt hinc inde dictis nominibus respectiue contrahentes præfati habere, & seruare rata, grata, & firma; incorrupta, & illasas; & attendere, complere, & inuiolabiliter obseruare; & in nullo contrafacere, dicere, vel venire, &c. sub pœna, & ad pœnam scutor. &c. Camera Apostolicæ pro medietate, & altera parte obseruari applican. me Notario, &c. pro dicta Camera, & parte obseruan. stipulante. Et renunciarunt de super dicti contrahentes sta-

tutis Vrbis, loquentibus de pœnis conuentionalibus non exigendis; quam nihilominus exigi voluerunt toties, quoties contrauentum esset. Qua pœna, &c. Item quia propter præcedentes iniurias, & recentes dubitari posset, quod dicti Ioannis, & Ioanna eius vxor in simul in pace cohabitare non possent, & ne inter se ad peiora ex peioribus deueniatur, vt ijs occurrant, conuentum est inter dictum N. nomine suo, & dictæ suæ filia, pro qua de rato promisit, & dictum N. Procuratorem, qui similiter pro illo promisit de rato. Ita quod nullo pacto se possint excusare, etiam faciend. possibilis (salua auctoritate Superiorum, quatenus opus sit) quod interim, & donec obliuiscantur inter se se iniuriarum præfatarum, & Domino placuerit tollere inter eos suspiciones, & odia interna, & ad eorum melius redierint; ipsi coniuges separatim, videlicet dictus D. Ioannes in domo sua, & alibi, quo voluerit, & dicta Ioanna cum suo patre, vel alijs suis consanguineis, vel affinis inhabitare possint, & debeant, & separati esse intelligantur, & sint, quo ad eorum, et mutuam seruitutem cohabitationem, & exhibitionem necessariorum; aded quod nisi post hac communis interueniat concordia, & reconciliatio inter eos, vnus alteri, & e conuerso, non possint compellere ad simul cohabitandum, dormiendum, & mutuo seruiendum, & exhibendum necessaria; & tanto magis, quod ipsa D. Ioanna rehabuit dotem suam, & sua parafernalia, & aconcium, ex quibus vti, & sustentari valebit, & ex dicta causa cesserunt, & cedunt ad inuicem & vicissim, ac renunciarunt expressè quibuscumque litibus, & causis habitis, & factis inter eos præmissorum causa, & occasione, coram quibuscumque Iudicibus, tam Ecclesiasticis, quam secularibus; & tam ciuilitè, quam criminaliter, & contra dictum Ioannem, & N. matrem, & auita dicti mariti, & matris, & auitæ respectiue, & tam coniunctim, quam diuisim, contra dictam vxorem, & suum patrem, Et dotis præfata bonorum parafernalium, siue iocalium, & aconciij restitutione, & donatione propter nuptias, quam de dotis omissione, & alias, quomodocumque, & qualitercumque, super alijs quibusuis rebus, quas hic pro expressis, & de verbo ad verbum inseritis, quatenus ad-

sint haberi voluerunt. Necnon omnibus, & singulis expensis hinc inde factis, & promisit dictus N. suo nomine, & dictæ suæ filia, pro qua de rato promisit, stantibus præmissis dictam N. matrem, & amitam, quæ alias accessit, & promisit in fauorem dictæ filia pro donatione propter nuptias, dictæ promissionis vigore nullo nunquam tempore molestare, nec molestari facere in iudicio, nec extra; & sunt concordēs contrahentes ipsi, quod de huiusmodi donatione quicquam peti non possit inter eos. Et insuper, vt euitetur omnis dissentionis occasio dictus Procurator nomine dicti Ioanni, cum promissione de rato, vt supra, si quod ius fuerit ipsi Ioanni præmissorum occasione acquisitum super dote, ipsius Ioannæ, eidem Ioannæ, & patri eo casu, quo esset quæsitum prætextu præmissorum, prout credit, dedit, celsit, penitus & remisit, ac gratis, & sponte dictæ suæ vxori pepercit, & remisit omnem culpam, & iniuriam, si quam contra ipsum præfata Ioanna commisit, fecit, intulit, seu incurrit ratione præmissorum. Et hæc omnia rata, grata, & firma attendere, & obseruare promiserunt & non contrafacere in aliquo, sub pœna præfata, cum omnibus & singulis superioribus appositis. Quia sic actum, &c. Et pro obseruatione omnium, & singulorum præmissorum, obligauit se, &c. in forma Cameræ, &c. cum clausulis, &c. iurauit, &c. super quibus, &c.

*Instrumentum pacis inter duas
Terras.*

IN nomine Domini, &c. Anno à Natiuitate, &c. Regnante, &c. Die, &c. Apud Castrum Speluncæ Nos T. Iudex dicti Castri. L. publicus, &c. Et testes subscripti litterati de eodem Castro, videlicet A. B. C. D. & E. ad hoc specialiter vocati, & rogati, præsentis rescripto publico declaramus, atque fatemur, quod prædicta die in nostri præsentia constitutis nobilibus viris Laurentio Baranallo, & Ioanne Gactulo de Ciuitate Gaietæ, Syndicis dictæ Ciuitatis constitutis per Iudices, Consilium, Homines, & Vniuersitatem dictæ Ciuitatis Gaietæ, cum plenaria potestate ad omnia, & singula infra scripta, habentibus generalem cum libera potestatem à

prædictis Iudicibus, Consilio, Hominibus, & Vniuersitate, quodam publico instrumento Syndicatus ipsorum inde confecto, manu discreti viri Notarij A. de eadem Ciuitate, omni legitima solemnitate vallato, quod Instrumento Nos, qui supra Iudex, Notarius, & Testes vidimus, inspicimus, & legimus syndicario nomine ipsorum Iudicum, Consilij & Vniuersitatis dictæ Ciuitatis Gaietæ, consentientibus prius in Nos supradictorum Iudicem, & Notarium, vt in suos, cum scirent se ex certa, ipsorum scientia nostræ iurisdictionis non esse, propterea iurisdictionem, & officium nostrum voluntariè prorogando, ac implorando ex parte vna. Et viris nobilibus Iudice Antonio, Domini Andrez, & Nicolao Petri Corui de Terra Itri, Syndicis dictæ Terræ constitutis per Iudices, Consilium, & Vniuersitatem præfata Terræ Itri, cum plenaria potestate ad omnia, & singula infra scripta, habentibus generalem, cum libera potestatem à prædictis Iudicibus, Consilio, & Vniuersitate dictæ Terræ Itri, secundum quod apparebat ex quodam publico instrumento syndicatus ipsorum, inde confecto, manu discreti viri Notarij P. de dicta Terra Itri omni legitima solemnitate vallato, quod instrumento Nos, qui supra Iudex, Notarius, & Testes vidimus, inspicimus, & legimus, syndicario nomine ipsorum Iudicum, Consilij, & Vniuersitatis dictæ Terræ Itri, consentientibus prius in Nos supradictos Notarium, & Iudicem, vt in suos, cum scirent ex certa eorum, scientia nostræ iurisdictionis non esse, propterea iurisdictionem, & officium nostrum voluntariè prorogando, ac implorando ex parte altera. Asserentibus partibus ipsis coram nobis, quod vigente nequitia spiritus iniquitatis, & totius humani generis inimici, qui primos parentes nostros in forma serpentis tentauit transgredientes diuinum præceptum, ob cuius transgressionem vtrique morti submissi fuerunt, temporali scilicet, & æternall, à qua ramentæ æterna morte per Dominicam passionem, & sanctissimam eius Resurrectionem liberati sumus, nec cessat idem spiritus nequam quotidie nos tentare. Ortæ fuerunt inter ipsas Ciuitatem Gaietæ, & Terram Itri, & Homines ipsarum similiter, & operatæ brigæ, guerræ, inimicitia, interfectiones ho-

minum, & mulierum, combustiones domorum, deprædationes, captiuationes, tenimentorum, incisiones arborum fructiferarum, mutilationes membrorum, extractiones oculorum, redemptiones captiuorum pro magna pecunia, tormentationes captiuorum, disroborationes, obfessiones, suffocationes, accusationes, ædificiorum, diruptiones, ac ruinae, & alia multifaria, mala, & damna, & dubitabant; immò constanter sperabant plura alia sinistra pericula exinde proventura. Tandem Summi Domini Creatoris Dominica dextera largiente, qui genus humanum suo præciosissimo Sanguine redemit, de omnibus, & singulis supra listis brigis, guerris, inimicitijs, interfectionibus hominum, & mulierum, combustionibus domorum, deprædationibus, captiuationibus, discursionibus tenimentorum, incisionibus arborum fructiferarum, mutilationibus membrorum, extractionibus oculorum, redemptionibus captiuorum, tormentationibus, disroborationibus, obfessionibus, suffocationibus, ædificiorum diruptionibus, ac ruinis, & de alijs malis, damnis, partes supra dictæ hinc inde ad pacem, quietem, & concordiam, omnibus futuris temporibus perpetuò duraturas coram nobis peruenerunt, videlicet quod supradicti Syndici dictæ Ciuitatis Gaietæ, syndicario nomine ipsorum Iudicum, Consilij, Hominum, & Vniuersitatis prædictæ Ciuitatis Gaietæ non vi, dolo, metu, aut suafione aliqua ducti, seu circumuenti, sed de ipsorum Syndicorum pura, libera, & spontanea voluntate, diuini numinis, & fauoris gratia illustrati, quæ tenebrosos errores fugat remiserunt, pepercunt, & relaxauerunt supradictis Syndicis Terræ Itri, ibidem præsentibus, & recipientibus, nomine, & pro parte Iudicum, Consilij, Hominum, & Vniuersitatis supradictæ Terræ Itri, & successorum suorum, ac heredum, & successorum singulorum supradictæ Terræ Itri, omnes, & singulas brigas, guerras, inimicitias, interfectiones hominum, & mulierum, combustiones domorum, deprædationes, captiuationes, discursiones tenimenti, incisiones arborum fructiferarum, mutilationes membrorum, extractiones oculorum, redemptiones captiuorum, tormentationes, disroborationes, obfessiones, suffocationes, accusationes,

ædificiorum diruptiones, ac ruinas, & omnia alia, & singula mala, & damna exorta, peracta, & perpetrata, vsque ad hodiernum diem inter supradictam Ciuitatem, Gaietæ, & Homines ipsius Ciuitatis ex vna parte, & supradictam Terram Itri, & Homines ipsius Terræ ex parte altera, quibuscumque modis, & causis, tam generaliter cum banderis, vexillis, & stipendiarijs ipsarum Ciuitatis Gaietæ, & Terræ Itri, & alterius ipsarum Ciuitatis, & Terræ supradictæ, quam per speciales personas earundem facientes supradicti Syndici supradictæ Ciuitatis Gaietæ nomine, quo supra eisdem, Syndicis dictæ Terræ ibidem præsentibus, & recipientibus, quo supra nomine, finalem refutationem, liberationem perpetuam, & pactum de vltimus non petendo, deducentes in Aquilianam stipulationem, & acceptilationem solemniter subsecutam; & versa vice supradicti Syndici Terræ Itri omni suafione, & violentia ab eis cessantibus, immò de ipsorum, & cuiuslibet ipsorum Syndicorum pura, libera, & spontanea voluntate, superni luminis fauore illuminati, qui caliginem tenebrarum procul pellit, remiserunt supradictis Syndicis Ciuitatis Gaietæ ibidem præsentibus, & recipientibus nomine, & pro parte Iudicum, Consilij, & Vniuersitatis prædictæ Ciuitatis Gaietæ, & successorum suorum, ac heredum, & successorum singulorum supradictæ ciuitatis Gaietæ, oēs & singulas brigas, guerras, inimicitias, interfectiones hominum, & mulierum, combustiones domorum, deprædationes, captiuationes, discursiones tenimenti, incisiones arborum fructiferarum, mutilationes membrorum, extractiones oculorum, redemptiones captiuorum, tormentationes, disroborationes, obfessiones, suffocationes, accusationes, diruptiones, & ruinas ædificiorum, & oīa alia, & singula mala, & damna exorta, peracta, & perpetrata, vsque ad hodiernum diem inter supradictam Terram Itri, & homines ipsius Terræ ex vna parte, & supradictam Ciuitatem Gaietæ, & Homines ipsius Ciuitatis parte ex altera, quibuscumque modis, & causis, tam generaliter cum baderis, vexillis, & stipendiarijs ipsarum Terræ Itri, & Ciuitatis Gaietæ, & alterius earum, quam per speciales personas, facientes supradicti Syndici Terræ Itri, nomine quo supra, eisdem Syndicis supradictæ Ciuitatis Gaietæ, ibidē

præsentibus, & recipientibus, quo supra nomine, finalem refutationem, quietationem, & liberationem perpetuam, cum pacto de ulterius non petendo, deducunt in Aquilianam stipulationem, & acceptilationem solemniter subsequutam. Quæ omnia, & singula in hoc instrumento contenta, promiserunt partes supradictæ nominibus, quibus supra, obligantes sese quo supra nomine, & succ. suos, sub hypotheca, & obl. bonorum vniuersitatum supradictarum, & omnium, & singularum vniuersitatum earundem hinc inde, vna pars scilicet alteri, solemnibus, & mutuis stipulationibus hinc inde interuenientibus attendere, & inuiolabiliter obseruare, & in nullo contrafacere, vel venire, per se, vel alios publice, vel occulte, aliqua ratione, ingenio, vel causa, de iure, vel de facto in exinde, vel in parte, in iudicio, siue extra iudicium. Sub poena, & ad poenam vnciarum auri mille, à parte contra prædictorum aliquid contraueniente integraliter exsoluenda, & applicanda, pro medietate videlicet, dictæ poenæ illi curiæ, coram qua facta fuerit reclamatio, in prædicto notario tanquam persona publica nomine dictæ curiæ stipulatæ, ac pro reliqua medietate videlicet dictæ poenæ parti prædictæ, obseruanti & adimplenti, quæ quidem partes fuerunt inter sese, quo supra nomine, ipsius poenæ reliquam medietatem prædictam vna. scilicet altera, & altera solemniter, & legitimè stipulatæ coram nobis, cum integra refectione omnium, & singulorum damnorum, & expensarum, ac interesse litis, et extra. De quibus damnis, expensis, et interesse firmiter credatur ex pacto simplici assertioni partis læsæ, omni alia probatione remissa, et ipsas expensas, damna, & interesse possit petere pars læsa coram quocumque iudice prætore, seu magistratu Ecclesiastico, seu seculari, & omni foro summarie simpliciter, et de plano, ac sine libelli oblatione, quia sic actum extitit, et expresse conuenit inter contrahentes prædictos supradictæ die coram nobis in limite Prædictorum. Et fuit etiam expresse conuenitum inter eos, toties petatur, et exigatur, quoties in præmissis, et quolibet præmissorum contrauentum, seu contraueniri quomodolibet attentatum. Et poena ipsa so-

luta, vel non soluta, exacta, vel non exacta, aut gratiose remissa omnia, & singula in præsentibus instrumentis contenta firma perdurent. Renunt. hinc inde à partibus supradictis ex certa ipsarum scientia super præmissis omnibus, & singulis, exceptioni doli mali, vis, metus, in factum actioni, conditioni sine causa, rei prædicto modo non gestæ, præsentis non sic celebrati contractus, iuri quo læsis, seu deceptis subuenitur, præscriptioni fori, iuri per quod generalis renunciatio impugnatur, & iuri cui renunciari non potest, & omni alio iuri canonico, & ciuili, scripto, seu consuetudinario, quo, vel quibus, præsentis instrumentum, & omnia, & singula in eo contenta possent minui, seu quomodolibet turbari, in toto, vel in parte. Pro quibus omnibus, & singulis firmiter obseruandis, attendentis, et adimplendis, et de non contraueniendo in toto, vel in parte, de iure, vel de facto in iudicio siue extra iudicium, partes supradictæ hinc inde vna. scilicet alteri, et altera alteri, coram nobis ad sancta Dei Euangelia corporaliter tacta iurauit. Et voluerunt partes supradictæ expresse coram nobis, quod poenæ per iurij per poenam pecuniariam, et è contra, vna per alteram non tollatur, nec differatur, sed de vtraque agi, et accusatio fieri possit simul in vno, & in eodem concursu sub poena, et iuramento prædictis. Unde ad futuram memoriam, et supradictarum vniuersitatum, et successorum cautelam, de prædicta pace, et omnibus, et singulis supradictis facta sunt inde duo publica instrumenta vnius tenoris scripta per manus mei prædicti notarij signo meo consueto signata, sed præsentibus supradictæ vniuersitatis ciuitatis Gaictæ, et reliquum supradictæ vniuersitati terræ Itri, nostrum qui supra, iudicis, et testium subscriptionibus roborata.

Transactio, & concordia.

Cum fuerit quod alias ex parte Ill. D. N. cum B. lis, et causa in sacro Roræ Auditorio, de, et supra quinta parte bonorum, et hæreditatis bo. men. Alexandri communis parentis, ac præsentis rescissione donationum, ab ipso D. N. in fauorem dicti D. B. factarum, rebusque

alijs in actis causæ, & causarum huiusmodi deductis, introducta fuerit: & deinde facto inter ipsos compromisso, remissa fuerit in N. Rotæ Auditorem, & compromisso expirato, eadem causa cum suis incidentibus, &c. totoq. negotio principali per aliud compromissum inter eundem N. ex vna, & B. & C. germanos fratres tanquam hæredes vniuersales dicti A. ex altera partibus, compromissam, & remissa fuerit in præfatum N. tanquam arbitrum, & arbitratorem, cum facultatibus, pactis, modis, in instrumento dicti primi compromissi, die, &c. per me celebrato, expressis; ad quæ acta, & instrumenta, pro veritate, quatenus opus sit, relatio habeatur. Et cum sit, vt etiam partes ipsæ asseruerunt, quod alias Ill. D. N. eorum germanus frater, & præfatus B. in Vicaria, aut alio Tribunali Neapolis, aduersus N. occasione militiæ, &c. quod ipse N. vt cæteris natu maiori habet, & possidet, plures fauorabiles sententias, & mandatum executiuum pro summa, etc. in eisdem sententijs, et mandato contenta obtinuerint, pro terminis decursis ratione dictæ militiæ, ad talem summam liquidatis: sed ex parte B. prætendatur, inter alia, ex dicta militia, & terminis decursis, & decurren. concedentem summam pro adornis regijs, minime adhuc allegatis, neque consideratis defalcari debuisse, atque debere. Super quibus differentijs, litibus, & alijs prætensionibus, quæ inter dictas partes ortæ sunt, & quomodolibet oriri possent præfatorum occasione, tractata perpetua concordia, & compositione: Tandem vniuerso statu rerum, & alijs prudenter, & maturè consideratis, interpositione B. omnipotentis Dei gratia, à quo cuncta bona veniunt procedente, conclusa, & stabilita fuerint, modis, & pactis infradicendis. Hinc est, quod die; personaliter constituti N. & B. germani fratres C. procurator supradicti N. & B. germanorum fratrum, & tanquam hæredum vniuersalium dicti A. vt de eorum mandato, &c. ex altera partibus, spontè, &c. non solum ad evitandam vltiores impensas, incommoda litium, & alia, quæ solent ex litibus grauiora euenire, Verum etiam ad conferuandum, & augendum fraternam amorem, & omnibus melioribus

modo, &c. dictis nominibus pro se ipsis, eorumque hæredibus, et successoribus, ac dictis eorum principalibus, et illorum hæredibus, et successoribus respectiue sub pactis, et conditionibus infradicendis. In primis asseruerunt diligenter, et mature toto statu rerum, et prætensionum inter ipsas partes vertentium, ab ipsis iacobo, et Iulio principalibus, et dictis procuratoribus considerato: ad hanc transactionem, et perpetuum concordiam, tractatas, vt præfertur, et conclusas pro cõmuni quiete, modis, et formis infradicendis, deuenerunt, et ratione huiusmodi perpetuæ concordiæ, transactionis, et compositionis, præfatæ partes, quibus supra nominibus, cesserunt, et renunciarunt expresse, ad inuicem respectiue, omnibus, et singulis litibus, causis, et controuersis, inter ipsas partes, vt præfertur, natis, pendentibus, et quæ introduci, et nasci possent, occasione supra narratorum, et infradicendorum, ac illas in perpetuum extinxerunt, sinterunt, et perpetuum silentium, et finem imposuerunt. remittentes vicissim omnes impensas, damna, etc. quomodolibet passa, et incurfa, et particulariter ipse D. Iacobus, ratione infradicendorum, et totius præsentis contractus, Renunciavit, et celsis expresse omni iuri, liti, et causæ, vt præfertur, in Rota, et nunc coram B. vt arbitro, et arbitratore indecisæ pendentis, de, et super quinta parte bonorum, iurium, creditorum, et actionum, hereditatis paternæ, dicti Alexandri eius, & communis, vt præfertur, genitoris, prout renunciat, & cedit in fauorem dictorum DD. licet absentium, nihilominus dictis procuratoribus pro eisdem suis principalibus respectiue, & illorum hæredibus, vna mecum Notario, &c. Ac insuper celsis, & renunciavit idem Iacobus omnibus, & singulis actionibus, prætensionibus, & iuribus, quæ ipse D. Iacobus habet, aut habere posset, aut ei competunt, & quomodolibet ex quouis capite competere possent, in & super tota dicta hereditate, bonis, actionibus, creditis, iuribus, iurisdictionibus paternis, & pariter omnibus illis, quæ competere, aut competere possent, ratione hereditatis dicti C. etiam si posset quouis modo

contra testamentum dicti C. venire. Item omnibus, & singulis præsentionibus, actionibus, & iuribus ex quouis capite, titulo, & modo, etiam hic non expressis, competentibus, & quæ competere possent ipsi D. Iacobo, tam ex iurisdictione & dominijis Castellorum, &c. quam omnium aliorum locorum, & omnium, & singulorum quorumcunque bonorum; cuiuscunque generis, & speciei, etiam si maiorem, & specialem, indiuiduam expressionem postulerent; in statu tamen Ecclesiastico consistentium, ad præfatas duas hæreditates patris, & fratris antedictorum ex utraque hæreditate resultantibus, vsque in hunc diem provenientes, renunciauit, & cessit in fauorem eorundem Vincentij, & Alphonfi absentium, dictis eorum procuratoribus, & me Notario, &c. acceptan, &c. ad habendum, &c. ponens, &c. constituens, &c. dans litentiam, &c. donec, &c. præterea quietauit, &c. dictam Ill. D. I. absentem, me Notario, & D. eius procuratore acceptan, & quilibet eorum, tam vti principales eorum procuratorij, & simplicibus nominibus, quam etiam D. N. de omnibus pecuniarum summis, rerum, & bonorum qualitibus, & quantitibus, iuribusque, & actionibus quibuscunque, per ipsum D. Iacobum quomodolibet cessis, concessis, mutatis, & commodatis, aut alio quocunque modo, & titulo traditis dicto D. C. quam vnique ipsorum V. & A. Et pariter de omnibus pecuniarum summis, & rerum quantitibus ipsius Iacobi: Et ad eum spectan. exactis, recuperatis, aut quomodolibet perceptis, siue per C. siue per ipsos Vincentium, & Alphonsum, & quemuis eorum: & de omnibus illis pecunijs, & rebus, quæ ad manus eorundem, & cuiuscunque ex eis, quouis modo, titulo, & occasione, etiam hic non expressis, peruenerunt, & vnique illorum summam, & quantitatem habitam, & receptam, ac perceptam remisit, concessit, & cessit in perpetuum, & specialissimam in omnibus capitulis huiusmodi, ac generalissimam, & finalem remissionem, quietationem, & liberationem dedit, fecit, & concessit, cum pacto de nihil vnquam ex præmissis, vel præmissorum occasione petendo, et præmissa fecit ex causis præfatis, & contem-

platione infradicendorum. Et quia vice versa præfati N. N. contemplatione supradictorum, et præsentis perpetuæ concordie, transactionis, et compositionis, et omni alio meliori modo, cesserunt, etc. (*Cesserunt omnia iura*) omnia iura cuiuscunque speciei, generis, conditionis, et qualitatis existentia etiam si sub verbis huiusmodi non comprehenderentur: sed specificam, et indiuiduam expressionem exigent, competentia, aut quæ competere possent, aut poterunt.

(*Pactum*) Et præmissa fecerunt dictæ partes, et faciunt, cum pacto etiam expressè conueno, quod ipsi N. N. soluere teneantur principaliter, et insolidum D. N. intra tres menses, à die infradicen. declarationis proximos, omni exceptione remota, hic Romæ illam summam pecuniarum, quam Marcus Antonius declarabit, aut arbitrabitur, per quamcumque simplicem eius declarationem: in quem Dominum Marcum Antonium absentem; etc. remiserunt hanc præsentionem finiendi, et terminandi de iure tantum, in terminum mensium, inchoando à die consignationis instrumentorum ratificationem præsentis concordie, in manibus mei, aut alterius notarij consignandorum, non autem prius, summarie, et de facto, et mero arbitrio ipsius Marci Antonij in procedendo nulla tela, nec ordine iudiciario seruari, etiam sine aliqua citatione, et præsentia partium, sed extraiudicialiter, acceptantis ex nunc in vim perpetuæ concordie, quamcumque simplicem terminationem, & declarationem præfatorum de iure faciendam, cui nullum remedium opponi possit, quod executione huiusmodi terminationis impediatur: & quatenus opponatur, nihilominus executio, & implementum dictæ terminationis, & declarationis quocunque modo prolata impediri, differri, aut retardari nullo modo possit, sed in primis, & antea omnia executioni demandari debeat, sed si intra dictos tres menses dictus Marcus Antonius, vel quia non curauerit, vel quia non voluerit, aut non potuerit facere terminationem, & declarationem antedictam. In tali casu, ex nunc, prout ex tunc, & è contra intelligatur, & sit eadem auctori-

tas, in omnibus, & per omnia translata, data, & concessa D. N. absenti, &c. prout ipsæ partes transfulerunt, concesserunt, & demandarunt irrevocabiliter per se, suosque hæredes, &c. cum facultate prætenfionem iam dictam intra tres menses proximos, à die quo dictus N. onus huiusmodi acceptaverit, terminandi, aut componendi, declarandi, & quoad declarationem & terminationem huiusmodi per dictum euentum faciendi, idem iuri sit, & omnia præmissa locum habeant, & repetita censeantur, quæ superius appofita, & conuenta fuerunt quoad dictum D. M. Antonium, quia sic actum, & concordatum fuit inter ipsas partes.

(*Conuentio.*) Item conuenisse declarant, quod Ill. D. Iacobus, in euentum in quem D. Iulius officium Auditoris Cameræ emat, seu quouis alio modo, & titulo acquirat, seu consequatur: tunc realiter foluere, & numerare debeat eidem D. Iulio scuta, &c. alias ad omnia damna teneatur, & huiusmodi obligatio Ill. D. Iacobi locum habeat, & effectum sortiatur, quatenus, & quando præfata emptio fequetur, & non aliter, & concordia præfata copulatiue, & non alternatiue. Ita quod D. Iacobus nihil foluere teneatur, & obligatio sua huiusmodi habeatur pro non appofita; si emptio præfata in conditione adiecta impleta non fuerit, quia sic actum, &c.

Quam concordiam, transactionem, & compositionem, cum omnibus, & fingulis hoc instrumento contentis dicti DD. Iulius, & Iacobus principales, & N. N. procuratores dictis nominibus, vt supra, femper, & perpetuo ratas, gratas, validas, & firmas habere, tenere, & inuolabiliter obseruare viciffim promiserunt; & nunquam sub quouis prætextu, etiam instrumentorum, fcripturarum, & probationum ac iurium de nouo reperorum, & reperiendorum, & ex quouis alia causa, ratione, iure, titulo, & modo, cogitatis, & non cogitatis, etiam sub prætextu doli, restitucionis in integrum ex quocumque capite resultantis etiam enormiffimæ læfioni, & ex illo capite, si qua mihi iusta causa videbitur, per se, vel alium, seu alios, directe, vel indirecte, in Iudicio, vel extra, contrafacere, dicere,

vel venire; nec vnquam excipere, aut in contrarium experiri, nec de nullitate, & inualiditate opponere. Et renunciarunt cum iuramento in animas eorum, & suorum principalem respectiue, dicto beneficij restitucionis in integrum, ex quocumque capite resolutan. ac dispositionis legis cum ij, & legi de ijs, ff. & C. de transaction. & similibus legibus præfatis, quæ locum habeant in negotio præfato. Et omni iuri, & legum auxilio, & cuicumque dispositioni, ac dispensationi Apostolicæ, ac regie, et motui proprio, et rescripto, ac literis Apostolicis, & regijs, tam per viam gratiæ, quam iustitiæ, & cum quibusuis clausulis derogatorijs, etiam ampliffimi, contra præmissa quomodolibet concedendis, siue ad partis suggestionem, & petitionem, siue ex officio, vel motu proprio, & ex certa scientia Principis concedi, contingant. Et promiserunt idem Ill. Iacobus, & Iulius, & N. N. procuratores respectiue quod ipsi, & eorum principales absolutionem à iuramento non postulabunt, ad effectum agendi, & excipiendi, & quatenus impetraretur, vel eis, aut eorum alteri, etiam motu proprio principis, vel alterius potestatem habentis absolutio, aut venia concederetur; tunc, & eo casu quouis cumque id fieri contingat; ex tunc, & è contra, dictæ partes nominibus prædictis se ad inuicem procuratores [*Procuratores irrevocabiles ad renunciandum,*] & procuratores irrevocabiles, vt in rem propriam, etiam cum iuramento ad renunciandum quocumque dictæ absolutioni, & absolutionibus quibuscumque toties, quoties impetratæ, vel concessæ fuerint, & ad faciendum, vt præfens instrumentum, & eius ratio suos plenos femper, & omni tempore sortiatur effectus, cum clausulis opportunis, saluis præmissis, quatenus ex aliqua causa, etiam in corpore, iuris clausa, & quacumque alia cogitata, & excogitata; & demum qualitercunque, & quomodocunque ex quouis capite præfens concordia rescindi, seu annullari, aut contra eam quouis modo veniri posset, aut contraveniri contingeret, per ipsas partes, aut alteram earum, se aliqua partium annullationem, aut rescissionem huius concordie, transactionis, et contentorum in ea tentaret, et experiretur; siue agendo, siue

sue excipiendo, vel quomodolibet opponendo, contrauentum fuerit: eadem partes conuenerunt, quod quæuis earum contraueniens, vltra obseruationem præsentis concordia, & transactionis; etiam ad rescissionem omnium damnorum, &c. ad quam semper compelli possit, nihilominus super prætensa nullitate, inualiditate, & rescissione, et contra ipsam transactionem, & cõcordiam, nunquam audiri, neque admitti possit: nisi in primis, & ante omnia realiter, et cum effectu restitutis, et consignatis alteri parti obseruanti, omnibus pecunijs, et bonis, impensis, damnis, et interesse, virtute dictæ concordia habitis, receptis, atque sibi remissis, et condonatis, et consenserunt huiusmodi concordiam, transactionem, et omnia in præsentis instrumento confirmari posse à Reuerendiss. etc. et Sede Apostolica pro maiori firmitate. Constituen. iisdem contrahentes se ad inuicem, vnus alterum, et alter alterum, procuratores irreuocabiles medio iuramento tactis ad ipsorum, et cuiuslibet eorum nomine, seu nominibus confirmationem, et approbationem huiusmodi, cum quibusuis derogationibus, et quorumcumque defectuum supplicationibus, in quacumque validissima, et amplissima forma, impetrandum. Promittens etc.

[*Pactum*] Hoc etiam pacto in omnibus præmissis apposito, quod præsens Instrumentum ratificari, approbari, et plenissime confirmari debeat, cum omnibus, et singulis in eo contentis; tam ab Ill. D. Vincentio, quam Alphonso, et instrumentum ratificationum in authenticam formam, cum legalitate, et cum iustificatione tenoris huiusmodi instrumenti, consignari debeat dicto D. Iacobo, vel in actis mei, etc. intra mensem proximum, ab hodie. Alioquin elapso dicto tempore, et nõ productis, et consignatis dictis Instrumentis vtriusque ratificationis; in tali casu præsens transactio, et concordia, et omnia in præsentis instrumento contenta, ipso iure sint irrita, et nulla, et nullius roboris, et instrumenti, perinde, ac si præsens instrumentum nunquam celebratum fuisset, et vnicuique partium salua, et integra, et seruata sint omnia, et singula iura, in eisdem statu, et terminis, in quibus erant an-

te celebrationem præsentis concordia, & ex hoc instrumento nullum omnino præiudicium partibus generetur, quia sic actum, &c.

[*Sine præiudicio aliorum iurium*] Quæ omnia, & singula fecerunt cum expressa declaratione, & protestatione, quod per præsentem contractum nullum intelligatur fieri præiudicium in cæteris alijs iuribus ipsis Iulio, & Alphonso quomodolibet vni aduersus alterum, & quacumque causa, respectu quorumuis bonorum, & in præsentis contractu comprehensorum, cõpetentibus, & cõpetituris, quatenus cõpetant, aut cõpetere possint, sed illa penitus, & omnino sint salua, & illæsa in omnibus, & per omnia, præterquam quoad validitatem præsentis contractus respectu dicti D. Iacobi tantum, & non alias, &c. Quæ omnia, &c.

[*Compromissum*]

C Vm sit, prout infra scriptæ partes asseruerunt, quod nuper lis, differentia, controuersia, & causa verax fuerint; & vertantur inter A. ex vna, & B. de, & super Rurali Ecclesia Sancti P. in Territorio N. diocesis N. & illius possessione, ac fructibus, rebusque alijs in actis deductis, & illorum occasione partibus ex altera. Hinc est, quod Anno, &c. In mei, &c. constituti dicti D. A. & B. cupientes, & volentes laboribus, & sumptibus iudicarijs parcere, & à lite, & causis recedere, eorūq. lites, differentia, & causas huiusmodi amicabiliter terminare, spontè, &c. firmis tamen remanentibus actis factis coram H. iudice causæ huiusmodi, omnes, & singulas lites, controuersias, quæstiones, differentias, & causas inter eos super præmissis vertentes, & versuras, compromiserunt, & compromissum fecerunt; videlicet pro parte dicti A. in N. pro parte verò dicti B. in M. absen. &c. tanquam in eorum arbitros, & arbitratores, & amicabilem compositores, ac communes amicos; eisdemque potestatem, & omnimoda facultatem, & auctoritatem partes prædictæ dederunt, illas, cum earum iuribus, dependen. & annexis, de iure, & de facto, ac de iure tantum, & de facto tantum summarie, simpliciter, & de plano, sine strepitu,

prædicti, & figura iudicij, sola facti veritate inspecta, altè, & balse, terminisque etiam substantialibus seruatis, & non seruatis etiam vni dando, & alteri auferendo, partibus citatis, & non citatis, auditis, & non auditis, & earum iuribus visis, & non visis, eisq; seu earum altera præsentibus, vel absentibus; iuris ordine seruato, vel non seruato, singulis diebus, & horis, feriatis, etiam in honorem Dei, & non feriatis: ac alia quauis iuris solemnitate seruata, vel omissa, deciden. laudan. sententiandi, arbitrandi; & terminandi, & in euentum discordiæ eligendi tertium, &c. Quorum arbitrioli, & Tertij sententiæ, laudo. arbitrio, decisioni, & terminationi, dictæ partes stare, et acquiescere, & ab eis, seu earum altera, non reclamare, & appellare: nec arbitrium boni viri, seu consilium sapientis petere. Immo illud, vel illam, ratum, & ratam, gratam, & firmam habere, tenere, attendere, & obseruare promiserunt. Volentes dictæ partes sententiam, laudum, arbitrium, & terminationem huiusmodi, habere vim, & robur trium sententiarum conformium in sacro Rotæ Auditorio, in contradictorio iudicio latorum, quæ transitum fecissent in rem iudicariam, constituentes se ad inuicem eadem partes, procuratores irrevocabiles, medio iuramento tactis, &c. ad dictum laudum, sententiam, & decisionem ferendum, acceptandum, & illis acquiescendum. In euentum autem discordiæ dictorum arbitratorum, partes ipsæ eis facultatem dederunt, tertium arbitrium eligendi: qui coniunctim cum altero ex ipsis arbitris, vt supra sententiare, & laudare habeat. Voluerunt autem huiusmodi eorum compromissum durare, & vim, ac robur firmitatis habere, & obtinere per vnum mensem proximum ab hodie iachaoan. reseruata nihilominus potestate, & facultate dictum terminum, & præsens compromissum ad alios xv. dies tunc subsequentes, & non vltra prorogandi, adeo, vt si præfati arbitri in dicto termino non sententiauerint, vt supra, præsens compromissum habeatur pro non facto, & iuribus ambarum partium in aliquo præiudicatum non esse, censeatur. Quæ omnia, &c. sub pœna 100. scutorum parti attendenti, & obseruanti ipso facto soluen. & applican. ac ad damna, &c.

de quibus, &c. Pro quibus, &c. sub obligatione Camerali, cum clausulis, &c. iurauerunt, &c. super quibus, &c. Actum, &c. præsentibus, &c.

Compromissum inter consanguineos.

Cum sit, quod hæredes, &c. ad inuicem habeant nonnullas prætensiones quas amicabiliter per viam Compromissi, vt inter consanguineos, decet terminare cupientes, ad evitandum lites, discordias, & litium actiones. Propterea hodie, &c. in mei, &c. testiumq; &c. D. Franc. Antonij, & Petrus D. N. hæredes, sponrè, &c. omnes, & singulas prætensiones, differentias, quas ad inuicem, & inter se quomodolibet ex quauis causa, vel causis, & occasionibus tam coniunctim, quam diuisim, & quilibet eorum de per se particulariter, vel in communi cum altero, vel alijs hæredibus, & contra quemlibet cohæredum habere potest, & possunt super quibuscumque rebus, bonis computis, negotijs, iuribus pecuniarum summis, damnis, impensis, & interesse, & alias quomodolibet, & qualitercumque cum suis annexis, connexis, emergentibus, accessorijs, & dependentibus ab eis, quas, & quæ omnia præmissa pro sufficienter expressis, & specificatis haberi voluerunt, & habent, deducendas, & deducenda, siue in scriptis, siue in voce coram arbitris infranominandis compromiserunt, & liberè remiserunt in d. Io. ex parte dicti D. Francisci. Item d. Bernardum ex parte d. Antonij, & in d. Perfectum ex parte N. respectiue nominatos, electos, & deputatos, licet absentes, tamquam præsentis; vt Arbitros, Arbitratores, calculatores, diuisores, amicabiles cõpositores, & alio quocumque nomine, & nominibus, quibus melius, & maioris auctoritatis censeri, nominari, & deputari possunt, [quod dederunt facultatem] quibus dederunt, & concesserunt amplissimam, & liberam facultatem, & auctoritatem, ac iurisdictionem, & omnimodam potestatis plenitudinem, omnes, & singulas dictas ipsorum compromittentium, & cuiuslibet eorum differentias, & prætensiones, cum annexis, &c. tam coniunctim, quam diuisim audiendi, cognoscendi, calculandi, solidandi, terminandi componendi, & decidendi de iure, & de facto,

de iure tantum, aut de facto tantum, siue utroque modo prout eisdem Arbitris videbitur, & placebit, & in huiusmodi cognitione, terminatione procedendi etiam de facto, summarie, simpliciter, & de plano sine strepitu, & figura iudicii, etiam singulis diebus, & horis, præterquam in honorem Dei feriatis, & ex quocunque loco, & locis sedendo, stando, ambulando etiam nulla tela, aut aliquo penitus ordine iudiciario seruatis, etiam sine aliqua partium citatione, monitione, & interpellatione desuper faciendis, & ipsis partibus absentibus, vel presentibus altera presente, & altera absente, & cum facultate auferendi, & leuandi ab vna parte, & quomodo libet ipsorum compromittentium, & applicandi, remittendi, & condonandi alijs, vel alicui eorum omne id, quod prædictis arbitris videbitur, & placebit, & demum omnem aliam maiorem, & maximam auctoritatem, & facultatem, quam dare poterunt dictis Arbitratoribus dederunt, & concesserunt. Promittentes [*promittentes obseruare*] ad iniucem semper, & perpetuo inuiolabiliter obseruare, & adimplere, omnia ea, quæ per dictos Arbitros, Arbitratores in præmissis decisa, laudata, declarata, solidata, & terminata fuerint, & eorum declarationi, laudo, & ordinationi stare, & acquiescere, & numquam contrafacere, opponere, dicere, vel venire sub quouis præterito, iure, titulo, causa, modo, & forma etiam sub præterito enormis, & enormissime lésionis, notoriæ, iniustitiæ, nullitatis, restitutionis in integrum ex quocunque capite, etiam ex illo si quæ mihi iusta causa videbitur competens, aut resistan. appellacionis, exceptionis, erroris, calculi, reuisionis, reductionis ad arbitrium boni viri, et cuiuscumque rescripti principis etiam si motu proprio concederetur, quia omnibus huiusmodi remedijs, actionibus, & iuribus, & alijs quibuscumque si quæ competere, aut competere possent aduersus laudum, sententiam, & ordinationem dictorum arbitratorum expressè renunciant etiam cum iuramento tactis, &c. Et voluerunt atque conuenerunt dictam laudum, sententiam, & ordinationem habere vim, & robur trium sententiarum conformium ritè, et rectè litarum, ac rei iudicatæ in sacro Rotæ Auditorio, etiam in

contradictorio iudicio, legitime obrente, & renunciant etiam beneficio restitutionis, iuramento etiam si per motum proprium Sanctissimi D. N. et alio quouis modo concederetur, & promiserunt etiam nullum remedium contra dictam laudum, vel sententiam impetrare, & impetrato aut alias quocummodo libet concessuro non uti. Et insuper quatenus aliquo præterito, vel causa etiam hic non expressa, etiam in corpore iuris clausa, aut alio quouis modo, aut de iure opponitur, aut contradici, vel opponi, & venire possent aduersus laudum, sententiam, compositionem, & ordinationem dictorum arbitratorum: nihilominus voluerunt, & conuenerunt implementum dicti laudi, sententiæ, compositionis, & ordinationis impediri, differri, & retardari nullo modo posse, nec reuocari, vel impediri debere, constituentes se ad iniucem procuratores irreuocabiles, cum dicto iuramento tactis, &c. ut in rem propriam ad ratificandum, acceptandum, & confirmandum laudum, & ordinationem, atque compositionem præfatas in omnibus, & per omnia in vim perpetuæ concordiæ: ita nunc inter ipsos contrahentes firmatæ prout ex tunc, etc. approbavit, ratificauit, acceptauit, et confirmauit, et quia dictas differentias, et prætensiones terminare, et omnem quantum fieri potest litium, et differentiarum occasionem in perpetuum finire, et tollere, intendunt. Ideo præfati contrahentes ad iniucem, vnus alteri, et alter alteri acceptanti irreuocabiliter inter viuos donauit, et dedit omnem illam quantitatem, valorem, et summam, etiam si notabilis foret, in qua ex præmissis laudo, vel sententiæ terminatione, et compositione dictorum arbitratorum, etc. se grauatum, et grauatos, et læsos, et damnificatos esse prætenderent, et prætereundere possent, et quamuis credatur hanc donationem quia mutua est esse nullam, et nihilominus ad omnem abundantiore cautelam constituerunt se vicissim procuratores irreuocabiles ut in rem propriam, ad insinuandum, et insinuare faciendum hanc donationem, et omnia præmissa coram quibuscunque Iudicibus, et vbi opportunum fuerit cum facultatibus necessarijs, et desuper opportunis etiam post laudum promulgatum, & hu-

& huiusmodi compromissum, & terminum compromissi durare voluerunt duobus mensibus ab hodie proximis. In euentum autem discordiæ dictorum arbitrorum; aut si definitiue non pronunciarent aut pronunciare, vel sententiare nollent in termino duorum mensium præfatorum; aut pronunciando apparent esse discordes, aut aliquis, vel aliqui eorum pronunciare, & sententiare nollent, & non possent in quolibet casu, vt dictæ ipsorum, & cuiuslibet ipsorum differentiæ, ac prætensiones omnino terminentur, & finem accipiant per hoc præsens compromissum ex nunc eligunt, & deputant, ac nominant in tertium arbitrum arbitratores, & amicabilem compositorem D. Octauium licet absentem, vt præsentem ad cognoscendum, terminandum, solidandum, & componendum dictas eorum differentias computa, & prætensiones, tam communes, quam particulares inter ipsos compromittentes, vertentes, & quas habere possent cum dictis annexis, incidentibus, & dependentibus ab eis ad expediendum intra quindecim dies proximos, & immediate sequentes à fine duorum mensium præfatorum computandos, cum eisdem facultatibus, & iurisdictione, auctoritate, modo, & forma, cautelis, renúciationibus, donationibus, & alijs omnibus præmissis. Quæ omnia, quoad dictum Octauium tertium arbitratores, eiusque sententiæ laudi compromissionis ordinis per eum ferendæ promulgandæ, & finiendæ; & quoad executionem, & implementum in omnibus, & per omnia locum, & effectum habere voluerunt, & reperierunt hoc etiam pacto, & declaratione adiectis, quod dictus tertius, vel de se solus, vel cum aliquibus, seu aliquo dictorum arbitrorum procedere, sententiare, componere, & terminare possit prout ei videbitur, & placebit inter dictos quindecim dies, & non postea quia sic actum, &c. Quæ omnia, &c. pro quibus, &c. obseruandis, & de nunquam contraueniendo præfati, &c. vicissim obligarunt, & quilibet eorum obligauit mutua acceptatione interueniente, & ita iurarunt, &c.

Acceptatio compromissi.

IN Mei, &c. N. habita notiã de supra dicto compromisso in eius, & supra dictæ M. per supra dictas partes, & personas respectiue facto, sponte, &c. dictum compromissum, & omnia in eo contenta acceptauit, & acceptat; ac onus compromissis huiusmodi in se suscepit. Super quibus, &c.

Laudum prout in Cedula.

DN. Arbitrator, & amicalis compositor, electus per A. & B. super certis differentijs fructuum vnus societatis, de quibus latius compromisso in eius personam factus volens differentias in eum remissas decidere, & sine debito terminare; sponte, &c. laudauit, pronunciauit, arbitratus est, prout in Cedula, Tenoris, &c. præsentibus supra dictas A. & B. & laudum, ac compromissum, & sententiam prædictam prout in ea, acceptantibus, præsentibus in domo solitæ habitationis d. B. N. & N. testibus, &c.

Aliud.

N & M. arbitri, vt supra electi vigore facultatis, vt supra in dicto compromisso per dictos A. & B. eis respectiue datæ, & attributæ, in & super differentia, & controuerfia, de qua in dicto compromisso, vt supra facto, sponte, &c. concorditer in mei, &c. laudarunt, sententiarunt, & definitiue pronunciarunt; prout infra, videlicet. Quod prædictus B. teneatur, & obligatus existat, &c. & ita sententiarunt, laudarunt, arbitrarunt, condemnarunt, & pronunciarunt omni meliori modo, &c. super quibus, &c. Actum, &c. præsentibus, &c.

Laudum.

NOs I. & P. Arbitri, Arbitratores, & amicabiles Compositores, à L. & C. Germanis fratribus, filijs, & hæredibusq; N. mediante D. B. eorum agente, & procuratore, ex vna parte, & ab R. & socium mediante D. M. eorum in hac parte

parte Procuratore ex altera parte respecti-
uè Electi, nominati, & deputati, ad cogno-
scendum, audiendum, & terminandum, & so-
lidandum omnes eorum differentias, præ-
tensiones, & computa, expressa, & non ex-
pressa, occasione Dohanarum A. cum om-
nibus earum dependen. incident. annexis, &
emergen. cum libera facultate, & auctori-
tate, conuentionibus, & modis contentis in
compromisso per D. P. D. Archiuij Rom:
Cur. Scriptorem Notarium publicum, &
die, &c. celebrato, & ratificato, prout la-
tius in Actis eiusdem continetur, ad quæ,
quatenus pro intelligentia huius nostri lau-
di opus sit, & non alias, semper relationem
habere volumus, & habemus. Visis intelle-
ctis, cognitis, & consideratis, differen. præ-
tensionibus, & computis supradiçtis, cum
eorum annexis, & dependentijs, cum om-
nibus, & singulis petitionibus, prætensionibus,
& replicationibus, oppositionibus, li-
bris, & scripturis coram nobis exhibitis,
dictas prætensiones, causas, & negocia in-
ter dictas partes, verita. concernen. ac
auditis, & intellectis, pluries pro partibus
respectiue, tam coniunctim, quam diuisim,
interuenientibus, & habita consideratione
prætionum, & allegationum vtriusque
partis, nobis oretenus datarum, super præ-
missis matura deliberatione, & maturo
consilio, vti volentes iurisdictione, facul-
tate, & auctoritate, à dictis partibus, nobis
datis, & concessis, & omni meliori mo-
do, nomine, & forma, quibus validius pos-
sumus. Per hanc nostram definitiuam
sententiam, ordinationem, terminationem,
laudum, compositiones, & arbitramenta,
quas, & quod inter ipsas partes in scriptis
ferimus, & promulgamus, dicimus, sen-
tentiamus, arbitramur, componimus, &
arbitramentamus, ac definitiuè pronun-
ciamus, & declaramus, quod, &c. Qua so-
lutione sequuta, absoluius etiam, iustis
de causis, animum nostrum mouen. vtram-
que partem ab omnibus petitionibus, &
prætionibus, hinc inde, super huiusmo-
di negocio habitis, factis, & allegatis, &
ita ordinamus, definitiuè sententiamus,
laudamus, condemnamus, componimus,
iudicamus, arbitramur, declaramus, refer-
uamus, & absoluius, liberamus, & sen-
tentiamus, in vim facultatis, & auctori-
tatis nobis concessæ, etiam omni meliori

modo, & nomine, ratione, & forma, quibus
pro maiori validitate, & firmitate huius-
modi nostræ sententiæ, compositionis, lau-
di, & arbitramenti, sententiare, & pronun-
ciare possumus. Lectum latum, &c.

De Tutorum, Curatorum, & Acto- rum ad lites formulis.

Cap. I X.

Deputatio Curatoris bonis in- centibus.

IN nomine Domini, Amen, &c. Anno,
&c. comparuerunt coram Ill. & R. P.
D. Thoma Lapio I. V. D. vtriusque Signatu-
ræ Sanctissimi D. N. Papæ Referendario, Il-
lustris. & Reuerendis. D. Curia causarum
Cameræ Apostolicæ Auditoris in ciuilibus
Locumtenente, &c. Medice Notario, &c.
magnifici D. D. N. & M. deputati à credi-
toribus D. N. olim mercatoribus in Vrbe,
& pro omni eorum priuato, & particula-
ri interesse, & dictis nominibus respecti-
uè, stante notoria decoctione, & fallimen-
to dicti N. petierunt ad instantiam, & com-
modum, ac vtilitatem dictorum credito-
rum, & vt celerius eis de eorum respecti-
uè creditis satisfiat, aliquem in curatore
bonis iacentibus dicti N. deputari. Qui
curator ad eorundem creditorum vtilita-
tem, & vt celerius eorum credita conse-
qui possint, & valeant, omnes, & singulas
actiones mouere, pertractare, agere, de-
fendere, prosequi, & experiri in iudicio,
& extra, possit, & valeat, & consili præfa-
ti N. & N. nominibus, quibus supra, de
fide D. A. petierunt eundem D. A. in cu-
ratorem bonis dicti D. N. vt supra, depu-
tari omni meliori modo, &c. Qui Reue-
rendis. D. Locumtenens attendens requi-
sitionem huiusmodi fore iustam, & ratio-
ni consonam, dictum A. ibidem præsentem,
& onus huiusmodi in se spontè suscipien-
tem, in curatorem bonis præfatis, ad effe-
ctum omnes, & singulas actiones contra
quoscumque mouendi, & per quoscumque
mouendi, & per quoscumque motas, acti-
uè, & passiuè pertractandi, agendi, defen-
dendi, & prosequendi, in iudicio, & ex-
tra, necnon pecunias, & credita quæcum-
que exigendi, & recuperandi, ad effectum

vt beneficio dictorum creditorum; deponatur penes aliquem Campforem fidei, & facultatibus idoneum, per supradictos D. D. deputatos, eligendum, & deputandum; & de exigendis, recuperandis quoscumque quietandi, ac iura, & actiones, si opus fuerit cedendi, cum clausulis solitis ad lites, & cum omnibus facultatibus, & auctoritatibus talibus curatoribus dari solitis, & de iure requisitis, & in similibus negocijs necessarijs, & opportunitate deputauit. Dicendo eidem curator esto, & vtilia pro dictis creditoribus N. bonis facito, & inutilia præremittito, & quod ita faciet præfati magnifici D. N. & N. proprijs, & priuatis nominibus, ac vti principales principaliter, & insolidum scientes, &c. spontè, &c. pro dicto D. N. curatore fideiusserunt, & promiserunt, quos DD. N. & N. sic promittentes, præsentēs, &c. dictus D. A. a promissione, & fideiussione huiusmodi indemnes penitus, & sine damno releuare promisit; ita quod, &c. alias, &c. de quibus, &c. pro quibus præmissis, &c. Super quibus omnibus idem R. P. D. Locumtenens pro tribunali sedens ad petitionem, & instantiam dictorum Dominorum deputatorum, auctoritatem suam, qua fungitur, interposuit; suppledo omnes, & quoscumque tam iuris, quam facti defectus, si qui forsan in præmissis interuenerint, omni meliori modo, & super quibus, &c. actum, &c. præsentibus testibus, &c.

Deputatio Actoris ad lites.

DEinde, & incontinenti coram eodem Reuerendissimo D. Locumtenente, vbi supra, pro tribunali sedente, meque Notario, & testibus infrascriptis idem D. A. curator, vt supra deputatus, cum præsentia, auctoritate, & decreto præfati Reuerendissimi D. Locumtenentis, spontè, &c. constituit eius, & dictorum bonorum dicti N. vel illius creditorum, & deputatorum prædictorum actorem magnificum D. Gaudentium de Gaudentijs de Corneto I. V. D. in Roman. Cur. causarum Procuratorem ibidem præsentem, & onus huiusmodi in se spontè suscipientem, ad omnes, & singulas dictorum bonorum, seu illorum creditorum dicti N. lites, et causas; ciuiles, & criminales; prophanas, meras, & mixtas; mo-

tas, & mouendas; actiue, & passiuè, contra qua cumque personam, &c. in quocumque foro, seu iudicio, atque instantia, & coram quibuscumque DD. Iudicibus comparandum, agendum, prosequendum, & pertractandum, cum clausula ad lites, & generaliter, &c. promittens, &c. releuans, &c. super quibus omnibus idem A. curator præfatus petijt a præfato Reuerendissimo D. Locumtenente, vt auctoritatem suam, & decretum interponat. Qui Reuerendissimus D. Locumtenens, vt supra pro tribunali sedens, causa cognita suam auctoritatem, pariter & decretum interposuit, suppletis, &c. super quibus, &c. actum, &c. præsentibus quibus supra testibus, &c.

Has præscriptas formas, vel illis similes seruare poteris in curatore, qui datur bonis debitoris, qui cessit bonis mutatis mutandis.

Nota, quod in supradictis curatorum deputationibus, qui dantur hæreditati iacens, & bonis defuncti, seu decocti pro illarum validitate plura requiruntur. Primum, quod detur ad instantiam maioris partis creditorum l. r. ff. de curat. bonor. dat. & in l. final. de bon. auct. iudic. poss. Specul. de curatore §. cum autem vers. opponitur, Alexan. cons. 2. r. num. 9. lib. 6. Secundum quod nominatim citentur ij, quorum interest, si certi sint, sin autem pro proclama ad l. si eo tempore C. de remiss. pignor. Tertium, quod statuatur terminus arbitrio Iudicis hæredibus, si qui sint ad comparandum, & acceptandum hæreditatem mortui. Quartum, quod talis curator deputandus faciat inuentarium omnium bonorum, vt per Bar. tol. in d. l. r. ff. de curat. bon. dat. Quintum, quod curator iste satisfat per text. in authent. vt liceat matr. & autè in princ. in vers. ibi in fideiussione.

Quomodo deputatur curator furioso, mente capto, & prodigo.

DEputatur nonnunquam curator furioso, seu mente capto ad illius proximiorum instantiam, examinatis testibus summarie, & extraiudicialiter, super eo, quod N. est mente captus, hisque examinatis, Iudex personæ, & bonis dicti N. curatorem in gradu proximiorum, cum solita cau-

cautione de vtilia faciendo, & inutilia prætermittendo ex officio deputat. Nec requiritur super hoc plenaria cognitio, sed sufficit, quod aliquid constet de furore, vel adhibere Medicos qui hoc cognoscant vt in l. obseruare ff. de curator. furios. & per citata per Alexand. in cons. 86. vers. verum est, quod causæ cognitio num. 5. & ratio, quia talis deputatio curatoris non causat præiudicium ei, cui deputatur. Item deputatur etiam ex præmissis curator prodigo, & de his, & similibus, deque illorum instrumentorum formis, vide Speculat. l. 1. part. 3. in titulo de curatore, quas omnes formas cum illæ sint de rato contingentes, hic aliter scribere non curavi, sed occurrenti casu ad eum tanquam patrem practicæ recurre.

Deputatio Tutricis.

Domina Hieronyma de Auila relicta quondam N. ac mater, tutrix, & pro tempore curatrix, ac legitima administratrix Fabij, & eius, & dicti quondam N. sui viri filij, coram magnifico Domino N. ad præsens Curie Capitolijs primo Collaterali Illustrissimi Domini Almæ Urbis Senatoris Locumtenente, sedente in aula domus solitæ habitationis ipsius Domini Hieronymi in quadam sede lignea, quam pro suo congruo tribunali, & loco, quo ad actum infra scriptum tantum elegit, & deputauit. Afferens ipsa Domina Hieronyma annis retro elapsis dictum eius N. virum obiisse, dicto Fabio eorum filio in puerili ætate constituto Tutore, siue Curatore aliquo minimè sibi deputato; & licet alias pro nonnullis negotijs particularibus in eius Tutorem, seu Curatorem deputatus fuerit Ioannes eius auunculus, tamen pro omnibus eius negocijs nullus generalis datus fuit; & licet ipsa Domina Hieronyma tanquam mater sit, iuxta iuris ordinem illius legitima Tutrix, & pro tempore Curatrix, & Administratrix. Cupiens tamen pro maiori cautela, et securitate, per prædictum Iudicem confirmari, & quatenus opus sit, de nouo deputari, administrationemque rerum, et bonorum, ac ipsius Domini Fabij personæ decerni, et concedi. Idcirco prædicta fieri ab eodem Iudice, debita cum instantia

postulauit. Qui Iudex sic, vt supra sedens, visis, et auditis, ac causa cognita, supradictam Dominam Hieronymam ibidem præsentem in Tutricem, et Curatricem dicto eius filio confirmauit, et quatenus opus sit, deputauit, dicendo eidem, esto Tutrix, et pro tempore Curatrix prædicti Domini Fabij, et pro eo vtilia facito, inutilia prætermittito, et alia facito, et curato, ad quæ de iure, et ex forma Statutorum Urbis teneris, et obligata existis. Quæ quidem Domina Hieronyma Tutrix, et pro tempore Curatrix eiusdem Fabij, vt supra confirmata, seu etiam quatenus opus sit deputata, renunciando primitus auxilio Velleian. Senatusconsult. leg. Iul. de fund. dotal. Aut si qua mulier, et generaliter omnibus alijs legibus, legumque auxilijs, ac Statutis, et nouis reformationibus Almæ Urbis, in fauorem mulierum quomodolibet introductis, promisit vtilia pro eodem Fabio facere, et inutilia prætermittere, ac omnia alia facere, dicere, ac operare, ad quæ de iure, et ex forma eorumdem Statutorum Urbis teneretur, & obligata existit, bonaque eiusdem fideliter, et legaliter administrare, gubernare, regere, et circa ea se exercere, etingere, illorumque inuentarium conficere, & omnimodam rationem administrationis, & fidele computum reddere, finita Tutela, et Cura prædictis, alias ad refectionem omnium, et singulorum damnorum, etc. teneri voluit, de quibus, etc. pro quibus, etc.

*Liberatio à Tutela, & Cura,
absque administratione.*

CUm alias de anno, etc. seu alio veriori tempore, ex actis D. etc. D. Antonius, etc. fuerit à Iudice deputatus Tutor, & pro tempore Curator Dominico, &c. tunc in minori ætate constituto, et administrator bonorum eiusdem, et vniuersæ hæreditatis dicti quondam Claudij, & dictis Tutorio, et Curatorio, atque Administratorio nominibus, multa & varia negocia iudicialiter, et extrajudicialiter gesserit, et fecerit, pro eodem Dominico, qui cum modo maior viginti annorum factus sit, prout ipse D. Dominicus medio iuramento

to tactis, &c. præstito affirmavit, et ex suo corporeo aspectu esse apparebat, & amplius non sit locus tutelæ, et curæ, neque administrationi. Asserentesque dicti Antonius, & Dominicus, inter se facta fuisse computa, et illa bene visa, et reuisa, et dictum Dominicum remanere contentum, et satisfactum ab eodem Antonio suo olim Tutore, et Curatore supradicto, & præfatum Antonium à dicto Dominico similiter contentum, et satisfactum, remanere.

Cupientes iidem ab huiusmodi sua tutela, cura, atque administratione liberare, & quietare, in generalissima, atque ampla forma, et super præmissis publicum instrumentum celebrare.

Hinc est, quod etc. personaliter constituti prædicti Antonius, et Dominicus spontè, etc. Asserentes præmissa superius narrata esse vera, et veritate fulciri, ac omnibus melioribus modo, etc. quietarunt, absoluerunt, et liberarunt seipsos ad inuicem, & vicissim præsentibus, etc. à quibuscumque per ipsos quomodolibet gestis, factis, et de omnibus receptis, et quietatis ad fauorem quarumvis personarum, etiam in notabili summa, etiam de illis, quæ speciali nota digna forent; & super eis generalem, & generalissimam quietantiam, absolutionem & liberationem ad inuicem fecerunt, et faciunt; & cuius exceptioni, etiam erroris calculi, et restitutionis in integrum renunciarunt, cum pacto, etc. & propterea stante maiori ætate viginti annorum eiusdem Dominici, iuxta formam statutorum Urbis, dictus Antonius, eundem Dominicum à sua tutela, et cura, atque administratione bonorum, et hæreditatis prædictæ exempt, et liberavit, in omnibus, et per omnia; ita quod hinc, et in posterum, dictus Dominicus suo proprio nomine, absque interuentu, præsentia, et consensu eiusdem Antonij, sua negocia facere, et rebus suis incumbere, contrahereque, & distrahere valeat; prout et quemadmodum veri Domini, et Patroni de re sua facere], et disponere possunt. Et viceuersa idem Dominicus, saluis præmissis, renunciando etiam medio iuramento, tactis, etc. præstito beneficio minoris ætatis 25. annorum, liberavit, et excusauit eundem Antonium ab one re dictæ tutelæ, curæque, et administratio-

nis. Promittentes ad inuicem præmissa omnia habere rata, etc. & non contraface-re, et alias etiam ad omnia damna, etc. teneri voluerunt, et à limine iudicij repelli posse voluerunt, et ita tactis, etc. iurarunt, super quibus, etc.

Tutela Attiliana.

Coram magnifico, etc. in meique, etc. principaliter constituta Domina N. relicta quondam M. narrans, et exponens dictum quondam N. suum condidisse testamentum, inter alia hæredes suos vniuersales instituit filios suos legitimos, et naturales, masculos, in eodemque testamento eisdem suis filijs, et hæredibus dedit tutricem, & pro tempore curatricem eandem N. eorum matrem, cum facultate amplissima, de bonis mobilibus suæ hæreditatis disponendum, et stabiliendum, ad suum libitum vtendum, prout in eodem testamento plenius continetur. Et insuper exposuit, quod post dictum conditum testamentum nati sunt dicto M. testatori ex se coniuge duo filij masculi I. et A. ambo in infantili ætate constituti, alter annum agens quantum, alter tertium in circa. Quibus superstitibus idem quondam M. principaliter diem vitæ suæ clausit extremum, nullo alio condito testamento, quod sciat; propterea eius hæreditatis dictis suis filijs debetur æquis portionibus, quam ipsa, vt pote mater eis acquiri desiderat; sed quia dicti sui filij constituti sunt, vt præfertur, in puerili ætate, subiunxit se informatam esse, neque illos pro se propter ætatis suæ imbecillitatem adire, posse hæreditatem huiusmodi, neque ipsam pro illis, cum iure cautum dicatur, dum testamentaria tutela speratur cessare legitimam, et testamentum locum non esse nisi adita hæreditate; ita quod opus sit tutore datuo, quam Attilianam vocant, qui adeat pro eis, vt igitur ad tutelam testamentariam prouenire, & bona dictæ hæreditatis ad suas manus perducere, illaque tueri, & defendere possit, sicut tenetur, & desiderat. Ideo petijt à præfato Domino Iudice, cum ea, qua decuit instantia, & reuerentia, vt præfatis pupillis providere dignaretur de Tutore Attiliano, per quem fiat additio dictæ hæreditatis, iussa autem nominare si quem habeat, de quo confidat, nomi-

nominavit egregium virum G. vtique bonorum nominis, & famæ, & alias talem, sic idoneum ad huiusmodi tutelam gerendam, præsentem, et acceptantem, etc. & cum per præfatum Dominum Iudicem interrogat, an excusationem habeat, quæ eius huiusmodi legitimè recusare possit; respondit nulla vti velle excusatione, sed contentum esse, ac paratum dictam tutelam acceptare, & omnia facere, ad quæ de iure tenetur. Quibus auditis idem Dominus Iudex dictum G. præsentem dictis I. & A. filijs pupillis dedit, concessit, & confirmavit in Tutorem Attilianum, decernens, & acceptantem regimen, et gubernium personarum, et administrationem bonorum, iurium & rerum eorundem, præstito per eum iuramento de vtilia, etc. in forma, & pro eo ibidem præfens S. qui sciens, &c. promisit in forma, &c.

Post præmissa, coram eodem Domino Iudice, &c. in mei, &c. personaliter constitutus G. Tutor Attilianus supradictus, sciens se teneri ad confectionem Inventarij, et animo illud conficiendi in nomine Sanctissimæ Trinitatis, & vener. signo Sanctæ Crucis præmissis declaravit, se in bonis dictorum suorum pupillorum inuenisse, et inuenire ius audiendi, seu se immisceri. hæreditati dicti M. nec alia bona, seu iura eorundem ad præfens scire, protestans tamen, si quæ alia inuenerit, ea statim in huiusmodi inventario addere, de quo protestatus fuit, &c. super quibus omnibus, tanquam ritè, etc.

Subsequenter coram, &c. in mei, &c. idem G. Tutor Attilianus, sciens quondam M. patrem dictorum suorum pupillorum, sicut Deo placuit, de mense, &c. Idem vitæ suæ clausisse extremum, condito testamento, in quo filios suos masculos hæredes instituit vniuersales, per quam mortem, eius hæreditas ad dictos I. & A. deuoluta est ex testamento. Spontè, &c. dictam hæreditatem, vt præfertur delatam, pro dictis I. & A. pupillis suis, & dicti quondam M. filijs legitimis, & naturalibus adit, agnoscit; sed quia de iuribus dictæ hæreditatis dubitat, declaravit id facere animo, & intentione gaudendi, & potendi beneficio legis, & inventarij, de quo expressè protestatus fuit, omni meliori modo, &c. quibus, &c. tanquam ritè, &c.

Qua hæreditatis aditione facta, quia factus est locus tutelæ testamentariæ. Ideo coram eodem Domino N. Locumtenente, in meique, &c. principaliter constituta dicta Domina N. spontè, &c. declaravit Tutelam filiorum suorum præfatorum sibi per dictum quondam M. suum consortem in sua vltima voluntate destinatè acceptare, velle, prout dixit acceptatam petens sibi decerni, & concedi regimen, & gubernium personarum, ministracionemque bonorum, iurium, & rerum dictorum suorum filiorum; offerens propterea facere inventarium, & omnia alia, ad quæ tenetur de iure, & ex forma dicti testamenti. Qui Dominus Locumtenens, &c. auditis præmissis, & viso testamento, de quo agitur, quia per illius inspectionem competit preces dictæ D. N. veritate inniti, decreuit ei, petendum, & acceptandum regimen, & gubernium personarum, & administrationem bonorum, iurium, & rerum dictorum suorum filiorum, omni meliori modo, &c. præstito per eam iuramento de vtilia faciendo, & inutilia prætermittendo, factoque inventario, & promissione res pupillorum, saluas fore, & de eis, eorumque iuribus, & bonis in defendendum non derelinquere, salua tamen semper, & vbique facultate bonam fidem agnoscendum. Quo facto eadem N. tactis, &c. iuravit pro dictis pupillis vtilia facere, & inutilia prætermittere, pro viribus. Deinde eadem Domina Tutrix spontè, etc. promisit mihi Notario, etc. res dictorum pupillorum, saluas fore, & tam eos, quam eorum bona, & iura indefensa non derelinquere. Pro quibus, &c. quibus omnibus, &c.

IN nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti Amen. D. N. relicta quondam M. Tutrix ex testamento præfati quondam M. I. & A. filiorum, & hæredum dicti M. cum beneficio legis, & inventarij, vt de dicto testamento, & instrumento, ac datione eiusdem in Tutricem, & pro tempore Curatricem, constat, &c. sub die, &c. nec non de acceptatione pro eadem in debita forma de dicta tutela, & cura facta manu mei eiusdem Norarij, sub die hodierna, etc. sciens ad confectionem inventarij de ipsorum pupillorum bonis, & rebus secundum iuris ordinè teneri, præfens hoc inuentarium

fecit, constituit, et ordinavit, de omnibus rebus, creditis, atque debitorum rationibus hæreditatis quondam præfati M. & nunc ipsorum pupillorum, quod incæptum fuit Anno, &c. Indictione, &c. Die, &c. In hunc modum, & formam. In primis præmiserit Sanctissimæ Crucis signum, dicens, & asserens in bonis, & hæreditate præfata, hæc bona inuenisse, & reperisse, protestan. nihilominus, quod si quæ apponerentur per eam, quæ apponenda non essent, quod intendit, quod pro non appositis habeantur, & maximè quo ad eius præiudicium, præferim respectu certorum legatorum per ipsum in suo Testamento relictorum, quibus quidem legatis, & rebus in eis comprehensis, quæcumque, & qualiacumque sint, non intendit aliquo modo præiudicare, sed illa integra, & illæsa in omnibus, & per omnia præferuare, quæ quidem legata ex nunc ad cautelam accepit, & hac protestatione in principio, medio, & sine præmissa, & toties quoties opus fuerit repetita, & non aliter, &c. Dixit quod in dicta hæreditate reperit bona mobilia infra scripta, videlicet N. N. N. Super quibus, &c.

Eadem N. addidit Inuentario præmissa bona sequentia, videlicet N. & N. Et hæc omnia præfata Tutrix in Inuentario posuit, citra præiudicium iurium suorum, vt supra, & iterum, & de nouo protestata fuit, & protestatur omni meliori modo, & non aliter, &c. nihil conficiens, quod sit in eius præiudicium. Et insuper protestata fuit, & protestatur, se non habere notitiam aliarum rerum alicuius qualitatis, vel conditionis, promittens quod si in futurum aliqua alia res mobilis, seu immobilis, vel alterius qualitatis, seu conditionis ad aures eius, & notitiam peruenerit, quod fideliter in Inuentario ponet, & ita promisit, & tactis, &c. iuravit, &c. super quibus, &c.

Alia Actoria, seu deputatio Actoris ad lites.

Coram magnifico, &c. personaliter constituta A. reliq. quond. N. mater, tutrix, & pro tempore curatrix testamentaria suorum, & dicti quond. N. filiorum, & illius hæredum ex testamento dicti quondam N. prout constat in actis, &c. narrans, & ex-

ponens dicto D. Iudici dictos eius filios habere, agere, & pertractare, cum diuersis personis, diuersa eorum negocia in Ciuitate N. & quia ipsi sunt minores, & ipsa, D. A. sit mulier, & in Vrbe in præsentiarum degat, & huiusmodi negotijs attendere, & vacare nequeat, & indecens esset se in negocijs suorum filiorum pertractandis, cum diuersis personis miscere, & pro eorum litibus defendendis per diuersa Tribunalia Iudicialia vagare, propterea velit, & intendat omne onus dictæ tutelæ in quantum ad se attinet D. M. de quo plurimum confidere asseruit, deferre, & omnem facultatem, & plenariam auctoritatem sibi vigore dictæ Tutelæ concessam, quo ad infra scripta eidem tribuere, & dare. Ideò cum præsentia, consensu, verbo, decreto, auctoritate, & voluntate dicti D. Iudicis dicta A. spontè, &c. constituit, &c. suorum filiorum Actorem, & Procuratorem D. N. in forma, &c. Quibus omnibus, &c.

De varijs Locationum contractibus, cum dependen. ab eis.

Cap. I V.

Locatio in emphyteosim, seu ad tertiam generationem, vel nominationem.

IN nomine Domini, &c. Anno, &c. coram me Notario, & testibus, &c. personaliter constitutus R. D. A. totius Terræ C. N. Diocesis, Prior hospitalis S. Spiritus dictæ Terræ C. quod affirmauit esse membrum Sacri Archihospitalis S. Spiritus in Saxia Vrbe; asserens, & affirmans ad dictum suum hospitale S. Spiritus spectare, & pertinere pleno iure directi dominij, vel quasi prædiolum situm in territorio dictæ Terræ C. confinatum ab vno bonis A. ab alio bonis B. & alio bonis C. ab alio vero lateribus via publica, saluis alijs verioribus confinibus, si qui sint; cupiens dictum prædiolum, solum locari annua responsione, seu canone iul. n. locare, & vt decet bonum Rectorem conditionem dicti sui hospitalis efficere meliorem, maximè quod infra scripti emphyteotæ se obrulerunt illud ad vineam reducere. Propterea spontè, &c. suo,

suo, & dicti Hospitalis nomine, ac omnibus melioribus, &c. supradictum prædium, ubi, & prout supra situm, & confinatum, saluo, & reseruato Sanctissimi Domini Nostri Papæ, & sanctæ Sedis Apostolicæ beneplacito, quatenus opus sit, & non alias, aliter, nec alio modo (quod beneplacitum Apostolicum infra nominandi conductores eorum sumptibus, & expensis proprijs expedire teneantur.) In emphyteosim ad tertiam generationem masculinam, & in defectum illius, ad tertiam nominationem, vt infra dicendam locauit, dedit, cessit, concessitque B. & B. N. filijs germanis fratribus, videlicet dicto B. præfenti, & dicto B. absenti, nihilominus dicto B. pro eo, & suis, &c. vna mecum Notario ad tertiam eorum generationem masculinam, & in defectum illius, ad tertiam nominationem, videlicet, vt ipsi B. & B. intelligantur prima persona nominata, & prima generatio, & iidem fratres emphyteotæ, vel vltimus eorum, qui superuixerit vnam personam sæcularem in defectum eorum generationis, ad hanc emphyteosim nominare possint; quæ persona sæcularis nominata, in defectum suæ generationis masculinæ, habeatur loco secundæ generationis, & similiter in defectum generationis masculinæ dictæ personæ nominatæ aliam personam, siue foeminam, siue masculum loco tertie generationis, nominare possint, si verò dicti B. & B. decesserint relicti filijs, aut filiabus, ex quibus omnibus morientibus nulla proles existat, tunc ipsi filij masculi, si extiterint, nominare valeant vnam personam sæcularem, siue masculum, siue foeminam. Quæ persona succedat loco tertie generationis, & pro tertia generatione habeatur, & tam ipsi B. & B. quam alij post eos habentes, vt supra, facultatem nominandi, nominare possint semel, bis, ac ter, & pluries in huiusmodi nominatione faciendâ, vsque ad extremum vitæ. Ita quòd vltima nominatio attendi debeat, siue inter viuos, siue in vltima voluntate facta sit, conductentibus, acceptantibus, & stipulantibus. Ad habendum, tenendum, fruendum, vsufructuandum, colendum, laborandum, cultiuandum, possidendum, & faciendum, ac disponendum, (saluis infra dicendis,) prout, & quemadmodum de huiusmodi

prædio emphyteotico de iure fieri, & disponi potest. Ita quòd in loca pia per dictos emphyteotas transferre non possit, durante huiusmodi concessionem, saluo, & reseruato Hospitali prædicto iure directi dominij, & annuo canone infra dicendo. Transferens, & cedens dictis fratribus conductoribus, vt supra, acceptantibus omnia iura, omnesque actiones, exceptis iuribus, & actionibus directis. Ponens eisdem in omne ius, locum, & priuilegium, ipsius concedentis, & dicti sui Hospitalis, reseruato tamen dicto iure directi dominij. Constituens, &c. Dans licentiam, & facultatem eisdem fratribus conductoribus dicti prædij, realem, & corporalem possessionem, propria eorum auctoritate, absque alicuius Iudicis, &c. apprehendendi, captamque, & apprehensam retinendi, & continuandi, & donec, &c. Hanc autem concessionem in emphyteosim ad tertiam generationem, & in eius defectum ad tertiam nominationem, vt supra, R. D. A. Prior dicti Hospitalis fecit, & facit, erga eosdem B. & B. fratres de N. modo, & forma præmissis, & dicta stipulatione interueniente, cum pactis, & conditionibus infra dicendis, pro annuo canone iuliorum 20. monetæ Romanæ annuatim soluen. in Festiuitate Penthecostes D. N. Iesu Christi, vnica solutione. Incipiendo primam solutionem in Festiuitate Penthecostes D. N. Iesu Christi, proximè venturæ, prout idem B. ibidem præfens pro se, & dicto B. eius fratre absente, pro quo de raro, & rati habitatione in forma iuris valida, promisit, & ipsum ratificaturum ad omne beneplacitum dicti Domini Prioris, seu alterius, pro tempore existentis, alias de suo proprio, vltra obseruationem contentorum, in præfenti Instrumento, & ad omnia, damna, &c. teneri voluit. Soluere realiter, & cum effectu in dicta Festiuitate Penthecostes vnica solutione promisit dicto Domino Priori, & cuicumque pro tempore existenti, liberè, &c. Et idem R. D. Prior affirmauit, & promisit eisdem fratribus conductoribus de dicto prædio nihil fecisse in præiudicium præsentis concessionis. Immo cessionem hanc esse, & semper fore benè, validèq; factam, & in ea tanquam talem facere consentire omnes personas, etc. ius habentes, & habere quomolibet ap

parentes, in & super dicto prædio, etiam ad omnem solam, et simplicem, etiam extraiudiciali ditorum conductorum, et eorum in huiusmodi emphytheosi successorum interpellationem, aut requisitionem ipsosque durante præsentis concessione in dicto prædio, et illius possessione conseruare, defendere, eximere, liberare ab omni lite, causa, controuersia, molestia, et molestante persona: alias tenere voluit erga eosdem conductores, et eorum successores ad omnia damna, etc. & ad obseruationem contractus. Ipse verò B. nomine suo, et B. sui fratris, et cum eadem sui rati promissione per se, et suos, ac dicti sui fratris in hac emphytheosi successores, promisit in dicto prædio bene versari, et illud cultiuare, et laborare, et ad vineam reducere, omnique cura meliorare, pro eius posse. Et finita huiusmodi concessione dimittere, et relaxare, liberè, cum omnibus melioramentis in eo factis; et interim huiusmodi locatione, durante dictum cano-nem iuliorum viginti monetarum, integrum, et liberum, absque aliqua diminutione in dicto termino, vnica solutione annuatim dicto Reu. Domino Priori, et cuicumque in dicto Hospitali successori, omni penitus iuris, et facti exceptione remota, præstare. His pactis, et conditionibus adiectis, vt cessantibus ipsis B. et B. ac eorum successoribus in hac emphytheosi per biennium continuum in solutione dicti canonis, vt supra facienda, vel in euentum alienationis dicti prædij non requisito Priore, et finita huiusmodi locatione in omnibus, et singulis casibus dictum prædium, cum omnibus melioramentis, et expensis ibidem factis, et omni iure emphytheotico ad ipsum R. D. Priorem, et Hospitale Sancti Spiritus, Terræ C. ipso iure deuoluantur, reuertantur, et deuoluta sint, et esse intelligantur, absque aliqua Iudicis sententia, decreto, et declaratione præferendis, et absque alio penitus ministerio, et vtile dominium, cum directo, possessioque naturalis, cum ciuili consolidetur, ipsique emphytheotæ cadant ab omni iure, etc. quod super dictis bonis, etc. haberent, seu habere possent; et liceat Priori pro tempore existenti propria auctoritate, etc. mandato, et absque vicio spolij, nullitatis, et attentatorum, et alio vicio, et defectu dicti prædij,

et melioramentorum, et expensarum, & omnium ibidem factorum, & rotius iuris emphytheotici corporalem possessionem, liberè, & licitè apprehendere per se, vel alium, seu alios retinere, ac disponere, absque eo, quòd pro dictis melioramentis, quantumuis notabilibus, quicquam reficere, aut persoluere teneatur. Immo vltra præmissa, dicti fratres emphytheotæ, eorumque successores omnes canones decurios, & non solutos, Priori persoluere teneantur, quia sic actum, &c. pro quibus, &c. cum obligatione Camerali, super quibus, &c. præsentibus, &c.

Aliud Instrumentum emphytheoticum perpetuum, extensum circa omnes clausulas.

IN nomine Domini, amen. Per præsens publicum Instrumentum cunctis pateat euidenter, & sit notum. Quòd Anno, &c. in mei Notarij publici, testiumque infracriptorum ad hæc specialiter vocatorum, & rogatorum præsentia. Personaliter constitutus A. Commendator Sancti N. Ciuitatis N. spontè, & ex eius certa scientia, ac spontanea voluntate, omnibusque melioribus modo, via, iure, causa, & forma, quibus magis melius, validius, & efficacius de iure fieri potuit, & debuit, ac potest, & debet, reseruato tamen consensu, & beneplacito Magni Magistri Sancti Ioannis Hierosolymitani, & illius Capituli Generalis, & Prouincialis, & non alias, aliter, nec alio modo. Quoddam petium terræ aratorum, modiorum centum in circa, existens in Territorio N. Diocesis N. in contrata nuncupatum M. cui ab vno sunt bona, &c. necnon quoddam aliud petium terræ in dicto Territorio, in contrata dicta N. modiorum decem in circa, cui ab vno sunt bona, &c. saluis alijs verioribus, respectuè confinis antiquis, vel modernis, si qui sint, vel esse, seu reperiri possent. Quæ bona idem N. Commendator possidet, & dictæ Commendæ Sancti N. vnita, & sibi tanquam Commendatario prædicto, vt afferuit, spectant, & pertinent. cum omnibus eorumdem bonorum iuribus, exitibus, & introitibus; membris, atque adiacentijs vniuersis, pro se, suisque in dicta Commenda successoribus, quibuscuque & nomi-

nomine, ac vice ipsius Commendæ; dedit, cessit, concessit, atque tradidit in perpetuam emphyteosim, ac affictum, perpetuam locationem B. absenti, ac bb. respectiue fratribus germanis de N. & filijs N. presentibus, ac pro se ipsis respectiue, necnon vice, & nomine predicti B. eorum fratris germani, pro quo de rato, & ratificari faciendo presentem Instrumentum, & singula in eo contenta, & dare instrumentum ratificationis huiusmodi in publicam, & authenticam formam in Actis mei Notarij infrascripti, seu in manibus predicti A. seu eius Procuratoris presentis Instrumento inserto, omnibus eorum sumptibus, & expensis infra duos menses proxime futuros; alias teneri voluerunt de eorum proprio, respectiue vti principales, principaliter, & insolidum; ad omnia, & singula in presenti Instrumento, & infra continenda, & promittenda, & ad omnia damna, expensas, & interesse premissorum occasione, per ipsum B. Commendatarium, & alios quoscumque quomodolibet, tam in iudicio, quam extra paten. sustinen. & incurren. de quibus quidem damnis, expensis, & interesse, iidem stare, & credere voluerunt, soli, & simplici verbo, cum iuramento partis damnum passæ, absque aliqua alia, desuper in iudicio, vel extra probatione, vel iudicis taxatione, fienda. Nolentes posse excusari, allegando possibilia fecisse, factum alienum promittendo, necnon eorum descenden. respectiue in infinitum stipulan. & acceptan. necnon dictis descendentibus, & alijs quibuscumque in dicta locatione, & emphyteosi successoribus. Item saluo semper, & reseruato sibi Domino Commendatori, & suis in dicta Commenda successoribus, iure directi dominij, cessit, transtulit, & mandauit predicto B. licet absenti, etiam dictis B. & B. fratribus presentibus, & pro eis, ac dicto B. & alijs predictis stipulan. & acceptan. omnia, & singula iura, omnesque actiones, &c. Quæ, quas, & quod idem A. Commendatarius predictus habet, seu habere quomodolibet possit, de, & super dictis bonis, vt supra specificatis. Ad habendum, tenendum, vtendum, fruendum, fructificandum, & de eis disponendum, prout, & sicut, saluo predicto directo dominio, vt supra. Idem D. Commendator

vti, frui, & gaudere, & de eis disponere, vel alias facere poterat, ante presentem, contractum. Ponens idem D. Commendator eisdem B. licet absentem, & B. & B. presentes, & pro eis, & prefato B. ac alijs predictis acceptan. & vt supra, stipulan. in locum, ius, & priuilegium suum vniuersum. Constituensque eosdem fratres absentes, & respectiue presentes, & vt supra stipulan. Procuratores irreuocabiles, medio iuramento, tactis scripturis sacrosanctis, ad sancta Dei Evangelia, ad dictorum bonorum, vt supra, eis in emphyteosim, perpetuam datorum, corporalem, realem; & actualem possessionem, propria auctoritate, vt in rem propriam capiendi, intrandi, & apprehendendi, ac de eis, eorumque iuribus, vt supra, disponem. & donec dicti fratres possessionem realem, & actualem dictorum bonorum, vt supra, apprehenderit. Idem D. Commendator nomine ipsorum fratrum, & suorum predictorum precario nomine, se tenere constituit, atque recognouit. Hanc autem emphyteosim, & affictum perpetuum, perpetuamque locationem, & omnia, & singula premissa, & quæ infra dicuntur, fecit, & facere dixit, & declarauit idem A. Commendatarius dicto B. absenti, necnon predictis B. & presentibus, & vt supra stipulan. & alijs predictis, pro responsione censu, seu liuello annuo scutorum 40. soluen. prout iidem B. & B. quibus supra nominibus eidem Illust. D. A. presentis, ac pro se, suisque in dicta Commenda successoribus Commendatoribus stipulan. & acceptan. soluere, & naturaliter, & cum effectu pagare promiserunt, & quilibet ipsorum insolidum promisit, quilibet anno in vna paga, seu solutione in Festo Natiuitatis D. N. Iesu Christi, incipiendo primam pagam in festo eiusdem D. N. Iesu Christi proximo futuro pro presenti Anno 1573. hic Romæ, vel eius Procuratori, in partibus Marchiæ, liberè, & absque aliqua exceptione, mora, aut retardatione; alias iidem fratres, nominibus quibus supra, teneri voluerunt, ad omnia, & singula damna, expensas, & interesse, premissorum occasione per dictum, & alios in futurum existentes Commendatarios, in iudicio incurren. de quibus, &c. & sic continuatim annis singulis, & in perpetuum. Pacto inter dictas partes respectiue,

ctiue, nominibus quibus supra, solemnī stipulatione hinc inde interueniente vallato, & conuento; quod in casu contrauentio- nis præmissorum, & infrascriptorum, & aliorum in præsentī instrumentū contē- torum, aut alicuius ipsorum, non tamen ex causā solutionum liuelli, seu responsio- nis prædictæ per ipsas partes, seu aliquam eorum, & successorum prædictorum suo- rum respectiue facien. iuribus vtriusque dictarum partium, aut cuiuslibet earum, aut successorum prædictorum, in aliquo præ- iudicatum esse minimè intelligatur; sed præfens instrumentum, & omnia, & singu- gula in eo contenta, in tali euentu nullius sint roboris, vel momenti, nec obstat, quia partes ipsæ respectiue, vel altera ipsarum, de iuribus suis, vbi opus fuerit, prout ante præfens instrumentum; vti & experiri poterant; vtantur & experiantur, seu vtatur, & experiatur. Pacto etiam adiecto, eadem stipulatione, vt supra, interueniente valla- to; quod iisdem fratres, quibus supra nomi- nibus, & successores sui prædicti teneantur, & debeant, prout promiserunt, in perpetuum omnia, & singula onera, tam camera- lia, quam alia desuper imponenda soluere, absque eo, quod idem D. Commendatarius, & alij in dicta Commenda, successores aliquam solutionem, siue onus sentire habeant; sed penitus liberi, & ex- cepti euadant, & dicta scuta 40. quibus supra modis, & terminis liberè, & absque aliqua diminutione, & defalcatione ipsi fratres, ac successores sui prædicti soluere, debitam- que solutionem eidem præsentī, & pro tempore eiusdem Commendæ Commendatarius existen. impendere. Et saluis præ- missis idem A. Commendator promisit, & affirmauit supradicta bona, vt præfertur in emphyteosim data, esse sua propria, & ex- pedita, & ad ipsum pleno iure dominij, vel quætanquam Commendatario prædi- cto spectare, & pertinere, ac spectasse, & pertinuisse.

Sequere, prout in instrumento census, de verbo ad verbum, vsque ad illa verba, fi- nem, & effectum perducere, ipsosque fra- tres, & successores prædictos, ab omni, & quacumque molestia, & molestante perso- na, defendere, & disbrigare, atque tueri; alias teneri voluit de euictione vniuersali, & particulari, & ad duplum rei euictæ lo-

co poenæ; sciens talem vigerè, & esse in Vrbe consuetudinem, pro dato, & facto suo tantum, & non alias aliter, nec alio mo- do, & ad omnia damna, &c. præmissorum occasione in iudicio, &c. incurrendæ quibus, &c. quæ omnia, &c. alias teneri vo- luerunt inuicem, & vicissim, ad damna, &c. de quibus, &c.

Locatio, siue Arrendamentum.

DA. Præpositus talis Præposituræ, spõ- tè, &c. pro se, suisque in dicta Præ- positura successoribus reseruata, &c. Et quod supplicationem, seu si in euentum desuper opportunum ipse conductor suis proprijs sumptibus, & expensis expediri facere teneatur, & illo semper saluo, & non alias, &c. Quandam tenentam, seu posses- sionem eiusdem Præposituræ, & ad illum, illiusque pro tempore existentem, Præpo- situm spectantem, & pertinentem, & posi- tam in tali Territorio, &c. iuxta suos con- fines, quos hic pro expressis haberi voluit, etc. cum molendino, ædificijs; membris, pertinentijs, adiacentijs, iuribus, vsibus, iurisdictionibus, et alijs quibuscumque in alio instrumento locationis, etc. (pone quomodo fuerit alias locatum) expressis, descriptis, nominatis, et comprehensis, ac talem, qualem, tantamque, et quantam, prout, et quemadmodum alij conductores prædicti tenuerunt, et possederunt, tenent- que, et possident de præsentī, locauit, affi- ctuauit, et arrendauit, ac in locationem, affi- ctum, et arrendam dedit, et concessit Do- mino B. præsentī, etc. ad habendum, etc. et durante tempore locationis huiusmodi tenendum, vtendum, possidendum, fruen- dum, fructificandum, cultiuandum, et de illa, illiusque membris, iuribus, et pertinen- tijs, more boni conductoris facien. et dis- sponen. ad tempus, et tempora nouem an- norum, incipien. à die Festi Sancti Martini, Anni N. proximè futuri, et sic finita loca- tione prædictis locatarijs facta, et non an- tea, et sic successiue, et vt sequitur decur- ren. et finien. Ponens dictus A. locator du- rante tempore locationis huiusmodi eun- dem B. conductorem præsentem, etc. in locum, et priuilegium suum vniuersum, constituenque eum solum, et in solidum, Procuratorem irrenocabilem, vt in rem-

propriam, cum iuramento, quod tactis, etc. præstitit ad dictam tenutam, seu possessionem, et quæcumque illius membra, et iura laborandum, cultiuandum, laborarique, & cultivari faciendum, vtendum, si uendum et fructificandum, etc. Dans, et concedens eidem B. præsentem, etc. auctoritatem, et licentiam adueniente tempore locationis huiusmodi, et supradictæ die Festi, etc. Anni præfati dictam possessionem, et tenutam, illiusque membra, et ædificia quæcumque intrandi, et durante dicto tempore locationis huiusmodi retinen. Hanc autem locationem, arrendam, et affectum, omniaque, et singula supra, et infra scripta, et in præfati instrumento contenta, quæcumque idem A. fecit idem B. conductori præfati, etc. pro pretio, et nomine pretij, et annuo affectu scutorum N. quæ scuta N. idem B. conductor singulis annis durante locatione huiusmodi realiter, et cum effectu soluere promissit eidem A. præfati, etc. aut eius legitimo Procuratori in loco N. in duabus solutionibus, et paghis: medietatem uidelicet in Festo N. et aliam medietatem in Festo N. Anni, etc. incipien. primam solutionem in Festo N. et anni N. et sic successiue de anno in annum, et termino in terminum durante dicta locatione, liberè, etc. alias, etc. de quibus, etc. absque, etc. Promissitque idem A. locator, durante locatione huiusmodi manutene eundem B. conductorem in pacifica, et quieta possessione dictæ tenutæ, et possessionis, ac perceptionis, exactionis, et collectionis fructuum, reddituum, et prouentuum, introituum, et emolumentorum, et pertinentiarum prædictarum, illumque non amouere, nec expellere, aut perturbare, vel impedire; sed illum defendere, et disbrigare ab omni molestante persona in iudicio, vel extra iudicium, et stare contentus dicto pretio, et factu, non obstante quocumque augmento, et superexerescencia fructuum & emolumentorum possessionis prædictæ, locationemque, et arrendam huiusmodi, durante dicto nouennio non reuocare, quauis de causa respectu maioris, seu minoris pretij, ac læsionis, etiam ultra dimidium iusti pretij, et alia quacumque ratione, vel causa. E versa vice, idem B. conductor promissit, et conuenit supradicto A. præfati, etc. suis sumptibus, et expensis,

expedire si in euidentem, et supplicationem desuper opportunam, dictaque tenuta, et possessione, illiusque ædificijs, et membris, uti more boni conductoris, illamque et molendinum, ædificia, et membra, ac iura quæcumque illius manutene, conseruare, finitaque locatione huiusmodi illam, et illa potius meliorata, quam deteriorata, vacua, libera, et expedita dimittere, et relaxare, dictumque pretium, et sicut loco, et terminis supra expressis, ut supra soluere, etc. pactis, et conditionibus infra scriptis inter eos contrahentes mutua, et solemni stipulatione vallatis, et firmatis, uidelicet (ponas pacta occurrentia.) Item etiam conuenerunt, quod si dictus B. conductor cessaret in solitudine dicti factus, & pretij, ut supra fienda, et solutionem ipsam distulerit per quatuor menses post aduentum cuiuslibet termini intelligatur cecidisse, et cadat à præfati locatione, & omni commodo illius, liceatque dicto locatori, eiusque Procuratori, & Agenti sua propria auctoritate, absque citatione, vel requisitione aliqua, & alicuius Iudicis, vel Curie licentia, decreto, mandato, vel interuentu, & uitio spolijs, vel attentatorum dictam possessionem, ædificia, membra, & bona prædicta ingredi, et alteri locare, ac de illis disponere ad libitum, voluntatem, & arbitrium ipsius locatoris; & nihilominus idem conductor teneatur ad solutionem pretij factus decursi, et debiti, et non soluti. Et promissit idem D. Conductor dare duos idoneos fideiussores, etc. Et in euentum non præstationis dictorum fideiussorū infra terminum supradictum, præfens locatio, et instrumentum sit nullum, et nullius roboris, momenti, et efficaciam, ipsaque locatio penitus annullata perinde, ac si facta non fuisset. Quæ omnia, etc. et contra non facere, etc. de iure, nec de facto, etiam si de iure possent, aut alter ipsorum possent, sub vinculo iuramenti per eorum quemlibet tactis, etc. præstiti, a quo absolutionem ad effectum agendi, vel excipiendi non petere, nec imperrare, nec etiam motu proprio Sanctissimi, etc. vel aliter concessa, et obtenta uti, aut illa se iuuare, et in euenientum cõstituerunt sese ad inuicem insoludum Procuratores irrenocabiles, cum iuramento per eorū quemlibet, ut supra, præstito ad illi ceden. renūciandumque et illum

anullari, inualidarique petendum, & faciendum cum clausulis opportunis, necnon pena refectionis omnium damnorum, &c. Pro quibus, &c. Dicitur locator se, & in dicta Præpositura successores, eiusdemque Præposituræ, omnia, & singula bona, & prædictus Conductor, &c. in forma Camera, &c.

Locatio Barchæ.

M Cui in vim motus proprii Sanctissimi D. N. Papæ concessam exitit, ut duas, vel tres barchas in flumine Tyberis, vna scilicet, propè, &c. & alteram subtus, &c. & alias, prout in eodem motu proprio contineri dixit, manu eiusdem Sanctissimi D. N. Papæ signato, ad quod, &c. spontè, etc. locauit, etc. N. præsentem, etc. ius, & actionem tenendi huiusmodi duas barchas in supranominatis locis, N. & N. in dicto flumine, et cum eis quascumque personas, res, et bona traijciendi, et vehendi, recepta ab eis debita, et competente mercede, et hoc per annos quatuor, ab hodie proximos, et ut sequitur finiendos, et deinde ad beneplacitum ambarum partium, cum pacto, quod dictus N. teneatur, prout promisit operas, et labores quotidianas, et cuiuslibet diei eidem M. locatori dictas duas barchas, et earum quamlibet, singulis diebus vehere, custodire, et gubernare, seu vehi, et custodiri facere, et quod de omni, et toto eo, quod pro huiusmodi trahitione, seu barchis vehendis, lucrabitur, et exigetur, debeat inter ipsos contrahentes, diem, seu de hebdomada in hebdomadam, prout magis dicto M. placuerit, fieri diuiso in hunc modum, videlicet, ponatur modus diuisionis fiendæ. Declarando dictas barchas, et illorum periculum spectare ad dictum N. qui illas semper, et continuè, omnibus suis expensis manutenere debeat, ad vehendum aptas, et habiles. Quia sic, etc. Quæ omnia, etc. Pro quibus, etc.

*Alia nolitus, seu locationis
barchæ.*

Patronus Sanctes, etc. Dominus, et Patronus vnus barchæ, sitæ in ripa fluminis Urbis, nominatæ Sancta Maria, por-

tatæ rubiorum 280. Patronus Desiderius, etc. Patronus alterius barchæ, sitæ in portu Ciuitatis Vetulæ, nominatæ similiter sancta Maria, portatæ rubiorum 280. in circa, quas in eisdem respectiue locis, dixerunt habere bene munitas, et armatas pro infra scripto itinere faciendo, illas cum suis velis, remis, rumigijs, remigantibus, instrumentis, ac ordineis nauticis, et alijs, ad nauigandum aptis, et necessarijs. Spondet, etc. omni, etc. Naulizarunt, et ad nolitus cederunt, etc. Illustrissimo Domino P. absentem magnifico Domino N. eius Agente, et pro sua Illustrissima dominatione, vna cum mecum Notario stipulan. et acceptan. cum pactis, et conventionibus infra scriptis, videlicet.

In primis dicti Patroni respectiue promiserunt, saluis tamen iustis impedimentis, & stante tempore nauigabili dicto Domino P. cum dictis eorum barchis, & suis ordineis, ac instrumentis discedere, et abire hinc Ripa fluminis, et portu respectiue Ciuitatis Vetulæ, & recto tramite petere palum, et illic comperire, et inuenire Dominum Bernardinum, etc. Agentem dicti Domini P. aut alium, seu alios eius loco, qui eis consignauerit, iuxta litterarum missuarum, & ordinis præfati Domini N. formam, & tenorem, supradictum granum, iuxta earundem barcharum portatam, vt supra, & illis expectare per quatuor dies, pro oneratione dicti grani, qua oneratione facta, promittunt quamprimum a dicto Palo discedere, saluis iustis impedimentis, vt supra, & recto tramite ire liberum, & illic expectare per octo dies, pro huiusmodi exoneratione facien. & consignatione dicti grani Domini N. aut alicui eius loco, iuxta monstram, seu scandalium eis consignatis, & habebunt in sacco sigillato. Et promittunt dicti Patroni in solidum in huiusmodi itinere non committere, nec committi facere fraudem, dolum, nec baratteriam, & pro maiori cautela supradicti Domini Iordani promiserunt de dolo, fraude, & baratteria præfatis accessurum, vt principalem, principaliter, & in solidum Dominum N. præsentem, etc. qui præmissis intellectis inuitu dictorum enominatorum, et ad fauorem dicti Domini Pauli, vt principalis, principaliter, et in solidum accessit, de dolo, fraude, et baratteria, post

receptionem dicti grani recipere aliqua alia bona in dicta barcha cuiuscumque qualitatibus, & quantitatibus fuerint; ita ex pacto, &c. quem presentem, &c. iidem infolidum indemnem, &c. releuare promiserunt, ita quod, &c. alias, &c.

Et vice versa aliam D. Ricchardus, &c. Agens, vt supra præfati Domini Pauli, pro quo etiam, quatenus opus sit, de rato, &c. sponte, &c. dicto nomine promisit eidem Patronis, & cuilibet eorum pro sua rata, præsentibus, &c. pro nolitu, & præcio nolitus huiusmodi soluere, seu solui facere, eidem, vt supra, ad rationem iuliorum octo pro quolibet rubio, Liburni, statim facta huiusmodi consignatione liberè, &c. alias, &c. pro quibus, &c. obseruandis dicti Patroni se se, &c. hæredes, & bona, &c. & in specie dictas barchas; ita quod specialitas, &c. ac curia, &c.

De pluribus Instrumentorum
beneficialium, & spiritua-
lium formulis.
Cap. V.

Forma presentationis facta per laicum, coram Vicario Episcopi.

IN Dei nomine amen, &c. N. ob D. Franciscus, &c. ad quem, vt asseruit vigore iurispatronatus spectat, & pertinet ius nominandi, & presentandi Præbendarium ad Præbendam S. Blasij, constitutam in Ecclesia S. Laurentij, coram R. D. N. Vicario Generali Reuerendissimi D. Episcopi Placentin. constitutus, & in eius præsentia, audientia, & intelligentia ven. D. Presbyter Antonius N. quem ipse nominauit pridie, in Præbendarium dictæ Præbendæ, nuper vacantis per obitum q. Presbyteri Laurentij, vltimi illius possessoris, prout de dicta nominatione, continetur instrumento breuiato, rogato per D. Bernardinum Notarium publicum Placēt. quod ibidem facto exhibuit, & produxit in publica, & authentica forma, ad præmissorum verificationem; & propterea ad obseruationem dicti sui iurispatronatus, petiis à præfato Domino, quatenus velit, & debeat ipsam nominationem per dictum Iacobum factam, de dicto Presbytero An-

tonio approbare, & confirmare, & ipsum Presbyterium Antonium nominatū, & presentatum, vt supra, instituire, & eidem Presbytero Antonio, nominato, & presentato, administrationem, & regimen dictæ Præbendæ, ad cautelam impartiri, & concedere, & ipsum Presbyterum Antonium, induci mandari ad tenentiam, & possessionem dictæ Præbendæ, iuriumq; & pertinentiarum suarum, spiritualium, & temporalium, & alia facere, quæ in præmissis, & circa præmissa, tam de iure, quam de consuetudine, necessaria fuerint, & opportuna; alioquin protestatus fuit, & protestatur, quod per eum non stat, quin prædicta fiat, vt supra petiit, & requisitum est, & de nullitate quorumcumque, quæ fierent, in eius, & iurium suorum præiudicium, & de damnis, expensis, & interesse, passis, & patiendis dicta occasione. Qui R. D. Vicarius, sedes pro tribunali, &c. visa requisitione, vt supra facta per dictum D. Franciscum, viso instrumento nominationis, factæ de dicto Antonio, ad dictam Præbendam, & contentis in eo, & visis videndis, omnibus melioribus modis, &c. prædictam requisitionem, vt supra factam per Franciscum Patronum prædictum admisit, & admitit. Volensque in præmissis maturius agere, & nulli in præmissis præiudicium aliquod inferre, decreuit fieri edictum publicum, in forma debita, & illud affigi, debere valuis dictæ Ecclesiæ; ne aliquis, sua putans interesse, de præmissis ignorantiam prætereundere valeat, dicto Francisco præsentē, & prædicta acceptante; in partibus, facientibus in eis fauorem, & non consentiente, in quantum situm sit in eius præiudicio, & requirente, & protestante, vt supra, & de prædictis omnibus idem Franciscus rogauit me. Notarium, vt vnum, vel plura, publicum, seu publica, conficerem instrumentum, & instrumenta. Actum Placentiæ, vbi supra, presentibus ibidem N. & N. testibus.

Forma confirmationis dictæ nominationis, ad supradictam Præbendam.

IN nomine Domini amen, &c. Nos Guilelmus, &c. Reuerendissimi Domini N. Dei, &c. Apostolicæ sedis gratia Episcopi Placent. Vicarius generalis, & decisor causæ nominationis, & presentationis, de qua

qua inferius dicitur, sedens pro Tribunali super quodam banco in infrascripto loco posito, & ad infrascripta per nos electo; causa prius per nos præsentatione coram nobis facta, per Dominum Franciscum, &c. Tenoris infrascripti, videlicet. In Dei nomine amen, &c. Item viso edicto, de mandato nostro proposito, & affixo valuis supradictæ Ecclesiæ; cuius quidem edicti tenor sequitur, prout infra, videlicet. De mandato, &c. Item viso instrumento electionis, ac nominationis, & præsentationis factæ per dictum Dominum Franciscum Patronum, vt supra, de dicto Presbytero Antonio, de qua nominatione continetur instrumento manu Domini Ioannis, &c. Notarij publici rogato, & stipulato; visis videndis, ac viso, quod nemo comparuit ad contradicendum, & se opponendum dictæ nominationi factæ per dictum Iacobum de dicto Presbytero Antonio, iuxta tenorem dicti Edicti; Christi & Gloriosæ Virginis Mariæ Matris eius nominibus, & suffragio inuocatis, omnibus melioribus modo, via, forma, quibus, & prout melius, & validius fieri, & esse possit, interuenientibus, quibuscumque solemnitatibus, tam iuris, quam facti in similibus, tam de iure, quam de consuetudine opportunis dicimus, pronunciamus, & declaramus dictam nominationem, & præsentationem, coram nobis factam, de dicto Antonio per Franciscum Patronum prædictum fuisse, & esse legitimè, & canonicè factam; & ipsam tanquam talem admittimus, & valere, ac tenere declaramus; & ipsam confirmandam fore, & esse, prout confirmamus, & approbamus; dictumque Presbyterum Antonium præsentem, & coram nobis flexis genibus humiliter requirentem, & concedentem, per bireti capiti eius impositionem, inuestiuimus, & inuestiuimus de dicta Præbenda, iuribusque, & pertinentijs suis spiritualibus, & temporalibus, cum plenitudine iuris canonici. Dantes, & concedentes eidem Antonio Præbendario præsentem, & acceptanti omnimodam administrationem dictæ Præbendæ, iuriumque, & pertinentiarum suarum, quarumcumque, & vltierus committimus cuiuscumque Sacerdoti, Ciuicis, & Diocesis, &c. Quatenus vice, & auctoritate nostra ponat, & inducat ipsum Presbyte-

rum Antonium Præbendarium prædictum in realem, actualem, & corporalem possessionem dictæ Præbendæ, iuriumque, & pertinentiarum illius quorumcumque per pannos, & cornu Altaris dictæ Ecclesiæ, & fones campanæ eiusdem, positumque, & immissum manuteneat, & defendat, amoto exinde quolibet illicito detentore, & alia dicat, & faciat, quæ in similibus fieri consueuerunt, & requiruntur, in signum veræ tenuræ, & corporalis possessionis dandæ, & apprehendendæ, Mandantes quibuscumque ad quos spectat, & spectabit; quatenus eidem Presbytero Laurentio Præbendario respondeant, & responderi faciant temporibus debitis de fructibus, redditibus, & prouentibus dictæ Præbendæ, prout nos tenore præsentium eidem responderi mandamus. Delato prius per ipsum Dominum Vicarium eidem Presbytero Laurentio iuramento in eius manibus, tactis scripturis sacris & sanctis, ad sancta Dei Evangelia corporaliter præstito, quod ipse Presbyter Laurentius erit fidelis, & obediens præfato Domino Episcopo, & cuiuscumque eius legitimo successori in licitis, & honestis; & obseruabit Constitutiones Synodales, & statuta, ac laudabiles consuetudines dictæ Ecclesiæ; & bona dictæ Ecclesiæ conseruabit, & augebit, pro posse, & ipsa non alienabit, citra iuris dispositionem, ita eum Deus adiuuet. Et de prædictis præfatus Dominus Vicarius mandauit mihi Notario, & ipse Presbyter Laurentius, & Iacobus rogauerunt me Notarium, vt inde publicum consiciam instrumentum, &c. Et ita obseruetur, si fiat confirmatio per Capitulum, seu alium Prælatum, ad quem spectat confirmatio alicuius nominati ad aliquod beneficium, mutatis mutandis.

Forma alterius nominationis, & præsentationis factæ per laicum, coram Capitulo i. & Canonicis, & confirmationis exinde facta.

IN nomine Domini amen, &c. Conuocato, & congregato Capitulo maioris Ecclesiæ, &c. Constitutus Iacobus, &c. Cui spectat ius patronatus Præbendæ, alias constitutæ in dicta Ecclesia per quondam

dam D. Francisc. &c. & ius nominandi, & præsentandi Præbendarium ad dictam Præbendam, vacante nuper dicta Præbenda, per mortem quondam Presbyteri Laurentij olim immediari Præbendarij dictæ Præbendæ, qui diem vitæ suæ clausit extremum; confusus de integritate, & sufficientia Presbyteri Francisci, &c. consideransque, quod longa vocatio solet beneficia esse damnosa, spontè, &c. omnibus meliori modo, &c. Interuenientibus quibuscumque solemnitatibus, etiam substantialibus, tam iuris, quam facti, in similibus opportunis de iure, vel consuetudine, ipsum Presbyterum Franciscum præsentem, & acceptantem, nominauit, & nominat Præbendarium, & pro Præbendario dictæ Præbendæ; & ipsum præsentauit, & præsentat eidem DD. Præposito, Canonicis, & Capitulo Ecclesiæ, &c. Ad quos spectat confirmatio, & institutio Præbendarij prædicti, confirmandum, & instituendum, & petijt, & requisit ab ipsis Dominis Præposito, Canonicis, & Capitulo, quatenus velint, & debeant ipsam nominationem, per eum factam, vt supra, confirmare, ipsum Presbyterum Franciscum instituere ad dictam Præbendam. Qui DD. Præpositus, Canonici, & Capitulum audita, & intellecta nominatione, & præsentatione, vt supra facta, per dictum Dominum Iacobum, cognito per eos, dictum Presbyterum Franciscum fore, & esse idoneum, & sufficientem ad dictam Præbendam, & eidem, ac Ecclesiæ prædictæ fore vtilem, spontè, &c. omnibus meliori modo, &c. Interuenientibus quibuscumque solemnitatibus, tam iuris, quam facti, in similibus opportunis, de iure, vel consuetudine, dictam nominationem, & præsentationem admiserunt, et admittunt; et ipsum tanquam legitimam, et legitimè factam, dictumque Presbyterum Franciscum nominatum, confirmarunt, et confirmant, et eidem Presbytero Francisco præsentem, et acceptanti de ipsa Præbenda prouiderunt, et prouident, cum plenitudine iuris Canonici, ipsumque coram eis humiliter flexis genibus conseruitum, et requirentem, inuestiuerunt per biteri capiti suo impositionem de dicta Præbenda, iuribusque, et pertinentijs suis, spiritualibus, et temporalibus, ibidem dictus Presbyter Franciscus Præbendarius supra-

dictus, de lato prius sibi iuramento, per dictum Dominum Præpositum, & ab eo manibus corporaliter tactis scripturis præstito, de obseruandis statutis, & constitutionibus, ac laudabilibus consuetudinibus dictæ Ecclesiæ, et quod erit fidelis, et obediens præfatis Dominis Præposito, Canonicis, et Capitulo, in licitis, et honestis, et vtilia dictæ Præbendæ faciet, et procurabit, et bona ipsius conseruabit pro posse, et ipsa non alienabit citra iuris dispositionem, ita Deus eum adiuuet. Et continuo præfatus Dominus Præpositus, de consensu ipsorum Dominorum Canonicorum & Capituli introduxit præfatum Franciscum Præbendarium in dictam Ecclesiam, & ipsum ibidem posuit, et induxit in tenentam, et corporalem possessionem dictæ Præbendæ, iuriumque, et pertinentiarum illius quorumcumque, per pannos, et cornu Altaris dictæ Ecclesiæ, et funes campanæ, assignando eidem stallum in choro dictæ Ecclesiæ, aliaque dixit, et fecit, quæ in similibus fieri consueuerunt, et requiruntur, in signum veræ, et corporalis possessionis, et de prædictis omnibus, etc.

Præpositura forma præsentationis, et confirmationis, de qua supra, quoniam in superiori dictum est, ipsas confirmationes, imperandas, fieri debere, proposito prius Edicto publico, pro interesse cuiuscumque putantis sua interesse; congruum erit formam ipsius Edicti prius subjicere, antequam subjiciantur formæ ipsarum confirmationum, ad hoc, vt clarius pateat instructio. Deinde subjiciantur aliæ formæ confirmationem, tam super præsentationibus, quam super electionibus, sed antequam forma ipsius Edicti proponatur, præmittendum est, prout in superioribus etiam adductum fuit, quod sicut confirmatio, et institutio, spectat quandoque ad Ordinarium, quandoque ad inferiorem ab ipso Ordinario, scilicet ad aliquem Capitulum, vel Prælatum, aut Rectorem alicuius Ecclesiæ, ita etiam spectat Edictum proponere. Et nota, quod si Edictum proponatur auctoritate Ordinarij, debet fieri sub forma, de qua infra, siue in persona D. Episcopi, siue eius Vicarij, et Locumtenentis; et eodem modo, si fiat per aliquem Prælatum, seu Rectorem alicuius Eccle-

Ecclesie, quando eidem solum spectat confirmatio, & institutio spectat ad Prælatum, & Canonicos, seu Rectorem, & Clericos ipsius Ecclesiæ simul, eo casu, debet ipsum Edictum concipi in personam ipsius Prælati, & tunc dicatur, quod fiat de consensu Canonicorum, & Capituli ipsius Ecclesiæ, vt infra: sed aduertatur, quod vbi proponitur Edictum, per inferiorem ab ipso Episcopo, seu eius Vicario, non debet in eo poni illud verbum citamus, vel mandamus, sed tantum monemus, & requirimus, sed solus Ordinarius, vigore ordinariæ iurisdictionis citat, seu citari mandat, non autem inferior.

Forma Edicti, proponendi ante confirmationem, faciendam de aliquo electo, seu presentato.

Ioannes, &c. Decretorum Doctor Reuerendi in Christo Patris, & D.D. Hieronymi Bentiuoli, Dei, & Apostolicæ sedis gratia, Episcopo Cornetan. & Montisflaconen. in spiritualibus, & temporalibus Vicarius Generalis, & Locumtenens vniuersis, & singulis, præsentibus inspecturis, & quosque infra scriptum negotium tangit, communitur, vel tangere poterit quomodolibet in futurum, & quorum interest, vel interesse possit, & poterit, salutem in Domino. Constitutus, & existens Iacobus, &c. Patronus, & cui spectat ius nominandi, & præsentandi Præbendarum, ad Præbendam Sancti P. &c. constitutam in Ecclesia Sancti Iacobi, &c. coram nobis causa, & occasionem nominationis, per eum factæ ad dictam Præbendam, de Presbytero Laurentio, tunc vacantem per mortem quondam Presbyteri Antonij, olim immediati Præbendarij dictæ Præbendæ, de qua nominatione continetur instrumentum publico, rogato, & stipulato manu N. Notarij publici, petijt, & à nobis instanter requisijt, quatenus dictam nominationem, & ipsum Presbyterum Laurent. &c. in Præbendarium approbare, & confirmare debeamus, petens sibi in præmissis, & opportuno remedio prouideri. Nos igitur Ioannes Vicarius, & Locumtenens prædictus, attendentes, antequam ad confirmationem prædictam deueniamus, taliter prouiderē

ne alicui præiudicium aliquod inferatur, Tenore præsentium, vos omnes, & singulos supradictos, & vestrum quemlibet monemus, citamus, & requirimus; primo, secundo, tertio, & peremptoriè, vobisque strictè præcipiendo mandamus, quatenus, infra tres dies proximè futuros pro primo, secundo, tertio, & peremptorio termino, quem hac tertia canonica monitione præmissa, vobis omnibus, & singulis supradictis duximus assignandum; si quis vestrum, qui vel in dictam nominationem, & formam eius, & personam dicti Presbyt. Laurentij, & ipsius Iacob. &c. petitioni, qui ipsum nominauit, & præsentauit, opponere, & contradicere velit, compareatis legitimè coram nobis, in Camera nostra in Episcopali Palatio, in qua nostrum elegimus tribunal, pro hoc actu, vltima die dicti termini in vespere, de interesse, & iure suo, ac causis legitimis opposituri, contradicaturi, & allegaturi, quicquid volueritis; quare requisita per dictum Iacobum fieri non debeant; recepturi à nobis iustitiæ complementum; alioquin elapso dicto termino, absque alia citatione, seu monitione, procedemus ad ipsam confirmationem, & collationem, ac prouisionem, cuiuscunque personæ absentia, vel contumacia, seu negligentia, in aliquo non obstante, & hoc ad instantiam, & postulationem dictorum Iacobi, & Presbyteri Laurentij. In quorum testimonium, præsentibus fieri iussimus, & registrari, & per Notarium nostrum infra scriptum subscribi, nostrique sigilli impressione muniri, & valuis dictæ Ecclesiæ affigi, in forma publici Edicti, vt ad omnium notitiam deuenire possit, & nullus valeat ignorantiam prætereundere. Datum die, &c. De cuius præsentatione, & afflictione, plena dabitur fides cum Sacramento, &c.

Forma Edicti, propositi per inferiorem ab Episcopo.

Franciscus Præpositus maioris Ecclesiæ, &c. vna cum Dominis Canonicis, & Capitulo ipsius Ecclesiæ, quibus ex antiqua, & approbata consuetudine, & ex fundatione Præbendæ infra scriptæ, spectat ius instituendi, & confirmandi Præbendarium ad Præbendam infra scriptam.

Vniuersis, &c. constitutus, &c. Nos autem &c. tenore præsentium de consensu, & voluntate ipsorum Dominorum Canonorum, & Capituli dictæ Ecclesiæ, vos omnes, & singulos suprascriptos, & vestrum quemlibet monemus, & requirimus, primo, secundo, tertio, & peremptoriè; quatenus infra sex dies proximè futuros; quorum sex dierum, duos pro primo, duos pro secundo, & reliquos duos dies pro tertio; & peremptorio termino, ac monitione canonica vobis omnibus, & singulis, & vestrum cuiuslibet duximus assignandum, si quis vestrum sit, vt supra extendatur in reliquis, prout in suprascripta forma, mutatis mutandis, &c.

Forma communis prouisionis

Ordinarij

Hieronymus Bentiuolus Dei, & Apostolicæ Sedis gratia Episcopus Cornetan. & Montis Flasconen. Dilecto nobis in Christo N. Clerico in decretis Doctori, Rectori Parrochialis Ecclesiæ Sancti Leonardi de dicta Ciuitate Corneti, salutem in Domino. Quia de literarum scientia, vitæ, ac morum honestate, alijsque virtutum meritis, quibus illarum largitor personam tuam insigniuit, fuimus fama, ac fide dignis testibus informati, quæ nos ad gratiam tibi faciendam excitant. Itaque volentes iuxta tuæ personæ merita te favore prosequi gratiosè; dictam Parrochialem Ecclesiam Sancti Leonardi, nunc per liberam resignationem de ea, per prouidum virum N. Presbyterum dictæ Ecclesiæ; tunc Rectorem in manibus nostris factam; & per nos ad missam, ad præsens vocantem, tibi, quem ad regimen, & gubernium ipsius sufficientem, & idoneum esse reperimus; cum omnibus illius iuribus, & pertinentijs vniuersis, conferimus, & prouidemus, ac de eadem te, coram nobis constitutum, per pilei traditionem in manibus tuis inuestimus, ac in corporalem possessionem, seu quasi eiusdem Ecclesiæ, præsentium tenore, cum iuribus, & pertinentijs suprascriptis inducimus, recepto prius à te, solito in talibus præstari iuramento, & iure nostro saluo. Quo circa vobis vniuersis, & singulis personis Ecclesiasticis, Notarijs, & Tabellionibus publicis, per Ciuitates, & Dico-

ces nostras constitutis, auctoritate prædicta, tenore præsentium mandamus, & committimus: quatenus vos, vel alter vestrum, qui super hoc fuerit requisitus, ad dictam Ecclesiam accedatis, seu aliquis vestrum accedat, ac prædictum N. vel eius legitimum Procuratorem in corporalem possessionem dictæ Ecclesiæ Sancti Leonardi, iuriumque, & pertinentiarum prædictorum inducat, vice nostra, & defendatis inductum, amoto ab ea quolibet illicito detentore. In quorum omnium, & singulorum fidem, & testimonium præmissorum, præsentis literas, collationem, & prouisionem nostras, in se continentes fieri, & per Secretarium nostrum infra scriptum subscribi, & publicari fecimus, & mandauimus, nostrique sigilli, quo in talibus vtimur iussimus appensione communiti. Datum Corneti Anno, &c. Pontificatus, &c. præsentibus N. & N. testibus ad præmissa vocatis, & adhibitis.

P. Secretarius, &c.

Affectio possessionis dictæ Ecclesiæ.

R. D. N. cui per R. P. D. Episcopum Cornetan. & Montis Flasconen. eius ordinaria auctoritate fuit facta collatio, & prouiso de Parrochiali Ecclesia sancti Leonardi eiusdem Ciuitatis, vacan. per liberam resignationem R. D. N. de ea factam in manibus dicti R. P. D. Episcopi, vt patet in literis illius collationis, & prouisionis, de super expeditis, quas in medium exhibuit, tenoris, &c. vigore dictarum literarum, & facultatis sibi in eis concessæ, affectus fuit corporalem, realem, & actualem possessionem dictæ Ecclesiæ, iuriumque, & pertinentiarum illius, quorumcumque per pannos, & cornu altaris dictæ Ecclesiæ Sancti Leonardi, & sonum campanarum illius, aliasque, & alia dixit, & fecit, quæ fieri consueuerunt, & requiratur, in signum veræ tenuræ ac realis, & corporalis illius possessionis: dato prius, eidem R. D. N. per eundem R. P. D. Episcopum, siue R. D. N. eius Vicarium iuramento, quod tactis scripturis in eius manibus corporaliter præstitit, quod fidelis, & obediens erit dicto D. Episcopo, & cuiuscumque eius legitimo successoris, in licitis, & honestis, & Constitu-

Constitutiones Synodales, ac statuta, & laudabiles consuetudines dictæ Ecclesiæ, obseruabit; & bona, ac iura dictæ præferuabit, & citra iuris dispositionem non alienabit, & de bonis mobilibus dictæ Ecclesiæ Inuentarium fideliter infra duos menses conficiet, illudque præsentabit penes Notarium Curia Episcopalis, & alia faciet, ad quæ de iure tenetur; ita Deus eum adiuuet, eiusque sancta Dei Euangelia. Actum Corneri, &c. præsentibus N. & N. Testibus, &c. vel interdum Presbyter ponit prouisum in possessionem, & tunc Notarius sic attestatur. Personaliter constitutus R. D. N. in vim collationis ordinariæ, seu prouisionis Apostolicæ missus est, & inductus in possessionem corporalem, realem, & actualem Ecclesiæ N. & iurium suorum uniuersorum à tali N. Presbytero, per ingressum eiusdem Ecclesiæ, aspersionem aquæ benedictæ, & osculum maioris Altaris, tactum libri Missali, & sacrorum ornamentorum, & per pulsam campanarum, seruatis alijs solemnitatibus in his seruari solitis, & requisitis; de quibus præmissis idem R. D. N. prouisus petijt à me Notario prædicto Instrumentum publicum fieri, & sibi tradi. Actum, &c. præsentibus N. & N. Testibus, &c.

Adeptio possessionis Canonicatus vigore litterarum in forma dignum.

R. D. N. cui nuperrime de Canonicatu, & Præbenda Ecclesiæ Albanensis prouisum, seu prouideri concessum extitit litteris Apostolicis debite, (vt moris est) sub plumbo expeditis, sub datum, &c. Dictas litteras Apostolicas integras siquidem, & illasas, ac omni prorsus vitio, & suspitione carentes, originaliter præsentauit R. D. A. eiusdem Ecclesiæ Archipresbytero, cui dictæ literæ executionis gratia dirigitur, quas reuerenter, vt decet; recipiendo, illisque de verbo ad verbum perlectis, ad illarum executionem procedens dicitur, D. N. prius in dicta Ecclesia, coram infra scriptis D. D. eiusdem Ecclesiæ Canonicis examinatum, & idoneum repertum, & declaratum, emissa ab eo genibus flexis ante Altare maius dictæ Ecclesiæ professione, eidem D. N. Canonicatum, & Præbendam

prædictos contulit, ac ipsum de illis prouidit; ipsumque in eiusdem Ecclesiæ Canonicum recipi, & admitti, stallumque in choro, & locum in Capitulo eidem assignari mandauit, omni meliori modo, &c.

Quibus peractis idem R. D. A. Archipresbyter.

R. D. N. N. N. & N. eiusdem Ecclesiæ Canonici Capitulariter congregati, & coadunati in Choro eiusdem Ecclesiæ sono campanæ de more præmissis, absente R. D. N. eiusdem Ecclesiæ Canonico, ob eius aduersam valetudinem interuenire non valente, spontè, &c. vnanimes, concordés, ac nemi ne penitus contradicente, attentis præmissis, ac omni meliori modo, &c. dictum N. in eiusdem Ecclesiæ Canonicum, emissa prius denuò fidei professione in Capitulo, iuxta sacrarum Constitutionum Decreta, & Sanctiones receperunt, & eidem stallum in Choro, & locum in Capitulo assignarunt. Qui R. D. N. in Canonicum, vt præmittitur receptus, & admissus genu flexus ante Altare maius Deo Optimo Maximo oratione deuotè peracta, dictoque Altare deosculato, eiusdem Canonicatus, et Præbendæ, cum iuribus, & pertinentijs illius uniuersis, possessionem, realem, actualem, et corporalem apprehendit, et adeptus fuit in loco capitulari sedendo, per Ecclesiam deambulando, altaria, deosculando, portas aperiendo, et claudendo, campanam pulsando, aliosque possessorios actus faciendo, veram, realem, et actualem possessionem denotantes, protestans quod per suum abinde recessum, non intendit possessionem prædictam dimittere, sed eam animo, et corpore, ac alias omni meliori modo continuare. Super quibus, &c. præsentibus, et c. testibus, etc.

Alia publicatio litterarum Ordinarij ex causa resignationis.

R. D. Pompeius Blancus Archidiaconus Ecclesiæ Balneoregien. admodum Illustr. et Reuerendissimi D. Caroli Trotti, Dei, et Apostolicæ Sedis gratia, eiusdem Ecclesiæ Episcopi generalis Vicarius, requisitus pro parte, et ad instantiam

R. D.

R. D. N. eiusdem Ecclesiæ Canonici habens præmanibus literas dicti Reuerendissimi D. Episcopi, vt moris est, expeditas. Datum Balneoregij die, etc. Collationis, et prouisionis Canoniciatus, et Præbendæ vacantis, per resignationem D. B. in manibus eiusdem Reuerendissimi D. Episcopi sponte factam, & admissam, ad fauorem dicti B. prout in eisdem literis latius continetur, existens ante altare maius dictæ Ecclesiæ de mane, dum populi multitudo ad missarum solemniam conuenire solet, dictas resignationem, collationem, et prouisionem, ad fauorem dicti D. B. factam alta, et intelligibili voce vulgari, ac materno sermone, ita vt ab omnibus audiretur publicauit, illarumque copiam auscultatam, in foribus dictæ Ecclesiæ affixit, affixamque ibi dimisit. Super quibus, etc.

Forma literarum tonsuræ.

Iohannes Miseratione Diuina, ac Sanctæ Sedis Apostolicæ gratia N. Episcopus. Notum facimus vniuersis, quod Anno, et die infra scriptis, et in Ecclesia Parrochiali N. nostræ Diocesis Officium Visitationis exercendo, dilecto nobis in Christo P. Robino, filio B. Rubini, et Ioannæ coniugum dicti loci N. nostræ Diocesis oriundo in, et de legitimo matrimonio procreato, (prout fide dignorum testimonio, nobis facta fides extitit) ætateque literata, et alijs, idoneo comperto, tonsuram contulimus clericalem, militiæ clericali adscribendo eundem. Actum vbi supra, sub sigillo nostro magno rotundo, die, etc. anno, etc. testibus N. et N. ad hoc vocatis, de mandato D. A. secret.

Dispensatio bastardi ad tonsuram, & ad beneficium simplex.

Si autem Episcopus tonsuram conferat bastardo, solet addi dispensatio sic, et cum eodem super defectu natalium. quem patitur, de Presbytero genitus, et soluta. vt etiam ad minores ordines promoueri, et beneficium Ecclesiasticum, cui cura non imminet animarum, si sibi canonicè conferatur, recipere, et retinere liceat, et licet possit, et valeat; huiusmodi defectu non

obstante, eidem auctoritate, et tenore dispensauimus, et dispensamus. In quorum fide, Et ista dispensatio elicitur ex cap. 1. de fil. Presbyt. lib. 6.

Ex præscriptæ primæ tonsuræ formula poteris elicere alias formulas, quorum minorum, et aliorum sacrorum ordinum, mutatis mutandis.

Forma unionis Ecclesiæ Parrochialis factæ per Episcopum cum alia Ecclesia curatâ, sumpta ex Formulario Flacentino, quam pro minori partium dispensatio hic imprimitur.

IN nomine Domini amen, etc. Constitutus Presbyter Fr. Rector Ecclesiæ S. Iuliani, etc. coram Reu. in Christo Patre, et D. D. Io. Dei, et Apostolicæ Sedis gratia Episcopo Placentin. et Comite, dixit, et exposuit eidem D. Episcopo, quod licet eidem Presbytero Franc. collata sit dicta Ecclesia S. Iuliani auctoritate ordinaria, in qua iam diu stetit, et deseruiuit, tamen ex quo redditus dictæ Ecclesiæ tenues sunt, non potest se condecener sustentare, et ipsius Ecclesiæ necessitatibus, et reparationi provide-re, ita quod ab ea recedere omninò compellitur, nisi de aliquali sustentatione oportune provideatur, quod si præfatus D. Episcopus auctoritate sua ordinaria dignaretur dictæ Ecclesiæ S. Iuliani venire, et incorporare Ecclesiam B. Marci, etc. cui cura imminet animarum ad præsens vacantem, per mortem quondam Presbyteri Petri, etc. olim Rectoris ipsius Ecclesiæ, eidem Ecclesiæ S. Iuliani satis conuincam, cui per Rectorem dictæ Ecclesiæ S. Iuliani pro tempore existet commode deseruiiri potest, tam in diuinis, quam in regimine curæ animarum eidem Ecclesiæ S. Mariæ subiectarum, poterit ipse Presbyter Franc. condecener se sustentare, et vtrique Ecclesiæ deseruire, et animabus eisdem subiectis, quare præfatus D. Episcopus auditis, et intellectis prædictis, vt supra expositis, et narratis per ipsum Presbyterum Franc. Rect. prædictum, de quibus iam alias præfatus D. Episcopus informatus est etiam per testes fide dignos & tamdiu super eisdem in mente sua conceperat provide, tam pro commodiori sustentatione ipsius Presbyteri Franc. Rectoris

etoris prædicti, quàm pro vilitate, et euidenti commodo animarum subiectarum eidem Ecclesijs, volens conceptum ipsius etiam instante dicto Presbytero Franciscò totaliter exequi. Redemptoris Domini Nostri Iesu Christi, ac Beatæ Mariæ, et Sancti Iuliani, sub quorum vocabulo dictæ Ecclesiæ sunt constitutæ nominibus, & suffragio inuocatis, sedens pro tribunali super quodam banco ibidem posito, et ad infra-scripta per eum electo declarauit, et declarat dictas Ecclesias Sanctæ Mariæ, & Sancti Iuliani vniendas fuisse, et esse, et vni-ri debere, stantibus præmissis. Et vterius spontè, et ex certa scientia, et alias omni-bus iure, via, modo, et forma, quibus, & prout melius, et validius potuit, et potest, et fieri, et esse possit, interuenientibus qui-buscumque solemnitatibus, etiam substantia-libus, tam iuris, quàm facti in similibus opportunis de iure, vel consuetudine au-ctoritate sua ordinaria, qua fungitur in hac parte, de consensu, et voluntate vena-ral. D. Franc. Præpositi, necnon A. B. L. M. N. P. et S. Canonicorum Ecclesiæ Placent. ibidem infra-scripta occasione conuocato-rum, et congregatorum, dictam Parrochia-lem Ecclesiam Sanctæ Mariæ, etc. cum omnibus, et singulis iuribus, et pertinentijs suis spiritualibus, et temporalibus dictæ Ecclesiæ Sancti Iuliani in perpetuum vni-uit, et incorporauit, et vnit, et incorporat, et annectit; ita quod de cætero ipse Pres-byter Francisc. Rector prædictus, et eius successor pro tempore existens possit, et eidem liceat de fructibus, redditibus, et prouentibus dictæ Ecclesiæ B. Mariæ dispo-nere pro libito voluntatis, et ipsius Eccle-siæ B. Mariæ, etiam propria auctoritate apprehendere tenentam, et corporalem possessionem; ita tamen, quod ipse Presby-ter Francisc. Rector prædictus, et quicum-que eius successor teneatur, eidem Ecclesiæ S. Mariæ de seruire in diuinis, et curam ani-marum eidem subiectarum exercere, et ad-ministrare, et in ea nullatenus cura anima-rum negligatur, et alia ipsius Ecclesiæ onera conseruata supportet, concedens, et conce-sit eidem Presbytero Franciscò presen-ti, et acceptanti liberam administrationem dictæ Ecclesiæ Sanctæ Mariæ, iuriumque, et pertinentiarum suarum, et curam ani-marum ipsius, te insuper ad omnem caute-

lam commisit, et committit quicumque Sacerdoti Ciuitatis, & Diocesis Placent. quatenus vice, & auctoritate præfati D. Epi-scopi ponat, & inducat ipsum Presbyterum Francisc. Rectorem prædictum in tenentam, & corporalem possessionem dictæ Eccle-siæ B. Mariæ, iuriumque, & pertinentiarum suarum spiritualium, & temporalium per pannels, & cornu Altaris dictæ Ecclesiæ, & alia dicat, & faciat, quæ in similibus fieri consueuerunt, & requiruntur in signum ve-ræ tenentæ, & corporalis possessionis dan-dæ, & apprehendendæ de prædictis, ita quod per hæc, & alia ipse Presbyter Franc. Rector prædictus adeptus sit, & intelligatur veram tenentam, & corporalem posses-sionem dictæ Ecclesiæ B. Mariæ, iuriumq; & pertinentiarum suarum prædictarum. Et de prædictis præfatus D. Episcopus manda-uit mihi Notario, & dictus Presbyter Fran-ciscus rogauit me Notarium, etc.

*Litera vniõis Ecclesiæ Parrochialis,
cum Archipresbyteratu.*

IN nomine Domini amen, &c. Ioan. &c. vniuersis, & singulis presentes literas, siue presens publicum instrumentum inspec-turis, vel presertim, quorum interest in-tererit, aut interesse possit, quosque infra-scriptum tangit negocium, seu tangere po-terit, quomodolibet in futurum salutem in Domino sempiternam. Ad hoc, vt Ecclesia-rum omnium per Ciuitatem, & Diocesim Placent. consistentium, & ad illorum deco-rem institutas dignitates obtinentium per-sonarum status, salubriter dirigi, seruireque decenter possit, honestius, hæ personæ ip-sæ Diuini inibi pfallentes Officium op-portunos ad tenendum statum suum ha-beant redditus, nostros libenter fauores im-partimur, & præsidium potissimè cum tem-poris requirit necessitas, causæ persuadent rationabiles, & diuini cultus argumentum salubriter id exposcit. Exhibita siquidem nobis nuper per dilectum nobis in Christo Dominum Archipresbyterum plebis, et Ec-clesiæ S. Mariæ Oppidæ, &c. Placent Dioc-esis petitio continebat, quod in dicto Op-pido quædam Parrochialis Ecclesia sub vo-cabulo S. Petri consistit, cuius fructus, red-ditus, et prouentus, ad sustentationem Re-ctoris eiusdè pro tẽpore existentis, propter

eorum exiguitatem, et tenuitatem minimè suppetunt, & sicut idem precibus subiungebat, si Parrochialis Ecclesia S. Petri huiusmodi dicto Archipresbyteratui, qui ipseus Ecclesia S. Mariæ dignitas existit vniretur, annecteretur, & incorporaretur, per hoc statui Archipresbyteri dictæ Ecclesiæ S. Mariæ pro tempore existentis, necnon ipsi Ecclesiæ S. Petri plurimum prouideretur, cultusq; diuinus exinde augmentaretur in eisdem, quare per dictum D. Archipresbyterum fuit nobis humiliter supplicatum, vt super præmissis prouidere de auctoritate ordinaria dignaremur. Nos igitur attendentes petitionem huiusmodi veris existentibus prænaratis fore iustam, & consonam rationi: de præmissis omnibus, & singulis, ac eorum circumstantijs vniuersis inquisiuimus, & nos diligenter informati fuimus, & quia per informationem legitimam, & diligentem per nos à nonnullis testibus fide dignis coram nobis per præfatum D. Archipresbyterum ad informandum animam nostrum, & de super omnibus, & singulis prænaratis, productis, ac ritè receptis, & ad iurandum admisit, iuratisque, & examinatis factam, & receptam examinationem reperimus omnia, & singula, per dictum D. Archipresbyterum asserita, vt præferuntur veritate fulciri, idcirco auctoritate nostra ordinaria, qua fungimur in hac parte sedentes pro tribunali, super quodam bancho in superscripto loco posito, & ad infra scripta per nos electo, declaramus dictam vnionem fieri debere, & posse spontè, & ex certa scientia omnibus iure, via, modo, causa, & forma, quibus, & prout melius, & validius fieri, & esse possit, interuenientibus quibuscumque solemnitatibus etiam substantialibus, tam iuris, quam facti in similibus de iure, vel de consuetudine opportunis Parrochialem Ecclesiam S. Petri prædictam, cum omnibus iuribus, & pertinentijs suis in perpetuum viuimus, & incorporauimus, & anneximus, ac ex nunc vnimus, incorporamus, & annectimus per præsentem, ita quod cedendo, vel decedendo moderno ipsius Parrochialis Ecclesiæ Sancti Petri Rectore, seu illam, alias quomodo libet dimitendum, & si actu quouis modo vacet, & eius dispositio ad nos, hac vice pertineat, liceat Archipresbytero pro tempore existenti dictæ Eccle-

siæ Sanctæ Mariæ corporalem, realem, & actuale Ecclesiæ Sancti Petri, iuriumque, & pertinentiarum prædictorum possessionem auctoritate propria liberè apprehendere, illiusque fructus, redditus, & proventus huiusmodi percipere, & habere possit, & eidem liceat, ad suos, & dictarum Ecclesiarum vsus, & vtilitatem conuertere, & perpetuè retinere, cuiusuis alterius Superioris licentia, super hoc alias minimè requisita. Volumus autem, quod si vnionem, annexionem, & incorporationem huiusmodi effectum sortiri contigerit Parrochialis Ecclesia Sancti Petri prædicta, debiti, propterea non fraudetur obsequijs, nec animarum cura in ea aliquatenus negligatur, sed eius debita suppetent onera consueta. Dantes, & concedentes nihilominus eidem Domino Archipresbytero dicto casu plenam, & liberam administrationem dictæ Ecclesiæ, iuriumque, & pertinentiarum suarum, ac eius curam animarum. Quæ omnia, & singula, necnon præsentem nostras literas, & in eis contenta, vobis omnibus, & singulis supradictis, & vestrum cui libet intimamus, insinuamus, & notificamus, & ad vestram, & cuiuslibet vestrum notitiam deducimus, & deduci volumus per præsentem, ne aliquis vestrum de præmissis ignorantiam aliquam prætere valeat, seu allegare: vobis, nihilominus, & vestrum cui libet in virtute sanctæ obedientiæ, & sub excommunicationis poena, quam in vos, & vestrum quemlibet, si mandatis, & inhibitionibus huiusmodi non parueritis cum effectu, sex dierum pro canonica monitione præmissa, quorum sex dierum, duos pro primo, duos pro secundo, & reliquos duos pro tertio, & peremptorio termino assignamus, ex nunc ferimus in his scriptis, districtè præcipiendo inhibemus, ne dicto D. Archipresbytero, aut Archipresbytero pro tempore existenti dictæ Ecclesiæ S. Mariæ, vel Procuratori suo, quo minus corporalem, realem, & actuale dictæ Parrochialis Ecclesiæ S. Petri per nos, vt præmittitur vacantis, si vacat ad præsentem, vel quamprimum, vt præmittitur, illam vacare contigerit, iuriumque, & pertinentiarum, eiusque etiam auctoritate propria liberè apprehendere, eiusque fructus, redditus, & proventus in suos, & prædictarum Ecclesiarum vsus, & vtilitatem con-

uertere valeat, vt præfertur, omniaque scripta suum debitum impediunt aliquid præteritis per vos, vel alium, seu alios publicè, vel occultè, directè, vel indirectè, vel quouis quæsito colore, vel ingenio, aut ipsum impediunt, seu aliquis vestrum det auxilium, consilium, vel fauorem. Absolutionem verò omnium, & singulorum, qui mandatis, & monitionibus nostris huiusmodi non paruerint nobis, & Superiori nostro tantummodo, &c. Reseruauimus in quorum quidem testimonium, & fidem præsentibus fieri iussimus, & registrari, & per Notarium nostrum infra scriptum in forma publica documenti subscribi, præsentibus vener. D. A. F. testibus ad præmissa vocatis, & rogatis.

Alia erectio Monasterij cum dotis assignatione.

Admōdum Illustris, & Reuerendissimus D. N. plurimos annos in Romana Curia versatus, summorum Principum negotia summa fide, laude, ac industria pertractauit ad N. deinde Episcopatum summa cum laude assumptus egregiarum suarum virtutum exempla præbens, gregemque ouium suarum cum ea qua decuit, & decet charitate, pavit, & pascet. Hæc autem, ac alia multa à Deo Optimo Maximo beneficia in eum collata fuisse profectur, eiusque diuinæ bonitatis, omnia accepta referat, secum animo voluens quo nam modo aliqua in re, tot, tantorumque beneficiorum memor erga diuinam maiestatem videri possit, ne tanquam seruus inutilis talentum, quod à Domino accepit in Terra abscondat; sed vt bonus, ac fidelis aliud superlucreretur ad Dei honorem, & gloriam, ac ad publicam vtilitatem, ac suæ patriæ decus. Monialium ædes ad Monasterij vsum in Ciuitate sua charissima patria, cui demum plurimum decreuit, debere, & se deuietum esse ingenuè faratur, iuxta illud (Ciuitati obligamur, in qua nascimur, alimur, & docemur) extruere, ac dotare, decreuit, in quibus triginta vellatæ puellæ obseruatione Diui Augustini degentes, soli Deo viuentes, diuinum cultum in dies magis augeant. Volens huiusmodi sui bonam animi deuotionem, ac pium Præposi-

tum ad effectum ducere. Hinc est, quod anno, &c. Idem Reuerendiss. D. N. Sanctissim. D. N. Papæ, ac Sanctæ Sedis Apostolicæ consensu, ac beneplacito primitus reseruat, & non alias, &c. de quo expressè protestatus fuit, & protestatur, nonnullas ædes simul iunctas huius rei causa, vt dixit, iam dudum emptas cum viridario, ac alijs earum membris, & pertinentijs, sitas in Vrbe confinatas in tali loco, vel si qui, &c. dicto futuro Monasterio, ac Monialibus pro tempore degentibus applicauit, ac titulo donationis irreuocabilis, quæ sit, & fieri dicitur inter viuos dedit, celsit, transtulit, & concessit: super quibus ædibus, ac viridario, siue orto eis contiguo, membrisque iuribus, pertinentijs, iurisdictionibus, vsibus, commoditatibus, ac adiacentijs earundem vniuersis celsit, ac transtulit ad fauorem Monasterij, ac Monialium prædictarum omnia iura, omnesque actiones, &c. nullo iure, nullaque actione sibi desuper de cætero reseruatis, sed omnibus in dictarum futuri Monasterij, ac Monialium fauorem penitus transfatis, ad habendum, &c. Ponens, &c. constituens, &c. dans licentiam, &c. & donec, &c. constituit, &c.

Quas ædes, vt supra applicatas promissit dictus Reuerendissimus D. N. vel opportuna restauratione, & fabrica ad forma Monasterij redigere, aut si sibi magis expedire videbitur, eas funditus destruere, ac solo æquare, & in earum fundo, ac solo ædes ad Monasterij formam capaces, pro commoda habitatione triginta Monialium ad minus, vna cum Ecclesia, siue capella pro diuini cultus vsu fundare, & extruere facere, ac sufficientem suppellectilem, vtensilia, paramenta, ornamenta, resque alias ad diuini cultus, ac earundem Monialium vsum necessarias prouidere.

Et vt Moniales pro tempore degentes in Monasterio prædicto possint, & valeant ea, quæ ad earum sustentationem fuerint in dies necessaria prouidere, ac onera eis incumbentia supportare, promissit ante dicti Monasterij perfectione emere, sub nomine, ac Monialium prædictarum, tot loca montium non vacabilium Romæ, quorum redditus, fructus, ac prouentus, quot annis constituent scuta trecenta monetæ, quæ censeantur, & sint applicata, prout ex nunc, prout ex tunc, ac è contra, ac pro dum, & quan-

quando empta fuerint, applicauit pro dote dicti Monasterij, ac Monialium, quæ de dictis fructibus ad effectum prædictum disponere valeant.

Quod si vnquam contigerit loca montium prædicta extingui, siue redimi, debeat toties, quoties contingerit, eorum pretium erogari in emptionem aliorum locorum montium non vacabilium, aut annuorum censuum, prout fe occasio præberit modo, quo supra. Ita vt in quocumque inuestimento, siue reinuestimento pretij prædicti fieri debeat expressa mentio, quod sit de pecunijs profectis à dicto Reuerendissimo D. N. fundatore, ac de huiusmodi instrumento die, & anno, quibus fuit celebratum, ac de Notario de eo rogato.

In quo Monasterio recipi, & admitti debeant duodecim puellæ intra annum, post eius perfectionem, & deinde recipiantur, vsque ad completum numerum prædictarum triginta Monialium, in vna, aut pluribus vicibus, prout occasio in dies se offerer, & prout ipsi Reuerendissimo Domino Fundatori videbitur melius expedire, qui numerus possit etiam augeri, si Monasterij facultates id tulerint arbitrio Reuerendissimi Fundatoris, & ipsius Monasterij, pro tempore Rectorum.

Puellæ autem in dicto Monasterio recipiendæ, honestis parentibus ortæ sint, quæ habitum per alias Moniales Ordinis Sancti Augustini gestari solitum, suscipere, & Anno probationis elapso professionem regularem, per eas emitti consuetam, in manibus Abbatissæ, pro tempore emittere, nec non perpetuum clausuram, & regularia instituta eiusdem Ordinis S. Augustini seruari, diuiniq; Officijs, & Laudibus insistere debeant.

Pro Monialium autem in dicto Monasterio introducendarum felici directione, ac in ritu, & disciplina Regularibus instructione, duæ, aut plures, si opus fuerit, & eiusdem, vel alterius Ordinis Regularis Obseruantie Moniales, quæ ad id voluntariæ repertæ fuerint, ex earum Monasterijs de Superiorum suorum licentia, assumi, & educi, ac in dicto erecto Monasterio transferri, introduci que debeant, perpetuò, vel ad tempus, prout eis videbitur, puellas in ritu, & disciplina Regularibus instruendi gratia, quæ Moniales dietim in

eorum Officijs pro Fundatoris, ac eius hæredum, & successorum quorumcumque animæ salute, preces Deo Optimo Maximo offerre, & pro defunctis Psalmum, De profundis, cum Oratione funebre recitare, necnon tabellam, in qua huius Operis, & dicti D. Reuerendissimi D. Fundatoris expressa mentio fiat in loco de facili inspicendo, sub ornatis verbis, dicto Reuerendissimo D. Fundatori bene visis, retinere debeant.

Puellæ autem in Monasterio prædictum pro tempore ingredi volentes, non recipiantur, nisi prius earum singulis, vltra congruam supellectilem, eleemosynam scutorum ducentorum monetæ ad minus assignetur, in actu assignationis illius deponenda, in Sacro Monte Pietatis Almæ Urbis, vsque ad emissam professionem puellæ in dies recepto eroganda, prout erogari statuit; deinceps emissa professione in emptionem tot locorum montium non vacabilium, sub nomine, ac ad fauorem Monasterij prædicti, quorum locorum montium acquirendorum ex eleemosynis introducendorum Monialium alienationem quamcumque, etiam alienationis vocabulo latissimè sumpto, expressè prohibuit, donec, & quousque locorum numerus aded auctus fuerit, vt cum eorum pretio aliquis ager, siue prædium notabilis valoris in territorio N. aut ab eo parum distante, præuia licentia Ordinarij loci, ac Officialium pro tempore dicti Monasterij, sub nomine, ac ad fauorem, vsuq; & proprietatem Monasterij præfati, acquiri valeat, sub expressa prohibitione alienationis illius, & familia inuestimenta semper, ac toties quoties fieri possint, quando adierit tantus locorum montium numerus, vt ex eorum pretio notabilis acquisitio vnitorum bonorum stabilium de licentia, vt supra fieri possit.

Insuper Fundator præfatus noluit, atque inuiolabiliter statuit, quòd sibi, quem Deus ad Nestoreos annos peruenire permittat, & successiuè eius hæredibus, & successoribus quibuscumque in perpetuum, & in infinitum liceat sex velatas puellas, ac binas seruietes, in bona tamen corporis, & mentis valetudine constitutas, ac deformitate, siue notabili defectu carentes in dictum Monasterium, absque alia eleemosyna, sed tantummodo cum sola pro cuiusque earum

vsu, congrua, & consueta suppellectili, etiam in principio ingressus aliarum in primo anno recipendarum introducere, ac alias in cuiusque earum locum pro obitu, siue alias vacan. modo quo supra, sufficere, & subrogare; ita vt in dicto Monasterio semper, in perpetuum, & in infinitum Moniales sex velatæ, ac bonæ seruientes à Fundatore, & successiuè ab eius hæredibus, & successoribus quibuscumque per lineam masculinam electæ, ac nominatæ, modo quo supra, vitam ducere, et degere debeant, quibus eligendis, et nominandis puellis præferre debeant semper, ac toties quoties nominatio, et electio fiet, perpetuis futuris temporibus puellæ quouis modo, et gradu actinentes Fundatori, ac eius hæredibus, & successoribus quibuscumque.

Propterea, vt Monasterium præfatum, illiusque personæ, sub certis Regulis, & Constitutionibus rectè, feliciter, ac prosperè in spiritualibus dirigantur, ac gubernentur, ipsi Reuerendissimo Domino N. omnimoda cura spectet, et pertineat Abbatissæ, et Monialibus pro tempore Monasterij præfati de idoneo Cappellano, necnon Confessore providere, qui in Ecclesia, siue Cappella dicti Monasterij missas, aliaque Diuina Officia celebret, ac illis in diuinis deseruiat, ipsamque Abbatissam, & Moniales, ac earum singulas in suis confessionibus audire, et à quibusuis peccatis, ac delictis, de quibus corde contritæ, & ore confessæ fuerint, quoties oportuerit, iniuncta eis, pro modo culpæ, poenitentia saluari, absoluerit; illisque Sacramenta Ecclesiastica administrare valeat, ac de verbi Dei Concionatore idoneo providere; necnon quæcumque Statuta, Ordines, Capitula, et Decreta eiusdem Monasterij, illiusque personarum curam, regimen, ac Monialium prædictarum receptionem, admissionem, ætatem, qualitates, victum, ac vestimentum, instructionem, directionem, & disciplinam, ac modum, et formam Officiorum Dinorum, Precum, Orationum, & aliorum Suffragiorum recitandi, concernentia, ac alia vtilia, et necessaria, licita, tamen, et honesta, Sacrisque Canonibus, & Concilij Tridentini Decretis non contraria, ab ipso Reuerendissimo Domino N. Antistite, pro tempore examinanda, et ap-

probanda, facere, edere, ac quoties pro rerum, ac temporum qualitate, siue alias expediens videbitur mutare, corrigere, moderari, reformare, ac alia etiam ex integro concedere.

Insuper ad prouidendum regimini, & gubernio dicti Monasterij, et eius temporalium bonorum enixè rogauit dominos sodales venerabilis sodalitatæ Sancti Ioannis de vt dignentur tres ex ipsis sodalibus vitæ, morumque probitate, ac rerum gerendarum experientia probatos, de triennio in triennium eligere, et deputare, cum facultate quæcumque bona proprietatis census, redditus, iura, obventiones, & emolumenta, tam ab ipso Reuerendissimo D. Fundatore, quàm ab alijs quibuscumque in perpetuum, ac simul, vel successiuè pro augmento bonorum dicti Monasterij, vt supra erecti, ac fundati, illiusque, ac eandem Abbatissæ, et Monialium pro tempore existentium, seu alicuius earum intuitu, tam ante, quàm post ingressum illorum, qualitercumque, et quomodocumque largienda, donanda, relinquenda, et eroganda, ex nunc, prout ex tunc, et è contra, postquam elargita, donata, relicta, et erogata fuerint, possessionem realem, corporalem, et actualem capiendi, intrandi, & apprehendendi, captamque, et apprehensam retinendi, et continuandi, illasque locandi, dislocandi, arrendandi, regendi, gubernandi, et administrandi, necnon fructus, redditus, proventus, iura, obventiones, et emolumenta, ex eis prouenientia, ac oblationes, et elemosynas eidem Monasterio, illisque futuris Abbatissis, et Monialibus, pro tempore quomodolibet, & qualitercumque, per quoscumque largitas, percipiendi, colligendi, leuandi, exigendi, recipiendi, et recuperandi, ac in dicti Monasterij, illiusque pro tempore existentium Abbatissæ, et Monialium communes vsus, vtilitatem, et necessitatem conuertiendi, Ministros, et Factores, Procuratores ad prædicta exequenda, ac etiam ad lites quascumque, pro tempore mouendas, agendi, defendendi, et tractandi, in quouis iudicio, & coram quibusuis Iudicibus, ac in quacumque instantia, prout in dies oportuerit, deputandi, & constituendi, ipsius Reuerendiss. D. N. Ciuitatis Episcopi licentia, minime requisita.

Quæ omnia, & singula præmissa, & infradicen. ac in præsentii instrumento contenta, & expressa, dictus Reuerendissimus D. Fundator. semper, & perpetuo rata, grata, valida, & firma habere, & tenere; ac in nullo sub quouis prætextu, iure, titulo, causa, ingenio, & quæsito colore per se, vel alium seu alios, in Iudicio, aut extra iudicium, aut indirectè contrahere, dicere, opponere, aut venire: alias vltra præmissa, etiam ad omnia damna, &c. teneri voluit. Pro quibus, &c. dictus Reuerendissimus D. Archiepiscopus seipsum, &c. bonaque, &c. ac iura, &c. in forma Camera Apostolicæ, cum clausulis, &c. citra, &c. obligavit, &c. & ita tacto pectore, more prælatorum, iuravit. Super quibus, &c.

Concessio Ecclesiæ facta per Episcopum ordinis Fratrum N.

Illustriss. & Reuerendiss. D. Hieronymus N. Dei, & Apostolicæ Sedis gratia Episcopus B. cum consensu, & voluntate RR. DD. N. Præpositi, & L. M. N. O. P. Q. & R. Canonicorum Ecclesiæ dictæ Ciuitatis capitulariter conuocatorum, & congregatorum in loco infrascripto de mandato eiusdem R. P. D. Episcopi pro infrascriptis peragendis, & pertractandis ibidem præsentium, & infrascriptis omnibus contententium asserens, & illis exponens, quod ipse D. Episcopus non semel, sed pluries fuit requisitus ex parte Prioris, & fratrum ordinis N. pro concessione infrascriptæ Ecclesiæ eis faciendæ pro constituendo conuentum dicti ordinis, super quo pluries habuit colloquium cum eisdem Præposito, & Canonicis considerantibus talè concessionem fore vtilem, & cedere in utilitate totius fidelis populi dictæ Ciuitatis E. attentis laudabilibus meritis eorumdem Prioris, & fratrum, qui cum multiplici fructu, quem in Ecclesia Dei, doctrina, sermonibus, & claris exemplis conuersationis honestæ, & laudabilis vitæ attulerunt: ideo sponte, &c. Ecclesiam sancti N. positam in dicta Ciuitate B. iuxta, &c. debitis præcedentibus solemnitatibus, tam de iure, quam consuetudine, requisitis, ac omnibus melioribus modo, &c. cum omnibus, & singulis domibus, &

casamentis ac terris, ceterisque eius iuribus spiritualibus, & temporalibus prædictis DD. Priori, & fratribus, & ordini prædicto absentibus, Ven. P. fratre P. Prouinciali in prouincia Lombardia, vna mecum notario præsentè, & pro eis legitime stipulan. & recipien. pleno iure concessit, & concedit, ipsosque Priorem, & fratres, ac ipsum ven. fratrem P. stipulantem, & recipientem, vt supra, per anuli impositionem, quem suis tenebat manibus solemniter instituit de dicta Ecclesia, iuribus, & bonis antedictis, dans, & concedens ex nunc eisdem Priori, & fratribus nunc, & qui pro tempore in ea fuerint, ipsius Ecclesiæ, iuriumq. & pertinentiarum prædictorum liberam administrationem, reseruatis tamen præfato D. Episcopo, & cuiuscumque in Ecclesia prædicta successori omnibus Ecclesiasticis iuribus, ac annuo censu libræ vnius ceræ nouæ laboratæ, quam singulis annis in Vigilia Beatæ Mariæ mensis Septembris, eidem Episcopo cuiuscumque, & successori prædicto per dictos Priorem, & fratres, qui pro tempore in dicta Ecclesia erunt, soluen. in signum subiectionis, prout idem ven. frater P. nomine dictorum prioris, & fratrum solvere promisit, & iuramentum fidelitatis in manibus ipsius D. Episcopi, quo supra, nomine, tactis scriptis, &c. præstitit, super quibus, &c.

Ex suprascripta forma poteris elicere alias formas concessionis locis hospitalis, vel alterius cuiusvis ordinis, seu religionis cum ampliori reseruatione iurium mensæ Episcopali, vel sine aliqua alia reseruatione Episcopi arbitrata, & alias mutatis mutandis, singula singulis congruè referendo, & debite adaptando.

Munus benedictionis, & consecrationis Abbatissæ.

IN Dei nomine, Amen, &c. Constituta venerabilis, & religiosa domina, Ioanna (Dei gratia) Abbatissa Monasterij sanctæ Mariæ Ciuitatis, &c. ordinis sancti Benedicti, coram Reuerendo in Christo Patre, & domino D. Ioanne, &c. Dei, & Apostolicæ Sedis gratia, Episcopi, &c. inter diuina Missarum solemnia pontificalibus vestibus induto, & existente in eius

Cathedrali Ecclesia; ad altare maius dictæ Ecclesiæ, dixit, & exposuit præfato domino Episcopo, qualiter superioribus diebus vacante Abbacia dicti Monasterij, per decessum q. Ven. D. Fraciscæ, &c. olim immediate Abbatissæ dicti Monasterij, quæ extra Romanam Curiam diem suum clausit extremum, capitulum dicti Monasterij volens prouidere de persona ad regimen dicti Monasterij, & Monialium, vnanimiter, & pari concordia, ac nemine discrepante, solemniter elegit ipsam D. Ioannam Abbatissam, & pro Abbatissa dicti Monasterij, & ad regimen, & gubernium ipsius, & monialium in eo existentium, prout de dicta electione continetur Instrumento, rogato per N. &c. quæ electio deinde confirmata fuit per præfatum D. Episcopum, prout de dicta confirmatione patet aliud publicum instrumentum manu N. notarij publici rogati, & stipulati. Propterea ad obseruationem iuris, ex debito officio ipsius D. Abbatissæ, cum instantia debita petijt à præfato D. Episcopo, quatenus de paterna benignitate dignetur, eidem D. Abbatissæ munus benedictionis impendere; seruatis debitis solemnitatibus, & ritibus in forma Ecclesiæ consueta; offerens se paratam iurare, & debiti munus fidelitatis iuramentum præstare in manibus prædicti D. Episcopi recipientis suo, & nomine Sanctissimi D. N. Papæ Clementis Papæ Octauæ, ac sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ, in forma debita; & alia dicere, & facere, ad quæ de iure tenetur. Qui D. Episcopus auditis, & intellectis superius expositis, & requisitis per præfatum D. Abbatissam, & visis instrumentis electionis, & confirmationis, de quibus supra, & visis videndis, quoniam honesta petentibus non est denegandus assensus, prædictæ requisitioni annuens auctoritate sua ordinaria principali, & prælibati Sanctissimi D. N. Papæ, qua fungitur in hac parte, & alijs omnibus meliori modo, &c. debitis præcedentibus solemnitatibus, & ritibus, etiam substantialibus, tam iuris, quam facti, de iure, vel de consuetudine in similibus opportunis, & seruata forma Ecclesiæ, munus benedictionis, vt supra petitum, eidem Ioannæ ibidem præsentis, & humiliter flexis genibus, & deuotè acceptanti, impendit, baculumq. pastorem tradidit, &

annulo digito eius, vt moris est, ipsam subharrauit, quo facto, præfata D. Ioanna Abbatissa, delato prius eidem iuramento, per præfatum D. Episcopum, & ab ea manibus corporaliter tactis scripturis sacrosanctis, iurauit, & iurat in manibus præfati D. Episcopi stipulantis, & recipientis suo nomine, ac prælibati Sanctissimi D. N. Papæ, & S. R. E. ac præstitit, & præstat debitum fidelitatis solitum iuramentum, in forma solita, & consueta, à iure requisita. Et de prædictis omnibus prædictus D. Episcopus mandauit mihi notario: ipsa autem domina Abbatissa rogauit me notarium, vt vnum, vel plura publicum, seu publicam conficerem instrumenta, præsentibus ibidem discretis viris D. N. & N. testibus, &c.

Forma impositionis primi lapidis fundamenti Ecclesiæ, vel Hospitalis per Episcopum.

IN Dei nomine Amen, &c. Reuerendissimus D. in Christo Pater dominus N. Dei, & Apostolicæ Sedis gratia Episcopus, &c. exiſteas in quodam petio terræ domini N. posita, &c. in quo dictus N. intendit ædificari facere de nouo Ecclesiam, seu Oratorium, vel Hospitalē, prout fuerit, &c. sub vocabulo Beatæ Mariæ, & vnū altare erigi in dicta Ecclesia; altante fidelium copiosa multitudine, pontificalibus vestibus indutus, cum asperſione aquæ benedictæ, & incenso, interuenientibus quibuscumque solemnitatibus, & ritibus opportunis, & ipsis obseruatis, Christi nomine inuocato, ad honorem Dei, & Beatæ Mariæ Virginis, in nomine S. Saluatoris, curiam finxit, & primum lapidem in fundamento ipsius Ecclesiæ, & altaris prædicti posuit. In cuius rei testimonium, dictus D. Episcopus mandauit mihi notario, & dictus N. rogauit me notarium, vt de prædictis conficerem instrumentum, præsentibus ibidem discretis viris DD. N. & N. testibus, &c.

Forma consecrationis Ecclesiæ, & Altaris.

IN Dei nomine Amen, &c. Reuerendissimus in Christo Pater D. N. Dei, & Apo-

& Apostolicæ Sedis gratia, Episcopus, &c. existens in Ecclesia sancti Petri, &c. pontificalibus vestibus indutus, attendens, & considerans, quod non locus hominem, sed homo locum bonis operibus sanctificare consuevit, instante etiam, & requirente R. D. Presbytero Laurentio, &c. Rectore dictæ Ecclesiæ, ad laudem, & gloriam, & honorem summi, & omnipotentis Dei, beatæ, & gloriosæ Virginis Mariæ matris eius, necnon bæati Petri Apostoli, sub cuius vocabulo fundata fuit dicta Ecclesia, & eorum suffragio misericorditer implorato, omnibus melioribus modo, &c. interuenientibus quibuscumque solemnitatibus tam iuris, quam facti, etiam substantialibus in similibus opportunis, de iure, & consuetudine, cum asperzione aque benedictæ, & incenso, & sacræ vñctionis impræssione, dictam Ecclesiam sancti Petri, &c. & altare maius in ea existens consecrandam, dedicandam, ac consecrandum, & dedicandum duxit, illam, ac illud consecrauit, & dedicauit, seruatis in his debitis solemnitatibus, & ritibus, iuxta constitutiones, & formam sanctæ matris Ecclesiæ. In cuius rei testimonium prædictus D. Episcopus mandauit mihi notario, & dictus presbyter Laurentius Rector prædictus rogauit me notarium, &c. vt supra. Et eadem modus seruetur in consecratione altaris, apponendo, in qua parte Ecclesiæ sit situm; & alijs mutatis mutandis, &c.

Forma electionis Abbatissæ, facta per Capitulum Monasterij.

IN Dei nomine, Amen, &c. Conuocato, & congregato Capitulo Monasterij S. Lucæ ciuitatis, &c. ordinis S. Benedicti, pro infrascripta peragenda electione, in loco infrascripto, vbi pro negotijs dicti Monasterij conuocari consuevit, sono campanellæ, vt moris est: de mandato fororis Chatherinæ, &c. senioris Monialis, & priorissæ dicti Monasterij; in quo quidem Capitulo interfuerunt ipsa D. Catharina, necnon D. F. G. D. omnes Moniales professæ dicti Monasterij, asserentes se esse maiorem, & saniores partem dicti Capituli, & quod in dicto monasterio non extat alia monialis, quæ ad infrascripta

possit, vel debeatur commode euocari: prædictæ Ven. Priorissæ dixit, & exposuit eisdem DD. Monialibus, Capitulariter congregatis; quod q. Francisca olim immediatè, Dei gratia, Abbatissa dicti Monasterij, prout Deo placuit, vita occubuit, prout eis notum est; & quia non expedit, ipsum Monasterium Abbatissæ regimine destitutum, remanere, ne defectu pastoris, Domini gregem lupus rapax inuadat, aut viuata Ecclesia aliquod patiatur detrimentum: institit igitur dicta D. Priorissa, ibidem in dicto Capitulo, cum præfatis DD. Monialibus, vt ad electionem nouæ Abbatissæ deuenirent; & eidem Monasterio de idonea, & vtili persona, per quam circumspicere regi, & salubriter dirigi valeant, prouiderent, & dixit, & exposuit D. Ioanna, &c. monialis dicti Monasterij, quæ hætenus se legalitèr, & honestissimè gessit in dicto Monasterio: & cuius vita, moreq. probatissimi noti sunt ipsis omnibus DD. Monialibus, & Capitulo; sibi videtur quod si eligatur in Abbatissam dicti Monasterij, erit vtilis dicto Monasterio, ac habilis, & idonea illius regimini, attenta eius laudabili vita, & moribus, ac sufficientia, & integritate ipsius, morumq. spiritualium experientia, & prouidentia, & temporalium circumspicte, & propterea cum instantia petijt ab ipsis DD. Monialibus, & Capitulo, quatenus in præmissis votum suum explicare velint; & eis placeat, ad electionem dictæ dominæ Ioannæ deuenire: vel aliam quam aptiorem cognouerint, ad regimen dicti monasterij. Quæ moniales, auditis præpositis per dictam Priorissam responderunt, & dixerunt, quod post decessum dictæ olim Abbatissæ pluries tractarunt, & colloquium infirmul habuerunt, de, & super præmissis, & habito diligenti tractatu arbitratae sunt, & arbitrantur, quod dicta domina Ioanna, accedentibus eius virtutibus, & benemeritis erit sufficiens, & idonea ad regimen dicti Monasterij, & personarum ipsius Monialium. Et propterea, ad euitandas quascunque rixas, seu præiudicia, quæ forte subori possent, ex diuturna vacatione dicti Abbatissatus, decreuerunt ad electionem nouæ Abbatissæ deuenire. Vnde ibidem prædictæ dominæ Priorissæ, & Moniales capitulariter, vt supra congregatae, præcedentibus

ribus inter eas pluribus tractatibus; & colloquijs, habitoque nunc diligenti scrutinio, accedente sancti Spiritus gratia, ipsius, & gloriose Virginis Mariæ, ac beatæ Lucie, sub cuius vocabulo dictum Monasterium fundatum est, nominibus, & suffragio inuocatis, vnanimiter, & concorditer, ac viua voce, sponte, &c. omnibus meliori modo, &c. interuenientibus quibuscumque solemnitatibus etiam substantialibus, tam iuris, quam facti, in similibus opportunis, & tam de iure, quam de consuetudine requisitis; solemniter, & legitime elegerunt, & eligunt dictam dominam Ioannam monialem, in Abbatissam dicti Monasterij, ibidem presentem, & humiliter, ac deuote electionem ipsam acceptantem, & suscipientem. Quo facto præfata domina Priorissa, vna cum eis, Te Deum laudamus, more solito, cum cordis iubilo decantando, & pulsatione campanarum accedente, dictam D. Ioannam Abbatissam introduxit in Ecclesiam dicti Monasterij, & ipsam posuit, & induxit in tenuta, & possessione, seu quasi dicti Abbatissatus, per pannos, & cornu altaris dicte Ecclesie, & funes campanæ eiusdem, assignando itallum, seu solitam sedem in Choro, & locum in Capitulo dicti Monasterij; & alia dicendo, & faciendo, quæ in similibus fieri consueuerunt, & requiruntur, in signum veræ tenuræ, & corporalis possessionis dicti Abbatissatus, iuriumq. & pertinentiarum suarum spiritualium, & temporalium. Et de prædictis præfata D. Abbatissa, & ipsæ Moniales rogauerunt me notarium, vt inde publicum conficiam instrumentum. Actum, &c. præsentibus N. & N. testibus, &c.

Instrumentum ingressus mulieris ad ordinem Monachatus.

IN Dei nomine Amen, &c. In meis, &c. personaliter constitutæ venerabiles, et religiose mulieres DD. B. Abbatissa Monasterij N. soror M. & N. N. N. & M. sorores, &c. Moniales dicti Monasterij capitulariter congregatæ in dicto Monasterio, ad sonum campanellæ, vt moris est ipsarum, pro his, & alijs dicti Monasterij pertractandis negocijs; presente Agatha filia P. ætatis, vt ipsa Agatha, vna cum P. eius patre ibidem præfente, asseruerunt 16

annorum completorum perente, & supplicante, cum consensu & auctoritate dicti P. patris sui, & legitimi administratoris præsentis, & auctoritatem eidem præstantis, ad omnia, & singula infra scripta, omnibus suasionem, & violentiam cessantibus; receperunt ipsam Agatham in moniale, & sororem dicti eorum Monasterij, eamq. cætui aggregauerunt; quæ Agatha non vi, dolo malo, vel metu, aut suasionem aliqua ducta, seu circumtenta, sed sponte, &c. eleuatis, iunctisque manibus, dedicauit se Monasterio supradicto, quam Agatham prædicta D. Abbatissa cum consensu, & voluntate supradictarum Monialium, recepit ipsam Agatham, ducendo ante altare Ecclesie dicti Monasterij, decantato hymno sancti Spiritus, scilicet. Veni creator Spiritus; & ipsius gratia humiliter inuocata, dicta D. Abbatissa ipsam expoliavit vestes sæculares (quibus erat induta) stantem genibus flexis ante dictum altare, & induit eam vestimenta monachalia, & solitum habitum Monasterij supradicti, promittens ei, cum consensu Monialium humilem victum, & vestitum, dum ad seruitia, & in habitu monachali perseverabit; & è conuerso idem D. P. pater dicte Agathæ dedit, & exbursauit in proprijs manibus dicte dominæ Abbatissæ, ibidem præsentis, & recipientis, cum consensu dictarum Monialium, pro elemosyna, & dote dicti Monasterij, & ipsius Agathæ, summâ scutorum N. quæ in mei notarij, & testium infra scriptorum præsentia habuit, & recepit in prompta, & numerata pecunia, in tot paulis, & testonibus Papalibus, de quibus se bene contentam vocauit, exceptioni, &c. ad maiorem cautelam renunciauit, quietauitq. &c. per pactum, &c. quæ omnia, &c. alias, &c. Pro quibus, &c.

Renunciatio bonorum cum decreto Iudicis.

Coram magnifico, & Eximio I. V. D. Curie Capitolij, & in Rom. Cur. Iudice ordinario, sedenti pro tribunali, super quadam sede lignea; quam ad actum infra scriptum peragendum tantum, pro suis idoneis loco, & tribunali elegit, & deputauit, ac in mei, &c. præsentia personaliter constituta.

Nob.

Nob. & honesta puella domina B. filia bo. me. N. & C. quæ scuti dicto D. Iudici exposuit per organum mei notarij, sancti Spiritus inspiratione ducta, vult & intendit vitam sanctimoniam ducere, in Ven. Monasterio sancti Laurentij in pane, & perna, & inibi professionem emittere, & Altissimo perpetuò famulari, cum dote scutorum quingentorum monetæ de iul. decem pro scuto, & cum acconcio, seu bonis mobilibus scutorum centum quinquaginta similibus; quæ dos est ex maioribus; quæ hucusque dicto Monasterio dari sit solita. Volens, ante dictæ religionis ingressum, de bonis, & iuribus, quæ sibi quomodolibet obuenire possent, disponere, vt humanarum rerum iuribus omninò libera Deo optimo maximo feruentiori, & quietiori animo inferuire valeat. Spontè, &c. omni meliori modo, &c. cum interuentu, præsentia, & consensu magnificorum DD.

eius præsentium, & auctorizantium, & cum iuramento tactis, &c. affirmantium, in his nullum habere interesse, & ea non tendere in præiudicium ipsius dominæ Iuliæ omnia, & singula bona auita, paterna, & materna, & alia quæcumque ad ipsam, etiam ratione supplementi legitimæ, vel trebellianicæ, & alias quomodolibet, et alio quouis titulo, causa, ratione, & successione, nunc, & pro tempore spectantia, & pertinentia, etiam si speciali nota digna essent, & in generalitate minimè comprehenderentur, ac omnia, & singula iura, & actiones sibi super dictis bonis quomodolibet, et qualitercumque competentia, & competentes, cõpetitura, & competituræ cessit, renunciavit, & refutauit; ac irreuocabiliter, & interuiuos donauit, et titulo puræ, & perfectæ donationis concessit, et tradidit.

Magnifico Domino N. eius germano fratri, cui magnifici DD. B. C. F. communes fratres pro agnationis conseruatione, & nob. N. familiæ decore, omnia eorum bona irreuocabiliter donauerunt, præsentia, et stipulanti pro se, & eius hæredibus, & successoribus quibuscumque. Ad habendum, &c. Ponens, &c. nullo iure, &c. Constituens, &c. dans licentiam, &c. & donec, &c.

Et hanc cessionem, renunciationem, re-

futationem, & donationem, ac omnia, & singula in hoc instrumento contenta, dicta D. Iulia, cum dictis consensu, & auctoritate fecit, & facere declarauit, dicto D. N. vt supra præsentia, &c. quia dixit, & affirmavit, se à dicto D. N. eius fratre decenter, et competenter fuisse dotatam; in dictis scutis quingentis, & pro acconcio, & bonis mobilibus in dictis scuris centum quinquaginta monetæ de iul. decem pro scuto; & quia sic sibi de bonis, & iuribus prædictis liberè, & liberaliter benefacere placuit, & placet. Promittens huiusmodi cessionem, renunciationem, refutationem, & donationem, tamquam bonas, & benefactas, perpetuò, seu rare ratas, &c. & in nullo contrafacere, &c. easdem minimè reuocare, & reuocari facere, quouis prætextu, & causa, etiam in corpore iuris clausa; renunciando desuper cum iuramento, quod tactis, &c. præstitit ad dicti D. Iudicis certiorationem beneficio l. 1. l. si C. de reuo. dona. ben. Sen. conf. Vell. auth. si qua mul. l. Iul. de fun. dot. statutis almæ Urbis, & illorum nouis reformationibus, beneficio restitutionis in integrum ex quouis capite resultanti, & competenti, cæteri q. &c. Et pro maiori huius cessionis, & donationis roboris firmitate, ead. D. Iulia cum dictis consensu, & auctoritate consensit illius insinuationi coram quouis Ro. Cu. Iudice competente facienda; & ad illa insinuan. & in actis publicis redigen. & redigi facien. constituit eius procuratorem, vt in rem propriam D.

cum potestate substituen. & alijs facultatibus opportunis.

Pro quibus, &c. ita obseruandis dicta D. Iulia, cum dictis consensu, & auctoritate obligauit se, & bona, & iura in forma Cameræ Apostolicæ, cum clausulis citra, &c. renunciando, &c. iuravit, &c. Et prædictus magnificus D. Index, vt supra pro tribunali sedens, visis, & intellectis prædictis, & causa cognita, & diligenter inspecta, in, & super eisdem tamquam ritè, rectè, & legitimè gestis, suam, & sui officij, quo fungitur, auctoritatem ordinariam, & iudicariam pariter, & decretum interponen. duxit, & solemniter interposuit, omni meliori modo, &c. suppletis, &c. super quibus, &c. actum Romæ in

præsentibus ibidem N. & N. quia

quia vna cum dicta D.B. proprijs manibus subscriperunt, testibus, &c.

cum, seu publica traderem, & conficerem Instrumenta. Cum septem testibus, et me notario, etc.

De Testamentis, & Codicillis.

Cap. VI.

De Testamentorum Clausulis.

PER præfens publicum instrumentum, quod dicitur in scriptis, pateat cunctis euidenter, & sit notum, quod Anno, &c. D. N. sanus diuina fauente clementia mente, corpore, sensu, & intellectu, considerans futuræ mortis euentum, & instabilem huius vitæ nostræ cursum prospiciens, certum esse omnibus moriendum, incertum autem vbi, & quando, & quoniam timeret (vt asseruit) ne forsan ab hac luce ipsum ab intestato decedere contingat, & ob id inter eius posteros aliqua lis, & differentia exoritur, aut exoriri possit, dum sibi bona animi, corporisq. valetudo superest, tamquam verus, & fidelis Catholicus animæ suæ saluti consulere, rebusq. & bonis suis sibi à Deo collatis, vt decet providere, & ordinare volens, quoddam nuncupatum in scriptis testamentum clausum, & sigillatum inferius scriptum, & annotatum mihi notario infrascripto tradidit, & consignauit; Rogans, & requirens me eundem notarium infrascriptum, vt instrumentum prædictum recipere, illudq. in meis scrineis, & capis inter alias meas notas, & scripturas publicas fideliter custodirem, & nulli personæ; nisi de suo expresso consensu, & voluntate, seu post eius obitum, nisi ipso prius, coram Iudice ordinario competente, ad instantiam interesse habentium, & citatis sua interesse putantibus, seruatisq. solemnitatibus de iure requisitis exhibito, & producto, aperto vllatenus traderem, aut exhiberem, aut aliquam fidem, seu instrumentum de eo darem, & infrascriptos ibidem astantes, vt sese prædicto testamento clauso suis nominibus subscriberent, illudq. etiam proprijs sigillis subscriberent, & testes huius rei rogauit. Super quibus omnibus, & singulis idem testator per me notarium infrascriptum seruatis præmissis, ac suis loco, & tempore congruis vnum, vel plura publi-

Testamentum in scriptis.

IN nomine Sanctæ, et indiuiduæ Trinitatis, Patris, et Filij, et Spiritus sancti, Amen. Ego Antonius Massa Romanus Ciuis de Galleffo, quod est in Faliscis, Oppido oriundus: quoniam ridiculam semper existimaui illorum superstitionem, qui mali ominis esse putant, sanonem quempiam, et valente corpore hominem facere testamentum, quia potius omnibus nobis viuendum esse arbitror ita, vt singulis momentis morituris; præcipiente Salvatore nostro, vt vigilemus, quia nescimus, quando dominus domus veniet sero, an media nocte, mane, an galli cantu, ne cum repente venerit, inueniat nos dormientes. Vt sic omni tempore, videatur conueniens esse genus illud Testamentorum, quod antiqui prociunctum appellabant, eoque utebantur in prælium exituri, quasi incerti, an redituri essent; Idcirco post eas, quas pro animæ salute, domini implorato præsidio, conabor præsto, ac paratas mihi esse cautiones: hoc quoque de his, quæ fortunæ appellantur, bonis paratum esse volo mentis, voluntatisque meæ testimonium. Primum itaque, Leliæ, & Tarquinia natis, & alijs forsan nascituris filiabus meis relinquo aurea, quæ scuta appellantur vulgo, mille, & ducenta, pro qualibet earum, dum nuptæ ad maritos ibunt, & cedant pro singularum dotibus, & pro ijs, quæ vulgariter dicuntur, Acconcia: sed si contingat eas, & quamlibet earum religionem profiteri, nec nubere velle, in eum casum, relinquo vnicuique earum scuta similia, quadringenta, quantitas ea est, pro victu religiois femina plus satis, soluenda sibi, dum professionem facient. Et in summis prædictis ipsas filias meas, respectiue, hæredes instituo. Ita quod plus vllò vnquam tempore de bonis meis petere non possint. In reliquis vero vniuersis, & singulis bonis, actionibus, & iuribus quibuscumque ad me spectant, & spectaturis, vniuersales mihi hæredes, instituo Angelum, cognomento Thadæum, & Pacificum, cogno-

gnomento Matthæum, natos, & quoscumque alios forsan nascituros masculos legitimos, & naturales filios meos æquis portionibus: & si contingat aliquam, seu aliquas, ex filiabus meis feminis prædictis in pupillari ætate, vel postea quando cumque sine filijs legitimis, & naturalibus, ex legitimo matrimonio procreatis, qui supersint, aut alijs descendentes, mori, sic morienti, seu morientibus substituo vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum, æquis portionibus, filios meos masculos, tunc extantes, ac defunctorum filios, nepotes, & descendentes, dando cuiuslibet defuncti filijs, nepotibus, & descendentes vnã tantummodo portionem, quam ipse defunctus habiturus esset, si viueret, ita vt, dictæ sic morientes filiarum non possint ex sibi superius relictis detrahere vllam quartam, neque falcidiam, neque trebellianicam, quarum quartarum detractionem, bene certus de facultatibus meis, fieri omnino veto; sed omnia integra masculis, ac eorum liberis posterisue debeant restituere; quia desiderio conseruare agnationem, & nomen familiarum mearum, quæ ex successione masculorum, & substantia fortunæ potissimum conseruantur. Et similiter si contingat mori, vel deficere ex ipsis filijs meis masculis vnum, vel plures, non superstitibus sibi filijs, aut filijs descendentes masculis, legitimis, & naturalibus; ex legitimo matrimonio natis, non autem post natiuitatem, quoquo modo legitimatis, tales enim aliter, qui legitimo constante matrimonio natos, parentum videlicet incontinentiæ, turbidinisq; testimonia in hac mea successione agnoscere nolo. sic morienti, seu morientibus substituo vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum superuientes tunc filios meos masculos, & defunctorum liberos & masculos; Ita quod omnes cuiuslibet defuncti liberi vna portione, loco videlicet sui parentis fruantur. istis autem, sic morientibus prohibeo omnem penitus falcidiæ, trebellianicæq; detractionem: quoniam, vt dixi, omnia integra seruari volo, superuientibus masculis. Cetera huius mei Testamenti, quod esse volo nuncupatiuum, & sine scriptis, ordino, & dispono, secundum quod in sequentibus

huius folij duabus paginis, eadem manu descriptis, contineatur, quas folio consutas, & meo sigillo signatas occlusi. Volens nihilo minus, vt per quemcumque etiam nulla seruata solemnitate, me mortuo possint aperiri. Immo, & si ante apertæ fuisse reperirentur nolle propterea de contentis in eis, illarumq; fidei quicquam diminui, &c. si vero (vt serunt humani casus) contingant omnes filios recedere, & eorum prolem masculinam, extante prole ipsorum femineæ: tunc si supererunt filiarum mearum vna, vel plures, illarum, si voluerint, communicatis dotibus earum, succedant cum dictis, quæ ex masculis extabunt feminis insimul, omnes pro virilibus partibus, & vt dici solet, in capita; alioquin femineæ quoque prole deficiente masculorum, in vniuersum succedant feminarum filiarum, & earum proles in stirpes. Præterea dictis meis filijs, & hæredibus, & descendentes, & cuiuslibet eorum, in perpetuum prohibeo, atque interdico omnem, & quamcumque alienationem, vocabulo alienationis etiam largissime sumpto bonorum meorum immobilium, seu illorum partis, aut censuum perpetuorum, quos habeo, & hoc itidem facio, vt bona ipsa remaneant in familia, & per ea familiarum nomen sustineatur, & si aliqui ex eis, vel simul omnes, circa hoc contra fecerint, volo tales præsumptas alienationes esse irritas, & inualidas, & quia nonnullos habeo perpetuos annuos census, empros cum pacto facultatis redimendi, si vero contingat illos, aut aliquem ex eis redimi, volo, quod pecuniarum præij restituenti couertantur in emptiones bonorum stabilium, quæ surrogentur in locum dictorum censuum, & sit in omnibus, & per omnia subiecta, et comprehensa sub hac mea dispositione, &c. Testatis autem, & defensores familiarum mearum rogo, vt dignentur esse, &c. Executores vero mearum voluntati, esse volo, & vt esse velint, rogo egregios, &c. Quibus, & eorum cuiuslibet facultatem, & omnem potestatem, talibus executoribus tam de iure competentem, quam de usu tribui solitam. Et hoc esse dico, et volo meum Testamentum, & vltimam voluntatem, quod, & quam valere volo, iure nuncupatiui testamenti, quod dicitur sine scriptis, & si forsan, iure

testamenti, quamlibet ob causam, non valeret, volo valere iure codicillorum, vel donationis causa mortis, & cuiuscumque alterius vltimæ voluntatis, & iuris, quo, qua, & quibus melius, & validius subsistere, & valere poterit. Sepulchri, et exequiarum pompam, quia superuacaneam esse duco, eius mihi nulla est cura, tantum opto, vt corpus in sacro loco humetur, atque vt Christiano ritu id fiat, descripsi autem huius testamenti, duo exempla, vt vnum sit penes me: alterum loco notulæ, seu prothocolli per notarium conseruetur. Actum, etc. præsentibus testibus, etc. ad præmissa per præfarum testatorem vocatis, rogatis, et habitis. Et ego Petrus, etc. Ideo præfens Instrumentum subscripsi.

Non poterit de huius mei testamenti validitate dubitari, propterea quod has duas paginas oclusas noluerim coram testibus legi, cum satis sit, lectam esse hæredum institutionem, et ea, quæ sint in prima pagina l. iubemus, et l. hac consultiſſima, §. per nuncupationem, C. de testamento l. Hæredes palam, ff. eo. et instit. eo. §. si. nam cetera, quin sufficiat nuncupari per relationem ad aliud, nemo dubitat, l. si ita scripsero ff. de condi. et demonstr. l. quem hæredi de reb. dub. et ibi Doct. Quinimo etiam ipsam hæredis institutionem, per relationem ad aliud certum, valere communis est opinio, quæ feruatur, vt dicit Paul. Castr. in d. l. hæredes, et in d. §. per nuncupationem, vbi est comm. et Alex. cons. 376. col. 2. et 3. lib. 5. et Soci in d. l. si ita scripsero, et Afflictus dec. Neab. 143. in fin. et late Card. Paris. cons. 19. lib. 3. Non potest autem, certior esse relatio, quam hæc per me facta descripta mea manu in eodem folio. Clementiæ autem Vxori simili modo, siue supersint filij, siue non, volo restitui ducatos de carlenis 1300. quos habui ab ea nomine dotis, et quia portauit secum etiam capsas, cum acconcio subnominato, valoris ducentorum similium ducatorum, et de rebus tunc pro acconcio computatis partem, et paucissimæ sunt vsu suo consumptæ, reliquæ in manu sua extat, qualescumque sint, pro eo, quod attulit, præcio, sibi habeat. Ita quod dicti acconciij causa quicquam amplius pe-

tere non possit, lego & propterea sibi, & concedo omnes vestes, causa sua pararas, & annulos, & annulos, & annulos, tam per me, quam per consanguineos, & amicos meos olim sibi oblatos, & pecunias ad summam quingentorum scutorum, ex illarum, illorumque venditorum, & venditarum pretio, redactas, &c.

Forma aperitionis testamēti in scriptis, latius, quam diximus extensa.

Coram magnifico D. N. hon. Gubernatore Terræ, &c. pro tribunali sedente, &c. meq. notario, & testibus infrascriptis, comparuit D. A. filius q. B. de dicta Terra asferens, & exponens: quod nuper de præsentis mensis Martij, supra dictus B. pater suus diem vitæ suæ clausit extremum inuento suo vltimo ab eo condito in scriptis testamento, clauso, & sigillato, subscripto manu ipsius B. & etiam subscriptionibus, & sigillis, vt in eo apparet, D. E. F. G. H. I. & K. de dicta Terra habentibus caracteres, in cera rubea impressos: in quo quidem testamento verifimiliter credit se ipsum A. esse institutum hæredem, cum ipse B. fuerit pater legitimus, & naturalis ipsius exponētis, & priusquam immisceat se hæreditati paternæ, velle scire commodat, & onera hæreditatis prædictæ. Vnde petit a dicto D. Gubernatore, & iudice ordinario, vt supra pro tribunali sedente, dictum testamentum aperiri mandari, ipsumq. sic apertum, in publicam formam per me notarium redigi, ad ipsius interesse, seu aliorum hæredū, de quibus in dicto testamento. Quare idem Gubernator, vt supra pro tribunali sedens, petitioni ipsius A. tamquam iustæ annæen. præcipue, quæ iuri, & æquitati conuenit, vltimas defunctorum voluntatis patefieri, ideo recepto in ipsius manibus supradicto testamento, sic clauso, & sigillato; quod testamentum hoc modo clausum, & ligatum erat, scilicet superior pars cartæ erat plicata cum inferiori parte, & in parte inferiori erat subscriptio prima testatoris, quæ apparebat extra plicaturam, quæ sic dicit, Ego B. fateor istud esse vltimum meum testamentum, & manu propria subscripsi, alias Ego N. &c. de mandato dicti B. me subscripsi,

scripsi, & sigillum meum in quadam cordula linea per impressionem in cera rubea apposui. Deinde in eadem parte inferiori dictæ cartæ erant tres subscriptiones, cum tribus sigillis in cordulis lineis, in cera rubea impressis. Ego E. testis rogatus interfui, & me subscripsi, & in hac cordula linea meum sigillum per impressionem in cera rubea apposui. Ego E. testis rogatus interfui, & me subscripsi, & in hac cordula linea meum sigillum per impressionem in cera rubea apposui. Ego testis rogatus interfui, & me subscripsi, & in hac cordula linea meum sigillum per impressionem in cera rubea apposui. Item in alio latere erant quatuor aliæ subscriptiones, quæ singulatim explicentur, vt supra, subinde dicatur, quos testes præfatus D. Gubernator ad eius Curiam euocari iussit, & fecit, quibus & vnicuique ipsorum delato iuramento, vnus successiue post alterum, examinatus, attestari fuerunt, se interfuisse dicto testamento, eorumque subscriptiones, signa, & sigilla recognouisse: verum nesciunt quid intus in eo contineatur. Quibus examinatis, idem D. Gubernator aperiri mandauit dictum testamentum, cuius tenor talis est, videlicet. In nomine Domini, &c. Quare rogatu supradicti A. filij dicti quondam B. exponentis ad futuram rei memoriam, & ad ipsius A. hæredis dicti B. ac omnium legatariorum nominato in dicto testamento, omniumque aliorum, quorum interest, & interesse poterit in futurum certitudinam, & cautelam; prædictum testamentum redigi fecit, & mandauit per me Notarium in publicam, & authenticam formam; & suam in præmissis interposuit auctoritatem, & decretum, omni meliori modo, &c. Actum, &c. præsentibus N. & N. testibus, &c.

De contractibus Cambij, & Societatum.

Cap. VII.

Forma obligationis Cambij.

DN. fatetur habuisse ad cambium à magnificis Dominis B. & D. mercatoribus Romæ negotiantibus, ducatos centum auri Cameræ veteris valoris, quos soluere, seu solui facere promisit, in oppi-

do de Madrid. D. A. prædictorum mercatorum correspondenti, ad rationem quingentorum marauelinorum monetæ illarum, partium, pro singulo ducato, infra duos menses proximos; & infra alios duos immediatè sequentes menses, certificare mercatores ipsos in Curia, de solutione huiusmodi in partibus facta, alias nisi infra dicta tempora fuerit facta solutio, & successiue certificatio, soluere promisit hic Romæ eisdem mercatoribus absentibus, me Notario, &c. vna cum cambijs, & interesse per D. Iudicem taxandis, & liquidandis, liberè, &c. Pro quibus, &c.

Forma alterius obligationis Cambij.

Magnificus, & Excellens D. Venturinus de Venturinis, Balneoregiensis Ciuis I. V. D. in Roman Cur. caufarum Patronus, spontè, &c. Ac omnibus melioribus modo, &c. Coram testibus, & me Notario, &c. Habuit, & recepit in contantum in prompta, & numerata pecunia argentea papali, videlicet in tot iulijs, & testonibus, scuta mille auri in auro, boni auri, & iusti ponderis ab Illustr. D. Tyberio Ceulo, & pro eo à magnifico D. Francisco, de Christopharis Ciuie Balneoregiensis dicti D. Tyberij Capserio præsentè, & realiter solente, quæ dictus D. Venturinus ad se traxit, & tracta totidem esse dixit, & affirmavit, de quibus scut. 1000. auri in auro se contentum, ac sibi integrè satisfactum esse vocauit, exceptioni, &c. Ad maiorem cautelam renunciauit, & dictum D. Tyberium absentem dicto D. Francisco præsentè, & vna mecum Notario, &c. Stipulante quietauit, &c. Per pactum, &c. Quæ scuta mille restituere promisit in simili specie dicto D. Tyberio absentè eadem, qua supra, stipulatione interveniente, hinc ad quatuor menses ab hodie incipiendos, & vt sequitur finiendos, hic Romæ liberè, &c. Quoniam verò dictus est solitus exercere, & traficare suas pecunias, nec otiosas retinere, & ex trafico debitum, & consuetum vile percipere. Ne igitur inter ea damnum patiatur idem D. Venturinus consensit, & expressè voluit, quod ipsi D. Tyberio liceat propria auctoritate, & absque alio iudicis, Curia, siue Magistrarus licentia, decreto, aut man-

mandato, ac absque alia intimatione ipsi Domino Venturino, aut suis, &c. facienda dicta scuta mille auri in auro, siue eorum valorem sumere, & sumi facere supra ipsum Dominum Venturinum, ac eius riscio, periculo, fortuna, damnisque, impensis, & interesse ad cambium, & recambium, per quasuis ferias, nundinas, ac mundi partes, ac à quibusuis mercatoribus, & personis, & etiam à semetipso, & in dictis cambijs, atque cambiorum cambijs, modo quo supra dictum est, semel, & pluries, ac toties quoties continuare, vsque ad integram satisfactionem dictorum scutorum mille, ac cambiorum, & recambiorum, ad que cambia, & recambia, vna cum damnis, impensis, & interesse, tam iudicialiter, quam extraiudicialiter ideò patiendis, integrè persoluen. teneri, ac se efficaciter obligatum esse voluit, tempore restitutionis dictorum scutorum 1000. & deinde ad omne dicti D. Tyberij beneplacitum, quod ex nunc sibi legitime intimato, ac notificato haberi voluit, & vult. De quibus quidem cambijs, recambijs, damnisque impensis, & interesse, stare, & credere voluit solis, & simplicibus libris, & paritis dicti D. Tyberij, etiam absque onere alicuius desuper faciendæ probationis. Pro quibus, &c.

*Donatio Ecclesie, & erectio illius in
suspensionatus,*

Magnificus D. Vincentius Flaminius, Ciuis Balneoregiensis, qui ad consulendum salutem animarum ipsius, ac suorum parentum, & progenitorum, ac incitandum eius filios, & descendentes ad deuotionis zelum. Altare ven. Ecclesie Sancti Bonaventuræ, contraxit ciuitatis eius conciuicis, ac suæ patriæ Præsidis, & Custodis, in cuius honorem Ecclesia ipsa fundata est, quam in præcipuo cultu, ac veneratione habet, dotare decreuit. Volens huiusmodi suum tam pium Præpositum ad effectum ducere. Ideò spontè, &c. vigore facultatis, & auctoritatis sibi ad hunc effectum tributaræ ab Illustriss. & Reuerendiss. D. Carolo Trotto Ferrariensi, moderno Episcopo huius Ciuitatis Balneoregij, de qua docuit per eius literas desuper expeditas ab ipso subscriptas, & sui sigilli impressione munitas. Sub datum Balneoregij die

quas in medium originaliter exhibuit, & mihi Notario consignauit, tenoris in calce præsentis instrumenti registran. Et dictarum literarum vigore, ac alias omni meliori modo. &c. Altare prædictum in dictæ venerabili Ecclesia Sancti Bonaventuræ existens dotauit, ac dotatum esse voluit, & vult annuis iulij septuaginta duobus argenteis, & ex titulo, & causa dotationis huiusmodi applicauit eidem Altari, & Cappellano illius pro tempore existens, ab ipso Domino Vincentio, & ab eius successoribus pro tempore eligen. nominan. & præsentan. annum censum similis summe ad sui fauorem alij impositum, & venditum à D. N. pro pretio scutorum ducentorum, apparente instrumento desuper celebrato per Dominum Ioannem Antonium Venturinum Ciuem, & Notarium publicum Balneoregij. sub die ad quod quatenus oporteat condigna habeatur relatio, cui Altari, & Cappellano illius pro tempore existens, cessit, transtulit, demandauit, ac renunciauit omnia iura, omnesque actiones quocumque nomine nuncupat. sibi super censu prædicto competentes, & competituras, ac competentia, & competitura, nullo iure, nullaque actione sibi, ac suis, &c. desuper de cætero referuatis; sed omnibus in Altare, & Cappellanum prædictum penitus translati. Ponens, & subrogans Altare, & Cappellanum prædictum, desuper in ius, locum, & priuilegium ipsius Domini Vincentij vniuersum. Constituens &c. In casum autem cuiuscumque necessitatis venditionis, siue retrouenditionis dicti census, teneatur Cappellanus pro tempore Altaris prædicti toties, quoties id euenerit, perpetuis futuris temporibus pretium illius in actu retrouenditionis erogare, & exponere in emptionem alterius census, cum idoneis fideiussionibus, cum interuentu, ac consensu Reuerendissimi Domini Antistitis, ac Patronum; & non alias, &c. Ad satisfactionem, & contentamentum dicti Vincentij, & suorum hæredum, & successorum quorumcumque, & in quocumque inuestimento dictorum scutorum ducentorum quotiescumque faciendū fieri debeat expressa mentio, & expressio de hoc Instrumento, die, & anno, quibus fuit confectum, & de Notario de eo rogato, qui census semper stare debeat pro dote dicti

Altaris; quæ dos, aut beneficium sit, & esse debeat de iure patronatus ipsius D. Vincetij, ac eius hæredum, & successorum quorumcumque, & propterea ipsi D. Vincentio, ac suis prædictis perpetuis futuris temporibus competat, & competere debeat, ius præsentandi personam idoneam ad dictum Altare, & Beneficium, quoties illud tam prima vice, quam deinceps perpetuis futuris temporibus quomodolibet vacare contigerit; reseruat tamen in perpetuum iure præsentationem prædictam instituenti Reuerendiss. D. Antistiti pro tempore huius Ciuitatis; fructus autem redditus, ac proventus prædicti reseruati esse censeantur, obtinenti pro tempore dictum beneficium, qui teneatur singulis hebdomadis in perpetuum in dicto Altare feria secunda, & quarta missam funebrem in suffragium animarum ipsius D. Vincentij dotantis, ac eius parentum, & progenitorum, & Monaldi de Monaldis senioris Ciuis Balneo-regiensis eius attinen. per seipfos, non autem per interpositas personas celebrare.

Et promisit dictus D. Vincentius sibi licuisse, ac licere dictum censum dictæ Cappellæ pro dicta dote assignare, & applicare, assignationemque, & applicationem huiusmodi perpetuò fore bonas, &c. & in eas tanquam tales, facere consentire toties quoties omnes personas, & desuper in totum, aut pro partes ips, aut interesse ali quod habent, aut habere quomodolibet prætenden. etiam ad omnem solam simplicem ac extraiudicalem requisitionem, aut interpellationem, facien ex parte Cappellani pro tempore Altaris prædicti, quem promisit etiam in dicti census, quieta, & pacifica possessione, & perceptione fructum illius perpetuò manutenere, & conseruare, & defendere, ac toties quoties penitus eximere ab omni molestante persona, & lite, quæ in quolibet iudicio petitorio, aut possessorio, & quouis eorum infolidum, ac in quauis instantia, & parte litis, & coram quibusuis Iudicibus forsan illatæ essent, aut inferrentur in futurum; alias in omnes & singulos casus, & euentus præmissis contrarios, & quemlibet ex eis, aut in obseruationis præmissorum, & cuiusque eorum, voluit seipsum, ac suos hæredes, & successores, quoscumque efficaciter obli-

gatos esse de dicti census eniunctione, &c. in omni iudicio, &c. ac ad omnia damna, &c. de quibus; &c. me Notario, &c. solemniter, ac legitime stipulan. & acceptan. pro omnibus, & singulis, quorum interest, &c. aut interesse poterit, quomodolibet in futurum.

*Mutua donatio, & conuocatio inter D. Cynum
Prosperum, & Fabritium Campanos
Germanos Fratres.*

Magnificus Dynus Campanus I. V. D. Prosper, & Fabritius germani fratres filij quòdam Francisci Auximani ciues, qui (vt asseruerunt) ex venditione bonorum stabilium maternorum, & paternorum certam summam pecuniarum assecuti fuerunt volentes in eorum familia, & domo conseruari bona infra dicendi valoris, vt quæ acceperunt ex domo, eidem domui conferuentur, salua tamen vnicique ipsorum libera dispositione omnium aliorum bonorum acquisitionum, & acquirendorum, propterea spontè, ac matura deliberatione facta per se, suosque; &c. & omni meliori modo, &c. adinuicem donarunt, & quilibet ipsorum donauit, purè, merè, liberè, simpliciter, & irreuocabiliter inter viuos, mutua, acceptionate, & stipulatione hinc inde interuenien. summam in totum scut. duorum millium, & centum auri, ad paulos vndecim pro quolibet scuto, hoc modo videlicet quilibet, ipsorum donauit alijs fratribus summam scutorum septingentorum similia; super omnibus, & singulis ipsorum bonis, & præsertim super annuis censibus præsentibus, & futuris; ita tamen quod specialitè generalitati non derogat, nec è còtra, quæ donatio locum, & effectum habeat modis infra dicendis, videlicet, quod in euentum mortis naturalis, aut ciuilibis (quod Deus auertat) cuiuslibet ipsorum fratrum, sine filijs legitimis, & naturalibus alij superuiuentes succedunt in dicta summa, & summis donatis, pro equis portionibus, & successiue filij masculi legitimi, & naturales fratrum defunctorum respectiue succedant in stirpes, & non in capita ipsis fratribus, & cuiilibet eorum decedenti, & descendentibus sine filijs legitimis, & naturalibus. Et huiusmodi mutua donationem fecerunt, & faciunt, cum huiusmodi pactis, conditionibus

& declarationibus expressè adiectis, videlicet, quod liceat superiuentibus, & superstitibus, qui in huiusmodi re donata, prodefuncto, seu prodefunctis successerint, vigore præsentis donationis, & contractus propria auctoritate, & sine aliquo vicio spolij nullitatis, & attentatorum summam donatam, & consecratam, & pro summa donata quascumque res, & bona, siue census annuos, aut pecunias, in quocumque loco, tunc temporis existentes, & quorumcumque bonorum, aut censuum, videlicet illarum pecuniarum, vel censuum, aut bonorum possessio, seu quasi possessionem, quas vel quæ ipsi superiuentes, & superstites maluerint, seu elegerint, & successiue vltimus ipsorum superiuentis, vel superstitis voluerit, vel elegerit, per quamcumque simplicem declarationem, siue facta, siue per acta cuiuscumque Notarij faciendam. Item quod filij masculi ipsorum fratrum, & cuiuslibet eorum succedant in summis donatis, in stirpes, & non in capita, & habeant eandem facultates, & iura, prout ipsi fratres donatores à donatorijs habent, & habere possent, si tunc viuerent. Item quod pro dictis respectiue summis, donatis, ac pecunijs census, & bonis supradictis concernentibus quantitatem, & summam donatam, nullis alijs etiam quantumuis priuilegiatis, quam ipsis fratribus, & eorum filijs masculis legitimis, & naturalibus, vt supra nascituris, ius aliquod acquiratur, nec ex facto dato, ac excessu quocumque, (quod Deus auertat) ipsorum fratrum, & cuiuslibet eorum super dictis summis, ac bonis, census, & poenis præfatis ius, & actio aliqua competere, vel acquiri possit, sed immò ipsi fratres donatarij superstites, & cuiuslibet ipsorum filij legitimi, & naturales præfati in summis donatis omnibus alijs quantumcumque priuilegiatis præferantur, cum electione prædicta, & facultate eligendi, & apprehendendi, vt supra duraturis; & præmissa omnia, & singula voluerunt habere locum inter dictos eorum filios, nepotes, pronepotes, & alios descendentes masculos legitimos, & naturales ex familia ipsorum donatorum in infinitum, si fieri poterit; inter quos filios, nepotes, & alios successiue descendentes, in perpetuum conferentur bona valoris duorum millium, & centum scutorum au-

ri, in quibus in stirpes, & non in capita succedant, seruata gradus prærogatiua, cum declaratione quod quilibet ex donatorijs, & filijs descendentes prædictis, comprehensis in huiusmodi donatione, & fideicommissò declarare, & eligere possit, etiam ante obitum, & mortem ciuilem, & naturale illius, & illorum, cui, vel quibus succedere possint vigore præsentis donationis, bona, siue census, in quibus summam donatam haberi volunt; & si aliquis ex comprehensis in huiusmodi donatione, & fideicommissò temporibus futuris non habere bona stabilia, siue annuos census, super quibus alijs donatorijs idonee cautum esset in tali casu, ad instantiam aliorum donatoriorum, & cuiuslibet eorum in solidum cogi possit emere bona stabilia, vel annuos census idoneos, quos, vel quæ, pro effectu præsentis donationis specialiter obliget, assignet, & efficiat, cum clausula constitutioni nullo vnquam tempore terminentur, & alijs clausulis opportunis. Et pro maiori hinc inde mutua cautela, & maiori effectuuatione præsentis mutua donationis dicti Dominis Cynus, Prospex, & Fabritius ad inuicem obligarunt, & affecterunt, atque obnoxia esse voluerunt omnes, & singulos census, & quæcumque alia bona, iura, et actiones, præsentia, & futura, tam in genere, quam in specie; ita tamen, &c. Etiam cum clausula constitutioni, nullo vnquam tempore terminandi. Pro quibus, etc.

Reuocatio donationis.

Domina S. asserens alias donasse titulo donationis causa mortis Domino N. Reçtori Ecclesie N. omnia, & singula sua bona, tam mobilia, quam stabilia, præsentia, & futura, vbiicumque existentia, et signanter vnam domum, sitam, etc. Iuxta, etc. Saluis, etc. Cum præsentia, et de consensu V. sui filij, qui ad presens Religionem Mendicantium ingressus est, prout latius constat Instrumento, etc. Rogato sub die, etc. Sponte, etc. Et omnibus melioribus modo, etc. Poenitentia ducta, et quia ad hanc donationem causa mortis faciendam eadem N. fuit inducta varijs, et diuersis persuasionibus, et delimentis nonnullorum, et quia etiam dona-

mauit dictis de causis, et instanter etiam requisita à dicto Presbytero N. omnia bona sua, nihil sibi penitus reseruando pro facultate testandi aliquis pro anima sua amore Dei relinquen. & quia ipsa vti mulier, & ignorans iuris dispositionem, nunc autem melius certiorata, & sciens, & melius cogitate indemitari suæ, suorumque nepotum, filiorum quòdam M. eius sororis, quos seu quas hæredes suos instituere destinauit; & etiam, quia idem N. sibi alimenta necessaria præstare defecit, & quia ipsa non intendit, neque commodè potest vitam suam degere ita sola, & sine vlla ancilla, quæ ei inseruiat, cum sit decrepita, & ætatis annorum 80. in circa, & ex certis alijs legitimis causis animum suum mouen. agens infrascripta omnia, &c. cum præsentia, consensu, licentia, & voluntate R. P. Fracris Ordinis N. eius filij, qui antequam Religionem ingrederetur, vocabitur V. præsentis, & consentientis, & dictam donationem, & consensum in ea præstitum, pro omni, & quocumque suo iure, interesse, & posse, reuocans, dictam donationem, & omnia, &c. In Instrumento dictæ donationis contenta, reuocauit, cassauit, & annullauit, tanquam reuocatam, & pro reuocata, cassata, & annullata, ac iuribus euacuatâ haberi voluit, tanquam si nunquam facta fuisset, non obstante promissione, per eam facta, de habendo dictam donationem perpetuò ratam, & de ei nunquam contrahendo, aliqua ratione, & alijs quibuscumque clausulis, obligationibus, & promissionibus, in eodem Instrumento appositis, etiam si tales essent, de quibus in præsentî Instrumento specialis, & expressa mentio habenda esset, & hoc omni meliori modo, &c. Super quibus, etc. præsentibus quinque testibus, etc. duo subscribant, cum D. reuocante.

Forma societatis officij.

DA. Scriptor Apostolicus, super eius officio fatetur habuisse scuta trecenta auri in auro in societatem, duraturam ad sex menses proximos, & deinde ad ambarum partium beneplacitum; præcedente disiecta quinde cim dierum, quam etiam domi dimissa copia, & in euentum ab Vrbe absentia, per contradictas, aut edictum

publicum fieri posse, & sic non secus, ac si personaliter fieret arctare voluit, ab N. absente me Notario, etc. stipulante, de quibus se contentum vocauit, exceptioni non numeratæ pecuniæ renunciauit, quietauit, etc. Qua societate durante promisit facere participem præfatum D. N. omnium dicti officij fructuum, & emolumentorum ordinariorum, & extraordinariorum, pro rata dictæ summæ scut. 300. quam ratam ad euitandum differentias, quæ in rationibus examinandis oriri facile possent, causa incertitudinis fructuum huiusmodi; qui interdum augetur, nonnunquam autem decrescunt, cum D. N. conuenisse affirmavit ad rationem, scut. 12. similibus pro quolibet centenario, & anno soluendorum, prout idem officialis integrè, & cum effectu solueret promisit de semestri in semestre, & in principio cuiuslibet semestris hic Romæ liberè, & sine aliqua exceptione, & retardatione, & finita, aut dissoluta societate, soluere, & restituere dicta scut. 300. vna cum fructibus decursis, & non solutis, prædicto D. absenti, me Notario, etc. alias voluit, fructus huiusmodi currere, et deberi ad rationem à Iudice taxadam, vsque ad integram dictorum scut. 300. restitutionem. Insuper conuenisse affirmavit, pacto expresso cum D. N. quod si durante hac societate morietur idem N. morte tamen naturali, & non violenta, telo, ferro, veneno, aut alias quomodocumque ab homine violenter illata, et inflicta, idem Officialis supradicta scuta 300. superlucretur, & solum ad fructus vsque tunc decursos reneatur. Præterea ipse A. Officialis, vt magis D. N. cautum sit, promisit societati huiusmodi, ac omnibus, quæ continentur in ea, principaliter, & in solidum accessuros N. et N. quos licet absentes me Notario, etc. stipulan. ab hac societate, et accessionibus, et promissionibus per eos faciendis; ac omnibus, et singulis, quæ continentur in eisdem, indemnes penitus, et sine damno releuare, et conferuare promisit; ita quod, etc. alias, etc. & in euentum mortis, deteriorationis conditionis, seu discessus ab Vrbe dictorum fideiusorum, vel alicuius eorū promisit dare alium, vel alios æquè idoneos fideiusores, ad contentamentum dicti Socij creditoris, infra quinde cim dies à tali euentu proximos, alias teneri voluit ad restitutionem sortis principalis,

vna cum fructibus perinde, ac si societas finita esset, quia sic actum, &c. Pro quibus, &c.

Aduertat tamen Notarius, quod si Societas, vt plerumque consuevit contrahatur super vita personæ, à dante pecunias nominandæ, dicitur hoc modo videlicet super vita in ratificatione per ipsum N. socium infra quindecim dies ab hodie proximos nominanda, et interim, et post dictos quindecim dies non facta nominatione prædicta, super periculo vitæ dicti N. socij, & hoc ad consulendum indemnitati accipientis. Quia per omissionem huiusmodi clausulæ, dans pecunias in societatem quando cumque etiam in mortis articulo posset personam nominare, & sic raro eueniret casus, quo pecunias accipiens, eas superlucraretur. Si verò dans pecunias voluerit habere facultatem transferendi periculum vitæ, ita dicatur scilicet, cum pacto, quod huiusmodi societate durante, liceat dicto N. socio danti pecunias transferre periculum vitæ personæ, seu personarum. nunc, & pro tempore nominatarum, in aliam, seu alias personas masculas, vel foeminas, toties quoties sibi videbitur, ante tamen perceptionem fructuum semestris tunc currentis, cum intimatione quindecim dierum quæ fieri possit ad instar disdictæ, quatenus tamen spatium huiusmodi quindecim dierum superuiuat persona, seu personæ ex qua, seu quibus periculum trāsferri contigerit, quia sic actum, &c.

Consignatio dotis Monasterio.

Cum sit, prout assertum extitit, quod Domina A. filia B. in 13. suæ ætatis anno constituta, afflatu Spiritus sancti inspirata, proposuerit, firmumque propositum, et deliberationem fecerit, se in vener. Monasterio S. N. monachari, et dictum ingredi Monasterium infra paucos dies, sitque etiam, quod fuerit conuentam, et concordatum cum ven. matre N. Abbatissa dicti Monasterij, dari dicto Monasterio in dotem, et pro dote dictæ A. suæ filix scuta N. & iocalia eidem necessaria, propterea hac præsentis die, etc. in mei, etc. præfata B. mater dictæ A. ante cratas ferreas dicti Monasterij personaliter constituta coram Reuerenda, et vener. D. N. matre, et Abbatissa di-

cti Monasterij, et vener. Monialibus dicti Monasterij, quas dicta Abbatissa dixit, et asseruit esse infrascripta N. N. et N. profectas, & velatas in dicto Monasterio capitulariter ante dictas cratas congregatas ad sonum, etc. Assistentes esse maiorem partem, & vltra in forma, spontè, etc. Ipsa B. mater dictæ A. pro effectu, vt dicta sua filia monachetur in dicto Monasterio, sicut proposuit, in mei, etc. Exbursauit, et dedit dictæ vener. matri Abbatissæ presentis, et recipienti de consensu omnium Monialium, pro dote præfata suæ filix præfata scuta N. quæ ipsa D. Abbatissa dicto nomine habuit, et recepit in prompta, etc. de quibus, etc. quietauit, etc. promittens, etc. in forma, etc.

Translatio periculi vitæ societatis.

A Qui alias dedit in societatem D. B. scut. 2000. duraturam ad sex menses, ex tunc proximos, et deinde ad beneplacitum, etc. Cum participatione fructuum, ad rationem scut. 4. similibus pro centen. & anno, soluen. de semestri in semestri anticipatè, sub fideiussione DD. N. et N. prout in Instrumento desuper rogato per D. N. latius dicitur contineri, spontè, etc. vigore facultatis sibi concessæ, & attributæ in dicto Instrumento, periculum vitæ filiarum suarum, in dicta societate nominatarum, super quarum respectiue periculis, dictæ pecuniæ positæ extiterunt, transtulit, & translatum esse voluit, & intendit, prout transferat, per præsentem ex persona suarum filiarum, in ipsum A. pro medietate, & E. eius vxoris, pro altera medietate dictarum pecuniarum, modo, & forma in eadem societate expressis. Super quibus, etc.

Superuiuentia.

A Mihi Notario, & Testibus infrascriptis optimè notus, spontè, &c. Preijt à me Notario, vt de illius superuiuentia, & vita vnum, vel plura publicum, seu publica conficiam instrumentum, & instrumenta, ac publicis documentis de eius superuiuentia prædicta publicè, & palam fidem facerem, & attestarer, prout eundem A. prædictum superuiuere, & in humanis agere. fidem facio, et attestor ego Notarius infra-

infraſcriptus, præſentibus per tenorem. Actum, etc. præſentibus, etc.

Continuatio ſocietatis officij.

A Miles Sancti Petri, qui ſuper dicto eius officio, ſub die, etc. Fecit ſocietatem ſcut. N. in fauorem D. B. prout in actis mei, etc. conſtat, et D. C. qui dictæ ſocietati principaliter, et in ſolidum acceſſit, ac ibidem præſens S. vice, et nomine, ac vt Procurator N. qui dictæ ſocietatis bonam fidem recognouit, et ipſos S. et C. et alios obligatos indemnes, etc. releuare promiſerat, prout de ſuo Procuratoris mandato conſtat, etc. ſpontè, etc. conſenſerunt, et voluerunt, quod dicta ſocietas duret, et continetur ad ſex meſes, die, etc. incæptos, et vt ſequitur finitimos ambarum partium, cum diſdicta 15. dierum, etc. quæ, etc. Cum omnibus, et ſingulis clauſulis, promiſſionibus, obligationibus, conuentionibus, pactis, et cautelis, quibus antea dicta ſocietas facta fuerat, diſdicta de dicta ſocietate, pro parte dicti B. facta, et in actis mei, etc. Forſan reproducta, et alijs quibuscumque non obſtan. et idem C. dictum Dominum A. et dictus S. dicto procuratorio nomine, et ſuo principali nomine, et quolibet eorum in ſolidum, dictos Dominos A. et C. præſentes, etc. A præſentibus omnibus, etc. Indemnes, etc. Releuare, etc. Promiſit, ita quod, etc. Alias, etc. De quibus, etc. Pro quibus, etc.

Societas ſuper mercibus.

P Et L. ex vna, et S. altera parte ſpontè, etc. Et omnibus melioribus modo, etc. inierunt, et contraxerunt adinuicem ſocietatem ſuper rebus, et mercibus, ac negotiationibus infra dicendis duraturam ad vnum annum proximè, et deinde ad beneplacitum ambarum partium, cum diſdicta vnius meſis præcedente, facienda per eam partem, quæ noluerit amplius continuare in ſocietate. Et conuenerunt etiam, quod in huiusmodi ſocietate dicti D. et L. ponant ſcuta 500. monetæ, etc. pro capitali conſignan. in manibus dicti S. Dictus verò S. pro æquiualentia, et in recompen-

ſa dicti capitalis, ponere debeat induſtriam ſuæ perſonæ, ac teneatur dicta ſcuta 500. exponere in emptionem pannorum, ſeu in artem lanæ, vel etiam croci, videlicet zaffarani, & corallorum, perlarum, & aliorum rerum, & mercium, quæ vtilis videbuntur eidem S. & in emendo, vendendo, & negociando, ſicuti vtilius eſſe dictus S. conſiderauerit. Item quod D. & L. pro medietate, & S. pro altera medietate participare debeant in omni lucro, & damno, quod Deus auertat. Et finita ſocietate P. & L. ultra eorum capitale; habéant medietatem lucri, & S. alteram medietatem, pro ſua induſtria, & labore, abſque aliqua mercede, vel ſalario ſui laboris; & teneatur etiam durante ſocietate, huiusmodi, negotiationem in emendo, vendendo, & alia incumbentia; & pertinentia ad eadem negotiationem, benè, fideliter, & diligenter, & ſine aliqua negligentia, & temporis intermiſſione, vt diligentem, & peritum decet patrem familias, & mercatores exercere, atque adminiſtrare, & de adminiſtratione ſua, & tota negotiatione tenere diligentem rationem, & computa; & omnia in libro, ſeu libris mercantilibus annotare; & ad omne placitum dictorum ſociorum reddere fidelem rationem de adminiſtratione ſua, & geſtis in tali negotiatione; ac oſtendere, & copiam præbere librorum, & ſcripturarum. Item quod idem S. non poſſit, nec debeat vendere merces, niſi habito pretio in pecunia numerata, vel in alijs mercibus compermutari. Si verò dederit, & vendiderit, habendo fidem de pretio, & facien. dilationem, ad pretium ſoluen. (vt vulgariter dicitur à credenda) in tali caſu teneatur de ſuo proprio ſoluere, & conſignare ſocietati in pecunia numerata, pretium, & valorem, quo merces venditæ fuerint. Nomina verò debitorum, ſiue idonea, & ſoluendo ſint, ſiue non ſint ſoluendo talia, qualia erunt, ad ipſum S. pertineant, qui S. debeat dictum valorem ponere, ſtatim facta venditione rerum. Item quòd S. non poſſit merces, & pecunias tranſire, vel ſibi tranſmitti facere per mare, neque per loca terreſtria, quæ periculosa communiter iudicantur; & in ſumma neque mari, neque locis terreſtribus periculoſis iudicatis, merces vel pecunias committere, & ſi ſecus fecerit, tunc omne periculum, &

detrimētum ad ipsum S. solum pertineant, & teneatur socijs totum damnum, tam respectu capitalis, quā vtilium, in casu contrauentionis huiusmodi, respondere, & saluio præmissis, quatenus in dicta negotiatione, ac societate damnum eueniret in dicto capitali sine culpa, negligentia, vel defectu eiusdem S. in tali casu damnum sit commune inter socios, & dictus S. debeat medietatem damni rependere socijs. Item contentum, & declaratum fuit, quod super mercibus, & rebus emendis per dictum S. tanquam acquirendis, & acquisitis ex capitali dictorum P. & L. nulli alteri possit acquiri ius in eorum præiudicium, sed immodò ipsi P. & L. omnibus alijs præferantur, & possint quodcumque finita societate, etiam propria auctoritate, merces, & bona quæcumque dictæ societatis, pro recuperando eorum integro capitali, & medietate vtilium apprehendere, & retinere, pro concurrenti valore dicti capitalis, & medietatis vtilium, vel alijs vendere, etiam inuito, & contradicente dicto socio, & absque alicuius Iudicis, vel Curie licentia, decreto, vel mandato, & absque vitio spolij, & alio defectu, & nihilominus idem, & sui hæredes, & bona quæcumque sint, & remaneant obligati pro huiusmodi contractus obseruatione. Quia sic actum, &c. Et in effectuationem, atque adimplementum societatis, vt supra contractæ, dictus S. coram testibus, & me Notario, pro toto capitali ad præfatis P. & L. socijs in prompta, & numerata pecunia soluen. cum pactis, & alijs præmissis scuta 500. monetæ, &c. De quibus, &c. quietauit, &c. cum pacto, &c. & quibuscumque exceptionibus renunciauit. Et quia electa est industria persona, propterea declararunt, & conuenerunt, quòd societas intelligatur finita quodcumque moriente dicto S. (quod Deus auertat,) sed è contra morientibus dictis P. & L. seu altero eorum, nihilominus societas duret, & durare intelligatur, cum eorum hæredibus tempore conuento, & deinde ad beneplacitum, vt supra, vtriusque partis. Quæ omnia, & singula dictus S. &c.

Supernuenientia.

Coram N. M. & P. testibus, &c. & me Notario publico personaliter consti-

tutus P. Dei omnipotentis gratia, viuus, & incolumis, ad omnes meliores fines, & effectus, sibi fieri instetit attestacionem, & fidem, seu instrumentum suæ superuientia. Et quia ego Notarius publicus, vna cum dictis testibus Romæ, in Palatio residentibus in Regione N. vidi eundem P. superuientem, & incolumem: propterea omnibus, & singulis hoc instrumentum attestacionis inspecturis, fidem facio, dictum P. esse viuum, & incolumem, & illum vidi loquentem, & deambulantem. Quæ omnia attestator, vna cum supradictis testibus, ad hæc vocatis, & rogatis.

Dissolutio Societatis.

I Nomine suo proprio, necnon Domini T. eius socij, pro quo de rato, &c. ex vna, & P. ex altera partibus assentes, inter sese alias per acta, &c. fuisse initam societatem, de & super exercitio, seu arte serici, cum quibusdam pactis, & conditionibus in ea contentis, quæ durare debebant per triennium, à die stipulati contractus. In qua quidem societate dicti I. & T. scuta centum monetæ, &c. & dictus P. scuta viginti similia, & pro eadem societate, exercenda suas operas locabat, prout latius in eodem instrumento contineri dixerunt, ad quod, &c. Et quia huiusmodi societas magis damnum, quam lucrum eis afferebat, & de ea proueniebat. Propterea non obstante pactis, in eodem instrumento inter eos celebrato, contentis, sed illis, & quibuscumque alijs, in eorum fauorem facientibus renunciantes, eandem societatem vnanimiter communi voto dissoluerunt, dissoluerunt, & separarunt, prout huius præsentis instrumenti serie, & tenore, didicunt, & dissolunt. Nam dictus I. nomine suo, & dicti T. sui socij, spontè, &c. confessi sunt habuisse, & recepisse, &c. ab eodem P. præsentem, &c. Supradicta scuta centum monetæ, per eos in dicta societate posita, & dictus P. ab eisdem T. & I. spontè, &c. confessus fuit habuisse, & recepisse supradicta scuta viginti monetæ per eum similiter in dicta societate posita. Et dixerunt inter eos fuisse diuisa in lucrum, & damnum, quodcumque acquisitum, & passum, modo, & forma in eodem instrumento societatis contentis, &c.

eo in hac diuisione plenariè obseruato, de quibus quidem pecunijs hinc inde receptis, ac lucro, & damno prefatis ad inuicem dictis respectiue nominibus se benè contentos vocarunt, & exceptioni, &c. renunciarunt, & quietarunt, &c. per pactum, &c. & tam de eis omnibus supradictis, quam de omnibus, & quibuscumque alijs rebus, & negocijs, ac mercibus, & mercimonijs, inter eos hucusque habitis, ad inuicem, & vicissim generalem, & generalissimam, ac specialem, & specialissimam generi per speciem non derogando, nec è contra, per Aquilianam stipulationem præcedentem, & acceptilationem subsequen. fecerunt, & faciunt. Consentientes idem I, & P. eisdem quibus supra nominibus respectiue, & cum eadem rati promissione, cassationis, & lacerationi quorumcumque instrumentorum, & dicti instrumenti societatis, & quarumcumque scripturarum, & apocharum publicarum, & priuatarum inter eos quomodolibet factarum, & stipularum. Volentes illa, & illas habere, ac si facta, & facte non forent, sed penitus iurius eorum illas, & illa vacuantes, & nullius roboris, efficaciac, & momenti. Promittentes illis quouis quæsto colore, vel ingenio vllò vnquam tempore non vti, nec coram aliquibus iudicibus experiri, sub pœna periurij, refectionis omnium damnorum, &c. quam incurrere voluerunt, ipso facto, à quo absolui non posse voluerunt, absque alterius partis ad id expressè adiecto consensu. Quia sic actum, &c. Pro quibus, &c.

Diuisionis forma cum decreto Iudicis.

Coram magnifico D. N. Curia Capitoli primo collateralis, & sic in Ro. Cur. Iudice, sedente pro tribunali super quadam sede lignea, quam quoad actum infra scriptum peragendum, pro suis iudicio loco, & tribunali elegit, & deputauit, ac in mei, &c. præsentia personallter constituti domina Antonia, &c. Vidua Romana, relicta q. D. Felicis Petronij, mater, tutrix, & pro tempore curatrix, ac legitima administratrix, per dicum q. D. Felicem in vltimo per eum condito testamento, deputata, & per eundem D. Iudicem legitime confirmata, prout de huiusmodi con-

firmatione constat in actis, &c. filiorum, & hæredum dicti q. D. Felicis, cum consensu, & auctoritate DD. N. N. eius patris, & D. N. eiusdem D. Antonia germani fratris, & sic sibi, suisque filijs proximiorum, præsentium, et auctorantium, et medio iuramento tactis, &c. affirmantium in his nullum habere interesse, et ea non tendere in præiudicium dictorum hæredum; attento quod iidem hæredes, seu pro eis ipsa D. Antonia, & D. N. eius gener, & dictorum hæredum actor ad lites legitime deputatus, hic etiam præsens, & interueniens, & hæc vera fuisse, & esse affirmans, prouocari à D. dictorum hæredum patruo, ad infra scriptam diuisionem faciendam, vt vnusquisque suum proprium agnoscens, magis quietè, & pacificè viuat: hanc diuisionem effugere minimè poterant, cum nemo inuitus in communione viuere cogatur, & de iure hæredes ad diuisionem prouocari, non autem prouocare possint, & eidem nominibus promittens nihilominus eadem D. Antonia, quatenus opus sit, de rato pro dictis hæredibus, & de faciendo eos præsens instrumentum, ac omnia & singula in eo contenta, cum primum ad ætatem legitimam peruenierint, in valida, & solemniforma ratificatione, alias de proprio teneri voluit ad omnia damna, &c. cum eadem rati promissione, quæ in qualibet præsentis contractus clausula repetita censeatur, necnon etiam, ibi præsens dictus D. Flamminius, vnus ex filijs, & hæredibus dicti q. D. Felicis in decimo suæ ætatis anno constitutus, prout ipse & dicta D. Antonia medio iuramento tactis, &c. affirmarunt, nomine suo proprio, & priuato ex vna, & dictus magnificus D. Angelus, &c. dicti q. D. Felicis germanus frater, & hæreditatis, & bonorum q. D. Io. bon. me. eorum patris cohæres, nomine suo proprio, qui desuper ex rationibus præfatis dictos DD. hæredes eius nepotes, seu pro eis dictos DD. NN. ad hanc diuisionem prouocans ex altera partibus spontè, &c. In Dei nomine deuenierunt insimul ad infra scriptam rerum, & bonorum, quæ ab ipsis hodie communiter possidentur, diuisionem, nam vna parte, de diuersorum muratorum, & architectorum consilio, & matura deliberatione desuper facta, per mensura-

tiones domorum, tam nouæ, quam veteris, et illarum extima ione, posuerunt partem domus nouæ, videlicet in qua habitabat D. Angelus, prout in chartulis desuper confectis, et per me notarium coram dicto D. Iudice, et testibus infra scriptis, prout iacent, vulgari sermone perfectis, et inferioribus registratis, plenius continetur, quibus chartulis in vna, seu bireto positis, et comixtis, et per puerum simplicem, sic constitutum, coram dicto D. Iudice, et testibus infra scriptis, extractis sorte, pars incipiens, etc. tetigit, et obuenit ad N. altera verò pars incipiens, &c. pari sorte tetigit, et obuenit ad N. Quapropter vocarunt sese ad inuicem, et vicissim respectiue mutua interueniente stipulatione, bene contentos, et satisfactos de diuisione, & sorte præfatis, tamquam ritè, legitime, ac omni dolo, et fraude cessantibus, factis, promittentes illam perpetuò seruare ratam, gratam, validam, atque firmam, & in nullo contrahere, &c. alias, &c. de quibus, &c. & pro vltiori exequatione diuisionis præfatæ, cesserunt, transulerunt, & mandarunt ad inuicem, & vicissim respectiue, vt supra, pro parte, seu portione obueniente, omnia iura, &c. Ponentes, &c. constituentes, &c. dantes, &c. Et donec, &c. Et insuper sese respectiue obligarunt sub vinculis, conditionibus, & promissionibus prout in eisdem chartulis continetur, & debetur, singula singulis congruè referendo, & adaptando, promittentes etiam mutuò, & vicissim respectiue, vt supra, de euictione generali, & particulari bonorum præfatorum in forma iuris valida, & in Vrbe consueta, consensu præstando, lite suscipienda, & prosequenda, ac pœna dupli, &c. Quo vero ad diuisionem rerum, & bonorum, quæ partes præfatæ communiter possident in Ciuitate N. eiusq. districtu, & territorio, eadem partes elegerunt in diuisiones DD. Stephanum, & Iulium, &c. absentes, tamquàm præsentés, videlicet pro parte dicti Angeli D. Stephanum, pro parte autem hæredum D. Iulium; quibus ex nunc dederunt, & concesserunt plenam, amplam, & omnimodam facultatem, potestatem, & auctoritatem huiusmodi rerum, & bonorum diuisionem, quæ in duabus chartulis, seruatò modo præfato fieri debeat, faciendi

&c. promittentes huiusmodi diuisioni, vt præfertur fiendæ, omninò stare, & acquiescere, & nullo pacto, etiam prætextu cuiusuis enormis, aut enormissimæ læsionis reclamare, & in euentum discordiæ dictæ diuisionis, desuper fiendæ, elegerunt inter ipsum D. Tiberium, &c. & quicquid per ipsum D. Tiberium, vnà cum vno ex dictis duobus diuisoribus, ac concordia diuisum fuerit, perinde valeat, ratum, gratum, validumq. sit ac si per dictos diuisores concordés diuisum esset, quia sic actum, &c. Conuenientes insuper partes præfatæ, mutua stipulatione interuenientes, vt supra, quòd chartulæ diuisionis fiendæ bonorum præfatorum, vt supra, deponantur, commisceantur, & extrahantur, seruatò modo habito, & tento in dictis duabus chartulis inferioribus registratis, hic in Vrbe, & coram eodemmet, aut altero domino Iudice, & publico instrumento desuper manu mei, aut alterius publici notarij celebrato, & rogato, & sic adinuicè respectiue, mutua stipulatione interuenientes partes prædictæ præmissa omnia, & singula attendere, &c. promiserunt alias, &c. ratis nihilominus manentibus omnibus supradictis cum eadem stipulatione pœnæ, quia sic actum, &c. Pro quibus, &c. Ponatur obligatio Camere, cum decreto Iudicis.

Alia.

Cum fuerit, & sit quòd q. Io. Antonius Rom. dum vixit, & successiue Franciscus eius filius hæres vniuersalis, necnon D. Laurentius de Carretonibus germanus frater dicti q. Antonij, & patruus dicti D. Francisci ipsius q. D. Io. Antonij, vt præfertur filij, & hæredis vniuersalis respectiue tenuerint, & possederint, teneantq. & possideant tamquam ad eos spectantes, & pertinentes, pro indiuiso, sex domos sitas, &c. ac pariter tenuerint, & possederint, teneantq. & possideant, etiã pro indiuiso, vnã scalam, cum turricula, sita, &c. Cumq. etiã in communi plerumque, & præsertim inter coniunctos, soleat parere discordias, & differentias cumq. etiam nullus in communi vitam agere, de iurium dispositione cogatur, propterea, ac alijs de causis rationabilibus eorum animos mouentibus, prædictus D. Laurentius

ex vna d. Germanicus, vt tutor, et curator, vt afferuit, et eo nomine dicti d. Francisci filij, et hæredis vniuersalis supra dicti q. Io. Antonij fratris germani dicti Laurentij; partibus ex altera, tam ad domorum, et scalæ, cum Turricula prædictarum, quam residui cuiusdam crediti non exacti, valoris 100. scutorum per d. N. debet. Prout in instrumento desuper rogato per d. N. notarium publicum, ad quod, etc. ad hanc diuisionem, concordiam, et amicabilem transactionem deuenire velle decreuerint, et deliberauerint. Ideoq. peritos pro vtraque parte vnum concorditer, vt afferuerunt, videlicet dictus d. Germanicus nomine quo supra, pro parte dicti d. Francisci d. N. et Laurentius d. N. ad videndum, inspiciendum, et extimandum dictas domos, cum scala supra dicta, et de illis duas partes faciendum, elegerint, et deputauerint, ipsiq. periti sic concorditer, et comuniter ab vtraque parte electi, domibus, et scala præfata inspectis, et illis, ac earum qualitate, et bonitate consideratis, duas ex domibus, et scala præfatis fecerint portiones. et in vna ipsarum duarum portionū posuerint, et designauerint duas domos, ex supra dictis tribus domibus habent. ante viam publicam, iuxta, etc. Pacto desuper adiecto, quod ille, ad quem pars huiusmodi peruenit, teneatur in perpetuum alteri, ad quem pars infra scripta peruenit, soluere quolibet Anno scuta tria monetæ. In alia vero parte posuerint, et designauerint alias domos, & scalam prædesignatas, etiam vt supra confinatas; modoque partes prædictas dictis respectiue nominibus, ad effectuationem, & conclusionem diuisionis concordiaeq. præfatarum deuenire velint, et cupiant, ac intendant, hinc, propterea fuit, & est, quod anno, &c. In me, &c. præsentia personaliter constituti supra dicti sponte, &c. omnibus, &c. & ad effectuationem diuisionis, ac concordia prædictæ deuenientes inde, & super duabus partibus supra dictis sic, vt supra per prædictos peritos, per eos, vt præfertur electos, factis postis, designatis, sortes posuerint ipsiq. partibus per sortem extractis prædicto d. Germanico, vt supra præsentis, &c. pars prædicta posita, pro vna parte in duabus domibus, vt supra designatis, & confinis

prædicto autem d. Laurentio reliqua pars aliarum domorum, & scalæ, cum Turricula, similiter vt supra positarum, pro alia parte, & vt supra designatarum, et confinarum respectiue obuenerunt. Quas quidē partes sic vt supra, ad quamlibet ipsarum partium nominibus supra dictis obuentas, & prouentas, iisdem Germanicus, & Laurentius, nominibus quibus supra, pro sua portione respectiue acceptarunt, & susceperunt, & de ea sese eisdem nominibus bene contentos, & quietos pro sua portione vocarunt, & asseruerunt, salua tamen reservatione, & exceptione, de qua supra, & infra, videlicet quia pars sorte obuenta dicto D. Germanico fati melioris conditionis, & valoris existit portione dicti D. Laurentij, vt supra per peritos electos declaratum fuit: ideoque dictus D. Germanicus teneatur, prout promisit, & teneri voluit dicto D. Laurentio præsentis, &c. realiter, & cum effectu soluere in perpetuum singulis annis scuta tria monetæ, pro supplemento, & æquiualentia, ac æquatione dictæ sue portionis, pro quibus quidem scutis tribus, ex nunc præfatus D. Germanicus annum perpetuum censum trium scutorum similium ipsi D. Laurentio præsentis in, de, & super domibus prædictis in partem suam, vt supra ipsi prouentam, imposuit, constituit, & assignauit, & titulo, & causa huiusmodi, pro concurrenti tamen censui huiusmodi quantitate, (*Exrendantur clausula census*) eidem cessit, &c. omnia iura, &c. ad habendum, &c. ponens, &c. constituens, &c. & donec, &c. conueneruntque insuper partes prædictæ, quibus supra nominibus, pacto apposito, solemniter stipulato, quod si aliquo tempore alicui eorum lis, vel quæstio, causa, aut molestia, vel controuersia aliqua moueri contigerit, in, de, & super aliqua rerum, & bonorum, quæ ipsis obuenerunt in partem, quod omnibus expensis procuratur, et stetur in lite, et res de, vel super qualis mora fuerit, expen. communibus defendatur, & si dicti bona, vel aliqua pars quoquomodo vinci, vel euocari contigerit, eunc, & eo casu damnum, & incommodum quancumque exinde quomodocumq. & qualitercumque prouenientia, tam occasione bonorum sic euictorum, quam quarumcumq. mercedum, & expen-

factarum pro defensione, & euictione prædictis intelligatur, & sit commune inter dictas partes, & pro viribus, & portione ipsorum quilibet intelligatur, & sit obnoxius, & particeps. Quæ omnia, &c. Pro quibus, &c.

Alia diuisio bonorum.

A. Et B. filij, & hæredes q. M. afferentes alias, & dudum diuissse inter se boues, & equas, quos, & quas communes habebant, & retinuisse, & retinere adhuc reliqua bona tam mobilia, & suppellectilia, quam stabilia hæreditatis paternæ, in communione, licet seorsum, & de per se, à nonnullis annis citra vixerunt, prout hodie quoque viuunt, velintque, & intendant præfata eorum bona inter eos diuidere, & quilibet ipsorum partem suam pro indiuiso habere, & quod naturale vitium est, negligi quod commune est, ita vt suam quoque partem quis corrumpi patiatur, dum inuidet. Ideo spontè, &c. hac præfati die N. de communi concordia, & consensu, pariq. animo de, & super bonorū suorum stabiliū diuisione, sine tamen præiudicio diuisionis fiendæ, quoad bona mobilia, & supellectilia, & massaritas domus, & iurium quorumcumque vnicuique eorū quomodolibet competentes super portione, tangen. ad q. N. alterum eorum fratrem præmortuum, & illius successione, & reseruatīs dictis iuribus quibuscumque quomodocumque ex quavis causa, & occasione competentes, & non alias, aliter, nec alio modo conuenerunt, & concordarunt, ad dictamque diuisionem processerunt, & deuenerunt in duas partes; in hunc qui sequitur modum. Videlicet. Et in vna parte posuerunt N. & N. & N. & in alia parte M. & M. & M.

Et conuenerunt præterea, quod hæc duæ partes ponantur inter eos ad sortem, & illa pars, quæ ex præfatis obuenerit vtrique ipsorum per sortem præfata esse debeat pars, & portio diuisa inter eos, sine præiudicio iurium præfatorum, & pro sua vnicuique portione, electa & acceptata.

Item etiam conuenerunt, quod in euentum, in quem dicti fratres succumbant in lite, causa contra eos mota sancti P. super Casali N. illi cui tale Casale in dicta

diuisione peruenerit ipso iure, & ipso facto habere debeat in recompensam, & pro recompensa illius Casale vulgariter nuncupatum N.

Item quod omnes, & singulæ pensiones tam domorum, quam casalium, & aliarum rerum, quæ reperiuntur iam inceptæ pro præfati semestri, & pro tempore præterito debeant, sint, & esse debeant communes, exceptis tamen pensionibus, & fructibus reseruatīs, & applicatis in partibus, vt supra factis, & postquam fuerit posita fors, & obuenta pars, vtrique eorum esse debeant res cuiusque eorum, secundum quod res ipsæ peruenerint in eorum portionem, cum omnibus, & singulis iurisdictionibus, & adiacentis, vsibus, & commoditatibus quibuscumque ac honoribus, & oneribus eorundem, cum omni sua qualitate.

Item, si quo tempore alicuius eorum litem, & quæstionem moueri contigerit de aliqua rerum illarum, quæ sibi obuenerint in partem per sortem prædictam, communibus impensis procuretur, & steur in lite tam in petitorio, quam possessorio, vel vtroque, & res, de qua lis mota fuerit, expensis etiam communibus defendatur; & si euinci contigerit, damnum inter eos pariter sit commune.

Et saluis semper præmissis, si pars vnus plus valet de præfati, vel valebit de futuro, quam altera, & è conuerso, totum illud plus valens quodcumque sit, aut esse poterit in futurum; vnus eorundem fratrum alteri ipsorum, & è conuerso, mutuo, & vicissim præfati, & stipulan. donauit, & tradidit, donatione pura, & simplici, rata manente, & irrenouabili, quæ dicitur inter viuos, etiam si illud plus valens, dimidium excederet iusti pretij partem, sine vltra.

Concedentes, & dantes ipsi contrahentes, videlicet vnus eorum alteri ipsorum, & è conuerso mutuo, & vicissim licentiam, & auctoritatem, & speciale mandatum per se, vel alium loco sui, quemcumque voluerit, posita sorte prædicta, & obuenta sorte, vtrique eorum secundum quod fors ipsa dederit, possessionem, seu quasi bonorum, & iurium prædictorum inter se superius diuisorum, accipiendi corporalem, ciuilem, & naturalem, licentiam

cuiuslibet ipsorum fratrum, aut cuiusque alterius personæ, seu curiæ adeptus fuerit, constituerunt se vicissim dicti fratres, vnus præcario nomine alterius, & è conuerso pona præfata, res & iura, se tenere, & possidere.

Et propterea, vt vterque eorum sit, & esse debeat magis cautus, & securus super rebus diuisis prædictis, & quæ vtrique eorum per sortem prædictam obuenerint, aduersus, & contra quamcumque personam, &c. adinuicem & vicissim cesserunt sibi iura omnia, & singula, & actiones omnes, vtrique eorum competentia, competentes, & competitura, ac competituras, in & super dictis bonis, & rebus diuisis: saluis tamen, & reseruatis iuribus iam dictis, & in nihilo præiudicatis, vt supra dictum est.

Ponentes etiam, saluis, & reseruatis, vt supra, mutuo, & vicissim se in omne ius, locum, & priuilegium ipsorum. Constituentes se, etiam de super procuratores irreuocabiliter, & cum iuramento tactis, &c. itaquod, &c.

Quam quidem diuisionem, & omnia, vniuersa, & singula, in præsentis instrumento contenta, prout superius, & inferius dicti fratres per se, & eorum hæredes, & successores, saluis tamen semper præmissis, sine dictis præiudicijs, in qualibet parte præsentis instrumenti, & à principio, medio, vsque ad finem, præmiserunt habere ratam, gratam, ac firmam, ac rata, &c. Promittentes, se nihil fecisse, nec in futurum facere, propter quod prædicta omnia, & singula minorem in aliquo contineant perpetuo roboris firmitatem; vel quod cassari, irritari, vel annullari valeant quomodolibet, vel rescindi; sed ita prædicta omnia, & singula, prout supra scripta sunt, rata, grata, & firma semper habere, eaque attendere, tenere, & obseruare, & contra in aliquo nunquam facere, dicere; seu venire, de iure, vel de facto, per se, vel per aliam personam interpositam alicuius, vel aliorum arte, ingenio, seu cautela; & alias adinuicem teneri ad omnia damna, &c. rato nihilominus semper manente pacto, & præsentis contractu, cum eadem pœnæ stipulatione. Quia sic actum, &c. Pro quibus, &c.

DD. Petrus, et Ioannes, etc. fratres germani inspiratione diuina moti, et pro conseruatione domus, et contentatione D. Lauræ, etc. eorum matris sponset, etc. Communicauerunt simul alter alteri omnia, et singula eorum bona mobilia, et immobilia, nominaque debitorum, etiam peculia castrensia, vel quasi, quæ ad præsens habent, et in posterum consequentur hic, et alibi, et vbique locorum, vade-cumque ea prouenerint, siue proueniant, per negociationes maritimas, siue terrestres, et in societatis habent. cum alijs, etiam eis donationes, siue inter viuos, siue causa mortis, etiam ex successoribus quorumcumque siue ex testamento, siue ab intestato, etiam si sit usufructus dotis, vel salarium industriæ, personæ alterius eorum. Itaquod omnia illa censeantur, et sint inter eos communia, et indiuisa inter ipsos, et dederunt vterque alteri facultatē obligandi alterum, et nomen alterius, in quibuscumque negotijs exponen. et subscriben. etiam quod alterum eorundem contingeret sese maritare, et alterum restare coelibem. Et hanc communionem bonorum, et societatem vterque eorum durare voluit, vsquequo alter alteri notificauerit, non velle stare plus in communione. Et tunc conuenerunt, quod fieri debeat æque diuisio inter eos omnium bonorum mobilium, et immobilium, et tam eorum, quæ nunc habent, quam eorum, quæ medio tempore acquirant, et consequentur, siue vt supra dictum est, bona acquisita sint, et prouenerint, siue proueniant, ex donatione, siue ex successione, siue ista successione sint vigore testamenti, siue ab intestato, siue per modum legatorum, siue quocumque alio modo, etiam si ex usufructu dotium, vel salario, operatione personarum eorundem de quibus omnibus, et singulis, etiam quod talia sint, quæ in generali nominatione, siue obligatione non veniant vterque promisit reddere alteri bonum, et fidele computum tunc, et interim quandoocunque, et quotiescumque ad omnem alterius simplicem requisitionem sine fraude, et dolo, et hanc communionem voluerunt intelligi contracta esse, ita ad damnum, et iacturam, ac expen. si quod
sen

seu quæ (quod Deus auertat) acciderint, sicut ad lucrum, et ampliationem substantiæ; promisitque etiam vterque fideliter, et legaliter se gerere in administratione, et negotiatione, quas de, et cum dictis bonis fecerint, et pro sua virili, et cum omni solertia, et industria, se fideliter, et diligenter exercitare, neque per hanc communionem inibi censi voluit, si alter ipsorum se meritare vellet, medio tempore, vel cum aliquibus alijs, siue super speciali aliqua negotiatione, siue generali, super quibuscumque societatibus habere; quin id libere posset, et lucra, quæ ex dotibus, siue societatibus, vel negotiatione huiusmodi prouenerint, similiter censeantur esse communia; nou autem ipsæ dotes, quæ saluæ sint vxorum; in quoscumque casus. Quæ omnia, etc. Pro quibus, etc.

De variarum venditionum formulis. Cap. VIII.

Venditio domus, extenta cum pacto de retrovendendo.

IN nomine Domini, Amen. Hoc publico instrumento, ad perpetuam rei memoriam, cunctis ubique pateat, quod Anno à Nariuitate eiusdem Domini, etc. Indictione, etc. die vero, etc. Mensis N. Pontificatus, etc. In præsentia mei Notarij, et testium infra nominandorum personaliter constitutus A. ad quem, vt affirmavit, spectat, et pertinet pleno iure domini, vel quasi domus, sita in regione N. prope plateam N. in via, quæ à dicta platea tendit versus viam N. locata D. N. confinata ab vna iuxta bona N. saluis alijs, si qui sint plures, aut veriores confines, aut vocabula veriora præmissis; sponte, et ex eius certa scientia, ac deliberata voluntate, et omni meliori modo, via, iure, causa, et forma, quibus melius, et validius potuit, et potest per se, suosque hæredes, et successores, dictam domum cum omnibus, et singulis stantijs, et pertinentijs suis exceptis apothecis, cum stantijs pro vsu apothecarum diuersis inquilinis; aut subinquinis locatis, et exceptis huiusmodi apothecis, et stantijs apothecarum, totam dictam domum, cum omnibus alijs membris, stantijs, et pertinentijs vniuers-

sis, introitibus, exitibus, commoditatibus, et iuribus vendidit, ac titulo veræ, et perfectæ venditionis dedit, cessit, transtulit, et assignauit iure proprio in perpetuum saluis infra dicendis, B. quamuis hinc absenti nihilominus M. præfenti, et vt agenti D. B. ad hoc negocium peragendum, et de eius commissione, vt asseruit, etiã cum promissione rati, quatenus opus sit, ementi, acquirenti, et vna mecum notario publica persona pro eodem B. & illius hæredibus, et successoribus quibuscumque acceptanti, et stipulanti. Ad habendum, tenendum, possidendum, vtendum, fruendum, et fructificandum, vendendum, donandum, pignorandum, et alienandum, ac de dicta domo, cum pertinentijs, et iuribus suis prædictis faciendum, et disponendum ad ipsius domini emptoris liberum voluntatis. Transfrens, et cedens eidem B. eiusque hæredibus, et successoribus super dicta domo, eiusque pertinentijs, vt supra, omnia iura, omnesque actiones reales, et personales, vtilles, et directas, tacitas, et expressas hypothecarias, pignoratitias, siue mixtas, et in rem scriptas, ac officij iudicis, et beneficium iuris dicto D. venditori competentia, aut quæ possent, aut poterunt quomodolibet competere in futurum, in et super dicta domo, alijsque præmissis. Ponens illum in et super eadem domo, et iuribus, vt supra venditis, locum, et priuilegium suum vniuersum; Atque constituens eum super illis procuratorem irrevocabilem, cum iuramento, vt infra præstito, vt in rem propriam. Itaque ex nunc, et in posterum dictus D. emptor pro dictis iuribus, dictisque actionibus eius proprio nomine agat, petat, exigat, excipiat, recipiat, et defendat, eisque liberè vratur, fruatur, et experiat in iudicio, et extra iudicium vbilibet, et directis actionibus ad eius velle, quemadmodum dictus D. venditor vti, agere, petere, et experiri poterat ante venditionem, et alienationem huiusmodi. Dens licentiam, et facultatem domino emptori accipiendi, et adipiscendi corporalem, et realem dictæ domus, et iurium venditorum possessionem; etiam absq. alicuius Iudicis, et Curie decreto, auctoritate, vel mandato. Et donec huiusmodi possessionem

rem apprehenderit, constituit se possessionem prædictam nomine dicti emptoris tenere, & conseruare. Hanc autem venditionem, alienationem, & omnia, & singula infra dicenda fecit, & facit erga D. B. eiusque hæredes, & successores, acceptatione, & stipulatione prædicta interueniente pro pretio scutorum N. monetæ de iulij decem pro singulo scuto; Quod quidem prærium D. M. procuratorio nomine D. B. realiter soluere, seu solui facere promisit E. Ar. venditori, aut cui, vel quibus ipse D. venditor solui mandabit, ad omne eius placitum, postquam accesserint fideiussores infra nominandi; ex pacto ita conueno liberè, & absq. aliqua exceptione. Et si plus dicto pretio scut. N. dicta domus valere posset, totum illud plus, etiam si dimidium iusti pretij excederet, eidem D. Emptori donauit, titulo donationis irreuocabilis inter viuos, ex mera liberalitate sua; & quia sic ei facere placuit, & placet. Item affirmant, & promisit, dictam domum, cum omnibus eius membris, & pertinentijs ad ipsum D. A. pleno iure dominij, vel quasi pertinere, & esse liberam, & immunem ab omni censu; canone, responsione, & insuper ab omni fideicommissio purificato, & purificando, & ab omni alio onere, & nulli alteri venditam, datam, donatam, permutatam, distractam, affectam aut quouis modo alienatam, etiam alienationis largissimo modo sumpto vocabulo, & de illa nihil omnino factum esse in præiudicium emptoris prædicti. Et dictam domum, & iura ipsi D. A. vendere licuisse, atque licere: & hanc venditionem esse bonam, validam, & valide factam, & in eam tamquam talem facere consentire omnes personas, Commune Corpus, Collegium, & Vniuersitatem ius habentes, aut habere quouis modo apparentes; etiam ad omnem solam, & simplicem interpellationem, aut requisitionem extraiudicalem ab emptore, vel eius hæredibus, & successoribus faciendam. Et promisit insuper & omnem litem, causam, controuersiam, & molestiam, si quæ mouerentur super dicta domo, suscipere in omni iudicio peritorio, & possessorio, & quacumque instantia, & parte iudicij, ac susceperat prosequi, & terminare, eius proprijs

impenfis, & opere, & cum eius procuratoribus, & aduocatis, etiam absque impensa, cura, labore, & interuentu emptoris, eiusq. successorum; Quin immo ipsam emptorem, & eius quoscumque successores super eadem domo, eiusq. possessione conseruare, defendere, eximere, & liberare, ab omni lite, causa, controuersia, molestia, & molestante persona, libere, omni penitus iuris, et facti exceptione remota: Alias in omnes, et singulos casus, & euentus præmissos contrarios, & quelibet ex eis, aut inobseruationis omnium, et singulorum præmissorum. Idem A. venditor de omni, et quacumque dictæ domus euictione vniuersali, et particulari in forma iuris valida, et in Vrbe, consueta, et in omni iudicio peritorio, et possessorio, et quocumque eorum insolitum teneri voluit erga D. B. eiusque hæredes, et successores; ita vt sub prætextu, quod per imprudenciam, iniuriam, vel iniustitiam iudicum fuerit iudicatum, vel euictio sequuta, idem venditor se tueri, vel excusare nullo modo possit. Quia sic actum, & conuentum fuit. Item consensus, & conuenit, quod in omnibus, et singulis præmissis dictus emptor, & eius hæredes, ac successores non teneatur ad aliquam solemnem intimationem litis faciendam; sed qualibet simplex notificatio, vel interpellatio, etiam extraiudicialiter, & sine aliqua solemnitate iuris, & statutorum, facta sufficiat, ipsi venditori, aut fideiussoribus, vel successiue alicui ex hæredibus (Pacti de retrouendendo alicuius eorum.) Et præmissa fecit D. A. venditor cum pacto expresso, vt liceat ipsi, eiusq. hæredibus, & successoribus dictam domum semper, & quocumque in perpetuum, etiam nulla quantumuis longissimi temporis præscriptione obstante, præcedente, & facta denunciatione, seu intimatione per sex menses ante, faciendam emptori, vel eius hæredibus pro eodem prætio N. scutorum monetæ redimere, & recuperare; Quo pretio in simili specie, in pecunia numerata ipsi emptori, vel eius hæredibus restituito, & procedente intimatione prædicta, idem emptor, & sui successores retrouendere, vt supra, teneantur quocumque ad omne placitum venditoris, & suorum, & quatenus etiam D. A. vel sui hæredes,

hæredes, & successores redimere voluerint, & redemerint, & postea eandem domum alijs venderint, tunc dicitur emptor, & eius hæredes pro eodem seu pari pretio ab alijs dato, præferantur omnibus alijs: & venditio censetur facta in eorum fauorem, si eam acceptare voluerint; & pro tali iure prælationis dicta domus semper affecta remaneat, D. B. & suis hæredibus, et successoribus. Et insuper in tali casu liceat eidem emptori, et suis hæredibus habere accessum, et regressum ad prædictam domum; eiusq. corporalem possessionem, quam propria auctoritate, absq. alicuius iudicis, et Curia licentia, decreto, auctoritate, vel mandato. et absq. vitio, spolij, nullitatis, et attentatorum apprehendere, continuare, et retinere valeant. Item conuenerunt, quod si contingat fieri in domo prædicta impensas, seu reparaciones necessarias eidem domui, in tali casu, facta notificatione, vel intimatione ipsi A. vel alicui ex eius hæredibus, antequam dictæ impensæ necessariæ fiant teneantur iidem A. et eius successores in euentum redemptionis domus easdem impensas reficere dicto emptori, vel suis, vna cum pretio supradicto, quia sic actum, etc. Præterea, vt magis cautum sit E. emptori, D. A. venditor promissit accessuros, vt principales, principaliter, et insolidum. P. et Q. videlicet P. pro validitate, et firmitate dictæ venditionis, faciendo consentire omnes personas, lite quacumque suscipiendi, prosequendi, et pro quacumque euictione vniuersali, et particulari dictæ domus, et iurium venditorum, etiã in omni iudicio petitorio, et possessorio, vt supra, quam pro omnibus, & singulis erga emptorem, vt supra promissis: et Q. pro quacumque euictione tantum domus, et pertinentiarum in omni iudicio petitorio, et possessorio insolidum: Quos fideiussores absentes, me notario, vti publica persona pro eis, et eorum hæredibus, et successoribus, stipulaate, et acceptante, indemnes, et penitus sine damno a præmissis, seu quouis alio modo faciendis obligationibus releuare, et conseruare promissit: Ita quod nullum omnino damnum patientur. Alias ad omnia damna, impensas, et interesse teneri voluit, erga illos, et illorum hæredes. Quæ omnia

et singula præmissa dictæ partes, et singula singulis cõgruo loco referendo, nominibus prædictis temper, et perpetuo attendere, obseruare, et adimplere promiserunt, modo, et forma præmissis; et numquam sub quouis prætextu, iure, titulo, causa, et modo in iudicio, vel extra contrafacere, vel venire perse, vel alios; sed præmissa rata valida, & firma tenere, & habere promiserunt. Alias vltra obseruationem illorum etiam ad omnia damna, impensas, & interesse hinc inde teneri voluerunt. De quibus quidem damnis, impensis, & interesse stare, & credere voluerunt soli, & simplici iuramento partis damnum. Passa: Quod iuramentum haberi voluerunt pro plena, & sufficienti probatione, ceteris alijs probationibus, iudicis taxationi, arbitrio, seu arbitratui boni viri renunciarunt expresse. Pro quibus, &c. extende obligationem in forma Camerae, &c. super quibus, &c. Actum, &c. præsentibus, &c.

Fideiussio de Euictione.

IN mei, &c. P. qui habens noticiam de supradicta venditione domus, & per me notarium etiam de præmissis certioratus, sciens se non teneri, sed teneri volens, sponte, & ex eius certa scientia, & deliberata voluntate, contemplatione ipsius A. omni meliori modo, quo potuit, pro validitate, & firmitate supradictæ venditionis, & de faciendo consentire omnes personas, lite, & causa quacumque suscipienda; & prosequenda, conseruatione emptoris, & suorum in dicta domo vendita, & pro quacumque illius euictione vniuersali, et particulari, in omni iudicio petitorio, & possessorio in solidum, & pro omnibus alijs, vt supra, erga emptorem promissis, accessit, vti principalis, principaliter, et insolidum; Constituendo se, vt principalem, & insolidum, obseruatorem, & promissorem erga B. emptorem absentem, me Notario acceptante, & stipulante pro eodem B. & illius hæredibus, & successoribus. Et insuper etiam promissit, vt principalis, principaliter, & insolidum releuare, et conseruare indemnem Q. absentem, me Notario, tamquam publica persona præsentem, &

pro

pro eodem Q illiusque hæredibus, & successoribus acceptante, & stipulante, ab omni, & quacumque promissione, accessione, & obligatione per ipsum Q in præmissis quomodolibet faciendis, indemnem penitus, & sine damno releuare, & conseruare promissit: ita quod, &c. alias, &c. de quibus, &c. pro quibus, &c.

Venditio itineris, & actus.

A Vendidit B. iter, & actum in perpetuum in campo, & per campum ipsum positum, &c. Ac viam latitudinis sex pedum quantum protenditur ipse campus, videlicet, A. vsque A. ita quod ipse B. eiusque hæredes, &c. & quilibet alius eius nomine, & ab eo ius habentes deinceps in perpetuum possint per dictum campum liberè dicta via quodcumque, & quotiescumque ad eius prædium, &c. ire transire, incidere cum personis, curribus, plaustris, equis, & alijs quibuscumque animalibus, quomodocumque, & qualitercumque: Dans, & concedens eidem B. plenum ius vtendi in perpetuum dicta via, itinere, & actu, & huiusmodi seruitui, & conditioni subiecit dictum campum, dans eidem auctoritatem, &c. ipsius itineris, actus, & viæ possessionem ex nunc sua propria auctoritate intrandi, &c. & de cætero retinendi: promittens pro se, suisque hæredibus, &c. dictum B. nec alios prædictos desuper molestare, impedire, prohibere, & litem non inferre, sed eum perpetuò manutenere, defendere, &c. alias, &c.

Venditio iuris immittendi ligna.

Vendidit, &c. ius trabum, & quorumcumque lignorum immittendorum in pariete, siue muro talis domus, &c. Item quod quodcumque voluerit, & sibi placuerit possit, & valeat sua propria auctoritate, &c. immittere, seu ponere ligna, aut trabes, & quacumque alia in pariete, & vsque ad medium muri domus prædictæ: dummodò murus ipse ruinæ, vel præcipitij, siue grauis deteriorationis periculum non incurrat. Murum, & domum ipsam huic perpetuè subijciens seruituti pro pretio, &c. Dans plenam licentiam

dicto iure seruitutis vtendi, & illius possessione, &c. vt supra.

Venditio sementis.

A Qui vt asseruit habet salmas 30. in circa frumenti, & quotquot sunt terrarum satarum frumento positarum, &c. spontè, &c. dictam sementem salmarum 30. vel circa frumenti seminatam in dictis terris, ad mensuram talis loci mensurandum, vt infra vendidit, &c. B. præsentis, &c. ad habendum, &c. ponens, &c. constituens, &c. dans licentiam, &c. Ita quod dictæ sementes ab hodie in posterum stent rifico, periculo, & fortuna, ac ad commodum, & lucrum eiusdem B. & quod impensæ, quas desuper fieri contigerit vsque ad recollectam inclusiuè per ipsum B. fieri debeant, pariterq; frumentum, quod inde proveniet, & colligetur sit eiusdem B. liberum, vt infra, soluto terratico Doganerijs. Hanc autem, &c. pro pretio, &c. pro qualibet salma sementis ad eandem mensuram. Quod pretium, &c. promissit soluere, &c. statim facta mensuratione dictarum terrarum, & sementis. Pro qua mensuratione faciendæ dictæ partes concorditer nominarunt, & deputarunt N. mensuratorem, cuius declarationi, & mensurationi stare, & acquiescere promiserunt, & non contrafacere, & ulterius idem B. teneatur ex pacto, &c. vallato, prout promissit reddere, & cum effectu restituere vltra pretium prædictum eidem A. præsentis, &c. Tot salmas frumeti nitidi, prout seminari solet, vel prout colligitur, & absque eo, quod purgetur cum augmento vnus pro decem, videlicet, pro decem salmis frumeti nitidi, & puri, siue concij salmas 11. immundi, & non puri, siue concij, vt vulgo dicitur, ad mensuram prædictam, quod relatum, & declaratum fuerit per dictum N. satarum in dictis terris, illasq; consignare in tali loco statim facta mensuratione liberè, &c. alias, &c. promissitq; eidem A. dictam sementem esse suam, & ad ipsum spectare, & pertinere, & nemini alio, præterquam Domino terrarum, pro eius solito terratico ius aliquod desuper competere, quod idem B. de & super illius collectione ab aliquo non molestabitur, & tollere impedimentum, omnemq; litem, & molestiam in se suscipere, &c. ac autorizare, defendere, & disbr-

disbrigare ab omni molestante persona in iudicio, & extra iudicium suis proprijs sumptibus, &c. Et in omnem euentum teneri, & obligatum esse voluit de euictione dictæ fementis, & ad restitutionem dupli pretij prædicti, refectionemque omnium damnorum, &c. De quibus, &c. Et hoc statim, quod eidem B. aliquod impedimentum, vel molestia desuper inferretur. Ita quod B. prædictus pro constitutione dicti dupli, ac damnorum prædictorum aliquam sententiam, vel litis euentum expectare non teneatur, &c.

Venditio lignorum.

A Spontè, &c. vendidit, &c. B. præsentis, &c. passus 200. lignorum quercus quatuor, & absque tortoribus, qui non sunt de numero, & alijs, & recipiendi ad mensuram passus clausi bene, & debite impassati, eandemque lignorum quantitatem, vt supra venditam. Idem A. realiter, & cum effectu consignare promisit eidem B. præsentis, &c. aut alio ad illa recipiendi destinato, tot videlicet in tali portu, & tot in tali portu, per totum mensem N. liberè, &c. Alias, &c. Et quatenus dicta ligna non essent, vel dicto B. aut suis destinatis ad illa recipiendum non viderentur benè, & debite, ac ad mensuram prædictam impassata possint, & debeant reuideri, & adiustari per N. cuius adiustationi, & declarationi stari debeat, prout partes ipsæ stare promiserunt, & conuenerunt, per pactum expressum inter eos mutuum, &c. vallatum, & quatenus dicta ligna infra tempus præfatum locis, qualitatibus, & terminis suprædictis, non assignarentur, teneatur idem A. prout teneri voluit, ad solutionem pretij lignorum, vt præfertur, non consignatorum, prout ligna vendi solent in Ripeta Vrbs. de quo stare voluit declarationi fiendæ per eundem B. aut alium cessionarium eius, seu ab eo nominandum, detractis expensis fieri solitis, & consuetis, in conducendum ligna à præfatis partibus, respectiue ad Vrbs, & habita consideratione passus clausi ad passum, quo venduntur ligna in Ripetta, & facta omnium debita compensatione. Hanc autem venditionem, &c. pro pretio, & nomine pretij, videlicet ligna consignan. ve-

rò in tali portu pro iulijs, &c. Pro quolibet passu ad dictam mensuram passus clausi, quod pretium, &c. promisit soluere, &c. statim facta consignatione dictorum lignorum liberè, &c. pro quibus, &c.

Venditio molendini.

N Per se, &c. Vnum molendinum, ad molendum frumentum, quod ipsa N. habet, situm, & fundatum in territorio Castri R. in riuo, siue flumine N. nuncupato, iuxta suos notos confines, quos ac situationes, denominationes, & vocabula hic pro expressis, & descriptis haberi voluit, consentitque, quod huiusmodi Instrumento semper addi, & describi possint, vna cum omnibus, & singulis suis macinis, canalibus, & vensilibus, ac membris, pertinentijs, cohærentijs, adiacentijs, iuribus, vsibus, actionibus, introitibus, exitibus, decursibus aquarum, aqueductibus, & iurisdictionibus vniuersis, & alijs quibuscumque ad dictum molendinum, & ad ipsam venditricem, tanquam illius veram Dominam, & Patronam, quomodolibet, tam de iure, quam vsu, & consuetudine spectant. & pertinen. vendidit, &c. D. M. præsentis, &c. omnia, & singula iura, &c. Ad habendum, &c. Ponens, etc. Constituens, etc. Et donec, etc. Dans licentiam, etc. Hanc autem, etc. Reliqua extende, prout in alia forma vendita, mutandis mutatis.

Venditio Casalís.

C Vm sit, quod Illustr. D. D. Romanus ad computum dotis Domine I filie suæ naturalis, et legitimæ, et D. B. tunc eius futuro marito in solum dederit rubra 25. sui Casalís, nuncupati la S. siti extra portam, et pontem, etc. in territorio Vrbs, capiendo ab ea parte Casalís, quæ confinata est, iuxta Casale Castri I. et sequendo, prout in Instrumento per me Notarium die, etc. proximè præterita celebrata, continetur, pro pretio, ac pactis in eo expressis, ad quod pro facti veritate relatio habeatur; & nunc partes intendant melius, et clarius aptare, et ponere confines, & terminos dicti Casalís, vt tam ipse D. L. quam

L. quam dicti coniuges, eorum partes Casalís melius separatis, & terminatas possidere valeant. Ideo ipse D. L. alia rubra 15. eiusdem Casalís vendere proposuit dicto B. genero suo, pro precio, & pactis infra dicendis. Hinc est, quod anno, &c. Illustr. D. L. prænominatus spontè, &c. & omnibus melioribus, &c. rubra 15. terreni dicti Casalís della S. ad mensuram cathenæ, more Romano, contigua, & prope alia rubra vigintiquinque dicti Casalís insolutum data, vt supra dictum est. Quæ rubra 15. confinata sunt hoc modo, videlicet. Repigliando per li confini del Casale I. nelli monti contigui à detto Casale della S. espressi in detto Instrumento, & per essi andando sino al confino del Casale chiamato R. &c. vendidit, ac titulo perfectæ venditionis dedit, cessit, tradidit, & assignauit iure proprio, & in perpetuum; salua tamen facultate redimendi, vt infra dicitur dicto B. Romano, præsenti, & cum consensu, & auctoritate D. P. eius patris ibidem præsenti, ementi, acceptanti, & stipulanti pro se, ac suis hæredibus, & successoribus quibuscumque, ad habendum, &c. Transferens, & cedens, in & super dictis rubris 15. venditis in emptorem acceptantem, vt supra, omnia sua iura, &c. Ponens, &c. Constituens, &c. Dans facultatem eidem emptori, accipiendi auctoritate propria, absque alicuius Iudicis, &c. dictorum 15. rubrorum corporalem possessionem ad omne illius placitum, & donec, &c. constituit, &c. Hanc autem venditionem, & alienationem dictorum 15. rubrorum dicti Casalís D. L. fecit, & facit, cum omnibus in hoc Instrumento contentis, pro pretio scutorum mille quingentorum monetæ, iuliorum decem pro scuto. Quæ scuta mille quingenta solui debeant per dictum emptorem ipsi Domini venditori hoc modo, & terminis, videlicet scuta quingenta similia hinc ad sex menses proximos ab hodie. Alia quingenta intra alios sex menses inde sequentes, & reliqua scuta quingenta intra alios sex menses sequentes. Adeo quod infra decem, & octo menses totum dictum pretium solutum sit, prout in terminis prædictis D. B. emptor solvere promisit D. L. venditori præsentem. Et huic promissioni, de soluendo pretium prædictum D. P. dicti emptoris pater, vt

principalis, principaliter, & insolidum accessit, constituendo se principalem, & insolidum promissorem, & debitorem dicti prærij erga D. L. præsentem, &c. Et si plus dicto pretio dicta rubra 15. valerent, aut valere possent, D. L. venditor totum illud plus ex benevolentia, qua profequitur dictum B. eius generum, eidem condonauit, & remisit irrevocabiliter inter viuos dicto B. acceptanti. Et præmissa cum infra dicendis fecit, his pactis adiectis, quod ipse L. semper, & quandocumque voluerit, donec vixerit, & sua tantum vita durante, & pro se ipso, & pro alio, vel alijs dicta rubra 15. pro eodem pretio redimere possit; quæ tamen facultas redimendi non competat, neque transferatur hæredibus ipsius D. L. prout idem L. tantum, & pro se redimere volenti retrovendere promisit, & pro eodem pretio, vt supra, & non aliter, nec alio modo. Et conuenerunt etiam, quod dicta rubra 15. capiendo, & sequendo à latere, ac locis supraddictis mensurari debeant per D. N. seu D. M. Architectos, & agri mensores ad beneplacitum vniscuiusque partis, & apponi debeant termini in locis supra specificatis, vbi melius, & commodius dictis Agrimensoribus, aut eorum alteri videbuntur esse apponendi. Quorum Agrimensorum, & etiam alterius eorum quicumque eorum, accesserit ad mensurandum appositioni terminorum, mensurationi, & relationi faciendis, etiam sine aliquo interuentu partium, promiserunt partes perpetuo stare, & acquiescere. Ita quod huiusmodi venditio, & emptio, sub prætextu mensuræ faciendæ non intelligatur conditionalis, & resolubilis; sed immo duratura, atque perfecta pro vtraque parte. Conuenientes etiam, quod tam huiusmodi rubra 15. vt supra vendita, quam dicta rubra 15. insolutum data, occasione dotis Domini I. mensurari debeant insimul, ad tollendum confusionem, ambiguitatem, & pro minori dispendio, commodiorique appositione terminorum, per dictos Agrimensores, vel quemuis eorum; quibus, & eorum vnique in solidum partes dederunt facultatem mensurandi, apponendi terminos, & referendi. Promittentes stare relationi, mensurationi; vt supra, & ad præmissa eisdem insolidum deputarunt.

Præterea D. L. venditor affirmavit, & promissit dicta rubra 15. Casalís, vt supra venditi, ad ipsium D. L. pleno iure dominij vel quasi ipsestantia, & pertinentia, vendere, vt supra, licuisse, atque licere, & nulli alteri in toto, vel parte data, &c. alienationis, &c. & esse libera, & immunia ab omni censu, canone, responsione, & quocumque onere; & huiusmodi venditionem esse, & semper fore bonam, validam, ac bene, & validè factam; & in eam, tanquam talem, promissit facere consentire omnes personas, &c. ius habentes, aut habere præterdentes, etiam ad omnem solam, & simplicem extraiudicalem requisitionem, aut interpellationem per dictos B. eiusque hæredes, &c. faciendam; & promissit suscipere in se omnem licem, &c. Si quæ inferatur super dictis rubris 15. Casalís in quocumque iudicio, & in quacumque instantia, & parte iudicij, & susceptas prosequi, terminare, &c. etiam absque cura, interuentu, & impensa dicti emptoris. Quinimò promissit dictum emptorem, eiusque hæredes, &c. in & super dictis 15. rubris Casalís, eiusque possessionem semper, ac perpetuò conferuare, ac defendere, eximere, & liberare ab omni lite, &c. Alias in omnes, & singulos casus, & euentus præmissis contrarios, & quemlibet ex eis, aut inobseruationis præmissorum omnium, & singulorum, ad omnem euictionem dictorum rubrorum 15. Casalís in forma iuris valida, & in Vrbe consueta, & in omni iudicio petitorio, & possessorio, & quouis eorum in solidum, & ad omnia damna, &c. teneri voluit erga dictum emptorem, præsentem, &c. Et consensit etiam, atque conuenit idem L. venditor, quod dictus emptor, eiusque hæredes, & successores non teneantur ad aliquam solemnem intimationem litis faciendam, sed quæcumque simplex notificatio, etiam extraiudicialis, & sine aliqua solemnitate, & forma iuris, & statutorum adhibita facta, sufficiat ipsi D. venditori, & successiue alicui ex hæredibus suis. Quæ omnia, &c. pro quibus, &c.

*Alia venditio Casalís fideicommissarij,
ex causa debiti contracti.*

CVM magnificus D. A. propter fideiussiones pro amicis, & consanguini-

neis factas, graui ære alieno grauatus existat; cupiens ab eo liberari, sed non valens hoc facere, nisi ad alienationem bonorum fideicommissio bon. mem. S. eius aui paterni, subiectorum, seu aliquorum ex eis deueniat, ad eum tandem omne dedecus, tam suum, quam familiaræ suæ. Quia profecto, nisi creditoribus satisfaciatur, executionem etiam personalem, & carcerationem, aut auxilium voluntarium pati cogetur. Ideò à Sanctissimo Domino Nostro Papa, Casale S. & F. à fideicommissio præfato liberari, ac facultatem cuiuscumque vendendi, cum suis iuribus, & pertinentijs, & absque incurfu alicuius pœnæ, cum derogatione prædicti fideicommissi obtinuerit; prout in supplicationibus signatis manu Sanctissimi Domini Nostri Papæ, sub datum Romæ, apud Sanctum Petrum nonis Iunij, & apud Sanctum Marcum Kalendis Octobris, Anno Secundo, plenius continetur; quas signaturas, & supplicationes originales exhibuit, & eis vti velle declarauit, & declarat. Quæ sunt huiusmodi tenoris, videlicet. Vrbs Beatissime Pater, fuit in rerum natura, &c. Et asserens idem A. omnem, quam potuit, diligentiam per plures menses circa venditionem dicti Casalís, & iurium suorum adhibuisse; à nemine tamen meliorem, immò nec parem conditionem inuenisse, quam ab N. cum quo volens Instrumentum, pactis, & modis tractatis, & maturè conclusis celebrare.

Hinc est, quod Anno, &c. Coram testibus infra dicendis, & me Notario, &c. constitutus idem magnificus D. A. nepos ex filio prædicti quondam S. ad prouidendum, vt supra narratum est, satisfactioni creditorum, & præsertim extinctioni plurium censuum, per eum impositorum, & venditorum. Quorum censuum fructus, habita ratione illorum valoris, maiores existunt, quam prouentus Casalís; sponte sua, certaque scientia, & deliberata voluntate, etiam vigore facultatis concessionis, & derogationis factarum, vt supra, per Sanctissimum Dominum Nostrium Papam, quibus vti velle declarauit, & declarat, ac omnibus melioribus modo, via, iure, causa, & forma, quibus validius fieri potuit, & potest, ac per se, & suos quocumque hæredes, & successores dictum Casale, seu Calalia

S. & F. sita in agro Romano, in partibus Transiberis, distantibus ab Vrbe 14. aut 15. milliarijs, vel circa, ad quas itur, exeundo per portam Flaminiam, seu Populi nūcupatam, & Pontem Miluium, cui casali, vel casalibus, quoad partem vocatā F. hos asseruit adhærere cōfines, videlicet ab vno latere versus Vrbeni territorium C. P. diocēsis, & ab alio versus S. bona Monasterij sancti P. seu territorium castri L. dicti Monasterij, & ab alio latere flumen Tyberis, apud Portum M. R. quo vero ad S. ab vno latere flumen T. &c. saluis alijs suis superioribus confinibus, & vocabulis, si quæ, &c. cum omnibus, & singulis dicti casalis, vel casalium iuribus, & iurisdictionibus, ingressibus, exitibus, commoditatibus, adiacentijs, pantanis, pratis, nemoribus, aquis, fontibus, aquarum cursibus, riujs, molendinis, hospitijs, domibus, ædificijs, & alijs quibuscumque in dicto casali, seu casalibus S. & F. consistentibus, & etiam ad dicta casalia spectantibus, & pertinentibus, tam de consuetudine, quàm de iure, quas, & quæ dicta casalia habent in se, & circū seipsa, vsque ad vias publicas, & cum omnibus suis pertinentijs vniuersis, vendidit, & titulo perfectæ, ac irreuocabilis venditionis iure proprio, & in perpetuum dedit, cessit, concessit, transtulit, mandauit, & assignauit.

Magnifico D. N. præsentis, & pro se, suisq. hæredibus, & successoribus quibuscumque ementi, stipulanti, & acceptanti, ad habendum, &c. Transferens, & cedens dicto emptori, vt supra acceptanti super dicto casali, vel casalibus S. & F. & suis membris, & pertinen. omnia iura, omnesq. actiones, &c. Ponens, &c. constituens, &c. Dans facultatem eidem emptori accipiendi dicti casalis, vel casalium, cum eorum membris, & pertinentijs prædictis, realem, & corporalem possessionem auctoritate propria, vel de facto, absque alicuius iudicis, &c. Et donec, &c. constituit, &c. Et huiusmodi venditionem, & alienationem, cum omnibus, & singulis in hoc instrumento contentis. Idem A. venditor fecit, & facit, etiam virtute facultatis concessæ per sanctissimum D. N. Papam, & supplicationum inferatarum, & omni meliori modo, &c. erga N. acceptantem pro se, & suis hæredibus, & successoribus qui-

buscumque pro pretio scutorum viginti septem millium octingentorum monetæ iul. x. pro scuto, ex quibus iuxta formam præinsertæ supplicationis, & Signaturæ Sanctissimæ D. N. Papæ declarant, & conuenerunt erogare scuta sex millia monetæ in emptionem vnius, vel plurium annuorum censuum, prout eidem venditori, & emptori videbitur expedire: propterea, numquam opponi, aut imputari possit, quod interim donec scuta 6. m. prædicta collocentur in emptionem, vt supra, emptor gaudeat re, & pretio, coram testibus, & me notario eadem scuta sex millia in computum dicti pretij, cum expresso consensu D. A. venditoris consignauit, & deposuit, cum pactis, conditionibus, & declarationibus infra dicendis, quæ hic, & in omni parte contractus, pro repetitis, & insertis habeantur penes P. præsentem, & accipientem in prompta, & iam numerata pecunia tenenda, & conseruanda per dictum depositarium, ad effectum, vt quamprimum commode fieri poterit, in emptionem dicti census, vel censuum nomine, & ad fauorem prædictæ A. & aliorum successiuè ad dictum fideicommissum vocatorum, reseruata dispositione, tam sortis principalis, quàm etiam fructuum dicti census, vel censuum ipsi N. & eius hæredibus, & successoribus, donec in totum ad summam dictorum, 30. m. perueniant collocari, & erogari valeant, iuxta formam supplicationis prædictæ, de quibus scutis 6. m. in depositum acceptis, dictus P. vocauit se contentum, & de illis D. N. & D. A. præsentis, &c. quierauit, cum pacto de numquam petendo, & promisit statim consignare, ac soluere ad omnem requisitionem, vel placitum eorundem A. & N. quatenus erogentur in emptionem census, vel censuum prædictorum, & non aliter. Et pro maiori cautela dicti A. fecit, & consignauit eidem A. præsentis, &c. Hac lege, conditione, & declaratione adiectis, vt nec fructus dicti census, vel censuum emendorum, neque sortis principalis ad manus venditoris, vel aliorum ad fideicommissum prænaratum vocatorum peruenire possint, sed per dictum N. emptorem dicti casalis vel casalium, & illius hæredes, & successores exigant, & in emptionem portionum

siuè locorum montium non vacabilium, sub nomine, & ad fauorem D. A. & aliorum ad dictum fideicommissum incessiuè vocatorum, reseruata tamen, vt supra, dispositione foris principalis, & fructuum ipsi D. N. ac suis, vsque ad summam feutorum 30. millium peruenerint, iuxta formam prædictarum supplicationum quam primum commodè fieri poterit, inuestiri debeant, vsque ad summam feutorum tringinta millium, computatis dictis, sex millibus, in totum accreuerit. Et quia cura inuestiri, dictas pecunias, & fructus ad emptorem, & suos hæredes, & successores, vt præmittitur, pertinere debet, ne propter difficultatem inueniendi loca montium prædictorum, pro inuestimenti faciendis ipse venditor, & sui in dicto fideicommissio successores, aliquod damnum patiantur. Idcirco D. A. prædictus volens utilitati suæ, & suorum filiorum, & aliorum ad dictum fideicommissum vocatorum consulere, vt facilius, & maturius fructus censuum, & successiuè montium emendorum inuestiantur, & augeantur, vsque ad dictam summam scut. 30. mil. & ad tollendum difficultates, & forsan conuentiones, quæ occasione inuestimentorum prædictorum, oriri possent; & ad omnem meliorem finem, & effectum. Spontè, &c. conuenit, & promisit D. N. præfenti, &c. quandoocunque, & quotiescumque inuestimenta prædicta erunt facienda, inuestigare, & inuenire, & D. N. & suis, &c. offerre dicta loca montium non vacabilium pro inuestimentis prædictis faciendis; alias teneri voluit ad omnia damna, &c. de quibus, &c. quæ scuta 30. mil. loco dicti Casalæ, vel Casalium S. & F. prædicto fideicommissio subiecta remaneant, iuxta formam Signaturæ, & commissionis Sanctissimi D. N. Papæ, de quibus scutis sex millibus, vt supra, in depositum realiter, vt supra, consignatis D. A. venditor quietauit, absoluit, & perpetuò liberauit dictum N. in computum pretij dicti Casalæ. Reliqua verò scuta 2.1000. & octingenta monetæ, pro complemento feutorum 27000. octingentorum monetæ causa totius dicti pretij, D. A. venditor coram testibus, & me Notario habuit, & accepit, & ad se traxit in prompta pecunia, in moneta argentea Papali, à dicto N. emptore præfente, atque actuali-

ter soluente; de quibus scutis viginti vno millibus, & octingentis monetæ pro reliquo, & complemento dicti pretij, vocauit se contentum, & sibi integrè satisfactum esse, dictumque N. emptorem præfentem, &c. quietauit, absoluit, & perpetuò liberauit. Exceptioni non numeratæ pecuniæ, non habitorum, non receptorum, & omnibus alijs iuris, & facti exceptionibus expressè renunciauit, cum pacto de nunquam amplius petendo. Et si plus dicto pretio Casalæ, vel Casalæ prædictæ S. & F. cum suis membris, iuribus, iurisdictionibus, & pertinentijs prædictis valeret, aut valere posset, vel possent, totum illud plus, etiam si dimidium iusti pretij partem excederet, donauit, & titulo donationis irreuocabilis inter viuos ex certa scientia, principaliter, & non incidenter, remisit eidem N. præfenti, &c. & ad maiorem perpetuam firmitatem huius contractus. Idem A. venditor, renunciauit beneficio legis secundæ C. de rescindend. vendition. & similibus legibus, de quarum effectu scientiam habere dixit, & de nouo certioratus exitit. Item affirmauit, & promisit dictum Casalæ S. & F. cum omnibus iuribus, & pertinentijs præfatis, exceptis dictis censibus redimendis, ex pretio dicti Casalæ, vt supra conuentum fuit in reliquis esse liberum, & immune ab omni alio censu, canone, responsione, linello, & quocumque onere, & ab omni fideicommissio purificato, & purificando, attenta maximè derogatione Sanctissimi D. N. Papæ. Quam promisit validam, & firmam esse, ac perpetuò valituram, & dictum Casalæ non esse alicui alteri venditum, datum, donatum, permutatum, distractum, aut quouis modo alienatum, etiam alienationis latissimè sumpto vocabulo, & nihil omnino in toto, vel in parte factum esse in præiudicium huius contractus, & dicti emptoris, atque dictum Casalæ vti spectans, & pertinens ad dictum venditorem pleno iure dominij vendere, vt supra, licuisse, atque licere, & hanc venditionem esse, ac semper, & perpetuò fore bonam, validam, ac benè, & validè factam, & in eam tanquam talem facere consentire omnes personas, &c. ius habentes, aut habere prætendentes, in & super dicto Casalæ, & quantumque illius parte, aut membris, etiam ad

omnem solam, & simplicem interpellationem, aut requisitionem faciendam per emptorem, aut eius hæredes, & successores, & promisit non inferre litem, & quod neque à fideicommissarijs vocatis in testamento dicti sui Aui paterni, vel ab alijs quibusvis personis lis, vel molestia inferretur; & quatenus illata foret, vel inferri contingerit, promisit facere consentire, vt supra, ac litem, causam, controuersiam huiusmodi suscipere in se, in omni iudicio, & in quacumque instantia, & parte iudicij, & susceptas prosequi, finire, & terminare, omnibus eius impensis, Procuratoribus, Aduocatis, & defensionibus opportunis, & absque cura, interuentu, & impensa dicti emptoris, & illius hæredum, ac successorum. Quinimò dictum emptorem, & illius hæredes, & successores quoscumque, in & super dicto Casali, cum omnibus eius membris, & pertinentijs, ac pacifica possessione semper, & perpetuò conseruare, ac insuper defendere de iure, & de facto, ac eximere, & liberare ab omni lite, causa, controuersia, molestia, & molestante persona. Alioquin si præmissa omnia, & singula seruata non fuerint, & in omnes, & singulos casus, & euentus præmissis contrarios, aut contrauentionis illorum, teneri voluit, & se, & suos hæredes, &c. & bona quæcumque obligauit pro omni, & quacumque euictione dicti Casalis, & iurium venditorum vniuersali, et particulari in forma iuris valida, & in Vrbe consueta, etiam ad duplum pretij rei euictæ; asserens hanc esse, et vigere in Vrbe consuetudinem, et in quocumque iudicio, etiam petitorio, et quouis eorum insolidum, & siuè in proprietate, siuè in possessione euictio imminet, vel sequatur; etiam si euictio, aut molestia ex dicto narrato fideicommissio, aut alias vndecumque prouenerit, et ad omnia damna, impensas, et interesse propter litem, molestiam, vel euictionem, per emptorem, et suos hæredes, et successores patientia, et incurrenda teneri voluit erga emptorem, et vt supra, acceptantem. Ita vt sub prætextu, quod per imprudenciam, iniuriam, vel iniustitiam indicantium, vel facto Principis euictio sequuta foret, ipse venditor, eiusq; hæredes, & fideiussores nullo modo excusari, vel se tueri possint aduersus præmissa. Et consen-

sit etiam, atque conuenit cum emptore, quod in omnibus, et singulis præmissis, & in hoc Instrumento contentis, dictus emptor, eiusque hæredes, et successores, non teneatur ad faciendam aliquam solemnem incimationem litis, sed quæcumque simplex notificatio, etiam domi dimissa copia, etiam extraiudicialis, et sine aliqua solemnitate, et forma iuris, et statutorum adhibita, et seruata ipsi venditori, ac successibus suis, ac fideiussoribus infra dicendis facta sufficiat. Quia sic actum, et conuentum fuit; cui emptori, vt magis cautum sit, vltra fideiussores infra dicendos, et obligationem venditoris, declarauerunt, et conueniunt dicti contrahentes, quod dicta scuta 6. mil. vt supra, in depositum data, et census emendos ex eis, et successiuè augmentum illorum, vsque ad dictam summam feutorum 30. mil. et loca montium, acquirenda ex augmento; et fructibus in futurum emenda, intelligantur, et sint ex nunc in specie, ita tamen, etc. eidem D. N. et suis hæredibus, et successoribus quibuscumque semper, et perpetuò obligata, hypothecata, et affecta, pro quacumque dicti Casalis S. & F. cum suis pertinentijs, euictione vniuersali, et particulari, in quocumque iudicio petitorio, et possessorio, et quouis eorum insolidum; & pro maiori cautela, & potioritate, et anterioritate dicti N. emptoris, et suorum, ac pro obseruatione huius contractus, et omnium, et singulorum conuentorum in eo, et quatenus aliqua euictio dicti Casalis, in toto, et quavis parte in iudicio petitorio, vel possessorio prouenire, et ex quocumque capite (promissionibus de euictione, et obligationibus fideiussorum semper saluis) etiam liceat D. N. et suis accipere corporalem possessionem dicti census, et locorum montium, et quorumcumque bonorum, in quibus dictæ pecuniæ, prouenientes ex pretio Casalis, cum eorum augmento, et fructibus, inuestitæ fuerint auctoritate propria, et de facto, absque al cuius Iudicis, et Curia; etc. & absque viro spolij attentatorum, et alio defectu, et retinere, et loco rei euictæ, pro concurrenti valore usufructuare, donec valorem rei euictæ, ac duplum ipsius, vna cum damnis, impensis, et interesse consequantur; & cum huiusmodi condi-

tione adiecta, quod dictæ pecuniæ, & eorum augmentum nec possint ab aliquibus sequestrari, neque creditoribus dicti venditoris casualis, nec alijs quibusvis personis etiam venientibus ex causa dotis, alimentorum, & alia quacumque causa, quantumvis pia, fauorabili, & priuilegiata, ius acquiri possit, in præiudicium dicti D. N. & suorum: Immo dictus N. & sui omnibus alijs præferantur in euentum præfarum, maxime quia dictæ pecuniæ ab ipso N. prouiderunt, & quia sic a principio actum, & conuentum fuit. Et saluis præmissis, & absque illorum præiudicio D. A. venditor promissit huic venditioni, & alienationi, ac omnibus, & singulis supra, & infra conuentis, & promissis, accessuros, uti principales, et in solidum, pro summis in totum scutorum vigintiunus millium, & octingentorum monetæ, videlicet B. pro summa scut. N. C. pro alijs scutis N. D. pro alijs N. scutis quæ omnes summæ constituunt dictam summam scutorum 21. m. octingentorum monetæ. Pro quibus respectiue summis accessuros promissit dictos fideiussores, ut principales, principaliter, & in solidum, pro validitate, firmitate, & obseruatione huius venditionis, & de faciendo consentire omnes personas, ius habentes, vel habere apparatus, etiam dictos fideicommissarios, & quoscumque nominatos, & comprehensos in dicto fideicommissio, quatenus contrauenirent huic venditioni, & alienationi, aut illam rescindere, aut annullare tentarent; & de quacumque lite, causa, et molestia suscipienda, prosequenda, & pro conseruatione dicti emptoris, et suorum in dicto casali, et suis pertinentijs, et liberatione ab omni lite, causa, molestia, et molestante persona pro quacumque euictione vniuersali, et particulari, in omni iudicio petitorio, et possessorio, et quouis eorum in solidum; alijsq. præmissis obseruandis modo, et forma, prout per D. A. promissa fuerunt, et conuenta in fauorem dicti D. emptoris, et cū obligatione Camerali. Quos fideiussores, & alios quoscumque accessuros, si quos alios accedere contingat hinc absentes, me notario, etc. D. A. promissit releuare indemnes, et penitus sine damno conseruare à præmissis, ita quod nullum damnum, neque molestiam patiantur; alias

etiam ad omnia, damna, &c. teneri voluit. Et alterius D. A. ad eandem maiorem cautelam emptoris, promissit, quod eius filij, & quoties, & quando aliquis eorum 14. annum compleuerint, cum omnibus solemnitatibus necessarijs, & opportunis, acceptabunt derogationem dicti fideicommissi, & subrogationem respectiue factas per sanctissimum D. N. Papam eis modo, & forma, prout in eisdem supplicationibus continetur, & quod accedent ut principales omnibus præmissis, ad quæ D. Alex. obligatus existit: & ultra hoc pro quocumque eorum iure, quod tam in præfenti, quam in futuro, eis competit, de nouo vendent, & se obligant, de quacumque euictione dicti casualis, in ampla forma, & pro omnibus, & singulis alijs modo, & forma, quemadmodum ab ipso A. promissa fuerunt erga dictum emptorem, quod promittant pro eadem potiori cautela emptoris, contractum hunc, & contractum per eos celebrandum, & ratificandum, cum dicti filij, & eorum singuli ætatis legitimæ effecti fuerint, ad omnne placitum dicti emptoris; & quod pariter curabunt, & facient. Ita quod promittendo factum alienum, & faciendo possibilia, excusari non possint, sed teneantur ad omnia, & singula per eos promissa, & ad omnia damna, &c. de quibus, &c. ab eorum filijs supradicta omnia, & singula ratificari, & in omnibus, & per omnia, fieri, & obseruari facient, in forma iuris valida, & omnibus solemnitatibus requisitis, & opportunis. Conuenerunt etiam, quod D. A. venditor teneatur eius impensis expedire literas Apostolicas, in forma breuis, super dictis Signaturis D. N. Papæ, ac expeditas emptori prædicto infra terminum, &c. consignare: Quas signaturas originales, ad effectum literas præfatas expediendi, rehaubit, & secum reportauit. Et vice versa, quod D. N. teneatur stare locationi Molendini, seu Mole, & hospitij, existentium in dicto casali: quæ a magnifico G. & C. eiusdem casualis conductoriibus locata, et sublocata fuerunt, pro quatuor annis finiendis die, &c. pro eadem annua pensione, & pactis contentis in instrumento, die, &c. celebrato per N. ita tamè, quod pensio ad præfatū N. spectet, & pertineat, ita quod emptor permittat femina-

miare in cultis, factis in dicto Casali, pro solitis responſionibus, quæ pariter ad ipsum D. emptorem pertineant.

Consensus in venditionem prestitus per fideicommissarium.

Illustrissimus, et Reuerendissimus Dominus I. M. Episcopus N. S. R. E. Cardinalis fideicommissarius, et executor deputatus (vt asseruit) in testamento bon. mem. T. A. dum viueret Prothonotarij Apostolice condito die, etc. in actis D. N. tunc Notarij Curix caularum Cameræ Apostolice, quod testamentum vidisse, ac legisse affirmavit, et de contentis in eo, habere plenam, & certam scientiam, et habens notitiam, quod D. F. vnus ex filijs, et hæredibus dicti bon. mem. T. ad effectum se liberandi à debito compositionis factæ cum Fisco, et Curix, etc. (sequere, prout in præcedenti instrumento consensus, narratiuum mutatis mutandis, quia est eadem res) de quo venditionis instrumento, et contentis in eo Illustrissimus D. Cardinalis plenè certioratus extitit; & cum inter alia promissum fuerit ex parte venditoris, ipsum Illustrissimum Cardinalem consensum præstiturum, spontè, etc. vt adimpleatur promissio, facta ex parte dicti D. F. et magis cautum sit dicto emptori, pro omni, et quocumque iure, facultate, et actione competet et cõpetituris eidem Illustrissimo D. Cardinali M. fideicommissario, et executori dicti testamenti purè, liberè, ac simpliciter consensit dictæ venditioni, et alienationi domus, cum suis pertinentijs, vt præfertur, factæ in dictum Capitulum N. quantum atinet ad ipsum Illustrissimum D. Cardinalem, et huiusmodi consensum, cum omnibus, et singulis in hoc Instrumento contentis, semper, et perpetuò, ratum, gratum, validum, et firmum habere, ac tenere promisit, et ita obseruare iuravit, tacto pectore, etc. Ad sancta Dei Euangelia, et cum dicto iuramento, promisit nunquam contrafacere, dicere, aut venire per se, vel alios, in iudicio, vel extra, sub quouis prætextu, iure, titulo, causa, et modo, etiam hic non expressis, me Notario, etc. acceptante, et stipulante, pro dicto N. et illius hæredibus, et successoribus quibuscumque. Super quibus, etc.

Venditio rei emphyteotica, & surrogatio personæ citatis asseruitur.

Coram magnifico, &c. principaliter constitutus D. Rodulphus della Porta, vnus ex filijs, & hæredibus quondam Ioseph della Porta, Placentin. Diocesis, dum viueret, Roman. Cur. suæq; ætatis legitimæ, in hac re principalis, & D. Accursius de Accursijs Tutor, & pro tempore Curator Clementis, Caroli, & Octauij, ætatis minorum filiorum, & hæredum, cum benefic. leg. & inuentur. dicti quondam Ioseph germanorum fratrum dicti Rodulphi deputatus (vt asseruit) in testamento à dicto quondam Ioseph condito in actis D. G. Notarij Romani de mense Octobris 1569. & in huiusmodi tutela, & cura, per magnificum D. secundum Collateralem Curix Capitolij, die 6. Octobris 1569. confirmatus, & quatenus opus sit de nouo deputatus, constat in actis D. C. Notarij Curix Capitolij, de qua deputatione, & confirmatione, producta fidei dem subscriptam à dicto D. C. & dictis nominibus exposuerunt dicto Collaterali, dictum quondam Ioseph obiisse annis præteritis, relictis multis, & diuersis debitis, & inter alia vno debito scutor. 275. debitorum Domino Blasio Gallo, pro totidem solutis per eundem D. B. Domino Cornelio Paltono Perusino, creditori dicti quondam Ioseph della Porta, occasione societatis officij alias factæ inter dictum D. Cornelium, & Ioseph. Quorum scutorum 275. monetæ 250. sunt pro sorte principali dictæ societatis, & quindecim pro certis fructibus dictæ societatis, & residuum pro expensis factis in lite, prout constare dixerunt ex fide producta, & reposita in filza instrumentorum D. G. Curix caularum Cameræ Apostolicæ Notarij, & ex actis ibidem actitatis. Et insuper dictam hæreditatem dicti Ioseph della Porta remanere debitoricam Domini Philippi Valentischi Romani in scutis 305. monetæ, quæ sunt pro residuo scutorum 680. similium solutorum D. Alberto de Miglioribus, confideiussori dicti D. Philippi in contractu obligationis, factæ per dictum quondam Ioseph, & dictum Rodolphum eius filium, in fauorem Io. Fracisci, & Aloysij Spinulæ, vt dixerunt costare in actis D. P.

de dicta obligatione rogati, die, &c. aut alio veriori tempore, item dictam hæreditatem remanere debtricem in scutis 400. monetæ eidem Rodulpho, & Virginie suæ germanæ forori, natis ex dicto Ioseph, & quondam A. prima vxore dicti Ioseph, occasione dotis eiusdem matris Rodulphi, & Virginie, vt dixerunt constare instrumeto dotali, &c. & alia quoque debira dictum Ioseph reliquisse in hæreditate sua. Et quia creditores præfati institerunt, & instant pro consequendis eorum creditis, & pecunijs debitis. Vnde prædicti hæredes non possunt, nec decet differre solutiones prædictas, vel assignationes aliquorum bonorum; & in hæreditate præfata remanserit vinea, sita intra mænia Vrbs prope montem Sanctissimæ Trinitatis, versus portam P. quæ vinea in specie reperitur obligata, pro restitutione dotis quondam D. secundæ vxoris dicti quondam Ioseph, ac etiam remanserit domus cum apotheca, sita in Vrbe in via Peregrini, sub proprietate, & directo dominio venerabilis Collegiæ Ecclesiæ Beatae Mariæ Rotundæ, confinata ab vno iuxta bona, &c. ac alios suos confines, quæ domus alias concessa fuit per Reuerendos Canonicos, & Capitulum dictæ Ecclesiæ, prædicto quondam Ioseph ad tertiam suam generationem. Ita quod prima generatio inciperet ab ipso Ioseph, & ab eius filijs legitimis, & naturalibus, tam natis, quam tunc nascituris, & ipsi intelligerentur prima generatio, & finita dicta tertia generatione, vltimus eiusdem tertiæ generationis posset nominare duas personas, vnico contextu, siuè masculos, siuè foeminas, & infra mensem à die nominationis factæ, tradere deberent instrumentum publicum dictæ nominationis Reuerendis Archipresbytero, & Canonicis dictæ Ecclesiæ, pro annuo canone, seu responsione scutorum quindecim, in principio mensis Nouembris annuatim soluendorum, & cum alijs pactis, latius contentis in instrumeto dictæ concessionis, die, &c. 1560. per D. L. Notarium publicum Rom. celebrato, & stantibus præmissis D. Accursus Tutor, & Curator, & prædictus D. Rodulphus principalis, considerauerint expedire dictæ hæreditatis, pro soluen. his dictis debitis, seu maiori parte dictorum debitorum, alienare prædictam domum cum apotheca, maxi-

mè quia nihil est in hæreditate, quod distractum sit minus damnosum, quam dicta domus, & volentes dictam domum alienare adhibuerint, & adhibendum curauerint, pro omni meliori conditione inuenienda, tamen à nullo, nec parem, nec meliorem conditionem, seu maius pretium inuenierint, quam à præfato Domino Blasio Gallo, & D. Michaeli Angelutio de Ferentilo, qui summam scutorum octingentorum monetæ, pro pretio dictæ domus cum apotheca, & cum onere præfate responsionis 15. scut. dictis Archipresbytero, & Canonicis soluere parati existant, & subintrare in locum dictorum filiorum, quatenus tamen dicti D. Archipresbyter, & Canonici capitulariter consentiant translationi, & venditioni prædictæ ipsi Domino Blasio faciendæ, & mutationi de generatione dictorum filiorum Ioseph della Porta in generationem ipsius D. B. nunc ætatis annorum 60. in circa, & Camilli eius filij legitimi, & naturalis annorum vndecim completorum, & Iulij Galli Spoletani, fratris patruelis dicti D. B. ætatis 19. seu 20. annorum in circa, qui est solutus, & non habet filios, & Michaelis Angelutij de Ferentis ætatis annorum 55. in circa, vxorati, sed nullos filios habentis. Ita quod ipse D. Blasius, Camillus, & Iulius Galli, & Michael Angelutius habeatur loco primæ generationis, & successiuè filij legitimi, & naturales ex eis nascituri, habeantur pro secunda generatione, & nepotes pro tertia; & vltorius, qui extiterint ex tertia generatione duas personas, mares, vel foeminas, nominare possint, quæ tamen subrogatio, & mutatio fiat, vt Dominus Blasius, & sui hæredes, & successores, durante tertia generatione huiusmodi liberè de dicta domo, & apotheca disponere valeant. super qua venditione, translatione, & mutatione, iam requisierint dictos Archipresbyterum, & Canonicos, pro eorum in præmissis consensu habendo. Ipsi verò Domini Archipresbyter, & Canonici, licet mors & vita, tam iuuenum, quam senum incerta sit, nihilominus ex eo, quod euidenter apparet, & iuxta ordinem naturæ, talis mutatio tendit in utilitatem dicti Capituli, seu Ecclesiæ, cum loco iuuenum, & puerorum subrogentur duo ferè senes. Ideo, saluo beneplacito Sedis Apostolicæ, con-

sentire parati sint. Propterea volentes dictarum partes instrumentum super dicta venditione, & translatione celebrare, coram eodem magnifico Domino Collaterali Dominus N. vnus ex Sanctissimi D. N. Papæ Cursoribus in scriptis reulit, & se ad instantiam Domini Rodulphi della Porta, principalis, & Domini Accursij Tutoris, & respectiue pro tempore Curatoris aliorum filiorum, & hæredum, cum benefic. leg. & inuentar. dicti quondam Ioseph della Porta, die, &c. huius mensis N. intimasse D. Bartholomæi parenti consanguineo, & D. Geruasio Melchiorio affini filiorum quondam Ioseph della Porta, qualiter dictus D. Rodolphus, vnus ex dictis filijs, & maior natu, & dictus D. A. de A. Tutor, & pro tempore Curator testamentarius dictorum filiorum minorum, pro soluendis paternis debitis vrgentibus, intendunt alienare, vendere, seu in solum dare domum, cum apothecam, sitam in via Peregrini, iuxta bona hæredum quondam I. & ab alio latere bona Domini D. seu alios veriores confines, in qua domo inhabitat dictus P. Inquilinus (saluo iure directi domini, & consensu Canonicorum, & Capituli Beatæ Mariæ Rotundæ, qui dicuntur esse directi domini) D. Blasio Gallo Spoletano, creditori hæreditatis dicti quondam Ioseph della Porta, & Michaeli Angelo de F. pro pretio scutorum octingentorum monetæ soluen. seu compensan. respectiue, cum debitis hæreditatis dicti eorum patris, & quod super huiusmodi venditione, seu datione in solum celebrabitur Instrumentum in domo habitacionis R. P. D. Episcopi Ariminen. è conspectu Palatii residentiarum Oratoris suæ Carolicæ Maiestatis, & quod huiusmodi Instrumentum celebrabitur die Sabbathi, &c. hora 20. seu coram primo, vel secundo Collaterali. Ideo citasse eosdem ad interessendum, & præstandum eorum consensum, pro validitate contractus faciendi alias ad allegandum causam, quare præmissa fieri non debeant, alias videndum dictum Instrumentum celebrari, in eorum absentia, cum auctoritate Curatoris per D. deputandi, iuxta formam statutorum Urbis, & alias omni meliori modo, &c. Qua relatione sic facta, ibidem præsentem, & principaliter constituti, dictus D. Rodolphus della Porta principalis,

nomine proprio, D. Accursius de Accursijs Tutor, & respectiue pro tempore Curator aliorum filiorum, & cohæredum testibus, & me Notario in dicto termino intimationis, & citationis, vt supra factæ, ac sufficienter expectatis dictis DD. Bartholomæo, & Geruasio proximioribus, vt asseruerunt eorum consanguineis, & affinibus respectiue, ac illis non comparentibus, neque aliquid allegantibus in actis mei Notarij, & quia nullos alios habent consanguineos, in Vrbe ad consentiendum habiles, quam dictos Bartholomæum, & Geruasium, vt cura iuramento, tactis, &c. præstito affirmarunt. Quos amicabiliter etiam requisierunt, & celebrationi huius contractus venditionis, pro tam vrgenti, & necessaria causa interuenire vellent. Propterea ne vnquam de validitate contractus dubitari contingat, ad satisfaciendum statutis Urbis, respectu dictorum minorum, aliquem eis Curatorem, in locum duorum proximiorum consanguineorum, quatenus opus sit, ac ad omnem abundantiore cautelam, deputari cum instantia postularunt, & cum eius consensu dictam venditionem domus, & apothecæ facere possint, ita vt vtile per inutile non vitietur, attento quod dicti hæredes non habent in bonis, vnde possint consequi pecunias, ad effectum huiusmodi debita soluendi. Qui Dominus Collateralis iudicis, & intellectus præmissis, dictis Clementi, Carolo, & Octauius, præsentibus, & perentibus in Curatorem ad hunc actum, in defectum, & locum dictorum consanguineorum, attenta eorum contumacia, quia non curarunt comparere, nec aliquid allegarunt, dedit, & deputauit N. præsentem, & intelligentem, & onus huiusmodi acceptantem, dicens, & replicans eidem, Curator esto, eisdem minoribus ad hunc actum vtilia pro eis facito, & inutilia prætermittito, iuxta exigentiam facti, eosque illorum iura indefensos, & in defensione non derelinquito, caueto, & alia facito, ad quæ teneris, & debes. Qui N. Curator, ita facere, & curare promisit, prout, & quemadmodum à Domino Collaterali mandatatum fuit. Pro quo Curatore, & eius instantia, & requisitione M. sciens, &c. sponte, &c. ad faciendum rem gratam dicto Curatori, vt principalis, & insolidum accessit, erga eosdem minores,

Quem M. præsentem, etc. Idem Curator promissit releuare indemnem, ac penitus sine damno conseruare. Ita quod, etc. alias, etc. obligantes propterea idem Curator, & fideiussor seipso, et suos hæredes, etc. & bona, etc. in forma Camera Apostolicæ, cum clausulis (circa tamen, et præter constitutionem Procuratorum) solitis, et consuetis, et ita tactis, etc. iurarunt. Et super præmissis dictus D. Collateralis, ad postulationem partium, auctoritatem, et decretum interposuit.

SUCCESSIUE in eodem loco, et die, coram magnifico D. Collaterali, vt supra, sedente pro Tribunali, ac Testibus, et me Notario publico, ad hæc vocatis, atque rogatis, personaliter consti-uti supranominati Domini Rodolphus della Porta principalis, nomine proprio, et D. Accursius de Accursijs Tutor, et respectiue pro tempore Curator aliorum filiorum, et cohæredam cum beneficio leg. et inuentarij dicti quondam Ioseph della Porta, in præsentia, & cum consensu dicti N. Curatoris, vt supra deputati præsentis, et consentientis, atque auctoritatem præstantis, et affirmantis cum iuramento, tactis, etc. præstato se in hac re non habere aliquod proprium particulare interesse, et huiusmodi venditionem, (absentia causa superius narrata) non tendere in damnum dictorum hæredum. Volentes effectuare dictam venditionem, pro dictis debitis soluendis, asserentes à nemine inuenisse meliorem conditionem, quam à dictis magnifico D. Blasio Gallo, et D. Michaeli Angelutio, spontè, etc. Imprimis eisdem D. Accursijs Tutor, et Curator ad maiorem validitatem huius contractus, pro dictis minoribus renunciauit, cum dicto iuramento beneficio minoris ætatis, restitutionis in integrum, & omnibus legibus, & statutis, in fauorem minorum disponentibus, de quibus prius à Domino Collaterali certioratus fuit agens omnia, et singula in hoc instrumeto contenta tutorio, et curatorio nomine, non solum dictorum masculinorum, sed etiam foeminarum, videlicet filiarum dicti quondam Ioseph, quæ pariter minores 20. annis existunt, quatenus tamen dictis filiabus, super dicta domo aliquod ius competat, & non aliter, & omnes prænominate dictis nominibus, tam coniunctim, quam diuisim, spontè, etc. & omni meliori

modo, etc. saluo, et reseruatò consensu dictorum Archipresbyteri, et Canonicorum collegiatæ Ecclesiæ Sanctæ Mariæ Rorundæ, ac iure directi dominij, et responsionis dictæ Ecclesiæ competenti, et non alias, aliter, nec alio modo, etc. supradictam Domum, cum Apotheca, et suis membris, & pertinentijs vniuersis, ac melioramentis, vendiderunt, et titulo venditionis, et omni meliori modo, ac titulo, quo potuerunt, dederunt, concesserunt, et transulerunt dicto D. Blasio Gallo nobil. Spoletan. in Vrbe cõmoranti, et D. Michaeli Angelutio de F. præsentibus, ac suis hæredibus, et successoribus quibuscumque ementibus, acceptantibus, et stipulantibus (solitis conditionibus, declarationibus, et pactis infra dicendis, et non aliter) subrogantes eosdem B. et M. et suos hæredes, et successores in omne ius, et locum ipsorum della Porta. Trãferentes in eos omnia iura, omnesque actiones viles, tam in supradicta domo, apotheca, et melioramentis, competenti, etc. Ad habendum, etc. constituentes, etc. ac specialiter, et expresse consenserunt, quod D. Blasius pro se, et Camillo eius filio, et Iulio Gallo fratre patruele, et dicto D. Michaeli Angelutio de B. vsque in tertiam eorum generationem inclusiue, et cum facultate nominandi duas personas, vt supra narratum est, consequi possint mutationem, et translationem à dictis Dominis Archipresbytero, et Canonicis, adeo vt in futurum attendantur generationes ipsius D. Blasij, Camilli, Iulij, et Michaelis, non autem ipsorum della Porta, saluis pactis, declarationibus, et conditionibus infra dictendis. Dantes facultatem D. Blasio accipiendi dictam domum, cum apotheca, et suis membris, et pertinentijs, corporalem possessionem, abique alicuius Iudicis, etc. & donec, etc. constituerunt, etc.

Hanc autem venditionem, et alienationem, cum omnibus, et singulis in hoc Instrumeto contentis, fecerunt pro pretio scutorum 800. monetæ, ad iul. 10. pro scuto, ad effectum soluendi debita prænarrata pro concurrenti summa dicti pretij, erga dictos B. et M. præsentis, et acceptantes, vt supra. Quod pretium conuenerunt, solui debere per DD. B. et M. ad omne placitum venditorum, præstato tamen prius consensu per dictos RR. Archipresbyterum,

rum, et Canonicos, et facta mutatione, & translatione de generationibus ipsorum della Porta, in generationes ipsius D. Camilli, Blasij, Iulij, & Michaelis, & expedito assensu, vel confirmatione Apostolica. Quibus expeditis ex dicto pretio compensari debeant scuta 175. debita eidem Domino Blasio, ex causa superius narrata. Ita tamen, vt Domino Blasio, eiusque hæredibus, & successoribus primæ iura, & actiones firma, salua, & reseruata maneat, pro sua potioritate, & anterioritate, & maiori cautela, in euentum euictionis dictæ domus, in petitorio, vel possessorio iudicio, vel cuiuscumque litis, & molestia, si quæ super dicta domo inferantur. Item solui debeant scuta 305. monetæ Domino Philippo Valentisco debita, ex causa fideiussionis, factæ per eum, pro dicto quondam Ioseph, & solutionis subsecutæ, vt superius narratum est. Item scuta 200. dictæ Domine Virginie, pro sua medietate dotis maternæ scut. 400. & reliqua scuta 20. pro complemento pretij dictæ domus, Antonio Antonino in computum scut. 25. per eum dicto Domino Ioseph nauuatorum, quatenus tamen dicti creditores, pro quacunque euictione dictæ domus, & apothecæ, ac iurium in petitorio, & possessorio insolidum, pro summis, & ratis eisdem soluendis promittant, & de facien consentire omnes personas, & suscipiendo, & prosequendo quamcumque litem. Et insuper eorum iura, & actiones prædicto Domino Blasio, pro sua maiori cautela, & potioritate, ac anterioritate transferant, & cedant, & ex nunc, pro quando dictæ solutiones factæ fuerint dicti venditores quærarunt Dominum Blasium, præsentem, &c. cum pacto, de nunquam amplius dictum pretium petendo. Et si plus dicto pretio dicta domus, & iura valerent, totum illud plus remiserunt dictis B. & M. emptoribus, præsentibus, &c. Item affi. marunt, & promiserunt de dicta domo, & suis membris, ac iuribus nihil penitus fecisse, in præiudicium dictorum D. Emptorum, & dictam domum, & iura nulli alteri vendidisse, donasse, permutasse, distraxisse, aut quouis modo alienasse, alienationis largissimo modo, sumpro vocabulo. Immo venditionem, alienationem, & subrogationem huiusmodi esse, & semper fore bonas, &c.

pone clausulas generales, &c. Item declarant, & conuenerunt, quod si non poterit obtineri translatio, & subrogatio de vita, & generationibus ipsorum della Porta, in vitam, & generationibus ipsius Blasij, & aliorum prænominatorum, quas mutationem, & translationem, & subrogationem ipsi venditores procurare, & obtinere promiserunt, vna cum expeditione beneplaciti Apostolici, seu confirmationis Apostolicæ, intra quatuor menses proximos, in tali casu, sit in arbitrio, & facultate D. Blasij retinere dictam domum, iura, & melioramenta, ac de eis disponere, durante vita, ad tertiam generationem inclusiue, dictorum della Porta, & vt vulgariter dicitur, correre il risico della vita de' detti figliuoli di Giosepe della Porta, & loro generatione, insino alla terza inclusiua mente. Qua vita, & generationibus durantibus dicitur Blasius, & sui hæredes, & successores dicta domo, cum apotheca, melioramentis, & iuribus vti, potiri, frui, & gaudere, & de illis, vt de re propria emphyteotica, respectu vfrustructus, & vtilis domini liberè disponere valeant, prout possent ipsi della Porta, si venditionem hanc non fecissent. Et in omnem casum dicti venditores promiserunt consignare instrumentum confirmationis Apostolicæ, vna cum expeditione beneplaciti dicto Domino Blasio, &c.

Venditio ad vitam.

Cum alias A. ad effectum soluendi certum eius debitum, quod habebat cum N. vendiderit B. eius matri, domum magnam, positam in Vrbe, in Regione S. in platea D. cum suis iuribus, & cum duabus apothecis, sub eadem domo existentibus, prope portam domus, altera à dexteris, altera verò à sinistris, pro pretio scut. 6. monetæ, cum pacto, vt semper, & quandoeunque liceat Diuenditori dictam domum, pro eodem pretio redimere, & recuperare, vt asseruit latius contineri in Instrumento, &c. nunc autem considerans sibi melius esse dictam domum, & apothecæ recuperare, atque alteri, vel alijs vendere ad vitam vnius, aut plurium personarum, quia cum mors omnibus certa existat dicta domus, & apothecæ deuoluantur ad ipsum A.

vel eius hæredes, absque restitutione pretij, & cum P. inquilinus dictæ domus obtulerit soluere scuta 6. mil. monetæ, si D. A. dictam domum, cum dictis duabus apothecis, ac reliquis omnibus pertinentijs vendere, & alienare voluerit, ad vitam ipsius P. & Q. suæ coniugis, & post eorum obitum, ad biennium superuiuente R. filia. bon. mem. N. quatenus eadem R. defunctis dictis coniugibus superstes foret, quam conditionem, & pretium oblatum ipse A. acceptare proposuerit, cum sua evidenti utilitate, quia ubi nunc, & in futurum, sine restitutione pretij dictam domum, & apothecas recuperare non valebit utique, si dictam venditionem fecerit ad vitam, vt supra certus esse potest domum, & apothecas, absque restitutione pretij, ad eum, vel eius hæredes reddituras.

Hinc est, quod Anno, &c. coram testibus, & me Notario, &c. dictus A. effectuare volens tractatum habitum cum dicto P. super dicta venditione, spontè, dicto. & omni meliori modo, &c. dictam domum magnâ sitam, vt præfertur in platea D. cum duabus apothecis, venditam Dominæ B. eius matri ex nunc, prout ex tunc, & è contra, cum illa redemerit, quam redemptionem, promisit omninò facere hinc ad diem, &c. & cum omnibus alijs apothecis, domibus, seu domunculis contiguis, membris, & pertinentijs suis è centro Terræ, usque ad Cœlum, cui domui à duobus lateribus sunt viæ publicæ ante est dicta platea, retro verò, &c. saluis alijs, si qui sint veriores confines, aut vocabula veriora, vendidit, ac titulo perfectæ venditionis, dedit, concessit, transfudit, & assignauit eidem P. præsentem, ementi, & acceptanti, ad vitam suam, & Q. suæ coniugis, & ad duos annos immediatè sequentes post obitum dictorum coniugum superuiuente R. puella, nepote Dominæ Q. ita vt si dicta R. post obitum dictorum coniugum superuixerit duobus annis, vel pro eo tempore, quo superuixerit, usque ad duos annos, quicumque causam, & ius habentes ad P. dicta domo apothecis omnibus, ac pertinentijs suis, vt potiri, & gaudere valeant, hoc etiam adiecto pro maiori declaratione, vt præmoriente Dominæ Q. nihilominus ipse P. tota dicta domo, cum omnibus eius apothecis, & pertinentijs, durante vita sua, & pariter è con-

tra præmoriente P. superstite Q. sua coniuge, tunc hæredes, & successores Domini P. vel quicumque ab eo causam, & ius habituri, ultra dictos annos duos superuiuente dicta B. potiri, & gaudere valeat integra domo, apothecis, & pertinentijs suis vniuersis, quæ post obitum dictorum coniugum, & finitis duobus annis prædictis ad A. venditorem, vel eius hæredes, & successores, etiam cum omnibus melioramentis, si quæ per P. vel Q. ibi fieri contigerint, deuoluantur, & liceat eis propria auctoritate de facto, absque alicuius Iudicis, & Magistratus auctoritate, decreto, & mandato, & absque vitio spolij nullitatis, & attentatorum apprehendere, atque ad eorum libitum disponere, ac saluis præmissis A. venditor transfudit, & cessit, in & super dictis domo, apothecis, & pertinentijs suis D. P. vt supra, acceptanti omnia iura, & omnes actiones, &c. Ad habendum, vtendum, & possidendum, vendendum, donandum, vel permutandum, ac faciendum de domo, & apothecis, ac pertinentijs suis, ad libitum voluntatis eiusdem P. durante vita sua, & dictæ suæ coniugis, & duobus annis vitæ dictæ R. si eadem R. superuixerit, vt supra, dictum est. Ponens D. P. vt supra, acceptantem in omne ius locum, & priuilegium suum in vniuersum, ac transfudit, & eundem P. ad maiorem cautelam acceptantem ius, & facultatem redimendi, & recuperandi à Dominæ B. dictam domum, cum duabus apothecis, quatenus per ipsum D. A. non fuerit redemptæ hinc ad diem, &c. Constituens super præmissis D. P. acceptantem Procuratorem irrevocabilem, vt in rem propriam, ita vt dictis iuribus, & actionibus, etiam facultate redimendi in iudicio, & extra, vt agere, excipere, ac experiri valeant, etiam directis actionibus, quemadmodum posset ipse A. ante venditionem, & cessionem huiusmodi, & ultimo ipse D. A. compelli possit ad faciendam redemptionem præfaram. Dans ex nunc facultatem D. P. accipiendi auctoritate propria de facto, absque alicuius Iudicis, & c. dictæ rei venditæ, corporalem possessionem. Et donec, &c. constituit, &c. Hanc autem venditionem, & cessionem, cum omnibus, & singulis in hoc instrumento contentis A. fecit, & facit, erga dictum P. vt supra, acceptantem,

tem, pro pretio scutorum 6. mil. monetæ, iul. 10. pro scuto, & aliorum scutorum 500. monetæ, quæ scuta 500. in melioramentis, ad contentamentum, vel satisfactionem dicti emptoris; idem emptor exponere teneatur; dicta verò scuta 6. millia D. P. emptor solvere promisit, hinc ad diem 10. mens. M. proximi. venturi, & pro solutione faciendam in dicto tempore dare cedulam banchariam, per totum mensem Decembris proxime venturi, data prius per D. venditorem, videlicet, ante diem decem. mens. M. vel ante solutionem, idonea cautione, ad satisfactionem D. P. principali, & infolidum obligata, pro quacumque euictione dictæ domus, apothecarum, & aliarum præfatarum domorum contiguarum, in omni iudicio petitorio, & possessorio, & quouis eorum infolidum, & pro obseruatione aliorum contentorum in hoc Instrumento, vel similisumma scutorum 6. mill. per A. exposita in emptionem creditorum montium non vacabilem, aut censuum, vel aliorum bonorum stabilium in Vrbe, vel suo Territorio, quæ sint idonea, & secuta, & in specie, ultra generalem obligationem infra dicendam, ad maiorem cautelam D. emptoris, obligentur in actis mei Notarij, pro quacumque euictione præfata loco fideiussionis, & pro obseruatione contentorum in hoc Instrumento, & ex nunc dicta bona, seu census, vel credita montium, emenda, si emi contingerint D. A. in specie, ita tamen, &c. obligauit, & hypothecauit D. P. præsentis, & ad maiorem cautelam acceptanti, pro quacumque dictarum domus, apothecarum, & aliorum, vt supra venditorum, euictione, in omni iudicio, &c. Et pro implemento, & obseruatione omnium, & singulorum in hoc Instrumento contentorum, & constituit dicta bona emenda, tenere, ac possidere, nomine dicti P. & suorum, in euentum cuiuscumque euictionis præfata, salua obligatione personali, & reali aliorum bonorum ipsius A. Præterea si dictæ domus, apothecæ, aliæque præmissæ plus valerent, &c. (sequere clausulas generales in forma) Præterea conuenerunt, quod si D. P. vel Domina Q. ultra scuta 500. quacumque aliam summam exponere voluerunt, aut erogauerint in melioramentis dictæ domus, omnia cedant solo, & ad beneficium D. A.

& suorum hæredum, absque eo, quod ipse A. vel sui hæredes, pro huiusmodi melioramentis, quantumuis notabilibus, itequam restituere, aut persolvere teneatur. Item in euentum, in quem Sanctissimus D. N. Papa, vel Reuerendissimus D. Camerarius, aut Reuerenda Camera Apostolica, vel Domini Magistri Viarum, aut alij, ad quos attinebit, faciant iectum, pro aperienda, vel conficienda via, iuxta dictam domum venditam, quæ via tenderet versus Ecclesiam S. M. & dicta domus magna remaneret in insula, seu alio quouis modo, in tali casu D. A. venditor, vel sui hæredes solvere teneantur totum illud, quod soluendum erit causa huiusmodi iectus, ad D. P. & habituros causa ab eo releuare indemnes, ac inuicem conferuare à dicto iectitu, & quacumque taxa, & solutione imponenda propter talem iectum; quia sic à principio actum, & conuentum fuit inter partes. Quæ omnia, & singula præmissa, dictæ partes referendo singula singulis, congruo loco promiserunt adinuicem inuolabiliter obseruare, atque adimplere, & nauquam sub quouis prætextu, iure, titulo, causa, & modo, in iudicio, vel extra, contrafacere, dicere, opponere, vel venire; alias ad omnia damna, &c. teneri voluerunt ad inuicem, ultra obseruationem, & adimplementum huius contractus, & contentorum in eo. Pro quibus, &c. Et insuper dictus A. etiam in specie, ita tamen, quod specialitas generalitati non deroget, nec è contra, sed ad maiorem cautelam emptoris, omnem legitimam trebellianicam, & falcidianam in bonis patèrnis, & omnia alia sibi competentia, etiam cum clausula, & effectu constituti obligarunt, &c.

Venditio Castri.

CVM fuerit, & sit, prout infrascriptus Illustr. D. P. asseruit, quod cum ipse esset verus, & legitimus de bitor Illustrissimi D. M. pro residuo dotis Illustr. D. E. eiusdem Illustr. D. M. vxoris, & ipsius Illustr. D. P. germanæ sororis, in summa, & quantitate 1200. prout latius publico Instrumento, &c. ad quod, &c. Cumque dies solutionis, pecuniarum huiusmodi iam diu cessisset, illasque non habens, per literas cambij,

bij, sub die, &c. Cum maximo eius damno, & interesse, & Ciuitate N. soluerit, seu solui fecerit eidem Illustr. D. M. de mense N. per DD. N. & N. mercator, &c. ducatorum 13000. monetæ Neapolitan. restetque propterea idem Illustr. D. P. eorundem mercatorum debitor in dicta summa 13000. ducat. Cumque etiam debitor remanserit, prout remanet de præsentibus eiusdem Illustr. D. M. pro residuo dotis præfatæ in summa 5200. scutorum similibus; pariterque fuerit, & sit debitor Illustr. D. N. in summa 4700. scut. causa, & occasione dotis, & aliorum iurium, prout Instrumento, &c. Ad quod, etc. Cumque idem Illustr. D. P. non habeat ad præsens manuales pecunias pro huiusmodi debitis persoluedis, sitque in varijs alijs debitis, & ex causa solutionum dotium præfatarum, & aliarum inuolutus, ex quibus etiam maximum damnum, & interesse patitur, ac persoluit; nec minus vnde pecunia huiusmodi haberi possit modum reperire valens, nisi aliqua de bonis stabilibus vendat. Cumque nullam rem minus damnosam venalem habeat, quam quoddam Castrum, vulgariter dictum Sancto P. ac quandam tenuam, contiguam nuncupatam M. iuxta fines infrascriptos, ex quibus multos minores fructus, quam interesse, quod patitur, ob solutionem debitorum præfatorum, percipit. Propterea ad alienationem dicti Castri, & tenuræ præfatæ neminem reperit, qui meliorem conditionem, & maius pretium obtulerit, quam C. qui obrulit proprio Castri, & tenuræ præfatæ soluere contanti scuta 27000. hoc modo, videlicet, &c. Cognoscentesque idem Illustr. D. P. & eiusdem Agentes pretium huiusmodi fore iustum, & rationale, venditionemque præfatam in eiusdem ipsius Illustr. D. P. cedere utilitatem, & propterea ad illa deuenire intendat. Idcirco principaliter constitutus idem P. coram eximio Ioan. D. A. Iudice Palatino, & primo Collaterali, ac Illustr. D. Senatoris Locumtenente, seden. &c. ac cum eiusdem decreto, &c. ac præsentia, &c. B. & B. auunculorum eiusdem Illustr. D. P. ac consanguineorum, & in gradu proximorum, prout medio iuramento asseruit, & se nullos alios proximos consanguineos ad præsens in Vrbe habere ad interessendum, & qui interesse possint huiusmo-

di instrumento, ibidem præsentium, &c. & medio iuramento tactis, &c. Afferen. seu de huiusmodi negotio ad plenum informatos, & nullum in eodem habere interesse, & non esse in præiudicium eiusdem Illustr. D. P. attentis præmissis; afferen. simili iuramento. Idem Illustr. D. P. se in 18. suæ ætatis anno constitutum, renuncian. nihilominus cum eodem iuramento suæ minoris ætatis 20. seu 25. annorum priuilegio, ac restitutioni in integrum beneficio, promittens cum simili iuramento dicto C. absentis, ac P. eiusdem Procuratori, & Agenti, ac me Notario, etc. præsentibus, etc. restitutionem aliquo vltimo vnquam tempore, quauis causa, & occasione aduersus supra, & infrascripta, & incidenter non petere, & quod factus maior præsens instrumentum, & contenta in eo ratificabit in forma iuris valida, ad omnem simplicem requisitionem dicti C. spontè, etc. ac omni meliori modo, etc. vendidit, etc. dicto C. absentis, ac dicto D. Procuratori, & Agenti, ac me Notario, vt supra præsentibus, idest dictum Castrum Sancti P. ac eius Territorium, quo ad ipsum Illustr. D. P. spectat, & pertinet, posium in Diocesis T extra portam Sancti L. necnon etiam dictam tenuam M. contiguam Territorio dicti Castri, quibus ab eius lateribus, respectiue est tenuta Ciuitatis T. præfatæ, ac Castri V. & Castri L. et R. et P. ac M. et alios fines, etc. Cum potestate specificandi, etc. vel si qui, etc. liberum, etc. cum omnibus eiusdem Castri habitationibus, Curia temporali, Iuribus, Fortellitjs, Palatijs, Plateis, Domibus, & Portis, et quicquid publici, et priuati intus, intra, & extra dictum Castrum, exceptis fructibus separatim à solo, et ad dictum Illustr. Dominum venditorem spectat, & pertinet, ac spectare, et pertinere poterit, et potest, ac vili, & directo dominio, superioritate, potestate, a bitrio, iurisdictione ciuili, et criminali, ac mixta, priuilegijsque, indultis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, ac iurisdicendi, dicitur faciendi facultate, necnon mero, et mixto imperio, & glad j potestate, iure vassallitio, et quocumque illo iure, ipsi Illustr. Domini venditori, super vassallis dicti Castri, et tenuræ, vt supra venditis, territorijs, districtibus, et pertinentijs, agris, et campis, syl-

uis, nemoribus, paludibus, riuus, aquarum, fontibus pertinentijs, & herbosis, fructiferis, & sterilibus, ac omnibus ipsius castri, & tenuræ ædificijs intus, & extra positis, tabernis, hospitij, datijs, collectis, gabelis, dohanis, passagijs, custodijs, vectigalibus, oneribus, exactionibus realibus, et personalibus, angarijs, et perangarijs, impositionibus, censibus, responfionibus, pensionibus, fructibus, redditibus, et prouentibus, emolumentis, et obuentionibus vniuersis, terraticis, potestatibus, auxilijs, subfidijs, honorantijs, obedientijs, reuerentijs, honoribus, homagijs, et fidelitate, et quibuscumque alijs seruitijs, in persona, pecunia, rebus, et bonis quomodocumque & qualitercumque per vassallos, & alios incolas, & habitatores dicti castri, & tenuræ, confinibus, territorijs, & districtis præstari solitis & debitis ac debendis, iureq. piscandi, aucupandi, venandi, depascendi, aquas vndecumque derinantes, hauriendi, & quolibet deducen. foueas lapidis, & arenæ instituen. venas auri, & argenti, æris, ferri, & cuiuscumque generis metalli, & sulphuris effudien. quærendi, inueniendi, & lucrifacien. ac ciuiliu, & criminaliu, seu mixtaru causarum cognitione, & determinatione, ac cum iuribus, & alijs emolumentis ex eisdem causis civilibus, seu mixtis, quomodocumque prouenien ac vassallos, incolas, & habitatores, & alios dicti castri & tenuræ subditos, & delinquent. corrigend. puniendi, multandi, ac illos absoluen. & remitten. ac iure præstandi, & alia faciendi, quæ ad dominum dicti castri, & tenuræ pro tempore existen. de iure, vel consuetudine spectant, & pertinent, & quæ ipse Ill. D. venditor, & sui prædecessores ante præsentem venditionem facere potuerunt, & etiam debuerunt, ac cum alijs quibuscumque iuribus, iurisdictionibus, arbitramen, & potestatibus, ac dominij dicti castri, & tenuræ spectan. & pertinen. solitisq. iurisdictionibus, quomodolibet concernen. ac eidem Ill. D. venditori competèn. & competituras, francum, liberum, & exemptum ab omni homagio, & iuramenti fidelitatis præstatione, superioris recognitione, præterquam Papæ, & alia quavis seruitute, & in effectum omnia, & singula, quæ & pro se idem Ill. D. venditor habet, &

possidet, & habere; & possidere potest, & ad ipsum quomodolibet, & quocumque iure, & titulo spectant, & pertinent, ac spectare, & pertinere possunt, & in futurum poterunt. Item omnia iura, & c. Itaque, nullo iure, & c. ad habendum, & c. ponens, & c. constituens, & c. dans licentiam, & c. Et donec, & c. constituit, & c. Hanc autem venditionem, & c. sequere prout in venditione domus.

Recognitio in dominum castri, cum iuramento homagij.

Idem T. vice, & nomine A. sui patris animo, & intentione continuandi in apprehensione possessionis præfatæ, post visitationem Ecclesiæ dicti castri, & Missæ ibidem per Cappellanum, seu Rectorem eiusdem Ecclesiæ celebratæ auscultationem, redijt ad palatium dicti castri, comitantibus eumquam plurimis; in quo palatio, videlicet eius aula coram eodem T. conuocato, & coadunato publico, & generali concilio Communitatis, & hominum dicti castri P. de mandato, & ordine Massariorum infranominandorum, vt asseruerunt, vbi interuenerunt huiusmodi personæ, videlicet C. et M. in præsentia Massarij dicti castri, absente D. pariter Massario eorum collega, vassalli, incolæ, & habitatores respectiue, vt dixerunt castri præfati in nostrorum notariorum præfatorum insolidum rogatorum, ac testium, & c. personaliter constituti, asserentes plenam notitiam, & informatione supradictæ venditionis factæ à D. B. vt superius habetur, & certificati etiam per nos notarios de venditione præfata, & contentis in ea, cum inde sequitis. Spontè, & c. totam dicam Communitatem castri, & hominum P. repræsentare, & constituere affirmantes eorum, & totius dictæ Communitatis nominibus, vnanimiter, & omni meliori modo & c. dictum A. emptorem, quamuis absentem, præfato ramen T. eius filio præsentem, & pro eodem A. suo genitore, & illius hæredibus, & successoribus, vna nobiscum notarijs insolidum, vt supra rogatis, cum declaratione infradicenda, acceptan. in dominum, & patronu, ac pro vero domino, & patrono dicti castri, iurisdictionis, dominij, tenura-

nutarum, pertinētiarum, et iurium suorum quorumcumque acceptauerunt, et recognouerunt, & se uti subditos, vassallos, habitatores dicti Castri, respectiue dicto A. submiserunt, eidemq; A. eorum Domino vero, & eius hæredibus, & successoribus, & illorū ordinationibus parere, debitaq; reuerentiam, obedientiam, & seruitia præstare, ac in omnibus fideles esse promiserunt, & omnia facere, ac præstare, ad quæ veri, & boni vassalli, & subditi ac habitatores, respectiue erga eorum Dominos, tam de iure, quàm de consuetudine facere, & præstare tenentur. Et insuper in manibus dicti T. ibidem præsentis, & sedentis, & nomine dicti sui genitoris, vt supra acceptantis, statutaq; dicti Castri præ manibus tenentis, ad sancta Dei Euangelia, tactis scripturis in eodem libro statutorum, homagij, fidelitatis, & obedientiæ iuramentum præstiterunt in hanc formam, videlicet, [*Iuramentum homagij.*] Nos omnes præfati super sancta Dei Euangelia iuramus, quod ab hac hora in posterum vsque ad vltimum diem vitæ nostræ fideles, & obediētes erimus dicto A. & eius hæredibus, & successoribus quibuscumque contra omnem personam, excepto Summo Romano Pontifice, & nunquam scienter erimus in consilio, vel auxilio, verbo, vel in facto, propter quod dictus A. eiusq; hæredes, & successores, vitam, vel membrum, aliquod amittant, vel in personam aliquam læsionem, vel iniuriam, aut contumeliam accipiat, vel patiantur, aut honorem amittant, & si sciuerimus, & audierimus aliquod istorum fieri, aut machinari contra ipsum A. illiusque hæredes, pro posse nostro, vt id non fiat, impediemus, & si impedire nequiverimus, quanto citius poterimus, eidem nunciabimus, aut nunciari curabimus, & omne auxilium nostrum in fauorem eiusdem A. & suorum successorum præstabimus, si cōgigerit ipsum A. aut eius successores rem aliquam amittere, iniuste, vel foruito casu illam recuperare, & recuperatam restituere curabimus, & si sciuerimus, eosdem velle iniuste aliquem offendere, & ab illis generaliter, vel particulariter requisiti fuerimus, nostrum illis, & sicut poterimus, auxilium præstabimus, & siquidem in secreto nobis aliquid manifestauerint, illud sine eorum licentia, nemi-

ni pandemus, & si consilium nobis, super aliquo facto postulauerint, illud dabimus consilium, quod nobis videbitur expedire, & nunquam ex persona nostra, quicquam faciemus, scientes, quod in dicti D. A. eiusque successoribus iniuriam, vel contumeliam resulset. Ita nos Deus adiuet. Quos vassallos, subditos, incolas, & habitatores respectiue præfatos, & præmissa omnia dictus T. nomine dicti sui patris acceptare declarauit, & acceptat, illos scilicet, qui sunt verè vassalli, pro vassallis, & habitatores, qui non sunt verè vassalli, pro habitatoribus dicti Castri, & ita gaudere debeant, videlicet ij, qui sunt verè vassalli, iure vassallorum, & vassallagij, & habitatores, qui non sunt verè vassalli iure habitatorum tantum, & prout prope diem ipsi A. eiusque successoribus videbitur, & placebit, & non alias, nec alio modo, de quo protestatus fuit expressè, cui D. T. vt supra præsentis, & dicto nomine acceptanti, præfati Massarij dederunt, & consignarunt claues portæ dicti Castri, in signum recognitionis superioritatis dominij, & possessionis, quibus clauibus idem T. acceptus, descendit ex palatio præfato, & vnà cum dictis Massarijs, & alijs hominibus, atque habitantibus dicti Castri supra nominatis, & quamplurimis alijs comitantibus eum, deambulauit per dictum Castrum, & deinde contulit se ad portam eiusdem Castri, illam claudendo, & aperiendo in signum veræ possessionis dicti Castri, & pertinentiarum illius, quam dicto nomine adeptus fuit. Et successiue adeptus fuit possessionem certarum Terrarum, & Iardini, prope muros dicti Castri existentium, tanquam rerum pertinentium ad Dominum dicti Castri, deambulando ibidem, ac de glebis Terræ, & frondibus, & ramis arborum colligendo, & sibi colligi, & porrigi faciendo, in signum possessionis præfate, & deinde rediens ad Palatium, associatus vt supra, consignauit dictas claues præfatis Massarijs præsentibus, & acceptantibus ad effectum, vt illas teneant, & custodiant, durante eorum officio, & postmodum nomine præfati A. illas consignent alijs Massarijs, qui successerint, vt moris est, & ita successiuis temporibus nomine dicti A. eiusque hæredum, & successorum fieri debeat, prout suprascripti C. &

M. massarij, nomine dicti A. eiusq; hæredum, & successorum, & pro illis, vt veris Dominis, dictas clauēs tenere, custodire, & curam, quæ ad eos spectat adhibere, & successiue, vt supra consignare promiserunt, & ita tactis, &c. iuraru, dictus vero T. nomine præfato declarauit, & protestatus fuit, quod per eius à dicto Castro recessum, non intendit possessionem præfatam relaxare, amittere, vel derelinquere, sed omnem possessionem, civilem, & naturalem eiusdem Castri, cum pertinentijs, & iuribus suis, retinere, conseruare, & conferuare, omni meliori modo, &c. Super quibus, &c. actum in dicto Castro P. & extra illud, ac in Palatio præfato respectiue, &c.

Renouatio Vicarij, & deputatio alterius.

DEinde præfatus T. dicto nomine reuocauit Vicarium, alias per dictum S. deputatum, videlicet N. auferens ab eo omnes iurisdictionem, & auctoritatem illi concessam; & successiue vt volens iurisdictione, ac iure dominij, & possessionis adeptæ, præfatum N. præsentem, & acceptantem deputauit in Vicarium dicti Castri, ad beneplacitum ipsius T. nomine præfato, tradendo, & consignando eidem Vicario librum statutorum dicti Castri, concedendo etiam iurisdictionem, facultatem, & auctoritatem opportunas, & dictus N. ita deputatus nomine præfati A. huiusmodi suū officium Vicarij, bene, probe, & fideliter exercere, & omnia, & singula, quæ suo officio incumbunt, curare promisit, & ita iurauit tactis, &c. Super quibus, &c. Actum in Palatio dicti Castri, &c.

Venditio vilis dominij extensa.

IN nomine Domini Amen. Hoc publico instrumento cunctis vbique pateat, & sit notum, qualiter cum sit, quod D. Io. & D. Catherina quondam M. coniuges, die 29. Aprilis 1542. seu alio veriori tempore, conduxerint, & acceperint à quondam M. & L. domum, cum suis pertinentijs, positam Romæ in Regione P. in opposito Palatij, &c. cui domus ante, & retro sunt viæ publicæ, ab vno verò latere tunc erant bona

Monasterij S. M. & ab alio latere bona, quond. D. G. Aduocati Consistorialis, dum viuebat, in emphyteosim ad tertiam generationem masculinam, pro annuo censu, vel responsione 80. ducat. de carlenis monetæ veteris, ad carlenos 10. pro ducat. soluendorum de semestri in semestri, in principio tamen semeltris pro rata, & prima solutio fieri deberet prima die Septembris tunc subsequenti, vt latius dicitur contineri in instrumento confecto per quond. N. ad quod, quatenus opus sit, relatio habeatur, quam domum cum omnibus suis pertinentijs, dicti coniuges possederunt, & possident cuius domus proprietatis, videlicet directum dominium, cum dicta responsione, vt dicitur peruenerit in excellentem artium, & medicinæ Doctorem D. A. & quia dicti coniuges, qui sunt in senectute constituti, & non habent villos filios; cupientes eorum subventionibus, vtilitati, & commoditati, omni meliori modo, quo possunt providere, dictam domum, respectu vtilis dominij, & melioramenta quæcumque, ac eorum iura vendere deliberarunt. Hinc est, quod anno à natiuitate, &c. coram testibus, & me Notario publico ad hæc vocatis, atq; rogatis, personaliter constitutus præfatus D. Io. C. spote sua, certaq; scientia, & deliberata voluntate, tam nomine suo proprio, quam D. Catherinæ suæ vxoris, pro qua de rato, & ratihabitione in forma iuris valida promisit, & illam ratificationem intra triduum proximum, cum solemnitatibus opportunis, etiam iuxta formam statutorum Urbis, ad abundantio rem cautelam, & dictis nominibus, tam coniunctim, quam diuisim, & omni meliori modo. In primis saluo, & reseruato consensu, directo dominio, & dicta annua responsione duc 80. de carl. monetæ veteris soluenda directo Domino, & non alias, aliter, nec alio modo, dictam domum terreneam, solaratam, & testatam, cum suis iuribus, membris, & pertinentijs, respectu vtilis dominij, & melioramentorum ipsorum coniugum, confinatam à parte anteriori, iuxta viam publicam de S. nuncupatam, & à parte posteriori viam I. ab vno latere bona A. & ab alio latere bona magistri E. sutoris vestiarij, vel si qui sunt plures, aut veriores confines, vendidit, cessit, concessit, & liberè transfudit, & assignauit

dominis A.B.& soc mercatoribus Floren. Ro. Cur. sed videlicet D. B. præfenti, ac pro dicta societate fundaci sub dictis nominibus nuper instituta, & erecta, ementi, & vna mecum notario publico acceptanti, ac stipulanti. Ad habendum, possidendum, fruendum, facien. & disponendum, quem admodum facere, & disponere possent ipsi Io. & Catherina coniuges eorum generatione durante. Transferens, & cedens dictis A. B. & soc. omnia sua, & dictæ suæ vxoris iura, & actiones super dicta demo, & melioramentis. Ponens dictos emptores in omnibus, locum, & priuilegium ipsorum coniugum. Constituensq. dictos emptores desuper procuratores irreuocabiles, cum iuramento vt in rem propriam, ita quod ex nunc, & in posterum dicti emptores pro dictis iuribus, dictisq. actionibus eorum proprio nomine agant, petant, exigant, excipiant, recipiant, atque defendant, eisq. liberè vtantur fruantur, & expertantur in iudicio, & extra vtilibus, & directis actionibus ad eorum velle, quem admodum vt, agere, & experiri poterat dictus D. Io. vna cum dicta suâ vxore ante venditionem, & transactionem huiusmodi. Dans facultatem, & licentiam præfatis emptoribus, accipiendi realem, et corporalem possessionem dictæ domus, cum suis pertinent. et melioramentis nomine dictorum emptorum tenere, ac possidere constituit, et recognouit. Hanc autem venditionem, et alienationem fecit pro pretio scut. 150. monetæ iuliorum decem pro scuto, soluendorum per dictos emptores vnica vice tantum, post obitum vtriusque dictorum coniugum, eorumdem coniugum, hæredibus, vel cui, aut quibus ipsi simul concordanter Io. et Catherina coniuges, per contractum inter viuos, vel in vltima voluntate solui mandabunt, vel donabunt, et assignabunt, vel vltimus eorumdem coniugum, qui superstes erit, solui mandabit, donabit, vel assignabit dicta scuta 150. soluenda post sequutam mortem vtriusque ipsorum coniugum, et non antea. Pro qua solutione faciendâ D. B. dedit, ac dimisit ad maiorem cautelam dictorum coniugum, cedulam ipsorum mercatorum, formatam de consensu venditoris præfati, tenoris huiusmodi videlicet: Noi A. & B. etc. Item pro pretio scut. 50.

monetæ similium soluendorum annuatim, et in principio cuiuslibet anni præfatis coniugibus, durante vita ipsorum coniugum, prout D. B. emptor nomine dictæ societatis fundaciæ soluere promisit dicto D. Io. præfenti, et accipienti pro se, ac dicta Cat. sua vxore, durante vita sua, et dictæ suæ vxoris, et alterius eorum, qui superstes erit, libere, omni penitus iuris, et facti exceptione remota. Et vltra præmissa suscepit onus in se, dicto nomine dictam annuam responsionem ducat. 80. de carl. persoluendi directo domino ab hodie in posterum, ita quod præfati coniuges, occasione solutionis dictæ annuæ responsionis in futurum decurrendæ, nullum damnum, neque molestiam patientur, alias teneri voluit ad omnia damna, impensas, et interesse, nomine dictæ societatis fundaci. Et dictus D. Io. venditor dictis nominibus principaliter, et in solidum affirmavit, et promisit dicto D. B. emptori, dicto nomine, vt supra acceptan. et stipulan. dictam domum, et melioramenta, iura sua per ipsos coniuges nulli alteri esse transfata, cessa, data, conata, permutata, et quouis modo alienata, etiam alienationis largissimo modo sumpto vocabulo, et de dicta domo melioramentis, et iuribus nihil omnino factum esse per ipsos coniuges in præiudicium dictorum emptorum, vel huius contractus ex dato, et facto tantum ipsorum coniugum, et cuiusq. ipsorum, et non alias, aliter, nec alio modo, alias ad omnia damna, expensas, et interesse teneri voluit, et ad suscipiendum in se, et prosequen. et terminan. quas cumq. lites, et molestias in quacumque instantia, et in quouis iudicio petitorio, et possessorio sumptibus ipsorum coniugum, quatenus dictæ lites ex dato, vel facto ipsorum coniugum, vel alterius eorum peruenient, et non alias, aliter nec alio modo, et pariter ad quamcumque euictionem generalem, et particularem dictorum iurium, et domus in omni iudicio petitorio, et possessorio, et quouis eorum in solidum, si ex dato, vel facto, vt supra, talis euictio proueniret, et non alias, aliter, nec alio modo, et ad omnia damna, impensas, et interesse ex dato, vel facto, vt supra teneri voluit principaliter, et in solidum erga dictos emptores.

Item declararunt, & conuenerunt, saluis præmissis, quod si contigerit iudicialiter agi contra modernum habitatorem, in dicta domo pro euacuatione ipsius domus, quod ipsi coniuges non teneantur aliquid expendere, vel contribuere in expensis, vel aliud curare teneantur, sed tantum præstare debeant, quod nil penitus fecerunt de ipsorum iuribus in præiudicium huius contractus, & dictorum emptorum, quia sic actum fuit. Et promisit D. Io. omnes pñones dictæ domus hæcenus decursas persoluisse, & quod propterea dicti emptores non patiantur aliquod damnum, vel molestiã, & dictus D. B. promisit nomine dictæ societatis fundaci, soluere dicta scuta 50. isto primo anno in præsentiarum, ad omne placitum D. Io. & successiue quolibet anno, & in principio anni duran. vita, vt supra, dictorum coniugũ. Quæ omnia, & singula præmissa dictæ partes nominibus præfatis promiserunt ad inuicem semper habere rata, grata, valida, & firma, & numquam sub quouis prætextu, iure, titulo, causa, & modo in iudicio, vel extra contrahere, opponere, aut venire: alias ad omnia damna, impensas, & interesse vicissim teneri voluerunt. Et insuper ad obseruationem contractus compelli possint. Pro quibus omnibus, & singulis præmissis semper, & perpetuò firmiter tenendis, præstandis, atque inuolabiliter obseruandis, referendò singula singulis congruo loco, & respectiue, vt supra D. Io. C. venditor dictis nominibus se, ac dictam suam Vxorem, pro qua de rato promisit, ac suos, & illius hæredes, & pariter sua, & illius bona, & iura quæcumque præsentia, & futura: dictus verò D. B. præfata societatem fundaciaram sub dictis nominibus captantem, & suos, & dictorum sociorum hæredes successores, ac sua, & illorum, ac societatis bona, & iura quæcũq; præsentia, et futura obligarunt, & hypothecarunt in forma Cameræ Apostolicæ, cum solitis, & consuetis clausulis, et cautelis, citra tamen & præter constitutionem procuratorum quandocumq; extendendam per eum notarium, qui requisitus fuerit, etiam absque aliqua partium citatione, iudicis decreto, & alia solemnitate adhibenda, & absque alio ministerio. Et pro maiori cautela renunciarunt cuius appellationi, &c.

iurarunt super quibus, &c. Actum, &c. præsentibus, &c.

Venditio viæ.

D Titius spontè, &c. per se, suosq; hæredes, &c. vendidit, dedit, & concessit D. Sempronio ibidem præsentem, ementi, et recipienti pro se, & suis hæredibus, & successoribus vniuersis in oliueto, et per oliuetum ipsius Titij, situm in territorio, &c. iuxta, &c. viam eundi, & redeundi latitudinis palmorum sex de canna, quantum extenditur suprascriptum oliuetum per longum ad vineam ipsius Sempronij emptoris, sitam in suprascripto territorio, et loco iuxta oliuetum suprascripti Titij venditoris ab vna parte, et ab altera parte bona, etc. ita quod ipse Sempronius emptor, eiusq; hæredes, et successores, et alij omnes, quos ipse emptor, et sui voluerint deinceps in perpetuum per suprascriptum oliuetum, scilicet per illos sex palmos terræ dicti oliueti possint libere ire, et redire ad vineam suprascriptam, ac ad eum liberum habeant accessum, et regressum quoties, et quando voluerint, tam cū bestiis, quam cum quibuscumque alijs rebus, dans, et cõcedens dictus venditor eidem emptori, et suis prædictis plenum ius dictæ viæ, conditioni, et seruituti perpetuo subiciens suprascriptos palmos sex terræ, per latitudinem, et longitudinem quantum extenditur dictum oliuetum. Hanc autem venditionem viæ idem Titius fecit eidem D. Sempronio pro pretio, et nomine pretij scutorum tot, quæ in mei notarij, et testium infracriptorum præsentia, et habuit, et recepit ab eodem Sempronio præsentem, et soluente in prompta, et numerata pecunia in tot paulis, et testonibus argenteis: quos idem Titius ad se traxit, et de eis se bene contentũ vocauit, exceptioni, etc. ad maiorem tamen cautelã renúciauit, etc. etsi plus dicta res vendita valeat, aut valebit pro tẽpore pretio prædicto, id dictus venditor eidẽ emptori præsentem, etc. donauit, et remisit donationis titulo irreuocabiliter inter viuos, ob multa grata vtilia, fructuosa, et accepta fertiuita, quæ se ab eodem emptore multipliciter, et diuersimode recepisse, et habuisse confessus fuit. Quos palmos sex terræ, vt supra venditos constituit se dictus

venditor præcario iure, & nomine ipsius emptoris tenere, & possidere, donec dictus emptor possessionem exinde apprehenderit corporalem: quam intrandi, & apprehendendi deinceps sine strepitu, & figura iudicij & absq. decreto, seu iussu curiæ, prætoris, Iudicis, seu magistratus cuiuscumque licentia, idem venditor eidem emptori plenam, & liberam licentiam concessit.

Reliqua extende, prout in alijs veditio-
num instrumentis, mutatis mutandis, &c.

*Venditio rubrorum duorum millium
grani.*

Magnificus D. A. affectuarius status Castrensis, Rongilioni, & Comitatus Aluiani, asserens habere in statu Castrensi, & in diuersis locis dicti status quatuor millia rubra grani in circa, sponte, &c. ex dicto grano, vendidit, &c. rubra duo milia.

Magnifico D. B. Genuensi Romanam, Curiam sequenti, præfati, ementi, &c. cū pacto, & facultate, videlicet quod ipse D. B. per se, vel eius ministrum, ordinem ab eo habiturū, eligere possit dicta rubra duo millia grani ex dictis quatuor millibus intra quindecim dies proximos, & non postea; ita quod elapsis quindecim diebus, & tali electione minime facta, præfatus Dominus A. dimissis, ac relictis pro dicto D. B. dictis rubris duobus millibus, de residua quantitate grani præfati libere disponere possit, firma huiusmodi venditione, quoad præfata rubra duo millia grani remanente, ad habendum, &c. Ponens, Constituens, &c. Hanc venditionem, cum omnibus in præfenti instrumento contentis, facit, ad rationem, & pro pretio Iuliorum quadraginta octo pro quolibet rubro mensurando, quod pretium grani præfati D. B. soluere, seu solui facere promissit, hic Romæ, libere, &c. venditori præfato statim facta consignatione, & pro ea rata, quæ dietim consignabitur modo infra dicendo; prout ipse D. A. venditor eius expensis in loco solito Caricamenti Montis alti, granum præfatum ab omni tracta, & expensis liberum, & expeditum, consignare, seu consignari facere promissit, ipsi D. B. siue ipsius agenti, vel cui D.

Bartholomæus consignari ordinabit, alias ad omnia damna, &c. præfato D. B. teneri voluit.

Pactis etiam inter præfatas partes expressè conuentis, quod ipse, D. B. totam dictam quantitatem grani sibi, vt supra venditam, leuari facere teneatur, hinc, & per totum mensem Martij, proxime venturi; & casu quo per ipsum staret, quo minus dictum granum consignetur, & leuetur, elapso dicto mense Martij, ab inde impostum tota ea quantitas grani præfati, quæ accepta, & leuata non fuerit, remaneat, ac stet omni periculo, risico, & fortuna ipsius D. B. sed pro fossis, & granarijs, in quibus dictum granum existit, & remanebit nihil pensionis soluere teneatur. Item conuenerunt, quod idem D. B. teneatur etiam, vt promissit pretium totius quantitatis grani præfati venditi, quæ per totum dictum mensem Martij leuata non fuerit, soluere pretium, ad rationem, vt supra conuentum, per totum mensem Aprilis proxime venturi dicto venditori hic Romæ, libere, &c. sed si ante finem mensis Aprilis dictum granum leuauerit, pro ea rata, quam acceperit, & leuauerit pretium soluere teneatur, vt supra, statim, cum leuauerit.

Quam venditionem dictus D. A. promissit D. B. emptori præfato esse bonam, validam, & bene factam, & ei licuisse eam facere, ac licere, & ita manutenere promissit: alia ad omnia damna, &c. teneri voluit. Quæ omnia, & singula partes præfate dictis nominibus attendere, adimplere, & obseruare promiserunt; numquam, sub quouis prætextu in Iudicio, vel extra, contrafacere, dicere, vel venire; alias ad omnia damna, &c. teneri ad inuicem voluerunt, &c. Pro quibus omnibus, &c.

Venditio Aromataria.

IN præfentia, &c. nostrorum N. & N. notariorum, &c. infolidum, &c. personaliter constitutus D. Ludonicus de Mòtedorta, diocesis Nouariensis, Aromatarius ad plateam nuncupatam de Sciarra, Romæ in Regione Triuij, Sponte, &c. ac omni meliori modo, &c. vendidit, &c. D. Curio Bòrioni Tudertino D. Gulielmi filio præfenti, &c. suam Aromatariam, existim. in apo-

apotheca domus D. Io. Francisci Garimberti, quam apothecam, cum pertinentijs illius, ipse D. Ludouicus retinet in conductam, videlicet omnes medelas, vnguenta, species, aromata, vasa, & instrumenta, terrea, lignea, ferrea, raminia, & alterius cuiusuis generis metalli, & alia quæcumque bona & res, & massaritas, ad dictam Aromatarium spectantia, & pertinentia, & quæ in esse reperiantur, & tempore consignationis clauu apothecæ eiusdem Aromatarix, vt inferius dicitur. Item vendidit, & cessit, eidem D. Curio præfenti, &c. omnia sua credita, & nomina debitorum, vsque tamen ad summam scutorum quadringentorum quinquaginta trium monetæ, vt ita dicam brutti, & non altera, descripta, & annotata in libris dictæ Aromatarix, a die 7. Aprilis 1778. vsque ad diem consignationis dictarum clauium. Item omnia iura, &c. Ponens, &c. constituens, &c. eidem emptorem præfentem, &c. procuratorem irreuocabilem, vt in rem propriam, ad habendum, &c. Hanc autem venditionem, &c. fecit præfatus D. Ludouicus eidem D. Curio præfenti, &c. pro pretio, pactis, & consuetudinibus infrascriptis, videlicet in primis conuenerunt, quod eligi debeant duo homines periti in arte Aromatarix, prout ipse D. Ludouicus venditor elegit in suum peritum D. Iulianum Damianum Rom. Aromatarium ad sanctum Marcellum, & dictum D. Curium emptor in suum peritum elegit D. Petrum Furnum Bononien. Aromatarium ad Turrim sanguineam: Qui periti habeant potestatem prout eis ipsæ partes contulerunt, ponderandi, & extimandi dicta bona aromatarix iuxta stylū & consuetudinem Vrbs, quando venduntur Aromatarix, & similiter calculandi, & summandi dicta credita, & ex singulis creditis, exceptis faldis deducendi taram, eidem peritis electis visum, & cetera alia faciendi, in præmissis necessaria, & opportuna, & in euentum, quod essent ipsi periti discordes, in omnibus, & singulis præmissis in eo, quod discordarent, habent facultatem eligendi tertium peritum, ipsis electis, visum, qui solus in eo, quod ipsi electi essent discordes, habeat eandem facultatem, & potestatem: quorum peritorum electorum, & tertij respectiue, eligendi, relationi, &c. medio

iuramento stare promiserunt, & non reclamare, &c. sub 3000. scut. auri in auro, poena, pro alia parte, &c. nobis notarijs, &c. rata semper manente dicta æstimatione, & relatione, & voluerunt quod dicta æstimatio, & relatio fiat, & fieri debeat, intra 20. dies prox. abiq. vllō penitus actu iudiciario, etiam partibus absentibus, & tamen vocatis, & totum id, ad quod dicta bona ponderanda, & æstimanda iuxta æstimationem præfatam, vt supra fiendam, ascendent, & similiter totum id, ad quod dicta credita similiter deducta tara, & vt supra ascendit, sit, & censeatur pretium dictæ Aromatarix, & creditorum venditorū, & cessorum respectiue, ad cuius quidē pretij bonum computum, ipse D. Ludouicus coram nobis, &c. ac testibus habuit in tanta moneta argentea ab eodem D. Curio emptore præfente, &c. & pro eo, à domino Meliore Guidotto Florentino, ibidem præfente, & soluente, & afferente soluere de suis proprijs pecunijs, scuta quinquaginta monetæ, quæ ad se traxit, & exceptioni, &c. ceterisq. renunciauit, &c. per pactum, &c. residuū vero, ipse emptor soluere &c. promisit eidē D. Ludouico venditori præfenti, hoc modo videlicet alia scuta 150. monetæ ipsi D. Ludouico, & antequam ipse D. Ludouicus consignet clauēs dictæ apothecæ, & ex ea discedat. Et quia ipse D. Ludouicus est debitor quibusdam mercatoribus, de quibus in libris dicti D. Ludouici, in quantitate scutorum 200. monetæ vel circa propterea conuenerunt ipsæ partes, quod ipse emptor teneatur, vnū de duobus facere, antequam ipse D. Ludouicus cōsignet dictas clauēs, & ex aromataria præfata discedat, hoc est, vel se concordare cum dictis mercatoribus, & efficere, vt dicti mercatores acceptent ipsum Dominum Curium in debitorem, & liberent dictum D. Ludouicum ab huiusmodi debito, vel teneatur dicta alia scuta 200. soluere ipsi D. Ludouico ad effectum, vt ipse D. Ludouicus possit dicta debita extinguere, & dictis mercatoribus satisfacere, prout ipse Curius emptor, alterum de duobus facere promisit, &c. hoc tamen declarato, quod si sumæ debite non ascenderent ad dicta scuta 200. tancatur ipse emptor supplementum soluere eidē venditori, & hoc dicitur in eodem, in quem ipsi

creditores liberarent dictum D. Ludouicum; reliquum verò dicti prætij ipse emptor soluere promisit eidem venditori præfenti, etc. sic; scilicet singulo anno, et in fine cuiuslibet anni scuta 120. monetæ iul. 10. pro scuto in bona moneta, vsque ad integram satisfactionem dicti prætij, incipiendo à die consignationis dictarum clauium, absque aliqua exceptione, etc. quas quidem clauas, et bona Aromataria; et libros creditorum prædictorum, vt supra venditorum, et cesorum respectiue, idem D. Ludouicus consignare promisit, etc. eidem D. Curio emptori, præfenti, etc. statim facta ponderatione, et descriptione dictorum bonorum, et creditorum, et solutis ipsi D. Ludouico dictis alijs scut. 150. vt supra, libere promissit, et etiam adimpleto per ipsum emptorem altero ex duobus, vt supra dictum est videlicet, vel liberato ipso D. Ludouico à debito dictorum Mercatorum, vel pariter ipsi D. Ludouico solutis etiam alijs scut. 200. vt supra clarius expræssum est, absque aliqua exceptione, etc. Item dictus D. Ludouicus asserens se conduxisse dictam apothecam, cum pertinētis à supra dicto domino Ioanne Francisco Garimberto per septem annos, incepto die primo Aprilis 1577. et pro annua pensione scutorum 40. monetæ, et cum pactis, et conuentionibus, de quibus in instrumento rogato per D. Dominicum Pezracham publicum notarium, ad quod, etc. sponte, etc. celsit, etc. eidem D. Curio præfenti, etc. omnia iura, etc. sibi competentia super dicta conductione domus, et apothecæ, pro tempore futuro, a die consignationis dictarum clauium computando, cum eisdem conditionibus, pactis, et conuentionibus, et obligationibus, de quibus in dicto instrumento locationis, et quibus ipse conduxit, et de quibus omnibus ipse D. Curius asseruit habuisse, et habere notitiam, et certam scientiam. Et hanc iurium conductionis apothecæ, cum pertinentijs cessionem fecit ipse D. Ludouicus, quia ipse D. Curius promisit eidem D. Ludouico præfenti, etc. ipsum D. Ludouicum et suos, etc. ab omnibus, et singulis pensionibus decurrendis à die prima Octobris prox. in posterum supradictæ apothecæ, cum pertinentijs, & ab omnibus alijs, et singulis contentis respectu

temporis futuri, in dicto instrumento locationis apothecæ inter ipsum D. Ludouicum, et dominum dictæ apothecæ istidemnes, &c. penitus conseruare, &c. Itaque, &c. & ex nunc ipse D. Curius sponte, &c. recognouit in dominum, & patrum dictæ domus, & apothecæ eundem D. Io. Franciscum absentem nobis notarijs, &c. præsentibus, & promisit, &c. eidem, & suis, &c. dictas pensiones, vt supra decurrendas, & suis debitis temporibus soluere, & omnia alia attendere, & adimplere, ac obseruare, ad quæ ipse D. Ludouicus tenetur, absque aliqua exceptione, &c. Item, etiam hanc iurium cessionem fecit dictus Dominus Ludouicus, quia etiam ipse Dominus Curius, vt dicitur per bona vscita, promisit soluere eidem D. Ludouico præfenti scut. 18. monetæ iul. 10. pro scuto, & alia scuta 2. similia, pro melioramentis in dicta apotheca factis, quæ tamen D. apothecæ non tenetur bona facere; & quoniam dictus D. Ludouicus asseruit soluisse pensionem dictæ apothecæ, & pertinentiarum illius pro semestri incepto die primo Aprilis prox. præteriti, propterea etiam ipse D. Curius promisit restituere eidem D. Ludouico ratam pensionis dicti semestris, pro rata temporis a die consignationis dictarum clauium, vsque ad finem semestris præfati, & dictas summas promisit soluere, statim facta ponderatione præfata, absque aliqua exceptione, &c. Et pro omnibus, & singulis solutionibus, & alijs promissionibus, & obligationibus supra, & infra scriptis promisit, &c. ipse D. Curius facere consentire, & principaliter, et in solidum obligare ad fauorem dicti D. Ludouici, & suorum, dictum D. Gulielmum suum patrem, in valida, & probanti forma, intra 3. menses prox. hodie, &c. absque aliqua exceptione, &c. & conuenierunt, quod ipse Dominus Curius interrim, & donec ipsi D. Ludouico integre, de toto pretio prædicto, & alijs summis præfatis satisfactum fuerit, non possit ipse emptor dictam aromatariam alijs cedere, vendere, nec aliter alienare; sed remaneat expresse obligata, & hypothecata specialiter ipsi D. Ludouico, & suis pro satisfactione præmissarum omnium pecuniarum,

& quod dominium non censeatur translatum in ipsum emptorem, sed penes ipsum venditorem remanere, vsque ad integram satisfactionem omnium, & singulorum præmissorum, & ita asseruerunt convenire ipsi contrahentes inter se a principio huius contractus; Ita tamen quod hæc specialis hypotheca obligationi generali infra scriptæ non præiudicet, nec e contra. Et salvis præmissis, dictus D. Ludovicus promisit, &c. eidem D. Curio præsentis, &c. de euictione dictæ Aromatariæ, & bonorum eiusdem, vt supra venditorem, & etiam iurium conductionis præfatæ supra dictæ domus, apothecæ, vt supra cesforum, in forma, &c. & facere consentire, &c. litem non inferre, &c. in se suscipere, &c. Quo vero ad nomina debitorum, vt supra cessa, Idem D. Ludovicus promisit, illa esse vera, & exigibilia, alias teneri voluit, respectu inexigibiliū, ad illa bona facien. prout bona facere promisit eidem Domino Curio in futuris solutionibus, per eundem D. Curium, vt supra faciendis si tamen, & quatenus factis prius a dicto D. Curio diligentibus, contra tales debitores morosos, seu renitentes, vsque ad relaxationem mandati, & illius executionem, & substationem, ac etiam vteriores, ali-quod apparuerit prius, vel post, impedimentum, ab alijs creditoribus ipsorum debitorum, illarum aut aliquid aliud, quo, seu quibus stantibus, exequutio realis, aut personalis fieri non possit, circa quod, stetur relationi, seu simplici dicto exequutoris, quo casu, ad vteriores faciendas diligentias, Idem D. Curius non teneatur, & adita fidei præfatæ, ac confitto de dicto impedimento, illato a dictis alijs creditoribus, in singulis huiusmodi euentibus, idem D. Ludovicus teneatur bona facere, vt supra, ita tamen, quod si intra annum, a die signationis clauium, vt supra prox. dictus Curius diligentias præfatas non procurauerit, ipse D. Ludovicus non teneatur amplius, elapso dicto anno, ad manutene. dicta credita pro exigibilibus, sed remaneant ex tunc in antea commodo, & incommodo ipsius Curij, quia sic actum, &c. & vt magis cautum sit ipsi emptori, dictus D. Ludovicus promisit eidem Curio, præsentis, &c. omnibus, & singulis præmissis facere consentire, &c. D.

Iuliam de Petrucij Romanam suam vxorem, cum solemnitatibus requisitis, ad simplicem requisitionem dicti D. Curij, absque aliqua exceptione, &c. Quæ omnia, &c. alias, &c. vltra præmissa, ad omnia damna, &c. In forma, quia sic actum, &c. Pro quibus, &c. obligarunt, &c. sese, &c. ac omnia bona, &c. in forma Cameræ, &c. cum clausulis, &c. citra, &c. Renunciando appellationi, &c. consentec. in mandatum, vnica citatione præceden. iurarunt, &c. rogarunt, &c. Actum Romæ, in domo mei Curtij, in Regione Pineæ, præsentibus, &c. D. Iulio Mancino Romano, & D. Nicolao Triach Firmano Aromatario, Testibus, &c.

Venditio immobilium facta per executores.

CUm in vltimo testamento die, &c. per bo. me. Ioannem, &c. dum viueret Romæ degentem (vt infranominandi domini venditores asseruerunt) cõdito apud acta D. N. notarij Capitolini D. Vincentio, &c. eius germano fratre vniuersali hærede instituto, sexq. deputatis executoribus, ita vt si in vno loco reperirentur tres illorum omnia exequi possent, idem testator omnia bona sua extra Ciuitatem, & territorium Lucæ consentientia vendi ordinauerit, pretiumq. illorum in bonis stabilibus in Ciuitate, aut territorio Lucano inueltiri, & ad hunc effectum deponi, sed non vltra scuta mille pro qualibet persona vt tutius deponerentur, vt quanto citius commode fieri posset præmissa expedire, etiam rogãdo executores, vt omnem quem possent maiorẽ pro executione præsentium diligentiam adhiberent. Vnde infranominandi domini executores, vna cum Procuratore præfati hæredis omnem exactam, & maiorem, quam potuerunt circa venditionem domorum infra dicendarum, pro beneficio, & vtilitate hæreditatis præfatæ adhibuerint, & adhiberi curauerunt, nullum tamen inuenerunt, qui meliorem, faciliorem, aut parem conditionem, & maius pretium obtulerit, quam infra nominandi coniuges obtulerunt.

Hinc est, quod die, &c. in mei, &c. testiumque, &c. magnificus D. Vincentius, D. Laurentius, &c. D. Claudius, &c.

tres executores testamenti bo. me. Ioannis, antedicti, habentes facultatem, vt præfertur, bona hæreditatis præfatæ vendendi, affirmantes alios tres executores extra Vrbe, eiusque territorium commorari: sponte, &c. dicto executorio nomine, cū pactis, modis, & declarationibus infra dicendis, & D. Antonius olim Vincen-
tij Vannelli, & Ciuis Lucanus, ac Generi, & procurator dicti magnifici Vincen-
tij olim Bartholomæi Pacini fratris germani, & vniuersalis hæredis dicti D. Ioannis Pacini, constitutus ad vendendum, cedendum, & transferen. omnia, et singula bona mobilia, et immobilia dicti Constituen. hæreditatisq. præfatæ vbiq. sita, pro pretio beneuiso procuratori, et alia expediendum, latius contenta in instrumento mandati per D. N. notarium publicum Lucæ cōfecto in actis mei notarij diebus elapsis producto, cuius tenor inferius inferitur, agens, et agere declarans omnia contenta in hoc instrumento nomine dicti sui principalis, tam vt hæredis, et bonorum possessoris hæreditatis præfatæ, quam simpliciter, et proprio nomine illius, in solidum, pro quo etiam de rato, et rati habitio in forma iuris valida, et omnia in hoc instrumento contenta ratificaturū, et plenissime confirmaturum, et instrumentum validæ ratificationis apud acta mei notarij, vel in manibus alterius coniugum infranominandorum, ad eorum maiorem cautelam consignare promisit, hic Romæ, libere, &c. intra duos menses ab hodie proximos, alias ipse Antonius de iuo proprio, vt principalis, principaliter, et in solidum etiam vltra obseruationem omnium contentorum in hoc instrumento, ad omnia damna, etc. teneri voluit erga dictos coniuges infranominandos, ita vt sub promissione facti alieni, et quamuis omnia possibilia fecerit, se tamen excusare nullo modo possit, et cum huiusmodi promissione, sponte, etc. tam coniunctim, quam diuisim à dictis DD. executoribus, et ipsi domini executores, tam coniunctim, quam diuisim à dicto procuratore, omnibus alijs melioribus, etc. poterit, et possunt, duas domos in simul iunctas in Vrbe, sitas in regione Arenula in via Iulia, quibus ab vno latere sunt bona, &c. saluis alijs si qui, &c. liberis ab omni

centu, canone, & responsione, fideicommissio, seruitute, & quocumque onere, pleno iure dominij, vel quasi, ad hæreditatem, & D. Vincentium hæredem vniuersalem præfati testatoris spectantes, & pertinentes, vt D. Antonius procurator dicto nomine affirmavit, cum omnibus, & singulis membris, adiacentibus, introitibus, exitibus, & pertinentijs suis vniuersis, a centro terræ, vsq. ad cælum, vendiderunt, ac titulo simplicis, perfectæ, & perpetuæ venditionis, iure proprio, & in perpetuum dederunt, tradiderunt, cesserunt, concesserunt, mandarunt transfulerunt, & assignarunt.

D. Octauia, &c. de Mariotta, &c. uxori, quamuis absenti, nihilominus, ipsi D. Mariotto præsentis, & pro eadem D. Octauia, illiusq. hæredibus, & successoribus, & pro se ipso, respectu sui iuris dotalis, dictas domos, cum earū iuribus, & pertinentijs, pro fundo dotali, ex pecunijs dotalibus eiusdem suæ uxoris, emere declaranti, ementi, acquirenti, & vna mecum notario acceptanti, ac stipulan. ad habendum, &c. transferentes, & cedentes in eandem D. Octauiam, & illius hæredes, ac successores, & D. Mariottum vt maritum acceptantē, vt supra, omnia iura, omnesq. actiones, &c. contra quoscūque super dictis domibus, illarumq. membris, & pertinentijs dicto hæredi, & hæreditati competentia, & competita nullo iure, nullaq. actione ipsi veditoribus dictis nominibus, ac hæredi, & hæreditati præfatæ de cetero reseruatis, nisi facultate, & iuribus infradicendis, videlicet, vt in euentum litis; molestiæ, causæ, aut controuersiæ, inferendæ super dictis domibus, aut quacumque illarum parte, vel euictionis vniuersalis, aut particularis. liceat Domino Vincentio Pacino, illiusq. hæredibus, & successoribus quibuscumque agere, vel expediri, tam cōiunctim cum dictis coniugibus, eorumq. successoribus, quam separatim, & de perse, contra quoscūque auctores præfati bo. me. D. Ioannis Pacini, & illorum fideiussores, & bona quæcunque obligata, vt suscipiant in se litem, defendant, prosequantur, faciant consentire omnes personas, & satisfaciant de omni euictione, damnis, impensis, & interesse dictis coniugibus, & hæredibus, & successoribus D. Octauia, vel illis, qui damnum, impensas,

fas, vel interesse, propter lites, causas, controuersias, vel euictiones huiusmodi passus fuerint pro indemnitate ipsius Pacini, & hæreditatis præfatæ, & ad istud officium censeantur, & sint dicto D. Vincentio Pacino, eiusq; hæredibus actiones, & iura opportuna reseruata. Sed propterea dicti coniuges, eorumque successores non impediuntur etiam agere, prosequi, expedire contra eosdem auctores, & quoscumque alios, & eorum bona tam in genere, quam in specie obligata, obligant, atque obligatos, obligandos, tam vigore aliorum instrumentorum respectiue, & tam coniunctim, quam diuisim, & insolidum itaque vna via electa, nunquam eis præiudicetur, quin ad alteram viam, & remedium redire possint. Sed immo liceat eis variare semper, vsque ad integram consequutionem, & satisfactionem omnium damnorum, impensarum, & interesse, atq; adimplementis præsentis contractus. Et per vnam ex dictis partibus altera non impediatur, præsertim quia tendunt ad eundem finem, & cum tali reseruatione, & declaratione ad effectum præfatum domini venditores posuerunt dictos coniuges in omne ius, locum, & priuilegium vniuersum dicti D. Vincentij Pacini, & hæreditatis præfatæ, constituentes, & c. dantes licentiam, & facultatem dictis coniugibus, & cuilibet eorum, corporalem possessionem dictarum domorum apprehendendi, etiam propria auctoritate, de facto, absque alicuius Iudicis, & Curie licentia, decreto, auctoritate, vel mandato; ac retinendi, & continuandi, & libere disponendi, & donec, & c. constituentur, & c. Et insuper dictis respectiue nominibus executorio, & procuratore promiserunt inducere, & immittere ipsos coniuges in earundem domorum corporalem, & liberam possessionem.

Et hanc venditionem, cum omnibus, & singulis in hoc instrumento contentis, dicti executores executorio nomine, & D. Antonius Procurator, dicto nomine fecerunt, & faciunt erga D. Octauiam absentem, & Dominum Mariottum præsentem, & modo quo supra, vna mecum notario acceptant, pro pretio scutorum 1240. monetæ, quæ 1240. scuta habuerunt, & acceperunt in vna Cedula bancharia ma-

gnificorum dominorum N N. & sociorum mer. Rom. Cur. sequentium, in fauorem D. Octauie facta, & nunc in mei notarij, & testium præsentia per Dominum Mariottum vti maritum, procuratorem, & administratorem subscriptæ, & assignata dominis venditoribus, de quo pretio mediante dicta cedula bancharia, insolutum acceptata, se contentos, dictis nominibus à præfatis coniugibus vocarunt, & sibi satisfactum esse affirmarunt, renunciantes exceptioni, non habiti dicti pretij, non numerati, & omnibus alijs exceptionibus si quibus median- tibus contra præmissa, & infradicenda venire possent, & Dominam Octauiam absentem D. Mariottum præsentem, & vna mecum notario pro se, dictaque sua vxore, ac suis, & illorum hæredibus acceptantem, quietarunt, absoluerunt, & imperpetuum liberarunt: cum pacto de nunquam amplius dictum pretium petendo, & si plus dicto pretio domus præfatæ valerent, totum illud plus condonarunt, & remiserunt dicto emptori, vt supra acceptant. quia sic eis facere placuit, & placet, dictis nominibus, dictumque pretium acceptum pro adimplementum voluntatis testatoris præfati, & pro maiori securitate dictorum coniugum, promiserunt deponere apud personas idoneas in Ciuitate Lucana, videlicet scuta mille apud vnum, & reliqua ducentum quadraginta apud aliam personam in dicta Ciuitate, ad effectum inuestiendi in tot bonis stabilibus, vel in ipsa Ciuitate, vel in eius Territorio: pro ut etiam inuestire promiserunt, quam primum commode, fieri poterit, & interim depositum leuari, & amoueri non possit, nisi pecuniæ inuestiantur, & ad talem effectum, & non aliter: de quo deposito promiserunt D. Mariotto, vel apud acta notarij dare fidem, siue per acta publici notarij, siue per scripturam priuatam intra duos menses proximos ex quo constet depositum esse factum, ad effectum inuestiendi, vt supra. quod depositum fieri debeat, & remaneat omni periculo. & fortuna hæreditatis præfatæ, ac D. Vincentij Pacini hæredis præfati, absque eo quod præfati coniuges ex tali deposito damnorum, aut periculum patiantur, vel substi-

neant. Item D. Antonius procurator affirmavit, & promisit dictas domos, cum pertinentijs præfatis liberas, vt supra dictum est, spectantes, & pertinentijs pleno iure dominij, vel quasi, ad hæreditatem, & D. Vincentium Pacinum hæredem vniuersalem præfati D. Ioannis Pacini, sibi dicto nomine, ac præfatis DD. executoribus vendere, & alienare licuisse, atque licere. Item non fuisse alicui venditas, datas, donatas, permutatas, distractas, hypothecatas, aut quomodolibet alienatas, etiam alienationis largissimo modo sumpto vocabulo, & de illis nec in toto, nec in parte quicquam factum fuisse, in præiudicium præsentis contractus, & dictorum coniugum Immo hanc venditionem esse, ac semper fore bonam, validam, bene, ac valide factam, & in eam, tamquam talem facere consentire omnes personas, & c. ius habentes, aut habere prætendentes super domibus præfatis, & quacumque illarum parte, ad omnem solam, & simplicem, etiã extraiudicalem interpellationem, aut requisitionem, per dictos coniuges, aut alterum eorum, & successores per hæredes, ac successores D. Octauia hærendam. Item promisit omnes lites, causas, controuersias, & molestias, si quæ super dictis domibus, aut altera earum, vel quacumque illarum parte moueantur, suscipere in dictum D. Vincentium, & illius hæredes, & successores, in omni iudicio petitorio, & possessorio, & in quacumque instantia, & parte iudicij, susceptaq. profequi, terminare, ac finire, suis proprijs sumptibus, procuratoribus, & aduocatis, etiam absque cura, interuentu, & impensa dictorum coniugum, & successorum præfatorum quinimo ipsos coniuges ac ipsius D. Octauia hæredes, ac successores quoscumque semper, et perpetuo defendere, liberare, & eximere ab omni lite, causa, controuersia, molestia, & molestiæ persona, & in ipsi domibus, earumq. possessione conseruare promisit, alias in omnes, & singulos casus, & euentus, cõtrarios præmissis, aut inobseruationis omnium, et singulorum præmissorum, ad omnem euictionem dictarum domorum generalem, & particularem in forma iuris valida, & in Vrbe consueta, & tam in petitorio, quam possessorio iudicio, & eorum altero insolidum, & ad reficiendum omnia

damna, impensas, & interesse, tam in iudicio, quam extra iudicium, etiam viatici eundi Lucam, vel ad aliam Ciuitatem, & locum, & ibi commorandi, & successive redeundi, quatenus dictis coniugibus, vel eorum successoribus occurrat id facere, pro consequenda satisfactione præmissorum, vel conuequendo implemento contentorum in hoc instrumento, teneri voluit erga dictos emptores; Ita vt sub prætextu quod per impedimentum, iniuriam, vel iniusticiam iudicantiam, aut alia quouis modo ipse venditor excusari non possit. Item consensit, & conuenit, quod in omnibus, & singulis præmissis, & in hoc instrumento contentis dicti coniuges eorumq. respectiue successores non teneantur ad aliquam solemnem intimationem, litis faciendam, sed quomodolibet simplex notificatio etiam extraiudicialis, & sine aliqua solemnitate, forma, iuris, statutorum, & consuetudinis adhibita, D. Vincentio Pacino, aut ipsi D. Antonio Procuratori, & fideiussori, vt infra accessuro vel alicui alterius eorum hæredi, aut alicui ex DD. executoribus testamenti, vt supra, etiam vendentibus, facta sufficiat, quia sic actum, &c. Ad quæ omnia, & singula præmissa, & in hoc instrumento contenta, videlicet ad omnia, quæ ipsi domini executores, vt supra personaliter constituti, obligare possunt hæredes, & hæreditatem testatoris præfati, vigore cuiuscumque facultatis competentis, & meliori modo quo competit ex testamento antedicto eandem hereditatem, hæredes, & bona hæreditaria quæcunque nomine executorio, & non aliter obligarunt, erga dictos coniuges, videlicet D. Mariottum præsentem, & acceptantem vt supra, & sub declaratione, atq. conditione appositis, & ipsi DD. executores nihil omnino proprijs nominibus, aut de eorum proprio facere, vel præstare teneantur, quia sic etiam a principio actũ, & conuentum fuit inter ipsas partes, dictus vero Dominus Antonius Procurator dicto nomine, & cum dicta promissione rati, & ratificationis præstandæ vt supra, vt emptoribus magis cautum sit, promisit efficere, atq. curare, quod in instrumento emptionis bonorum stabilium, faciendæ in dicta Ciuitate, vel territorio Lucano, exprimitur, & specificabitur, emptionẽ fieri, quoad hanc

hanc ratam scutorum 1240. monetæ ex pretio dictarum domorum venditarum ex pecunijs dotalibus D. Octauia antedictæ. Itè apponetur conditio, & præambula hypotheca per venditorem ipsorum bonorū, & per emptorem in ipso actu, & celebratione contractus venditionis in fauorē D. Octauia, videlicet vt eadem bona sint, & perpetuo remaneant etiam in specie. Ita tamen, &c. vltra generalē obligationē, & fideiussores hypothecata, & affecta D. Octauia suisq. hæredibus, & successoribus, etiā vt empta de suis pecunijs, & dicto D. Mariotto, vt marito pro quacumq. euictione generali, & particulari domorum præfatarum in omni iudicio, siue petitorio, siue possessorio, euictio sequatur, & pro defensione Domina Octauia, ac suorum, in quibus bonis, & hypotheca D. Octauia, & sui præferantur omnibus, quantumuis priuilegiatis, & nulli alteri, etiam ex causa de præterito, etiam quantumq. pia, & priuilegiata, ius aliquod acquiratur, neque acquiri possit, in præiudicium D. Octauia, & suorum successorum: qui si euenerit euictio domorum præfatarum, aut cuiuscumque partis illarum, in quouis iudicio, siue petitorio siue possessorio, libere, & licite possint absq. vitio spoliij, nullitatis, attentatorum, & absq. alicuius iudicis, vel Curia licentia, decreto, auctoritate, vel mandato, quinimmo propria auctoritate, de facto etiam vi, si vi resisteretur, dictorum bonorum stabilium corporalem possessionē per se, vel alios apprehendere, vti fructuare, & retinere, loco rei euictæ, pro ea rata, & absque eo, quod fructus in sortem computentur, & continuare valeant, donec rei euictæ valorē cum damnis, impensis, interesse passis, consequnt non fuerint, saluis nihilominus, expresse reseruatis omnibus alijs actionibus, realibus, personalibus, & iuribus quibuscumq. dominis Octauio, & suis præfatis qui huiusmodi iuribus, & actionibus, pro satisfactioe consequenda possint agere, & experiri non obstante dicta possessione bonorū stabilium accepta quinimmo etiam remedijs quibuscumq. ad inuicem contrarijs, vno, & eodem tempore, vel diuerso tempore, in vim præsentis instrumenti, & aliorū quorumcumq. instrumentorū, & iurium, contra quoscumq. obligatos, & eorum bona quomodolibet hypothecata,

& hypothecanda, vt, agere, excipere, experiri ac variare, semper, vsq. ad integram satisfactionem assequantur, & pro tali effectu, tam venditores, quā emptor dictorū bonorū stabilium, constituent se dicta bona tenere, & possidere vice & nomine D. Octauia, suorumq. successorum. & constitutum huiusmodi nullo vnquam tempore terminetur. Et promisit etiam D. Antonius, quod depositarij dicti pretij domorum, quicumq. fuerint. idonei tamen obligabuntur, siue per acta publica, siue per cedulas priuatas, huiusmodi pecunias in depositum tenere, ac successiue persoluere, & consignare venditori, aut venditoribus dictorum bonorum stabilium, & in ipso actu venditionis, & non alijs personis, de quo deposito, & huiusmodi obligatione depositariorum promisit dare fidē, aut per scripturam publicam, aut priuatam, per testes recognitam intra duos menses, ab hodie proximos apud acta mei notarij, vel in manibus alterius dictorum coniugum, hic Romæ, & successiue quando pretium fuerit inuestitum in dictis bonis stabilibus, intra mensem a die inuestituræ proximum dare, atque consignare publicum instrumentum, vel fidem inuestituræ, cū cautelis præfatis apud acta mei notarij, vel in manibus alterius coniugum præfatorū absq. illorum impensa, cura, & periculo: sed immo impensis, cura, & periculo Domini Vincentij Pacini, et ipsius procuratoris, quia sic actum, etc.

Et vltra præmissa, vt emptoribus magis cautum sit, item D. Antonius sciens, se non teneri, sed teneri volens contemplatione D. Vincentij præfati eius foceri, et pro adimplemēto conuentionum, cum D. Mariotto factarum spōte, etc. nomine suo proprio, et particulari pro se, suisq. etc. vt principalis, principaliter, et insolidum, et omni meliori modo, etc. huc venditioni domorum, & contractui, omnibusq. et singulis præmissis, pro validitate ipsius venditionis, et omnium contentorum in hoc instrumento. Item faciendo consentire omnes personas, lite, et causa quacūq. incipienda, prosequenda defensione emptorū, et pro quocumq. euictione domorū, iurū, et pertinentiarum venditorum, generali, et particulari, in omni iudicio petitorio, et possessorio, et eorum quomodolibet

in solidum, restitutione damnorum, impesarum. & interesse, consignatione fidei depositi. & inuestituræ pretij, modo, & forma iam dictis faciendæ. Et pro omnibus, & singulis in hoc instrumento contentis præstandis, obseruandis, & adimplendis, erga dictos emptores, accessit constituendo se in omnibus, & per omnia vti principalem venditorem, & insolidum obseruatorem, & promissorem D. Mariotto, vt supra præsentis, & acceptan. Item D. Antonius, tam eodem suo proprio nomine principaliter, & insolidum, quam procuratorio dicti eius foci, teneri voluit ad restituendum, & deponendum pretium dictarum domorum in manibus D. Mariotti, vel penes famosum mercat. in Vrbe facultatibus idoneum, periculo tamen suo, & dicti eius foci pro cautione emptorum in euentum, in quem dicta fides deposita, cum instrumento ratificationis dicti Pacini, intra dictos duos menses proximos, aut successiue dicta fides inuestituræ pretij modo, & forma præmissis faciendæ, consignata non fuerit intra dictos duos alios menses; & quod in eadem inuestitura seruata non fuerint conventiones antedictæ, penes quem mer. dictum pretium in depositum remaneat, donec ex parte D. Pacini fuerint adimpleta præmissa, quia ita conuentum fuit inter ipsas partes. Quæ omnia, & singula præmissa iidem magnifici DD. executores, dicto executorio nomine, sub declaratione, modo, & forma præfatis, & D. Antonius procurator, & vti principalis, & insolidum, proprio suo nomine semper, & perpetuo rata, grata, valida, & firma tenere, habere, & inuolabiliter obseruare promiserunt erga dictos coniuges, & nunquam sub quouis prætextu, iure, titulo, causa, & modo in iudicio, vel extra, contrahere, opponere, dicere, vel venire: alias vltra obseruationem, ad omnia damna, &c. teneri voluerunt, de quibus, &c. Pro quibus, &c. obseruandis, & de nunquam contrahendo, magnifici D. N. N. N. N. executores testamenti supradicti eodem executorio nomine, & non aliter, quam huiusmodi nomine dictam hæreditatem, & bona omnia, & singula mobilia, stabilia, & femouentia, iuraq. actiones, & debitorum nomina præsentia, & futura, illorumq. exercitium, videlicet hæ-

reditatis præfatæ D. Io. Pacini, dictus vero D. Antonius Vannellus procurator dicto procuratorio nomine, præfatur D. Vincentium Pacinum, vti hæredem præfati eius fratris, & vti tertiam personam, proprio illius, & particulari nomine principalem, eiusq. hæredes, & successores. Item eiusdem bona omnia, & singula mobilia, stabilia, femouentia, iuraq. actiones, & debitorum nomina præsentia, & futura, & illorum exercitium. Et insuper priuato, & particulari, & proprio ipsius Antonij nomine, vti principalis principaliter, & insolidum seipsum, eiusq. hæredes, & successores, ac sua & suorum omnia, & singula bona, mobilia, stabilia, femouentia, iuraque, actiones, & debitorum nomina, præsentia, & futura, & illorum exercitium, in forma Cameræ Apostolicæ, cum submissionibus, procuratorum constitutionibus, renunciationibus, ceterisq. omnibus clausulis, & cautelis dictæ formæ Cameræ Apostolicæ obligatur, & hypothecantur dicto D. Mariotto emptori dictis nominibus, vna mecum notario acceptanti, & ita iurarunt tactis, &c.

Venditio domus Pupillarum coram Iudice.

Coram magnifico D. N. I. V. D. N. sedente pro tribunali super quadam sede lignea, quam ad infra scripta tantum pro suis idoneis loco, & tribunali elegit, & deputauit, ac, in mei, &c. præsentia, personaliter constituti D. Ioannes ætatis 15. annorum, & Claudius ætatis 14. in circa, vt D. Lucretia eorum mater asseruit; filij, & hæredes q. Petri, &c. cum præsentia, consensu, & auctoritate dictæ D. Lucretiæ eorum matris curatricis respectiue, ac legitime administratricis eorundem, & cum præsentia, & consensu D. Nicolai patris dictorum Ioan. & Claudij, vt de tutela dixit constare per acta mei die, &c. exposuerunt dicto D. Iudici, vt supra seden. D. Ioan. & Claudium habere, & possidere, iure hæreditatis paternæ in Vrbe vnam domum, sitam, &c. iuxta, &c. ruinofam, & male sitam, & constitutam, ex qua parum percipiunt, & quam si reparare vellent, magnas impensas eisdem pupillos subire oporteret; & nisi dicta domus celeriter repa-

reparatur, breui funditus corrueret in maximum damnum, & præiudicium dictorum pupillorum, & considerato dictis hæredibus magis expedire, dictam domum vendere, & alienare, & illius pretium inuestire in aliqua alia re magis proficua, & fructuosa; quam sic eandem domum ruinam minantem retinere; & decreuerunt vendere venerabili hospitali sancti Francisci, a quo seu eiusdem hospitalis Reuerendis prouisoribus bonam, & vtilem conditionem reperierunt, nam pro huiusmodi domo, quia est vicina cuidam aliæ domui dicti hospitalis, seu est ex membris eius; obtulerunt soluere scuta, &c. quam conditionem à nemine alio inuenire potuere, licet dictam domum venale fecerunt per plures menses, & super his exactam adhiberunt diligentiam; & quia intendunt validum venditionis instrumentum conficere, ne de illius iuribus quomodolibet hæritate contingat, ad seruandum statuta, & nouas reformationes Urbis, & constitutiones de contractibus minorum loquen. Spontè, &c. ipsi D. Ioannes, & Claudius pro se, &c. cum præsentia, & auctoritate, ac voluntate dictæ eorum matris, & curatricis, ac D. N. eorum patris propinquorum dictorum pupillorum, & N. proximorum iurarunt tactis, &c. præsentium, & consentientium, affirmantiumq. cum supradicto iuramento in his nullum habere interesse, & ex causis super expræssis, hanc venditionem non tendere in præiudicium dictorum venditorum, & dicta D. Lucretia mater, & curatrix eorundem vendiderunt, & titulo puræ, & perfectæ venditionis, & alienationis dederunt, præfato venerabili hospitali, & pro eo Reuerendis DD. N. N. modernis dicti hospitalis prouisoribus præsentibus dictam domum, vt supra sitam, cum vniuersis membris, & pertinentijs suis, ad habendum, &c. & ex titulo, & causa huiusmodi cesserunt dicto venerabili hospitali omnia iura, &c. Ponentes, &c. Cetera extende prout in alijs formis mutatis mutandis.

Venditio scripturarum officij, cum locatione.

D. N. cum officium notariatus Curia N. quod q. d. N. dum viueret,

obtineat per obitum eiusdem D. N. vacans, a Sanctissimo D. N. propter nuper concessum exiit; & quia ex decreto per Illustrissimum D. N. in admissione eiusdem D. N. ad dictum notariatus officium facto, collegium notariorum eiusdem Curia, pro scripturis officij præfati concordare debet, & propterea duc. 3. m. auri in auro de Camera pro earundem scripturarum pretio penes dictum Collegium soluere, etiam vigore bullæ se. re. Pij Papæ Quarci sub plumbo expeditæ, sub datum xiv. Kal. Iunij, Pontificatus sui anno quinto. Itaque pro implemento supradicti decreti, per acta mei notarij sub die, &c. præsentis mensis rogati, Vtq. dictas scripturas, & illarum possessionem assequatur. Spontè, &c. ex nunc, prout ex tunc, ad effectum prædictum, & alias omni meliori modo, &c. vendidit, &c. D. N. præfati, &c. omnes, & singulas dicti officij notariatus scripturas præteritas, præsentis, & futuras, iuraq. & priuilegia Apostolica, pro illis, & illarum occasione concessa; omniaq. iura, & emolumenta dicti officij pro concurrenti quantitate 3. m. ducatorum præfatorum pretij scripturarum præfatarum liberat, &c. ac libera, &c. ab omni censu, canone, responsione, & alio quocumque onere, quauis causa per quamcumque personam, Collegium, vel superiorem quomodolibet imposto. Item exitulo, & causa venditionis huiusmodi cessit, &c. eidem N. præfati, omnia, & singula iura, &c. ad habendum, &c. donés, &c. nullo iure, &c. præterquam infrascripto redimendi, quomodolibet reseruatis, constituens, &c. & donec, &c. Dans licentiam, &c. & donec, &c. Hanc autem venditionem, &c. idem N. fecit, & facere declarauit dicto N. vt supra præfati, pro pretio, & nomine pretij duc. 3. m. auri in auro de Camera, quos idem manualiter, & in contantim in præta pecunia ab eodem D. N. præfate, & exurbante habuit, & recepit, ac ad se traxit. eosq. pro numeratis habuit, & totidem esse confessus fuit, & de illis se bene contentum, &c. vocauit, &c. exceptioni, &c. ad cautelam quatenus opus sit renunciauit, quietauit, &c. cum pacto, &c. & si plus, &c. donauit, &c. quia sic sibi facere placuit, &c. ob amorem, &c. promisitq. idem D. N. eundem

dem D. N. præsentem, &c. in pacifica, & quieta possessione, & quasi dictarum scripturarum, & iurium, ac emolumentorum perceptione, pro dicta concurrenti quantitate 3. m. ducat. manutenere: quodq. dictæ scripturæ, ac officij prædicti fructus, & emolumenta pro dicta concurrenti quantitate ad ipsum D. N. emporem liberè prouenient, & quod non sunt alicui obligatæ, nec de illis factus est contractus aliquis, nec distractus, vel aliquid aliud in præiudicium præsentis instrumenti, & in eo contentorum, dictiq. D. N. vel eius hæredum, & successorum quorumcumque venditionem, & alia præmissa, & in præsentis instrumento contenta facere licuisse, & licere, fuisseq. & semper fore bona, & valida, beneq. & validè, ac legitime facta: & in ea tamquam talia facere consentire omnem personam, &c. ad omne beneplacitum dicti D. N. & suorum. Ita etiam quod factum alienum promittendo, &c. alias de proprio ad omnia damna, &c. teneri voluit. Promisit etiam desuper litem non inferre, &c. quinimmo manutenere, &c. omnemq. litem, &c. quomodolibet tam in petitorio, quam possessorio, & interdicto Saluiano, ac alio quocumque iudicio, & qualibet illius parte, & instan. in se suscipere, etiam in negotio executiuè post sententiam, nulla facta intimatione, ac prosequi, &c. suis proprijs sumptibus, &c. & in omnem euentum contrarij, & contrauentionis, aut in obseruantia prædictorum, vel alicuius eorum, & quatenus & omnia, & singula plenariè vt supra, seruata non forent, voluit idem D. N. teneri de euictione, &c. tam in petitorio, quam possessorio, & alijs præmissis ac ad duplum, &c. asserens, &c. ad omnia damna, &c. de quibus, &c. absque, &c. ea tamen sub conditione, quod idem D. N. teneatur, prout sponte promisit, dictas scripturas in vna, vel pluribus pro eodemmet pretio ducat. 3. m. prædictorum retrouendere; dummodo in qualibet partita soluantur ad maius quingenti ducati similes, & preuia intimatione 15. dierum ipsi D. N. facien. Præterea idem D. N. spontè, &c. locauit dicto D. N. præsentis, &c. omnes, singulas scripturas præfatas, præteritas, præsentis, & futuras supradicti officij, ac illius emolumenta quæcumque

ratione dictarum scripturarum, & prætij dictorum 3. m. ducat. vt supra sibi venditarum, necnon omnia iura, &c. ad habendum, &c. dans licentiam, &c. & donec, &c. Hanc autem locationem, &c. fecit idè D. N. supradicto, vt supra præsentis, pro annuo affictu, & precio ducat. 240. auri in auro de Camera familium liberorum, &c. ab omni impositione per Sanctissimum D. N. Papam sanctamq. Sedem Apostolicam quauis de causa facien. necnon ab omni onere, censu, canone, responsione, expen. etiam exercitij dicti officij subministran. & quibusuis alijs cogitatis, & incogitatis oneribus. Quæ omnia & singula onera, & alia idem D. N. de suo proprio sufferræ teneatur, dictamq. locationem rescindi, reduci, aut ex dicto pretio affictus aliquid defalcari, vel diminui ab eodem D. N. eiusq. successoribus per se, vel alios petere non possit: etiam in euentum belli, pestis, sedis vacantis, absentia Pontificis, & Curia, sterilitatis negotiorum, incendij scripturarum, & alterius cuiusuis casus fortuiti, opinati, & inopinati. Quæ omnia idem D. N. eiusq. in dicto officio successores de eorum proprio sufferre debeant, ex pacto expresso. Et quia sic actum, & conuentum extitit inter ipsos contrahentes. Quem quidem annum affictum, siue pretium 240. ducat. auri in auro de Camera idem D. N. realiter, & cum effectu soluere promisit dicto D. N. præsentis, &c. de mense in mensem, & in fine cuiuslibet mensis ratam partem, videlicet ducat. 20. similes libere, &c. ipseq. in tribus continuis solutionibus deficiens cogi possit pro affictu vnus anni videlicet ducat. 240. promisit etiam dictus D. N. dictas scripturas probe, diligenter, fideliter, & legaliter per se, & alios tenere, custodire, conseruare, gubernare, & exercere, & exerceri facere, & cum ea integritate, reputationeq. tam in causarum commissionum distributionibus, quam alijs factis, & facien. quibus decet virum probum, & integrum, manutenere, omnibus dolo, fraude, & machinatione cessantibus, postpositis omnibus suis riscis, & periculo fortuna, & expen. Hanc autem locationem partes ipsæ conuenerunt, & voluerunt durare ad duos annos proximos, & deinde ad beneplacitum ipsarum partium, cum didicta
trium

trium mensium præceden. præterea su-
 prædicti DD. contrahentes conuenerunt,
 quod idem D. N. durante locatione huius-
 modi, titulum dicti officij vendere, permu-
 tare, et cedere, transferre, alienare, vel re-
 signare non possit; nisi prius requisito dic-
 to D. N. per decem dies ante, an velit dic-
 tum titulum pro eodem pretio, pro quo
 teneantur præferre dictum D. N. vel perso-
 nam ab eo nominandam in affectuone titu-
 li dicti officij: quodq. nullius dicti offi-
 cij emptor ad illud admitti possit, nec de-
 beat, nisi dictas scripturas pro dictis du-
 cat. 3. m. emat: illosq. ipsi D. N. vel eius
 hæredibus persoluat, et casu quo dictus D.
 N. prædictum officium resignare, promi-
 sit quod resignatarius præsens instrumen-
 tum seruabit, et adimplebit, ac obserua-
 re promittet, et se obligabit: Itaque factum
 alienum promittent. etc. non excusetur
 alias de proprio, etc. finita verò loca-
 tione huiusmodi, promissit dictus D. N. om-
 nes, et singulas supradictas scripturas præ-
 teritas, præsentis, et futuras integras, et
 liberas in manibus, et posse dicti D. N. vel
 eius hæredum consignare. Voluitq. et con-
 sensit, quod idem D. N. propria auctorita-
 te illas asportare, ac dictum officium sub
 nomine dicti D. N. et successorum ad com-
 modum ipsius D. N. per se, vel alium,
 seu alios exercere, seu exerceri facere,
 fructusque, et emolumenta exigere, de il-
 lis quietare, illaq. pro concurrenti quan-
 titate retineri possit, et valeat, quia sic
 actum, etc. et huiusmodi locatione duran-
 te dictus D. N. manuteneri, etc. in for-
 ma, Quæ omnia, etc. supradicti DD.
 Contrahentes respectiue attendere, etc.
 promiserunt, et non contrahere, etc.
 sub vinculo iuramenti, per eorum quem-
 libet tactis, etc. præstiti, et poena reser-
 ctionis omnium, et singulorum damno-
 rum, etc. de quibus, etc. absque, etc. Pro
 quibus, etc.

*Venditio domus, per publicum Consilium in-
 cliti Populi Rom. facta: duobus nota-
 rijs in solidum rogatis.*

IN D. Horatij, meiq. Gasparis inso-
 lidum rogatorum, testiumq. etc. præ-
 sentia personaliter constituti Illustrissimi
 Domini Antonius Sacræ Aulæ Consisto-

rials Aduocatus, Domitius, Vincencius
 Conseruatores, Domini N. N. N. per pu-
 blicum Consilium Incliti Populi Romani
 die, etc. ad faciendum venditionem infra-
 scriptæ domus specialiter deputati, vigo-
 re decreti Consilij præfati per Lelium, et
 Vincentium fideles omnes, demissis cedu-
 lis, vt moris est, habiti, et vocati, ac maio-
 rem partem reputantes, facientes, et con-
 stituen. vice, et nomine Incliti Populi
 Romani. Sponte, etc. Imprimis asseren-
 tes dictis nominibus ad Populum prædic-
 tum inter alia spectare, et pertinere ple-
 no iure dominij, vel quasi in omnibus, et
 per omnia, domum cum pertinentijs suis
 infradicendis; et liberam ab omni onere,
 sitam in Regione, etc. consinatam ab vno
 latere iuxta bona, etc. dictamque do-
 mum, cum iuribus suis dictum Consilium
 pro rebus, seu negotijs dicti Populi pera-
 gendis, seu alijs consilium mouentibus
 vendere decreuisse; et neminem, licet ex-
 acta fuerit adhibita diligentia, meliorem
 conditionem offerentem, et facere volen-
 tem, quam dictum Lelium inuenisse. Ideo
 sponte, etc. vt supra, dictam domum ter-
 raneam, solareatam, tectatam, cum sala,
 cameris, cantinis, et alijs stantijs, hor-
 to, seu viridario, fontibus, figuris affixis,
 et separatis, etiam in parietibus, in ead-
 em domo existentibus, areis discopertis,
 adiacentijs, pertinentijs, vsibus, iuribus, et
 iurisdiction. suis, et ab omni onere, vendi-
 derunt; liberam ac titulo meræ simplicis,
 perfectæ, et irreuocabilis venditionis iure
 proprio, et in perpetuum dederunt, cesserunt,
 transtulerunt, assignarunt prædicto
 Illustrissimo D. Lelio absentem, D. Io. Domi-
 nico eius agente, et procuratore; præsen-
 te, et pro dicto Lelio, et successoribus em-
 te, acceptante, et stipulan. et nobis etiam
 notarijs in solidum, vt supra rogatis pa-
 riter acceptantibus, ac stipulan. Ad ha-
 bendum, etc. Transferen. ponentes, etc.
 constituentes, dantes etiam licentiam, etc.
 et donec, etc. Constituerunt, etc. hanc
 autem, etc. dicti Domini Conseruatores,
 et alij deputati nomine dicti Populi fece-
 runt; et faciunt erga dictum D. Lelium,
 absentem, præfata stipulacione, et acce-
 ptacione interueniente, pro pretio scutorum
 6000. monetæ de quibus ijdem venditores
 confessi fuerunt habuisse scuta 3000. à
 præfa-

præfatio D. Lelio, & pro eo, seu de ipsius comissione per manus heredum Hieronymi Ceuli pro eodem manibus Hieronymi dicti Romani Populi depositarij solutis, & exburfatis: prout in cedula eiusdem D. Hieronymi depositarij, quam habuerunt continentie, & tenoris huiusmodi videlicet, etc. de quibus scutis 3000. in computum pretij præfati à dicto D. Lelio, vt supra solutis, nomine dicti Populi se contentos, & satisfactos esse vocarunt; dictum Lelium absentem; dicto D. Ioanne Dominico, & nobis notarijs, vt supra rogatis, pro eodem D. Lelio quietarunt, &c. cum pacto expresso, de numquam amplius talem summam à dicto domino Lelio; ipsiusque hæredibus, & successoribus petendo, exceptioni quoq. non numeratæ pecuniæ, &c. renunciarunt; reliqua vero scuta 2000. & centum monetæ pro integro dicti pretij complemento præfatus Io. Dominicus quo supra nomine per totum mensem prox. futurum dicto Populo; & pro eo dictis Dominis Conseruatoribus, & deputatis eiusdem Populi nomine, seu præfato D. Hieronymo depositario præfenti, & interim infra mensem proximum ab hodie inchoandum dare cedulam banchariam, pro solutione ditorum scutorum 3000. infra faciendam, hic Romæ, libere, &c. alias, &c. & si plus, &c. *Reliqua extendo, pro vt in alijs formulis similium venditionum, mutatis mutandis.*

Emptio Domorum Pupillorum solemniter facta.

Cum olim sicut asseritur bo. me. Atraciuus de Macerata tunc in Vrbe excellentis Physicus in eius vltimo testamento, sub cuius dispositione decessit, sibi hæredes vniuersales instituerit nobiles DD. N. N. N. eius ex N. filio præ defuncto nepotes: foeminabus autem ex eodem N. filio neptibus reliquerit dotem scut. 1000. de carlenis pro qualibet, quatenus verò Deo nuberent 200. ducat. similes, in quibus eas hæredes vniuersales instituerit, substituens dd hæredes, alterum alteri etiam quoad foeminas morientes sine filijs legitimis, & naturalibus, & alias prout Iarius dicitur contineri in testamento prædicto in actis tunc D. Cæsaris Quintilij

nunc vero D. P. Antonij Mareschi connotarij die, &c. recepto, & stipulato, deinde ex præfatis hære. sicut Deo placuit N. N. N. sine prole defunctis successiue etiam præfatus N. ab intestato decesserit, relictis tamen dicta Fausta, Io. Francisco, & N. eius ex ipsa D. Clarice vxore filijs legitimis, & naturalibus; Cumque ipsa, D. Clarix coram a. Collaterali C. Capitolinæ in Rom. Curia Iudice ordinario tutelam, & curam dd. eius filiorum suscipere recusauerit, fuerit ibi incontinenti per eundem Iudicem datus, & deputatus tutor, & pro tempore curator dictis filijs tunc in ætate infantili constitutis D. Valerius N. eorundem patruus, qui acceptato huiusmodi onere inuentarium bonorum confecerit, & debitam cautionem præstiterit, & apparentibus desuper instrumentis in actis q. D. Io. Gryllo tunc d. Curix Capitolinæ notarij die 10. Iunij anni, &c. recipien. & stipulen. prout ex illorum fide per D. Alexandrum Palladum substitutum pro D. Francisco Gryllo fil. & successores d. q. Io. subscripta, & mihi, &c. tradita tenoris, &c. exemplanda in pede huius instrumenti. Et licet per plures annos ipse D. Valerius tutelam dictorum pupillorum eius nepotum administrauerit denique tamen die, &c. ex certis tunc expressis causis, non valens amplius muneri huiusmodi incumbere, cum auctoritate, & decreto secundi Collateralis Cur. Capitolinæ tutelam præfatum renunciauerit, rationemque, & computa administrationis suæ reddiderit, & de omni reliquo per eum debito satisfactione dictis pupillis dederit, & ibidè in continenti per eundem Iudicem d. D. Clarix data, & deputata fuit tutrix, & pro tempore curatrix præfatis eius filijs pupillis; quæ acceptata tutela, & cura huiusmodi debitam cautionem præstiterit, & deinde, &c. inuentarium confecerit in actis D. N. prout similiter apparet ex alia fide renunciationis factæ per D. Valerium, & deputationis d. D. Claricis cum obligatione per eam, & per fideiussorem successiue factam, & confessione dicti inuentarij per eundem D. N. notarium de præmissis rogatum, subscriptum, & mihi notario tradita tenori exemplandi in pede huius instrumenti. Cumque inter alia bona hære-

hæreditatis d. Io. au' paterni d. Valerij, & proau' præfatorū pupillorum deuenierint ad ipsos pupillos, dictumq; D. Valerium eorum patrum dicte domus simul cōiunctæ per ipsos Valerium, & dd. pupillos pro indiuiso possessæ sitæ in Vrbe, in regione, &c. vna siquidem maior cum duabus apothecis subtus ipsam, & altera minor cum vna apotheca subtus eam sitæ in regione, &c. in via, &c. e conspectu, &c. prope, &c. confinata his finibus videlicet ab vno, scilicet à parte superiori, &c.

Afferentes autem iidem D. Valerius, & D. Clarix, quibus supra nominibus iam dudum considerasse, quod cum ædificia dd. domorum sint admodum vetusta, & quod non solum sæpius d. domus dislocatæ remanent, & continuos sumptus expostulant pro manutionibus, & reaptationibus tectorum, lacunarum, & aquæ ductorum viarum, & aliorum, quæ continuo accidunt in similibus ædibus, sed etiam de præfenti requirunt non modicam impensam pro reparatione domus maioris, in cuius pariete faciei anterioris iam dudum apparuerunt ab imo notabile scissuræ, quæ euidenter demonstrant fundamenta non leuiter labefacta, & vitata existere, & ideo in ea parte indigere necessaria reaptatione, & reparatione, vltra alias restauraciones, & alia refarcimenta, quæ in alijs partibus interioribus dictarum domorum fieri omnino oportent propter venustatem prædictam. Vnde si huiusmodi ædificia laborantia defectibus, periculis, & necessitatibus impensarum huiusmodi quanto citius vendantur, priusquam declinari contingat, in statum deterioremeri competerint ex diligentia sæpius factis redigi posse ex illis admodum concedens pretium, non quidem omnino ob illorum meritum, valorem, sed potius ob præstantiam lucri, in quo sitæ sunt, & si domorum pretium inuestiatur in alijs bonis quasi stabilibus, & securis, vtpote censibus, vel montibus non vacabilibus, præter id quod exinde maior redditus percipietur, quam ex ipsis domibus absque subiectione aliquarum impensarum proprietatis eiusmodi cæsum, vel montium quandoque opus fuerit inter ipsos pupillos æquipartiri, & distribui poterit multo commodius quam fieret de dictis domibus; quæ sine dubio minus

commodam patiuntur diuisionem, & præsertim etiam pro doranda N. quæ ad præfens in ætate nubili reperitur, & pro qua nubenda multo facilius reperietur melior conditio cum dote constituta in re consistente in pecunia prompta, prout sunt loca montium, quam in stabilibus, & propterea pro tuenda indemnitate, & augenda vilitate dd. pupillorum, qui non habent pecunias pro facien. impensis reparationum præfatorum; & qui habent tenuè patrimonium, & ipsorum valde interest eorum modicos redditus pinguiores reddere, quo fieri potest, iudicauerint, non solum illis expediens, sed omnino pro omnibus antedictis respectibus necessarium fore domos præfatas vendere, & alienare, & illarum pretium implicare in tot censibus, vel montibus non vacabilibus, vt supra, & ideo factis, dictis, exactis diligentijs, tum per ipsummet D. Valerium, tum mediantibus alijs coniunctis personis, & beneuolis dd. pupillorum, tum etiam per diuersos publicos mediatores, seu proxenetas, & à nemine reperta meliori oblatione, quam ab infrascripto D. emptore, qui obtulit pro pretio earundem domorū scuta, &c. Agnoscentesq; oblationum huiusmodi fuisse, & esse rationabilem, iustam, & vtilem pro dictis pupillis, conclusisq; igitur cum ipso emptore, tum dicto pretio, tum alijs pactis, et conditionibus venditionis huiusmodi, et consignata per ipsum emptorem præfata D. C. et D. Val. in vna, et parte dicti pretij cedula bancharia scut. etc. confecta, et subscripta per mercatorem, etc. Romæ degentem, prout de huiusmodi venditionis conclusione, dictaq; cedula consignatione apparet ex priuata scriptura chirographi inter ipsas partes die, etc. confecta, & subscripta, quod ambæ partes mihi, &c. consignarunt tenoris, &c. Deinde verò ambæ partes præfata cupientes dictam venditionem simili executioni demandare, sed quia bona fides postulat vt actus geratur valide, et legitime, ideo volentes in his adhibere solemnitates respectu dictorum pupillorum, requisitas ex forma statuti Vrbs cap. cxij. de alienationibus rerum pupillorum, et mulierum fuerit primum die, etc. comparitum coram infrascripto D. Iudice per procuratorem, seu actorem per d. D. Claricem dicto tuto

rio nomine, & curatorio; die, &c. per acta mei, specialiter deputati expressa, & insinuata in scriptis eidē D. Iudici, causa alienationis, & ex decreto eiusdem Iudicis in actis mei, &c. dicta die, &c. facta examinatione per acta mei, &c. diebus, &c. de nonnullis testibus pro pleniori cognitione, & iustificatione causæ præfatæ. Deinde die, &c. similiter per acta mei d. D. Iudex visis depositionibus præfatorum testium, visaque, & considerata minuta præsentis Instrumenti, in eius manibus tunc dimissa, & alias causa plene cognitainterlocutoriè pronunciauerit sufficienter constare alienationem prædictā cessuram esse in euiden-tem utilitatem dictorum pupillorum, & alias prout in actis mei, &c. ad quæ relatio habeatur, nunc itaque volentes ambæ partes ad Instrumenti celebrationem deuenire.

Hinc est, quod auno, &c. die, &c. Coram magnifico, &c. primo Collaterali Cur. Capitolinæ in Rom. Curia Iudice ordinario, & competenti pro tribunali seden. super sede ibi posita, quem locum, & quam sedem pro suo competenti loco, & iuridico tribunali quoad actum infrascriptum pro decencia, & honestate infradictæ mulieris valide peragen. elegit, & deputavit, in meique, &c. præsentia constituta, &c. præfata D. Clarix, &c. vidua Romana vxor relicta bo. me. D. N. mater tutrix, & pro tempore curatrix, prout supra narratum fuit, præfatorum Faustæ in decimoquarto, & Francisci in decimo, & Horatij in octauo eorum respectiue ætatis annis constitutorum eius, & d. q. &c. filiorum, & administratrix eorumdem bonorum, necnon etiā personaliter constituta dicta D. Fausta eius filia in præsentia dicti D. Valerij patris, & cum interuentu, & præsentia infrascriptorum consanguineorum ipsius Faustæ, & præfatorum eius fratrum; repetierunt insinuationem causæ præsentis alienationis in scriptis factam, vt supra ipsi D. Iudice necnon depositiones dictorum testium examinatorum, & alia quæ superius modo narrata fuerunt, quæ vera esse dixerunt, affirmantes alienationem vt præfertur faciendam, cedere in euiden-tem utilitatem ipsorum pupillorum, prout etiam fuit per dictum D. Iudicem cognitum, & pronun-

ciatum, & eidem inherere dixerunt, & licet ipsa D. Clarix auctoritate Iudicis legitime dara fuerit tutrix dictis suis filijs, vt supra, & tanquam talis credatur infrascripta valide agere posse: nihilominus ad abundantiore[m] cautelam, petierunt scilicet dicta D. Fausta nomine proprio pro seipsa, & dicta D. Clarix, vna cum consanguineis præfatis, necnon & nomine Io. Francisci, & Hortensij in pupillari ætate constitutorum per dictum D. Iudicem confirmari, & de nouo deputari, quatenus opus sit, ita vt actus utilis per inutilem non vitietur, sed vni ad alterius augmentum accrescat, eandem D. Claricem in tutricem, & curatricem præfatorum eius filiorum ad hunc particularem actum omni meliori modo, &c.

Qui D. Iudex, vt supra sedens intellectis, & consideratis præmissis eandem D. Claricem præsentem, & acceptantem confirmavit, & denuo etiam quatenus opus sit ad maiorem cautelam deputavit ad hunc actum alienationis, & alia infrascripta peragen. in tutricem, & curatricem, prædictis suis filijs ad petitiones præfatas, & ex officio, ac alias omni meliori modo, &c. dicens, & replicans eidem D. Clarici præsentis, & intelligenti, esto tutrix, et curatrix dictorum tuorum filiorum vtilia pro eis facito, et curato ad quæ de iure teneris, et debes, quæ D. Clarix volens officium maternum, tutelæq. curæ, et administrationis sibi demandatæ, exercere præmissis intellectis, spontè, etc. omni, etc. promisit vtilia facere, et inutilia prætermittere, et alia facere, et curare pro præfatis suis filijs, quemadmodum sibi per dominum Iudicem, vt supra ordinatum fuit, et pro ipsa domina Clarice, eiusque requisitione ibidem præfens Dominus Camillus Maucius Florentinus pro præmissorum stipulatione, et validitate sciens, etc. sed, etc. spontè, etc. obligationi per eandem Dominam Claricem, vt supra factæ ad fauorem præfatorum eiusdem filiorum, me notario præsentem, etc. principaliter, insolidum accessit, et fideiusit se ipsum principalem promissorem dictorum constituendo, quem sic promittentem, præsentem, etc. eadem D. Clarix tutrix, vel curatrix indemnem releuare, etc. promisit, ita quod, etc. alias, etc. Pro quibus, etc.

&c. tam ipsa D. Clarix, quam d. D. Camillus, &c. eiusdem fidei iussores in solidum sese hæredes, & successores, ac bona omnia, &c. in forma Cameræ Apostolicæ cum sollicitis clausulis, &c. obligarunt, &c. consentientes, &c. renunciarunt, &c. & tactis, &c. iurarunt.

Quibus peractis ipsa D. Clarix Rutilantia de Atracinis mater, tutrix, & pro tempore curatrix præfatorum eius filiorum, iam dudum, vt supra deputata, & nunc recenter confirmata, vt supra agens infrascripta omnia, & singula vice, & nomine D. D. Io. Francisci in octauo, & Hort. in septimo eorum ætatis annis constitutorum, & sic minimè capacis ætatis ad contrahendum, eius filiorum, cum decreto, & auctoritate supradicti D. Iudicis, vt supra pro tribunali sedentis, et in præsentia, et consensu DD. N. N. proximorum consanguineorum præfatorum pupillorum, quibus ipsa Clarix, et D. Fausta eius filia, cum iuramento tactis, etc. ad sancta Dei Euangelia in manibus mei, etc. præstito affirmarunt ipsam Faustam, et eius fratres præfatos non habere alios proximiores, excepto D. Valerio habente interesse in huiusmodi venditione, qui consanguinei asserentes de omnibus supradictis, et infra dicen. optime informatos esse cum iuramento tactis, etc. in manibus mei, etc. præstito, affirmarunt sese in hoc negotio nullum prorsus habere interesse, et hæc non tendere in fraudem, vel præiudicium ipsorum pupillorū, et pro certo tenere, et iudicare præsentem alienationem cedere in euidenter eorum pupillorum utilitatem, et ideo infrascriptis omnibus spontè, et liberè consenserunt, necnon etiam ibidem constituta d. D. Fausta in decimoquinto suæ ætatis anno constituta agens ad infrascripta omnia, et singula pro se ipsa principali nomine, et pro suis hæredibus, et successoribus, cum decreto, et auctoritate eiusdem D. Iudicis, ac cum interuentu, et consensu d. D. Claricis eius matris, et curatricis, dictorumq. consanguineorum, pari modo quo supra, cum iuramento tactis, etc. in manibus mei, etc. præstito, approbantium præsentem alienationis contractum non esse in præiudicium ipsius puellæ minoris, quæ D. Fausta, ac ipsa quoque D.

Clarix ad maiorem actus validitatem, cum iuramento tactis, &c. in manibus mei, &c. præstito renunciarunt, scilicet D. Fausta ben. minoris ætatis rest. in integrum, necnon leg. Iul. de fund. dot. Authent. si qua mulier. benefic. Sen. Consul. Vel. statutis Urbis, cæterisque legibus, & priuilegijs in fauorem minorum, & mulierum quomodolibet introductis, ipsa, verò D. Clarix pro DD. Ioan. Franciscis, & Hortensio pupillis renunciauit beneficijs min. ætatis restitut. in integr. statut. Urbis, cæterisque II & priuileg. in fauorem minorum quomodolibet introductis de quibus omnibus, eorumque vi, & effectu ambæ mulieres præfate per ipsum D. Iudicem sufficienter certioratæ fuerunt, & simul etiam coram me notario, & testibus infrascriptis constitutus præfatus D. Valerius Atracinus D. & possessor DD. domorum in communione, & pro diuiso cum dictis nepotibus, & sic agentes infra dicenda omnia, & singula, videlicet ipse D. Valerius, D. Clarix tutrix, & curatrix, vt supra, ac D. Fausta, quibus supra respectiuè nominibus, tam coniunctim, quam diuisim, & prout ad eos, & quemlibet eorum spectat, & pertinet, cum promissione etiam, quam singuli in solidum fecerunt, & faciunt de rato, & quod ipsi D. Fausta, Ioan. Franciscus, & Hortensius ad maiorem cautelam quando peruenerunt ad legitimam ætatem validè, & sufficienter ratificabunt præsentem contractum, & omnia in eo contenta in actis mei, &c. ad omne placitum ipsius D. emptoris, &c. & suorum hæredum, &c. alias, &c. ita quod, &c. & cum huiusmodi promissione de rato, quæ in qualibet parte huius contractus repetita censeatur in executionem supradicti chirographi, cum declaratione hinc inde inter ipsas partes adiecta, vt in omnibus ijs in quibus videretur, aut dici posset recessum à dicto chirographo, seu contrarium, vel dubium inter chirographum, & præfens instrumentum, seu pro eo omni tempore in omnibus, & per omnia stari debeat omnino dispositioni præsentis instrumenti, quia sic actum, &c. spontè, & de certa cuiuslibet ipsorum scientia, ac deliberata voluntate, & omni alio meliori modo, &c. ex nunc supradictas duas domos, vnam

magnam, & alteram minorem, vt supra continguas, & iuxta fines superius exprefos confinatas; faluis tamen alijs, fi qui prædictis fint, vel effe poffint plures, aut veriores confines, qui melius quandocunque specificari poffint, cum fupradictis tribus apothecis fubtus ipsas domos exiftentibus, & cum dicta remiffa pro curru, feu veniculo, & cum ftabulo fubtus pofteriorem partem d. domus maioris confiftentibus, & cum fuis introitibus anterioribus, & pofterioribus, cortilibus, cancinis, feu cellis vinarijs fubterraneis, puteis, & cum tribus vafibus marmoreis exiftent. in cortili d. domus magnæ, cumq. omnibus appartamentis, & ftantijs fuperioribus, & inferioribus, membrisq. iuribus, & pertinentijs, & cum ceteris in ipsis tribus domibus intra fines prædictos circumcirca, intus, & fubtus ipsas quomodolibet exiftentibus, & ad eafdem domos, tam de iure, quam ex vfû, vel antiqua confuetudine quomodolibet fpectant. & pertinent. tam parentibus, quam occultis etiam fub folo latentibus ab imo ad fummum. vt vulgo dicitur à centro terræ, vfque ad cælum nihilo penitus referuato, nifi dumtaxat infrafcriptis tribus marmoreis defignatis in calce præfentis instrumenti, quæ remanere declararunt ipsis venditoribus, nec non falua in primis, & referuata ad fauorem iforum véditorum fpeciali hypotheca, cum referuatione dominij dd. domorum ac fuorum iurium, ac pertinentiarum, vfque ad integram infradicendi pretij fatisfactionem, prout latius inferius explicabitur, & non alias, &c. vendiderunt, & titulo liberæ, & perfectæ venditionis iure proprio, & in perpetuum dederunt, & concefferunt.

D. Baptifta Maynardo Vrbeuetano q. Ant. Vrbs incolæ regionis Pontis præfentis. & pro fe, fuis hæredibus, & fuccefforibus quibufcunque ementi, acceptanti, & vna cum notario legitime ftipulanti ad habent. &c. & ex titulo, & caufa venditionis huiusmodi cefferunt, & tranfulerunt D. emptori pro fe, &c. omnia iura, &c. quæ quas, & quot DD. venditores quomodolibet habuerunt, & habent, feu habere poffunt nunc, & in futurum in, & fuper domibus earumq. iuribus, & pertinentijs, vt fupra venditis contra quofcun-

que personas, &c. nullo iure, &c. ponentes, &c. conflituentes, &c. dantes, &c. licentiam, &c. earundem, domorum, apothecarum, aliarumq. iurium fuorum, membrorum, & pertinentiarum, vt fupra venditarum eidem D. emptori poffeffionem accipien. captamq. &c. retinen. &c. continuandi propria auctoritate, &c. cõditione tamen, &c. & pacto exprefse adiectis, vt emptor reneatur per biennium proximum ftare locationibus factis inquilinis dd. domorum, & apothecarum eo modo, & forma, quibus tales locationes factæ reperitur, & interim donec emptor de antedicta poffeffione inueftitus non fuerit, dicti venditores conflituerunt fe fe tenere, & poffidere eafdem domos, cum iuribus, & pertinentijs fuis vice, & nomine eiuſdem emptoris, & fuorum hæredum, & fuccefforum.

Hanc autem venditionem, & alienationem dd. domorum dd. venditores, quibus fupra refpectiuè nominibus, fecerunt, & faciunt præfato D. emptori ftipulanti, & vt fupra pro antedicto iam conueno pretio in totum fcut. 6. m. & 600. de iulij 10. pro quolibet fcuto, foluen. ad effectum inueftiendi, vt infra dicitur in tot iulij, & teftionibus argenteis hoc modo videlicet fcut. 4. m. & 600. de præfenti, & reliqua 2. m. in terminis infra, adhibita prius per emptorem poffeffione corporali domorum prædictarum abſque impedimento legitimo, in quorum computû, & diminutionem ipſi domini venditores confefsi fuerunt habuiſſe, vt narratum fuit ab ipſo D. emptore pro arrha, & parte pretij dicta fcuta mille quadringenta monetæ, contenta fcilicet in fupradicta cedula DD. de Guicciardinis fignata, & tradita in actu celebrationis præfentis chirographi, pro alijs vero fcut. 3200. pro complemento dd. fcut. 4600. in promptu de præfenti foluen. vt fupra d. Io. Baptiſta emptor fignauit præfatis venditoribus præfentibus, & recipientibus coram domino Iudice, meq. notario, & teftibus infrafcriptis, quas cedulas depofiti continentes in totum fummam prædictam, vnam ſiquidem ſac. Montis Pietatis, & depofitorum Vrbs fcuta 1600. monetæ, alteram vero D. Philippi Guicciardini mercatorum Flor. continen. reliquam fummam

mam scut. 1600. tenoris exemplandi in pede huius instrumenti, quavis cedulas originales iisdem venditores ex nunc, pro quando effectu soluta fuerint, secundum formam earundem cedularum vocarunt sese contentos, & satisfactos, & de illis in computum dicti debiti emptorem quietarunt, &c. per pactum, &c.

Reliqua vero scuta 2000. monetæ pro residuo, & finali complemento dicti pretij d. D. Io. Baptistæ emptor soluere promisit præfatis venditoribus, & pro eis simili modo quo supra deponere penes d. fac. Montem Pietatis, ad effectum pariter inuestien. iuxta formam eiusdem pacti infradicendi hoc modo videlicet; mille per totum mensem Februarij anni Iubilæi proximi futuri, & reliqua scuta 1600. per totum alium mensem Februarij alterius anni proximi sequentis 1601. hic Romæ liberè, &c. alias, &c.

Et interim quia æquum non iudicatur, quod eodem tempore domibus, & pretio emptor fruatur, domini contraheutes conuenerunt ex pacto expresso, quod dictus emptor pro quantitate eiusmodi scutorum 2000. teneatur, prout promisit facere participes DD. Valerium, & præfatos eius nepotes venditores, & pro dictis nepotibus præfatam eorum matrem tutricem, & curatricem omnium pensionum earundem domorum proportionabiliter, & pro rata quam ratam ad effugiendum difficultates, & occasiones differentiarum DD. contraheutes pro fructibus compensatiuis, & pro lucro cessante scilicet fructuum, qui perciperentur ex censibus, in quibus implicari debent dictæ pecuniæ, & implicarentur si in promptu soluerentur, & omni alio meliori modo, &c. concorditer ex nunc liquidaretur hoc modo, videlicet ab hodie, vsque in diem terminorum, vt supra præfixorum ad rationem scutorum 6. monetæ pro quolibet centenarij, & anno pro rata, vt infra soluen. & à die lapsi termini, seu terminorum prædictorum in futurum non factis solutionibus supra promissis, & vsque in diem, qua factæ, & effectualiter, & integrè fuerint ad rationem scutorum sex cum dimidio alterius scuti pro quolibet centenarij, & anno soluen. pro rata de semestre in semestre,

in fine cuiuslibet semestris in totius iulij, & testonibus argenteis hic Romæ liberè, &c. alias, &c. & nihilominus etiam post lapsum terminorum prædictorum liceat DD. venditoribus quandocumque ipsis videbitur, cogere emptorem ad soluen. summam principalem maturatam, vna cum residuo dd. fructuum compensatiuorum: cum hoc tamen, quod interim, & quotisque d. pretium cum dictis fructibus compensatiuis effectualiter, vt supra exbursatum integrè non fuerit, supradictæ domus, cum omnibus iuribus, membris, & pertinentijs suis remaneant semper ad fauorem venditorum, ac suorum hæredum, & successorum specialiter hypothecaræ, ita vt pro rata non soluta nunquam censeatur translatum dominium in emptorem, nec abdicatum ad ipsos venditoribus, sed eisdem expressè reseruatum, itaut deficiente emptore à solutione, seu solutionibus antedictis tam pretij, quam fructuum prædictorum liceat ipsis venditoribus, & eorum hæredibus propria auctoritate, & de facto sine alicuius iudicis, vel alterius personæ licentia ad eandem domos, & earundem membra, & pertinentias liberum habere regressum; illarumque possessionem reassumere, & retinere, ac pensiones sequestrare, & exigere, ipsasque domos, quoties oportuerit, locare, & etiam vendere pro quocumque pretio, & quibusvis personis arbitrio, & arbitrarij ipsorum venditorum, pensionesque seu pretia huiusmodi exigere, & de exactis quoscunque quietare, & sibi propria auctoritate de quocumque residuo debito satisfacere, & hoc semper intelligatur ad maiorem cautelam, sine præiudicio facultatis agendi contra emptorem, vel suos hæredes, & bona vigore generalis obligationis, immo cum potestate variandi, itaut vna via electa, &c.

Et his saluis DD. contraheutes in executionem principalis pacti, habiti in tractatu præsentis venditionis conuenerunt, vt dictum totum pretium scilicet, tam dicta scuta 4600. vt præfatur venditoribus in dictis duabus cedulis consignata, quam etiam reliqua scuta 2000. quæ vt supra soluenda remanere debeant omnino per ipsos venditores exponi, & inuestiri in emptione tot censuum, cum bonis, &

idoneis fideiussoribus bene affecuratum in Vrbe, vel eius districtu, seu tot locorum montium non vacabilium ad electionem DD venditorum, cum consensu tamen expresso dicti emptoris, vel suorum hæredum, & successorum, qui census, & quæ loca montium possint per dictos venditores, & eorum hæredes, & successores quandocumque ipsis videbitur in toto, vel pro parte vendi, & alienari ad effectum tamen conuertendi, & inuestiendi pretium de consensu emptoris, vt supra in emptionem bonorum stabilium in Vrbe, vel eius districtu, quoties aliqua opportuna, & utilis occasio pro maiori beneficio dictorum pupillorum reperitur, quo casu pretium debeat deponi, prout infra dicitur, in casu vero redemptionis, seu extinctionis dd. censuum, vel montium, nunc, vel pro tempore de pecunijs pretij prædicti emen. pretium, seu pretia eorundem, sub pœna nullitatis, ac malæ, & reiterandæ solutionis, nullo modo solui possint, sed omnino debeant penes dictum Montem Pietatis, seu ipso non extante penes alium locum tutum, & securum in Vrbe, de communi contrahentium prædictorum consensu eligere, &c. cum expressa tamen conditione, quod tale depositum nunquam amoueri possit, aut debeat, nisi duntaxat ad effectum reinuestiendi, & de consensu D. emptoris, vel suorum hæredum, vt supra in emptionem aliorum similiarum censuum, montium, & aliorum bonorum stabilium.

Quæ quidem loca montium, census, seu stabilia, nunc, aut quandocumque ex dicto pretio, toties, quoties occurrerit emenda perpetuo manere debeant affecta, & hypothecata, aut in ipsis acquisitionibus obligari, & hypothecari debeant ad fauorem, & pro maiori securitate dicti emptoris, suorumq. hæredum, & successorum in omnem casum euictionis generalis, vel particularis dd. domorum, & suorum iurium, & pertinentiarum in omni iudicio petitorio, & possessorio, seu in casu non obseruationis ex venditorum parte omnium, & singulorum in hoc instrumento contentorum, seu in casum nullitatis, & inualiditatis eiusdem contractus ex quocumque capite, vel defe-

ctu, ita vt toties, quoties dicti casus contingerent, aut aliquis ipsorum contigerit, & deficientibus dictis venditoribus, vel eorum hæredibus, & successoribus adimplere per eos adimplenda, liceat D. emptori, vel eius hæredibus ad eiusmodi precium vbiicumque pro tempore reperietur, seu ad dictos census, loca montium, vel stabilia, in quibus tale pretium nunc, vel pro tempore conuersum, & inuestitum reperietur liberum habere, & tam super illorum proprietate, quam super fructibus se reualere, & inuestire cum facultatibus amplissimis sequestrandi, necnon propria auctoritate, & de facto sine alicuius consensu, & etiam absque iudicis mandato, & sine aliquo vitio spoliij, nullitatis, seu attentatorum, eorundem bonorum præfatorum possessionem, seu respectiue quasi possessionem apprehendendi, & retinendi, & continuandi, dictaq. bona vsufructuandi, loco rei euictæ, & vsque ad sublatam euictionem, quo casu fructus in sortem minime computentur, seu eadem bona retinendi insolutum, & satisfactionem pro concurrenti quantitate rei euictæ, vel aliter impeditæ, seu ablata, vel si magis expedire videbitur vendendi, & distrahendi pro quocumque pretio reperibili, & de pretio pro concurrenti quantitate sibi satisfaciendi, & omnia alia remedia de super opportuna, & proficua iure medio experiendi, & exequendi vsque ad plenariam consecutionem omnium adimplendorum, & satisfaciendorum, & super præmissis. Ad maiorem cautelam DD. venditores deputarunt etiam, quatenus opus sit, D. emptorem pro se, et suis hæredibus, etc. procuratorem irreuocabilem, vt in rem propriam, cum omnibus facultatibus opportunis, ita etiam vt super dictis censibus, montibus, vel stabilibus, nunc, vel pro tempore ex dicto pretio emendo, tanquam acquisitis de proprijsmet pecunijs dicti emptoris, scilicet de pretio præfato semper ipse emptor, & sui præferantur omnibus alijs, & nemini ynquam in præiudicium illorum acquiri possit ius aliquod ex quauis causa quatumuis fauorabili, & privilegiata, secudario autem dicti census, & loca montium, aut alia stabilia ex dicto pretio, vt supra emenda, saluis

semper

semper supradictis debeant remanere affecta, & hypothecata ad fauorem D. Clarici, & aliorum interesse habent. pro concurrenti quantitate suæ dotis scut. 2000. monetæ, & donat. propter nuptias olim asscuratorum super dictis domibus, ita, & taliter, vt huiusmodi hypothecca dotalis censetur, & sit penitus translata, ex dictis domibus, in, & super censibus, seu montibus, vel stabilibus ex dicto pretio emendis, salua nihilominus ad fauorem d. D. Clarici, & semper remanente obligatione generali reliquorum bonorum mobilium, & stabilium d. q. Lucij eius mariti, & præfati D. Valerij illius fratris, iuxta formam instrumenti asscurationis eius dotis, ad quod, &c. si plus autem dd. domus valeret, &c. præfati venditores donarunt, &c. renunciantes cum iuramento tactis, &c. leg. secundæ. C. de rescind. vend. cum alijs similibus remedijs, de quibus per D. Iudicem certificati fuerunt, quia, sic actum, &c. & pro maiori præmissorum executione, & effectu conuentum fuit, quod in instrumento, & literis patentibus, vel alijs scripturis conficiet, &c. super emptionibus, & acquisitionibus præfatis fieri debeat expressa mentio, quod eiusmodi emptiones, & acquisitiones sunt in executionem huius pacti, & præsentis contractus ibidem præcisè citandi, ac de pecunijs pretij dictæ venditionis, & apponi debeant obligationes hypothecæ, pacta, & aliæ conditiones, & qualitates ipsius extensæ, quæ semper ad vnguem repeti, & seruari debeant in quibuscumque inuestituris de dicto pretio nunc, vel pro tempore facien. & præmissa semper intelligantur ad maiorem cautelam, sine præiudicio generalis obligationis, ita quod &c. & cum potestate variandi, &c. Interea verò, & in futurum donec emptor, vel sui hæredes pacificè possederint domos præfatas, ac donec non contingat casus euictionis, & alij casus superius expressi, dicta loca montium, census, & stabilia, ex dicto pretio, vt supra emenda, collocetur, & manere debeant, saluis semper omnibus, & singulis supradictis ad fauorem m., vtilitatem, & liberam fruitionem dd. venditorum, & suorum hæredum, successorum quorumcumque.

Hoc tamen pacto expresse addito, & per solemnem stipulationem hinc inde interuenient firmato, quod liceat ipsis venditoribus de dictis censibus, siue montibus, vt præfertur, cum dicto pretio emendis disponere pro summa scutorum mille monetæ pro dotanda dicta D. Faustæ, adeo vt eueniente huiusmodi casu, possint æquivalentem scut. mille monetæ de dictis censibus, vel montibus in dotem dare, cedere, & assignare pro dote, seu parte dotis ipsius D. Faustæ, seu montes, vel census præfatos ad eundem effectum vendere, & alienare, & pretium redigen. soluere, & consignare in dotem, vel pro parte dotis, vt supra, non obstant hypothecis, & alijs conditionibus, quibus ipsi census, vel montes in dotem dandi, vel pro dote distrahendi, vt supra affecti reperientur, quæ hypothecæ, & conditiones in tali casu, & pro dicta summa scut. mille pro non appositis, ac pro nullis, & extinctis ad prædictum effectum habeantur, cum conditione tamen, & non alias, aliter, nec alio modo, quod futurus maritus D. Faustæ in actu consignationis sibi, facien. dd. censum, vel montium, aut pecuniarum ex illorum pretio redigendorum pro dicta summa scutorum mille teneatur illam super aliquo, seu aliquibus ex suis bonis stabilibus, asscurare validè, & sufficienter cum scientia d. emptoris, vel suorum hæredum, & amplius etiam teneatur tam ipse, quam D. Faustæ, cum solemnitatibus requisitis in eodem actu cedere, & transferre eidem D. emptori, vel suis hæredibus omnia iura, & actiones sibi occasione dictæ dotis quomodolibet competentia contra bona paterna, vel auita d. Faustæ & contra quoscumque alios, vel alia quavis bona pro dicta dote quouis modo obligatos, & obligatos: quæ quidem iura remaneant semper penes d. emptorem, vel suos hæredes salua integra, & illæsa pro maiori illorum cautela, ad effectum siquidem dd. iuribus vtendi, prout oportuerit tam excipiendo, quam agendo in casu molestiæ, vel euictionis, aut in alijs casibus iuperius expressis semper sine præiudicio iuris agendi vigore generalis obligationis. Immo cum potestate nominandi, vt supra, &c.

Declarantes domini contrahentes ex pacto ita conuento, &c. vt per spatium vnius mensis ab hodie proximi pro rata sum dd. scuta 4600. currere debeant pensiones dd. domorum ad beneficium dd. venditorum ad finem, vt interim possint dictas pecunias inuestire, & elapso dicto mense inuestitis, vel non inuestitis dictis pecunijs, seu si ante lapsum d. mensis contingat dictas pecunias inuestiri, tunc statim ab eadem die facti inuestimenti, & ab ea die qua incipient ad fauorem venditorum currere fructus talium inuestiturarum, incipient pensiones dd. domorum currere ad beneficium emptoris, & si venditores perciperent dictas pecunias anticipatas teneant illas bonas facere prout promiserunt dicto emptori presenti, &c. pro reliqua vero parte dicti pretij pensiones domorum incipient currere ad beneficium emptoris ab hodie, quia sic actum, &c.

Præterea præfatus D. Valerius, & d. D. Clarix tatrix, & curatrix nomine, vt supra, ac præfata D. Fausta, & singulis insolidum promiserunt dd. domos cum iuribus, & pertinentijs suis ad ipsos DD. Valerium, & dictos suos nepotes iusto, & legitimo dominij titulo spectare, & pertinere, & sibi ipsis legitime licuisse illas vendere, & alienare, vt supra, & esse liberas, immunes, exemptasq. penitus ab omni censu, canone, responsione, recognitione, & alia quouis onere, & ab omni fideicommissio purificatione, vel purificatione, caducitate, deuolutione, prohibitione, & alio quouis simili, vel dissimili vinculo, neminiq. in toto, vel in parte esse venditas, &c. aut alio quouis modo alienatas, & deniq. de dictis domibus non esse factum alium contractum, sine distractum, qui vnquam redundare possit in præiudicium emptoris, vel suorum hæredum, & successorum alienationis, & distractus vocabulis latissimo modo sumptis, excepta dumtaxat hypotheca dotis d. D. Claricis, quæ prout infra consentire intendit venditioni huiusmodi, sed præsentem venditionem esse & perpetuo fore bonam, validam, & bene validè, & legitime factam, & ideo in eam tamquam talem promiserunt, quoties occurrerit facere consentire omnes personas, &c. super dictis domibus in toto, vel in parte lites si inferantur in ipsos suscipere, & susceptas prosequi, &

penitus terminare, præterea cura, & impensa, ac cum proprijs procuratoribus, & aduocatis, alijsq. defensionibus opportunis in quavis instantia, & parte litis toties quoties occurrerit, absque interuentu, aut alia cura, nec sumptu emptoris, vel suorum, &c. ad omnem eorum simplicem requisitionem. Alias si præmissa omnia, & singula sicut asserta fuerint vera non extiterint, aut sicut promissa sunt seruata, & adimpleta inuiolabiliter non fuerint, seu nulla, vel inualida ex quocumque capite, vel defectu reddi contigerit domini venditores semper in solidum voluerunt erga emptorem præsentem, & vt supra stipulantem teneri ad refectionem omnium damnorum, & cetera, ultra præcisam præmissorum obseruationem, ad quæ nihilominus præcisè omnino cogi possint, & amplius si dictæ domus euincerentur in toto, vel in parte pariter insolidum teneri voluerunt de omni, & quocumq. dd. domorum, suorumq. iurium, & pertinentiarum euictione, iurisq. & facti defensione vniuersali, & particulari in iudicio petitorio, seu possessorio, aut mixto, necnon ad restitutionem pretij, & ad omnia damna, &c. occasione dictæ euictionis quomodolibet passa, & incurfa, de quibus, &c. absque, &c. & hoc tam auocata, quam non auocata possessione, ita etiam sub prætextu, quod euictio sequuta fuerit per imprudenciam, aut imperitiam vel iniustitiam iudicis, aut superiorum, aut per quamuis in curiam partium, nihilominus dicti venditores, vel sui hæredes nunquam excusari possint, quin ad præmissa præcisè teneantur, quia sic actum, &c.

Declaratione etiam adiecta, quod quoties in præmissis contigerit fieri aliquam litis intimationem, sufficiat ex parte emptoris, vel suorum hæredum quocumque simplex denunciatio etiã d. dim. copi. venditorum absq. insertione libelli, & alijs solemnitatibus, & sic simpliciter facta perinde afficiat, ac seruatis de iure, & stylo seruandis formiter, & solemmiter facta, esset, quia sic actum, &c. Quæ omnia, &c. dictæ partes adinuicem promiserunt perpetuo habere rata, &c. & contra non facere, &c. pro se, &c. alias, &c. (rato tamen, & firmo remanente contractu) teneri vicissim voluerunt ad omnia damna, &c.

Pro quibus omnibus, & singulis perpetuo firmiter, & inuiolabiliter obseruandis d. Valerius, necnon dicta Fausta cum solemnitatibus antedictis sese ipsos insolitum, ipsorumq. hæc. & successi. ac bona, &c. & præfata D. Clarix tutorio, & curatorio nomine, vt supra præfatos Io. Franciscum, & N. eius filios pupillos illorumq. hæredes, & successores, ac bona omnia, &c. & è conuerso, &c. D. Baptistæ emptor seipsum, ipsiusq. hæredes, & successores, ac bona omnia, &c. in forma Cameræ, &c. eum solitis submissi. & renunciationibus, & cautelis, &c. respectiue obligarunt, conseruauerunt, &c. hinc inde relaxationi mandati exequutiui vnica præcedente citatione, & singuli tactis, &c. ad sancta Dei Euægelia iurarunt, &c.

Super quibus omnibus, & singulis tantquam rite, & legitime gestis ipse D. Colateralis, & Iudex, vt supra sedens, causa vt asseruit plene cognita, vt supra ad instant. d. D. Claricis, quo supra nomine petentis, & instantis pro dictis suis filijs, & pupillis, & ad instantiam d. D. Faustæ, suâ dictamq. sui officij auctoritatem ordinariam, & decretum interposuit supplens omnes defectus; tam Iuris, quam facti, si qui in præmissis quouis modo interuenerint, omni meliori modo, &c. Rogantes, &c. Actum, &c. præsentibus, &c. testibus, &c.

Emptio Castrri, cum donatione alterius, insolutum partis pretij.

Illustrissimus D. T. Santacrucius dominus, & possessor Castrri sancti G. nuncupati, siti in districtu Vrbs Tiburtinæ dioc. cum eiusdem territorio, quod terminatur infrascriptis finibus, sicut idem asseruit, videlicet iuxta ab vno agrum Tiburtinum, ab alio tenutam sancti Victorini, Illustrissimorum D. hæredum q. Ioannis Petri Draghi, Patritiorum Romanorum, ab alio tenutam nuncupatam sancti Ioannis, in vocabulo Campi Horatii, vulgariter Camporaccio territorij terræ Poli, infrascripti D. emptores, & alio territorium, oppidi casæ Corpulæ, & ab alio territorium montis sanctæ Mariæ, eiusdem D. emptoris, ab alio territorium Castrri Guadagnoli pariter eiusdem D. emptoris,

& ab alio territorium Castrri Ciciliani ab alio territorium Castrri sancti Angeli serenissimorum DD. de Farnesijs, & ab alio tenutam villæ, seu casalis nuncupati G. in dicti Castrri territorio existentis, quæ terminatur infra eosdem supra expressos confines, saluis semper alijs, si qui sunt, vel esse possunt ad castrum, & tenutam huius modi plures, aut veriores confines antiqui, vel moderni qui melius specificari, et per me notarium quandocunque addi possint. Volens modo ad infradicendam venditionem castrri, & villæ prædictorum deuenire, vigore, siquidem infradicatarum litterarum Apostolicarum sanctissimi D. N. Clementis Papæ Octauæ in forma breuis, sub datum Romæ apud sanctum Petrum sub anulo Piscatoris die 2. Ianuarij proximè præteriti Pontificatus sui anno septimo, vt moris est expeditarum, & mihi notario ad effectum inferendi in huiusmodi contractu originaliter consignatarum; tenoris infrascripti: videlicet Clemens, etc.

Sine quibus quidem facultatibus, & alijs contentis in dictis litteris Apostolicis ipse D. T. (sicut idem asseruit) non esse aliter, nec alio modo venditurus, spontè igitur, certa, scientia, & deliberata voluntate, inhærendo licentiæ, facultati, derogationibus, alijsq. concessionibus contentis in præferitis litteris Apostolicis, & omni meliori modo, via, iure, causa, & forma, quibus validius, & efficacius potest, & debet, vendidit, & titulo liberæ, & perfectæ venditionis iure proprio, & in perpetuum dedit, concessit, & alienauit, cum reservationibus tamen, pactisq. & conuentionibus infrascriptis, quæ censentur repetitæ, tam in principio, medio, & fine, quam in qualibet parte præsentis contractus, Illustrissimo, & Excellentissimo D. L. de C. Baroni Romano, Duci Terræ Poli præsentis, & pro se, suisq. hæredibus, & successoribus quibuscunque sequendo fidem dictarum litterarum Apostolicarum, & illis inhærendo, & omni alio meliori modo, quibus melius potuit, & debuit, euenti, & acceptanti, & vi a mecum notario vti publica, & authentica persona legitime stipulanti supradictum castrum sancti G. simul cum dicta Villa G. & cum ædificijs in ea existentibus, iuribus, membris, & pertinentijs suis, alijsq. cum dicto

castro venientibus latius infra explicandis, & cum recolectis frumentorum, ac omnis generis bladorum, vt inferius explicabitur anni proximè præteriti, & cum alijs fructibus successiue perceptis vsque in hanc diem consignandis, prout D. T. consignare promisit eidem D. L. tempore traditionis corporalis possessionis castri, & villæ prædictorum liberè, & integrè, iuxta listam per D. T. dandam, prout infra dicerur, seu in locum eorum fructuum iam forsan venditorum consignare illorum pretium. Ad habendum, & tenendum, possidendum, vtendum, fruendum, & fructificandum; vendendum, dandum, donandum, pignorandum, & alienandum, ac de castro, tenuta, & alijs venditis cum eorundem iuribus, & pertinentijs faciendum, & disponendum ad ipsas D. L. emptoris libitum voluntatis, saluis tamen reservationibus, & alijs infradicendis.

Et quia (vt asseruit) D. T. præsupponit redditum, & prouentum dicti castri, & aliorum cum eo venditorum annuatim ascendere saltem ad summam scutorum quattuor milliū monetæ, & asserentes DD. contrahentes concorditer, valuisse scutis centum monetæ quælibet scuta tria similia annui redditus, vt præfertur, præsuppositi scutorum quattuor milliū. Ideo prædictus D. T. venditor huiusmodi venditionem facere declarauit, & fecit D. L. emptori præsentem, & stipulanti, vt supra pro pretio ad prædictam rationem scutorum centum monetæ pro quibuslibet scutis tribus annui redditus prædicti castri liberis, & exemptis ab omnibus impenfis, iuxta declarationem faciendam per superintendentem factoribus, vt infra deputandum. Quod pretium stante præsupposito prædicti anni redditus scutorum quattuor milliū ascendit, iuxta rationem prædictam ad summam scutorum centum triginta milliū monetæ, salui tamen pactis, & conditionibus suo loco inferius exprimendis, & non alias, aliter nec alio modo.

In cuius quidem pretij computum, & diminutionem D. L. emptor inhærendo licentiæ, & facultati sibi concessis in præsertis litteris Apostolicis, & cum reservationibus, & pactis infradicendis omni

meliore modo, via, iure, causa, & forma, quibus validius, & efficacius potest, & debet ex nunc dictum eius castrum P. nuncupatum, situm, & confinatum, prout proximè dicitur, cum eius territorio Marchionatus, & cum alijs venientibus simul cum dicto castro latius infra exprimendis, necnon etiam cum fructibus infradicendis affectus, & banchi iustitiæ dicti castri P. a die 8. Augusti proximè præteriti citra decursus, & decurrendis ad vtilitatem, & beneficium D. T. venditoris, dedit, concessit, & assignauit iure proprio, & in perpetuum D. T. venditori præsentem, & pro se suisq. hæredibus, & successoribus quibuscumque acceptanti, & vna mecum notario vti publica persona legitime stipulanti insolutum, & satisfactionem summæ scutorum triginta vnius milliū octingentorum quinquaginta septem monetæ. Ista enim præcia summa DD. contrahentes affirmarunt concorditer valuisse, & valutare iustum, et integrum pretium eiusmodi castri cum iuribus, iurisdictionibus, & pertinentijs suis quibuscumque, siquidem ad rationem scutorum centum monetæ pro quibuslibet scutis tribus cum dimidio alterius scuti annui redditus eiusdem castri P. ascenden. sicut ambæ partes pro liquido habere affirmant ad scuta mille centum, & quindecim monetæ quolibet anno prouenientium, scilicet pro summa annuorum scutorum mille quadraginta ex pensione moderni affectus eiusdem castri, & pro reliquis scutis septuaginta quinque ex emolumentis annuis banchi iustitiæ, ad hanc summam ex mutuo contrahentium consensu concorditer voluntatis. Quod quidem castrum P. situm est in prouincia Campaniæ Ferentinæ dioc. et eiusdem territorium terminatur, sicut D. L. asseruit, iuxta territoria, oppidorum Sopini, Frusinoriens, Iuliani, Coccani, & alios fines, saluis alijs confinibus, si qui sint plures, aut præmissis veriores, qui pariter quomodocumque melius specificare, & per me notarium addi possint, ad habendum, tenendum, possidendum, vtendum, fruendum, & fructificandum, vendendum, donandum, & alienandum, ac de castro, & alijs cum eo insolutum datis, cum illorum iuribus, & pertinentijs faciendum, & disponendum

ad ipsius D. T. insolutum accipientis, libitum voluntatis, saluis reservationibus, & alijs infradicendis.

Declarantes DD. contrahentes supra dicta castra sancti G. & P. fuisse, & esse titulo venditionis, & respectiue dationis insolutum ad nuicem inter eos, vt supra data, & alienata, cum omnibus, & singulis eorundem castrorum, districtibus, territorijs, tenementis, dominio, superioritate, ac plena, & omnimoda iurisdictione ciuili, & criminali, ac mero, & mixto imperio, & omnimoda gladij potestate, & exercitio, ac cum omni iure mulctandi, condemnandi, confiscandi, absoluedi, & remittendi, cum bancho iustitiæ, pœnis, damnis datis, seruitijs realibus, & personalibus, & mixtis scandenijs, seu monitorijs, iuxta solitam consuetudinem, seu statuta, aut constitutiones dictorum castrorum, & eorundem territorium, & cum alijs vassallagijs, & iuribus vassallorum, feudis, subfeudis, & quorumcumque bonorum, solitis responsionibus, ac censibus, & bonis emphiteoticis, & feudalibus, ac iuribus vtilibus, directis, & mixtis datijs, & alijs exactiombus, ceterisque redditibus, prouentibus, emolumentis, & obuentionibus ordinarijs, & extraordinarijs, necnon palatio arce, & fortalitijs cuiuslibet castri prædicti, si qui sint, & prout extant, alijsq; ædificijs tam intus, quam extra, ac cum hospitijs, seu tabernis, furnis, molendinis, vineis, hortis, cannetis, oliuetis, arboretis, prædijs, pratis, collibus, montibus, vallibus, planetis, & alijs terris cultis, & incultis, nemoribus, & alijs aquis, & aquarum deriuationibus, decursibus, & vltibus, piscationibus, aucupijs, venationibus, piscuis, & cum fodinis quorumcumque lapidum, metallorum, & aliorum mineralium, vel similibus, aut dissimilibus, & cum thesauris etiam absconditis, si quæ fodinæ, vel si qui thesauri extant, & nunc, vel pro tempore extabunt, & detegentur, ac cum omnibus, & quibuscumque suis membris, adiacentijs, necnon iuribus, ingressibus, egressibus, & transitibus ceterisque actionibus, vsibus, commoditatibus, alijsque annexis, & dependentijs, & cum cæteris omnibus pertinentijs tam intus, quam extra, & circa dicta castra, &

eorum territorio consistentibus, & ad illa quomodolibet spectan. tam cognitis, & manifestis, quam etiam incognitis, & occultis, etiam si essent maiora expressis, & hic necessario exprimenda venirent, & cum omni etiam iure reintegrandi, recuperandi, & vendicandi quæcumque vsurpata, & occupata, seu alias tenta ad iura, & pertinentias dictorum castrorum, & cuiuslibet eorum respectiue quomodolibet spectantia quoties, & a quibus nunc, & pro tempore occurrent, & cum iuribus, etiam si qui extant patronatus, & præsentandi ad quascunque Ecclesias, capellas, seu beneficia, & cum omnibus alijs iuribus, priuilegijs, honoribus, & dignitatibus, prærogatiuis, immunitatibus, exemptionibus, indultis, & facultatibus compræhensis sub quibusuis alijs denominationibus, titulis, & clausulis, & ex quibusuis causis, vel rationibus tam de iure, quam de consuetudine, vel stilo, & alias quomodolibet competentibus dictis castris, & cuiuslibet eorum territorijs, iurisdictionibus, dominijs, & pertinentijs, etiam si talia forent, quæ maiora, vel diuersa essent expressis, & specialem expressionem postulerent, & quæ sub præmissis clausulis, & derogationibus minime compræhenderent, & deniq; cum omnia ijs, quibus vsque in præsentem diem D. T. venditor, & D. L. dans insolutum eorumq; antecessores dicta castra respectiue habuerunt, & possederunt, & quæ eisdem competierunt, & competunt, aut competere poterunt, aut possunt, vel poterunt de iure, vsu aut aliter quomodolibet nihilo penitus hinc inde excepto.

Et ex causa venditionis, & respectiue dationis insolutum prædictarum, ac iure proprio, & in perpetuum, vt supra DD. contrahentes ex nunc saluis tamen reservationibus, & pactis infrascriptis cessarunt, & transulerunt vnus alteri inuicem, & vicissim prout quemlibet tangit, omnia iura, omnesq; actiones, reales, personales, vtilis, & directis, tacitas, & expressas, hypothecarias, pignoratitias, siue mixtas, & in rem scriptas, officium iudicis, & beneficium iuris, quas, & quot ipsi, scilicet D. T. super eius castro insolutum dato, & super eorundem castrorum, & villæ membris, & pertinentijs præfacis, ali-

quo vnquam tempore quomodolibet respectiue habuerunt, & habent, sibiq̄ competunt, & competere possunt, & poterunt in futurum contra quascumque personas, Vniuersitates, Collegia, Capitula, & loca, tam sæcularia, quàm Ecclesiastica, nullum ius, nullamq̄ prorsus actionem ex nunc, & in posterum sibi ipsis amplius quomodolibet referuatis, inde, & super præfatis venditis, & insolutum datis, sed omni penitus iure, & actione hinc inde inuicem transfusis, & penitus translatis, vt supra saluis tamen dumtaxat mutuis reservationibus, & pactis infradicendis. Ponentes, & subrogantes sese ad inuicem, videlicet venditor ipsum D. emptorem in, & super castro, & villa venditis, ac eorundem iuribus, & pertinentijs; dicitur autem D. emptor præfatum D. Venditorem in, & super castro insolutum dato, & eiusdem iuribus, membris, & pertinentijs in vniuersum eorum respectiue ius locum, & priuilegium mutua hinc inde acceptilatione, & stipulatione interueniente. Constituentes pari quoque modo sese inuicem super præmissis venditis, & insolutum datis respectiue procuratores irreuocabiles etiam cum iuramento, vt infra præstito, vt in rem propriam, itaut ex nunc in posterum vterque ipsorum contrahentium, scilicet D. L. emptor pro dictis iuribus dictisque actionibus castri sancti G. dictæq̄ villæ, ac aliorum venditorum. Prædictus verò D. T. venditor pro dictis iuribus, dictisque actionibus castri P. vel aliorum simul cum eo insolutum ei datorum eorum proprio nomine respectiue agant, petant, exigant, excipiant, recipiant, & defendant, eisq̄ liberè vtantur, fruantur, & experiantur in iudicio, & extra iudicium vbilibet etiam directis actionibus ad placitum emptoris super rem venditam, prout & quemadmodum de eo facere, & disponere poterat D. venditor ante præfaram venditionem, & similiter ad placitum venditoris, prout & quemadmodum de ea facere, & disponere poterat præfatus emptor ante præfaram dationem in solutum. Amplius verò promiserunt inuicem, videlicet D. T. venditor inducere, & immittere D. L. emptorem, & in corporale possessionem castri sancti G. & villæ G. & eorundem iurium, iurisdictionum, et pertinentiarum, et pari-

ter D. L. emptor inducere, et immittere D. T. venditorem in corporalem possessionem castri P. & eiusdem iurium, iurisdictione, et pertinentiarum, cum interuentu hinc inde in actu traditionis eiusmodi possessionum debitæ recognitionis, ac iuramenti fidelitatis, et homagij faciendi, et respectiue præstandi, prout consuetum est in similibus per vassallos, et homines cuiuslibet castri liberè omni contradictione, impedimento, & exceptione remotis, & nihilominus saluis præmissis ex nunc DD. contrahentes dederunt, et concesserunt sibi ipsis ad inuicem liberam, et absolutam facultatem scilicet D. T. præfato D. L. capiendi corporalem possessionem castri sancti G. & villæ H. & eorundem ciuium, iurisdictionum, et pertinentiarum, et similiter D. L. eidem D. T. capiendi dictam possessionem castri P. et eiusdem pertinentiarum, & hoc vtrumque propria auctoritate, et sine alicuius Iudicis vel curiæ licentia seu mandato, captamq̄. et apprehensam hinc inde respectiue retinendi, et continuandi pro se suisq̄ hæredibus, et successoribus iure proprio et in perpetuum, et interim donec vnusquisque ipsorum contrahentium de sua possessione præfata inuestitus effectualiter non fuerit, constituerunt sese vnus erga alterum scilicet T. T. tenere, et possidere castrum S. G. et villam N. cum membris, et pertinentijs eorundem vice, et nomine D. L. et suorum hæredum, et successorum, et pariter D. L. tenere, et possidere castrum P. cum membris, et pertinentijs suis, vice, et nomine D. T. et suorum hæredum, et successorum. Mandantes ex nunc irreuocabiliter, videlicet D. Tarquinius officialibus, vassallis, et hominibus, et alijs ad quos spectat castri P. quatenus ab hodie in posterum, videlicet officiales, & vassalli castri sancti G. recognoscant D. L. emptorem pro se suisq̄ hæredibus, & successoribus quibuscumque in eorum verum dominum, & patronum, illiq̄. parent, & obediant ac debitam obedientiam, & honorem exhibeant, deq̄ prouentibus, responsionibus, iuribus, & emolumentis debitis, & consuetis, ac de omnibus alijs, ad quæ tenentur suo loco, & tempore respondeant, ac solitum homagij, & fidelitatis iuramentum præstent. Officiales verò, & vassalli castri

castrum P. recognoscant ab hodie in posterum D. T. pro se suisq. hæredibus, & successoribus quibuscumque in eorum verum dominum, & patronum, illiq. pareant, & obediant, ac debitam obedientiam, & honorem exhibeant, ac de prouentibus, & responsionibus, iuribus, & emolumentis debitis, & consuetis, ac de omnibus alijs, ad quæ tenentur suo loco, & tempore respondi deant, ac solitum homagij, & fidelitatis iuramentum erga illum similiter præstet, quos quidem officiales, vassallos, & homines vtriusque castri ex nunc DD. contrahentes, videlicet D. T. illos sancti G. & L. illos P. pro effectibus supra penitus eximerunt, & liberarunt ab omni vinculo obedientiæ, & ab omni debito iuramenti erga ipsos respectiue præteriti.

Et huiusmodi dationem castri P. insolutum, & satisfactionem antedictæ summæ ad computum, & indictionem prædictæ venditionis D. L. emptor fecit, & facere declarauit hac, expressa conditione, & pacto per solemnem stipulationem hinc inde interuenientem, firmatis, nempe quod dictum castrum P. cum iuribus, & pertinentijs suis remaneat perpetuo affectum speciali hypotheca priuilegiata ad fauorem eiusdem D. L. ac suorum hæredum, & successorum pro maiori securitate in omnem casum cuiuscumque euictionis sibi, vt infra promissæ generalis, vel particularis ex quouis capite prouenientis in petitorio, vel possessorio dicti castri sancti G. & eius territorij, dictæq. villæ H. & eorundem iurium, membrorum, & pertinentiarum, & aliorum, vt supra venditorum, aut in casum non obseruationis omnium, & singulorum ex parte D. T. venditoris in hoc instrumento promissorum in toto vel in parte, aut in casum nullitatis, vel inualiditatis dictæ venditionis ex quouis capite, vel defectu, aut in casum quod D. L. vel sui hæredes, & successores impediuntur super libera possessione castri, & villæ venditorum ex quocumque pacto, vel defectu D. T. venditoris, vel suorum auctorum in casibus in quibus D. T. voluit teneri de euictione, vt infra declarabitur: adeo vt euenientibus quocumq. casibus prædictis, & infradicendis, vel aliquo, seu aliquibus eorum, & deficiente D. T. vel suis hæredibus in adimplendis promissis

pro parte sua, dominium ipsius castri P. & suorum iurium, & pertinentiarum non censeatur translatum in dictum D. T. neque censeatur ab ipso D. L. abdicatum, sed eidem expressè reseruatum, prout ex nunc sibi, & suis hæredibus, & successoribus in dictis euentibus reseruauit omni meliori modo, via, iure, causa, & forma, quibus validus, & efficacius potuit, & debuit, & propterea nulli alteri personæ, seu personis, vniuersitatibus, collegijs, & locis secularibus, vel Ecclesiasticis super dicto castro P. & pertinentijs suis, etiam ex quouis causa quantumuis fauorabili, & priuilegiata ius aliquod acquiri vnquam possit in præiudicium eiusdem D. L. ac suorum hæredum, & successorum, quibus in quolibet ex dictis casibus, & pro concurrenti rata, & quantitate liceat propria auctoritate etiam de facto, absque alicuius iudicis, vel Curiæ mandato, auctoritate, vel decreto, & sine vitio spolij nullitatis, & attentatorum, vel alio defectu dictorum castrorum P. cum eius territorijs, & pertinentijs, & eorundem possessionem reassumere, ac illis vti, frui, & potiri, ac de eisdem disponere, quemadmodum ipse D. L. facere poterat ante celebrationem præsentis contractus: non obstante etiam quacumque suppositione, & subrogatione dicti castri P. in locum dicti castri sancti G. facta in supradicto breui Apostolico, quæ suppositio, & subrogatio in casibus prædictis, pro infectis habeantur. Quia sic actum, & conuentum fuit inter DD. contrahentes ex pacto inter eos expressè habito, & solemnem stipulationem hinc inde interuenientem firmato.

E conuerso pariter D. Tarquinius venditor declarauit venditionem prædictam fecisse, & facere cum expressa conditione, & pacto per solemnem stipulationem hinc inde interuenientem firmatis, scilicet quod castrum sancti G. & villa N. cum eorum membris, iuribus, & pertinentijs remaneant perpetuo affectum, & affecta speciali hypotheca priuilegiata ad fauorem ipsius D. T. & suorum hæredum, & successorum pro maiori securitate in omnem casum cuiuscumque euictionis generalis, & particularis ex quouis capite prouenientis in petitorio, vel possessorio dicti castri P. & eiusdem iurium, membro-

rum pertinentiarum, aut in defectum solutionis seu solutionum, vt infra facientur in toto, vel in parte debitorum D. venditoris per ipsum D. emptorē, vt infra accollendorum ad computum pretij præfati, aut in casum non obseruationis aliorum omnium, & singulorum ex parte dicti L. emptoris in hoc instrumento promissorum in toto vel in parte, aut in casum nullitatis, vel inualiditatis dationis dicti Castri patriæ insolucum; vt supra ex quouis capite, vel defectu, aut in casum quod D. T. vel sui heredes, & successores impedirētur super libera possessione d. castri P. ex quocūq; pacto, vel defectu D. L. vel suorū auctorū, seu in casu molestiæ, vel euictionis, aut cessationis solutionis futuri cēsus fortasse per D. L. emptorē super castro, & villa emptis, vt supra imponendi; & vendendi ad fauorem D. T. quatenus scilicet contingat pecunias infradicēdas, partis dicti pretij, ad effectum inuestiendi, vt infra, deponendas, inuestiri in toto, vel parte in emptionem talis census per D. L. imponendi, ita & taliter, vt euenientibus quancūcunq; casibus præfatis, seu aliquo, vel aliquibus eorum, & deficiente D. L. vel suis heredibus in adimplendis promissis pro parte sua, dominium ipsius castri sancti G. & villæ prædictæ, & suorū iurium, & pertinentiarum pro rata pretij non soluti, & pro rata valoris castri P. in casibus præfatis, aut pro rata aliorum promissorum, & non satisfactorū, seu non obseruatorum nunquam censeatur translatum in ipsum D. L. neque censeatur ab ipso D. T. abdicatum, immo eodem expresse reseruatū, prout ex nunc sibi, & suis heredibus, & successoribus in dictis euentibus reseruatū omni meliori modo, &c. Et propterea nulli alteri personæ, seu personis, vniuersitatibus, collegijs, & locis secularibus, vel Ecclesiasticis super dicto castro sancti G. & villæ G. & pertinentijs suis, etiam ex quouis causa quancūmuis fauorabili, & priuilegiata ius aliquod acquiri vnquam possit in præiudicium eiusdem D. T. & suorū heredum, & successorum, tam respectiue contentorum in præsentī instrumento, quam instrumento super impositione, census, quatenus imponi contingat, vt tu-

pra. Immo liceat eis in quolibet, ex dictis casibus, & pro concurrenti rata, & quantitate propria eorum auctoritate, etiam de facto absque alicuius Iudicis, & Curie decreto auctoritate, vel mandato, & sine vitio ipsij nullitatis, & attentatorum, aut alio defectu dictum castrum sancti G. & villam H. cum eorundem iuribus, membris, & pertinentijs illorum possessionem reassumere, ac illis vti, frui, & potiri, & de iisdem disponere, sicuti D. T. facere poterat ante factam venditionem prædictam.

Cum hoc tamen quod eiusmodi mutue reseruaciones hypothecæ priuilegiatæ, & dominij, vt supra, censi debeant ad maiorem securitatem, sine præiudicio facultatis agendi virtute generalium obligationum hinc inde, ita ut semper pro euictione, & alijs casibus supra expressis ambæ partes respectiue agere, & experiri possint vigore eiusmodi obligationū contra personas, & quæcumque bona obligata, ita, & taliter, vt electa vna via, nunquam præiudicetur, quin dicti contrahentes, & quilibet eorum, prout cuiuslibet occurrerit, possint, & liberè valeant aliam viam assumere, & alteram relinquere, & ad relictam iterum redire, vel vtraque eodem tempore vti, & in ijs vijs, & remedijs variare ad eorum libitum, vsque ad integram consequutionem debitæ satisfactionis, seu debiti adimplenti omnij satisfaciendorum, seu respectiue adimplendorum. Quia sic actum, & conuentum fuit, vt supra.

Item computum, & diminutionem supradicti pretij, hoc est pro summa, & quantitate scutorum quadraginta trium millium noningentorum duorum, & baiocchorum 25. monetæ L. emptor ita, & pacto habito cum D. T. venditore, & iuxta formam dicti breuis Apostolici ex nunc, cum declaratione infrascripta, & non alias in semet assumptis, & accollauit æquiualentem summam totidem debitorum, videlicet pro summa scutorum quadraginta vnus millium ducentorum quinquaginta duorum, & iuliorum quinq; occasione sortis principalis tot annuorum censuum per bo me. P. Cardinalem sancti C. super dictis castro, & villa impostorū, & de-

& descriptorum in notula, de qua in folio per vtrāq. partem subscripto, & mihi notario consignato in pede præsentis instrumenti exemplandi, & pro summa scutorum octingentorum sexaginta nouem, & baiocchorum 75. occasione fructuum eorundem censuum decursum, & non solutorum vsq. in diem octauam Augusti proxime præteriti, & pro alia denique reliqua summa scutorum mille septingentorum octuaginta occasione aliorum diuersorum debitorum eiusdem D. Cardinalis prout in notula supradicta, & ex causa accollationis huiusmodi D. L. emptor promisit soluere dictam summam scutorum quadraginta trium millium noningentorum duorum, & baiocchorum 25. creditoribus dicti Cardinalis descriptis in notula præfata, & cui libet eorum ratam, & quantitatem suam designatam in eadem notula ad effectum tamen, vt iura in eum, & suos transferantur, non autem extinguantur, prout infra dicitur, & soluere singulis creditoribus suo loco, & tempore census in futurum decurrendos incipiendo à dicta die octaua augusti proxime præteriti: quinimo etiam D. L. promisit adimplere erga dictos censuarios à dicta die octaua augusti proxime in futurum alia omnia, & singula ad quæ tenebatur, & tenetur ipse D. T. vigore instrumentorum desuper celebratorum, & in dicta notula distincte citatorum, de quibus, & contentis in illis idem D. L. asseruit habere plenam, certamq. scientiam, & propterea assumpsit in se totum onus commodum, & incommodum præfatorum censuum incipiendo, vt supra in futurum, & à præfatis censibus tam respectu fructuum, incipiendo vt supra, & vt sequitur in futurum decurrendorum, quam etiam respectu aliorum ad quæ tenetur in dictis instrumentis præfatum D. T. eundem præsentem, & acceptantem, vt supra indemnem releuare, & penitus sine damno conseruare, ita vt à supradicta die 8. Augusti proxime præteriti in futurum ipse D. T. causa, & occasione præfatorum censuum nullum amplius damnum, incommodum, vel molestiam patiat, alias vltra promissorum obseruationem, ad quam semper cogi possit teneri voluit ad liberandum ipsum D. T. & suos hæredes ab omni molestia, &

ad refectorem omnium damnorum, expensarum, & interesse per D. T. vel suos hæredes quocunque modo patientorum, de quibus stare, & credere voluit simpliciter assertioni cum iuramento patientis damnum, ita tamen vt accollatio debitorum præfatarum, & promissiones factæ in illa per D. Lotharium locum habere debeant si, & quatenus D. L. & sui hæredes non patientur litem cum succumbentia, aut euictionem in iudicio petitorio, vel possessorio super dicto Castro sancti G. & Villa N. præterquam tamen occasione litium infra excipiendarum, & cum hoc, etiam quod D. L. & sui hæredes, & successores occasione dictæ accollationis non teneantur nisi eo modo, quo tenetur erga dictos creditores D. T. hæres vt ipse asseruit dicti D. Cardinalis cum beneficio legis, et inventarij, nec à creditoribus censuum præfatorum ad illorum redemptionem D. L. cogi possit, aut compelli, nisi in illis casibus, in quibus potuisset cogi D. T. nec dictis creditoribus plus iuris acquiratur, quam ante stipulationem præsentis instrumenti haberet quia sic actum, & c. Pacto etiam præmissis adiecto vt volente D. L. emptore forsan deuenire ad solutionem fortis principalis dictorum censuum, liceat ipsi D. L. ad eius maiorem cautelam (ita etiam ex nunc consentiente D. Tarquinio) acquirere à prædictis censuarijs in actu solutionis, & pro rata, quam singuli receperint cessionem quorumcunque suorum iurium, & actionum pro effectibus infradicendis quomodolibet competentium vigore dictorum instrumentorum etiam prioritatis, & potioritatis, quæ quidem iura cedenda nunquam censeantur præscripta, vel extincta, sed semper remaneant salua, integra, & illesæ penes D. L. & suos hæredes, & successores ad effectum illis vtendi quoties opus fuerit pro maiori securitate, tam excipiendo in casum superuientis alicuius litis, vel molestiæ inferendæ per quoscuque habentes posteriora, vel deteriora iura pro illis repellendis, & excludendis, quam etiam agendo pro recuperandis pecunijs, quæ imporrabunt dictæ cessiones in casum litis, molestiæ, vel euictionis prouenientium ab habente, seu habentibus priora, & potiora

ra iura, falua femper facultate agen- di vigore generalis obligationis infradi- cendæ, & cum potestate variandi, itaut vna via electa nunquam præiudicetur, vt supra.

Amplius etiam in computum, & dimi- nutionem fupradicti pretij D. T. venditor, vti creditor fupradicti D. Cardinalis fan- cta C. pro totidem per eum, post obitum eiusdem Cardinalis pro illo folutis in di- uerfis partitis, afcendentibus ad summam fcutorum feptem millium viginti duorum monetæ, prout in notula per eundem D. T. mihi notario tradita tenoris exemplan- di in pede præfentis instrumenti habuit, & recepit in prompta, & numerata pecunia à D. L. emptore, medjante bancho magni- fici D. Alexandri Doni mercatoris Floren- per manus eiusdem D. Alexandri præfen- tis, & effectualiter foluentis dicta fcuta, feptem millia vigintiduo monetæ de Iu- lijs decem pro fcuto, quæ ad fe traxit, & tracta totidem efle dixit, & pro ifta fuma ceflit, & tranf tulit præfato D. L. præfen- ti, & ad eius maiorem fecuritatem, & fine præiudicio aliorum remediorum, & generalis obligationis, & cum potestate variandi, vt fupra acceptanti omnia iura, omnesque actiones reales, personales, &c. fibi contra bona dicti Cardinalis fancta C. quomodolibet competentia vigore folu- tionum per eum factarum, prout in no- tula fupradicta, ad habendum, vtendum, fruendum, tenendum, experiendum, & exer- cendum, tam excipiendo, quam agendo in cafibus fupradictis ad ipfos D. L. in om- ne ius, locum, & priuilegium fuum. Con- ftituens eundem procuratorem irreuoca- bilem, vt in rem propriam, ita vt ex nunc in pofterum ipfe D. L. & fui hæredes præ- fatis iuribus, & actionibus cefsis eorum, proprio nomine in cafibus præfatis agant petant, exigant, excipiant, recipiant, & de- fendant, in iudicio compareant, & fient, illifque vtantur, & experiantur vtilibus, & directis actionibus, prout facere poterat D. T. ante ceflionem præfatam, promittens de huiusmodi iuribus nihil feciffe, quod vnquam verti poffit in detrimentum præfatæ ceflionis, & illam pro dato, & facto proprio femper fore bonâ, & bene, & legitime factam; alijs in cafum contrarij, & in cafum quod dictum creditum nõ ef-

set verum teneri voluit ad refitutionem dictarum pecuniarum, & ad damna, &c. Et quia dicta notula adhuc non fuit verifi- cata promiffit D. T. illam infra annum proximum verificare, oftendendo, feu in- dicando notarios de ceflionibus rogatos, & dies, & annos illarum, alias pro rata nõ verificata teneri voluit ad illam inueftien- dum pactis, modis, & formis, quibus inue- ftien- dæ pecuniæ pretij caftri venditi, iux- ta formam, & continentiam præfentis in- ftrumenti fuo loco infradicendo, & am- plius ad effectum fatisfaciendi creditoribus proprijs D. T. venditoris (iuxta for- mam dicti Breuis) defcriptis in notula mi- hi notario pariter tradita tenoris exem- plandi in pede præfentis instrumenti D. L. de ordine eiusdem D. T. depofuit penes D. Alexandrum Donum præfentem, & reci- pientem fcuta duo millia noningenta fe- ptuaginta octo ad effectum confignandi di- ctis creditoribus D. T. in notula præfata contentis facta legitima quietantia, & ce- fione iurium, quatenus creditores illa ce- dere contententur ad fauorem, & pro ma- iori fecuritate D. L. & fuorum hæredum ad inftar aliarum ceflionum, de quibus fupradictum fuit. Verum quia D. L. de- clarauit proximè dicta fcuta decem mil- lia, vt fupra in promptu foluta prouenire ex pecunijs pretij infradictorum locorum Montium, videlicet locorum vigintifeptè Montis religionis, vigintiquatuor Montis fancti Ioannis, nouem Montis fanctis, vigintiunius Montis Pacis, & nouem Pro- uinciarum tertix erectionis, & omnia præ dicta loca montium, tamquam profecta, in ipfum D. L. pro parte pretij tenen- tarum nuncupatarum Grippone, & Tibal- duccio per eum venditarum Illuftriffimo & Excellentiffimo D. M. P. M. incifæ, & Nomentis fuiiffe obnoxia, & affecta fpecialibus hypothecis infradicendis. Ideo idem D. L. declarauit dictum castrum fancti G. & villam N. cum illorum pertinentijs ef- fe, & fore hypothecatam, & hypothecatâ, prout ex nunc denuo hypothecauit pro concurrenti rata valoris, & pretij dicto- rum Montium ad inftar, & in locum illo- rum, ac eo modo, & forma, prout obliga- ta reperiebantur dicta loca Montium, fci- licet pro fundo dotali bo. me. Claricis Vr- fine præfatæ vxoris D. L. ad fauorem eius- dem,

dem, & suorum dictæq. C. filiorum, & successiuè hæredum, & successorum dictorum filiorum, necnon etiam ad maiorem securitatem dicti D. Marchionis P. & suorum hæredum, & successorum, & alias in omnibus, & per omnia, iuxta formam instrumenti dictæ venditionis, præfatarum tenutarum per me notarium die 27. Iunii 1596. & iuxta formam alterius instrumenti obligationum nuper per eundem D. L. ad fauorem eiusdem D. Marchionis P. factæ pariter per me notarium die 3. præsentis mensis respectiuè stipulatorum, ad quæ semper relationem haberi voluit.

Residuum vero suprascripti pretij hoc est scuta quadraginta quattuor millia ducenta quadraginta, cum baiocchis 75. D. T. venditor ad effectum tamen infrascriptum coram me notario, & testibus infrascriptis, habuit, & recepit à D. L. emptore, mediante siquidem banco, ac per manus dicti D. Alexandri Doni Merc. Flor. præsentis, & in tot iulij, & testimonibus argenteis soluentis, ac soluere declarantis de proprijs pecunijs eiusdem D. L. mutuo, vt idem D. L. asseruit, ad hunc effectum habitis à suprascripto D. Alexandro Dono præsentis, & acceptante, quæ quidem scuta quadraginta quattuor millia ducenta quadraginta cum baiocchis septuagintaquinque ipse D. T. ad se traxit, & tracta totidem esse dixit, & illa ibidem, & incontinenti dedit, & reliquit in depositum penes dictum D. Alexandrum Donum præsentem, & recipientem ad prædictum effectum, & cum conditione, vt de banco, seu manibus eiusdem D. Alexandri amoueri non possint, nisi inuestiantur modo, & forma infrascriptis.

Conuenerunt enim DD. contrahentes ex pacto expressè, vt dicta scuta quadraginta quattuor millia ducenta quadraginta cum baiocchis 75. sic, vt præfertur ad effectum inuestiendi depositata debeât per præfatum D. T. vel suos hæredes inuestiri, & erogari cum consensu tamen expresso D. L. vel suorum hæredum, & successorum in emptionem tot censuum, cum bonis, & idoneis cautionibus sufficienter asscuratorum, seu si D. L. placuerit in emptionem census per eundem super castro, & villa præfatis imponendi ad rationem

septem cum dimidio pro quolibet centenario, & anno, & in reliquis seruata forma Bullæ Pij Papæ V. Alioquin in emptionem locorum Montium non vacabilium, aut aliorum bonorum stabiliū, quæ stabilia, & fundi dictorum censuum in statu Ecclesiastico immediate subiecto consistere debeant, cum hoc tamen quod ad ipsum D. T. & suos hæredes, semper spectet facultas eligendi in qua specie dictorum bonorum nempe censuum, seu montium, vel stabiliū voluerit conuerti, & inuestiri pecunias præfatas, & tales emptiones fieri debeant, sub nomine, & ad fauorem, & vtilitatem eiusdem D. T. & suorum hæredum, cum qualitatibus tamen, & pactis infrascriptis, & accedente consensu D. L. vel suorum, vt supra. Et in euentum, in quem D. L. aut sui, &c. nolent consentire inuestituræ pro D. T. aut suos electæ, tunc facta eisdem intimatione possint per D. T. & suos dictæ pecuniæ inuestiri cum decreto iudicis, seruatis tamen pactis, modis, & formis in præsentis instrumento contentis.

Nam DD. contrahentes voluerunt quod eiusmodi census, loca montium, vel stabilia de antedictis pecunijs, nunc, & pro tempore emenda, seu emendi semper, & perpetuo stare, & permanere debeant specialiter affecta, & hypothecata, respectiuè affecti, & hypothecati ad fauorem D. L. ac suorum hæredum, & successorum pro maioris eorum securitate, & in omnem casum euictionis generalis, & particularis, in petitorio seu possessorio dicti castri sancti G. & aliorum, vt supra venditorum, seu in casum, quod D. L. vel sui hæredes, & successores ex quocumque facto, vel defectu D. Tarquinij venditoris, vel suorum auctorum in toto, vel in parte impediuntur super libera possessione dicti castri, & villæ venditorum (exceptis libris infradicendis, pro quibus D. T. ad nihilum teneri voluit, prout infradicetur) seu in casum non adimplementi promissorum ex parte D. T. in hoc contractu, aut in casum nullitatis, vel inualiditatis eiusdem contractus ex quocumque capite, vel defectu, ita vt in casibus prædictis, vel aliquo eorum liceat ipsi D. L. & suis hæredibus habere recursum, & se reualere, & inuestire pro concurrenti quantitate, tam super pecu-

pecunijs pretij præfati, vt supra inuestiendis, vbiq; nunc, & pro tempore existentibus, quam super montibus, censibus, vel stabilibus, in quibus tales pecuniæ pro tempore conuersæ, & implicatæ reperiuntur, & tam super illorum proprietate, & capitali, quam super fructibus, cum facultatibus amplissimis sequestrandi, necnon dictas pecunijs, seu dicta bona ex illis pro tempore empta, & illorum possessionem propria auctoritate capiendi, & retinendi, necnon vendendi, & distrahendi, & ex pretio redigendo sibi pro concurrenti quantitate satisfaciendi, non solum prædictis, sed omnibus alijs melioribus remedijs & modis, qui D. Lothario, & suis hæredibus, & successoribus magis expedire videbuntur: quo autem efficacius, & securius effectus promissorum fortiri debeat, conuentum fuit, quod in instrumentis, seu literis patentibus, vel alijs scripturis pro tempore conficiendis super eiusmodi emptionibus censuum, montium, vel stabiliū, vt supra emendorum fieri semper debeat expressa mentio, quod talia bona emuntur de pecunijs partis pretij dictæ venditionis, & apponi idcirco debeant hypothecæ, & aliæ cōditiones requisitæ ad fauorem D. L. & suorum hæredum, & successorum iuxta formam præsentis instrumenti, quod ibidem citari debeat, ita & taliter, vt super dictis pecunijs, necnon super talibus montibus, censibus, vel stabilibus tanquam solutis, & respectiue emptis, seu emendis per ipsum D. Lotharium de parte dicti pretij affecta qualitatis, & conditionibus prædictis, & infra scriptis nunquam acquiri possit ius aliquod alicui personæ, seu personis, Vniuersitatibus, Communitatibus, Capitulis, aut alijs locis ecclesiasticis, vel secularibus etiam ex quavis causâ quantumuis fauorabili, & priuilegiata in præiudicium eiusdem D. L. & suorum hæredum, & successorum, qui semper præferri debeant omnibus alijs, & amplius etiam apponi debeat speciale pactum, prout ex nunc DD. Contrahentes solemnī stipulatione hinc inde interueniente paciscuntur, quod nunquam tales census, montes, vel stabilia vendi, seu retrovendi, aut extingui possint, nisi in iurato etiam D. L. vel suis hæredibus, & de positato pretio effectualiter, & integre

modo, & forma supra expressis, ad effectum reinuestiendi in alijs similibus censibus, montibus, vel stabilibus cum iisdem consensu, qualitatibus, modisque, & formis supra expressis, quæ semper seruari ad viguem præcise debeant toties, quoties pecunias prædictas restitui, & iterum reinuestiri contigerit: alias omnis venditio, retrovenditio, seu extinctio dictorum censuum, montium, vel stabiliū sint ipso iure, & facto nullæ, & nihilominus restituentes, vel aliter soluentes summas principales dictorum censuum, montium, vel stabiliū nunquam censeantur liberati, nisi facto deposito effectuali cum qualitatibus supra dictis, & præmissa omnia semper intelligantur ad maiorem cautelam D. L. & suorum, & citra præiudicium generalis obligationis, & cum potestate variandi, vt supra.

Et stantibus præmissis D. T. venditor de toto dicto pretio scutorum centum triginta millium vocauit le a D. L. emptore præsentē, & stipulante, vt supra bene contentum, & satisfactum, & propterea eundem D. emptorem quietauit, liberauit, & absoluit hoc modo; videlicet de scutis quadraginta tribus millibus noningentis duobus, & scut. 25. monetæ, pro quibus D. emptor accollauit in se totidem debita D. Cardinalis; prout supra diximus quietauit ex nunc, prout ex tunc, & pro quando facta fuerit effectualis solutio creditoribus accollauit, vt supra: necnon pro alia summa scutorum quinquaginta quattuor millium ducentorum quadraginta, & baioc. 75. monetæ per D. emptorem, vt supra incontanti solutorum, videlicet partim D. T. vti creditori dicti Cardinalis, & partim depositatorum in banco D. Alexandri Doni in vna manu, ad effectum satisfaciendi proprijs creditoribus eiusdem D. T. & in alia manu ad effectum inuestiendi, vt supra quietauit libere, & absolute, & denique pro scutis 30. & vno millibus octingentis quinquaginta septem, pro quibus datum fuit insolutum Castrum R. D. venditor quietauit per acceptilationem, Castri insolutum habiti, namque pro hac vltima partita, & summa DD. contrahentes fecerunt sibi ipsis ad inuicem reciprocā compensationem, & mutuam acceptilationem, & per aquilianam stipulationem

fese ad inuicem quietarunt, nempe D. T. de æquivalenti rata pretij dictæ venditionis, & D. L. de pretio, & valore castri insolutum dati, saluis semper reservationibus, pactisque, & cautelis prædictis, & infradicendis.

Et quia in tractatu præsentis venditionis iam DD. contrahentes cogitarunt fieri etiam posse, & redditus, & introitus dicti castri sancti G. & villæ N. cum alijs venditis, vel excedant, & superent dictam summam scutorum quattuor millium, vel ad illam non ascendant, & intentio vtriusque partis fuit, & est, vt pretium dictæ venditionis omnino esse debeat ad pondus, & mensuram redditus rei venditæ, iuxta rationem inter eos conuentam, & vt supra firmatam, nempe scutorum centum pro quibuslibet scutis tribus liberis, & franchis ab omnibus expensis annui redditus, iuxta tamen declarationem, vt infra per factores, & superintendentes facien. Ideo ad melius dignoscendam, & firmandam certitudinem verioris pretij, volentes adhibere modum opportunum, pro habenda certiori veritate dictorum reddituum conuenerunt concorditer pacto expresso, quod sumi debeant pro modo infradicendo omnis castri, & villæ, & aliorum supra venditorum fructus, instantes in spatio trium annorum, quibus tamen tribus annis compleantur tres recollectæ omnium fructuum, incipiendo à recollectis frumentorum, & ac omnis generis bladorum anni proxime præteriti 1598. & vt sequitur finien. quæ quidem recollectæ frumentorum, & omnis generis bladorum, & quorumcunque aliorum fructuum dicti anni præteriti, vna cum omnibus alijs fructibus successiuè recollectis vsque in hanc diem, cedant in computum reddituum dictorum trium annorum, & de illorum quantitate D. L. stare debeat notulæ, seu listæ subscribendæ, & dandæ pro D. T. quos tamen per ipsum D. L. facta diligenti extra iudiciali perquisitione vera esse reperietur, vel per D. T. simili modo verificabitur, quatenus ipse id verificare vellet, & nollet acquiescere diligentij factis pro D. L. pro reliquo autem tempore dictorum trium annorum dicta lista attendi non debeat per ipsos contrahen-

tes de præsentis quanto citius conduci, & retineri duos factores, seu ministros idoneos, & sufficientes, scilicet vnus pro parte D. emptoris sumptu reddendum prædictorum castri, & villæ venditorum, qui sumptus non excedant summam quinquaginta scutorum monetæ quolibet anno.

Prædicti vero duo factores continue debeant in simul concorditer habitare, & residere in dicto castro sancti G. vna, vel eadem mansione, ad effectum vt omnes redditus dicti castri, & villæ, ac suorum iurium, & pertinentiarum transire omnino debeant per manus illorum coniunctim, & propterea habeant facultatem liberam, & omnimodam, quam illis ex nunc ambæ partes concedunt, scilicet dandi terras ad laborandum, vendendi herbas, nec non locandi, ac dandi ad cædendum, & vt vulgo dicitur à cese, & ad faciendum omnia alia necessaria pro bono euentu, & exitu dictorum reddituum, omni meliori modo, quo melius fieri poterit, & casu quo non reperirentur occasiones vendendi herbas, & dandi terras ad laborandum, seu vt dicitur à cese, liceat D. T. ipsas terras laborari facere pro alijs, & pro semetipso, iuxta solum, arbitrio tertij superintendentis infra eligendi, & herbæ valentur pro pretijs occursis in præteritis annis, & iuxta solum declarandum per eundem tertium, vt infra eligendum. In reliquis autem debeat penes se habere, & tenere duos libros similes, & æquales scilicet separatim, vnum pro quolibet, & illorum potissima cura sit retinere bonum, fidele, & legale computum quolibet anno de omnibus, & singulis redditibus prædictis, qui ad minus ipsorum peruenerint suo loco, & tempore, & computa eius diligenter, & fideliter suis diebus distinetè, punctualiter, & minutim, iuxta puram veritatem, nihil penitus omitteudo; vel addendo, describere, & adnotare in dictis libris, vnutquisque scilicet in suo libro, ad hoc vt semper possint ipsi libri quoties opus fuerit inuicem conferri, & ex tali collatione veritas computorum concordare valeat, & huiusmodi redditus ita descripti debeant in fine cuiuslibet anni per eisdem factores solidari, & valutari iuxta stylum mercantilem,

qui consuetus est in casibus similibus venditionum castrorum, & ita continuare vsque ad extremum dicti triennij. Quo postea finito debeant ijdem factores omnes, & singulas partitas, & summas reddituum trium annorum prædictorum simul ponere, & insimul summare, & simul summas diuidere, & distribuere in tres æquales partes, & summere vnā ex dictis tribus partibus: quæ tertia pars erit redditus vnus anni computando vnum annum cum alio scilicet fertilem cum sterili, & id totum in quod, vt supra valurabitur tertia pars intelligatur, & sit communis, & verus valor annui redditus castri, & aliorum, vt supra venditorum, & iuxta talem valorem debeat præcise adæquari, & definiri pretium dictæ venditionis, & ad rationem, vt supra conuentam, videlicet scutorum centum pro quibuslibet scutis tribus dicti redditus, vt supra tunc valutati, & ex nunc ambæ partes nominarunt, & elegerunt dictos factores scilicet D. T. pro parte sua S. S. de P. & D. L. pro parte sua L. C. de castro P. & quoties euenerit casus mortis ipsorum, & aliorum factorum pro tempore nominandorum dictæ partes prout quamlibet tanget possint nominare alium, vel alios in locum defuncti, vel defunctorum. Quia sic actum, & conuentum fuit.

Et saluis præmissis ex nunc DD. contrahentes ad obuiandum difficultatibus, & quibuscunque casibus discordiarum, quæ oriri possent inter dictos factores, vt supra deputatos, elegerunt in tertium Illustribis. D. V. de V. D. communem vtriusque partis confidentem amicum, quem voluerunt esse superintendentem dictorum factorum, & eidem propterea concesserunt, & concedunt omnimoda facultatem decidendi, & declarandi, & terminandi omnes difficultates, & differentias, & discordias, quæ in præmissis, & præmissorum occasione, quomodolibet occurrerint inter dictos factores toties, quoties opus fuerit: ita ut in ijs omnibus in quibus dicti factores inter sese super præmissis dissentiant, & non concordabunt, prædictus tertius, et superintendens possit, & debeat iura omnia, & singula, quæ excedunt facultates dictorum factorum iuxta formam superius tra-

ditam declarare, ordinare, & diffinire quid, & quomodo intelligendum, seu agendum, & exequendum sit totum, in quo dubium, seu discordatio oriretur inter dictos factores, vt supra, & iuxta talem ordinationem, declarationem, seu terminationem, vel terminaciones debeat fieri, & exequitotum quod facien, & exequendum erit, absque vlla alia reuisione, recursu, vel exceptione etiam partibus non vocatis, & auditis, seu etiam ipsis, vel aliqua eorum inuitis, & contradicentibus. Et in euentum mortis dicti tertij, vel alterius, aut aliorum deputandorum toties quoties occurreret, DD. contrahentes possint, & debeant nominare, alium tertium in locum defuncti. Quia sic actum fuit.

Adeo vt, si valor dicti redditus modo quo supra liquidandus reperiretur excedere summam per dictum venditorem præsuppositam scutorum quatuor millium, vt supra, tali casum pretium dictæ venditionis scutorum centum triginta millium debeat pro rata augeri ad vtilitatem venditoris ita ut D. emptor teneatur, prout promisit, soluere D. venditori totum illud plus, quod tale augmentum importabit ad dictam rationem scutorum centum, quibuslibet scutis tribus augmenti dicti redditus, quod reperiret ex prædicta liquidatione redundare supra summam scutorum quatuor millium, vna cum fructibus dicti augmenti ad eandem rationem septem cum dimidio pro quolibet centenario, cum non sit æquum, quod interim D. L. emptor gaudeat re, & pretio, & etiam quia D. T. si dictum augmentum modo reciperet totum integrum implicaret in emptionem census, aut locorum montium, non vacabilem, & solutionem prædictam facere ad omnem requisitionem eiusdem D. venditoris, vel in prompta pecunia, vel mediane insolutum datione, & assignatione æquivalentis census per D. emptorem super suis bonis stabilibus imponendi, præuia licentia, seu approbatione Sanctissimi D. N. Papæ respectu Bullæ Pij Quinti de modo creandi census editæ (ex eo quod in huiusmodi censu non dabitur interuentus pretij in pecunia numerata) seu aliter prout inter ipsos con-

trahentes fuerit concordatum, quod quidem seu augmentum, sit vt supra per emptorem suppleendum venditori, vel in pecunijs, vel in datione, seu assignatione census insolutum, debeat inuestiri, & permanere pro euictione vniuersali, & particulari dicti castri, & villæ, vt super, vt concurrerenti quantitate, & alias iuxta formam dicti brevis Apostolici, & ad instar aliarum inuestiturarum faciendarum de pecunijs, vt supra ad effectum inuestiendi depositarijs.

E conuerso autem in casum contrarij scilicet, casu quo valor dicti redditus, vt supra liquidandus reperitur non ascendere ad summam, vt præfertur præsuppositam scutorum quatuor millium, tunc dictum pretium debeat pro rata diminui ad utilitatem emptoris pro toto eo, quod valor dicti redditus, vt supra liquidandus minor esse reperitur dicta summa scutorum quatuor millium, itaut D. venditor in casum quo pecuniæ, vt supra depositatæ, & inuestiendæ inuestiantur in emptorem census per D. L. emptorem imponendi, & vendendi teneatur prout promissit dicto casu deducere, & diminueri D. L. emptori præfenti, & stipulanti, vt supra de capitali, seu summa principali talis census totum illud, quod talis diminutio importabit ad eandem rationem scutorum centum pro quibuslibet scutis tribus illius deficientiæ dicti annui redditus, quæ ex supradicta liquidatione in fine dicti triennij facienda reperiretur adesse infra; & subter dictam summam scutorum quatuor millium, & pro tali rata diminuenda, seu diminuta non teneatur D. L. ad solutionem fructuum census, vt supra per ipsum imponendi; Quinimo teneatur dicus D. venditor restituere eidem D. L. vel suis hæredibus omnes fructus talis ratæ, & partis diminutæ, vel diminuendæ perceptos in dicto triennio, & vsque in illum diem libere, &c. Ad hoc vt æqualitas inter ipsos contrahentes obseruetur, & teneatur etiam idem D. T. prout promissit consentire extinctioni æquivalentis partis supradicti census.

Interim vero conuentum fuit, quod donec perfecta non fuerit liquidatio dictorum reddituum, vt supra D. L. ex fructibus census, vt supra imponendi, & vendendi, quatenus id contingat, non teneatur

soluere D. T. vel suis hæredibus singulis annis nisi duntaxat scuta mille, & quingenta in duabus paghis dicti census, & reliquam partem deponere in loco tuto, & securo ad effectum inuestiendi ad vt litent D. T. & postea consignandi, cui venerint consignanda secundum quod firmata fuerit liquidatio præfata, vt supra, & iuxta illam in reliquis dictæ partes teneantur vna alteri, prout quilibet tanget bonam tacere, & soluere, seu restituere totum id, quod debeat: quia sic actum, &c.

In euentum autem, quod in fine dicti triennij in liquidatione supradicta facienda occurreret, seu interueniret aliqua difficultas; seu differentia in aliqua parte; itaquod non esse clarum an, & in quanto deficeret, vel excederet introitus, seu redditus annuus dicti castri, & villæ venditorum supra, et vt respectiue infra summam, vt supra præsuppositam scutorum quatuor millium: tunc pro illa rata non liquida, & donec non sit clare liquidata infra annum immediate computandū a fine dicti triennij, non teneatur D. L. emptor soluere D. venditori fructus dicti census, nisi pro medietate tantum, & aliam medietatem debeat depositare in loco tuto, & securo ad effectum, vt perfecta liquidatione consignetur, vel D. venditori, vel ipsi D. emptori, secundum quod firmata, & stabilita dicta liquidatione apparebit redditum, dicti castri, & villæ, vel deficere, vel excedere dictam summam redditus scutorum quatuor millium pro D. venditore præsuppositam: relapso autem dicto anno computando a fine dicti triennij si liquidatio dictorum reddituum perfecta non fuerit ex defectu D. L. fructus dicti census debeat deponi ad effectum consignandi cui veniunt.

Pacto insuper adiecto, & solemnī stipulatione vallato quod sit, & censeatur esse in potestate ipsorum contrahentium etiam ante finem dicti triennij, & quando cunque ipsis videbitur, & placuerit conuenire de certo, & determinato pretio castri sancti G. & villæ N. vt supra venditorum, absque eo quod expectetur finis dicti triennij, & absque eo quod sit inspicienda, & attendenda summa, & quantitas fructuum & introituum per factores, vt supra deputatos recollecta, seu recolligenda ad pretium

cium, in quo ipsi contrahentes conuenient, & concordabunt censeatur, & sic verum pretium ipsius castri, & aliorum, vt supra venditorum, & illud debeat attendi, perinde, ac si de illo à principio partes contrahentes conuenissent, & fuisset in præfenti instrumento specificatum, firmis tamen, & illibatis remanentibus omnibus alijs in præfenti instrumento contentis, ac omnibus in præferto breui Sanctissimi D. N. Clementis Papæ Octauæ expressis. A quibus propterea ipsi contrahentes in aliquo recedere non intendunt, sed in omnibus, & per omnia illis inhærere volunt pro validitate omnium in hoc instrumento contentorum: quia sic expresse conuenerunt.

Si plus autem ante dicto precio liquidando dictum castrum sancti G. cum illius territorio, dominio, iurisdictione, & cum dicta villa N. cum omnibus membris, & pertinentijs valent, aut valerent, aut valere possent. Et si plus pretio, vt supra valutato, & concordato dictum castrum P. cum illius territorio, dominio, iurisdictione, membrisque, & pertinentijs valeret, aut valere possent totum illud plus quantumcumque ferit siue nimium, siue maximum, etiam si dimidiam partem iusti pretij cuiuslibet ex dictis castris, vel alterius eorum excedere, ex nunc DD. contrahentes vnus alteri ad inuicem, & vicissim respectiue prout quemlibet tangit, aut tangere possent de certa scientia, & deliberata voluntate, ac principaliter, & non incidenter gratiose remiserunt, & libere donarunt etiam titulo donationis irreuocabilis inter viuos ob mutuum amorem, quem semper inter eos (asseruerunt) intime intercessisse, & adhuc magis intercedere, & ex mera liberalitate, & quia vtrique ipsorum ad inuicem ita de re sua propria disponere placuit, & placet omni alio meliori modo, via, iure, causa, & forma quibus validius, & efficacius potuerunt, & debuerunt, & quilibet eorum potest, debet. Renunciantes hinc inde cum iuramento, quod vterque ipsorum in manibus mei notarij tactis scripturis ad sancta Dei Euangelia præstiterunt l. 2. C. de rescind. vend. & l. si vnquam. C. de reuoc. donat. cum alijs similibus, de quibus per me notarium certiores facti fuerunt. Ita tamen vt dictæ mutue dona-

tiones nunquam dici possint correspectiuæ, sed qualibet de per se subsistat, etiam si ex vna parte daretur excessiuitas dicti pretij, & ex altera nulla caderet excessiuitas, & si vnus consequeretur effectum donationis, & alter nullum effectum sortiri posset ex parte sua, quod ob cessantem causam excessiuitatis, quia sic actum, &c.

Præterea verò D. T. venditor affirmavit dictum castrum sancti G. & villam N. cum alijs, vt supra venditis ad ipsum pleno iure dominij spectare, & pertinere, & attenta dispositione breuis Apostolicis præfatis, sibi legitime licuisse de præfatis alienationem huiusmodi facere, & pariter D. L. emptor affirmavit dictum castrum P. ad ipsum pleno iure dominij spectare, & pertinere, & sibi attento eodem breui legitime licuisse de præfato castro P. facere donationem, & alienationem insolutum, vt supra. Et amplius hinc inde inuicem promiserunt castra, & alia bona vendita, & respectiue insolutum data cum omnibus illorum iuribus, membris, & pertinentijs esse allodialia penitus libera, franca, & exempta ab omni censu, canone, responsione, recognitione, superioritate, seruitute, & alio quouis grauamine, & onere, exceptis dumtaxat supradictis censibus per D. L. vt supra, accollatis, & generali superioritate Sedis Apostolicæ, & nihilominus quatenus vnquam detegerentur, seu detegerentur aliquod onus, seu onera similia expressis, vel dissimiliis ea penitus statim tollere, & ab illis effectualiter omnino liberare, super quibus tale onus, vel onere detegerentur libere, & sine villa exceptione.

Promiserunt quoque, excepto fideicommissio, seu fideicommissis expressis, seu derogatis in dictis litteris Apostolicis, in reliquis ex neutra parte castra, & bona præfata esse subiecta alicui fideicommissio purificato, seu purificando caducitati, deuolutioni, restitutioni, prohibitioni, aut alio simili, vel dissimili vinculo, in toto vel parte, & nulli personæ, seu personis fuisse, nec esse vendita, insolutum data, cessa, concessa, donata, pignoratata, aut alio quouis modo alienata, & de illis in toto, vel in parte non esse factum alium contractum siue distractum, qui possit

possit redundare vllò vnquam tempore in damnum, vel præiudicium cuiuslibet ipsorum contrahentium respectiue alienationis, & distractus vocabulis latissimo modo sumptis. Quinimmo promiserunt in vicem, vt supra venditionem dictorum castri, & villæ, & respectiue præfatam dationem castri P. insolutum, vt supra esse, & perpetuo fore bonas, & validas, ac pro talibus hinc inde inuicem defendere, & manutenere; Nec non promiserunt facere consentire, videlicet D. T. Illust. D. V. de L. eius V. præfatæ venditioni pro omni eius iure, & interesse etiam dotali, & alio quocunq; cum decreto Iudicis, & alijs solemnitatibus iuxta formam statutorum, Urbis. Et D. L. facere consentire Illustrissimum, & Reuerendissimum D. C. de C. Episcopum A. eius germanum fratrem dationi dicti castri P. insolutum, vt supra pro omni, & quocunq; eius iure, & interesse; Et amplius etiam toties, quoties occurrerit promiserunt vnus alteri reciproce, prout quemlibet eorum tanget facere consentire omnes personas, vniuersitates, communitates, collegia, capitula, & alia loca secularia, vel ecclesiastica ius aliquod super præmissis venditis, & respectiue insolutum datis in toto, vel in parte habentes, vel habere prætendentes ad omnem simplicem requisitionem alterius partis; Et amplius etiam litem non inferre, nec inferenti quomodolibet consentire in omnem litē, molestiam per quoscunq; quomodolibet super aliquo ex dictis bonis venditis, & respectiue insolutum datis inferendam in omni iudicio, & in quauis instantia, & parte litis, prout quemlibet ipsorum contrahentium tanget ad omnem simplicem alterius partis requisitionem, toties, quoties occurrerit in se suscipere, & susceperas prosequi, & penitus terminare, & ab illis sese inuicem, & vicissim, prout ad quemlibet ipsorum spectabit, indemnes releuare, & conseruare, & omnino eximere, & liberare propria cura, & sumptibus, ac cum proprijs procuratoribus, & aduocatis, alijsque defensionibus opportunis prout tanget quemlibet ipsorum contrahentium (salua semper manente in præmissis omnibus, & singulis particulari conuentione inter ipsos contrahentes inferius apponenda circa lites infra speci-

ficatas) alias si præfata omnia, & singula sicut hinc inde, vt supra respectiue asserta sunt vera non fuerint, aut sicut promissa, hinc inde fuerint, obseruata non fuerint, seu nulla, & inuvalida ex quocunq; capite, vel defectus redderentur, aut non subsisterent DD. contrahentes inuicem, & vicissim respectiue vnus erga alterum, prout quemlibet eorum tanget teneri voluerunt ad omnia damna, expensas, & interesse, propterea quomodolibet patienda, & incurrenda, ratis nihilominus, & firmis manentibus promissionibus, obligationibus, & pactis supra contentis, ad quorum præcisam obseruationem semper hinc inde ad inuicem prout quemlibet tanget cogi possit. Et amplius quotiescunq; proveniret aliqua euictio dicti castri P. in quocunq; iudicio petitorio, & possessorio, aut mixto seu in toto, seu in parte ijdem DD. contrahentes vnus erga alterum vicissim, prout ad quemlibet ipsorum spectabit teneri voluerunt, & se obligarunt de huiusmodi euictione, iurisque & facti defensione totali, & particulari in omni iudicio petitorio, & possessorio in forma iuris valida ad restitutionem pretij, & ad omnia damna expensas, & interesse propterea quomodolibet patienda, & incurrenda, de quibus stare hinc inde voluerunt simplici assertioni iuratæ damnum passim, absque alia probatione, vel iudicis liquidatione, & hæc tam auocata, quam non auocata possessione, ita etiam vt neuter contrahentium excusari vllò vnquam tempore possit aduersus præcisam præmissorum obseruationem, sub prætextu quod euictio secuta fuerit per imprudenciam, iniuriam, vel imperitiam aut iniusticiam iudicis, vel superiorum, aut sub alio quouis prætextu, quia sic pacti fuerunt.

Conuenientes etiam DD. contrahentes ex pacto expresse habito, & solemniter stipulatione hinc inde interueniente firmato, quod quotiescunq; inter ipsos contigerit fieri in præmissis, vel præmissorum occasione aliquam litis intimationem sufficiat quæcunq; simplex intimatio etiam dimissa copia sine insertione libelli, vel alia solemnitate, & sic simpliciter facta per inde efficiat, ac & si personaliter, & formiter, ac seruatis de iure, & stilo seruandis solemniter facta fuisset.

Quia vero sicut asseritur super dicto Castro sancti G. extant infradicendæ lites de quibus fit mentio in præinsertis litteris Apostolicis, propterea circa eiusmodi lites DD. Contrahentes per pactum expressum solemnem stipulatione hinc inde interveniente firmatum inuicem conuenerunt modo infrascripto, videlicet.

Quod in euentum in quem propter litem, quæ super Castro sancti G. & Villa, & Casale N. sacro Palatii Apostolici caesarum Auditorio inter ipsum D. T. ex vna & Illustrissimum, & Excellentissimum D. V. D. B. ex altera parte diu ventilauit, & in qua nonnullas decisiones contra ipsum D. V. D. Asseritur fuisse obtentas contingeret quoadcunque, quod Castrum sancti G. & Villa, seu Casale præfati quomodolibet euincerentur, tunc, & eo casu ipse D. T. pro se, & suis hæredibus teneatur, prout ex nunc teneri voluit, & se obligauit D. L. præfenti, & stipulanti, vt supra de euictione Castri, & Villæ præfatorum, & eorundem iurium, iurisdictionum, membrorum, & pertinentiarum quantumcunque, tam si euictio se quatur in totum, quam in partem in omni iudicio petitorio, vel possesserio, aut mixto, necnon ad restitutionem pretij, & ad omnia damna, expensas, & interesse per dictum D. L. vel suos hæredes propterea quomodolibet patienda, de quibus stari debeat simplici assertioni iuratæ, vt supra.

Quo vero ad reliquas lites, vnã squidem inter D. T. ex vna & Communitatē, & Homines dicti castri sancti G. ex altera parte, tam in tribunali Reuerendæ Cameræ Apostolicæ, quam coram quouis alio tribunali, aut Iudice siue ordinario, siue delegato, necnon inter eundem D. T. ex vna, & Communitatem, & homines Castri sancti A. T. D. seu quauis alias Vniuersitates, aut alios conuicinos in materia consilium coram quocunque vt supra pēdentes conuenerunt, quod Castrum sancti G. & alia simul vendita transeant in D. emptorem cum huiusmodi litibus talibus, quales existunt. Quinimo casu quo D. L. succumbat huiusmodi litibus cum Communitate sancti Angeli, & alijs quibusuis Vniuersitatibus, aut conuicinis, vt supra, nihilominus soliti prouentus Hospitij, Piscalariæ, Furni, Herbaicarum, & aliorum

super quibus debeat computari in supra dictis redditibus castri sancti G. attento quod suprascriptus D. L. in vim præsentis conventionis assumit in se omne periculū, & damnum quod prouenire posset ex huiusmodi litibus, irat pro illis D. T. vel sui hæredes ad nihilum teneantur, neque etiam ad restitutionem, nec diminutionem ratæ pretij, quia sic actum, & expresse conuentum fuit. Pro lite autem quæ super dicto castro P. in eodem palatii Apostolici Auditorio diu iam pendit cum N. & F. de C. Baroncellis Ro. dum vixerunt contra quos obstinuisse, plures Rotales decisiones conuentum fuit, quod in casum molestiæ D. L. vel sui hæredes teneantur, ab huiusmodi molestijs indemnem, conseruare D. T. & suos hæredes, & suscipere in se talem litem, illamque prosequi, & terminare propria cura, & sumptu, absq. impensa, vel interuētū D. T. vel suorum hæredum ad omnem simplicem illorum requisitionem, & in casum euictionis teneantur prout ex nunc D. L. teneri voluit, & se obligauit de tale euictione generali, & particulari in quouis iudicio petitorio, & possessorio ad restitutionem, & solutionem valoris dicti castri P. & ad omnia damna expensas, & interesse propria quolibet patienda, & incurrenda, ita tamen, vt per hanc specialitatem non derogetur generalitate de qua supra. Quia sic ambę partes expresse conuenerunt.

Saluis autem semper manentibus omnibus, & singulis superius depositis, & conuentis DD. Contrahentes declararunt, & voluerunt dictum castrum P. datum insolutum, vt supra cum omnibus iuribus, iurisdictionibus, membris, & pertinentijs, necnon censibus, loca Montium, seu stabilia de pecunijs pro parte dicti pretij ad effectū inuestiendi, vt supra depositatis nunc, vel pro tempore emenda perpetuo stare debeant in ius, & locum castri sancti G. & villæ seu casalis venditorum subrogata, & supposita primogenituræ fidei commisso alienandi prohibitiones, cæterisque conditionibus, vinculis, & dispositionibus contentis in donatione, & testamentis prædicti Cardinalis sanctæ C. de quibus fit mentio in superius inserto Breui Apostolico, & alias in omnibus, & per omnia iuxta formā illius ad quod semper relatio habeatur

Deinde

Deinde ad cautelam DD. Contrahentes declararunt, quod per quascunque conditiones, vel alia superius apposta, nunquam veditio prædicta intelligatur aut dici possit conditionalis, sed censeatur semper, & sit pura, & libera, & omnino perfecta, quia ita, ex pacto expresso hinc inde solemnè stipulatione firmato, conuenitum fuit.

Quæ omnia, & singula præfati DD. Contrahentes inuicem, & vicissim, prout quemlibet eorum tangunt concernunt respectiue. Promiserunt perpetuo habere rata, grata, & firma, & inuolabiliter adimplere, & obseruare, & in nihilo prorsus contrahere, opponere, dicere, vel venire per sese, vel alios directe, vel indirecte, tacite, vel expresse, quouis sub prætextu iure titulo siue causa, cogitata, vel incogitata, etiam in corpore iuris clausa, & quantumvis rationabilis, & iusta, & si de iure legitime possent, aut aliquis eorum posset. Alias ratio semper, & firmo manente contractu, & teneri inuicem voluerunt toties, quoties occurrerit & prout quemlibet eorum tangeret, ad omnia damna, expensas, & interesse præmissorum occasione quomodolibet patiendæ, & incurrendæ, de quibus stare debeat simplici assertioni cum iuramento damnus passus, absque alia probatione, & inuolabili obseruatione.

Et pro præmissorum omnium, & singulorum perpetua, & inuolabili obseruatione DD. Contrahentes saluis semper reservationibus hypothecarum specialium, & alijs particularibus supra appostis (taliter vt nunquam generalitas specialitati, nec specialitas generalitati derogat) Inuicem vnus erga alterum, prout quemlibet eorum tangit sese ipsos, eorumque hæredes, & successores ac bona omnia tam mobilia, quam stabilia etiam iurisdictionalia, & alia quæcunque iuraque & actiones, & debitorum nomina vbique existentia, præsentia, & futura obligarunt, & hypothecarunt respectiue in forma Cameræ Apostolicæ cum submissiõibus, renunciationibus, alijsque clausulis, & cautelis in eadem forma Cameræ Apostolicæ apponi solitis, & per me Notarium quancumque extendendis, & quæ pro extensis habeantur. Consentientes ad inuicem toties quoties occurrerit defectus obseruationis contentorum in

hoc instrumento relaxationi mandati executiui, vnica præcedende citatione cum intimacione, & vnusquisque ipsorum contrahentium tactis in manibus mei Notarij scripturis ad sancta Dei Euangelia iurauerunt, &c.

Alia permutatio Domorum, cum Iardino.

Cum sit, vt partes infianominandæ asseruerunt quod DD. Io. Iacobus locata Io. Paulus, Cæsar, Franciscus, Angelus, & Octauius, &c. germani fratres, regionis Transiberinæ, filij legitimi, & naturales d. D. Colæ, &c. & D. Portiæ, &c. coniugum vna cum ipsa Portia, eorum matre nuptui tradiderint Felicem, eorum germanam sororem, & filiam respectiue D. Aureliæ, &c. cum dote scutorum mille auri, & pro dote huiusmodi persoluenda ipsi fratres diuersa debita contraxerint, & pro debitis iam contractis plures factæ fuerint societates ad ipsorum fratrum instantiam, super officio proxenetatus ripæ, quod obtinebat D. Ludouicus, &c. quod officium simul, cum alijs officijs proxenatarum Ripæ, vnique officialium pretio restituto, per motum proprium à Sanctissimo D. Nostro Papa suppressum fuerit, seu restitutum antiquis proxenetis, & sic ipso iure societates præfatæ finitæ sint. Vnde ipsi fratres, alias contrahere societates, aut maius interesse coguntur subire ad effectum creditoribus, dictarum societatum, satisfaciendi, minusque damnosum existat aliqua ex eorum bonis vendere, quam interesse huiusmodi substinere, vel subire. Et quia D. Portia, vt eius fundum dotale inæltimatum habet, & possidet Iardinum, cum certis habitationibus in eo existentibus Romæ situm in cliuo, seu ad radices montis Ianiculi, vulgariter montorij nuncupati iuxta viam publicam ab vno, & ab alijs, &c. saluis alijs si qui, &c. ex quo Iardino cum dictis habitationibus annua pensio 35 scutorum monetæ percipi consuevit quo considerato tempore quo in locatum aliquando remanet, & deductis impensis pro cõseruatione, vel vsu talis rei necessariæ ad 30. scutorum summam annuatim, & forsam minus redigetur: ipsi verò

fratres, &c. habeant, & possideant pro indiuiso domos positas in eadem regione, transiberim in conspectu Ecclesiæ beatæ Mariæ confinatas ab vno latere iuxta bona, &c. saluis alijs si qui, &c. & volens conditionem dotalis fundi materni meliorem efficere, dictas domos, ex quibus annuum pensionem 42. scutorum monetæ percipiunt cum dicto iardino, & habitationibus permutare, cum euidenti dominæ Portiæ vtilitate. Attento quod vltra maiorem pensionem dictarum domorum, quam iardini, dictæ domos bene fabricatæ sint, & in loco adeo locabili, vt raro, vel nunquam accidat eas in locas remanere, qua permutatione facta dictum iardinum, cuius alienatio minus damnus affert, quam aliorum donorum, vendere deliberarunt, & quamuis ipsa D. Portia, quia cum filijs contrahit, & extra spem ad alia transuendi vota, & res agitur cum euidenti sui fundi dotalis ex huiusmodi permutatione meliori conditioni resultante, propterea contractum huiusmodi, sine aliqua iuris, & statutorum solemnitate forsan celebrari posset: nihilominus ad omnem ipsorum filiorum, & quorumcumque super dicto iardino cum eis contrahentium abundantiore cautelam, & maiorem securitatem, & ne dictis filijs alienatio reddatur difficilis ob solemnitates prætermittas eisdem solemnitates seruare proposuerit. Propterea die, &c.

Coram magnifico D. Io. Francisco, &c. primo collateralis curiæ capitolij, & Illu. D. Senatoris locutenente iudice ordinario, & competente in loco infradicen. super sede lignea, quem locum, & sedem pro suo iuridico loco, & congruo tribunali ad hunc actum agendum deputauit, pro tribunali sedente in meiq. &c.

Dicta D. Portia, &c. quæ cum auctoritate præfati D. Iudicis, præsentia, & consensu magnificorum DD. N. N. eius fratrum consobrinorum præsentium, tactisq. &c. iurantium sua non interesse, ac præsentem permutationem non tendere in præiudicium, immo in euidentem vtilitatem D. Portiæ quos affirmavit cum iuramento tactis, &c. esse sibi proximiores consanguineos exhabilibus, & non interessatis. Et cum eodem iuramento ad maiorem actus validitatem renunciauit legi.

Iulæ de fundo dotali auth. si qua mulier sen. con. vell. & omnibus alijs legibus, ac legum auxilijs, si quibus mediatis contra præsentem contractum quouis modo venire posset, de quibus, & effectu prius à D. collateralis certiorata fuit, & cum huiusmodi renunciatione, ex vna prædicti DD. Io. Iacobus Io. Baptista Io. Paulus, Cæsar, Franciscus, & Angelus, &c. germani fratres omnes ætatis legitimæ, vt affirmarunt, vt ex eorum aspectu ita esse apparebat; ex altera partibus nominibus proprijs, & dicti Octauij eorum fratris minoris pro quo de rato, & rati habitatione in forma iuris valida, & eum ratificaturum præfens instrumentum, & omnia in eo contenta, cum ad ætatem legitimam perueniret insolidum promiserunt, alias de eorum proprio ad omnia damna, &c. erga dictam eorum matrem teneri voluerunt insolidum ita, vt sub prætextu promissionis facti alieni, & licet possibilia fecerint, se tamen excusare nullo modo possint spote, &c. per se, suosque, &c. & omni meliori modo, &c. dictas duas domos, & iardinum, cum dictis suis habitationibus permutarunt videlicet dicti fratres titulo, & causa meræ, & perfectæ permutationis dederunt, cesserunt, & assignarunt iure proprio in perpetuum dictas eorum domos, cum omnibus earum membris, & pertinentijs suis, vt præfertur, sitas in conspectu collegiæ Ecclesiæ S. Mariæ in Transiberim, iuxta supradictos confines, dominæ Portiæ eorum matri præfenti, ac pro se suisque, &c. acceptanti ad habendum, &c. transferentes, & cedentes eidem D. Portiæ super illis omnia iura, &c. ponentes, &c. constituentes, &c. dantes licentiam, &c. & donec, &c. constituerunt, &c. Et licet, sciant plus valere, quam dictum iardinum, cum suis habitationibus, & pertinentijs, nihilominus, totum illud plus, quantumcunque sit, donarunt, ac titulo donationis irrevocabilis inter vivos dederunt, & concesserunt eidem D. Portiæ, ob sincerum amorem, quo illam prosequuntur, & quia sic, &c. Et vice versa domina Portia, cum dicta auctoritate, & consensu, eodem titulo permutationis dictum eius iardinum, cum suis habitationibus, & pertinentijs, quod, & quos ad eâ pleno iure dominij, vel quasi pertinere, ac spectare asseruit, iure proprio

& in perpetuum dedit cessit, concessit, & assignauit eisdem suis filijs præsentibus, & acceptant dictis nominibus pro se, & eorum hæredibus, & successoribus, & quibuscunque ab ipsis causam habentibus, & habituris transferens, & cedens omnia iura, omnesque actiones, &c. ad habendum, &c. ponens, &c. constituens, &c. dans licentia, &c. donec, &c. constituit, &c. affirmantes, & promittentes dictæ partes ad iniuriam, dicta bona permutata esse libera, & immunia ab omni censu, canone, responsione, fideicommissio, & alio quocunque one re, & non esse alteri vendita, data, donata, permutata, distracta, aut quomodolibet alienata, etiam alienationis largissimo modo sumpto vocabulo. Et hanc permutatibnem facere licuisse, atque licere, & esse bene, ac valide factam, & in eam, tamquam talem facere consentire omnes personas, etc. ius habentes, &c. Item suscipere in se respectiue, videlicet dicti fratres quo ad præfatas domos, D. Portia vero quoad iardinum, et habitaciones antedictas, omnem litem, causam, controuersiam, et molestiam, si quæ moueantur, susceptasque prosequi, etc. Et quælibet partium alteram partem in re compermutata, & illius possessione conferuare, ac defendere, liberare, et eximere ab omni lite, causa, controuersia, molestia, et molestante personæ; alias dicti fratres eisdem nominibus principaliter, & in solidum erga D. Portiam, præsentem, &c. & ipsa D. Portia erga eius filios, vt supra acceptantes, de omni, et quacumque domorum, et respectiue iardini, et habitacionum, ac iurium permutatorum euictione generali, et particulari in forma iuris valida, & in omni iudicio, tam petitorio, quam possessorio, et quocumque eorum in solidum, et ad duplum valoris rei euictæ, iuxta consuetudinem vrbs, quam, etc. vicissim teneri voluerunt, & consenserunt, quod in omnibus, et singulis præmissis, neutra partium ad aliquam, solemnem intimationem litis faciendam teneatur, sed quælibet simplex notificatio, etiam extrajudicialis, et sine aliqua solemnitate, & forma iuris seruata, etiam dimissa copia domi facta, sufficiat, quia sic actum, etc. Et insuper ipsa D. Portia ultra obligationem, et promissionem, vt præfertur factas, et illis saluis

pro maiori securitate cuiuscunque futuri emptoris, vt facilius venditio dicti iardini, cum habitacionibus reddatur, vt dicti eius filij eorum negocia facilius expedire valeant, pro omni, et quocumque ipsius D. Portiæ iure, interesse, ac regressu ad ipsum iardinum, eiusque habitaciones, et pertinetias quomodolibet competentibus, et quæ competere possent, aut poterunt, ex nunc, in quamuis venditionem, et alienationem faciendam, per dictos eius filios, expresse, ac pure, libere, et simpliciter consensit, in fauorem emptoris, me notario pro eo, et eius hæredibus, et successoribus quibuscunque acceptante. Pro quibus, etc. dicti compermutantes dictis nominibus cum auctoritate, et consensu præfatis respectiue se ipsos, eorumque hæredes, etc. ac omnia, et singula bona, etc. vicissim, et respectiue, vt supra, in forma camera apostolicæ, cū clausulis, etc. mutua acceptatione interueniente, ac me notario, etc. pro omnibus, etc. stipulante, et acceptate, obligarunt, et hypothecarunt, et ita iurarunt tactis, etc. super quibus omnibus, et singulis præmissis dictus magnificus D. primus collateralis, vt supra sedens, illis intellectis, consideratis, et cognita causa, eius auctoritatem iudiciariam, qua fungitur, et decretum ad postulationem dictarum partium interposuit, supplendo quoscunque defectus, si qui forsan interuenerunt, quantum sua potuit auctoritate supplere, et omni modo, etc. super quibus, etc. Actum, etc.

Datto in solutum.

CVM hoc sit quod de anno Domini MCCCC. LXXII. et die 32. mensis Nouembris dicti anni. Petrus olim Symonis de Cederinis ciuis Florentinus fuerit confessus, et se publicè recognouerit debitorem Iacobi Alfonsi de Strozis, ciui Florentini de summa, et quantitate florenorum trecentorum auri largorum, occasione puri, & veri, & gratuiti mutui. Quos florenos trecentos auri largos dictus Petrus eidem Iacobo reddere promissit inde ad vnum annum, tunc proxime futurum, cū pactis, modis, obligationibus, renunciationibus, pœna, quarantigia, & alijs, in d. instrumento mutui cõtentis, prout cõfiscare vidi publicum instrumentum manu D.

Symonis Grazin de Stagia, ciuis, & notarij Florentini, sub dicta die, ad quod, & contenta in eo dicta partes se retulerunt, & referunt. Vnde hodie hac præfenti infrascripta die d. Petrus volens eidem Iacobo de dicto suo credito satisfacere, & cum non habeat in pecunia numerata vnde commodè possit d. Iacobo satisfacere, nisi per bonorum infrascriptorum dationem in solutum per se, & hæredes suos iure proprio, & in perpetuum dedit, tradidit, aduocauit in solutum, & pagamentum pro dicta ætimatione dictorum florenorum trecentorum largitorum dicto Iacobo præfenti, & pro se, & suis hæredibus, & successoribus recipienti, & stipulanti infrascripta bona tanquam bona, & de bonis dicti Petri debitoris prædicti, videlicet vnum podere, &c. (penes confines) &c. quod quidem Podere, & bona d. Pet. constituit teneri, &c. (vt supra in venditione, sed inferas hoc pactum post promissionem defensionis.) Cum pacto apposito, & solemnii stipulatione vallato inter dictas partes in præfenti contractu, & instrumento, quod si villo vnquam tempore contigerit in futurum dicta bona, vt supra eidem Iacobo in solutum, & pagamentum data, & adiudicata, vel aliquod eorum, vel aliquam eorum partem tolli, euinci, vel auocari dicto Iacobo, & eius hæredibus, & successoribus, liceat, & licitum sit eidem Iac. redire ad dicta sua iura dicti crediti, & ea petere, consequi, & exigere a d. Petro, & eius hæredibus, ac si præfens datio, & adiudicatio in solutum facta non esse. Et in omni casu euictionis prædictæ saluum, & integrum, & illæsum remaneat ius suum, pro dictis florenis trecentis dicto Iacobo creditori, & eius hæredibus, & successoribus, &c.

Recessio à venditione.

Introscripæ partes videlicet D.N. emptor, & M. venditor, spontè, &c. ex certis causis animum eorum mouentibus, de communi mutuo consensu, & concordia recesserunt ab introscripta venditione, & emptione respectiue absoluentes se in perpetuum, & liberantes ab omnibus promissionibus, & obligationibus factis in hoc instrumento, & accessorijis suis; & idè

N. emptor retrocessit eidem M. venditori præfenti, &c. dictam vineam cum pertinentiis, suis, & omne iure, & actiones habitas, & habita, vigore, emptionis huiusmodi reponens, & reintegrans eundem M. ad dictam vineam cum pertinentiis, suis, & possessionem quoque perinde, ac si venditio facta non fuisset. Et demum ambo consenserunt cassationi, & annullationi præfentis instrumenti, cum omnibus dependentiis, suis, & omnia pro cassis, & in perpetuum annullatis haberi, voluerunt, & habent, & ita obseruare iurarunt, &c. super quibus, &c. Actum, &c.

Cessio seu indicatio bonorum.

A Carceratus in carceribus N. ad instantiam P. pro scutis N. non habens, vt asseruit, pro nunc dicto creditori satisfacere, intellecto etiam decreto per R. D. N. A. C. Locumtenentem die N. facto ad effectum suæ liberationis illi parendo, & satisfaciendo in mei, &c. ad testium, &c. præfentia medio iuramento, tactis, &c. dixit, & declarauit in Vrbe, nec extra, non habere alia bona, nec credita nisi infrascripta.

D. N. debet sibi scuta N. saluo iure, &c. pro tot, &c.

Item dixit habere infrascripta debita.

D. N. debet scuta N. pro tot, &c.

Item dixit possidere pretium terræ factum &c. iuxta, &c.

Saluo iure addendi huic indicationi bonorum, si alia possidere reperiretur, que quidem bona supra descripta, necnon omnia iura, &c. sibi in illis competentia, & competentes, iuxta decretum domini, sicut præmittitur factum cessit, prout ex nunc, cedit in fauorem dicti Petri, ad cuius instantiam est carceratus, necnon omnium aliorum eius creditorum diuidenda inter eos, iuxta cuiusque prioritatem, & potioritatem arbitrio domini. Ponens, &c. nullo iure, &c. Constituens, &c. Et promisit de dictis bonis, & iuribus cessis nihil esse factum in præiudicium præfentis cessionis, alias, &c. iurauit, &c. super quibus, &c.

De variarum Donacionum formulis. Cap. IX.

Donatio facta uxori per virum.

N Qui nuper emit ab E. domum magnam cum omnibus apothecis, & domibus contiguis, & pertinentijs suis, positam Romæ, &c. ad vitam ipsius N. & ad vitam A. suæ vxoris, & post obitum eorundem cōiugum ad duos annos, casu quo superuiuat B. neptis dominæ A. pro pretio scutorum N. videlicet N. solui promissorum hinc ad diem N. mensis N. & reliquorum N. in melioramentis dictæ domus exponendorum, & cum pactis, & cautelis contentis in instrumento per me notarium celebrato, ad quod, &c. Cupiens eandem suam vxorem, non solum donec ipse N. vixerit, verum etiam post eius obitum si præmoriatur eidem vxori, commodè, ac honorificè sustentari, spontè, &c. ac omnibus, &c. quibus validius potuit dictam domum magnam, cum omnibus apothecis, domibusque, seu domunculis contiguis, ac membris, & pertinentijs, iuribusque, vniuersis acquisitis ex dicta emptione, ac dependentibus ab eo, & cum omnibus melioramentis faciendis per ipsum N. vel suos hæredes in dicta domo, vel suis pertinentijs, casu quo dicta sua vxor superuiuat ipsi N. & omnia sua iura, super præmissis donauit irrevocabiliter inter viuos eidem A. vxori suæ præfenti, ac pro se, & quibuscumque ab ea causam habentibus, acceptanti, & stipulanti, & dicto suo dilectissimo marito gratias agenti, ad habendum, possidendum, vsufructuandum, gaudendum, & faciendum ad libitum voluntatis eiusdem A. de dictis domibus, apothecis, melioramentis, & pertinentijs suis donec ipsa vixerit, in euentum in quem A. superuiuat ipsi N. itaut eadem A. nec ratione melioramentorum, quicquam solvere teneatur: & transtulit, & celsit dictæ donatariæ, acceptanti vt supra, omnia iura, & actiones super dictis domibus, apothecis, & membris prædictis con. E. venditorem, & fideiussores, & alios, quoscumque, & super quibuscumque bonis in genere, ac in specie obligatis, & obligandis. Ponens A. in omne ius, locum, & priuile-

gium suum, & suorum hæredum vniuersorum, durante vita donatariæ, si superuixerit procuratricem irrevocabilem, vt in rem propriam, & dans facultatem accipiendi realem, & corporalem possessionem rerum donatarum, etiam propria auctoritate, absque alicuius Iudicis, &c. Et ex nunc, pro ut ex tunc, & è contra in euentum prædictum constituit se tenere, & possidere dictæ donatariæ. Quam donationem irrevocabilem inter viuos fecit, & facit erga dictam suam vxorem, vt ea si superuixerit, possit se commodius, & honorificentius subistatere; & ex sincera beneuolentia quia illam prosequitur: & ex mera sua liberalitate, quia sic ei facere placuit, & placet de rebus, & iuribus suis. Quam donationem promisit semper habere ratam, gratam, validam, & firmam, & numquam sub preteritu superuiventis liberorum, vel ex capite ingratitudinis, aut alio quouis capite, & causa etiam in corpore iuris clausa, reuocare, aut rescindere, vel reuocatione tentare. Renunciando expresse, cum iuramento tactis, &c. leg. fin. Cod. de reuocan. donation. ac omnibus legibus, disponentibus donationem inter virum, & vxorem non valere. Declarauit etiam donationem hanc, inspecto valore bonorum, & fructuum ipsius donatoris (Dei gratia) sibi collatorum modicam esse, & quatenus etiam esset longe maior, tamen placuit sibi illam facere, ac ratam, & gratam habere omni tempore. Item quia facile potest euenire, maxime secundum cursum, & vel ordinem naturæ, vt dicta puella B. quæ nunc est annorum nouem in circa, superuiuat ipsis coniugibus. Ideo in tali euentu, etiam titulo donationis irrevocabilis inter viuos, dictas domos, & apothecas, cum earum pertinentijs ad habendum, vsufructuandum, & gaudendum per duos annos, vel pro eo tempore quo superuiuat eadem B. vsque ad duos annos tantum, dedit, & donauit eidem B. absenti, me notario publico pro ea stipulante, & acceptante cum omnibus illis clausulis, & cautelis vt supra factis, erga dominam A. quas pro repetitis haberi voluit, & habet. Item dictus N. affirmavit, & promisit, de dictis rebus, et iuribus donatis nihil fecisse, et nihil facturum in præiudicium huius donationis seu donationum: alias erga donatarias, etiam

etiam ad omnia damna, &c. teneri voluit. Et ad maiorem validitatem huius dispositionis, constituit procuratorem suum M. absentem, &c. ad ipsius N. nomine, ac pro eo donationes prædictas notificandum, publicandum, & insinuandum, coram quocumque, vel quibuscumque DD. Iudicibus in Rom. Curia, aut ubi opus erit, & auctoritatem Iudicis interponi, ac in actis mei, vel alterius cuiuscunque notarij redigi petendum, & omnia alia faciendum, & expediendum pro insinuatione huiusmodi necessaria, & quomodolibet opportuna. Et generaliter, &c. Promittens, &c. Releuans, &c. Pro quibus, &c.

Alia donatio iocalium in fauorem vxoris.

N Qui nuper in vxorem duxit A. cui vxori pro eius ornatu plures anulos, gemmas, & alia pretiosa ex auro, atque argento facta parauit; considerans magis conuenire nobili, & liberali viro, ita efficere, vt gemmæ, & alia pretiosa huiusmodi vxori, quatenus ea superuixerit, remaneant, quam permittere, vt per hæredes ipsius viri præmorientis, ab eadem coniuge repetantur: Considerans etiam quodammodo in humanum esse, vt nobilis mulier ornamentis ei datis priueter, & spoliatur. Ideo, & quia eandem suam vxorem ex præstantibus moribus, & ingenio diligit affectione sincera, & singulari. Sponse suæ, &c. & ex mera sua liberalitate, ac magnanimitate, & omnibus, &c. gemmas, anulos, monilia, & alia ex auro facta, & contexta, descripta, & contenta in nota inferiori registranda. Quæ omnia declarat parasse causa ornatus dictæ suæ vxoris, & penes eam existere, donauit, ac titulo donationis irrenocabilis inter viuos dedit, cessit, transtulit, & assignauit; saluis conditione, modo, ac declaratione infradicendis, dictæ A. dilectissimæ vxori suæ, hinc absenti, me notario publico pro ea stipulante, & acceptante, ad habendum, possidendum, alienandum, faciendum, & disponendum ad libitum voluntatis ipsius, A. quatenus ipsa A. superuuiat, eidem N. & non alias, aliter, nec alio modo. Ponens eandem suam vxorem in omne ius, locum, & priuilegium suum in, & super dictis re-

bus donatis. Quam donationem inter viuos facit erga dictam suam vxorem, cum omnibus in hoc instrumento contentis, sub conditione, modo, & declaratione huiusmodi adiectis; quod si A. donataria præmoriatur donatori, tunc res donatæ reuertantur, deuoluantur, & deuolutæ sint, & esse censeantur ad ipsum N. donatorem, & eius hæredes, & successores; qui etiam propria auctoritate de facto, & absque alicuius Iudicis, & Curia decreto, licentia, & absque vicio spolij, & attentatorum possit liberè, & licitè res donatas, vbicumque fuerint, apprehendere, ac retinere, & de illis liberè disponere, perinde ac si donatio huiusmodi facta non fuisset; & donarium rerum donatarum ab ipso donatore abdicatum non esset. Si vero ipsa A. superuixerit donatori, tunc ipsa donataria, & eius hæredes, & successores de rebus donatis ad eorum libitum disponere possint. Et salua, reseruatæq. conditione prædicta, quæ habeatur pro repetita in omni parte huius instrumenti: promittit hanc donationem non reuocare, tam ex filio superuientia, quam alia quacumque de causa; etiam in corpore iuris clausa. Et propterea specialiter, & expresse renunciauit cum iuramento tactis, &c. l. si vnquam C. de reuoc. donat. de cuius legis effectu certioratus extitit, & omnibus legibus disponentibus donationem inter virum, & vxorem non valere, & omnibus iuribus, si quibus mediantibus, contra donationem hanc venire posset. Declarauit etiam hanc donationem (respectu facultatum Dei omnipotentis gratia, à quo cuncta bona procedunt, ipsi donatori collatarum) esse modicam, vel mediocrem; & quatenus magna dici, vel reputari posset, tamen voluit integrum effectum, & executionem sortiri, & perpetuum habere firmitatis robur, sub conditione, renunciatione, ac modo prædictis. Et quamuis existimet donationem rerum mobilium, quæ à traditione incipit, non indigere aliqua insinuatione. Nilominus pro maiori validitate donationis, & ad tollendum omne dubium, citra, &c. spontè, &c. constituit, & fecit procuratorem suum M. absentem, &c. ad ipsius donatoris nomine, & pro eo donationem præfatam, & omnia contenta in hoc instrumento coram quocumque iudice, magistratu,

gistratu, & iudicibus ordinarijs Ro. Cur. ac vbi opus fuerit insinuandum, publicandum, notificandum, atque insinuari, & in actis redigi petendum, auctoritatem desuper interponi, postulandum, & omnia procurandum, & expediendum pro insinuatione necessaria, & opportuna. Et generaliter, etc. Promittens habere ratum, etc. per dictum procuratorem gestum, et procuratum fuerit in dicta insinuatione facienda. Et nihilominus quatenus insinuatione prædicta numquam fieret, vel minus legitime fieri contingeret, renunciat cum dicto iuramento legibus communibus, et municipalibus circa insinuationem donationum disponentibus, quia omnino voluit hanc donationem effectum, et complementum fortiri. Et pro præmissis, etc. obseruandis, etc.

Donatio facta à muliere, cum decreto Iudicis.

Coram magnifico, etc. personaliter constitutam honesta muliere D. E. eidemq. D. Iudici, vt supra pro tribunali sedenti exposuit, quod cum ipsa sit in senectute constituta, cursusque eius vitæ iam pene confectus, & absolutus existet, & nulli ei sint consanguinei, neque affines, qui ipsi E. circa eius personam, & quotidianas necessitates opem, & auxilium ferre possint, & reminiscens DD. S. & I. à quibus, vt asseruit, plura beneficia, & honesta seruitia, necnon etiam alimenta victui, & vestitui necessaria recepit, ac in dies magis recipere, & consequi sperat: volensque propterea, se ergae eodem coniuges gratam, & munificam reddere, & beneficia beneficijs compensare, decreuit, infradictam puram, & simplicem donationem irreuocabilem, quæ dicitur inter viuos, facere, & bona infrascripta eis irreuocabiliter donare, & cum ad præmissa nequeat deuenire, obstat sibi legibus, statutis, & nouis reformationibus Vrbs; ea propter petijt sibi, quoad hunc actum, de aliquo curatore prouideri, affrens, medio iuramento tactis, &c. prestito, se nullos habere in Vrbe affines, seu consanguineos, qui commode præmissis, & infrascriptis interuenire possint, & confisa de probitate, & fide D. N. ibidem præsentis, & esse voi-

lentis, per eundem D. Iudicem prædictum N. præsentem, & onus curæ huiusmodi in se sponte suscipientem, sibi quoad actus infrascriptos eligi, & deputari, qui D. Index prædictum N. ibi præsentem, & esse volentem in curatorem eidem E. præsentem, & petenti elegit, & deputauit, dicendo illiter, Esto curator, vilia facias, & inuilia prætermittas, & dictam E. indefensam non derelinquas, & reliqua facias, ad quæ de iure teneris. Qui D. curator sic deputatus, promisit eidem E. præsentem pro ea vilia facere, & inuilia prætermittere, ipsamque indefensam non relinquere, & alia facere, ad quæ de iure teneretur; pro quo curatore, & eius præcibus ibidem præsens M. qui præmissis auditis, sciens, &c. sed, &c. sponte, &c. dictæ promissioni per præfatum N. factæ, vti principalis, principaliter, & insolidum accessit, se principalem promissorem constituendo, quem D. M. sic fideiubentem, & accedentem præsentem, &c. prædictus curator indemnem, &c. releuare, &c. promisit, ita quod, &c. alias, &c. de quibus, &c. Pro quibus, &c. obseruan. prædicti curator, & fideiussor sese, heredes, ac bona, &c. in forma Cameræ, &c. obligarunt, &c. insolidum, &c. super quibus, &c. Actum, &c. præsentibus infrascriptis testibus, &c.

Successiue prædicta E. coram dicto magnifico D. Iudice, & me notario, ac testibus infrascriptis constituta, cum præsentia, cõsensu, verbo, voluntate, & auctoritate dicti D. eius curatoris ibi præsentis, consentient, eiusque liberum consensum pariter, & assensum præstantis, renunciando prius, & ante omnia, medio iuramento tactis, &c. prestito ben. S. C. Vell. auth. si qua mulier. l. iul. de fund. dot. non alienan. ac omnibus alijs legibus, statutis, & nouis reformationibus Vrbs, in fauorem mulierum editis, quomodo libet, vel edendis plene de illis per eundem D. Iudicem certiorata, quid sint, &c. spõte, &c. omnibus, &c. donauit, & titulo puræ, liberæ, perfectæ, & irreuocabilis donationis, quæ fieri dicitur inter viuos, irreuocabiliter dedit, cessit, transtulit, & concessit, cum reservationibus, & conditionibus infra annotatis, domino S. & I. eius vxori, ipsius donatricis filix, omnibusque, & singulis dictorum coniugum liberis, & filijs, tam

malculis, quàm fæminis, natis, & nascituris quomodolibet in futurum, legitimis tamen, & naturalibus, quamuis absencibus, dictis DD. S. & I. pro seipsis, & dictis eorum filijs natis, & nascituris, vna mecum notario, & c. stipulan. omnia, & singula eius bona mobilia, & immobilia, præsentia, & futura, tam paterna, quàm materna, seu fraterna, iura, & actiones quascumq. sibi competere. & quæ competere poterunt quomodolibet in futurum, ac credita, & nomina debitorum vbilibet sita, & existen. & in specie, ac vltra generalem omnium bonorum suorum prædictorum donationem, simili titulo, & c. donatur, & c. eisdem DD. S. & I. ac filijs eorum supradictis absentibus, dictis DD. S. & I. eorum, seu earum parentibus, pro seipsis, & dictis filijs, vna mecum notario, & c. stipulan. omne id, & totum, quod ipsi donatrici per ipsius fratres debetur, ac quod ab eis consequi, aut præterdere, & quod sibi competere poterit, aut possit, in ciuitate N. tam ex hæreditate paterna, & materna, quàm fraterna, seu ex causa suæ dotis, aut alio quouis titulo, siue causa, ad habendum, & c. transfrens, & c. nullo iure, & c. saluis infra scriptis reservationibus: ponnens, & c. constituens, & c. dans licentiam, & c. & donec, & c. Hæc autem donationem, & c. fecit, & facere dixit eadem D. E. cum consensu, præsentia, & auctoritate prædictis eisdem DD. S. & I. ac filijs, & filiabus eorum, licet absentibus dictis DD. S. & I. pro seipsis, & eisdem filijs, & filiabus, vna mecum notario præsentibus, & stipulan. vt supra, cum conditionibus, & reservationibus infra scriptis, videlicet quod referuatur, & referuata esse intelligatur ipsi D. E. donatrici, prout ipsa referuauit sibi ex rebus, & bonis, iuribus, & actionibus, hæreditate, aut dote, vt supra donatis, & cessis, ius, & actionem agendi, & disponendi super eisdem bonis, iuribus, actionibus, & hæreditate, nomine proprio ipsius donatricis. eius vita durante, pro recuperatione dictorum bonorum, & pecuniarum debitarum; & quod etiam referuatur, prout ipsa donatrix sibi referuauit, ex eisdem bonis, & iuribus, vt supra donatis, centum ducatos auri causa testandi, & vltimam suam voluntatem condendi, ita quod de dictis centum ducatis ipsa testari, ac testamentum condere, ac

per onæ, seu personis sibi donatrici beneficiis in vltimo testamento relinquere: ac super dictis ducatis centum hæredem, seu heredes, quos voluerit instituere, liberè, & licitè possit, & valeat: qui quidem centum ducati, in dicta donatione minimè comprehensi, & contenti, nec minus donati esse intelligantur, aut celsi. Et quia verba vice, & è contra supradicti S. & I. coniuges ambo in simul, & in solidum, spòrè, & c. promiserunt, & c. prædictæ D. E. donatrici præsentis, & c. ipsam E. eius vita durante, alere, & alimentare, ac ei alimenta necessaria, victumque, & vestitum concedere, tribuere, & præstare, liberè, & c. Quàm donationem, omniaq. & singula alia præmissa eadem D. E. donatrix, ac supradicti S. & I. tam pro seipsis, quàm filijs, & filiabus suis natis, & nascituris, vt supra stipulan. respectiue rata, gratata, & c. habere, & c. promiserunt, & c. & contra non facere, & c. per se, vel alios, de iure, vel de facto, directè, vel indirectè, quouis quæsito colore. Promisitq. dicta D. donatrix donationem huiusmodi inter viuos nullo vnquam tempore aliqua ratione, vel causa, etiam ingratitudinis, & etiam (quod Deus auertat) eadem donatrix vergeret ad inopiam, vel alio quocumque modo, exceptis causis superius expressis, reuocare, annullare, in fine, vel irritare, seu ruocari, annullari, vel irritari facere; nec de præmissorum, & in præsentis instrumento contentorum nullitate, aut inualiditate dicere, sub vinculo iuramenti, per eam tactis, & c. præstati, & c. poena refectionis omnium damnorum, & c. de quibus, & c. absque, & c. neque absolutionem à iuramento, aut beneficium restitutionis in integrum petere, seu petiti vt i. Renuncians eadem donatrix, cum, præsentia, consensu, voluntate, decreto, & auctoritate prædictis medio iuramento tactis, & c. l. si vnquam C. de reuocan. donationibus l. fin. q. eod. titul. benef. ne quis amplius quam facere potest, omnique iuri suæ dotis, & iurium dotalium, nec non ben. dicen. donationem propter ingratitudinem, vel immensitatem, aut religionis ingressum posse reuocari, ac iuri dicenti, donationem exceden summas 500. ducatorum sine insinuatione coram iudice facta non valere, ac omnibus alijs legibus, & c. in fauorem mulierum, & donatorum

quomodolibet introductis, vel introductum. Pro quibus, &c. super quibus, &c. decretum iudicis, &c. presentibus quinque testibus, qui se vna cum donatrice subscripserunt, vt infra videlicet, &c.

Donatio inter viuos.

D P. prior prioratus sanctæ M. affrens, & ingenue recognoscens D. Galeottum eius germanum fratrem sibi in plurimis, & arduis suis necessitatibus plura, & immensa beneficia contulisse, & eundem ita beneuolum, & promptum reperisse, vt vbi se occasio præbuit, nec expensis, etiam immensis, nec labori, quantumuis maximo pepercerit, ita quod vere fatetur se fore dicto G. valde obnoxium, & obligatum; hæc itaque grata beneficia secum animo reuoluens, vt ille huiusmodi suæ gratitudinis aliquem fructum fortia- tur, & vt commodius vitam suam, iuxta generis nobilitatem, ducere, & similia suâ feminam, quæ iam nubilis sit, decentius nubere, ac filijs masculis, qui, dante Domino, virtutum studijs incubant, necessarias expensas facilius ministrare: & alias sibi & omni familiæ suæ cõsulere possit; his, & alijs rationabilibus causis, quas hic pro expressis haberi voluit, motus, & inductus, spontè, &c. omnes, & singulos fructus, redditus, prouentus, iura, obuentiones, & emolumenta talis prædij, vel castri, sub reservationibus, & conditionibus infrascriptis, & non alias, nec alio modo, donauit, & titulo puræ, perfectæ, simplicis, & irreuocabilis donationis, quæ sit, & fieri dicitur inter viuos, dedit, concessit, & tradidit prædicto G. & eius germano, & vnicò, & dilectissimo fratri, absenti, vt præsentem, me notario, &c. ad huiusmodi fructus, &c. in futurum percipien. decurren. & debent. donec ipse factum predium obtinuerit, habendum, gaudendum, colligendum, percipiendum, necnon & fructifican. ac in proprios vsus, & vtilitatem conuer- ten. prout dicto G. libere videbitur. & placuit, & ex causa donationis huiusmodi, cessit eidem omnia iura, &c. penens, &c. constituens, &c. E. huiusmodi donationem fecit, & factam esse voluit dicto G. fratri suo benemerito, absenti, &c. me notario, &c. ex causis, & rationibus supra allega-

tis, ad quarum tamen probationem eundem G. teneri voluit: sed donationem huiusmodi ex sola sua liberalitate sustineri; quia sic sibi benefacere, libere, & literaliter placuit, & placet. Promittens, de fructibus donatis nihil fecisse, nec esse factum neque fiet in futurum in præiudicium præmissorum, aut alicuius eorum; & eandem donationem perpetuo seruare ratam, gratam, validam, & firmam, & in nullo contrahere, &c. minusq. reuocare nec reuocari facere, seu annullare, aut infringere, vel modo aliquo inuadere quouis prætextu, & causa, etiam in corpore iuris clausa, etiam si de iure possit. Renunciando desuper cum iuramento, tactis, &c. quibuscumque legibus, & fauoribus, quibus medianibus contra præmissa quomodolibet, se iuuare possit, & specialiter iuri decenti, generalem renuntiationem non valere, nisi præcesserit specialis, & expressa. Volens propterea præsentem donationem, & omnia, & singula in præsentem instrumento contenta valere, & tenere, non tantum modo, & forma præmissis, sed omni alio de iure meliori, ad sensum facultatis. quam tamen donationem factam esse voluit, sub reservationibus, & conditionibus infrascriptis, & non alias, nec alio modo. Voluit enim prædictum G. donatarium non teneri, &c. Pro quibus, & presentibus quinque testibus, qui se proprijs manibus, vna cum donatore subscribant, &c.

Donatio causa mortis.

D A. sanus (Dei gratia) corpore, mente, sensu, & intellectu, sciens se esse mortalem, & hac lege narum, vt aliquando moriatur, & quod nihil est certius morte, & eius hora nihil incertius. Volens de bonis suis, sibi à Deo collatis, dum mens sana est in corpore sano, prouidere, ne post eius mortem aliquod scandalum oriatur, spontè, &c. omnia, & singula bona mobilia, & immobilia, ac se mouentia, res, iura, nomina debitorum, creditorum, et alia quæcumque quouis nomine nuncupata, præsentia, et futura, quæ tempore mortis suæ reperientur, ipsum habere in Vrbe Roma tantum, donauit titulo donationis causa mortis, & post mortem suam valituræ, D. B. eius germano fratri absenti.

absenti, me notario, &c. motus etiam amore, & dilectione quibus ipsum pro sequitur summopere, & in memoriam, ac gratitudinem plurius beneficiorum ab eo receptorum, & ob maximam spem, quam quasi probatam habet, maiora in dies magis prosequendi, ob fraternam, & mutuam dilectionem inter eos contractam, & quia sic sibi de bonis, & rebus suis bene facere placuit, & placet. Et valere voluit, & vult iure donationis causa mortis, & alia de iure meliori. Super quibus, &c. presentibus quinque testibus subscriptis cum donatore.

Donatio erga filium naturalem.

Cum nuper tractaretur matrimonium inter nobilem puellam N. ex vna, & P. filium legitimatum G. ex altera partibus, per aliquos dubitatum fuit, dictum G. fecisse donationem omnium suorum bonorum in fauorem A. & quia hoc veritate caret, & ne ex falso rumore D. P. praedictum, vel impedimentum in suis rebus, & negocijs inferatur, & ad tollendum penitus omne dubium.

Propterea anno, &c. coram testibus, & me notario, &c. constituti dictus G. sponte sua, &c. declarauit, & affirmauit, etiam cum iuramento tactis, &c. praestitit, se nunquam fecisse aliquam donationem generalem, vel particularem, neque inter viuos, neque causa mortis dicto A. nec alijs quibusvis personis, immo nec aliquam alienationem fecisse suorum bonorum vniuersalem, & particularem; dictus vero A. pariter cum iuramento tactis, &c. praestitit ne domino P. praefato aliquod praedictum generetur, & ut per actum publicam veritatem elucescat, affirmat, & declarat non fuisse per dictum G. sibi factam aliquam donationem bonorum vniuersalem, vel particularem, inter viuos, vel causa mortis quam ipse sciat. Insuper quatenus unquam aliqua alienatio, vel donatio in eius fauorem, per dictum G. facta appareret, vel quatenus fieri contingeret de quibuscumque bonis in genere, vel in specie, siue inter viuos, siue causa mortis, ex nunc omnia, & singula bona quaecumque sint, si qua sibi donata fiat, vel donari, seu quouis modo alienari contigerint in ipsum A. per

dictum G. prout ex tunc, & est contra donat, & titulo donationis irrevocabilis inter viuos, dat, cedit, & transfert in perpetuum dicto P. filio dicti G. auctoritate Apostolica legitimitate, absenti, me notario publico pro eodem P. & illius haeredibus, & successoribus quibuscumque acceptante, & stipulante, ad habendum, &c. i. ransferens ex nunc, prout ex tunc, & est contra in dictum P. omnia sua iura, & actiones super praemissis, si quae competant, & competere poterunt in futurum in bonis dicti G. ut supra praesentis, & consentientis. Ponens D. P. in locum, &c. constituens, &c. propriam, & dictam declarationem, & attestationem, ipse A. fecit pro pura, & sincera veritate, & ad tollendum penitus omne dubium quibuscumque personis, Et dictam donationem irrevocabilem inter viuos, in euentum in quem aliquid sibi donatio, seu alienatio bonorum dicti G. facta esset, vel fieri contingeret, fecit, & facit in fauorem dicti P. ac eius haeredum, & successorum, quia eundem P. tamquam filium, sincero, & perfecto amore semper dilexit, & diligit ob excellentem indolem, sublimem ingenium, optimos mores, ac singulares tam corporis, quam animi dotes, quibus D. P. praefatus Dei omnipotentis gratia ornatus extitit, & promisit D. A. donationem huiusmodi perpetuo ratam, gratam, & validam semper tenere habere, & inuolabileriter obseruare, & numquam contrafacere, vel venire in iudicio, vel extra per se, vel alios. Pro quibus, &c. & ita de nouo iuravit ad sancta Dei Evangelia, & declarauit etiam scuisse, & scire dictum P. esse legitimatum auctoritate Apostolica, & habilem ad omnia iura legitima, & tam D. G. sui patris, & aliorum parentum, agnatorum, cognatorum, & aliorum quorumcumque successiones, haereditates, legata, libertatem, honores, dignitates, praerogatiuas ecclesiasticas, & seculares, officia publica, & priuata, statuta, & actus quoscumque legitimos, tamquam si de legitimo thoro procreatus esset, non obstat. constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, legibus quoque Imperialibus, ac prouincialibus, synodalibus, & municipalibus, statutis, & consuetudinibus, priuilegijs, & indultis, quavis auctoritate roboratis; ceterisq. in contra-

rium

rium facientibus, quibuscumque, vt la-
tius in litteris patentibus dictæ legitima-
tionis, auctoritate Apostolica, sub anno
à Natiuitate Domini, &c. concessis, &
expeditis continetur: quas idem G. exhi-
bit, & per ipsum A. & me notarium co-
ram testibus visas, & perlectas rehauit,
& penes se retinuit. Super quibus omni-
bus, & singulis præmissis, dicti G. & A. a
me notario vnum, vel plura instrumētum,
& instrumenta publica ad perpetuam rei
memoriam, fieri, & concedi postularunt.
Actum Romæ, &c.

Donatio ad effectum nubendi.

Acupiens (vt commune desiderium
est) posteritati consulere, agnario-
nem, & familiam non solum conseruare,
verum etiam, si fieri poterit, Deo fauen-
te, ampliari, considerans etiam ex mul-
tiplicatione ingenuæ prolis, non modo
familias, & ciuitates defendi, ampliari, &
decorari, sed etiam vniuersæ Reipublicæ
Christianæ maximum adiuuentum affer-
ri. Volens eodem tempore, & commo-
diori sustentationi domini B. eius ex ger-
mano fratre nepotis, consulere, ac prou-
dentem iuriconsultorum dispositionem
imitari, quæ multis, & priuilegijs, & fa-
uoribus, ad matrimonium contrahendum
liberos homines allicere studuerunt. Af-
ferensq. habere, & possidere, iure domi-
nij temporalis, plura bona stabilia, &
quantitates pecuniarum in oppido, seu
ciuitate, & territorio T. & forsan alibi,
& cum videatse in senectute, & in Ec-
clesiastica dignitate constitutum, dictum
vero nepotem suum habilem ad matri-
monium contrahendum, & sobolem pro-
creandam; & quia eundem nepotem sin-
cera affectione vt paterna prosequutus
fuit, & prosequitur sponte sua, &c. ac
omnibus, &c. quibus validius fieri potest,
in, & super dictis bonis suis, eorumq. fru-
ctibus, redditibus, prouentibus, & em-
olumentis vniuersis annuum summam cen-
tum scut. monetæ in ciuitate N. cursum
haberi donauit, & titulo donationis ir-
reuocabilis inter viuos dedit, concessit,
& assignauit cum declaratione, & condi-
tione infradicendis dicto B. nepoti suo ex
fratre hinc absentem me notario publico,

pro eodem B. acceptam. & stipulan. du-
rante vita duntaxat eiusdem B. percipien-
dorum ab eodem donatorio propria sua
auctoritate singulis annis, donec vexe-
rit, ex fructibus redd. & prouen dictorum bo-
norum, etiam absque alicuius iudicis cu-
riæ, magistratus, & superioris auctorita-
te, decreto, mandato, & absque alio mini-
sterio adhibendo. Constituens ex nunc
dictos fructus redd. & prou. dictorum
bonorum in posterum decurrendos pro
concurrenti, & congrua summa dictorum
centum scut. tenere, ac possidere nomine
dicti donatarij. donec ipse donatarius hu-
iusmodi annui redditus actualem posses-
sionem, vel quasi adeptus non fuerit.
Quem annum redditum, vt supra datum,
dictus donatarius libere, ac licite percipe-
re, & consequi valeat, inchoando à prima
die Ianuarij anni N. prox. venturi quate-
nus ante diem huiusmodi ipse donatarius
matrimonium contraxerit. si vero postea
vxorem acceperit, tunc à die contracti ma-
trimonij perceptio dicti annui redditus
donati, & facultas percipiendi præfato
donatario competat: nam à tempore ma-
trimonij contracti voluit donationem for-
tiri, & habere integrum effectum, & exe-
cutionem. Hac etiam conditione, & de-
claratione adiectis, vt si contigerit ante,
vel post matrimonium contractum quan-
documque aliquid committi, per dictum
donatarium (quod Deus auertat) propter
quod suis bonis priuandus veniret; vel
priuaretur, aut si confiscaretur, tunc im-
mo ex nunc, prout ex tunc & è contra do-
natio huiusmodi irrita fit, & nulla, nul-
lusq. roboris, & momenti, & dictus an-
nuus redditus donatus spectet, & perti-
neat ab inde in posterum ad ipsum D. do-
natorem si tunc viueret, alioquin ad hæ-
redes, & successores suos, ad quos proprie-
tas dictorum bonorum spectabit perinde,
ac si donatio huiusmodi nunquam facta
fuisset. quia placuit, & placet ipsi D. do-
natori hanc legem, & conditionem rei sue
adiicere, cum omnino intendat annum
redditu donatum pro commodiori su-
stentatione dicti sui nepotis inferuire, qua-
tenus vxorem accipiat, & non excedere
vitam neque personam propriam eiusdem
sui nepotis. Et huiusmodi donationem vltra
causas præfatas fecit ex beneuolentia.

sua erga suum nepotem, & demum ex mera sua liberalitate, ac magnanimitate, quia si dictus donatarius nupserit, vt supra de re sua ira sibi disponere placuit, & placet. Hac etiam declaratione, & conditione appositis, quod si donatarius antedictus ad eum statum peruenerit, vt uxorem accipere non possit, tunc immo ex nunc, prout ex tunc, & è contra donatio huiusmodi censetur, & sit cassa, & nulla, & nullius efficacix, & perinde habeatur, ac si nunquam facta fuisset, quia sic, & non aliter, nec alio modo donare placuit. Quam donationem saluis conditionibus, & declarationibus vt supra adiectis, promisit nunquam renouare (durante vita dicti sui nepotis) ex quavis causa, etiam in corpore iuris clausa vndecumque resultante, etiam si talis esset qua specialem, & indiuiduam expressionem postularent, & renunciauit ad maiorem firmitatem huius donationis omnibus legibus, & iuribus, tam civilibus, & canonicis, quam municipalibus quarumcumque ciuitatum, regnorum, & locorum, si quibus medianibus contra donationem hanc venire possit durante vita donatarij, & renunciauit etiam cum iuramento tactis, &c. præfatis legibus communibus, & municipalibus, circa insinuationem donationis disponentibus, nam pro insinuata haberi voluit, & habet, & vltra renunciationem præfatam ad omnem abundantiore cautelam citra reuocationem quoruncumque suorum procuratorum constituit, & deputauit procuratorem suum, &c. N. ad huiusmodi donationem, & contenta in hoc instrumento coram quibuscumque DD. iudicibus Ecclesiasticis, vel temporalibus in quacunque ciuitate, prouincia, & loco, & coram quocumque tribunali, & magistratu semel, & pluries, toties quoties opus erit notificandum, publicandam, insinuandum, ac insinuari, & in actis publicis redigi, atque auctoritatem iudicis, vel magistratus, & si opus fuerit decretum etiam interponi petendum, & omnia alia, & singula seruandum, & seruari postulandum, & obtinendum, quæ pro validitate insinuationis necessaria fuerint, vel opportuna, etiam iuxta consuetudinem, vel morem loci, vel ciuitatis vbi contigerit insi-

nuationem fieri antedictam, & completissimo, & libero mandato, vnum quocumque vel plures, &c. substituendum, &c. Et generaliter, &c. promittens, &c. Et constituit etiam procuratorem irrevocabilem cum dicto iuramento, vt in rem propriam dictum B. ad percipiendum, & conuequendum auctoritate propria, vt supra eius vita durante singulis annis dictam summam scutorum centum dictæ monetæ, in, & super dictis fructibus, & prouen. bonorum, & quos opus erit quietanti cum clausulis ad lites, & vnum quocumque vel plures procuratores substituendi, & reuocandi, tum simul, aut limitata potestate, & cum omnibus alijs facultatibus opportunis, contracto per eum matrimonio in sæculo, vt supra dictum est, & non aliter. Pro quibus, &c.

Donatio similis per matrem erga filios.

Illustrissima Domina A. vidua, & Baronissa Romana mater Ill. D. B. filix susceptæ ex bo. me. N. marito suo in expeditione contra Turcas in partibus orientibus defuncto, desiderans non solum vt beneuolam decet matrem, sed vt munificentissimam, & magnanimam dominam conditionem, & statum dictæ suæ filix omnimodo, & honore quo potest, decorare, & ampliare, & præcipue curare, vt eadem filia commodissime nupat, postquam eius pater defunctus est, ad quem principaliter talis cura spectaret. Idcirco decreuisse asseruit, Deo fauente, dictam filiam nuptui tradere Illustrissimo D. C. filio primogenito bo. mem. N. in bello Gallico contra hæreticos annis præteritis defuncti, quia etiam tam proximores consanguinei ex latere paterno dictæ suæ filix, quam ex latere materno, & pariter consanguinei Ill. D. C. huiusmodi voti, & desiderij existunt considerantes conditionem hanc, & honorificam, & commodam esse pro vtraque parte, & quia huiusmodi sponsalia tẽpore congruo ad complementum deducuntur, cum dote iuxta tractatum habitum scut. 35. m. & eadem sua filia tantam dotem ex bonis paternis confecturi non poterat. Ideo Illustrissima D. A. quæ felicem statum eiusdem suæ filix vt

pro.

proprium esse desiderat de suis proprijs bonis, & pecunijs vsque ad summam scutorum 35. m. suppleret, vt comprehensa illa summa quæ assignabatur ex bonis paternis, tota dos ad præfatam summam scut. 35. m. perueniat, cum huiusmodi liberalitas non impediat ipsam Illustrissimam D. A. honorifice, & comodiissime viuere ac iterum nubere, si nubere voluerit, cum habeat in bonis vltra valorem milliū scut. volens ideo suum liberale propositum executioni demandare, vt matrimonium dictæ suæ, cum filio Ill. D. C. præfato ad complementum debito tempore deducatur, & licet credat super huiusmodi liberalitate sua contractum validum celebrare posse, absque alia solemnitate adhibenda nihilominus vt omnes, quorum intererit etiam in eorum intentione omnino securi existant de huiusmodi promissione, & assignatione, vel supplemento dotis, & ne per suos hæredes, & successores in dubiū reuocari possit, hoc instrumentū celebrandam duxit sponte, &c. in primis declarat, & affirmat promissionem dicti sublepti dotis, & liberalitatem ipsius Illustrissimæ D. A. quam vt præfertur facere intendit, attentis eius facultatibus non tendere in præiudicium suæ honorificæ satisfactionis, & nihilominus ad maiorem actus validitatem renunciavit cum eodem iuramento præstito leg. Iul. de fund. tot. S. C. Vell. & omnibus legibus, & statutis, & nouis reformationibus Vrbs in fauorem mulierum disponen. restitutionem in integrum ex quocumque capite, etiam ex illo, in qua mihi iusta causa etiam videbitur vntecumque resultanti, de quibus omnibus, & eorum effectu prius certificata fuit, & omni meliori modo, &c. per se, ac suos hæres, & successores quoscumque saluis, & reuocatis conditione, & declaratione, & modis infradicen dictæ Ill. D. B. suæ filix absenti me notario pro ea, & eius hæredibus, & successoribus stipulante, & acceptante, quatenus dicto Ill. C. C. nupat, & tempore nuptiarum, & non alias aliter, nec alio modo soluere, atque consignare promissæ causa dotis totam illam quantitatem quæ ab illa summa quæ de bonis paternis dictæ suæ filix, aut a consanguineis paternis assignabatur defuerit vsque ad summam 35. scut. Iul. x. pro scuto, li-

bere omni penitus exceptione remota, quod supplementum vique ad talem summam eo casu, & saluis semper infradicen. & non alias donauit, & titulo donationis irreuocabilis inter viuos, dedit, assignauit, & concessit in perpetuum eidem suæ filix causa dotis, & pro supplemento totali, etiam si ea summa quæ de paternis bonis eidem suæ filix assignabatur mediocris, aut minima fuerit. Hac declaratione adiecta, quod sit in arbitrio ipsius Illustrissimæ D. A. donatricis, dictum supplementum quantumcumque fuerit, dare, atque assignare in pecunia numerata, vel in suis bonis stabilibus in solumum estimatione communium peritorum, tunc eligendorum, pro quorum bonorum extinctione in forma iuris valida teneri voluit erga dictum D. B. & Illu. D. C. eius maritum, & si ipsa Illustrissima D. A. voluerit supplementum huiusmodi tradere, atque assignare in pecunijs non possit compelli ad solutionem dictarum pecuniarum nisi dictæ pecuniæ, & supplementum in boni stabilibus securis pro fundo dotale eiusdem Illu. D. B. ac eius nomina inuestiantur. Et insuper etiam casu quo Illu. D. B. (quod Deus auertat) nō nupserit dicto Illu. D. C. sed aliter acceden tamen voto satisfactione, & consensu in scriptis ipsius Illustrissimæ D. A. & non alias aliter, nec alio modo voluit, & declarauit in tali casu promissionem, & donationem huiusmodi habere integrum effectum executionem, & complementum, modo firma, & conditione præmissis, & infradicendis, videlicet, quod in euentum mortis dictæ Ill. D. B. sine filijs ex dicto Illu. D. C. vt præfertur, Deo dante, futuro marito, vel altero quocumque suo viro si altero nupserit, tunc dictum supplementum donatum, siue in pecunijs, siue in bonis stabilibus consistat, reuertatur, & deuoluatur ad ipsam Illustrissimam D. A. eiusq. hæredes, & successores totum integrum, absque aliqua diminutione. Et non obstant. statutis, reformationibus, & consuetudinibus Vrbs super lucro dotium, & augmentum disponentibus, quæ in supplemento præfato nullo modo locum sibi vindicare declarauit, cum alias præsentem contractum non fecisset, neque faceret, qui propria auctoritate, talem rem donatam, & bona in quibus

pecuniæ donatæ fuerint erogatæ, ac illorum corporalem possessionem, etiam absque alicuius iudicis & caræ licentiâ, decreto, mandato, & absque vitio spoliij, attentatorum, & alio defectu apprehendere, ac retinere, & disponere valeant, quia placuit, & placet eidem Illustrissimæ D. donatrici, hanc legem, & conditionem in legi suæ adijcere. Quia conditione, alij præmissis semper saluis & reseruatîs voluit, & declarauit, vt dictus Ill. D. C. quatenus matrimonium contrahat cum dicta Ill. D. B. & alius quicumque futurus maritus eiusdem D. B. si alteri accedente expresse consensu Illustrissimæ D. donatrici nupserit, actionem habeat, & exercere possit pro effectu actione, ac executione huius instrumenti, & contentorum in eo, pro eo quod sua interest, attento quod fructus rei dotalis ad maritum spectant, & pertinent. Quam quidem donationem modo, & forma præmissis eadem Illustrissima D. A. donatrix promisit semper, & perpetuo habere ratam, gratam, validam, & firmam, & nunquã etiam sub prætextu superuenientia filiorum ipsius A. nec alio quouis capite, vel causa etiam in corpore iuris clausula reuocare, aut reuocari tentare, quinimo expresse renunciauit cum iuramento legi fin. C. de rescind. donat. cum similibus, de quarum effectu prius certiorata fuit. Et quamuis existimet quia in fauorem filia, ac de re dotali agitur contractus huiusmodi celebrantur, non indigere donationem huiusmodi aliqua insinuatione, nihilominus ad maiorem actus caliditatem constituit procuratorem, &c. ad intimandum, &c. Pro quibus, &c.

Donatio generalis reseruatîs vsufructûs vitæ durantiæ.

M qui videns se nulla habere prolem, & diligens vii filium N. eius ex fratre nepotem naturalem, propter bonam, quam in eo cognoscit indolem, ac morum honestatem, vt idem N. eiusque descendentes, ac hæredes, & successores commodius, & honorificentius valeant sustentari, consideransque beneficium in personam gratam bene collocaram fore, viq. mediantibus opibus eundem N. ultra eius honorificam sustentationem, nobili-

tatem, & dotes animi possit commodius exercere cum res angusta domi multorum virtutibus obstat. Ideo erga eum liberalitatem suam inter viuos exercere volens, cum reseruationibus, declarationibus, pactis, & modis infradicendis, quemadmodum super hoc mature deliberauit. Sponte, & c. omnia, & singula sua bona stabilia, mobilia, se mouentia, iura, actiones, & alia quæcumque bona, tam præsentia, quam futura, & cuiuscumque conditionis extiterint, & nunc existunt etiam ea quæ specificam, & indiuiduam expressionem postulerent, quorum bonorum qualitates, valores, & fines pro expressis, & specificatis haberi voluit, & habet, saluo tamen, & reseruatîs ipsi M. vsufructu, & administratione sua vita durante, & reseruata facultate, tam inter viuos, quam vltima voluntate, de dicto vsufructu disponen. donauit, &c. dicto N. eius, vt præfertur ex fratre nepoti, quamuis hinc absentis, nihilominus me notario publico vt publica persona pro eodem N. & illius hæredibus, & successoribus quibuscumque acceptante, & stipulan. ad habendum, possidendum, vtendum, fruendum, alienandum, & liberè disponendum finitî vsufructu, quemadmodum ipse donator ante donationem huiusmodi facere, ac disponere potuisset de bonis, & iuribus, vt supra donatis, habens, &c. constituens, &c. danq. facultatem, &c. & donec, &c. constituit, &c. Hanc autem donationem irrevocabilem inter viuos idem M. fecit, & fecit erga dictum N. donatarium ex beneuolentiâ, qua illum prosequitur, & c. mera eius liberalitate, etiam, quod præfatus N. donataris nulla omnino sanguinis coniunctione ipsi donatori deuietus esset, quia ipsi dictam liberalitatem in donatorem, non solum modo, & forma præfatis, sed etiam omni alio veliori modo conferre placuit. Hac tamen conditione, & declaratione adiectis, quod per superuenientiam liberorum ex legitimo matrimonio, vere, & non fite procreandorum, si generari conuigat ex corpore ipsius donataris, tunc liceat ipsi donatori, ac suis hæredibus, & successoribus hanc donationem reuocare, immo habeatur pro reuocata cassa, irrita, & annullata, & nullius roboris, & mo-

momenti perinde, ac si facta non fuisset. Et pariter in euentum in quem dictus N. donatarius præmoriatur donatori, hæc donatio intelligatur, & sit eo ipso irrita, cassa, & annullata, & non censetur, neque censi possit esse abdicatum dominium bonorum ab ipso M. immo in quouis dictorum euentuum donatio habeatur pro infecta, & nullius valoris perinde, ac si facta nunquam fuisset, quia placuit, & placet ipsi donatori hanc legem, & conditionem rebus imponere suis. Et quia sine illis hanc donationem minime fecisset, & saluis dictis duobus capitibus promisit hanc donationem numquam reuocare, &c. Et insuper ad abundantiorum cautelam, & maiorem validitatem huius donationis constituit procuratorem, &c. ad insinuandum, &c. Pro quibus, &c.

Forma donationis inter viuos & primam genitura.

Illustrissimus Domicellus Rom. Prospiciens conseruationi nobilis agnationis de Sanctæ C. considerans, familias in earum nobilitate, ac dignitate potissimum opibus, & diuitijs conseruari; Quæ si in plures partes diuidantur, Vtiq. decor, & splendor familiarum declinare solent, & quandoque nobiles familiæ ad inopiam, & ignobilitatem rediguntur; Merito cupiens bona infradicenda in vna persona conseruari, & Deo dante, ampliari: Sponte sua deliberata voluntate, & certa scientia. In primis omni meliori modo, via, iure, causa, & forma, quibus validius potuit titulo puræ, ac irreuocabilis donationis inter viuos, in perpetuum valituræ (ita vt nulla, etiam ingrati tudinis, aut alia quacumque de causa reuocari, aut rescindi possit) (reseruatis aliquibus conditionibus infradicendis) Donauit, dedit, cessit, & concessit H. S. C. Illustrissimi Domini G sui fratris filio, absenti, & deinde alijs infranominandis gradatim, & ordine successiuo in hac donatione vocatis, & perpetuo in infinitum successuris, præsentibus D. G. Patre, ac legitimo administratore dicti H. & me notario publico, tamquam publica persona pro eodem H. & cæteris omnibus, & singulis donatarijs,

quorum interest, aut quouis modo interesse poterit, stipulantibus, & acceptantibus bona valoris scutorum auri in auro quadraginta millium, collocata seu consistenta in bonis similibus, & in tot annuis censibus, montibus, creditis, & pecunia numerata infradicendis; cum istis tamen conditionibus, ordinationibus, dispositionibus, & pactis, in perpetuum duraturis, quod dicta bona cum eorum augmento, & fructibus, vt infra multiplicandis, sint, & pleno iure spectent ad dictum H. eius vita durante, & post H. mortem succedat in eisdem bonis donatis, eorumq. augmentis, & fructibus multiplicandis, & ampliandis eiusdem H. filius primogenitus si supererit; si autem defecerit, succedat eiusdem primogeniti filius, aut ex eo nepos primogenitus, pronepos, & alij descendentes, vnus post alium, de primogenito in primogenitum, seruato gradu primogenituræ in perpetuum, etiam ultra decimum, & vigesimum gradum, & in infinitum durante linea legitima, & naturali dicti H. vt semper qui primogenitus erit, succedat; Et primogenitus intelligatur, etiam quando vnicus esset filius. Quo primogenito, & eius linea masculina, & descendens ex ea masculis extantibus habilibus ad succedendum, iuxta dispositionem, & ordinationem domini donatoris, vel extantibus, & postea quodcumque deficientibus, & extinctis, tunc succedat secundo genitus ipsius H. vel eius filius, aut nepos, vel pronepos. cum sua primogenitorum serie in perpetuum, & in infinitum, & si non extaret secundo genitus, vel extaret, ac postea quodcumque deficeret, & pariter eius linea masculina legitima, & naturalis extingueretur, succedat tertio genitus, & eius descendentes masculi, & inter eos qui primogenitus erit, & illis non extantibus, vel postea extinctis, succedant alij ex linea dicti H. qui primogeniti erunt gradatim, & ordine successiuo, vnus post alium in perpetuum, & in infinitum durante linea prædicta, & ex ea extantibus masculis legitimis, & naturalibus, constante legitimo matrimonio, & de proprio corpore conceptis, & natis ex prole masculina, non autem postea legitimatis, vel legitimis factis: Quos legitimos etiam legitimos effectos vna cū filia-

bus feminis, & ex feminis descendentes, præterquam in euentum defectus, vel extinctionis, agnationis, & familiæ de S. C. vt infra dicitur, à donatione huiusmodi, ac bonis donatis penitus exclusit. Quas feminas earum dote accepta, vel accipienda, contentas esse voluit, vt infra dicitur, & D. N. prædicta linea masculina extincta, succedat E. H. frater germanus, & illius descendentes masculi, ex linea masculina primogenituræ locum habentes gradatim, & ordine successiuo in perpetuum, & in infinitum, quemadmodum circa descendentes, & deinde illis deficientibus, vel extinctis, succedant alij filij domini G. & illorū descendentes eodem ordine primogenituræ seruato, donec aliquis ex descendentibus G. extiterit. Et si eueniret casus (quem Deus auertat) vt viuente adhuc D. G. omnes eius descendentes ad hanc donationem consequendam habiles deficerent, tunc ipse dominus G. succedat, quo mortuo succedant alij eiusdem D. filij, si quos postea susceperit, eorumq. descendentes gradatim, vt supra, eodem successione ordine semper intellecto, & seruato. Quibus omnibus extinctis, succedat H. filius primogenitus F. germani fratris donatoris, & ex eodem H. descendentes masculi, eodem ordine serie, & conditione primogenituræ, quibus de linea H. & F. dispositum fuit, & illis deficientibus, vel extinctis, succedant alij filij, vel descendentes ipsius F. & si F. illis superuixerit succedat ipse F. & alij filij, & descendentes F. si quos postea suscipere gradatim, & eodem primogenituræ, ac successione ordine seruato, donec aliquis supererit. Quibus omnibus extinctis, succedat R. D. O. frater quamuis in sacris ordinibus constitutus existat. Qui donec vixerit bonis donatis potiatur, & gaudeat. Et eo mortuo succedat primogenitus de stirpe legitima masculina V. S. C. qui fuit Illustrissimi domini C. P. frater, & omnes alij descendentes gradatim eodem ordine successiuo præfati indendentibus domini G. & F. ordinatum fuit.

Qua stirpe V. extincta succedat proles legitima I. S. C. ipsius domini donatoris coetanei, semper eodem ordine seruato, feminis vbique semper exclusis: declarans dominus donator in hac donatione, ac iu-

re primogenituræ, vocare masculos tantū, & legitime genitos & coniugatos, vel qui nuptias legitime contrahere possent, aut poterunt, & à nuptijs Ecclesiastica sanctione prohibiti non existant: cum intendat per hanc donationem perpetuæ posteritati familiæ S. C. prospicere, ad illam honestandam, & propagandam. Et id & feminas, & legitimas, & masculos illegitime genitos, & omnes, qui de iure canonico nuptias cōtrahere prohibentur ab hac donatione semper exclusos esse voluit, & declarauit, præter R. D. O. præfatum, quæ speciali gratia, & dilectione prosequitur. Feminæ autem, & secundo geniti, alijq. de familijs illorum ad quos hæc donatio peruentura sit, dotari, ac respectiue iuari debeant ex bonis proprijs eorum patrimonio quibus non extantibus nullo modo possit diminui peculium donatum, vel eius augmentum infra ordinandum, sed de illis fructibus, qui secundum dispositionem donatoris, vt infra percipi legitime poterunt, dotari, ac iuari possint, semper huius donationis sorte, vel peculio vsque ad integram summam ducentorum millia scutorum, vt infra augendo, præseruato.

Omnibus autem masculis de domo S. C. extinctis, succedat primus filius adoptatus, vel arrogatus ab illo ex donatarijs de domo S. C. qui donatario vltimus erit in successione præfata, & succedat primogenitus filij adoptiui, vel arrogati, & deinde successione seruetur de primogenito in primogenitum in perpetuum, & in infinitum, durante linea sua masculina legitima, & naturali, dummodo debitis cum solemnitatibus adoptio, vel arrogatio facta sit.

Adoptiuis autem, & eorum descendentes masculis deficientibus, succedant filiarum feminarum proximiores dicto donatori maiores natu de S. C. & deinde eorum filij masculi primogeniti, & in perpetuum eorum linea masculina legitima durante: inter quos pariter primogenituræ gradus, & ordo locum habent, & seruari debeant in infinitum vt supra dummodo adoptiui, eorumq. successores, & descendentes masculi feminarum de familia, insignia, & cognomen domus S. C. perpetuo gestent, & ferant. Excludatur tamen . . . do-

natoris à successione prædicta, & si non supra femina sola de familia S. C. supererit vel vna de pluribus paris gradus ætate processerit, nubere debeat viro talia insignia, nomenque ferenti, & ad posteros transmittenti, & ita eius progenies cum eisdem primogenituræ gradibus admittatur. Item si nulla femina supererit, vel si exiterit, sed præfata non obseruauerit, admittatur filij eiusdem feminæ ad successionem si filios habuerit, alioquin admittantur filij alterius feminæ defunctæ magis proximæ D. donatori familiæ sanctæ C. exceptis, & exclusis fororibus præfatis, & si plures in pari gradu fuerint, tunc succedant nati ex femina prius genita, & inter præfatos filios, semper primogenitus ad successionem admittatur, & præferatur omnibus alijs, & ordo primogenituræ, ac successionis, vt supra, seruetur; itaquod nomen, & insignia præfata gestent, si quis prædictorum per mensē cessauerit à præfatis insignibus, & cognomine, cadat à iure suo, & à bonis donatis, & sit locus alteri successori ordine suo, seruata semper obiectorum nominis, & insignium pænâ; si talis femina iam nupta reperiebatur, ac vir, siue filij parati erunt insignia dicta, nomenque prætere nihilominus admittatur, & in nuptas præcedat, sub eisdem tamen pactis, & poenis.

Item declarauit, quod si contigerit in aliqua successione omnium prædictarū, id quod raro accidit, vt gemini vel plures vno partu editi masculi reperiantur, ita vt ignoraretur quis eorum prior in lucem exiisset in tali casu pater eorum declarare debeat quis eorum in successione præferendus sit, & patre non extante, vel non facta declaratione defuncto tunc proximiorum declarationi standum sit, quis vnus de prædictis succedere debeat, ita vt proximioribus vnum forte aliter sentientem, vincant, ad hoc vt vnus solus non plures talium bonorum successor sit. Quo circa si sponte nollent per iudicem cogendi sint vnum non plures nominare, vel iudice non declarante forti committatur.

Item vbi dixit quod vno moriente succedat alius gradatim, vt supra intelligitur, & locum habeat non solum in morte naturali, sed etiam ciuili, ac in priuatione,

seu confiscatione bonorum cuiuscumque donatarij, & donatariorum, ita vt si quis eorum comiserit aliquod delictum (quod Deus auertat) ex quo suis bonis priuandus veniret, & priuaretur. Talis delinquens, aut delinquentes etiam per decem dies ante cogitationem delinquendi, & contingentiam subsequenter eo ipso intelligantur, & sint priuati, & exclusi prout ipsos ex nunc, prout ex tunc, & è contra tanquam indignos, & inhabiles iure donationis, & bonis donatis eorumque fructibus priuat, reijcit, & excludit, itaquod ab inde in posterum intelligatur, & sit factus locus successioni in proprietate, & usufructu pro alio immediate sequenti. Primogenito, & deinde alijs donatarijs ordine præscripto ad successionem bonorum vocatis, tamquam si mors naturalis dicti ciuilitate mortui vel priuati euenisset, etiã absque aliqua declaratione, & sententia iudicis proferenda, & si dicti ciuilitate mortui, vel priuati, ad ciuitatem, vel pristinum statum, summi Pontificis benignitate, aut alterius auctoritate habentis reintegrarentur, quia D. donator intendit adhaerere benignitati, & dispositioni principis, mandat vt statim eo ipso absque aliqua sententia, & declaratione iudicis proferenda intelligantur pariter, & sint restituti ad prædicta bona donata, ac iura donationis præterquam ad fructus illo medio tempore à donatario successore perceptos, ad vtendum, fruendum, & gaudendum sicuti ante mortem ciuilem, vel ante confiscationem bonorum vtébantur, & fruebantur. Qui restitui corporalem possessionem bonorum propria auctoritate de facto, absque alicuius iudicis, & curiæ decreto, &c. & sine vitio spolijs attentatorum, & alio defectu apprehendere valeant, & hoc semper quotiescumque talis casus euenerit feruari perpetuo.

Præterea vt donatio, & dispositio sua huiusmodi semper, & omni tempore integrum effectum sortiatur, & dicta bona cum toto illorum augmento in familia, & de primogenito in primogenitum perpetuo, & in infinitum, vt supra conseruetur. Et quia sic eidem donatori disponere placuit expressè prohibuit donatario prædicto, & omnibus, & singulis eius in futurum successoribus in perpetuum, ne possint nomi-

ne legitimæ, vel rebellianicæ, aut falci-
diæ, vel aliquo necessitatis titulo, etiam
doris assignandæ, vel reddendæ, ac se, vel
alios ex captiuitate hostium, vel carcere
redimendi, liberandi, aut morbo curandi,
vel æris aieni dissoluendi, & quacumque
alia priuilegiata, & necessaria vrgenti cau-
sa, minimam partem bonorū donatorum,
& illorum augmenti diminuere, vel alie-
nare alienationis vocabulo latissime sum-
pto, sub pœna vt quilibet (etiam de omniū
quorum interest consensu, talia faciens,
vel vt facere liceat gratiâ principis, etiam
motu proprio per se, vel per alios impe-
trans, vel impetrata, seu concessa vtens)
cadat ab omni successione, locum succes-
sori reliquens. Vltra quod alienatio, &
quæcumq. obligatio irritæ sint, & nullæ,
ac nullius roboris & momēti, & has dimi-
nutiones, & quascumq. alienationes fieri
omnino prohibuit, tam de sorte principali
peculij præfati, quam de illius augmentis
factis, vel faciendis, quæ augmenta sint,
& esse intelligantur eisdem conditioni-
bus cum sorte alligata, & annexa.

Item dominus donator declarauit, &
vult, quod fructus dicti peculij donati
debeat semper multiplicare in bonis fru-
ctus reddentibus ad minus quinque pro
centenario, & anno, vel paulo minus, do-
nec, & quosque completa sit summa valo-
ris ducentorum millium scutorum, & ne
nimis longum tempus multiplicationis,
videatur, declarauit, vt in dicta summa
computari debeant cetera bona ipsius do-
mini donatoris, si qua ex testamento iam
facto, vel faciendo donatario obuenerit,
& pariter computari debeat quicquid ei-
dem donatario ex testamento, vel dona-
tione domini G. sui patris obuenerit esti-
mando stabilia V. ad rationem scutorum
sex pro centenario, & anno, cum ista con-
ditione quod pater declaret illa perpetuo
fore applicanda primogenituræ prædictæ,
cum pactis, & pœnis quibus cetera do-
nationis bona subiecta, & applicata sunt,
& non aliter.

Et quia valor, seu lagia monetarum,
& auri sæpe variare solent, præcepit, vt
quando ementur aliqua stabilia, seu alia
bona, quæ pro stabilibus habeantur,
tunc aurum in auro describantur, nec
ylo modo cum moneta permutetur, nisi

forte pro modica summa, & in rationi-
bus reddendis pariter aurum, & mone-
ta prout erunt separatim describantur,
& moneta ad aurum pro baiocchis cen-
tum quindecim redigi possit in summam
colligendam.

Et quia maiores emptiones paruis uti-
liores esse solent, vt magna summa facilius,
& citius cogi possit, permittit administra-
tori bonorum donatorum pro tempore
existenti, vsque ad summam scutorum
de moneta trium millium, nihil amplius
super vita donatarij, vel alterius eius lo-
co extantis collocare, si tamen ille bene
ualebit, ita tamen quod pari passu tantun-
dem montium stabilitum ematur, & perfe-
cta summa quinque, vel sex millium au-
reorum in aliquo tuto censu, vel alia re
stabili collocetur. At cū aliqua se præbue-
rit occasio alicuius casualis, vel prædij vr-
bani emendis, in quo magna summa opus
sit, liceat etiam pecuniam sub annuo cen-
su, vel in societatem officij mutuam su-
mere, vel per venditionem montium di-
ctorum, vel alienationem, & extinctionem
censuum prædictorum pro quâritate præ-
dij sic emendi, aut quocumque alio modo,
vel interesse licito pecuniam colligere, &
bona prædicta obligare in quacumque
forma valida, & quoscumque contractus,
cum clausulis, & cautelis consuetis, iuxta
naturam contractus celebrare emptio tamen,
& alienatio prædictæ non sine inter-
uentu trium proximorum propinquorum,
& decreto iudicis fiat. quod si forte is, su-
per cuius vita aliquid emptum sit morie-
tur, non propterea summa sit ammissa, sed
computetur in peculio ducentorum mil-
lium, sed de futuris fructibus tantundem
longiore mora reponatur.

Declarat etiam dominus donator nunc
prædictum H. donatarium ætatis esse an-
norum ferè octo, & vt aliquid etiam fru-
ctum aliquando percipiat, vult, quod
quando post mortem donatoris, vel etiam
ante prædictus H. vel eo non viuente,
eius successor pæruenerit ad completam
ætatem annorum decem, & octo, & non
ante tunc pro honestiori, vel commodiori
sui sustentatione, possit percipere de an-
nuis fructibus bonorum donatorum in an-
no singulos scuta mille ducenta monetæ,
sed postquam compleuerit annum ætatis
vige-

vigesimumquintum percipere possit annuatim, vsque ad summam scutorum trium millium monetæ, sed hoc locum non habeat in dominis G. F. & O. suis fratribus, dum ipse donator vixerat. At postquam summa peculij perfecta erit, tunc possit successor impendere in anno singulos dimidiam integram omnium fructuū. Reliquū conseruare teneatur pro filiabus maritandis, & patrimonio secundo genitis emēdo.

In stipendijs autem prædictis computari debeat fructus ædificiorum, & fundi, quæ infra scripto iudice annotati sunt, itaque si viuo, vel mortuo donatore nemo reperiretur, qui ea cōduceret nihilominus ea summa videlicet scutorum sexcentum quinquaginta monetæ computanda sit iisdem stipendijs, ita vt facile intelligant quanti interfit vt commodis prædictorum V. habitando, & quanti interesset, si ijs carerent, districte præcepit omnibus successoribus prædictis, & vltra prædicta sibi decreta stipendia, nullum omnino nummum attingat, etiam occasione infidelitatis ministrorum, aut alia quacunque per se, vel alios excogitata causa, sub pœna priuationis ab omni spe, ac iure, & commodo successione bonorum donatorum.

Declarauit etiam quoad pensiones ædificiorum, & fundi quolibet anno in fine anni, idest die quarta Nouembris à se perfoluendas ita intelligatur, quod si ante sex menses, idest ante diem quartam Maij donator decederet nihil omnino soluere teneatur. At si post diem quartam Maij quodcumque decesserit totius anni pensio a suis hæredibus debeat, præterquam fundi, sed pro ædificijs dumtaxat. item declarauit, quod postquam perfecta erit summa valoris aureorum ducentorum millium, vt supra possint disponi de illorum fructibus tamen, vt in præcedenti capite scriptum est: fors autem ipsa, & caput integrum, & perpetuo alienabile, prout supra dictum est, remanet cum omnibus suis conditionibus, & declarationibus supra dictis, & si forte in dicta sorte reperiretur aliquod membrum, siue prædium, cuius pretium tractu temporis, seu alio quoquo modo cresceret, vel plus valeat, quod non propter hoc liceat illud plus alienare, sed remaneat illud membrum in

alienabile, & ligatum, & in eodem pretio & statu quo à principio fuerat emptum, & quæsitum.

Item expresse prohibuit ne quis ex tribus eius fratribus, videlicet G. F. & O. siue sit administrato, siue computorū reuisor, possit vllō vnquam tempore, vel prætextu & causa, de dicto peculio capere pecuniā pro suo, domus ve suæ vsu, ac necessitate, nisi vsque ad summam suorū prælegatorū paternorum, & ratam dotis maternæ. Quæ summa singulis nō excedat scuta de moneta octo mille quingenta. Quam tamē pecuniam sumant ad rationē annuorum censuū tūc currentiū, datis idoneis fideiussoribus & data hypotheca fidei cōmissio minime subiecta: si quis cōtra facerit, vel facere attētauerit, cadat ab officio administrationis, & reuisionis, & à spe successione ipso facto.

Et hanc donationem cum omnibus in hoc instrumento contentis fecit cum reservationibus, & conditionibus huiusmodi, quod si aliquo casu (quē Deus auertat) ipse venerit ad paupertatem, ita vt se non possit condecenter alere, tunc possit dictis fructibus percipere vsque ad summam scutorum aureorum mille singulis annis, paupertate durante, non amplius.

Item quod pro quacunque sua negotiatione etiam magis vili, quam necessaria possit mutuam pecuniam de prædicto peculio sumere vsque ad summam scutorum aureorum decem millium, in vna, vel pluribus partitis, data tamen idonea cautione, & solutis fructibus ad rationem quinque pro centenariio, & anno.

Reseruauit etiam sibi peculij prædicti administrationem, & multiplicationem, per se, vel suos administratores, vel procuratores faciendam, dum vixerit, necnon eosdem procuratores coniunctum, vel insolidum, vsque ad finem eorum vitæ constituendi potestatem, cum pacto tamen, quod viuente donatore, vel mortuo rationem singulis annis reddant coram G. & D. O. fratribus donatoris, vel altero eorum extincto coram F. fratre, ita vt manifesta liqueat, re bene fuisse gestam & quod possint dicti procuratores mortuo donatore remoueri, si coram duobus, vel tribus fratribus prædictis, vel post eorum mortem, alijs proximioribus constabit, eos parum strenue, ac fideliter administrari.

ministrare. Quæ remotio fieri debeat ab ipso G. & post eius mortem ab O. & post mortem O. à F. vel alio proximiori consanguineo.

Declarans quod tota impensa dictorum administratorum vnius, siue plurium substitutorum non debeat excedere summam annuum scutorum centum quinquaginta, præter impensas litium, itinerum, & alias si quæ necessariæ acciderint.

Præcepit etiam, & voluit quod supradicta fructuum multiplicatio à die quarta Nouëbris proxime venturi hoc año 1576. & non ante incipiat, & fieri debeat.

Super quibus omnibus, & singulis bonis donatis D. donator omnia, & singula sua iura, & actiones, &c. donauit dedit, cessit, & transtulit in dictum H. filium D. G. sui fratris, & successiue in alios donatarios gradatim, & ordine prædicto successuros. Ponens illos in omne ius, locum, & privilegium suum vniuersum, constituens illos procuratores desuper irreuocabiles, vt in rem propriam. Et ex nunc, D. donator constituit se etiam præcario nomine tenere, ac possidere omnia, & singula bona donata pro omnibus, & singulis donatarijs vocatis ad successionem huius donationis donec possessio capiatur, & quo ad H. præfatam facultatem dedit D. G. eius patri, adiunctis D. P. P. S. I. V. D. & A. F. administratoribus insolidum ab ipso donatore specialiter substitutis ad eius beneplacitum, qui administratores ipsi donaturi, & D. G. teneantur ad omnem donatoris requisitionem reddere rationem, quos D. P. P. & A. ad quemlibet eorum insolidum, ita tamen quod non sit melior conditio, &c. deputauit, & fecit administratores, & procuratores ad regendum, administrandum, & gubernandum bona prædicta fructus percipiendum, exigen. credita, & census prædictos, & alios quoscumque emendos retrouendendum, extinguendum, & eorum pretia recipiendum, quietandum, iuræ cedendum in fauorem soluentium pecunias, & fructus collocandum, in emptionem aliorum bonorum, & si opus erit pro facienda emptione bonorum stabilium pecunias mutuas, vel sub quocumque contractu accipiendum, & personam contrahentes causas reddendum, & alia omnia, & singula expediendum, & exequendum

pro effectuanda intentione ipsius domini donatoris seruata forma ordinationis supradictæ, & si quæ lites occurrerint super illis concordandum, & transigendum, & contra quoscumque iudicialiter agendum, & cum clausulis ad lites, & potestate substituendi, cum simili aut limitata facultate, & cum onere reddendi rationem administrationis per eos quibus administratoribus dedit, & concessit plenissimam, & liberam administrationem, ac plenissimum liberumq. mandatum, & generaliter, &c. promittens, &c. releuans, &c. salua, & seruata facultate ipsi domino donatori eos remouendi, & alios arbitrio suo deputandi toties, quoties ei videbitur, cum simili, vel quacumque limitata potestate, quia sic ei donatori placuit, & rebus suis hanc legem, & conditionem adjicere. Quam donationem irreuocabilem inter viuos, cum omnibus alijs in hoc instrumento contentis, promittit semper, & perpetuo habere ratam, gratam, validam, & firmam, & nunquam reuocare, vel eius reuocationem tentare, sub quouis prætextu, iure, titulo, & causa, & iam in corpore iuris clausa, nec in iudicio, vel extra quicquam opponere alias vltra perpetuum obseruationem contractus huiusmodi ad omnia damna teneri voluit, & renunciauit cum iuramento, vt infra præfinito, lege finali. C. de reuocan. donat. & omnibus alijs legibus, & iuribus, tam ciuilibus, & canonicis, quam municipalibus, si eis mediantibus contra donationem huiusmodi venire possent, & constituit etiam procuratores insolidum, & notificandum donationem huiusmodi, & omnia contenta in hoc instrumento coram quocumque iudice ecclesiastico, vel seculari, & in quocumque tribunalis semel, bis, aut pluries, & insinuari, ac in actis mei, vel alterius notarij redigi, atque auctoritatem interponi petendum, & omnia alia pro validitate insinuationis necessaria, & opportuna expediendum, & generaliter, &c. promittens, &c.

Quæ quidem omnia, & singula D. S. donator, & D. G. pro H. suo filio donatario, vel F. vel alio supra vocato modo, forma, & conditione supradictæ sibi inuicem, & alijs respectiue, vt supra, me notario publico stipulante, pro omnibus, & singulis, quorum interest, vel intererit perpetuo,

iniolabiliter obseruare promiserunt, referendo singula singulis congruo loco. Alias ad omnia damna, & expensas teneri voluerunt ultra perpetuam obseruationem omnium contentorum in hoc instrumeto, quia sic actum, & conuentum fuit, &c.

*Donatio inter viuos, remuneratoria
seruitiorum.*

D Petrus, &c. afferens D. Io. &c. plures, & diuersas lites, & causas ipsius D. Petri in diuersis tribunalibus Rom. Cu. coram diuersis iudicibus & arbitris agitalle, & defendisse, & procurasse, ac alia quamplura negotia pertractasse, sibi diuersimode per annos 4. bene, fideliter, ac diligenter inseruisse, grataq. seruitia impendisse, illumq. summopere defatigasse. Attendensq. dignum esse mercenarium mercede sua, nullumq. bonum irremuneratum remanere debere; cupiens, & volens eundem D. Io. saltem in aliqua parte recognoscere, deq. tot laboribus, & seruitijs aliquantulum remunerare. Sponte, &c. pro se suisq. hæredibus donauit, ac titulo puræ, meræ, simplicis, perfectæ, & irreuocabilis donationis inter viuos, dici consuetæ, nullo iure, &c. reuocandi dedit &c. dicto D. Io. præfenti, &c. Ponantur bona in forma, & alios fines, &c. saluo iure, &c. cum omnibus iuribus, &c. Item ex titulo, & causa donationis huiusmodi cessit, dedit præfenti omnia iura, &c. Ad habendum, &c. Ponens, &c. nullo iure, &c. constituens, &c. & donec, &c. Dans licentiam, &c. Hanc autem donationem, & omnia, & singula in ea contenta, & infra continen. fecit dictus D. Petrus suprascripto D. Io. præfenti, &c. ob multa, & grata seruitia, ab eodem D. Io. accepta, & in recognitionem, & remunerationem seruitiorum, & laborum illius, ac etiam ob eius magnanimitatem, & liberalitatem. Et quia sic sibi facere placuit, & beneuissimum fuit, & placet. Voluitq. etiam quod idem D. Io. ex quauis causa, nullo vnquam tempore non teneatur docere de seruitijs, ac laboribus, de quibus supra, remittens eidem omnem probandi & verificandi necessitatem, etiam quod de iure ad ea probandum, & de eis docendum teneretur. Promisitq.

eidem D. Petrus dicta bona, vt supra donata, cum iuribus, & alijs, vt præmittitur, cessis, ad ipsum pleno iure domini, vel quasi spectasse & pertinuisse, sic fuisse, & esse ipsius libera nulli alij in totum, neque in partem vendita, cessa, &c. nec alicui fideicommissio, aut alteri vinculo, per quod præsens donatio, & instrumentum huiusmodi in totum, vel in partem annullari, inualidari, reuocari, aut quomodolibet rescindi posset, supposita, aut alias alienatas quomodolibet, alienationis largissimo modo, vel vocabulo sumpto; nihilq. hactenus fuisse factum, neque fiet in futurum, in præiudicium donationis huiusmodi, ac dicti D. Io. & eius hæredum, & successorum, præfentisq. instrumenti, & in eo contentorum, & vt infra continendorum quorumcumque donationemq. præfatam sibi facere licuisse, & licere, fuisseq. ac semper fore bonam, & validam beneq. & valide, ac legitime factam, & in eam, tanquam talem facere cōsentire omnem personam, in, & super eis, & parte eorum, & alijs, vt supra donatis, & cessis, vel eorum aliquod ius, aut interesse aliquod habent. seu habere quomodolibet prætendentem, nunc, vel in futurum, ad omne beneplacitum, & simplicem, etiam extraiudicalem requisitionem dicti D. Io. & suorum hæredum, & successorum ita etiã quod factum alienum promittendo, faciendum possibile, per quacumque etiam exacti (simam diligentiam, minime excusari possit, alias teneri voluit de suo proprio, principaliter, & insolidū, etiam ad omnia damna, &c. de quibus, &c. desuperq. litem, &c. aliquo vnquam tempore non inferre, &c. nec inferen. quomodolibet consentire. quinimmo dictos D. Io. & suos manutenere in pacifica, & quietâ possessione, & quasi bonorum superius donatorum, & fructuum eorundem perceptionis, auctoritateq. defendere, & disbrigare ab omni molestia, & lite, ac persona, &c. ipsum, & suos desuper quomodolibet molestante, omnemq. litem, &c. desuper tam in petitorio, quam possessorio, vel utroque simul, vel insolidum, ac alio quocumque iudicio, & qualibet illius parte, & instan. in se suscipere, ac per se, &c. proprijs ipsius D. Petri sumptibus, & expens. ac procuratoribus, & aduocatis. Et nihilominus in omnem euentum contrarij, &c.

contrauentionis, vel inobseruantia præmissorum omnium, & singulorum, & quatenus omnia, & singula plenarie, vt supra seruata non forent, voluit idem D. Petrus teneri, & obligatus esse de euictione, iurifq. & facti defensione vniuersali, & particulari, & ad duplum pretij rei euictæ, iuxta formam statutorum, & consuetudinem Vrbs afferens, &c. necnon ad restitutionem omnium, & singulorum damnorum, &c. de quibus, &c. Præterea dictus D. Petrus promisit donationem, & alia supradicta, ac in præsentis instrumento contenta, quæcumque semper, & perpetuo rata, grata, valida, firma, & accepta habere, tenere, attendere, complere, firmiterq. & inuiolabiliter illa, & promissiones, & quæcumque in præsentis instrumento contenta, & contentas obseruare, & adimplere, ac villo vnquam tempore in aliquo non contrahere, dicere, opponere, vel venire, donationemq. & alia præfata non reuocare, nec de illorum, & præsentis instrumenti nullitate, & inualiditate dicere, aut præsentis instrumenti rescissionem petere, nec contra præmissa, vel eorum aliqua actionem aliquam attentare, nec auxilium Principis inuocare, aut iudicis officium implorare, etiam ratione cuiusuis etiam maximæ ingratitudinis vt donatæ, superuiuentiæ filiorum, aut alio quouis capite, defectu, iure, prætextu, quæsito colore, occasione, & causa cogitata, & incogitata, etiam in corpore iuris clausa, & hic non expressa, de iure, nec de facto, etiam si de iure posset, sub vinculo iuramenti, vt infra præfati, & poena restitutionis omnium, & singulorum damnorum, &c. de quibus, &c. Renunciavit insuper dictus D. Petrus medio iuramento, vt infra præfatio, ben. leg. Si vnquam, & l. fin. C. de reuocandis donationibus, omnibusq. alijs iuribus, legibus, legum auxilijs, & statutis, reformationibus existentibus, defensionibus legum, & statutorum dispositionibus, ac alijs, quibus mediantibus donationem præfaram, & alia supradicta reuocare, annullare, inualidare, vel contra ea, & præfens instrumentum, in eoq. contenta, vel eorum aliqua facere, dicere, venire, aut præfens instrumentum in totum, vel in partem rescindere posset; quorum omnium, & singulorum tenores, & dispositiones hic pro

expressis habere voluit: ita quod de illis nullo vnquam tempore ignorantiam aliquam allegare, nec præterdere possit, nec debeat. & ad maiorem corroboracionem præmissorum omnium, & singulorum, & ne de illorum validitate aliquo vnquam tempore dubitari contingat, idem D. Petrus sponte, &c. procuratorem suum irrevocabilem, cum iuramento, vt infra præfatio, D. N. absentem, &c. ad ipsius, &c. nomine, & pro eo specialiter expresse coram quocumque iudice, & magistratu comparere, & se præsentandum, donationemque, & alia præmissa, & in præsentis instrumento contenta, narrare exponendum, nunciandum, notificandum, & intimandum, illaq. omnia, & singula confirmari, & approbati, & in actis publicis redigi, & registrari, ac pro legitime narratis, & insinuatis haberi, consensuq. & assensu, ac decreta quæcumque desuper opportuna, & requisita præstari, & interponi peten. & facien. cum clausulis opportunis. Et generaliter, &c. promittens, &c. Releuans, &c. Et promisit etiam idem donator absolutionem aliquam à iuramentis, per eum in præsentis instrumento præstitis, non petere, nec impetrata, & etiam motu proprio sanctissimi D. N. Papæ obtenta, sibiq. concessa, vt, nec se iurare. Quinimmo illi, etiam medio iuramento, vt infra præfatio, renunciavit, illamq. pro nulla, & inualida haberi, ac maiorem præmissorum firmitatem, & efficaciam operari voluit. Pro quibus, &c.

Renunciatio, & Donatio.

Coram magnifico D. N. I. V. D. secundo Collaterali Curia Capitolij, & in Vrbe propterea iudice ordinario, ledente pro tribunali, super quadâ sede lignea, quam in loco infra scripto, in quo conuenit propter nobilitatem infra scriptæ mulieris, elegit, & deputauit pro suis cõgruis loco, & tribunali, quoad actum infra scriptum tantum peragendum. In meiq. presentia personaliter constituta D. Hortensia, &c. filia D. Marci Antonij, dubitans, nisi prius seruetur forma statutorum, & nouarum almæ Vrbs reformationum, actum infra scriptum ritè, & rectè facere non posse attempto quod est mulier, & caret,

ret, vt medio iuramento tactis, &c. asseruit, duobus proximioribus consanguineis, quorum consensus ad infra scripta, iux. statuta, & reformationes præfatas, esset adhibendus: Ad quod dubium tollendum, & ne de viribus infra scripti instrumenti vllò vnquam tempore dubitari contingat, sed vt omnibus contra ipsius D. Hortensia bonam voluntatem, promptumq; liberalem eiusdem animum erga D. Antonium aliquid faciendi perpetuis futuris temporibus tollatur occasio, petijt, & obtinuit à dicto domino Iudice, vt supra sedente, in defectum consanguineorum præfatorum, sibi quoad actum infra scriptum tantum peragendum dari, & deputari in curatorem, & procuratorem D. Iacobum, ipsi D. Hortensia bene confidentem, præsentem, & acceptantem, afferentemq; etiam medio iuramento, in dicto peragendo actu nullum interesse habere, cui D. Iacobo idè D. Index dixit, curator esto, vilia cauetò, aliaq; curator, pro dicta D. Hortensia, ad quæ de iure teneris, & sic idè curator facere promisit, & pro eo, quod sic faciet, ibidem præfens D. Petrus buzzuina, qui præmissis intellexit sciens, &c. ipòte, &c. dictæ promissioni accessit, & promisit vt principalis, & infolidum, què sic promittentem, idem curator indemnè releuare promisit, ita quod, &c. alias, &c. obligãdo propterea eorum vterq; se. &c. & bona, &c. in ampliori forma Cameræ Apostolicæ, cum de clausulis consuetis, iurauerunt, &c. super quibus, &c.

non successiue corams &c. & vt supra, in illis instrumentis, &c.

D. Hortensia supra scripta, asserens, & recognoscens se esse plene instructam, & certificatam, quod stante fideicommissio D. Martini, ac existentibus etiam certis alijs fideicommissis, & conuentionibus per alias diuersas personas suæ familiæ factis, quas, & quæ dixit pluries vidisse, & sibi vulgari sermone lecta respectiue fuisse, quod silia de eadem domo, & familia dotata, & dotibus earum satisfactæ non possint in bonis, & hæreditatibus domorum de dicta domo succedere, nihilominus si aliquod ius forsâ super dictis bonis, quouis iure, competeret sibi illud renunciare intendit, modo infra scripto, in fau-

rem dicti domini Antonij. Qua propter sponte, &c. cum præsentia, consensu, verbo, & voluntate dicti curatoris, vt supra deputati, ac decreto, & auctoritate eiusdè D. Iudicis, vt supra sedentis, confessâ fuit, & recognouit, se concedenter, & iuxta nobilitatem, & qualitatem suam esse dotatam, & de dote satis factam à dicto D. Antonio, in diuersis vicibus, & modis, prout de residuo dictæ dotis, & fructuum eius dotialium, ac etiam dotis, & fructuum præfatorum D. Olympiæ ipsius D. Hortensia sororis, constat vltimo instrumento, rogato sub die, &c. per D. N. &c. notarium, ac etiam se esse integre satisfactam de dote D. Lucretiæ, &c. eius dictæq; D. Olympiæ matris, ac de omni, & toto eo, quod occasione eiusdem dotis eadem D. Lucretia petere potuisset, & nunc, vel in futurum sui hæredes quouis modo petere possent, de quibus propterea omnibus dotibus, iuribus dotialibus, & fructibus illarum dicta D. Hortensia, tam nomine suo proprio, & priuato, quàm vice, & nomine D. Pauli Emilij, & Marci Antonij eius nepotum, filiorum, & hæredum dictæ bo. me. D. Olympiæ promittens tamen, citra personam suam, & bonorum suorum obligationem respectiua supra, & infra scriptorum, factum suum proprium dumtaxat non concernentium, se facere, & curare, cum omni qua poterit diligentia, quod dicti D. Paulus Emilius, & M. Antonius fratres de Martinenghis ratificabunt præfens instrumentum, & quæcumque in eo contenta, concernentia factum eorum, & eorum successorum, infra tres menses proxime futuros & quomodolibet dictorum nominum infolidam, se bene contentam vocauit, exceptioni, &c. renunciauit, quietauit, &c. eundem D. M. Antonium absentem, me notario, &c. stipuland. Vnde, tam occasione receptionis dictarum omnium dotium, & iniuriam, ac fructuum dotialium, quàm etiam pro conseruatione domus, & familiæ suæ, etiam si non oblitarent fideicommissa, & conuentiones præfatas, pro amore, & dilectione, quibus D. Hortensia profectur præfatum D. Antonium, & eius filios, de agnatione, & nobili familia de Columa, & vt bona in illa conseruentur, ac etiam tandem, quia sic sibi benefacere placuit, & pla-

& placet, eadem D. Hortensia quibus supra nominibus, & eorum quilibet insolidum, cum præsentijs, & voluntatibus præfatis, renunciavit, cessit, & transtulit eidem D. Marco Antonio eiusq. filijs hæredibus, & successoribus quibuscumque, ac descendantibus vsque in infinitum, absentibus, me eodem notario, &c. vt supra stipulan. omne ius, omnemque actionem: tacitam, vel expressam, ipsi D. Hortensia, & bon. mem. D. Olympiæ, seu eius hæredibus, quouis modo, iure, titulo, successione, & causa, forsan competentia super quibusvis bonis, tam feudalibus, quam burgenfaticis, fideicommissarijs, emphiteoticarijs, & alio quouis nomine nuncupatis, siue fuerint, & sint mobilia, vel stabilia, aut cuiuscumque alterius generis, aut è suppellestiliis, & localium, ac ascendentium, & fratrum ipsius ita quod ipsa, & dicti eius nepotes, hæredes dictæ D. Olympiæ, ex nunc impostum, nihil aliud occasione præfatorum petere possint. Immo ex nunc eadem D. Hortensia, quibus supra nominibus, & quolibet eorum insolidum, firmis remanentibus præfatis, etiam quietavit eundem D. M. Antonium, & ipsius D. Hortensia, ac dictæ bon. mem. D. Olympiæ legitimis, & legitimarum supplementis omnibusq. & singulis alijs, quæ tã ipsa D. Hortensia, quam dictis eius nepotes vt hæredes dictæ bon. me. D. Olympiæ quomodolibet prætereendere possent ab ipso D. M. Antonio, suisque præfatis, tam ex testamento, quam ab intestato, siue ex donationibus, tam inter viuos, quam causa mortis, ac vigore cuiusvis alterius contractus, siue testium depositione, ac alias quomodocumque, & qualitercumque eidem D. M. Antonio quietantiam generalem & generalissimam fecit, & per aquilianam stipulationem præcedentem, & acceptilationem subsequentem. Reservato tamen ipsis D. Hortensia, Paulo Emilio, & M. Antonio annuo censu scutorum, &c. imposto, & vendito pro satisfactione residui dictarum dotium, & fructuum dotalium, in eorum fauorem per dictum D. M. Antonium super tenuta nuncupata castel Mathia, pro precio scutorum, prout instrumento rogato per d. &c. sub die, &c. ac etiam referuatis eidem D. Hortensia, & nepotibus omnibus iuribus,

sibi competentibus virtute eiusdem Censuum instrumenti. Reservataque etiam eidem D. Hortensia libera facultate, & potestate de omnibus suis bonis dotalibus, & etiam de illis, quæ occasione dotis materæ, sibi solura fuerunt, nec non de quibuscumque alijs bonis, ad quæ sibi actio competat, seu competere possit; exceptis tamen illis, vt supra renunciatis, & donatis vigore præsentis instrumenti eidem D. M. Antonio, disponendi, & faciendi, tam inter viuos, quam casu mortis, & alias quomodolibet ad eius libitum voluntatis. Et insuper si, & quatenus opus sit, seu ad maiorem dicti D. Marci Antonij cautelam requiratur, eadem D. Hortensia nominibus & cum præsentijs, & consensibus præfatis, tum ex causis supra narratis, tum etiam ex alijs animum suum ad supra, & infra scripta mouentibus, quæ hic pro expressis haberi voluit, donavit, & titulo donationis irrevocabilis, quæ dicitur inter viuos, liberaliter elargitur eidem D. M. Antonio abenti, me notario, &c. stipulan. omne, & quodcumque ius, & omnem actionem, sibi, & nepotibus suis præfatis vt hæredibus dictæ D. Olympiæ quomodolibet competens, super dictis bonis feudalibus, burgenfaticis, ad habendum, &c. Ponens, &c. Constituens, &c. Dans licentiam, &c. Et donec. &c. Promittens insuper eadem D. Hortensia quibus supra nominibus, & quolibet eorum insolidum donationem huiusmodi, & contenta quæcumque in præsentis instrumento semper, & omni tempore habere rata, grata, valida, & firma, ipsamque donationem non reuocare, nec reuocari facere, quavis causa etiam ingræitudinis, vel alias quomodolibet in corpore iuris clausa, contraque præfata, vel præfatorum aliquod non dicere, facere, opponere, vel venire, sub quouis colore, & prætextu, alias, &c. Et pro validitate præsentis donationis, & renunciationis, eadem D. Hortensia eidem nominibus constituit, & fecit procuratorem irrevocabilem, etiam cum iuramento, quod tactis, &c. præstitit, D. N. absentem, tanquam præsentem, solum, & insolidum, ad ipsius D. Constituentis, & dictorum eius nepotum omnibus, & pro eis, donationem huiusmodi, & quæcumque contenta in instrumento, cuiuscumque

Rom. Cur. Iudici, & Tribunali intimandum, insinuandum, & notificandum, illamq; & illa admitti, & in actis publicis mei notarij describi, & registrari petendum, & obtinendum aliaq. desuper necessaria, & opportuna petendum, & faciendum, cum facultatibus opportunis, & etiam potestate substituendi.

Et pro obseruatione omnium, & singulorum supradictorum, eadem D. Hortensia, cum dictis consensibus, decreto, & voluntatibus, obligauit nomine proprio, & particulari, ac pro suo interesse, seipsam, suosq. hæredes, successores, & bona, nomine vero alieno promisit de rato, ac citra tamen aliquam suam obligationem, quoad dictarum ratificationem, tamen dictos D. Paulum Emiliū M. Antonium, & de Martinenghis, & eorum, & cuiuslibet eorum insolidum, hæredes, successores, & bona, &c. in ampliori forma Cameræ Apostolicæ, cum clausulis, consuetis, & ita tactis, &c. iurauit, & medio dicto iuramento, eadem D. Hortensia renunciauit executioni supradictorum omnium, sic vt supra non gestorum, ac simulati contractus, necnon doli mali, vis, metus, fraudis, & quibuscumq. exceptionibus, tam iuris, quam facti, si quibus forsan contra præmissa veniret, & vti posset. Nec non, etiam ad certiorationem eiusdem D. Iudicis, eadem D. Hortensia, medio eadem iuramento, renunciauit pariter I. Iul. de fund. dot. cæterisq. legibus, legum auxilijs, statutis, vsibus, & consuetudinibus, in fauorem mulierum quomodolibet introductis, & denique petiit ad dicto D. Iudice ab ipsa D. Hortensia, vt pro præmissorum omnium validitate, & maiori subsistentia, suum decretum, & auctoritatem, qua fungitur, desuper interponat. Et tunc idem D. Iudex, vt supra sedens, auditis præfatis omnibus, & singulis, visoque bono animo eiisdem D. Hortensia, ac etiam quia dictus curator attestatus est, præfata non tendere in præiudicium dictæ D. Hortensia, ipsumque desuper nullum habere interesse, causaq. cognita, suam, & sui officij qua fungitur auctoritatem pariter, & decretum desuper interponendū, & solemniter interposuit, & quantum sua ordinaria, & iudicialia auctoritate supplere potest, omnes defectus, tam iuris, quam

facti, si qui in præmissis forsan interuenerint, suppleuit omni modo meliori. Super quibus, &c.

Donatio Iuris patronatus.

DA. ad quem vt asseruit ius patronatus, & præsentandi cappellanum ad capellam sub inuocatione sancti Andree in Ecclesia sanctæ Mariæ Ciuitatis Florentiæ cuius fructus redditus, & proventus xxiv. duc. &c. auri de Camera secundum communē valorem, vt asseruit nō excedunt dum illius pro tempore vacatio contingit pleno iure dominij, vel quasi spectat, & pertinet asserens non habere filios nec legitimos successores, & nūc adeo grauis sit annis, vt semper horam mortis attendat, nollens propterea, si ipsum intestatum decedere conrigeret ius huiusmodi ad alios extraneos deuenire, habeatq. D. B. eius consanguineum cui ob plurima sibi impensa grata seruitia plurimum reperitur obnoxius, & quem summa prosequitur dilectione, spōte, &c. omni, &c. referua to tamen Sanctissimi D. N. Papæ, & Sanctæ Sedis Apostolicæ beneplacito quatenus opus sit, &c. non alias, &c. donauit irreuocabiliter, & inter viuos dicto D. B. præsentati, & acceptanti pro se, &c. dictum ius patronatus, & præsentandi, & ex causa huiusmodi donationis cessit eidem omnia iura, &c. ad habendum, &c. Ponens, &c. constituens, &c. dans licentiam, &c. & donec, &c. constituit, &c. Hanc autem iuris patronatus, & præsentandi donationem fecit, videlicet D. A. eidem B. ex causis supràdictis, & quia dictus B. est de domo, & familia ipsius donatoris, & vt propterea dictum ius à dicta familia, non abdicetur sed semper, & perpetuo si fieri possit remaneat in d. eius familia, & quia etiam sic sibi, &c. Promittens huiusmodi donationem, & in ea contenta quemcumque semper, & perpetuo ratam, &c. ac rata, grata, firma habere, tenere, & obseruare, & nullo vnquam tempore quauis occasione, vel causa viuis ingratitudinis paupertatis, & inopiæ, vel etiam quouis alio casu quantumuis inopinato non reuocare reliqua extende prout in alijs donationibus singula singulis congrue referendo, & debite adaptando.

*Donatio bonorum pro maritandis
puellis.*

D. Bernardinus Tofanus Ciuis Balneoregiensis, considerans quod licet in eius ineunte adolescentia ob rei familiaris angustiam propria industria visum querere fere cogeretur. Tamen ad præsens Dei Optimi Maximi munere locuplex adeo factus est, quod commode ad victum necessaria parare potest, cogitans quoq. diuitiarum ab eo quæsiturum se non plenum, & absolutum dominum, sed dispensatorem esse, multasq. puellas parentum inopia in matrimonium collocari non valentes alienæ libidini cedere, & proprio corpore quæstum facere coactas esse, gratumq. Deo Opt. Max. obsequium, operamq. nauare illos, qui similibus pauperum puellarum pudoris, modestiæ, verecundiæ, & honestatis conseruationi studentes eas, in matrimonium collocari mediante dotali subsidio procurant. Idcirco volens Deo gratum, ac pium animum (vt decet) præstare, opesq. suas in dotandis pauperibus puellis erogare spontè, &c. ac omni meliori modo, &c. infra scripta sua bona, quæ singulatim specificantur.

Donauit, & donationis irreuocabilis, quæ sit, & fieri dicitur inter viuos, titulo, dedit, cessit, atque concessit, ac transtulit, & mandauit venerabili societati misericordiam Balneoregij, cui sodalitati, & illius sodalibus, inter quos a prima sua ætate fuit coopertus celsit super dictis bonis ex titulo, & causa donationis huiusmodi omnia iura, &c. Ponens, &c. Ad habendum, &c. Constituens, &c. Dans licentiam, &c. Et donec, &c. Constituit, &c.

Lege, & conditione in præmissis adiecta, quòd sodales statim, ac ipse D. Bernardus, & D. Semidea Turchia sua dilectissima Vxor, quos Deus omnipotens diu columes seruet, esse deserint: bona prædicta maius præmium offerenti venundare procurent, prætiùmque exinde redigendum deinde in die obitus donatoris erogent in dotandis tot puellis ex magis egètibz dictæ Ciuitatis Balneoregij, quarum singulis scuta triginta tempore, & in actu desponsationis earum liberè persol-

uantur. Quæ puellæ singulæ singulam paruum facem ex alba cera confectam gestantes dicta die obitus donatoris processionaliter binæ binæ ad ven. Ecclesiam Beatæ Mariæ de Niue, vna cum dictæ sodalitatibus sodalibus incedere, inibiq. Missam deuote audire, præcelque Deo Opt. Max. offerre, ac eum precari pro salute, animarum ipsius donatoris, & suorum progenitorum, necnon D. Semidæ Turchiæ suæ dilectissimæ vxoris, ac bon. me. Luca genitoris de Turchis ac Baptistæ pariter de Turchis patruum dictæ D. Semidæ dictæ sodalitatibus fundatorum. Quos sodales per viscera Christi rogauit, vt ipsius D. donatoris piam voluntatem exequi vt dictum est nõ differant. Quod si sodales prædicti disposita exequantur, idem præmium à domino Deo nostro consequantur, & si executioni mandare neglexerint poena ipsis à Deo tradendam existiment & ineuentum, quòd confraternitas nõ exequeretur voluntatem donatoris, tunc apponatur poena deuolutionis ad alium pium locum arbitrio donatoris.

Puellæ autem ad dictum dotale subsidium recipiendæ, & cooprandæ esse debeant bonæ conditionis, & formæ, & illis præferantur puello quouis modo atinentes coniugibus prædictis. Quibus puellis, & earum qualibet quancumque ab hac vita migrantibus absq. filijs legitimis, & naturalibus, aut conjugales leges violentibus, & impudicam vitam ducentibus, earum dotes ad dictam sodalitatem toties, quoties euentum prædictum reuertantur erogandæ in dotandis alijs puellis ordine, & lege prædictæ seruatis. Quas omnes puellas ad dictum dotale subsidium pro tempore coopertas enixe in domino rogauit, vt quotidie præces in honorem Beatæ Mariæ Virginis, quam in præcipuo cultu, & veneratione habet, ac sancti Bonauenturæ sui Præsidis, & custodis effunderet, atq. corona suffragium animæ ipsius donatoris fungi ne desinant. Quæ omnia, &c. Pro quibus, &c.

Et licet plures, & diuersas, tam inter viuos, quam ex causa mortis donationum formulas in hoc præsentis libro scribere curauit, tamen in facti contingentia aduertendum erit in hoc donationis articulo pro notarij, & aliorum ad eum recu-

rentium intelligentia, quod si donatarius erit spurius ei non potest, neque per viam vltimæ voluntatis, neque per viam contractus, seu donationis aliquid dari, vel relinquere, seu donari, licet donatio facta filio naturali valeat, vt est text. notab. & ibi Doct. in l. omnes. §. Lucius ff. de his quæ in fraudem cred. Donatio tamē facta filio spurio non valet, neque tenet, vt est text. notab. in l. prima. C. de natur. lib. quem ad hoc notant ibi Bart. Bald. & omnes, & est text. in authen. & in corpore vnde sumitur C. de incest. nup. vbi Bart. dignanter dicit, quod filij spurij sunt indigni omni substantia, adeo quod eis nihil potest donari, nec in testamento relinqui ab eorum patre, ita declarat text. in corpore. Vnde sumitur dicta authen. & gloss. ibi expresse dicit, quod pater inter viuos non potest donare filio spurio. Hinc dixit notab. Specul. in tit. de success. ab intest. in l. fin. versic. sed cum dicatur, quod sicut pater illicitus non potest filios exheredare, ita etiam non potest eis donare, quia natus ex nefario coitu, seu incestuoso non est filius nominandus nec alēdus. §. fin. in authen. quib. mod. nat. effi. sui. Et ratio est, quia leges vitium paternum refrenandum esse existimarunt, l. fin. C. de natu. lib. Immo nec tales inter se possunt vendere, quia præsumitur fraus & quod factum est non tenet, ita determinauit Specul. in d. §. fin. arg. l. dubium. ff. de leg. Immo fortius quod si pater alienaret tertio, talis spurius non potest emere ab eo, vt determinat Bar. in l. si is qui contra. gloss. in l. qui testa. ff. de prob. quia ex quo spurio reperitur possidere bona paterna præsumitur fieri fraus legi. l. 1. C. de nat. lib. & maxime quando dictus spurius incontinenti emerit, secundum veras, & communes conclusiones traditas per doct. in d. l. si is qui. Quæ omnia non ita procedunt in filio naturali, vt dixi ad hoc tamen, vt quis dicatur naturalis, hæc tria copulatiua requiruntur. Primo quod sit natus ex tali muliere, cum qua possit esse matrimonium. Secundo quod sit vnica. Tertio quod sit in domo retenta in schemate concubinæ, more vxoris. §. si quis autem defunctus in authen. quib. mod. nat. effi. sui, cap. solet. 23. quæst. & cap. is qui non habet vxore; & cap. sequen. 34. dist.

De adoptionis, arrogationis, legitimationis, manuffionis, & emancipationis formulis. Cap. X.

Adoptio filij cum decreto Iudicis.

Coram magnifico D. N. Iudice, in loco infrascripto super quadam sede lignea, per eum, quoad infrascriptum actum peragendum, pro suis idoneo loco, & tribunali electa, & deputata, pro tribunali iudicialiter sedente N. exposuit, & dixit, se esse (sicut Deo placuit) orbatum, & carere filijs, qui secundum ius naturæ in bonis suis succedere habeant: cupiatque indemnitati suæ prouidere, & super præmissis caute tractare, & agere; tandem diutius per eum hoc considerato, modum infrascriptum tenere, & facere, satius sibi esse iudicauit. Videlicet in adoptionem alicuius in filium cum adoptio, secundum ius ciuile, legitatis si actio, ad solacium eorum, qui liberos non habent, fere naturam imitans. Et propterea requisitum D. N. eius germanum fratrem patrem N. eius filij naturalis tantum, vt velle: dictum eius filium naturalem, quem semper amore, dilectione, & benevolentia, ob eius bonam indolem, reuerentiam, & obedientiam, quibus semper in ipsum Nicolaum vltus fuit, & de præsentibus vitur, prosequutus fuit, & prosequitur in eius filium adoptiuum concedere vellet: ad quod faciendum semper promptum, & paratum se esse obtulit, & offert etiam, in maiori ipsi complacere sententiam suam, & voluntatem sequi. Ideo cum auctoritate dicti D. Iudicis, vt supra pro tribunali sedente, itate, vt asseruit voluntate, & consensu dicti N. patris super adoptione huiusmodi facien. sponte, &c. omnibus, &c. dictum D. N. ibidem præsentem, & acceptantem, ac præmissa, quoad consensum, & voluntatem dicti eius patris, vera esse asserentes, & attestantes, in filium adoptauit, & adoptat: ipsumque, in, & tamquam filium adoptiuum, ac pro filio adoptiuo suscepit, & accepit, ac suscipit, & acceptat. cum plena, ampla, libera, & omnimoda potestate, & facultate, etiam succeden. in bonis suis quibus-

cumque præsentibus, & futuris, ex testamento, & sine; ac si esset filius suus legitimus, & naturalis, ex legitimo matrimonio natus, de iure succedere possit; & deberet, eumq; alijs etiam facultatibus, & auctoritatibus, similibus filijs adoptiuis dari, & concedi secundum leges ciuiles, aut alias solitis, & consuetis, promittens idem D. Nicolaus præmissa omnia, & singula semper, & omni tempore, rata, grata, valida, & firma habere, tenere, comple- re, & inuiolabiliter obseruare; alias teneri voluit ad omnia damna, &c. Et ita iurauit, &c. Super quibus quidem præmissis omnibus, & singulis, tamquam rite, & legitime gestis, idem Nicolaus petijt per dictum Iudicem, vt supra pro tribunali sedē- tem, auctoritatem suam Iudiciariam, seu magistratus, quibus in hac parte fungitur, pariter, & decretum interponi, & omnes defectus suppleri. Qui quidem D. Iudex, vt supra sedens, &c.

Adoptio filia.

Coram magnifico D. N. primo Col- lateralī Curiaē Capitolij in Vrbe, &c. Constitutus D. Io. Baptista ciuis Romanus & A. eius vxor exposuerunt eidem D. Iudici, eos esse solatio filiorum destitutos, & prole omnino carere; sed tantum Cleopatram filiam D. E. educatā per ipsos coniuges, & penes eos ab incunabulis, vsque nunc, quæ est ætatis 12. anno- rum in circa ad instantiam dictæ matris naturalis, pro filia eorum habere, tene- re, & reputare moti igitur ipsi coniuges amore, & dilectione paternis, quibus pro- sequuntur dictam Cleopatram, & qui- bus verâ vice dicta Cleopatra gerit erga ipsos alienos; quod semper vocauit, & adhuc etiam vocat parentes, quasi aliter non agnoscens; dictam D. Isabellam eius matrem naturalem pro sua matre, quia apud illam educata non fuit, sed penes ip- sam rarissime visa fuit, per eadem inten- dunt eam ipsi coniuges adoptare, & fi- liam eorum adoptiuam, & si fieri posset, etiam legitimam, & naturalem recipere, tractare, & reputare, & si ad actum ipsius adoptionis, ad solatium eorum, qui filios non habent, & iure inuentum, de- venire. Idcirco hac die coram præfato

D. Iudice ordinario personaliter con- sultuti ipsi coniuges, & DD. Cleopa- tra, & Isabella eius mater naturalis spon- te, &c. omnibus, &c. dictam Cleopa- tram præsentem, & acceptantem, & esse volentem, cum præsentia, & expresso consensu dictæ D. Isabellæ ipsi DD. Io. Baptista, & Amia Vxor in filiam eorum, primi gradus legitimam adoptauerunt, & acceptauerunt, fuscipientes ibidem ean- dem D. Cleopatram præsentem, & con- ficientem, & pariter ipsa D. Cleopa- tra ipsos coniuges per verum, & natura- lem amplexum cum brachijs in signum, veræ, puræ, & naturalis filiationis respec- tiue singula singulis congruè referendo, & sic de cætero ipsa D. Cleopatra pro fi- lia dictorum coniugum, & ipsi coniuges pro parentibus dictæ Cleopatraz habeantur, censeantur, tractentur, & reputentur, promittunt propterea ipsi coniuges dictæ D. Isabellæ, & Cleopatraz præ- sentibus, & acceptan. habere, & sufferre, totum pondus, & curam dictæ D. Cleopatraz prout decet habere probos parentes, erga suos filios, & non secus, ac si esset ab eis genita, & pro tali eam acceptarunt, & reputarunt, per præte- ritum, & tanto fortius acceptant, & re- putant de præsentia, & sunt recepturi, & tractaturi in futurum. Et huiusmodi adop- tionem semper, & perpetuo habere rata, gratam, & firmam, attende reque- complere, & inuiolabiliter obseruare; in nulloque contrafacere, alias, &c. & præfatus dominus Iudex, vt supra pro tribunali sedens, desuper requisitus, tam pro parte dictorum coniugum, quam dictæ D. Cleopatraz, & Isabellæ, auditis, & intellectis præmissis, & ad plenum cog- nitis omnibus, & singulis superius, cor- ram eo deductis, narratis, & allegatis, præfatum adoptionem, & actum legitimum, ac omnia, & singula alia præfa- ta approbavit, laudavit, & confirmavit, & suum desuper decretum, & auctori- ratem, qua fungitur, interposuit; sup- plens omnes, & singulos tam iuris, quam facti defectus, si qui interuenerint in præmissis, quantum sua ordinaria au- ctoritate suppleri potest. Pro quibus om- nibus, & singulis ita inuiolabiliter obser- uandis, & non retractan. dictus Io. Ba- ptista

ptista, & vxor, ac D. Isabella obligarunt sese, & eorum respectiue hæredes, successores, & bona, &c. in ampliori forma cameræ Apostolicæ, cum clausulis consuetis: Iurarunt tactis, &c. & medio dicto iuramento dictæ mulieres renunciarunt quibuscumque nullitatibus, & inualiditatibus, si quæ interuenerint in præmissis, siue ex forma iuris, siue statutorum, & nouarum reformationum Almæ Urbis, seu consuetudinis, etiam in solemnitatibus requisitæ, seruatæ, non extiterint, cæterisq. Alijs, &c. super quibus, &c.

*Aliud arrogationis Instrumentum,
magis extensum.*

IN Dei Nomine, &c. Coram Illustri & eximio, &c. ac in mei notarij, &c. D. Titius Seij, qui exhibuit, & præsentauit dicto D. Iudici, vt supra pro tribunali sedenti, quandam supplicationem Sanctissimo D. N. Papæ porrectam, & manu eiusdem Sanctissimi Domini nostri Papæ signatam, qua datur facultas eidem Titio sibi arrogandi in filium Io. q. Martini pupillū, recepta ab eodem Titio idonea cautione, de bonis ipsius Ioānis pupilli restituendis personis, ad quas de iure ante arrogationem hanc spectabant, si in paterna arrogatione decesserit. Sub datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno, &c. quam mihi notario, &c. Idem D. Iudex, ea prius perlecta, & diligenter inspecta, tradidit, & consignauit, ad effectum illam inferendi, & in præsentis arrogationis instrumento registrandi, prout per me notarium registrari iussit, tenoris, &c. Beatissime Pater, &c. Cuius quidem supplicationis vigore, idem D. Iudex illi vt teneatur parendo, præsentibus, & astantibus ibidem suprascriptis Titio-Petenē, & volente arrogare ipsum Ioannem, & Ioanne respondente, & volente arrogeri a dicto Titio: interrogauit prædictum Titium, & Ioannem, primo scilicet si sponte ipse Titius valebat arrogare dictum Ioannem, & respondit, quod sic, & interrogauit ipsum Ioannem, si valebat arrogari a dicto Titio, & similiter respondit quod sic. Qui quidem Titius coram eodem D. Iudice, &c. vigore dictæ

supplicationis, & auctoritatis Apostolicæ, recepit suprascriptum Ioannem in filium arrogatum, ac in eius paternam potestatem, filiationem, & familiam eundem Io. paterno suscepti affectu, cum omnibus bonis, & iuribus suis vniuersis. Et dictus Ioannes arrogationi paternæ ipsius Titij, vt supra voluntarie se submisit. Qui Titius promisit eidem Ioanni, mihiquæ notario tanquam personæ publicæ præsentis, & illius nomine recipienti, & stipulanti, omnia bona, quæ nunc habet restituere integra, arrogatione prædicta soluta, seu finita illis, ad quos ante arrogationem prædictam erant peruentura: pro quibus bonis restituendis ibidem præsens D. N. qui sciens, &c. sed sponte, &c. pro dicto Titio Arrogatore ad fauorem personarum, ad quas bona suprascripta ante arrogationem prædictam erant peruentura, scilicet si arrogatus in suo statu permanisset, accessit, & promisit vt principalis, principaliter, & insolidum, quem N. idem dominus Titius indemnem penitus, & sine damno releuare promisit, ita quod, &c. alias, &c. Super quibus omnibus ibidem dominus iudex, vt supra pro tribunali sedens, tam vigore suæ ordinariæ facultatis, quam etiam potestatis delegatæ ex dicto rescripto Apostolico sibi concessæ, & sibi commissæ, suam, & dictæ suæ curiæ auctoritatem pariter, & decretum interposuit, suppleris, &c. Super quibus, &c. Actum, &c. præsentibus testibus, &c.

Et licet circa hunc arrogationis articulum aliquid superius in primo libro dictum: explicatumque fuerit, tamen pro clariori notariorum intellectu, & vt ipsi magis tuti reddantur ad illius explanationem; hæc etiam pauca infrascripta illi addere visum est. Scilicet quod hi qui arrogantur sui iuris sit, vt instit. de adop. in princ. quodque maiores annorum sint septem, vt per Azo. C. de adeo s. item in arrogatione. Arrogator vero grauis annis sit LX. ff. de adop. l. si pater s. in arrogatione, nisi propter infirmitatem generare non valeret, vel nisi esset coniuncta persona illa, quam vult arrogare, vt in d. s. in arrogat. an suprascripta latis.

datio de bonis restituendis necessaria sit? dicendum erit quod sic, vt Instit. de adopt. §. cum autem impubes. ff. eo. l. non aliter, & C. eodem tit. l. impuberem. Quæ satisfatio durat quousque arrogatus perueniat ad paupertatem, vt ff. de adopt. l. hæc autem, & Instit. eo. tit. §. cum autem, & licet quamplura alia de hac arrogationis materia dici posse videantur, tamen pro notariorum instructione hæc tantum dicta sufficiant.

Legitimatio.

Nicolaus scutifer Apostolicus, vniuersis, & singulis præfens legitimatiōnis instrumentum visuris, lecturis pariter, & audituris, salutem in Domino Noueritis quod fel. re. Leo Papa X. de Reuerendissimorum DD. Cardinalium suorum consilio pariter, & assensu, ex certa sua scientia, & Apostolicæ suæ potestatis plenitudine, ad Sedis Apostolicæ decus, inter alia erexi Collegium perpetuum virorum 14. Scutiferorum Apostolicorum; quo eo ipso, quoad scutiferatus huiusmodi officia admissi fuerunt, inter alia in aula Lateranen. comites creauit, cum potestate extra Urbem, iniqua Romanus Pontifex cum sua curia pro tempore resederit, inter alia cum spurjis, bastardis, mascribis, & alijs, ex quouis illicito, & damnato coitu procreatis, vt in parentum, & aliorum bonis, tam ex testamento, quam ab intestato succedere, & quoscumque actus legitimos exercere, & ad quouis honores, dignitates, & officia publica, & priuata assumi, illaque agere in omnibus, & per omnia, ac si essent de legitimo matrimonio procreari, libere, & licite valeant disponendi a quibusuis statutis, & ordinationibus in contrarium pro tempore editis etiam iuramento, & confirmatione Apostolica, & quauis firmitate alia roboratis, quotiens eis placuerit (prout in literis Apostolicis, sub datum Romæ apud sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ, &c. 14. Calendas Augusti Pontificatus sui anno primo, latius continetur.) Nouerint etiam, quod postmodum Nos per fe. re. Clementem Papam V I I. dicto Collegio scutiferorum Apostolicorū fauorabiliter agregati fuimus, cum facultate gauden-

& potien. omnibus illis gratijs, priuilegijs, indultis, potestatibus, quibus cæteri illius Collegij homines, ex institutione dicti Collegij, & alias de iure & consuetudine potiuntur, & gaudent, ac potiri, & gaudere consueuerunt, prout in suppositum de super signata, sub Datum Romæ apud sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ 1531. quinto idus Decembris Pontificatus sui Anno nono. Subsequenter pro parte pueri summæ spei, indolis optimæ, N. filij naturalis. N. & N. matris, fuimus debita cum instantia requisiti, vt si quem defectum naturalium patitur genitus ex soluto, & soluta, vt eo defectu non obstant in parentum, & aliorum bonis tam ex testamento, quam ab intestato succedere, & quoscumque actus legitimos exercere, & ad quouis honores, dignitates, & officia publica, & priuata assumi, illaque gerere & exercere in omnibus, & per omnia, ac si esset de legitimo matrimonio procreatus, libere, & licite valeant disponere, & quibusuis statutis, ordinationibus in contrarium pro tempore editis, etiam iuramento confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, derogare auctoritate Apostolica, qua fungimur in hac parte dignaremur. Et quia defectus, quem dictus A. patitur, suæ culpæ ascribi non potest, & sicut ex fide dignorum relatione accepimus, & ipsi vidimus & quæ de se dat indolis spe nimia, quæ puerum decent ingenium, & inde sperari potest vir proditare compiscimus, vt sancta Mater Ecclesia, cuius auctoritate fungimur, nemini ad se recurrenti claudit gremium gratiarum, dignari, immo iustum putantes, ad illius intimationem, Nos dicto N. exhibere benignos, cum eodem N. vt in parentum, & aliorum bonis, tam ex testamento, quam ab intestato succedere, & quoscumque actus legitimos exercere, & ad quouis honores, dignitates & officia præfata, & priuata assumi, illaque gerere in omnibus, & per omnia, ac si de legitimo esset matrimonio procreatus, libere, & licite valeant dicti nostri officij auctoritate dispensandum duximus, prout dispensamus per præfentes constitutionibus, & ordination. in contrarium facien. etiam iuramento, & confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia

roboris, non obstant quibuscumq. Quibus omnibus, & singulis auctoritate præfata, derogamus. In quorum, &c.

Manumissio.

B Dominus, & Patronus C. alias B. nūcupate de Africa suæ feruæ, feu mancipij, quam annis retro elapsis, asseruit, emisse Neapoli per manus D. M. certo conuento, & diffinito pretio; quod fuit pro eo manualiter exbursum, & solum venditori, prout asseruit constare instrumento, &c. ad quod, &c. quæ feruæ, feu mancipium tempore dictæ emptionis vocabatur, vt dixit B. de Affrica, quæ de inceps, & successus temporibus, adhuc in seruitute existens, ad veram, & Catholicam Christi fidem fuit conuersa, & secundum ritum S. R. E. in sacro fonte Baptismatis extitit baptizata, & sic nunc vocatur in Christi fidem C. & proinde asseruit, eam a dicto tempore baptismatis citra, pro libera, & franca habuisse, & reputasse, ac tractasse. Considerans indecorum esse, & Christiano nomini non conuenire, & potissimum apud Christianos, habere mancipium Christianum. Et nihilominus quia de ipsa expressa datione libertatis, & affrancatione non constat; & ne propterea ipsi D. hoc possit quomodolibet obtinere, sed clare pateat, & profiteri possit, se Christianam, & liberam. Sponte, &c. hac præsentis die, &c. præsentem eadem D. tempore præsentis instrumenti, perpetuo valituri, pronunciauit, & declarauit eadem liberam, & francam, & penitus ab ipsius B. dominio, potestate, & iure patronatus, liberatam, & in suo libero arbitrio positam, & manu missam. Dans, & tradens ideo, atque conce, eidem C. præsentis, & vt apparuit intelligenti, pro se, & suis descen. vniuersis libertatem puram, & liberam, secundum usum, & consuetudinem Ciuitatis Romanæ; liberans omnino, & eximens, dimittens, & relaxans ipsam, & descenden. suos quoscumque a sua potestate, manus, nexibus, & domino; ac ab omni conditione, seruitute, & gravamine operis, & operarum quarumcumque impositione, nunc & in perpetuum, & ab omni iure sui patronatus, & reuocationem in sua seruitute, quacumque ex causa. Et remisit eidem C. præsentis pro

se, filijs, & successoribus suis, omnium patronatus ipsius, & restituit ipsam, & suos descenden. quoscumque natalibus antiquis, & iure ingenuitatis primæuæ, ac iuri naturali primæuo; secundum, quod omnes homines liberi nascuntur, nec erat manumissio introducta, cum tunc seruitus esset incognita. Et vult eam non teneri reddere rationem de his, quæ in seruitute, & tempore seruitutis gessit, etiam si illa connexa essent illis, quæ gereret in libertate. Deditq. & tribuit eidem C. præsentis pro se, & successoribus suis puram, & meram libertatem, & generalem administrationem rerum suarum. Ita quod sine obstaculo seruitutis, & manumissionis, vel aliæ conditionis, possit, & valeat ipsa C. manumissa emere, vendere, contrahere, testari, & omnia alia, & singula facere libere, & exercere, quæ quilibet Ingenuus Ciuis Ro. liber homo, pater familias, & sui iuris facere possit. Quam manumissionem, libertatis donationem, & omnia, & singula in præsentis instrumento contenta, promisit dictus B. perpetuo attendere, &c. alias teneri voluit eidem C. & suis, &c. ad omnia damna, &c. Pro quibus, &c.

Emancipatio.

C Vm naturalis affectio cupiat, & carnalis stimulus propulset, vt habeat homo suæ libertatis initium, quod natura cuiq. tribuit, & quisq. obtentum validum retinere affectet, dum quis a primæuo naturæ beneficio, reputat se dotatum, ad cuiusdem iuris primæuum statum, & libertatis honorem, festinat se redire, & in tantum quod nec paterna potestas, quæ interdum in impietate consistit, nec dominicalis coertio, quæ in leui, & sana castigatione probatur, in filialem, seu seruilem subiectionem potest aliquo amore, seu instinctu naturalis vinculis operari, quod dū filius, vel seruus iugum, seu onere alicuius seruitutis reputat se astrictum, statim naturaliter primæuo libertatis iure attento, seipsum desperat, & contemnit, dū illo se carere præsentis. Cumq. ex vtroq. iure tam canonico, quam ciuili sit introductum, quod filij ex iustis nuptijs progeneri paternæ

subijciatur potestati, & per quoddam ius sit cautum, quod per quemdam emancipationis modum valeat ipsi filij ab eiusdem potestatis paternæ nexibus liberari.

Hinc igitur est, & fuit, quod hodie hæc præfenti die N. anno N. &c. coram R. D. S. I. V. D. R. P. A. C. Apostolicæ locumtenente in domo suæ solitæ residentia super quadam sepe lignea pro tribunali sedente: in meiq. no. arij publici, testiumq. præfentia præfentes, & personaliter constituti A. & B. pater, & filius, & dixerunt, exposuerunt, quod dictus B. vult, & desiderat à dicto A. patre suo emancipari, & ipse A. vult, & intendit eundem filium suum emancipare; & à suis paternis nexibus liberare. Et propterea ea, qua decauit reuerentia postularunt dicti pater, & filius per præfatū R. D. Locumtenentem decerni, & declarari huiusmodi emancipationem posse, & debere fieri, ipsamq. auctoritate, & decreto eius curiæ roborari, & confirmari. Et dictus R. D. Locumtenens, vt supra, sedens, audita postulatione præfata, & eidem tamquam iuri, & rationi consensu, annuens, attendensq. quod dictus B. filius est sufficientis ætatis, sapiens vitique, & discretus ad seipsum regendum, & gubernandum: prout ex relatione nonnullorum fidedignorum, plenam, & sufficientem habuit informationem, declarauit præfaram emancipationem posse, & debere fieri, & ipsam auctoritatem ex decreto suo, & dictæ Curiaë causarum Cam. Apostolicæ roborari, & confirmari decreuit. Quibus ita peractis ibidem, & incontinenti coram præfato R. P. D. Locumtenente, vt supra, adhuc pro tribunali seden. eisdemq. testibus infra scriptis præfatus A. dictum B. filium suum, ante ipsum genibus flexis existentem, & suas manus complexas, siue iunctas inter manus ipsius A. patris sui tenentem, & humiliter petentem, & requirentem, emancipauit, dimisit, & à suis manibus, & potestate relaxauit, & per emancipationis beneficium fecit, & constituit liberum sui iuris, & à sua paternæ potestate penitus liberauit; dans, & concedens eidem virtute præfentis emancipationis, plenam, liberam, & legitimam potestatem, licentiam, & auctoritatem deinceps contrahendi, licendi, vendendi, & quocumque alios licitos contractus inien-

di, faciendi, & contrahendi, in quocumque iudicio, tam in agendo, quam defendendo, & extra iudicium, standi, experiendi, procuratores constituendi, testamentum seu testamenta, & alias quascumque vltimas voluntates faciendi, disponendi, & ordinandi, & omnes, & singulos alios actus, siue contractus, & quacumque negotia, in iudicio, & extra peragendi, faciendi, & pertractandi, ac exercen. quos, & quæ quisque paterfamilias, & homo sui iuris existens, facere potest, & debet. Et insuper idem A. in præmium, & pro auxilio dictæ emancipationis, dicto suo filio præfenti, & gratias referenti, dare, & realiter, & cum effectu tradere, & consignare promissit scuta mille de iul. x. pro scuto, partim in numerata pecunia, partimq. in tot mercimonijs, siue tantis vinis Græcis, in Ripa Urbis existent. & partim in nominibus debitorum, & licite disponere, & se exercere. Successionem nihilominus ab intestato, dicto B. suo filio emancipato in posterum reseruando, & præfata omnia, & singula attendere, & inuiolabiliter obseruare promissit. Et pro præmissis omnibus, &c. obligauit in forma Cameræ, &c. Super quibus quidem emancipatione, & omnibus, & singulis alijs præmissis, tamquam rite, &c. decretum iudicis, &c. Et de, & super quibus, &c. Actum, &c. præfentibus, &c.

Emancipatio cum decreto Iudicis.

Coram magnifico D. N. I. V. D. & Reuerendissimi D. N. Almæ Urbis, & eius districtus generalis Gubernatoris, & iudicis ordinarij in ciuilibus causis Locumtenente in loco infra scripto, quem pro suo loco iuridico per acta infradicten. depurauit, super sedili ligneo pro tribunali sedente, & me notario publico, & testibus infra scriptis, personaliter constitutus.

Sebastianus filius Iacobi Cota sponte, &c. arque cum omni debita reuerentia pe tije à dicto Iacobo suo patre, ibidem ante præfentiam dicti domini Iudicis existente, & hæc intelligente se emancipari, & a sua manu, & sacris suæ paternæ potestatis nexibus liberari, eximi, & absolui, etiam omni meliori modo, &c. dictusq. Iacobus pater

pater petitioni dicti sui filij, tanquã iustæ fauens, dictum Sebastianum suum filium petentem, & vt supra postulan. emancipauit, & a sua manu, & sacris suæ paternæ potestatis nexibus liberauit, ac penitus, & omnino exemit, & absoluit. Ita quod ab hac hora impofterum, dictus Sebastianus suus filius possit, & valeat testari, iudicio interesse, vendere, contrahere, & pacisci, ac se suaq. bona obligare, & omnia, & singula alia facere, gerere, & exercere, procurare, & tractare, quæ quilibet liber homo, paterfamilias, & sui iuris facere, & exercere potest. Quibus omnibus, & singulis supradictis tanquam rite, & recte factis tam dictus Iacobus pater, quam præfatus Sebastianus filius, petierunt à dicto D. iudice, vt suam in præfatis auctoritatem iudiciariam, & decretum interponeret, & omni modo meliori. Qui D. Iudex visis, & auditis præfatis, atque illis assentiens, suam iudiciariam, atque officij qua fungitur auctoritatem, & decretum interpoluit, causâ cognita, & ex certa scientia: supplens omnes, & singulos tam iuris, quam facti defectus: si qui forsân in præmissis peragen. quomodolibet interuenerint, etiam omni meliori modo, &c. super quibus, &c. præsentibus quatuor testibus.

Alia emancipatio simplex.

D. N. asserens inter cæteros suos filios habere N. suum filium primogenitum in ætate 25. annorum, vel circa constitutum, natum ex eo, & honesta muliere D. N. eius coniuge, in negocijs, & diuersis mercaturis gerendis, curam. & exercen. iuxta suæ gratis portionem satis instructum, & informatum, idoneum, sufficientem, aptum, & modestum, & sapientem ad seipsum regendum, & gubernandû, per Dei gratiam, & deuentum esse ad eius notitiam, quod ab aliquibus subdubitatur, eum tanquam filium familias, & sub paternâ potestate constitutum, non habere liberam exercendi, gubernan. & administran. negocia, & mercaturas. aliaq. sua negocia auctoritatem. Ad tollendum igitur omne dubium, ad omnem alium bonum finem, & effectum, ac etiam, vt dictus eius filius in rebus agendis callidior, & in alijs suis negocijs sibi beneuissis, redda-

tur alacrior, sine vlla paternæ potestatis hæsitacione, & impedimento præcipue, cum a dicto suo filio super hoc fuerit requisitus, & flagitatus pluries, vt asseruit, & propterea vt ab eius potestate, & nexibus liberetur spõte, &c. dictum N. eius filium absentem, &c. & id ab eo sibi fieri petentem, requiren. & instan. vt ipse pater dixit, emancipauit, & emancipat, dimisit, & dimittit, & a suis manibus, & potestate relaxauit, & relaxat, & per emancipationis beneficium fecit, & facit, ac constituit liberum, sui iuris, & a sua propria potestate penitus liberauit, & liberat; dans, & concedens eidem absenti, vt præsentem, me notario, &c. stipulan. &c. virtute præsentis emancipationis plenam, liberam, & legitimam potestatem, licentiam, & auctoritatem deinceps contrahendi, emendi, vendendi, alios quoscumque licitos contractus iniendi, faciendi, & contrahendi, in quocumque iudicio, tam agen. quam defenden. & extra iudicium standi, et experien. procuratores constituen. testan. seu testamenta, et alias quascumque vltimas voluntates facien. disponent. et ordinan. et omnes, et singulos alios actus, seu contractus, et quacumque negocia in iudicio, et extra peragen. facien. et exercen. quos, et quæ quisque paterfamilias, etc. homo sui iuris existens facere potest, et debet. Super quibus, etc.

De processibus diuersarum prouisionum Apostolicarum.

Cap. XI.

Processus prouisionis.

Reuerendo in Christo Patri, et Domino Dei, et Apostolicæ Sedis gratia, Episcopo N. eiusq. in spiritualibus, et temporalibus Vicario, seu officiali generali [Et si in Bulla ad fuerit clausula, seu si venerabili fratri Episcopo, et dilectis filijs Capitulo, etc. addendum erit] Necnon venerabilibus, et circumspectis viris dominis Capitulo, et Canonics Ecclesiæ N. omnibusq. alijs, et singulis, quos interest, intererit, aut interesse, quos infrascriptum tangit negotium, aut tangere poterit quomodolibet in futurum, quibus-

Cunq̄ue nominibus censeantur. aut quacūque præfulgeant dignitate, BARTHOLOMÆVS Ferratinus eadem, gratia Episcopus Amerin. index, & executor ad infra scripta, vna cum nonnullis alijs nostris in hac parte collegis a Sede Apostolica, specialiter deputatis, salutem in Domino, & nostris huiusmodi, immo verius Apostolicis firmiter obedire mandatis. Literas sanctissimi in Christo Patris, & domini Nostri Domini Clementis diuina prouidentia Papæ Octaui, eius veris bullis plumbeis, vnam videlicet gratiosam, cum filijs sericeis rubei, croceiq̄. colorum, astringam vero executorialem, cum cordula canapis [*Si tamen esset vna Bulla gratiose expedita per Cameram Apostolicam, vel per viam secretam, cum clausula executoriali, qua incipit Quo circa, oportet dicere*] eius vera bulla plumbea, cum filijs sericeis, rubei, croceiq̄. colorum, more Romanæ Curiaë impenden. sanas liquidæ, & integras, non viciatas, non cancellatas, neque in aliqua sui parte suspectas, sed omni prorsus vicio, & suspitione carentes, vt in eis prima facie apparebat nobis [*si principalis fuerit absens dicatur*] pro parte venerabilis viri domini N. rectoris parochialis Ecclesiae S. N. N. dioec. &c. principalis in subinsertis literis Apostolicis principaliter nominati: [*si vero ipse principalis fuerit praesens dicatur*] per venerabilem virum, &c. nominatum coram Archiuij Rom. Curiaë scriptore, & testibus infra scriptis praesentata. Nos, cum ea quae decuit reuerentia recepisse noueritis [*huiusmodi sub tenore CLEMENS, &c. obseruantur litera Apostolica, & eis descriptis subintra*] Post quarum quidem literarum Apostolicarū presentationem, & receptionem nobis, & per nos, vt praemittitur factas, fuimus pro parte dicti D. N. principalis, aut si sit praesens, per dictum D. N. principalem, in praesertis literis Apostolicis principaliter nominati: debita cum instantia requisiti, quatenus ad executionem dictarum literarum Apostolicarum, & contentorum in eisdem, procedere dignaremur: iuxta traditam, seu directam per eas à Sede Apostolica nobis formam. Nos igitur Bartholomæus Episcopus, index, & executor praefatus, attendentes requisitionem huiusmodi fo-

re iustam, & rationi consonam, volentesq̄. mandatum Apostolicum nobis in hac parte directum reuerenter exequi; vt tenemur. Idcirco auctoritate Apostolica nobis commissa, & qua fungimur in hac parte, eundem D. N. principalem, in, & ad corporalem possessionem parochialis Ecclesiae S. N. dioecel. &c. ipsi D. M. per praefatum D. nostrum Papam colatæ, & annexæ, iuriumq̄. & pertinentiarum suarum quorumcumque posuimus, & induximus, pontimusq̄. & inducimus, ac inuestimus praesentium per tenorem. QVAE OMNIA, & singula, necnon praefatas literas Apostolicas. huncq̄. nostrum processum, ac omnia, & singula in eis contenta vobis omnibus, & singulis supradictis communiter, vel diuisim, ac vestrum cuiilibet intimamus, insinuamus, & notificamus, ac ad vestram, & cuiuslibet vestrum noticiam deducimus, & deduci volumus per praesentes. Vosq̄. nihilominus, & vestrum quemlibet primo, secundo, tertio, & peremptorie, communiter, vel diuisim, ac vobis, & vestrum cuiilibet insolidum, in virtute sanctae obedientiae, & sub infra scriptis sententiarū pænis, districtè praecipiendo mandamus, quatenus infra sex dierum spatium post praesentationem, seu notificationem praesentium, & requisitionem vobis, seu cuiilibet vestrum pro parte dicti domini N. principalis vigore praesentium desuper factas immediate sequentes, quorum sex dierum duos pro primo, duos pro secundo, & reliquos duos dies vobis omnibus, & singulis pro tertio, & peremptorio termino, ac monitione canonica assignamus, eundem dominum N. principalem, vel procuratorem, seu eius nomine in corporalem, realem, & actualem possessionem parochialis Ecclesiae, ac annexorum, iuriumq̄. & pertinentiarum praefatorum auctoritate Apostolica ponatis, & iudicatis, ponique, & induci faciatis: ac inductum defendatis, amoto exinde quolibet detentore, quem in quantum possumus, amouemus, & amotum denunciamus. Sibi que de parochialis Ecclesiae, ac annexorum eorundem fructibus, redditibus, prouentibus, iuribus, obuentionibus, & emolumentis vniuersis, faciatis plenarie, & integre

tegre responderi. QVOD SI FORTE præmissa omnia, & singula non adimpleueritis, seu distuleritis contumaciter adimplere, mandatisq. & monitionibus nostris, immo verius Apostolicis non parueritis, realiter, & cum effectu Nos in vos omnes, & singulos supradictos, qui culpabiles fueritis in præmissis, & generaliter in contradictores quoslibet, & rebelles, ac impediētes ipsum D. N. principalem, vel procuratorem præfatum, super præmissis in aliquo, aut ipsum impediētib; dantes auxilium; consilium, vel fauorem publice, vel occulte, directe, aut indirecte, quouis dignitate, colore, vel ingenio, cuiuscumque dignitatis status, gradus, ordinis, vel conditionis existant ex nunc, prout ex tunc, & è contra, prædicte sex dierum canonica monitione præmissa. In Capitula verò, Conuentus, & Collegia, quorumcumque in his forsitan delinquentiū, & rebellium ecclesias, monasteria, & cappellas, interdicti Ecclesias sententias ferimus in his scriptis, & etiam premulgamus. Vobis Reuerendo in Christo patri, domino Episcopo N. præfato dumtaxat excepto, cui ob reuerentiam vestræ Pontificalis dignitatis, deferimus in hac parte; si tamen contra præmissa, vel eorū aliquod feceritis, seu fieri mandaueritis, per vos vel submissam personam, publice, vel occulte, directe, aut indirecte, quouis quæsito colore, seu ingenio, ex nunc, prout ex tunc, & è conuerso, præfata sex dierum canonica monitione præmissa, ingræssum Ecclesiæ interdicimus.

Si autem huiusmodi interdictum, per alios sex dies præfatos immediate sequentes, sustinueritis, vos simili canonica monitione præmissa suspendimus à diuinis. Verum si præfatis interdicti, & suspensionis sententias, post alios sex dies dictos duodecim immediate sequentes, sustinueritis vos, simili canonica monitione præmissa suspendimus à diuinis. Verum si præfatas interdicti, & suspensionis sententias, per alios sex dies dictos duodecim immediate sequentes; animo (quod absit) sustinueritis, indurato: vos prædicte sex dierum canonica monitione præmissa, in his scriptis excommunicationis sententia innodamus. CAETERVM eum ad executionem præmissorum ulte-

rius faciendam, nequeamus quoad præsens personaliter interesse. pluribus alijs arduis in Romana Curia legitime præpediti negotijs. Vniuersis, & singulis Abbatibus, Præpositis, Decanis, Archidiaconis, Cantoribus, Thesaurarijs ac tam Cathedralium, & Metropolitanarum, quam collegiatarum Canonicis, parochialiumq. Ecclesiarum Rectoribus, & Locatenen. eorundem, cæterisq. presbyteris, clericis, notarijs, & tabellionib; publicis ecclesiasticis, & secularibus per ciuitatem, & dioc. N. ac alias vbilibet constitutis, & eorū cuilibet insolidum, super vltiori executione mandati Apostolici, atque nostri, faciēda tenore præsentium plenarie committimus vices nostras donec eas ad nos specialiter, & expressè duxerimus reuocandas. Quos nos, & eorum quemlibet insolidum requirimus primo, secundo, tertio, & peremptorie communiter, vel diuisim ac eis, & eorum cuilibet in virtute sanctæ obedientiæ, & sub excommunicationis pœna, quam nos in eos, & eorum quemlibet, nisi fecerint, quæ mandamus, ferimus in his scriptis, districte præcipiendo, mandantes, quatenus infra sex dierum spatium, post præsentationem, seu notificationem præsentium, & requisitionem vobis, seu alteri vestrum pro parte dicti D. N. principalis desuper factas immediate sequentes, Quos sex dies ipsis, & eorum cuilibet pro omni dilatione terminoq. peremptorio, ac monitione canonica assignamus. Ita tamen, quod in his exequendis, alter alterum non exspectet, nec vnus pro alio, seu per alium se excuset: ad vos omnes, & singulos, quibus præsens noster processus dirigatur, personaq. & loca alia, de quibus, vbi, quando, & quoties expediens fuerit, personaliter accedant, præfatasq. litteras Apostolicas, & hunc nostrum processum, ac omnia & singula in eis contenta, vobis omnibus, & singulis supradictis communiter, vel diuisim legant, intiment, insinuent, & fideliter publicare procurent, ac eundem D. N. principalem, vel procuratorem suum eius nomine in corporalem, realem, & actualement possessionem parochialis Ecclesiæ, & annexorum; iuriumque, & pertinentiarum præfatorū auctoritate Apostolica ponat, & in-

& inducant, ac poni, & induci faciant: amoto exinde quolibet illicito detentore, quem nos, in quantum possumus, amouemus, & amotum denunciamus. Sibiq; de parochiali Ecclesia, & annexorum eorundem fructibus, redditibus, prouentibus, iuribus obuentionibus, & emolumentis vniuersis, faciant plenarie, & integrè responderi: ET GENERALITER omnia alia, & singula nobis in hac parte commissa, plenarie, & integrè exequantur, iuxta dictarum literarum Apostolicarum, & prædicti nostri processus in formam, continentiam, & tenorem. Ita tamen quod dicti subdelegati nostri, vel quicumque alius, siue alij nihil in præiudicium dicti D. N. principalis attentare valeant quomodolibet in præmissis, neque in processibus per nos habitis, aut sententijs latis, absoluedo vel suspendendo aliquid immutare. Per processum autem nostrum nolumus, nec intendimus nostris in aliquo præiudicare collegis, quo minus ipse, vel eorum alter, seruato tamen hoc nostro processu in huiusmodi negotio procedere valeant, prout ipsis, vel eorum alteri visum fuerit expedire. Præfatas quoque literas Apostolicas, & hunc nostrum processum volumus, penes dictum D. N. principalem, vel procuratorem non remanere; & non per vos, aut aliquem vestrum, seu quemcumque alium, ipsi inuitis, & contra eorum voluntatem quomodolibet detineri. Contrarium vero facientes præfatis nostris sententijs, quæ ut in his scriptis latæ sunt, ipso facto volumus subiacere. Mandamus tamen copiam fieri de præmissis, tam petentibus, & habere debentibus, petentium quidem sumptibus, & expensis. Absolutionem vero omnium, & singulorum, qui præfatas nostras sententias, aut earum aliquam incurrerint, siue incurrerit, Nobis, vel superiori nostro tanquam modo referuamus, IN QVORVM omnium, & singulorum fidem, & testimonium præmissorum, præfentes literas, siue hoc præfens publicum instrumentum exinde fieri, & per Archiuij Romanæ Curie scriptorem infrascriptum subseribi, & publicari mandauimus; sigilliq; dicti Archiuij iussimus, & fecimus appensione communiri. Datum, & actum Romæ in ædibus nostræ societatis residentis sub anno a Natiuitate Do-

mini M. D. C. Indictione xij. die vero N mensis N. Pontificatus prælibati Sanctissimi in Christo patris, & D. N. D. Clementis diuina prouidentia Papæ viij. anno nono, præfentibus ibidem discretis viris dominis N & N. dicti Archiuij scriptoribus testibus, ad præmissa vocatis specialiter, atque rogatis.

Si littera prouisionis fuerint expedita in forma trium Iudicium.

REVERENDO, &c. *ut in præcedenti.* POST QVAVM, &c. *ut in præcedenti.* & qua fungimur in hac parte parochialem Ecclesiam sancti N. dioecel. &c. de qua in præfentis literis fit mentio, quibusuis modis in eisdem literis per expressis vacantem, nobis non constituto quod tempore Dat. dictarum litterarum esset in ea alicui specialiter ius quesitum, cum omnibus iuribus, & pertinentijs suis eidem D. N. principali contulimus, & assignauimus, ac cõferimus, & assignamus per præfentes: ipsiq; D. N. principalem in corporalem possessionem dictæ Ecclesiæ, ac annexorum, iuriumq; & pertinentiarum suarum posuimus, & induximus, ponimusq; & inducimus, ac inuestimus de eisdem præfentium per tenorem. QVÆ OMNIA, & singula, &c. *ut in præcedenti.*

Super Prouisione, vel Commenda Monasterij.

BARTHOLOMÆVS Ferratinus, Dei, & Apostolicæ Sedis gratia Episcopus Amerin. Iudex, & executor ad infrascripta, vna cum nonnullis alijs nostris in hac parte Collegis à Sede Apostolica specialiter deputatis, venerabilibus, & religiosis viris dominis Conuentui, ac nobilibus, & discretis viris vassallis. & alijs subditis Monasterij N. ordinis N N. dioecel. &c. omnibiq; alijs, & singulis, quorum interest, &c. dignitate, salurem, &c. mandatis. Litteras, &c. sub tenore CLEMENS, &c. POST QVAVM QUIDEM literarum, &c. fungimur in hac parte præfatas literas Apostolicas, &c. inuestimus de eisdem præfentium per tenorẽ, QVÆ OMNIA, &c. assignamus eidem

dem D. N. principalis in adipiscenda possessione, vcl quasi regiminis, & administrationis dicti Monasterij, ac illius bonorum auctoritate Apostolica vice nostra assistente. Vos domini Conuentus obedientiam, & reuerentiam debitas, & deuotas. Vosq; vassalli & alij subditi eiusdem monasterij: Ipsi D. N. principali consueta seruicia, & iura sibi a vobis debita, integre exhibeatis, & exhiberi faciatis, & quilibet vestrum, prout eum concernit, exhibet, & exhiberi faciat realiter, & cum effectu. **QVOD SI FORTE**, &c promulgamus. **CABTERVM**, &c. se excuset ad vos dominos Conuentum, & vassallos, & alios subditos, omnesq; alios, & singulos, quibus noster præsens processus dirigitur, necnon monasterium ipsum, personaliq; & loca, de quibus, vbi, quando, & quoties expediens fuerit personaliter accedant, siue accedat; & præfatas litteras Apostolicas, huncq; nostrum processum, ac omnia, & singula in eis contenta, vobis omnibus, & singulis supradictis communiter, vel diuisim intiment, & insinuent, & fideliter publicare procurent, ac eidem D. N. principali in adipiscenda possessione regiminis, & administrationis dicti monasterij, ac illius bonorum, auctoritate nostra Apostolica, assistant, & faciant eidem D. N. principali a Conuentu obedientiam, & reuerentiam debitas, & deuotas, & a vassallis & alijs subditis præfatis consueta seruicia & iura sibi ab eis debita, integre, & realiter, & cum effectu exhiberi. **ET GENERALITER**, &c. **IN QVORVM**, &c.

Nota quod in processu Commende in forma rigorosa, idem seruatnr, quod in processu prouisionis rigoroso: mutato tantum verbo prouidemus, in verbum, commendamus. Vt infra.

POST QVARVM QVIDEM litterarũ Apostolicarũ, &c. auctoritate, qua fungimur in hac parte. Monasteriũ sancti N. N. dioec. &c. de quo in præinfertis literis Apostolicis sit mētio, per liberam cōmendationem D. N. clerici vacās, nobis cōstito quod tempore datarum dictarum litterarum Apostolicarum non esset in dicto Monasterio alicui specialiter ius quæsitũ, cum omnibus iuribus, & pertinentijs, ac annexis, eidem D. N. licet absenti, tan-

quam præfenti, per eum quoad vixerit, vna cum omnibus, & singulis beneficijs Ecclesiasticis, quæ obtinet & in posterum obtinebit, tenendum, regendum, & gubernandum, auctoritate Apostolica, nobis in hac parte, vt præmittitur commissa, commendamus per præfentes. Ipsumque D. N. principalem, in corporalem possessionem, &c.

Pro Prioratu, mutato nomine Monasterij in Prioratus.

REVERENDO, &c. officiali generali necnon venerabilibus, & religiosi viris dominis Priori, & conuentui monasterij sancti N. ordinis N. N. dioec. &c. necnon omnibus, & singulis vassallis, & subditis eiusdem monasterij, omnibusq; alijs quorum interest, intererit, &c. **POST QVARVM QVIDEM**, &c. auctoritate, qua fungimur in hac parte, præfatum D. N. principalem licet absentem, in personã D. N. procuratoris sui corã nobis propterea personaliter cōstituti, in corporalem possessionem, seu quasi Abbatialis dignitatis, ac regiminis, & administrationis dicti monasterij, bonorumq; & iurium vniuersorum eiusdem, per dictarum litterarum Apostolicarum traditionem, induximus, ac inuestiuimus, eumq; de eo prouidimus præsentium per tenorem. **QVAE OMNIA**, &c.

Processus regressus, per cessum, vel decessum.

VNIVERSIS, & singulis præfentes litteras, siue hoc præfens publicum processus instrumentum inspecturis, visuris, lecturis pariter, & audituris, omnibusq; alijs, & singulis, quorum &c. **BARTHOLOMAEVS**, &c. **CLEMENS**, &c. **POST QVARVM QVIDEM**, &c. quafungimur in hac parte, præfatas litteras Apostolicas, & hunc nostrum Processum, ac omnia, & singula in eius contenta, vobis omnibus, & singulis supradictis intimamus, &c. vosq; nihilominus, & vestrum quemlibet tenore præsentium requirimus &c. quatenus infra sex dierum spatium, &c. ac monitione canonica assignamus eundem D. N. principalem, vel procuratorem

rem suam eius nomine, facultate iuris regrediendi ad parochialem Ecclesiam S. N. quam venerabilis vir D. N. dictæ Ecclesiæ rector ad præsens obtinet per cessum, & ex causa permutacionis, vel decessum ipsius D. N. aut eodem Ecclesiam præfatam alias quomodolibet, vel amittente, & illa alias quomodolibet vacante, &c. apud Sedem Apostolicam, prout in dictis literis plenius apparet, auctoritate sibi concessa, & in euentum regressus huiusmodi in dictæ Ecclesiæ, ac annexorum, iuriumque, & pertinentiarum omnium eiusdem, corporali, reali, & actuali possessione, iuxta præinsertam literarum Apostolicarum vim, formam, continentiam, & tenorem, pacifice frui, & gaudere faciatis, & permittat; & quilibet vestrum faciat, & permitrat.

INHIBENTES propterea vobis omnibus, & singulis supradictis, & alijs quibuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, sub infra scriptis sententiarum pœnis, ne D. N. principale, vel procuratorem suum præfatum super præmissis, aut præmissorum aliquo quomodolibet indebitè molesteris, seu molestari permittat, vel faciatis per vos, vel aliū, seu alios, publice, vel occulte, directe, vel indirecte, quouis colore, vel ingenio, sed omnibus, & per omnia huiusmodi præinsertis literis Apostolicis, & præsentis nostro processui pareatis, & quilibet vestrum pareat cum effectu.

QVOD SI FORTE, &c. **CAETERVM** cum ad executionem, &c. fideliter publicare procurent, ac eundem D. N. principalem, vel procuratorem suum præfatum eius nomine facultate iuris regrediendi ad Ecclesiam huiusmodi, ac in euentum illius ipsius Ecclesiæ, ac annexorum, iuriumque, & pertinentiarum omnium eiusdem possessione pacifice frui, & gaudere, auctoritate prædicta faciant, nec permittant eundem D. N. principalem, vel procuratorem suum eius nomine, super illis per quoscumque, quomodolibet indebitè molestari, inquietari, vel perturbari, neque inquietent, molestant, vel perturbent. **ET GENERALITER,** &c. **IN QVORVM,** &c.

Processus pensionis.

BARTOLOMAEVS Ferratinus Dei, & Apostolicæ Sedis gratia, Episcopus

Amerin. Iudex, & executor ad infra scripta, vna cum nonnullis alijs nostris in hac parte collegis, a Sede præfata specialiter deputatus, vel **MARCELLVS** Lantes Protonotarius Apostolicus, & in vtraque Signatura S. D. N. Papæ Reuerendarius, curiaque causarum Camerae Apostolicæ generalis auditor, & Archiuij Rom Curia corrector, iudex, & executor ad infra scripta, &c. venerabili viro D. N. Rectori parochialis Ecclesiæ S. N. N. dioc. &c. & successoribus vestris ipsam parochialem Ecclesiam pro tempore obtinentibus, omnibusque, & singulis, &c. *si ignoretur nomen Rectoris, vel beneficiarii pensionem soluere habentis, vniuersis, & singulis præsentibus* lteras siue hoc præsens publicum processus instrumentum respecturis, lecturis pariter, & auditoris, ac illi, vel illis, quorum inter est, &c. Literas Sanctissimi, &c. **CLEMENS,** &c. **POST QVARVM,** &c. & qua fungimus in hac parte, præfatas literas Apostolicas, huncque nostram processum, ac omnia, & singula in eis contenta, vobis omnibus, & singulis supradictis intimamus, &c. deduci volumus per præsentem. Et nihilominus vos D. N. rectorem, & successores vestros prædictos, & vestrum quemlibet in solidum, *vel si ignoretur nomen Rectoris.* Et nihilominus nunc, & pro tempore existentem parochialis Ecclesiæ N. Rectorem, tenore præsentium requirimus, & monemus primo, secundo, tertio, & peremptorio communiter, vel diuisim, ac vobis, & vestrum quilibet in solidum in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub sententijs, censuris, & pœnis in dictis literis Apostolicis contentis: quas in vos, & vestrum, quemlibet, nisi feceritis quæ in hac parte mandamus, incurrere volumus ipso facto, prout prælibatus S. D. N. Papa incurrere voluit, districte percipiendo mandamus; quatenus infra terminos in præinsertis literis Apostolicis cõtentos pensionem annuam L. ducatorum, per præinsertas Apostolicas dicto D. N. principali per præfatum S. D. N. Papam super fructibus redd. & prouent. parochiali Ecclesiæ N. reseruatam, in loco, & terminis in eisdem literis Apostolicis expressis, vel saltem infra xxx. dies, quemlibet eorum immediatè sequentes, quos vobis, & vestrum quilibet pro omni dilatione, terminoque perempto-

tio, ac monitione canonica assignamus eidem D. N. principali quoad vixerit, vel procuratori suo ab eo speciale mandatum habenti, iuxta reservationis constitutionis, & assignationis, ac decreti in eisdem literis Apostolicis appositis continentiam; & tenorem efficaciter persoluatis, & vestrum quilibet persoluat: aut vos cum dicto D. N. principali, siue eius procuratori super hoc amicabiliter cōcordetis, & quilibet vestrum cōcordet. *Si in bulla adfit regressus additur.* Necnon eundem D. N. principalem in omnes, & singulos euentus in dictis literis Apostolicis expressos, facultate iuris regrediendi, & in euentum regressus huiusmodi possessione dictę parochialis Ecclesię, iuxta ipsarum literarum formam, & tenorem, pacifice absque aliqua contradictione gaudere faciatis, & permittatis, ac vestrum quilibet faciat, & permittat. *QVOD SI FORTE* præmissa, &c. *vsque ad verba.* Interdicti Ecclesiastici sententias ferimus in his scriptis, & etiam promulgamus. CETERVM cum ad executionem, &c. *vsque ad verba.* Legant, intiment, insinuent, & fideliter publicare procurent, ac eidem D. N. principali quoad vixerit, vel procuratori suo præfato pensionem annuam L. Ducat. &c. in præinsertis literis Apostolicis contentam, & reseruatam, iuxta præfati D. N. Papę reservationis, constitutionis, assignationis, ac decreti, & indulti præfatorum continentiam, atque formam, arius singulis in loco, & terminis in eisdem literis expressis, vel saltem infra xxx. dies ex tunc immediate sequentes per vos, vel alterum vestrum tunc debitam, realiter, & cum effectu quantum in eis est, vel fuerit,

faciant persolui, *Si adfit in bulla regressus.* Ac eundem D. N. principalem facultate iuris regrediendi, & in euentum regressus huiusmodi, possessione dictę Ecclesię pacifice frui, & gaudere, iuxta dictarum literarum, vim, formam, continentiam, & breuem. ET NIHIL OMNIVS quem libet ex vobis dicto D. A. & successoribus vestris præfatis, qui in aliquo ex dictis terminis, vel saltem infra xxx. dies immediate sequentes pensionem per vos, seu alterum vestrum tunc debitam huiusmodi nõ persoluisse cum effectu, aut vos cum dicto D. N. principali, vel procuratore ad hoc ab eo specialiter cōstituto, super hoc amicabiliter concordatum fuisset, & esse, sententiamq. excommunicationis per præfatum D. N. Papam, à qua vos, vel alter vestrum, præterquam in mortis articulo, absolui non poterit, latam propterea incurrisse: ipsis nostris subdelegatis, vel eorum alteri constiterit, quoties, & quando super hoc pro parte dicti D. N. principalis fuerint requisiti, vel aliquis eorum fuerit requisitus, tamdiu Dominicis, & alijs festiuis diebus in suis Ecclesijs, monasterijs, & capellis, dum maiori inibi populi multitudo ad diuina conuenerit, excommunicatum publice nuncient, & faciant ab alijs nunciari, ac ab omnibus arctius euitari, donec, & quousque dicto D. N. principali, vel procuratori suo prædicto super hoc amicabiliter concordatum, aut ipse ab huiusmodi excommunicationis sententia absolutionis beneficium meruerit obtinere. ET GENERALITER omnia, & singula, &c. *IN QVORVM* omnium, & singulorum præmissorum, &c. *ut in processu prouisionis.*

Secundi Libri finis.

SALLVSTII TIBERII A CORNETO.

Liber Tertius.

De varijs, & diuersis alijs vtriusque generis contractibus.

Aggregatio Societatis.

GBERNATOR, Conſiliarij, ceteriq. officiales venerabilis Societatis ſancti Ioannis Baptiſtæ decollati, de Miſericordia nuncupate, nationis Florentinorum de Vrbe, vniuerſis & ſingulis Chriſti fidelibus præſentes noſtras litteras inſpecturis, viſuris, lecturis, pariter etiam audituris, ſinceram in Domino charitatem. Noueritis, quod nos poſt diuini officij celebrationem congregati, & coadunati in Oratorio noſtro (vt moris eſt) ad requiſitionem D. N. Procuratoris N. prout de eius procurationis mandato conſtat publico inſtrumento rogato pro D. N. notario publico Apoſtolica, & Imperiali auctoritatibus in diſta terra N. ſub die N. penes inſcriptũ notarium, & ſecretarium noſtrum dimiſſo, conſiderantes, quod ſi ſel. rec. Iulius Papa Tertius, ac Sanctiſſimus D. N. Clemens diuina prouidentia Papa Octauus, diuerſiq. alij Romani Põtiſices erga nos ex mera eorum benignitate ſeſe liberales largitores gratiarum oſtenderunt, nos quoque merito erga alios liberales eſſe debemus, ita quod alij Criſticolæ circa miſericordiæ opera ſe pie ſtudeant exercere: *Vigore præſertarum* litterarum Apoſtolicarũ ſub plumbo, necnõ etiam in forma breuis reſpectiue ſub annullo piſcatoris expeditarum, ac facultatis nobis, & eidem noſtræ Societati attributę quæcumque priuilegia, gratias, indulgentias (non tamen manus adiutrices concernentes) facultates,

exemptiones, & indulta non tamẽn proſequendi cauſas hic in Rom. Cur. coram Auditore Camere, & liberandi aliquem damnatum, & altera portatili concernen nobis, & eidem noſtræ Societati haſtenuſ quomodolibet conceſſas, & conceſſa cum dicta confraternitate N. illiuſque confratribus in omnibus, & per omnia, iuxta præſertarum literarum tenorem, & formam, ac cum exemptionibus, gratijs, & priuilegijs (ſupradictis tamen exceptis, & reſeruatis) communicauimus, & conceſſimus prout per præſentes communicamus, illaſq. & illa eis liberaliter concedimus, & elargimus. In quorum omnium, & ſingulorum fidem, robur, & teſtimonũ præmiſſorum, præſentes noſtras fieri, & per inſcriptum notarium publicum, & Secretarium noſtrum ad hoc à nobis ſpecialiter deputatum, de mandato noſtro ſubſcribi, ſigilliq. eiufdem noſtræ Societatis appendendum muniri fecimus. Datum Romæ in eodem Oratorio noſtro, ſub anno à Natiuitate Domini, &c.

Forma inſtrumenti, ſententiæ, quod à notario conſicitur.

IN nomine Domini Amen. Noueritis vniuerſi, & ſinguli hoc præſens publicum ſententię inſtrumentum inſpecturi, lecturi, & audituri, qualiter vertente nuper, ſeu alias lite, & cauſa coram eximio ll. doctore N. admodum magnificę ciuitatis Corneti hon. Commiſſario, & iudice ordinario, inter magnificum D. A. actorem ex vna, & D. B. reum conuentum de, & ſuper ſolutione ſummæ ſcutorum 100. per eundem B. eidem A. debitorum pro pretio certæ quantitatis frumenti ſibi venditi,

dicti, mensurati. & traditi de anno proxime preterito ex eiuſdem A. Puteo: rebuſq. alijs in actus, & proceſſu cauſæ, & cauſarum huiuſmodi latius deductis partibus ex altera, & diuerſos actus præuia libelli porrectione ex parte actoris, & rei reſpoſione, hinc inde proceſſum fuiſſet, exhibituſq. & productis nõnullis poſitionibus, & articulis, & teſtibus ſuper eis, & tota cauſa legitime examinatis, debituſq. præfixis terminis ſtatutarijs, præcedenteq. (vt moris eſt) proceſſu publicatione, cum aſſignatione conſueti termini ad opponendũ; Quo termino elapſo, citato dicto D. B. ad concludendum, concludiq. videndum, & audiendum ſententiam pro die, & hora infraſcriptis; demum idem magnificus D. Commiſſarius, & Iudex ordinarius in loco ſolito, & conſueto, ac hora ſolita, & conſuetã ad iura reddendum, & cauſas audiendum pro tribunali ſedens, viſis vidẽdis, ac ſeruatis de iure ſeruandis ſuam in ſcriptis in cauſa, & cauſis prædictis tulit, & promulgauit ſententiam diffinitiuam huiuſmodi ſub tenore videlicet; Chriſti nomine inuocato, &c. Lectã lata, & publicata fuit ſupradictã ſententia per eundem magnificum D. Commiſſarium, vt ſupra tribunali ſedentem in palatio ſolitæ reſidentię dicti magnifici D. Commiſſarij, ac Curię dictæ ciuitatis, ſub anno a natiuitate Domini, &c. præſentibus N. & N. teſtibus, &c.

Doctoratus.

IN nomine ſanctæ, & indiuiduæ Trinitatis Patris, & Filij, & Spiritus Sancti Amen. Hieronymus Botis Comes Palatinus, &c. Art. med. Theologiæ doctor, prius olim Peruſini Gimnaſij Philoſophus, ſuper ordinarius, &c. Vniuerſis, & ſingulis præſentibus litteras, ſue præſens publicum Doctoratus instrumentum, & priuilegium viſuris, lecturis pariter, & audituris notum facimus, & aſteſtamur, qualiter vocatis magnificis DD. F. & N. art. & med. doctoribus, vt magnificum D. B. q. D. B. q. D. A. & C. coniugum filium legitimum, & naturalem in art. med. & philoſophiæ rigoroſe inquirerent, & examinarent. Qui quidem domini Doctores mandatis noſtris obſequentes, datis dicto B. his pun-

ctis, videlicet primo Phyſ. t. 42. omnia autem contraria faciunt principia, &c. & primo Aphoriſmorum Aphoriſmo 7. vbi morbus peracutus eſt, &c. & eodem B ſuper eis rigoroſe, & diligenter inquiſito, & examinato, ita eum tam in legendo, inferendo, ſuſtinendo, quã etiam in alijs emergentibus quæſtionibus, ac fortiffimis, & ſubtiliffimis argumentis contra eum ſummò cum ſtudio factis reſpondiſſe, & reſpiciſſe valde diligenter, & ſubtiliter nobis, iuxta eorum conſcientiam retulerunt, vt merito ad huiuſmodi art. med. & philoſophiæ doctoratus gradum, tamquam idoneum, & ſufficientem promoueri poſſit; ideo vigore indulti, nobis à Sede Apoſtolica conceſſi, hinc cauſa breuitatis inferi omiſſi; quod tamen volumus inferi quodcumque poſſe, de eorundem DD. Doctorum vnanimi conſilio, & aſſenſu conſiderantes, quod ex annoſa litterarum radice debes, & glorioſe debeant recolligi fruſtus; ipſum B. ad Nos reuocatum, & id poſtulan. ad gradum, & inſignia Doctoratus huiuſmodi, ad laudem, & gloriam omnipotentis Dei, & glorioſiffimæ eius Matris Mariæ Virginis, omni meliori modo, quo magis, & validius potuimus, & debui mus, ac poſſumus, & debemus, recepimus, & aſſumpſimus, ac aliorum Doctorum in arte medicinæ, & philoſophiæ numero, & actui aggregauimus, prout tenore præſentiu recipimus, aſſumimus, & aggregamus. Pronunciantes, decernentes, & declarãtes, ipſum B. art. med. & philoſophiæ doct. omnibus, & ſingulis priuilegijs, exemptionibus, prærogatiuis, libertatibus, immunitatibus, honoribus, ceſſionibus, fauoribus, & indultis, quibus ceteri Doctores vtuntur, potiuntur, & gaudet. vti potiri, & gaudere debere; ſibiq. libros clauſos & apertos, biretum in capite, anulum in digito, oſculum pacis, ac ſedem, ſue cathedram, omniaq. & ſingula doctoratus inſignia ſibi tradidimus, & conceſſimus; prout tradimus, & cõcedimus per præſentes In quorum omnium, & ſingulorum fidem, & teſtimonium præmiſſorum, præſentes manu noſtra propria ſubſcriptas, & ſigilli noſtri appenſione munitas, fieri curauimus. Datum, & actum Romæ in ædibus noſtris, ſub anno, &c. præſentibus, &c. teſtibus, &c.

Notarius.

Collegium scriptorum Archiuij Rom. Cur. vniuersis, & singulis presentes litteras, seu presens notariatus instrumentum inspecturis, lecturis, & audicuris, salutem in Domino sempiternam. Quia humana vitæ conditio cursum habet instabilem, & ea quæ per homines fiunt, vel temporum diuurnitate, vel memoriæ labilitate ponitus deperirent; nisi vtriusque iuris prouidentia, naturali præuia ratione tabellionum, & notariorum, per quos ea quæ gerentur documētis publicis quantum finit humana fragilitas, perpetuitati donarentur, officium inuenisset. Cum itaque discretus vir Christophorus Castellus ciuis Romanus nobis humiliter supplicauerit, quatenus ipsum auctoritate Apostolica nobis commissa, in publicum, & authenticum tabellionem, notarium, & iudicem ordinarium, solitis cum facultatibus creare, & instituere; aliasque in præmissis opportune prouidere dignaremur: Nos itaque considerantes vitæ, ac morum honestatem, literarum scientiam, aliaque virtutum merita, quibus dictus Christophorus experientia, & fide dignorum testimonio commendatur, eiusque in hac parte supplicationibus inclinatus, ex indulto Sanctissimi D. N. Papæ, cuius in hac parte vices gerimus, & auctoritate nostri officij & ex consensu, & deliberatione R. P. D. Hadriani Fusconij Episcopi Aquitanæ, dicti Archiuij magistrati Correctoris, & egregij viri D. Stephani Latini eiusdem Archiuij scriptoris, & Clerici per Nos in generali congregatione nostri Collegij deputati, eundem Christophorum præsentem in dicto Archiuijo genibus flexis constitutum, & per D. Fazzinum de Fazzinis examinatores, ad hoc per Nos electum, diligenter examinatum, ac habilem, & idoneum, repertum, notarium publicum, & tabellionem, ac iudicem ordinarium, cum solitis facultatibus ordinauimus, creauimus, & instituiimus; ipsumque per pennam & calamare, & alia consueta insignia, de dictis officijs inuestiuimus, prout harum serie ordinamus, creamus, instituimus, ac etiam inuestiuimus, cum facultate per quascumque ciuitates, terras, oppida, castra, villas, ac omnia loca S. R. E. mediate,

vel immediate subiecta, & per quascumque mundi partes, contractus, pacta, conuentiones, actus iudicarios inter viuos, & causa mortis, donationes, testamenta, codicillos, & alias vltimas voluntates, ceteraque instrumenta scribendi, & publicandi, & in actibus voluntariæ iurisdictionis, auctoritates, & decreta interponen. omniaque alia, & singula palam, & publice facien. & exercen. quæ ad officij publici, & authenticici notarij, tabellionis, & iudicis ordinarij pertinere, & spectare dignoscuntur, & ad eundem Christophorum, tamquam ad notarium, & tabellionem publicum, seu personam authenticam publice recurratur, de ceterosque instrumentis publicis per eum conficiendis, stetur firmiter, & credatur, plenarieque fides in iudicio, & extra adhibeatur. Quibus peractis dictus Christophorus notarius creatus, de dicto officio fideliter exercen. in manibus dictorum DD. correctoris, & clerici deputati, infrascriptum sub hac forma præstitit iuramentum; videlicet, Ego Christophorus Castellus ciuis Romanus ad hac hora fidelis ero, & obediens beatis Apostolis Petro, & Paulo, & S. R. E. ac D. meo D. Gregorio XIII. & successoribus suis canonicè intrantibus, non ero in auxilio, favore, cõsilio, consensu, vel facto, vt vitam perdant, aut membrum, vel capiantur mala captione, consilium autem quod mihi per se, vel litteras, aut nuncium manifestabunt, ad eorum damnum scienter nemini pandam. Si vero aliquid ad mei notitiam deuenire cõtingat, quod in periculum Rom. Pont. aut Ecclesiæ Rom. vergeret, seu graue damnum illi immineret, illud pro posse meo impediam, & si hoc impedire non potero, procurabo bona fide, id ad notitiã D. N. Papæ perferri. Papatumque Rom. & Regalia sancti Petri, ac iura ipsius Ecclesiæ, & præsertim, si qua in ciuitate vnde oriundus sum, eadem Ecclesia habeat, iuuabo, & quantum in me erit, contra omnes homines defendam. Dominos meos Collegium, correctores, & scriptores Archiuij Rom. Cu. venerabor, & eorum instituta, & priuilegia seruabo, & illa per quempiam verbo, vel facto, pro viribus violare non permittam; scripturas, quas in alma Vrbe, vel vbi Rom. Pont. cum sua Curia residere contigerit, conficiam, infra terminos

mos in litteris foundationis dicti Collegij. Archiuij compræhensos, ad Archiuum reportabo, & in cæteris omnibus ordinationes dicti Collegij seruabo, tabellionatus officium fideliter exercebo, cõtractus, in quibus requiritur consensus partium, fideliter faciam, nihil addendo, vel minuendo, sine partium voluntate, quod substantiam cõtractus immutet. Si vero in conficiendo aliquod instrumentum, in quo vnus solius partis sit requirenda volũtas, hoc ipsum faciam, eiq. nihil addam, vel minuam contra ipsius voluntatem, quod facti immutet substantiam. Instrumentum non conficiam de aliquo cõtractu, in quo sciam interuenire, seu intercedere vim, vel fraudem cõtractus in protocollum redigam, & postquam redigere malitiose non differam, contra voluntatem illius, vel illorum, cuius, seu quorum est cõtractus, super eo quoque conficiam publicum instrumentum saluo meo iusto, & consuetofalario. Ita me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Euangelia. In quorum, &c. Datum, & actum Romæ in palatio Apostolico in Camera dicti Archiuij, sub anno a Natiuitate Domini 1575. indictione 3. die vero 29. mensis Augusti, Pontificatus Sanctissimi in Christo patris, & D. N. Gregorij diuina prouidentia Papæ XIII. anno quarto, præsentibus ibidem DD. Io. Baccodi, & Io. de Auilla dicti Archiuij scriptoribus testibus ad præmissa vocatis, &c. A. Aquinas corrector F. de Fazzinis: Stephanus Latinus.

Et quia ego Valerianus Carosius, &c. Archiuij Ro. Cur. scriptor de supradicto instrumento notariatus rogatus fui. Ideo illud subscripsi, & publicauit in fidem præmissorum requisitus.

Vicariatus.

R P. D. A. electus M. confitus de scientia, fidelitate, probitate, & circum spectione, & in rebus agendis experientia, Ven. D. N. olim officialis dictæ M. diocesis, & nunc moderni Vicarij in dicto Episcopatu, per eum iam deputati per litteras patentes, sponte, &c. de nouo fecit, cõstituit, creauit, deputauit, & solemniter ordinauit suum verum, certum, siue, itimum, & indubitatum Vicarium; iuxta procurato-

rem, actorem, factorem, negociorumq. infra scriptorem gestorem, ac nuncium specialem, & generalem, ita tamen, &c. eundem N. olim officialem, abientem, specialiter, & expressè ad ipsius, &c. dictam Episcopalem Ecclesiam M. & illius diocesim, membra, & pertinentias, castra, terras, villas, & alias quæcumque in spiritalibus & temporalibus, regendum, & gubernandum, illisq. in diuinis, & alias (prout de ceter) laudabiliter deseruien. & deseruari facien in eisdem Ecclesia, ciuitate, & diocesi, verbum Dei clero, & populo prædican. confessiones confiteri volentium audien. & contentes pro quibusuis commissis in illis videlicet omnibus, & singularibus casibus, in quibus ipse R. P. D. N. electus, absoluerè potest, absoluen & eis penitentias salutares iniungen. ac sibi, & cum quibus videbitur, in quibusuis casibus à iure permissis, dispensandum; litteras missorias, & commendatorias, & ad ordines etiam sacros a quocumque catholico Antistite gratiam, & communionem a Sede Apostolica habente, riteq. & canonicè promotò, recipien. licentiam dandum, & concedendum, & ad ordines etiam sacros huiusmodi promoueri, ac beneficia Ecclesiastica obtinere volentes, examinan. & de eorum vita, & moribus inquiren. & se informan. admittendumq. sufficientes, & insufficientes repellen. dictamq. Ecclesiam, & illius dioc. membra, & pertinentias visitandum, & reforman. & omnia, quæ ad huiusmodi visitationis officium pertinent, gerendum, & exercen. oppressiones, executiones indebitas, & quoslibet abusus tollendum, & emendan. contra quoscumque suspectos de hæresi, vsurarios, & quosuis alios tam Ecclesiasticos, quam laicos delinquentes, & criminosos cuiusuis gradus, conditionis, & status fuerint, inquirendum, & contumaces, iuxta eorum demerita, per priuationem beneficiorum, & bonorũ, tam ecclesiasticorum, quam patrimonialium, & aliorum quorumcumque, ac alias iuxta canonicas sanctiones, ac prouinciales, & sinodales constitutiones, puniendum, & corrigendum, priuandum, & suspendendum causas, lites, controuersias, & quæstiones, tam matrimoniales, beneficiales, ciuiles, criminales, quam mixtas, ad forum dictæ mensæ Episcopalis

quouis modo spectantes, & pertinentes; cum omnibus, & singulis suis incident. &c. audiendum, decidendum, cognoscendum, & terminandum, sententias tam interlocutorias, quam diffinitivas promulgan. easq. debitæ executioni demandan. Excommunicationis, suspension. & interdicti, aliasque ecclesiasticas sententias, censuras, & quasvis personas, vniuersitates, & loca proferen. & infligen. easque excommunican. aggrauan. & reaggrauan. & auxilium brachi secularis inuocan. ab excessibus, peccatis omnibus, criminibus, sententijs, censuris, & penis, quantum ad ipsum D. electum spectat, simpliciter, vel ad cautelam absoluen. & illas moderan. Apostolosq. super quibus vis appellationibus dandum, & concedendum, & illis responden. electiones, & postulationes quarumcumque personarum, ad quæcumque beneficia examinan. sufficientes, approbandum, insufficientes reprobandum quecumque beneficia, Ecclesiastica cum cura, & sine cura, ad dicti D. electi collactionem, prouisionem, præsentationem, seu quamuis aliam dispositionem, tam de iure quam de consuetudine, aut quacumque alia de causa, ad dictum D. electum spectan. qualitercumque vacantia, & vacatura personis idoneis conferendum, & de illis etiam prouidendum; atque in illis beneficijs Rectores idoneos instituendum, & huiusmodi electiones, si videbitur approban. aut reproban. Rectores quoque, & Vicarios, ac alios officiales cum plenaria potestate recipiendum, & deputandum; eiq. stipendia constituendum; & dum videbitur remouendum. Cum clausula ad lites, &c. Et generaliter omnia alia, & singula in præmissis, & circa ea necessaria, & opportuna, & quæ ipsemet A. electus faceret, & facere posset, si in præmissis interesset: & quæ alij Vicarij generales facere, & administrare de iure, aut consuetudine consueverunt, & possunt: etiam si talia forent, quæ mandatam exigent magis speciale, quam præsentibus est expressum; agendum, gerendum, exercendum, & procurandum. Promittens, &c. Releuans, &c.

Consensus mulieris, in venditione rei super qua habet interesse.

Cum sit quod D. F. de A. vnus ex filijs, & hæredibus bo. me. T. dum viueret Protonatorij Apostolici, mediante suo procuratore specialiter constituto, ad effectum soluen. quandam compositionem scutorum 500. facta cum Filso, & curia, propter vulnus, seu vulnera, & rixam commissam cum Locatenente Arcis F. & impensas propterea factas; quam compositionem nisi integre persolueret, vtique in carceribus, in quibus diu ex huiusmodi causa, detentus fuit retrudi posset; & volens dictas impensas, in dicta carcera tione factas, seu debitum ex huiusmodi causa contractum persolueret, ideo vendiderit eius domum, sitam in Vrbe, in Via P. quæ tendit ad Ecclesiam Sancti N. prope Plateam P. e conspectu alterius domus maioris, iuxta viam, quæ tendit ad B. ab vno, & alio bona M. & vias transversales, domino Cap. N. pro preio scutorum 900. partim solutorum, & partim soluen. in terminis desuper conuenis, cum pactis, & clausulis latius expressis in instrumento venditionis huiusmodi, die, &c. celebrato per me notarium. In quo instrumento contentum fuit, vt dictus emptor completum pretij soluere non teneretur, nisi præstito consensu per D. I. germanum fratrem D. F. & per eorum sorores, & dominam C. filiam M. ratione legati ei facti per dictum bo. me. T. de lumina scutorum 500. prout in eius testamento continetur, ac præstito consensu per Illustrissimum, & Reuerendissimum dominum Cardinalem M. fideicommissarium, seu etiam executorem dicti testamenti pro quocumque ipsorum iure, & actione competen. & competenturis, & præstitis alijs consensibus per alios de quibus latus in dicto instrumento venditionis apparet, & propterea dictus venditor, volens adimplere pacta conuenta, vt possit consequi reliquum pretij, dictæ domus in terminis conuentis, requisierit dominam C. filiam M. præfati nunc ætatis annorum xv. & dictum eius patrem, vt legitimum administratorem, vt consentire vellent dictæ venditioni pro quocumque iure ipsius C. ratione dicti legati scutorum 500. Quia in euentum, in quem nubat, & rem-

tempore nuptiarum, iuxta formam dicti testamenti, obtulit, se paratum soluere legatum huiusmodi; Ultra quod ipsa C. poterit sibi iura sua: super alijs bonis præfati testatoris referuare, in quibus est, & erit eidem C. abunde cautum, & pariter idem F. requisierit dominam Claram eius germanam sororem, uxorem dicti M. vt pro quocumque suo iure, quod sibi ratione fideicommissi paterni competere possit super huiusmodi domo vendita consentire vellet. Quæ domina Clara habens plenam noticiam de dicto testamento paterno, condito die, &c. per N. tunc temporis notarium curiæ caularum Camera Apostolicæ, in quo licet idem testator disposuerit, quod deficientibus suis legitimis filijs masculis hæredibus vniuersalibus, institutis sine filijs legitimis, & naturalibus, aut legitimatis, bona deuolui, & pertinere ad ipsius testatoris, & quod prohibuerit dictis hæredibus venditionem, donationem, & alienationem bonorū testatoris, tamen exceptauerit, & referuauerit casus legitimos, & a iure concessos, videlicet incarcerationis, detentionis in manibus infidelium, & aliam necessitatem, ideo, & quia intendit rem gratam facere dicto E. vt se possit liberare à solutione dictæ compositionis, & impensarum, mediante conuentione pretij dictæ domus, & ne dictus eius frater a curia, & Fisco possit iterum molestari, vel carcerari, consentire proposuerit, prout etiam dictus M. eius maritus, & tamquam pater, & legitimus administrator dictæ C. & ipsa quoque C. cum auctoritate, & consensu paterno, & alijs solemnitatibus opportunis consentire paratæ sint, attento quod iura ipsius C. respectu dicti legati super alijs bonis testatoris, ultra promissionem F. referuare intendunt, & ibidem salua, & integra esse considerant. Hinc est quod anno, &c. die, &c.

Corâ magnifico, & Excellente I. V. D. L. N. Collaterali curiæ capitoli, in Vrbe Iudice ordinario, & competenti pro tribunali sedente super sede lignea, in loco infradicendo, quem locum, & sedem, ad abundantiorē cautelam, pro suo iuridico, & congruo tribunali, ad hunc actum, & instrumentum celebran. deputat; ac testibus, & me notario personatiter constituto dictæ D. Clara de A. vxor dicti M. in

præsentia dicti eius mariti, ac D. C. dictorum coniugum filia, & legataria, nunc etatis annorum xv. vt ipsa, & dicti eius parentes affirmarunt, in præsentia, & cum consensu, & auctoritate d. M. sui genitoris, affirmantes, præter dictum I. nullos habere consanguineos habiles ad præstandum consensum in hac re; Ideo volentes actum omni meliori modo: quo possunt, valide celebrare, & ne propter dispositionem statutorum Urbis de validitate agendorum dubitari contingat, propter defectum consanguineorum: Ideo à prædicto Collaterali aliquem curatorem, & confisæ de probitate domini A. ipsis DD. Claræ, & C. in defectum consanguineorum, & quos iurarunt non habere in Vrbe, deputari cum instantia postularunt, tam coniunctim, quam diuisim, & omni meliori modo. Qui D. Collateralis intellectis, & consideratis præmissis, eundem A. præsentem, & onus huiusmodi acceptantem, ipsi Claræ, & C. præsentibus, & petentibus, dedit, & deputauit in curatorem, in locum, & defectum duorum consanguineorum, iuxta formam statutorum Urbis, dicens, & replicans eidem A. curator esto, ad hunc actum, supernarratum peragendum, vtilia facito, & inutilia prætermittito, ipsas Claram, & C. earum iura indefensas, & indefensa non relinquito, & alia facito, ad quæ de iure teneris; Qui A. curator præmissis intellectis, ita facere, & curare promisit, quemadmodum sibi a domino Collaterali demandatum fuit, & eo ibidem præfens.

B. sciens, &c. sponte, &c. vt principalis, principaliter, & insolidum accessit & fideiussit erga dictas Claram, & C. præfentes, &c. quem B. accedentem, præsentem, &c. D. A. curator promisit releuare indemnem, ac penitus sine damno conseruare ita quod, &c. alias, &c. obligantes propterea ijdem curator, & fideiussor insolidum se ipsos, eorumque hæredes, &c. ac bona omnia & singula præfentis, & futura, in forma iuris valida, & ita iurarunt tactis, &c.

Quo factio, coram eodem magnifico D. N. secundo Collaterali, & iudice, vt supra sedente prædictæ DD. Clara, & C. in præsentia dicti D. M. mariti dictæ D. Claræ,

ac patris, et legitimi administratoris dictæ D. C. suæ filix, atque præsentia A. curatoris consanguineorum loco deputati, iurantium tactis, &c. se nullum proprium particulare habere in hac re, & huiusmodi consensum, attento quod iura ipsius C. respectu dicti legati, super alijs bonis testatoris, ultra promissionem D. F. reservare intendunt, non tendere in damnum ipsarum DD. Claræ, & C. sponte, &c. in primis, ad maiorem contractus validitatem, renunciarunt cum iuramento tactis, etc. l. Iul. de fund. dot. ac omnibus legibus, et legum auxilijs, et beneficio restitution. in integrum, et omnibus iuribus, et statutis, si quibus mediantibus, contra huiusmodi contractum quovis modo venire possent; de quibus legibus, et iuribus, ac statutis, et eorum effectu, prius a domino Iudice informatæ extiterunt; et cum dicta renunciatione, ac omnibus melioribus modo, etc. cognitis, et consideratis, et bene intellectis, præsertim per D. Claram dispositionibus, et clausulis testamenti dicti bo. me. T. et etiam certioratus ad plenum, de dicta venditione in huiusmodi venditionem domus, factæ in dictam capitaneum N. pro omni, et quocumque iure, actione, et interesse competentibus, et competituris eidem DD. Claræ, et C. purè, liberè, et simpliciter confenserunt, et illam approbarunt, laudarunt, et in omnibus, et per omnia confirmarunt, in quantum ad ipsas Claram, et C. attinet, et dictam alienationem, et præsentem consensum semper, et perpetuo ratâ, gratam, et firmam, ac ratum, gratum, et firmum habere, et tenere promiserunt; et numquam, sub prætextu dicti legati scutorum 500. facti in fauorem dictæ C. et sub prætextu fideicommissi paterni, et cuiuscumque iuris, et concernentis ipsam D. Claram, tam de præsentî, quam etiam in futurum, dictam capitaneum N. emptorem domus præfatæ, eiusq. hæredes, et successores in dicta domo, molestare in iudicio vel extra, etiam sub quovis prætextu, iure, titulo, et causa, cognitis, et incognitis, etiam hic non expressis; alias ad omnia damna, impensas, et interesse teneri voluerunt, et à limine iudicij repelli possint, et hoc fecerunt saluis, et reservatis iuribus dicti legati eidem D. in, et super omnibus, et sin-

gulis alijs bonis hæreditatis dicti bo. me. T. testatoris, super quibus bonis, asseruerunt, ipsam C. cautam esse, et ultra huiusmodi reservationem, ibidem præsens dictus D. F. promisit eidem C. præsentî, et ad maiorem cautelam, cum dicto consensu, acceptanti, et soluere dictum legatum, in euentum, et in tempore solutionis faciendæ, iuxta formam dicti testamenti paterni, et non aliter. Pro quibus, etc. super quibus omnibus, et singulis præmissis, tamquam rite, et legitime gestis, petierunt a prædicto magifico D. Iudice suam in præmissis, et sui officij auctoritatem, pariter et decretum interponi, supplendo omnes defectus, qui forsân interuenerunt, omni meliori modo, etc. Qui magnificus D. Iudex sic, vt supra, pro tribunali sedens, visis, et intellectis præmissis, suam suiq. officij auctoritatem, ac pariter decretum interponendum, duxit, et interposuit, supplendo quoscunque defectus, si qui forsân interuenerint, quantum sua potuit auctoritate supplere, etiam omni meliori modo, etc. Super quibus, etc.

*Ratificatio filij in patria potestate
existentis.*

Coram Illustrissimo, et Excellentissimo domino N. Duce, sedente in loco infradicendo, & testibus, ac me notario publico specialiter vocatis, & adhibitis personaliter constitutus.

Illustrissimus, & Excellentissimus D. D. B. Princeps, habens plenam notitiam, vt asseruit, de omnibus, & singulis gestis, & factis, causa quattuor censuum in, & super prædio, seu casali N. constitutorum, & venditorum per Illustrissimum, & Reuerendiss. D. F. sub diuersis diebus, & in fauorem diuersarum personarum, pro pretio in totum scutorum sex millium auri in auro, seu valoris talis summæ in circa, pro seruitio, & ad instantiam ipsius Illustrissimi, & Excellentiss. D. Principis, attestato quod dictæ pecuniæ per magnificum D. L. procuratorem suum acceptæ fuerunt, & successiue iuxta ordinem ipsius Illustrissimi D. Principis transmissæ, & remissæ Venetiæ; Et particulariter certioratus ad plenum de instrumento Romæ celebrato ex actis D. C. notarij publici,

huiusmodi tenoris videlicet (inferatur tenor instrumenti) Volens adimplere promissionem factam per dictum magnificum L. sponte, &c. cum consensu, & auctoritate dicti Illustrissimi, & Excellentissimi Ducis debitoris sui, de præmissis ad plenum informati, & omni meliori modo, &c. dictum relatum instrumentum, cuius tenor superius insertus fuit, & omnia, & singula in eo contenta, & omnia alia, & singula in actis C. præfari per D. L. gesta, cum toto negotio, de quibus omnibus, & singulis dixit plenissime informatum se esse, ratificat, acceptat, approbat. ac in omnibus, & per omnia plenissime confirmat, modis, & formis, prout in eodem instrumento continetur, ad cuius originale relationem habet, & illa omnia promisit adimplere, ac inuiolabiliter obseruare, vt supra, erga omnes, & singulos, quorum interest, aut interesse poterit hinc absentes, me notario publico, pro illis omnibus, & singulis stipulâre, & acceptâre. Pro quibus, &c. obligauit, &c. in forma Camere, &c. & ita obseruare iurauit, tactis, &c. & in verbo, ac fide Principis, super quibus omnibus, & singulis præmissis, ad maiore illorum validitatem, & ad postulationem dicti Illustrissimi D. Principis Illustrissimus, & Excellentissimus D. Dux præmissis intellectis & cognitis, auctoritatē suā, & decretum interposuit, etiam supplendo quoscumque defectus, si qui forsan interuenerint Super quibus, &c.

Promissio inuestiendi pecunias, & donatio insolutum.

N Qui erat legitimus debitor M. & B. in summa scutorum duorum millium monetæ occasione pretij pecudū caprarum, & bouum ipsi N. per P. & alios contutores, & curatores dictorum M. & B. venditorum, vt constare asseruit ex instrumento publico, stipulato per L. notarium, & cancellarium C. de mense, &c. seu alio veriori tempore, ad quod instrumentum, &c. quia hodie, ad computum dicti pretij, soluit scuta mille, quæ fuerunt exposita in emptionem annui census scutorum 70. pro pretio scutorum mille constituti, & venditi per N. & C. eius fratrem, super eius casali V. in fauorem

dictorum M. & B. vt constat ex instrumento cassationis, & venditionis dicti census per me notarium celebrato. Ideo remanet debitor dictorum M. & B. in summa scutorum mille monetæ; sponte, &c. promisit huiusmodi scuta mille inuestire, & collocare per totum mensem N. proximum venturum ad beneficium dictorum M. & B. & pro eis in emptionem alterius anni census super casalis eorundem DD. N. & C. ad rationem scut. septem pro centenariis, prout alter census emptus fuit, vel in emptionem alterius census cum alijs personis, cum consensu tamen tutorum, & curatorum dictorum M. & B. quatenus ab alijs personis, quam ab N. & C. dictum censum ex dictis pecunijs emi contingat, & hæc omnia adimplere per totum dictum mensem N. prox. venturum; Alioquin elapso dicto mense N. & promissione huiusmodi non adimpleta, ex nunc prout ex tunc, & è contra dedit, cessit, & assignauit in solutum, pro dictis mille scutis eisdem M. & B. hinc absentibus me notario, &c. medietatem annui census 200. scutorum monetæ, quæ asseruit emisse ad vniuersitate C. supor eius tenuta pretio scutorum duorum millium de mense F. &c. seu alio veriori tempore in actis L. notarij publici, & Cancellarij dictæ Ciuitatis, cum declaratione quod fructus, & prouentus dicti census, pro dicta medietate spectent, & pertineant ad prædictos M. & B. in posterum incipiendo à Kalendis Octobris proxime venturi. Ad habendum, &c. Transferens super dicta medietate census in dict. M. & B. omnia iura, & actiones, &c. contra dictam venditionem, & fideiussores, & quoscumque alios, ponens in, & super dicta medietate census eisdem M. & B. in omne ius, &c. Constituens, &c. Dans facultatem, & licentiam eisdem M. & B. accipiendi eisdem census, pro dicta medietate, realem possessionem, vel quasi. Et donec, &c. constituit, &c. & hoc facit ex causa prædicta, & insolutum, vt supra dictum est, hoc pacto & declaratione adiectis vt liceat semper, & omni tempore ipsi N. & eius hæredibus, & successoribus quibuscumq. dictam medietatem census pro eodem met pretio scutorum mille redime re, ac dicti M. & B. teneantur quodcumque reuouendere, & retrocedere D. N. &

eius hæredibus pro dicto pretio, quam dationem in solutum D. N. affirmavit, & promisit esse validam, & bene ac valide factam, & ei facere licuisse, atq; licere, & in eam tamquam talem facere, consentire, & omnes personas, &c. ius habentes, aut habere præcedentes in, & super dicto censu, etiam ad omnem simplicem extrajudicalem interpellationem, aut requisitionem per dictum M. & B. faciendam; & totum prædictum censum ad ipsum N. spectare, & pertinere pleno iure dominij, & nulli alteri vendidisse, donasse, permutasse, aut quouis modo alienasse, etiam a lienationis largissime sumpto vocabulo, & nemini hypothecasse, & nihil omnino fecisse in præiudicium huius contractus, & nihil se facturum; alias etiam ad omnia damna, &c. teneri voluit, & promisit suscipere in se, & omne licem, causam, controuersiam, & molestiam, si quæ inferantur super dicto censu, suscepraq; prosequi, &c. ac eisdem M. & B. super dicto annuo censu, quoad medietatem, vt supra translata, & assignatam conseruare, ac defendere, & liberare ab omni lite, causa controuersia, molestia, & molestante persona, alias ad omnem euictionem dicti census vniuersalem, & particularem respectu dictæ medietatis, in omni iudicio petitorio, & possessorio, & quouis eorum insolidum teneri voluit erga dictos M. & B. vltra obligationem vniuersitatis, & quorumcumque obligatorum in dicto censu, & insuper ad magis cautos reddendum eosdem M. & B. vt principales, & insolidum ad solutionem dictæ medietatis census de semestri in semestri, pro rata iuxta formam instrumenti census prædicti se obligavit, me notario publico pro dictis M. & B. & eorum successoribus acceptante, & stipulante, Pro quibus, &c.

Prorogatio termini ad redimendam Te-

nutam.

Magnificus D. Iulius Fulcus, qui alias fecit cedulam, ten. huiusmodi videlicet. Io Giulio Folco prometto all' Illustrissimo, & Eccellentissimo Sig. Paolo Giordano Orsino, de retrouenderli la tenuta del bosco di Baccano, che mi è stata venduta da sua Eccellenza mediante il magnifico miffer Riccardo Mazzatosto

suo procuratore, per il medesimo prezzo, ogni volta che sua Eccellenza vorrà, de qui al mese di Settembre, mille cinquecento settanta, cioè 1570, & non più oltre; ita che passato detto mese di Settembre 1570. la presente resti de nessun momento, intendo per ciò che s'io affittasse detta tenuta, S. Eccellenza sia obligata à offeruare il fitto, & per fede ho scritto la presente, & per messo de farne instrumento publico ad ogni piacere di S. Eccellenza. Datum Romæ die xij. Februarij. 1568. Iulio Folco. In cuius D. Iulij fauorem die x. Decembris. 1569. prædictus Illustrissimus, & Excellentissimus D. Paulus Iordanus venditionem dictæ tenuræ, ac aliorum xij. rubrorum, & vnus quarti rubri ratificauit, ac omne id quod plus valeret, prædicto D. Iulio, ex causis in instrumento desuper celebrato per N. notarium, donauit, prout in eodem instrumento contineri asseruit, sponte, &c. licet sciat non teneri; nihilominus ad faciendum eam rem gratam, & ex eius mera liberalitate, ac non intelligens donationi, alijsq; præmissis in eius fauorem factis, quouis modo renunciare, vel illis, aut aliquibus iuribus suis præiudicare; sed omnibus illis firmis manen. contemplatione Serenissimi D. Magni Ducis Hetruricæ requisitus, eius nomine per magnificum D. B. præsentem, ac requirentem tempus in dicta cedula contentum, quod vsque ad finem huius mensis Septembris durat; prorogauit ad sexaginta dies, inehoandos ab vltima die huius mensis, & vt sequitur finiantur, & non alias, nec vltra, nec alio modo, præsentem dicto B. & vna mecum notario publico, pro eodem Illustrissimo D. P. eiusq; successoribus acceptante, & stipulante, quo termino elapso, & dicta redemptione non facta, huiusmodi prorogatio, & præsens instrumentum pro cassis, irritis, & non factis habeantur, & sint nullius roboris, & momenti, perinde ac si facti minime fuissent, quia sic ei facere placuit, & ita iurauit tacitis, &c. super quibus, &c.

Subrogatio termini in alium terminum, & cesso.

A quibus, &c. ad maiorem cautelam magnificorum N. & N. & socio- rum

rum Urbis assignavit eidem pro faciliori collectione summæ debitæ per ipsum A. in specie ducatorum 500. debitos tunc eidem A. occasione termini festivitatis Natiuitatis D. N. Iesu Christi tunc proxime præeritæ, occasione annuæ pensionis ducatorum 3. m. in, & super fructibus, &c. mensæ Archiepiscopalis T. in fauorem suum constitutæ, ac reseruata, auctoritate Apostolica; & assignavit etiam alios ducatos mille, pro termino festiuitatis Natiuitatis sancti Ioannis Baptistæ anni 1570. annuæ pensionis ducat. 2. m. super mensæ Episcopalis Ispalen. fructibus, &c. sibi reseruata, prout latius in instrumento celebrato per me notarium continetur, ad quod, &c. nunc ex causis animum suum mouentibus, sponte, &c. loco dicti termini pensionis Ispalensis maturati, vt præferatur anno 1570. proxime præerito, subrogauit, & assignavit ducatos mille termini dictæ annuæ pensionis Ispalensis maturati hoc anno 1571. in festiuitate sancti Ioan. Baptistæ prox. præerita, dictis N. N. absentibus, præsentibus B. eorum agente, & socio, & vna mecum notario pro eis acceptante, & stipulante, citra tamen nouationem contentorum in dicto instrumeto, & sine præiudicio iurium, dictis suis principalibus, & sibi competentium, & ad faciendam gratam eidem A. retrocedente assignationem ducatorum mille alterius termini dictæ pensionis S. maturati in festiuitate Natiuitatis sancti Ioan. Bapt. anni 1570. & insuper ad maiorem securitatem dictorum mercatorum, & vt facilius reliquum eorum crediti consequantur, quod reliquum fortis principalis est scutorum 600. monetæ, attento quod pro alijs scutorum 2. m. 200. assignavit eidem mercatoribus alios terminos pensionum suarum vt in relato instrumento continetur, nunc assignat, & cedit eidem mercatoribus ducatos 1500. debendos eidem A. occasione dictæ pensionis I. pro termino Festiuitatis Natiuitatis D. N. Iesu Christi prox. venturæ. Transferens in, & super dictis terminis assignatis, omnia iura, & actiones, &c. Ponens dictos mercatores, &c. constituens, &c. De quibus pecunijs assignatis cum ad manus dictorum mercatorum per uenerint, retentis per eos scut. 600. monetæ præsentis, in quibus restant creditores,

reliquam summam assignare tenentur ipsi A. & huiusmodi assignatione, & confessione fecit ad maiorem cautelam dictorum mercatorum, Et insuper eorum contemplatione constituit, & fecit procuratores suos P. & Q. hinc absentes, &c. & vnumquemque ipsorum in solidum, ita tamen, &c. ad exigendum, percipiendum, & recuperandum dictas pecunias, vt prætertur assignatas occasione terminorum dictorum pensionum, vel habuisset confitendum ab illis, quibus opus erit, & omnes quos opus erit quietandum, &c. etiam in actis publicis, & cum omnibus alijs facultatibus opportunis. Et si necesse fuerit cum clausulis ad lites, & potestare substituendi, &c. Et generaliter, &c. promittens, &c. releuans, &c. De quibus pecunijs ordinauit, & mandauit eidem procuratoribus, vt sequantur dispositionem dictorum N. N. & promisit etiam ad omne placitum dictorum mercatorum, deputare, & constituere quoscumque alios procuratores, quos maluerint; vt facilius sub nomine A. consequantur dictas pecunias, & saluis præmissis, declarauit, & voluit firmas remanere omnes conventiones, & cautelas factas in dicto relato instrumento; vtque ad integram satisfactionem eorundem mercatorum: quas pro repetitis haberi voluit. Pro quibus, &c.

Cessio bonorum per professam.

Cum alias M. assignauerit, & constituerit pro dote dominæ V. sue filia legitimæ & naturalis, summam scutorum mille, in, & super vinea sita in monte Q. ac domo sita in via I. soluedorum tempore nuptiarum, vt constare asseritur in instrumento per N. celebrato de anno, &c. & deinde præfatus M. præfata vineam viderit C. & inter alia promiserit, quod præfata V. respectu dotis, vt præfertur, constituit, consentiet, & sua iura, & actiones cederet in fauorem dicti C. emptoris, vt in alio instrumento, ex actis dicti N. die, &c. latius dicitur contineri, & quia præfata V. nunc in vigesimo anno iuxta ætatis constituta, proposuit professionem religionis emittere in monasterio sanctæ A. Urbis ordinis sancti B. & diuina eius pater, pro dote, seu elemosina peroluert scut.

300. & dederit etiam supelleſtilia, veſtes, & alia neceſſaria pro ingreſſu dicti Monaſterij, ac etiam paratus ſit ſoluere annuatim ſcuta 18. dictæ V. ſeu monaſterio prædictæ durante vita eiufdem V. & cellam, vt infra, conſtruere in dicto monaſterio; quatenus dicta V. bonis, & ſucceſſionibus paternis, & maternis cedat in fauorem ipſius patris, & P. N. fratris, & filiorum eiufdem N. Hinc eſt quod anno, &c. die, &c. Coram magnifico & R. D. R. ſud. Illuſtriſſimi, & Reuerendiſſi D. Iacobi Sabelli S. R. E. Cardinalis, Sanctiſſimi D. N. Papæ Vicarij Locumtenente in Ro. Cur. Iudice ordinario, & competentis, ſedente, &c. principaliter conſtituta dicta D. V. quæ nunc, & in futurum H. nuncupari, intendit, in vigefimo, vt aſſeruit, ætatis anno conſtituta, quæ nondum tamen profeſſionem religionis emiſit, in præſentia dicti M. ſui patris, habens plenam noticiam, vt aſſirmauit, de dicta conſtitutione, & aſſignatione dotis mille ſcutorum, facta per dictum eius patrem in, & ſuper vinea, & domo præſtatæ, & de venditione dictæ vineæ, ac promiſſione facta per dictum eius genitorem in fauorem dicti C. & quia ipſa contenta remanſit, & remanet de ſumma ſcut. 300. pro ea ſoluta dicto monaſterio ſancti A. & de annua ſumma ſcut. 18. durante eius vita ſoluenda, & pro dicta conſtructione cellæ faciendæ. Ideo, & pro conſeruatione ſuæ domus, & agnationis dictis bonis, & ſucceſſioni paternis, & maternis cedere intendit; ſed quia nullo habet conſanguineos habiles ad intereſſen. & conſentien. contractui huiusmodi celebrato, attento quod agitur de intereſſe præſati ſui genitoris, & N. ſui germani fratris, in quorum fauorem cedere, & renunciare intendit. Et ne ſtrotper eius minorem ætatem dubitari contingat de validitate contractus, aliquem ſibi curatorem, &c. (pone deputationem curatoris, cum fideiuſſore, & obligatione in forma.)

Succeſſiue coram eodem R. D. R. Locumtenente, vt ſupra ſedente pro tribunali, meq. notario, & teſtibus, &c. perſonaliter conſtituta dicta V. quæ nunc N. nuncupatur, & nuncupari intendit, in vigefimo anno ſuæ ætatis conſtituta, vt medio iuramento tactis, &c. aſſirmauit. cum auctoritate præſati R. D. Locumte-

nentis, & cum conſenſu, & auctoritate præſatis curatoris præſentis, & auctoritatem, & conſenſum præſtantis, & cum iuramento tactis, & præſtito, aſſirmantis ſe non habere aliquod proprium particulare intereſſe in hoc negotio, & renunciationem, & ceſſionem ſupra narratas, & vt infra faciendas, non tendere in præiudicium eiufdem V. ſeu N. attento quod ſibi eſt abunde prouiſum, & prouidetur pro ingreſſu monaſterij, ſeu profeſſione religionis emit tenda: In primis, ſponte, &c. ad maiorem validitatem actus, renunciavit cum iuramento tactis, &c. beneficio minoris ætatis, reſtitutionis in integrum ex quocumque capite competentis, & competituræ l. Iul. de fund. dot. & omnibus ll. iuribus, & ſtatutis in fauorem minorum, & mulierum diſponen. de quibus prius, & eorum effecta a dicto D. Locumtenente certiorata ſunt, & omni meliori modo, &c. Renunciavit, & ceſſit expreſſe omnibus, & ſingulis bonis, & ſucceſſioni paternis, & maternis, in fauorem dictorum D. M. ſui patris abſentis, me notario, &c. & D. N. ſui germani fratris, præſentis, & acceptantis pro ſeipſo, ac ſuo genitore prædicto, ac ipſorum hæredibus, & ſucceſſoribus quibuscumque, ac in ſuper de conſenſu dicti D. N. ita conſentientis, nomine dicti ſui genitoris, ceſſit omnibus ſuis iuribus, & actionibus competentibus, & quomodolibet competituris in, & ſuper vinea, cum domo, & alijs ſuis pertinentijs, ſita, &c. vendita in fauorem dicti C. emptoris dictæ vineæ, quamuis abſentis, me notario, &c. Ponens dictum C. &c. conſtituens, &c. Et huiusmodi ceſſionem, & renunciationem fecit, attento quod pro ipſa D. V. ſeu N. ſoluta fuerunt dicto monaſterio, ſeu agentibus pro dicto monaſterio ſancti A. in quo, Deo dante, ipſa V. de proximo intendit profeſſionem religionis emittere, ſcuta quingenta monetæ, prout ibidem præſens venerabilis A. Abbaſſiſſa dicit monaſterij ſoluta fuiſſe aſſirmauit, pro dote, ſeu elemoſyna dictæ V. futuræ monialis, vltra ſupelleſtilia, veſtes, & alia neceſſaria pro ingreſſu in dicto monaſterio, ipſi V. ſeu N. parata; de quibus ſcut. 300. tam ipſa V. quam dicta venerabilis Abbaſſiſſa, cum auctoritate præſati R. D. Locumtenentis præſatum M. abſentem, & D. N.

præsentem, &c. quietarunt, &c. exceptioni, &c. renunciarunt, cum pacto de numquam amplius petendo. Et quia ipse N. nomine dicti sui patris, cum promissione rati, &c. futurum solvere promisit annua, scuta 18. monetæ dictæ V. vel pro ea dicto monasterio quatenus ibi professionem religionis emittat, videlicet de semestri in semestri, in fine semestris pro rata, durante vita naturali prædictæ V. & non ultra. Et insuper promisit fabricare suis impensis vnam cellam in dicto monasterio sancti A. De quibus præmissis, & illis saluis, & reseruatis eadem V. cum auctoritate, & decreto iam dictis, pro omni, & toto eo, quod ipsa in bonis, & successione ram paternis, quam maternis petere, aut prætereundere possit, vocavit se contentam, ac satisfactam, & renunciauit non solum constitutioni, & assignationi dotis mille, scut. super dicta vinea, & domo, vt præfertur factis, verum etiam omnibus alijs iuribus, & actionibus sibi nunc, & in posterum super dicta vinea, & domo, & alijs quibuscumque bonis, & successioneibus paternis, & maternis, competentibus, & competituris, &c.

Cessio per mulierem, seruata forma Regni Neapolis.

IN nomine Domini. Amen. Anno ab eiusdem Natiuitate, &c. Pontificatus, &c. Anno N. regnante Serenissimo, & Catholico Principe D.D. Philippo ab Austria (Dei gratia) Castellæ, Aragonum, huius Regni Siciliae citra, & ultra Pharam, Hierusalemq. Rege, hoc publico instrumento.

Nos R. pro tribunali sedentes super sedibus ligneis in loco infradicten. ad quem locum pro decoro seruando infranominatæ dominæ A. nosmet contrulimus, quem locum, & sedes pro congruo, & iuridico loco, atque tribunali ad hunc actum, & negocium expediend. pro maiori validitate gerendorum deputamus, & ego F. publicus vbilibet per totum præfatum Regnum Siciliae tali auctoritate notarius, & testes infrascripti ad hæc vocati specialiter, & rogati, declaramus, & attestamur quod hodierna die personaliter constituta supradicta.

A. Vidua relicta bo me. S. de terra N. M. diocesis iurisdictionis tutrix, & pro tempore curatrix, atque bonorum administratrix testamentaria dominæ B. suæ filia ex dicto q. S. susceptæ infantis hæredis venerabilis euilæm q. S. & præsentibus N. ipsius socero, atque C. eiusdem A. sorore, & N. ac P. & L. similiter post supradictos N. & R. proximioribus consanguineis nobis palam exposuerunt, quod cum alias C. perpetuus administrator Abbatiæ sancti P. M. diocesis cum consensibus, & assensibus sanctæ Sedis Apostolicæ, & Serenissimi, atque Catholici Hispaniarum Regis, locauerit in emphytheosim perpetuam dicto bo me. S. quasdam salinas, iuxta pharum Messinæ sitas, pro annuo canone vnciarum 20. soluen. certis terminis, & cum pactis, conditionibus, promissionibus, obligationibus, & cautelis expressis in instrumento desuper per N. inter supradictas partes celebrato, ad quod relatio habeatur. Et cum dictæ salinæ sint subiectæ periculo deuolutionis & caducitatis in euentum, in quem cessaretur in solutione dicti canonis, & requirant in partibus istis maximas impensas, & attenta magna copia illorum, qui alias ibidem salinas exercent, & fabricant plus afferunt damni, quam lucrari, & sint magnæ curiæ, industriæ, atque laboris, indigeantq. personali assistentia, atque hominum cura, & diligentia, qui de eis certam experientiã habeant, & præsentia dominorum suorum sit valde utilis, & forsitan necessaria, quod secus euenit dominæ A. & dominæ B. quæ non sunt habiles ad huiusmodi negocia, nec eas decet, minusq. vile sit, tum ob præmissa, & ob distantiam earundem salinarum ab earum patria, tum etiam ob certum damnum, quod causa dictarum salinarum annuatim recipere solent, & considerauerit eis expedire, & magis proficuum esse præfatas salinas, cum omni onere, seruitute, & cura (reseruato consensu eiusdem D. perpetui administratoris dictæ Abbatiæ, & prædictorum salinarum, tamquam membris eiusdem proprietarij & sanctæ Sedis Apostolicæ beneplicito, quatenus opus sit & regio assensu) cedere domino I. ipsarum mulierum consanguineo, cui non deficiunt qui hic, & maioribus negocijs vacare possint, quam ita retinere, & volens actum omni meliori modo,

modo, quo potest valide celebrare, propterea cum præsentia prædictorum N. aui paterni dictæ B. infantis, & R. ac A. & consensu, & auctoritate dictorum P. & L. proximiorum consanguineorum stant, & interesse prædictorum N. & R. patris, & fratris respectiue dicti D. I. præsentium, & consensum præstantium, atque affirmatum cum iuramento, tactis, &c. præstito se non habere in hac re aliquod proprium particulare interesse, & huiusmodi instrumentum cessionis actionis causis prænaratis (quas causas veras esse asseuerarunt) non tendere in damnum earundem mulierum, quos N. R. & N. dicta A. asseruit cum iuramento tactis, &c. præstito esse proximiores consanguineos dictæ suæ filiæ infantis, sponte, &c. renunciando in primis cum eodem iuramento ad maiore huius contractus firmitatem omnibus loquibus, & statutis in fauorem mulierum disponere, & respectu dicti B. beneficio minoris ætatis, & restitutionis in integrum ex quocumque capite prouenien. de quibus prius à nobis supranominatis certiorata fuit, ac omnibus melioribus modo, &c. dicto tutorio, curatorio, & administratorio nomine, ac nomine suo proprio, pro quocumque suo iure, si quod ei competit, & competere possit supradictas salinas simul iunctas, sitas iuxta Pharam Mesinæ, confinatas ab vno iuxta, &c. saluis alijs, si qui sint plures, aut veriores confines superius expressis, cum omni iure fabricandi sal, ac iure deriuandi, & accipiendi aquas, & pro fabricatione salis facienda, & pro dictis salinis exercendis, ac omnibus alijs iuribus, iurisdictionibus, & priuilegijs, honoribus, & oneribus, quibus ipsæ mulieres nunc videntur, & ipsæ earumque hæredes, & successores in futurum quomodolibet vti, & frui possent, & dictis bo. me. dum vixit vltus fuit, & possidebat, ac vti, frui potuisset (saluo, & reservato, quatenus opus sit, sanctæ Sedis Apostolicæ beneplacito, & regio assensu, & dicti C. administratoris perpetui consensu) & non aliter, nec alio modo cessit, dedit, atque concessit præfato domino L. dicti N. filio, licet absenti domino N. eius in hac parte agenti præsentis, ac pro dicto L. ac illius hæredibus, & successoribus quibuscumque stipulanti, & acceptanti, & pro illo de ra-

to, vt infra promittenti, Ponens dicto tutorio, curatorio, & administratorio, & proprio respectiue nominibus eundem I. & suos in omne ius locum, & priuilegium vniuersum ipsarum mulierum, constituit, & que eum procuratorem irreuocabilem, vt in rem propriam, ita quod, &c. Dans licentiam, &c. Et donec, &c. constituit, &c. Et hæc omnia fecit, & facere dixit, ex causis superius narratis, & ad consulendum penitus indemnitati dictæ B. & rei suæ prouiden. quia ex maturo consilio negocij huiusmodi peritum ita sibi fuisse consultum attestata est, & quia è conuerso dictus N. procurator eiusdem I. Cessionarij, pro quo nihilominus de rato, & rati habitatione in forma iuris valida promisit, & illum hæc ratificaturum intra xv. dies proximos, alias etiam ad omnia damna, &c. teneri voluit, sponte, &c. promisit dictum, canonem, seu responsum vnciarum 20. præfato C. perpetuo administratori dictæ Abbatæ, & præfatarum salinarum proprietario, & successori suo in Abbatia præfata, licet absentibus Nobis . . . & notario præsentibus, ac pro eo, & alijs futuris successoribus administratoribus dictæ Abbatæ stipulantibus, & acceptantibus, soluere realiter, & cum effectu, modis, & temporibus expressis in supra relato instrumento, libere omni penitus iuris, & facti exceptione remota. Insuperq. promisit procuratorio nomine, quo supra, omnem curam, diligentiam, industriam, & operam, atque seruitia solita, & necessaria, etiam personalia adhiberi facere, pro manutatione dictarum salinarum, & vsu fabricationis salis, & facere, & curare, quod idem C. administrator liberabit eadem mulieres, & suos à præstatione canonis huiusmodi, & ab omni alio onere, atque promissionibus per eos forsâ, & dictum bo. me. S. dum vixit quomodolibet huiusmodi rei causâ factas intra dictum terminum xv. dierum, alias ad obseruantiam instrumenti præfate perpetuæ emphyteosis, & etiam ad omnia damna, impensas, & interesse teneri voluit dicto procuratorio nomine. Quam quidem cessionem, concessionem, & dationem salinarum, & promissiones respectiue vicissim factas, cum omnibus, & singulis in hoc instrumento contentis, præfata A. tutrix, & admi-

administratrix eiusdem B. & nomine suo pro quocumque suo iure ex vna, & prædictus N. procurator præfati I. ex altera partibus, promiserunt ad inuicem semper, & perpetuo habere ratas, gratas, validas, & firmas, & iniuolabiliter observare, & contra non facere, dicere, vel venire quouis quæsto colore, prætextu, iure, titulo, causa, & modo etiam hic non expressis. Pro quibus omnibus, &c. præfata A.ATRIX, & pro tempore curatrix dictæ B. & bonorum eiusdem administratrix seipsam dicto tutorio, & curatorio nominibus, & præfatum B. ac illius hæredes, & successores, ac bona omnia, & singula quæcumque præsentia, & futura tam feudalia, quam burgenfatica, Regio assensu respectu feudalium semper saluo, ac totam hæreditatem, & successiõnem dictiq. S. & seipsum, eiusq. hæredes, & bona, pro quocumque suo iure ex vna, & dictus N. procurator dictum I. principalem suum, ac illius hæredes, & successores, ac bona omnia, & singula præsentia, & futura, ac etiam burgenfatica, & feudalia, dicto Regio assensu semper saluo respectu feudalium, & vsque ad ratificationem seipsum; & eius bona omnia, & singula quæcumque præsentia, & futura ex altera partibus obligarunt, & hypothecarunt ad inuicem in forma iuris valida, & iuxta laudabilem ritum magnæ Curie Vicariæ Neapolis, ac in forma Quarantigie, & Camere Apostolicæ, cum solitis clausulis, citra tamen, & præter quorumcumque procuratorum constitutionem quotiescumque opus fuerit latius extenden. quæ nihilominus pro extensis habeantur, & renunciarunt cuius appellationi, reclamationi, & recursum pro negotio suspensiuo executionis præsentis instrumenti, & ita observare iuraverunt tactis, &c. & pro maiori validitate, & firmitate præmissorum prædictæ partes petierunt ad maiorem validitatem, & abundantiorē cautelam, ita quod vtile per inutile non viuetur, super præmissis auctoritate, & decretum interponi, & suppleri quocumque defectus, si qui forsan interuenerint ex tunc. Ego A. iudex ordinarius, & competens, vt supra pro tribunali sedens, auditis, & intellectis præmissis, & illis attestatis, & causa cognita iudiciariam auctoritatem, qua fungor, & decretum su-

per præmissis interponendum dixi. & interposui, supplendo quocumq. defectus, si qui forsan interuenerint, quantum meæ potui auctoritate supplere. Super quibus, &c.

Subrogatio bonorum fideicommissariorum.

CUm sit quod Vniuersitas ciuitatis C. die, &c. in, & super eius molendinis, in flumine M. ac certis banditis impouerit annum censum scut. 480. aureorum eiq. vendiderit, & assignauerit insolum magnifico D. A. V. pro summa, & pretio scutorum sex millium etiam aureorum, cum facultate quodcumque pro eodem pretio redimendi, ad computum scut. decem millium causa redemptionis tenutarum, A. & R. nuncupatarum, quæ alias per venditionem prædictam bo. me. S. V. pro pretio scutorum sex millium venditæ fuerunt, cum pacto de retrouendendo; quem annum censum die, &c. vendiderit bo. me. C. vt constare dicitur instrumento, &c. & postea die, &c. D. A. præfatus in actis DD. N. & N. notariorum insolidum rogatorum, narrato quodam fideicommissio dicti bo. me. S. au sui, qui voluit, & disposuit in suo testamento, inter cætera, eius palatium situm in ciuitate C. esse fideicommissarium, vna cum sex mille scuris aureis, per eum in emptionem quarundam tenutarum dictæ Vniuersitatis expositis, & declarans idem A. habuisse à dicta Vniuersitate scuta sex millia. Volensq. dispositionem testatoris prædicti observare, & adimplere, ac etiam per suos hæredes, & successores eandem voluntatem seruari. Declarauit, voluit, & mandauit, scut sua tenuta, nuncupata in precio delle vecche rosse, cum terris ibi circumuicinis, ædificijs, vel domibus, & capannis in territorio C. prope portum, & mare. Item eius quarta pars tenuræ Tarquinie, sitæ in eodem territorio, possessæ pro indiuiso eum Hospitalis S. Spiritus Vrbs, iuxta sua latera, sint fideicommissariæ pro summa currenti dictorum sex millium scutorum, & quod sui hæredes non possint nec valeant eas alienare, vendere, vel distrahere, nisi prius dicta scuta sex millia, vt supra fideicommissaria in alia restabili fuerint conuersa,

uerfa, & pofita; quæ fubiaceant fupradicto fideicommiſſo, vna cum Palatio præfato iuxta formam fupranominati inftrumenti, & voluntatis teſtatoris, & voluit, vt inftrumentum dictæ fuæ declarationis, & voluntatis obligaret feipſum, & ſucceſſores ſuos, quemadmodum obligaret, & ligaret ſi à præfato teſtatore factum fuiſſet. Et vltimo loco, pro vrgentibus rebus vendiderit quartam partem Tarquinia die &c. magnifico D. P. vt conſtat ex inftrumento, per me notarium celebrato; Et quia deuenit ad alienationem præfatam, non prouiſo hætenus fideicommiſſario de alia reſtabili, quæ vna cum dicta tenuta prædij pro ſupplemento ſcutorum ſex milium ſufficeret; Et cupiens omnium indemnitati proſpicere, ac litibus, & controuerſijs obuiare; quæ forſan inter fideicommiſſarios, & D. P. emptorem; ac ipſum venditorem, & fideiuſſores præſtitos, & omnium hæredes, & ſucceſſores moueri, & intentari poſſet.

Hinc eſt quod Anno, &c. Coram teſtibus, & me Notario publico, ad hæc vocatis, & rogatis, perſonaliter conſtitutus præfatus Magnificus D. A. cupiens in tempus occurrere, ac tollere occaſionem litium, & conſulere indemnitati, & ſecuritati dicti emptoris quartæ partis Tarquinia, fideiuſſorumque præſtitorum, ac fideicommiſſariorum, & fuæ, ac omnium quieti providere, & omni meliori modo, &c. Pro dicta ſumma ſcut. ſex milium aurei, quæ olim per dictum bo. me. S. eius Auum paternum, in emptionem tenenturum A. & R. dictæ Vniuerſitatis expoſita fuerunt, & vna cum palatio, exiſtente C. eius fideicommiſſo iuxta formam ſui teſtamenti, ſuperius relati, & die, &c. aut alio tempore veriori per q. N. celebrati ſubiecta fuerunt, & pro quacumque alia maiori ſumma, ac omni, & toto eo, quod fideicommiſſarij dicti teſtatoris quouis modo petere, aut prætereſtere poſſent, vel poterunt, ratione dicti fideicommiſſi, ad dictæ declarationis, factæ per ipſam A. circa ſuppoſitionem quartæ partis tenenturæ Tarquinia, de nouo ſubiectæ, ſuppoſuit, & ſubmiſit dictam ſuam tenenturam del Precoio, cum terrenis, edificijs, membris, & pertinentijs ſuis, poſita in dicto Territorio C. iuxta, &c. Item loco dictæ quartæ

partis tenenturæ Tarquinia, vt præfertur venditæ dicto P. ſubiectæ, & ſubrogauit & ſuppoſuit, ac ſubmiſit, & ſubrogat in perpetuum, & in infinitum dicto fideicommiſſo, iuxta formam teſtamenti ſupradicti C. (quod teſtamentum legiſſe affirmauit) bona inſradicanda videlicet, &c. Quorum bonorum valorem, vna cum dicta tenenturæ præcodij excedere aſſeruit dictam ſummam ſcutorum ſex milium aurei. Transferens, & cedens dictis fideicommiſſarijs abſentibus, me notario publico pro illis, & omnibus quorum inter eſt, & intereſſe poterit in futurum ſtipulante, & acceptante omnia, & ſingula iura ſua, & actiones, &c. in, & ſuper dicta tenenturæ præcodij, & alijs bonis prædictis, vt ſupra ſuppoſitis, eorumque pertinentijs. Ponens eodem fideicommiſſarios, & ſucceſſores vigor dicti fideicommiſſi in omne ius, locum, & priuilegium ipſius A. adeo, vt dicti fideicommiſſarij habeant omne ius, facultatem, & auctoritatem ſuper dictis bonis nunc ſuppoſitis, competentes ex diſpoſitione teſtatoris præfati, etiam perinde, ac ſi bona huiusmodi fideicommiſſo, ac diſpoſitioni ſuæ, loco dictorum ſex milium ſcutorum aurei ſubiecta, & ſuppoſita fuiſſent in teſtamento præfato, & quacumque ſua vltima voluntate. Itaque dicta quarta pars tenenturæ Tarquinia habeatur, & ſit libera, & dictum inftrumentum die, &c. per N. & N. notarios inſolidum rogatos celebratum, quoad tenenturæ Tarquiniam habeatur, & ſit caſſum, irritum, & nullum perinde, ac ſi celebratum non fuiſſet, liberans penitus & omnino dictam quartam partem T: à dicta ſuppoſitione, caſſaſque, & annullans dictam ſuppoſitionem eiusdem T. ac illam, & declarationem, vt præmittitur, factam, & inftrumentum præfactum, & omnia in eo contenta, quæ voluit haberi pro irritis, caſſis, & nullis, etiam perinde, ac ſi nunquam facta fuiſſet. Et promiſit etiam dicta bona ſuppoſita eſſe libera, immunita, & exempta ab omni cenſu, caſſone, reſponſione, & a quocumque onere, nulliq. reſtitutioni eſſe obnoxia, vel ſubiecta; & dictam ſuppoſitionem eſſe, ac ſemper fore bonam, validam, ac bene, & valide factam; & in eam tamquam talem promiſit facere conſentire omnes perſo-

nas, &c. Et litem, & causam suscipere in omni iudicio, & quacumque parte iudicij, & susceptas prosequi, & terminare suis sumptibus, procuratoribus, & advocatis: & defendere, ac liberare fideicommissarios ab omni lite, causa, & controversia, & molestia, & ad omnem euictionem dictorum bonorum vniuersalem, & particularem in formam iuris valida, & ad omnia damna, &c. erga dictos fideicommissarios, & omnes quorum interest, &c. & pro maiori securitate D. P. promisit, quod fideiussores præstiti, & obligati in fauorem D. P. in venditione quartæ partis T. consentient in præmissis, cum declaratione, quod non intelligatur, nec sit facta aliqua nouatio, nec præiudicium aliquid illatum dicto emptori T. nec in aliquo derogatum cautelis factis per ipsum venditorem, & dictos fideiussores in fauorem dicti emptoris T. ac eius hæredum, & successorum, immo quod præmissa omnia, & singula intelligantur, & sint facta ad maiorem cautelam domini P. emptoris, & eius hæredum & successorum, & iura iuribus addendo. Quæ omnia præmissa fecit, & facere dixit, & declarauit, etiam ad maiorem securitatem domini P. emptoris præfati, quamuis hinc absentis, me notario publico acceptante, & stipulante pro eo, & eius hæredibus, & successoribus quibuscumque, Atque ad prouidendum indemnitati, & securitati fideicommissariorum prædictorum, & omnium aliorum, quorum interest, & interesse quomodolibet poterit in futurum. Et quia ea, quæ Sedis Apostolicæ munimine roborantur, maiorem solent firmitatem obtinere. Ideo, ac etiam ad maiorem cautelam supplicare intendit, & supplicat sanctissimo D. N. Papæ, pro perpetua confirmatione huius instrumenti, & contentorum in eo, cum suppletionem quorumcumque defectum, si qui interuenerint. Et consensit etiam, vt per quoscumque dicta confirmatio Apostolica impetrari possit, et præmissa omnia, & singula semper, et perpetuo rata, grata, valida, et firma tenere, habere, ac iniuolabiliter obseruare promisit, & nunquam sub quouis prætextu, in re, titulo, causa, et modo in iudicio, vel extra contrahere, dicere, aut reuocare, opponere aut venire per se, vel alios. Et pro præmissis omnibus, etc.

Translatio Censuum, & affrancatio

Magnificus D. eques Bernardinus Ianusa de Balneoregio, asserens alias in, et super eius prædio, sito et posito in agro Balneoregion. in contrata N. constituisse vnum annuum censum seu, & particularem monetæ, iul. 10. pro scuto, illumque vendidisse magnifico D. Bartholomæo de Christophoris Physico de eodem loco, pro pretio scutorum mille similium, et alias, prout latius constare dignoscitur instrumento desuper recepto a D. Saturno de Collesanctis notario publico de eodem loco sub die ad quod quatenus oporteat condigna habeatur relatio: asserens quoque se ad succurrendum nonnullis suis urgentibus necessitatibus decreuisse dictum prædium, vendere ad fauorem magnifici domini Clementis de Ianis I. V. D. eodem loco, et sibi obitare onus dicti census cum intendat prædium ipsum liberum, et ab omni prorsus onere exemptum emergere; volens ad magis facilitatem, dictam venditionem prædictum prædium ab onere dicti census affrancare, et eximere, illudque liberum efficere, et ad hunc effectum dictum censum transferre super alio prædio inferius specifican. ad ipsum pariter, vt dixit spectan. Ideo sponte, etc. agens infrascripta omnia, et singula cum præsentia, consensu, et voluntate D. Bartholomæi de Christophoris antedicti præsentis, ad infrascripta omnia, et singula (saluis tamen infrascriptis, et non alias, etc.) de quo expresse protestatus fuit, et protestatur consentientis ad faciendam gratam dicto equiti Bernardino, ac omnibus melioribus modo, etc. Prædictum antedictum ab onere dicti census, ac ab vltiori illius solutione pænitus, et omnino exemptum, liberavit, et affrancavit, ac a dicto censu liberum, et si ancum efficit, ac esse voluit; ita vt dicto D. Bartholomæo; ac suis, etc. nulla super dicto prædio, ac eius iuribus, mēbris, et pertinentijs post hac competat ex causa dicti census, ius, actio, siue exactio, sed dictum prædium, sit a dicto censu, et illius vltiori solutione, ac ab omni obligatione, vinculo, et hypotheca liberum, francum, et exemptum, ac si nunquam desuper impositus, et constitu-

tus fuisset, immo dictus D. Bartholomæus (infrascriptis tamen saluis) omni, & cui-cunque obligationi hypothecæ, actioni, & iuri sibi inde, & super dicto prædio ratione, & ex causa dicti census quomodolibet competens, expresse libere cecit, & renunciavit ad fauorem dicti equitis Bernardini pro scutis, &c. nullo iure, &c. nullaq. actione sibi desuper præmissorum causa post hac referuatis.

Et insuper dictus eques Bernardinus ad quem, vt dixit, spectat, & pertinet aliud prædium maioris capacitatis, & idoneitatis supradicto affrancato prædio, situm, & positum in eodem agro Balneoregien. in contrata N. confinatam.

&c. vel si qui, &c. liberum, immune, ac exemptum ab omni alio censu, canone, liuello, responsione, vinculo, obligatione, hypothecæ, restitutione, deuolutione, caducitate, ac ab alio quocunque onere, sponte, vt supra, dictum prædium cum omnibus & quibuscumque suis iuribus, membris, pertinentijs, ac adiacentijs vniuersis in locum supradicti affrancati prædij subrogauit; illudq. oneri dicti anni census submitfit, & apposuit, & in eo dictum annum censum transtulit, ac translatum esse voluit, ac si ab initio desuper dicta census impositio, & constitutio facta fuisset sub eisdem pactis, clausulis, obligationibus, vinculis hypothecæ, & cautelis, ac eisdem modo, & forma contentis, & expressis in præcitato census instrumento, quæ omnia quatenus oporteat hic pro repetitis, ac sufficienter insertis expressis haberi voluit, & vult etiam quod necessario de verbo, ad verbum inferri, repeti, & exprimi debuissent, & deberent in contrarium forsitan facientibus quibuscumque non obstantibus ibidem præsentè dicto Bartholomæo de Christophoris antedicto, ac prædicta omnia, & singula pro se, & suis hæredibus, & successibus quibuscumque acceptan. sub expressa conditione, quæ in qualibet huius instrumenti parte repetita censeatur, quod per prædicta non censeatur sibi factum, aut generatum aliquod præiudicium circa iura, et actiones sibi competentes, et competitura, ac competentia, et competitura vigore præcitati censuales instrumenti super alijs bonis dicti D. Bernardini, nec minus facta aliqua

nouatio, et noua conuentio sed iura, et actiones sibi competens. censeantur, et sint, et esse debeant semper referuare super prædio supra expresso, prædicto annuo censu grauato, ac alijs bonis ipsius D. Bernardini, quæ semper subiaceant, et subiacere intelligantur eisdem obligationibus, et hypothecis, quibus subiacebant ante præsentem translationem, et affrancationem modo, et forma ac in omnibus et per omnia, prout in præcitato censuali instrumento cõtentis, et expressis. Quæ sic factum, etc. Quæ omnia, etc. Pro quibus, etc.

Promissio conficiendi Campanam.

Magister Horatius q. Vincentij Censorij Romanus, habitator in burgo Pio, et in loco vbi dicitur Alla fondaria del Papa, Campanarius in eodem loco, Sponte, etc. omnibus, etc. promissit R. D. Claudio Martino, vni ex duobus Rectoribus Ecclesiæ sancti Ludouici nationis Gallicanæ de Vrbe præsentè, etc. videlicet, Che esso mastro Horatio Campanaro debbia, si come promette, fare vna campana per la detta chiesa di S. Luigi, di peso di libre 2000. più, et meno secondo che riuscirà, purchè non sia meno di 1800. et meno sia più di 2200. libre, qual campana debba hauere in vn luogo l'arme del Rè di Francia, in vn'altro luogo la Madonna, et in vn'altro S. Ludouico, et nell'altro S. Dionigi, con lettere in testa di detta campana, che dicano Ludouica, da basso con lettere, che dicano R. P. D. Sarephinus Oliarius Roxæ Auditor, & Decanus Gallus, & R. D. Claudius Martinus Lotharingus Rectores.

Item che detto mastro Horatio debbia far detta campana di materia bona, & recipiente, & fatta che sarà detta campana, si debbano chiamare doi periti da eleggerli vno per parte, li quali habbiano da vedere, e giudicare se detta campana sarà ben fatta, et recipiente, in & euento che detti periti non fussero d'accordo, che in tal caso si debba chiamare per terzo vno della Compagnia del Gesu, ouero vno della Compagnia di S. Giou. de Fiorentini.

Item che detto mastro Horatio sia tenuto,

nuto si come promette dar finita detta campana nel modo, & forma, come di sopra, fra termine di due mesi, da hoggi. &c.

Item che per fare detta campana detto signor Claudio Rettore supradetto, promette dare al detto mastro Horatio bronzi di campane rotte, & altre materie di bronzo, che sono in S. Luigi, da pefarsi amicheuolmente, & comunemente, & che tutto quel brôzo, & materia, che mancherà per compire detta campana fino al peso sopradetto di libre 2000. come di sopra, mettendolo detto mastro Horatio del suo, se gli debba pagare al prezzo che correrà.

Item che per fattura, & mercede di detta campana, si debba pagare al detto mastro Horatio, nel modo, & tanto quanto hanno pagato la natione di S. Giouan. de. Fiorentini, & li soprastanti della Sapienza, per le campane, che lui dice hauer gli fatte, da pagarli subito che sarà posta detta campana nel campanile di detta Chiesa di San Luigi, & approuata da' detti periti, come di sopra, si come detto signor Claudio Rettore sopradetto in nomine di detta chiesa promette, & si obliga.

Item che mancando detto mastro Horatio di fare quanto ha promesso, & nel modo, & tempo come di sopra, che in tal caso sia lecito a' detti Rettori di S. Luigi far fare detta campana a chi parerà loro, per quel prezzo che trouaranno, a tutte spese, danni, & interessi di detto mastro Horatio.

Clausula apponen. in instrumento Procura.

IN nomine Domini. Amen. Per hoc præsens publicum instrumentum cunctis vbique pateat euidenter, & sit notum, quod anno ab eiusdem Domini Natiuitate millesimo quingentesimo septuagesimo, Indictione, &c. die vero, &c. Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. N. diuina prouidentia Papæ, &c. anno eius, &c.

In mei notarij publici, testiumq. infra scriptorum ad hæc specialiter vocatorum; habitatorum, & rogatorum præsentia præsens, & personaliter constitutus N.

Principalis principaliter pro seipso.

Citra tamen quouicumque suorum procuratorum per eum hæctenus quomodolibet constitutorum reuocationem.

In reuocationis Procuratoris.

Reuocando in primis, & ante omnia omnes, & quoscūque procuratores per eum hæctenus quomodolibet constitutos, & forsā ab eis substitutos.

Auferens eisdem omnem facultatem, & auctoritatem eis, & eorum cui libet per eum quomodolibet concessam, & attributam.

Inhibens eisdem, & eorum cui libet, ne de cætero in eius negocijs, sese quomodolibet intromittere audeant, sub pœna nullitatis omnium per eos agendorum.

Protestans expresse, quod si aliquid per eosdem sic rauocatos procuratores in hac causa fieri contigerit, illud sit, & esse censetur nullius efficacie, roboris, & momenti.

Sponte, & ex certa eius scientia, ac spontanea, & deliberala voluntate.

Omnibus melioribus modo, via, iure, causa, & forma, quibus melius, validius, & efficacius de iure potuit, & debuit, ac potest, & debet.

Fecit, constituit, creauit, nominauit, deputauit, & solemniter ordinauit suos veros, certos, legitimos, & indubitatos procuratores, actores, factores, negociorumq. infra scriptorum gestores, ac certos nuncios speciales, & generales.

Ita tamen quòd specialitas generalitati non deroget, nec è contra, videlicet N. N.

Absentes, tanquam præsentis, & eorum quemlibet infolidum.

Ita tamen quod non sit melior conditio primitus occupantis, nec deterior subsequenti; sed quod vnus eorum inceperit, alter eorum prosequi, mediare, terminare pariter, & finire valeat specialiter & expresse.

Ad ipsius domini constituentis nomine, & pro eo.

Exigendum, recipiendum, & recuperandum.

Ac habuisse, & recepisse confitendum.

Deq. exactis, receptis, & recuperatis.

Habuisseq. & recepisse confessis.

Quietandum, liberandum penitus, & absolvendum.

Cum pacto de rem semel habitam, & receptam vterius non petendo.

Prosequendum, deducendum, & pertractandum; pro earum prosecutione coram eisdem dominis iudicibus, & commissarijs tam ordinarijs, quam extraordinarijs comparandum.

Iurandum in animam ipsius D. constituentis, & quælibet iuramenta desuper necessaria, & opportuna, præstandum.

Clausulas ad lites.

ET si necesse fuerit pro præmissis omnibus, & singulis, & eorum occasione in quocumque foro, siue iudicio, coram quibuscumque DD. iudicibus, & Commissarijs, tam secularibus, quam Ecclesiasticis, ordinarijs, extraordinarijs, delegatis, & subdelegatis, in quacunque Curia, & instantia comparandum, & agendum, ac ipsam D. constituentem, & eius iura, in omnibus, & per omnia defendendum; libellum, seu libellos, & quascumque alias petitiones, summarias, & simplices, verbo, vel in scriptis dandum, offerendum, & recipiendum, dariq. offerri, & recipi videndum litem, seu lites contestandum, & contestari videndum. Calumniæ, & quodcumque alterius generis licitum, & honestum iuramentum in animam ipsius D. constituentis præstandum, & ex aduerso præstari videndum, ponendum, & articulandum, poniq. & articulari petendum, & videndum. Necnon ad omnes, & singulos actus, & terminos iudiciales tam substantiales, quam accidentales, & liti necessarios in quavis Curia, tam Ecclesiastica, quam sæculari procedendum, & procedi videndum, & obseruandum sententiam, seu sententias tam, interlocutorias, quam diffinitivas ferri petendum, & faciendum, ac ab ea, vel eis, & a quocumque alio gravamine ipsi illato, vel inferendo, prouocandum, & appellandum: Apostolosq. semel, vel pluries, debita cum instantia petendum, & obtinendum, appellationemque, & appellationes huiusmodi intimandum, insinuandum, & notificandum, ipsaq. ac nullitatis causas prosequendum,

& pertractandum, ac eas ad Romanam Curiam, si opus fuerit deuolendum, & deuolui faciendum, expen. damna, & interesse taxari petendum, faciendum, & obtinendum, & super illis, si opus fuerit, iurandum.

Vnum quoque, vel plures procuratorem, seu procuratores loco ipsius, ipsorum, & cuiuslibet eorum, cum simili, aut limitata potestate substituent. eumque, vel eos reuocandum. & onus procurationis huiusmodi in se reassumendum, toties quoties opus fuerit, & ipsis, seu eorum alteri videbitur expedire, præsentis procuratoris nihilominus in suo robore duraturo.

Et generaliter omnia alia, & singula faciendum, decidendum, gerendum, exercendum, & procurandum, quæ in præmissis, & circa ea necessaria fuerint, seu quomodolibet opportuna, & quæ ipsemet D. constituens faceret, & facere posset, si præmissis omnibus, & singulis præsens, & personaliter interesset: etiam si talia forent, quæ mandatum exigent magis speciale, quam præsentibus est expressum.

Promittens insuper idem G. constituens mihi notario publico infra scripto, tanquam publicæ, & authenticæ personæ solemniter stipulan. & recipien. vice, & nomine omnium, & singulorum, quorum interest, intererit, aut interesse poterit quomodolibet in futurum, se ratum, gratum, validum, atque firmum perpetuò habiturum totum id, & quicquid per dictos procuratores suos constitutos, & substituent. ab eis, & eorum quemlibet actum, dictum, factum, gestum, procuratumue fuerit in præmissis, seu aliquo præmissorum.

Releuans nihilominus ex nunc, & releuare vult dictus D. constituens eosdem procuratores constitutos, & ab eis substituentos ab omni onere satisfaciendi, iudicioq. fisci, & iudicatum solui, cum omnibus, & singulis clausulis necessarijs, & opportunis; sub hypotheca, & obligatione omnium, & singulorum bonorum suorum præsentium, & futurorum, ac qualibet alia iuris, & facti renunciatione; ad hæc necessaria pariter, & cautela.

Super quibus omnibus, & singulis præmissis, idem D. constituens sibi a me notario publico infra scripto vnum vel plura,

publicum, seu publica fieri petijt instrumentum, & instrumenta.

Actum Romæ in tali loco, &c.

Præsentibus ibidem N. N.

Testibus ad præmissa omnia, & singula habitis, vocatis specialiter, atque rogatis.

Quietandum.

Quietauit, liberauit penitus, & absoluit.

De quibus se bene contentum, solum, & satisfactum vocauit.

Exceptioni quæ non habitorum, non receptorum, & non consignatorum.

Spei futuræ habitationis, & receptionis eorundem expresse renunciauit.

Per factum de rem semel habitam, &c.

Promittens huiusmodi quietantiam ratam, gratam, validam, atque firmam perpetuo habituram, & contra non facere, dicere, vel opponere, aut venire per se, nec alium, seu alios quousque quæsito colore, vel ingenio.

Si fiat per Procuratorem.

Promittens idem D. N. procurator prædictas pecunias sibi dictis nominibus modo præmissis solutas fuisse, & esse semper bene, & legitime solutas, & huiusmodi quietantiam esse, & semper fore bonam, & legitime factam.

Alias teneri voluit ad omnia dâna, &c.

In substituit. Procurat.

Substituit, & in locum suum posuit; transferens propterea in eundem D. N. substitutum omnem facultatem, & auctoritatem, sibi vigore dicti mandati quomodolibet concessam, & attributam.

Protestans nihilominus, quod per quemcumque actum seu quamcumque comparisonem, quem, vel quam in præmissis facere contigerit, non intendit propterea dictum D. N. substitutum reuocare: nisi de reuocatione ipsa expressam fecerit mentionem. Super quibus, &c.

In Testamento.

Hanc autem dixit esse, & esse velle suam vltimam voluntatem, suamque vltimum testamentum, quod, & quam valere voluit iuræ testamenti nuncupatiui, & si tali iure non valeret, valere voluit iure codicillorum, seu donationis causa mortis, & alterius cuiuscumque vltimæ voluntatis, quo, seu quibus melius valere pote-

rit, & tenere omni meliori modo, &c.

Cassans, irritans, & annullans idem D. N. testator omne aliud testamentum, & donationem causa mortis, ac aliam quamcumque vltimam voluntatem, per eum, hæctenus quomodocumque sub quibuscunque verbis, etiam derogatorijs, factum, & factam.

Clausula in instrumento venditionis apponen.

Vendidit, cessit, concessit, dedit, tradidit, & transtulit.

Præsentem, recipientem, & legitime stipulanti pro se, suisque hæredibus, & successoribus.

Vel si qui alij sint, vel esse possint plures, aut veriores confines, antiqui, vel moderni, & nomina, ac vocabula veriora ad dictas domos spectant, & pertinent, liberat, & exemptat.

Ab omni onere seruitutis, redditus, canonis, siue census.

Cum omnibus, & singulis introitibus, & exitibus earum: omnibusque earum iuribus, iurisdictionibus spectantibus, & pertinentibus, commoditatibus, & adiacentijs earum vniuersis, ad dictas domos, vt supra venditas quomodolibet spectant, & pertinent, tam de consuetudine, quam de iure.

Ad habendum, tenendum, possidendum, vtendum, fruendum, & fructificandum, vendendum, donandum, pignorum, & alienandum, ac de eis cum iuribus, & pertinentijs earum faciendum, & disponendum ad ipsius N. emptoris libitum voluntatis.

Item, similiter titulo venditionis, ac iure proprio, & in perpetuum, vt supra dictus venditor.

Dedit, cessit, concessit, transtulit, & donauit dicto emptori præsentem, & legitime stipulanti.

Omnia, & singula iura, omnesque actiones reales, & perionales, viles, & directas, tacitas, & expressas, hypothecarias, pignoratitias, siue mixtas & in rem scriptas, & officium iudicis, & beneficium iuris. Quæ, quas, & quod dictus N. aliquo vnquam tempore habuit, seu habet, & sibi competijt, & competit, aut competere potuit, seu potest, vel poterit quomodolibet in futurum in, de, & super dictis contra

quascunque personas, vniuersitates, & loca.

Nulla iure, nullaque actione sibi venditori, & suis hæredibus, & successoribus super eis quomodolibet de cetero referuatis.

Poneas dictus N. venditor eundem N. emptorem præsentem, & stipulantem in, de, & super dictis domibus, cum iuribus & pertinentijs earum, vt supra venditis, in locum, ius, & priuilegium ipsius venditoris.

Et constituens eum super illis procuratorem irreuocabilem, vt in rem suam propriam super dictis iuribus, dictisque actionibus, eius proprio nomine agat, petat, exigat, excipiat, recipiat, & defendat, eisq. libere utatur, fruatur; & expiriatur in iudicio, & extra iudicium vbilibet, & directis actionibus, ad eius velle; quemadmodum D. venditor vti agere, petere, & experiri poterat ante venditionem, & alienationem prædictam.

Dans, & concedens nihilominus venditor eidem emptori præsentem, & acceptantem, ac legitime stipulantem, vt supra plenam licentiam, liberamq. potestatem, & auctoritatem, dictas domos, vt supra venditas, cum iuribus, membris, & pertinentijs earum possessionem realem, corporalem, & naturalem illarum propria auctoritate ipsius emptoris, & sine alicuius iudicis, vel curiæ licentia, decreto, vel mandato capiendi, & intrandi, apprehendendi; captaque, & apprehensam retinendi, & de eis faciendi, & disponendi ad ipsius emptoris libitum voluntatis.

Et donec dictus venditor inuestitus fuerit, ac dictarum domorum, & iurium, vt supra venditorum, realem, & corporalem possessionem adeptus fuerit, interim dictus venditor nomine dicti emptoris, & pro eo, illam tenere, & possidere constituit, atque recognouit.

Hanc autem venditionem, dationem, cessionem, & concessionem, ac omnia, & singula si prædicta, & quæ infra dicentur, fecit dictus venditor, pro pretio, &c.

Quos prædictus emptor ibidem adhuc præsens, statim, in præsentia mei dicti notarij, & testium infra scriptorum, eidem D. venditori recipienti, & manualiter numeranti, tradidit, & consignauit.

De quibus se bene contentum, & solumtum vocauit, & dixit, ac quatenus opus esset renunciauit.

Exceptioni non numeratæ pecuniæ, dolique mali, fraudis, metus, & in factum, conditionis indebiti, ob iniustam, & turpem causam, ac sine causa.

Speiq. futuræ numerationis, & receptionis, omnibusq. alijs exceptionibus, & defensionibus iuris canonici, & ciuilibus, ac statutis, priuilegijs, & consuetudinibus Urbis factis, & fiendis; quibus contra prædicta, vel aliquod prædictorum facere, dicere, vel venire posset, & quomodolibet se defendere, vel iurare.

Renunciauit, & resutauit expresse, ac ex certa scientia.

Et si plus dicto pretio N. dictum N. N. valent, valerent, & valere possent quomodolibet in futurum, totum illud plus, siue sit parua, siue magna quantitas, etiam si quandocumque excederet, vltra dimidiam iusti pretij partem, dictus venditor illam, si sciret, aut crederet plus valere, illud, quod plus valeretur, seu valerent, dicto D. emptori præsentem, & legitime stipulanti.

Donauit, & expræsse titulo donationis inter viuos dedit, cessit, & concessit puræ, meræ, nudæ, licitæ, & perfectæ; quia sibi facere placuit, & placet.

Facere consentire omnem personam adiacentem, vel aliquod ius habentem, vel habere quomodolibet prætendentem in, de, & super dictæ N. ad omnem solam, & simplicem petitionem, requisitionem, & voluntatem dicti emptoris.

Quinimo ipsum D. emptorem auctorizare, & disbrigare ab omni persona, vniuersitate, capitulo, siue loco, litem, differentiam, seu controuersiam, & questionem quomodolibet mouete in iudicio, vel extra iudicium, iudiciumque in se suscipere, & illud prosequi, & finire, à principio, medio, vsque ad finem ipsius, dicti venditoris sumptibus, & expensis, & cum proprijs ipsius procuratoribus, & aduocatis.

Nulli alteri personæ, loco, vniuersitati, in totum, nec in partem fuerunt, & sunt venditæ, datæ, donatæ, cessæ, concessæ, pignoratæ, nec quomodolibet alienatæ, alienation. etiam largissimo modo sum-

sumpto vocabulo; nec de eis factus est, nec factus apparet, nec apparebit aliquis contractus, vel quasi contractus, & distractus; cum aliqua alia persona, in præiudicium dicti emptoris, & præsentis contractus venditionis.

Afferens, & affirmans talem vigere, & esse in Vrbe consuetudinem approbatam; quod duplum prædictæ rei euictæ restitatur emptori, & ad refectionem; & restitutionem omnium, & singulorum dānorum, expensarum, & interesse, quomodolibet patiendorum, faciendorum, & incurrendorum per eum, occasionibus prædictis, in iudicio, & extra iudicium.

De quibus damnis, expensis, & interesse, & eorum quantitate, & numero, dictus venditor stare; & credere voluit soli, & simplici verbo dicti emptoris, vel suorum successorum prædictorum, absque sacramento, & quavis alia probatione, in iudicio, seu extra fienda, ex nunc, prout ex tunc, & ex tunc, prout ex nunc; dictus N. venditor habere voluit, & promisit, pro plena, & sufficienti probatione; absque alterius onere probationis, Iudicis taxatione, arbitrio, seu arbitrato alicuius alterius boni viri, ceterisque alijs exceptionibus, & defensionibus, iuris, & facti; quibus se quomodolibet defendere, & iuuare posset, renunciauit, & refutauit expresse, & ex eius certa scientia.

Pro quibus omnibus, & singulis obseruandis, plenarieque & firmiter adimplendis, dictus venditor obligauit, & pignori posuit dicto emptori, & suis successoribus.

Omnia, & singula ipsius venditoris bona, mobilia, & immobilia, præsentia, & futura.

Quæ quidem omnia, & singula supra dicta promisit dictus venditor eidem emptori præsenri, & stipulanti, vt supra, semper, & perpetuo attendere, & obseruare, rataque, grata, & firma habere, & tenere: in nullo contrasacere, dicere, vel venire per se, vel alium, seu alios ipsius nomine, & pro eo, aliqua ratione, iurè, modo, titulo, ingenio, siue causa, sub obligatione bonorum suorum prædictorum.

Et ad maiorem cautelam omnium, & singulorum prædictorum, dictus venditor iurauit ad sancta Dei Euangelia in manibus mei notarij infrascripti, tactis per eum scripturis sacrosanctis, contra prædicta omnia, & singula nolle facere, dicere, vel venire, aliqua ratione, modo, titulo, siue causa; sed omnia, & singula semper, & inuiolabiliter obseruare.

Rogando me notarium infrascriptum, vt de prædictis omnibus; vnum vel plura conficerem instrumentum, & instrumenta, &c.

In locatione;

Locauit, & affectauit, & titulo locationis, & affectus, dedit, cessit, & concessit.

Cum omnibus, & singulis fructibus, redditibus, proventibus, iuribus, obuentionibus, & emolumentis, quacunque ratione, causa, titulo, vel occasione.

Ad habendum, tenendum, vtendū, fruendum, & inhabitandum.

Omnia iura, omnesque actiones, & rationes viles, & directas, tacitas, & expressas, sibi D. N. respectu dictæ locationis, & affectus quomodolibet competentes, competentia, competituras, & competitura.

Contra quasuis personas, vniuersitates, & loca.

Ponens dictus N. dictum N. in, & super dicta domo, respectu dictæ locationis in vniuersum ius, locum, & priuilegium suum.

Constituens desuper eum procuratorem suum irreuocabilem.

Ita quod ex nunc, & in posterum prædictis iuribus, & actionibus supra cessis, agat, petat, exigat, & recipiat, eisque liberè vtatur, & experiatur in iudicio, & extra, contra quascumque personas, vniuersitates, & loca, prout & quemadmodum dictus N. vt, agere, & experiri poterat, ante locationem, & affectum huiusmodi.

Dans, & concedens.

Plenam licentiam, & liberam voluntatem, & liberalem potestatem, dictæ domus, respectu dictæ locationis, possessi-

tionem eius propria auctoritate, & sine alicuius Iudicis licentia, vel mandato, capiendi, & apprehendendi ad eius libitum voluntatis.

Et donec inuestitus fuerit, possessioneq. reale, & actualem adeptus fuerit.

Constituit se tenere, possidere, vice, & nomine dicti D. N. & suorum.

Hanc autem locationem, & affectum fecit, & facere dixit, &c. Et promisit, &c.

Cum iuribus, & pertinentijs, vt supra loca is, alteri personæ minime locasse, nec alias de eo disposuisse.

Manutene in eius pacifica possessione, & habitatione.

Eumq. defendere, & disbrigare ab omni molestante persona, & lite.

Omnem litem & molestiam in se sponte suscipere, ad solam, & simplicem denunciationem dicti N. & susceptam prosequi, mediare, terminare, & finire à principio, medio, vsque ad finem, suis sumptibus, & expensis, ac cum proprijs procuratoribus, & aduocatis. Et in huiusmodi locatione promisit facere consentire omnem personam, commune, collegium, vniuersitatem, & locum adiacentem, vel aliquod ius, & interesse habentem, seu habere quomodolibet præeudentem super dicta domo, vel aliqua eius parte, similiter ad omnem solam, & simplicem denunciationem dicti D. N.

Quæ omnia, & singula præmissa dictæ partes semper, perpetuo, & omni tempore rata, grata, valida, & firma habere, tenere, attendere, & inuolabiliter obseruare, & contra non facere, dicere, oponere, vel venire de iure, vel de facto, per se, vel alium, seu alios, quouis quæsito colore; vel ingenio, promiserunt.

Alias teneri voluerunt ad omnia damna, expensas, & interesse, per eos quomodo libet patiendâ, sustinendâ, & incurrendâ.

De quibus quidem damnis, expensis, & interesse, stare, vel credere voluit soli, & simplici verbo, cum iuramento damnum passî, absque librorum, seu scripturarum productione, taxationis; quod iuramentum haberi voluerunt pro plena, & sufficienti probatione.

Clausula in mutui depositi, & alijs id generis obligationibus.

IN Nomine Domini Amen. Per præsens publicum instrumentum cunctis pateat euidenter, & sit notum, quod anno à Natiuitate eiusdem Domini Millesimo quingentesimo septuagesimo nono, indictione septima, die vero octaua mensis Decembris, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. Gregorij diuina, prouidentia Papæ Decimi tertij Anno octauo. Vel sic.

Hoc publico instrumeto, ad perpetuam rei memoriam, cunctis vbiq. pateat, quod Anno, &c.

In mei, &c. in mei notarij publici, testiumq. infracriptorum ad hæc specialiter vocatorum, & rogatorum præsentia, personaliter constitutus.

Non vi, &c. non vi, dolo metu, fraude, aut aliqua, alia sinistra machinatione seductus, vel circumuentus; sede, &c.

Sponte, &c. sponte, & ex certa eius scientia, liberaque & spontanea voluntate, Vel sic

Sponte sua, & ex certa scientia, ac propria, & liberata voluntate.

Omnî meliori modo, &c. omni meliori modo, via, iure, causa, & forma, quibus melius, validius, & efficacius potuit, & debuit.

Præsentem, &c. præsentem, ac pro se suisq. hæredibus, & in futurum successoribus quibuscumque solemniter, & lægitime stipulante, & acceptante.

Absente, &c. absente, me tamen notario publico infracripto vti publica, & authentica persona pro eo, eiusque hæredibus quibuscumque solemniter, & legitime stipulante, & acceptante.

De quibus, &c. de quibus se bene contentum, quietum, & satisfactum vocauit, & de illis.

Quietauit, &c. quietauit, liberauit, & penitus absoluit prædictum B. præsentem, & vt supra stipulantem.

Cum pacto, &c. cum pacto de rem semel habitam vterius non petendo.

Exceptioni, &c. exceptioni non habitorem, non numeratorum, & non receptorum dictorum scutorum N.

Spei, &c. speiq; illorum futuræ numerationis, & receptionis expresse renunciauit, vel sic.

Exceptioni non numeratæ pecuniæ, & alijs quibusvis, quibus mediantibus se iurare posset, expresse renunciauit.

In mei, &c. in mei notarij, & testium infrascriptorum præsentia.

Habuit, &c. habuit, accepit, & ad se traxit, &c.

Tracta, &c. tracta, totidem esse confessus fuit.

Vel sic in rebus, quæ venduntur, vt vestibus, pannis, frumento, &c.

De quibus, &c. de quibus pannis, eorumq; precio, & qualitate, se.

Se bene contentum, &c. se bene contentum, vt supra.

Habuisse, &c. habuisse, recepisse, & sibi realiter consignatum fuisse.

Soluere, &c. soluere, ac realiter, & cum effectu restituere. Et hoc intelligendum est in mutuo, & commodato: etenim in cæteris obligationibus, illud verbum restituere, non apponitur, sed dicitur tantum.

Soluere reliter, & cum effectu.

Libere, &c. libere omni penitus iuris, & facti exceptione remota. Vel sic.

Libere omni mora, & contradictione iuris, & facti cessantibus.

Pro quibus, &c. pro quibus omnibus, & singulis præmissis perpetuo, ac firmiter, & inuolabiliter tenendis, complendis, obseruandis, & non contraueniendis.

Se, &c. seipsum, illiusq;

Hæredes, &c. hæredes, & in futurum successores quoscuque.

Bona, &c. suaq; illorum bona omnia, & singula, præsentia, & futura, mobilia, & immobilia vbilibet existientia, iura, actiones, & debitorum nomina.

Cum solitis clausulis, &c. cum solitis clausulis, cum submissionibus, renunciationibus, alijsq; clausulis, & cautelis in forma Cameræ Apostolicæ apponi, & de stylo Curie solitis, & consuetis.

Citra, &c. citra tamen, & præter procuratorum constitutionem.

Obligauit, &c. obligauit, & expresse hypothecauit dicto B. creditori presenti, & stipulanti vt supra. Et quando vitra generalem obligationem additur obligatio alicuius rei specialis.

Itaquod, &c. itaquod specialitas generalitati non deroget, nec è contra, vel.

Itaquod generi per speciem non derogetur, nec è contra.

Cuius appellationi, &c. cuius appellationi, reclamationi, & recursum contra præmissa quomodolibet interponendis, ac præsentis instrumenti; & contentorum in eovim, effectum, & executionem, vicumque differentibus, retardantibus, aut alias quomodolibet impediuntibus.

Vel si obligatio stipulatur cum constitutione procuratoris.

Præsentem, &c. præsentem, & acceptantem.

Ad hæc confitendum, &c. ad hæc confitendum, & confiteri videndum in quocumque iudicio comparandum, ac inibi, & extra eum, ipsius debitoris iura defendendum.

Consentiens, &c. consentiens in mandatum executionum contra se, & eius hæredes, & bona relaxandum, & exequendum, vnicâ citatione præuisa.

Si in præmissis, &c. si in præmissis, aut eorum aliquo defecerit, & per eum, vt supra promissa, & contenta non obseruauerit.

Absque, &c. absque vlla citatione, seu intimatione deluper faciendis.

Iurauit, &c. Et ita tactis sacrosanctis Dei scripturis, in manibus mei notarij ad Sancta Dei Evangelia iurauit. Vel sic, si fuerit religiosus, vel prælatus.

Iurauit dicto pectore, &c. Et ita tacto pectore more religiosorum, vel prælatorum, ad sancta Dei Evangelia iurauit. Vel si fuerit miles alicuius religionis gestans crucem, seu habitum.

Iurauit tacta cruce, &c. Et ita tacta cruce, quam in pectore gestabat, ad sancta Dei Evangelia, more religiosorum militum, iurauit.

Vel sic si fuerit Hebræus.

Iurauit tacto calamo, &c. Et ita tacto calamo, in manibus mei notarij, more Hebræorum iurauit.

Super quibus, &c. super quibus omnibus, & singulis præmissis, petitum fuit a me notario vnum, vel plura publica confiscatione instrumenta.

Testibus, &c. testibus, ad hæc specialiter vocatis, & rogatis.

In Accessionibus, & fideiussionibus.

Sciens, &c. sciens se ad hæc non teneri.

Sed, &c. sed teneri, & obligari volens.

Vt principalis, &c. vt principalis, principaliter, & infolidum.

Accessit, &c. accessit, fideiussit, & promisit.

Ac sese principalem, &c. ac sese principalem, & infolidum debitorem, & promissorem propterea in omnibus, & per omnia fecit, & constituit.

Indemnem, &c. indemnem, & penitus sine damno.

Releuare, &c. releuare, & conseruare.

Ita quod, &c. ita quod nullum propterea damnum, aut molestiam patietur.

Alias, &c. alias ad omnia, & singula danna, expensas, & interesse, per dictum N. quomodolibet propterea in iudicio, vel extra parienda, facienda, & incurrenda, teneri voluit.

De quibus, &c. de quibus quidem damnis, expensis, & interesse, stare, & credere voluit soli, & simplici verbo, cum iuramento, damnum passus.

Abique, &c. abique Iudicis taxatione, aut alia aliqua iudiciali, & extraiudiciali taxatione.

In impositione, & venditione census.

Imposuit, &c. imposuit, constituit, & assignauit.

Impositum, &c. impositum, constitutum, & assignatum.

Vendit, &c. extendit, vt supra in venditione.

Omnia iura, &c. transferens, & cedens dicto emptori presenti, & stipulanti, vt supra omnia, & singula iura, & actiones reales, & personales vtiles, directas, hypotheccarias, in rem scriptas, officium Iudicis, & beneficium iuris, ipsi venditori competentia, & quæ competere poterunt quomodolibet in futurum, super dicto annuo censu scutorum N. & dicta domo, super qua ille est assignatus, & iuribus supradictis, pro concurrenti

quantitate eiusdem census, & pretij illius infradicendi contra quascumque personas communia, collegia, capitula, vniuersitates & loca.

Ad habendum, &c. ad habendum, tenendum, possidendum, seu quasi vtendum, fruendum, percipiendum, fructificandum, vendendum, donandum, pignorandum, & alienandum, ac de eodem censu, cum illius iuribus faciendum, & disponendum ad ipsius emptoris libitum, voluntatis.

Ponens, &c. ponens emptorem presentem, vt supra stipulantem super dicto annuo censu, ac iuris præfatis, vt supra, venditis, & cessis, & domo prædicta eidem censui subiecta pro concurrenti quantitate ipsius census, & illius pretij in locum, ius, & priuilegium ipsius venditoris vniuersum.

Nullio iure, &c. nullo iure, nulla actione sibi venditori & suis hæredibus, & successoribus super illis quomodolibet de cetero reseruat, in præiudicium supradicti census, & pretij illius.

Constituens, &c. constituens ipsum super illis procuratorem, vt in rem propriam, irreuocabilem, medio iuramento, vt infra præstito. Ita quod ex nunc, & non posterum dictus emptor prædictis iuribus, & actionibus, pro eadem tamen concurrenti quantitate prædicti census, & pretij eius proprio nomen agat, petat, exigit, recipiat, excipiat, & defendat, eisq. libere vtatur, fruatur, & experietur in iudicio, & extra vbilibet, etiam directis actionibus ad eius voluntatem, vt diem venditor agere, petere, & experiri poterat ante venditionem, & alienationem huiusmodi.

Dans licentiam, &c. dans, & concedens eidem emptori, vt supra presenti, & stipulanti, plenam licentiam, & liberam potestatem dicti annui census, & illius perceptionis, ac domus, eodem censu vt supra onerata, cum iuribus, & pertinentijs prædictis possessionem, & quasi pro concurrenti rata census prædicti, & illius pretij propria ipsius emptoris auctoritate, absque alicuius iudicis, vel curiæ licentia, decreto, seu mandato, intrandi, capiendi, & apprehendendi, ac de illis faciendi, & disponendi ad ipsius emptoris libitum, & voluntatem.

Et donec, &c. & donec census huiusmodi,

di, ac domus cum iuribus, & pertinentijs prædictis, realem actualem, & corporalem possessionem, seu quasi pro concurrenti rata prædicti census, & illius pretij adeptus fuerit.

Constituit, &c. constituit se idem venditor tenere, & possidere, seu quasi annum censum cum iuribus prædictis, necnon dictam domum, prætextu eiusdem census, & illius occasione, precario nomine eiusdem emptoris.

Hanc autem &c. hanc autem impositionem, venditionem, cessionem, & concessionem, atque omnia, & singula prædicta, & quæ infradicentur.

Et si plus, &c. extende, vt supra in venditione.

Donauit, &c. Cæteras clausulas eodem modo extendes, quo superius in instrumēto venditionis extensas inuenies.

In locationem in emphyteosim.

Locauit, &c. locauit, ac perpetuam locationem, affectum, & emphyteosim, dedit, cessit, atque concessit.

Omnia iura, &c. transferens, & cedens dicto emphyteotario omnia iura, omnesque actiones, directas tamen exceptis, eidem A. super dicto prædio quomodolibet competentia, & quæ competere poterunt in futurum contra quascunque personas, capitula communia, collegia, siue loca, saluo semper, & reseruato sibi D. A. commendatori, & suis in dicta commenda successoribus iure directi dominij.

Ad habendum, &c. ad habendum, tenendum, fruendum, vsufructuandum, colēdum, liberandum, cultiuandum, possidendum, faciendum, & disponendum, prout, & quemadmodum de huiusmodi prædio emphyteotico de iure fieri, & disponi potest; & salua proprietate prædicta, durate tempore concessionis huiusmodi. Vel sic prout & quemadmodum, saluo prædicto directo dominio, idem commendator vt i, frui, & gaudere, ac disponere, vel alias facere poterat ante præsentem contractum.

Ponens, &c. ponens eundem emphyteotarium in omne ius, locum, & priuilegium ipsius concedentis, & dictæ suæ Ecclesiæ; iure tamen directi dominij reseruato.

Constituens, &c. constituens eum super illis procuratorem irrevocabilem, medio iuramento vt infra præstito.

Dans licentiam, &c. dans, & concedens eidem plenam licentiam, & liberam potestatem dicti prædij, vt supra in emphyteosim perpetuam concessi, cum iuribus prædictis, corporalem realem, & actualem possessionem, propria ipsius emphyteotarij auctoritate, & absque alicuius iudicis, vel curiæ, licentia, decreto, seu mandato, capiēdi, intrandi, & apprahendendi, ac de eis, vt supra disponen.

Et donec, &c. & donec idem B. possessionem huiusmodi realem, corporalem, & actualem adeptus fuerit.

Constituit, &c. constituit se idem A. commendator nomine ipsius B. præcario tenere, & conseruare, &c.

Forma extractionis reliquiarum.

R. D. Don. N. Cappellanus Ecclesiæ Annunciationis B. Mariæ nationis Catalanorum ciuitatis Messanen. agens in hac parte, & vt procurator RR. DD. N. & N. Rectoris, seu Gubernatoris dictæ Ecclesiæ, quibus supplicationibus sanctissimus D. N. Clemens Papa licentiam concessit extrahendi nonnullas Sanctorum, & Sanctarum reliquias ex monasterio sancti Anastasij, alias Trium Fontium extra muros Vrbs, pro illis deferendis ad partes, & collocandis in dicta Ecclesia, vt docuit per eandem supplicationem desuper expeditā, sub Datum Romæ apud sanctum Petrum vndecimo Calendas Septembris anno eius Pontificatus septimo ab eodem Sanctissimo D. N. Papa subscriptum per hæc verba, videlicet fiat vt petitur H. ac manu Illustrissimi, & Reuerendissimi D. Cardinalis de Monte Alto Monasterij Trium Fontium Commendatarij, vt in eius calce apparet subscriptas, per has litteras videlicet. A. Commendatarius, quam facto coram R. P. N. vicepriore dicti Monasterij, meq. notario, & testibus infrascriptis exhibuit, & deinde secum reportauit: sponte, &c. requisitum dictum R. P. N. vicepriorem vt sibi specialiter in dicta supplicatione nominato, & procuratori legitimo dictorum DD. Rector dictæ Ecclesiæ Annunciationis in vim licentiæ prædictæ, nonnullas

sanctorum Reliquias in eorum Ecclesia existentes, donaret, ad effectum prædictum qui R. P. N. dicta eius licentia prius diligenter visa, & superiorum suorum mandatis obedire paratus, obtulit, se illas daturum, & accepto camiso, se illo induit, & accensis quamplurimis facibus in Capella Scalæ Coeli nuncupata ante Altare maius dictæ Capellæ, super quo sanctus Bernardus celebrando, meruit videre visionem Angelorum ascendentium, & descendentium per scalam Coelum attingentem, & portantium animas liberatorum à pœnis Purgatorij ad Gloriam Cœlestem, & genibus flexis cœpit decantare nonnullas preces, & successiue sic sacra veste indutus, cum multis luminariibus associatus ab alijs, & nobis notario, & testibus infra scriptis processionaliter descendit subter dictum Altare insigne, ubi est Coemiterium sanctorum Zenonis, & sociorum eius decem millium ducentorum, & trium Martyrum, qui sub Imperio Neronis, vt aiunt Martyrium passi fuerunt v. Idus Iulij, vt in Martyrologio habetur apud aquas saluias, à quo loco non longe fuit decapitatus Beatus Paulus Apostolus; & e dicto Coemiterio sanctorum Martyrum nonnullas illorum reliquias extraxit, & illa dicto A. præsentis, humiliter, & reuerenter recipienti donauit. vt de illis desponat modo, & formam præarratis in dicta licentia; sicut disponere promisit, & sic tactis, &c. iurat, &c. super quibus, &c. Actum, &c.

Instrumentum executionis a tutela.

Coram magnifico D. N. pro tribunali sedente, &c. ac in mei notarij, &c. personaliter constitutus D. A. exponens eidem D. Iudici, vt supra pro tribunali sedenti, diebus proxime elapsis q. D. B. dum in humanis agebat suum vltimum solemne, & nuncupatiuum condidisse testamentum manu D. C. notarij publici: in quo sibi hæredem vniuersalem instituit Sempronium eius filium legitimum, & naturalem, in pupillari ætate constitutum; cui statuit, & deputauit tutorem ipsum A. exponentem, et quia ipse exponens credit non teneri ad suscipiendum onus dictæ tutelæ; tam quia ipse reperitur grauatus

pluribus filijs, & filiabus, & reperitur occupatus gubernio, & administrationi Cæsaris, &c. quod distat ab Vrbe, &c. vltra octuaginta milliaria, ideo infra terminum a iure præfixum ad se excusandum, periit per eundem D. Iudicem, vt supra pro tribunali sedentem, interloquendo pronunciari, eundem A. exponentem non teneri ad susceptionem dictæ tutelæ, & onus illius oneribus eximi, & liberari, ea, & illius oneribus eximi, & liberari, & ad prædicta se admitti petit, suum, & dictæ suæ curiæ officium desuper implorando, prout implorat, præmissis, & omni alio meliori modo, &c. quæ petitio per eundem D. Iudicem, vt supra pro tribunali sedentem, si & in quantum de iure admittenda venit, admisit, successiue super ea nonnullis testibus inductis, & de mandato ipsius Iudicis D. Polifena matre dicti Sempronij, & etiam ipso Sempronio legitime citatis: illisq. (vt moris est) publicatis; demum præmissa alia simili citatione, ad concludendum concludique videndam, & audiendum sententiam: videlicet D. Iudex vt supra, pro tribunali sedens, Christi nomine repetito, pronunciauit dictum A. absoluendum, & liberandum fore, & esse ab onere tutelæ prædicti Sempronij pupilli, prout in sententia, tenoris infra scripti, videlicet nos N. &c. lecta lata, &c. sub anno, &c. præsentibus N. & N. testibus, &c.

Si autem scire cupis, quæ, & quales dicantur causæ iustæ ad obtinendam hanc excusationem, & liberationem a tutela; & infra quantum tempus debent curam Iudice proponi, & an etiam per procuratorem fieri possit, & alia super præmissis requisita, recurre ad summam Azonis, & Specul. in toto titulo de excu. tut. & temporibus earum, & ibi perquire.

Conuentiones super Fabrica Domus.

D Petrus Turinus magnifici D. Iulij Turini de Piscia filius, & procurator, vt asseruit, pro quo de rato, & rati habitatione in forma iuris valida & de faciendone ratificare præsens Instrumentum, & omnia, & singula in præsentis Instrumento contenta, ac Instrumentum ratificationis huiusmodi in authenticam formam in actis

actis mei, &c. in termino vnus mensis proximi dare promissit, itaquod sub prætextu promissionis facti alieni, & faciendõ possibilis, tamen se excusare non possit, aliàs de suo proprio, & particulari, vt principalis in solidum ad obseruationem, & mantentionem omnium infradicendorum, & ad omnia damna, &c. teneri voluit infrascriptæ parti, & dicto nomine ex vna, & magister Petrus Antonius Michaelis Biregli de Castro nouo Vulterræ murator in Vrbe principalis ex altera partibus sponte, &c. ad infrascriptas conuentiones deuenerunt. In primis dictus D. Petrus asserens ad præfatum D. Iulium, eius patrem spectare, videlicet quendam situm, seu solum, positum in Vrbe propæ palatium, seu domum Magnifici D. Angeli Capranicæ ab vno latere, viculo tamen inter medio, ab alio vero lateribus iuxta alias domos ipsius domini Iulij, dictum solum, cum aliquibus ruinis in eo existentibus, eidem magistro Petro Antonio fabricandum concessit, & dedit, prout ipse magister Petrus Antonius fabricare, promissit in dicto solo vnam domum, cum duabus apothecis, iuxta ordinem, & modulum a præfato D. Iulio. vel eius procuratore ipsi Petro Antonio dandum: Cum pactis huiusmodi inter ipsas partes expresse contentis, quod præfatus dominus Iulius, vel agentes pro eo curent apponi solum per magnificos viarum magistrõs, si ne quo fabricari non possit: adeo vt ipse magister Petrus Antonius habeat situm, præfatum liberum, & expeditum ab omni impedimento, & impensis, & ab omni lite, & molestia, à quauis persona inferen, si inferri contigerit, & quod præfatus D. Iulius eundem magistrum Petrum Antonium ab omni molestia, damno, & impedimento, ac lite indemnem, & penitus sine damno releuare, & conseruare, ac liberare teneatur.

Item, quod ipse magister Petrus Antonius teneatur diligenter, vt decet, fabricam prædictam, videlicet de tecto, muraglie, colle, e matonati, suis expensis, & operibus facere, ac perficere, in termino vnus anni proximi, saluo tamen, & exceptuato iusto impedimento, & si dictus Petrus Antonius cessauerit, & defecerit perficere, vt supra; tunc ipse D. Iulius expen-

sis, damnis, & de interesse Petri Antonij fabricam supradictam fieri, & finiri facere possit, & ipse Petrus Antonius ad omnia damna, expensas, & interesse teneatur.

Item, quod ruinæ, cum coopertorijs existentibus in dicto solo, per duos communes amicos, seu personas communiter eligendas, vnum per vnam partem, & alium per aliam partem, de præfati æstimari debeant, cum perfecta fuerit, & valor illarum ex pretio, & æstimatione fabricæ supradictæ, deduci, ac defalcari debeat, & quod dictæ ruinæ sint ipsius, magistrõs Petri Antonij, & quod suis expensis amoueri faciat, &c.

Item, quod si excauando seu fodiendo in dicto solo, ad effectum faciendi fundamenta, & cantinam, seu cantinas faciendi, & demum, si in dicto loco inuenirentur aurum, argentum, aut quodcumque aliud metallum, statua, aut columnæ marmoreæ, sint ipsius D. Iulij integraliter, & vterius dictus Petrus Antonius præmissa, excuari, & excauatas dare suis proprijs expensis teneatur. Sed si lapides marmorei, treuertini, aut quicunque alij lapides cuiusvis generis, & speciei existentes, sint vt dicitur da lauro, inuenti fuerint, sint ipsius magistrõs Petri Antonij, &c.

Item, quod finita dicta fabrica in termino, vt supra conueno, debeat æstimari per duos peritos in arte, eligendos ab vtraque parte, videlicet vnum pro vna, & alterum pro alia parte, qui periti si concordet non fuerint in æstimatione præfata, tertium eligere possint ad æstimationem præfata dictæ fabricæ, cum omnibus expensis eiusdem faciendam, iuxta consuetudinem Vrbs.

Item, quod dictus magister Petrus Antonius teneatur exponere in fabrica supradicta vsque ad summam scutorum quadrigentorum, & si plus expendi opus fuerit, tunc pro eo pluri, dictus dominus Iulius teneatur, & debeat principaliter, & in solidum quascumque promissiones, & obligationes facere pro dicto magistro Petro Antonio penes quascumque personas, siue pecuniæ per viam impositionis, & venditionis alicuius anni census, siue per alium quemcumque modum accipiantur, ad effectum tamen fabricam supradictam

perficiendi, & dictas pecunias in eadem fabrica exponendi, & non ad alium effectū; itaque ipse magister Petrus Antonius in termino quatuor annorum, a die quo fabrica supradicta perfecta fuerit, eundem D. Iulium liberare, atque eximere promittat: & præmissa per vtrumque ipsorum fiant, cum promissionibus, & obligationibus etiam in forma Cameræ Apostolicæ, cum solitis clausulis, iuxta Curie stylum, & alijis cautionibus opportunit.

Item quod prædictus D. Iulius precium dictæ fabricæ, iuxta estimationem faciendam, & tunc factam eidem magistro Petro Antonio soluere teneatur; & debeat in termino quatuor annorum, à die quo dicta estimatio facta fuerit proximorum, hic Romæ, libere, &c.

Et quia non conuenit quod præfatus D. Iulius rem, & precium teneat, & ex dicta fabrica expensis, & operis ipsius magistri Petri Antonij facta, fructus percipiant, & re aliena fruantur. Ideo conueniunt partes præfatæ, quod pro rata fabricæ, vt supra faciendæ, & tunc factæ. Idem magister Petrus Antonius pensionis domus, & apothecarum præfatarum percipiat, habere, & percipere possit; & ipsi Petro Antonio reseruatæ sint pro dicta rata, pro qua rata ad euitandum festidia, & differentias, quæ inter eos oriri possent, dictus D. Petrus nomine præfato voluit, & conuenit, quod idem magister Petrus Antonius habeat, & percipiat ex pensionibus domus, & apothecarum præfatarum ad rationem sex pro centenario quolibet precij, & estimationis eiusdem fabricæ, percipiendorum de semestre in semestre, & in fine cuiuslibet semestris pro rata, & ex nunc, prout ex tunc; & è contra ipse D. Petrus pensiones dictæ domus, & apothecarum eidem magistro Petro Antonio reseruatæ esse voluit, assignauit, & cessit pro dicta rata sua, & ad rationem præfatam, ita vt ipse magister Petrus Antonius pro concurrenti quantitate, & rata supradicta percipere atque exigere, & de exactis quos opus fuerit quietare possit, & valeat, vsquequo ad ipsius Petri Antonij integram satisfactionem non fuerit pro parte eiusdem D. Iulij satisfactum aliunde. Ad quæ præmissa peragendum eundem magistrum Petrum Antonium procuratorem irreuo-

cabilem, cum iuramento tactis, &c. vt in re propriam constituit, & effecit eum facultate etiam substituendi, & clausulis ad lites, & alijis facultatibus desuper opportunis, quæ facultas exigendi pensiones præfatas cesset, quotiescunque fuerit ipsi pro Antonio ex parte dicti D. Iulij satisfactum de dicta rata; & nihilominus pro maiori cautione dicti Magistri Petri Antonij, ipse D. Petrus dicto procuratorio nomine eidem magistro Petro Antonio pensiones præfatas, vt principalis, et in solidum ad rationem, vt supra conuentum, soluere promisit hic Romæ, libere, &c. Pacto etiam adiecto quod dictus D. Iulius tam in totum, quam in partem, estimationem, & precium dictæ fabricæ soluere possit, etiam ante finem dictorum quatuor annorum, & pro rata summæ solutæ, ac terminos preceptio, & facultas exigendi pensiones præfatas cessent, & dictus Petrus Antonius, ita vt supra, in totum, aut in partem estimationem præfatam recipere teneatur, dummodo vsque ad summam scutorum centum, & non minus eidem Petro Antonio qualibet vice soluantur. Quæ omnia, &c.

Pro quibus omnibus, & singulis præmissis tenendis, complendis, & inuiolabiliter obseruandis, singula singulis congrue referendo, præfatus D. Petrus Turinus dictum D. Iulium eius patrem, illiusque hæredes, &c. ac bona omnia, &c. & vsque ad dictam ratificationem, & instrumenti ratificationis huiusmodi exhibitionem, & dationem vt principalis principaliter, & in solidum seipsum, ac suos hæredes, &c. & bona, &c. in forma Cameræ Apostolicæ, cum clausulis solitis ad inuicem obligarunt, &c. iuraruntque tactis, &c. Super quibus, &c. Actum Romæ in officio mei, &c. præsentibus ibidem N. N. & N. testibus, &c.

Visitatio Ecclesiæ.

ANte propositionem formæ visitationis præmittendum est, quod visitatio Ecclesiæ, vel loci pij non potest fieri nisi per Episcopum, vel ab eo substitutum. Item sciendum, est quod visitatio quoadmodum fit in Ecclesia collegiata, quandoque in Ecclesia non collegiata, & quandoque in hospitali-

hospitali, & quandoque in monasterio monachorum, seu monalium.

Item nota, quod aliqua Ecclesiæ habent aliqua membra, videlicet Ecclesias tam curatas, quam non curatas, vel hospitalia. Et aduertatur, quod vbi fiat visitatio in aliqua Ecclesia collegiata, vel etiam simplici, quæ habeat aliqua membra, scilicet alias Ecclesias, vel hospitalia subiecta, debet eo casu Episcopus interrogare prælatum, vel rectorem ipsius Ecclesiæ visitare tam in capite, quam in membris, & vt infra.

Item nota, quod talis visitatio fit, & fieri consuevit per ipsum Episcopum mediatis duobus, scilicet, visitatione per oculorum inspectionem, & per interrogationes, quia superior debet videre ocula fide Ecclesiam, & ornamenta eius paramenta, & alia localia, & reliquia, si quæ sunt in ipsa Ecclesia, & exinde domos, & casamenta ipsius Ecclesiæ, si indigent reparatione, aut in eis adsunt aliqua digna reformatione, vel suspectione. Et præmissis obseruatis debent postmodum congregare prælatum, & subditos Ecclesiæ & beneficiatos in ea, & ipsos interrogare super capitulis infra scriptis, incipiendo à prælato, & postea ad alios successiue per ordinem, secundum gradus, & conditionis eorum prout viderit expedire, recepto tamen prius iuramento a quocumque ex eis super veritate dicenda super interroganda. Et si non fuerit Ecclesia collegiata, debet interrogare rectorem, vel ministrum ipsius, prout conuenit conditioni ipsius, iuxta tenorem capitulorum, de quibus infra, prout ipsi visitanti videbitur expedire. Et si reperierit aliqua reformanda, vel aliqua addi debere, vel prouideri eo casu habitis sermonibus cum prælato, vt alijs, seu rectore, debet ipse Episcopus ordinare aliqua statuta, vel reformationes, & seu additiones, prout sibi viderit expedire pro utilitate ecclesiæ, & honore eius, & beneficiatorum: & mandauit prædicta obseruari debere, seu fieri præcepta, & monitiones, ac prohibitiones prout expedierit.

Sed aduertatur, quod si Episcopus, vel alius visitator reperit aliquos delinquentes in aliquo delicto, & excessu enormi secreto, debet ipsum secrete sic delinquentem

tem vna cum notario monere, & præcipere eidem, vt prædicta euitet de quibus faciet fieri præceptum, & monitionem per notarium in scriptis, vt si exinde deliquerit possit punire ipsum. Sed si fuerit publicum delictum debet publice monere, & corrigere, & facere præceptum publice. De alijs vero, quæ non sint enormia debet fieri monitio generalis, & si sunt digna reformatione particulari fiant monitiones, prouisiones, & prohibitiones necessariæ, & statuta casu quo expediat, de quibus fiat scriptura per notarium Episcopi, & seu instrumentum publicum, prout expedierit.

Sed nota, quod licet capitula infra scripta sint generalia, ita quod in quacumque Ecclesia, seu monasterio, vel hospitali possint fieri, tamen non debent fieri interrogationes, nisi expresse pertineant in Ecclesia visitata, seu monasterio, vel hospitali, & ultra, & generalia, quæ communiter fiunt in Ecclesijs etiam subijcienter aliquæ particulares, quæ fieri debent in monasterio, & aliquæ in hospitali, & vt infra, super qua erit aduertendum per visitantem, quæ sint fiendæ, & quæ non.

Item nota, quod vbi Episcopus interrogat, debet notarius scribere responsiones post interrogationes super omnibus interrogatis, & particulariter, & vt infra. Et vt de præmissis aliqua notitia detur, subijcietur forma de qua infra. Sed antequam subijciatur forma ipsius visitationis subijcietur forma iuramenti præstanti per prælatum, & alios beneficiatos Ecclesiæ, seu rectorem ipsius Ecclesiæ, seu absentem, vel priorem, vel Abatissam, vel ministrum. Et successiue subijcietur forma capitulorum super quibus erunt interrogandi ipsi visitati singula singulis referendo, & demum subijcietur forma ipsius visitationis.

Forma iuramenti præstandi per visitatos.

IN nomine Domini Amen, &c. Recueren in Christo pater, & D. D. Ioan. &c. Dei gratia Episcopus Plac. & Comes existens in cap. Ecclesiæ Plac. monuit vener. D. Iac. præpositum dictæ Ecclesiæ, quatenus statim, & incontinenti iurare debeat in manibus prælati D. Episcopi ad sancta Dei

Dei Euangelia de dicendo, & quod dicat, respondeat puram, & meram veritatem, tam de seipso, quam de alijs, criminibus occultis, exceptis, super omnibus & singulis capitalis, siue articulis, de quibus infra, & de ijs de quibus fuerit interrogatus ad puram intentionem ipsius D. Episcopi, nulla admixta falsitate, criminibus occultis exceptis, remotis odio, amore, & timore tam de se, quam de alijs, & sine aliqua tergiversatione, seu palliatione, vel reuolutione verborum quod fecit, & sentit de contentis in cap. infrascriptis, & circa ea. Qui D. Præpositus delato prius eidem iuramento per præfatum D. Episcopum, & ab eo omnibus corporaliter tactis scripturis, præfatis, iuravit ad sancta Dei Euangelia se dicere, & respondere veritatem puram, & meram de omni eo quod sciuerit, vel sentiet. & interrogatus fuerit, de, & super capitalis infrascriptis, & contentis in eis, & vnoquoque eorum remoris præmissis, & absque aliqua tergiversatione, seu palliatione, vel reuolutione verborum. Et eodem modo iurabit quilibet degens, & beneficiatus in dicta Ecclesia, monasterio, vel hospitali, mutatis mutandis.

Forma visitationis.

IN nomine Domini. Amen, &c. Hæc est visitatio generalis, quam Reuer. im. Christo pater, & D. D. Ioan. Dei, & Apostolicæ Sedis gratia Episcopus Placentinus, & Comes fecit, & facere intendit in Ecclesia maiori Plac. tam in capite, quam in membris ac ipsum Capitulum dictæ Ecclesiæ, & personas degentes in ipsa Ecclesia visitare, & secundum canonicas sanctiones corrigere, & reformare, quæ correctionis, & reformationis officio nouerit indigere tam in spiritualibus, quam in temporalibus super capitulis infrascriptis, seu articulis, & connexis, & dependentibus ab eisdem simul, & diuisim, & prout melius sibi videbitur expedire. Anno Domini corrente M. ccccxxxix. Indictione vij. die xvij. Septembris.

Primo, quomodo, & qualiter diuinum officium in dicta Ecclesia celebretur diurnum, & nocturnum diligenter, & distincte, aut nimis cursorie.

Item si omnes & singuli de dicta eccle-

sia sunt assidui perseverantes, vel ne, & an omnes, an aliqui ex eis, & qui.

Item si omnes surgunt ad Matutinum, an aliqui, & qui cessant surgere, & si officium sit ibi deuote, sine turpi derisu, & familiaritate.

Item, quot, & qui ex canonicis dictæ ecclesiæ sunt, & esse debeant presbyteri, & qui, & quod diaconi, qui, & quot subdiaconi.

Item si quilibet ex Canonicis dictæ ecclesiæ in suo ordine bene interfit in dicta Ecclesia suo tempore, & quando debet in diuinis officijs.

Item si mansionarij, & præbendarij dictæ ecclesiæ bene resident continue in dicta ecclesia sicut debent, & si celebrant Missas, quas debent dicere, & si inter sunt alijs diuinis officijs diurnis, & nocturnis.

Item si officia, & beneficia conferuntur, & collata sunt alicui super simoniam, vel alium illicitum modum.

Item si Eucharistia, reliquiæ, aut oleum pro infirmis reponitur in loco tuto, & sub clausura, ne manus sinistra ad eam attingere possit.

Item quomodo, & qualiter dicta ecclesia est ornata paramentis sufficientibus, libris, calicibus, & alijs necessarijs ad cultum diuinum celebrandum.

Item si præbendæ canonicales dictæ ecclesiæ sunt distinctæ, vel non.

Item si viuunt simul in eodem refectorio de eodem cibo, & potu, & si dormiunt in eodem dormitorio vel ne.

Item qualiter bona temporalia dictæ ecclesiæ tractantur, & distribuuntur, quæ proueniunt in communi dictæ ecclesiæ.

Item si quis deputatur massarius, & pro distributione ipsorum bonorum, & si ipse massarius reddit fidelem rationem eius administrationis, & quoties, & quando, & cui reddit ipsam rationem.

Item si dicta ecclesia est grauata oneribus debitorum, & cui, & in quibus quantitatibus, & ex quibus causis est obligata.

Item si inuestituræ, & locationes terrarum, domorum, & aliorum bonorum ipsius ecclesiæ fiunt fideliter, & sine fraude ecclesiæ, & per quem, seu quos.

Item si aliqua terræ, possessiones, vel aliarum res temporales, aut libri, paramenta, cali-

calices, vel alia ornamenta dictæ ecclesiæ, vel alia eius bona sunt illicitè descripta, vel alienata, & cui, & pro quanto, & quæ sunt illa, & si per aliquos, & per quos detinentur occupata.

Item si portæ, & ostia ecclesiæ, & domorum canonicæ claudantur, & firmantur honoris debitis, & si tempore debito remanent clausa, & firma.

Item si est aliquod porticum per quod intra mœnia canonicæ possit in honestè intrari, & exiri.

Item si sunt aliqui ex degentibus in ipsa ecclesia tenentes in domibus, vel cameris dictæ ecclesiæ filios proprios, & legitimos, vel filias suspectas, & qui sunt illi.

Item si sunt aliqui in dicta ecclesia portantes inter se odium, vel rancorem, & qui sunt illi.

Item si præpositus bene, & charitative tractat canonicas, & beneficiatas personas, & alios officiales dictæ ecclesiæ, sicut debet.

Item si presbyteri dictæ ecclesiæ in consecrando corpus, & sanguinem Domini dicunt, & faciunt ea quæ debent, aut si aliquis in hoc delinquit.

Item si canonici beneficiati, & alij officiales dictæ ecclesiæ præstant debitam reverentiam suo præposito.

Item si sciunt aliquem, vel aliquam in vicinia dictæ ecclesiæ, siue eius parochiæ hæreticum, vel hæreticam.

Item si sciunt aliquem, vel aliquam in dicta parochia facientem aliquas incantationes, vel facturas, siue sacrilegias.

Item si vox, & fama laborat contra aliquem de dicta ecclesia de incontinentia, furto, prava conversatione, & inhonestâ, ac turbi vita.

Item si omnes beneficiati dictæ ecclesiæ cedunt indecenti habitu, & tonsurâ clericali.

Item ad quam quantitatem ascendere possunt redditus communis ecclesiæ.

Item si sciunt, vel credunt aliqua corrigenda, vel reformanda in dicta ecclesia, quæ spectent ad commodum, & utilitatem communem, & bonum statum ecclesiæ.

Item an ibi sit corpus Christi, & quod bis, vel semel in mense renouetur.

Item, quod sit indebita forma, & non maculata vel corrosa.

Item in debito, & honorifico vase clauso.

Item an habeat corporale supra positum.

Item si in debito, & honorifico, ac eminenti loco sit repositum, ubi sit aliquod signum depictum ad ostendendum populo quod ibi sit corpus Christi.

Item si locus est bene clausus cum clauis, ad euitandum pericula.

Item si locus est humidus, & ubi alia animalia non possint Eucharistiam manducare.

Item an ibi sit vas condecens ad portandum infirmis corpus Christi.

Item an portetur deuote, & honorifice cum lumine, & campanella.

Item an ante locum ubi est corpus Christi die, noctuque, sit lumen, & an ibi sit crisma, & oleum catechumenorum, & infirmorum.

Item an in loco tuto, clauso, & honorifico, & in vasculis signatis caute conseruentur ne spergantur, & ita quod cognoscantur vnum a reliquo.

Item, quod dicta olea non sint antiqua, sed annuatim in Pascha renouata a suo dispensano.

Item an antiqua cõburantur in lapidibus.

Item quod non dentur quoquomodo pro medicina, vel alio maleficio.

Item si ibi sint reliquiæ, an in vasis argenteis, vel alias honestè, & honorifice conseruentur.

Item quod in loco honesto, & tuto teneantur, vt non possint furari.

Item quod non extrahantur de vasis suis, neque vendantur.

Item quod ibi sint scripturæ super qualibet reliquiâ de nomine, & membro illius sancti.

Item si de illis semel in anno fiat commemoratio populo signanter cum dictis vasis suis ostendatur.

Item, quod bene aduertatur ne sub specie reliquiarum sanctorum, ostendantur ossa peccatorum, mortuorum.

Item, quod de illis non dentur pro medicina, vel alio maleficio.

Item an ibi sint calices, & patenæ necessariz.

Item quod non sint fracti, vel alias maculati.

Item, quod sint de argento, & non de plumbo, vel ære.

Item

Item, quod non sint ab ipso consecrati, vel benedicti.

Item quod tute, & munde de seruentur.

Item an ibi sit crux pro processione, & mortuis sociandis.

Item an ibi sit thuribulum cum vasculo pro incenso.

Item an ibi sit imago ad dandum pacem.

Item an ibi sint ampullæ pro administrandum vinum & aquam in Missa.

Item an ibi sit parua campana ad portandum corpus Christi, & lanterna, & clerici.

Item an candelabra pro altaribus, & ad tenendum lumen in eleuatione corporis Christi ibi sint.

Item an ibi sint paramenta necessaria pro clericis, & altaribus ibidem existentibus.

Item an munde, & tute conseruentur, ita quod non corrodantur à muribus.

Item an sint ab Episcopo benedicta.

Item an destructa paramenta reparentur, & non munda lauentur per clericos, & non per mulieres, vel laicos, quia efficiuntur profana.

Item an pro quolibet altari sit vnum pallium, & demum tres toualæ benedictæ ab Episcopo.

Item an ibi sint pallæ, & corporalia necessaria, & munda, & ab Episcopo benedicta, quæ de se per se lauari debent in alio vase mundo à subdiaconibus & superioribus in ordine.

Item an in quolibet calice sit panniculus ad tergendum post purificationem, & alius pannus ad inuoluendum calicem.

Item an ibi sit toualia ad inuoluendum patenam in Missa per subdiaconum.

Item an ibi sint libri necessarij, videlicet Missalia, liber Euangeliorum, liber epistoliarum, breuiarium, antiphonarium, libri lectionum, libri pro catechumenis ad baptizandum, & liber ad communicandû, & vnguentum infirmos, & pro commendatione animæ in extremo.

Item an bene custodiantur, ne maculentur, & à muribus corrodantur.

Item an sint caduci, vel corrosi, aut alias maculati, quod legi non possint, & an bene ligati.

Item an vasa, & ornamenta supradicta

conseruentur in sacristia, & in capsis bene clausis.

Item an ibi sit competens sacristia, in qua sit locus cum vase, & toualia ad lauandum manus ante introitum.

Item an in Ecclesia sint altaria necessaria, & ab Episcopis debite consecrata.

Item an sint dotata, & per quem, & cuius valoris.

Item an sint pro maiori parte collapsa, & an lapis consecrationis sit fractus, vel commotus.

Item an munda custodiantur.

Item an quodlibet altare habeat aliquas imagines supra se.

Item an in Ecclesia sit.

Item an in medio Ecclesiæ sit crucifixus coram quo debent lampades ardere continuo.

Item an in ipsa Ecclesia sint imagines Virginis Mariæ, & paroni ad cuius honorem est dedicata.

Item an ibi sint campanæ necessariae supra Ecclesiam.

Item an ibi sit fons baptismi lapideus, vbi sit aqua benedicta in sabbato sancto, vel in sabbato Pentecostes, quæ omnia fieri debent, prout in ordinario.

Item an fons prædictus, semper sit clausus cum clau propter pericula euitanda.

Item an sit bene reparatus, ne aqua ibidem spargi possit.

Item an de ipsa aqua detur pro medicina, vel maleficio.

Item an tectum Ecclesiæ, vel parietes sint collapsi, vel ruinam minentur.

Item an prope ostia sint fontes lapidei cum aqua benedicta, & aspersorium, quæ omni die Dominico renouari debent prout in ordinario.

Item an in Ecclesia seruentur frumentum, vina, lina, & similia, aut vasa profana, vel comestiones ibi fiant, seu contractus profani, aut tripudia, vel alias lasciuia.

Item an in Ecclesia ipsa sint ostia necessaria, & an tempore quo ibi non celebrantur diuina claudantur, & maxime tempore nocturno.

Item an dicta Ecclesia sit aliquo modo polluta, vel violata, maxime per sepulturam alicuius excommunicati, vel interdicti.

Item an cœmeterium dictæ ecclesiæ sit vnicuique clausum, ne animalia illud ingrediantur.

Item an ibidem mortui ordine debito, & cum officio, & orationibus ab Ecclesiâ deuotè sepellantur.

Item an ibi sint aliquæ cruce sculptæ, vel depictæ, vel aliquæ imagines Sanctorum.

Item an ibi sint feretrum ad portandum corpora defunctorum.

Item an sit aliquo modo violatus, vel pollutus.

Item an sciat dicere sine libro Gloria in excelsis Deo, & Credo, Suffcipe sancte Pater consequenter vnde, & minores cum sequentibus placet vbi, &c. Euangelium sancti Ioannis.

Item an sciãt, quæ sunt verba substantialia consecrationis corporis Christi, & sanguinis.

Item an deuote, & cû debita grauitate, capite detecto, & reuerenter celebret Missas, an verbo præcipitanter prolato.

Item an celebrauit vnquam, vel sciat aliquæ celebrasse duas Missas in die absque parametis requisitis, vel non lotis manibus, vel non ieiunus.

Item an omiserit per aliquam iniuriam, vel malitiam consecrare hostiam, vel calicem, vel dixerit verba consecrationis hostiæ super calice, vel è contrario oblitus fuerit ponere aquam in calicem, seu vinum, vel post consecrationem casu aliquo perdiderit hostiam, vel calicem effuderit.

Item an celebrauerit scienter corâ excommunicato, vel in ecclesia ibi sepulto, vel quæ esset violata, seu interdicta.

Item an celebrauerit excommunicatus, vel suspensus, vel interdictus.

Item an dederit vnquam Eucharistiã alicui excommunicato, vel alicui infirmo iam extra sensum posito, seu nauseam patienti propter catarrum, vel aliam infirmitatem, aut alicui publico peccatori, vt sunt vsurarij, concubinarij, & similes.

Item an celebrauerit in atrari non consecrato, vel dirupto, sine tabula consecrata, vel totaliter facta, vel in calice non consecrato, aut alijs, & parametis non benedictis.

Item quomodo portat sacramentum.

Eucharistiæ ad infirmos, an indutus superpellico, an cum lumine, & campanella, & capite discoperto, & in quo vase illud portat.

Item an bene sciat exercere, & diligenter exerceat curam dictæ ecclesiæ, & animarum, & si bene legit, & quæ legerit cõm petenter intelligat.

Item an sciat ordinarium officium diurnum, & nocturnum, & cantare antiphonarium, & sacramentale.

Item quot sunt sacramenta Ecclesiæ, & quæ sunt illa.

Item quæ sunt sacramenta necessaria, & quæ voluntaria, & quæ sacramenta possunt iterari, & quæ nullo modo iterari debent, & aliquot de baptismo.

Item quæ sunt de substantia baptismi. Item quos compadres excipiunt in baptismo.

Item an aliquis in eius parochia sit non baptizatus, aut qui longo tempore teneat filios sine baptismo.

Item an doceat parochianos suos formam baptizandi in casu necessitatis.

Item an moneat dictos parochianos ne teneant paruulos in lecto, sed potius in cuna.

Item an ipse sciat chrismate, vel non baptizatus, aut qui longo tempore teneat filios sine baptismo. Item an vnquam chrismauerit aliquem, vel credat quod simpliciter sacerdos possit chrismare.

Item an moneat suos parochianos quod chrismare faciant eorum filios sicut debent.

De ordine sacro.

Item an ipse sacerdos, vel in aliquo ordine constitutus habeat instrumenta ordinum suorum.

Item an fuerit promotus a suo Episcopo, vel de licentia ipsius, vel gradatim, an vero per saltum, vel in debita ætate, an vero ante ætatem, vel ab Episcopo excommunicato, suspeso, vel interdicto, seu quod ipse tunc temporis esset excommunicatus suspenso, vel interdictus.

De confessione.

Item an sciat audire confessiones, & quem ordinem seruat in eis audiendis.

dis, & in dando poenitentiam, & ab-
lutionem.

Item an sciat discernere inter pecca-
tum mortale, & veniale, & per quas re-
gulas.

Item quot sunt peccata mortalia.

Item quot sunt præcepta legis.

Item quot sunt opera misericordiarum.

Item quot sunt dona Spiritus sancti.

Item quot sunt virtutes Theologicæ.

Item quot sunt virtutes Cardinales.

Item quot sunt articuli Fidei.

Item an ipse confiteatur saltem semel
in anno, & cui, & de cuius licentia.

Item an se impediatur de causis reserva-
tis domino Episcopo, & an habeat cedu-
lam dictorum casuum.

Item an aliquid petat propter confes-
sionem, vel administrationem alicuius sa-
cramenti, vel pro Ecclesiastica sepultura.

Item an propter eius malitiam, vel ne-
gligentiam aliquis de sua Parochia dece-
serit sine sacramento.

De Matrimonio.

Item, an habeat librum benedicendi
sponsas.

Item an benedicat secundas nuptias,
tam respectu viri, quam mulieris.

Item an moneat parochos suos, ne con-
trahant matrimonia clandestina, vel in
gradu prohibito, vel tempore ab Eccle-
sia interdicto.

De extrema unzione.

Item, an habeat librum commendandi
animas morientium.

Item an propter eius malitiam, vel ne-
gligentiam aliquis de sua parochia dece-
serit sine sacramento.

Item an infirmitate suorum parochum
eos visitet hortando, & monendo quod
constentur, & recipiant ecclesiastica
sacramenta.

Item a quo tempore citra habuit, &
possedit dictam Ecclesiam, & an habeat
alia beneficia; & quot, & qualia, & vbi ea
habet.

Item an habeat titulos dictorum bene-
ficiorum.

Item an habuit ipsam Ecclesiam, vel

aliquid de beneficijs prædictis per simo-
niam, vel per potentiam secularem, vel a-
liam voluntatem abique iusto titulo.

Item an continuo faciat residentiam in
dicta sua Ecclesia.

Item quot cano. quot canonici, & quot
capellæ, & capellani, & quot clericatus, &
clerici sunt in dicta Ecclesia.

Item ad quem spectat collatio, seu præ-
sentatio, & confirmatio dictorum cano-
nicatum, & capellanum, & clericatum
& an habeat instrumenta foundationis, &
creationis, seu institutionis dictarum ca-
pellarum & beneficiorum, nec non iurium
iporum.

Item an sciat aliquem detinere capellâ
aliquam, seu aliud beneficium in dicta
Ecclesia sine iusto titulo.

Item an dicti cappellani, & beneficiati
dicant Missas debitas, & seruent onera
sui beneficij in diebus quibus tenentur, &
an ibi sunt anniuersaria debita.

Item an ipse celebret Missas, vel cele-
brari faciat diebus Dominicis, & alijs fe-
stiuitatibus de præcepto in dicta sua Ec-
clesia.

Item an ibi pulsetur quotidie ad horas
canonicas, & Ave Maria, sero, & mane.

Item an singulis diebus Dominicis in
ipsa Ecclesia benedicatur aqua, & can-
tetur Alperges me Domine, vel vide aquam,
&c.

Item an ipse habeat Breuarium, & di-
cat officium diurnum, & nocturnum ho-
ris debitis.

Item an percipiat tot redditus dictæ
Ecclesiæ, quod inde possit commode su-
stentari, & quantum valet omnino in red-
ditibus ipsa Ecclesia.

Item an ipse vel alius alienauerit ali-
quid, vel pignorauerit de bonis mobili-
bus, vel immobilibus dictæ Ecclesiæ, præ-
sertim de ornamento sacrariæ.

Item an cõfecerit inuentarium de om-
nibus bonis mobilibus, & immobilibus dic-
tæ Ecclesiæ, & illud episcopali curiæ præ-
sentauerit, sicut tenetur.

Item an sciat aliquem capellanum, vel
beneficiatum dictæ Ecclesiæ alienasse, vel
pignoraſſe aliquid de bonis capellæ, seu
beneficij sui.

Item an sciat aliquem ipſorum esse ma-
læ famæ, vel qui sit excommunicatus, vel
inter

interdictus, vel suspensus, vel irregularis, vel scienter communicauerit in diuinis cum excommunicato.

Item an sciat super quibus criminibus sit diffamatus.

Item an sciat, quod aliquis eorum exerceat negocia secularia; idest, aliquod officium laicale, vel artem clericis prohibitam, vel mercantias, vel vsuras, vel alios contractus illicitos, vel quod exigat gabelas, & datia, siue alia onera secularia, vel cum talibus habeat societatem, vel qui sit lusor alicuius ludi prohibiti, vel qui sit ebriosus, vel qui frequentet tabernas, aut baratarias seu lupanaria.

Item an aliquis eorum incedat in habitu prohibito, & sine clerica, vel non tonsuratus patentibus auribus, aut in veste superiori aperta ante pectus, & a lateribus vel vestibus coloris prohibiti, aut deferat caligas solatas, siue corrigias sultas argento, siue anulos in digitis.

Item an aliquis eorum teneat concubinae secum in domo, vel alibi, vel qui proprios filios illegitimos habeat in domo.

Item an aliquis eorum frequentet monasterio, vel aliquo modo peccet contra naturam.

Item an aliquis eorum sit blasphematōr Dei, vel sanctorum, vel qui deferat arma offensibilia, & max. quando celebret diuina officia, vel se immiserit enormitatibus faciendo vniones armorum, vel quæstiones, rixas, & insolutus in quibus fuerit vulneratus vel occisus.

Item an ibi sit aliquis qui habeat inimicitias cum suo parochiano, vel aliquis extraneus, vel qui sit scandalosus in populo, vel rixosus, vel periurus, vel ebriosus, vel alias criminofus.

Item an ibi sit aliquis qui non sit assiduus in Ecclesia sed potius vagabundus.

Item an ibi sit aliquis qui non obseruet constitutiones synodales, & metropolitanas, & edicta per Episcopos & eorum vicarios facta.

De vita parochianorum.

Item an ibi sint adulteri non seruantes matrimonium institutum a Deo, vel qui coniugati propria auctoritate maneant separati.

Item an ibi sint fornicatores publice tenentes concubinas.

Item an ibi sint sodomitæ, vel coeuntes cum brutis.

Item an ibi sint sacrilegi, vel coeuntes cū monialibus, vel alijs personis sacratis.

Item an ibi sint incestuosi coeuntes cum consanguineis, vel affinibus, vel cum patribus, vel cū filijs, seu filiabus spiritualibus.

Item an ibi sint aliqui raptōres virginū, & violatores earum.

Item an ibi sint sacrilegi, & diuinatores, & incantatores.

Item an ibi sint aliqui quoquomodo committentes vsuram, vel facientes contractus illicitos, & prohibitos.

Item an ibi sint aliqui falsarij instrumentorum, vel bullarum, vel qui falsum dixerunt testimonium, vel alias periurij.

Item an ibi sint aliqui fractores votorum.

Item an ibi sint aliqui verberantes patrem, & matrem.

Item an ibi sint aliqui quoquomodo excommunicati.

Item an ibi sint aliqui sacrilegi verberantes clericos, vel furantes bona Ecclesiarum, vel violantes libertatem Ecclesiasticam, vel Ecclesiarum incendiarij, seu estratores earum.

Item an ibi sint aliqui publici lutores, vel ibi sit locus deputatus ad ludendum.

Item an ibi sint aliqui publici latrones, & de populatores agrorum.

Item an ibi sint incendiarij voluntarij, vel causantes, vel procurantes pro incendijs, vel alio modo, vel suffocantes alias, aut suos filios vel volūtarij pueros alienos.

Item an ibi sint aliqui rixosi, & scandalosi in populo, cum discordia vel guerra.

Item an ibi sint aliqui defraudantes iura, & bona Ecclesiarum, seu Episcopi, & Episcopatus.

Item quomodo visitant, & frequentant Ecclesiam, præsertim audiendo missas in diebus dominicis, & festiuitatibus de præcepto, & an tunc faciant Deo oblationes debitas.

Item quomodo obseruant præcepta legis, & alia mandata Ecclesie, & suorum superiorum maxi. custodiendo dies dominicos, & alias festiuitates, ac ieiunando in quadagesima, & quatuor temporibus, & alijs vigilijs de præcepto, in quibus omnino ab-

stinere debent carniū, & similiū in diebus Veneris, & Sabbati.

Item an suū creatorem habeat in reuerentia, & in deuotione.

Itē an ibi sint aliqui suppressores pupillarū, vel viduarū, vel aliorum miserabiliū.

Item qui diebus Dominicis, & festiuis de p̄cepto vendant, & mercentur, aut aliud opus prohibitum exercent maxime faciendum baratariam, vel eam in suis domibus tenendo.

Item qui constitutus in sacris, vel facta professione alicuius religionis de facto cōtraxerit matrimonium, vel qui habeat duas uxores, vel qui contraxerit cum secunda adhuc viuente prima.

Item si ibi sunt aliqui qui negligant adimplere voluntatem testatoris, maxime recusando velle soluere legata pia, & quando ipsi sunt executores vltimarum voluntatum ad pias causas, p̄sertim quando h̄eres, & executores testamentorū sunt omnino negligentes, nequeant diligenter videre testamenta, & omnia relicta ad pias causas neglecta, & postergata describi faciant per notarium, & dent copiam, vt exequantur.

Item si de relictis ad pias causas non soluerint, quartam eam persoluere faciant secundum patriæ consuetudinem.

Pro monasterio.

Funt quoque visitationes in monasterio tam monachorum, quam monialium in quibus possent fere omnes articuli sup̄scripti fieri mutatis mutandis, & addi possent etiam articuli infra scripti.

Primo si monachi, & conuersi dicti monasterij in receptione eorum faciunt aliquam professionem, vel promissionem, & quam, & cui.

Item si Abbas, & monachi dicti monasterij profitentur, & obseruant aliquam ex regulis approbatis, & quam.

Item quot monachi, & conuersi sunt nunc, & quot esse consueuerunt in ipso monasterio.

Item si maior numerus monachorum, possit esse, & commode viuere in dicto monasterio, secundum facultatem, & redditus dicti monasterij.

Item ad quantum, & quem valorem pos-

sunt communiter ascendere omni anno facultates, & redditus dicti monasterij.

Item si Abbas prouidet monachis, & conuersis dicti monasterij in vestibus & alijs necessarijs, secundum facultates ipsius monasterij ac eis ministret.

Item si aliquo anno superant aliqui redditus, & quid sit de superfluo.

Item si in dicto monasterio sit aliqua hospitalitas, & quomodo, & qualiter hospites recipiunt ibidem.

Item quot prioratus, & ecclesias habet dictum monasterium sub se, & qui.

Item si ipsi prioratus datur ad tempus, vel ad vitam, & sic conferuntur aliqui per simoniam, vel alium illicitum modum.

Item si sunt in dicto monasterio aliqui monachi, vel conuersi recepti per simoniam, vel per alium illicitum modum.

Possent quoque fieri articuli, de quibus infra mutatis mutandis, prout expedierit.

Pro hospitali.

Fit etiam visitatio in hospitalibus, quæ fieri potest super articulis infra scriptis.

Primo si fratres conuersi, & sorores dicti hospitalis quando recipiuntur, & in receptione, quæ fit de ipsis, faciunt aliquam professionem seu promissionem, & quam, & cui, & si rector, & fratres dicti hospitalis profitentur, & obseruent aliquam regulam.

Item quot fratres, & sorores conuersi, & conuersæ nunc sunt, & quot esse consueuerunt in dicto hospitali.

Item si in dicto hospitali est oratorium, & coemeterium, & cuius auctoritate.

Item quot lecti sunt in dicto hospitali, & quomodo sunt parati.

Item si hospitale habet terras, possessiones, & bona alia, & quomodo tractatur ad p̄sens, & qualiter temporibus p̄teritis sunt tractata, & quantum habet in redditibus annuatim, & in quibus.

Item si rector ministrat bene temporalia, & redditus hospitalis circa fratres, & infirmos hospitalis.

Item si rector charitatiue tractat subditos, & familiares hospitalis, & si conuersi, & conuersæ p̄stant debitam reuerentiam, & audientiam rectori.

Item si per ministrum, & fratres recipiunt.

piuntur bene in hospitali pauperes infirmi, & peregrini, & sollicitam curam habitator de ipsis habet.

Item si aliquæ personæ sunt deputatæ ad seruiendum infirmis existentibus in hospitali.

Item si quæstuarij reddunt rationem de eleemosynis, & alijs quæ conferuntur eis, & cui, & quando.

Item si rector reddit rationem de proventibus, & acquisitis hospitalis, & quam rationem, & quoties in anno, & quibus reddit.

Item si hospitale grauatur onere debitorum, & in quanto, & in quibus, & quibus de causis.

Item si hospitale habet aliquid quod per vim, vel aliquo modo teneatur occupatum, & si sint aliqua bona, vel iura hospitalis illicite distracta, vel pignorata, vel obligata, & cui, & pro quanto, & quibus de causis.

Item si aliquæ inhonestates fiunt in ipso hospitali per rectorem, & conuersos, vel alias personas dicti hospitalis, & si in dicto hospitali sunt aliquæ personæ inhonestæ, & diffamatæ vitæ.

Item si sciunt, vel credunt fore aliquid in dicto hospitali quod fit reformandum, & quid. Receptis autem iuramentis, & responsionibus super articulis infrascriptis per ordinem Episcopus, vel visitator facta examinatione diligenti per seipsum, vel forte habito, & communicato consilio separatim statuit, & ordinat super defectibus quos inuenit esse, ac correctione, & reformatione indigere, statuta, præcepta, monitiones, & inhabitationes tam vniuersaliter, quam singulariter, prout conperit ex ipsa visitatione fore statuendum, & ordinandum, quas monitiones, statuta, & reformationes in ca. & coram omnibus legi, & publicari facit, & exinde fieri publicum instrumentum, quæ omnia præcipit, & mandat inuolubiliter obseruari. Reperit quandoque etiam ex dicta visitatione aliquos deliquisse, vt de incontinentia, aut retentione mulierum, vel filiorum, aut aliter quos non in publico, sed inter se, & ipsū, & præsentem notario corrigit, monet, & inhibet, prout sibi videretur expedire, & facti qualitas exigit, mādans per ipsū notariū describi ipsas monitiones, & præcepta,

IN nomine Domini Amen, &c. Reu. in Christo pater, & do. d. Io. Dei, & Apostolicæ Sedis gratia Episcopus Placen. & Comes, existens in ecclesia maiori, & cathedrali Plac. volens, & intendens generalem visitationem facere in dicta ecclesia, tam in capite, quam in membris, & caput ipsius ecclesiæ, & personas in ea degentes visitare, & secundum canonicas sanctiones corrigere, & reformare, quæ correctiones, & reformationes officio nouerit indigere tam in spiritualibus, quam in temporalibus super capitalis, & articulis infrascriptis, & connexis, & dependentibus ab eis si mal & diuisti, & alijs secundum, & prout melius sibi videbitur expedire, conuocatis & cōgregatis ibidem venerabilibus dominis præposito, canonicis, mansionarijs præbendarijs, sacristis, ostiarijs dictæ ecclesiæ ac alijs personis in ipsa ecclesia degentibus, de mandato præfati domini Episcopi, occasione dictæ visitationis præfatus dominus Episcopus in primis accedens ad loca, in quibus reconduntur Eucharistia, & reliquæ sanctorum existentes in dicta ecclesia ipsa loca diligenter examinauit, & deinde iocalia, calices, & cruces in ea existentes, in eorum archiujs solitis examinauit, deinde missalia, & alios libros ad diuina officia deputatos, & alios in ipsa ecclesia existentes: necnon paramenta, & ornatus vestium pontificalium, & sacerdotaliū in sacristia dictæ ecclesiæ existentes, & existentia gradatim, & successiue percuntando examinauit, & omnibus mature, & diligenter consideratis decreuit, ad examē ipsorum beneficiorum, & detentionum gradatim, & iuxta eorum gradum deuenire, & ad illud condescendens monuit præfatos præpositū, canonicos, & alios beneficiatos & degentes, audientes, & intelligētes quatenus statim, & incontinenti iurare debeant in manibus præfati d. Episcopi ad sancta Dei Euangelia de dicendo, & quod vnusquisque eorū dicat, & respondeat purā & meram veritatem, tam de seipso, quam de alijs criminibus exceptis, occultis super omnibus & singulis de, & super quibus fuerit interrogatus ad puram intentionē præfati d. Episcopi nulla admixta falsitate, remotis odio, amore, timore, tam de se, quam

de alijs, & sine aliqua tergiuersatione, seu pallatione, vel reuolutione verborū, quod scit, & scēit de, & super infrascriptis, qui d. p̄positus, cononici, beneficiati, & degentes antedicti, delato prius eis, & quilibet eorū sacramento per p̄fatū d. Episcopū, & a quolibet eorum manibus corporaliter tactis scripturis p̄stito, iurauerunt, & quilibet eorum iurauit ad sancta Dei Euangelia sese dicere, & respondere meram, & purā veritatem de omni eo quod quilibet eorum scierit, vel scēit, & interrogatus fuerit super capitulis, & articulis adducendis per p̄fatū d. Episcopū, & cōtentis in eis, & vnoquoque eorū remotis p̄missis, & absq. aliqua tergiuersatione, vel reuolutione verborū, & ibidem in primis interrogauit p̄fatū d. p̄positū super celebratione diuini officij, diurni, & nocturni, & super residentia ipsorū beneficiatorum, ad ipsum officium, & an illud de nocte, an aliter celebretur, & quot missæ celebrentur quotidie in dicta ecclesia, & quo ordine celebrentur, & quot beneficiati sunt in ea, & an omnes pro loco, & tempore recte deseruiant, & an omnes resideant in claustro, & quot & qua de causa non resideant, & si per capitulū deputatur missarius super administratione reddituum, & si ratio eorū reditur, & quo ordine gubernatur bona dictæ ecclesiæ, & an contractus super eisdem fideliter celebrentur, & bona ipsa dilapidentur, & si hostia ecclesiæ, & canonici debito tempore claudantur, & si aliquod hostium est per quod inhoneste intrari & exiri possit, & si per degentes, vel aliquos ex eis retinentur in canonica aliquę personę suspectę, & si p̄dicti inter sese inimicentur, & si debitum honorem eidem p̄posito, & inter sese exhibent, & qualiter se habet ipse p̄positus cum vicinis, & cuius fame, & conuersationis sunt, & cuius redditus est communis dictæ ecclesiæ: ad quæ omnia respondens ipse dominus P̄positus particulariter, & distincte, & sic successiue cæteri beneficiati, & degentes iuxta p̄dictas interrogationes vnicuique ex ipsis capitulis singulariter responderunt, & dixerunt votum eorum, & ipsis omnibus, & singulis intellectis, accedens postmodum p̄fatū d. Episcopū in canonica dictæ ecclesiæ visitauit ipsam canonicam, & omnes cameras degentium in ea existē-

tes, & portas tam ecclesię quam canonicę, & omnibus diligenter visis, & examinatis, & intellectis responsis, & deductis per vnumquemque ex ipsis degentibus, & beneficiatis reuersus in copitulo dictæ ecclesiæ p̄fatū d. Episcopū p̄sentibus, & conuocatis p̄dictis DD. p̄posito, canonicis beneficiatis, & degentibus attendens, & considerans quod ex responsonibus sibi factis vt supra & visitatione oculata fide per eum facta cognouit, & intellexi nonnulla reformanda, & corrigenda fore statuit, & ordinauit superinde prouidere oportune, maxime de, & super infrascriptis, & eidem prouidendo fecit, & ordinauit infrascriptas monitiones p̄cepta, & statuta de quibus, & prout infra primis statutis, & ordinauit p̄fatū d. Episcopū, quod ad cōseruandam deuotionem populi concurrentis ad dictam ecclesiam singulo die post sonitum Aue Marię de mane, sacerdotēs deputati ad celebrandum Missas in dicta ecclesia, incipiant celebrare Missas eorū vnus post alterum absq. interpellatione vsque ad hora sextam inclusiue, & cum debita deuotione, & si quis ex ipsis deputatis cessauerit ad celebrandum Missam eis, iuxta ordinem statuendum, & assignadum per ipsum d. p̄positum, quod ipse talis sacerdos cessans iusto impedimento cessante, cōdemnatus sit, & intelligatur singula vice in soldis quinque imperialiū, & in casu p̄dicto possit, & debeat sacrificia ecclesię celebrari facere dictam Missam per aliū substitutum loco cessantis, & eius expen, quas statim soluere teneatur ipse cessans, sub poena dupli. Item statuit, & ordinauit, q. nullus ex ipsis beneficiatis, & degentibus in dicta ecclesia, & canonica ipse audeat, vel p̄sumat post secundā horā noctis exire dictā canonicā absq. legitima, & rationabili causa, cum licentia tamen, & consensu d. p̄positi, seu eius vicarij, sub poena duc. vnus toties quoties contrafecerit applicāda camere p̄fati d. Episcopi. Item statuit, & ordinauit, q. portæ canonicæ post sonitum Aue Marię de sero claudi debeant cū clauibus, excepto sportello, qui apertus remaneat vsq. ad horā secundā noctis inclusiue, & non ultra sub poena vnus duc. sacriffæ dictæ ecclesiæ, & sero ostiario deputato, seu deputando ad p̄missa toties quoties contrafecerit, quæ p̄cepta, & quas reformationes

tionen præfatus d. Episcopus ibidem legi, & publicari fecit ad plenam audientiam, & intelligentiam ipsorum dominorum, præpositi, canonicorum, beneficiatorum, & degentium ibidem conuocatorum vt supra, & eisdem præcepit prædicta fieri, & obseruari debere, sub poena prædicta. Et de prædictis præfatus d. Episcopus mandauit mihi notario, vt inde publicum conficiam instrumentum.

In nomine Domini Amen, &c. Capitulum maioris Ecclesiæ Placen. Conuocatum, & congregatum in loco superscripto in quo conuocari, & congregari consuevit pro negotijs dictæ ecclesiæ infrascripta occasione de mandato Reuerendissimi in Christo patris, & domini domini Ioann. Dei, & Apostolicæ Sedis gratia Episcopi Placentiæ, & Comitis, necnon domini Iacobi, &c. canonici antiquioris dictæ ecclesiæ, in quo capitulo interfuerunt ipse dominus Iacobus, necnon domini A. F. L. M. P. & Z. omnes Canonici dictæ ecclesiæ dicentes, &c. citati, &c. attendentes, & considerantes, quod pridie decessit quondam dominus Franciscus, &c. olim Præpositus dictæ ecclesiæ, & ne vacante dicta præpositura possit ipsa ecclesia aliquod detrimentum pati, propter defectum gubernationis ea propter præfati domini Canonici, & Capitulum volentes indemnitati ipsius ecclesiæ providere, habito prius colloquio tractatu cum præfato domino Episcopo sponte, & ex certa scientia, de consensu, & licentia præfati domini Episcopi fecerunt, & constituerunt, & solemniter ordinauerunt, ac faciunt, constituunt, & solemniter ordinant dictæ ecclesiæ oconomum præfatum venerabilem dominum Petrum, &c. præsentem, & acceptantem ad regendum, & gubernandum dictam ecclesiam, & bona, & iura ipsius ecclesiæ, & redditus, & prouentus ipsius ecclesiæ, & ad habendum & recipiendum, & habuisse, & recepisse confitendum totum quicquid dictæ ecclesiæ debetur, & debebitur a quocumque persona, communi corpore, collegio, & vniuersitate quacumque de causa, tam cum carta, quam sine carta, & tam cum scriptura, quam sine, & ad faciendum, & facere possendum, illi, vel illis, à quo, vel a quibus recipit cartâ, seu cartas, cõfessiones, fines, &c. Extendantur prout in reliquis formis.

Item ad omnes, & singulas ipsius ecclesiæ lites, causas, quæstiones, & controuersias, ab ipsa ecclesia, & contra eam motas, & mouendas vtrum agat, siue conueniatur, & ad agendum, causandum, &c.

Extendatur in reliquis, prout in alijs formis procurarum mutatis mutandis, & mutatis verbis de procuratore, seu sindaco ad oconomum, prout in formis superscriptis.

Alia forma iconatus.

IN nomine Domini Amen, &c. Cum pridie quondam Reuerendissimus in Christo pater dominus Ioannes, &c. olim Episcopus Placentiæ, & Comes decesserit, & spiritum altissimo reddiderit, & ne sede vacante Episcopalis sedis, & bona ipsius damnnum patiantur, & in sinistram pertranseant, ea propter capitulum ecclesiæ Placen. conuocatum, & congregatum infrascripta occasione in loco superscripto, in quo conuocari, & congregari consuevit pro negotijs dictæ Ecclesiæ de mandato venerab. do Arch. & Præpositi dictæ ecclesiæ, in quo capitulo interfuerunt ipse do. Præpositus; necnon d. A. F. B. L. & I. omnes canonici dictæ ecclesiæ dicentes, &c. citatis, &c. volentes indemnitati dicti episcopi prout eadem prouidere sponte, &c. fecerunt, constituerunt, &c. oconomum ipsius Episcopus ven. d. Fran. &c. ad regendum, & gubernandum bona, & iura dicti episcopatus, & fructus, & redditus ipsius, & ipsa, & ipsos administrandum, &c. prout in superscripta forma mutatis mutandis.

Et idem fiat, & obseruetur si forte vacaret aliqua ecclesia, quæ immediate esse subiecta Episcopo, vel alicui ecclesiæ collegiatæ. Sed aduertatur, quod vbi constituitur oconomus ad regendum, & administrandum aliquam ecclesiam, & bona ipsius debet talis oconomus constitui habito tractatu, & cum licentia, & auctoritate Episcopi potestas ipsius oconomi se extendat duntaxat ad administrandum ecclesiam, & bona ipsius, & ad causas ecclesiasticas tantum. Item debet constitui clericus, & non laicus, & talis clericus debet esse de residuis in ipsa ecclesia si ibidem sit idoneus.

ANte propositionem formarum fundationis Ecclesiæ, hospitalis, vel oratorij est primo præmittendum, quod in aliqua ciuitate, vel dioecesi non possunt aliqua Ecclesiæ, vel oratoria fundari, vel constructri absque speciali licentia, & consensu Episcopi, ciuitatis illius in qua, vel eius dioecesi debet constructri, vel fundari, seu eius locumtenentis.

Et eodem modo in aliqua Ecclesia non potest fundari aliqua capella, seu aliquod altare absque speciali licentia Episcopi, vel eius locumtenentis.

Item sciendum est, quod quandoq. Ecclesia, oratorium, vel hospitale fundantur per aliquem cum aliqua donatione bonorum pro sustentatione rectoris, vel ministri aliquando fundantur absque aliqua donatione ultra fundum, in, & super quo fundatur. Sed aduertatur, quod vbi debet fundari aliqua Ecclesia, in qua debeat exerceri cura animarum, debet talis Ecclesia fundari cum donatione aliquorum bonorum pro sustentatione rectoris pro tempore existentis in ipsa Ecclesia, & aliter non posset cura animarum exerceri per aliquem clericum secularem.

Et nota, quod vbi fundatur Ecclesia, in qua debeat exerceri cura animarum, debet fieri donatio coram Episcopo, seu eius locumtenente, & coram eo debet exprimi causa, propter quam se mouet fundans ad sic faciendum, & ipse dominus Episcopus debet consentire, & concedere licentiam fundandi Ecclesiam, & vterius debet concedere licentiam constituendi cœmeteriũ & baptizandi paruulos, & committere alicui, quod imponat primum lapidem, & vt infra.

Sed aduertatur, quod eo casu Episcopus debet sibi reseruare ius superioritatis correctionis, & visitationis Ecclesiæ, & rectoris, & quandoque etiam sibi reseruare ius, & obligat futurum rectorem ad soluendũ singulo anno nomine census aliquid in signum subiectionis, de quibus omnibus si sunt debet fieri mentio specialis in instrumento, & vt infra.

Sed nota, quod vbi fundatur oratorium ex causa deuotionis sufficit solum, illud fundare in, & super fundo fundan-

tis, & eo casu sufficit sola licentia Episcopi.

Si vero fundatur hospitale pauperum, tunc aut fundatur auctoritate Episcopi, vt fundans, & successores in eo habeat solum ius patronatus, & institutio futuri rectoris spectat ad Episcopum, vel alium prælatum Ecclesiasticum, vel alium rectorem alicuius Ecclesiæ, & eo casu debet etiam fieri donatio bonorum pro sustentatione pauperum, & fieri debet cum licentia Episcopi, vel locumtenentis, & Episcopus debet sibi reseruare ius superioritatis, & correctionis, prout in fundatione Ecclesiæ, & debet etiam committere impositionem, primi lapidis alicui, vel det ipsum imponere, & vt infra, & vterius debet concedere licentiam ipsum fundandi, & facultatem, quæstum generalem faciendi hostiatim per ciuitatem, & dioecesim Placentiæ & vt infra.

Aut tale hospitale solum fundatur ex deuotione, & fundans in totum intendit esse dominus, & superior. & ad eum spectat correctione futuri rectoris, ita quod Episcopus nullam habeat superioritatem, & eo casu si in eo debent hospitari pauperis debet fieri donatio bonorum pro sustentatione pauperum, & de ipsa donatione, & de voluntate ipsius constituentis debet fieri mentio in instrumento, & eo casu non posset fieri oratorium, quia talia absque licentia Episcopi non possunt fieri.

Item nota, quod vbi fundatur aliquod hospitale auctoritate Episcopi sub vocabulo alicuius sancti, & in ciuitate, seu in loco vbi ipsum fundatur in aliqua Ecclesia sub eodem vocabulo, & cautum est addere in fundatione, quod ipse fundans ex causa dedicationis ipsius hospitalis dicte Ecclesiæ, vel prælati, seu rector ipsius possit sibi ali-quod ius vendicare in ipso hospitali, & iuribus eius, & vt infra. Saluo quod si ipse fundans intenderet ipsum hospitale dicte Ecclesiæ, vel prælato, seu rectori subijcere, & institutio ad eos spectare, debet de eo fieri mentio in ipsa fundatione.

Item nota, quod vbi fundatur hospitale auctoritate Episcopi, & in eo etiam fundatur oratorium, prout in forma infra scripta, quod aut fundatur ipsum oratorium, cū cœmeterio, in quo possunt sepeliri per sonæ dicte hospitalis, aut non, si vero fundatur

datur cū ipso cœmeterio, tunc potuerunt in eo sepelli, si autem non sit cimiterium eo casu debet sepeliri in ecclesia parochia si vbi fundatur ipsum hospitale, & ipso casu vbi Episcopus mandat imponi primum lapidem, vel si ipse imponeret in vltimis verbis debet addi saluo iure parochialis ecclesiæ, &c. Et vt de præmissis aliqua noticia detur, subiiciuntur formæ infra-scriptæ.

Fundatio Ecclesiæ.

IN nomine Domini, Amen, &c. do. A. &c. intendens, & magnopere desiderās peregrinationis suæ, & missionis extremæ de meritorijs operibus præuenire, ac æternorum intuitu in feminare in terris, quod reddente Domino, cū multiplicatione fructuum recolligere valeat in cælis, prouida meditatione, & salubri deliberatione pro salute animæ suæ, & parentū, & antecessorum, ac posterorum, & successorum suorum, & eorum qui ad infra-scriptum opus contulerint, disposuit, diuina fundente gratia, de nouo fundare, & edificare ecclesiam in proprio prædio ipsius Antonij, posito in territorio, &c. quod est perticæ, &c. cui cohæret, &c. ad gloriam, & honorem omnipotentis Dei, eiusque Beatæ Mariæ Matris semper Virginis, necnon Beati Antonij Martyris gloriosissimi, sub cuius nomine & vocabulo debeat dedicari, ipsamque dotare pro sustentatione futuri rectoris ipsius ecclesiæ, qui in ea continuam residentiam facere debet, ac missas, & alia diuina officia celebrare, ac animabus subiectis Ecclesiastica sacramenta ministrare, quæ propter distantiam aliarum ecclesiarum diuersa incommoda sustinent, prout notum est, & manifestum, ea propter cupiens ipse Antonius suum votum S. Spiritus gratia cooperante, efficaciter adimplere, constitutus coram R. in Christo patre, & D. D. Ioan. Dei, & Apostolicæ Sedis gratia Episcopo Placen. & comite in prædicto eius proposito perseverans, sponte, & ex certa scientia non vi, dolo, vel metu aliquo, sed ex eius mera, & pura liberalitate, & spontanea voluntate fecit, & facit præfato domino Episcopo præsentī, & stipulati, nomine, & vice dictæ Ecclesiæ de nouo fundandæ, & edificandæ, & per ipsum do-

minum Episcopum eidem ecclesie, & claustro, & cœmeterio ipsius ecclesiæ cessionem traditionem, & assignationem, atque donationem inter viuos, quæ amplius ex causa ingratitudinis, vel alia quacumque de causa reuocari non possit nominatim de vna petia terræ cultæ positæ in dicto territorio, quæ est perticæ, &c. cui cohæret, &c. Ita quidem, vt ipsa ecclesia de nouo fundanda, & edificanda, & quicumque futurus rector, & minister ipsius prædictam petiam terræ, seu prædictum totum superius cessum, assignatum & donatum simul cum accessibus, & ingressibus, cum superioribus, & inferioribus suis, & omni iure, cunctisq. vtilitatibus, & vsantijs prædicto toti superius concessio, assignato, & donato in integrum pertinet. ex causis antedictis: & vt supra habeat, & teneat sine alicuius contradictione, & eidem domino Episcopo stipulanti, & recipienti vt supra omnes ipsius Antonij actiones, rationes, defensiones, & iura, reales, personales, vtilis, directas, & mixtas, & in rem scriptas, ac reales, personalia, vtilia, directas, & mixta, & in re scripta eidem Ant. competentia, & competitura in prædicto toto superius concessio, & donato, & pro eo, & eius occasione aduersus quamcumque personam, & quamlibet rem, & tam in rem, quam in personam cessit, dedit, & mandauit constituitque quemcumque futurum rectorem dictæ ecclesiæ fundandæ vt supra procuratorem tanquam in rem suam, vt sic possit agere, petere, excipere, replicare, exercere, vti, & se tueri, & omnia, & singula dicere, facere, quemadmodum D. Ant. poterat, aut posset, & vt de cætero dicta ecclesia, & quicumque eius futurus rector sit, & succedat in omnem locum, & ius d. Ant. & eius vices in omnibus obineat, & mandauit, ac dixit præfato domino Episcopo præsentī, stipulanti, & recipienti vt supra, vt de prædicto toto superius cesso, & donato, vt supra nomine dictæ ecclesiæ, & futuri rectoris eius, sua auctoritate propria tenentia capiat, & corporalem possessionem, constituendo se intem prædictum totum superius cessum, & donatum pro dicta ecclesia fundanda, & rectore futuro, & eius nomine possidere, vel quasi, quam quidem cessionem, assignationem, & donationem, & omnia, & singula supra-scripta, & in præsentī in-

strumento contenta D. Ant. per sol. in nem stipula. promisit, & conuenit præfato D. Episcopo stip. & reci. nomine, & vice dictæ Eccles. fundandæ, & futuri rectoris ipsius perpetuo firmam, ratam, & gratam, & firmam, ratâ, & grata habere tenere, attendere, & obseruare, & non contrauenire vel cōtrafacere per se, vel alium aliqua ratione, vel causa, vel aliquo modo, casu vel iure, siue villo legum, vel decretorum seu rescriptorum auxilio, vel prædictum totum superius donatum, & vt supra. ab omni persona, cōmuni corpore collegio & vniuersitate omni ratione defedere, & expedire, & si quid euictum fuerit, in duplum restituere cum omni damno, expensis, & interesse sicut res pro tempore fuerit meliorata, aut magis voluerit arbitrio boni viri, sub æstimatione in consimili loco, sub omnium damnorum, interesse, & expensarum restitutione, & refectione, de quibus, & earum quantitate, & quod illa passa fuerint, sciri, & credi debeat soli, & simplici dicto, & assertioni præfati domini Episcopi, & cuiuscunque futuri rectoris sine sacramento, & onere cuiuscunque probationis, & taxationis iudicis inde præstada, & fienda, & vltius in poena, & sub poena lib. decem den. Plac. toties committenda, & exigenda cum effectu, quoties in prædictis, vel aliquo prædictorum fuerit cōtrafactū, seu etiam contrauentum, qua commissa soluta, vt non firma, & rata maneant omnia, & singula supra scripta cum eadem stipulatio, poenæ, vnde pro euictione, defensione, & dupla, supra scriptis omnibus, & sing. attendendis, & firmiter obseruandis dictus Ant. obligauit eidem domino Episcopo præsent. stip. & recip. vt supra pignori omnia sua bona præsentia, & futura. hoc acto, expressse conuenit, & intellecto inter præfatum dom. Episcopum ex vna, & dictum Anton. ex alia per pactum expressum solemnem stipula uallatum ante hunc contractum, et in principio, medio, et in fine ipsius, et aliter ipse Anton. prædicta non fecisset; videlicet quod ipse Antonius, et eius descendentes masculi, et ipsius non extantibus alij proximiores de eius domo, et agnatione habeant, et habere debeant, ac eis spectet, et pertineat, et spectare, et pertinere debeat ius patronatus dictæ Eccles. nominandi, et præ-

sentandi rectorem pro tempore futuro ipsi Eccles. præfato domino Episcopo, et cuiuscunque eius locū tenenti cui voluit, et vult ipse Ant. spectare, et quod spectet ius confirmandi, et instituendi dictum rectorē pro tempore nominandum, et præsentandum vt supra. et quod ius patronatus, et vt supra ipse Ant. de expresso consensu præfati D. Episcopi sibi, et suis vt supra expressse reseruauit, et reseruat. Item quod quicunque futurus rector dictæ Eccles. et qui pro temporibus fuerit, teneatur et obligatus sit, iusto impedimento cessante, celebrare in dicta Ecclesia missas, et alia diuina officia, et suo tempore existentibus in dicta villa ministrare sacramenta Ecclesiastica, et paruulos pro tempore nascituros in ipsa villa baptizare, et in ipsa Ecclesia continuam residentiam facere, et alia ad quæ tenetur, quilibet rector Eccles. curatæ celebrando bis in hebdomada in ipsa Ecclesia missas defunctorum pro salute animæ ipsius Anton. et defunctorum suorum, instans, et requirens ipse Ant. a præfato dom. Episcopo quatenus de paterna benignitate dignetur huiusmodi Eccles. fundandæ, et alijs præmissis benignum consensum præstare, et ipsa confirmare, et approbare, et decernere dictam Ecclesiam posse et debere de nouo fundari, et ædificari de iure sub nomine, et vocabulo beati Antonini martyris gloriosi, cum cœmeterio, et campanili, et alijs opportunis, et paruulos pro tempore nascituros per futurum rectorē posse baptizari, et ipsam Ecclesiam dedicare sub vocabulo Beati Antonini martyris, et alia dicere, et facere, quæ in similibus fieri consueuerunt, et requiruntur cum reseruatiōe iuris patronatus, vt supra, qui D. Episcopus auditis, et intellectis superius expositis, et narratis, ac requisitis, per dictum Ant. et ipsis diligenter consideratis, habitaq. superinde debita formatione, considerans, et attendens prædicta, vt supra, exposita per ipsum Ant. fore vera, et ipsas causas, et rationes, vt supra adductas per ipsum Ant. a sacris canonibus approbatas esse, ex quibus de iure dicta Ecclesia de nouo fundari, et ædificari debet, et potest in dicto loco, consideratisq. omnibus alijs, et singulis quæ in præmissis consideranda erant, et super ipsis omnibus, et singulis habita matura delibe-

ratione ob reuerentiam omnipotentis do-
ni Iesu Christi, & Gloriosæ Virginis Ma-
riæ Matris eius, ac beati Anto. martyris,
totiuq. curiæ cælestis triumphantis, eor-
umq. & sancti Spiritus gratia misericor-
diter imploratis prædictis omnibus, & sin-
gulis suprascriptis consensit, & assensit, &
ipse omnia, & singula suprascripta ap-
probauit, & confirmauit, & ea fieri lau-
dauit, ac prædicta faciendi, & fundandi
licentiam dedit, & concessit eidem Ant.
præfenti, stip. & recip. Et insuper spon-
te, & ex certa scientia dictâ Ecclesiâ cum
coemeterio ibi fiendo de nouo fundari, &
ædificari, & in ea paruulos dicti loci pro
tempore nascituros baptizare posse decre-
uit, & decernit, ipsamq. Ecclesiam sub
nomine, & vocabulo beati Ant. martyris
antedicti dedicauit, & dedicat, reserua-
to sibi, & cuiunq. eius legitimo succes-
sori confirmationem, institutionem, sub-
iectionem, visitationem rectoris, & mi-
nistri dictæ Ecclesiæ, & vterius nomine
census cathedratici, & subiectionis vnam
libram cere nouæ laboratæ sibi, suisq. suc-
cessoribus perpetuo annuatim soluendam
per rectorem, & ministrum dictæ Eccle-
siæ, & quod ius, & quam subiectionem
sibi, & successoribus suis, vt supra, reser-
uauit, & retinuit, dans, & concedens præ-
fatus D. Episcopus, & ita concessit, & de-
dit, ac dat, & concedit eidem Anto. præ-
fenti, stipulanti, & recipienti facultatem,
& liberam potestatem fundandi altare in
ipsa Ecclesiâ sub nomine, & vocabulo bea-
ti Antonini martyris antedicti, & super
uarijs negocijs perperditus ipse Dominus
Episcopus commisit, & committit, ac man-
dauit presbytero L. &c. licet absenti, qua-
tenus vice, & auctoritate præfati do. Epi-
scopi personaliter accedat ad dictum lo-
cum in quo fundanda, & ædificanda est
ipsa Ecclesiâ, & altare, & ibidem vena-
bilem crucem figat, & primum lapidem
in fundamento ipsius Ecclesiæ ponat cum
asperfione aquæ benedictæ, & alijs debitis
solemnitatibus obseruatis. Et de prædi-
ctis præfatus dominus Episcopus manda-
uit in hi notario, & dictus Ant. rogauit
me notarium, &c.

Alia forma foundationis Ecclesiæ.

IN Nomine Domini Amen, &c. An-
tonius, &c. constitutus coram R. in
Christo patre, & Domino Do. Iacon. Dei,
& Apostolicæ Sedis gratia Episcopo Pla-
cen. et comite, et ad eius plenam audien-
tiam, & intelligentiam dixit, & exposuit
præfato D. Episcopo, quod villa Solaroli
Pla. diocesis caret Ecclesiâ iam antiquis
temporibus & homines, & habitatores dic-
tæ villæ per tempora retroacta consue-
uerunt esse, & sunt de præfenti sub cura
rectoris, & Ecclesiæ sancti Petri constitu-
tæ in villa Saluaritiæ, quæ distat a dictâ
villa Solaroli per vnum miliare, ex quo ha-
bitantes in dictâ villa Solaroli non parua
incômoda suscipiunt tam in carentia pro-
prij sacerdotis, quam etiam paruulis pro
têpore nascitibus in dictâ villa qui quan-
doq. ob distantiam loci solent decedere nô
suscepto baptismate, & aliter diuersimode
attento discrimene, & incommodo itine-
ris, præcipue tempore hyemali, & propte-
rea dictus Ant. prædicta animo reuoluens,
& intendens diem suæ peregrinationis, &
missionis extremæ meritorijs operibus
præuenire, ac aternorum intuitu in semi-
nare in terris, quod reddente domino cum
fructu multiplicato colligere valeat in cœ-
lis prouida meditatione, & salubri delibe-
ratione pro salute animæ suæ, & parentû,
& antecessorum, ac posterorum suorû, diu-
na fauente gratia, disposuit de nouo funda-
re Ecclesiâ, & ædificare in proprio fundo,
posito in territorio Solaroli prædicti Pla-
centinæ diocesis ad gloriam & laude om-
nipotentis Dei, & Beatæ Mariæ Virginis
Matris eius, ac beati Iac. Apost. sub cuius
nomine, & vocabulo fundari debeat, & de-
dicari, & ipsam Ecclesiâ dotare pro susten-
tatione rectoris, & ministri, qui pro tēpore
fuerit in ipsa Eccl. in qua vult, & iutendit
quod ipse faturus rector continuâ residen-
tiam faciat, & missas, & alia diuina officia
tēporibus debitis celebrare debeat, & Ec-
clesiastica sacramenta habitantibus in dic-
ta villa ministrare, dummodo præfatus
dominus Episcopus prædictis, & prædicta
faciendi benignâ licentiam concedere di-
gnetur de paterina benignitate, cum reser-
uatione iuris patronatus eidem Antonio,
& successoribus eius masculis, & ipsis de-
cipientibus alijs proximioribus de eius do-
mo.

mo, & agnatione, & ibidem ad executionem prædictæ suæ, dispositionis prædictus Antonius sponte, & ex certa scientia, & ex eius mero, & pura liberalitate, & spontanea voluntate fecit, & facit præfato domino Episcopo præfati stipulanti, & recipienti, nomine, & vice dictæ ecclesiæ de nouo fundandæ, & ædificandæ, & cuiuscunque futuri rectoris, & ministri ipsius ecclesiæ de domo habitationes ipsius rectoris, & pro claustro, & cœmeterio ipsius, & pro dictis ecclesiæ, domo, & claustro ædificandis, cessionem, assignationem, & datum, atque donationem inter viuos, quæ ex causa ingratitude, vel alia quacumque de causa amplius reuocari non possit, nominarim de vna petia terræ cultæ posita in territorio dicti loci prope burgum, quæ est perticæ, &c. cui cohæret, &c. & vterius pro sustentatione, & præbenda dicti futuri rectoris, dedit assignauit, & tradidit eidem domino Episcopo recipienti nomine dictæ ecclesiæ fundandæ, & rectoris antedicti infrascripta bona, & iura, de quibus, infra, quæ perpetuo sint, & remaneant ad perpetuam sustentationem dicti rectoris, & bona sunt hæc.

Ita quidem, vt præfatus dominus Episcopus dicto nomine, & ipsa fundanda vt supra, & quicumque futurus rector ipsius ecclesiæ prædictum totum superius celsû, assignatum, & donatum simul cum accessibus, & ingressibus, cum superioribus, & inferioribus suis, & omni iure, cunctisque utilitatibus, & vltantijs prædicto toti superius assignato, cello, & donato in integrum pertinentibus ex causis antedictis, & vt supra, habeat, teneat sine alicuius contradictione, & eidem d. Episcopo præfati, stipulanti, & recipienti vt supra ipse Anton. omnes eius actiones, &c. prout in supra scripta forma mutatis mutandis, & in fine instrumenti addatur ommissis pactis de quibus infrascripta forma.

Instans, & requirens ipse Antonius a præfato domino Episcopo, &c. prout in supra scripta forma.

Qui dominus Episcopus auditis, & intellectis superius expositis, & requisitis per ipsum Antonium, & ipsis omnibus mature consideratis, & habita superinde informatione super veritate superius expositorum, & rationes, & causas, vt

supra expositas a sacris canonibus approbatas fuisse, ita quod dicta ecclesia de iure potest, & debet fundari, & ædificari de nouo ob reuerentiam Redemptoris Domini nostri Iesu Christi, ac Beati Iacobi Apostoli, eorumque, & sancti Spiritus gratia misericorditer imploratis, prædictis omnibus, & singulis consensit, & assensit, & ea approbavit, & fieri laudavit, & insuper sponte, & ex certa scientia dictam ecclesiam cum domo, & claustro, & cœmeterio ibi habendo, & cum referuatione iuris patronatus eidem Anton. & successoribus suis, & vt supra, de nouo fundari, & ædificari, & in eo paruulos dictæ villæ pro tempore nascituros baptizari posse decreuit, & decernit ipsamq. ecclesiam sub nomine, & vocabulo beati Iacobi Apostoli dedicata, & dedicat observata sibi, & cuiuscunque eius successoris legitimo confirmatione, &c.

Extendatur prout in supra scripta forma mutatis mutandis.

Fundatio hospitalis auctoritate Episcopi.

IN nomine Domini Amen, &c. Quoniam scriptum est, Apostolo attestante, quod omnes stabimus ante tribunal Dei, recepturi, & prout in corpore gessimus, siue bonum, siue malum, ea propter Ioan. &c. intendens diem missionis extremæ misericordiæ operibus præuenire, ac æternorum intuitu, id seminare in terris, quod reddente domino cum multiplicato fructu colligere valeat in cælis animo reuoluens, quod qui parce feminat parce metet, & qui seminat in benedictionibus, de benedictionibus metet vitam æternam. Attendens itaque inter alia pietatis opera, quod præcipuum opus existit hospitale construere, & fundare, in quo, & ex cuius causa infirmorum, pauperû, & miserabilium personarum sustentatio, & educatio præparetur, & præstetur eidem prouida deliberatione disposuit, diuina fauente clementia, & suffragante pro salute animæ suæ, & parentum, & successorum, ac posterorû suorum fundare, & ædificare hospitale pro sustentationibus, & subuentionibus pauperum, infirmorum, viduarum, pupillorum, peregrinorum, orphanorum, & aliarû miserabilium personarum vtriusque sexus ad

ad illud confluentium Deo dante de proprijs eius bonis à Deo collatis, & de domibus suis infrascriptis positis in vicinia S. Petri, & vterius ibidem oratorium, & altare erigere, & constituere, ac fundare pro diuino cultu celebrando personis pro tempore morantibus in ipso hospitali, sub nomine, & vocabulo Beati Antonini martyris ad laudem, & honorem æterni Dei, & ob reuerentiam suæ sacratissimæ passionis, incemeratæ Virginis Mariæ matris eius, ac Beati Antonini martyris huius alme civitatis protectoris, & ibidem dictus Ioannes constitutus coram Reuerendissimo in Christo patre, & D. D. Io. Dei, & Apostolicæ Sedis gratia Episcopo Placen. & comite, votum suum exequendo sponte, & ex certa scientia, & ex eius mera, & pura voluntate, & animo spontaneo, saluis semper infrascriptis, & vt infra, cum licentia, consensu, & auctoritate præfato domini Episcopi, & vt infra, cessit, dedit, deputavit, ac cedit, dat, deputat, & assignat præfato domino Episcopo præfati, stipulanti, & recipienti nomine, & vice dicti hospitalis fundandi, & cuiuscumque ministri ipsius hospitalis vnam domum ipsius Ioannis muratam, cuppatam, & solaratam, positam in ciuitate Plac. in vicinia, &c. cui cohæret, &c. quam vult, & intendit ipse Ioannes esse, & remanere, & ipsam deputavit, & deputat ad vsum pauperum dicti hospitalis, & quam constituit in hospitale, & in qua etiam constitui, & fundari debeat oratorium, sub nomine, & vocabulo beati Antonini martyris, in quo oratorio temporibus opportunis possint Missæ, & alia officia celebrari pauperibus, & alijs personis in eo pro temporibus habitantibus, & in ipso hospitali teneri debeat hospitalitas pro pauperibus, et alijs egenis, et miserabilibus personis, et ad eorum sustentationem, et subuentionem, et sic obseruari debeat per quemcumq. rectorem eligendû superinde, et deputandum, et ita fieri, et obseruari voluit, et disposuit; ita tamen quod ecclesia S. Antonini Plac. vel domini Prepositus, Canonici, et Capitulum ipsius Ecclesiæ, & huiusmodi dedicatione, nominatione, ac vocabulo beati Antonini non facta in dicto hospitali, & domo non possint, nec valeant aliquod ius, vel actionem aliquam sibi vindicare in dicto hospitali,

& iuribus eius; saluo, vt infra, & vterius, & saluis præmissis ad hoc, vt facilius futurus rector, & pauperes pro tempore in eo degentes possint sustentare, dotauit, & dotat ipsum hospitale de bonis infrascriptis, ac, fecit, & facit præfato domino Episcopo præfati, stipulanti, & recipienti nomine, & vice dicti hospitalis, vt supra cessionem, assignationem, & datum, atque donationem inter viuos, quæ amplius ex causa ingratitudinis, vel alia quacumque de causa reuocari non possit nominatim de omnibus, & singulis bonis, & iuribus, de quibus, & prout infra. videlicet primo de vna petia terræ, &c. saluis alijs cohærentijs, & earum veritate. Item de ficto anno, & iure, & præstatione ficti anni, &c. Ita quidem, vt dictum hospitale, & quicunque futurus rector ipsius prædicta omnia, & singula, vt supra cessa, & assignata, ac donata simul cum accessibus, & ingressibus, cum superioribus, & inferioribus suis, & omni iure, cunctisque vtilitatibus, & vsantijs prædictis omnibus superius cessis, & vt supra in integrum pertinentibus habeant, & teneant ex causis antedictis, sine alicuius contradictione, & eidem domino Episcopo stipulanti, & recipienti nomine dicti hospitalis, vt supra, ipse Ioannes omnes eius actiones, rationes, defensiones, & iura; reales, personales, vtilis, directas, & mixtas, ac realia, personalia, vtilia, directa, & mixta eidem Ioanni competentia, & competitura in prædictis omnibus, & singulis vt supra cessis, assignatis, & donatis, & quocumque ex eis, & pro eis, & eorum occasione aduersus quamcumq. personam, & quamlibet rem, & tam in rem, quam in personam cessit, dedit, & mandauit, constituitque quemcumque futurum rectorem, & præfatum dominum Episcopum procuratores tanquam in rem suam, vt sic possit agere, causari, petere, excipere, replicare, exercere, vti, & se tueri, & omnia, & singula dicere, & facere; quemadmodum dictus Ioann. poterat, aut posset, & vt de cætero dictum hospitale sit, & sic cedat in omnem locum, & ius dicti Ioannis, & eius vices in omnibus obtineat, & voluit, & vult, ac eidem dixit, & dicit eidem domino Episcopo præfati, stipulanti, & recipienti vt supra cessit, & assignatis sua auctoritate tenutam capiat, & corporalem.

ralem possessionem, constituendo se interrim pro dicto hospitali, & eius nomine, & cuiuscunque futuri rectoris prædicta omnia, & singula superscripta, vt supra cessa, & assignata possidere, vel quasi; quas assignationem, cessionem, donationem, & omnia, & singula superscripta, & in presenti instrumento contenta d. Io. per solemnem stipulationem promissit, & conuenit præfato d. Episcopo presenti, stipulanti, & recipienti nomine, & vice dicti hospitalis, & vt supra perpetuo, & omni tempore firmas, ratas, & gratas; ac firma, rata, & grata habere, tenere, attendere, & obseruare, & nõ contrauenire, vel contrafacere per se, vel alium aliquo modo, casu, vel iure, siue villo legum, vel decretorum, vel rescriptorum auxilio, & ipsa omnia, vt supra cessa, & assignata ab omni persona, communi corpore, collegio, & vniuersitate, cum ratione defendere, & expedire sub omnium damnorum interesse, & expensarũ litis, & extra restitutione, & refectione, de quibus, & earum quantitate statì, & credi debeat solì, & simplici dicto, & assertioni cuiuscunque agentis nomine dicti hospitalis, siue sacramento, & onere cuiuscunque probationis, & taxationis iudicis inde præstandæ, & fiendæ pro quibus omnibus, & singulis superscriptis attendendis, & firmiter obseruandis dictus Ioan. obligauit præfato d. Episcopo presenti, stipulanti, & recipienti nomine dicti hospitalis pignori omnia sua bona præsentia, & futura, saluo, & reseruato semper eidem Ioan. & eius successoribus masculis, & ipsis deficientibus proximioribus de agnatione, & domo eius successiue vsquoque superfuerint aliqui de eius agnatione, & ita sibi, & ipsis, vt supra singula singulis referendo reseruauit, & reseruat iuspatronatus d. hospitalis, & rectoris prædicti, & ius nominandi, & presentandi rectori ipsius quandocumque vocare contigerit, & in omnibus alijs, quæ ad patronos, & fundatores hospitalium & locorum piorum, & religiosorum spectare, & pertinere noscuntur, & voluit, & vult quod ius confirmandi, & instituendi rectorem pro tempore deputandum, & presentandum ad ipsum hospitale, & oratoriũ prædictum, ac ius visitandi, corrigendi, & puniendi, prout nouerint expedire, spectet, & pertineat præfato Domino Episcopo,

necon ven. D. Præposito, cānonicis, & capitulo dictæ Ecclesiæ S. Ant. iustans, & humiliter requirens, ac supplicans ipse Ioan. d. Episcopo quatenus votum ipsius Ioan. & Deo, & hominibus gratum de benignitate paterna dignetur prædicta, vt supra disposita, & ordinata per dictum Ioan. approbare, & confirmare, & eius consensum eidem omnibus præstare, ac reseruare eidem Ioan. & suis, vt supra, dictum iuspatronatus & alia de quibus supra, & concedere eidem hospitali, & futuro rectori ipsius pro tempore existenti in perpetuum quæstum generalem per ciuitatem, & diocesim Placem ostiatim, vt querere, & percipere possint elemosynas, legata, & vera charitatis subsidia, quæ à Christianidelibus contingerit eidem hospitali, & oratorio eius pie erogari, & legari, & vltimius committere vices suas alicui ex sacerdotibus ciuitatis, qui vice, ac auctoritate præfati domini Episcopi primum lapidem, prout in fundamento oratorij, & altaris in eo construendi, & cruces figat super domibus dicti hospitalis, & oratorio prædicto, & alias solemnitates faciat, & obseruet, quæ in talibus fieri consueuerunt, & requiruntur in signum veri, & perfecti hospitalis, qui d. Episcopus auditis, & intellectis supplicatione, & requisitione dicti Ioan. & alijs per eum, vt supra factis, & adimpletis, & ipsis diligenter, & mature consideratis ipsius Ioan. tam pium, & deuotum propositum in visceribus charitatis amplectens Christi Saluatoris nostri nomine, & suffragio inuocatis auctoritate sua ordinaria, & quocumque alio iure, via, modo, causa, & forma, quibus & prout melius potuit, & potest, ac fieri, & esse possit prædictis omnibus, & singulis superscriptis consensit, & consentit, & ea approbauit, & confirmauit, & fieri laudauit, ac licentiam, & facultatem concessit, & concedit eidem Io. presenti, stipulanti, & recipienti, faciendi, fundandi, & construendi dictum hospitale, & oratorium, cum cœmeterio in dictis domibus suis, & ipsum oratorium, & altare erigendi cum cœmeterio ad gloriã, & honorem Dei, & Dei Genitricis, & B. Ant. martyris, & cultus diuini, ita quod in eo oratorio possit a personis pro tempore ibi habitantibus debite celebrari, ac ipsũ hospitale, & oratoriũ

prædictum, sub nomine & vocabulo beati Antonini martyris dedicavit, & dedit, referuando, & ita referuauit, & referuat eidem Ioanni, & successoribus suis, & alijs de domo & agnatione eius singula singulis casibus, & temporibus congrue referendo ius patronatus, ipsique omnibus, & singulis, & huic legitimo actui causa cognita, & seruata suam, & sanctissimi D. N. Papæ, qua fungitur in hac parte auctoritatem interposuit pariter, & decretum, referuato tamen, & ita referuauit, & referuat præfatus D. Episcopus sibi, & successoribus suis, & præfatis dominis præposito, canonicis, & capitulo dictæ Ecclesiæ S. Antonini confirmationem, & institutionem futuri rectoris, uisitationem, curationes, & reformationem dicti hospitalis, & rectoris, & fratrum, ac suorum ipsius, & vterius concedit, ac indulget eidem hospitali in perpetuum habere quæstum generalem per totâ ciuitatem, & diocesim Plac. vt ostiatim possit quicumque rector, seu agens nomine dicti hospitalis petere, et percipere eleemosynas, et vera legata, et charitatis subsidia, quæ a Christi fidelibus contigerit erogari de quibuscumque bonis eidem hospitali fiendis, et erogandis, et vt ipsi Christi fideles tanto feruentius animentur, quâto nouerint copiosius præmiari omnibus Christi fidelibus vere poenitentibus, et confessis, qui prædicto hospitali, et pauperibus eius manus charitatis porrexerint, quoriescumque quadraginta dies de iniunctis eius poenitentibus miserit corditer in Domino relaxamus. Et insuper voluit, et mandauit præfatus D. Episcopus, quod ipsum hospitale, et quicumque futurus rector ipse teneatur, et obligatus sit singulo anno semper in festo Natiuitatis Domini Nostri Iesu Christi, seu beati Antonini martyris, vel infra eorum octauas, deinceps in perpetuum dare, et soluere præfato domino Episcopo, et eius successoribus, et Episcopali palatio liberam vnâ piperis, consignati ad Episcopale palatium nomine census cathedralici in signum subiectionis dicto Ioanni præsentem, et prædicta Donata, et humiliter acceptante nomine dicti hospitalis, et qui per solemnem stipulationem promisit, et conuenit præfato D. Episcopo præsentem, sti-

pulanti, et recipienti pro se, et successoribus suis dare, reddere, et soluere præfato D. Episcopo, et successoribus suis, vt supra in perpetuum in altero ex dictis festis, vel infra eius octauam liberam vnâ piperis ad dictum palatium Episcopale nomine census in signum recognitionis, et subiectionis præmissorum, & ibidem præfatus D. Episcopus, pro vltiori executione, et perfectione præmissorum commisit, et committit ven. d. Iac. præposito d. Ecclesiæ S. Ant. licet absenti tanquam præsentem, quatenus vice, & auctoritate præfati D. Episcopi personaliter accedat, et dictas domos in quibus fundari, et construi debet dictum hospitale, et oratorium, et altare, de quibus supra, in fundamento ipsius oratorii, et altaris primum lapidem ponat, et firmet, et cruces in structuris ipsarum domorum ponat, et figat in signum, et testimonium veri hospital. cum asperione aquæ benedictæ, & alias solemnitates faciat, et obseruet, quæ in similibus fieri consueuerunt, et requiruntur iuxta ritum sanctæ matris Ecclesiæ. Et de prædictis, etc.

Et nota quod suprascripta forma est cõcepta quod fundans ipsum hospi. illud fundauit in certis eius domibus, sed si fieret solum in aliquo fundo, in quo nulla essent ædificia, debet formari vt supra, mutatis condecenter verbis. Posset etiam aliter ipsum instrumentum formari, vt infra.

Alia forma fundationis hospitalis auctoritate Episcopi.

IN Nomine Domini Amen, etc. Constitutus Io. etc. coram Reu. in Christo patre, et D. D. Io. etc. Dei, et Apost. Sedis gratia Episc. Plac. et Comite, dixit, et exposuit præfato D. Episcopo, et ad eius plenâ auditiã, et intelligentiã, quod ipse sapius animo suo reuolente dictum, et sententiã Apostoli dicentis. Et omnes stabimus ante tribunal Dei, recepturi prout in corpore gestimus, siue boni, siue mali: cupiens ipse Io. diem messonis extremæ misericordiæ operibus præuenire, ac æternorum intuitu id seminare in terris, quod Deo redente cû multiplicato fructu colligere valeat in cœlis, attēdens quoque, quod inter alias pieratis opera præcipuū opus existit hospitalia construi, et fundari pro sustentatio-

tatione, & subuentione pauperum, & miserabilium personarum prouida deliberatione disposuit, diuina iuffragante clementia, fundare, & ædificare hospitale pro sustentatione, & subuentione pauperum, peregrinorum, pupillorum, viduarum, & orphanorum, & aliarum miserabilium personarum vtriusque sexus ad illud confluentium, & illud dotare in, & de bonis eius proprijs sibi a Deo collatis, & ibidem oratorium & altare erigere, & constituere, ac fundare pro diuino cultu celebrando personis in dicto hospitali pro tempore commorantibus, sub nomine, & vocabulo beati Antonini mart. ad gloriam, & honorem æterni Dei, & B. Mariæ semper Virginis, ac B. Anton. mart. antedicti. Quapropter constitutus ipse Ioan. coram præfato D. Episcopo, vt supra ad executionem eius piæ, & sanctæ dispositionis sponte, &c.

Extendatur in reliquis, prout in superscripta forma mutatis mutandis.

Si vero fundaretur hospitale absque auctoritate Episcopi: tunc posset formari, prout in superscripta prima forma, subtractis quibuscumque verbis accommodatis Episcopo, & alijs solemnitatibus necessarijs, & respicientibus personam Episcopi verbis condecenter mutatis. Et eo casu nulla debet fieri mentio oratorij, nec coemeterij: quia talia non possunt fundari absque licentia Episcopi.

Fundatio hospitalis absque auctoritate Episcopi.

IN nomine Domini Amen, &c. Ioann. &c. fil. q. &c. animo suo sæpius cogitans dictum Apostoli dicentis. Quod omnes stambimus ante tribunal Dei, recepturi prout in corpore gessimus, siue bonum, siue malum, & aliud dictum Saluatoris dicentis: Qui parce seminat, parce metet, & qui seminat in benedictionibus, de benedictionibus metet vitam æternam. Cupiens igitur dictæ messis æternæ operibus misericordiæ peruenire, ac æternorum intuitu id seminare in terris, quod Deo reddente cum multiplicato fructu valeat colligere in cælis, attendens quoque, quod inter alia pietatis opera præcipuum illud opus existit hospitalia fundandi, & ædificandi pro sustentatione, & subuentione paupe-

rum, & aliarum miserabilium personarum, prouida deliberatione disposuit, diuina iuffragante clementia, fundare, & ædificare hospitale ad honorem, & gloriam æterni Dei, & beatæ Mariæ Virginis, sub nomine, & vocabulo beatæ Mariæ pro sustentatione, & subuentione pauperum peregrinorum, viduarum, pupillorum, orphanorum, & aliarum miserabilium personarum in infra-scripta domo ipsius Ioan. posita in vicinia, &c. cui cohæret, &c. & illud dotare de bonis eius proprijs sibi à Deo collatis, & propterea ad executionem dictæ eius dispositionis Christi, & gloriosissimæ Virginis Mariæ matris eius, totiusq. curiæ cælestis nominibus, & suffragio inuocatis ad gloriam, & honorem Dei, & prælibatæ Virginis Mariæ, sponte, & ex certa scientia, & ex eius pura, & mera voluntate deputauit, & deputat dictam domum ipsius Ioan. positam, vt supra, & voluit, & vult fore, & esse ad vsum pauperum, & miserabilium personarum, & ipsam constituit in hospitale sub nomine, & vocabulo beatæ Mariæ Virginis, & in eo hospitali voluit, & vult perpetuis temporibus teneri debere hospitalitatem pauperibus, & egenis, & alijs personis miserabilibus, & ad eorum sustentationem, & subuentionem: & ita fieri, & obseruari debere per quemcumque futurum rectorem ad illud deputandum, quem rectorem, & ministrum dicti hospitalis voluit, & mandauit, ac ordinauit eligi, & deputari debere perpetuo per ipsum Ioannem, & eius descendentes masculos, & ipsijs deficientibus per illos de domo, & agnatione sua, & ius eligendi ipsum rectorem quandocumque vacare contigerit, & ipsius rectoris, & hospitalis correctionem, visitationem, & punitionem eidem Ioann. & ei, vt supra spectare, & pertinere, & non alicui alij personæ ecclesiasticæ, seu seculari: ita quod nulla alia persona præter ipsum Ioan. & suos, vt supra possit aliquo futuro tempore de ipso hospitali, & rectore eius, & aliquibus eius bonis, & iuribus, immo, expresse prohibuit, & prohibet ipse Io. posse aliquam aliam personam aequaliter iatromittere. Et vltius saluis præmissis, vt habilis futurus rector, & pauperes in eo degentes possint sustentari, dotauit ipsum hospitale de bonis infra-scriptis, ac fecit, & facit

mihî notario infraſcripto tanquam publicæ perſonæ ſtipulanti, & recipienti, nomine, & vice dicti hoſpitalis, & cuiuſcumque futuri rectoris, & per me ipſis hoſpitali, & rectori, ceſſionem, aſſignationem, & datum atque donationem, &c. Extendatur in reliquis, prout in ſupraſcripta forma mutatis mutandis uſque ad hypotheecam bonorum incluſive, & deinde addatur clauſula. Et de prædictis D. Ioan. rogauit me Notarium.

Conceſſio Eccleſiæ facta per Episcopum alicui ordini.

Primo præmittendum eſt, quod talis conceſſio facta alicui ordini de aliqua Eccleſiâ, quandoque fieri ſolet de Eccleſiâ vacante, quandoque de Eccleſiâ non vacante.

Item nota, quod talis conceſſio non poteſt fieri, niſi per Episcopum, vel eius locumtenentem, & in tali conceſſione debet interuenire conſenſus Capituli Eccleſiæ cathedralis, & aliter forte non teneret, & debet etiam fieri cum aliqua cauſa, prout ex infraſcriptis formis patet.

Sed nota, quod ſi tempore conceſſionis fiendæ de aliqua Eccleſiâ alicui ordini, ut ſupra dicta Eccleſiâ teneretur per aliquem rectorem, quod eo caſu debet fieri mentio in inſtrumento per quem teneretur, & dicta conceſſio debet fieri citra præiudicium iurium ipſius rectoris, & ſic debet concedi licentia ipſis fratribus apprehendendi tenentam quandocumque vacare, contigerit per ceſſum, ſeu deceſſum, & ut infra.

Item nota, quod in tali conceſſione Eccleſiæ Episcopus reſeruat ſibi quandoque iura Episcopalia in ipſa Eccleſiâ, & quandoque illam concedit pure, nullo iure ſibi reſeruato.

Et pari modo quandoque concedit illam in poſſito onere cenſus annuoſ ſoluedi eidem, quandoque nullo onere in poſſito, & prout ex infraſcriptis formis patet.

Item nota, quod ultra conceſſionem factam, non debet Episcopum inueſtire aliquem ex fratribus, ſeu monachis dicti ordinis recipere nomine ordinis, & fratrum, ſeu monachorum, & ipſa conceſſio

debet fieri ordini, ſeu congregationi, & fratribus, ſeu monachis, prout fuerint, ut infra.

Item nota, quod ſi Episcopus reſeruet ſibi iura Episcopalia in ipſa Eccleſiâ, quod fratres recipientes debent præſtare iuramentum fidelitatis eidem Domino Episcopopo, prout faciunt alij ſubditi tempore colationis beneficiorum, & ut infra.

Item nota, quod ſi Eccleſiâ eſt taxata cû clero pro oneribus, & talis debet etiam dicto caſu fieri conceſſio: ita tamen, duod fratres, ſeu monachi teneantur contribuere cum clero pro rata taxationis, tunc vel in futurum fiendæ, & ut infra.

Item nota, quod ubi Eccleſiâ eſt curata debet Episcopum concedere ipſis fratribus curam animarum eidem Eccleſiæ ſubiectarum, & ut infra.

Et omni in caſu debet Episcopus concedere eidem liberam adminiſtrationem ipſius Eccleſiæ, & infra.

Et nota, quod ſi Eccleſiâ vacat debet committere cuiuſcumque ſacerdoti quatenus ponant eos in tenuta, & ut infra.

Et ut clarius præmiſſa pateant, ſubijciuntur formæ, de quibus infra.

Conceſſio Eccleſiæ facta per Episcopum alicui ordini fratrum, vel alterius congregationis.

IN nomine Domini Amen, &c. conuocato, & congregato capitulo Eccleſiæ Placentiæ in loco ſupraſcripto infraſcripta occasione de mandato Reuerendiſſi in Chriſto patris D. D. Ioannis Dei, & Apoſtolicæ Sedis gratia Episcopi Plac. & Comitum, in quo quidem capitulo interfuerunt præſatus Dominus Episcopus, venerabilis d. Iac. &c. præpoſitus dictæ Eccleſiæ, necnon venerabiles d. L. A. B. F. M. D. G. R. & I. omnes canonici dictæ Eccleſiæ dicentes, & proteſtantes, quod ſunt, & re præſentant totum capitulum dictæ Eccleſiæ, & quod non eſt alius canonicus dictæ Eccleſiæ, qui ad infraſcripta poſſit, vel debeat commode euocari, citatis prius alijs canonicis dictæ Eccleſiæ per Pet. &c. oſtitarium dictæ Eccleſiæ, prout ibidem retulit ſe citate præſatos dominos canonicos, præſatus Dominus Episcopus dixit, & expoſuit præſatis dominis præpoſito, canonicis,

niciis, & capitulo & ad eorum plenam auidenciam, & intelligentiam, quod alias pro parte reuerendi domini prioris generalis, & fratrum ordinis seruorum beatæ Mariæ institutum fuit pluries cum præfato domino Episcopo, ac eidem expositum fuit, quod ipsi do. prior, & fratres affectant summopere obtinere aliquem locum, & aliquam Ecclesiam in hac ciuitate Placentiæ in quibus possint domino famulari humili voce requirentes sibi cõcedi aliquam ex ecclesijs dictæ ciuitatis in qua possint in Dei seruitio regularè ordinis sui plantare conuentum super quo licet pluries diligenter, considerauerit, ipse dominus Episcopus ad illos ordines libenter dextram liberalitatis extendat, quibus elucet scientia, viget religio, & in cultu diuino cum fidelium fructu crescit, & floret obseruantia regularis, tamen adhuc nullatenus decretum fuit superinde: & propterea requisitum dominis præposito, canonicis, & capitulo, vt in præmissis, votum suum exponere velint, & an eis videatur cedere in euentem utilitatem totius fidelis populi ciuitatis, & an concedi debeat aliqua ex dictis ecclesijs, & maxime ecclesia sancti Iacobi, quæ præsentialiter tenetur per presbyterum Laurentium, &c. recto. in qua commode poterunt ipsi domini prior, & fratres regularem conuentum plantare, qui dominus præpositus, canonici, & capitulum auditis, & intellectis superius expositis per præfatum dominum Episcopum responderunt, & dixerunt, quod eisdem videtur fore vile, & cedere, in utilitatem totius fidelis populi ciuitatis si dicta ecclesia concedatur eisdem dominis priori, & fratribus ac ordini antedictis præcipue suffragantibus eorum laudabilibus meritis, & fructu multiplici, quem in ecclesia Dei doctrinæ sermonibus, & claris exemplis conseruationis honestæ, & laudabilis vitæ attulerunt, prout in omnibus Italiæ partibus in quibus locatenent, attestatur fide dignum testimonium, vnde præfati dominus Episcopus, & domini præpositus, canonici, & capitulum habito prius per, & inter eos colloquio, & tractatu de, & super præmissis vnanimiter, & pari concordia statuerunt, & ordinauerunt ipsam ecclesiam sancti Iacobi concedere eisdem dominis

priori, fratribus, & ordini antedictis. Et propterea præfatus dominus Episcopus audentis præmissis de consensu prædictorum dominorum præpositi, canonicorum, & capituli, & vna cum eis coniunctim, & diuisim, & prout melius fieri, & esse possit sponte, & ex certa scientia interuenientibus quibuscumque solemnitatibus tam iuris, quam facti in similibus oportunis de iure, vel consuetudine etiam substantialibus ob reuerentiam beatæ, & gloriosissimæ, ac intemeratæ Virginis Mariæ, cuius obsequio prædicti domini prior, & fratres sunt nuncupati prædictam ecclesiam sancti Iacobi sitam in Ciuitate Placentiæ cum omnibus, & singulis domibus, causamentis, & terris, ceterisque eius iuribus spiritualibus, & temporalibus sine tamen præiudicio presbyteri Laur. rectoris antedicti, & ecclesiæ prædictæ prælati dominis priori, & fratribus, & ordini prædicto, & ad cautelam domino fratri Petri priori provinciali in prouincia Lombardiæ, & fratri Ioanni de Papia dicti ordinis præsentibus stip. & recip. eorum, & aliorum fratrum ac ordinis prædicti nominibus pleno iure concessit, & concedit, ipsosque fratres Petrum, & Ioannem stipulantes, & recip. vt supra per annuli impositionem, quem suis tenebat manibus solènter inuestiuit de dicta ecclesia, & iuribus, & bonis antedictis, ita tamen quod dicto presbytero Lau. rectore antedicto cedente, vel decedente vel quouis alio canonico modo dictam ecclesiam dimittente possunt prædicti domini prior, & fratres, vel quicumque ex eis auctoritate propria tenentam & corporalem possessionem, seu quasi dictæ ecclesiæ iuriumq. & pertinentiarum suarum spiritualium, & temporalium ad ipsam ecclesiam, sperantem possint, & valeant, quandocumque apprehendere, & adipisci, & ipsa adepta curam, & regimen animarum eidem ecclesiæ subiectarum per fratres superinde deputatos exercent, dans, & concedens ex tunc eisdem dominis priori, & fratribus, qui pro tempore in ea fuerint ipsius ecclesiæ, iuriumq. & pertinentiarum prædictarum liberam administrationem, reseruatam tamen præfato domino Episcopo, & cuiuscumque eius successori in ecclesia prædicta, omnibus Episcopalibus, iuribus, & annuo

cenſu libræ vnus ceræ nouæ laboratæ, quam ſingulis annis in vigilia Beatæ Mariæ menſis Septembris eidem domino Epifcopo, & cuiſcunq; eius ſucceſſori prædicti d. prior, & fratres qui pro tempore in ſignum ſubiectionis ſoluere teneantur, & nihilominus, & cunctis talibus, collectis, ac factionibus, ac alijs quibuſcumq; oneribus, quæ pro tempore imponi contigerit clero Pla. pro rata tantum æſtimationis, quam nunc habet ipſa eccleſia, vel in futurum habebit cum ipſo clero contribuere teneantur ipſi prior, & fratres ante dicti, & ibidem dictus frater Petrus prior, & frater Ioannes dictis nominibus ſolemniter promiſerunt, & conuenerunt præſato domino Epifcopo præſenti, ſtipulanti, & recipienti pro ſe, & ſucceſſoribus ſuis antedictis prædictum cenſum lib. vnus ceræ præſato domino Epifcopo, & ſucceſſoribus ſuis, vt ſupra, & collectas, & onera de quibus ſupra cū clero prædicto pro rata æſtimationis antedictæ ſoluere, & contribuere, & vterius manib. corporaliter tactis ſcripturis iurauerunt in manibus præſati D. Epifcopi fidelitatem, & iuramentum fidelitatis præſtiterunt eidem domino Epifcopo præſenti, ſtipula. & recipienti, vt ſupra. Et de prædictis præſatus Dominus Epifcopus mandauit mihi notario, & ipſi domini prior, & frater Ioannes rogauit me notarium, &c.

Alia forma cōceſſionis eccleſiæ facta per Epifcopum alicui ordini.

IN nomine Domini Amen, &c. Reuerendiſſimus in Chriſto pater, & dominus dominus Ioannes Dei, & Apoſtolicæ Sedis gratia Epifcopus Pla. et comes, intellecta requiſitione coram eo facta pro parte Reu. d. prioris generalis, & omnium fratrum ordinis ſeruorum Beatæ Mariæ, qui ſummo affectu cupientes in ciuitate Pla. aliquem locum, et eccleſiam aliquem obtinere, in quibus poſſint domino famulari ſeruitio Dei regulam ordinis eorum, plantare, conuentum requiſiuerunt à præſato D. Epifcopo, quatenus de paterna benignitate vnam ex eccleſijs eius eiſdem concedere dignaretur, attendens, et conſiderans requiſitionem præſatorum d. prioris, et fratrum fore iuſtam, et rationi con-

ſonam, et quod libenter ad illos ordines dexterâ liberalitatis extendit, quibus elucet ſcientia, viget religio, et cultus diuinus cum fidelium fructu creſcit, et floret obſeruantia regularis: eidem requiſitioni annuere decreuit, accedentibus præcipue ipſorum dominorum prioris, et fratrum laudabilibus meritis, et multiplici fructu; quæ in Eccleſiæ Dei doctrinæ ſermonibus, et claris exemplis conuerſationis honeſtæ, vitæq; laudabilis attulerunt, prout in omnibus Italiæ partibus in quibus loca tenent atteſtatur teſtimonium fidedignum habita prius per præſatum dominum Epifcopum matura, et diligenti deliberatione cum venerabilibus dominis præpoſiti, canonicis, et capitulo eccleſiæ Placentiæ ibidem conuocatis, et cōgregatis infraſcripta occasione de mandato præſati domini Epifcopi per Petrum, etc. hoſtiarium dictæ Eccleſiæ, prout ibidem retulit ſe eos citaffe, et de eorum dominorum præpoſiti, canonicorum, et capituli expreſſo conſenſu ſponte, et ex certa ſcientia, et alias omnibus iure, via, modo, et forma ac cauſa, quibus, et prout melius et validius fieri, et eſſe poſſit, interuenientibus quibuſcumq; ſolemnitatibus in præmiſſis opportunis de iure, vel de conſuetudine etiam ſubſtantialibus eccleſiam Sancti Iacobi ſtram in ciuitate Placen. cum omnibus, et ſing. caſamentis, domibus, terris, et boris, cæteriſque iuribus ſpiritualibus, et temporalibus ad reuerentiam Beatæ, et Gloriſſime Virginis Mariæ cuius obſequio ſunt nuncupati, fratri Petro priori prouinciali in prouincia Lombardiæ, et fratri Ioann. de Vercelliſ ordinis prædicti, et fratrum ipſius, et per eos ipſis ordini, et fratribus eius pleno iure conceſſit, et concedit, et ipſos do. priorem, et fratrem dictis nominibus per annulum, quem ſuſtinebat manibus inueſtiuit, et inueſtit. Dans, et concedens eiſdem dominis priori, et fratri dictis nominibus præſentibus ſtipulantibus, et recipientibus licentiam, et facultatem quatenus auctoritate propria poſſint ipſi, et quicumq; alij fratres dicti ordinis ipſius Eccleſiæ iuriumque, et pertinentiarum eius ſpiritualium, et temporalium ad ipſam eccleſiam quomodolibet ſpectantium tenutam, et corporalem poſſeſſionem apprehendendi, et ad i-

piscenti: & quatenus expediat ad omnem cautelam commisit, & committit cuiusq. sacerdoti ciuitatis Placen. vice, & auctoritate præfati domini Episcopi ponat, & inducat ipsos dominus priorem, & fratres dictis nominibus in tenuta, & possessione dictæ ecclesiæ, iuriumq. & pertinentiarum prædictorum per pannos, & cornu altaris dictæ ecclesiæ, & alia dicendo, & faciendo, quæ in similibus fieri consueverunt, & requiruntur in signum veræ tenuræ, & corporalis possessionis dandæ, & appræhendendæ de dicta ecclesia, iuribusque, & pertinentiis prædictis: ita quod per hæc, & alia ipsi domini prior, & fratres, & ordo prædictus adepti sint, & intelligantur veram tenutam, & corporalem possessionem ecclesiæ, & aliorum de quibus supra, & ipsius ecclesiæ liberam administrationem. Et de prædictis præfatus dominus Episcopus mandauit mihi notario, & ipsi communi prior, & frater Iohannes rogauerunt me notarium, &c.

Hæ præscriptæ formulæ visitationis fundationis, & concessionis ecclesiæ sumptæ fuerunt ex formulis Placentinis quas pro minorum partium indigentium dispendio hic imprimi curauit.

Sponsalia.

HÆ sunt fidantiæ, & pacta sponsalia, in Dei nomine habita, & facta inter DD. N. cum præsentia, verbo, voluntate, consensu, & auctoritate M. eius Patris, præsentis, &c. ex vna, & B. ex altera partibus. Primo prædicti N. & M. eius pater promiserunt, & conuenerunt, & dederunt eidem B. præsentem, &c. A. eiusdem N. filiam legitimam, & naturalem, ad præsens in Monasterio N. existentem, in eius legitimam sponsam, & uxorem, quodq. dicta A. in eundem B. consentiet, tamquam eius legitimum virum, & maritum, & cum eo matrimonio contrahet, iuxta ritum Sanctæ Matris Ecclesiæ, & legitimis præceden. solemnitatibus, saltem per totum carnispriuium prox. & interea ad arbitrium partium, si liberiet, cum dote, & dotis nomine scutorum N. in contentanti, eidem B. persoluen. statim, quod voluerit dictam A. ad domum suam conducere, & ante illius conductionem hic

Romæ liberè, & absque aliqua exceptione, &c. Teneaturq. idem B. tempore solutionis huiusmodi, illam collocare, & inuestire in tot bonis stabilibus, seu Montibus non vacabilibus hic in Vrbe; Ita, & taliter, quod loca Montium huiusmodi intelligantur hypothecata in specie, & in genere dictæ A. pro ipsius, ac dotis huiusmodi securitate, vel idoneos præstare fideiussores, pro dotis huiusmodi affectatione, conseruatione, & restitutione, in omnem casum dictæ dotis restitutionis. Necnon cum acconcio æstimando per duos peritos, communiter eligendos, ad scuta N. similia ascenden. & alia scuta N. exponen. per ipsos N. & M. in tot vestibus, seu iocalibus, ad vsum, & ornatum dictæ A. ad arbitrium, & contentamentum ipsius B. similiter, antetraditionem ipsius A. ad eius domum. Et vice versa idem B. promisit dictam A. vt supra, in eius legitimam sponsam, & uxorem, præmissis solemnitatibus seruatis, & præceden. accipere, cum eaque iuxta ritum S. R. E. matrimonium contrahere, cum dote, & dotis nomine, ac acconcio, iocalibus, seu vestimentis, vt supra promissis, quo supra modo. Quam dotem, postquam sibi soluta fuerit, in tot bonis immobilib. collocare, vel montibus non vacabilibus, vt supra, seu idoneos fideiussores pro affectatione illius dare, illamq. conseruare, & in euentum restitutionis illius restituere, vna cum illius augmento, iuxta formam statutorum Urbis. Quam parentelam dictæ partes promiserunt perficere, & executioni demãdare saltem per totum diem carnispriuij; & interim quandocumque, si eis liberiet. Quæ omnia, &c. alias, &c. de quibus, &c. Pro quibus, &c. se obligarunt in forma Camera, &c. super quibus, &c. præsentibus, &c. & cum ea onera matrimonij sufferre, & eandem A. eius uxorem congrue, & decenter tractare, & dictam dotem restituere, si restituenda veniet, &c. iuxta formam statutorum, &c. & reformationem, etiam super donatione, propter nuptias disponentibus, quibus partes ipsæ se submiserunt pro quibus scutu. N. dotis prædictæ, & eorum quanto pluri, pro antifato, seu donatione propter nuptias, quod ipse B. dictæ A. præsentem, &c. donat, facit, & confert, iuxta formam

statutorum, eandem A. præsentem, &c. affecuravit. Et quia omnis dos soluta, vel quasi meretur donationem propter nup. Ideo dictus B. donavit eidem A. præsentem, &c. quantum est, quinta pars dictæ dotis, cum pacto de eo referuan. lucran. & amitten. & in omnem calum restitutionis restituen. iux. &c.

Adoptio filij.

In Nomine Domini Amen.

Coram magnifico D. N. Castri N. N. Dioecesis Vicario, & Iudice ordinario in dicto Castro, in Palatio eius solitæ residentia, & loco solito pro Tribunali sedente, super sede lignea, quem locum ex abundanti elegit, pro idoneo tribunali, pro infra scriptis solemniter peragen. Et me notario, & testibus, &c. personaliter constitutus A. & prædicto magnifico D. Iudici, ut supra pro tribunali sedenti exposuit, se constitutum esse in ætate senili, vltra annum N. in circa, & carere legitima fobole; consideransque quod adest B. filius legitimus, & naturalis N. & M. ipsius A. ex dicta M. eius sorore nepos, volens, penè naturam imitando, sibi solatium liberorum gerere, & quibus memoria præcessorum conservatur, & bonorum substantia persæpe augetur, ac etiam ut lites ex successione suorum bonorum tollantur: decrevit legitimum actum adoptionis, ad solatium illorum, qui filios non habent inuentum, erga dictum B. gerere, & coniungere iura naturalia iuribus civilibus, & legitimis, & quia dictus B. eius ex dicta sua sorore nepos, quem continuè paterna dilectione prosequutus est, accedetibus quoque benemeritis per ipsos N. & dictam eius vxorem ipsi A. hæctenus impensis, quæ in futurum quoque impendi speratur, alijsq. rationalibus causis, ad id animum suum mouentibus. Propterea sponte, &c. omnibus, &c. interrogatis prius per dictum D. Iudicem prædictis A. & B. videlicet an dictus A. vellet B. eius nepotem in suum filium adoptivum recipere, & an prædictus B. velit se in adoptionem prædicti A. & illius filiationem conferre, atque dare, & habitis hinc inde maturis consensibus, & responsioni-

bus; in filium suum primi gradus legitimum, & pro filio legitimo primi gradus, ac in eius stirpem masculinam, legitimam adoptavit, acceptavit, & adoptat, & acceptat prædictum B. eius nepotem, ætatis annorum N. in ipsius N. patria potestate constitutum; etiam de ipsorum N. & M. coniugum, eiusdem B. parentum, ac in illius adaptionem dictum B. dantium, consensu, & voluntate; suscipiens idem A. eundem B. ibidem præsentem, & consentientem paterno, & naturali amplexu, in signum veræ, & puræ, ac naturalis paternitatis. & filiationis in ipsius A. filium legitimum, liberum primi gradus, & in sua filiatione, & stirpe masculina, & legitima, iungendo iura naturalia, cum civilibus, & legitimis. Ita ut de cætero dictus B. habeatur, censeatur, tractetur, & reputetur filius legitimus, & naturalis primi gradus dicti A. & ita etiam, in futurum, tam in successioneibus ex testamento, & aliter quomodocumque faciendis, ipsius A. & ascendentium, & descendentium, collateralium agnatorum, & cognatorum quorumcumque, omnis hæreditas provenire possit, & debeat ad ipsum B. tamquam in filium primi gradus, & stirpem masculinam dicti A. & in alijs quibuscumque actibus, cuiuscumque generis, & speciei sint, & existant, ac honoribus, præhementijs, dignitatibus, & iuribus quibuscumque habeatur, & teneatur, tractetur, & reputetur, ac haberi, teneri, tractari, & reputari debeat; ac sit, & intelligatur filius, primi gradus, legitimus, masculus, & ex stirpe masculina ipsius A. & pro filio legitimo, & masculino, & ex stirpe masculina ipsius A. per quemcumque modum, & formam, per quem melius, & efficacius dici, & censeri potest, & in omnibus, & per omnia, perinde, ac si foret de legitimo matrimonio dicti A. & ab eo, & eius corpore in lucè procreatus, & si foret eius filius masculus, & ex stirpe masculina, & de suo corpore immediate, & legitime procreatus, & natus, & vult, & intendit ipse A. quod dictus B. tamquam eius filius primi gradus masculus, & legitimus, de stirpe masculina natus, possit, & valeat, eiq. liceat, & licitum sit in quibuscumque Civitatibus, Terris, & locis, tam in vexillis, quam aliter

deferre arma, & insignia ipsius D. A. eiusq. stirpis, domus, & familiaræ, & se nominare, & nominari facere pro filio legitimo masculino primi gradus dicti A. & ex eius stirpe masculina, & eius vera agnatione, & alia omnia, & singula dicere, & facere, quæ, & prout faceret, & facere posset, si esse ex legitimo matrimonio a dicto A. & eius corpore in lucem procreatus, & ac si esset eius filius legitimus masculus, & ex eius stirpe masculina, & agnatione, & esset verè filius suus primi gradus, absque aliquo medio. Qui B. filius adoptiuus, vt præfertur, cum prædictis consensu, & decreto ipsius D. Iudicis, ac dictorum eius parentum ibidem presentium, & vt supra consentientium, & illam tradentium, dicto A. & in eius vultu, & brachijs, pro filio primi gradus, adoptiuo, legitimo, & masculino primi gradus, & de eius stirpe masculina, dictum A. acceptauit, & acceptat in eius patrem legitimum, & ascendentem primi gradus, & stirpem legitimam, masculinam; subiiciens se omni paternæ potestati ipsius Camilli tamquam eius patris legitimi, & tamquam eius filius legitimus primi gradus, & ex eius stirpe masculina; dicens, & protestans, quod de cætero vult, & intendit esse, & haberi, teneri, tractari, & reputari, pro filio primi gradus, masculino, & adoptiuo, ac legitimo ipsius Camilli, & de eius stirpe masculina, & in omnibus, & per omnia, & perinde ac si esset verè, naturaliter, & de legitimo matrimonio, & eius corpore immediate, & ab eo in lucem procreatus, & ac si esset de eius stirpe masculina, & legitima. Quam quidem adoptionem, & omnia, & singula in præsentii instrumento contenta, dicti A. D. N. & N. eius vxor, cum consensu, & auctoritate prædictis respectiue perpetuo rata, grata, valida, & firma habere, & tenere, ac attendere, & obseruare promiserunt, & præmissis nullo vnquam tempore contrafacere, nec contrauenire aliqua ratione, causa, iure, titulo, & modo, & quouis sub prætextu, etiam hic non expressis. Pro quibus, &c. obseruandis, &c. se obligauerunt in forma Cameræ, &c. iurarunt, &c. In & super quibus omnibus, & singulis, tamquam ritè, & legitime factis, prædictus magnificus D. Iudex, vt

supra pro tribunali sedens, ad requisitionem dictarum partium, ipsius, & prædicti Illustrissimi, & Excellentissimi D. N. eius Dominij, & eius officij, & magistratus auctoritatem, & decretum interposuit, supplendo omnes, & quoscumque tam iuris, quam facti defectus, si qui forsan in præmissis interuenerint, causa cognita, quantum eius auctoritate supplere potuit. Super quibus, &c.

*Forma instrumenti Ciuitatis, seu
Ciuuitatis.*

IN Dei nomine Amen, &c. conuocato, & congregato Consilio generali magnificæ Communitatissimæ Ciuitatis Corneti in loco infra scripto, vbi conuocari, & congregari consuevit, pro negotijs dictæ Ciuitatis, sono campanæ, & curretorum requisitione, voceque præconis, vt moris est, & mandato magnifici D. N. dictæ Ciuitatis honor. Commissarij; vocatis prius Consularijs dictæ Ciuitatis, per solutas, & consuetas polifas, vt ipsi currerij, seu publici nunciij dictæ Communitatissimæ ibidem altantes, & præsentem retulerunt: in quo quidem Consilio hodie congregato interfuertunt infra scripti V. Idem Magnificus D. N. hon. Commissarius dictæ Ciuitatis, & N. & N. eiusdem Ciuitatis moderni Conservatores, necnon N. N. & N. omnes de Consilio generali, qui sunt, & esse asseruerunt duæ partes ex tribus dicti Consilij, & Consulariorum prædictorum, & quod ad præsens non est aliquis alius de dicto Consilio, qui ad infra scripta possit, vel debeat commode euocari, & quod præsentent totam Communitatem dictæ Ciuitatis Corneti, ipsiusq. populi vniuersitatem, post lectas, & expeditas omnes, & singulas propositiones factas, & propositas per Conservatores dictæ Ciuitatis iuxta stylum, & consuetudinem prædicti Consilij, prædicti DD. Commissarius, & Conservatores iusserunt per me notarium et cancellarium legi debere infra scriptam supplicationem magnifici, & nobilis viri N. tenoris subsequentis videlicet. Illustri, &c. Qua supplicatione ibidem lecta, & vulgarizata per me notarium, & cancellarium infra scriptum, ad omnium prædictorum DD. Consulariorum plenam audientiam, & in-

& intelligentiam; præfatus D. Commissarius mandavit eidem DD. consiliarijs, super contentis in dicta supplicatione opportunam sumi deliberationem: qui DD. consiliarij audito, & intellecto tenore dictæ supplicationis, volentes supplicationi, & requisitioni ipsius D. Hieronymi annuere, cum iusta petenti non sit denegandus assensus, sponte, &c. omnibus melioribus modo, &c. cum consensu etiam prædicti D. Commissarij nomine, & vice præfatæ Communitatis, & ipsius populi fecerunt, constituerunt, & creauerunt, ac faciunt, constituunt, & creant dictum magnificum D. N. eiusque filios, & descendentes, & descendendum descendentes in perpetuum, licet absentes, tamquam præsentem, ciues, & in ciues veros, & legitimos, & de iurisdictione dictæ Ciuitatis Corneti: ita quod de cætero possint ipse N. & filij, ac descendentes sui, ac valeant in numero ciuium dictæ Ciuitatis computari, reputari, numerari, haberi, tractari, & describi, ac immobilia acquirere, emere, vendere, permutare, contrahere, distrahere, & omnia, alia & singula dicere, & facere, ac priuilegijs quibuscumque, alijsque honoribus, & oneribus commoditatibus, iuribus, gratijs, exemptionibus, immunitatibus, & prærogatiuis quibuscumque frui, potiri, & gaudere; quemadmodum alij ciues veri, & originarij dictæ Ciuitatis fruuntur, potiuntur, & gaudent, & respectiue subeunt, & frui, & gaudere ac subire solent: tam ex forma iuris ciuilis, quam ordinamentorum, & statutorum dictæ Ciuitatis Corneti. In cuius rei testimonium prædicti DD. Commissarius, Conseruatores, & Consiliarij iusserunt mihi notario, & Cancellario: ipse vero N. petijt a me notario de prædictis omnibus, vnum, vel plura publica, seu publica fieri, atque confici instrumenta. Actum, &c. præsentibus ibidem DD. N. & N. testibus, &c.

Protestatio.

N Habens, & tenens in eius manibus litteras cambij domino M. directas tenoris sequentis videlicet, A tergo, &c. intus vero, &c. prædictas litteras præsentavit dicto M. eum requirendo, vt vellet eas

dem litteras acceptare, & summam in eisdem litteris contentam debito tempore soluere, cui respondit, &c. (pone responsionem de verbo ad verbum) Quæ responsione audita prædictus D. N. summam in eisdem litteris contentam accipien. ad cambium, aut aliud interesse reperibile a quibusuis mercatoribus, & personis, etiam a semetipso pro locis, ac termino, & terminis, & pretijs modis, & formis reperibilibus, & sibi beneuicis cambijs, recambijs, damnis, expensis, & interesse, tam litteras scriben. quàm aliorum quorumcumque ad solutionem dictæ summæ in præinsertis contentæ quomodolibet obligatorum: protestatus fuit, & protestabatur expresse omni meliori modo, &c. & de se releuando tam de sorte principali, quam de fructibus, & cambijs, &c. super quibus, &c.

Cottimum.

A. A. & A. sponte, &c. conuenerunt, & promiserunt B. & suis fratribus præsentibus, &c. metere omnes eorum segetes satas ad præsens, & existen. videlicet tot rubra ordeï sita in loco dicto, &c. alia rubra frumeti, &c. in totum ascenden. ad 25. rubra, & conducere homines, & operarios in numero sufficienti ad metendum dictas segetes, ac debito tempore mittere, & metere illas infra x. dies postquam ipse segetes erunt factæ, & illas coadunare, & facere acruos vulgariter, vt dicitur muchios, siue casolas, & arconos more Romano, cū pacto etiam expresso, quod nõ possint dicti A. & A. metere tempore pluuioso, & dum ipsæ segetes sunt molles, & hoc pro pretio, & nomine pretij scutorum N. quod quidem pretium dictus B. & fratres, & eorum quilibet in solidum soluere promiserunt statim peracto opere, & messe prædictis A. & A. præsentibus, &c. libere, &c. alias, &c. de quibus, &c. absque, &c. cū pactis, conditionibusq; infra scriptis inter ipsas partes mutua stipulatione vallis, videlicet (apponas pacta occurren.) cum pacto etiam, vt supra, solemnii stipulatione, &c. quod deficien. dictis A. & A. in metendo dictas segetes, vt supra, elapsis dictis decem diebus possint dicti B. fratres mittere homines ad metendum dictas segetes, & hordeasumptibus, & expensis di-

torum A. A. damnisque, & expensis, & interesse eorundem de quibus, &c. absque, &c. quæ omnia, &c.

Executio.

A. Executorialis tribunalis, habens, & tenens suis in manibus quoddam mandatum executionum sub tali die, per talem iudicem, & ad instantiam domini N. principalis contra D. M. exaduerso principalem debitorem decretum, & relaxatū in bonis eiusdem aduersarij tenoris, &c. requisitus pro parte eiusdem creditoris principalis, prædicti mandati vigore fecit executionem realem & actualem, in, & super vinea eiusdem debitoris, posita, &c. vel si qui, &c. pro summa in præinserto mandato contenta, & pro expensis factis, & fiendis in dictam vineam intrando, & per eam ambulando glebas terræ effodiendo, ramos arborum abscindendo, & alios actus, &c. in similibus fieri solitos, & verā possessionem denotantes nemine contradicente. Quam executionem penes se non solum animo, sed etiam corpore retinere constituit, & illam ad omne mandatum dicti D. iudicis consignare promisit omni meliori modo, &c. super quibus, &c.

Donatio census.

Illustrissimus, & Reuerendissimus D. N. S. R. E. Cardinalis, &c. in cuius fauorem, & personæ, seu personarum quandounque nominandarum die N. mensis N. prox. præteriti, per P. in. & super eius palatio, sito Romæ in regione, &c. prope, &c. iuxta suos confines annuus cæsus scut. N. impositus, creatus, & pretio scut. N. venditus fuit, sub accessionibus plurium fideiussorum insolidum obligatorum, vt in actis mei notarij, de præmissis rogati plenius continetur, ad quæ pro facti veritate, & quatenus opus sit relatio habeatur, qui Illustrissimus D. Cardinalis considerans virtutibus ob stare, sæpe tenues facultates, volensque per dispositionem inter viuētes prospicere, vt infra nominandus eius ex fratre nepos aliquod subsidium consequatur, & tanto magis literarum, & virtutum viam in qua ingressus est, & vt sperat Dei omnipotentis gratia prosequi, & susten-

tari valeat, & post eum alij nepotes, & per sonæ infradicendæ rebus donandis, iuxta suam dispositionem potiantur, sponte sua certa, scientia, & deliberata voluntate, vti velle ad abundantiore cautelam omnibus facultatibus, & priuilegijs, tam in genere, quam in specie Illustrissimis, & Reuerendissimis D. D. S. R. E. Cardinalibus, & sibi circa suorum dispositionem bonorum, & disponendi facultatem, etiam inter viuētes competentibus quocumque iure generali, & speciali, & omni meliori modo, &c. saluo, & reseruatō ipsi Illustrissimo, & Reuerendissimo D. Cardinali usufructu eius vita durante dicti annui census, & quorumcumque aliorum bonorum, si quæ loco dicti census emi, vel subrogari contigerit, & reseruatīs facultatibus, conditionibus, pactis, & modis infradicendis eundem annum censum scut. N. vt præfertur emptum pretio scut. N. & quatenus dictum censum retrouendi, seu extinguī, aut vendi, & alienari contigerit tunc bona eius loco subroganda donauit, ac titulo donationis irreuocabilis inter viuos, dedit, transfudit, & assignauit, saluis semper infradicendis D. B. nepoti suo ex A. fratre nato, absenti, me notario publico pro eodem B. acceptante, & stipulante, ad possidendum, gaudendum, & usufructuandum eius vita durante, & post mortem ipsius tunc dicto A. si tunc vixerit, si vero non exiterit, vel exiterit, & quodcumque obierit Ill. D. P. nepoti, &c. bo. me. Q. filio dicti A. & eiusdem P. descendētib; masculis legitimis, & naturalibus ex linea masculina, & legitimo matrimonio, vero, & non ficto procreandis, etiam vltra decimum, & quemuis alium gradum in perpetuum, & in infinitum feminabus semper exclusis, quo P. eorumque descendētib; masculis, ex linea masculina legitima et naturali, non extantibus, vel extantibus, et quodcumque linea masculina legitima, et naturali dicti D. P. finita, tunc domino C. præfati A. etiam filio legitimo, et naturali, eiusq; descendētib; masculis legitimis, et naturalibus, ex linea sua masculina, et legitimo matrimonio, vero, et non ficto, procreatis, et procreandis in perpetuum, etiam vltra decimum, et alium gradum in infinitum, feminabus semper exclusis, vt supra, non extantibus, vel extan-

tantibus, & quādo cumque deficientibus, & finita dicta linea masculina legitima, & naturali domini C. tunc filijs, & descendibus masculis legitimis, & naturalibus bonis me. Q. dum viueret germani fratris Illustrissimi D. Cardinalis, ex legitimo matrimonio, & linea masculina legitima & naturali procreatis, & procreandis in perpetuum, & in infinitum, vt supra, quamuis absentibus me. notario publico, pro eisdem donatarijs acceptante, & stipulante donauit, & saluis præmissis, & infra-dicent. transtulit super dictis rebus donatis eisdem donatarijs omnia sua iura, & actiones, &c. ponens eos in vniuersum ius, locum, &c. constituensq. illos procuratores irrevocabiles, vt in rem propriam: dāsq. facultatem eis donatarijs, & vnicuique illorū seruato ordine successionis, vt supra corporalem possessionem bonorum donatorum auctoritate propria, absq. eo quod capiant de manu hæredum, aut alterius, & absque alicuius iudicis, curiæ & magistratus auctoritate, decreto, vel mandato, & absque vitio spolijs, & attentatorum accipiendi, apprehensamq. retinendi, & gaudendi, iuxta dispositionem huius donationis. Constituens interim bona donata possidere nomine donatariorum. Quam donationem inter viuos fecit, & facit ex beneuolentia qua prosequitur dictum B. & alios præfatos vt commodius valeant sustentare. Et quia sic eidem Illustrissimo D. Cardinali donare placuit hoc modo, & facultate sibi reseruata, vltra dictum usufructum eius vita durante, quod ipse Illustrissimus D. Cardinalis donator dictum annuum censum, in totum, & pro quauis parte retrouendere, extinguere, preciumq. recipere, quietare, aut vendere, vel permutare, cedere, ac resignare, & alienare pro quouis pretio sibi placito, ac pretium recipere, & quos opus erit quietare, absolueri, & librare valeat, & pretium in emptionem aliorum censum, aut locorum montis, aut domorum, prædiorum, vel quorumcumque stabiliū, quæ placebunt ipsi Illustrissimo domino Cardinali, & vero suo arbitrio, vbique locorum, & exponere possit in hoc semel, & pluries, quemadmodum videbitur Illustrissimo D. Cardinali, quæ bona intelligantur, & sint eo ipso in omnibus, & per omnia loco dicti census

subrogata, ita tamen quod redemptores dicti census, aut conpermutantes, vel emptores censuarij habituri causam a dicto Illustrissimo D. Cardinali non teneantur curare, nec vnquā deducere, aut probare, quod pretium expositum fuerit in emptionem aliorum bonorum, immo restitutio, & solutio pretij facta in manibus Illustrissimi D. Cardinalis præfati, aut sui procuratoris facta censeatur, & sit valide, & legitime facta. In euentum autem redemptionis dicti census post obitum Illustrissimi D. Cardinalis, aut aliorum bonorum subrogatorum, tunc donatarius, vel donatarij, vel quos eo tempore dicta bona vigore huius donationis pertinebunt, retro-uendere possint, quatenus pretium restituendum deponatur per illos, qui redimere voluerint de consensu dicti donatarij, vel donatariorum penes mercatores, vel campsores idoneos, & famosos, & inde amoueri non possit, nisi ad effectum reuertiendi in emptionem annui census, vel alicuius crediti Montis non vacabilis, vel alicuius rei stabilis, & per dictos depositarios pretium solui, seu consignari non possit, nisi pro dicta emptione facienda in actu emptionis, vel postea, quæ res emenda subiaceat, & ex nunc subiecta esse intelligatur huic donationi, & dispositioni, de qua in ipsa emptione, vel inuestitura expressa mentio fieri debeat ad securitatem etiam aliorum donatariorum, & excepta dicta retrouenditione, quæ, vel ex natura contractus, vel ex pacto fieri debet, nemo donatariorum possit dicta bona donata in totum, vel quamuis partem in vltima voluntate, vel inter viuos, tacite, vel expresse verbo, vel facto donare, aut vendere, aut quouis titulo, & causa etiam onerosa distrahere, in alios transferre, seu alienare etiam alienationis largissimo modo sumpto vocabulo, sed si contrafactum fuerit, tunc omnis alienatio ipso iure intelligatur & sit irrita, cassa, & nulla, & nullius roboris, & momenti. Et insuper tam dictum alienantem, et quemcumque ex dictis donatarijs consentientem, et pariter quoscūque dictorum donatariorum, si qui fuerit, vel fuerint qui aliquod delictum committeret, ex quo sua bona confiscanda venirent (quod Deus auertat) ex nunc talia committentes contra rectam inten-

tionem Illustrissimi D. Donatoris, tamquam indignos priuat, et priuatos esse voluit, et vult omni commodo, et iure huius donationis, et ceteri esse priuatos etiam ante commissionem delicti cuiuscumque generis etiam si lese Maiestatis diuinæ, et vel humanæ fuerit, quod absit, et liceat absque aliqua declaratione, et sententia Iudicis, alijs donatorijs, proximioribus qui mortuo alienante, aut delinquente succedere debuissent in dictis rebus donatis possint auctoritate propria, de facto, absque eo quod capiant de manu hæredum, vel alterius, et absque alicuius Iudicis Magistratus, et superioris decreto, vel mandato, et sine vitio spolij, attentatorum, et alio defectu dicta bona donata, eorumque corporalem possessionem præhædere vti, frui, potiri, et gaudere valeant perinde ac si mors naturalis dicti alienantis, aut delinquentis euenisset, et hoc semper locum habeat, et seruari debeat quoties aliquod præmissorum fieri contigerit: hac etiam declaratione adiecta, vt præfati donatorij ordine præfato vocati in dictis rebus donatis in stirpes, et non in capita succedant. Quia eidem Illustrissimo D. Cardinali donatori hanc legem, et modum rebus placuit imponere suis; Et hanc donationem cum dictis reservationibus, et modis Illustrissimus D. Cardinalis ratam, et firmam semper habere promisit. Et ad maiorem actus validitatem constituit, et deputauit procuratorem suum, etc. sequere prout in sequenti donatione.

Consensus, & Receptio Laudemij.

Congregatis, et insimul coadunatis infranominandis magnificis, et R. D. deputatis, et consiliarijs Venerabilis Archiconfraternitatis N. Urbis in loco infradicendo pro rebus dictæ Archiconfraternitatis pertractandis, et peragendis, et coadunari solitis; videlicet A. A. A. et A. dictæ Archiconfraternitatis consiliarijs, et habentes plenam notitiam instrumenti publici venditionis supradictæ domus per me notarium suprascripti, et signati, et publicati, et penes ipsos DD. deputatos, et consiliarios dimissi, et certiorati, etiam per me notarium de eodem instrumento venditionis domus, et

aliorum, ibi contentorum, & vt supra specificatorum, factæ per N. in fauorem M. pro precio scutorum N. & de omnibus, & singulis alijs in eodem instrumento contentis; sponte, &c. Affirmantes vti, & potiri plena, & omnimoda auctoritate, & facultate infradicenda, & alia producta venerabili Archiconfraternitate peragendi, ac omnibus melioribus modo, &c. saluis tamen, & firmis remanentibus pactis, clausulis, conuentionibus, declarationibus, & promissionibus, in instrumento, seu instrumentis concessionum, alias super dicta re vendita factarum: ac iure directi dominij, & proprietatis supradictæ domus, & iurium, ac aliorum ibidem expressorum, & non alias, aliter, nec alio modo, in supradictam venditionem domus, & aliorum prædictorum in omnibus & per omnia consenserunt, ac eorum liberum consensum, & assensum præstiterunt; Attestatoq. coram me notario, & testibus infranominandis habuerunt, & receptorunt, pro Laudemio eidem Archiconfraternitati competente ratione proprietatis, & directi dominij, eidem reservati, in prompta pecunia argentea papali scuta N. videlicet ab eodem M. emptori dictæ domus, præsentis, &c. scuta N. & a dicto N. venditore absente, me notario, &c. per manus tamen eiusdem M. præsentis, & realiter soluentis, reliqua scuta N. iuxta formam conuentionis, inter ipsos emptorem, & venditorem in prædicto instrumento venditionis, & emptionis domus factæ, & stipulatæ; Quæ quidem scuta N. de commissione, & ordine dictorum DD. de puratorum, & consiliariorum fuerit dimissa penes B. dictæ Archiconfraternitatis Camerarium, præsentem, & dicto nomine recipientem, de quibus quidem scutis N. pro dicto Laudemio, vt supra receptis, atque dicto instrumento publico emptionis, & venditionis supradictæ domus, vt supra habito, & recepto, se bene contentos, & eis integre satisfactum esse docuerunt; Exceptioni, &c. spei, &c. renunciarunt expresse, & tam dictum M. præsentem, &c. quam dictum N. absentem, me notario, &c. quierarunt, &c. cum pacto, &c. Promittentes huiusmodi consensum, & quietationem, ac omnia, & singula in eis contenta, semper, & perpetuo habere rata, grata, valida, & firma, &

contra

contra nō facere, dicere apponere, vel venire per se, vel alium, seu alios, quavis occasione, vel causa, & sub quouis prætextu, & quæsito colore, etiam hic non expressis, alias vltra obseruationem omnium præmissorum, & in præsenti instrumento contentorum, ad quam omnino compelli posse voluerunt, etiam ad omnia damna, &c. teneri voluerunt. Pro quibus, &c. obseruandis prædicti DD. deputati, & consiliarij, vt supra congregati, & coadunari, &c.

Declaratio Emptionis domus de pecunijs aliterius.

B Qui, vt asseruit, annis retrō elapsis emit a D. F. quendam domum, sitam, &c. pro quodam pretio inter eos contento, prout instrumento, &c. latius dicitur contineri, sponte, &c. declarauit in veritate palam, & publice recognouit, supradictam domum per eum, vt supra, emptam, & acquiritam de pecunijs proprijs dotalibus A. eius Vxoribus, per ipsum, alias ab eodem A. habitis, & non ipsius B. non obstant, quod aliter ex tenore dicti instrumenti apparet, & esse videatur, solumque nomen in dicto instrumento habuisse, & habere, & propterea omnia, & quævis iura, & actiones, si quæ sibi competunt super eadem domo, vigore dicti instrumenti, aut alias quomodolibet, cessit, &c. dictæ A. absenti, me notario, &c. ad habendum, &c. ponens, &c. Constituens, &c. promittens, &c. alias, &c. Pro quibus, &c.

Declaratio Caducitatis bonorum.

IN mei, &c. N. & N. &c. omnes Monaci, & Religiosi venerabilis Monasterij Beatæ Mariæ N. diocesis N. ordinis S. N. capitulariter congregati, &c. coadunati in loco infrascripto, vbi pro negotijs dicti Monasterij tractandis, congregari, & coadunari solent, ad sonum campanæ, vt moris est, asserentis se esse in numero sufficienti, & vltra duas tertias Monachorum, seu fratrum religiosorum in illo morâ trahen, & propterea totum dictum Monasterium representantes, & exposuerunt, se alias seu verius, Priorem, & fratres, tunc

in illo degentes similiter capitulariter congregatos, & coadunatos locasse, affectasse, et arrendasse q. N. omnes, & singulos fructus, &c. beneficiorum Ecclesiasticorum sanctæ M. in territorio N. dioc. N. ex membris, et pertinentijs dicti Monasterij per certum tēpus, et pro pretio, et affectu annuo, cumq. certis pactis, clausulis, cautelis, capitulis, promissionibus, et obligationibus, in instrumento sub die. men. dictæ locationis, et altero sub die. men.

et ratificationis, et seu de nouo locationis, respectiue confectis, et per q. N. dū vixit notarium rogato conten et express. et cum inter alia, inibi expresse in omnibus conten. in dicto instrumēto, pro maiori illorum corroboracione, et efficacia fuerit reseruatus assensus D. N. Papæ, & sanctæ Sedis Apostolicæ expedien. et obtinē. sumptibus, et expensis dictorum conductorum, qui habitus, et obtentus hactenus minime fuit; qui quidem fructus, etc. dictorum beneficiorum, seu bona illorum, vt supra locata, et arrendata per dictos conductores, et successiue eorum, hæredes, et successores possessi seu possessa respectiue hactenus fuerunt, et de præsentī adhuc possidentur in maximum dicti monasterij damnum, et contra sacros canones, et decreta Concilij Tridentini, nouissime edita, et ex quo non fuit secuta confirmatio dictæ locationis, à dicta Sede Apostolica auctoritate cedere in euidentē vtilitatem dicti Monasterij nec ne, propterea cupientes indemnitati dicti Monasterij providere, fructusque, etc. dictorum beneficiorum, seu bona supra locata, recuperare. Ideo sponte, omnes vnanimis, et nemine illorum discrepante, nomine dicti Monasterij declararunt, et declarant, locationem prædictam, ob nō obtentum assensum, de confirmacione Sedis Apostolicæ, et ex quo etiam non cessit in vtilitatem dicti Monasterij sopitam esse, et finitam, et pro finita, et sopita haberi voluerunt, et volunt, fructusq. etc. et bona dictorum beneficiorum ad dictum Monasterium deuoluta, illosq. & illa rehabere, recuperare, & de illis disponere pro eorum libitu voluntatis, prout prius, & ante dictam locationem facere poterant, & seu omni meliori modo, &c.

Executio monitorij.

IN Nomine Domini Amen. Anno, &c. Ego notarius infraſcriptus pro parte domini O. principalis, in retroſcriptis literis principaliter nominati, legitime requiſitus, in præſentia teſtium infraſcriptorum, ad hæc ſpecialiter vocatorum, & rogatorum, tamquam obedientiæ filius; retroſcriptas monitorij, & citationis literas mihi præſentatas, & a me reuerenter, vt decuit receptas, M. ex aduerſo principali, in retroſcriptis literis ex adueſo principaliter nominato, in eius propria perſona, in domo, ſiue in aliquo loco perſonaliter reſerto, præſentavi, intimavi, inſinuavi, & notificavi, ac de eius notitiam quantum melius potui, deduxi, & earundem vigore eundem M. ex aduerſo principalem, in eius propria perſona monui, citaui, & requiſiui, prout in retroſcriptis literis continetur; aliasque, & alia feci, & executus fui, iuxta retroſcriptarum literarum formam, & tenorem; nihil de contentis in eiſdem omittens, & in ſignum veræ, & realis executionis copiam earundem literarum, cum originali fideliter auſcultatam, ipſi M. ex aduerſo principali tradidi, & dimiſi. Super quibus, &c. Actum, &c. præſentibus, &c.

Nominatio in venditione per emptorem.

IRomæ degens, qui alias die, &c. pro ſe, ſuique hæredibus, & ſucceſſoribus, ſeu perſona ab eo nominanda, emit a P. me diante R. illius procuratore, tenutam nuncupatam B. videlicet rubra 100. terræ ex dicta tenuta, cum omnibus adiacen. pertinent. iuribus, & iuriſdictionibus vniuerſis, ac mero, & mixto imperio pro pretio ſcutorum N. paſſiſque, modis, & formis contentis in ſtrumento emptionis, ex actis meis, ſub dicta die celebrato; & deinde per præſatum P. in ciuitate F. ſub die, &c. ex actis N. notarij publici, vt aſſeruit ratificato. Et deinde ſub die, &c. Emit pariter, &c. ac prædictæ omnia, & ſingula acquiſuerit, cum donatione irrevocabili inter vivos de eo pluri. quo tenuta, & alia empta præſata valuiſſent, & valere potuiſſent, ſub paſſis, promiſſionibus, obligationibus, conditionibus, clauſulis,

& cautelis, de quibus latius continetur, & apparere dicitur in publicis ſtrumentis antedictis, per dictos reſpectiue notarios confeſtis, ad quæ relatio habeatur, & quod pretium, ſponte, &c. Dans facultatem nominandi ſibi in emptionem præſatorum, ſtrumentis competen. & alias omnibus melioribus, &c. & ad præſatas emptiones tenetæ nuncupatæ B. illiusque. pertinent. adiacentiarum, iurium, iuriſdictionum, merique, & mixti imperij per ipſum a dicto P. vt ſupra factas, illarumque. dependen. & acceſſoria quæcumque cum omnibus & ſingulis honoribus, & oneribus, commodisque, & incommodis, alijsque. in aliarum venditionum ſtrumentis comprehenſis, & contentis, & inde ſequutis, & dependen. quibuſcumque nominavit, & nominat D. abſentem B. eius procuratore præſente, & vna mecum notario pro dicto C. eiſque hæredibus, & ſucceſſoribus, nominationem huiusmodi acceptante. & ſtipulan. perinde, ac ſi in ipſarum emptionum prædictarum ſtrumentis, & contractibus idem B. fuiſſet a principio nominatus, firma tamen manente locatione dictæ tenetæ, per D. I. dominis N. & N. pro tempore, ac pretio, in ſtrumento pro me notarium die, &c. contentis. Et inſuper idem I. & ad maiorem dicti D. cautelam, ceſſit, ac titulo puræ, & perfectæ ceſſionis, dedit, conceſſit, tradidit, & mandavit dicto D. abſenti, præſato B. ſuo procuratore, vt ſupra præſente, & cum me notario pro dicto D. hæredibus, & ſucceſſoribus quibuſcumque emente, acquirente, & acceptante dictam tenutam B. cum eius pertinent. membris, iuribus, iuriſdictionibus, alijsque. omnibus, & ſingulis in dictarum emptionum ſtrumentis contentis, & expreſſis, ab eis ſecutis, & dependen. quibuſcumque tranſferens, & in perpetuum tranſferendo in dictum D. eiſque. ſucceſſores omnia iura, omneſque. actiones, &c. ipſi I. ex dictis emptionibus, vt ſupra factis, & dependen. ab illis, in, & ſuper dicta tenuta, eiſque. præſatis, & illarum occaſione contra P. præſatum, illiusque. fideiuſſores tam obligatos, quam obligan. & eorum ſucceſſores, & alias qualvis perſonas, &c. quomodolibet habita, affectuta, acquiſita, & ex illis, illorumque vigore reſultan. competentia, & competitura, & quæ competere poſſent, & poterunt quo-

quomodolibet in futurum ad dicta iura, & actiones perinde ac si D. à principio in dictarum emptionum contractibus nominatus fuisset ad habendum, eisque vtendum, &c. Ponens, &c. Constituens, dans, & concedens, &c. Et donec, &c. Constituit, &c. Hanc autem nominationem, cessionem, & translationem, cum omnibus in hoc instrumento contentis fecit, & facere dixit idem I. erga D. licet absentem, dicta stipulatione, & acceptatione interueniente, pro pari, & eodemmet pretio scut. N. quibus ipse emit tenutam, cum alijs præfatis. Quæ scuta, &c. Promisit prætereà, & affirmavit idem I. nullum alium ad dictæ tenuræ, & aliorum præfatorum emptionem nominasse, nec dictam tenutam, iuraq. actiones, & iurisdictiones, vt supra cessa, vendita, & translata, alteri vendidisse, donasse, permittasse, hypothecasse, distraxisse, aut aliter, quouis modo alienasse, alienationis, &c. nec quicquam aliud fecisse in præiudicium præsentis nominationis, cessionis, venditionisque, & contractus, ac dicti D. & suorum, ac omnes lites, causas, & molestias, super venditis, & cassis præfatis quomodo libet inferen. in se suscipere, & ad omnem solam, & simplicem dicti D. & suorum denunciationem, etiam extraiudicalem, & non solemniter factam in se suscipere, & susceptas, &c. Alias in quolibet casu præmissis contrario teneri voluit erga D. & suos, ad omnem, & quamcumque dictæ tenuræ, & aliorum venditorum euictionem generalem, & particularem ex dato, facto & culpa ipsius I. tantum prouenien. & refectionem omnium damnorum, &c. de quibus, &c. Adeo, vt si lites, & causæ quæuis, necnon controuersię, molestiæ, & etiam euictiones quæcumque dictæ tenuræ, & aliorum superius venditorum, & ceterorū aliunde, præterquam ex dato, & facto ipsius S. quomodolibet inferentur, prouerent, & sequerentur ex quouis capite, vel causa cognita, & inexcognitata in tali euentu, & casibus ipse S. suiq. hæredes, & successores, nec ad aliquam euictionem dictæ tenuræ, & aliorum translatorum, nec ad pretij restitutionem, nec ad consensus præstandos, litesq. & causas suscipiendas, nec ad aliud quicquam præstandum, solendum, aut restituendum, nisi ex dato, & facto ipsius S. vt supra dictum est, teneantur

erga dictum D. illiusq. successores, & quouis alios. Pro quibus, &c.

Deputatio Locumtenentis. A. C.

Illustrissimus, & Reuerendissimus D. Marcellus Lantes, &c. Sanctissimi D. N. Papæ eiusq. Camerarij, necnon Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ generalis Auditor, Romanæq. Curiæ iudex ordinarius, sponte, &c. vigore suarum facultatū eidem A. C. à Sanctissimo D. N. Clemente Papa Octauo concessarum, eiusque ordinariæ iurisdictionis, ac alias omni meliori modo, &c. eius, & dictæ suæ Curiæ, & tribunali, fecit, constituit, & deputauit Locumtenentem, & subdelegatum generalē R. P. D. N. absentem tanquam præsentem, solum, & in solidum, specialiter, & expresse, ad singulas, & vniuersas ciuiles causas spirituales, beneficiales, & prophanas, meas, & mixtas in dicto eius tribunali sub quocumque nomine contra quascumque personas cuiuscumque status, gradus, & conditionis existentes, tam ordinaria, quā delegata iurisdictione nunc pendentes, ac pro tempore, & in futurum agitandas, & inchoandas, & tam delegatas, quam delegandas, & ad dictū eius tribunal, tam per viā appellationis, reclamationis, & recursus, ac alias quomodocumque, & qualitercumque deuoluendas, vna cum omnibus, & singulis illarum incidentibus, dependētib. emergentibus, annexis, & connexis, audiendum, cognoscen. deciden. & terminan. & ad illarum cognitionem & decisionem, ac totalem expeditionem, & executionem in omnibus, & per omnia totaliter procedendum, ac eidem R. P. D. N. in, & pro præmissis omnibus omnes eius vices, facultatem, & auctoritatem similibus Locatenentibus eiusdem tribunalis A. C. dari, & tribui solitas, & consuetas, plenarie committendas duxit, & commisit, ac in eū transtulit, & transfert, donec eas duxerit reuocan. Protestans, &c. Super quibus, &c. Actum, &c. testibus, &c.

Aliam formam deputationis Locumtenētis criminalis scribere poteris, modo, & forma præmissis, hoc tantum mutato, quod vbi in ea dicitur ad vniuersas causas ciuiles, pone ad vniuersas causas criminales, & mixtas, cum facultate etiam incidenter cognō-

cognoscendi de causa ciuili descendēti ex eodem factō, de quo criminaliter cognoscitur: licet hoc videatur superfluum, quia index criminalis potest incidenter cognoscere de causa ciuili causa criminali terminata, secundum Bart. in l. si quis vxoris. S. qui furem. ff. de furtis

Translatio pensionis.

Coram R. P. D. A. Archiepysbytero S. tanquam persona in dignitate Ecclesiastica constituta, ac in mei notarij publici, & testium, &c. præsencia, personaliter constitutus Illustrissimus, & Reuerendissimus D. C. cui dudum auctoritate Apostolica annua pensio scut. 250. auri in auro super fructibus, &c. mensæ Episcopalis P. nuper in cathedralem electæ, quam obtinet dicta auctoritate R. D. S. libera, immunis, & exempta ipsi Illustrissimo D. C. quoad vixerit, vel procuratori suo legitimo per dictum S. electum, & successores suos ipsius Ecclesiæ præfules, seu administratores pro tempore existen. annis singulis, pro vna, videlicet in Domini N. Iesu Christi, & proxime tunc futura iucipien. & altera illius medietatibus in Beati Io. Baptistæ Nariuitatum festiuitatibus, Romæ integre persoluenda, reseruata, &c. extitit, cum facultate transferendi: prout latius in litteris Apostolicis desuper expeditis sub Datum, &c. quas dicto R. P. D. A. in mei, &c. præsencia, realiter, & factō exhibuit, & præsencauit ad effectum infrascriptum, animo rehabendi illis prius visis, lectis, & consideratis per eundem, quarum tenor sequitur, & est talis, videlicet: Pius Episcopus, &c. inseratur, & cum consensu a tergo. Volens, vt asseruit vti dicta facultate transferendi: sponte, &c. ad effectum, vt eadem pensio scut. 250. auri in auro, iuxta concessam sibi facultatem, valide transferatur in fauorem, & personam ven. & bonæ indolis adolescentis, D. N. & non alias, aliter, nec alio modo, consensit in manibus dicti R. D. Archiepiscopi S. cassationi, & extinctioni dictæ pensionis, rogans eundem, vt iuxta formam, & tenorem litterarum, & facultatis præfatæ illam casset, & alteram similem pensionem scut. 250. auri dicto N. reseruet, constituat, & assignet. Et tunc præfatus Re-

uerendissimus D. Archiepiscopus, vt persona ecclesiastica electa per dictum Reuerendissimum D. C. in negotio huiusmodi visis, lectis, & bene consideratis prius per eundem dictis litteris, vt apparebat, & consensu dicti C. omni meliori modo, quo magis potuit, & debuit, dictarum litterarum, & consensus vigore admissio prius per eum, & recepto dicto consensu prout recipit, et admittit de præsentis pensionem præfatam cassauit, & extinxit, ac cassat, & extinguit per præsentes, ita quod dictus R. D. S. ad illam soluē. dicto C. amplius, & post hac nō teneatur, neque nō ob solutionem aliquas censuras, & pœnas, de cætero incurrere decreuit, & declarauit. Et successiue alteram scut. 250. auri cassaram, & extinctam, præfatæ similem dicto N. licet absenti me notario, vt persona legitima, pro eo stipulante, & recipiente per præfatum S. electum, seu Episcopum præfatū donec vixerit, & successores suos in dicta ecclesiâ Præsules, annis singulis in terminis, & loco, & sub sententijs, censuris, & pœnis in litteris Apostolicis reseruacionis præfatæ, vt præfertur, cassatæ, contentis, integre persoluen. auctoritate Apostolica præfata vigore litterarum præfatarum sibi attributa reseruauit, constituit, & assignauit, etiam liberam, immunem, & exemptam, prout erat dicta prior cassata, vt supra, omnibus melioribus modo, &c. & debuit vigore facultatis præfatæ. Super quibus, &c.

Testamentum loqui non valentis.

Vocatus ad rogandum testamentum D. N. abbreviatoris de parco maiori, & iussus accelerare, eo quod periculum esset in mora, illico me ad domum dicti N. contuli, & adueniens reperi eum in lecto, sanum mente, vt apparebat, licet corpore languentem, & stipatum magno numero personarum, partim de eius familia, & partim externarum, & inter alios erant ibi A. L. & C. qui, ex quo plectrum linguæ ad loquendum articulate ei non bene seruiebat, tradita penna ipsum sollicitabant, vt nomen scriberet eius, quem vellet esse hæredē suum, & ipse capr pœnam, & illam bene tenens, fatigauit se, vt scriberet, sed irritō conatu; & in hoc cum essent, superueni ego, & cum vidisset me, vide-

videbatur aduentu meo exhilarari, cœpit ergo oculos in me conijcere, & admodum comiter, & labia deducere subridentis more, & mecum loqui, sed, verbis, quæ ad meâ non perueniebant intelligentiam; ita quod, cum eam de more salutasset, & ei sanitatem imprecatus fuisset, cœpi eum interrogare, vellentne vt de suo rogaret testamento, & ipse natu capitis respondit, & gestu manuum quod sic. Et quia vehementer vexabatur a catarro, ne ei prolixitate esset molesti orti a magis principalibus tñ in primis interrogaretur de hærede, & ipse respōdit quædã inarticulata, quæ nõ intelligebant omnes, quorum in numero eram; sed quidam assererebant nominasse.

I. minorem, quare, vt effemus certi de voluntate sua: offendimus ei dictũ I. & interrogauimus, an illũm vellet esse hæredẽ suum, & læpius vultu, & gestu annuit, & voce, dicẽdo lingua Theutonica, quod sic.

Interrogatus de familia sua, quid vellet fieri? & quo modo vellet eam remunerari, respondit intelligibiliter arbitrio executorum.

Interrogatus quos vellet constituere executores? visus fuit nominare C. & interrogatus iterum, an vellet pro executore dictum C. annuit capite, & intelligibiliter adiecit S. & L. erat autem præfens L.

Interrogatus an vellet alios? cum conaretur loqui, & sonum ederet, sine voce articulata, visum est aliquibus, quod nominasset A.

Interrogatus igitur an ipsum quoque vellet? annuit.

Interrogatus de quibusdam alijs amicis suis, sibi per astantes nominatis, num illos quoque vellet? renuit.

Interrogatus an dictos executores vellet esse coniunctim, vel in solidum, respondit intelligenter duos ex concordia.

Interrogatus, vterius vbi vellet humari?

Respondit intelligenter in ecclesia sanctæ M. de P. in capella sancti N.

Interrogatus an vellet aliquid legare pijs locis pro salute animæ suæ?

Respondit, quod non intellexi, sed quia quidam dicebant, quod domum quam habitabat alias relinquere destinarat hospitali sanctæ M. T. de Vrbe.

Interrogatus nunquid sic vellet?

Respondit intelligenter pro medietate, & post interuallum dixit intelligenter, alteram medietatem relinquere monasterio sanctæ M. de P. Nouissime quidem N. familiaris suus obtulisset ei, & ipsum rogauit quid sibi relinqueret, cui respōdit scut. 300. & ostendebat pro eo scripsisse in patriam, & sic fieri velle: & cum de familia dixisset testator, eam remunerari velle arbitrio executorum. Quidam de guardia Theutonicorum sanctissimi D. N. Papæ, rubicundus etiam in facie, hoc audito, obtulit se, interrogans eum, an non haberet eũ in numero familiæ suæ?

Respondit in lingua Flamenga testator quod sic.

Cum hæc ita essent gesta, vt in forma testamenti deducere ea, vocaui in testes astantes & facti pro premio fieri solito, in condendis testamentis, nempe qualiter D. N. sanus, per Dei gratiam, mente, & intellectu, licet corpore infirmus, & cõsiderans &c. ortus a principali, hoc est ab anima, interrogauit eum, an non illam commendaret Domino, & Beatæ M. Virgini, & totæ Curie cœlestiali? & respondit nutu, & lingua, quod sic. Deinde repetij omnia suprãdicta de hærede, familia & executoribus, & legato domus, de clausula in clausulam, & ad singulas clausulas petij illius responsum, & assensum, & ad singulas dedit assensum, nunc nutu, nunc voce, & nunc vtroque modo. Cum effem iam conclusurus testamentum, & adiecturus clausulã codicillarem; animaduerti quosdam, quos pro testibus rogaueram, vel tedio caloribus, qui erat magnus, in tanta circumstantium multitudine, & loco angusto, vel ob horæ tarditatem, vel ob aliam, nescio quam causam, subduxisse se. Itaque vocatis iterum testibus infrascriptis, de nouo cœpi ordiri testamentum, & interrogare, vt supra, & iterum habito eius assensu ad omnia, conclusi testamentum. Et ipse nutu, & voce ad meam interrogationem, declarauit hanc esse suam vltimam voluntatem, etc. quam, etc. cassans, etc. Super quibus, etc. assensit per me notarium fieri vnum, vel plura, etc. Actum, etc.

Testamentum militis.

DA, filius D. B. milles, qui licet sit in sua propria valetudine, timens tamen propter campestre bellum, quod nuperime committi debet in loco N. per regium exercitum, in quo ad præsens reperitur dictus A. cum iniquissima Turcarum classe stante in loco N. in ipso campestri, ne caderet bello, in quo plerumque victoria est incerta, sponte sua, &c. omnibus melioribus modo, &c. suam nuncupando voluntatem, quam vltimam fore dixit, de bonis suis omnibus castrensis, & paganicis, fecit, condidit, & ordinavit præsens eius vltimum nuncupatiuum, & solemne testamentum, sine scriptis, in hunc modum videlicet: In primis enim, quia anima, &c. sequere institutionem hæredis, & legatorum descriptionem, præter alijs formis. Hanc autem, &c. Cassans, &c. rogans, &c. Actum, etc. præsentibus duobus testibus, etc. Et licet regulariter in vnoquoque testamento septem debet adherere testes rogati, vt instit. de Testam. §. sed cū paulatim, & C. qui testa. fac. po. l. hac consultissima in pri. tamen fallit in testamento militis, in quo sufficiunt tantum duo testes, vt instit. de milit. testam. §. plane in gl. super, verbo hominibus, & ff. eo. tit. l. Luitius in glo. r. et C. de testam. mili. l. militis. in glo. super verbo, sub ipso tempore in fi. legis; debent autem isti milites scribi in matricula militum, qui stant pro expeditione militari ad pugnandum pro Republica, vt in l. ne quidem. C. de testam. mili. qui possunt etiam cum minori solemnitate, quam superius dixi, in ipso tamen conflictu belli, vt d. l. milites eodem tit. seu tamen dicendum erit si sunt in domo, et non in castris, seu expeditione, quia tunc exigitur solemnitas communis, vt C. de milit. testam. in l. pen.

Codicillus post Testamentum.

Certum esse dicitur, quod de anno Domini MCCCCLXXI et mense Ian. dicti anni, Alphonsus de Pandolphinis, etc. tunc corpore languens, sanus tamen per gratiã Iesu Christi mente, et intellectu, suū sine scriptis nuncupatiuum condidit testa-

mētum, in quo plura disposuit, vt in dicto testamento apparere dixit dictus Alphonsus, manu domini Balchassaris de Bondonibus ciuis, & notario Florentini. Vnde hodie hac præsentī supra scripta die dictus Alphonsus, per gratiam Dei, mente, sensu, corpore, visu, & intellectu sanus. Cum voluntas hominis ambulatoria sit vsque ad mortem, post testamentum, circa quædam quæ in testamento prædicto continentur, mutata voluntate, hac particulari dispositione de bonis suis per hos præsentescodicillos disposuit, & ordinavit, & fecit in hunc modum, & formam, videlicet. In primis cum ipse Alphonsus sciat, & recorderetur in dicto testamento se legasse Petro olim Ioannis de Alamanis floren. 60. vt latius in dicto testamento apparere dicitur, pœnitentia ductus dictus Alphonsus codicillator prædictus dictum legatum ademit, & subtraxit, & penitus reuocauit nolens ad dictum Petrum dictum legatum quoquo modo peruenire.

Item per hos præsentescodicillos iure legati de bonis suis reliquit, & legauit domino Leoni Bap. de Alberis vsum, & vsum fructum vnus poderis dicti testatoris positi in comitatu Floren. & populo plebis Ripoli dicto in Bisardo infra suos confines, toto tempore vitæ dicti domini Leonis Baptistæ, & eius vita durante, & donec naturaliter vixerit liberans ex nunc dictus codicillator dictum dominum Leonem ab omni onere cauendi, & satisfandi de vten do, & fruendo ad arbitrium boni viri, dictis bonis eidem, vt supra in vsufructu legatis, & relictis. Non apponas istam clausulam liberam, nisi de voluntate codicillatoris, seu testatoris, licet parum releuent delegata quæ vult codicillator. Cetera autem omnia, & singula in dicto testamento, & codicillo præcedentibus contenta in omnibus, & singulis eorum partibus confirmavit, approbavit, & valere voluit, asserens, & affirmans hanc suam vltimam voluntatem esse, & esse velle, quam valere voluit iure codicillorum, quod si iure codicillorum non valere potest, valeat vel valebit, & eam valere voluit dictus codicillator iure donationis causa mortis, vel cuiuscumque alterius vltimæ voluntatis, & ita valere, & tenere voluit, & mandauit, & eo modo, &

forma, prout magis, & melius valere potest.

Additio hæreditatis, cum beneficio legis, & inuentarij.

Coram R. P. D. N. I. V. D. Referendarjo Apostolico, & Illustriffimi, ac R. P. D. Auditoris Camerae Locumtenente, & in Vrbe Iudice ordinario sedente, pro tribunali, hora iuris solita, & consueta, in ædibus eius solitæ habitationis, & in mei, &c. præsentia personaliter constitutus Petrus vnus ex nepotibus, & hæredibus in testamento institutis q. Vincentij, cõdoto per acta mei, &c. tam nomine suo, quam fratrum cohæredum, pro quibus de rato, &c. promissit, quatenus tamen ratificare voluerint, alias quod in nihilo ipse Petrus pro illis teneatur, & data citatione per edictum die, &c. & exequuta de mandato eisdem R. P. D. Auditoris, sine eius Locumtenentis, contra omnes, & singulos sua interesse putan. per N. curforem, vt in ea apparet, tenoris, &c. Hieronymus, &c. Per hoc præsens publicũ edictum in acie Campi Floræ, & ad valuas Curia nostræ residentia, tamquam locis publicis ad instar edictorum publicorum, quæ olim in albo prætorio annotabantur, citamus, & citari mandamus omnes, & singulos creditores, si qui sunt dicti q. D. Vincentij, omneseq. alios, &c. eorumq. procuratores, quatenus prima die iuridica compareant in iudicio legitimo coram nobis, seu Locumtenente nostro, ad videndum per infrascriptos instan. nepotes, & hæredes institutos ex testamento per dictum q. Vincentium nuper in Vrbe, & Ro. Cur. defunctum, adiri, & acceptari, hæreditatemq. dicti q. Vincentij cum beneficio legis, & inuentarij, quo vti intendunt, ne vltra vires hæreditarias teneantur, necnon inchoari, & confici inuentarium rerum, & honorum, ac iurium, & aliorum quorumcumque, quæ in dicta hæreditate reperiuntur: & quatenus opus sit continuari deinceps quibuscumque diebus, & horis, intra tempus eis a iure præfixum, vel dicen. &c. in causa, & causis verten. coram nobis inter dictos citatos ex vna, & dictum D. Petrum Lupinarium, & fratres hæredes institutos vt supra, de, & super dicta adi-

tionem, & inuentarij confectio, rebusq. alijs, &c. & illorum occasione partibus ex altera. Alioquin, &c. hanc autem, &c. volentes, &c. In quorum, &c. Datum Romæ in ædibus nostris, sub anno, &c. vna cum executione edicti referuata, &c. computauit, &c. dictus D. Petrus pro se, et fratribus, & in contumaciam citatorum, dictis nominibus adiuit, & acceptauit dictam hæreditatem dicti q. Vincentij cum beneficio legis, & inuentarij, quo ipsi fratres intendunt vt, ne vltra vires hæreditarias teneantur, & sic, & non alias, aliter, nec alio modo intendit dictam aditionem, & acceptationem hæreditatis factam esse, & hoc modo factam esse vult, & intendit omni meliori modo, &c.

Et propterea in similem contumaciam citatorum inchoauit, & fecit etiam dictis nominibus, inuentarium rerum, & bonorum hæreditatis dicti q. Vincentij, prout in folio; quod factõ dedit, tenoris, &c. protestans etiam dictis nominibus, quod si quæ posita sint non apponenda, habeantur pro non appositis. Et quod pro nunc alia bona, & iura in dicta hæreditate non inueniuntur, & si quæ alia inueniet, huic inuentario addet. Super quibus, &c.

Repudiatio hæreditatis.

N Citra, &c. & in termino sibi a iure præfixo, ad deliberandum an velit adire, vel repudiare hæreditate q. A. dixit hæredem esse nolle, & propterea hæreditatem dicti quondam A. repudiavit, & repudiat omni meliori modo, &c. Rogans, &c.

Exhæredatio.

D N. sana, &c. Afferens habere inter alios eius genitos, secundo genitum natum N. ætatis suæ annorum N. qui ipsi matri à multo tempore citra adeo inobediens extitit, vt ne quidem bona, verba, seu auxilium aliquod præstiterit: sed quod peius est, verba contumeliosa, & obscæna ei dixit, ac protulit, necnon manus violentas in eam inferre comminatus est, ac tentauit, aliaq. dixit, & fecit, quæ indignum ipsum efficiunt nomine, ac beneuolentia, & amore maternis. Ita quod potius

potius ipsa arbitratur ipsum degenerē, ingratum, ac indignum amore, & beneuolentia sua, & quod, non sit iuri, nec æquitati consonum, quod tam ipse, quam alij eius filij pari passu gaudeant: ob dictas, aliasque causas declarat, & pronunciat auctoritate materna dictum suum filium esse indignū, & immeritum suæ hæreditatis, & bonorū quorumcumque. Et propterea eum exhæredem fecit, & facit, ac penitus, & omnino exhæredatum esse voluit: de rebus, & bonis, hæreditateque suis penitus priuauit, & priuarum esse voluit, ac etiam de omni iure legitimo, quod ei etiam de iure naturæ deberetur. Inhibens, & expresse prohibens eidem N. ne vllō vnquam tempore in rebus, & bonis dictæ testatricis, & cuiuscūque generis, qualitatis, quantitatis, & speciei sint, vel esse possint, intromittere, nec de eis, seu illorum, & illarum parte petere, præterdere, & disponere possit, nisi in quantum voluerit, ac licuerit, & videbitur alteri eius filio hæredi instituto, & alias, &c. omni meliori modo, &c.

Renouatio Testamenti.

DN. qui alias suum testamentum, suamque vltimam voluntatem condidit, & ordinauit, prout, &c. plenius contineri dixit, asserens, & affirmans se omnino pænitere de eodem testamento, & vltima voluntate per dictum notarium rogato, & ab ipso facto. Ideo sponte, &c. omnibus, &c. dictum testamentum, hæredis institutionem, relicta, & legata, omniaque, & singula in eo contenta, & disposita, & omnia alia, & singula, & quæcumque alia testamenta, codicillos, & vltimas voluntates per ipsum vsque in præsentem diem factum, & celebratum, ac per quemcumque notarium rogatum, & omnia, & singula in eis contenta, & quamlibet earum, & cuiuslibet earum parte, cassauit, renouauit, irritauit, & annullauit, & cassa, irrita, & nulla, nulliusque roboris, & momenti, efficaciam, ac effectus esse voluit, declarauit, & expresse mandauit; non obstantibus derogatorijs poenalibus, vel præcis in dictis testamentis, codicillis, & vltimis voluntatibus quomodolibet forsan appositis, etiam si de eis nunc non recordetur, prout non recordari asseruit, & se

omnino pænitere, similia verba apposuisse, si apposita sunt, dixit, & declarauit. Afferens, & affirmans, ac expresse protestans se per nunc velle decedere intestatū, & nisi in posterum de rebus bonis, & iuriibus suis disposuerit, velle in eis succedere eos, qui de iure sibi ab intestato succedere debent. Super quibus, &c. præsentibus septem testibus, &c.

Adeptio possessionis Tituli Cardinalatus.

Illustrissimus, & Reuerendissimus D. I. tituli S. G. S. R. E. Presbyter Cardinalis S. cui prælibatus Sanctissimus D. N. Papa de titulo Ecclesiæ sanctæ M. prouidit, ac ipsum eidem titulo, & Ecclesiæ præfecit, prout in literis Apostolicis desuper sub plumbo expeditis, sub datum, &c. lacius continetur, sponte, &c. dictas literas Apostolicas palam, & publice coram quampluribus personis ibidem in dicta ecclesia existentibus, & in præsentia etiam infracriptorum RR. DD. Monachorum eiusdem ecclesiæ exhibuit, & præsentauit, illisque, per me infrascriptum notarium publice alta, & intelligibile vice coram infra-scriptis testibus, & monachis perlectis, & ab ipsis monachis acceptatis, successiue idem Illustrissimus D. C. illarum vigore, eiusdem Ecclesiæ beatæ M. eiusque tituli, ac regiminis, & administrationis illius veram, realem, actualem, corporalem, et omnimodam possessionem apprehendit, & adeptus est, altare maius deosculando, missale aperiendo, & sanctissimas orationes in eo existentes legendo, & deinde claudendo, portam ecclesiæ aperiendo, & claudendo, aquam benedictam per ecclesiam aspergendo, campanas pulsando, & per ecclesiam deambulando, ac alia quamplura signa faciendo, veram, realem, & actualem possessionem huiusmodi denotantia, & demonstrantia. Quem Illustrissimus, & Reuerendissimus D. C. post adeptam possessionem huiusmodi N. prior dicti monasterij ac N. N. & N. dicti monasterij, & ordinis Car. Monaci, & professi ibidem præsenes, in verum, & legitimum eiusdem Ecclesiæ titularem recognouerunt, sibiq. debitæ reuerentiam, et honorem exhibere promisuerunt, & ita ta-

Ad pectore more religiosorum iurarunt, &c. super quibus, &c.

Inspectio loci differentia.

Magnificus D. F. R. P. D. N. Cameræ Apostolicæ Clerici, & in causa huiusmodi inter partes infrascriptas iudices, in vim decreti, in Camera Apostolica facti, specialiter deputati, Auditor in hærendo decreto vigore citationis ad instan. M. & V. coniugum contra A. & alios ad viden. inter cetera deputari diem, & horam, pro inspectione loci differentia, die, &c. per B. Curforem execute, & in actis reproductæ, sub die, &c. per ipsum D. Auditorem desuper facto, & in pede citationis annotato. Volens equitatem legis, & terminos iuris seruare, vt causa præfata, quo celerius fieri potest, expeditur, & terminetur, a palatio solitæ residentia dicti R. P. D. N. circa horam N. vna cum dicto M. principali, ac D. A. exaduerso principali partibus ex altera, vna mecum notario recessit, & ad locum differentie, videlicet ad domum habitationis dicti M. sit, &c. cui ab vno, &c. se contulit, & quam primum ibi deuenit, eandem domum intrauit, locumq. differentia, tam per partes posteriores, quam anteriores, iura, adiacentia, membra, & pertinet, ipse, ac adhaerentia, & coherentia domus dicti A. & alias domus dicti M. diligenter inspexit, angulos quoscumque, & muros, ipsorumq. coherentia mature considerauit, informationes ambarum partium ibi præsentium & assisten. audiuit, aliosq. actus, & inspectiones, ac considerationes fecit, animi sui informatione necessarias, & opportunas, afferens ob inspectionem, ac visionem, & reuisionem huiusmodi, pro iustitia differentiam huiusmodi deciturum, & terminaturum non solum præmissis, sed omnialio meliori modo, &c. Super quibus, &c.

Iuramentum Commissarij.

N Commissarius per litteras patentes Camerales, per acta mei, &c. sub die, &c. expeditas, deputatus ad exigendum pretium armorum, & hastarum, &c. sponte, &c. promissit dictum officium Commissariatus recte, & fideliter gerere. ra-

tiones tempore debito rite reddere, reliquum restituere, libros rationum legitime transcribere, ac illos tempore debito, etiam iniussus in Camera Apostolica exhibere, ac omnia alia facere, quæ ad officium fidelis, & probi Commissarij spectant, & pertinent. Et pro eo, &c. Pro quibus, &c.

Promissio metendi granum.

A Sponte, &c. promissit B. congruis temporibus, ac die, & nocte metere totum granum quod dictus B. habet in, &c. & meti facere cum hominibus necessarijs siccum, & non madidum, & spicas bene colligere, ac gregnas bene ligare, & ammuchiare pro salario mercede, & pretio, &c. libere, &c. alias in euentum contrarij, aut defectus in præmissis ipsius A. ex nunc, prout ex tunc præfatus A. dedit eidem B. licentiam, & omnimodam potestatem eius propria auctoritate, ac absque alicuius iudicis, &c. etiam ipso A. infcio dictum granum ab alijs meti, & vt supra ligari, & ammuchiari faciendi a quibusvis personis, omnibus, &c. ipsius A. sumptibus, &c. super pretium præfatum, de quibus, &c. Pro quibus, &c.

Promissio secandi foenum.

A Promissit B. tempore bono, & non pluuio incipiendo die N. cum pluribus, & paucioribus falciatoribus, prout dicto A. videbitur falciari facere, necnon ficcato rore, & herba non madida forcinare, & forcinari facere totas herbas, & foenum existen. de præfati anno in tali loco, quod dictus B. habet, vt asseruit in locationem, illasque, & illud tempore congruo ammuchiare, et admuchiari facere in muchijs salmarum foeni sex, & mercede baioc. N. pro, vt idem B. foluere, &c. promissit, cum primum ille dictum foenum in loco præfato ammuchiauerit, & interim ad omne ipsius B. beneplacitum hic Romæ libere, &c. alias, &c. de quibus, &c. Et vterius dictæ partes conuenerunt per pactum, &c. quod cessante dicto A. in præmissis, aut eorum aliquo possit idem B. præmissa, et eorū qualibet facere, & facere fieri, per aliam quamuis personam, & per-

sonas, & pro pretio, & mercede reperibili omnibus dicti A. damnis, &c. de quibus, &c. quia sic actum, &c. Pro quibus, &c.

Concessio, seu licentia fabricandi super solo.

A Concessit B. presenti, &c. ac tradidit licentiam, & facultatem fabricandi, & seu fabricari faciendi in terreno posito, &c. spectan. & pertinen. ad dictum A. vnum murum altitudinis cannarum. N. &c. quam licentiam fabricandi idem A. impartitus fuit, & concessit amicabiliter, & gratiose, absque eo quod dictus B. ob causam huiusmodi teneatur ad solutionem aliquarum pecuniarum, seu præstation. alicuius canonis, vel responsionis, quia sic sibi A. ad facien. dicto B. rem gratam, & illi complacendi facere placuit. Cum hoc quod non possit id B. plus mensuræ præfatæ, nec minus aliquam domum, sub prætextu dicti muri fabricare, seu fabricari facere, alias liceat dicto A. id quod plus fabricabitur destruere, seu destrui facere auctoritate propria. Et qui B. acceptata huiusmodi concessione sponte, &c. recognouit dictum A. in dominum, & patronum, ac proprietarium suprascripti terreni, & de præmissis quantum fieri potuit gratias egit dicto A. presenti, &c. & in præmissis non contrauenire promisit. Quæ omnia, &c. dictæ partes attendere promiserunt, alias, &c. de quibus, &c. Pro quibus, &c.

Nominatio in Emphyteosi.

N Qui per cessionem sibi factam per A. habuit in locationem a Capitulo conuentus N. ad tertiam generationem, seu nominationem ab ipso inchoandam, vnam dicti conuentus, seu monasterij domum, sitam, &c. iuxta, &c. vel si qui, &c. sub proprietate dicti monasterij, & cum solutione canonis annui scut. N. soluen. de semestri in semestre anticipate, & cum certis alijs pactis, conditionibus, clausulis, & promissionibus contentis in dicto instrumento locationis rogato, &c. sub die, &c. sponte, &c. vigore facultatis nominandi contentæ in dicto instrumento, nominauit, & nomi-

nat ad huiusmodi instrumentum locationis domus, & ad omnia, & singula in ea contenta D. P. præsentem, &c. ponens, &c. Constituens, &c. Et hanc nominationem, &c. fecit, &c. ex eo quia ipsa P. subintravit, & subintrat in locum præfati N. & propterea soluere promisit dicto Capitulo, & conuentui N. annuatim, dictum annum canonem scutorum N. de semestri, &c. anticipate adimplereque, & inuolabiliter obseruare omnia alia, & singula per dictum N. in huiusmodi instrumento locationis promissa in omnibus, & per omnia, me notario, &c. pro dicto Capitulo, & illius fratribus absentibus stipulan. &c. Et quia præfato D. N. sic facere placuit, & placet. Promittens de dictis iuribus nihil fecisse in præiudicium præsentis instrumenti, & promisit dicta P. præfatum N. præsentem, &c. releuare indemnem, &c. ab omnibus per eum promissis in huiusmodi instrumento locationis, & præmissa omnia in dicto instrumento locationis contenta tenere, &c. sub poenis, ac alijs in eodem instrumento contentis, de quibus asseruit habuisse, & habere plenam notitiam, & perfectam scientiam. Pro quibus, &c. obligauit, &c.

Cessio, & Translatio hypothecæ dotalis.

Coram, &c. D. L. vxor D. P. quæ dicto D. Iudici exposuit, & narrauit, quod alias de anno N. & mense N. dictus P. eius maritus 800. scuta, quæ ab ipsa in augmentum suæ dotis habuerat conuerterat in emptionem vnius tertie partis vineæ sitæ, &c. iuxta, &c. vel alios si qui &c. emptæ ab N. ac T. illius vxore, & propterea volens id P. ipsam cautelare dicta scut. N. ac donationem suam propter nuptias, assicurauit super dicta tertia parte vineæ, seu potius tota dicta vinea. Et quia propter multa debita, & infortunia, quæ dictus P. suus maritus contraxit, & passus fuit, coactus fuit vna cum A. eius ex q. A. sua prima vxore filio, vendere I. seu personam ab eo nominat. dictam vineam, tamquam sibi P. minus damnosam, cum propter suam impossibilitatem nõ potuisset, nec posset illam gubernare, & colere,

& breui tempore vinea ipsa ob non debitam, & necessariam culturam defecisset, prout iam in parte defecit, & dequodidie magis deficeret, & ipsa postea dictis suæ dotis augmento, & donatione propter nuptias delusa, & frustrata remaneret, cui venditioni dictus P. ipsam L. pro dicto dotis augmento, & donatione propter nuptias, ac quocumque alio iure, & interesse sibi quomodolibet competen. & competituro consentire facere promisit, vt cõstet per instrumentum manu mei notarii rogatum sub die, &c. & volens eadẽ T. stantibus periculis, & rationibus præfatis promissionem per dictum suum maritum factam adimplere, & cuilibet hypothecæ suæ super dicta tertia parte vineæ renunciare, attento maxime, quod dictus suus maritus aliam nouam hypothecam su per quadam sua domo in specie, super alijs quibuscumque suis bonis in genere pro securitate dicti sui augmenti dotis, & donationis propter nuptias, vt infradicentur facere, & constituere vult, & intendit. Et cum ipsa sit mulier id facere nequeat, nisi cum interuentu, & consensu duorum eius gradu proximiorum, & nullo habeat in vrbe, &c. Deputatio curatoris, & fideiussio in forma. Actum, &c. præsentibus, &c.

Successive, &c. saluis tamen, & reseruat-
 tis ipsi L. respectu dictorum scut. 800. & donationis propter nuptias, & aliorum iurium dotalium hypotheca, & obligatione generali, super alijs quibuscumque bonis dicti P. in genere, & in specie tacite, vel expresse, aut alias quomodolibet sibi facta, præterquam suprascripta vinea, cuius venditioni consentire vult, vt infra renunciauit, & suprascriptæ, & cuiusque alteri obligationi tam generali, quam speciali, tam ratione dicti sui augmenti dotalis, & donationis propter nuptias, quam cuiusvis alterius iuris, sibi inde, & super dicta tertia parte vineæ, seu potius tota vinea præfata quomodolibet competen. & competituræ, & propterea venditioni, & alienationi dictæ vineæ, vt supra in fauorem præfati D. I. præsentis, &c. & personæ ab eo nominat. licet absentis, me notario, &c. consensit, ac suum assensum, & consensum præstitit, quem nullo vnquã tempore reuocare promisit, sed

illum, & venditionem præfata, & omnia in ea contenta semper, & perpetuo habere rata, &c. & contra non facere, &c. neque petere aduersus supra, & infrascripta aliquam restitutionem in integrum principaliter, vel incidenter alias, &c. de quibus, &c. absque, &c. Hanc autem refutationem, & consensum huiusmodi præfationem fecit eadem L. cum præfatis, consensu, verbo, & voluntate, auctoritateque renunciatione, & iuramento præfatis, eo quia personaliter constitutus P. suus maritus coram eodem D. Iudice, & me notario, &c. sponte, &c. dictam hypothecam, & obligationem tam generalem, quam specialem pro dictis scut. N. augmenti dotalis, & donationis propter nuptias, & quocumque alio iure, & interesse præfate L. suæ vxoris præsentis transfudit, & imposuit in, de, & super quadam ipsius P. domo terranea, solarata, & tectata, cum sala, cameris, cantina, & discoperto, ac alijs suis iuribus, membris, & pertinens, quibuscumque sita, &c. iuxta, &c. super qua in specie, & in genere super omnibus alijs, & quibuscumque eius bonis tam mobilibus, quam stabilibus, præsentibus, & futuris dicta scut. N. ac donationem propter nuptias, & quodcumque aliud ius dictæ suæ vxoris obligauit, & hypothecauit in fauorem ipsius L. præsentis, &c. ac ipsum L. super dicta domo, & bonis cautelauit, & assecurauit. Quam quidem cautelationem, & assecurationem, tam dictus P. quam dictus N. frater, & proximior, & curator, vt supra deputatus respectiue, etiam eorum medio iuramento tactis, &c. dixerunt, & affirmarunt esse bonam, & benefactam, ac dictam domum in specie, & alia bona præfata in genere fuisse, & esse sufficientem, & sufficientia ad supportum obligationem, & hypothecam præfata, & in euentum restitutionis augmenti dotalis huiusmodi, ac solutionis donationis propter nuptias idem P. ex tunc dedit auctoritatem sibi L. præsentis, &c. dictam domum, & bona propria auctoritate intrandi, & possessionem capiendi, etiam absque vitio spolij, & attentatorum, illamque & illa pro consecutione dicti augmenti dotalis, & donationis propter nuptias pro concurrenti quantitate vendendi, & alienandi. Et donec, &c. Et promisit vterius dictam

domum, & bona esse suam, & sua, & nulli alteri obligat, & hypothecat. nec vendit, & alienat. seu quomodolibet pignorat. &c. alias, &c. de euictione, &c. ac de consensu præstando litem suscipiendo, vna cum omnibus damnis, &c. de quibus, &c. absque, &c. Quæ omnia, &c. præfatæ partes cum præsentia, consensu, verbo, voluntate, renunciatione, est iuramentum præfatis, respectiue promittere habere rata, &c. & contra non facere, &c. alias, &c. Pro quibus, &c. obligatio, & decretum iudicis.

Liberatione à fideiussione.

M Cui G. cessit societatem scut. N. alias per N. seu sub illius, & aliorum obligatione facta, & peracta, &c. seu, &c. rogatam vna cum scutis N. pro residuo fructuum eiusdem societatis asserens considerare, quod licet obligati in dicta societate omnes teneantur, & propterea sit magis sibi cautum, tamen sibi non expedire pro dicta summa contra omnes obligatos agere. Ideo ac alijs de causis animum suum mouen tenore præsentium renunciauit, & renunciat dicto eius beneficio, ac dixit, & declarauit nolle habere dictum N. in dicta societate obligatum, & ne illum obligatum habeat eundem N. absentem me notario, &c. liberauit, & liberat à dicto societate, & obligatione, ac omnibus, &c. in ea contentis, ita quod dictæ societatis occasione ab ipso M. aut quibusuis alijs nullo modo in iudicio, nec extra molestari possit. Et hoc saluis tamen, & reseruat sibi iuribus, & actionibus, quæ, & quas propterea habet contra alios in dicta societate obligatos, quibus voluit posse vt ad omne eius beneplacitum in iudicio, & extra quibus nullatenus præiudicatum, neque derogatum fuisse, neque esse censeatur: de quo protestatus fuit, & protestatur expresse omni meliori modo, &c. Quæ omnia, &c. alias, &c. de quibus, &c. Pro quibus, &c.

Declaratio super emptione domus.

C Vm sit prout asseritur, quod die, &c. A. tanquam procurator B. & eo nomine, ac pro ipso B. emerit à P. & Q. ædi-

ficiam, ac domum muratam, cum iuribus, &c. situm, &c. iuxta, &c. pro pretio scut. N. prout in instrumento, &c. rogato plenius contineri dicitur, idque fuerit, & sit, præter, & contra opinionem, & voluntatem dicti B. & ædificium, ac domum præfatam idem B. nullo modo habere intendat. Hinc est quod in mei, &c. declarando in primis, & ante omnia emptionem præfatæ domus fuisset, & esse factam cōtra eius mentem, & absque vlllo eius mandato. Et propterea nullo modo eam ratificādo, nec approbando, sed impugnatuē tantum, & quatenus sibi aliquid ius quæsitum esset, quod non credit, stantibus præmissis, citra inuouationem aliquam, & quatenus opus sit, & non alias, aliter, nec alio modo, de quo protestatus fuit expresse, fecit, constituit, &c. suum procuratorem, &c. eundem A. absentem, & ad ipsius, &c. domum, præfatam, cum omnibus eius iuribus, & pertinent. vniuersis eisdem P. & Q. retrocedendum, & retrouendendum. & in modū retrouentionis, & retrocessionis dandum, &c. ac ipsum constituentem, ab emptione huiusmodi, & omnibus in dicto instrumento contentis ita, ac si de illa, & illis nullum verbum factum fuisset eximen. & liberandum, ac pecunias, si quas nomine ipsius constituentis in emptione domus, præfatæ dictus A. exposuerit ab eisdem P. & Q. vel alijs quibusuis personis petendum, exigendum, &c. ac habuisse, &c. cōsistendum, deq. exactis, &c. ac quietantias, &c. conceden. Et generaliter, &c. Promittens, &c. Releuans, &c. Super quibus, &c.

Additio clausularum in instrumento omissarum.

C Vm fuerit & sit, prout infrascriptæ partes asseruerunt, quod alias sub die, &c. N. & N. Appaltatores generales gabellæ pro qualibet libra carnis cesserint D. L. & nominan. ab eo dictam gabellam prouinciæ M. prout in instrumento, &c. ad quod, &c. Et licet dicti Appaltatores dederint facultatem apponen. clausulas generales, tum in eodem instrumento non fuerint appositæ clausulæ ad habendum, &c. Promittens, etc. constituens, etc. Et volentes modo dicti Appaltatores D. L. et nominan. ab eo, vt supra, vt æquū est aten-

attendere, et clausulas præfatas apponi facere. Hinc est quod anno, etc. in mei, etc. A. agens, et eo nomine dictorum appaltatorum pro quibus de rato, etc. citra innovationem aliquam, et sine præiudicio quorumcumque iurium suorum principalium, sed confirmando, et validando primum instrumentum denuo dicto L. præfenti, etc. et pro se, et ab eo nominan. stipulan. etc. cessit, etc. dictam gabellam dictorum locorum pro pretio ac cum pactis, modis, formis, et conditionibus in supradicto instrumento expressis ad habendum, etc. ponens, etc. Constituens, etc. idem A. dictis nominibus D. L. et nominan. ab eo procuratores suos etiam medio iuramento tactis, etc. irrevocabiles, vt in rem suam propriam ad suo proprio nomine dictam gabellam, et omnia illius iura à tempore dictæ cessionis, et ea durante à quibusvis petendum, exigendum, etc. ac habuisse, etc. confitendum, deq. exactis, etc. quietandum, etc. et quietantis, &c. dandum, etc. et quoscumque debitores, etc. cogendum, etc. cum clausulis solitis ad lites potestate substituendi, et alijs facultatibus opportunis. Et insuper ratificauit, quatenus opus sit omnia et quæcumq. per dictum D. L. et eius agentes seu ab eo nominatos vsq. in præsentem diem circa dictam gabellam, et illius regimen, et exactionem quomodolibet gesta volens ea valere tãquam si supradictæ clausulæ in eodem primo instrumento, prout dicti sui principales contentabantur appositæ fuissent. Et vltimo promisit duran. tempore dictæ cessionis manuteneri, etc. eundem L. et ab eo nominatos in possessione, etc. dictæ gabellæ, et eius exactione. Quibus stantibus id. L. denuo promisit obseruare omnia contenta in supradicto instrumento, ac de nouo facere acedere B. quem releuauit, etc. Pro quibus, etc.

Deputatio administratoris appaltus.

A. B. et C. omnes appaltatores de præfenti in Vrbe existentes notariatum ciuiliū, et criminalium, non venditorum curialium nuncupatorum, et datorum datorum totius status ecclesiastici ex tenore appaltus dictorum notariatum,

per R. Cameram Apostolicam in fauorem T. et successiue per eum nominandorum fact. prout dixerunt apparere instrumenta, etc. ad quæ, etc. et eisdem nominibus, cupientes, vt negotium appaltus huiusmodi, recte, et deceter, et cū ea, qua fieri diligentia potest, tractetur, et administretur, et nisi super administratione huiusmodi per eos prouideatur, est dubium ne in eos orientur controuersæ, causa præfate administrationis, & forsan lites, et quæstiones cum maximo eorum, et dicti appaltus damno, et detrimento; hisq. omnibus per ipsos consideratis, decreuerunt de communi omnium consensu, vt asseruerunt, vt negocium huiusmodi appaltus, et administratio illius vni ex participantibus in dicto appaltu committatur, cum plena, ampla, et omnimoda potestate, et auctoritate desuper necessaria, et requisita: et propterea rogauerunt debita cum instantia; ac requisierunt N. hominem grauem, et in negocijs gerendis, et administrandis satis idoneum, expertum, et sufficientem vt velit ipsis appaltatoribus in hoc complacere, et onus huiusmodi acceptare, in qua acceptatione oneris, administrationis, et regiminis appaltus præfati promptum, et paratum, ad facien. ipsis rem gratam reperierint, propterea sponte, etc. constituerunt, et deputarunt, etc. dictum N. ibidem præsentem, et ad faciendum eisdem rem gratam, vt supra, onus huiusmodi ad eius beneplacitum, et libitum voluntatis, et nõ alias, acceptantem; de cuius idoneitate, legalitate, qualitate personæ multum, vt asseruerunt, confidunt solum, et insolidum, ad eorum nomine, et pro eis dictum appaltum notariatum, et illius negocia, pro tempore occurrence, regen. gubernandum, gerendum, tractandum, administrandum, in omnibus, et per omnia; notariatum huiusmodi officia, in totum, seu in parte cum illis honoribus, oneribus, gratijs, exemption. et immunitatibus, eisdem appaltatoribus per dictam R. C. Apostolicam concessis, et traditis, et pro illo tempore, pretio, et seu affectu annuo, pactisq. clausulis, capitulis, conditionibus, promissionibus, obligationibus desuper conueniendis, et concordandis; cui, seu quibus dicto N. videbitur, et placuerit, subappaltandum, sublocandum, dandum, et concedendum,

dum, & quævis instrumenta desuper necessaria, & requisita, cum illis promissionibus, & cautionibus, de quibus præfato N. benevisum fuerit, facien. & illa per quosvis notarios rogari petendum. Item nomen totius dicti appaltus in literis missiis pro tempore scribi necessarijs ponendum exponendum, ac repræsentandum. Commissarios quoscumque desuper necessarios deputandum, cum facultatibus, & auctoritatibus in similibus requisitis, & sibi benevisis deputandum; & deputatos reuocandum, ac remouendum. Item qualuis literas patentes desuper expediti necessarias, subscribendum; & alia in præmissis, & negotio appaltus huiusmodi necessaria, & requisita, iuxta, & secundum formam, & tenorem capitulorum initorum inter dictos appaltatores, a quibus recedere non intendunt, nisi in supra expressis: & de quibus capitulis idem N. plenam notitiam habere dixit, faciendum, & procurandum, in omnibus, & per omnia, cum plena, ampla, libera, & generali administratione, ac generalissimo mandato. Promittentes iisdem suprænominati Appaltatores dictis nominibus, dictum N. durante suprascripto appaltu cum D. R. C. Apostolica facto, non amouere, neque amoueri facere quouis pretextu, & causa: immo illum manuteneri in officio gubernij, & administrationis huiusmodi, eaq. omnia, & singula per eum administranda, & gerenda, rata, grata habere, &c. pariterq. promiserunt in administratione, & gubernio appaltus huiusmodi nullo modo se intromittere, cum totum negotium, & administratio, ac gubernium illius in totum, & per totum eisdem N. contulerint, neque sese ingerere; alias totum id, & quicquid per eos quouis modo in negotio gubernij, & administrationis huiusmodi actum, & gestum fuerit, irritum, & pro infecto habeatur: sitq. nullius roboris, & momenti, ex pacto, &c. Et huiusmodi administrationem, & gubernium dicti appaltus voluerunt valere, & tenere, ac si esset dictus D. N. constitutus, & factus procurator irrevocabilis etiã cum iuramento, vt in rem propriam, ad præmissa facien. Promittens, &c. alias, &c. Pro quibus, &c. se obligarunt, &c.

Substitutio ad exercen. officium.

R. Qui die, &c. conduxit ab S. notario curiali causarum ciuilium, criminalium, & damnorum datorum dictæ terræ N. & illius Comitatus, districtus, & iurisdictionis officium notariatus præfatum, & illius exercitium, iura, & emolumenta quæcumque, prout in instrumento affictus huiusmodi ex actis mei, &c. rogato, plenius continetur, sponte, &c. substituit, &c. M. absentē, &c. ad ipsius, &c. officium notariatus causarum ciuilium, criminalium, & damnorum datorum dictæ terræ, sibi, vt præmittitur locatum, et illius scripturas, et iura quæcumque in omnibus, et per omnia exercendum, regendum, gubernandum, et administrandum, ac omnia, et singula illius fructus, et emolumenta, tam ex causa illius exercitij, quam alias pro tempore debita percipiendum, exigendū, habendum, & recuperandum, ac habuisse, et recepisse constitendum, ac de habitis, et confesis quieran. &c. Et qualuis lites, & causas occasiones dicti officij motas, et mouendas, actiue, et passiuè contra quascumque personas, coram quibuscumque DD. iudicibus, et in quacumque instantia agendum, pertractandum, et profectum. Et generaliter, etc.

Datio rerum ad venden.

M. Librarius sponte, etc. dedit, et in mei, etc. ac testium infrascriptorum præsentia consignauit P. præsentem, etc. libros, figuras, et alia bona inferius descripta, vt vulgo dicitur in commissione, et ad illos, et illa venden. pro pretio, ei pretij in eorum margine descriptis, et annotatis, et non minori. Quos libros, figuras, et bona dictus P. ad se traxit, illaque bene, et diligenter custodire, et de illis, quæ vendent pretium ad rationem præfatam; quæ vendi non poterunt eademmet bona, libros, et figuras dicto M. præsentem, etc. restituere promisit ad omnē illius beneplacitum, libere, etc. alias, etc. de quibus, etc. Pro quibus, etc. dictus P. se, etc. ac bona, etc. et in specie libros, figuras, et bona præfata; ita quod, etc. nec è contra, dans potestatem, etc. donec, etc. in forma

forma Camerae Apostolicae, cum clausulis, &c. obligavit, &c.

Locatio in Emphyteosim perpetuam pro Illustrissimis D. D. N. N. de M.

Illustrissimi D. D. N. N. de N. germani fratres Domicelli Romani, ad quos, ut asseruerunt, pleno iure dominij, vel quasi in communi, & pro indiviso inter eos, spectat, & pertinet Casale nuncupatum L. positum inter, & extra positam sancti Pancratij, & portam portuensem, iuxta sua notissima confinia, semper, & quando-cumque opus erit, exprimenda, & specificanda sponte, &c. tam coniunctim, quam diuisim, & insolidum, ad alias omni meliori modo, &c. ex terreno dicti casalis nuncupati L. sic, ut supra, ad eos spectant, & pertinent. locarunt, ac titulo simplicis ac perfectae locationis in emphyteosim perpetuam dederunt, cesserunt, concesserunt, & transtulerunt iure proprio, & in perpetuum, &c.

Magnifico Domino M de N. praesenti, & acceptanti pro se suisque haeredibus, & successoribus quibuscumque petias nouem terreni dicti casalis, ut supra positi, & confinati, iuxta mensurationem, ut dicitur factam per D. Franciscum Turrianum Agrimensorem ab ipsis partibus desuper electum, &c. & deputatum: quae nouem petiae terreni praedicti positae sunt iuxta infrascripta confinia, videlicet iuxta ab vno terreni, &c. D. N. ab alio casale magnifico D. M. & ab alio denique lateribus vnam publicam tendentem versus ecclesiam Sancti Pancratij saluis alijs, &c. si qui, &c. Ad habendum, &c. cum pactis tamen, & conditionibus infradicendis, & non alias, nec alio modo. Transferentes, &c. omnia iura, omnesque actiones, &c. Ponentes, &c. Constituentes, &c. Dantes licentiam, &c. & donec, &c. constituerunt, &c.

Hanc autem locationem, & concessionem in emphyteosim perpetuam, omniaque, &c. fecerunt eidem magnifico D. N. praesenti, & c. pro annuo canone, & responsione perpetua iuliorum 22. pro singula petia terreni praedicti, & sic in totum pro annua canone, & responsione per

petua scutorum decem, & octo monetarum iuliorum decem pro scuro, soluendorum prout dictus D. N. conductor soluere, ac realiter, & cum effectu exbursare promisit eidem Illustrissimis D. D. Locatoribus praesentibus, &c. in terminis, & temporibus, modoq. forma, ac cum pactis, clausulis capitulis, conditionibus, & promissionibus inter ipsas partes desuper confectis, & celebratis, ac legitima stipulatione interueniente vallatis, & firmatis, de quibus in folijs tenoris, &c.

Promittentes praefati Illustrissimi D. Locatores, dictum terrenum per eos sic, ut supra locatum, ad ipsos, ut supra pleno iure dominij spectare, & pertinere, & nulli alteri personae, &c. fuisse, nec esse venditum, datum, donatum, locatum, permutatum, distractum, aut quouis modo in toto, vel parte alienatum, alienationis vocabulo latissime sumpto, & esse liberum, immune, & exemptum ab omni, & quocumque alio censu, canone, responsione, caducitate deuolutione, seruitute, & fideicommissio purificato, vel purificando, & alio quocumque onere quomodolibet impediendum huiusmodi locationem, & concessionem, quas promiserunt in solidum semper, & perpetua fore bonas, & validas, beneque valide, & legitime factas, & in eas tamquam tales facere consentire omnes personas, &c. in, & super terreno praedicto ius habentes, vel habere quomodolibet apparentes, seu praedentes, etiam ad omnem simplicem, & extrajudicalem requisitionem, aut interpellationem quouis modo faciendas ex parte conductoris vel suorum haeredum, &c. quos promiserunt in solidum semper, & perpetuo conservare in pacifica, & quieti possessione praedicti terreni, ac defendere, & liberare ab omni lite, molestia, & molestante persona. Immo promiserunt amplius dicti Illustrissimi DD. locatores, omnem litem, controuersiam, & molestiam, si quae forsan super dicto terreno moueantur in quouis iudicio petitorio, & possessorio in solidum, & in quavis instantia, & parte iudicij in seipso suscipere, & susceptas prosequi, mediare, terminare pariter, & finire omnibus eorum sumptibus, & expensis, ac procuratoribus, & aduocatis, etiam absque cura, interuentu, & opera dicti conductoris, eiusque haeredum,

redum, &c. quos promiserunt in solidum semper, & perpetuo conseruare in pacifica, & quieta possessione dicti terreni locati, ac defendere, & liberare ab omni lite, molestia, & molestante persona, vt supra: alias in omnes, & singulos casus, & euentus præmissis, vel alicui præmissorum contrarios, siue inualiditatis, vel rescissionis præsentis contractus ex quouis capite, de omni, & quacunq; dicti terreni locati euictione generali, & particulari in forma iuris valida, & in Vrbe consueta, siue in proprietate, siue in possessione sequatur euictio, ac etiam ad omnia damna in solidum teneri voluerunt ad fauorem dicti conductoris præsentis, &c. vteriusq; dicti DD. locatores confessi fuerunt habuisse, & recepisse ab eodem D. N. conductore presentem, &c. scuta N. vt dicitur per bona entratura, de quibus, &c. existentes, &c. spei, &c. renunciarunt, quietarunt, &c. per pactum, &c. Quæ omnia, &c. alias, &c. pro quibus omnibus, &c. obseruandis, &c. dicti Illustrissimi DD. locatores, & conductor sese ipsos, &c.

Adeptio possessionis in vim mandati.

IN mei, &c. constitutus Scipio, &c. vnus ex subexecutoribus Illustrissimi, & Reuerendissimi domini Curie causarum Cameræ Apostolicæ generalis Auditoris, habens, & tenens suis in manibus quoddam mandatum executiuum per acta mei, &c. relaxatum, & expeditum, tenoris huiusmodi videlicet.

De mandato Illustrissimi, & Reuerendissimi domini Auditoris Cameræ, siue eius R. P. D. in ciuilibus causis, Locutentis, & ad instantiâ D. Annibalis N. creditoris D. Bartholomæi, &c. in scutis, &c. debet. ob non releuationem indemnitatis eiusdem à quadam fideiussione per ipsum præfato Bartholomæo pro solutione annui census scutorum N. empti pretio, &c. & à qua quidem obligatione, tam pro solutione fructuum, quam sortis principalis ipse D. Bartholomæus ipsum Annibalem releuare promisit, attento quod dictus instans fuit molestus pro sortis principalis restitutione, eo quod domus, super qua est impositus dictus census fuit euicta. Tenore præsentium mandatur tibi execu-

tori nostræ Curie, ad quem spectat, quatenus statim visis, & receptis præsentibus, sub mandati executiui, & in iuris subsidium excommunicationis, alijq; &c. & 500. ducat &c. poenis, debeat ipsum instans, in corporalem, realem, & actualement possessionem domus dicti Bartholomæi, sitæ in regione Pontis, in loco, &c. iuxta, &c. in qua moratur D. N. saluis alijs verioribus confinibus, ad effectum percipiendi pensiones dictæ domus, donec, & quousque ipsi instanti de dicto suo credito fuerit satisfactum, immittere, & imponere, ac immisissum, & impositum manuteneri, protegere, & defendere: attento quod citato dicto Bartholomæo, seruatis seruandis D. præsentem mandatum decreuit, & relaxauit, hac die, &c. spõte, &c. vigore præinserti mandati, ac eidem in omnibus, & per omnia parendo, dictum mandatum, & omnia, & singula in eo contenta, debet, ac totali executioni demandare volens, eundem D. Annibalem præsentem, &c. in corporalem, realem, & actualement possessionem dictæ domus, vbi supra sitæ & confinatar, saluis, &c. ac eiusdem domus pertinentiarum, membrorum, & iurium quorumcumque immisit, & imposuit, ac immisissum, & impositum esse, & censerit voluit, iuxta, & secundum præinserti mandati vim, formam, continentiam, & tenorem: ipsumque sic immisissum, & impositum manuteneri, & defendere promisit. Et dictus D. Annibal realem, corporalem, & actualement possessionem dictæ domus, & pertinentiarum eius accepit, portas aperiendo cum fenestris, easq; claudendo, & per eandem domum deambulando, aliosque plures actus veram, realem, corporalem, & actualement possessionem denotantes peragendo, & faciendo. Protestans desuper expresse, omni meliori modo, quo poruit, & debuit, quod per suum exinde recessum, non intendit, neque vult possessionem per eum, vt supra captam aliquo modo relaxare, sed illam saltem animo retinere velle, & continere vsque in integram crediti ipsius solutionem, & satisfactionem, etiam iuxta dicti mandati vim, formam, continentiam, & tenorem. Super quibus, &c. Actum Romæ in dicta domo, &c.

Declaratio emptiois officij.

A Litterarum Apostolicarum minoris gratiæ scriptor sponte, &c. dixit, & declarauit D. N. de ipsius N. proprijs pecunijs nuper emisse officium scriptoris litterarum Apostolicarum minoris gratiæ in personam ipsius A. & exposuisse scuta 1625. auri in dicti officij emptione, & illius expeditione, & admissione, & propterea fecit, constituit, &c. eius procuratorem, &c. dictum N. presentem, &c. etiam medio iuramento tactis, &c. irrevocabilem, prout in rem suam propriam, ad ipsius D. constituentis, & suo proprio nomine omnes, & singulos dicti sui officij fructus, &c. decursos, & in futurum quomodolibet decurrendos, à quibusvis petendum, exigendum, &c. ac habuisse, &c. cōfitemdū, de q. exactis, &c. ac habuisse, &c. cōfessus quoscumque quietādum, &c. & quacumque quietantias, &c. dictumq. officij, etiam ipso A. in Ro. Cur. existente, & contra dicente, personę, & pro pretio ipsi procuratori suo beneuolens, vendendum, ceden. & resignandum, & illius pretium petendū, exigendum, &c. ac habuisse, &c. confitendum, & de eo quietandum, & ad suę libitū voluntatis disponendum. Et si necesse fuerit, cum clausula ad lites, &c. & generaliter, &c. Promittens dicti officij fructus nō exigere, nec dictum officium cedere, vendere, aut resignare, nisi cum expresso ipsius N. consensu, licentia, uoluntate, & mandato. & promisit etiam, & tactis iurauit, dictum eius procuratorem nō reuocare, nec ei sub quouis prætextu se opponere, sed præfata, ac omnia, &c. per dictum eius procuratorem peragenda, perpetuo rata, &c. habere, &c. & præmissis nullo tempore cōtrifacere, &c. aliqua ratione, &c. alias, &c. de quibus, &c. Pro quibus, &c.

Erectio Cappellania, & concessio illius in ius patronatus cum constitutione dotis.

R euerendi fratres N. N. N. N. ordinis, &c. in Ecclesia N. commorantes, & altissimo famulantes, & ad infrascripta peragendum uocem in capitulo habentes, capitulariter conuocati, & congregati in sacristia eiusdem Ecclesię, tam-

quam loco eorum solito capitulariter, in quo pro illius negocijs quando emergunt congregare solent ad tonum campanellę (vt moris est) asserentes se esse maiorem, & saniozem partem fratrum in ipsa Ecclesia degentium, & ultra duas tertias partes uocem in capitulo habentium, & propterea eorum monasterium constituere, facere, & reputare, ex vna, & D. N. partibus ex altera. Qui desiderans (vt asseruit deuotionis accensus) cappellam in dicta eorum Ecclesia, in qua cum Deo placuerit intendit suum constituere sepulchrum, & ibi quoad cadauer uenturum diem iudicij expectare; & interim suffragia animę suę & suorum præteritorum procurare, ad laudem, & gloriam sanctissimę Trinitatis, & animę suę, & suorum salutem; & propterea obtulit ipsam cappellam dotare in summa scutorum N. & illam super aliquo monte non vacabili pro dicto monasterio ponere, ut eorum fructus, redditus, & prouentus ipsi fratres accipere possint in usus, & uilitatem dictę eorum ecclesię, & ipsorum fratrum, & pro tempore successorum, cum onere tame, quod debeatur omnia, & singula infrascripta subire, & illa executioni demandare, per effectū ut in dicta cappella diuinus cultus exerceatur, & suffragia animę suę, & suorum in ea celebrentur, & ne desuper ipsum monasteriū, & fratres illius, qui hæc omnia exequi, & executioni demandare debent, dispendium aliquod patiantur, ad eadem concludendum, fratres ipsi (vt etiam assertū fuit) multoties inter sese colloquium fecerint, & in eorum alijs Capitulis negocium huiusmodi tractauerint; uisumq. fuerit omnibus feruori, & zelo deuotionis dicti N. satisfacere, & ei complacere. Hinc propterea fuit, & est quod hodie in mei, &c. præsentia personaliter constituti præfati fratres sponte, &c. unanimes, vna uoce, & nemine discrepante, capitulariter congregati, ut supra, unam dictę eorum ecclesię cappellam de qua nulla est facta concessio, & manet ad eorum omnimodam dispositionem, ut dixerunt: quę est sita in dicta ecclesia, & à parte sinistra altaris maioris, sub inuocatione sancti N. concesserunt, assignarunt, & tradiderunt, & ius patronatus, & eo pro iure patronatus ex donatione eidem D. N. presenti, & acceptanti pro se,

et suis hæredibus, et successoribus domus, et familiae suæ in perpetuum. Itaque de cetero eo in antea vocetur ipsa cappella dicti D. N. et successoris domus, et familiae suæ, ut in ea dictus D. N. et post eum sui hæredes, et successores ex domo, et familia sua possint facere ea ornamenta, et structuram, prout ei, et eis pro répoire bene videbitur, et placebit; ac commutare Imagines in ea existentes, et alias depingi facere, ac etiam illis, quæ insunt addere, vel diminuere pro suo, et illorum arbitrio, et sua insignia superponere, ac manutene, et ipsam cappellam modo adaptare, pro contento suo, et illorum, sub expressa tamen declaratione, quod dictus N. et sui hæredes, et successores domus, et familiae suæ, non possint deserviri facere dictæ cappellæ per quosvis alios, præter ipsos fratres dicti Monasterij ordinarie, sed extraordinarie aliquando bene possint celebrari facere aliquas missas, summiffa voce dicen. et ut dicitur planas, per aliquam personam, et alium Sacerdotem, qui etiam eis magis satisfaciat, sumptibus tamen dicti D. N. et non dicti Monasterij in tali casu, teneantur ipsi fratres pro celebratione huiusmodi accommodare libenter, et paramentis necessarijs, et alijs requisitis pro celebratione missæ in eadem etiam de cerijs, et torcia opportunis, et de super ipsi fratres non possint se opponere, intellectu etiam, quod dictus D. N. & illi de familia sua iure, & titulo dicti iuris patronatus, non possint dictam cappellam alicui sacerdoti, & cappellano cõcedere, nec in beneficium erigere; sed semper manere debeat sub celebratione fratrum dicti Monasterij ordinarie; sed extraordinarie, ut supra dictum est tantum, absq. aliqua donatione dotis præfaræ, & introitus pro dicto Monasterio, & manutentione dictæ cappellæ, pro celebratione cultus diuini in ea, & ex titulo concessionis huiusmodi, cesserunt eidem D. N. omnia iura, eis super dicta cappella quomodolibet compen. adeo quod de illa nullo modo disponere possint, sed pertineat ad dictum D. N. & suos præfatos modo, & forma præfatis, & infra scriptis. Poñens, &c. dans licentiam, &c. & donec, &c. Et hæc concessione dictæ cappellæ, dicti fratres fecerunt dicto N. ex eo, quia nunc ipsam dotauit, & eam dotat, &

dotatam esse voluit, & vult, in summa, & quantitate scutorum, &c. quæ assignare, tenere pro scuto promisit super dicto monte infra terminum, &c. ad vsum fructum pro dicto Monasterio modo, quo supradictum est libere, &c. alias, &c. super quibus, &c. firmo tamen manente semper corpore, & capitali pro dote præfata adeo quod si forte contigerit, quod dictus mons redimeretur, seu extingeretur, & ipsis fratribus restituerentur dicta scuta, &c. debeat emi de eis alius introitus securus, & non vacabilis, pariter pro dicta dote, & pro eisdem effectibus, & infradicendis, & non aliter, nec pro alio casu, nec alio modo ipsi fratres de ipso monte, & introitu disponere possint, & factam quoque esse voluerunt contrahentes ipsi concessionem cappellæ præfatae mediante dicta donatione, sub pactis, & conuentionibus infra scriptis videlicet.

Ponantur onera imponenda fructibus pro salute animæ, & deinde sequatur. Promittentes dicti fratres, &c. reliqua in forma, &c.

Alia ordinatio Abbatis.

Reu. D. frater S. cui nuper, seu alias de Abbacia sancti B. &c. auctoritate Apostolica prouisum, illeque in Abbatem præfectus extitit, prout in literis Apostolicis, &c. plenius continetur, cui etiam fratri Abbati præfato, ut à quocumque maluerit Catholico Antistite gratiam, & communionem Apostolicæ Sedis habere, munus benedictionis recipere, libere valeat, eadem auctoritate dispensatum, ac eidem Aristiti, ut dictum munus sibi impendere licite possit, eadem auctoritate, consensum extitit, facto exhibuit, & præsentavit R. P. D. P. Episcopo S. dictas literas Apostolicas in forma breuis ipsum requiren. vt ad illarum executionem in hac parte procedere, sibiq. munus benedictionis auctoritate Apostolica impartiri dignaretur. Qui R. P. D. P. & executor præfatus dictis literis Apostolicis in forma breuis renerenter, ut decuit receptis, illisq. perlectis, attendens, &c. ac illas debita executioni demandare volens eidem R. fratri S. præsentati, instanti, & id flexis genibus petenti, inter missam, per ipsum D. Episcopo.

Episcopum celebrari solita, eidem D. fratri S. Mitram in capite, anulum in digito immittendo, & baculum pastorem in manibus dando, ac alijs solemnitatibus in similibus iuxta ritum S.R.E. seruari solitis, & seruat, dictam missam celebrando, ac recepto prius ab eodem fratre S. quod Sedi Apostolicæ, & Rom. Pont. obediens erit, & fidelis, ac eius Nuncios, & Legatos benigne recipiet, ac eius præceptis parebit, bonaq. dictæ abbatiæ non alienabit, sed illa pro posse manutenebit, & defendet, & alias in similibus præstari, (quod ad delationem dicti R. P. D. P. Episcopi, & in eius manibus ad Sancta Dei Evangelia præstitit) solito iuramento manus benedictionis impendit, & impartius est, omni meliori modo, &c. Super quibus, &c.

Sponsalia.

Cum sit, quod medio, opera, & impositione Illustrissimi D. N. fuerit a nonnullis diebus citra, tractatum de contrahenda parentela inter N. & B. & tandem, Deo optimo annuente, conclusa, & firmata. Hinc est, quod hac præsentis die N. magnificus D. Ioa. G. vt principalis, & legitimus administrator suæ filię, promisit dicto magnifico D. B. vt auo paterno, & legitimo administratori dicti D. M. O. sui nepotis dare dictam D. Iust. suam filiam in sponsam, & vxorem legitimam dicti M. & se facturum, & curaturum cum eadem, & cum affectu, quod dicta sua filia acceptabit dictum M. in suum sponsum, & maritum, & contrahet cum eo matrimonium per verba de præsentis vis, volo, & anuli dispositionis receptionem, & consumabit deinde matrimonium huiusmodi cum eadem iuxta ritum S.R.E. & versa vice præfatus D. Bernardinus, vt auus paternus, & administrator legitimus dicti D. M. sui nepotis promisit, quod dictus D. M. suus nepos acceptabit, & accipiet dictam D. Iust. dicti D. Ioa. & D. Atalantæ filiam, in suam sponsam, & vxorem legitimam, facereq. & curare cum effectu cum eodem nepote suo, quod ipse nepos contrahet cum eadem D. Iust. matrimonium, etiam per verba de præsentis, vis, volo, & anuli immissionem in

signu huiusmodi matrimonij, illudq. deinceps consumabit, iuxta ritum præfatum S. R. E. Et pro dote, & dotis nomine dictæ D. Iust. Et dictus D. Ioa. habita etiam consideratione donationis, per dictum D. Bernardin. dicto D. Mario paulo ante præsentium stipulationem, iuxta tractatum inter eos habitum, factæ, vt in præcedenti instrumento continetur dicto D. B. pro dote promisit, & contenit dicto suo nepoti, iuxta declarationem desuper, vt dixerunt factam per dictum B. scut. 6600, de iul. 10. pro quolibet scuto saluo desuper, & reseruato beneplacito Sanctissimi D. N. Papæ quateus opus sit, hoc modo, videlicet scuta bis mille ducenta subito post stipulationem præsentis contractus, & de residuo dictæ dotis medietate, quando dictus D. Marius celebrabit nuptias, & traducet dictam D. Iust. vt sponsam, & vxorem suam, in domum suam, quam conuentum est inter partes præfatas, quod teneatur ducere infra biennium proximum, id est in fine biennij, & non ante, nisi aliter dictis partibus videatur, seu si ipsi D. Ioa. videbitur, pro eodem D. M. dictam medietatem inuestire, prout dictis D. Bernardino, ac Ill. D. Iulio, ac præfato D. Ioa. videbitur expedire, pro dicto D. Mar. vt exinde dictus D. Mar. possit aliquos fructus, & redditus competentes percipere, & magis honorifice onus matrimonij supportare. Ita tamen, quod de sorte principali nullatenus idem D. Bernardinus nec D. Marius possint disponere, nec a dicto inuestimento recedere. Et reliquam medietatem soluerè promisit idem D. Ioa. in termino vnius anni cum dimidio ex tunc a die consumati matrimonij, præfati, & traditionis dictæ D. Iust. ad domum mariti computan. liberè, &c. alias, &c. Quod residuum, etiam, vt supra soluen. debeat inuestiri eodem modo in omnibus, & per omnia, vt dictum est de altera medietate. Quam quidem dotem, vna cum donatione propter nuptias, quæ locum habere debeat inter dictos coniuges, iuxta formam statutorum, & nouarum reformationum Urbis, ex tunc pro dum, & quando soluta, & satisfacta fuerit, dictus D. Bernardinus nomine suo, & dicti sui nepotis, pro quo quatenus opus sit, de rato promisit, assecurauit, & assecurat.

foldavit, & soldat, obligavit, & obligat in genere, & in specie, prout, & secundum quantitatem, quæ soluta erit in, & super omnibus bonis, & rebus suis, & dicti sui nepotis, etiam illis, quæ paulo ante celebrationem præsentis contractus, ipse D. Bernardinus dicto D. Ma. donavit, & signanter super domo noua suæ nunc solitæ habitationis ipsius D. Bernardini, & nepotis, cum clausula precarij, & constituti, nullo vaquam tempore terminandi, in ampliori forma. Et dictam dotem, cum donatione propter nuptias promisit, dictis nominibus restituere cui, & quibus de iure, in omnes, & singulos casus, & euentus, quibus restituenda venerit de iure, vel consuetudine, seu iuxta formam statutorum, & nouarum reformationum præfatarum constante, vel dissoluto matrimonio, dicto D. Io. præsentem, vna mecum notario stipulan. pro se, & dicta sua filia, & alijs quorum interest, intererit, aut interesse poterit, quomolibet in futurum. expresse est conuentum inter dictos contrahentes, quod in defectum restitutionis huiusmodi dotis, & donationis, in casibus præfatis, vel eorum quolibet, idem D. Io. & filia respectiue, & successores eorum, etiam respectiue, pro effectu huiusmodi restitutionis, & satisfactionis, propria eorum auctoritate, & absq. decreto, & licentia alicuius Iudicis, vel curiæ, sineque vlllo vicio spolij, & attentatorum, & absque etiam præiudicio aliquo ipsorum iurium, possint, & quilibet eorum possit, & valeat se inuestiri, etiam vi, si resisteretur, in, & super quibuscumque bonis & rebus dictorum DD. Bernardini, & Marij dicto D. Io. & filiar, vel eorum successoribus respectiue beneuisis, & præsertim dicta domo noua, & pertinentiis suis, & eam, & ea pro satisfactione præfata si eis videbitur, & pro quanto importabit summa, & quantitas ipsius dotis restituendæ, & donationis consequendæ, pro se retinere, vel iure pignoris, & hypothecæ, cum facultate etiam locandi, & diluendi, arbitrio etiam eorum, & fructus etiam, pensionesq. percipien. donec, & quousq. ipsis dotis restitutio, & donationis satisfactio, cum suis interuersijs, seu fructibus iuxta formam statutorum, seu nouarum reformationum præfatarum inte-

gre factæ fuerint, & pariter vendendi pro pretio reperibili, pro effectu etiam antedicto; Adeoquod in eis interim dicti Bernardinus, & Marius nullo pacto se intrmittere, nec contrahere possint. Quinimo præfata omnia, & singula fiant, & fieri possint pro obseruatione præmissorum. Et electa vna via per dictum D. Io. & filiam pro consequatione dictæ dotis, & donationis in euentum iam dictum, altera non sit præclusa, sed liceat eis desuper variare, realiter, & personaliter, generaliter, & particulariter arbitrio eorum, toties, quoties vsque ad integram eorum satisfactionem. Promittens etiam dictus D. Bernardinus, quod obligatio, & affectatio, & sodatio, & hypotheca, in, & super dictis bonis, & in specie dicta domo, sunt & erunt bonæ, beneq. factæ, & nihil de eisdem bonis, ac domo fuit, nec est factum, neque fiet in præiudicium præmissorum, alias pro euentibus, & casibus restitutionis dotis, & præstationis dictæ donationis, teneri vult, ipse dictusque suus nepos, & successiue hæredes, & successores eorum de euictione generali, & particulari dictorum bonorum, & domus pro quanto importabit restitutio, & satisfactio prædictæ in forma iuris valida, & in Vrbe etiam consuetaneæ non ad omnia damna, &c. Promisitque etiam desuper, de consensu præstant lite suscipien. & prosequen. & finen. in ampliori forma, & tam in petitorio, quam in possessorio; Et vt in, et super dicta euictione, sit dicto D. Io. & filiar, et successoribus eorum respectiue magis cautum, et securum idem D. Bernardinus dictis nominibus promisit dicto D. Io. et filiar dare cautiones idoneas hic in Vrbe, principaliter, et insolidum obligatas, ad contentum dicti D. Io. et tempore solutionis dictorum duorum millium, et ducentorum scutorum, seu saltem tunc pro dictis scutis 2. m. et donatione propter nuptias respectu eorum. Et successiue pro restantibus, et donatione respectiue tempore solutionis illorum, si non reinuestirentur, et quia res reinuestita erit fundus dotalis, conuentum est, quod idem D. Bernardinus non teneatur dare dictas cautiones. Et vltra dictam dotem, dictus D. Io. promisit dare dictæ suæ filiar acconcium, in tot pannis lineis,

quantitatis, et qualiratis, prout, et sicut arbitratitur per præfatam Ill. D. Iulium, et D. Atalantam matrem dictæ D. Iust. tempore nuptiarum. Expresse quoque acto, et conuento inter dictas partes contrahen, quod præmoriens dicta D. Iust. dicto D.M. superlucetur donatione propter nuptias, iuxta formam statutorum Urbis, et nouarum reformationum eiusdem, ad equalitatem dictæ dotis tunc solutæ, vel pignori datæ ad proprietatem, vel vsumfructum, iuxta dispositionem eorundem statut. Quæ omnia, etc. sub poena dupli dictæ dotis, applican. pro medietate parti obseruan. et pro altera Cameræ Apostolicæ, loco damnorum, etc. ita ex nunc, etc. taxatum inter eos. Pro quibus, etc.

Consensus in cessionem rei locata ad tertiam generationem.

IN mei, etc. constitutæ ad crates ferreas infrascripti monasterij, videlicet R. D. M. Abbatissa d. C. Priorissa N. N. N. et N. omnes moniales monasterij Sanctæ Cæciliæ almæ Urbis regionis Transtiberim ordinis humiliorum, vocem in capitulo eiusdem monasterij habere, ac totum ipsum Capitulum sese facere, et repræsentare, etiam medio iuramento tactis pectoribus, etc. asserentes, et affirmantes, ad sonum campanellæ, vt moris est in loco eorum capitulari solito, et consueto, vbi pro rebus, et negocijs dicti conuentus pertractandis, et peragen dis congregari, et coadunari solent, ad effectum infrascriptum specialiter (vt asseruerunt) congregatæ, et coadunatæ: exposuerunt, se alias die 19. Nouembris 1562. ad dicti earum monasterij causam, et conditionem meliorem faciendam, et ex certis alijs rationabilibus causis, et necessitatibus, tunc expressis locasse, et concessisse B. ad tertiam generationem masculinam legitimam, et naturalem tantum eiusdem B. ab ipso B. incipien, et in defectum generationis, ad duas nominationes, videlicet, quod alter eorundem fratrum, qui superesset, vnum alium masculum, loco secundæ generationis, nominare posset. Et similiter ab eo nominatus posset alium masculum, pro tertia generatione nominare casale, seu tenutam vulgo nuncupatam la Magliana,

positam in territorio Urbis, iuxta sua notissima latera, cum omnibus, et singulis suis membris, ædificijs, terris aratijs, vineatis, pratijs, siluestribus, ac omnibus suis introitibus, exitibus, riujs, seu fossatis, aquæ ductibus, ac alijs iuribus, et actionibus quibuscumque pro annuo canone in totum scut. 800. de iulijs 10. pro quolibet scuto, in certis terminis, et solutionibus soluendorum, ac etiam mediantibus solutione scut. 300. pro laudemio ipsis tunc solutorum, ac promissione per dictos Illustrissimos DD. fratres tunc facta, et erogando scuta bis mille in melioramentis in dicto casali, seu tenuta faciendis, necnon cum certis alijs pactis, clausulis, et conuentionibus, de quibus, et prout latius in publico instrumento desuper dicto die per DD. A. et C. notarios, etc. recepto contineri dixerunt. Quodq. locatione, et concessione præfata secuta, præfatus B. dicti casalis, seu tenetæ possessionem, vigore locationis, et concessionis huiusmodi assecutus fuerit, et in illo melioramenta ad dictam summam scut. 2. m. ascendit facta fuerunt. Nuperque fuit ipsis monialibus pro parte dicti B. qui superstes est, et ad quem ius nominandi duas personas ad locationem, et concessionem præfatam nunc spectat, et pertinet, ac magnifici D. Io. expositum eundem B. velle præfatam casale, seu tenutam cum omnibus, et singulis melioramentis per dictum q. B. in eo factis, necnon omnia iura ei super illis competentia, vna cum iure nominandi duas personas præfatas ad locationem, et concessionem huiusmodi dicto C. et ipsum C. postea et successiue, siue forsitan etiam incontinenti eidem C. etiam titulo donationis inter viuos cedere, ac locationem, concessionem, et melioramenta, inraq. præfata vna cum dicto iure nominandi, vitamque suam in vitam dicti C. et ipsum C. vitam suam in vitam dicti B. vit. modo præfato transferre, ipsæq. Abbatissa, Priorissa, et Moniales fuerint illorum nomine requisitæ, et huiusmodi cessionibus, et translationibus per dictum C. eidem B. et per ipsum C. vt præfertur faciendis cõsentire cõtententur, et velinq. quare per ipsas moniales mature consideratas, cognoscentes cessiones, et alia præfata non tendere in dampnum, eum non

non fiat nisi mutatio personarum de vna, in alteram, sed potius commodum, & utilitatem ipsarum monialium, & earum monasterij, & conuentus, attendenda qualitate præfati, in cuius persona in effectu locatio debet poni, necnon solutione scilicet. 40. monetæ pro laudemio, siue elemosyna dictis monialibus, & monasterio per prædictos B. & C. ipsis Abbatissæ, & monialibus (vt ipsæ asseruerunt) facta, atque ab eisdem per manus tamen d. H. procuratoris habuisse, & recepisse confessæ fuerunt, de quibus, &c. executioni, &c. renunciarunt. Et eosdem S. & C. licet absentes, me notario, &c. quietarunt, &c. Decreuerunt dictis cessionibus, & translationibus, sic vt supra, faciendis consentire. Idcirco præuijs pluribus colloquijs, & tractatibus, req. ipsa pluries, tam inter ipsas moniales, quam cum iudicibus, & supstantibus dicti monasterij discussa. Cum præsentia, auctoritate, consensu N. nob. Ro. eiusdem monasterij iudici, seu supstantis vnanimiter nulla earum dissentiente, sponte, &c. non vi, dolo, &c. omnique meliori modo, quo potuerunt, & debuerunt cessioni dictæ locationis, & concessionis supradicti casalis, seu tenetæ Maglianæ, ac melioramentorum per dictos C. seu quemuis alium in eodem casali, seu tenuta, & melioramentis competentium, & competitorum, necnon iuris, seu facultatis nominandi duas personas, ad cessionem, & locationem huiusmodi ipsi C. in supradicto locationis instrumeto (vt est narratum) concessæ, ac etiam translationi locationis, concessionis melioramentorum, & iurium prædictorum, iurisque, seu facultatis nominandi duas personas prædictas, videlicet vnum masculum, qui postea alium masculum nominare possit, necnon vitæ eiusdem C. in vitam dicti I. Ita quod D. Io. & successiue, vt in continenti ipse C. in omnibus, & per omnia ponatur, & sit in loco, & iure, in quibus nunc est, siue erat dictus C. ac locatio, & concessio huiusmodi ad vitam eiusdem I. & successiue, & incontinenti per illam cessionem, locationem, & concessionem, etiã vno, & eodemmet contextu faciendum ad vitam eiusdem C. & vnus masculi per eundem C. nominandi, ac alterius masculi ab eodem, vt præfertur, nominandi, no-

minatio facta sit, & duret ac facta esse, & durare censeatur per dictum C. in fauorem dicti I. & per ipsum I. successiue, & incontinenti in fauorem dicti C. cū pactis, clausulis, & conuentionibus in prænarato instrumento locationis eidem C. factæ, contentis, & expressis, vt præmittitur, successiue faciendis, ex nunc, prout ex tunc, cum ambæ huiusmodi cessiones factæ fuerint eidem ambabus cessionibus, & omnibus in eis contentis. Ita tamẽ quod quo ad ipsas moniales, & eorum monasterium nihil aliud censeatur esse immutatum, nisi quod persona dicti I. & successiue persona dicti C. sit posita in loco, & iuribus dicti C. in omnibus, & per omnia, prout nunc ipse B. existit. Et hoc tamen adiecto, quod idem C. possit post nominationem à se faciendam, alium nominare, ita quod ipsa facultas nominandi non expiret per nominationem factam, & non effectuatam, licet intimatam, sed possit toties quoties sibi libuerit variare. Cum hoc tamen, quod quoties nominauerit, huiusmodi nominatus ab eo per publicum instrumentum dictæ Abbatissæ, per mensem post intimare debeat, alias quod nominatio sit nulla, & pro non facta habeatur, sed nominatio facta, & vt præfertur, intimata valeat, & si plures ita factæ fuerint illa valeat, quæ vltimo loco erit intimata. Conenserunt earumq. consensum pariter, & assensum præstiterunt, & quatenus opus sit eidem facultatem, & auctoritatem cessiones, & translationes prædictas faciendi, deberunt, & concesserunt, ac etiam de nouo per præsentem actum eidem absenti me notario, &c. dictam tenentem, & casale cum omnibus, & singulis melioramentis præfatis, membris, iuribus, & pertinentijs quibuscumque, locarunt, ac in locationem dederunt, & concesserunt cum pactis tamen et modis, quibus iam vt supra dictum est, locauerant dicto B. adeo quod dicta locatio teneat ad vitam dicti, et duorum aliorum, vt supra nominandorum. Cum pacto tamen expresso, quod infra quattuor dies proximos, dictus Card. Camer teneatur promittere, et se cum effectu obligare, quod statim finita locatione dicti casalis, per supradictum C. domino Paulo facta, dabit, & cum effectum præstabit cautionem banchariam, pro solutione aff-

fictus præfati, alias quod præfens consensus fit nullus, & pro non facto habeatur. Et pro maiori robore præmissorum, positus manibus ad pectora, more perionarum religioforum iuratur. Et quatenus super hoc fit necessarium beneplacitum, seu confirmatio sanctæ Sedis Apostolicæ, etiam in illius impetratione, ex nunc consenserunt, & constituerunt procuratores suos prædictos, & absentes, tamquam præfentes, & quemlibet ipsorum insolidum, ad illud, & illam, etiam cum suppletionem defectuum, & alijs clausulis opportunis impetrandam, & obtinendam. Rogantes, &c. Acta fuerunt præmissa Romæ in Parlitorio supradicti monasterij ante dictas crates ferreas, præsentibus, &c. testibus, &c.

Cessio generationis, seu rei locata ad tertiam generationem.

CUm sit C. proc. Illustrissimi & Reuerendissimi D. tit. sanctæ Præxedis S. R. E. Præsbyteri Cardinalis N. nuncupati, prout de mandato, &c. & eo nomine quo supra procuratorio, asseruit, quod dicto Illustriss. & Reuerendissimo D. Cardinali B. principali suo, ac B. alias moniales monasterij Sanctæ Cæcilie Urbis regionis Transyberinæ ordinis N. locauerint, & in emphytheosim concesserint ad vitam ipsorum Ill. DD. fratrum, & tertiam generationem dictorum B. masculinam legitimam & naturalem tantum, ab ipso bo. me. Com. Fed. incipien. & in defectum generationis ad duas nominationes, videlicet, quod alter eorundem fratrum, qui superesset, vnum alium masculum loco secundæ generationis nominare posset, & similiter nominatus posset alium masculum pro tertia generatione nominare. Itaque prima generatio intelligeretur, & esset in vita ipsorum Ill. DD. fratrum, secunda vero filiorum masculorum legitimorum; & naturalium dicti bo. me. C. & tertia nepotum pariter legitimorum, & naturalium masculorum, ex dictis filijs ipsius bo. me. C. descenden. & in defectum generationis, vt supra, pro secunda generatione intelligeretur, & censereur esse, qui fuisset ab altero de præfatis Illustrissimis DD. fratribus superstitite nominatus,

pro tertia verò generatione ille, qui à prædicto nominato similiter nominatus foret, videlicet casale, seu tenutam vulgari- ter dictam la M. sitam in districtu Urbis, in partibus Transyberinis, iuxta sua notissima latera, cum omnibus, & singulis suis membris ædificijs, terris, aratibus, vineatis prætiuis, siluestribus, cum omnibus suis introitibus, exitibus, fossatis, aquæductibus, riuis, & alijs iuribus, & actionibus quibuscumque pro annuo canone, post obitum bo. mem. N. tunc in humanis agentis, dicti casalis, & tenutæ eius vita durante, vsufructuarij, & sic vsufructu prædicto cū proprietate consolidato, in totum scut. 800. monetæ, soluendorum in tribus terminis, & solutionibus, videlicet tertiæ partis in festo, &c. & aliæ tertiæ partis in festo, &c. & sic quolibet annò dicta locatione, & concessione duran. et continuan. et etiam mediante donatione scut. 300. monetæ dictis Monialibus pro laudemio, siue eleemosyna facta, alijsq. diuersis pactis, conditionibus, promissionibus, obligationibus, clausulis, et cautelis in instrumeto dictæ locationis, et concessionis per N. etc. confecto die, etc. latius descriptis, et expressis; ad quod, etc. Cumq. etiam, vt ipse C. præfati Cardinalis procurator procuratorio nomine, quo supra asseruit, quod vigore dictæ locationis, et concessionis præfati casalis, et tenutæ, ac iurium, membrorum, et pertinen. prædictarum ipse Car. veram, realem, et naturalem possessionem; vna cum dicto bo. me. C. fratre suo, tunc viuente, adeptus fuerit, illamque vsque ad præfens continuauerit, prout etiam de præfens continuat, et postea dictus N. vsufructuarius præfatus vitam cum morte commutauerit, et sic dictæ tenutæ dominum, cum directo consolidatum, et ad proprietatem reuersum fuerit, et per consequens solutioni dicti canonis 800. scut. locus factus fuerit. Et similiter etiam dictus bo. mem. C. eiusdem Illustriss. D. Card. Bor. germanus frater ab humanis decesserit, nullis post se relictis filijs masculis legitimis, et naturalibus, et ex eo per directam, et masculinam lineam descenden. sicque tenutæ prædicta cum suis iuribus, et pertinentijs remanserit, prout hodie remanet, ad vitam ipsius Illustrissimi Card. et ad duas nominationes successiue;

vt supra facien. velitque modo ipse C. iura B. super dicta tenuta, & casali, ac pertinent. præfatis, vigore supradictæ locationis, & concessionis competen. & quorumlibet in futurum competitura, præcibus, incuitu, & contemplatione magnifici D. Io. Baptistæ nob. Mediolanen. eius consanguinei, & quem fraterne diligit, ac ex alijs rationibus, & causis animum ipsius Card. mouentibus, & ob amorem, ac dilectionem, quibus eundem Ioan. B. consanguineum suum prosequitur, sibi met Io. B. vna cum melioramentis per eum factis, quæ dicuntur esse infra scripta, quæ continentur in folijs extimationum, & mensurationum, relationumq. peritorum, mihi notario consignatis, quorum tenor talis est, videlicet. Adi, &c. cedere, ac etiam titulo donationis irrevocabilis inter viuos, transferre omnia iura, omnesq. actiones, &c. sibi quomodolibet competen. & competentes, & competitura, facultate nominandi, & in ius, & locum suum ponere, & in dicta facultate, prout sibi competit, & vitam ipsius in vitam dicti D. Io. B. transferre, attento etiam consensu supradictarum monialium Sanctæ Cecilie, die 30. mensis Martij proxime præteriti in huiusmodi concessionem. & translationem per acta mei notarij præstito, siue quatenus opus sit de nouo præstando. Hinc propterea fuit, & est, quod anno, &c. in mei, &c. præsentia personaliter constitutus prædictus C. præfati Illustrissimi Card. vt in supradicto mandato constare dicitur, procurator, sponte, &c. omnibus melioribus, & dicto nomine, quo supra procuratorio, pure, mere, & liberaliter cessit, ac etiam titulo donationis irrevocabilis, & inter viuos, dedit, & transtulit præfato Ioan. B. P. præfati, omnia, & singula iura, & actiones, &c. eidem Card. principali suo super dicto casali, & tenuta Maglianæ, cum omnibus suis ædificijs, palatio, calamentis, & viridario, ac alijs membris, iuribus, & pertinent. prædictis, & alijs quibuscumque, vigore præfate locationis, & concessionis dicto Card. principali suo, & dicto bo. me. Com. Fred. fratri suo, vt præfertur, facte, quomodolibet competentia, & competentes, competituraque, & competituras, aut quæ competere possent quomodolibet in futurum, ac etiam omnia, & quæcumque

melioramenta, tam per ipsum Card. principalem suum, quam dictum bon. mem. C. fratrem suum, cuius ipse Illust. Card. principalis suus est (vt similiter asseruit) hæres in eadem tenuta, & casali, ac eius membris, ædificijs, & pertinent. facta, & de præfenti existen. seu omnia, & quæcumque iura, super illis principalis suo quomodolibet cōpetentia, transferens dictus C. procurator, dicto nomine, eiusdem Card. principalis sui vitam, & nominandi facultates in personam, vitam, & nominationes præfati Io. B. ibidem, vt supra præfatis, stipulan. & acceptan. Ita, & taliter, quod ipse Io. B. ex nunc, etiam iuxta dictarum monialium consensum, vt supra, præstitum, siue quatenus opus sit, de nouo præstan. in loco, & iure ipsius Card. principalis sui, in omnibus & per omnia, & ex nunc in posterum dictum casale, & tenuta, cum omnibus, & singulis suis iuribus membris, ædificio, palatio, viridario, ac melioramentis, & pertinent. quibuscumque censeatur, & sit, ac censeari, & esse debeat ad vitam, & nominationes præfati Io. B. videlicet, quod idē Io. B. possit vnum masculum post se nominare qui nominandus alium similiter masculum nominare valeat, dictusq. Io. B. in locum ius, & priuilegium dicti Card. principalis suis, subintrasse, & positus esse censeatur. Ad habendum, & nullo iure, &c. ponens, &c. constituens, &c. Dans, &c. & donec, &c. Hanc autem cessionem, dationem, & titulo donationis irrevocabilis, & inter viuos, translationem fecit idem C. procurator, procuratorio nomine præfato dicto Io. B. vt supra præfati. Cum eidem pactis, &c. vt infra, &c. vel pro pretio, & nomine pretij scut. N. N. pro quibus soluen. idem Io. B. promisit per totam diem crastinam consignare ipsi C. &c. vnā cedulam banchariam magnificorum DD. de B. merc. &c. scut. N. soluen. incontinenti, & ad omnem requisitionem dicti Card. Bor. pro reliquis vero scutis N. promisit similiter, &c. soluere hic Romę, libere, &c. alias præfens instrumentum pro non factō habeatur, de quo expresse protestatur, nulliusq. roboris, vel momenti, & alias cū eidemmet pactis, conditionibus, promissionibus, obligationibus, clausulis, & cautelis, ac oneribus, & honoribus in præfato instrumento locationis, & emphytheosis

concessionis, contentis, et descriptis. Quæ pacta, conditiones, promissiones, et alia in dicto instrumento contenta, voluerunt præfatæ partes contrahentes in præfenti instrumēto habere pro plene, et sufficienter insertis, et expressis, ac si de verbo ad verbum in eo expressa, et descripta fuissent; eo quia ea omnia præfatus Ioan. Bapt. (asserens de illis se esse bene informatum) promisit perpetuo attendere, et inuiolabiliter adimplere, et obseruare ipsumq. Card. Bor. licet absentem, me notario publico infra scripto, vna cum dicto C. eius procuratore, præsentibus, etc. ab illarum omnium adimplemento, et obseruatione liberare, et in demum conseruare, ita quod, etc. alias, etc. de quibus, etc. Et vltimo dictus C. procurator, nomine quo supra procuratorio, promisit, tam de prædictis melioramentis, quam de iuribus locationis, et nominationis præfatæ, et aliorum præfatorum, non fuisse neque per dictum Car. principalem suum, neque per dictum bo. mem. Com. factam aliam cessionem, donationem translationem, aut alium contractum, siue actum præfenti instrumento, et contentis in eo contrarium. Et si secus appareret, teneri voluit, et vult dictum Card. Bor. principalem suum ad damnâ, etc. ac de euictione, &c. et facere consentire omnem personam, etc. et suscipere in se omnem litem, etc. Et promisit dictum Card. principalem suum præsentem cessionem, et ex causa donationis translationem, ac omnia, et singula in presenti instrumento contenta, nullo vnquam tempore quauis de causa, et occasione, etiam inexcogitabili, et ingratitude, ac sub quouis prætextu, et quæsito colore minime reuocaturum; nec illius reuocationem procuraturum, aut ei, ac omnibus in præfenti instrumento contentis quomodocumque cōtrafacturum, vel venturum, sed quod illam, ac quæcumque in hoc præfenti instrumento compræhensa perpetuo ratam, gratam, et firmam, ac rata, grata, et firma habebit, ac perpetuo, et inuiolabiliter obseruabit, ac non reuocabit ex quouis causa etiam ingratitude, vel quouis alia simili, ex qua de iure huiusmodi cessio, et ex causa donationis translatio veniret reuocanda, sub pœna damnorum, etc. de quibus, etc. Quam cessionem id. C.

procurator nomine procuratorio quo supra, pro insinuata habere voluit, et vult, et nihilominus pro abundantiori cautela cōstituit, siue respectiue substituit eiusdem Car. procuratorem eundem Io. B. præsentem, et acceptantem ad dictam cessionem et titulo donationis translationem, et omnia in eo contenta, coram quocumque Iudice insinuan. et insinuari peten. et facien. Pro quibus, etc.

Renunciatio bonorum facta per filiam, vna cum donatione.

Cum sit, quod inter Illust. et Excellentem D. P. patrem, ac legitimum administratorem Ill. D. Lauræ ex Ill. D. Orinthia eius coniuge nara, ex vna parte, & Ill. D. Fabritium mediante eius procuratore, partibus ex altera, celebratum fuerit instrumentum super matrimonio contrahendo inter dictos Illust. D. F. & Illust. D. Lauram, & super constitutione, & promissione dotis scutorum 15. millium monetæ. Itaque Ill. D. Laura omnibus, & quiscumque bonis paternis, & suæ legitime renunciet ad omne beneplacitum dicti Ill. sui genitoris. Quia sic ex parte, ac nomine præfati Ill. D. Marchionis promissum fuit, prout latius in instrumento dotali desuper celebrato, contineri dicitur, ad quod, &c. Et nuper dictum matrimonium, Dei omnipotentis gratia, inter eosdem D. Marchionem, & Ill. D. Lauram, seruatis seruau. iuxta dispositionem sacri Concilij Tridentini, contractum fuit: & cōsiderantes præfati coniuges, & maxime ipsa D. Laura bene informata de facultatibus paternis, & maternis, ac pariter de oneribus & debitis, dictam dotem scut. 15. m. esse concedentem, habita ratione status dicti sui Illust. genitoris, & cupiens etiam bona suorum parentum, & quæ ab eorum maioribus prouenerunt in agnatione paterna, ad ipsius agnationis commodum, & beneficium, vnica conseruari. Nam bonis etiam auxiliantibus, familiaribus in eorum nobilitate, decore, & splendore conseruantur, & ampliantur, dictam remissionem facere parata, seu cum solemnitatibus opportunis. Hinc est, &c.

Coram magnifico D. N. &c. primo Col.

A a late.

lateralis Curia Capitolij in Vrbe, illasq. districta, iudice competenti, in loco infradicten. in terra Zagaroli, ad quem locum honoris gratia, dicta D. Lauræ, ac præfatæ Illust. suæ matris contulit pro tribunali sedere, super sede ibi posita. Quem locum, & sedem ad hunc actum, & instrumentum celebran. & pro illius validitate, ac suo iuridico, & competenti tribunali, & loco elegit, & deputauit, & coram testibus, ac me notario &c. præsens, personaliter constituta præfatæ Illust. D. Laura, filia dicti Illust. D. P. ac Illust. Domine Orinthia conjugum in decimo octavo sue ætatis anno constituta, vt aseruit, tactis, &c. iurauit, & etiam ex aspectu suo corporeo ita esse apparet, repetitis ipsi D. Iudici superius narratis, quæ vera esse affirmavit, in præsentia, ac cum consensu etiam dicti Illust. domini Erabritij eius mariti, & eiusdem Illust. sui generis, vltra quod ipsa contenta sit, & remaneat dote præfata scutorum 15. m. & bene sciat dotem huiusmodi esse conducentem, seq. honorifice, & commode nuptam esse, & nobili, ac Illust. viro: desiderans etiam conseruationem, & si fieri poterit Deo dante, ampliationem suæ agnationis, & domus, vnde ex vtroque parente orta est, dictam renunciationem & cessionem omnibus bonis, etiam feudalibus, & successiue paternis, & maternis, fraternisque, autis, patris, vbique locorum existentibus, intendat, & donationem irrevocabilem inter vivos in fauorem facere dicti sui patris, ac fratrum, & descendendum, hæredumque, & successorum eorundem quorumcumque, etiam extraneorum, & omni, & toto eo, quod petere, vel prætere possit. Sed quia ex latere paterno nullos habet consanguineos in dicto loco, qui sint habiles ad consentien. iuxta formam statutorum Urbis, prout medio iuramento tactis, &c. affirmavit, & ex latere paterno non habeat alios proximiores, quam Illustrissimum, & Reuerendissimum D. M. & Dominum Prosperum, etiam suos patruos, & quia res agitur in fauorem agnationis. Ideo ne vnquam de validitate præstationis eorum consensus, dubitari contingat, maxime per dispositionem statutorum Urbis. Sponte, &c. a dicto D. Collaterali aliquem sibi curatorem ad

hunc actum, in locum duorum consanguineorum ex latere materno, iuxta formam dictorum statutorum, & ad omnem abundantiore cautelam, & omni meliori modo, &c. & si magis placeat D. N. & N.

ponatur hic deputatio curatoris ob defectam consanguineorum, cum cautione in forma.

Quo facto coram eodem D. Iudice, & primo Collaterali vt supra seden. &c. personaliter constituta dicta Illust. D. Laura agens omnia, & singula in præsentia instrumento contenta, in præsentia, ac cum consensu, verbo, & volunrate dicti Illust. D. Pompei eius patris, ac Illustrissimi, & Reuerendissimi D. M. & P. eius procuratorum, ac Illust. D. F. & N. curatoris, vt supra deputati, præsentium, ac eorum consensum, & assensum præstantium, ac dictus dominus N. curator deputatus cum iuramento tactis, &c. præstato, affirmavit non habere aliquod proprium particulare interese in huiusmodi renunciatione, cessione, ac donatione respectiue facien. per dictam Illust. D. Lauram in fauorem dicti Illust. D. Pompei, suorumq. filiorum, ac descendendum. Et quod actenta dote, ac rationibus, & causis superius deductis, non tendit in præiudicium dictæ Illust. D. Lauræ, ac suæ honorificæ subitentionis, prout etiam pariter dicti Illust. DD. C. & P. asseruerunt, & cū auctoritate dicti D. Collateralis, eadem Illust. D. Laura sponte, &c. nõ vi, &c. ac omni meliori modo, &c. in præmissis ad maiorem, & perpetuam utilitatem huius contractus, & contentorum in eo, renunciauit cum iuramento tactis, &c. beneficio minoris ætatis 25. annorū, restitutionis in integram ex quocumque capite, ac omnibus, legibus, statutis, et legum auxilijs in fauorem minorum, & mulierum disponen. de quibus, & eorum effectu prius ab ipso D. primo Collaterali certiorata fuit, vim, & dispositionem dictarum legum, statutorum, & constitutionum, vulgari sermone intelligen. dicta Illust. Domina Laura, quæ de nouo declarat, & affirmat se bene informatam esse de statu rerum paternarum, & maternarum, & se remansisse, & remanere contentam de supradicta dote scut. 15. millium constituta, & promissa per dictum Illust. eius genitorem, & salua sibi reseruata dicta dote, ces-

fit, refurauit, & renunciauit expresse, omnibus, & singulis, ac quibuscumque bonis, tam paternis, quam maternis, presentibus, & futuris: ibidem presente, & intelligente, ac consentiente expresse, dicta Illust. D. Orinthia eius matre, & cuiuscumque successioni paternæ, & maternæ, ac legitimæ portioni in bonis paternis, & maternis competituræ, tam ex testamento, quam ab intestato, & contra testamentum, ac alio quocumque iure, tam vniuersali, quam particulari, & cessit etiam, atque renunciauit quibuscumque bonis, & successibus frater nis, ac auitis, & paternis, & quibusuis eorum, & supradictis bonis, rebus, & facultatibus, & cuiuslibet ipsorum, vbi que locorum existent. tam in dominio sanctæ Sedis Apostolicæ, quam Imperatoris, & Regum, presentibus, & futuris, etiam feudali bus, in quibus ex natura feudi succedere possit. Et hanc cessionem, & renunciati onem fecit in fauorem dicti Illust. D. Pompei sui patris presentis, & acceptantis pro se, ac suis hæredibus, & successoribus, & in fauorem germanorum fratrum ipsius Illust. D. Lauræ masculorum scilicet legitimorum, & naturalium, & illorum hæredum, & successorum quorumcumque, & me no tario publico acceptan. & stipulante pro illis, & ad hoc ad conseruandam familiam, & facultates in familia, & agnatione dicti sui patris. Et insuper ex certa sua scientia, ac omni meliori modo, &c. quo potuit, cum dictis consensibus, donauit titulo donationis irreuocabilis inter viuos, liberè, ac simpliciter eidem Illust. D. Pompeo presenti, vt supra acceptan. ac M. & C. filijs masculis legitimis, & naturalibus eius dem Illust. d. Pompei presentibus, &c. me notario præfato acceptan. pro eis, & eorum successoribus quibuscumque omnia, & singula ea, quæ ratione legitimæ portio nis, in bonis paternis, & maternis, etiam feudali bus presentibus, & futuris, vbi que locorum competentis, seu competi turæ, & ratione cuiuscumque successio nis vniuersalis, aut particularis in eisdem bonis, vel feudi successione, & inuesti tura; ac etiam in bonis fraternis, & dicto rum paternorum, quocumque iure, & ti tulo, tam vniuersali, quam particulari peruenire, aut quomodocumque spectare possent. Nihil aliud sibi Illust. D. Lauræ

dotem præfatam referuando, & dicto ti tulo donationis inter viuos, cessit, & contē sit super præmissis omnia sua iura, & actio nes, &c. ad habendum, &c. ponens, &c. cō stituens eos super præmissis procuratores irreuocabiles, vt in rem propriam. Et hanc donationem, & cessionem fecit ex causis prænarrais, & ex perfecta, & sincera dilectione sua, erga dictum genitorum suum, ac dominos fratres, ad beneficium domus paternæ, ac agnationis illius. Et quia sic facere, & donare placuit, & placet.

Quam donationem irreuocabilem inter viuos, cessionem, & renunciati onem, cum omnibus in presenti instrumento con tentis, promisit semper, & perpetuo ha bere gratas, &c. & nunquam sub quouis prætextu, iure, titulo, causa, & modo, etiam hic non expressis, contrafacere, dicere, opponere, aut venire, directe, vel indire cte, per se, vel alium, quouis quæsito colore, in iudicio, vel extra, etiam sub prætextu superuentiæ filiorum: quia postquam nupta est de, filijs nascituris cogitauit, & cogitat, & renunciauit L. si vnquam, & l. fin. C. de rescindend. donation. renunciauitque insuper certiorata, &c. cum consensu, &c. conditioni indebiti, & sine causa, ac restitutionis in integrum, benefi cio absolutio nis à iuramento. Promisitq. & conuenit, cum iuramento tactis, &c. non petere ex quouis causa, quantumcum que enormissima latione, & in qua dolus re ipsa, & ex præposito interuenisse dice retur. promisit etiam, modo præfata non contrauenire ex quouis causa cogitata, vel incogitata, de presenti, vel de futuro: quibus omnibus expresse cū iuramento tactis, &c. renunciauit. Ita quod ista præfens renunciatio sit generalis, & genera lissima, de quarum effectu prius à dicto d. Iudice certiorata fuit, alias ad omnia dam na, &c. vltra obseruationem contractus, te neri voluit, & quamuis existimet huius modi donationem, & renunciati onem coram Iudice factas firmitatem persistere, ni hilominus pro potiori robore, & cautela tua, sponte, &c. constituit procuratorem suum N. cum presentia, et consensu dicti sui viri curatoris, & proximiorum in gra du, ad insinuandum huiusmodi donati onem, & renanciati onem in forma. Pro

quibus, &c. cum decreto in forma, ac tribus testibus, qui subscribant.

Augumentum dotis.

D Bernardinus, &c. Afferens, se iam tredecim ab hinc annis in circa in eius legitimam sponfam, & vxorem duxisse D. Vincenciam, &c. & cum ea, iuxta ritum sacrosanctæ R. E. matrimoniale vinculum consumasse; & ex ea vnico tantū filium nomine Franciscum in suę ætatis anno 13. constitutum, suscepisse cum dote, & dotis nomine, vt apparere dixit instrumto rogato apud acta, &c. scutorum 200. in pecunia numerata, in acconcio, & domus vtriuslibus scutorum aliorum similibus 50. Volens igitur præfatus D. Bernardinus vt gratum, & benignum decet maritum, & benemeriti non immemorem, rem gratam facere dicte suę vxori, vt vehementius eū imposterum prosequatur amore, ac beneuolentia coniugali, & pacificam in futurū vnam vitam sint ducturi, donec, & quouſque altissimo placuerit, separari, dissolui, dotum augumentare, pro eo omni, & toto, quod dicta eius vxor, tam ratione augumentati, iuxta formam legum, & statutorum, ac nouarum reformationum Vrbs, seu alias quomodolibet ab eoq. D. Bernardino, vel eius hæredibus petere in futurum possit, quàm donationem propter nuptias, sponte, &c. pro se, &c. dotem præfatam, quam habuisse asseruit ab eius vxore scutorum 250. computato acconcio, ad scuta 50. ascendente, vltra dictum acconcium, quod est scutorum 50. dotem præfatam dicte D. Vincencię, licet absenti, me notario, &c. ad scuta, &c. augumentauit quattuor loca montis pij recuperabilis, per ipsum dominum Bernardinum, vt asseruit pro dictis scut. 400. empta in personam dicte D. Vincencię contantia, & imposta pro dicta dote, vt supra, ad dicta scuta 400. augumentata dicte D. Vincencię assignauit, ad habendum, &c. Ponens, &c. constituens, &c. dans licentiam, &c. & donec, &c. Hanc autem, &c. causis præfatis insuper similiter ratione dicti augumenti dedit, & assignauit dicte suę vxori absenti, &c. omnes vestes, iocalia, & totum acconcium ad vsum

mulierū, quæ, quas, & quod dicta sua vxor nunc haberi reperitur, & morte dicti domini Bernardini in esse reperientur. Voluitque super præfatis à consanguineis dicti Domini Bernardini, seu alijs quibuslibet personis, super eis ius aliquod, vel interesse prætendentibus, molestari, &c. non posse. Quæ omnia, &c. alias, &c. de quibus, &c. Pro quibus, &c.

Assignatio alimentorum.

Cvm sit, prout infrascriptus D. N. asseruit, quod D. N. patruus ipsius D. Scipionis habeat vnico filium naturalem tantum nomine N. ab eodemque suo patruo tot, tantaque seruitia acceperit, de quibus haud ita facile poterit obliuisci: speretque propterea in dies maiora recepturus beneficia. Volensque igitur in memoriam illorum, se gratum, & beneuolum, quantum potest, in dictum N. eius filium perhibere, quo clarius ei constet, & appareat amor, & beneuolentia, quibus ipsum ab eius natiuitate prosequutus fuit, & prosequitur in dies: decreuit, & deliberauit ad infrascriptam alimentorum assignationem deuenire. Hinc, est quod anno, &c. in mei, &c. Idem dominus Scipio sua sponte, &c. dicto eius nepoti naturali ex fratre, ex nunc constituit, & assignauit pro se, &c. pro alimentis, & loco alimentorum ipsius Octauij, & eius vita dumtaxat durante, victum, & vestitum concedentem, iuxta sui status qualitatem, & conditionem, & congruam habitationem in eius domibus, si vero euenierit, ipsum Octauium aut nolle, aut non posse quacumque de causa, & occasione, seu ratione ipsum mouentibus, viuere cum ipso, et eius hæredibus, et successoribus ex nunc, prout ex tunc, eidem pro eisdem alimentis, ipsius vita, vt supra durante, tradi, et assignari voluit quodlibet anno scuta, etc. ad ipsius beneplacitum, et simplicem requisitionem, cum eodem tamen onere habitandi in eius domibus, et suorum successorum donec vixerit congrue, et concedentem, ita vt nullo modo alibi habitare possit; alias illo habitare cum ipso, et successiue eius hæredibus

nolente, ultra dictam portionem sibi donec vixerit traden. consignandam, nihil aliud ab eo. & suis quibuscumque petere, & prætere valedat, ratione habitacionis præfatæ minus, vt ipse, & sui quicumque ad aliquid cogi valeant ultra ratam præfatam, & pro alimentis assignatam. Quæ omnia, &c. alias, &c. Pro quibus, &c.

Associatio ad aliquam artem.

N Sartor, &c. confusus de idoneitate, probitate, & sufficientia N. in eius apotheca de præfenti inseruientes, & famuli ibidem præfentis, sponte, &c. dictum N. eius garzonum in socium, & participem pro medietate, æquis portionibus, in exercitio, & arte dictæ sartoria in dicta eius apotheca, quam ad præfens in Vrbe exercet, & habet in via, &c. assumpsit, & assumit de præfenti, & è conuerso idem N. garzonus dicto N. magistro ibidem præfenti, in dicta eius apotheca exercitio, & arte, &c. totius eius viribus, industria, & conatus, quibus diligentius, & melius potuerit, & valuerit, se bene, fideliter, & accurate gerere, ac eandem exercere, manutenere, & gubernare, illiusque computa, etiam legaliter tenere, & in fine cuiuslibet trimestris totius administrationis rationem reddere, libere, & simpliciter, tam de lucro, quam expensis desuper factis ad vñm, commoditatem, & utilitatem dictæ apothecæ; & de omnibus alijs occorrentijs, necessarijs, & opportunis, vti bonum, legale, & fidum decet virum, nam de male partis, & aliena iactura, iuxta legum præcepta locupletari nemo gaudeat, promissit, & se obligavit, cum vnicuique apertissime pateat, & innotescat, ex recessu huius agrati, & parilitati maris, nihil quicquam secum sit allaturus, nisi volumen, & fasciculum omnium, & quorumcumque bonorum, seu malorum per eum commissorum, & perpetratorum in hoc sæculo. Quam quidem societatem ambæ partes durare voluerunt ad biennium tantum, deinde vero ad beneplacitum partium, sub poena scutorum, &c. in euentum contradictionis,

seu male administrationis, ac sub nonnullis alijs pactis, & conuentionibus, hinc inde matura stipulatione interueniente firmatis, & vallatis, & primo Che, & cætera. Quæ omnia, & cætera. Pro quibus, &c.

Solidatio, & mutua promissiones.

L Elius, & Pompilius fratres germani, sij bo. mem. Lucij Patritij Romani, ætatis legitimæ, ac Carolus, & Ascanius eorum quoque germani fratres maiores, decem, & septem annorum, & nihilominus cum iuramento tactis, &c. Renunciarunt beneficio minoris ætatis, & omnibus legibus, & statutis in fauorem minorum quomodolibet introductis, & disponentibus principales ex vnâ, & Pompeus peregrinus principalis ex altera partibus, sponte, &c. affirmarunt, & declararunt, in simul calculasse, & solidasse super omnibus, & singulis eorum computis, & partibus, occasione pretij, & pretiorum diuersarum rerum fundacalium, à dicto domino Pompeo ipsis fratribus venditarum, & datarum hucusque, & ex huiusmodi solido facto, defalcatis prius, atque deductis, & compensatis defalcandis, deducendis, & compensandis, ac etiam, admissis admittendis, ipsos DD. fratres veros, & legitimos, ac liquidos debitores præfati D. Pompei remanere affirmarunt in summa scutorum 500. ex quibus declararunt spectare, seu attingere scuta ducenta ad Carolum. Reliqua vero scuta, &c. ad Ascanium, particulariter distinguendo, attingere, & ita solidarunt, & affirmarunt, reuocantes hinc inde, cuicumque existimationi etiam erroris calculi, & solidi non ita facti, atque renissionis, & omnibus alijs iuribus, & facti allegationibus, oppositionibus, & exceptionibus, quibus mediantebus contra præmissa quomodolibet venire possent. Quam summam scutorum 500. in tot rebus funda calibus omnes ipsi fratres principaliter, & in solidum, eidem D. Pompeo in termino duorum annorum ab hodie proximorum, videlicet quolibet anno ratam partem, & pro maiori cautela eiusdem D. Pompei creditoris, &

faciliori satisfactione præfatus Pompilius, cui assignata fuerunt, &c. sponte, &c. dicta scuta, vt supra sibi assignata; & competentia, & cum præsentia, & consensu præfatorum eius fratrum præsentium, & consentient. cessit, dedit, & assignauit præfato Pompeo Peregrino ad maiorem cautelam eius acceptam, transferens, & cedens omnia iura, &c. pro dicta rata scutorum N. Ponens, constituens, eundem D. Pompeium Peregrinum præsentem procuratorem irreuocabilem, &c. ad exigendum, &c. a D. N. ac omnibus, pro eo quomolibet obligatis, dicta scuta N. cum facultate quod opus fuerit quietan. & cum clausulis debitis, atque alijs facultatibus opportunis. Promittens nihil fecisse, nec facturum in præiudicium dicti cessionarij, & suorum, alias, &c. Quæ omnia, &c. Pro quibus, &c.

Quietantia mutua, cum datione in solutum.

CUm sic (vt infranominandæ partes ita fuisse, & esse affirmarunt) quod D. Alcanius a die x. Februarij, vti negociorum gestor, & administrator artus agriculturæ, per quam plurimos annos, & successiue aliorum negociorum, q. Antonio, vsque ad eius obitum seruerit, cum participatione, prouisione, ac pactis in cedula, per vtranque partem dicta die firmata, & subscripta, contentis, & deinde in administratione negotiorum, & in seruitijs hæredum dicti q. Antonij, vsque in præsentem diem continuauerit: & pro finali residuo dictæ suæ participationis, & prouisionis, remanserit, & sit legitimus creditor hæreditatis, & hæredum eiusdem Antonij, prout insimul calcularunt, & solidarunt, atque concordēs remanserunt, in summa scutorum 673. monetæ de qua volentes dicti hæredes dicto D. Alcanio satisfacere. Hinc est, quod die, &c. In mei, &c.

Taddæus, Matthæus, & Gregorius germani fratres, filijs, & hæredes dicti Antonij principales, ceteris eorum fratribus natu maiores, & ætatis, & ætatis, & ætatis, & ex eorum aspectu apparebat, iuxta dispositionem statutorum Vrbs legitimæ, nominibus proprijs, & D. Iulij, & Io. ger-

manorum fratrum, & cohæredum suorum, pro quibus, & eorum quolibet de rato, & rati habitatione in forma iuris valida, & quod præfens Instrumentum, & omnia in eo contenta quilibet eorum, cum ad ætatem legitimam peruenerit, ratificabit, approbabit, & semper habebit omnia rata, & obseruabit, principaliter, & in solidum promiserunt, alias vltra obseruationem, & implementum omnium, & contentorum in hoc instrumento, etiam ad omnia damna, &c. D. Alcanio prænominato præsentem teneri voluerunt. Itaque sub prætextu, &c. & licet pro dicta ratificatione habenda, omnia, quæ potuerint, fecerint se tamen excusare nullo modo possint, & D. Clementia dicti D. Antonij dum viueret Vxor, mater dictorum hæredum, & tutrix respectiue, ac bonorum administratrix dictorum Iulij, & Io. in minori ætate constitutorum, vigore testamenti per dictum eius virum in actis D. N. vt asseruit conditi, deputata, & eo nomine, seu nominibus, ex vna parte, & prædictus D. Alcanius principalis ex altera parte, sponte, &c. declararunt, & affirmarunt, insimul omnia diligenter inspectis, calculasse, & solidasse omnia computa participationis, & mercedis, atque administrationis D. Alcanij pecuniarumque per eum acceptarum, & habitarum, ac negotiorum gestorum; & ex huiusmodi calculo, & solidatione facta, deductis deducendis, & compensatis compensandis omnium habita ratione, ipsum D. Alcanium, pro finali residuo omnium residuorum vsque in præsentem diem, verum, & legitimum remanere creditorem ipsorum hæredum, & hæreditatis, in summa scut. 673. & ita firmarunt, & concordēs remanserunt; & renunciarunt hinc inde omnibus exceptionibus, oppositionibus, & allegationibus si quæ vnquam aduersus huiusmodi solidationem, & concordiam competere, aut competere possent, & propterea dicti Taddæus, Matthæus, & Gregorius principales, dictis omnibus nominibus, principaliter, & in solidum, & D. Clementia tutrix, & respectiue curatrix, & bonorum administratrix dictorum filiorum, in minori ætate constitutorum, nominibus huiusmodi, vigore cuiuscunq. facultatis, & auctoritatis ei competentis, in satisfacionem

nem dicti D. Afcanij, & inſolutum, & omnibus melioribus modo, &c. pro ſe, ſuiſq. diſtis nominibus hæredibus ac ſucceſſoribus, iure proprio, & in perpetuum dederūt vendiderunt, ceſſerunt, & aſſignarunt eidem D. Aſcanio præſenti, ac pro ſe, &c. bona infradicenda, ſita, &c. & eius territorio, ad ipſos hæredes pleno iure domini, vel quaſi, vt aſſeruerunt, ſpectantia, & pertinentia, & per eos poſſeſſa, videlicet molendinum ad uſum grani macinandi fabricarum ſitum, &c. Item prædium oliuatum, & ſituatum cum alijs arboretis iuxta &c. æſtimat, vt aſſeruerunt, & acceptarunt pretio ſcut. 400. per Dominum Iacobum, &c. amicabiliter pro ſatiſfactione partium ad æſtimandum ore tenus vocatos, reſiſtos, vt ipſæ partes aſſeruerunt. Quæ omnia, & ſingula ſupra deſcripta bona, iuxta prædictos, aut alios, & veriores confines exiſtentia, in totum, &c. vt ſupra inquietan. &c.

Adeptio poſſeſſionis.

D Gundifalvus ſponte, &c. inhærendo poſſeſſioni acquiſitæ, & habitæ in emptione, mediante clauſula conſtituti, & alias quomodolibet in eum tranſlatæ, ad maiorem cautelam accepit, & apprehendit poſſeſſionem realem, & corporalem Caſalis, ſeu tenuræ nuncupat. N. cum pertinentijs, & confinibus ſuis, ad ipſum D. Gundifaluum vigore dictæ emptionis, diuiſionis, & conuentionis, cum dictis coemptoribus, vt ſupra, reſpectiue factarum, ſpectan. & pertinen. ingrediendo in dictum caſale, ſe tenutam, & per illam deambulando, equitando, & de glebis terræ, & frondibus arborum, herbiſque percipiendo, & ſibi etiam porrigi faciendo, in ſignum poſſeſſionis prædictæ, in qua apprehenſione poſſeſſionis præſentes, Iulianus, &c. cuſtos dicti caſalis, certificatus à nobis Notarijs de venditione, & diuiſione prædictis, quarum vigore dictum caſale, cum ſuis pertinentijs, & poſſeſſione, ad ipſum D. Gundifaluum ſpectan. & pertinent. ſponte, &c. agnouit dictum D. Gundifaluum præſentem, &c. in dictum, & poſſeſſorem caſalis prædicti, cum pertinent. prædictis: dictus verò Gundifalvus proteſtatus fuit, & declarauit, quòd per ſuum

inde reſeſſum non intendit poſſeſſionem præſatam relaxare, dimittere, nec derelinquere; immo omnem poſſeſſionem ciuile, & naturalem animo, & corpore, ac omni alio meliori modo, quo poteſt retinere, conſeruare, & continuare intendit, ſuper quibus, &c.

Ceſſio litis.

D N. qui nuper per acta mei, &c. diu litigauit cum D. R. relaxationem poſſeſſionis cuiuſdam domus ſitam, iuxta, &c. & in qua lite ipſe D. N. poſtea ſuccubuit, habens noſitiam de præſenti ad fauorem euſdem D. R. fuiſſe expeditum mandatum de expellendo ipſum N. & alios ab eo cauſam haben. & reſpectiue de immittere in poſſeſſionem dictum R. Ideo uolens euitare executionem, & ulteriores expen. ſponte, &c. Renunciando in primis cuiuſque liti, & cauſæ ſuper relaxatione dictæ domus intentatæ, ceſſit, & renunciavit dicto D. R. licet abſenti D. Io. etc. eius nepote, ac procuratore, vna mecum notario præſentibus, etc. dictam domum, cum iuribus, et pertinentijs ſuis vniuerſis, et illius poſſeſſionem per eum uſq. in præſentem diem retentam: Ponens dictum D. R. licet abſen. eodem D. Io. præſente in locum, ius, et priuilegium ipſius conſtituentis, etc. dans licentiam, etc. et donec, de dicto hoſpicio, ac iurium, et pertinentiarum euſdem poſſeſſionem. Idem D. R. adeptus fuerit, idem D. N. vocauit ſed illud, et illam tenere, et poſſidere vice, et nomine euſdem D. R. ac eius hæredum, et ſucceſſorum, ac ipſe ex nunc de dicto hoſpicio, et eius iuribus modo, et forma, prout ab eodem D. N. detentum extitit, ipſum D. R. vt ſupra abſentem, in dominum, et patronum recognouit, et recognoſcit, dictumq. hoſpitiu ipſi D. R. licet abſenti, etc. ad omne eius beneplacitum ſibi, vel cui ipſe mandabit vacuum, liberum, et expeditum dimittere, et relaxare promiſit, libere, etc. alias, etc. declarans inſuper ſe euſdem hoſpitijs inquilinum, et ab ipſo D. N. cauſam habentem, non amplius pro eodem Angelo, ſed pro dicto D. R. ac ad eius inſtantiam in eodem hoſpicio de cetero permanere, ab eoque cauſam habere, ac illum euſdem D. R.

inquilinum, ac ipsi D. R. pensiones illius de cetero soluit debere, si et quatenus ipsi D. R. videatur, et non alias, etc. Et præmissis attentis, idem D. Io. vt procurator eiusdem D. Vincentij, sponte, etc. consensit, quod cedula scutorum 100. monetæ alias sub die, etc. deposita, consignetur dicto N. vna cum pecunijs in ea contentis, facta legitima quietantia, omni modo meliori, etc. Pro quibus, etc. idem N. seipsam, et bona, etc. super quibus, etc.

Restitutio dotis.

CUm sit quod alias sub die, etc. D. Fabius duxerit in eius legitimam sponsam, et uxorem honestam D. Victoriam, filiam D. Cornelii cum dote, et dotis nomine ipsius D. Victoriam scutorum 500. monetæ, cum pactis, clausulis, et conventionibus, prout in instrumento desuper inter dictas partes sub dicta die, etc. Februarij per acta mei, etc. celebrato latius continetur, set habetur, ad quod partes ipse pro infradicendorum verificatione relationem habere voluerunt, et successiue die, etc. etiam proximè præteriti dicto D. Fabio pro satisfactione dotis præfata fuerint à dicto D. Cornelio assignatæ tres eius domus in simul iunctæ, sitæ, etc. iuxta, etc. nec non vnus Annuus Censur scutorum viginti vnus monetæ pro pretio scutorum septem pro centenario, alias ad fauorem præfati D. Cornelij per D. Angelum Petronium super duabus eius domibus impositum, et alias prout in instrumento assignationis huiusmodi desuper sub dictis die 19. Maij per acta eiusdem mei notarij rogatum latius dicitur contineri, ad quod partes ipsæ pariter relationem habere voluerunt. Sitque etiam, quod diebus proximè elapsis dicta D. Victoria vxor prædicti D. Fabij, sicut Deo placuit, ex hac vita migravit, nullis ex ea superstitibus filijs, et propterea sit factus locus restitutioni dotis prædictæ, volens itaque dictus D. Fabius dotem præfata D. Cornelio, vt tenetur restituere.

Hinc est, quod Anno, etc. in mei, etc. personaliter constitutus prædictus D. Fabius sponte, etc. saluis infradicendis, etc. suprädictas domos, vt supra positas, ac

annuum censur prædictum, vt supra impositum, et assignatum, ac ipsi D. Fabio dote præfata, vt supra assignata, cum omnibus, et singulis illorum membris, pertinentijs, ac iuribus, iurisdictionibus, et denique eisdem modo, et forma, quibus ipsi D. Fabio, vt supra consignata, et assignata fuerant, restituit, et assignauit, et retrocessit prædicto D. Cornelio, præfati, etc. ad habendum, etc. Item omnia iura, etc. Reponens, etc. Constituens, etc. Dans licentiam, etc. Et donec, etc. Hanc autem dotis restitutionem idem D. Fabius fecit, et facere declarauit, ob mortem dictæ q. Victoriam eius vxoris, et casum prædictum, ac iuxta formam statuit, et nouarum Almæ Vrbs reformationum. Quibus quidem restitutione, et retrocessione sic itantibus, præfatus D. Cornelius se de domibus, ac censu præfatis, pro tota, et integra dote, præfata, bene contentum, et satisfactum vocauit exceptioni, etc. renunciauit, etc. quietauit, etc. cum pacto, etc. promissiq. idem D. Fabius de domibus, ac censu prædictis illorumq. membris, et pertinentijs præfatis, vt supra restitutis nihil fecisse, nec factum apparebit, ex dato, et facto suis in præiudicium præfatis contractus ac dicti D. Cornelij, ac suorū, etc. alias in quolibet casu, et euentu contrarij, aut contrauentionis præmissorum, aut alicuius eorū, dictus D. Fabius teneri voluit de dictarum domorum, et celsus euicione, videlicet ad restitutionem dictorum scutorum 800. pro dote præfata, et ad omnia damna, etc. de quibus, etc.

Et his semper saluis, asserens nihilominus prædictus D. Cornelius prædictum D. Fabium propter obitum dictæ q. Victoriam eius filiam, et dicti D. Fabij vxoris fuisse, iuxta formam statutorum, & nouarum Almæ Vrbs reformationum, quartam partem prædictæ dotis prædictæ q. Victoriam lucrata, volens propterea idem D. Cornelius, vt tenetur, dicto D. Fabio de dicta quarta parte dotis, vt supra lucrata, quæ est scutorum ducentorum, & cum ipse D. Cornelius ad præfens non habeat promissam, & numeratam pecuniam, qua dictum D. Fabium satisfacere posset, sponte, &c. saluis suprascriptis, in solutionem, & satisfactionem dictorum scutorum ducentorum monetæ, ex nunc assignat, concedit,

cedit, & tradit dicto D. Fabio præfenti, &c. vnam ex prædictis eius domibus simul iunctis, vt supra positis, ac iuxta sua notiffima latera, quæ hic femper exprimi, & specificari possint, vna cum discoperto in ea existens. & in quo ad præfens inhabitat quædam Antonia, & cum omnibus, & singulis illius membris, pertinentijs, iuribus, iurisdictionibus, vñibus, commoditatibus, introitibus, & exitibus, & deniq. cum omni, & tot eo, quod dicta domus in se habet, a centro terræ vsque ad cælum, ad habendum, &c. saluis tamen dicto D. Cornelio iuribus, & actionibus infra scriptis, & ex titulo, & causa huiusmodi, idem D. Cornelius eidem D. Fabio præfenti, etc. cessit, &c. omnia iura, &c. Ponens, &c. constituens, &c. Dans licentiam, &c. Et donec, &c.

Et ipse D. Fabius firma, & valida existente huiusmodi datione, insolidum dictum D. Cornelium præfentem, &c. de dictis scutis 200. occasione dictæ quartæ partis dotis, vt supra lucrata, quietavit liberavit penitus, & absoluit, per pactum expressum de ulterius non petendo. Et plus, &c. donavit, &c. insuperque promisit D. Cornelius dictam domum ad eum spectare, & pertinere, & esse liberam, immunem, & exemptam ab omni onere canonis, census, siue responsonis, & cuiusvis alterius gravaminis, & non esse alicui fideicommissio purificatis, vel purificando obnoxiam, & sic per eum esse, & per suos, &c. fore dictam domum bene datam, & traditam insolutum, vt supra, & pro tali dicto D. Fabio, & suis hæredibus, & successoribus manutenere, eumque, & eos desuper femper, & omni tempore auctorizare, defendere, & distringere ab omni molestia, et molestante persona, & in euentum alicuius litis, & molestiæ, omnem libem, & molestiam in se suscipere, &c. et susceptam prosequi, &c. facere desuper consentire omnem personam, &c. de dicta domo & iuribus prædictis nihil fuisse, nec esse factum, neque fiet in futurum, in præiudicium dicti D. Fabij, & præfentis contractus, alias in omnes, & singulos casus, & euentus contrarij, aut contrauentionis præmissorum, aut alicuius eorum, dictus dominus Cornelius se, eiusque hæredes, & successores teneri, & obligatos esse voluit, de

dictæ domus euictione generali, & particulari, in forma iuris valida, &c. & ad omnia damna, &c. de quibus, &c. pacto infrascripto inter dictas partes, mutua stipulatione hinc inde interuenient. vallato, quod ipsi D. Cornelio, & suis hæredibus, & successoribus, liceat dictam domum redimere, & recuperare pro eodemmet pretio scutorum 200. monetæ, illis verè, & cum effectu eidem D. Fabio, vel suis solutis, & exbursatis, per spatium tamen, & terminum quinque annorum proxime futurorum, & interim quandomcumque ad omne beneplacitum dicti D. Cornelij, & suorum hæredum, & successorum. Intimatione tamen duorum mensum præcedente, ipsi D. Fabio, vel suis hæredibus, & successoribus fienda, & sic dictus D. Fabius, & sui retrouentionem præfatam, facere teneantur elapsò verò dicto quinquennio, & dicta redemptione non facta, amplius dicta domus redimi non possit, nec dictus D. Fabius, & sui retrouentionem præfatam facere teneantur, quia sic actum, &c. Pro quibus, &c. obligantur, &c.

Matrimonium per verba de præfenti.

SVprædictis D. Io. Baptista, &c. & D. Felice Offer (Deo dante) futuris coniugibus, personaliter constitutis, ad effectum matrimonium per verba de præfenti contrahendi, Reuer. Don Petrus Curatus in Parochiali Ecclesia sanctorum Celsi, & Iuliani Vrbs, in Regione Pontis, sub qua Parochia D. Felix habitat, & degit, palam retulit, & fidem fecit, se ad instantiam eorundem D. Io. Baptistæ, & Felicis tribus diebus festiuis continuis in dicta Ecclesia sanctorum Celsi, & Iuliani inter Missarum solemnita vt moris est, iuxta sacri Concilij Tridentini dispositionem, publicasse, & denunciaste matrimonium contrahendum inter eosdem D. Io. Baptistam, & Felicem, nullum impedimentum oppositum, & allegatum fuisse, contra celebrationem, & effectuationem ipsius matrimonij. Qua relatione, & fide factis, & habito etiam sermone, vt patrem decet spiritualem, pro admonitione dictorum futurorum coniugum, super importantia, & esse-

effectu huiusmodi Sacramenti Matrimonij successiue interrogata D. Felice intelligibili voce, an vellet in eius legitimum virum, & maritum D. Io. Baptistam Serarolum, vt supra præsentem, & audientem; accipere, & cum eo matrimonium iuxta ritum, & præcepta Sanctæ Romanæ Ecclesiæ contrahere, ipsa D. Felix præmissis intellectis, sponte sua, & liberè dixit, & respondit, volo, deinde interrogato Domino Io. Baptista prædicto si eandem D. Felicem in vxorem accipere, & iuxta præcepta, & ritum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ matrimonium cum ea contrahere velit, ipse D. Io. Baptista præmissis intelligens, sponte sua, & libere, ad præfaram interrogatiouem respondit, volo, propterea idem Reuer. Don Petrus eidem D. Io. Baptistæ, & D. Felici, vt supra in matrimonio ad inuicem per verba de præfati cōsentientibus eorum mutuo consensu intellecto dixit. Ego vos Io. Bap. & Felicem in Matrimonium iungo, in Nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, Amen. dicendo, Quos Deus coniunxit, homo non separet. Et insuper prædictus D. Io. Baptista dedit, & immisit anulum digito annulari eiusdem D. Felicis eius vxoris præfatis, & acceptantis, qui annulus prius à dicto Reuer. Don Petro Curato benedictus fuit, quibus etiam coniugibus idem Parochus auctoritate, qua fungitur, benedictionem dedit. Super quibus, &c. Actum, &c.

Deputatio Commissarij extra curiam.

M Arcellus, &c. Reuerendissimis DD. quarumcumque Ciuitatum, Oppidorum, seu castrorum Gubernatoribus, eorumque DD. Auditoribus, Locatenentibus, Potestatibus, Vicarijs, & alijs quibuscumque iustitiæ ministris, illique vel illis, ad quem, vel ad quos præfentes nostræ litteræ peruenerint, & eorum cuilibet insolidum salutem, &c. Noueritis nuper fuisse nobis pro parte Magnifici I. V. D. D. Pompei Molellæ S. D. N. Papæ, & Reuerendæ Cameræ Apostolicæ procuratoris fiscalis generalis querelanter expositum, quod quidam A. homicidium in personam B. commisit, & N. & N. ipsi A. opem, & auxi-

lium præstiterunt, & astiterunt, ac ipsum ad illud deliberate perpetrandum associarunt; propterea pœnas contra sicarios, & talia patentes à lege tam diuina, quam humana inflictas incurrendo. Quare cum reipublicæ interfit, vt delicta impunita non remaneant, fuimus pro eiusdem Domini Procuratoris Fiscalis parte instantè requisiti, quatenus aliquem probum, virum commissarium ad prædictos inquirendum, & inquisitiones, ac processum informatiuum formandum extra Ro. Curiam deputare dignaremur. Nos igitur Marcellus, &c. attendentes, &c. commissarium præfatum deputandum duximus, prout per præfatos Magnificum D. N. I. V. D. de cuius probitate, integritate, scientia, & experientia, plurimum confidimus, nostrum, & Cameræ Apostolicæ commissarium deputauimus, elegimus, & constituimus cum facultatibus, & auctoritatibus opportunis. Quocirca mandamus eidem N. vt statim visis præfatis ad dictum Castrum N. ac quo sibi expediens videbitur personaliter se conferat, & in formationem super præmissis capiat, omnesque & singulos testes informatos, & coram eo inducendos, & nominandos super præmissis medijs eorum iuramentis examinet, ac vacillantes, veritatem occultantes, & mendacio cōuictos arbitrio suo torqueat, & testificari recusantes omnibus vijs, ac remedijs iuris, & facti opportunis cogat, & compellat, cogique, & compelli mædet, & faciat, & eosdem testes, ac delinquentes, & complices ad personaliter comparandum coram se sub censuris ecclesiasticis, & pecuniarijs, ac corporis afflictiujs, & alijs sibi visis pœnis citet, maneat, & requirat, ac citari, moneri, & requiri mandet, & faciat, & contra contumaces ad declarationem incurfus censurarum, & pœnarum per se imponendarum, vt moris est procedat, illoque carceret, & in posse nostrum sub tuta, & fida custodia, vel idoneis cautionibus transmittat, & conduci faciat, & generaliter omnia alia, & singula in præmissis, & circa ea quomodolibet necessaria, & opportuna mandet, & faciat, ac exequatur vsque ad sententiam diffinitiuam exclusiue: etiam si talia forent, quæ commissionem magis specialem, amplam, & expressam exigerent. Dantes sibi in præ-

missis omnibus, & singulis omnimodam potestatem, auctoritatem, & facultatem, plenumque liberum, generale, & generalissimum mandatum, cum plena, ampla, generali, & generalissima facultate, vices, & voces nostras sibi in præmissis delegantes. Quo circa vobis Reuerendissimis DD. Gubernatoribus, Locatenentibus, Iudicibus, Commissarijs ordinarijs, Vicarijs, potestatibus, & alijs iustitiæ ministris quibuscumque, ac dicti Caltri N. & aliorum locorum communitatibus, & commissarijs, & alijs quibuscumque in executione præsentium nominandis, per præsentem committimus, & in virtute sanctæ obedientiæ districtæ præcipiendo, sub mille ducatorum auri de Camera, Cameræ Apostolicæ in euentum contrauentionis applican. mandati exequui, & in subsidium excommunicationis, alijsque arbitrio nostro imponendis, & applicandis poenis mandamus quatenus eundem D.N. commissarius nostrum prædictum in talem recipiatis, & admittatis, & sibi in omnibus, & per omnia pareatis, & obediatis, omnemque fauorem, & auxilium per ipsum in præmissis requisitum pro præmissorum executione impendatis, & præbeatis, omni prorsus contradictione, & exceptione cessante. Volumus autem, quod ultra expensas victus, & hospitij eidem D. N. commissario scuta N. notario vero iulios singulis diebus quibus ipsi ab Alma Vrbe receßerint recto itinere vsque quo ad eam similiter reuersi fuerint de bonis delinquentium prædictorum, seu quomodolibet indiatiarum, omnino persoluatur. In quorum, &c. datum, &c.

Franciscus Belgius notarius.

Marcellus Lantes Auditor.

Nominatio Bannii.

Magnificus D.G. habens facultatem, & licentiam nominandi bannitum a Reuerendiss. D. N. Gubernatore, &c. tenoris infra scripti videlicet Illustriss. &c. sponte, &c. virtute dictæ facultatis, & auctoritatis sibi concessæ de nominando bannitum, nominauit, ac in eius pri-

stinum statum reposuit R. absentem me not. &c. ipsumque ad eius patriam remisit omnemque facultatem, & auctoritatem, prædicto Magnif. D. G. in eiusdem suis facultatibus, & litteris patentibus præmissorum occasione traditam, atque concessam penitus in eundem R. bannitum, vt supra nominatum posuit, atque transtulit ita vt idem R. eiusdem auctoritate, facultate, potestate, & alijs quibuscumque priuilegijs talibus Bannitis nominatis, & remissis concessis, & attributis tam in vim præinserti rescripti, quam Summorum Pontificum constitutionum, priuilegiorum, & indultorum vti, frui, & gaudere valeat, & possit libere, & absq. aliqua controuersia non solum modo præmissis, sed omni alio meliori modo, &c. Promittens idem D. G. præsentem nominationem, & remissionem semper, & omni tempore fore, & esse bonam, & validam nihilque in eius præiudicium fecisse, illamque pro tali perpetuo habere, & mantere alias, &c. de quibus, &c. Pro quibus omnibus, &c.

Creatio Equitis.

IN nomine sanctæ, & indiuiduæ Trinitatis, &c. Nouerint vniuersi, &c. quod anno, &c. In mei, &c. personaliter constit. Ill. D. N. filius bo. me. N. habens, tenens suis in manibus duas litteras regias obrentas à Serenissimo, ac Catholico Rege Philippo ab Austria, &c. sub dat. vna videlicet in Oppido de Matrit die, &c. sigillo magno eiusdem S. Maiestat. vt in ea apparet a tergo impresso: altera vero sub dat. &c. in papiro, ac sermone hispano ambas scriptas, & manu eiusdem Serenissimi Regis, vt in eis videre est subscriptas tenoris, &c. illas præuia illarum osculatione præsentauit Illustriss. DD. A. & B. eosque requisit, vt attento, quod Illustr. D. C. commendator commendæ S. &c. cui etiam præinsertæ litteræ, directæ erant, ab hac luce migravit vellet iuxta præinsertarum litterarum tenorem habitum, & Crucem per alios milites dictæ religionis Alcantaræ gestari solitum tradere, & conferre, ac per huiusmodi traditionem prædictæ militiæ ascribere, & alijs militibus aggregare dignarentur

tur. Qui Illustrissimi D. A. & B. dictas literas ad se debita cum reuerentia receperunt, & viderunt, & supra eorum singula capita posuerunt, illasque per eundem notarium alta, & intelligibili voce legi mandarunt, prout lectæ fuerunt ad illarum exequutionem præcedendo præuia Spiritus sancti Missæ celebratione, in maiori capella infra scriptæ Ecclesiæ recitata per P. presbyterum, &c. ipsum Ill. D. N. presentem, & genibus flexis id humiliter petentem, & tunc confesum, & communicatum, assistantibus ibi Ill. DD. A. & B. militibus dictæ religionis S. Iacobi, multis hinc inde interrogationibus, & responsionibus, iuxta eiusdem religionis Alcantaræ ritus, & stabilimenta ense a sinistro latere per Ill. D. A. & B. censita, & per milites prædictos aureis a dextro, & sinistro pedibus cinis albaribus, alijsque requisitis seruatis, habitum eiusdem Religionis Alcantaræ induerunt. Qui Ill. D. N. de obseruando omnia, & singula eiusdem Religionis Alcantaræ vota caualeriatu ordinis, præcepta, & constitutiones a Sede Apostolica confirmatas, & quatenus sint in vsu promisit, & in manibus eorundem Ill. DD. A. & B. tactis per ipsum N. sacrosanctis scripturis, ad sancta Dei Euangelia solitum præstitit iuramentum. Actum Romæ in Ecclesia, &c. presentibus N. & N, testibus, &c.

Appaltus salis.

Magnificus D. A. generalis dohanerius Almæ Urbis salariæ, sponte, &c. vendidit, & appaltauit, ac titulo venditionis, & appaltus concessit D. B. rub. 50. salis dictæ salariæ pro vno anno proxime futuro, ab hodie inchoan. & vt sequitur finien. cum pactis, & conuentionibus infra scriptis videlicet.

In primis quod dictus magn. D. A. teneatur, prout promisit dare, & consignare dicto B. dicta rub. 50. salis pro dicto anno, & eo anno durante in supradicta Almæ Urbis salaria ad omnem ipsius B. simplicem requisitionem pro locis N. & N. et versa vice dictus B. teneatur, prout promisit dicta rub. 50. salis recipere pro dictis locis, et soluere ad rationem iuliorum 20. pro singulo rub. dicto. D. A. dohanerio ibidem

præsenti, etc. hic Romæ in dicta salaria statim facta ab eodem R. receptione dicti salis in tot paulis, et testonibus papalibus libere, etc. Quam salis quantitatem prædictus B. teneatur recipere in termino dicti anni, et in euentum quod nollet, seu recipere recusaret, nihilominus teneatur ad solutionem pretij ad rationem prædictam, ac si totam quantitatem salis recepisset, quia sic expresse actum, etc. Item quod dictus A. dohanerius teneatur concedere, prout ex nunc tenore presentis contractus, concedit plenam facultatem, et auctoritatem eidem B. dicto anno durante, vendendi dictum sal pro dictis locis, et terris superius expressis, ad magnam, seu paruam quantitatem, et vt vulgo dicitur a grosso, et minuto pro illis prætijs, pro quibus dictum sal venditum fuit ab appaltatoribus præteritis. Item quod dictus D. A. dohanerius durante dicto anno non possit vendere, neque vendi facere per se, vel alium, seu alios in dictis locis aliquam quantitatem salis, ita ex pacto, etc. alias, etc. de quibus, etc. promittens insuper dictus B. emptor dicto anno durante, non vendere, nec distribuere dictum sal in alijs locis, præterquam in dictis locis, et terris superius specificatis, sub poena contenta, et expressa in capitulis inter R. Cameram Apostolicam, et dictum A. dohanerium celebratis, de quibus capitulis illorumque tenore, et qualitatibus præfatus B. emptor asseruit habuisse, et habere plenam, et certam notitiam, et informationem. Pro quibus omnibus, etc.

Deputatio Viceplebani.

Coram Reuerendissimo P. D. N. Dei, et Apostolicæ Sedis gratia Archiepiscopo N. ad in infra scripta a Sanctissimo D. N. Papa specialiter deputato, in meiq. notarij, etc. personaliter constitutus R. D. N. canonicus, etc. Plebanus parochialis ecclesiæ sancti N. dioec. N. exhibuit, et præsentauit dicto Reuerendissimo D. Archiepiscopo motum proprium Sanctissimi D. N. Papæ ab eo obentum, quem ego notarius præ manibus habeo, requirens eundem, et petens virtute dicti motus proprii aliquem probum, et idoneum virum in viceplebanum dictæ ecclesiæ deputari.

Qui Reuerendissimus D. Archiepiscopus dicto motu proprio, cum ea, qua decuit reuerentia, ad se recepro, illoque viso, et lecto, et postea mihi resituito, auditaque petitione, et instantia dicti N. sponte, etc. mandatis Apostolicis parendo, constituit, fecit, et deputavit dictæ Ecclesiæ viceplebanus D. A. quatenus tamen de eius sufficientia, et idoneitate constet coram DD. examineribus ad id deputatis, ad dicti D. N. plebani nomine, et pro eo dictam Ecclesiam sancti N. in spiritualibus, et temporalibus regendum, et gubernandum confessionesq. Christifidelium audiendum et sacramenta ecclesiastica ministrandum, necnon decimas, et quoscumque alios fructus, redditus, et prouentus ad dictam Ecclesiam quomodolibet spectantes, et pertinentes a quibus opus fuerit exigendum, et recuperandum, ac habuisse, et recepisse confitendum, et de exactis quietadum, etc. et præmissa faciendum cum prouisione liciti, et honesti salarij, ac iustis, et honestis, ac solitis, et consuetis pactis, et etiam cum clausula solita ad lites, et generaliter, etc. super suis, etc. Actum, etc. præsentibus testibus, etc.

*Affrancatio prædij pro nob.
domino B.*

Cum fuerit, et sit, prout asseritur, quod nobilis vir D. B. hæcenus habuerit, et possederit habeatq. et possideat de præsentis iure utilis dominij in loco dicto, seu vulgariter nuncupato, etc. unum prædium modiorum quinquaginta partim arboratum, et aratum, et partim pratiuum iuxta bona, ab vno, etc. et alios suos notissimos fines præmissis forsan veriores, saluo iure, etc. sub proprietate, et directo Domino Abbatiæ, etc. grauatum annuo censu, vel canone, seu responsione solidorum 50. monetæ ferrariensis, annuatim in festo, et soluen. eidem Abbati, seu commendatario prædictæ Abbatiæ pro tempore existenti. Cupiatq. dictus nob. D. B. dictum prædium a proprietate prædicte Abbatiæ liberare, et affrancare. Ideo supplicari facerit Illustrissimo, et Reuerendiss. D. A. tituli sancti N. sanctæ R. E. Cardinali, moderno Abbati, seu Commendatario di-

ctæ Abbatiæ pro liberatione, et affrancatione prædicta pro qua habenda, et obtinenda optulit soluere summam scut. mille monetæ eroganda in emptionem tot locorum montium non vacabitium in hac Alma Vrbe, ad perpetuam vtilitatem prædictæ Abbatiæ, ex quibus annui redditus, et fructus percipiuntur longe maioris summæ, et quantitatis dictæ annuæ responsione, siue canonis floren. 50. Cumque quidem Illustrissimus Cardinalis, et Commendatarius prædictus semper, pro posse studuerit, et curauerit conditionem dictæ Abbatiæ facere meliorem omnibus examinatis, et mature discussis cognouerit, et demum deliberauerit, et decreuerit prædicta in euidenter dictæ Abbatiæ cedere vtilitatem, proptereaque facultatem, et auctoritatem prædictam affrancationem, mediante dicta inuestura faciendi a Sanctissimo Domino Nostro Clemente Papa Octauo, per eius litteras Apostolicas in forma breuis expeditas, sub annulo Piscatoris, sub datum Romæ, apud sanctum Petrum, die prima Iulij 1599. obtinuit, quas originales litteras idem Illustrissimus Dominus Cardinalis mihi notario consignauit, et illas præsentis instrumento per me notario registrari iussit, tenoris, etc. Vnde ad dicti prædij affrancationem modo præmissa deuenire intendens motus maximè idem Illustrissimus Dominus Cardinalis, cum dictum prædium priuilegio, et beneficio constitutionis Bonifacianæ potiri, et gaudere supradictus B. prætendat. Hinc est, quod anno, etc. Coram me notario, etc. personaliter existens, præsens idem Illustrissimus Dominus Cardinalis Commendatarius præfatus vtens facultate, et auctoritate sibi a Sanctissimo Domino Nostro Papa, vigore litterarum Apostolicarum concessis, et ipsarum litterarum vigore sponte, etc. omnibus melioribus modo, etc. supradictum prædium, vt supra positum, et confirmatum, ab vltiori solutione, & præstatione dicti census canonis, seu annuæ responsionis, quo, seu qua grauatum existit, ac a decreto domino in, & super eo, & qualibet illius gleba dictæ Abbatiæ, & eius pro tempore Abbati, seu Commendatario competenti penitus, & omnino exemit, liberauit, & affrancauit; illudq. libe-

liberum exemptum, & francum, & alodialle esse, & pro talin perpetuum haberi, teneri, & reputari voluit, & vult, ita vt decetero perpetuis futuris temporibus dictū vtile dominium cum directo reconsolidetur, ac reconsolidatum fore, & esse censeatur, & sit ad fauorem dicti D. B. eiusq. hæredum, & successorum quorumcumque in tantum, quod dictæ Abbatiæ Illustrissimæque D. Cardinali Commendatario, & alijs quibuscumque dictam Abbatiam quouis titulo nunc, & pro tempore obinentibus in perpetuum nulla de, & super illo præmissorum causa, & occasione in totum, aut pro parte competat actio, aut ius aliquod, & de eo, & quolibet illius parte liceat eidem B. ac suis hæredibus, & successoribus quibuscumque perpetuis futuris temporibus libere, & licite ad eorum libitum voluntatis quouis titulo, aut modo disponere, ac si oneri prædicto nunquam obnoxium fuisset prout de alijs suis bonis proprijs liberis, & allodialibus disponere posset super quo prædio, vt supra affrancato idem Illustriss. D. Cardinalis, & Commendatarius prædictus cessit transulit, & renunciauit ad fauorem dicti D. B. idem presentis eiusq. hæredum, & successorum quorumcumque dictum directum dominium, ac omnia iura omnesq. actiones occasione prædicta dictæ Abbatiæ sibiq. Illustriss. D. Cardinali, ac in dicta Abbatiæ successoribus competentia, & competitura nullo iure, nullaq. actione d. Abbatiæ, & alijs prædictis de cetero referuatis, sed omnibus in dictum D. B. & suos de super translatis ad habendum, &c. Ponens, &c. constituens, &c. dans licentiam, &c. & interim constituit, se ratione, & exemptionem dicti prædij omniaque & singula præmissa, & fecit idem Illustrissimus D. Cardinalis eo, quia idem B. soluit tradidit, & consignauit eidem Illustriss. D. Cardinali, quo supra nomine recipienti scuta mille monetæ in litteris patentibus decem locorum montis fidei non vacabilem quas idem Illustrissimus D. Cardinalis in mei notarij, & restium infrascriptorum præsentia habuit, & recepit ab eodem D. B. præsentem, & tradente de quibus se bene contentum vocauit exceptioni, &c. tamen ad cautelam renunciauit cum pacto, &c. Quæ quidem loca decem montium stent, & stare debeant per-

petuo, pro dicta Abbatiæ in locum prædicti prædij, vt supra liberati, & affrancati, & illius locum in omnibus, & per omnia subrogata esse censeatur, nec vilo vnquam tempore vendi, vel alienari possint non secus, ac cætera bona stabilia prædictæ Abbatiæ & casu quo ipsa loco montium redimerentur pretium ipsorum reuuesire de beat ad fauorem eiusdem Abbatiæ in alijs locis montium non vacabilem de Vrbe, quæ eisdem vinculis obnoxia, & prohibitioni alienationis subiecta perpetuo existant ita tamen, quod non propterea quicquid de dictis locis montium contingerit possit haberi aliquis regressus super dicto prædio, vt supra affrancato, sed semper liberum, & francum remaneat, nec vilo periculo dictorum locorum montium subiacet prout illud in quemcumque casum dictum Illustriss. D. Card. dicto nomine liberum, & francum penitus fore, & semper esse declarauit. Quæ omnia, & singula, in præfenti instrumento contenta, & expressa idem Illustrissimus D. Cardinalis, quo supra nomine promisit semper, & omni tempore habere rata, &c. & non contrafacere, & alias &c. Pro quibus omnibus, &c. iurauit tacto, &c. super quibus, &c. Actum Romæ &c. præsentibus testibus, &c.

Creatio alterius de aliquo nobili domo.

Illustres, & nobiles viri DD. A. M. & N. omnes de nobili familia, & agnatione de N. conuocati, & congregati in loco infrascripto, & infrascriptorum occasione afferentes se representare maiorem, & saniores partem ipsorum nobilium de N. & quod ad præsens non est alius ex ipsis nobilibus qui ad infrascripta commode interuenire valeat, & nihilominus pro alijs nobilibus absentibus de rato, & rati habitatione promiserunt, & quatenus opus fuerit præsens instrumentum, & omnia contenta in eo ratificabunt, & approbabit ad omnem simplicem requisitionem infrascripti D. P. etiam per publicum instrumentum cum clausulis, & solemnitatibus debitis. Et opportunis, alias, &c. & dictis resp. & nominibus considerantes, & attendentes eximias virtutes, & immensa benemerita, & obsequia D. P. qui retroa
Etis

etis temporibus se promptum, & facilem reddidit, & obsequiosum pro prædictis nobilibus, & augmento honoris domus, & agnationis prædictæ personam virtutes suas, ac industriam diuersimode exercendo, & occupando. Volentes præfati nobiles DD. de N. quibus supra nominibus aliquali recompensatione illorum, & amoris sui offensione, eum subleuare, & sese obsequiosos illi reddere ne vitium ingratitude in vno quomodo tempore eis ascribi valeat, & vt etiam ipse D. P. de cetero animosior reddatur ad idem perseverandum habito prius super præmissis inter eos, vt asseruerunt colloquio, & tractatu sponte, &c. omnibus melioribus modo, &c. vnanimitè, & concorditer dictum D. P. ibidem præsentem, & gratiose acceptantem, & quoscunque eius descendentes, & descendentes descendentes vsque in perpetuum fecerunt constituerunt, & creauerunt, ac faciunt constituunt, & creat de domo agnatione, & familia de N. ita vt de cætero dictus P. & eius descendentes, vt supra sunt, & esse debeant, & intelligantur, ac habeantur, teneantur, tractentur, & reputentur, & nominentur haberi tractari vocari, & reputari debeant vbique locorum de domo, & agnatione ipsorum nobilium de N. ac si originarius ex dicta domo, & agnatione natus, & procreatus ex ipsis nobilibus, & ex alicuius ex eis corpore in lucem productus per lineam masculinam, ac si esset vere, & naturaliter ex dicta domo, & agnatione ex corpore alicuius ex eis procreatus per lineam masculinam legitimam, & naturalem, vt supra absque alio medio in tantum, quod de cætero, & perpetuis futuris temporibus ipse P. & eius descendentes, vt supra, insitum possint, & valeant, & eis liceat vbique locorum deferre arma, & insignia ipsorum nobilium de N. & agnationis sub forma infra scripta, videlicet, &c. Hic ponatur scutum præfatorum nobilium de N. Quæ omnia, & singula, &c. Pro quibus, &c. iurarunt tactis, &c. super quibus, &c. Actum, &c. præsentibus N. & N. testibus, &c.

*Forma renunciationis tutela Mulieris
transire volentis ad secunda
vota.*

IN Dei Nomine, &c. Coram, &c. ac in mei notarij, &c. personaliter constituta, honesta mulier d. Agnes, & relicta q. N. & exposuit eidem Magn. d. Iudici, vt supra pro tribunali sedenti qualiter ipsa domina Agnes retroactis mensibus post dicti sui viri obitum fuit deputata tatrix A. pupilli sui, & dicti N. filij eique iudicialiter decreta fuit administratio personarum rerum, & bonorum dicti pupilli apparente desuper instrumento manu publici notarij confecto velitque modo ipsa Agnes, et intendat transire ad secunda vota, et ob id non potest commode præesse administrationi personarum rerum bonorum, et iurium dicti pupilli ne propterea illius successione, et alijs quibuscumque iuribus sibi competentibus propter defectum tutoris non dati seu petiti priuetur, et ne idem pupillus vllum propterea reale, nec personale detrimentum patiatur sponte, etc. omnibus melioribus etc. cessit, et renunciauit, ac cedit, et renunciauit in manibus præfati Magnif. D. Iudicis, vt supra pro tribunali sedentis dictæ tutelæ, et administrationis bonorum ei, vt supra decreta offerens ex nunc reddere rationem suæ administrationis cuiusque altero tutori constituendo quem tutorem, per eundem d. Iudicem eidem pupillo constitui petit, et præsertim d. B. vnum ex proximioribus dicti pupilli fide, et facultatibus idoneum ibidem præsentem, et onus huiusmodi separatim suscipere offerentem. Qui Magnif. D. Iudex, vt supra pro tribunali sedens auditis, et intellectis præmissis, et mature consideratis omnibus melioribus modo, etc. et debita causæ cognitione adhibita debitaque iuris solemnitate præcedente, & seruata præfatam renunciationem tutelæ, vt supra per dictam D. Agnetem factam tamquam legitimam, et legitime factam admisit, et admittit, ac legitime factam declarauit, et declarat, et attento, quod ipse B. vt supra nominatus per dictam Agnetem ex fide dignorum testimonio fuit sufficienter informatus est habilis, et idoneus ad dictam tutelam suscipiendam, et administrandam ipsam
qui.

quidem B. ibidem præsentem, & nos prædictum acceptantem eadem A. pupillo, eiusque rebus, & bonis in tutorem, & pro tutore constituit, & deputavit, reliqua extende prout in alijs formis tutelæ, quas superius habes mutandis mutatis, &c.

Asscuratio dotis.

CUm superioribus diebus inter D. Lucretiam, &c. ex vna, & D. Claudium, &c. ex altera partibus fuerit, per Dei gratiam, contractum matrimonium, illudque vt asseritur consummatum, seruatis prius decretis sacrosancti concilij Tridentini in parochiali Ecclesia Sancti Benedicti, &c. sub qua ipsa D. Lucretia degit: & huiusmodi parentelæ intuitu, fuerit inter ipsas partes, mediante tamen, pro ipsa D. Lucretia D. N. N. deuenum ad certas cōventiones præfati in folio tenoris, &c. Hinc est, quod anno, &c. In mei, &c. præsentia personaliter constituta dicta D. N. vti mater, ac legitima administratrix dictæ D. Mariæ, sponte, &c. Ad computum scutorum 500. integræ dotis dictæ D. Lucretiæ, cessit, dedit, assignauit, ac alias omni modo meliori concessit dicto D. Claudio præsentem, &c. (*Domum in solutum dotis.*) Vnam domum, cum vniuersis filius membris, & pertinen. positam, &c. iuxta bona, &c. & alios fines, si qui, &c. Item omnia iura, &c. ponens, &c. constituens, &c. & donec, &c. Et hanc domus cessionem fecit pro summa scutorum 300. monetæ de quibus, stante ipsa cessione, idem Claudius dictam D. Mariam præsentem, ac dictam eius vxorem quietauit, &c. & alia scura, &c. & ad computum dictæ dotis idem D. Claudius confessus fuit habuisse, & recepisse ab eadem D. Maria præsentem, &c. in bonis suppellectilibus ipsi consignatis, æstimatis ad hanc summam per DD. N. N. communiter ab ipsis præsentibus electos, & nominatos, prout asseruerunt, & prout in folio dictæ æstimationis apparet, quod mihi notario dederunt, tenoris, &c. Et alia scuta, &c. Idem D. Claudius in mei, &c. præsentia habuit, & recepit in prompta, & numerata pecunia à præfata D. Maria. Et insuper scuta, &c. pro residuo, & comple-

mento dictæ dotis, eadem D. Maria eidem D. Claudio præsentem, &c. soluere promissit intra quattuor menses proximos liberè, &c. alias, &c. Et propterea stantibus dictis assignatione, consignatione, atque solutione respectiue. Idem D. Claudius quietauit, &c. dictam D. Mariam, ac dictam eius cōiugem de integra dicta dote: exceptis dictis scutis, &c. soluendis vt supra dictum est, per pactum, etc. Quam quidem integram dotem receptam idem D. Claudius recipendamque ex nunc, tamen pro quando illam receperit, vt supra obligauit, (*Hypothecatio super omnibus eius bonis*) & hypothecauit tam in genere, quam in specie, generi per speciem nõ derogant. nec e contra, vna cum donatione propter nuptias, & alijs iuribus dotalibus, debitis, seu debent. iuxta formam statutorum, et nouarum reformationum Almæ Vrbs quibus dictæ partes sese supposuerunt, in et super omnibus, et singulis suis bonis mobilibus, et immobilibus, iuribus, actionibus, et creditis, præsentibus, et futuris, vbicunque existentibus. Itaque in omnes, et singulos casus, et euentus redditionis faciendæ dictæ dotis, tam iuxta formam dictorum statutorum, quam iuris disponen. (*Liceat accipere passionem pro rata dotis*) liceat D. D. Lucretiæ, et alijs cui vel quibus ipsa dos restituenda esset, dictorum omnium bonorum, pro rata tamen dictæ dotis, et iurium dotalium, accipere possessionem actualem, realem, et corporalem, auctoritate propria, etc. acceptamque retinere vsque ad integram dictæ dotis, et iurium dotalium satisfactionem: eo quia ipse D. Claudius præfatam dotem conseruare, et restituere, respectiue promissit in omnes casus restitutionis illius, tam constante, quam dissoluto dicto matrimonio, vna cum donatione propter nuptias, et alijs iuribus dotalibus debent. iuxta formam dictorum statutorum, quibus sese supposuerunt ipse partes, et quæ inter ipsos coniuges, et causâ ab eius et eorum aliquo habent. locum habere voluerunt. De quibus omnibus, et singulis bonis sic obligatis promissit idem D. Claudius nihil fecisse, nec esse factum, nec fiet in futurum in præiudicium dictæ suæ vxoris; alias teneri voluit de illorum euictione in forma iuris valida. et in Vrbe

consuetæ, & ad omnia damna, &c. & similiter dicta domina Maria promisit de dicta domo, sic vt supra assignata, nihil fuisse factum in præiudicium dicti D. Gasparis, illumque liberare ab omni molestia, alias similiter teneri voluit, de illius euictione, ac ad omnia damna. Pro quibus, &c.

Optio.

IN nomine Domini, Amen. Vacante præbenda Canonicali nuncupata N. de potestate constituta in Ecclesia, & plebe sancti N. quam dum viueret obtinebat q. D. N. olim Canonicus dictæ Ecclesiæ, qui nuper diem suum clausit extremum. Ven. D. N. Canonicus dictæ N. cui tanquam antiquiori, tam de iure, quam ex forma stat. dictæ Ecclesiæ spectat, & competit ius, & facultas optandi primam præbendam in dicta Ecclesia vacantem sponte, &c. omnibus, &c. Volens vti beneficio dictorum statutorum dictæ Ecclesiæ; saluis tamen infrascriptis, vt infra optauit, & optat dictam præbendam canonicalem, vt præmittitur vacantem per mortem dicti D. N. olim Canonici dictæ Ecclesiæ, & quam ipse N. tenebat, & possidebat tempore vitæ. & mortis suæ, dimissa præbenda nuncupata de vinculo, quam ipse D. N. tenebat in dicta Ecclesia ante præsentem optionem. Saluo tamē, & reseruato eidem D. N. Canonico prædicto ante præsentem optionem, & in principio, medio, & fine ipsius, & in qualibet eius parte, iure, & facultate optandi, & optare possendi, quamcumque aliam præbendam Canonicalem pro tempore vacaturam in dicta Ecclesia, quatenus, & in quantum dicta præbenda vacans, quam tenebat dictus N. olim Canonicus prædictus de iure optari non potuisset, seu eidem D. N. pro hac vice, ius, & facultas optandi non competere, & quod ius, & quam facultatem ipse D. N. expresse sibi reseruauit, & reseruat, & eidem per præmissa nullatenus derogare intendit. Quinimmo saluum fore promisit, & protestatur. Et ita ipsam optionem fecit, & facit cum reseruacione, & citra præiudicium iuris, & facultatis, de quibus supra, quam aliter non fecisset, nisi cum reseruacio-

ne, de qua, & prout supra. Et de præmissis, &c.

Reuocationis iniuriarum verbalium instrumentum.

IN nomine Domini, &c. Præfens personaliter constitutus prouidus, & honestus A. pro seipso ex vna, & B. similiter præfens pro seipso in quadam causa iniuriarum verbalium, quibus dictæ partes sibi iniuicem proximus superioribus diebus præteritis, vt asseruerunt, criminatæ, & illorum occasione partibus ex altera. Memoratus ex tunc B. publice, & expressa voce, non vi, dolo, metu, fraude, nec alia machinatione sinistra, vt apparuit, circumuentus, sed sponte, libere, & voluntarie profitebatur, & confessus est. Quod omnia, & singula verba, per ipsum B. de persona prouidi A. prænominati, quomocumque dicta, prolata, & recitata, ad quamcumque etiam iniuriam tendentia, vergentia, seu interprætanda, dumtaxat animo irato, & caloribus primi motus inductus, ac etiam aliquialiter per sæpe dictus A. prouocatus, & incitatus, & non alia intentione, seu mente, nequaquam dictis verbis insistendo, seu inhærendo dixisset, protulisset, & recitasset. Et propterea nihil machinationis doli mali, fraudis, aut sinistrae suspitionis de persona memorati A. aut progenitorum suorum, & amicorum vnquam habuisse, seu hodie habere. Eundemq. A. probum, & honestum æstimare, & reputare. Similiter quoque & idem A. audiens huiusmodi rationabilem exculationem, vna cum verborum præfatorum honestate, si quid dictus B. qualitercumque etiam de persona A. impudica, & effrenata lingua in iram motus dixisset, & recitasset publice, & expresse, & cum omni benignitate, & mansuetudine indulsit, remisit pariter, & ignorauit. Ac alter alterius dextram in signum foederis, & amicitia apprehendens alterum, & sese amicos agnouerunt, & expresse protestabantur. Quæ omnia, &c. alias, &c. Pro quibus, &c.

*Alia Erectio, & fundatio
Collegij.*

R P. D. Andreas Pomus Protonotarius Apostolicus Canonicus Cathedralis Ecclesiæ Balneoregion: bonarum artium cupidus. Qui ab eius ineunte ætate ita se ad pietatem instituit, vt nihil ab eo magis optare videretur, quam patriæ propinquis cæterisque omnibus prodesse, & præsertim studiosis literarum viris, quorum prudentia, consilio, ac opera non modo priuatæ familiæ, & ciuitates amplæ optime instituuntur, ac illustrantur; sed vniuersa quoque Respublica Christiana ad veram perpetuamq. felicitatem consequendam dirigitur. Quapropter cum longo vsu didicerit non facile illos emergere, quorum virtutibus obstat res angusta domi. Idcirco patriæ in primis prospiciens, posterisque suis, deinde alijs infranominandis. Cupiensq. illos ad liberalia studia quantum in eo est capeffenda incitare, collegium vnum in eius patria, in quo adolecentes bonæ, & egregiæ indolis educari, & alimentari queant instituere, ac annuo reddito docere proposuit pro præmissorum igitur executione, sua sponte, &c. ac omnibus melioribus modo, &c. saluo, ac reseruato Sanctissimi D. N. Papæ, ac Sedis Apostolicæ consensu, & beneplacito, & non alias aliter, nec alio modo, de quo expressè potestatus fuit, & potestatur, erexit, & fundauit vnum Collegium Scholarium, quod nuncupari debeat sub inuocatione sancti Bonauenturæ, cuius, ac patroni dictæ ciuitatis Balneoregij, quem fel. recor. Sixtus Quintus Pont. Max. ob præclaram vitæ sanctitatem perennes labores pro Ecclesia Dei susceptos, ac præstantem doctrinam cum pietate coniunctam, virtutibusq. diuinis illustrem, dignum censuit, vt inter primarios, præcipuosque Ecclesiæ Doctores annumeraret. Pro cuius collegij scholarium vsu, & habitatione inferuire debeant ædes omnes, quas ipse D. Andreas habet, & possidet in dicta ciuitate Balneoregij, quas ideo dicto collegio applicauit. Cui collegio, & scholaribus pro tempore existentibus, vt se sustentare, & conseruare, oneraque ipsis, & collegio prædicto pro tempore incumbentia sufferre va-

leant, donauit, ac titulo puræ, perfectæ, & inuolabilis donationis, quæ sit, & fieri dicitur inter viuos, dedit, cessit, concessit, mandauit, renunciauit, & transitit in perpetuum eius ædes prædictas, ac alia omnia & singula bona sua stabilia in ciuitate, & agro Balneoregion. sita, & consentientia, super quibus bonis, vt supra donatis dictus D. Andreas cessit ad fauorem collegij, & illius scolarium omnia iura, omnesque actiones quocumque nomine nuncupatas sibi desuper competetes, & competituras, ac competentia, & competitura, nullo iure, nullaque actione sibi desuper, saluis tamen infrascriptis, de cetero reseruatis, sed omnibus in collegium, & scholares prædictos penitus translati. Ponens, & iubrogans collegium, & scholares antedictos, in ius, locum, & priuilegium ipsius donatoris vniuersum, ad habend. &c. constituens, &c. dans licentiam scholaribus, siue pro tempore rectori, & œconomico collegij prædicti bonorum donatorum possessionem, &c. propria auctoritate, &c. capiendi, &c. captamque, & apprehensam retinendi, & continuandi, &c. & donec, &c. cõstituit, &c. de quorum bonorum idoneitate, ne vllo vnquam tempore contingat dubitari, vtque facilius ab occupationibus defendi valeant, bona donata recensentur, recognoscanturq. illisq. omnibus diligentissime perquisitis, singula in catalogum referantur, & quibus in locis ea sint, quibus sine sinibus cõtinentur singulatim per publicum notariũ describentur, cuius catalogi siue inuentarij duo conficiantur exempla vtraque publici notarij auctoritate, & signoroborata, & authenticata, quorum alterum in dicto collegio, alterum vero in Episcopali archiuio custodiendum tradatur. Quorum omnium bonorum perpetuam cõseruationem pro dicto collegio, & scholaribus, cupiens illorum venditionem, distractionem, translationem, permutationem, pignorationem, obligationem, hypothecationem, & alienationem quamcumque etiam alienationis vocabulo lacissime sumpto, & etiam illorum vltra triennium locationem expresse prohibuit, & vetuit. Quicquid autem contra supra, & infra disposita factum fuerit, irritum, ac inane, nulliusq. roboris, ac momenti sit Aedes autem pro vsu dicti collegij, & eius scholarium appli-

applicatarum, si diruerentur, aut vetustate labefactaræ ruinam minarentur, eas ex aliorum bonorum collegij redditibus restitui, instaurariq. statuit, & mandauit.

Collegium autem prædictum sit, & esse debeat perpetuis futuris temporibus, & in infinitum de iure patronatus ex fundatione, & donatione familiæ ipsius D. Andree, & eius germanorum fratrum, ac descendendum ab eis, & pro primo patrono dicti collegij nominauit semetipsum, & postquam esse deserit, substituit eius germanos fratres, ac eorum descendentes masculos, legitimos, & naturales in perpetuum, & in infinitum etiam ultra centesimū gradum, quousque durabit linea prædicta, in quo collegio recipiantur, & admittantur tot scolares prima consura initiati bonæ, & egregiæ indolis, litterarum studijs dediti, ad minus annum decimumquintum cuiusque eorum ætatis attingentes: quot ex fructibus redditibus, & prouentibus bonorum dicto collegio donatorum sustentari commode poterunt, quibus cibarius victus per septennium tantum ministrari debeat. Qui scolares esse, & delegi debeant de familia fundatoris, & ab ea descendendum, ac consanguineorum, affinium, propinquorum, ac quoquo modo, & gradu atinentium eorumdem descendendum in perpetuum, & in infinitum. Itaut semper proximiores in gradu præferantur, quibus patronis liceat toties quoties alios eligere in defectum atinentium, & aliorum prænominatorum. Quod si omnes descendentes esse deserint, recipiantur in dicto collegio scolares, quos Reuerendissimus cathedralis Ecclesiæ Antistes, ac magnifici domini Priores ciuitatis Balneoregij pro tempore duxerit eligendos, & admittendos. Qui scolares eligendi, & admittendi ab Antistite, ac Prioribus prædictis debeant esse ætatis, & idoneitatis prædictæ toties quoties electio contingat, et de ciuitate siue diocesi Balneoregij, et quoties electioni locus factus fuerit, editum publice præponatur, vt ad illum obtinendum omnes inuidentur: et qui conuenerint, separatim diligenter singulorum ingenium, indoles, mores, et alia, quæ negotij ratio requirit explorentur,

atque vbi Antistes, et Priores prædicti de singulorum ingenio, indole, et moribus fuerint edocti a probatis viris, omnes quos bonos, aptosq. iudicauerint, si plures fuerint, ne fauore, et gratia eligere videantur, in breui pagina nominatim describi, ac in vna poni, et successiue quem puerulus primum extraxerit, ad locum vacantem eligere, et recipere debeant. Vtq. ordo, et iura dicti collegij seruentur, scolaresq. in bona vita, et moribus contineantur. Reuerendiss. D. Antistes prædictus ex eis natu maximum, si sibi videbitur, sin autem alium quem maluerit ex scolaribus, siue si ipsi Reuerendissimo D. Antistiti videbitur expedire extraneum, sacerdotem tamen maturæ ætatis, et spectatæ integritatis eligere dignetur, qui scolaribus præsit, curetq. collegialiter in dictis adibus eos degere, bonam, honestamq. vitam ducere, ac sordibus, et vitijs abstinere, bonisq. artibus operam nauare, ipsiusq. collegij introitus non dissipari, aut in alios quam in collegij, et scolarium vsum, et vtilitatem conuerri. Scolares autem pro tempore collegij prædicti enixe per viscera Christi hortatus fuit, vt accuratè prouideant, et nitantur orium, ac desidiis, a quo fonte multa profluunt mala, eorum ætati infesta, vt pestem vitare: studijs litterarum non solum, et latinæ linguæ, sed et Ecclesiasticæ disciplinæ operam nature: ab improborum, amicitia cauere, seniores, ac recte monentes auscultare, eosq. vti parentes obseruare, bonas artes colere, in ludo, et scola litteraria modeste versari, ante omnia Deum timere, quotidie preces, horasq. beatæ Mariæ recitare, preces Deo Opt. Max. in salutem animæ ipsius R. P. D. Andree deuote effundere, ac se tales præbere, vt iudicentur non indigni loci in dicto collegio ipsi concessi, et probitatis, religionis, et industriæ eorum spem ad maiora extendere.

Quæ omnia, et singula præmissa, quæ dictus D. Andreas declarauit fecisse, et facere amore Dei, ac ad laudem, et honorem sancti Bonauenturæ, cuius precibus, intercessione, et meritis Saluator noster Iesus Christus ad cælestia regna ipsum perducere dignetur, semper, et perpetuo rata, grata, valida, et firma habere, ac

tenerē. & in nullo sub quouis prætextu, iure, titulo, causa, modo, ingenio, siue quæsitō colore, ac ex quavis causā quantumuis incogitata per se, vel alium, seu alios in iudicio, aut extra, directē, aut indirectē contrahere, &c. promittit. Et pro obseruatione inuiolabili omnium, & singulorum præmissorum, & eorum non contranentione dictus D. Andreas seipsum, &c. bonique, &c. ac iura, &c. in forma Cameræ Apostolicæ, cum clausulis, &c. citra, &c. obligauit, &c. me notario publico infrascripto vii publica, & authentica persona solemniter, ac legitime stipulan. & acceptan. pro omnibus, & singulis, quorum interest, &c. iurauit tactis, &c. super quibus, &c. actum, &c.

Tenor supradictorum litterarum sequitur, vt infra uidelicet.

Carolus Trottus Dei, & Apostolicæ Sedis gratia Episcopus Balneoregion.

Dilecto nobis in Christo D. Vicentio Flaminio Ciui Balneoregion. salutem in Domino. Cum pro parte tua fuerit nobis expositum, quod tu titulo deuotionis ductus ven. Ecclesiam S. Bonauenturæ in ciuitate Balneoregij, & contraxi Ciuit. existen. dotare proposuisti annuis scutis

in seruitutis capellano, qui singulis hebdomadis feria secunda, & quarta perpetuis futuris temporibus in dicta Ecclesia celebrare debeat, si tibi, ac tuis hæredibus, & successoribus quibuscunque referuerit, & concedatur ius præsentandi personam idoneam ad dictam Ecclesiam quoties perpetuis futuris temporibus vacare contigerit. Nos igitur zelo tuæ deuotionis annuentes. Cupientes quoque nostris præcipuè temporibus, te, ac alios ad pia opera excitare. Tibi, ac tuis hæredibus, & successoribus quibuscunque in dicta Ecclesia ius præsentandi personam idoneam, à nobis tamen, ac successoribus nostris instruen. quoties illam quomodolibet vacare contigerit, perpetuis futuris temporibus, ex priuilegio dotationis, ac alijs omni meliori modo concedimus, ac referuamus. In quorum, &c.

Promissio pro Illustriss. D. N. mercatore Floren. Rom. Cur. sequen. pro erectione montis.

Illustriss. D. C. Domicellus Rom. & Marchio N. asserens sibi à Sanctissimo D. N. D. Clemente diuina prouidentia Papa Octaui per suas litteras Apostolicas in forma breuis expeditas, ad prouidendum varijs, & diuersis suis negotijs datam, & concessam fuisse licentiam, & facultatem super infradicendis suis bonis in dd. litteris Apostolicis expressis, & specificatis erigendi, seu creandi montem redimibilem non vacabilem, summæ, & quantitatis scutorum vigintiunius millium, & quingentorum monetæ, & iuliorum decem pro scuto, constituen. & continen. in totum quantitatem locorum ducentorum, & quindecim; cum participatione fructuum ad fauorem montistarum, ad rationem scutorum sex, & baioc. 60. monetæ pro singulo loco & anno: & alias, prout latius constare asseruit dd. litteris Apostolicis erectionis montis præfati, sub datum Romæ apud sanctum Petrum tertia præsentis mensis Februarij, quarum copiam mihi notario, &c. exhibuit, tenoris, &c. Et requisuisse Ill. D. N. mercatorem Florentinum Romanam Curiam sequen. vt ipsius Illustriss. D. C. contemplation. contentus sit depositariam d. montis acceptare, seu se eiusdem montis depositarium vocare: nec non promittere, & se principaliter, & in solidum obligare erga, & ad fauorem personæ, seu personarum, aut montistarum in d. monte pecunias ponentium pro solutione fructuum d. montis, prout opus fuerit facienda, & asserens d. Ill. D. L. acceptasse, & contentum remansisse promissionem, & fideiussionem præfatas facere velle, volens igitur d. Ill. D. C. eundem D. N. super præmissis, & illorum causa, & occasione, ex nunc primum, & quando promissiones, & fideiussiones præfatas fecerit: cautum, & securum reddere. Ideo sponte, &c. omni meliori modo, &c. ex nunc, prout ex tunc, ac primum, & quando promissiones fideiussiones, & obligationes præfatas fecerit, promittit, & se obligauit d. Illust. D. N. licet absentem, me notario publico infrascripto pro eo, illiusque hæredibus, &c. præsentem,

sente, ac legitime stipulante, & acceptante, & supradictis, per eum facien. promissione, & obligatione pro solutione fructuum d. montis, ac omnibus, & singulis in eisdem promissione, & fideiussione conten. quorum tenores hic pro sufficienter expressis, ac de verbo, ad verbum insertis haberi voluit, indemnem penitus, & sine damno releuare, & conseruare: Ita quod nullum propterea damnum, neque molestiam aliquo vnquam tempore patiatur: eundemq. Ill. D. N. vt supra absentem, stipulatione, qua supra interueniente, a promissione, & fideiussione huiusmodi infra viginti annos proximos, & alias iuxta formam dictarum litterarum Apostolicarum penitus eximere, & liberare; alias, & ad omnia damna, &c. teneri voluit; & de quibus, &c. eundemque Illustr. D. N. vt supra absentem caute lauit, & assecurauit, ac cautum & securum esse voluit, tam in genere, quam in specie super omnibus, & quibuscumque suis bonis mobilibus, & stabilibus in quouis loco, & sub quibusuis finibus sitis, positis, & confinatis, & pro maiori cautela d. Illust. D. N. Itaque quod specialitas generalitati non derogat, nec e contra, & ne de proprio vigore dictarum promissionis, & fideiussionis, per eum facien. aliquid solueri cogatur, asserens ad ipsum, seu illustrissimum D. Faustinum eius vxorem, & Illustrissimum D. Iacobum eius filium pleno iure dominij, vel quasi, inter alia bona stabilia, spectare, & pertinere casale Burghetti nuncupatum rubrorum ducentorum viginti, vel circa, positum extra portam Flaminiam iuxta ab vno bona Illu. D. Ioan. Baptistæ Altouiti, ab alio bona Illustrissimorum DD. hæredum Illustrissimi D. Cardinalis Farnesij, seu casale del Pino nuncupatum, & ab alio lateribus casale nuncupatum la Castelluccia Illustrium DD. de Celsis; saluis alijs, si qui, &c. quod quidem casale Burghetti ad præsens, vt asseruit in locationem, seu affectum retinet Ill. D. Gregorius de Sabbatarijs per nouenium pra annuo affectu scutorum octingentorum quinquaginta octo monetæ iuliorum decem pro scuto & b. 49. ÷ qui quidem affectus maturabit die, &c. & ex nunc pro dum, & quando affectus præfatus maturatus, & expletus fuerit; casale præfatum reperitur locatum, & affectatum Ill.

D. Hortensio Celso per nouium, incipien. in festo S. Angeli mensis septembris, anni 1591. seu, &c. & vt sequitur finien. pro annuo affectu scutorum mille septuaginta quinque similium prout de affectu facto D. Gregorio constare asseruit instrumento rogato per D. Vincentium Fuscum notarium publicum Capitolinum sub die vltima Maij 1581. de affectu autem facto Dom. Hortensio constare asseruit instrumento rogato per eundem notarium sub die, &c.

Item introitus Castrorum N. & N.

Item asseruit ad ipsum etiam spectare, & pertinere annuam pensionem scutorum quadringentorum auri in auro ipsi Illustrissimo D. C. reseruatam super fructibus, redditibus, & prouentibus mensæ Episcopalis Feracen. anno quolibet solui debitam in festo S. Io. Baptistæ de mense Iunij vnica tantum solutione.

Item aliam annuam pensionem scutorum centum quadraginta trium auri in auro similium cum dimidio, ipsi Illustrissimo D. C. reseruatam super fructibus, redditibus, & prouentibus mensæ Episcopalis Assisen. anno quolibet solui debitam in duabus solutionibus, & paghis, alteram videlicet in festo S. Io. Baptistæ de mense Iunij, & alteram in festo Natiuitatis D. N. Iesu Christi pro rata; prout latius constare asseruit litteris Apostolicis reseruationum pensionum præfatarum de super expeditis, ad quas, &c. Ideo sponte, &c. omnibus, &c. vltra præmissa, & infra scriptam generalem obligationem omnium suorum bonorum, obligauit, & hypotheccauit, ac cessit, & assignauit d. Ill. D. Io. Baptistæ absenti, stipulatione qua supra, interueniente, solutiones, & paghas affectuum, & pensionum prædictarum, ab hodie imposterum, suis debitis terminis maturandas, ad haben. &c. transferens, &c. omnia iura, &c. ponens, &c. constituens eundem Ill. D. Io. Baptistam, & suos, &c. procuratores irrenocabiles vt in rem propriam, ac ipsius, &c. solutiones, & paghas dd. affectuum, & pensionum suis debitibus terminis, & temporibus aduenientibus, maturan. & debent. ab illorum affectuarijs, & titularijs, seu Episcopis nunc, & pro tempore respectiue existen. ac alijs quibus opus fuerit peten. exigendum, &c. ac

habuisse, &c. confitendum, & tam de habitis, &c. quam habuisse, &c. confessi soluentes, & alios, quos opus erit, quietandū, &c. & quietantias quasunque tam publicas, quam priuatas iuramento, & alio quouis robore vallatas, dandum, & faciendum, iura, & actiones quascumque in fauorem soluentium, si opus fuerit cedendum, & transferen. cum clausulis opportunis, & si opus erit, iudicialiter agendum cum solitis clausulis ad lites, & potestatis substituē. & sequestrandis, & alijs clausulis, & facultatibus in similibus apponi solitis, & quouis modo magis opportunis, durante fideiussione, & promissione huiusmodi. Itaut per huiusmodi cessionem & deputationem, dicto Ill. D. N. non teneatur, nec obligatus sit aliquam diligentiam, nisi illam, quam uoluerit facere; cum nihilominus, si aliquam diligentiam non fecerit, non possit, neque uleat d. Illustrissimus D. C. neque eius fideiussores infradicendi se iurare; & quod non intelligatur modo aliquo supradictis, & infrascriptis cautelis in aliquo præiudicatum, nec ab illis recessum: sed ille semper illesæ remaneant ad fauorem Illust. D. Io. Baptistæ, stipulatione quasupra interueniente, ordinauit. insuper d. Illustrissimus D. C. ex nunc dd. affectuarijs, & alijs, nunc, & pro tempore respectiue existentibus, ut affectus, seu paghas, & terminos dd. Casalium, pensionū, & aliorum prædictorum in terminis, & temporibus, ac in eisdem modo, & forma, quibus tenentur, & obligati existant erga ipsum Illustrissimum D. C. soluant, & exbursent, ac soluere, & exbursare promittant, & se obligent præfato Ill. D. N. donec mons præfatus integre extinctus, & redemptus, ac dictus Illust. D. N. integre satisfactus, & liberatus non fuerit, de quibus quidem affectibus, responsionibus, ex nunc pro dum, & quando dicto N. soluti, & exbursati fuerint, eosdem affectuario, & pensionum debitores licet absentes, me, &c. quietant, &c. per pactum, &c.

Et in euentum, in quem contingat, dictum Ill. D. N. occasione promissionis, & fideiussione huiusmodi arctari ad aliquas anticipatas solutiones de proprio faciendas montistis, seu alijs personis, & antequam maturent paghæ affectuum, pensionum

supra expressarum, & antequam illæ exactæ non fuerint, & in manibus D. N. non peruenerint, quas, ut dictum est, ad ipsam N. peruenire, & perueniri debere; ita tamē quod ipse D. N. nullam diligentiam facere teneatur, & si cæperit aliquam diligentiam facere (illam ad eius libitum dimittere, possit) consentit nihilominus ex nunc, quod præfatus D. N. in casu, & euentu præfatis, vel aliquo præfatorum, dictam summam, seu summas de suis pecunijs anticipare, aut alias soluen. absque aliqua alia citatione, seu interpellatione de super ipsi Illustrissimo D. C. facienda, quam d. Ill. d. N. si sibi placuerit, & videbitur, agere possit contra affectuarios, & titularios præfatos pro consecutione terminorum decurforum, & maturatorum, ac vno, & eodem tempore, si sibi videbitur, alias, vel illos accipiat, vel sumi faciat ad cambium, & recambium a quibusuis mercatoribus, & personis, etiam semetipso pro quibusuis ferijs, nundinis, & mundi partibus, semel, & pluries quoties occurrerit, & opus erit, omnibus cambijs, recambijs, ac damnis, expensis, interesse, & prouisionibus ipsius Illustrissimi D. C. de quibus quidem cambijs, &c. promisit stare, & credere simplicibus partitis, & computis per dictum Ill. D. N. seu illius agentes, vel ministros, ac alios mercatores, vel personas, qui pecunias præfatas super cambijs retinuerint, dandis, & exhibendis, absque onere cuiusuis alterius probationis. Et hoc intelligatur etiam, & fieri possit, quotiescumque fuerint maturati fructus montis præfati, & ex parte montistarum forsan pecuniæ, & fructus de manu in manum maturandi non recipiantur, & illos in manibus D. N. dimittant, & permanere permittant. Promittent eundem N. ut supra absentem reimbursare de omnibus, & quibuscumque cambijs, ac alijs expensis, & prouisionibus, occasione cambiorum, recambiorum huiusmodi quomodolibet facien. & decurren. vna eum sorte principali, ad omne, eiusdem Ill. D. N. beneplacitum, & simplicem requisitionem pacto tamen expresse adiecto, quod dicto Illust. D. N. liceat iudicialiter agere, ac consecutionem fortis principalis, ac cambiorum, recambiorum, & aliarum expensarum præfatarum, & vno, & eodem tempore pecunias præfa-

ras retinere vsque ad diem integræ satisfactiois.

Et insuper, præmissis semper saluis volens vt contenta, & expressa in præinsertis literis Apostolicis seruentur; eaq; debitæ executioni, iuxta illarum dispositionem, demandentur, sponte, &c. promisit, & conuenit, quod afflictuarij nunc, & pro tempore existentes dictorum casalium, & castrorum promittent, & se obligabunt, semper huiusmodi promissione, & fideiussione durante, & donec integre mons præfatus extinctus, & redemptus non sit, & D. D. N. integre satisfactus non fuerit, de omni, & toto eo, quod de suis pecunijs soluerit, & exbursauerit, eorumque cambijs, recambijs, damnisque expensis, & interesse, & prouisionibus soluere, ac realiter, & cum effectu exbursare affictus, & pensiones supra expressos, suis loco, & tempore maturan. & debent. præfato Ill. D. N. libere, &c. Itaque, &c. alias, &c. stipulatione qua supra interuenient. consensit insuper, & promisit dictus Illustrissimus D. C. pro maiori cautela Ill. D. N. & iura iuribus addendo, & non alias, &c. finitis, et maturatis affictibus, et locationibus, huiusmodi, supradictum Casale, et introitus dictorum Castrorum nemini locare, seu affictare, absque scientia, et consensu præfati Ill. D. N. ad hoc vt ipse tutus sit de idoneitate nouorum conductorum, et qui affictus casalis, et introitus prædictorum præfato Ill. D. Io. Baptistæ, vt supra, soluant, ac soluere, et exbursare promittant, et se in forma Camere Apostolicæ obligent, et sic semper seruari, et fieri debeat, toties quoties affictus, et locationes huiusmodi facere, et reuocare contigerit, donec d. Mons extinctus, & d. D. N. integre satisfactus non fuerit, vt supra dictum est; alias in euentum contrarij, affictus, seu locationes prædictæ sint, et esse debeant ipso iure, et ipso facto nullæ, et inualidæ, ac pro non factis habeantur, quia sic actum, etc.

Et ex supradictis affictibus, et pensionibus præfato Ill. D. N. vt supra soluent, et exbursan. d. Illustrissimus D. C. consensit, quod per quinquennium proximum possit soluere ratam fructuum totius dicti montis, et solutis, seu defalcatis, et reuentis anno quolibet dicto quinquennio durante fructibus præfatis, dictoq; Ill. D.

N. de omni, et tot eo, quod forsan de suo proprio soluere occurrisset, ac illorum cambijs, etc. et prouisione, seu prouisionibus supradictis reimbursato, et satisfacto, totum id, quod superest ex affictibus, et pensionibus præfatis, in manibus præfati Ill. D. C. ipse teneatur reddere, et restituere, seu soluere præfato Illustrissimo D. C. de semestre in semestre, et in fine cuiuslibet semestris pro rata, hic Romæ; et hoc intelligatur duran. d. quinquennio tantum, et non ultra.

Ordinauitque insuper d. Illustriss. D. C. pro Ill. D. N. absentem, eidemq; per præsens instrumentum plenam, liberam, et amplam facultatem dedit, ac transtulit, concessit, quod elapso d. quinquennio, solutis prius fructibus totius montis, ac sibi satisfacto de prouisione, seu prouisionibus sibi assignatis, ac sibi debitis, et alijs supradictis, ac semper detractis, et retentis penes ipsum mercatorem, duabus solutionibus, et paghis d. montis, de proximo ordine successiuo, maturandis, totum id, quod anno quolibet supererit ex affictibus, et pensionibus supradictis, quotiescunque ascendat ad summam scutorum trecentorum, de semestre in semestre, et in fine cuiuslibet semestris, conuertat, et conuertere debeat in extinctionem, seu redemptionem d. montis, pro rata facien. iuxta, et secundum formam, continentiam, et tenorem præinsertarum litterarum Apostolicarum erectionis illius, ad quas, etc. hoc tamen adiecto, quod dictus Ill. D. N. extinctionem, et redemptionem præfatam facere teneatur, et obligatus sit modo superius expresse, sine aliqua requisitione ipsius Illustrissimi D. C. et suorum, etc. modo tamen, et forma supra specificatis, omnibus ramen sumptibus, et expensis præfati Illustrissimi D. C. de quibus d. Illustrissimus D. Carolus stare, et credere debeat simplicibus partitis, et computis dandis, et exhibendis ab ipso D. N.

Promittens præfatus Illustrissimus D. C. huiusmodi promissionem, ac cessationem, et assignationem per eum pro maiori cautela D. N. sic vt supra factas semper, et perpetuo fore bonas, et validas, bene, æque, et valide faceras; dictosq; affictus, et pensiones esse exigibiles, et illi pro tempore, et in futurum in aliqua parte non di-

minuentur, sed potius agentur; & in eas tamquam tales facere consentire omnes personas, &c. ius haben. vel habere quomodolibet apparentes, seu prætendentes in, & super dd. casale, & castris, ac illorum fructibus, & pensionibus præfatis ad omnem simplicem extrajudicalem interpellationem facien. ex parte D. D. N. vel suorum, &c. immo omnem litem, molestiam, & controuersiam, si quæ super præmissis, vel aliqua eorum parte quomodolibet moueatur in quouis iudicio petitorio, vel possessorio insolidum, & in quavis instantia, & parte iudicij, in seipsum suscipere, & susceptam prosequi, terminare, & finire omnibus suis sumptibus, & expen. ac procuratoribus, & aduocatis, etiam absq. alia cura, & interuentu ipsius Ill. D. N. & suorum hæredum, &c. quos promisit semper, & perpetuo dd. mōte, fideiussione, & promissione præfatis durantibus, & donec D. N. de præfatis integre satisfactus, & liberatus non fuerit manutene in pacifica, & quietâ perceptione, & exactione affectuum, & pensionum præfatarum, vt supra, ac defendere, liberare ab omni lite, molestia, & molestiâte persona Alias in omnes, & singulos casus, & euentus præmissis, aut alicui præmissorum contrarios de omni, & quacumque dicti casalis, Castrorum, ac fructuum, & pensionum præfatarum respectiue euictione generali, & particulari, in forma iuris valida, & in Vrbe consueta siue in proprietate, siue in possessione sequatur euictio, ac etiam ad omnia damna, &c. teneri voluit erga præfatum Ill. D. N. absentem, me notario, &c.

Et præmissis, ac infradicendis semper saluis, in euentum, in quem, supradicti affectus, & pensiones ex quouis capite, & defectu diminerentur, seu in totum, siue in partem deficerent, tunc, & eo casu, præfatus Illustrissimus D. C. in specie, ita tamen, &c. obligauit, & hypothecauit D. Ill. D. N. vt supra absentem quoscumque fructus, redditus, & proventus omnium, & quarumcunque terrarum, & molendini, ac aliarum quarumcumque rerum, & bonorum, Castrorum Canis mortui, & Monitorij ad ipsum Illustrissimum D. C. & Illustrissimum D. Iacobum eius filium spectan. & pertinen. Dans eidem licentiam,

& facultatem illos exigendi, & percipiendi, propria auctoritate, & de facto, & de illis quietam. iura cedendi, ac iudicialiter agen. & iuxta formam præfatarum literarum Apostolicarum, cum clausula constituti latissime, vt opus fuerit exten.

Promisitq. in super D. Illustrissimus D. D. vt vulgo dicitur; far buono al signor N. laggio delli quatrini, che forse li faranno pagati per detti assegnamenti dati a quel prezzo, che correrà per tempo, da stare alla relatione semplice, da farsi da vn senfale de banchi.

Item consensit, & conuenit præfatus Illustrissimus D. C. quod si, & quotiescūque dicto tempore durante, cessatum fuerit in solutione fructuum, & affectuum dicti casalis, ac introituum Castrorum, & pensionum supradictarum, in terminis, & temporibus, vt supra debitum, tunc sit in arbitrium, & liceat D. N. & suis, &c. pro illorum faciliori cōsecutione, agere, & experiri tam contra ipsum Illustrissimum D. C. & fideiussores infradicendo. insolidum pro rata eorum tantum, quam cōtra dictorum casalis, & Castrorum conductores & affectuarios, ac titularios, & alios quoscumque casales, & Castra prædicta quouis titulo pro tempore tenentes, & possidentes, ac pensiones præfatas soluere debentes, ac vno, & eodem tempore pecunias præfatas accipere, & retinere, seu lumi facere, & cōtinuare super cambijs modo quo supra; tam pro solutione fructuum dicti montis, illo durante, vt supra dictum est, quam pro extinctone de semestri, in semestri, & in fine, vt supra faciem. iuxta formam, præfatarum literarum Apostolicarum: ita tamen, quod vna via electa, nunquam d. Ill. D. N. nec suis, &c. præiudicetur, quin ad alteram redire, vel vltraque eodē tempore vt experiri valeant, sed semper variare possint, vsque ad integram illorum consecutionem, & ad peragendum constituit, & deputauit eundem Ill. D. N. & suos, &c. procuratores irreuocabiles vt in rem propriam, cū facultate exigendi, & percipiendi fructus, & pensiones præfatas, vt supra, & de illis quietandi, agendi, & alia faciendi de super necessaria, & opportuna cū alijs clausulis, & facultatibus in similibus apponi solitis, & quouis modo magis opportunis, duraturis, durante promissione, & si-

& fideiussione præfatus, vt supra dictum est.

Item vltra præmissa, & illis semper saluis, & non alias, &c. præfatus Illustrissimus D. C. promisit totum dictum montem vigintiunius millium, & quingentorū scutorum, videlicet loca duōta, & quindecim montis præfati vendere præfato Ill. D. N. absenti, vt supra pro dd. scutis vigintiuno mille, & quingentis monetæ, & de illis verum, & legitimum creditorum in dd. scutis vigintiuno mille, & quingentis, in libro d. montis facere, cum participatione fructuum, ad dictam rationem scutorum sex, & b. 60. pro quolibet loco ac litteras patentis ad eundem Ill. D. N. favore, per secretarium dicti montis a præfato Illustr. N. nominandum, & deputandum, confici, & expediri facere, iuxta formam præinfertarum litterarum Apostolicarum, hac tamen conditione, quod d. Illustr. D. N. teneatur de dictis scutis 21500. facere creditorem præfatum Illustrissimum D. C. in libris, seu libro nuncupato quaderno de cassa rationis bâchariæ ipsius N. ad effectum ex illis, videlicet scuta quinque millia, monetæ, inuestienti in emptionem quinquaginta locorum montis archiuij, cum supplemento opportuno, aut bonorum stabiliū ad beneplacitum præfati Illustrissimi D. C. exinæ tamen non amouendi nisi ad effectum illa conuerrendi in redemptionem castri Vallis Infredæ, alias per eum venditi Ill. d. F. Cencio pretio scuto. decem, & septem millium trecentorum nonagintaquinque, ex instrumento, vt dicitur rogato in actis eiusdem domini Vincentij Fusci, sub die, &c. seu in emptionem alterius castri, vel aliorum bonorum stabiliū, ad beneplacitum vt supra, cum consensu tamen d. D. N. aut ad effectum dotandi vnā ex filiabus ipsius Illustrissimi D. C. cum hoc quod dicta bona sic emenda remaneant, & remanere debeant in genere, & in specie obligata, & hypothecata ad fauorem d. Ill. D. N. pro eis releuatione, & promissione, & obligatione supra dictorum, & donec ab ea liberatus, & mōs supradictus extincus non fuerit; dicta vero filia dotata, seu dotāda iura, & actiones quascunque sibi pro sua dote competentes, respectu anterioritatis præfati Ill. D. N. cedat, & renunciat. Alia vero scuta octo

millia septingenta trigintaduo b. 85. soluendi, & exbursandi creditoribus ipsius Ill. D. C. descriptis tamen, & adnotatis in folio, quod factum mihi notario, &c. Illustr. D. C. exhibuit, & consignauit tenoris, &c. quam solutionem præfatus Illustris D. N. absque alia interpellatione statim facere debeas, interueniente debita cessione ad eius fauorem fienda, cum ordinatione tamen d. Illustr. D. C. Et reliqua scuta septem millia septingenta sexaginta septem b. 15. conuertendi, & implicandi ad arbitrium, & dispositionem ipsius Illustr. D. C. & pro ut melius sibi D. C. videbitur, & placuerit. Promittens vltterius præfatus Illustr. D. C. quod prædicti creditores, in præinferto folio descripti, & adnotati, in receptione eorum respectiue creditum, iura, & actiones quascunque, ipsis pro eorum respectiue credito competentia, talia qualia sint, contra ipsum Illustrissimum D. Casolum, ipsiusq. hæredes, bona tantum præfati Ill. D. N. cedent, & transferent, ad hoc vt Ill. D. N. possit pro dd. respectiue creditis pro sua potiori cautela, & securitate, ac anterioritate, & potioritate, dd. iuribus vti, frui, agere, & experiri, ac se defendere, & iuuare contra quoscunque posteriores creditores, absque tamen præiudicatione, & liberatione infradicendorum fideiussorum, & sine præiudicio quorumcumque aliorum iurium præfati Ill. D. N. ratione præsentis instrumenti quomodolibet competēt. & competendorum, ita tamen quod vna via electa d. Ill. D. N. nunquam præiudicetur, quin ad alteram redire, vel vtraque eodem tēpore vti, & experiri valeat; sed semper variare possit vsque ad eius integram satisfactionem, reimbursementem, & liberationem; hac tamen declaratione expressa apposita, videlicet quod quando incipietur extingui, seu redimi mons huiusmodi extingui, & redimi debeat, ac extincta, & redēpta intelligatur primitus portio, & rata dictorum scutorū 7767. b. 15. ad computum dictorum scutorum 21500. & deinde de manu in manum pro alijs scutis 13732. b. 85. restantibus, quia sic actum, &c.

Et quoniam, vt asseritur, mons archiuij, super quo supradicta scuta quinque millia inuestiri debent post lapsum quinquenniij a die illius erectionis est vacabilis: ideo præfatus

factus Illustrissimus D. C. promisit ex nunc saltem per quattuor menses ante finem d. quinquennij, præfata quinquaginta loca montis dd. quinqies mille scutis, sit vt supra emêda vendere, & resignare personæ, & perlonis, pretioque, & pretijs reperibilibus, & illorum pretium vsque ad dictam summam scutorum quinque millium tantum deponere in banco D.D. Altoniti, ex inde nõ amouen. nisi ad effectum illa inuestita, in empionem bonorum stabilium, vel redemptionem Castri Vallis Infredæ, obligandorum, &c. ad fauorem D. Altoniti pro eius releuatione indemnitate a promissione, & fideiussione, sic vt supra factien. vel pro dotando filia, cum cessione iurium, vt supra dictum est, & casu, quo dicta loca montiũ vèderentur minori pretio scutorum centum pro quolibet, tunc dictus Illustrissimus D. C. teneatur, prout promisit, supplere de suo proprio, vsque ad dictam summam scutorum quinque millium. Et casu quo interim, & dicto quinquennio durante, & per quattuor menses ante finem dicti quinquennij, dicta quinquaginta loca ex præfatis scutis quinque mille, vt supra emenda, non vendiderit, & illorum pretium, vel in bonis stabilibus, aut redemptionem Castri Vallis Infredæ, seu alterius castri, aut in dotanda supraddicta eius filia, vt supra fit mentio, non exposuerit, aut supplicauerit, vel loca præfata vendere, vel resignare nolet, seu non posset, etiam ex dato, & facto principis, aut ex quauis alia causa titulo, & modo, etiam hic non expressis, & similiter ex nunc, prout ex tunc, & eo casu, promisit, & se obligauit de suo proprio deponere in banco dicti D. Altoniti scuta quinque millia monetæ familia. libere, &c. exinde non amouen. nisi ad effectum superius expressum, & narratum, et pro maiori cautela dicti N. D. Illustrissimus D. Carolus promisit etiam in literis patentibus expediendis, dictorũ quinquaginta locorum montium, sic vt supra, emendorum facere, & fieri facere mentionem, quod emuntur, & empta sunt ex dd. scutis quinque mille prouenientibus ex parte pretij supraddicti montis muti, & in actu venditionis, & resignationis illorum pretium prædictum deponi debeat in banco D. Altoniti, ad effectum inuestiendi, vt supra dictum est.

Et pro dicto Illustrissimo D. C. ibidem præfens Illustrissima domina Faustina Muta eius vxor, quæ præmissis omnibus intellectis, eo quia illorum stipulationi interfuit, & præsens fuit. vtens, & vti volens priuilegijs, & facultatibus, & auctoritatibus sibi vigore præinsertarum litterarum Apostolicarum traditis, concessis, attributis, sciens, &c. sed, &c. sponte, &c. supraddicto instrumentum, videlicet tam pro releuatione præfati Illust. D. & fideiussorum infradicendorum, validitate præsentis contractus, consensu præstando, lite, & causa quacumque suscipienda, prosequenda, et terminanda, nec non solutione, et reimbursemente prædictorum fructuum, ac cambiorum, recambiorum, et provisionum, euictio neque casualis, et castroꝝ prædictorum, illorumq. fructuum, quam pro omnibus alijs in præfenti instrumento contentis, et per d. Illustrissimum D. C. vt supra promissis, et expressis, vt principalis, principaliter insolidum obligatam, in omnibus, et per omnia faciendam, et constituendam ad fauorem D. D. N. et aliorum quorum interest, etc. me notario, etc. stipulan. et acceptan. Et insuper huiusmodi instrumento, et contentis in eo quibuscumque, pro omni, et quocumque eius iure, et interesse, etiam dotali tam præfenti, quam præterito, et futuro, consensit, suumq. liberum consensum pariter, et assensum præstitit, et præstat, etiam omni meliori modo, etc. immo promisit nullo vnquam tempore molestare perturbare, vel inquietare d. Ill. D. N. nec fideiussores infradicendos suber dd. casale, & castri, sic vt supra assignari, nec super alijs bonis d. Illustrissimo D. C. in iudicio, nec extra, quouis prætextu, iure, titulo, causa, & modo, etiam hic non expressis, & in corpore iuris clausis, & non clausis, ac etiam ratione dotis, & iurium dotalium, vsquequo dictus Ill. D. N. & fideiussores infradicen. integre reimbursementati, & indemnes penitus, & sine damno releuati non fuerint; alias, &c. Pro quibus, &c. subinde describantur fideiussores singulatim eecedendi in forma soliti.

Promissio pro montis muti, & Illustrissimo D. C. Muto.

ILL. D. N. mercatori Florentinus Romanam Curiam sequens, asserens certa scire

scire alias diebus proxime elapsis Illustrissimo D. C. Muto Domicello Romano, & Marchioni septimi per Sanctissimum D. N. Clementem diuina providentia Papam, Octauum fuisse concessam licentiam, & facultatem super quibusdam eiusdem Illustrissimi D. C. bonis erigendi, & creandi montem redimibilem, non vacabilem, de Mutis nuncupatum, semme, & quantitate scutorum viginti vnus millium monetæ, iuliorum decem pro scuto, constituen. & continué. pretium locorum ducentorum, & quindecim montis præfati, ad rationem tamen scutorum centum similium pro singulo loco, & cum participatione fructuum montis præfati, ad rationem scutorum sex & b. 60. pro quolibet centenariio, soluen. de bimestri in bimestre in fine cuiuslibet bimestris pro rata, & alias prout latius consistare afferuit literis Apostolicis in forma breuis desuper expeditis, sub datum Romæ apud Sanctum Petrum die tertia Februarij proxime præteriti, de quibus, & contentis in eis quibuscumque, plenam notitiam habere afferuit, & nihilominus illarum tenorem hic pro sufficienter expresso, ac de verbo ad verbum inserto haberi voluit. Ideo sciens, &c. sed, &c. stan. instrumento promissionis, & assignationis, per d. Illustrissimum D. C. ad ipsius fauorem factum in actis mei, &c. sub die 21. Februarij proxime præteriti rogati, de quo, & contentis in eo plenam notitiam habere afferuit, & nihilominus per me, &c. ad plenum certioratus fuit, & instrumentum præfatum, & contenta in eo quæcumque primitus, & ante omnia acceptando, sponte, &c. omni meliori modo, &c. vocauit, & constituit se depositarium omnium, & quorumcumque, fructuum, reddituum, ac proventuum, & emolumentorum montis muti, nuper sic, vt supra erecti, illosque, semper durante monte præfato, & donec illud integre extinctus, & redemptus non fuerit, de manu in manum, quoad maturabuntur, & seu maturati fuerint, ac debebuntur soluere, ac realiter, & cum effectu exbursare promisit, & se obligauit personæ, & personis, aut montistæ, vel montistis pro tempore existentibus montis prædicti, de bimestri in bimestre, & in fine cuiuslibet bimestris, pro rata, libere, & absque aliqua exceptione, mora, retardatione,

vel retentione; & alias iuxta formam dictarum literarum Apostolicarum erectionis montis præfati, ad quas, & c. alias, & c. debitum alienum, suum proprium faciendo, me notario, &c. acceptam, &c. quorum interest, &c. omni meliori modo, & c. Et insuper promisit elapso quinquennio montem præfatum redimere, & extinguere, iuxta ordinem sibi in instrumento erectionis, & promissionis præfata, sic vt supra rogato a præfato Illustrissimo D. C. traditum, & commissum; necnon iuxta formam dictarum literarum, ad quas, seu quæ semper relationem haberi voluit, & de quibus, & contentis in eis quibuscumque plenam notitiam habere dixit, vt supra, me notario, &c. acceptante, & stipulante, vt supra. Pro quibus omnibus, &c. obseruandis, &c. se ipsum, suosque, &c. & bona, & c. ac iura, &c. in forma Cameræ Apostolicæ, cum clausulis, & c. citra, &c. obligauit, &c. renuncians, &c. consentiens, &c. iurauit tactis, &c. super quibus, & c. Actum, &c.

Alia locatio, siue concessio linellaria.

Reuereudus Pater N. Prior Monasterij Sancti Martini Massæ Ferrariensis, diocesis, R. Pater N. modernus Vicarius, & Locumtenens generalis Congregationis fratrum hæremitarum ordinis Sancti Augustini de obseruantia Lombardiæ, necnon frater N. N. N. omnes fratres professi ordinis, & Congregationis Ecclesiæ Beatæ Mariæ de Populo capitulariter congregati, coadunati de ordine, & commissione dicti Prioris, & Vicarij ad effectum infrascriptum in aula domus residentiarum dictorum fratrum Beatæ Mariæ de Populo, apud plateam dicti Ecclesiæ existentes ad sonum campanellæ, vt moris est, asserentes se esse maiorem partem fratrum dictæ Ecclesiæ desertientium, & monasterium dictæ Ecclesiæ Beatæ Mariæ de Populo repræsentantes ultra duas tertias partes eorundem fratrum; & sic totum dictum monasterium, & illius Capitulum facere, & constituere, & asserentes etiam monasterium Beatæ Mariæ de Horto nuncupato, situm in territorio Veliterno extra muros dictæ ciuitatis, eiusdem ordinis, & Congregationis, quod est annexum dicto monasterio Beatæ Mariæ de Populo de Vebe, habere,

bere, & possidere quamplura, & diuersa terrena in dicto territorio consistentia in diuersis partibus, partim vineata, partim aratiua, partim pratiua, partim sodata, & buschata, ac partim sylvata, & forsan cuiusuis alterius qualitatibus, & pro maiori parte inculta, & sterilia, & non habilia ad seminandum, nec de eis præsertim buschatis aliquid percipiendum, nisi extirpentur, & in agro redigantur, & habilia ad serendum fiant, sed ad plantandum in illis, vel aliqua parte earum vineas, ex quibus propterea hactenus ipsa monasteria parum emolumentum, & fructuum, seu prouentuum perceperunt, & minus percipere posse sperat in futurum, si ita maneant, in statu scilicet, quo dicta terrena nunc reperiuntur, & ideo considerant, quod magis expedit dictæ Congregationi, & monasterijs, vt ipsa terrena, & potissimum illa sodata, & buschata rideantur ad culturam, & habilia fiant ad aliquid percipiendum, & percipi possedum ex eisdem, & alicui personæ habili, & idoneæ propterea concedantur pro aliquo tempore, quam retineantur per dicta monasteria, vt hactenus retenta sunt, & sic reperia bona cõditione a domino A. qui obtulit si dicta omnia terrena, prædia, & vineæ, & bona quæuis alia dicti monasterij, ad liuellum concedantur per viginti, seu triginta annos soluere annum canonem, seu responsonem scutorũ centum monetæ. Item dare barilia viginti septem vini Veltirni, & rubra septem frumenti, & vnũ ordeij, decreuerunt inter se in diuersis colloquijs, & tractatibus inter eos desuper habitis, & factis, & asseruerunt dictam obligationem non recusare, propterea quod dominus A. obtulit etiam redigere, & facere omnia ipsa terrena, quæ erunt apta ad culturam, habilia, & fertilia, pro quanto in se fuerit, & sic dictorum monasteriorum, & congregationum facere meliorem conditionem, proinde hac præsentis die præfati Prior, & fratres omnes sic, vt præfertur, capitulariter cõgregati, et coadunati nominibus dictæ cõgregationis, & monasteriorũ cupientes dictam cõgregationis, & suorum locorũ conditionem, in quantum possunt, semper facere vtiliorem, & meliorem, sponte, &c. omnimeliori modo, &c. vnanimiter viua voce, nemine discrepante, saluo, & reueruato beneplacito Sanctissimi D. N. Pa-

pæ, & sanctæ Sedis Apostolicæ, expediendo per ipsum conductorem sumptibus suis, & non alias, aliter, nec alio modo omnia, & singula dicta terrena, vineas, & alia quæcumquæ bona, & etiam vineas locatas, & bona locata, & affectata, si quæ reperiantur dicti monasterij Beatæ Mariæ de Horto, & etiam illa, quæ reperiuntur occupata a quouis, & poterunt vindicari, & recuperari per dictum conductorem, vna cũ omnibus, & singulis eorum iuribus, membris, pertinentijs, & adiacentijs vniuersis locauerunt, & titulo locationis ad liuellũ, vel in emphytheosim per vigintinouem annos proxime futuros, ab hodie computan. concesserunt, tradiderunt dicto domino A. ibidem præsentis, & stipulanti, ac acceptanti pro se, & suis hæredibus, & successoribus quibuscumque, quique essent intra dictum tempus, & terminum vigintinouem annorum tatum, ad habendum, &c. etiam vna cum omnibus affectibus, seu responsonibus, vel canonibus, quæ, & qui debebantur dictis monasterijs, seu monasterio ratione dictorum bonorũ intra spatium dicti temporis annorum vigintinouem, & disponendum de eisdem, prout quilibet similis conductor facere, & disponere potest, & licet de iure, vel cõsuetudine, & ex titulo, & causa huiusmodi cefferunt dicto domino A. præsentis, & cõducenti, vt supra omnia iura, omnesque actiones directo dominio, et canone, seu responsonem prædicti semper saluis, ponentes, etc. constituentes, etc. dantes licentiam, etc. et donec, etc. et hanc concessionem fecerunt dicti locatores, nominibus quibus supra respectiue, saluo dicto beneplacito, et pro dicto annuo canone, seu affectu, vel responsonem annua, videlicet rubrorum septem frumenti, et vnus rubri ordeij, in re collectis cuiusque anni, et sic in prima die augusti cuiusque anni inchoan. a prima, augusti proxime futuri, et barilium viginti septem musti, tempore vindemiarum ad vascam, et scutorum centum de paulis decem pro scuto soluen. videlicet medietatẽ in dictis Kalendis augusti, & alteram medietatem in festo Sancti Martini, cuiusque anni, durante tempore vigintinouem annorum in quolibet anno in proximis Kalendis dictæ festiuitatis anni proximi venturi, et vt sequitur continuan. vsque ad reuolutionem dictorum vigintinouem an-

norum, & in euentum belli, seu pestis conuentum est inter ipsos contrahentes, quod debeat fieri remissio, secundum quod fiet pro alijs, inter alios conuicinos habentes possessiones, & bona conducta in dicto territorio Velliterno, & promisit idem Dominus A. dicta loca, & terrena in quantum facere poterit ad culturam, & fertilitatem redigere, & redigi facere tam ad se mentem, quam ad vineam, & alias prout ipsi domino A. cōductori videbitur, & omnium ipsorum bonorum conditionem pro quanto in se fuerit meliorem facere, vt supra dictum est. Item quod in vltimo anno dictus conductor teneatur, prout promisit dimittere, & relaxare dictis Monasterijs rubra decem mæsarum satarum, & saluis præmissis, dicti fratres dicto tempore durante promiserunt manutene, eundem conductorem, & suos in pacifica, & quæta possessione dictarum terrarum, &c. reliquas autem promissiones, & clausulas extendere, prout in alijs præscriptis formulis contractuum emphyteoticorum, singula singulis congrue referendo, & debite adaptando, &c.

*Instrumentum delegationis
debitoris.*

CVM Antonius teneretur ex causa mutui, vt confessus, & contentus fuit ad debitum, & in debito centum lib. Bon. Cor. & ipse Cor. prout asseruit, & confessus est debitor esset in eadem quantitate Phil. nomine precij, & pro precio cuiusdam quantitatis lanæ, idem Cor. prædictum Antonium debitorem suum, ipsi Philippo creditori suo in eadem quantitate pecuniæ delegauerit. Quapropter dictus Antonius de ipsius Corradi mandato, & voluntate se ipsi Philippo principalem constituens debitorem, promisit solemniter sine aliqua exceptione iuris, vel facti, se obligando dicto Philippo pro se, & suis hæredibus stipulanti, soluere, & dare eidem, aut eius certo nuncio hinc ad Pascha Resurrectionis Domini dictas centum lib. Bon. quas ipse dicto Cor. & ipse Corradus dicto Philippo, vt dicum est, soluere tenebatur. Quod ipsi in dicto termino non soluerit, & omnia, & singula supra scripta, & infra scripta non obseruauerit, aut in ali-

quo conuenerit, promisit eidem persoluere, atque dare duplum ipsius quantitatis pecuniæ pœnæ nomine, stipulatione in singulis cap. &c. (vt supra in præcedentibus debitorum instrumentis.) Renunciavit antedictus Ant. exceptioni non habitæ dictæ quantitatis pecuniæ, ex causa ab ipso Cor. & dictus Cor. exceptioni non habitæ dictæ quantitatis lanæ ex causa venditionis a dicto Philippo. Et ipsi ambo exceptio ni doli, & condictioni sine causa, in factum actioni, & omni alio iuris auxilio, pro quibus, &c.

Instrumentum electionis Archipresbyteri.

IN Nomine Domini, &c. anno a natiuitate, &c. Regnante, &c. Die, &c. apud ecclesiam S. Mariæ de Itro. Nos T. annalis iudex de terra prædicta L. pub. &c. & testes subscripti literati de eadem terra: videlicet A. B. C. D. Ad hoc specialiter vocati, & rogati, præsentis scripto notum facimus vniuersis præsentis decreti seriem inspecturis, quod vacante Archipresbyterali ecclesia sanctæ Mariæ de Itro Gaetanæ diocesis per mortem venerabilis viri Abbatis Lucæ Guarani de Fundis vltimi, & immediati archipresbyteri dictæ ecclesiæ, qui sicut domino placuit die proximo præterito mense Iunij, instantis vincti diem suum clausit extremum, eiusque corpore tradito ecclesiasticæ sepulturæ, presbyter I. primicerius dictæ ecclesiæ presbyter A. presbyter N. presbyter H. presbyter R. presbyter P. presbyter S. & presbyter M. canonici dictæ ecclesiæ fecerunt infra iuris terminum inuentarium de bonis mobilibus ipsius ecclesiæ & procurauerunt ad gubernandum, & manuteneendum loca, & iura tam spiritualia, quam temporalia prælibatæ ecclesiæ, postea volentes eidem ecclesiæ de futuro Archipresbytero providere, prius petita, & obtenta licentia a reuerendo in Christo patre, & domino domino Rogerio Dei gratia Episcopo Gaetano, statuerunt terminum ad electionem futuri archipresbyteri in dicta ecclesia celebrandam, & interim vocatis omnibus, qui de iure, & de consuetudine debuerunt vocari, & potuerunt, & voluerunt commode interesse, quo termino adueniente, dicti canonici pulsa-

ro prius ad capitulum, vt iuris, & moris est in ecclesia prædicta congregati in vnū pro dicta electione celebrāda ianuis clausis ipsius ecclesiæ, & laicis omnibus exclusis, exceptis nobis, qui supra iudice, notario, & testibus, quos canonici prædicti de communi eorū voluntate retinuerunt pro conficiendis publicis instrumentis de electione prædicta, presbyter A. canonicus dictæ ecclesiæ, de mandato omnium, & singulorum canonicorum fecit mentionem in hunc modum. Ego presbyter A. canonicus ecclesiæ S. Mariæ de Itro nunc vacantis per mortem venerabilis viri Abbatis Lucæ Guarani de Fundis vltimi, & immediati Archipresbyteri dictæ ecclesiæ, qui sicut Domino placuit die proximo præterito mense Iunii instantis, ind. xiiij. idem suum clausit extremum; nomine meo, & nomine omnium, & singulorum canonic. præfatæ ecclesiæ, moneo omnes, & singulos excommunicatos, suspensos, vel interdictos, nec non omnes, & singulos, qui de iure, vel de consuetudine in præfenti electione, quam facere intendimus de nouo Archipresbytero dictæ ecclesiæ interesse non deberent, quod exeant de ecclesia ipsa, & permittāt stare liberè alios, qui eligere volunt, quia nõ est meæ, nec aliorum canonicorum ipsius ecclesiæ intentionis, tales admittere, nec eligere cum eisdem, immo volo, & volunt, quod si quis, vel si qui forsitan postea inuenirentur, nulli præstarent aliquod suffragium, vel etiam nocumentum, & voces talium habeantur pro non receptis, nec habitis. His peractis coeperūt dicti canonici dictæ ecclesiæ de electione futuri Archipresbyteri habere tractatum, interim missa Spiritus sancti primitus decantata, & ipsius gratia simpliciter implorata placuit omnibus, & singulis per formam scrutinij ad electionem prædictam procedere, & in prælibata ecclesia de futuro Archipresbytero per eandem formam eidem ecclesiæ providere, & de voluntate omnium, & singulorum canonicorum assumpti fuerunt tres de collegio fide digni: videlicet presbyter I. presbyter P. presbyter N. quibus dederunt potestatem, vt primo voces eorum, atque duo vocem tertij, & subsequenter voces cunctorum scrutarentur diligenter, & dicta earum redigi facerent in

publicam formam per me prædictum Lucam notarium, iudice, & testibus supradictis præsentibus, & audientibus vota, & voces canonicorum, qui iudex, notarius, & testes prius fuimus assumpti de voluntate omnium prædictorum canonicorum pro dicto negotio electionis scribendo, & alijs infra scriptis instrumentis faciendis prædicti scrutatores potestatem eis traditam, acceptantes, recesserunt in parte ipsius ecclesiæ, videlicet post altare, itaque duo vocem, & votum tertij scrutati fuerunt in hunc modum: Adiuramus te per Deum, Patrem, Filium, & Spiritum sanctum, illum nomines eligendum in Archipresbyterum dictæ ecclesiæ sanctæ Mariæ de castro Speluncæ, per quem dictā ecclesiā sanctæ Mariæ de Itro credis melius gubernari in Domino, & subsequenter duo vocē, & votum alterius, & omnes tres voces, & vota omnium canonicorum simili adiuratione facta, forma, & modo subscriptis, presbyter I. presbyter P. duo de scrutatoribus supradictis nominauerunt, seu consenserunt in H. canonicum dictæ ecclesiæ in hunc modum: Ego presbyter I. canonicus dictæ ecclesiæ sanctæ Mariæ de Itro, nunc vacantis, nomino in Archipresbyterum dictæ ecclesiæ sanctæ Mariæ de Itro presbyterū H. canonicum dictæ ecclesiæ, virum utique ætatis legitimæ, competentis scientiæ, de legitimo matrimonio procreatum, in sacerdotio constitutum, vita castum, moribus ornatum, pacificum, & quietum valentem, & scientem iura ipsius ecclesiæ in Domino salubriter gubernare, in ipsum consensio eligendum, deinde presbyter P. alius ex scrutatoribus supradictis consensit in supradictum presbyterum H. in hunc modum: Ego presbyter P. canonicus dictæ ecclesiæ sanctæ Mariæ presbyterum H. canonicum dictæ Ecclesiæ, virum utique ætatis legitimæ, competentis scientiæ, de legitimo matrimonio procreatum, in sacerdotio constitutum, vita castum, moribus ornatum, pacificum, & quietum, valentem, & scientem iura ipsius ecclesiæ salubriter in Domino gubernare, in ipsum consensio eligendum. Deinde presbyter N. alius ex scrutatoribus supradictis dictæ ecclesiæ nominavit, siue consensit in presbyterum R. canonicum dictæ ecclesiæ in hunc modum, videlicet: Ego presbyter

N. canonicus dictæ ecclesiæ sanctæ Mariæ de Iero, nunc vacantis nomino in Archipresbyterum dictæ ecclesiæ sanctæ Mariæ presbyterum R. canonicum ipsius ecclesiæ, virum vtique ætatis legitimæ, competentis scientiæ, de legitimo matrimonio procreatum, valentem, & scientem iura ipsius ecclesiæ in Domino salubriter gubernare in ipsum consentio eligendum. Deinde supradicti scrutatores ad urauerunt singulacim supradictos presbyterum A. presbyterum M. presbyterum G. & presbyterum L. canonicos dictæ ecclesiæ in hunc modum: Adiuramus te presbyterum A. per Deum Patrem, & Filium, & Spiritum sanctum, vt illum nomines eligendum in Archipresbyterum dictæ ecclesiæ sanctæ Mariæ de Iero, per quem dicta ecclesia credis melius in Domino gubernari, qui presbyter A. consensit in supradictum presbyterum R. canonicum dictæ ecclesiæ in hunc modum: Ego presbyter A. canonicus S. Mariæ, nunc vacantis nomino in Archipresbyterum dictæ ecclesiæ sanctæ Mariæ de Iero presbyterum A. canonicum dictæ ecclesiæ, virum vtique ætatis legitimæ, competentis scientiæ, de legitimo matrimonio procreatum, in sacerdotio constitutum, vita castum, moribus ornatum, pacificum, quietum, valentem, & scientem iura dictæ ecclesiæ in Domino salubriter gubernare in ipsum consentio eligendum. Deinde presbyter M. adiuratus modo supradicto per supradictos scrutatores consensit in supradictum presbyterum H. canonicum supradictæ ecclesiæ in hunc modum.

Ego presbyter M. canonicus, &c. Deinde presbyter G. adiuratus modo supradicto per supradictos scrutatores consensit in presbyterum R. canonicum supradictæ ecclesiæ, in hunc modum. Ego presbyter C. canonicus ecclesiæ, & sequere, vt in alijs. Deinde presbyter L. adiuratus per supradictos scrutatores modo supradicto consensit in supradictum presbyterum H. canonicum prædictum in hunc modum: Ego presbyter L. canonicus dictæ ecclesiæ sanctæ Mariæ de Iero nunc vacantis nomino in Archipresbyterum dictæ ecclesiæ presbyterum H. canonicum supradictæ ecclesiæ, virum vtique ætatis legitimæ, competentis scientiæ, de legitimo matrimonio

procreatum, in sacerdotio constitutum, vita castum, moribus ornatum, pacificum, & quietum, valentem, & scientem iura ipsius ecclesiæ in Domino salubriter gubernare, in ipso consentio eligendum, & sic de singulis, &c. Quibus omnibus sic peractis immediate nullo alio actu intermedio non diuertendo ad alios actus extraneos scrutatores prædictos ad capitulum redeuntes de voluntate omnium, & singulorum canonicorum dictæ ecclesiæ ibidem præsentium publicauerunt scrutinum prædictum in hunc modum: Ego presbyter I. canonicus sanctæ Mariæ de Iero nunc vacantis vnus ex scrutatoribus constitutus per canonicos supradictæ ecclesiæ ad honorem Dei omnipotentis, & Beatæ Mariæ semper Virginis matris suæ, cuius vocabulo supradicta ecclesia nuncupatur, pronuntio tam nomine meo, quam nomine presbyteri Pauli, presbyteri N. presbyteri L. canonicorum supradictæ ecclesiæ in Archipresbyterum d. ecclesiæ vacantis presbyterum H. canonicum ecclesiæ supradictæ, virum vtique ætatis legitimæ, competentis scientiæ, de legitimo matrimonio procreatum, in sacerdotio constitutum, vita castum, moribus ornatum, pacificum, & quietum, valentem, & scientem iura ipsius ecclesiæ in Domino salubriter gubernare, in ipsum consentio tam nomine meo, quam nomine supradicto eligendum ecclesiæ supradictæ. Deinde presbyter N. ex scrutatoribus supradictis publicauit in hunc modum: Ego presbyter N. canonicus dictæ ecclesiæ sanctæ Mariæ de Iero nunc vacantis constitutus per canonicos dictæ ecclesiæ ad honorem Dei omnipotentis, & Beatæ Mariæ semper Virginis matris suæ, cuius vocabulo dicta ecclesia nuncupatur, pronuntio tam nomine meo, quam nomine presbyteri A. presbyteri G. canonicorum prædictæ ecclesiæ in Archipresbyterum ipsius ecclesiæ vacantis, presbyterum R. canonicum ecclesiæ supradictæ, virum vtique ætatis legitimæ, competentis scientiæ, de legitimo matrimonio procreatum, in sacerdotio constitutum, vita castum, moribus ornatum, pacificum, & quietum, valentem, & scientem iura dictæ ecclesiæ in Domino salubriter gubernare, in ipsum consentio tam nomine meo, quam nomine supradictorum eligendum in Archipresbyterum

byterum ecclesia supradictæ. Ita quod facta, & habita collatione, videlicet zeli ad zelum, meriti ad meritum, & numeri ad numerum, numerus pro parte presbyteri H. fuit repertus maior, & de zelo, & merito dicebant illi, qui elegerunt presbyterum R. quod erat melius, & magis idoneum, illi vero, qui elegerunt presbyterum H. dicebant, quod zelum, & meritum eorum præualebat, & erat melius, & magis idoneum, & sic presbyter I. presbyter P. presbyter N. & presbyter L. pro parte: presbyter H. & presbyter N. presbyter A. presbyter G. pro parte presbyter R. Te Deum laudamus solito more cantauerunt, & apertis ianuis supradictæ ecclesiæ electio publica sic facta, fuit publicata. Vnde ad futuram memoriam, & dictorum electorum, seu illius, qui maius habet ius in ea, cautela de præmissis facta sunt duo publica instrumenta vnius tenoris scripta per manus mei prædicti notarij, signo meo consueto signata, sed præsens supradicto H. & reliquum supradicto R. nostrum, qui supradictorum iudicis, & testium subscriptionibus, roboratum.

Donatio Crucis argenteæ.

IN nomine Domini, Amen. Hoc publico instrumento cunctis pateat euidenter, & sit notum, quod anno a Natiuitate Domini nostri Iesu Christi millesimo quingentesimo nonagesimo secundo, indictione quinta, die vero quarta Martij, Pontificatus sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. Clementis diuina prouidentia Papæ Octauiani anno primo. In præsentia testium infrascriptorum ad hæc specialiter vocatorum, & rogatorum, & mei notarij publici infrascripti personaliter constitutus Illustrissimus, & Reuerendissimus D. Alexander Perettus Romanus S. R. E. Vicecancellarius sancti Laurentij in Damaso Diaconus Cardinalis de Montealto nuncupatus, ad laudem, & gloriam omnipotentis Dei, & beatæ Mariæ Virginis, ac pro eximie suæ deuotionis zelo erga gloriosissimum martyrem Laurentium Monte, & ex puro lyæ voluntatis affectu, & dedit irreuocabiler inter

uiuos Ecclesiæ sanctorum Laurentij, & Damasi, cuius diaconus existit, illiusq. Capitulo, & Canonicis licet absentibus, præsentem magnifico, & R. D. Marcello Philippo Romano, vno ex dictis canonicis, & pro Ecclesia, & Capitulo, & canonicis, prædictis, eorumq. successoribus in perpetuum acceptante, & vna mecum notario vti publica persona legitime stipulante, Crucem argenteam cum imagine Redemptoris humani generis eidem Cruci affixa, cum imaginibus sculptis in extremis angulis dictæ Crucis sanctorum quatuor Euangelistarum, cum trunco, & pede stabili quadrifonti innixio humeris quatuor leonum, confidentiū singulorum, scilicet in quolibet angulo, cum duobus insignibus, seu armis ipsius Cardinalis. & duabus imaginibus, vna scilicet S. Laurentij martyris, altera S. Damasi Papæ, insculptis scilicet singulis in singula fronte dicti pedis stabilis ipsius Crucis totius materiæ argenteæ, sculpturæ artificio, ornamentorumq. eleganti præstantia, ac ipsius denique operis magnitudine insignis, altitudinis palmorum nouem circiter, ponderis vero librarum sexagintaquinque cum dimidio nitissimi argenti. Ad habendum, & illam in diuinos vsus, vt infra perpetuo adhibendam.

Et huiusmodi donationem fecit ex causis prædictis, & ad perpetuo testandam suæ voluntatis deuotionem erga Deum Opt. Max. beatam Virginem, & ipsum gloriosum martyrem Laurétium, quem præcipue obsecrat, vt hoc exiguum munus, suaq. precibus benigne excipere, & pro se, suæq. animæ æterna salute apud ipsum Redemptorem clementer intercedere dignetur, & denique ex pia eius liberalitate, & omni alio meliori, magisq. puro, & deuoto animi affectu, quo ardentius potest, & debet.

Adiecit tamen, & expresse iniunxit huiusmodi donationi hæc inuiolabilem legem, & conditionem, qua expresse, & omnino vetuit & prohibuit Capitulo, & Canonicis prædictis, & pro tempore existentibus in perpetuum; ne Crucem, vt supra donatam, nec non sacra vestimenta, seu paramenta sericea rubei coloris damaschi elaborata, aureoq. contexta superioribus diebus eadem ipsius Cardinalis pia munificentia eidem Ecclesiæ donatæ, cuiusque personæ quacumque polleat dignitate, mi-

te, minufq; alicui loco, etiam pio, feu alteri fimili, vel maiori Ecclefiæ vllō modo etiam ſuperiorum permiſſu accommodet, nec iuxta Eccleſiam prædictam transportare audeant. Quoniam voluit ibidem ad perpetuam laudem, & gloriam Dei, Virginis, & Sanctorum prædictorum, ac honorem, & decus Eccleſiæ prædictæ accurate cuſtodiri, & conſeruari. Enixe in Domino regans nunc, & pro tempore exiſtentes Canonicos, vt voluntati ſuæ eiufmodi perpetuo fatiſſeri, & nunquam ſecus fieri current. Prædicta autem ſemper rata habere, & nunquam contra ea venire promiſit, & ita tacto pectore iuravit.

Quam Crucē dictus R. D. Marcellus Canonicus nomine dicti Capituli, manu ſua, & in poteſtatē dictæ Eccleſiæ, & Capituli illorum vice accipiens, gratias, quas potuit maximas, ipſi Cardia cumulatiffime egit, rogans Deum Opt. Max. vt illius pię munificentia æterna merita reddat, illam ad Eccleſiam prædictam, iuxta formā dictæ donationis perpetuo ſeruandam attulit. Super quibus omnibus, & ſingulis peti- tum, fuit a me notario publico infraſcripto vnum, vel plura, publicum, ſeu publica fieri, atque conſici instrumentum, & inſtrumenta. Actum Romę in ædibus Cancellarię Apoſtolitę ſolitę habitationis ipſius Cardinalis, & in eius intimo cubiculo, præſentibus ibidem infraſcriptis teſtibus, qui poſt ipſum Illuſtriſſimum Cardinalem donatorem præſens instrumentum propria manu ſubſcripſerunt, videlicet Illuſtr. & Reuerend. Fabio Blondo de ciuitate Montis Alti Patriarcha Hieroſolymitano, & Illuſt. D. Iuſtiano Orphino Fulgitanenſe œconomus ipſius Illuſt. Cardinalis teſtibus ad præmiſſa vocatis, atque rogatis, Ego Alexander Cardinalis Montaltus Vicecancellarius do- no vt ſupra. Ego Fabius Patriarcha Hieroſolymitanus inter fui. Ego Iuſtinianus Orphinus vt teſtis interfui.

Ego Ant. Mainardus Ro. Cur. cauſarum Cameræ Apoſt. Not. de ſupradicta donatione rogatus, præſens publicum inſtrumentum ſubſcripſi, & ſignauit rog.

Instrumentum ingreſſus ordinis S. Benedicti.

IN nomine, etc. Anno a natiuitate, et Regnante, etc. die, etc. Apud Monaſte-

rium S. Angeli de Caſtro Spelunca ordinis S. Benedicti diœceſis Gaieranæ. Nos N. iudex dicti caſtri T. publicus, etc. et teſtes ſubſcripti literati de eodem caſtro, videlicet A. B. C. et D. ad hoc ſpecialiter vocati, et rogati, præſenti publico inſtrumento notū facimus, teſtamur, atque fatemur, quod præſato die, in noſtri præſentia, conſtituti venerabiles, et religioſi fra- ter Paulus Abbas dicti Monaſterij, frater N. & frater Iacobus monachi ipſius monaſterij, facientes capitulum, congregati in eccleſia ipſius monaſterij ad ſonum campanellæ, prout moris eſt eorum pro alijs eorum, et dicti monaſterij agendis congregari, præſente Titio dicti caſtri petente, et ſupplicante ſupradicti Abbas, et monachi, non vi, dolo metu, aut ſuaſione dicti, ſeu circumuenti, ſed de ipſorum, et cuiuslibet ipſorum pura, libera, et ſpontanea voluntate, receperunt in monachum, et fratrem ipſius monaſterij coram nobis Titium ſupradictum, qui Titius omni ſuaſione, et violentia ab eo ceſſantibus, iunctiſq; manibus dedicauit ſe, et omnia bona ſua ſupradicto monaſterio in manibus ſupradicti fratris Pauli Abbatis ipſius monaſterij, recipientis eundem Titium in monachum, et fratrem eiufdem monaſterij de voluntate, et conſenſu monachorum ſupradictorum, decantato ante altare ſupradictæ eccleſiæ per eoſdem Abbatem, et monachos hymno Spiritus ſancti, ſcilicet, Veni creator Spiritus, et gratia ipſius Spiritus ſancti humiliter inuocata, dictus Abbas ipſum Titium ſtatem genuflexum ante altare ſupradictum expoliavit veſtes ſeculares, quas erat dictus Titius indutus, et induit eundem Titium veſtimenta monachalia ordinis memorati S. Benedicti. Et promiſit eidem fratri Titio præſenti, et ſolem- niter ſtipulanti in tot tempore vitæ ſuæ, ſcilicet quoad duxerit vitam monaſticā, et ſtabit ad ſeruitia monaſterij ſupradicti, vel a- libi ex iuſta, probabili, et legitima cauſa miniſtrare eidem Titio humilem victū, et veſtitum, quem fratrem Titium coram nobis ſupradicti Abbas, et monachi ad pacis oſculū receperunt. Quæ omnia, et ſingula in hoc inſtrumento cōtenta promiſerunt, et obligarunt ſe contrahentes ſupradicti hinc inde ſcilicet ſupradicti Abbas, et monachi ipſiq; monachi cum auctoritate, et

consensu dicti domini Abbatis, & successores suos suas hypotheca omnium bonorum ipsius monasterij eidem fratri Titio presententi, & stipulanti pro se, & dictus frater Titius se, suosq. hæc. & suc. sub hypotheca, & obligatione omnium bonorum suorum presententium, & futurorum eidem Abbati, & fratribus N. & Iac. monachis presententibus, & stipulantibus nomine, & pro parte dicti monasterij, & suc. suorum rata, & firma habere, perpetuoq. tenere, & non contrahere, vel venire per se, vel alium, seu alios aliqua ratione, ingenio, vel causa, de iure, vel de facto in toto exinde vel in parte, in iudicio, siue extra. Sub poena vnciarum auri decem hinc inde pro medietate ipsius poenæ curiæ, ad quam facta fuerit reclamatio, me predicto notario tanquam persona publica predictam medietatem, dictæ poenæ nomine, & pro parte dictæ curiæ solemniter stipulante, & pro reliqua medietate ipsius poenæ parti affirmanti a parte contrahente toties exigenda, quoties in premissis, & quolibet premissorum contractatum fuerit per solemnem stipulationem premissam cum refectione damnorum, & expensarum, & interesse litis, & extra. Quia poena soluta, vel non soluta, aut gratuito remissa omnia, & singula in hoc instrumento contenta firma perduret. Renunc. hinc inde A. contrahentibus supradicti ex certa ipsorum scientia super premissis exceptio doli mali, metus in factu actioni, conditioni sine causa, rei predicto modo non gestæ, & non taliter celebrati contractus, iuri, quo læsis, seu deceptis subuenitur; beneficio restit. in integ. iuri, per quod generalis renunciatio impugnetur, & iuri, cui renunciari non potest, & omni iuri canonico, & ciuili. Pro quibus omnibus, & singulis firmiter obseruandis predicti contrahentes hinc inde super animas suas sub nomine sanctorum Euangeliorum vnus alteri. & alter vni coram nobis iurauerunt. Vnde ad futuram memoriam, & dictorum monachorum, & fratris Titij cautelam de premissis facta sunt inde duo publica instrumenta scripta per manus mei predicti notarij, signo meo consueto signata, sed presens dicto monasterio, & reliquum prefato fratri Titio notario, qui supra iudicis, & testium subscriptionibus roborata.

Instrumentum refectionis instrumenti deperditi.

IN nomine Domini, &c. Anno a Natiuitate, &c. Regnante, &c. Apud castrum Spelunca. Nos B. Iudex dicti castri l. publicus, &c. & testes subscripti de eodem castro, videlicet A. B. C. D. & E. ad hoc specialiter vocati, & rogati, presententi scrib. pub. instrum. declaramus, atque fatemur quod prætitulato die in nostri presentia constitutus T. Seij de dicto castro, non vi, dolo, metu, aut suasionem aliqua ductus, seu aliter circumuentus, sed de ipsius T. Seij pura, & spontanea voluntate palam, publice, & bona fide, iure proprio, & in perpetuum vendidit, & alienauit, & per quandam cartulam tradidit S. Caij de castro predicto presententi, tenenti, & recipienti pro se, hæc. & succ. suis quandam terram seminariam ipsius T. sitam in territorio dicti castri, in loco, qui dicitur, le Rose de Marino, de laude, iuxta montem clausum ab vna parte, ab alia parte, iuxta Paulum Pilistri, & ab alia parte iuxta viam publicam, liberam, & exemptam ab omni debito, conditioni, onere, & seruitute, ad habendum tenendum, & possidendum, & quicquid dicto emptori, hæred. & success. suis deinceps placuerit perpetuo faciendum, cum omnibus iuribus, seruitutibus, & pertinentijs, atque cum omnibus, & singulis, quæ intra, vel infra supradictos continenter confines, vel alios, si qui forent, accessibus, & egressibus suis vsque ad viam publicam. Pro precio, & nomine diffiniti precij vnciarum duarum de carlenis argenti xl. per vnciam, & duobus pro tareno quolibet computatis pon. gene. Quod precij notitum, & integrum dictus venditor ab eodem emptore coram nobis habuit, & recepit presententia, & manualiter pro causa predicta in pecunia numerata, bona, electa, siquid autem dicta res vendita valet, aut pro tempore valebit plus precio supradicto, &c. (Quære instrumentum venditionis liberæ possessionis, & scribe vsque ad sancta Dei Evangelia iuravit, &c. & subiunge.) Et quia ego supradictis notarius L. inueni exactis, seu potrocollis mei publici notarij de emptione in presententi instrumento me fecisse aliud instru-

mentum supradicto Sempronio emptori, & illud sibi assignasse, quod instrumentum afferuit cum iuramento nobili viro F. vicario dicti castri coram eodem vicario, & sua curia præstito amississe præsentem supradicto T. Seij venditore vidente, & audiente, & a dicto vicario petijt idem S. me compelli debere ad faciendum de nouo instrumentum perditum emptionis supradictæ. Qui vicarius iuxta sui officij partes præcepit mihi notario supradicto, sub certa formidabili poena, quod prædictum instrumentum de nouo conficere deberem, sicut apparet ex actis curiæ ipsius vicarij, insinuatum die xv. mensis Februarij sextæ Indictionis, sub anno Natiuitatis Domini Nostri Iesu Christi M. CCC. LXIII. ideo volens ego notarius Le. supradictis obedire mandatis supradicti vicarij, feci instrumentum istud de nouo, & idcirco protestor, quod si lapsu calami, vel propter breuiaturam, quam feci in prædictis prothocollis meis, subscripsissem aliquid plus in hoc instrumento præsentem, quam in primo, vel dimissem aliquid, quod posui in primo, quod intendo stare soli veritati, a qua penitus non discedo, nec discedere intendo. Et si contigerit primum instrumentum dictæ emptionis per me confectum reperiri, quod steturi, & istud instrumentum vltimum penitus habeatur pro deleto, & non possint varia instrumenta vnus emptionis inueniri confecta per manus mei notarij supradicti. Vnde ad futuram memoriam, & dicti emptoris, hæred. & success. suorum cautelam de præmissis factum est inde hoc præsens publicum, instrumentum scriptum per manus mei prædicti signo meo consueto signatum, nostri, qui supra iudicis, & testium subscriptionibus roboratum.

Locatio, seu arrendatio officij Notariatus A. C.

IN Dei nomine. Amen. Io Gio. Francesco Vgolino Perugino, Notario di Monsignor Illustrissimo Auditor della Camera, riservato però il beneplacito di detto Monsig. Illustriss. A. C. facendo di bisogno, & non altrimenti, affitto, & arrendo il mio officio del Notariato, con tutti li

suoi frutti, rendite, prouenti, & emolumenti vniuersi per anni tre prossimi, incominciati al primo del presente mese di Nouembre, & come seguita da finire, per affitto di scudi cento trenta di moneta à giulij dieci per scudo, per ciaschedun mese di detti tre anni, da pagarsi di mese in mese in fine di ciaschedun mese, scudi cento trenta simili per ogni mese in buona moneta d'argento liberi, & esenti da ogni peso, & contributione, eccetto però dalli pesi straordinari, che forse s'imponessero sopra gl'offitij di Monsig. A. C. di modo, che li presenti, che il Collegio suol fare, il Natale, la mancia de' Curfiori, & altre spese, che si fanno per seruicio del Collegio: & il monte delle scritture non s'intendano per straordinarij, ne meno la contributione di scudi cinque l'anno per la pigione della casa del Luogotenente ciuile, à M. Cosimo Ceci da Massa della diocesi di Todi con gl'infrascritti patti. Et prima, che detto affitto si deua pagare, come di sopra, ogni mese in fine.

Item, che detto affittuario sia obligato fare, & far fare tutti li manuali actorum, li libri dell'oblihi, instrumenti, & rubricelle, tanto per il tempo passato, che non son fatti, quanto per l'auuenire, durante il tempo dell'arrenda, & quanto à i passati fra sei mesi prossimi, e tener nell'offitio tutti li libri, & scritture secondo il solito, trattare, & custodire bene le scritture, & fare l'altre cose, che spettano à buoni, & diligent' arrendatarij.

Item, che detto affittuario non possa pigliar sicurtà alcuna in detto offitio, ne per debito ciuile, ne criminale, se non di mio ordine, & perciò si debba annotare in vn libretto li nomi de' fideiussori, con la somma, per la quale si obligaranno.

Item, che detto affittuario durante questa arrenda, debba offeruare le riforme, & bolle del Tribunale, & gl'altri ordini del Collegio.

Item, mi riserbo tutte l'espeditioni, rogiti d'instrumenti, instrumenti publici, copie d'indicij, & estratti fatti prima del presente arrendamento, & anco gli estratti, che fùssero concordati, ò pagato qualche cosa à buon conto, dell' quali ne deuerò pagare io carta, & scrittura, & similmente tutti gli crediti di qualsiuo-

glia forte fatti nell'ufficio per tutto Ottobre 1596.

Item che detto affittuario non possa pigliare senza mio consenso giouani in detto officio, nè meno si mandino via.

Item mi riseruo tutti li emolumenti delle scritture dell'Illustrissimo Cardinale sancta Seuerina, fatte, & da farsi, & che possa dar gratis gl'instrumenti, che hò promessi dare al Sig. Gio. Battista Aste, & altri che vorrò dare à M. Tomasso Tettio, M. Gio. Battista Gosio, & li heredi di M. Stefano Latino, & altri miei parenti, & amici.

Item mi riseruo li mensariati, Conclauista, Congregationi ordinarie, & straordinarie, & altre regaglie folite del Collegio.

Item che li denari che si pagheranno per nouitij siano di detto arrendatario, per sei mesi innanzi il fine dell'arrenda non possa pigliar nouitij, & pigliandone per danari, si diuidano fra detto arrendatario & me, per metà.

Item in euento di guerra, peste, reformatione del tribunale, ouero diminutione di giuriditione de Monsig. Aud. della Camera, assenza del Sommo Pontefice da Roma, moderatione di tassa di speditioni, ouero mercede, & finalmente di qualsiuoglia altra cosa, che apportasse danno al detto tribunale, & per le quali si sminuisse l'utile, li negotij, & contratti di detto officio, & Tribunale, si debbia fare vn honesto defalco della presente arrenda: & in euento d'alcuna discordia, che sopra ciò potesse nascere, si debba eleggere due notarij del Tribunale per periti comunemente, e stare a quello, che loro dichiareranno: & in euento, che fossero discordi, si debba eleggere il terzo, ouero starne a quello che dichiarerà il Sig. Antonio Guidotti, ò il Sig. Alessandro Falciano, ò il Signor Aurelio Ridolfi, non si comprendendo in questo la riforma fatta da Nostro Sig. Papa Clemente, insera nella facultà di Monsig. Illustriff. & Reuerendiff. Marcello Lante Auditore, della quale detto arrendatario ne ha notizia, & con essa piglia il presente affitto, come di sopra.

Item sulloco per il medemo tempo al detto affittuario la bottega con tutte le

stantie, doue al presente li giouani di detto officio habitano, & anco parte della cantina, per la pigione che pago io di scudi ducentocinquanta l'anno. Dechiarendo, che li scudi sessanta che paga il Sig. Diomede Ricci dell'appartamento che tiene sopra l'officio, debbiano andare in mio beneficio, poiche oltre li scudi 250. ne pago 65. altri per l'appartamento doue habito; talmente che detto affittuario debba pagare per pigione ogn'anno detti scudi 250. di due mesi in due mesi, in fine di ciascheduno bimestre alla Sig. Claudia Cornelianana, ò al Sig. Domenico Natton suo marito, & consegnarmi le quietanze per discarico del mio obligo, & io li deuerò fare le riceute di mano in mano di dette quietanze.

Item prometto durante questa arrenda mantenerli la casa delle massarie necessarie, cioè matarazzi, paliaricci, lenzuoli, coperte, touaglie, saluette, sciugamani per il tinello, banche, & tauole da letti, credenza, secchi al pozzo, & il logro, & deterioratione di quelli vada a mio danno; ma siano ben tenuti adoprarli, e farli adoprare con discretione, & di quello che li consegnarò se n'habbi da far inuentario & ricenuta; & secondo quello sia tenuto rendermeli finita l'arrenda dell'essere che saranno, & così li altri, che li accomodassi alla giornata.

Item che finita l'arrenda, volendo comprare li crediti fatti in detto officio, sia obligato à vendermi, & cedermeli per il prezzo, che faremo d'acordo.

Item che li crediti, che si faranno nell'officio siano specialmente obligati a me per l'osseruanza del detto di sopra, con la riseruatione del dominio, & altre cautele necessarie, oltre all'obligo generale.

Item che se durante l'arrenda io voleffi vendere, possa farlo liberamete a mio piacere, & s'intenda finita la locatione, & sullocatione, ne si possa pretendere da me alcun danno, ò interesse.

I depositi che si faranno, si deuino consegnare in mia mano, le spese de' salari, vitto da giouani, & serua che si terra, carta, incluiostro, carte, cassette, libri, filze, & altre da farsi per l'officio, & soliti da farsi per seruitio dell'officio, & giouani di esso,

effo, le deue far detto arrendatario : & il detto Vgolino deua hauer il suo officio libero, come sopra, & quanto alla persona sua farà da se.

Che detto affittuario sia tenuto a tutti pericoli, che Iddio li dessi di detto officio, durante l'arrenda, & ancora quella finita se prouenissero dalle cose in detto tempo, & da quelli reliuarne Gio: Francesco Vgolino di danno.

In euento di Sede vacante, che passasse venti giorni, passati detti venti giorni, per il tempo che durasse più, si debbia fare vn'hesto defalco, secondo è detto di sopra, ad arbitrio de due notarij, ò del terxo, ò delli nominati di sopra, come di sopra è detto.

Item che si deua trattar con le parti amoreuolmente, & massime ne i prezzì, & circa li mercanti, che si seruono all'officio se li deuan fare ne i conti le habilita solite secondo hò fatto io sin adesso.

Quæ omnia, &c. Pro quibus, &c. obseruandis dicti Io. Franciscus, & Cosmus ad inuicem, & vicissim seipfos, eorumque heredes, & bona, &c. in forma Camere Apostolicæ, cum clausulis, &c. citra &c. obligarunt, & iurantes, &c. & in fede si è fatta la presente, & vn'altra del medesimo tenore, sotto scritta da noi, che vaglia come instrumento publico in detta forma questo di.

Io, &c.

Io, &c.

*Deliberatio Domus cum possessionis illius
assectione.*

Discretus Vir D. Christophorus Fundatus, Sanctissimi D. N. Papæ Curator habens præmanibus suis quoddam mandatum Illustriß. & Reuerendiß. D. A. C. de deliberando domum infraßcriptam, quæ fuit D. N. nuper seu alias ad instantiam nob. D. Laurentij Gauotti creditoris dicti N. in summa scilicet mille monetæ per viam curiæ, vt moris est, subhastatam; & demum præuia illius subhastatione domino A. tanquam plus, & vltimo offerenti deliberatam, cuius mandati tenor talis est videlicet. De mandato, &c. cuius mandati vigore idem cursor tanquam

obedienciæ filius mandatis DD. & superiorum suorum obediens. & in illius executionem domum prædictam, vt supra positam, & confinatam, de qua in præinserto mandato, & iuxta illius feriem, & tenorem eidem D. A. tanquam plus, & vltimo offerenti deliberatam, recepto ab ipso prætio oblato, summa scilicet scutorum mille similium, quæ scuta mille idem D. A. soluit, & exburfauit eidem D. Christophoro cursori ibidem præfenti, & recipienti in numerata pecunia, de quibus eundem D. A. ibidem præfentem, & soluentem quietauit cum pacto, &c. quæ quidem scuta mille sic, vt supra habita, & recepta idem cursor soluit, & exburfauit eidem D. Laurentio creditori vigore præinserti mandati, quæ in mei notarij, & testium infraßcriptorum præfentia idem D. Laurentius habuit, & recepit ab eodem cursore præfente, & soluente in prompta, & numerata pecunia, in tot paulis, & testonibus argenteis de quibus se bene contentum vocauit exceptioni, &c. ad maiorem cautelam renunciauit, & tam dictum, cursorem, vt supra soluentem, quam dictum D. N. ac suos hæredes, & successores, sine tamen præiudicio experiarum, quietauit, &c. per pactum, &c. Iurauit tactis, &c. super quibus, &c. præfentibus testibus, &c. Quo facto, & incontinenti idem cursor eundem D. A. in corporalem, realem, & actuaalem possessionem dictæ domus iuriumque, membrorum, & pertinentiarum illius quorumcumque imposuit, & immisit. Qui A. sic in possessionem dictæ domus impoßitus, possessionem prædictæ domus assecutus fuit portas, & fenestras aperiendo, & claudendo, & alios actus possessionis faciens. veram possessionem denotans. protestans, & declarans, quod per suum abindeferessum non intendit possessionem dimittere nec relaxare, immo omnem possessionem ciuilem, & naturalem animo, & corpore, ac omni alio meliori modo, quo potest retinere, conseruare, & conuincere intendit. Super quibus, &c. Actum, &c. vbi supra, præfentibus quibus supra testibus, &c.

Processus promotionis Episcopi.

IN nomine D. N. Iesu Christi. Amen. Per hoc præfens publicum instrumentum cunctis pateat euidenter, & sit notum, quod anno a Natiuitate D. N. Iesu Christi millesimo quingentesimo nonagesimo sexto. Indictione quinta, die vero vigesima sexta mensis Iulij, Pontificatus sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. Clementis diuina prouidentia Papæ Octaui anno, quinto, in mei notarij publici infrascripti & N. N. Illustrissimi D. Cardinalis infrascripti familiarium testium, ad hæc specialiter vocatorum, & rogatorum presentia.

Illustrissimus, & Reuerendissimus D. D. N. S. R. E. Presbyter Cardinalis tituli sancti N. nuncupatus, existens Romæ in palatio suæ solitæ residentię, asseruit qualiter vacante Ecclesia Cathedrali Mediolanen. per obitum R. D. N. vltimi illius Episcopi extra Rom. Cur. defuncti præfatus Sanctissimus D. N. cupiens dictæ Ecclesiæ de idoneo pastore providere, mentis suæ oculos dixerit in B. ipsique D. Cardinali viuz vocis oraculo mandauit, vt de natalibus, vita, moribus, ac alijs qualitatibus prædicti B. ad præscriptum sacri Concilij Tridentini, & Constitutionis Gregorij XIII. fel. rec. diligenter inquireret, & tam super illis, quam super statu ipsius Ecclesiæ Mediolanen. solium inquisitionis processum formaret. Volens itaque D. S. Illustrissima Sanctissimi D. N. Papæ iussa debite exequutioni demandare, ac in omnibus, & per omnia dictæ Constitutionis formam sequi, me notariū infrascriptum deputauit, vt de iuramento, & depositionibus testium per ipsum D. Cardinalem ex officio vocatorum, & examinandorum, necnon de productione iurium, vel publicorum instrumentorum, & documentorum, si quæ dictus B. exhibere voluerit, ac de professione Fidei per eundem in manibus S. D. Illustrissimæ emitenda, ceterisq. necessarijs rogarem, omniaq. in publicum instrumentum redigerem.

Postquam deputationem idem Illustrissimus mandauit infrascriptos testes ad se vocari examinandos super infradictis interrogatorijs præstito in manibus suis iu-

ramento de veritate dicenda.

Nomina testium examinandorum sunt videlicet; N. N. N. N. N. N.

Interrogatoria vero mihi exhibita per D. S. Illustrissimam, et super quibus testes prædictos examinare intendit, sunt quæ sequuntur. Et primo quoad statum Ecclesiæ.

Primum, an sciant in qua prouincia sita sit Ecclesia Mediolanen. cuius situs, qualitatis, & magnitudinis, quot focularia constituat, cui domino in temporalibus subiaceat, & quomodo de illis notitiam habeant.

Secundum, an sciant in prædicta ciuitate adesse Ecclesiam Cathedralem, sub qua inuocatione, cuius structuræ, & qualitatis, an alicui Archiepiscopo subiaceat, & an aliqua reparatione indigeat, & quomodo, de istis notitiam habeant.

Tertium, an sciant quot, & quales sint in dicta Ecclesia cathedrali dignitates, Canonicatus, & alia beneficia Ecclesiastica, quis sit numerus omnium presbyterorum, & clericorum ibidem in diuinis inseruietium, quæ sit dignitas maior post Pontificalem, quales sint redditus dignitatum, canonicatum, & aliorum beneficiorum prædictorum, & quomodo id nouerint.

Quartum, an sciant quomodo in dicta Cathedrali exerceatur cultus diuinus, & quam de eo notitiam habeant.

Quintum, an in dicta Cathedrali cura animarum exerceat per quem, & quomodo.

Sextum, an habeat sacrarium sufficienter instructum sacra supellectili ad diuinum cultum, & etiam ad pontificalia exercendum necessaria, chorum, organum, campanile cum campanis, cœmeterium, & quomodo id sciant.

Septimum, an sciant in dicta Ecclesia existere corpora, vel insignes reliquias aliorum sanctorum, & quomodo asseruntur.

Octauum, an adsit domus pro Episcopi habitatione, vbi, qualis, & quomodo id sciant.

Nouum, an sint plene informati de vero valore reddituum mensæ Episcopalis, ad quam summam annuatim ascendant in quibus consistant, & an sint aliqua pensione onerati, ad cuius fauorem pensio sit refer-

referuata, & quomodo.

Decimum, quot existant in ciuitate Mediolanen. Ecclesiæ collegiæ, & parochiales, quot monasteria virorum, & mulierum, confraternitates, hospitalia, & quomodo.

Vndecimum, an sciant amplitudinem diocesis, quot scilicet, & quæ loca complectatur.

Duodecimum, an dicta Ecclesia Mediolanen. de præfenti vacet, quomodo, & a quanto tempore citra.

Quo ad qualitates promouendi.

Primum, an cognoscant B. quomodo, & a quanto tempore citra, an sit ipsi testibus examinandis, consanguineus, affinis, familiaris, vel inimicus.

Secundum, an sciant in qua dioc. dictus B. natus sit.

Tertium, an sciant ipsum natum esse ex legitimo matrimonio, ac honestis, & Catholicis parentibus, & quomodo id sciant.

Quartum, an sciant cuius ætatis sit, & quomodo.

Quintum, an sciât eum esse in sacris ordinibus constitutum, quibus, a quanto tempore citra, & quomodo.

Sextum, an sciant eum esse in Ecclesiasticis functionibus, & in executione ordinum susceptorum diu versatus, & quomodo.

Septimum, an sciant eum esse innocentia vitæ, bonisq. moribus præditum, bonæ vitæ, conuersionis, & famæ, & quomodo.

Octauum, an sciant ipsum esse virum grauem, prudentem, & vsu rerum præstantem, & quomodo.

Nonum, an sciant ipsum aliquo, gradu in iure canonico, vel in sacra Theologia insignitum esse, vereq. ea doctrina polle, quæ in Episcopo requiritur, ad hoc vt possit alios docere, & quomodo.

Decimum, an sciant iptum aliquo munere ecclesiastico aliquâdo functum esse, vel circa curam animarum, aut regimen alicuius Ecclesiæ se exercuisse, & quomodo in eis se gesserit tam quoad doctrinam, quam quoad prudentiam, & integritatem, & quomodo.

Vndecimum, an sciant eum aliquando publicum scandalum dedisse circa Fidem, mores, siue doctrinam, vel aliquo corporis, aut animi vitio, alioue canonico impedimento teneri, quo minus possit ad Ecclesiam cathedralem promoueri, & quomodo.

Duodecimum, an eum idoneum existiment ad bene regendum Ecclesiam cathedralem, ac Episcopale onus subeundum, & dignum qui Ecclesiæ Mediolanen. præficiatur, & vnde mouentur ad ita existimandum.

Die dicta.

Coram eodem Illustrissimo, & Reuerendissimo D. Cardinali existent. vbi supra, meque, &c. comparuit personaliter

P. testis ex officio vocatus, ætatis suæ annorum 65. vt asseruit qui præfesto iuramento tactus, &c. in manibus eiusdem D. Cardinalis de veritate dicen. omiffis articulis concernentibus statum Ecclesiæ Mediolanen. quia de ipsis nullam notitiam habere dixit. Interrogatus super articulis respicientibus qualitates promouendi, respondit vt infra videlicet.

Sequitur tenor examinis prædicti, & aliorum testium.

Forma iuramenti professionis Fidei, à cathedralibus, & superioribus Ecclesiis, vel beneficijs curam animarum habentibus, & locis Regularium, ac militiarum perficiendis, obseruanda.

EGo firma fide credo, & profiteor omnia, & singula, quæ continentur in Symbolo Fidei, quo Sancta Romana Ecclesia vtitur, videlicet. **C R E D O** in vnum **D E V M** Patrem omnipotentem, factorem cæli, & terræ, visibilium omnium, & inuisibilium. Et in vnum Dominum Iesum Christum Filium Dei vnigenitum, Et ex Patre natum ante omnia secula; Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero. Genitum non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit

de cælis. Et incarnatus est de Spiritu Sancto ex Maria Vergine, & homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus, & sepulcus est. Et resurrexit tertia die secundum Scripturas. Et ascendit in cœlum, sedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus est cum gloria iudicare vivos, & mortuos, cuius regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctum Dominum, & viuificantem, qui ex Patre, Filioque procedit. Qui cum Patre, & Filio simul adoratur, & conglorificatur, qui locutus est per Prophetas. Et vnâ sanctam Catholicâ, & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor vnū baptismum in remissionem peccatorum. Et expecto resurrectionem mortuorum. Et vitam venturi sæculi. Amen. Apostolicas, & Ecclesiasticas traditiones, reliquasque eiusdem Ecclesiæ obseruationes, & constitutiones firmissimè admitto, & amplector. Item sacram Scripturam, iuxta eum sensum quem tenuit, & tenet sancta Mater Ecclesia, cuius est iudicare de vero sensu, & interpretatione sacrarum Scripturarum, admitto, nec eam vnquam, nisi iuxta vnanimem consensum Patrum accipiam, & interpretabor. Profiteor quoque septem esse verè, & propriè Sacramenta nouæ legis à Iesu Christo Domino nostro instituta, atque ad salutem humani generis, licet non omnia singulis necessaria, scilicet Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Pœnitentiam, Extremam unctionem, Ordinè, & Matrimonium, illaque gratiam conferre; & ex his Baptismum, Confirmationem, & Ordinem sine sacrilegio, reiterari non posse. Receptos quoque, & approbatos Ecclesiæ Catholicæ ritus in supradictorum omnium Sacramentorum solemnè administratione recipio, & admitto. Omnia, & singula, quæ de peccato originali, & de iustificatione in sacrosancta Tridentina Synodo definita, & declarata fuerunt, amplector, & recipio. Profiteor pariter in Missa offerri Deo, verum, proprium, & propitiatorium sacrificium pro viuis, & defunctis; atque in sanctissimo Eucharistiæ sacramento esse verè, realiter, & substantialiter corpus, & sanguinem, vnâ cum anima, & diuinitate Domini nostri Iesu Christi, fierique conuersionem totius substantiæ panis in corpus, & totius substantiæ vini in sanguinem quam conuersionem Catholica Ecclesia

transubstantiationem appellat. Fateor etiâ sub altera tantum specie totum, atque integrum Christum, verumque Sacramentum sumi. Constantiter teneo Purgatorum esse, animasque ibi detentas fidelium suffragijs iuari. Similiter, & sanctos vna cum Christo regnantes venerandos, atque inuocandos esse, eosque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum reliquias esse venerandas. Firmissime assero imagines Christi, ac Deiparæ semper Virginis, nec non aliorum Sanctorum habendas, & retinendas esse, atque eis debitum honorem, ac venerationem impertiendam, Indulgentiarum etiam potestatem à Christo in Ecclesia relictam fuisse, illarumque usum christiano populo maximè salutare esse affirmo. Sanctam catholicam, & Apostolicam Romanam Ecclesiam omnium Ecclesiarum matrem, & magistram agnosco. Romanoque Pontifici Beati Petri Apostolorum principis successori, ac Iesu Christi Vicario veram obedientiam spondeo, ac iuro. Cetera itè omnia à sacris Canonibus, & œcumenicis Concilijs, ac præcipuè à sacrosancta Tridentina Synodo, tradita, definita, & declarata indubitanter recipio, atque profiteor; simulque contraria omnia, atque hæreses quascumque ab Ecclesia damnatas, & reiectas, & anathematizatas ego pariter damno, reijcio, & anathematizo. Hanc veram catholicam fidem, extra quam nemo saluus esse potest, quam in præsentem sponte profiteor, & veraciter teneo, eadem integram, & inuiolatam vsque ad extremum vitæ spiritum constantissime (Deo adiuuante) retinere, & confiteri, atque a meis subditis, vel illis, quorum cura ad me in munere meo spectabit, teneri, doceri, & prædicari, quantum in me erit, curaturum, ego idem

spondeo, voueo, ac iuro: Sic me Deus adiuuet, & hæc sancta Dei Euangelia.

Die 7. Augusti.

B; personaliter constitutus coram Illustrissimo D. Cardinali N. meque notario publico, & testibus infradictis; volens Fidei professionem facere, vt tenetur ad præscriptum Constitutionis Pij Quarti seculari. flexis genibus, ac sacrosanctis Euangelijs

gelij cum iuramento tactis in manibus eiusdem D. Cardinalis, spontes, &c. die sum pro eadem fidei professionem, iuxta, & secundum formam, ac tenorem Constitutionis prædictæ hoc informasse, vt sequitur de verbo ad verbum emisit, atque in locis vbi proprium nomen est expressum, illud in originali sua propria manu, scriptamq. Fidei professionem, idem D. Cardinalis recepit, & admisit omni, & super quibus, &c. Actum, &c. præsentibus duobus testibus.

Deinde die, &c. Idem B. ad docen. de gradu Doctoratus, ac de sacris, & presbyteratus ordinibus sibi collatis, facto exhibit, & produxit priuilegium dicti gradus Doctoratus in carta pergamena scriptum, ac litteras patentes dictorum ordinum itidem in pergameno scriptas, quorum omnium copium cum suis originalibus a scalatam, & collationatam penes me notarium in præsentis processu registratum dimisit, dictis originalibus secum reportatis prædictorum vero omnium tenores sunt qui sequuntur.

Copia priuilegij Doctoratus, quæ hic scribatur.

Copia litterarum patentium sacrorum ordinum, quæ hic inferatur.

Ego N. Cardinalis sancti N. relationem in concistorio facturam certo existimo pro deductis in præsentis processu R. D. B. & I. V. D. dignum esse qui Mediolanensi Ecclesiæ præficiatur, & ita testor manu propria.

Ego In Episcopus Portuen. Card. de Aragona ex præmissis censeo R. D. B. dignum esse, qui in Mediolanen. cathedralis Ecclesiæ Præsulem promoueat.

Ego Nicolaus tit. Sancti Laurentij in Lucina presbyter Cardinalis Madrucius idem censeo.

Ego F. Cardinalis Sfortia idem censeo.

Obligatio exciocandi.

IN mei, &c. personaliter constitutus A. sponte, &c. promisit B. ibidem præsentis &c. hinc per totum mensem Februarij proximi futuri exciocasse, & exciocarî fecisse totum residuum tenetæ N. sitæ extra portam, &c. exceptis tribus rubris in circa, reseruandis primo filia ipsi A. iam

demôstratis, videlicet, sterpare, cioccare, cauar detti ciocchi, sterrarli, spaccarli al solito, che si possino carcàre, & amucchiarli, & hoc opus facere bene, & fideliter more solito, ac boni, & fidelis exciocatoris omnibus ipsius A. sumptibus cum pacto, quod ramuli seu furculi, & vt vulgo dicitur le frasche, & quel che si trouarà sopra la terra, sia, & esser debbia di esso A. ma che sia lecito a esso B. per visio di casa loro pigliarne a suo beneplacito. Item che detti compagni siano obligati farli condurre il pane sopra il lauoro, & darli le ronche necessarie; asserens idem A. dictum residuum tenetæ exciocandæ bene vidisse, & considerasse, & de eo plenam notitiam & informationem habuisse, & habere, & hoc opus facere, & cum effectu perficere promisit pro mercede scuta ducentorum monetæ de iuljis decem pro scuto, sic inter ipsas partes de communi consensu soluendum, prout dictus B. soluere promisit eidem A. vt dicitur de mano in mano, prout opus fiet. Ita quod in fine solui debeat omne residuum, excepti scutis decem, quæ retineri possint ab ipso B. vique ad secundam araturam, ad effectum quod si reperietur aliqua quantitas cioccorum non excauatorum, quod possint excauari ipsius A. sumptibus, & deficiente dicto A. in præmissis, ex nunc dedit potestatem dicto B. propria eius auctoritate, &c. & sine, &c. conducendi alios exciocatores omni, &c. ad rationem quâti plurimi omnibus ipsius A. sumptibus, damnis, &c. de quibus, &c. quia sic actum, &c. quæ omnia, &c. alias, &c. Pro quibus, &c. & quatenus opus sit citari, eligit domicilium suum in hospicio Cabilletti in platea Iudæorum. Iurarunt, &c. super quibus, &c. Actum, &c. præsentibus, &c. testibus, &c.

Hic postremo etiam vltra prædictas subiiciuntur infra scriptæ formulæ diuersorum aliorum instrumentorum, sumpti ex Formulario Placentino, quas etiam pro minori indigentium dispendio hic imprimendas curauimus.

Forma arreptionis itineris ad curiam.

IN nomine Domini Amen, &c. Dominus presbyter Lazarus, &c. rector ecclesiæ

clesiæ sancti Laurentij, &c. asserens se fore paratum, & dispositum ad accipiendum iter versus Sedem Apostolicam, & sanctiss. in Christo patrem, & dominum nostrum Pontificem Maximum ad prosequendum certas causas, & causas, quas, vt asseruit, pertractare, & expedire necessario habet ibidem contra quosdam, & specialiter contra talem, &c. ac alios, quorum interest, seu interesse poterit quomodolibet in futurum, receptis igitur ad se omnibus, & singulis vestimentis, ac pallio, pileo, baculo, ac sacculo ad talia spectantibus, & necessarijs, omnibusq. ibidem existentibus valet dicens in Dei nomine iter arripiebat sub hac verborum forma. Coram vobis notario publico, & testibus fide dignis hic astantibus, &c. cum protestatione solemni dico, & propono ex nunc, vt appareat ad sanctam Sedem Apostolicam, & sanctissimum, &c. omnibus melioribus via, modo, iure, causa, & forma, quibus melius, & efficacius possum, & debeo iter arripio ad prosequendum certas causas, quas ibidem necessario habeo pertractare, & expedire. Idcirco ego presbiter Lazarus præfatus ad præsens, & deinceps subijcio, & submitto me, & Ecclesiam meam, & omnia bona mobilia, & immobilia, spiritualia, & temporalia, præsentia, & futura, protectioni, defensioni, tuitioni, iurisdictioni, & privilegij sanctæ Sedis Apostolicæ, & sanctissimi Domini nostri Papæ, prædictis, protestans nihilominus publice, & expresse, quod si quid contra, & ultra huiusmodi itineris mei arreptionem, seu cõtra me, & ecclesiam meam prædictam, ac omnia bona mea, vt præfertur, quomodolibet fuerit attentatum, seu in posterum contingerit attentari per quoscumque, id tamquam nullum, & indebite factum reuocari, & procedi facere contra attentantes tamquam manifestos præsumptos intendendo suis loco, & tempore congruis, & opportunis, & generaliter omnia alia, & singula ibidem dixit, fecit, & exercuit, ac protestatus fuit, quæ natura arrepti itineris exigit, & requirit, & quæ in præmissis, & circa præmissa dici, fieri, ac protestari consueuerunt pro conseruatione iurium suorum. Et de prædictis, &c.

Dedicatio de vna religione ad aliam.

IN nomine Domini Amen, &c. Dominus frater Luc. &c. ordinis fratrum, Prædicatorum S. Dominici constitutus coram domino Franc. &c. Dei gratia Abbate monasterij sanctæ Mariæ, &c. ciuitatis Placentiæ ordinis Cisterciensis dixit, & exposuit eidem domino Abbati, quod libenti animo intraret religionem dicti ordinis Cisterciensis ex deuotione, quam habet Beato Bernardo fundatori dicti ordinis, & ipsi ordini, & propterea petijt ab ipso domino Abbate, si ipse velit ipsum recipere in ordine prædicto, & eidem conferre, habitum dicti ordinis; obtulit se dedicare, & personam suam ordini prædicto recepto habitu ordinis prædicti, & alia dicere, & facere tam in diuinis, quam aliter; ad quæ tenetur vigore constitutionis ordinis prædicti, & vt faciunt alij professi dictæ regulæ, & ordinis, qui dominus Abbas visa, & audita requisitione sibi, vt supra, facta per dictum dominum fratrem Luc. viso quoque breui Apostolico sibi directo ad præmissa expedienda, cuius quidem tenor sequitur, vt infra. ¶
Et visis videndis sponte, & ex certa scientia, & alias omnibus iure, via, modo, & forma, quibus melius potuit, & potest, & fieri, & esse possit, interuenientibus quibuscunq. solemnitatibus tam iuris, quam facti, etiam substantialibus de iure, vel, cõfuetudine in præmissis opportunis eidem fratri Luchino præsentem, & humiliter flexis genibus requirenti, & acceptanti, attendita eius bona vita, & conditione habitum dicti ordinis Cisterciensis exgibuit, & contulit, ita quod de cetero sit, & censeatur de, & sub ordine Cisterciensi prædicto, & habeatur, & tractetur tanquam frater, & de ordine Cisterciensi, imponendo eidem fratri Luchino habitum ordinis prædicti, ac ipsum cingendo cingulo castitatis, & ordinis prædicti, & alia dicendo, & facièdo, quæ in similibus fieri consueuerunt, & requiruntur in exhibitione, & traditione habitus prædicti, qui dominas frater Luc. recepto habitu prædicto sponte, &c. omnibus iure, via, modo, & forma, quibus melius, & efficacius fieri, & esse possit interuenientibus quibuscunq. solemnitatibus etiam substantialibus, & vt supra, dedicauit

dicauit se, & personam suam, ac submit-
sit regulæ, & ordini Cisterciensi prædicto,
& in manibus ipsius domini Abbatis præ-
sentis, & acceptantis fecit debitam pro-
fessionem in ordine, & regula Cisterciensi
prædictis, promittens, & promisit stabili-
tatem morum conuersionem, & obedi-
entiam, ac castitatem secundum statuta, &
consuetudines, ac regulas ordinis prædi-
cti, & canonicas sanctiones, & alia dixit,
& fecit, ad quæ tenetur vigore constitu-
tionis ordinis prædicti, & ita manibus
corporaliter tactis scripturis iurauit in
manibus præfati domini Abbatis ad san-
cta Dei Euangelia, ac eidem stipulanti, &
recipienti nomine, & vice dicti ordinis
promisit, & conuenit prædicta omnia, &
singula superscripta attendere, & obserua-
re, & in nullo controuenire, vel contrafa-
cere, ita eum Deus adiuuet, eiusque sancta
Euangelia. Et insuper ipse dominus Abbas
attenta conditione, & bona vita ipsius fra-
tris Luc. concessit, & concedit eidem fra-
tri Luc. præsentis, & acceptantis, quatenus
de cetero possit, & valeat, quæcumque be-
neficia curata, & non curata impetrare, &
impetrata acceptare, & retinere, & in ip-
sitate, & habitare tute, libere, & impune,
& hæc non obstantibus, quæ in dicto breui
continentur, & alijs quibuscumq. contra-
rijs. Et de prædictis dictæ partes rogaue-
runt me notarium, ut inde publicum con-
ficiam instrumentum.

*Electio canonicatus facta per Capitulum
Ecclesie collegiatae.*

IN nomine Domini Amen, &c. Vacan-
tibus canonicatu, & præbenda, quos dū
uiueret, obtinebat quondam dominus La-
zarus, &c. olim canonicus infrascriptæ ec-
clesiæ, qui diem suum clausit extremum,
capitulo Ecclesiæ S. Antonini Placen de an-
tiqua, & approbata consuetudine spectat,
& pertinet ius eligendi canonicos dictæ
ecclesiæ pro tempore eligendos conuoca-
to, & congregato infrascripta occasione
in loco superscripto, in quo conuocari,
& congregari consuevit pro negotijs ec-
clesiæ de mandato venerabilis domi-
ni Petri, &c. Præpositi dictæ ecclesiæ, in
quo quidē capitulo interfuerūt ipse domi-
nus Præpositus, necnon domini A. L. P. &

M. omnes Canonici dictæ ecclesiæ, dicen-
tes, & protestantes, quod sunt, & repræsen-
tant maiorem, & sanioerem partem dicti
Capituli, & quod non est alius Canonicus
dictæ ecclesiæ, qui ad infrascripta possit,
vel debeat commode euocari, citatis ta-
men prius alijs Canonicis dictæ ecclesiæ
per Fran. &c. ostiariū dictæ ecclesiæ,
prout ibidem retulit ipse Fran. ostiarius
prædictus seipfos dominos canonicos ci-
tasse, attendentes, & considerantes, quod
longa vacatio beneficiorum solet ecclesijs
esse nocua, consili de integritate, & suffi-
cientia, ac bona, & approbata vita vene-
rabilis domini Iacobi, &c. cuius fidem ap-
probata tam diu cognouerunt, & cogno-
scunt, qui si eligatur in canonicum dictæ
ecclesiæ erit vtilis, & fructuosus eidem, in
uocata sancti Spiritus gratia, & ipsius Bea-
ti Antonini martyris nomine, & suffragio
imploratis sponte, & ex certa scientia, &
animo deliberato, omnibus iure, via, modo
& forma, quibus, & prout melius, & effica-
cius fieri, & esse possit, interuenientibus
quibuscumque solemnitatibus tam iuris,
quam facti etiam substantialibus in simi-
libus opportunis de iure, vel consuetudine
ipsum dominum Iacobum præsentem, &
acceptantem elegerunt, & aligunt vnani-
miter, & pari concordia, & voluntate in
canonicum, & fratrem dictæ ecclesiæ ad
canonicatum, & præbendam, ut supra
præmittitur vacantes, osculo pacis inter-
ueniente, ac eidem de dictis canonicatu, &
præbenda prouiderunt, & prouident, ip-
sumq. dominum Iacobum ibi præsentem,
& flexis genibus coram ipsis dominis Præ-
posito, Canonicis, & Capitulo constitutum,
& humiliter requirentem, & acceptantem
inuestiuerunt, & inuestiunt, per bireti capiti
suo impositionem de dictis canonicatu,
& præbenda, iuribusque, & pertinentijs
suis spiritualibus, & temporalibus. Et in-
super præfatus dominus præpositus de
mandato, & nomine etiam aliorum Cano-
nicorum, & Capituli prædicti, introdu-
cens ipsum dominum Iacobum Canonicum
prædictum in dictam ecclesiam, ipsum pos-
uit, et induxit in tenuta, et corporali pos-
sessione canonicatus, et præbendæ prædi-
ctorum, iuriumque, et pertinentiarum
suarum prædictarum per pannos, et cornu
altaris magni dictæ ecclesiæ, funes cam-
pana-

panarum, & vestes ostiorum ecclesiæ prædictæ: assignando eidem stallum in choro: & exinde locum in capitulo, & alia dicendo, & faciendū, quæ in similibus tenentis fieri consueverunt, & requiruntur in signum veræ tenuentæ, & corporalis possessionis datæ, & apprehensæ de prædictis. Et ibidem post prædicta prædictus dominus Iacobus Canonicus prædictus constitutus coram prædictis dominis Præposito, Canonicis, & Capitulo delato prius eidem iuramento per præfatum dominum Præpositum. & ab eo manibus corporaliter tactis scripturis prælitto, iuravit ad sancta Dei euangelia in manibus præfati domini Præpositi, quod obseruabit statuta, & laudabiles consuetudines. & constitutiones dictæ ecclesiæ; & alia dicet, & faciet ad quæ tenetur de iure, & vigore dictorum statutorum, & bona. & redditus canonicatus, & præbendæ prædictorum conseruabit, & augebit pro posse, ipsaque bona cononicatus, & præbendæ prædictorum non alienabit citra iuris dispositionem; ita eum Deus adiuet, eisque sancta Euangelia. Et de prædictis prædicti domini Præpositus, Canonici, & Capitulum, & ipse dominus Iacobus, &c.

Et idem obseruetur, & fiat in quacunque alia electione fieda per aliquod Capitulum ecclesiæ collegiatæ, vt supra, mutatis mutandis; & eo casu, si vero fuerit Canonicus, vel alius in dignitate constitutus ad dignitatem aliquam in Capitulo, vel ecclesiæ debet addi iuramentum, quod erit fidelis, & prout in prima forma continetur.

Forma confirmationis facta per Episcopum de electione facta per Capitulum ecclesiæ collegiatæ absque edicto.

IN nomine Domini Amen, &c. Constitutus dominus presbyter Ioan. &c. in præsentia, audientia, & intelligentia R. D. D. Fa. Dei, & Apostolicæ Sedis gratia Episcopi Placentiæ, & Comitibus, pro tribunali sedentis super quodam bancho in superscripto loco posito, & ad infra scripta per eum electo dixit, & exposuit præfato domino Episcopo, quod vacante pridem ecclesia S. Iacobi, &c. immediatæ subie-

cta plebi, & ecclesiæ S. Petr. &c. per mortem quondam presbyteri Gulielmi olim immediate rectoris dictæ Ecclesiæ, qui diem suum clausit extremum. domini Archiepresbyteri, Canonici, & Capitulum dictæ plebis, & ecclesiæ elegerunt ipsum presbyterum Ioannem in rectorem dictæ ecclesiæ S. Pet. ac de ea sibi prouiderunt, prout de ipsa electione constat instrumento publico, breuiato per Franc. &c. notarium, die, &c. mensis, &c. quod ibidem produxit, & exhibuit coram præfato domino Episcopo ad pleniorē instructionem præfati domini Episcopi, & verificationem superius per eum expositurum. Et propterea ad obseruationem dispositionis iuris cum instantia debita petijt, & requisitit à præfato domino Episcopo, quatenus de paterna benignitate dignetur huiusmodi electionem, & prouisionem factas in ipsum presbyterum Ioannem de dicta ecclesia S. Petri approbare, & confirmare, ac ipsum præsentatum, vt supra, instituire, ac alia dicere, & facere, quæ in similibus requiruntur, offerens ipse presbyter Ioannes rector prædictus se paratum dicere, & facere ea omnia, & singula, ad quæ tenetur, & debet de iure, & pro præmissis, & eorū occasione protestans, quod per eum non stetit, nec fiat quin dicta confirmatio fiat, & quin dicat, & faciat ea, ad quæ tenetur, & debet de iure, qui dominus Episcopus sedens pro tribunali, vt supra, visis, auditis, & intellectis superioris dictis, & expositis per dictum presbyterum Io. rectorem prædictum, viso etiam dicto instrumento electionis, de quo supra, & visis, videndis, attento quod iusta perentibus non est denegandus assensus, consensus de prudentia, integritate, & sufficientia dicti presbyteri Ioan. rectoris electi, vt supra, sponte, & ex certa scientia, omnibus iure, via, modo, & forma, quibus, & prout melius, & validius potuit, & potest, & fieri, & esse possit, interuenientibus quibuscunque solemnitatibus tam iuris, quam facti etiam substantialibus in similibus opportunis de iure, vel consuetudine, dictam electionem, & prouisionem, vt præmittitur factas in dictum presbyterum Ioan. de dicta ecclesia S. Petr. vt supra vacante tamquam legitimam, & legitime factam approbavit, & confirmavit, & approbat, &

confirmat, & ipsam ad cautelam sic factam valere, & tenere declaravit, & declarat, & ipsum presbyterum Ioan. rectorem prædictum præsentem, & flexis genibus humiliter acceptantem, cum plenitudine iuris canonici inuestitit per bireti capiti suo impositionem de dicta ecclesia iuribusque, & pertinentijs suis spiritualibus, & temporalibus. Dans, & concedens præfatus dominus Episcopus eidem presbytero Ioanni rectori prædicto præsentem, & acceptanti omnimodam administrationem dictæ ecclesiæ, iuriumque, & pertinentiarum suarum prædictarum, ac curam animarum subiectarum dictæ Ecclesiæ. Et ulterius commisit, & committit cuicumque sacerdoti civitatis, & diocesis Placentiæ, quatenus vice, & auctoritate præfati domini Episcopi ponat, & inducat ipsum presbyterum Ioannem, seu quemcumque eius procuratorem in tenuta, & corporali possessione, seu quasi dictæ Ecclesiæ S. Pet. iuriumque, pertinentiarum suarum, prædictarum per pannos, & cornu araris, fuses campanæ dictæ ecclesiæ, & alia dicat, & faciat, quæ in similibus fieri consueverunt, & requiruntur in singulis veræ tenuræ, & corporalis possessionis dandæ, & apprehendendæ de prædictis, ita quod per hæc, & alia ipse presbyter Ioannes adeptus sit, & intelligatur veram tenuram, & possessionem corporalem dictæ ecclesiæ, iuriumque, & pertinentiarum suarum, vt supra, & ibidem dictus presbyter Ioan. rector prædictus constitutus coram præfato domino Episcopo, & vt supra delato prius eidem iuramento per præfatum dominum Episcopum, & ab eo manibus corporaliter tactis scripturis iuravit in manibus præfati domini Episcopi ad sancta Dei Evangelia, quod ipse presbyter Ioan. rector prædictus erit obediens, & fidelis præfato domino Episcopo, & cuicumque eius legitimo successori in licitis, & honestis, & obseruabit constitutiones synodales, factas, & fiendas, & constitutiones, & laudabiles consuetudines dictæ ecclesiæ, ac bona dictæ ecclesiæ conferuabit, & pro posse augmentabit, & ipsa non alienabit circa iuris dispositionem, & de bonis mobilibus dictæ ecclesiæ inuentarium faciet infra duos menses proxime futuros, & illud in scriptis mittet ad banchum præfati domi-

ni ipsius Episcopi notarij Episcopalis curiæ. Ita eum Deus adiuet, eiusque sancta Evangelia. Et de prædictis præfatus dominus Episcopus mandauit mihi notario, & dictus presbyter Ioan. rogauit me notarium, vt inde publicum conficiam instrumentum.

Forma renunciationis factæ per emphytheotam de iure suo.

IN nomine Domini Amen, &c. Petrus, &c. sponte, & ex certa scientia, & non vi, dolo, vel metu aliquo, sed voluntarie, & animo deliberato, & alias omnibus iure, via, modo, & forma, quibus, & prout melius, & efficacius potuit, & potest, & fieri, & esse possit, renunciauit, & renunciat Iacobo, &c. præfenti, stipulanti, & recipienti, ac acceptanti, & in manibus eius omni iuri, rationi, & melioramento sibi spectantibus, & pertinentibus, & quæ eidem Petro quomodolibet spectant, et cõpetunt, et in quadam domo, etc.

Item in vna petia terræ, etc. quæ bona ipse Pet. tenebat ad fictum à dicto Iacobo sub annua præstatione librarum quatuor ex inuestitura in ipsum Petrum facta, de qua continetur instrumento breuiato per Georgium, etc. notarium, et ibidem dictus Iacobus sponte, et ex certa scientia absoluit, et liberauit, et liberat dictum Petrum præsentem, stipulantem, et recipientem a præstatione dicti ficti, tam pro tempore præterito, quam futuro, per Aquilianam stipulationem legitime præcedentem, et acceptantem solemniter subsecutam, et per omnem alium modum, viam, et formam, quibus, & prout melius, et efficacius fieri, et esse possit, quam quidem renunciationem, et omnia, et singula in præfenti instrumento contenta dictæ partes per solemnem stipulationem, promiserunt, et conuenerunt sibi vicissim perpetuo firmam ratam, et gratam, et firmam, rata, et grata habere, tenere, attendere, et obseruare, et efficaciter adimplere, et non contrauenire, vel contrafacere de iure, vel de facto, per se, vel alium, aliquo modo, casu, vel iure, vel aliqua ratione, vel causa, siue vllò legum, vel decretorum, seu rescriptorum auxilio, nec dicta occasione sibi inuicem aliquam litem, vel controuer-

trouersiam inferre, aut inferenti consentiente sub omnium damnorū, interesse, & expensarum litis, & extra restitutione, & refectione, de quibus, & earum quantitate, & quod illa passa fuerint, dari, & credi de beat, & ita conferunt, & consentiunt, soli, & simplici dicto, & assertioni partis requirentis, & attendentis sine sacramento, & onere probationis cuiuscumque, & taxationis iudicis inde præstando, & fiendæ, & sine alia causæ cognitione. Et vltimius in pœna, & sub pœna librarū quinque den. Plac. toties committenda, & exigenda cum effectu quoties in prædictis, vel aliquo prædictorum fuerit contrafactum, seu etiam contrauentum, qua commissa soluta, vel non, firma, & rata maneant omnia, & singula supra scripta cum eadem stipulatione pœnæ. Pro quibus omnibus, & singulis supra scriptis attendendis, & firmiter obseruandis dictæ partes obligauerunt sibi vicissim pignori omnia sua bona præsentia, & futura, renuntiando dictæ partes in omnibus, et singulis supra scriptis, exceptioni non sic factarum prædictarum renunciationis, et liberationis, et prædictorum non ita gestorum, et promissorum, et rei non sic, vel non vtiliter gestæ, et exceptioni doli, et metus, conditioni indebiti, conditioni sine causa, vel ex iniusta causa, et actioni in factum, et de dolo, omniq. alij exceptioni, defensionis, et iuri, ac legum auxilio, quæ posset opponi, et legi dicenti generalem renunciationem non valere. Et de prædictis dictæ partes rogauerunt me notarium, etc.

Forma foccida in forma communi.

IN nomine Domini Amen, &c. Laur. &c. fil. q. &c. habitator, &c. renuntians do omni legum auxilio, & præscriptioni fori, & omni priuilegio, & omnibus ferijs, & diebus feriatis, statatis, decretis, literi, & prouisionibus, saluis conductibus, & literis suspensionum causarum factis, & fiendis, & concessis, & concedendis in eius auxilium, & fauorem, & maxime statuto ciuitatis Placentiæ, & decreto Pontificis, quibus cauetur nullum pro debito priuato posse conueniri, & alij prouisioni, qua cauetur suppellectilia domus, & ad vsum quotidianum deputata, & bestias

ad agriculturam deputatas, & debitorem à lib. 25. supra in eis non posse piguorari, ita quod Plac. Parmæ, & vbique locorum, terrarum etiam longinquorum, & distantium a præmissis expressis possit realiter, & personaliter conueniri, & detineri coram quocumque Potestate, Vicario, iudice rectore, & officiali, tam ecclesiastico, quàm seculari, vbi, & coram quo, seu quibus inuentus, & seu requisitus fuerit pro parte, infra scripti Iacobi, & vt infra, quibus omnibus pacto renunciauit, & renunciat expresso, & per pactum expressum supponens se iurisdictioni, foro, ac domino cuiuslibet potestatis, vicarij, iudicis, rectoris, & officialis, tam ecclesiastici, quam secularis vbi, & coram quo, seu quibus inuentus, & seu requisitus fuerit pro parte infra scripti Iac. & vt infra. Constituens se integre soluturum, & satisfactorum, & restitutorum totum quicquid debuerit vigore præsentis instrumenti infra scripto Iac. & vt infra, vbique locorum, & terrarum, & coram quocumque iudice tam ecclesiastico, quam seculari, vbi, & coram quo inuentus, & seu requisitus fuerit pro infra scripti Iac. & vt infra. Et insuper promittens non recusare aliquem iudicem, tam Ecclesiasticum, quam secularem, & coram quo conueniri contingat occasione contentorum in presenti instrumento, & eorū occasione, & obseruatione, sponte, & ex certa scientia fuit confessus, & manifestus habuisse, & recepisse a Iac. &c. & penes se habere in foccida, & nomine foccidæ, & societatis vacchas decem, & duas primarolas omnes prægnantes diuersorum colorum, & pelaminum, renunciando ad cautelam exceptioni non habitarum, & non receptarum dictarū vaccharum, & vt supra, & nõ factæ præsentis foccidæ, & societatis, exceptioni doli, conditioni indebiti, conditioni sine causa, vel ex iniusta causa, & actioni in factum, & de dolo omnique alij exceptioni, defensionis, & iuri, ac legum auxilio, quæ posset opponi, quæ bestiarum eorum communi concordia æstimatæ fuerunt valere lib. centum vinginti denariorum Placen quas bestias dictus Laurentius per solemnem stipulationem promisit, & conuenit eidem Iacobo præsentis, stipulanti, & recipienti tenere in foccida, & nomine foccidæ vsq. ad quatuor annos

proxime futuros, & eas custodire, & saluare, & nutrire, & pascere omnibus expensis dicti Laurentij, & de eis bonam, & diligentem curam, & custodiam habere, & eas, vel aliqua ex eis non vendere, vel alienare, seu in alium transferre, absque speciali licentia, & consensu dicti Iac. domini, durante præsentis socidæ, immo ipsa durante dominium, & possessio earum sint, & esse intelligantur penes ipsum Iac. & ita sibi expresse referuauit, & referuat, ita quod omni tempore possit eas vbique vendicare contra quemcumque, etiam propria auctoritate, etiam in casu cuiuscumque resistentiæ sibi sciendæ per quemcumque, quia sic fuit conuentum per, & inter ipsas partes per pactum expressum, solemnem stipulationem vallatum ante hunc contractum, & in principio, medio, & in fine ipsius, & in qualibet eius parte, & omnes manzolas ex eis nascituras alienare, durante tempore dictæ socidæ, & dare, & soluere, atque reddere eidem Iac. singulo anno durante tempore dictæ socidæ pensas duos casei pro singula vaccha, & vnum pensam pro singula primarola, tam ex suprascriptis, quam alijs quibuscumque primarolis nascituris ex ipsis bestis, videlicet tertiam partem casei mazenghi, tertiam partem casei stubienghi, & reliquam tertiam partem casei interuèghi, & vitulos ex ipsis nascituros vendere tempore debito, & dare, & soluere dimidiam pretij percipiendi ex eis ipsi Iac. quamprimum venditi fuerint, alioquin duo ex tribus nomine poenæ dare promisit stipulatione socidæ rata manente, & totum damnum, & omnes expensas restituere credendo de damno, & expensis simpliciter verbo

dicti Iac. sine sacramento, & onere probationis cuiuscumque, & taxationis iudicis inde præstando, & sciendæ, & absque alia causæ cognitione, & cum fuerit in fine socidæ teneatur, & ita promisit ipse Laurentius, facere diuisionem ipsarum omnium bestiarum, quæ tunc superuierent, & dicta socida in duas partes, & dare electam ipsi Iacobo, & si damnum fuerit in dicta socida, morte fatali, vel casu fortuito, quod ipsum damnum spectet communiter ipsis Iacobo, & Laurentio, & si fuerit culpa, & negligentia, vel mala custodia dicti Laurentij, vel famuli eius, quod dictum damnum spectet ad ipsum Laurentium tantum, & ipse teneatur ad emendam ipsi Iacobo, & omni in casu teneatur præsentare ipsi Iacobo corium cuiuscumque bestia peremptæ, seu aliter destructæ, quæ omnia, & singula suprascripta dictæ partes promiserunt, & conuenerunt sibi vicissim firma, rata, & grata habere, tenere, attendere, & obseruare, & efficaciter adimplere, & non contrauenire, vel contrafacere per sese, vel alium aliquo modo, casu, vel iure, siue vlllo legum, vel decretorum, seu rescriptorum auxilio in poena, & sub poena librarum quinque den. Plac. toties committenda, & exigenda cum effectu quoties in predictis, vel aliquo prædictorum fuerit contrafactum, seu etiam contrauentum, qua commissa soluta, vel non, firma, & rata maneant omnia, & singula suprascripta cum eadem stipulatione poenæ. Pro quibus omnibus, & singulis attendendis, & firmiter obseruandis dictæ partes obligauerunt sibi vicissim pignori omnia sua bona præsentia, & futura. Et de prædictis, &c.

Tertij, & ultimi Libri Finis.

I N D E X
 LOCUPLETISSIMVS
 TAM CAPITVLORVM,
 ET FORMVLARVM
 INSTRVMENTORVM,
 QVAM MATERIARVM, ET RERVM
 notatu dignarum.

QVÆ CIRCA INTELLECTVM CLAVSVLARVM,
 contractuum, & vltimarum voluntatum, & eorum requisita,
 quæ in hoc artis Notariæ libro continentur.

A

	<p>BBATIS ordinatio. pag. 362 Abbatissæ benedictionis, & consecrationis munus. 165 Abbatissæ electionis factæ per Capitulum monasterij forma. 167 cōtra Absentem heredem institutum quomodo procedatur. num. 7. 79 Absentia longa, quando notarius est impeditus, potest alius notarius instrumenta exemplare, & quibus requisitis. 82 ad Absolutionem à censuris peten. mandatum procuræ. 103 alia. 122 Acceptatio compromissi. 140 ab Acceptationis die currere incipit tempus compromissi. num. 20. 39 nisi Acceptetur per partem renūciato non nocet. num. 9. 33 cum Accessibus, & exitibus clausula in venditione quid importet. Vide Clausula. Actio actionum cedendarum. Vide infra. Actio quæ directa, quæ vilis. num. 13. 3 Actio in factum est subrogata in locum actionis de dolo. num. 21. 43 Actio redhibitoria cui competat. lib. 1.</p>	<p>cap. 13. 21 Actiones, & iura. Vide iura. Actiones, & iura non veniunt appellatione bonorum mobilium, & immobilium num. 2. 47 Nec veniunt in donatione omnium bonorum præsentium, & futurorum. nu. 3. ibidem. Actio cedendarum actio quid sit. num. 5. 29 Actis coram primo iudice factis firmis remanētibus clausula in compromisso apposita, quid operetur num. 3. 37 Actor. Vide Curator. Actor infanti aliquis ex proximioribus deputatur, & quæ ad hanc deputationem requirantur. num. 11. 79 de Actoris constitutione. lib. 1. cap. 49. 73 forma. ibid. ad lites. lib. 2. cap. 3. 141 alia. 142 alia. 146 Actorem tutor constituere non potest ante litis contestationem; sed minor cum præsentia tutoris, & decreto iudicis. 73 Actum in tali loco poni in instrumentum debet. Vide locus. Actus, viæ, itineris venditio. Vedi Venditio.</p>
---	---	--

Addi-

Aditio clausularum in instrumento omi- sarum . Vide clausula.	
de Aditione hæreditatis. lib. 1. c. 51.	74
& vide Hæreditas.	
cum Administratione generali, & cum libe- ra clausula. Vide clausula.	
de Administrationis redditionis contrac- tu. lib. 1. c. 27.	42
forma instrumenti.	ibid.
Administratoris appaltus deputatio.	
pag.	357
de Adoptionis instrumento, lib. 1. c. 28.	43
forma. ibid. & lib. 2. c. 10.	273. & 339
Adoptare filium clericus potest. nu. 4.	44
ad Adoptioni filij consentien. mand. procu- re. Vide Procura.	
Adoptio filij cum decreto iudicis.	273
filix.	274
D. Adriani epistola quid disponat. Vide Lex.	
Aduenticia bona filij pater alienare potest absque decrero iudicis, cum ipsius filij consensu. num. 8.	7
de bono, & Aequo clausula. Vide Clau- sula.	
Affranciatio prædij, & census translatio.	
301. & 381	
Aggregatio societatis.	286
ad aliquem nobilem familiam.	382
Alienatio. Vide Venditio.	
Alienationis genus est emphyteotica con- cessio num. 1.	23
in Alienationis contractu tractatus præce- dere debet plures. num. 3.	23
in Alienatione ad tempus duratura tradi- tum non videtur traditum. num. 4.	23
permutatio Alienatio est. num. 3.	14
Alienationi rerum mariti mulier consen- tire non potest in præiudicium suæ dotis, num. 1.	12
etiam cum iuramento.	ibid.
Alienare bona sua dotalia mulier non po- test, non extantibus alijs bonis pro asse- curacione suæ dotis, num. 2.	12
Alienari res letigiola non potest, & quan- do, & quomodo possit, num. 8.	11
Alienare prohibiti consentiunt ad inuicé vocati ad fideicommissum, num. 8.	70
in Alienationis casu tantum filius potest eligere vnam rem pro legitima, num. 7.	
pag.	7
Alienare pater potest bona aduenticia sui filij cum ipsius consensu sine de-	
creto iudicis, num. 8.	7
Alienare nõ potest minor bona immobi- lia sine decreto iudicis, & auctoritate tutoris num. 2.	8
super Alienatione rei immobilis ad peten- dum decretum iudicis procurator con- stitutui non potest. num. 6.	9
Alimenta tantum habere debet vxor, quæ domina, & vsufructuaria relicta est, instituta filijs. num. 7.	54
Alimenta saltem iure institutionis pater filio relinquunt, non priuat totaliter here- ditate. num. 11.	70
Alimentorum assignatio.	372
Altaris, & ecclesiæ consecrationis, forma.	
pag.	166
Alte, & basse, clausula Vide clausula.	
de Annatis cum Cam. Apost. concordan. procura. Vide procura.	
Aperitio testamenti in scriptis. Vide Te- stamentum.	
Apostolica litteræ. Vide Literæ. Prouisio- nes. Vide Prouisio.	
Appaltus administratoris deputatio.	357
salis.	380
Appellare emptor an teneatur, quando nõ venditoris promissio tam causam principalem, quam accessoriã suis impribus prosequendi in casu euictio- nis, ad effectum, vt, & c. num. 27.	5
Aquilina stipulatio, quid operetur, nu. 4.	
pag.	43
Arbores cæduæ veniunt appellatione fru- gum, num. 9.	40
Arborum fructus dicuntur naturales, nu. 2.	
pag.	46
Archibresbyteri electio.	397
Arrendamentum, siue locatio.	150
Arrendatio. Vide Locatio.	
de Arrogationis instrumento lib. 1. cap. 29 pag. 43.	
forma. ibid. & lib. 1. c. 10. pag. 273. & 275	
Arbitramentum quid sit, nu. 12. pag. 38. vi- de Arbitr.	
Arbiter. Vide Compromissum.	
Arbitrorum potestas pender a potestate partium eis attributa, num. 1.	37
inter Arbitros, & arbitratores differentiã, num. 4.	ibid.
clausula in Arbitrum, & arbitratorem quo modo intelligatur, num. 5.	38
Arbiter non cogitur pronunciare in diebus feriatis in honorem Dei. po- test	

- test tamen arbitrator pronunciare. nu.
 11. ibidem.
 in Arbitratum, & arbitratorem clausula.
 Vide Clausula.
 si Arbitr iuste arbitratus fuerit, semper in
 compromisso subauditur. num. 17. 38
 ad Artem aliquam associato. 373
 Affecuratio dotis. 384
 Assignatio alimentorum. 362
 Affociata ad aliquam artem. 373
 Atriliana tutela. Vide Tutela.
 Auctorizare in facto proprio nemo potest
 num. 4. 20
 Auferri vni, & dare alter clausula. Vide
 clausula.
 Augmentatio pensionis rei locatæ, siue
 remisso quando facienda. num. 3. 41
 Augmentum dotis. 372
 Aua, nec mater tutelam suscipere cogun-
 tur, nec ad eam admittuntur, nisi prævia
 confirmatione iudicis, num. 2. & seq.
 pag. 72.
- B**
- B** Anniti nominatio. 378
 ad Baptizan. & tenē. filium ad bap-
 tisma procura. Vide Procura.
 Basse, & alte clausula. Vide clausula.
 Bastardi ad tonsuram, & beneficium sim-
 plex dispensatio. 159
 Benedictionis, & consecrationis Abbatissæ
 munus. 165
 Beneficium S. C. Maced. Velleia, legis, &
 inuentarij, &c. Vide in proprijs locis.
 Vide Lex.
 de Beneficialium, & spiritualium instru-
 mentorum formulis, lib. 2. c. 5. 153
 forma præsentationis factæ per laicum
 coram Vicario Episcopi. ibid.
 forma confirmationis. ibid.
 forma alterius nominationis, & præsen-
 tationis factæ per laicum coram Capi-
 tulo, & Canonici, & confirmationis ex
 inde factæ. 154
 Beneficium. Vide Ecclesia.
 forma edicti, prouisionis, possessionis,
 vnionis. Vide in proprijs locis.
 procuræ ad impetrandum beneficium,
 capiendū possessionem, renunciandum
 presentandum, &c. Vide Procura.
 forma processus, regressus, per cessum,
 vel decessum. 283
- ad beneficium simplex bastardi dispensa-
 tio. 159
 Beneplacitum Sanctissimi in alienatione.
 Vide Alienatio.
 ad beneficium impetran. & renuncian. seu
 litteras Apostolicas impetran. ac gra-
 tiam prolequen. procura. Vide Pro-
 cura.
 ad Beneficij possession. capien. exigen.
 fructus, & locand. procura. Vide
 ibidem.
 in Beneficialibus litis renunciatio non cō-
 prehendit causam, instantiam, & ius,
 num. 8. 33
 contra Bona defuncti mandatum decerni-
 tur aliquibus casibus. num. 12. 79
 Bona filijfam. pupilli, mulieris. Vide in pro-
 prijs locis.
 de Bono, & æquo clausula. Vide clausula.
 de Bonorum permutatione, diuisione, com-
 munionē, societate &c. vide in proprijs
 locis. vide mobilia, immobilia.
 in Bonorum omnium præsentium, & futu-
 rorum donatione non compræhendū-
 tur iura, & actiones, num. 3. 46
 quando val. quando non vide Donatio.
 Nec bonorum mobilium, & immobilium
 appellatione veniunt, num. 2. ibid.
 Bonorum curator. Vide Curator.
 Bonis mercatoris, dicitur curatoris depu-
 tatio, num. 15. 79
 Bonis iacentibus curatoris deputatio.
 pag. 141
 Bonorum renunciatio, cessio, diuisio, com-
 municatio. Vide in proprijs locis.
- C**
- C** Aducitatis bonorum declaratio.
 pag. 445
 de Cæci codicillis, & quid in eis requira-
 tur. num. 4. 73
 de Cæci donatione causa mortis, & testi-
 bus in ea necessarijs, num. 5. 64
 Cæcitas quomodo probetur, nu. 6. ibid.
 de Cæci testamento, lib. 1. c. 44. 62
 forma, num. 1. ibid.
 requisita, num. 2. & seq. 63
 de Cambij, & societatem contractibus
 lib. 2. c. 7. 173
 obligationis forma. ibid.
 in Camera forma obligatione quibus au-
 xilijs, & ll. renunciatur, num. 6. 30
ad

I N D E X.

ad Camerae nomine beneficij possessione capien. procura.	124	ad Certum corpus, & ad mensuram vendi tio quid differant. num. 5.	7
ad eum Camera de annatis concordan. procura.	96	Cessio seu indicatio bonorum. 250. & 294 per professam.	295
Canonice electio per Capitulum.	411	per mulierem servata forma Regni Nea- polis.	297
Capellanæ electio, & concessio in iuspa- tron. cum donatione.	361	Cessione bonorum renunciari potest. n. 5. pag. 47.	
in Capita, & in stirpes clausula. Vide clau- sula.		Cessionem facere creditor quando recusa re possit. num. 6.	300
Capituli electio de canonico.	411	Cessio, & translatio hypotheca dotalis. pag. 354.	
Cardinalatus tituli possessionis adeptio	352	Cessione rei locatae ad tertiam generatio- nem consensus.	365. & 367
Cassans, & irritans clausula. Vide clau- sula.		Cessio litis.	375
de Casu fortuito custos an teneatur. Vide Custos.		Cessit, clausula. Vide Clausula.	
Causa. Vide Lis.		& Cetera clausula. Vide clausula.	
Causa mortis donatio. Vide Donatio.		Citari pars debet in prolatione laudi. n. 6. pag. 38.	
sine Causa condictio. Vide Condictio.		Citatio. Vide Processus.	
cum Causa præterito exhæredationem im- portat.	60	Citatio pro obtinenda executione in bo- nis debitoris, qui in curia obijt nullis relictis hæredibus, & qui citari possint. num. 1.	78
Causa ingratitude. Vide causa.		Citationis huius vi decretum. num. 2.	16
Causæ, quibus filij a parentibus exhæredan- tur. ibid. quibus parentes à liberis. lib. 1 c. 40.	61	Citationem post primam, sit alia similis per duos cursores. num. 3.	
Causæ cognitione præmia clausula quid operetur. num. 8.	9	Citationem post hanc secundam sit cita- tio per affixionem, iuxta formam decre- ti, num. 4.	
Cautela, ne emptor bonorum pupilli hypo- thecaria molestetur, num. 2.	45	in Citationis termino quarto pro quarta dilatione, curator hæreditati iacenti de- putatur, num. 5.	
Cautela in venditione rei litigiosæ, num. 8. pag.	11	Citari, & quare hæres infans non possit. num. 9.	79
Cautela emptoris alicuius rei hæreditariæ restitutioni subiectæ, num. 6.	7	& qui tunc, & quomodo citari debent. num. 10.	
Cautio. Vide Fideiussio.		non Citata parte exemplatum instrumen- tum non probat.	81
Cedendarum actionum beneficium quid sit. num. 5.	29	Citatio affinium in venditione rei emphy- teoticæ, & subrogatione personæ. pag. 197.	
vt in Cedula laudum.	140	Citatio partis in insinuatione non requi- ritur, num. 3.	19
a Censuris absolutionem peten. procura. 103. & 122		de Clara re transactio non valet, nisi adfit iuramentum. num. 4.	33
de Censu contractu. lib. 1. c. 17.	26	Clausula reservato beneplacito Sanctissi- mi, facit conditionem in tantum, quod illa non purificata dominium non trans- fertur, num. 2.	23
forma instrumenti.	27	Clausula pro se, & suis hæredibus in contractu emphyteotico quomodo ex- tendatur. num. 7.	24
Census vitalitius, num. 13.	30		
ad Census imponen. procura.	87		
Census translatio, & affrancatio prædij. 301.			
donatio.	342		
in Census venditione clausulæ.	310		
Certioratio requiritur in renunciatione Velleiani. num. 3.	10		
quæ si facta sit per notarium nescientem eius importantiam non valet, ibidem, & num. 4.	1		
nisi adfit iuramentum. num. 5.	11		

Clausula rato manente pacto, quid operetur, num. 10.	ibid.
Clausula, saluo iure directi domini, quid importet, num. 11.	16
Clausulæ omnes in contractibus debent operari, num. 6.	11
Clausula, ex nunc, prout ex tunc quid operetur, num. 11.	ibid.
Clausularum concernentium euictionem extensio, num. 12.	ibid.
Clausula, de euictione, de dato, & facto suo quomodo intelligatur, num. 13.	12
Clausula, præuia cognitione causæ in decreto Iudicis super contractu minoris, vel mulieri est necessaria, num. 8.	9
Clausula, promittens defendere emptorem ab omni molestia, & molestante persona, quid operetur, num. 22.	5
& quid de iure, & de facto, num. 23.	
Clausula, perpetuo rata, & grata quid operetur, num. 2.	50
Clausulæ, ad consilium sapientis, intellectus, num. 4.	ibid.
Clausulas consuetas extendere notarius quando possit, num. 5.	ibid.
Clausula, actum in tali loco in instrumento poni debet, nisi loci consuetudo aliud seruet, num. 9.	51
Clausula, & cetera, quando, & qualiter sit per notarios extendenda, num. 12.	51
Clausula, substituit vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum, quid operetur, num. 9.	54
Clausula, in stirpes, & non in capita, quomodo intelligatur, num. 11.	55
Clausula codicillaris quid operetur, num. 12.	ibidem.
Clausula, omni meliori modo, quid, num. 13.	56
Clausula, cassans, & irritans omne aliud testamentum, quid, num. 14.	
cum Clausulis solitis, & consuetis confici instrumenta, & testamenta debent, num. 5.	62
Clausula posita in testamento, quod legata debeantur hæreditate non addita, an sit valida, num. 7.	70
Clausula suppletentes omnes defectus, &c. quid operetur, num. 9.	10
Clausulas consuetas notarius rogatus extendere potest.	82
& quando notarius subrogatus.	
ibidem.	
de Clausulis aliquibus mandati procuræ, lib. 1. c. 59.	82
& lib. 3.	303
Clausula ad lites.	304
ad quietan.	305
Clausulæ in testamento.	ibid.
in instrumento venditionis.	ibid.
locatione.	307
in mutui, depositi, & alijs id genus, obligationibus.	308
in impositione, & venditione cæsus.	310
Clausula in locatione in emphyteosim.	
pag.	311
Clausula, citra reuocationem, quid operetur, num. 1.	83
Clausula, quod non sit melior conditio occupantis, & quod per vnum fuerit coeptum, per alium perfici possit quid, num. 2.	
Clausula, & ad alia maiora expressis, & quæ exigunt speciale mandatum, quid, num. 3.	
Clausula cum potestate substituendi semel, & pluries, quid, num. 4.	
Clausula cum libera, & generali administratione, quid, num. 5.	
Clausula promittens habere ratum quid, & quid.	
Clausula releuans.	ibid.
Clausulæ emphyteosis. Vide Emphyteosis.	
de Clausulis testamentorum.	170. & 305
Clausularum in instrumento omissarum, additio.	356
Clausula. Vide Dicitio. Vide Verba.	
de Clausulis contractum. lib. 1. cap. 37.	
pag.	49
Clausula, sponte, & ex certa scientia, quid operetur in contractu, num. 3.	2
Clausula, iure proprio ponitur quando venditio fit a vero domino proprietatis num. 5.	ibid.
Clausula, vendidit, dedit, & concessit, quid operetur, num. 7.	3
Clausula, tradidit in instrumento donationis, seu venditionis quando probet traditionem, num. 9.	ibid.
Clausula, ad habendum, quomodo intelligatur, num. 11. ibid. & num. 9.	24
Clausula cessit omnia iura, &c. & constituit, vt in rem propriam, &c. quid operetur, num. 12.	ibid.
Clausula, dans licentiam, &c. & constituit, quid operetur, num. 14.	4

<p>Clausula, & si plus valet, donat, quomodo extendenda, & intelligenda. num. 18. ibid.</p> <p>in Clausulæ, litem non inferre, non est inutile poenam adjicere. num. 25. 5</p> <p>Clausula, de faciendo consentire omnem personam quid operetur. num. 29. ibid.</p> <p>Clausula etiam si de lite euictionis non fuerit certioratus, quid oportet. num. 31. ibid.</p> <p>Clausula, ad duplum in venditionibus, quomodo intelligatur. num. 32. 6</p> <p>Clausula, qualitercumque res euincatur in venditione, quomodo intelligatur. num. 33. ibid.</p> <p>Clausula, cum accessibus, & exitibus in venditione quid operetur. num. 34. 7</p> <p>Clausula, concedens possessionem vacuum, liberam, & expeditam. num. 4. ibid.</p> <p>Clausula, rato manente pacto, quid operetur in instrumento pacis. num. 2. pag. 46</p> <p>Clausula promittens non contrauenire. num. 4. 8</p> <p>Clausula præcarij, quid operetur. num. 6. pag. 47</p> <p>Clausula, nec aliquam contrariam exceptionem opponere, intelligitur de malitiosa. num. 3. 43</p> <p>Clausula, firmis remanentibus actis coram primo iudice factis in cõpromisso, quid operetur. num. 3. 37</p> <p>Clausula, in arbitrum, & arbitratorem, quomodo intelligatur. num. 4. 38</p> <p>Clausulæ, de bono, & æquo, sola facti veritate inspecta, quid operetur. num. 7. ibid.</p> <p>Clausula, secundum non eius conscientiam, quid. num. 9. ibid.</p> <p>Clausula, iuris ordine non seruato, quid. num. 8. ibid.</p> <p>Clausula, diebus feriatis, quomodo intelligatur. num. 10. ibid.</p> <p>Clausula, de iure, & de facto, quid importet. num. 13. ibid.</p> <p>Clausula, alte, & basse. ibid.</p> <p>Clausula, dare vni, & tollere alteri, quomodo intelligatur. num. 15. ibid.</p> <p>Clausula, poena toties committatur, quomodo intelligatur. num. 16. 16</p> <p>Clausula, si arbiter iuste arbitratus fuerit in compromissis, semper subauditur.</p>	<p>num. 17. ibid.</p> <p>Clausula remittens omne ius, quid operetur. num. 10. 33</p> <p>Clausula, quod partes iurent omnia, & singula vera fuisse, & esse, & non contrauenire, quid. num. 13. 34</p> <p>Clausula rato manente pacto in transactis, quid. num. 14. ibid.</p> <p>Clausula, quæ omnia, & singula, quid. num. 12. 33</p> <p>Clausula, sciens non teneri, quid operetur. num. 2. 29</p> <p>Clericus adoptare filium potest. num. 4.</p> <p>Codicillaris clausula. Vide verbo Clausula.</p> <p>de Codicillo. lib. 1. cap. 42. 61</p> <p>Codicilli facti post testamentum forma. ibid. & 350</p> <p>Codicilli facti post testamentum, & post alios codicillos forma. libr. 1. cap. 43. 61</p> <p>Codicilli plures fieri possunt ab vna persona, & quomodo. num. 2. 62</p> <p>in Codicillis quinque testes requiruntur. num. 3. ibid.</p> <p>Codicillis neque dari, neque auferri hæreditas directo potest, neque conditio hæredi in testamento instituto addi, neque directa substitutio fieri. num. 4. ibid.</p> <p>Codicilli plures ab vno fieri possunt, & quomodo. num. 2. ibid.</p> <p>Codicilli, testamenta, instrumenta habent certas præsumptiones pro validitate. num. 6. 62</p> <p>de Codicilli cæci. Vide Cæcus.</p> <p>de Codicillis, & testamentis. lib. 2. cap. 6. pag. 170</p> <p>Cognitio causæ Vide causa.</p> <p>in Colligantis defuncti iuribus, subrogari facien. procura. 103</p> <p>Collegij erectio, & fundatio. 386</p> <p>ad Colonum non, sed ad dominum spectant fructus naturales. num. 2. 40</p> <p>Colonus non habet arbores in fructu, nisi cæduas. num. 3. ibid.</p> <p>nec etiam maritus, nec fructuarius. ibidem.</p> <p>Commisarij iuramentum. Vide Iuramentum.</p> <p>Commisarij extra curiam deputatio. pag. 378</p> <p>Commisarius testamentarius. Vide Testamentum.</p>
---	---

I N D E X.

- Commune non est, quod meum est.** n. 5. 42
Communio. Vide Societas.
Communione bonorum instrumenti forma. 16. & 185
Communitas. Vide Vniuersitas. Vide Consilium.
Communicatis procura. Vide Procura.
Compromissum. 137. Vide Laudum inter consanguineos. 138
 eius acceptatio. 140
in Compromissis semper subauditur clausula, si arbiter iusse arbitratus fuerit. num. 18. 38
de Compromissi clausulis. Vide Clausula.
de Compromisso lib. 1. cap. 22. 37
 & vide Arbiter.
Compromissi prorogatio qualiter fit facien. num. 19. 39
Compromissi tempus non nisi à die illius acceptationis currere incipit. num. 20. ibid.
de Compromissi, & aliorum instrumentorum diuersis formulis lib. 2. cap. 2. 125
in Compromisso clausula firmis remanentibus actis coram primo iudice factis quid operetur. num. 7. 37
ad Computa viden. & solidan. procur. Vide Procura.
Concessio in emphyteosim. Vide emphyteosis.
Concessio Ecclesiæ. Vide Ecclesia.
Concessio, seu licentia fabricandi super solo. 354
Concessio, seu locatio liuellaria. 395
Concessit, dedit, tradidit, &c. clausula. Vide Clausula.
Concessio Ecclesiæ facta per Episcopum ordini Fr. 165
de Concessione terrarum ad laborandum. lib. 1. cap. 24. 39
 forma instrumenti. ibid.
Concordia, & transactio. 133
ad Concordan procura. Vide Procura.
Conditio indebiti quid operetur. num. 7. pag. 50
Conditio sine causa quid. num. 8. ibid.
Conditioni sine causa, indebiti, & omni alio iuris auxilio renunciatio ignoranti non officit. num. 6. ibid.
Conditionem facit reseruatio beneplaciti Sanctissimi, in tantum quod illa non purificata dominium non transfertur. num. 2. 23
Conditio hæredi in testamento instituto codicillis addi non potest. num. 4. 62
quod Conditio occupantis non sit melior clausula. Vide Clausula.
quod Cœptum per vnum per alium perfici possit clausula. Vide Clausula.
de Confessione. 319
Confines rei venditæ, quomodo in instrumento exprimi. num. 4. 2
 in instrumento enunciati probant dominium. num. 5. ibid.
Confirmatio Episcopi de electione Canonici per Capitulum facta absque edito. 412
Confirmatio Iudicis requiritur in admissione matris, & auix ad tutelam. n. 2. 72
an Confirmetur iuramento, seu morte donatio inter virum, & vxorem. num. 8. 20
Consanguineorum consensus. Vide Consensus.
secundum Conscientiam clausula. Vide Clausula.
Consecrationis, & benedictionis Abbatissæ munus. 165
Consecrationis ecclesiæ, & altaris forma. pag. 166
Consensum præstare, quando consanguinei recusant sine iusta causa quid agendum. num. 11. 10
Consensus consanguineorum, & iudicis in contractibus minorum non potest præstari per procuratorem. num. 6. 9
de forma instrumenti Consensus. lib. 1. cap. 32. 45
Consensus habentis ius in re alienata ex fideicommissio. ibid.
ad Conscientiendum adoptioni filij procuratori. 98
 reseruationi pensionis. 90
Conscienti tenor instrumenti legi debet. num. 2. 46
Consensus patris. Vide Pater.
de Conscientie faciendo clausula. Vide Clausula.
Conscientie mulier non potest alienationi rerum mariti, etiam cum iuramento, in præiudicium suæ dotis. num. 1. 12
Consensus mulieris in venditione rei, super qua habet interesse. 290
Consensus, & receptio Laudemij. 344
Consensus in cessione rei locatæ ad tertiam generationem. 365
cum Consensu filij potest pater alienare bona

I N D E X.

bona aduentitia filij, etiam sine decreto iudicis.num.8.	7	præcedere debet.num.3.	23
Consensus consanguineorum, & iudicis in contractibus minorum non potest pre- stari per procuratorem.num.6.	9	in Contractu capitulari maior pars cano- nicorum interuenire debet.	ibid.
Consilium.Vide Communitas.		Contiactus muti, & surdi.num.11.	51
ad Consilium sapientis clausula. Vide Clausula.		Contractus ita fiunt de nocte, sicut de die. num.1.	84
Consiliariorum duæ partes requiruntur, de tribus in contractu communitatis. num.2.	42	non Contrauenire promissio quid impor- tet.num.4.pag.8.& num.13.	34
Consilium publicum inclyti Populi Rom. domum vendit cum rogatu duorum no- tariorum insolidum.	221	de Conuentionis contractu, de aliquo in arte instruendo.lib.1.cap.30.	44
Constituit clausula. Vide Clausula.		forma instrumenti.	ibid.
Constitutio Diui Adriani quid disponat. num.5.	29	Conuentio, & donatio mutua.	175
Constitutio noua de fideiussoribus quid. ibidem.		Conuentiones super fabrica domus.	312
Constitutio noua de duobus reis. ibid.		Cottinum.	341
Consuetum.Vide solitum.		ad Curam filij, an mater sit admittenda. num.2.	76
Consuetudo in confectione inuentarij tu- toris attenditur.num.4.	74	Curator.Vide Actor.	
Consuetas clausulas notarius rogatus ex- tendere potest.num.5.	50	Curator furdi muti, furiosi, mente capti in- uentarium facere tenetur.num.3.	45
nisi Consuetudo aliud seruet, in instru- mento poni debet, actum in tali loco. num.9.	51	de Curatore dato in testamento.lib.1.cap. 53.	76
in Contractibus de nocte factis tria lumina- ria videntur necessaria, sed obseruan- tia est in contrarium.num.2.& 5.	84	forma.	ibid.
in Contractibus minus timetur falsitas, quam in vltimis voluntatibus. num.3. ibid.		de Curatore dato ventri.lib.1.cap.54.	77
in Contractibus noctu factis, quæ dies sit apponen.num.7.		forma.	ibid.
de Contractibus alijs varijs, & diuersis vtriusque generis.lib.3.	286	de Curatore dando bonis filijfamil. lib.1. cap.55.	77
de Contractuum Clausulis. Vide Clausu- la.		forma.	ibid.
in Contractibus clausulæ omnes debent operari.num.6.	11	de Curatorum, & actorum ad lites depu- tatione.lib.1.cap.56.	78
Contractus. Vide Instrumentum. Vide Obligatio.		forma.lib.2.cap.3.	141
Contractus mulieris.Vide Mulier.		Curatore deputato contra eum æque, ac contra principalem processus firmatur num.6.	79
Contractusemphyteos.locat.conduct.&c. Vide in proprijs locis.Vniuersit.Minor. Mulier &c.Vide in proprijs locis.		Curator hæredi certo, non hæreditati ia- centi deputatur quædo certus hæres est institutus, qui absit ab Vrbe.num.7.	79
Contractum clausulæ.Vide clausula.		si Curator non est generaliter deputatus ad omnes causas, alij creditores pro- cessum contra eum formare nequeunt. num.13.	ibid.
Contractus Vniuersitatis obligat vniuersa- liter, & singulariter.num.4.	42	Curator furioso aliquando deputatur, & quomodo, & quæ verificanda sunt.num. 14.	ibid. & 142
in Contractu alienacionis tractatus pluries		mente capto, & prodigo.	ibid.
		Curatoris bonis mercatoris decocti depu- tatio.num.15.	ibid.
		Curato hæreditati iacenti deputatur, quan- do.num.5.	78
		Curatoris bonis iacentibus deputatio. lib. 2.cap.3.	141
		à Cura, & tutela, absque administratione liberatio.	143
		extraCuriam Commissarij deputatio.	378

ad Curiam itineris arreptionis forma. 409
 Custos mercenarius an ; & quando teneatur de casu fortuito. num. 2. & seq. 26

D

Dare insolutum. Vide Solutum.
 inter Dare, & tradere differentia. n. 8. 3
 Dari vni, & tollere alteri clausula. Vide
 Clausula.
 Dare nemo plus potest, quam ipse habet.
 num. 2. 7
 Datio rerum ad venden. 358
 Debiti causa venditio rei fideicommissariae. 192
 quando Debitor in Curia obijt nullis relictis hæredibus, qui citari possint pro obtinenda executione in bonis ipsius.
 num. 1. 78
 Debitoris obligatio. 597
 Decisionis Rotæ copia. 25
 & 21. Vide Rota.
 Declaratio emptoris domus de pecunijs alterius 345. & 456. officij. 364
 Declaratio caducitatis bonorum. ibid.
 Dedit clausula. Vide Clausula.
 Decoctus. Vide Mercator.
 Decretum iudicis. Vide Iudex.
 Defectus suppletes clausula. Vide Clausula.
 Defendere promittens clausula Vide Clausula. & pag. 5. nu. 22. & seq.
 contra Defuncti bona mandatum, quando decernitur num. 12. 79
 in Defuncti iuribus subrogationem peten. procura. Vide Procura.
 Declaratio debitoris. 397
 Deliberatio domus. 405
 Deperdit instrumenti resectio. 402
 in Depositi contractu clausula. Vide Clausula.
 Depuratio Locumtenentis A. C. 347
 administratoris appaltus. 357
 Commissarij extra Curiam. 378
 Viceplebani. 380
 Dictio. Vide Clausula. Vide Verba.
 Dies. Vide Nox. Vide Tempus.
 Diebus feriatis clausula. Vide Clausula.
 Dies quæ apponenda sit in contractu noctu facto num. 7. 84
 Differentiæ loci inspectio. 353
 Directa actio. Vide Actio.
 ad Didicendum societatem procura. Vi-

de Procura.
 Dispositio bastardi ad tonsuram, & beneficium simplex. 159
 Dissolutio societatis. Vide Societas.
 Diuisio bonorum inter fratres quomodo, & per quem sit facienda. num. 2. 16
 Diuisiois forma cum decreto iudicis. 181
 & 182. & 184
 de Diuisioibus bonorum. lib. 1. cap. 9. 15
 forma instrumenti diuisiois bonorum. ibid.
 Diuisio an in perpetuum prohiberi possit. num. 9. 70
 ad Diuisioem bonorum facien. procura. Vide Procura.
 Doctorum instrumenti forma. 287
 Doli, & metus præsumptionem cessare facit interuentus amicorum in transactione. num. 7. 33
 in de Dolo actionis locum subrogata est actio in factum. num. 2. 43
 Domina, & usufructuaria vxore relicta. Vide Vxor.
 Dominij directi iure saluo clausula. Vide Clausula.
 Dominium non transfertur in alienatione facta, reseruato beneplacito Sanctissimi, ipso non præstito. num. 2. 23
 Dominium probant confines in instrumento enunciati. num. 4. 2
 Dominus non autem colonus habet arbores in fructu, nisi cedux sint. num. 2. 40
 ad Dominum non ad colonum spectant fructus naturales. num. 2. 40
 ad Domum, siue familiam aliquam nobilem alicuius aggregatio, siue creatio. pag. 382
 de Donationibus inter vivos. lib. 1. c. 10. 17
 Causa mortis. lib. 1. cap. 11. 16
 Forma. ibid.
 faciendam per filium familias. cap. 12. 20
 in Donatione omnium bonorum presentium, & futurorum, iura, & actiones non comprehenduntur. num. 5. 47
 Donare causa mortis filiusfam. potest de consensu patris licet non legare, nec testari possit. num. 3. 20. & quæ in tali donatione requirantur. num. 4. ibid.
 ipsi tamen patri facta donatio non valet. num. 3. ibid. & an sine consensu patris renocari possit. num. 5. ibid.
 Donatio generalis reseruato usufructu vi-

I N D E X.

modo intelligatur. num. 32.	6	in perpetuum cum omnibus clausulis .	
Duplicatas reddere tenetur harras in casu inobseruantia, qui eas accepit . num. 9.	8	pag.	148
		in Emphyteotico contractu clausula pro fe, sui que hæredibus quo modo extendatur. num. 7.	24
E		& quomodo clausula ad habendum, &c. num. 9.	ibid.
E cclesiæ parochialis cum alia curata vnionis per Episcopum facta, forma .	159	Emphyteosis. Vide Laudemium.	
cum Archipresbyteratu.	160	in Emphyteosi , an primus acquirens censetur comprehensus in concessione, vique in tertiam personam, vel generationem, &c. num. 5.	23
Ecclesiæ concessio facta per Episcopum, ordini fratrum N.	165	Emphyteotica rei venditio, & subrogatio personæ citatis affinibus.	197
Ecclesiæ , & altaris consecrationis forma .	166	in Emphyteosi nominatio.	354
Ecclesiæ , vel hospitalis fundamento primi lapidis impositionis per Episcopum forma.	ibid.	in Emphyteosim perpetua locatio.	359
Ecclesiæ dotatio , & erectio in iuspatronatus.	174	in Emphyteosis cessione consensus .	365. & 367.
Ecclesiæ visitatio.	314	Emphyteotæ renunciatio de iure suo.	413
fundatio.	327. 329	in Emphyteosi clausulæ.	311
concessio facta per Episcopum alicui ordini.	335. & 337	& num. 6.	24
Edicti forma proponendi ante confirmationem præsentati ad beneficium iurispatron	156	Emptio. Vide Venditio.	
Eligere filius vnã rem pro legitima non potest , nisi in casu alienationis ipsius. num. 8.	7	de Emptionibus , & venditionibus . lib 1. cap. 3.	6
Electio ad beneficium iurispatronatus. Vide Præsentatio		Emptio realis precij interuentum requirit num. 16.	4
Electio Abbatissæ Vide Abbatissa.		Emptio domorum pupillorum solemniter facta.	222
Archipresbyteri.	397	Emptio castri cum donatione alterius in solutum partis precij.	231
Canonici.	411	Emptionis domus de pecunijs alterius declaratio.	345. & 356
de Emancipationis instrumento. lib. 1. cap. 35.	48	officij.	361
forma.	ibid.	Emptor an teneatur appellare, quando nõ adest venditoris promissio, tam causam principalem, quam accessoriam suis sumptibus proseguendi in casu euictionis ad effectum, &c. num. 27.	5
& lib. 2. cap. 10.	273. 277. & 279	Emptor rei minoris, vel mulieris debet esse sollicitus , vt precium conuertatur in causam expressam. num. 10.	10
cum decreto iudicis.	278	Idem facien. menti rem pupilli, ne hypothecaria molesteretur. num. 2.	45
Emancipatio fieri potest ad vnicum actum tantum. num. 2.	49	Emptoris rei hereditariæ restitutioni subiectæ cautela. num. 6.	7
non potest fieri per procuratorem , num. 3.	44	Emptoris nominatio in venditione.	346
de Emphyteotica rei contractu. lib. 1. cap. 13.	23	Emptori promissio facta de defenden. &c. num. 22.	5
Emphyteosis assistentis Rotæ decisio.	25	Emptori promissio facta de litem non inferen. &c. num. 26.	16
Emphyteotica concessio est genus alienationis. num. 1.	23	Enunciati in instrumento confines probat dominium. num. 5.	2
in Emphyteosi quid operetur clausula rato manente pacto, saluo iure directi domini, &c. Vide Clausula.		Epistola Diui Adriani , quid disponat.	Vide
in Emphyteosim , seu ad tertiam generationem, vel nominationem locatio.	146		

I N D E X.

Vide Lex.

per Episcopum factæ vnionis Ecclesiarum parochialium forma. 159

per Episcopum facta concessio Ecclesiæ ordini fratrum N. 165

per Episcopum impositionis primi lapidis fundamento Ecclesiæ, vel hospitalis forma. ibid.

Episcopi auctoritas in fundatione hospitalis. 330. 333

Episcopi concessio facta alicui ordini de ecclesia. 335. 337

alicui ordini fratrum, vel alterius congregationis. ibid.

Episcopi confirmatio de electione Canonici facta per Capitulum. 412

Episcopi promotionis processus. 406

Episcopi fidei professionem emittere debent. 407

Episcopi procura ad interessent. Synodo. pag. 123

Equitis creatio. 379

Erectio Monasterij. Vide Monasterium. Vide Fundatio montis. Vide Mons.

Euincatur res qualitercumque clausula. Vide Clausula.

de Euictione non agit expulsus à possessione interdicto vnde vi. num. 24. 5

de Euictione tenetur in donatione remuneratoria num. 5. 20

Euictionem concernentes clausulæ. num. 12. 11

de Euictione clausula, quomodo intelligatur. num. 13. 12

de Euictione fideiussio. 188

clausula etiam si de lite euictionis non fuerit certioratus, quid importet. n. 31. 5

Et qualitercumque res euincatur. num. 33. 6

aliæ clausulæ circa euictionem. Vide Clausula.

in Euictionis casu an teneatur emptor appellare, quando non adest venditoris promissio, tam causam principalem, quam accessoriam, &c. ad effectum, &c. num. 27. 5

ad Examine in partibus interessent. procura. Vide Procura.

Exceptionem aliquam non opponere promittens, intelligitur de malitiosa. num. 3. 43

Excusationis à turela instrumentum. 312

Executio 342. monitorij. 346

Executione pro obtinenda in bonis debitoris, qui in Curia obiit nullis relictis hæredibus qui citari possint. num. 1. 78

Item contra hæredem minorem, & infantem, ac absentem, furiosum, mercatorem de costum. na. 7. & seq. ibid. & 79

Executores testamentarij. Vide Testamentum.

per Executores immobilium facta venditio. 213

de Exemplationis instrumenti extra iudicium forma. lib. 1. cap. 57. 80

& vide Instrumentum.

Exemplum extractum parte non citata, non probat. 81

de Exemplationis instrumenti in forma probanti forma. lib. 1. cap. 58. ibid.

Exemplum debet scribi à notario prout iacet in originali. 82

ad Exequen. mandatum executium procura. Vide Procura.

Exemplum instrumenti alterius notarij, alius notarius exemplare non potest. 82 nisi de mandato iudicis. ibid.

in Exemplatione instrumenti rogati per notarium viuentem, impeditum longa absentia, quæ requirantur. ibid.

ad Exercent. officium substitutio. 358

Exhæredationis forma. 60

alia. 351

Exhæredationem importat præterito cum causa. ibid.

Exhæredationis filij causæ. ibid.

Exhæredationis parentum à liberis causæ. lib. 1. cap. 40. 61

Expulsus à possessione interdicto vnde vi non agit de euictione. num. 24. 5

de Extrema vnctione. 320

F

Fabricandi super solo licentia. 354

de Facto suo clausula, quomodo intelligatur. num. 23. 5

in Factum actio. Vide Actio.

de Facto, & de iure clausula. Vide clausula. ibid.

Falsitas magis timetur in vltimis voluntatibus, quam in contractibus. num. 3. 84

ad Familiam aliquam nobilem alicuius aggregatio, siue creatio. 382

Fauor. Vide Odium.

Fauore filijfam. introductum fuit S. C. Maced.

I N D E X.

- ced. Vide Maced. 47
- iuri in sui Favorem introducto quilibet renunciare potest, dummodo non sit contra bonos mores. num. 5. 47
- Feriatibus diebus clausula. num. 10. 38
- Fendum quid sit. num. 4. 32
- de Feudi concessione. lib. 1. cap. 18. 30
- forma contractus. 31
- de Fideicommissio. lib. 1. cap. 45. 64
- forma testamenti cum fideicommissio. ibid.
- inter Fideicommissa, & legata differentia. num. 2. 69
- Fideicommissa quare adiuvenda. num. 3. 16
- Fideicommissa quæ propriè dicantur, & quæ legata. nu. 4 & seq.
- ad Fideicommissarium inuicem vocati censentur prohiberi alienare. num. 8. 70
- Fideicommissaria rei venditio debiti causa. 162
- consensus in ea præstitus per fideicommissarium. 197
- Fideicommissariorum bonorum subrogatio. 299
- si Fideiussores, qui à principio erant idonei, desinat esse, denuo est cauendum. num. 9. 30
- quando hoc procedat. num. 10. ibid.
- Fideiubere mulier non potest pro marito, nec pro eo liberando et carceribus, etiã cum iuramento. num. 3. 12
- Fideiussio de evictione. Vide Evictio.
- à Fideiussione liberatio. 356
- quando plures Fideiussores vno. & eodem tempore simpliciter intercedunt quilibet teatur infolidum, etiam si dictum non sit. num. 8. 30
- de Fideiussoribus mulieris nuptæ. lib. 1. cap. 6. 12
- Fideiussor non potest conueniri nõ discusso principali regulariter. num. 3. 29
- fallit, quando infolidum obligatur. numero 4. ibid.
- Fideiussores quattuor ll. beneficijs solent renunciare num. 5. ibid.
- Fidelitatis iuramenti forma. num. 3. 31
- Fidei professionis iuramenti forma. Vide Iuramentum.
- Filia ne agat quærela inofficiosi testamenti remedium. num. 4. 54
- Filiæ renunciatio bonorum, vna cum donatione. 367
- Filius. Vide Pater. Vide Liberi.
- Filij præsentia in contractibus mulieris nõ est necessaria. num. 7. ibid.
- Filijfam. contract. mutui, &c. Vide in proprijs locis.
- Filijfam. favore introducti Macedon. Vide Macedon.
- ex factio Filij pater obligatur præcedente eius promissione. num. 2. 44
- Filijfam. donatio causa mortis. lib. 1. cap. 12. 20
- forma. ibid.
- Filiusfam. etiam cum consensu patris testamenti non potest. num. 1. 20. potest etiam causa mortis donare. num. 3. ibid. & quæ in ea requirantur. num. 4. ibid.
- Filiusfam. an possit reuocare sine consensu patris donationem factam cum eius consensu. num. 5. ibid.
- Filios pater non priuat totaliter hæreditate, quin eis saltem legitimam relinquat. num. 11. 70
- ad Filios legitimari peten. procura. Vide Procura.
- ad Filij adoptioni consentiendum procura. Vide Procura.
- ad Filij curam an mater sit admittenda. num. 2. 77
- de Filijfam. bonis curatore dando. lib. 1. cap. 55. 77
- erga Filium naturalem donatio. 256
- erga Filia per matrem donatio ad effectum nubendi. 258
- Filij in patria potestate existentis ratificatio. 292
- Filij adoptio. 339
- Filius non potest eligere vnam rem pro legitima, nisi in casu alienationis illius. num. 7. 19
- Filij bona aduentitia pater alienare potest sine decreto iudicis cum consensu ipsius filij. num. 8. 7
- Finiri per vnum procuratorem posse per alium coepum. num. 2. 83
- Forenses non ligantur statuto, nisi in his quæ respiciunt solemnitates actus. numero 7. 9
- Forma instrumenti Doctoratus Notariatus, sententiæ, &c. Vide in proprijs locis.
- Fortuitus casus. Vide Casus fortuitus.
- inter Fratres quomodo facienda sit diuisio bonorum. num. 2. 16
- Frugum appellatione veniunt arbores cædua.

I N D E X.

duæ . num . 9 . 40
 Fructus naturales spectant ad dominum ,
 non ad colonum . num . 2 . 40
 ad Fulminari processum peten . procura .
 Vide Procura .
 Fundamento Ecclesiæ , vel hospitalis primi
 lapidis impositionis forma . 166
 Fundatio . 326
 Collegij . 386
 Ecclesiæ . 327 . 329
 Hospitalis auctoritate Episcopi . 330
 333
 absque auctoritate Episcopi . 334
 literæ pro facultate fundandi . 388
 Futurorum , & præsentium bonorum dona
 tio quando valeat , & quando non . Vide
 Donatio .

G

Generalis quietatio generaliter est in
 teligen . num . 5 . 43
 ad Gubernan . castrum procura . Vide Pro
 cura .

H

ad **H**abendum clausula . Vide Clau
 sula .
 quam quis Habet plus dare nemo potest .
 num . 2 . 7
 Hæreditas codicillis dari , neque auferri di
 recte potest . num . 4 . 62
 neque conditio heredi in testamento in
 stituto adijci . ibid .
 si Hæredis nomen postponatur non per
 hoc vitatur testamentum . num . 3 . 63
 Hæres . Vide Testator . Vide Testamen
 tum .
 Hæredis institutio caput vt testamenti .
 num . 5 . 54
 sine qua non valet testamentum . nume
 ro 6 .
 Hæredem nominare testator debet . ibid .
 Hæres est vniuersalis dominus patrimonij
 testatoris . num . 7 . 59
 Hæres infans citari non potest . nu . 9 . 79
 si Hæres certus est institutus in testamento
 defuncti , qui absit ab Vrbe quomodo
 procedatur contra bona , vel contra
 eum . num . 7 . 79
 contra Hæredem minorem quomodo pro
 cedendum . num . 8 .

contra Hæredem infantem . num . 9 .
 pro Hæredibus clausula in emphyteosi . Vi
 de Clausula .
 Hæreditariæ rei restitutioni subiectæ em
 ptoris cautela . num . 6 .
 de Hæreditatis adicione . lib . 1 . c . 51 . 74
 forma additionis cum ben . l . & inuent .
 ibid . & 351
 Hæreditatis paternæ renunciatio . Vide
 Renunciatio .
 Hæreditas non adita , an legata debeantur
 num . 6 . 69
 an si id testamento disponatur , valeat .
 num . 7 . 70
 Hæreditatæ alios pater in totum non pri
 uat , quin saltem iure institutionis eis re
 linquat legitimam . num . 11 . ibid .
 Hæreditatem tutor adire non debet sine
 interuentu pupilli . num . 6 . 71
 Hæreditatis paternæ aditio quomodo sit
 scribenda . num . 5 . 71
 de Hæreditatis repudiatione . lib . 1 . c . 52 .
 76 . & 351
 forma . ibid .
 Hæreditati iacenti curator deputatur .
 num . 7 . 79
 quod Hæreditate non adita legata debea
 tur clausula an valeat . num . 7 . 70
 ad Hæreditatem capien . & renunciandum
 procura . Vide Procura .
 Harras qui accepit in casu inobseruantia
 duplicare , seu interesse reddere tenetur
 num . 9 . 8
 Hominis prouisio facit cessare prouisio
 nem l . num . 13 . 24
 Hominis memoria . Vide Memoria .
 Hospitalis , vel ecclesiæ fundamento primi
 lapidis per Episcopum impositionis for
 ma . 166
 Hospitalis visitatio . 322
 Fundatio auctoritate Episcopi . 330 .
 333 . absque auctoritate Episcopi .
 pag . 334
 Hypothecaria ne molestetur emptor rei
 pupilli quid facere debeat . nu . 2 . 45
 Hypothecæ dotalis translatio . 354

I

Iacentia bona . Vide bona .
 Ignorancia tabellionum mundum de
 struit . num . 1 . 1
 Ignorancia . Vide Imperitia .

- Ignorantiæ causa restitutio in integrum datur. Vide Restitutio.
- Ignorans notarius impotentiam Velleiani, vel alterius l. si dicat certiorasse mulieré de eo, non valet renunciatio. n. 4. 1 & Vide Renunciatio.
- Ignoranti non officie renunciatio conditioni indebiti, & sine causa, & omni alio auxilio num. 9.
- Immobilia. Vide Mobilia.
- Immobiliū venditio, alienatio, &c. Vide in proprijs locis.
- Impeditus quando est notarius longa absentia potest alius notarius illius instrumenta exemplare. 82
- Imperitia. Vide Ignorantia.
- Impositio primi lapidis. Vide Fundamentum.
- Indebiti condictio. Vide Condictio.
- Indicatio, seu cessio bonorum. 250
- In factum actio. Vide Actio.
- Infans citari non potest, num. 9.
- Infans. Vide Minor.
- Infantis actor. Vide Actor.
- contra Infantem heredem quomodo procedendum. num. 10. 79
- Infanti proximior aliquis est in actorem eligendū, & quæ in huiusmodi deputatione requirantur. num. 11. 16
- Ingratitudinis causa reuocari donatio potest, etiam quod in ea dictū sit, quod nō possit reuocari ex quauis causa, nisi ipsa etiam ingratitudinis exprimat. n. 2. 17
- Ingressus monasterij. Vide Monasterium.
- de eo instrumentum. 401
- In integrum restitutio. Vide Restitutio.
- Iniuriarum verbalium reuocationis instrumentum. 385
- Inquilinus non possit amoueri a singulari successore, in locatione pacta quædam fiunt. num. 4. 41
- Inquilinus quando teneatur soluere pensionem. num. 4. 41
- & quando de ea remissio sit faciēda. ibi itemq. augmentatio.
- Insinuatio in donatione causa mortis non est necessaria. num. 1. 19
- nec in donatione mutua. numero. 7. pag. 10. an in donatione facta per illam clausulam, & si plus valet, &c. num. 21. 4
- sine Insinuatione donatio ultra 500. aureos non valet. num. 11. 18
- Insinuatio potest cum iuramento renūciari. num. 12.
- in Insinuatione partis citatio non requiritur, sed bene præsentia. numero 13. 15.
- Insinuatio fieri potest die feriato etiam ad honorem Dei. num. 14.
- Insinuationem non requirit donatio coram iudice facta num. 16.
- Insolidum. Vide Solidum. Vide pro Rata.
- Inspectio loci differentiæ. Vide Locus.
- Institutio hæredis. Vide Hæres.
- Instrumentum. Vide Contractus.
- Instrumentum transactionis, dotis, &c. Vide in proprijs locis.
- Instrumentum donationis, venditionis, &c. Vide in proprijs locis.
- Instrumenti de perditū resectio. 402
- in Instrumento quomodo, & qualiter sint exprimiendi confines. num. 4. 2
- in Instrumento enunciati confines dominium probant. num. 5. ibid.
- in Instrumento debet poni, actum in tali loco. num. 10. 50
- & locus loci etiā ponendus est, nisi consuetudo loci aliud seruet. ibid.
- Instrumenta de his, quæ alieno sensu percipiuntur notarius conficere nō debet. num. 10. 51
- Instrumenta publica habent certas præsumptiones pro validitate. 60. ac pariter testamenta, codicilli, &c.
- de Instrumenti, quod extra iudicium exemplatur forma. lib. 1. c. 57. 80
- & Vide exemplatio.
- de Instrumenti in forma probanti exemplatione. c. 58. 81
- de Instrumentorum pacis, transactionis, compromissi, & laudi formulis. lib. 2. c. 2. 135
- Instrumenti sententiæ, doctoratus, notariatus, &c. forma. Vide in proprijs locis.
- Interdictus vnde vi expulsus non potest agere de euictione. 296
- Interesse vbi habet mulier consensus in venditione forma. num. 24. 5
- Interesse, vel harras duplicatas restituere tenetur in casu in obseruantia, qui eas accepit. num. 9. 8
- Interuentus amicorum in transactione facit

I N D E X.

facit cessare præsumptionem metus, & doli. num. 7.	33	cum Iuramento valet renunciatio. Velleiani facta certioratione de eo etiam per notarium nescientem eius importan- tiam, licet sine iuramento aliud sit. n. 4.	1. & num. 5.	11
de Inventario conficiendo à tutore. lib. 1. c. 50.	73	nec cum Iuramento mulier cõsentire potest alienationi rerum in præiudicium suæ dotis. num. 1.		12
forma.	ibid.	nec pro ipso marito fideiubere, etiam pro liberando è carceribus. n. 3.	ibid.	
requisita in eo. num. 3.	74	Iuramentum operatur vim clausulæ omni meliori modo. num. 2.		50
in eius cõfectione consuetudo attenditur. num. 4.		Iuramenti forma per visitatos præstandi. pag.		315
Inventarij forma in aditione hæreditatis. 74. & 311.		Iuramentum Commissarij.		353
Inventarij utilitas in aditione hæreditatis. num. 2.	76	Iuramenti professionis fidei forma, & qui illud emittere teneatur.		407
Inuestiendi pecunias promissio.	293	Iuramentum faciet transactionem de re clara valere, quæ alias non valeret. num. 4.		33
Itineris, actus, & viæ venditio. Vide Venditio.		Iuramento non confirmatur donatio omnium bonorum. num. 7.		18
Itineris arriandi ad curiam forma.	409	Iuramenti, quod vassallus domino præstat, forma. 13. & num. 2.		31
Iudex, executor, & notarius in translatione pensionis debent legere, & diligenter attendere literas, seu bullas facultatis. num. 2. & seq.	39	Iuramentum est de iure naturali. n. 5.		47
coram primo Iudice actis factis firmis remanentibus, clausula in compromisso apposita quid operetur. num. 3.	37	Iuramentum habet vim clausulæ, vt actus valeat omni meliori modo quo potest. num. 5.		33
Iudex debet mulierem de beneficio Velleiana certiorare. num. 3.	10	Iurare qualiter vassallus debeat. num. 2.		31
Iudicis confirmatio requiritur in admisione ad tutelam matris, & auix. pag.	72	Iuramenti fidelitatis forma. num. 3.	ibid.	
de Iudicis mandato notarius alterius notarij instrumentum exemplare potest.	82	Iuramento an confirmetur donatio inter virum, & uxorem. num. 8.		20
Iudicis decretum in renunciatione mulieris monasterium ingrediens.	168	cum Iuramento renunciatio Velleiani valida est etiam sine certioratione. num. 5.		11
Iudicis decretum in diuisione. 181. 182. & 184.		Iuramentum facit, vt quis præsumatur magis deliberate accedere. ibid.		
Iudicis decretum in venditione rei pupillorum.	218	Iuris ordine non seruato clausula. Vide Clausula.		
in donatione mulieris.	253	de Iure, & de facto. Vide ibid.		
in adoptione filij.	273	Iuris immittendi ligna venditio. Vide Venditio.		
in emancipatione.	275	Iure proprio clausula. Vide Clausula.		
Iudicis decretum facit præsumi omnia sollemniter acta. num. 17.	19	de Iure, & de facto defendere promissio quid importet. num. 23. pag. 5. & num. 13.		38
coram Iudice facta donatio non requirit insinuatio. num.	ibid.	Ius naturale est potentius, quam ciuile. num. 5.		47
Iudicis decretum in mandato procuræ à muliere facto ad exigentiam. 91. ad vendendum.	92	Iura. Vide Leges.		
Iudicis decretum in alienatione bonorum minoris. num. 2.	81	Iura, & actiones non veniunt appellatione mobilium, & immobilium. num. 2.		47
Iudicis decretum non potest interponi per procuratorem. num. 6.	9			
nec procurator cõstitui potest ad illud petendum.	ibid.			

Nec compræhæduntur in donatione omnium bonorum præsentium, & futurorum, nu. 3. 174

Iuri pro se introducto renunciari potest, quando non vergit contra bonos mores, nu. 5. 47

Inspatronatus. Vide Præsentatio, Confirmatio, Nominatio. Vide Edictum. Patronatus.

ad Inspatronatus vigore præsentandum, ad beneficium procura. Vide Procura.

Iurispatronus erectio. 174
donatio. 271

in Inspatronatus Cappellanæ concessio, & illius erectio, cum constitutione dotis. 361

si iuste arbiter arbitratus fuerit semper in compromissis subauditur, nu. 17. 38

Lætionis enormis effectum, quæ summa dicatur parva, & quæ magna. nu. 14. 381

Lapidis primi fundamento ecclesiæ, vel Hospitalis per Episcopum impositionis forma. 166

Laudemium quis solvere debeat, num. 12. pag. 24. Vide in emphyteosis.

Laudemij receptio. 344

Laudum, 149, prout in cedala, ibid. Vide Compromissum.

de Laudi, & aliorum instrumentorum diuersis formalis. 125

in Laudi prolatione pars citari debet. nu. 6. 38

Legare filiusfam. nec testari etiam cum consensu patris potest. num. 3. 20

Legatum relictum vxor, donec in viduitate permâserit, quomodo intelligatur. num. 8. 54

Legati particulam legatario tradere notarius tenetur. num. 8. 59

inter Legata, & fideicommissa differentia. num. 2. 69

Legata, quæ proprie dicantur, & quæ fideicommissa. num. 4.

Legata an debeantur hæreditate non adita. num. 6.

quod Legata debeantur etiam hæreditate non adita, an valeat clausula. 70

num. 7.

pro Legitima filius vnâ rem eligere non potest, nisi in casu alienationis illius. num. 7. 7

Legitima tutela. Vide tutela.

Legitimationis formulæ. lib. 2. cap. 10. 273. & 276.

ad Legitimari peten. procura. Vide Procura.

Legum quattuor beneficijs fideiussor renunciaret solet. num. 5. pag. 29. sc. Epistolæ D. Adriani, no. consti. de fideiussor. no. consti. de duobus reis, & cedendarum acti. ibid. & quid vnaquæque importet.

L. qui adhuc. C. qui pot. in pign. habe. intellectus. num. 12. 30

Legis prouisionem cessare facit prouisio hominibus. num. 13. 24

Leges notarius scire debet. nu. 8. 20

L. 2. C. de rescin. vend. remedium quando competat venditori, & quando non. num. 19. 4

L. 2. & omni ll. auxilio an possit renunciari. num. 20. ibid.

Legis, & inuentarij beneficium in aditione hæreditatis. Vide Inuentarium.

cum Libera clausula. Vide Clausula.

Liberatio a fideiussione. 356

Libera, vel non libera rei conditio in venditione exprimitur. num. 1. 6

Liberatio a tutela, & cura. Vide Tutela. Vide Cura.

Liberi quibus ex causis a parentibus exheredari possint, & quibus parentes a liberis. 60. & 61

Licentia dans clausula. Vide Clausula.

Ligna immittendi iuris venditio. Vide venditio.

Literarum ordinarij ex causa resignationis publicatio. 158

ad Literas Apostolicas impetran. procura. Vide Procura.

ad Literas cambij, & missiuas accipien. & aperiendum procura. Vide Procura.

Literarum tonsuræ forma. 159
foundationis collegij. 388

Literæ, vnionis ecclesiæ parochialis cum Archibresbyteratu. 160

Litigiosa res quæ dicatur. num. 9. 11
alienari non potest. num. 8. ibid.

quæ cautela in alienatione proficit. ibid.
Litis renunciatio compræhendit etiam causam, in stantiam, & ius, non tamen

in beneficialibus. num. 8. 33
ante Litis contestationem tutor actorem
constituere non potest. Vide Actor.
Lis. Vide Causa.
ad Lites procura. Vide Procura.
ad Lites curator. Vide Curator. Vide
Actor.
ad Lites, & negocia procura. Vide Pro-
cura.
Litis cessio. 375
Litem non inferre clausula. Vide Clau-
sula.
etiam si de Lite certioratus non fuerit clau-
sula. Vide Clausula.
ad Lites clausula. Vide Clausula.
de Litem non inferendo emptori pactum
ad quid proficit. num. 26. 5
Livellaria locatio, siue concessio. 395
Locatio. Vide Inquilinus. Vide Condu-
ctio.
Locatio ad tertiam generationem. Vide
Emphyteosis.
Locationis barchæ forma. 22. & 152
de Locatione bouum ad laboran. lib. 1. c.
15. 25
forma instrumenti. ibid.
de Locationis domus contractu. lib. 1. cap.
25. 40
forma instrumenti. ibid.
Locatio, siue concessio livellaria. 395
in Locatione pacta quædam fieri possunt,
ob quæ teneatur etiam singularis succes-
sor. num. 3. 41
in Locatione clausulæ. Vide Claus.
Locatæ rei solutio precij, quando facien-
da num. 3. 41
de Locationum varij contractibus, cum
dependen. ab eis. lib. 2. cap. 4. 146
Locatio in emphyteosim, seu ad tertiam
generationem, vel nominationem per-
petuam. 350
Locatio, siue arrendamentum. 150
Locatio officij, cum venditione scriptu-
rarum. 219. & 403
Locus, & locus loci ubi actum est, in in-
strumento est apponen. Vide Instrumen-
tum.
Loci differentia inspectio. 353
in Loco tali actum in instrumento apponi
debet. num. 9. 51
Loci, ubi actus celebratur statutum atten-
ditur in his, quæ respiciunt solemnita-
tem actus. num. 7. 9

Locumten. A. C. deputatio. 347
Luminaria. Vide Tempus nocturnum.
Luminaria tria necessaria videntur in con-
tractibus, & vltimis voluntatibus de
nocte faciendis, & quare; sed circa con-
tractus obseruantia est in contrarium.
num. 2. & 4. 84
sine Luminibus fieri posse tempore noctis
testamentum, statutum disponens est nul-
lum. num. 5. 84

M

Macedonianum S. C. introductum fuit
ad fauorem filijsam, & in odium
foeneratorum. num. 4. 47
Macedoniana exceptio in multis non ha-
bet locum. num. 7. ibid.
Magna summa. Vide Summa.
Maior pars. Vide Pars.
Maior. Vide Minor.
Maior dicitur non solum respectu tempo-
ris, sed quandoque etiam administratio-
nis. num. 3. 16
de Malitiosa intelligitur exceptione clau-
sula non opponere except. num. 3. 43
in Mandati vim possessionis adeptio.
pag. 360
Mandatum speciale clausula. num. 3. 83
Mandatum contra bona defuncti, quibus
casibus decernitur. num. 12. 79
de Mandati procuræ clausulis. lib. 1. cap.
59. 82. & 303
Mandatum procuræ. Vide Procura.
Manumissionis formula. 273
alia. 277
Maritus. Vide Vxor. Vide Mulier.
Maritus dicitur dominus rei dotalis. num.
4. 40
& tamen non habet arbores in fructu,
nisi cædæ sint. num. 3. 16
Maritare. Vide nubere.
in Mariti bonorum alienatione mulier cõ-
fensere non potest in præiudicium suæ
dotis etiam cum iuramento. num. 10. 12
cum Marito, nec pro eo obligari mulier
non potest. Vide Mulier.
Mariti præsentia in contractibus mulieris
non est necessaria. num. 7. 11
de Matrimonio. 320. & 377
ad Matrimonium contrahen. procura. Vi-
de Procura.
Mater an recuperet tutelam post mortem

I N D E X.

secundi viri.num.2.	72	Minoris procurator quando debeat in cō-	
ad Matris infantiam data tutela.	ibid.	tractu adhibere solemnitates, quando	
Mater tutelam non cogitur suscipere, nec		non.num.5.	9
auia, nec admittitur nisi præuia confir-		in Minoris contractu consensus confagui-	
matione iudicis.num.2. & seq.	72	neorum, & iudicis non potest præstari	
Mater an sit admittenda ad curam filij.		per procuratorem.num.6.	ibid.
num.2.	73	Mobilia.Vide Immobilia.	
Matris erga filium donatio ad effectum nu-		Mobilium, & immobilium bonorum ap-	
bendi.	258	pellatione non veniūt iura, & actiones.	
ad Mensuram,& ad certum corpus vendi-		num.2.	47
tio diff.runt.Vide Venditio.		Monasterium. Vide Monachus. Mona-	
Memoria hominis non est adeo tenax, vt		cha.	
possit de omnibus recordari. num. 1.	50	Monasterij erectio cum dotis assignatio-	
Mente capto quomodo curator depute-		ne.	162
tur.	142	Monasterio consignatio dotis.	178
Mercatoris decocti bonis curatoris depu-		Monasterij visitatio.	322
tatio.num.15.	79	Monasterij ingressus instrumentum.	401
Metus, & doli præsumptionem facit ces-		Monasterium. Vide Religio.	
sare interuentus amicorum in transac-		Monitorij executio.	346
ctione.num.7.	33	Montis erectio.	388
Meum quod est commune non est. nu. 5.		quando vergit contra bonos Mores.renū-	
42		ciari non potest iuri etiam pro se intro-	
Monacha. Vide Monasterium.		ducto.num.5.	47
ad Monachus ordinem mulieris ingres-		Mortis causa donatio.Vide Donatio.	
sus instrumentum. 168. & eius renūcia-		Morte an confirmetur donatio inter vi-	
tio bonorum cum decreto iudicis.ibid.		rum,& vxorem.num.8.	20
Milicis testamentum.	350	de Mulieris nuptæ fideiussoribus. lib. 1.	
Minor. Vide Pupillus. Vide Maior. Vide		cap.6.	12
Infans.		Mulier non potest alienationi bonorum	
Minorum contractus, venditio, alienatio,		mariti consentire in præiudicium suæ	
&c.vide in prop.loc.		dotis, etiam cum iuramento. num. 1.	
in Minoris, & mulieris contractu decre-		ibid.	
tum iudicis necessarium est cum causæ		nec cum marito se obligare, aut pro eo	
cognitione.num.8.	9	intercedere etiā pro liberatione a car-	
Minor iurans maioritatem tenetur ex con-		ceribus.num.3.	ibid.
tractu.num.2.	49	Mulierum contractus, venditio, alienatio,	
Minori non currit præscriptio biennij.		&c.vide in proprijs locis.	
num.3.	ibid.	rei Mulieris,& pupillivenditæ precium de-	
rei Minoris, & mulieris venditæ precium		bet cōueri in causam expressam,vt em-	
debet cōueri in vsus expressos,vt em-		ptori sit cautum.num.10.	10
ptori sit cautum.num.10.	10	Mulier. Vide Vxor. Vide Vidua. Vide	
Minor cum præsentia tutoris, & decreto		Mater.	
iudicis potest actorem constituere, se-		Mulier renuncians Velleiano debet esse	
cus tutor ante litis contestationem. 73		certiorata per iudicē de eius importan-	
cōtra Minorem hæredem quomodo pro-		tia.num.3.	10
ceden.num.8.	79	quid quando cum iuramento renunciat	
de Minorum rei venditione.lib.1.cap.4. 8		num.5.	11
Minor non potest alienare bona immobi-		Mulier in suis contractibus non indiget	
lia sine decreto iudicis,& auctoritate		præsentia vri, vel filiorum. num.7.	
tutoris.num.2.	ibid.	ibid.	
Minor potest renunciare beneficio restitu-		Mulieris in monasterium, seu ordinem	
tionis.num.3.		monachus ingressus. Vide Mona-	
		cha.	

I N D E X.

- Mulieris renunciatio. Vide Renunciatio. 1
- Mulieris donatio cum decreto Iudicis. 1
- 253.
- Mulieris consensus in venditione rei, super qua habet interesse. 290
- Mulieris cessio, seruata forma Regni Neapolis. 297
- Mulieris transire volentis ad secunda vota renunciationis tutelæ forma. 383
- in Mulieris contractu, & minoris, necessarium est decretû iudicis cum causæ cognitione. num. 8. 9
- Mulieris procura. Vide Procura.
- de contractu Mutui filijfam. lib. 1. cap. 34. pag. 47. forma. ibid.
- Mutui minoris. lib. 1. cap. 36. 49
- forma. ibid.
- Mutua donatio. Vide Donatio. Promissio.
- Mutui clausulæ. Vide Clausula.
- Muti, & surdi contractus. Vide Contractus.
- loqui non valentis testamentum. 348
- N
- N**aturalis filius. Vide Filius.
- Neapolis Regni forma in cessione mulieris. 297
- Nesciens. Vide Ignorans.
- Nolitus. Vide Locatio.
- Nominatio ad beneficium iurispatronatus. Vide Præsentatio.
- Nominatio in venditione per emptorem. 346.
- in emphyteosi. 354
- Nominatio banniti. 378
- Notarius tenetur tradere legatario particulam legati. num. 8. 59
- Notarius cogitur à iudice exhibere testamentum. num. 9. ibid.
- Notarius. Vide Tabellio.
- de Notariorum officio. lib. 1. cap. 1. 1
- Notarius, & Index executor debent diligenter legere, & inspicere literas, seu bullas commissionis. num. 2. & seq. 39.
- Notarius debet scire iura. num. 8. 20
- Notarij certioratio de beneficio Velleiano non sufficit, quando ipse notarius nescit quid sit Velleianum. num. 3. 10
- Notariorum imperitia mundum destruit.
- num. 1.
- Notarij experti laudandi. num. 3. ibid.
- Notarius non debet conficere instrumentum de his, quæ alieno sensu percipiuntur. num. 10. 51
- Notarij, qui testamenta, codicillos, instrumenta, & vltimas voluntates faciunt, debent cum omnibus requisitis, & clausulis solitis, & consuetis conficere, vt paratam habeant executionem. num. 5. 62
- Notarius debet scribere exemplum instrumenti, prout in originali iacet. 82
- Notarius non potest exemplare instrumentum alterius notarij. ibid.
- nisi de mandato iudicis. ibid.
- Notarij viuuntis, & impediti longa absentia instrumentum quibus requisitis exemplari possit ab alio notario. ibid.
- Notarius rogatus potest extendere clausulas consuetas. ibid. & num. 5. 50
- Notarius subrogatus quando id facere possit. ibid.
- Notarij duo quandoque in solidum rogantur. 221
- Notariatus instrumenti forma. 288
- Notarius qualiter possit extendere clausulas, & cetera. num. 12. 51
- Nox. Vide Dies. Vide Tempus.
- de Nocte, sicut de die contractus fiunt. num. 1. 84
- & quæ tunc requirantur. ibid. n. 2. & seq.
- Noctis tempore testamentum sine luminibus fieri posse statutum disponens est nullum. num. 5. ibid.
- quando Noctu est factum instrumentum, quæ dies sit apponenda. num. 7.
- ad Nubendi effectum donatio. 257
- per matrem erga filios. 258
- pro Nubendis puellis bonorum donatio. pag. 272
- Numerus. Vide Pars. Verba cum hominibus verificantur in duobus. num. 3. 42
- Numerus testium in testamento. Vide Testes.
- Nuncupatum testamentum. Vide Testamentum.
- Nupta mulier. Vide Mulier.
- O
- O**bligari mulier pro marito nõ possit. Vide Mulier.

I N D E X.

Obligatio. Vide Contractus.	
Oblig. in for. Cam. Vide Cam.	
Obligatio cambij. Vide Cambium.	
Obligatiois Vniuersitatis forma. Vide Vniuersitas.	
Obligatur pater ex facto filij, quando. Vide Pater.	
Obligatio Vniuersitatis obligat vniuersaliter, & singulariter. num. 4.	42
Obligatio ex cioccandi.	409
Occupantis conditio quod non sit melior clausula. Vide Clausula.	
Oidium. Vide Favor.	
Odio foeneratorum introductum fuit S. C. Maced. Vide Maced.	
Oeconomatus forma.	325
de Officio notariorum. Vide Notarius.	
Officium societatis. Vide Societas.	
ad Officium exercen. substitutio.	358
Officij emptionis declaratio. Vide Emptio.	
Officij notariatus locatio.	403
Omissarum clausularum in instrumento additio. Vide Clausula.	
Omnium bonorum mobilium, & immobilium appellatione, non veniunt iura, & actiones. num. 2.	47
ac Omnium bonorum præsentium, & futurorum donatione comprehenduntur. num. 3.	ibid.
Operari omnes clausulę debent in contractibus. num. 6.	11
Optio.	385
Ordinatio Abbatis.	362
Ordine iuris non seruato clausula. Vide Clausula.	
de Ordine sacro.	319
ut in Originali iacet exemplum scribi per notarium debet.	82
P	
de Pacis instrumento. lib. 1. cap. 33. p. 46 & lib. 2. cap. 2.	125
inter duas terras.	131
forma instrum. pacis, & treguar. ibid. & 126.	& 128
in Pacis iuramento quid operetur clausula rato manente pacto. num. 2.	46
quid in transactione. num. 14.	34
ad Pacem contrahen. mandatum procurar. pag.	106
Pactum de non reuocan. in donatione causa mortis non est apponendum. num. 2.	19
Pactum de retrovendendo. Vide Retrovenditio.	
Pactum de litem non inferendo emptori ad quid profit. num. 26.	5
Parents. Vide Pater.	
Parentes quibus ex causis à liberis exhæredare possint.	60
Parentes quibus ex causis à liberis exhæredari possint. lib. 1. cap. 40.	61
Parochianorum vita.	321
Pars maior Canonicoꝝ interuenire debet in contractu Capitulari. num. 3.	23
Vide Maior.	
à Partis potestate arbitris attributa pendet ipsorum arbitr. potestas. num. 1. pag.	37
Partes duę de tribus consiliariorum requiruntur in contractu communitatis. num. 2.	42
Parua, vel magna summa. Vide Summa.	
Pater. Vide Filius. Vide Parens.	
Pater ex facto filij obligatur præcedente eius promissione. num. 3.	44
de Patris consensu filiusfam. donare causa mortis potest, non tamen legare, nec testari, nec ad fauorem ipsius patris donare. num. 3. & 4.	20
& an donationem iam factam sine eius consensu reuocare possit. num. 5. ibid.	
Pater non priuat totaliter hæreditate filios quin saltem legitimam relinquat. num. 11.	70
Patria potestas. Vide Filius.	
Pater alienare potest bona aduentitia sui filij absque decreto iudicis, cum consensu tamen ipsius filij. num. 8.	7
Pecunias inuestire. Vide Inuestire.	
Pensio. Vide Precium.	
de Pensionis translatione. lib. 1. cap. 23. pag.	39 & 348
Pensio rei locatę quando sit soluenda, & quando remittenda, seu augmentanda. num. 3.	41
in Pensionis translatione iudex executor, & notarius debent diligenter legere, & attendere literas, seu bullas commissio- nis. num. 2. & seq.	39
Pensionis processus.	284
Perditum. Vide Deperditum.	

Perditum femel ius iterari non potest. nu. 2.	72	Præsentia mariti, filij. Vide Maritus. Vide Filius.	
Permutatio est alienatio. num. 3.	15	Præsentium, & futurorum bonorum do- natio. Vide Donatio.	
Permutatio domorum cum iardino. 247		Præsumptionem metus, & doli cessare facit interuentus amicorum in transa- ctione. num. 7.	33
de Permutatio bonorum. lib. 1. cap. 8. pag. 13. forma instrumenti permutatio- nis.	ibid.	Præsumuntur omnia solemniter acta vbi iudicis decretum interuenit.	19
Perpetuum. Vide ad Tempus.		Præsumptiones certas pro validitate ha- bent instrumenta, testaments, codicilli, &c.	61
Personæ subrogatio. Vide Subrogatio.		Præteritio cum causâ exhæredationem importat.	60
Pestis tempore quinque tantum testes suf- ficiunt in testamento. num. 18.	54	Primogenij, siue maioratus institutionis forma. num. 10.	70. & 261
Plus quam quis habet dare nemo potest. num. 2.	7	Privare patrem filios hæreditate non potest, quin saltem legitimam relinquat.	70
Poenæ exactio quando fiat. num. 18.	38	Prohibitio diuisionis, alienationis, &c. Vi- de in proprijs locis.	
Poenam toties committatur clausula. Vide Clausula.		non Probat exemplum instrumenti parte non citata extractum.	81
Poenâ non est inutile adijcere in clausula litem non inferre. num. 25.		Processus. Vide Citatio.	
Possessionis beneficij forma.	157	Processus firmatur contra curatorem æ- que, ac contra principalem, curatore deputato. num. 6.	79
Canonicatus vigore literarum in forma dignum.	158	contra absentem hæredem institutum. Vide Absens.	
ad Possessionem capien. procura. Vide Procura.		Processus quomodo fiat pro obtinenda executione in bonis debitoris, qui in cu- ria obiit nullis relictis hæredibus. num. 1.	78
Possessionis tituli Cardinalatus adeptio. 352.		Et quomodo, quando est institutus cer- tus hæres in testamento defuncti, qui absit ab Vrbe. num. 7. pag. 79. Et quo- modo. contra hæredem minorem. nu. 8. ibid. Et quomodo. quando hæres est infans. nu. 9. & seq. & contra furiosum. num. 14. contra mercatorem decoctum. num. 15	
Possessionis adeptio.	375	Processus formari nequit ab alijs credito- ribus contra curatorem non generali- ter deputatam ad omnes causas. nu. 13. ibid.	
in vim mandati.	360	de Processibus dinerfarum prouisionum Apostolicarum. lib. 2. cap. 11.	279
Possessionis domus affectio, & illius de- liberatio.	405	Prouisione si literæ prouisionis fuerint expeditæ in forma trium iudicum.	282.
Possessionem vacuum, liberam, & expedi- tam clausula. Vide Clausula.		super prouisione, vel commenda Mona- ste.	
à Possessione expulsiu interdicto vnde vi non agit de euictione. nu. 24.	5		
Potestas arbitrorum pendet a potestate partium illis attributa. num. 1.	37		
Precarij clausula quid operetur. nu. 6.	47		
Præcedere tractatus debet pluries in con- tractu alienationis. num. 3.	23		
Prædij affrancatio, & census translatio. 301. 381.			
Precium. Vide Pensio. Vide Solutio.			
Precium rei mulieris, pupilli, & minoris venditæ debet conuerti in causam ex- pressam, vt emptori sit cautum. num. 10. pag.	10		
Precij interuentum requirit emptio realis num. 16.	4		
insolutorum partij Precij castri empti, alte- rius castri datio.	231		
Præsentationis ad beneficium iuris patro- natus, & confirmationis forma. 153. & 154.			
Vide Edictum.			

I N D E X.

sterij.	ibid.	ad presentan. aliquem ad benef. vigore iurispatr.	101
pro prioratu.	283	alia quando sunt plures patr.	ibid.
Processus regressus per cessum, vel decessum. ibidem. pensionis. 284. promotionis Episcopi.	406	alia ad prosequen. gratiam de ecclesia parochiali; capien. illius possessi. & locan. fructus.	102
Procura ad capien. hæredit. & bonorum illius possessi.	86	ad renuncian. ecclesiam, vt conferatur certæ personæ.	103
ad renunciandum hæreditati.	ibid.	ad facien. se subrogari in iurib. defuncti colligantis, & peten. beneficium, & absolutionem à censuris.	ibid.
ad imponendum cessum.	87	ad impetran. benefic. vacaturum cum onere pensionis.	104
ad vendendum ampliff.	ibid.	ad renunc. benefic. in Curia.	ibid.
ad interessen. examini in partibus sien. pag.	88	ad renuncian. beneficium ex causa permutationis.	105
alia quando plures procurat. constituitur coniuncti.	ibid.	ad comparan. occasione inquisitionis formatæ, & peten. se admitti per procuratorem, seu excusatorem.	106
ad procuratores constitutos reuocan. pag.	89	ad contrahendum pacem.	ibid.
ad exequen. mand. exec. obt.	ibid.	alia facta per creditores pro effectuatione concordia.	112
ad capien. possessionem benef. exigen. fructus, & locan.	ibid.	alia ad suscipien. terminum coram A.C. pag.	116
ad consentien. reservationi pensionis. pag.	90	intitoris ratificatio, & mandatum.	117
ad venden. officium, & emendum alterum.	ibid.	alia ad quæstundum.	121
ad contrahen. societatem, & discicen. ibidem.	ibid.	ad peten. absolutionem à censuris. pag.	122
ad exigen. facta à muliere cum decreto iudicis.	91	ad inuocan. Synodum.	123
ad transferen. pensionem.	92	alia Episcopi ad interessen. Synodo. ibidem.	124
alia Communicatis.	ibid.	ad contrahen. matrimonium.	124
ad vendē. pro muliere cum decreto iudicis.	ibid.	ad capiendū possessionem beneficij nomine Camere.	ibid.
ad capien. possessi. domus.	93	Procura generalissima.	107
ad gubernan. castrum.	ibid.	de Procuræ mandati clausulis. lib. 1. c. 59. pag.	82
ad permutan. castrum.	ibid.	in Procuræ instrumentis clausulæ apponen.	303
ad viden. computa, & solidan.	94	Procurator. Vide Actor.	
ad tenendum filium ad bapt.	ibid.	de Procuratorum varijs, & diuersis constitutionibus. lib. 2. cap. 1.	86
ad baptizandum.	95	Procuratorum reuocatio.	88
ad venden. loca montis.	ibid.	Prodigio quomodo curator deputetur. pag.	142
ad lites, & negocia.	ibid.	Procurator minoris quando debeat in contractu adhibere solemnitates, quando non. uum. 5.	9
ad accipien. pecunias a mercatore, & concordan. de annatis cum Reu. Cam. Apost.	96	Procurator constitui non potest ad peten. decretum iudicis super alienatione rei immob. num. 6.	16
ad facien. partes, & diuisionem bonorum. 97. alia.	94	Professæ cessio bonorum.	295
ad consentien. adopt. filij.	98		
alia facta per patrem ad peten. legitimiari filios.	99		
alia facta per filium ad peten. se legitimiari.	100		
ad accipien. litteras cambij, & missiuas illasq. aperiendi.	ibid.		
ad impetran. litteras Apost. & peten. fulminari processus.	ibid.		

I N D E X.

Professio fidei. Vide Fides.
Promissio de retrouend. inuest. pecun. &c.
 vide in prop. locis.
Promissio cōficiendi campanam, 302. me-
 tendi granum. 353
 secandi fœnum. ibid.
Promissiones mutuæ. 373
Promissio pro erectione montis. 388
Pro Monistis. 394
Promissio de defendé. emptorem ab om-
ni molestia, & molestante persona quod
operetur num. 22. 5
& quid promissio de iure, & de facto.
 num. 23
 quando Promissio venditoris non adest
 tam causam principalem, quam accesso-
 riam suis sumptibus prosequendi em-
 ptor an teneatur appellare in casu eui-
 ctionis ad effectum, &c. num. 27. ibid.
Pro rata. Vide Rata. Vide in Solidum.
Proprio iure claus. Vide Clausula.
Prorogatio compromissi. Vide Compr-
 omissum.
Prorogatio termini ad redimendum tenu-
tam. 394
Protestatio. 341
de Prouisionum Apostolicarum processu-
bus. lib. 1. cap. 11. 279
 & Vide processus.
Prouisio hominis facit cessare prouisione
l. num. 13.
Prouisionis beneficij ab ordinario facien-
forma communis. 157
Proximior deputatur infanti actor. nu. 11.
 79.
Publicatio literarum ordinarij ex causa
resignationis. 158
pro Puelis maritandis donatio. Vide Do-
 natio.
Pupillus. Vide Minor.
de Pupilli bonorum venditione. Vide Vē-
 ditio.
Pupilli bonorum emptor. ne hypothecaria
molestetur quid curare debeat. num. 2.
 45.
sine Pupilli interuentu tutor adire hære-
ditatem non debet. num. 6. 71
Pupilli bonorum emptio solemniter facta.
 222.

Q

Q Vadriennium. Vide Tempus.

Quærela inofficiosi testamenti. Vide Te-
 stamentum.
ad Quæstandum procura. Vide Procu-
 ra.
Quietantia mutua eum datione insolutum:
 374.
Quietatio generalis. Vide Generalis.
Quietationis generalis forma in redditi-
one administrationis tutelæ. 42

R

R Atificatio filij in patria potestate.
 292.
Recesso à venditione. 250
ad Redimen. tenutam termini prorogatio.
 294.
Regressus per cessum, vel decessum pro-
cessus. 283
de duobus Reis constitutio quid disponat.
 num. 5. 29
Religio. Vide monasterium.
ab vna Religione ad aliam dedicatio. 410
Reliquiarum extractionis forma. 311
Remissio pensionis quando sic facienda.
 num. 3. 41
 itemq. augmentatio. ibid.
Renunciari pacto potest beneficio cessio-
nis bonorum. num. 5. 47
de Renunciationis hereditatis paternę in-
strum. lib. 1. cap. 11. 35
 forma. ibid.
Renunciatio hæreditatio paternæ valet,
sed intelligitur rebus sic stantibus.
 num. 2. 37
Renunciari potest iuri pro se introducto,
quando non vergit contra bonos mo-
res. num. 5. 47
Renunciatio nõ nocet nisi per partem ac-
ceptetur. num. 9. 33
Renunciatio generalis in transactione quo
modo intelligatur. num. 11. ibid.
quibus ll. Renuncietur in obligatione
in for. Cam. num. 6. 30
in Renunciatione beneficij Velleiani de-
bet mulier esse certiorata per Iudicem
de eius importantia num. 3. 10
Renunciatio beneficij Velleiani an sit ne-
cessaria in susceptione tutelæ. num. 4.
 11.
an facta medio iuramento sine certiora-
tione sit valida. num. 5. ibid.
Renunciatio beneficij Velleiani, vel al-
 te-

I N D E X.

terius facta ad certiorationem notarij nescientis eorum importanciam non tenet. num. 4.	I
Renunciari an possit l. 2. C. de rescin. vend. & omni ll. auxilio. num. 20.	4
Renunciatio conditioni indebiti, & sine causa, & omni alio iuris auxilio non officit ignorantibus. num. 6.	50
Renunciatio bonorum cum decreto iudicis facta per mulierem ingredientem monasterium.	168
Renunciatio in donatione.	268
Renunciatio bonorum facta per filiam vna cum donatione.	367
Renunciationis tutelæ mulieris, transfire volentis ad secunda vota, forma.	383
Renunciationis factæ per emphyteotam de iure suo, forma.	313
Renunciatio litis. Vide Lis.	
Renunciare minor potest restitutionis be- neficio. num. 3.	8
de Repudiatione hæreditatis. lib. 1. cap. 52. pag. 76. vide hæreditas. Vide Renun- ciatio.	
Reservatio beneplaciti Sanctiff. facit con- ditionem in tantum, quod illa non pu- rificata dominium non transfertur. nu- mer. 2.	23
Reservatio usufructus vita. durante in do- natione.	260
Restitutionis beneficio renunciare minor potest. num. 3.	9
Restitutio integrum ex causa ignorantia infra quod tempus detur. numero 6. pag.	43
post quadriennium non datur. num. 7. ibid.	
Restitutio dotis.	376
quando Restitutioni subiecta res emitur, quam cautelam emptor adhibere de- beat. num. 6.	7
de Retrouendendo pactum in venditione domus.	186
Reuocari an possit sine consensu patris do- natio per filium cum eius consensu fa- cta. num. 5.	2
de non Reuocando pactum in donatione causa mortis non est apponendum, & quare. num. 2.	19
Reuocatio testamenti.	352
citra Reuocationem clausula. Vide Clau- sula.	
Reuocatio testamenti. Vide Testamen-	
tum, procuræ. Vide Proc.	
Reuocationis verbalium, iniuriarum in- strumentum.	385
Rotæ decisionis copia.	12. & 25
S	
S Acer ordo. Vide Ordo.	
Salis appaltus.	380
ad Sapientis consilium clausula. Vide Clau- sula.	
Satisfactio. Vide Fideiussio.	
Scripturarum officij venditio, cum loca- tione.	219
Senatus conf. Maced. Velleia. &c. Vide in proprijs locis.	
Separatio thori.	129
de his, quæ sensu alieno percipiuntur no- tarius non debet instrumentum confice- re. num. 10.	51
Sententiæ instrumenti forma.	286
Singulariter, & vniuersaliter obligat con- tractus Vniuersitatis, & Quomodo, num. 4.	42
Soccide forma.	414
Societas. Vide Communio.	
Societatum, & cambij contractibus. lib. 2. cap. 7.	173
Societatis officij forma.	177
Societatis periculi vitæ translatio.	178
Supertuentia.	ibid.
Societatis officij continuatio.	179
Societas super mercibus.	ibid.
superuentia.	180
Societatis dissolutio.	ibid.
Societati aggregatio.	286
Solemniter acta omnia præsumuntur vbi iudicis interuenit decretum. num. 17. 19.	
Solemnitates procurator minoris quando in contractu adhibere debeat, & quan- do non. num. 5.	9
in Solemnitatem actus respicientibus sta- tutum loci, vbi actus celebratur atten- ditur. num. 7.	9
Solidatio, & mutua promissiones.	373
in Solidum. Vide pro Rata.	
in Solidum, nisi dicatur in contractu Vni- uersitatis pro rata singuli obligantur, & quomodo. num. 4.	42
in Solidum singuli tenentur plures fideius- sores, etiam si dictum non sit, quando vno,	

I N D E X.

vno, & eodem tempore omnes intercedunt. num. 8. 30
Solitas, & consuetas clausulas notarius rogatus extendere potest, & quandoque etiam subrogatus. 82
cum Soltis, & consuetis clausulis instrumenta, & testamenta confici debent, vt paratam habeant executionem. num. 5. pag. 62
super Solo fabricandi concessio. 354
Solutio pretij rei locatæ, quando facienda num. 3. 41
in Solutum partis precij castri empti, alterius castri datio. 231
in Solutum datio. 239. 240. & 374
Speciale mandatum clausula. numero 3. pag. 83
Spiritualium, & beneficialium instrumentorum formulis, libro secundo, cap. 5. pag. 153
Sponsalia. 338. & 363
Status rei. Rebus sic stantibus, intelligitur renunciatio hæreditatis paternæ. num. 2. 37
Statutum, quod testamentum noctu fieri possit sine luminibus est nullum. num. 5. 84
Statutum loci, vbi actus geritur, attenditur in his, quæ solemnitatem actus respiciunt. num. 7. 9
Statutum non ligat forenses, nisi in his quæ respiciunt solemnitatem actus. ibid.
in Stirpes non in capita clausula. Vide Clausula.
Subrogatio bonorum fideicommissarium. 299
Subrogatio termini in alium terminum, & cessio. 294
Subrogatio personæ citatis affinis in venditione rei emphyteotica. 197
Subrogatur in locum prioris creditoris, qui ab eo cessionem habet. num. 12. 30
contra Successorem singularem quædam pacta fiunt in locationibus num. 3. 41
Substitutionis directæ, & indirectæ declaratio num. 9. 54
Substitutio ad exercen. offic. 358
Substitutit vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum clausula, quid operetur num. 9. 54
Summa parua, vel magna quæ dicatur ad effectum enormis læsionis. num. 14. 38

Superiuentia. 178. & 180
ad Synodo interessent. & inuocan. procura.
Vide Procura.

T

Tabellio. Vide Notarius.
in ad Tempus alienatione traditum non videtur traditum. num. 4. 23
Tempore nocturno testamentum quomodo fiat. num. 20. 57. & 84
Tempus infra quod datur in integrum restitutio ex causa ignorantia. num. 6. pag. 43
post lapsum quadriennij non datur. numer. 7. ibid.
Tempus compromissi, quando currere incipiat. Vide Compromisso.
ad Tenutam redimen. termini prorogatio. pag. 294
Termini in alium terminum subrogatio, & cessio. 294
ad Terminum suscipien. procura. Vide Procura.
in Testamento clausula, quod legata debeantur, hæreditate non adita an quicquam operetur. num. 3. 70
post Testamentum codicillus. 350
de Testamenti in scriptis, & nuncupatiuis differentijs quibusdam. num. 1. 57
Testamentum in scriptis ordinandi modus num. 2. subscribendum, & sigillandum quomodo. num. 3.
Testamenti in scriptis forma. num. 4.
Testamenti cum fideicommissio forma. num. 1. 64
Testamen. in scriptis si testator scribere scit debet ipse subscribere. nec opus est, quod alius pro eo subscribat, secus si scribere nescit. num. 5. 59
Testamenti in scriptis aperitionis forma. num. 6. 172
pro Testamento exhibitione notarius à iudice cogitur. num. 9.
Testamenti solemnitatibus, & illius apparitionis pacto renunciari non potest. num. 10.
in Testamenti vtroque genere numerus septem testium necessario requiritur. num. 11.
Testamenti definitio. lib. 1. cap. 41. num. 1. pag. 61
Testamen. qui facere possint, & qui non. num.

num. 2. & 3.	ibid.	num. 3.	62
Testamenta habent certas præsumptiones pro validitate. num. 6.	62	Testes in testamento esse possunt religiosi, & mendicantes. num. 10.	57
item codicilli, & instrumenta.		Testes testamentarij sunt rogandi a testatore, vel alio præsentente testatore. n. 20. ibi. debent videre testatorem.	ibid.
Testamenti reuocationis forma. num. 12.		Testium septem numerus in vtroque genere testamenti necessario requiritur.	
70. & 352.		num. 11.	59
Testamentum qui facere possunt, vel non.	61	Testes debent esse in præsentia testatoris.	
num. 2.	61	num. 4.	84
de Testamento ceci. vide Cæcus. lib. 1. cap. 61.	84	Thori separatio.	119
de Testamentis, & codicillis. lib. 2. c. 6. 170		Tonsuræ literarum forma.	159
Testamentum in scriptis.	ibid.	ad Tonsuram bastardi dispensatio.	ibid.
de Testamentorum clausulis.	ibid.	Tractatus pluries præcedere debet in contractu alienationis. num. 3.	23
de Testamento in officioso ne filia quæret remedium. num. 4.	54	Traditum non videtur traditum in alienatione ad tempus duratura. num. 4.	23
Testamentum fieri posse noctu sine luminibus statutum disponens est nullum.		inter Tradere, & dare differentia. num. 8. 3	
num. 5.	84	Tradidit clausula in instrumento venditionis, seu donationis quando probet traditionem. num. 9.	ibid.
Testamentum loqui non valentis. 348. Militis.	350	de Transactionis instrumento. lib. 1. c. 19. p. 32. & lib. 2. cap. 2. 125.	& 133
de Testamento nuncupatiuo. lib. 1. c. 38. p. 52. & cap. 39. pag. 57. forma.	52	Transactio vt dicatur, quæ requirantur.	num. 1.
Testamenti caput est institutio. numer. 5.	54.	Transactio super re clara, vel iudicata non valet. num. 4.	
Testam. non valet sine hæredis institutione. num. 6.	ibid.	nisi iuramentum interueniat.	
in Testamento clausula codicillaris, clausula cassans, & aliæ. Vide Clausula.		in Transactione quid operetur claus. rato manente pacto. num. 14.	34
in Testamento numerus septem testium, est de forma substantiali. num. 16. pag. 56. & sine tali numero est nullum. num. 17. tempore tamen pestis quinque sufficiunt. num. 18.		Transactio super hæreditate non valet, nisi transigens transactionis tempore testamenti notitiam habuerit. num. 6.	33.
Testamenti testatoris in sanitate constituti præambulum.	52	in Transactione interuentus amicorum facit cessare præsumptionem mei, & do li. num. 7.	
quando infirmus est quomodo dicatur. ibid.		in Transactione quomodo renunciatio generalis intelligatur. num. 11.	
Testam. si nocturno tempore fiat nõ valet, nisi tria adhibeantur luminaria. nu. 20.	57.	Translatio census, & prædij afrancatio. 301. hypoth. dotalis.	354
Testamentarij executores, & commissarij. num. 3.	54	Tutor antequam valeat administrare quæ requirantur. num. 2.	45
Testari filiosfam. nec legare etiam cum consensu patris potest. num. 3.	63	in Tutelæ susceptione per mulierem renunciatio Velleiani non est necessaria. num. 4.	11
Testator hæredem nominare debet. nu. 6.	52	de Tutela testament. lib. 1. cap. 46.	71
Testator secure testari volens quid dicere debeat. num. 13.	55	forma. num. 1.	ibid.
Testatoris patrimonij dominus vniuersalis est hæres. num. 8.	59	requisita. num. 2.	
in Testatoris præsentia esse debent testes testamentarij. Vide Testes.		Tutor Testamentarius non tenetur facildare. num. 3.	
Testes in codicillis quinque requiruntur.		quomodo tunc in instrumento tutelæ di-	

I N D E X . I

dicendum fit. num. 4.	
Tutor non debet adire hæreditatem sine interuentu pupilli. num. 6.	
Tutelæ legitimæ forma.	71
Attilianæ.	144
de Tutelâ, quæ datur ad instantiam matris. lib. 1. cap. 47.	72
forma, num. 1.	ibid.
Tutelam an recuperet mulier, quæ transfuit ad secunda vota post mortem secundi viri. num. 2.	
de Tutoribus anomalis. lib. 1. cap. 47.	72
Tutelam suscipere mater, & auia non coguntur. num. 2.	16
nec admittuntur nisi præuia confirmatione iudicis.	ibid.
Tutoris promissio de suscipiendo defensi pupilli necessaria est.	73
Tutor non potest constituere actorem ante contestationem litis, sed debet pupillus cum præsentia tutoris, & decreto iudicis hoc facere.	73
à Tutore inuentariû conficiendû. lib. 1. c. 50. 73. forma requisita.	ibid.
Tutor inuentarium conficere tenetur. ibidem.	
de Tutorum, curatorum, & actorum ad lites formulis. lib. 2. cap. 3.	141
Tutricis deputatio.	143
à Tutelâ, & cura absque administratione liberatio.	ibid.
à Tutelâ excusationis instrum.	312

V

pro Validitate instrumentorum, testamtorum, codicillorum, &c. multa præsumuntur.	62
de Venditione. lib. 1. cap. 2.	1
de Venditionibus rei minorû. lib. 1. c. 4. 8	
de Venditionibus rerum mulierum. lib. 1. c. 5. p. 10. quæ forma obseruanda in eis, num. 1. & seq.	ibid.
de Venditione castri. lib. 1. cap. 7.	13
Venditionis castri forma.	ibid.
de Venditione equi. lib. 1. c. 13.	21
forma instrumenti.	ibid.
in Venditione equi, vel alterius animalis vitia omnia animalis sunt nominatim exprimenda alias datur emptori actio redhib.	ibid.
Venditionis herbarum forma.	ibid.
lanæ.	ibid.

Venditionis fructuum ad plures nos forma.	22
Vendit. vini musti forma.	ibid.
de Venditione bonorû pupilli. lib. 1. c. 3 r. pag. 44. forma instrum.	ibid.
Venditæ rei pupilli, vel mulieris pretium conuertit debet in causam expressam, vt cautum fit emptori. num. 10.	10
Venditæ rei confines in instrum. venditionis quomodo, & qualiter sint exprimendi. num. 4.	2
Venditori quando competat remedium. l. 2. C. de rescin. vend. & quædo non. n. 19 p. 4. an illi renunciari possit. nu. 10. ibid.	
Venditor qui harras accepit in casu inobseruantia restituitur duplic. vel interesse tenetur. num. 9.	8
Venditio rei liberæ, & non liberæ in instr. exprimitur. num. 1.	6
Venditionis rei rusticæ forma remissive. num. 3.	7
Venditio facta ad mensuram, & ad corpus differunt. num. 5.	ibid.
ad Venden. rerum datio.	358
de Venditionum variarum formulis. lib. 2. cap. 8.	186
Venditio domus cum pacto de retrouendendo.	ibid.
Venditio itineris, & actus.	189
via. 209. aromataria. 210. iuris immitendi ligna.	ibid.
fementis. ibid. lignorum. 190. molendini. ibid. casalis. ibid. castri	203
Venditio casalis fideicommissi ex causa debiti contracti. 192. in talem venditionem consensus præstitus per fideicommissi.	197
Venditio rei emphyteotica, & subrogatio personæ citatis affini.	ibid.
Venditio ad vitam.	201
Venditio vitis dominij.	206
Venditio rubrorum duorum milium grani.	290
Venditio immobilium facta per executores.	213
Venditio domus pupillorum coram iudice pag.	218
Venditio scripturarum officij cum locatione.	219
Venditio domus per publicum consilium inclyti Pop. Rom. facta duobus notarijs infolidum rogatis.	221
à Venditione recessio.	250

I N D E X.

Venditio rei super qua mulier habet interesse consensus forma.	299	de Vita Parochianorum.	321
in Venditione per emptorem nominatio.		Vitia omnia in venditione equi sunt nominatim exprimenda; alias datur actio re-dhibitoria.	21
pag.	346	de Vnctione extrema.	320
Velleiani beneficij importancia.num.2.	10	de Vniuersitatis contractu.lib.1.c.26.	41
de eo certiorari mulier in renunciando debet per iudicem.num.3.	ibid.	forma obligationis.	ibid.
& quid si cum iuramento renunciet.		in Vniuersitatis contractu requiruntur duæ partes de tribus Consiliariorum.	
num.5.	11	num.2.	42
in tutelæ susceptione non est necessaria.		Vniuersitatis contractus vniuersaliter, & singulariter singulos obligat, pro rata tamen obligantur, nisi dicatur insolidum.num.4.	42
num.4.	ibid.	Vxor relicta domina, & usufructuaria non nisi alimenta habere debet institutis filijs hæredibus.num.7.	54
Vidua non potest alienare bona sua dotalia, non extantibus alijs bonis.num.2.	12	Vxori legatum factum donec in viduitate permanferit quomodo intelligatur.	
Vicariatus instrum. forma.	289	num.8.	ibid.
per Virum vxori facta donatio.	251	Vxor, quæ minis, aut metu à marito ad testandum, aut renunciandum compellitur, quid facere debeat.num.15.	56
localium.	252	Vxori per virum facta donatio.	251
Viceplebani deputatio.	380	localium.	252
Visitatio ecclesiæ	314		
per Visitatos iuramenti præstandi forma.			
pag.	315		
Visitationis forma.	316		
& ibi de ordine sacro, de confessione, de matrimonio, & extrema vnctione, vita paroch. &c.	317		
Visitationis alia forma.	323		
monasterij, & hospitalis.	322		

F I N I S.

SALVSTII
TIBERII

A CORNETO

ROMANAE CVRIAE CAVSARVM

PATRONI

Tractatus breuis de Clausulis quotidianis variarum instrumentorum,
ac contractuum tam inter viuos, quam vltimarum
voluntatum, deque illarum effectu,

*Per Authorem recollectis ex varijs doctissimorum virorum li-
bris ad intelligentiam, & commoditatem Notariorum,
& aliorum Iuuenum ll. professorum.*

CVM INDICE LOCVPLETISSIMO.

Cum Priuilegio Summi Pontificis.

ROMAE, Apud Gulielmum Facciottum.

Superiorum Permissu.

SALVSTIVS TIBERIVS A CORNETO

Tabellionibus, ac Tabellionatus officium
subituris . S. P. D.

*V*M his mensibus elapsis ab aliquibus
Tribunalis Audit. Camer. studiosis iuue-
nibus non semel fuerim requisitus, quate-
nus ultra alios meos labores, ad publi-
cam, & præcipue Tabellionum utilita-
tem in lucem editos, aliquos alios pro il-
lis, qui ad dicti Tabellionatus officium
exercendum hætenus sunt & in futurum erunt, subirem labo-
res: circa intellectum clausularum cuiuscumque generis instru-
mentorum, tam inter vivos, quam ultimarum voluntatum,
illorumque honeste petitioni pro mei ingenij tenuitate satisfacien-
do, paruulum hunc clausularum libellum, ad hoc ut ea, quæ
in eo congesta sunt accurate, diligenterque inuicantur congesti,
quibus me tutum reddo ut de cætero in illarum interpretatione,
peritiores reddentur, atque ex eo, & honorem, & utilitatem
non modicam consequentur. Valete.

SALVSTII TIBERII A CORNETO

De clausulis contractuum inter viuos, & vltimarum voluntatum tractatus.

PARS PRIMA.

Prohemium, & requisita publici, & authentici instrumenti.

Cap. I.

NTEQVAM ad intellectum clausularum cuiuscunque generis instrumentorum, & contractuum, tam inter viuos, quam vltimarum voluntatum vbiq̃ue celebran-

dorum ad communem omnium studiosorum iuuenum vtilitatem deueniamus non inutiliter visa sunt pauca hæc præmittenda, & annotanda vti necessaria ad hoc, vt iure dici valeant publica, & authentica instrumenta, ad quæ omnia peragenda notarios, ac tabelliones quoscumque admonendos esse censuimus memores illius dicti Beati Apostoli, omnia quæcumque facitis in verbo, aut in opere. In Nomine Domini nostri Iesu Christi facite vnde in principio cuiuscunque instrumenti nomen Domini erit inuocandum. Secundo, apponendus annus Domini, &c. Tertio, nomen Papæ, seu Imperatoris, vel Regis, loci sub cuius dominie contractus celebratur. Quarto, Annus Pontificatus, seu Imperij. Quinto, locus contractus. Sexto locus loci. Septimo, indictio. Octauo, series facti. Nono, testes. Decimo, appositio soliti signi Notarij. Vndecimo, quod scriptura Notarij sit coram partibus lecta. Duodecimo, quod Notarius fuerit creatus ab habente potestatem. De-

cimotertio, quod Notarius sit habilis non notorie excommunicatus, vel nota infamix, seu vitio falsitatis infamatus, seu condemnatus. Decimoquarto, & vltimo quod sit idoneus ad officium Notariatus exercendum, & licet non requiratur, quod sit doctor, aut aliter accurate scire leges, tamen debet habere sufficientem scientiam, & aliqua iura scire pertinentia ad officium Notariatus, & scire, & cognoscere vires contractus ne eos illicitos à iure reprobatos faciat. Hæc omnia habentur per Specul. in toto tit. de fide instrument. citatum per Abb. in cap. 1. eod. tit. Bart. & doct. in l. 3. lib. 10. C. de Tabul. & scrib. Accidit etiam, quod Notarij sæpe ex capite suo, & ex generali consuetudine apponunt in instrumentis clausulas, quæ licet censeantur appositæ de voluntate partium, propter generalem consuetudinem tamen, quia sæpe euenit, quod non intelligunt quid importet, hoc casu non desunt aliqui, affirmantes, quod non operantur, vt in Auth. ex causa de lib. præte.

De appellatione Notarij, serui publici. Cap. II.

- 1 Notarius, quare dicatur seruus publicus.
- 2 Effectus stipulationis notarij pro absente.
- 3 Notarius potest cogi ad rogandum se de instrumento.
- 4 Clausula stipulationis Notarij pro absente, & illius effectus.

5 *Notarius tenetur tradere parti interesse habenti publicum instrumentum.*

OSTQVAM aliqua iam præmissus de requisitis publici, & authentici instrumenti, hic non inuiciter subiendum fuerit quærendo, an Notarius cogi iure possit ad instrumentum recipiendum, illudq;

indigenti in publicam formam tradendum? quod utroque casu videtur infrascriptis rationibus sic affirmandum. Nam apud Doctores dicitur Notarius publica persona: quia propter publicam utilitatem eius officium est inuentum. Dicitur etiam Notarius publicus, non ut sit eiusdem qualitatis priuatorum seruatorum (nam tantum abest, quod seruus dici possit, ut nec tabellio seruus esse possit, l. generali. C. de Tabular. lib. 10. sed dicitur seruus publicus, quia postquam acceptauit officium Notariatus, tenetur cuicumque indigenti de illo inferuire, vsque adeo quod potest inuitus iudicis officio compelli ad recipiendum instrumentum, vel rogatum de contractu tamen licito. Et dicitur seruus publicus, quia publicum munus gerit, & quia omnibus publicè seruit tanquam publica, & authentica persona, cum recipiat stipulationem dicendo (me Notario præsentem, & tamquam publica, & authentica persona stipulante pro omnibus, & singulis, quorum interest, intererit, aut interesse poterit in futurum) ex qua stipulatione acquiritur parti utilis, & personalis actio sine cessione, Specul. in tit. de iurisdic. §. viso, versiculo, sed & si quis, & quando, & in quibus casibus ex dicta stipulatione quæritur utilis actio sine cessione l. 2. C. de inagi. conue. Quod procedit secuta tamen partis absentis ratificatione Cagnol. in l. 2. de pactis inter empt. num. 48. cum seq. fol. mihi 140. num. 12. & 13. & non opus est cessione Natta, consil. 534. volum 3. in fin. & si Notarius, rogati ad stipulandum aliquid instrumentum recusare, vltra quòd possunt cogi (ut supradictum est) erunt periuri nisi legitima causa fuerint impediti, ut est text. in §. sed neque questus in Authen. de Tabellionibus, quem ad hoc ponderat, Bart. in l. 1. ff. fur. aduer.

nau. caup. & stab. & in clem. 1. §. dudum de iure iurando, quæ possunt extendi ad omnes, qui iurarunt fideliter exercere officium suum & tamen requisiti nolunt exercere. Et quòd Notarius tenetur exhibere, & tradere instrumentum parti interesse habenti, habetur in l. 1. C. de eden. quod intellige, soluta sibi competenti mercede, l. Argentarius, §. edi autem, ff. de eden. Reliqua verò de Notarijs, ut puta, quare dicatur Notarius, & quare dicatur Tabellio, & differentia quæ sit inter Notarios, & Tabelliones, & an officium Notariatus, seu Tabellionatus sit, vel non sit dignitas, & qualiter dicatur iudicium, & ad quem effectum fuerit inducta, vsque ad 15. annos illis reuolutis, & differentia inter contractum, & instrumentum hic pro illorum intellectu elaborandum non censui, cum omnia latissima fuerint declarata, & demonstrata in omnibus alijs artis Notariatus libellis, ad quos pro illorum intellectu recurrere; Et quia hanc provinciam non assumpsi, & ne hunc libellum alienis laboribus fertiliorem reddere videamur, illis omissis ad alia nobilioris momenti deueniemus.

De singulis clausulis venditionis instrumenti. Cap. III.

CLAVS. I.

PRIMO omnes clausulæ instrumenti venditionis, tamquam magis quotidianæ, singulariter hic describuntur: ad quarum explanationem pro intelligentia, & instructione Notariorum, præsertim iuuenum, Primo præmittendum erit, quod clausula illa [pontè, & ex eius certa scientia, ac spontanea voluntate] quæ in principio dictæ venditionis poni consuevit, operatur quantum clausulis [& si indebitè promissio facta constaret, ex nunc donat] Bar. in l. fin. §. idem quærit in fine primæ columnæ, ff. de condi. indebi.

CLAVS. II.

Clausula [omnibus meliori modo, &c.] comprehendit omne caput, ex quo actus sustineri potest. Put. decif. 230. l. 2. in fine.

CLAUS. III.

Clausula [vendidit, ac iure proprio, & in perpetuum dedit, & concessit] operatur [si venditor est Dominus] translationem dominij in emptorem. Bart. in l. ex empto in fine. principij. ff. de actio. empt. ac licentiam datam ipsi emptori, vt sua propria auctoritate ingrediatur possessionem rei. l. prædia, & ibi Bart. & Iaf. ff. de acquir. poss. Specul. in tit. de emptio. & vendit. & dicitur pleno iure, vel iure proprio, quia translatio dominij fit solum a vero domino, & hoc ad differentiam venditionis rei emphyteoticæ, quæ pleno iure, vel iure proprio alienari non potest.

CLAUS. IV.

Clausula [saluo iure coloni] operatur, vt emptor, tamquam singularis successor, teneatur stare colono. Bertazzol. claus. 15. gloss. 1. num. 4.

CLAUS. V.

Confines rei venditæ describantur singularim per qualitates, loca, & latera, cum arguant demonstrationem identitatis rei venditæ. Ruyn. conf. 50. num. 12. vol. 1.

CLAUS. VI.

Clausula illa [saluis alijs verioribus confinibus, si qui præmissis sint, vel esse possint plures, aut veriores confines, qui melius quancumque exprimi, & specificari possint] quæ clausula regulariter in his, & alijs similibus contractibus per Notarios apponitur, operatur ampliorem, & dispositionem contrahentium veris existentibus confinibus expressis. Paris. conf. 64. num. 74. volum. 1. secundum de Specul. in §. 1. de empt. & vendit. vers. vel alios: ne fortè in confinibus sit erratum, quia potest esse, quod heri in confinio possidebat vnus, hodie alter. In quorum expressione accurati sint Notarij, quod ponantur confines rei venditæ proximiores, ad minus duo exprimantur confines iuxta terminos. l. forma. ff. de censibus.

CLAUS. VII.

Clausula [cum omnibus, & singulis introitibus, & exitibus eiusdem rei, omnibusque illius, iuribus, iurisdictionibus, vsibus, commoditatibus, & adjacentijs vniuersis, ad dictam domum, vt supra venditam quomodolibet tam de iure, quam de antiqua consuetudine, & vsu spectan. & pertinentiam patentibus, quàm occultis, etiam sub

solo latentibus ab imo ad summum, & a centro terræ, & vt vulgo dicitur, vsque ad cælum] operatur, vt emptori libera debeatur via, quia si res habebat speciales, & priuatos accessus, & egressus, illos habeat emptor eo iure, quo ad ipsam rem spectant. Capic. in decis. 187. num. 16.

CLAUS. VIII.

Clausula [ad habendum, tenendum, possidendum, fruendum, gaudendum, vendendum, donandum, pignorum, & alienandum, ac de ea, & eius iuribus, & pertinentijs faciendum, & disponendum ad ipsius emptoris libitum voluntatis] clausula hæc [ad habendum, & tenendum] intelligitur, scilicet naturaliter, & de facto [possidendum verò] ciuilitè, & de iure: quia ciuilibus possessio causa dominij acquirendi inuenta est, licet possessio sit tantum naturalis, & non ciuilibus, vt illa, quam habet emphyteota, vsufructuarius, vel Vassallus, vt per Specul. in §. 1. sub num. 2. de empt. & vendit. Quod videtur habere locum in rebus immobilibus, quorum dominium, transiit in accipientem, vt perpetuo, & sine præfinitione temporis emptori, & eius successoribus, siue vero domino, liceat facere de re empta quicquid velit, vt ibi sub d. num. 2.

CLAUS. IX.

De clausula, iurium cessione. [Item similiter titulo venditionis dedit, cessit, & transtulit eidem emptori præfenti, & vt supra legitime stipulanti omnia, & singula iura, omnesque, & singulas actiones reales, & personales, vtiles, & directas, tacitas, & expressas hypothecarias, pignoratitias siue mixtas, & in rem scriptas, & officium iudicis, & beneficium iuris, quæ, quas, & quod dictus venditor aliquo vnquam tempore habuit, seu habet, & sibi competit, & competit, ac competere potuit, vel poterit quomodolibet in futurum in, de, & super eis contra quascunque personas, vniuersitates, & loca, nullo iure, nullaq; actione sibi venditori, nec suis super eis de cætero referuatis] Hæc clausula [dedit, & cessit] importat id quod cedo, cum sit verbum translatiuum, & cedere nihil aliud importat, quam a se abdicare, cum cedere sit quasi discedere, & alium loco sui ponere. Vnde cedere est ius aliquod in corporale in alium transferre: est enim cessio iu-

ris, & actionis translatio scilicet utilis, quæ descendit à verbo cedo cedis, quia tu te remoues à verbo, seu iure tuo, & das alteri: & per doctores iste cessionis articulus diffinitur, actionis cessionem esse, proprii iuris in alterum factam translationem, seu collationem. Sicut enim ad dominium rerum corporalium opus est traditione, l. traditionibus. ff. de pactis, ita est opus cessionis ad translationem iurium incorporalium: & idem operatur cessio in incorporalibus, quod traditio in corporalibus, vt per doct. in l. fin. C. quando fiscus, vel priuatus. Dec. conf. 446. num. 5. Ruyn. conf. 197. num. 4. volum. 1.

Et pro clariori Notariorum intelligentia, singularum harum clausularum importantia inferius dicetur.

CLAVS. X.

Declaratiua actionis realis.

DE Clausula Reali. Actio realis, seu in rem est, per quam rem nostram, quæ ab alio possidetur repetimus: & semper aduersus eum est, vel eum, qui dolo desijt possidere (etiam si per mille manus res ambulet) seu illius rei restituendæ facultatem habet. Bertazzol. in claus. 270. gl. 1. num. 1. & quod ista actio in rem datur contra possessorem ciuilem, & naturaliter possidentem, & etiam nudum detentorem, & habentem facultatem rei restituendæ, attestatur. Arelin. in tit. de actionibus super instit. in omnium, num. 26. & ista actio in rem non datur contra obligatum ex obligatione, sed contra possidentem, quia possidet, non quia obligatus: sed actio personalis in rem scriptam datur contra possessorem tamquam obligatum, quæ obligatio contrahitur sola rei peruentione, eo ipso quod res peruenit. Bart. in l. si vi, vel metu. C. de his quæ vi, metu seu causa gesta sunt. Si autem melius scire vis, quæ sit differentia inter actiones in rem, & in rem scriptas vide Bart. magistraliter loquentem in l. si Tertius, §. si quis prius, ff. de aqua. plu. ar.

CLAVS. XI.

Declaratiua actionis personalis.

Actio personalis est, quam quis intendit contra alium ad aliquid dandum, vel

restituendum, vel faciendum, tamquam obligatum ex contractu, vel quasi, easque personales dici tam ex parte rei conuenti seu debitoris, quam agentis, seu creditoris, cum numquam egrediantur personam obligati, & eum sequatur, sicut lepra leprosum, inhereantque inseparabiliter personæ creditoris gl. in l. 3. in princip. ff. pro socio. & ossibus hominum sint affixæ, sicut character fidei, & participatio sacramentorum, & quod nomina non possunt separari à domino, sicut nec anima corpore. Et facilius transeunt iura realia, quam personalia: cum illa ossibus non sint affixa, Nequif. de Pinor. 2. par. memb. fin. 32. & propterea in eis opus est cessione, sine qua hæc personalis actio non acquiritur, Bertazzol. in claus. 27. gl. 8.

CLAVS. XII.

Declaratiua directæ actionis.

Directa autem actio est illa, quæ competit cedenti, quæ ab eius ossibus per cessionem separari non potest. Utiles verò est quæ competit cessionario; quam suo nomine intendat, & hoc sufficit pro intelligentia notariorum. Pro aliorum vero maiori declaratione recurrendum erit ad Theoricam. Bart. communiter à doct. receptam in l. 1. num. 7. de actio. & obligatio. Quibus addere visum est, quod licet cedenti remaneant directæ actiones, dubium oriri possit, numquid ipse cedens possit facta cessione agere contra suum debitorem, vel possidentem rem suam, contra quem fuit facta cessio: in quo videtur concludendum secundum tex. in l. 3. C. de Nouat. vbi est casus huius quæstionis, quod si cessionarius denunciauerit debitori, ne soluat, vel ab eo soluenti partem debiti receperit, aut agendo contra eum litem contestatus fuerit, cedens nullo modo potest agere contra debitorem: quia his casibus licet habeat directas actiones, tamen sunt effectus inanes, & inefficaces. Si verò aliquid istorum trium non interuenerit, tunc cedens agere poterit. Et per indirectam, cessionarium impedire, & prohibere Specul. in §. fin. de procur. col. antepenul. vers. in summa. vbi ponit formam denunciationis faciendæ per cessionarium. Actiones verò utiles tantum habens, si illas cedat, apud

apud ipsum nihil remanet Bar. in l. emptor, num. 1. C. de hæredi, vel ac vendi.

CLAVS. XIII.

Declaratio tacita, & expressæ actionis.

Clausulas [tacitas, & expressas] omnes hæ actiones possunt exemplificari in actionibus hypothecarijs, quæ à iure tacite inducuntur, vt puta in dote, in rebus inuectis, & illatis in domum locatoris, & alijs casibus, quibus tacite à lege inducitur hypotheca, expressæ verò, quod voce proferuntur, vel scriptum apparet Bertazzoll. claus. 27. gloss. 10.

CLAVS. XIV.

Declaratio mixta actionis.

Clausula [Mixta, &c.] Mixtæ verò actiones dicuntur, cum tam realium, quam personalium naturam participant. Pro quo rum maiori declaratione sufficit remissio ad Bertazz. in claus. 27. gloss. 11. per totum.

CLAVS. XV.

Declaratio beneficij iuris.

Clausula [beneficium iuris, & officium Iudicis.] Differentiam inter officium Iudicis mercenarium, & officium Iudicis nobile declarant doct. in l. Imperium, vbi Iaf. num. 11. Dec. num. 34. ff. de iurisd. omn. Iudi. Papien. in forma libel. in actio. reali. vers. quatenus ex officio num. 2. vbi plenè addentes, & per Specul. Bart. & doct. in tit. de iurisd. omn. iudi. & de his sermonem non facio, nisi pro intelligentia Notarij, quo ad supradictam clausulam cessionis officij Iudicis, quod est officium Iudicis mercenarium, quod imploratur actioni propositæ contra debitoris bona in exequutione faciendâ, & exercendâ, in terminis, l. à diuo Pio de re Iudicata, & de his actenus.

CLAVS. XVI.

Declaratio clausula Ponens, &c.

Clausula Ponens, &c. [Ponens dictus venditor, & subrogans eundem emptorem

in, & super dicta domo vendita, ac eiusdem iuribus, membris, & pertinentijs in vniuersum suum ius, locum, & priuilegium.] Quæ clausula importat cessionem actionis etiam personalis, quæ cedenti cõpetebat Bertazzol. claus. 8. gloss. 2. num. 2. in fin. & constitutionem procuratoris in rem suam, secundum Bart. in l. qui quadringenta, num. 2. ff. ad Trebell. & l. planè, ff. tam. erc. quod procedit, si hæc verba apponuntur in contractu venditionis, vel donationis, aut alio simili, quia tunc important constitutionem procuratoris, vt in rem suam, secus si apponantur in simplici constitutione procuratoris, quia tunc qualitas actus repugnat, & tunc important solum liberam administrationem. Paris. conf. 107. num. 34. & seq. vol. 3.

CLAVS. XVII.

Clausula Constituens [Constituens idem venditor eundem emptorem procuratorem irreuocabilem cum iuramento, vt in rem suam propriam super dictisq; actionibus eius proprio nomine agat, perat, exigat, excipiat, & defendat, eisque libere utatur, fruatur, & experiat in iudicio, & extra vbilibet, etiam directis actionibus ad eius libitum voluntatis, & quemadmodum dictus venditor vti, agere, petere, & experiri poterat ante venditionem, & alienationem prædictam.]

Declaratio dictæ clausula, Constituens, &c.

Clausula præscripta operatur, vt re euicta quis possit directò agere contra auctorem autoris sui, secundum Bart. in l. si pro re, §. si euictione, ff. de euictionibus.

CLAVS. XVIII.

Dans, & concedens nihilominus venditor eidem emptori præsentî, & acceptanti, ac legitime stipulanti, vt supra plenam licentiam, liberamque potestatem, & auctoritatem dictæ domus, vt supra venditæ cum iuribus, membris, & pertinentijs suis reale, actualem, & corporalem possessionem propria autoritate ipsius emptoris, & sine alicuius Iudicis, vel curiæ licentia, decreto, vel mandato capiendi, & intrandi, ac apprehendendi, captamque, & apprehensam retinendi, & de eis faciendi, & disponendi ad ipsius emptoris libitum voluntatis.]

Declaratio præscripta clausula.

Clausula hæc operatur, ut emptor, & sui possint propria autoritate possessionem capere, ita quod non possit ea dici nulla defectu citationis, Afflic. decif. 178. num. 6. quod alias sine dicta clausula fieri non posset, vt l. ex stipulatione. Paul. de Castr. de acquir. possess. qua licentia non tributa, emptor de vi teneretur: quia tunc vim omittere videretur, vt in d. l. ex stipulatione eod. tit. Peregr. decif. 3 12.

CLAVS. XIX.

De clausula Constituti. [Et donec dictus emptor inuestitus fuerit, ac dictæ domus, & iurium, vt supra venditorum realem, & corporalem possessionem adeptus fuerit, interim dictus venditor precario nomine dicti emptoris, vt pro eo eandem domum tenere, & possidere constituit.]

Declaratio supradictæ clausula.

Nota, quod cum per instrumentum non potestur possessio, neque illa transferatur in emptorem, nisi interueniat clausula hæc constituti; Ideo in quolibet contractu venditionis consuevit à Notarijs apponi dicta clausula Constituti; & precarij, ex qua transfertur possessio rei venditæ in emptorem, ac si verè tradita fuisset, nulla præsentia, aut conspectus rei mentione facta. Ad hæc nota, quod si instrumentum venditionis fuerit stipulatum in præsentia rei venditæ, sola præsentia rei venditæ, sola præsentia rei dum, & vbi contractus conficitur operatur, vt possessio tradita esse censeatur, vt satis latè hæc habentur per Tiraquell. de clausula constituti in 2. par. 3. amplia. Vtilitas dictæ clausulæ. De Vtilitate dictæ clausulæ Constituti cum precario, visum fuit non esse vltèrius elaborandum, cum satis doctè scripserit Tiraquell. in eius tract. de clausula constituti: illuc in factu contingencia recurrit. Sed tantum dixerò, quod si Notarius fuerit interrogatus, quid sit precarium? satis sufficit illi respondere, quod precibus petendi vtendum conceditur tamdiu quamdiu is, qui concessit, patitur, ita propriè diffinit text. in l. 1. ff. de preca. & in cap. fin. extra cõ tit.

De solutione pretij rei venditæ, [Hanc autem, venditionem, & alienationem dictæ domus venditor fecit, & facit eidem emptori, vt supra præsentis, & stipulanti pro antedicto conuenio pretio scutorum mille monetæ de iulij decem pro scuto, quæ idem emptor in mei Notarij, & testium infrascriptorum præsentia soluit, & exbursauit eidem venditori præsentis, & recipienti manualiter, & incontanti in prompta, & præsentis pecunia, in tot iulij, & testionibus, quæ idem venditor ad se traxit, & tractas totidem esse asseruit, de quibus se bene contentum vocauit, eundemque emptorem, & suos prædictos de eis quietauit, liberauit penitus, & absoluit, & quatenus opus sit, & ad maiorem cautelam renunciauit exceptioni non numeratæ pecuniæ, doiti mali, fraudis, metus, & in factum conditionis indebiti: ob iniustam, & turpem causam, & sine causâ, & speique futuræ numerationis, & receptionis, omnibusque alijs exceptionibus iuris canonici, & ciuilibus, ac statatis, priuilegijs, & consuetudinibus, quibus contra præmissa, vel aliquod præmissorum facere, dicere, vel venire possit, & quo modolibet se defendere, vel iuuare, renunciauit, & refutaui expresse.]

Declaratio præscripta clausula.

An tequam deueniamus ad explicationem intellectus aliarum clausularum, aduertendum erit, quod ad hoc vt dicatur realis emptio, pretium rei vere in præsentis pecunia interuenire debet, gloss. in l. fin. C. de prædijs, Bal. in l. ex conuentione, & propterea bene erit dicere, quod pretium soluitur in præsentis pecunia, vt supra dictum est.

De alijs vero clausulis [exception. doli mali, conditionis indebiti, & metus causæ] habes infra, de intellectu harum, & pluriù aliarum renunciationem.

De clausula, & si plus ualer, &c.

CLAVS. XXI.

ET si plus dicto pretio scutorum mille domus prædicta ualerit, & ualere posset quomolibet in futurum, totum illud plus, sue

sive sit parva, sive magna quantitas, etiam si quantumcunque excedere ultra dimidiam iusti pretij partem, dictus venditor, illam si sciret, aut crederet plus valere, illud quod plus valeret dicto N. emptori ibidem præsentis, & legitime stipulanti, ut supra donavit, & expresse titulo donationis inter vivos dedit, cessit titulo, & concessit, puræ, meræ, & simplicis donationis, quia sic sibi facere placuit, & placet.]

Declaratio supradictæ clausulæ.

Deueniendo ad intellectum clausulæ prædictæ, quæ est maioris, & quotidianæ dubitationis, aduerendum erit pro intelligentia Notarij, quod si in instrumento simpliciter diceretur, si plus valet, venditor emptori donat, &c. illa verba referuntur ad modicam quantitatem. Gabriel. conclus. l. 1. 3. num. 56. de empr. & vend. ergo si excedit ultra dimidiam iusti pretij, non potest dici, quod sit donatio, & consequenter rescindi ex remedio. l. 2. C. de rescin. vendit. secus autem, quando illud plus principaliter contrahentes voluerunt donare. Paris. cons. 128. num. 33. volum. 1. & propterea ad hoc tollendum, optimum erit uti clausula magis ampla, & clara, scilicet, & si res plus valet id totum spontè, & ex eius certa scientia donavit, sive in magna, sive in parua quantitate consistat, etiam si multum excederet dimidium iusti pretij. Menoch. de Arbi. Iodi. cas. 144. num. 16. quo casu licet locus esset rescissioni venditionis ex dicto remedio. l. 5. tamen remanet donatio, quæ non rescinditur, ut per Alexand. in l. si quis cum alteri. num. 13. in fin. ff. de verb. oblig. Et licet quam plura alia in hoc remedio. l. 2. de rescin. vendit. dici potuerint ad illius interpretationem, & declarationem per Notarium intellectu, tamen hæc sola prædicta sufficiant. His tantum remanet addendum ad clausulam illam, ibi in fine positam, scilicet [quia sic sibi facere placuit, & placet, &c.] quod ea importat tacitam donationem, in qua si requiritur, vel non requiritur insinuatio, iuris est, & nihilominus pro huius articuli intellectu recurrere ad Socin. in cons. 215. num. 1. vol. 2.

De clausula tradendi rem liberam, &c.

CLAVS. XXII.

Preterea verò dictus N. venditor affirmavit dictam domum cum alijs ut supra venditam, ad ipsum pleno iure dominij spectare, & pertinere, illamque esse liberam, & exemptam ad omni casu, canone, responsione, recognitione, seruitute, & ab omni fideicommissio purificato, seu purificando, & alio quouis onere, & grauamine. Et nihilominus quatenus vnquam detegeretur, seu detegerentur aliquod onus, seu onera, similia expressis, vel dissimilia, ea penitus statim tollere, & ab illis effectualiter omnino liberare libere, & sine aliqua exceptione.]

Declaratio supradictæ clausulæ.

Ad hoc nota, quod cum venditor promiserit tradere rem liberam, &c. ut supra dicitur, non dicitur tradita libera, si in re est seruitus, & tunc agitur ad totale interesse quasi res tradita non esset: dirum enim emptori esset habere rem cum seruitute, quam emptor ignorabat, & forte is non esset empturus, vel minus empturus, si illam seruitutem sciisset, & hoc dicitur ad intelligentiam supradictæ clausulæ [tradendi rem liberam, &c.] Capic. decis. 187. num. 15. & seq.

CLAVS. XXIII.

Clausula ad defendendum emptorem ab omni molestante persona, & de faciendum consentire, &c. Dictamque domum non fore, neque esse alicui alteri obligatam, venditam, datam, donatam, permutatam, distractam, aut quouis modo alienatam, etiam alienationis latissimo sumpto vocabulo, & nihil omnino in toto, vel in parte factum esse in præiudicium huius contractus, atque dictam domum tamquam spectantem, & pertinentem ad dictum venditorem pleno iure dominij vendere sibi licuisse, atque licere, & hanc venditionem esse, ac semper, & perpetuò fore bonam, validam, & bene valide, & legitime factam, & in eam tamquam talem, toties quoties opus fuerit facere consentire omnem personam, collegium, & vniuersitatem, ius aliquod super dicta domo

in toto; vel in parte habent. vel habere, quomodolibet prætendunt. ad omnem formam, & simplicem requisitionem, & voluntatem dicti emptoris, litem non inferre, neque inferrenti consentire, omnemque litem, causam, & controuersiam, siue in petitorio, siue in possessorio, aut petitorio tantum, aut in possessorio tantum, simul & semel, ac coniunctim, vel diuisim inferantur, in se omni iudicio, & quacumque instantia, & parte iudicij, susceptasque prosequi, & terminare eius impensis, procuratoribus, & aduocatis, & absque cura, interuentu, & impensa dicti emptoris, ac illius hæredum, & successorum; Quin imo dictum emptorem, & illius hæredes, & successores quocumque in, & super dicta domo, ac eius membris, & pertinentijs, ac pacifica possessione semper, & perpetuo conseruare, ac insuper defendere de iure, & de facto, ac eximere, & liberare, ab omni, lite, causa, controuersia, molestia, ac molestante persona.]

C L A V S. XXIV.

Declaratio.

Antequam deueniamus ad intellectum clausulæ euictionis, visum est non inutile, referre intellectum præscriptæ clausulæ de faciendo consentire omnem personam, &c. quæ clausula operatur, quod habens ius in re vendita sentiat, vt in l. fin. ff. si cert. pet. Instituit. de iur. stip. §. si quis alium citatum per Specul. in §. 1. eod. tit. vers. faciet sub num. 4. 3. par.

C L A V S. XXV.

Declaratiua clausula de defendendo emptorem.

Clausula vero, seu promissio [de defendendo. emptorem ab omni molestia, & molestian. persona] operatur, quod cum lis iniusta fuerit (quod patet ex eo, quod emptor obtinuit) non tenetur ei venditor aliquid pro iniusta lite, quantumcumque promiserit cum defendere ab omni persona, & vniuersitate: quia intelligitur contra mouentem litem legitime, & iuste, vs-

que adeo quod tunc venditor non tenetur de iniqua sententia lata contra emptorem in causa euictionis, Angel. in cons. 173. incipien. In Christi nomine, præmittendum est, quando Iudex omnino processit extra ordinem iuris, sed iniustitiam facit. Ad hoc igitur, vt venditor omnino teneatur ne dum ad expensas, verum etiam in causa euictionis, non abs re in præscripta forma scriptum est, quod venditor teneatur de lite suscipiendo, & defendendo emptorem de iure, & de facto, etiam quod sequatur euictio siue in petitorio, siue in possessorio etiam per iniuriam, vel iniustam Iudicis sententiam. Bart. in l. stipulatio ista in princip. 3. colum. in ver. Quæro, ff. de verb. oblig. Item operatur, quod sententia lata contra emptorem nocet venditori: secus sine dictis clausulis, vt superius probauit: & secus ex pacto, vt per eundem Bart. in l. venditores eodem titulo. Hæc omnia præmittuntur ad intelligentiam Notariorum, qui passim in singulis eorum instrumentis emptionum has, vel similes clausulas scribere consueuerunt. Solent etiam Notarij apponere, quod scilicet quotiescumque contigerit fieri in præmissis, vel præmissorum occasione aliquam litem intimationem, sufficiat quæcumque simplex intimatio etiam domi dimissa copia sine insertione libelli, vel alia iuris solemnitate, & sic simpliciter facta per inde afficiat, ac personaliter, & solemniter facta fuisset. Vel quod teneatur etiam si de litem euictione venditor non fuerit legitime certificatus. In quo breuiter dico, quod operatur, quod venditor teneatur de euictione etiam si ei non fuerit notificatum, quod fuerit mota lis, Angel. in l. empto. C. de euictio. Bal. in l. 1. in vltima col. vers. item quæro. C. de per. & commo. rei vend. licet venditor de lite mota certificari debeat, vt per eundem Bald. in l. si cum quæro. C. de euictio. in princ.

C L A V S. XXVI.

Declaraciones clausula dupli.

Nec desunt Notarij, qui in stipulatione instrumenti ponunt, quod venditor teneatur ad duplum rei euictæ. pro cuius intelligentia nota, quod si simpliciter dicatur

citur sub pœna dupli, illud duplum iure refertur ad pretium conuentum, non autem ad rei bonitatem, quæ pluris est, quam pretium, vt in l. si fundo, & l. cum fundus, ff. de euictio. & sic exprimendo ad duplum rei euictæ, intelligitur ad æstimationem rei, tanti quanti pro tempore plus ualuit, vt per Specul. in §. 1. de empt. & vendit. Nam duplum tantum ualeat, quantum tantumdem, vt ibi sub nu. 39. nu. 3. lib. 4.

Plura de intellectu uenditionis rei propria, vel emphyteotica.

ET antequam recedamus ab intellectu clausularum præscriptæ uenditionis formulæ non superflue circa hoc uisa sunt aliqua ferenda. Primum, cum uenditor rem suam afferit, in eo apponitur iure proprio, & in perpetuum. Secundum, quando pro certo afferit rem esse emphyteoticam, vel alteri conditioni subiectam, & tunc dicatur iure conditionis emphyteoticæ debendæ tali Ecclesiæ, vel sub proprietate talis Ecclesiæ, ac saluo, & reseruato consensu rectoris Ecclesiæ respectu illius proprietatis, & directi dominij, & non alias, aliter, nec alio modo, de quo expresse protestatur. Tertium, cum dubitatur, an sit res propria, vel alterius, siue alicui conditioni subiecta, & tunc uenditor liberat se, sic alternatiue dicendo, si propriam, in perpetuum: si conductitiam habes, cum illa conductione ad quam pertinet; Amplius quo ad clausulam promissionis, scilicet, [domum esse liberam, & nulli alteri obligatam, &c.] operatur, vt stante iuramento; & docto quod res non sit libera, & alteri obligata obstat agenti ad solutionem promissi exceptio perijurij, iuxta terminos, l. si quis maior. C. de transactio. quod intellige, quando promissio esset dolosa, & alteri præiudicialis. *Cassad. decif. 2. nu. 7. de iuran. quam etiam secuta fuit Rota in vna Rom. census, Die 17. Aprilis 1598. coram R. P. D. Penia, sed his hæctenus.*

De clausula renunciationis benefi. l. penul. C. de reuocan. donatio. & alijs infra dicen. clausulis.

Cap. IV.

VONIAM sæpe euenit, quod tam in contractibus inter uiuos, quam uicinarum uoluntatum Notarij apponunt clausulas renunciation. beneficij legum, ad fauorem contrahentium se-

cundum subiectam materiam introductâ, de quibus illarumq; importantia ipsi eodem renunciantes accuratè certiores reddere non ualent, ideo ad tollendum dubia, quæ super ualiditate, & inualiditate renunciation. quotidie oriuntur, pro eorundem præsertim iuuenum intelligentia pro meis tenuibus uiribus, aliqua de eis, illarumque importantia explicare curabo.

CLAVS. I.

Declaratiua supradictæ clausule.

Beneficio l. penul. superius citate. Renunciatur iuridicenti, quod si quis facit donationem in personam alicuius donatarij, excedentem summam scut. 500. siue insinuatione, & decreto Iudicis, non ualeat talis donatio, imo ea potest per donatorem reuocari, nisi illi iuri renunciauerit, vt ibi in fine.

CLAVS. II.

Declaratiua, l. fin. C. de reuoc. donat.

Consuevit etiam in hoc articulo donationis renunciari iuri dicenti, quod si est, facta donatio in filium emancipatum, vel alium, qui nõ sit in potestate, seu alium extraneum, donator potest reuocare donationem, si donatarius ei iniuriam fecerit, vel manus inpias in eum inferat, vel damnum irroget in bonis donatoris, vel uitæ eius insidietur, vel conditionem appositam in donatione donatarius non impleat, l. fin. C. de reuocan. donatio. Ideo scri-

scribi solet in donationibus clausula renunciationi. beneficij dictæ l. licet hoc verum secundum aliquos esse non videatur.

CLAVS. III.

Consuevit etiam apponi clausula renunciationis beneficij. l. si vnquam. C. de reuocan. donatio. ex qua habetur. quòd per superuiuentiam liberorum donatio reuocatur.

CLAVS. IV.

Item consuevit renūciari iuridicenti, quòd vbi donator fecit donationem causa mortis, quòd nullo casu possit reuocari donatio, non valet vt donatio causa mortis, vt in beneficio. l. vbi. ff. de donat. causa mor.

CLAVS. V.

Renunciatur pro mulieris. benefic. Sen. Conf. Velleiani. Nam si mater, vel si auia velit subire onus tutelæ filiorum, vel nepotum, renunciat secundis nuptijs contrahendis, & benefic. Sen. Conf. Velleiani, vt C. quando mul. tuti. officio fungi potest. Item, si mulier renunciavit huic beneficio in multis alijs casibus scilicet mandando, vel fideiubendo, constituendo etiam quod renunciat huic beneficio, vt C. ad Velleianum, cap. 2. & 3. & l. 2. vltimum cum ibi notatis, intellige hoc, si fuerit de iure suo certificata, alias non. & ibi not. de quo d. l. penul. C. ad Velleianum.

CLAVS. VI.

Item renunciavit mulier benefic. auth. siue à me C. ad Velleian. vbi quòd si mulieri maritus, vel extraneus pro eo faciat donationem propter nuptias, maritus bona illius donata, nec obligare, nec alienare poterit. Sed si in hoc contractu consensus mulieris interuenerit, debet huic iuri, seu beneficio iuris renunciare: quia alias semper remanet salua actio in rebus donatis propter nuptias, nisi mulier secundò post biennium profiteatur, firmando primum consensum, nisi aliæ res supersint viro, ex quibus mulieri consali possit: nam istis interuenientibus valebit alienatio alias non, vt in d. Authen. siue à me.

CLAVS. VII.

Consueverunt etiam mulieres renunciare beneficio. l. si mulier eod. tit. vbi quòd si mulier perfectæ ætatis postquam pro alio intercessit, seu cavit, vel pignora dedit, iterato post primam cautionem exposuit, vel pignus dedit intra biennium, adhuc

sibi non præiudicatur, quin possit excipere de Sen. Conf. si post biennium exponatur, tunc obligatur, vt d. l. si mulier.

CLAVS. VIII.

Item renunciavit mulier benefic. l. Iulizæ de fundo dotali, vbi quòd si mulier dedit in dotem viro suo prædium rusticum, vel urbanum, maritus ipsum obligare, vel alienare non potest regulariter, & hoc propter prohibitionem ipsius. l. Iulizæ, & ideo ad hoc vt valeat alienatio, vel obligatio facta per maritum, vxor illi iuri renunciare potest, vt no. de iure iuran. cap. cum contingat.

CLAVS. IX.

Renunciatur quandoque beneficio Senatus Maced. C. & ff. nam si filiusfamil. aliquam fecerit obligationem, non tenetur eam soluere, nec existens in patria potestate, neque post, nec eius hæres, nec fideiussor, vt C. & ff. ad Maced. per totum, cui beneficio renunciare non potest, nisi fieret cum iuramento: quia tunc forte valeret.

CLAVS. X.

Consuevit renunciari beneficio condition. sine causa, vbi quòd obligatus sine causa, vel iniusta causa, non tenetur obligatio, ideo illi iuri renunciatur, vt ff. de condition. sine causa per totum.

CLAVS. XI.

Renunciatur beneficio exceptionis doli, quæ competit, cum aliquis asserit se, dolo, vel calliditate alicuius inductum ad aliquid faciendum, dandum, vel promittendum, de quo C. & ff. de exceptione doli per totum.

CLAVS. XII.

Renunciatur etiam beneficio actionis, & exceptionis, quod metus causa, vbi si aliquis per metum fecit, vel promisit, per metum aliquis ab eo est extortum, vel ex actum, ius sibi subuenit dando actionem, vel exceptionem, vt ff. & C. quod metus causa, quasi per totum, & ff. de exceptione doli, l. apud, §. penul. & fin. & ideo ne prætextu huiusmodi metus, id quod agitur inter partes valeat rescindi, renunciatur illi exceptioni, quod metus causa.

CLAVS. XIII.

Item renunciatur iuri dicenti, quòd vbi aliquis iuri suo renunciat, debet illud scire, vt in Authen. quomodo oportet Episcopis,

pus, & cleric. S. igitur, cum ibi notatis: ideo ut renunciatio valeat, & rescindi non possit, bene erit, ut is renunciat eidem authent. quomodo oportet.

CLAVS. XIV.

Consuevit etiam renunciari benef. Epistolæ Diui Adriani, ubi quod quando aliqui sunt obligati in solidum, per huiusmodi beneficium, si omnes præsentés sunt sol uendo tempore litis contestatæ, postulare possunt, ut actio diuidatur inter eos, & vnusquisque pro virili portione conueniatur, & non in solidum. Secus si huiusmodi beneficio fuerit renunciatum, secus etiam stante obligatione Camerali, ubi renunciatur omnibus ll & ll. auxilijs: quia tunc creditor poterit quem velit conuenire, ut in C. de constit. pec. l. fin. ex qua renunciatione ll. non intelligitur ex ea sublatum fideiuss. ius cessionis. Deci. conf. 99. num. 3. Bal. in l. si res obligata in fine, ff. de leg. & ibi Alexand. & quod huic beneficio cedendarum actionum fideiussores, & alij obligari possunt renunciare, habetur in ff. de fideiuss. l. fideiussoribus, & l. modestinus, ff. de solut.

CLAVS. XV.

Renunciant omni ll. auxilio censetur renunciassé beneficio Sen. Conf. Velleiani, etiam si specialiter non dicatur. Rip. in l. si vnquam. C. de reuocan. donat. nu. 118. & de his, & de alijs renunciationibus, quæ in instrumentis debent apponi. Vide Specul. in tit. conclus. per totum.

CLAVS. XVI.

Renunciatur etiam benef. actionis redhibitoria, nam si ego ignoranter emi rem morbosam ab aliquo venditore, possum contra eum agere actione redhibitoria intra sex menses, ut mihi reddat pretium, & ipse rem recuperat: & ideo si emptor huic beneficio renunciauerit, nõ poterit postea agere contra venditorem, vt l. sciendum, S. fin. ff. de redhibitoria actione.

CLAVS. XVII.

Clausula illa (adhibita per iudicem causæ cognitione) videtur necessaria in contractu minoris, vel mulieris. Et clausula (supplentes omnes, & singulos iuris, & facti defectus) non extenditur ad defectum partis contrahentis, sed tantum ad defectus, qui procedunt ex solemnitate iuris positiu. Specul. in tit. de legat. S. nunc ostenditur, vers. 18.

Has singulas præscriptas clausulas hic non inuuliter singulatum scribendas fore censui ad intelligentiam, & vtilitatem Notariorum (qui experti summoperè sunt laudandi) ad hoc ut ipsi, præsertim iuuenes de illarum importancia certiores redditi, alios quoque certiores reddere valeant, & de his hæctenus.

De Clausulis contractuum rei emphyteotica. Cap. V.

LIQVA alia visa sunt præmittenda circa intellectum clausularum contractuum rei emphyteotica.

CLAVS. I.

Clausula [reseruat] benedictio Sanctus, D. N. Papæ] facit conditionem, in tantum quod illa non purificata dominium non transferatur. Curt. lun. consil. 74. num. 17. volum. 1.

CLAVS. II.

Clausula (tradidit) non debet apponi in contractu rei emphyteotica, quia in re non perpetuo concessa, traditum non videtur traditum, sed tantum dicitur [dedit, & concessit] Specul. lib. 4. 3. par. de emphyteosi. Nec minus dicatur [pro se, & suis hæredibus, & successoribus quibuscumque] sed tantum [pro se, & suis hæredibus, & successoribus] nisi essent in concessione perpetua, & tunc talis clausula extenditur, [pro se, & suis hæredibus, & successoribus quibuscumque] quæ verba æquipolent clausulæ [& quibuscumque dederit] & ad quoscumque hæredes transit extraneos Alexand. in conf. 9. volum. 2. in primo volum. conf. 91. Afflic. decis. 100. num. 2. Quæ verba generalia debent, ut supra dictum est, intelligi nisi in eodem instrumentum subsequatur expresse prohibitio de non alienan. quia tunc ad tollen. contrarietatem, quæ in omni dispositione debet evitari, nam ad ea, ff. de condi. & demonstr. Bart. in l. fin. S. quidam quæ sinit, ff. de condi. ind. supradicta verba, & etiam clausula infra scripta [ad habendum] intelligitur in terminis stipulationis factæ inter filios, & descendentes: & ex dicta prohibitione alienation. euacuatur virtus, & potestas dictorum

rum generalium verborum superius scriptorum, Bal. conf. 565. num. 5. lib. 5. Curt. Jun. conf. 130. num. 6. Dec. conf. 171. num. 3. vers. 4.

CLAVS. III.

Clausula [ad habendum] quæ in simili contractu apponitur, non nisi hoc modo extenditur scilicet [ad habendum, tenendum, vtendum, fruendum, & gaudendum, & de dicta domo, seu prædio disponendum, prout similes emphyteotæ de rebus similibus facere, & disponere solent: quia tunc ex simili concessionem emphyteotica non transfertur, nisi naturalis possessio, quam habet similis emphyteota, & usufructuarius. Specul. in §. 1. l. 4. num. 10. de empt. & vend.

CLAVS. IV.

Clausula [omnia iura, omnesque actiones, directo dominio, & canone semper saluis] in tantum quod emphyteota in venditione per eum faciendæ semper debet ponere, iure directi dominij semper saluo, vt in l. 1. C. de fœudis addita clausula, & non alias, aliter, nec alio modo, quæ verba inducunt formam, & proinde habentur, ac si instrumentum non esset scriptum, ea forma non seruata, non aliter in princip. de leg. 3. l. qui hæredi. §. ult. de condi. & demonstr. Reliquas verò singulas clausulas, & illarum extensionem, habet in formula-rio instrum. sub fol. 31 r.

CLAVS. V.

Clausula (renunciavit omni illi auxilio) operatur, quod sterilitas, & quicumque casus fortuitus non prodest conductori ad obtinendam remissionem mercedis. Capic. decif. 87 num. 10.

CLAVS. VI.

Clausula (iure fœudi paterni, antiqui, & auiti) operatur, vt pater non possit filijs in fœudo præiudicare. Boss. in tit. de principe, & privilegijs eius, num. 312. & 338.

CLAVS. VII.

Clausula resolutiua contractus operatur, vt mora purgari non possit. Bal. in l. super. C. de transactionib. Afflic. decif. 174. num. 3.

De suprascripta materia rei emphyteoticæ, scilicet quid sit contractus emphyteoticus, & in quibus differat à fœudo, & à contractu iuellarario, & plura alia de hac materia emphyteotica, nihil ultra attingam, cum hanc

proninciam non assumpserim, pro quorum intellectu recurat ad l. primam. C. de iure emphyteotico, & ad Authen. qui rem. C. de Sacrosan. Eccles. vbi plenissime omnia habes, & de his hactenus.

De Transactionis clausulis.

Cap. VI.

NTE QVAM deueniamus ad intellectum clausularum transactionis. hæc pauca visa sunt præmittenda circa illius definitionem, scilicet, quod transactio est, quasi actionis transitio: ab actio-

ne enim transit, qui transigit, vt habetur in summ. Azon. in 2. lib. C. de Transactio. in rubr. num. 2. clausula generalis, quæ solet apponi in generali quietantia, & transactione, refertur ad illud tantum, de quo est litigatum, & de quo lis, seu quæstio inter partes erat, vt in l. si de certa, cum ibi no. in gloss. & doct. C. de transactio. Nam generalitas non refertur de ea, de quibus non est cogitatum, nec dictum.

Dum autem partes voluerunt renunciatiorem, seu quietantiam generaliter trahi etiã ad incognita (quia tunc apparet, quod partes cogitauerunt de omni iure. Bar. in d. l. si de certa colum. 1. in fin. vers. quæro ulterius. C. de transactio. Beltran. conf. 17. numer. 4. vbi attestatur de communi, licet Ias. contrariam opinionem teneat in l. sed. & si quis, §. quæsitum, num. 23. ff. si quia cautio) Dicen. quod generalis renunciatio non valet, etiam si partes dicerent, quod voluerunt habere pro expressis, & specificatis omnes casus, qui contingere possunt: ratio, quia ignorans non videtur renunciat se iuri, quod ignorat l. nec his, §. hæres, ff. de acquir. hæredi. Actio in factum, est subrogata in locum actionis de dolo, quæ datur liberis, & libertis deceptis à patre, & patrono contra eos: ideo illius renunciatio non videtur superflua. Specul. in §. 1. num. 7. in 2. par. lib. 4. de dolo, & contumacia. & redeundo ad intellectum clausularum præmittent. erit.

CLAVS. I.

Quod clausula [nec contrariam exceptionem opponere] intelligitur de malitiosa,

fa, vt per eundem Specul. in §. 2. 3. per eod. lib. num. 4. de solutio. & obligation.

CLAVS. II.

Clausula, seu Aquiliana stipulatio omnes præcedentes obligationes nouat, & perimit, ipsaque perimitur per acceptationem: & ponitur in generali, & generalissima quietantia: & dicitur (quietarunt, &c.) etiam per aquilianam stipulationem præcedentem, & acceptationem subsequutam, vt per eundem Specul. in §. 2. vers. Aquiliana autem, num. 25.

CLAVS. III.

Clausula, seu pactum de nõ petendo, quod regulariter fit per quemcumque creditorem: Primò tollit obligationem naturalem eius, cui fit pactum: Secundò elidit ciuilem: Tertio obligat naturaliter paciscentem ad non petendum: & Quarto parit exceptionem reo. Bertaz. claus. 35. glo. 6. n. 2.

CLAVS. IV.

Clausula (perpetuò grata, & firma, & numquam contrauenire) operatur, vt numquam currat præscriptio contra actiones per l. quod si nolit, §. si quis, & ibi Bal. & Angel. ff. de edil. edict. Cæpol. caut. 155. Promittens autem non contrauenire addito iuramento, videlicet ex capite enormissimæ læsionis, nec minus potest contrauenire: quia potest promissionem seruare, sine animæ interitu. Imò, in cap. cum contingat, num. 56. de iur. iuran. Beroi. conf. 51. num. 16. vers. respondeo, lib. 1. nam actus iuratus, vt infringi possit respectu enormissimæ læsionis, debet probare læsionem, debet probare ignorantiam ad suum tempore interpositi iuramenti. Alexan. conf. 125. nu. 13. lib. 1. Cur. Iun. conf. 141. num. 10. qui de comm.

CLAVS. V.

Clausula (& omnia, & singula fuisse, & esse vera, & in nullo contrauenire) operatur, quod non possit opponi simulatio, nec venire contra iuramentum allegando simulationem Bald. in l. ius iurandum, de iur. iuran. Gramm. decis. 44. nu. 1.

CLAVS. VI.

Clausula [rato manente pacto] operatur, quod si actor contraueniat, potest reus contrauenire, & se defendere exceptione transactionis, & simul, & semel poenam ibi appositam petere, & consequi, vt in l. si quis maior. C. de transactionibus.

CLAVS. VII.

Clausula, seu licentia, quæ datur à contractibus, extendendi instrumentum ad consilium sapientis quomodo sit extendenda? respondit Bar. quod sapiens possit declarare ea, quæ sunt iuris, vt puta ea, quæ sunt de natura contractus. Item potest suppleri sapiens vigore arbitrij ea, quæ sunt consuetudine ponenda, vt per eundem. Bart. in l. illa institutio, ff. de hæred. instituendis sub num. 6. vbi dicit, sed quæ iuxta præmissa. Notarius habens arbitrium conficiendi instrumentum secundum arbitrium sapiētis, debet deponere sub eodem die, & consule, sub quo est factum instrumentum illud, vel sub eodem die, & consule, sub quo dicit sapiens: vbi sic stinguendo dicit, quod si sapiens vult mutare verba potest sub eodem Notarius ponere: sed si sapiens velle ambiguum declarare, vel aliquid addere, in his, quæ potest. Notarius debet scribere sub die, in quo dicit sapiens: & ista declaratio debet fieri coram duobus testibus, sicut dicimus quolibet arbitratorum, vt ibi sub num. 7. & de hac clausula [ad consilium sapientis] vide Felin. in cap. ex literis, de fide instrumentum, vers. quid autem operatur, num. 11. par. 2. column. 811.

CLAVS. VIII.

Clausula (ex nunc, prout ex tunc) importat, quod vnum tempus videatur alteri in esse, & ex quolibet prædictorum temporum dici potest, stipulationem sumere initium: & verbum (ex nunc) significat actum verbi prolati: & illud verbum (ex tunc) significat effectum actus esse collatum in tempus futurum, vt probatur in clem. 1. de concess. præben. Et quando dicitur è contra (ex tunc, prout ex nunc) videtur effectus collatus in tempus præsens, quo verba proferuntur, Bald. in Auth. quæ rogatus, in princip. C. ad Trebell.

CLAVS. IX.

Clausula (de euictione de dato, & facto suis operatur, vt promittens teneatur tantum de dato, & facto suis, & facto hæredis, & sui authoris, addita præsertim illa dictione, tantum, quæ videtur adiecta, solum ad excludendas personas extraneas. Alexan. conf. 118. incipien. a reñcis narratis, volum. 6. Quæ clausula semper ponitur instrumentum retroconditionis: quæ retro-

venditio cum actus sit necessarius, in eo solemnitas statutaria non requiritur. Paul. de Castr. Alexan. & Iaf in l. iuris gentium, §. fin. de pactis. Dec. conf. 532.

CLAVS. X.

Clausula quod quis promisit (se facturum, & curaturum, quod alius ratificabit, ita quod faciendo possibilia non excusetur) pro illius intellectu recurre ad Bertazzoll. in clauf. 4. gloss. 10. num. 1. & seq. ibi omnia diffuse habes.

CLAVS. XI.

Clausula fideiussionis (sciens non teneri, sed teneri, volens) operatur, vt fideiussor non possit allegare se errasse in fideiubendo, credens teneri ad solutionem debiti, pro quo fideiussit. Bertazzoll. clauf. 39. gloss. 3. num. 1.

CLAVS. XII.

Clausula (renuncians omni ll. auxilio) operatur, vt etiam excussionis beneficio renunciatum censetur, vt per eundem Bertazzoll. clauf. 40. gloss. 4. num. 4.

CLAVS. XIII.

Clausula (omni iuris, & facti exceptione remota) operatur, quod illa verba tollunt, & excludunt omnem exceptionem, & defensionem, quibus mediantibus promissor non possit aliquid, in facto, & in iure se excusare, vt ibi clauf. 22. gloss. 1. nu. 1. & clauf. 34. gloss. 14. nu. 1.

CLAVS. XIV.

Clausula (quod debitor possit conueniri Romæ, vel Florentiæ, &c. operatur, quod ibi possit conueniri, cum ille Locus contractus vere est, in quo fieri debet solutio, & ibi contractus censetur celebratus, vt l. contraxisse de actio. & obligati. potest etiã conueniri in loco domicij ipsius debitoris, & alio vbi ipse debitor reperitur Bart. in l. 6. per totum, ff. de eo, quod certo loco.

Aliqua de manumissionis, emancipationis, adoptionis, & arrogationis instrumentis.

Cap. VII.

DE formulis Manumissionis, emancipationis, & adoptionis instrumentorum, hæc pauca visa sunt referenda, pro intelligentia Notariorum. Quibus quærenribus, quid est manumissio? re-

spondeo manumissio est, detestio, vel datio libertatis serui, ad fidem Catholicam, Apostolicam conuersi, & in sacro fonte baptismi, iuxta ritum Sacrosanctæ Ecclesiæ baptizati, vt ff. de iusti. & iur. l. manumissiones.

Et ista manumissio debet fieri coram quocumque iudice, habente aliquam iurisdictionem in seruum manumissum, vt C. de vindicta. liberta. l. fin.

Emancipatio autem est, relaxatio, & liberatio paternæ potestatis coram iudice dicta, secundum Azon. C. de emancip. lib. §. 1.

Et potest fieri coram quocumque iudice, habenti aliquam iurisdictionem, vt l. 1. C. de emancip. lib.

Adoptio autem est legitimus actus, per quem quis efficitur filius, qui non est, vt institut. de adoptio. in princip. quæ potest fieri coram quocumque iudice ordinario, vt ibi.

Arrogatio autem facienda est coram Principe, vel ex rescripto principis, vt ibi: & hæc pauca de præmissis dicta sufficiant ad intelligentiam Notariorum, qui de his præscriptis instrumentis rogantur.

SALVSTII TIBERII A CORNETO

De alijs clausulis contractuum inter viuos,
& vltimarum voluntatum.

PARS SECVNDA.

- 1 *Diffinitio Testamenti.*
- 2 *Requisita ad illius validitatem.*

ANTEQVAM deueniamus ad explicacionem clausularum vltimarum voluntatum, pro intelligentia iuuenum Notariorum pro tempore creandorum, qui

rarò, cum examinantur super eorum idoneitate, interrogantur quid sit testamentum? & quare dicitur testamentum? & quæ in eo necessaria sint requisita ad illius validitatem? Ideo breuiter hæc pauca præmittenda centui. Quòd scilicet testamentum est voluntaris alicuius legitima dispositio, iusta sententia idest de eo, quod post mortem suam fieri voluit, cum institutione hæredis, sine qua testamentum non valet. Et dicitur testamentum, mentis testatio, idest declaratio voluntatis testatoris: quod nisi post mortem illius vires non habet, & in eo septem testes requiruntur, qui præsentés sint; Et vocari debent in testamento cæci octo: & quinque in testamentis factis in villis, & militum: quandoque duo sufficiunt. Et mulieres prohibentur esse testes in testamento. Item impuberes, furiosus, mutus, & furdus, Item is, cui bonis inter dictum est. Item quicumque, qui est in potestate testatoris. Item hæres scriptus: & etiam

ille, qui cum ipso hærede in eadem est potestate.

De Codicillis autem, & illorum forma, & requisitis, quia plenissimè habes in omnibus libris artis notariæ, ideo illos recensere superfluum esse censui: ad quos in facti contingencia pro illorum scitu recurre.

De intellectu clausularum vltimarum voluntatum.

Cap. I I.

ET licet plura alia de intellectu clausularum contractuum inter viuos, mandati procuracion. & compromissi hic referre poterimus, tamen recordati satis diffuse eas scriptas fuisse in prima parte mei formularij instrumentorum tam primæ, quàm secundæ impressiois, ideo illis omisiss de intellectu aliquarum vltimæ voluntatis, tamquam magis necessariarum sermonem faciam. Et primò ad maiorem illarum intelligentiam, aliquas conclusiones præmittendas censui: quibus mediantribus magis dilucidè ad illarum scitum Tabelliones peruenire valeant. Quoniam ipsi in interpretatione mentis testatoris idiotæ, vt plurimum errant, & errando se-

cum testatorem errare faciunt, præsertim in materia substitutionum: ideo non inu-
tile visum fuit, eas singulatim describere:
scilicet pupillarem, vulgarem, exempla-
rem, breuiloquam, compendiosam, & fidei
commissariam.

Clausula pupillaris, & vulgaris substitutio.

CLAVS. I.

Pupillaris autem, & vulgaris substitutio
talis est, scilicet, [instituo mihi hære-
dem filium meum pupillum: & si moria-
tur infra pupillarem ætatem, si ei hæres.
N. ut institut. de pupil. substit. in princip.]
Concipitur etiam per Verbum [substituo]
quod verbum est aptum ad pupillarem,
& vulgarem substitutionem, vt ff. de vul-
gari, & pupillari substit. l. nam hoc iure,
in princip.

Vt etiam dum quæro, quot sunt necessaria, vt
pupillaris substitutio producat in esse?
responde, quinque.

Primò, quòd sit de liberis testatoris.

Secundò, quòd sit impubes, scilicet mascu-
lus minor annis quatuordecim, foemina,
minor annis duodecim.

Tertiò, quòd sit in potestate testatoris, scilicet
quod non sit emancipatus.

Quartò, quòd post mortem testatoris efficiat
sui iuris, scilicet quod non sit recasurus
in potestatem alterius.

Quintò, quòd per mortem testatoris efficiat
sui iuris. Quamuis Rayn. in hoc articu-
lo substitutionem addit tria alia, videlicet.

Sextò, quòd pater testetur sibi, & filio suo pu-
pillo, vt ff. de vulg. & pupill. substit. l. mori-
bus, §. quamuis autem.

Septimò, quòd filius prædictus pupillus sit in-
stitutus, vel exheredatus, vt ff. de vulg. &
pupill. substit. l. §. substitutus.

Octauò, quòd hæreditas sit adita ex testa-
mento paterno, vt in l. quæsum, ff. de ac-
quir. hæredit.

Alia de vulgaris substitutio.

CLAVS. II.

Vulgaris substitutio est duplex, scilicet
expressa, & tacita. Et concipitur per
verba negatiua, scilicet [instituo mihi hæ-
redem filium meum; & si filius meus mihi
hæres non erit, N. sit mihi hæres] vt in-

stit. de pupill. subst. §. r. in gloss. super ver-
bo ad exemplum pupillaris, in princip. Et
dicitur vulgaris substitutio, quia quilibet
de populo potest ipsam facere, scilicet Pa-
ter, vel Mater, vel quilibet extraneus, vt ff.
de vulgari, & pupillari, l. qui plures, & l.
lucius eod. tit.

Alia de exemplari.

CLAVS. III.

Exemplaris est, quando pater instituit sibi
hæredem filium suum legitimum, & na-
turalem, furiosum, & N. filium suum le-
gitimum, & naturalem: quæ substitutio
exemplaris habet eandem vim, quam
habet substitutio pupillaris, & trahitur
ad omnia bona furiosi, seu mentecapti in-
stituti. C. de impub. & ali. substitut. l. hu-
manitatis.

Alia de Breuiloqua.

CLAVS. IV.

Breuiloqua, seu reciproca est, vt puta [Te-
stator sibi instituit hæredes. P. & I. filios
suos legitimos, & naturales pupillos, &
ipso inuicem substituit; & si ambo præ-
fati filii decederent infra pupillarem æta-
tem, substituit eis. C. ipsius testatoris si a-
trem.]

Alia de substit. compendiosa.

CLAVS. V.

Substitutio compendiosa est [si testator in-
stituit A. filium suum legitimum, & na-
turalem, & quodcumque ipse A. decel-
ferit sine liberis, substituit ei B. nepotem
ipsius testatoris] l. precibus. C. de impube.
& ali. substitut.

Alia de fideicommissaria.

CLAVS. VI.

Substitutio fideicommissaria est, quando te-
stator instituit hæredem N. & ipsum ro-
gavit, quod per fideicommissum restituat
bona hæreditatis suæ T] & primus graua-
tus de restituendo dicitur hæres: & ille, cui
debet restituendo dicitur fideicommissarius, vt
instit. de fideicom. hæred. per totum.

Et hæc sufficiant ad intelligentiam institutio-
num,

num, & substitutionum, quas Notarij quotidie scribere solent in testamentis, quæ ab eis rogantur, ita vt de cetero, nota imperitiæ eis nullatenus ascribatur. Et de his hæc tenus.

Clausula vulgariter pupillariter, & per fideicommissum.

CLAVS. VII.

Redeundo ad explicationem clausularum vltimarum voluntatum, præmittendum erit aliquid, vltra præmissa, de hac supradicta clausula, scilicet, quod operatur, quod datio substituti vulgaris non tollit suitatem, Bal. in l. non iustam in 1. col. in vers. ex hac 50. nota. C. ad Trebell. Item intelligitur, quod electio sit substituti, si casus dictarum substitutionum vno semel, & eodem tempore veniat. Bal. in l. si frater. C. de fideicommissis. Et quia non potest simul, & semel esse directa, & fideicommissaria, ideo illa dictio, & resoluitur in disiunctiuam, & electio erit substituti. Bart. in l. si Titio, ff. de usufructu legato.

De directa, & indirecta, seu fideicommissaria.

CLAVS. VIII.

Qualis autem dicatur directa, & qualis indirecta fideicommissaria, ad faciliorem intelligentiam Notariorum explicatur, scilicet, Directa est illa, per quam substitutus capit hæreditatem sine facto alterius ex dispositione Testatoris, ita quod non oportet recurrere ad primum hæredem, sed adeundo hæreditatem efficitur dominus, l. cum hæres, ff. de acquir. possess. exempli gratia. Instituo Titium hæredem, & si non erit hæres, Sempronius sit hæres: & in hoc casu nihil detrahitur per primum hæredem, Et idem die in qualibet directa substitutione. Indirecta autem, seu obliqua est illa, per quam hæreditas capitur per manus primi hæredis. Vnde dicitur indirecta, quia immediate non succedit testatori, sed capit de manu alterius: & ex huiusmodi hæreditate capit primus hæres institutus quartam partem, quæ appellatur Trebellianica, sumpta ex nomine auctoris, qui illam introduxit, vt post alios per Abb. in cap. Raynutius, de testamen. & vltim. volunt.

Et ex tali clausula cessant plures difficultates, in quibus doctores se torquent, plurimumque laborant propter clausulam hanc codicillarem, qua in practica vntur Notarij in omnibus fere testamentis. Cagnol. in d. l. precibus, eodem tit. num. 235. tom. 2. vbi, quod ea est maximi effectus, quamuis ipsi Tabelliones non intelligunt, quæ dicunt ad instar illorum cantorum, qui per rerum naturam bene cantant, sed non intelligunt rationem sui cantus, vt ibi. Et in summa, quando testator facit prædictas substitutiones, regulariter apponitur dicta clausula, scilicet vulgariter si non erit hæres, Pupillariter si in pupillari ætate decesserit, & per fideicommissum si post aditam, & post pubertatem decesserit.

Clausula in stirpes, & non in capita.

CLAVS. IX.

Pro cuius præscriptæ clausulæ intelligentia præmittendum erit, quod prima omnium successio est filiorum legitimorum, & naturalium cuiuscumque sexus ex eodem matrimonio, siue in potestate, siue emancipati sint, vel posthumi, hoc est post obitum patris nati: & succedunt parentibus ab intestato in capita exclusis omnibus, & ex transuerso cognatis. Nihil autem est aliud hæreditate in capita diuidi, quam eam in tot partes, eaque æquales dispartiri, quot sunt capita, quibus solet deferri, exempli gratia, Sempronius diem suum obiens, Titium, & Mæuium filios post se ab intestato reliquit. Vnde fit, quod in Sempronij hæreditate (quam in duas partes æquales diuidi necessum est) Titius, & Mæuius, vterque in semissam, atque in capita succedunt: quia primum gradum ei succedentes caput faciunt, vt in l. post sanguineos, §. hæreditas, ff. de suis. & leg. hæred. In stirpes vera successio diuiditur, quando liberi parentes sui locum effumen res, in ea dumtaxat hæreditatis parte succedunt, quam parens, vbi superstes esset affecturus fuisset: sic nuncupata, quod non primum gradum, atque ideo caput ipsum, sed eam prolem, quæ ex capite defluit, quasi stirpem, & gentilitiæ domus radicem conspicit, in hunc modum Titius ex intestato filios non reliquit, sed ex Seio nepotes, ex Caio nepotes tres, omnes patrue-

les, atque hæredes proximos successuros, quorum duo ex Seio nati il semissem, tres verò quos Caius edidit in alteram semissem utique in stirpes vocantur, instituit. de legat. agn. successor. §. hoc etiam Pater enim multis filijs habetur loco vnus capitatis tantum.

Clausula Codicill.

CLAVS. X.

Clausula illa codicillaris, quæ apponitur in testamento, scilicet. [Hanc autem testator dixit esse, & esse velle suam vltimam voluntatem, suumque vltimum testamentum, quod, & quam valere voluit iure testamenti nuncupatiui: & si tali iure non valeret, valere voluit iure codicillorum, seu donationis causa mortis, & alterius cuiuscumque vltimæ voluntatis, quo seu quibus melius, valere poterit, & tenere omni meliori modo, &c.] operatur & locum habet, si testamentum deficiat ex causa præteritionis, ad text. in l. si patroni, in princip. ff. ad Trebellian. Doct. in athen. ex causa de lib. præter. & per Clarum in §. testamentum, lib. 3. quæst. 46. vbi attestatur de magis communi, quod scilicet testamētum sustineatur, in vim codicilli. Vide tamen in hoc Put. lib. 2. decif. 284. num. 2. Operaturque, & locum habet, vbi testamentum non valet propter defectum solemnitatis omisæ. Et inter liberos operatur effectum voluntatis minus solemnis, & minus perfectæ. Guid. Pap. quæst. 513. operatur etiam, quod videntur rogati in testamento hæredes scripti, vt si testamentum sit minus solemne, soluât legata in eo contenta, vt seruetur mens Testatoris, vt no. in l. ex testamento cum alijs citatis per Alexand. in conf. 26. 1. volum. & in 2. volum. conf. 41. & in 3. volum. conf. 176. colum. Et si non valet vt testamentum in scriptis, valebit vt testamentum nuncupatiuum, Paul. de Castr. in l. hæredes palam, vers. sed an valebit. ff. de Testamentis, & magis diffuse. Specul. in titul. de ædicatione instrum. quod ista generalis clausula [si non valet iure testamenti, valeat iure codicillorum, vel alterius cuiuscumque vltimæ voluntatis] operatur tantum cum testamentum deficiat propter defectum solemnitatis omisæ, vt supra diximus, vt puta cum deficiat nume-

rus septem testium, vel alia solemnitas, & tunc valeat iure codicillorum. Non autem operatur si in alio deficiat, vt puta si rum-patur per querelam, vel posthumi agnationem, vel minimam capitis diminutionem, & hoc probatur ex eo, quod dicitur, valet, & sic loquitur de præsentis defectu qui est, vt quia nõ est ibi plenus numerus testium, vel non testium, vel non sunt rogati, vel est mulier, non autem de futuro, vt de illo quod fiet, puta aliquid de prædictis modis; Si enim dixerit, valebit, tunc futuros complectetur defectus. Vt ergo hos modos comprehendat; melior esset dicere, [si non valet, vel non valebit iure testamenti, &c.] vt per Specul. in 2. par. in §. compendiose, num. 18. de instrum. editione. Si quis igitur velit secure testari, sic dicat. [Si non valet testamentum ratione præteritionis, vel exhereditationis, vel alterius solemnitatis omisæ, valeat iure codicillorum, vel alterius cuiuscumque vltimæ voluntatis, & rogo omnes, vt mihi venientes ab intestato, vel succedentes ex testamento, vel aliquo iure, vt hæreditatem circa hanc clausulam codicillarem non diuerxent] in Seraph. decif. 53. lib. 4. Quod operatur, vt sit locus substitutioni, quando testamentum est effectum caducum per mortem substituti etiam si concepta sit per verbum, valeat, quod est præsens subiunctiui modi, qui trahitur ad futurum.

Clausula omni meliori modo.

CLAVS. XI.

Clausula illa [omni meliori modo, &c.] facit, vt testamentum in scriptis conditum valeat tamquam testamentum nuncupatiuum, quia tunc testator non se astringit velle solemniter in scriptis testari. Alexand. conf. 476. volum. 5.

Clausula cassans, &c.

CLAVS. XII.

Clausula [cassans, irritans, & annullans] idem testator omne aliud testamentum, & donationem causa mortis, ac aliam quamcumque vltimam voluntatem per eum hæctenus quomodocumque sub quibuscumque verbis etiam derogatorijs factam, & factam.] Operatur quod vltima derogat prio-

priori, præsertim quando sumus in testatore literarum ignaro, vel muliere: quo casu sufficit, vt in secundo testamento adfit tantum generalis reuocatio absque speciali derogatoriæ clausulæ mentione: & in eo si fuerit apposita clausula illa derogatoria, præsumitur tantum apposita potius de mente Notarij quam testatoris Idiotæ, vsque adeo quod dicta clausula derogatoria nihil operatur Barbar. in conf. 89. col. 6. volum. 4. late Paris. in conf. num. 10. cum seq. volum. 3. & quando testamentum primum non rumpitur per posterius hic referre mei instituti non est: sed pro eius intellectu in facti contingencia recurrit ad summam Azon. in 5. librum institution. in titulo quibus modis testamenta infirmantur Rub.

Alia Clausula substitutionis:

CLAVS. XIII.

Clausula substitutionis alicuius ex eius familia adiecta ratione, & causa [quia vult bona sua conseruari in agnatione, & familia] operatur, vt inducatur fideicommissum in omnes de familia, vt in l. cum pater, §. filio de leg. 3. citata per Menoch. de præsump. l. 4. præsump. 73. nu. 45.

De alia clausula omni meliori modo.

CLAVS. XIV.

Clausula [omni meliori modo, & forma] in his vltimis voluntatibus importat, quod si testator dixerit [relinquo Titium hæredem quoquo titulo] istud testamentum non valeat nisi dicatur iure institutionis, vt per doct. in cap. Raymundus de Te-

stamenti. addita tamen ista clausula [omni meliori modo, &c.] valet testamentum Bal. in l. quoties in fin. C. de hæredi. instit. & quod ista clausula æquipollet clausulæ codicillari. Felin. in cap. cum super de offic. delegat. num. 11. vers. quid autem, & ibi, quod vbi lex exigit certam formam, verborum, qua omissa actus vitiatur: secus vbi apponitur clausula [omni meliori modo, &c.]

Clausula integra restitutionis hereditatis.

CLAVS. XV.

Clausula hæc [totam, & integram hereditatem restituat] operatur, vt Trebellianica prohibita cenescatur. Put. decif. 448. l. 2. in fine.

CLAVS. XVI.

Clausula derogatoria in secundo testamento non solemni posita, primum solemne, non tollit per Cel. Vgo. in tract. de clausulis, num. 21.

CLAVS. XVII.

NE Testator, legan. rem emphyteoticam, cadat à iure suo remedium est, vt prædium, seu domum emphyteoticam leget saluo, & reseruato iure habentis directum dominium, & traditio rei legatæ non fiat ab hærede antequam dominus directus consentiat, nec aliter, nec alio modo; & sic legatum erit validum: & testator non priuatur iure suo Io. dilect. de arte testan. in tit. 6. de legatis caut. 46. num. 2.

CLAVS. XVIII.

Clausula codicillaris substatinet testamentum fratris etiam turpi persona hærede instituta Io. dilect. de arte testan. de lib. institut. caut. 16. num. 4. fol. mihi 147.

S A L V S T I I T I B E R I I A C O R N E T O

Tractatus de Clausulis Instrumentorum .

P A R S T E R T I A

De aliquibus pertinentibus ad officium Tabellionum circa extensionem clausularum instrumentorum .

Cap. I.

NE C erit ignorandum, quod si nota alicuius Notarij præ mortui reperitur scripta, in eius matrice originali posita in eius protocollo, vel alibi, vt puta, & promisit, &c. & constituit, &c.

Notarius, qui hanc notam reassumit in publicam formam, poterit extendere dictas clausulas ceteratas secundum substantiam contractus. Verum quia multi consueverunt diversimodè loqui, erit advertendum, quod si præcedens contractus est similis illi, de quo redditur nota in forma publica, & illa dictio, & cætera, stat extensa in illa abbreviatura, Notarius, qui reassumit illam notam in publicam formam, poterit extendere illam dictionem, seu notam sic ceteratam secundum præcedentem contractum. Sed vbi in contractu præcedenti eiusdè materiæ mutaretur talis dictio diversimodè extensa, tunc Notarius subrogatus debet traducere, seu conficere instrumentum cum prædictis abbreviaturis ceteratis, sicut ibi originaliter scripturæ manent: quoniam doctores in casu huius quæstionis in l. si initium, ff. de eden. dicunt, quod dictio, &c. debeat extendi sicut consuevit extendi per

eundem Notarium mortuum, in alio simili contractu, seu instrumento. Specul. in titul. de instrum. editione in §. ostenso, vers. Quid ergo si in abbreviatura, in prima additione.

Forma autem subscriptionis Notarij, qui publicat rogationes alterius Notarij, hæc est videlicet.

Ego N. Notarius supradictum instrumentum de verbo ad verbum suscepi de nota talis Notarij mortui, qui ipsum manu propria, quam bene nouit, scripserat, & hoc de mandato magnifici D. A. Iudicis, quo ad substantiam nullo detracto, addito, vel mutato, vel transportato, & in publicam formam redegi, & meum solitum signum apposui.

Quibus præmissis circa extensionem clausularum Notarij mortui addo Carocium in tract. de locato, & conducto in quæst. 4. de mercede incerta sub nam. 32. vbi quod si reperiantur in breuiatura locationum, vel aliorum instrumentorum, alicuius Notarij mortui, Notarius subrogatus potest, & debet eam extendere secundum consuetudinem Notarij mortui: quæ si reperitur varia attendenda est vltima consuetudo, vbi citat Albericum affirmantem hoc esse verum quoad instrumenta confecta tempore illius vltimæ consuetudinis, in alijs secus. Sed est seruanda consuetudo temporis confecti instrumenti, & sic quod attendatur vltima consuetudo particularis personæ de actis, & gestis tempore illius vltimæ consuetudinis, vt supra dictum est. Bene verum est, quod cir-

ca dictarum in breuiaturarum extensionem, Notarius subrogatus debet apponere clausulas consuetas communiter apponi solitas per alios Notarios, & ita conciliando multas opiniones tenet Ias. in l. Galus, §. idem credendum, num. 16. de liber. & posthum. quam commendat. Gabriel. de consuetud. conclus. 3. in fin. Extendere autem ex coniecturata mente non posset Notarius sine mandato Iudicis, vt ibi in fine, & de communi attestatur Ias. in l. Argentarius, num. 3. ff. de eden. & prosequen. hanc satis quotidianam materiam dicendum etiam arbitror, quod licet Notarius censetur rogatus, vt apponat in instrumentis clausulas apponi solitas, & consuetas. Ias. in l. omnibus, §. si procurator, numer. 17. si quis ius dicere non obtem. & l. 3. C. de iure emphyt. quod sanè est intelligendum, vt scilicet apponat clausulas solitas semper, & eodem modo. Secus si aliquando diuersimodè eas solet apponere. Ripa in l. qui Romæ, §. duo fratres, ff. de verb. oblig. num. 49. Alexand. ibi citat. in cons. 5. si vera sunt, colum. 4. lib. 5. Vsq̄ adeo quod Notarius, si in imbreuiaturâ posuit tantum [talis vendidit tali, talem rem, pro tali pretio presentibus Testibus] sub illa imbreuiatura, &c. intelligit id, quod in carta debet, & solet per eum apponi, Ias. in l. Argentarius, ff. de eden. numer. 3. Eò Amplius, quod alius Notarius extrahens illam imbreuiaturam, potest illam complere, & extendere iuxta consuetum, vt per Bartol. ibi sub num. 2. eodem tit. & per eundem Bart. in l. de die, num. 5. ff. qui satisd. cog. & licet præmissa videantur contrariari per Marfil. in sing. 123. in vere clarum est, vbi quod talis Notarius non poterit apponere, nec extendere clausulas apponi solitas in similibus instrumentis, si illæ clausulæ appositæ non sint in originali allegat singulariter dictum Bald. in Rubric. C. de fide instrumentorum in sexta columna, vers. 4. quæritur, quod dictum pro valde no. refert, & sequitur Ias. in l. fin. in 12. colum. C. de iure emphyteot. & ex hac Baldi doctrina apparet, quod ex protocollo vnus Tabellionis alius tabellio non potest conficere instrumentum, addendo aliquid, vel detrahendo, vt ibi, & ex relatis per eundem Marfilium in d. singul. 123. clarum est in iures

quod tamen intelligerem, si in similibus instrumentis nullæ essent oppositæ imbreuiaturæ, & suæ dictiones, &c. ex quibus possit haberi veritas circa substantialia, contractus tamen cum in hoc articulo varijs doctores variè locuti fuerint, remitto me ad eos, & de his hæctenus.

Plura alia de erroribus Notariorum corrigendis. Cap. II.

Aliqua in proximo præcedenti cap. præmissimus de extensione imbreuiaturarum: non inuiciter etiam aliqua visa sunt dicenda de erroribus Notariorum, illorumque correctione pro quorum intelligentia recurendum est ad Bart. in consil. 208. per totum, qui materiam hanc optimè explicat. Vbi quod quodlibet instrumentum continet ista duo. Vnum, quod spectat ad Notarium tantum, scilicet ponere Annum Domini, indictionem, diem, mensem, & locum, & alias solemnitates. Secundum, quod continet instrumentum, est illud, quod spectat ad partes contrahentes, scilicet substantialia contractus, & in hoc erit videndum, an si circa alterum istorum Notarius errasse se dicat, admitti debeat ad correctionem erroris; Et circa primum dico, quod quandoque est erratum circa ea, quæ non vitiatur instrumentum, nec ipsum nullum reddunt, vt si in eo esset mala latinitas, & tunc non vitiatur instrumentum, l. imperator de Sta. ho. per Notarium potest corrigi, quandoque est erratum in eo, in quo instrumentum vitiatur, & tunc quandoque constat quod est erratum: in quo si deficiat, vitiatur exemplum, vt puta. si in instrumento deficiat indictio: nam defectus indictionis vitiatur instrumentum, quandoque constat, quod est erratum, sed non constat in quo: vt si omiſſa sit dies, & sic constat de errore, sed non in quo sit erratum: quia non constat de quo. Et Notario dicenti se recordari, debet credi. probatur, quia officiali creditur in officio sibi commisso, & hoc quando est erratum in omittendo. Sed quando est erratum in committendo, puta quia apposuit vnâ diem pro alia, & isto casu non potest corrigere, nisi doceret de errore per testes, vel alios modos. Quan-

doque est erratū alio modo, vt quia de indictione non recordatur cum anno domini; & tunc dicit, quod consultit Dinus, quod instrumentum non vitiatur. Circa secundum principale, quando in eo, quod pertinet ad partem, dicit se errasse, vt in præposito: quia dicit Notarius se errasse, ponendo in scripto illa verba habeat, & habere debeat liberè, & expedite, &c. & hoc dicit, quod si Notarius vult se incontinenti corrigere, admittitur: aut ex intervallo. & non potest, nisi probato errore. Nam si discordat instrumentum ab originali protocollo, in tantum quod pars, cui dedit copiam scripturæ, in qua constat ipsum errasse, cogitur ipsam Notario restituere, vt ipsam corrigat, quod tunc facere debet cum decreto Iudicis. Et erunt partes Iudicis, vt pronuntiet in quantum constat ipsum Notarium errasse, dictum errorem per ipsum corrigi, & partem debere sibi restituere scripturam sumptam, in qua apparet error, vt hæc omnia probantur per eundem Bart. in d. consilio superius citato à principio vsque ad finem.

Aliqua alia de pertinentibus ad officium Notariorum.

Cap. III.

Infra summam referuntur aliqua de pertinentibus ad officium Notariorum. Notarius nõ potest plus scribere, quam quod proprijs oculis videat. Burfat. consil. 24. num. 11. volum. 1. fol. mihi 88. Vide etiam in hoc Marf. in singul. 462.

Notarius non præsumitur rogatus de sua propria scriptura, nisi asserat se rogatum. Corn. consil. 191. volum. 1. num. 1. & verius per Bart. in l. sciendum, ff. de verb. oblig. si scripsit tanquam Notarius, vt subscripsit.

Notarij si duo fuerunt rogati de instrumento, quorum vnus tantum se subscripsit, tale instrumentum non probat. Dec. consil. 36. num. 1. Bal. in l. ius iurandum, colum. fin. C. de Testa. Test. & an censentur rogati in solidum. Put. decis. 6. lib. 1. per totum.

Notarius an possit instrumentum subscribendum alteri delegare. Pedemon. decis. 36.

Notarius non computatur in numero; quando Testium, quando conficit aliquam scripturam, gloss. in l. hac consultissima. C. qui testam. fac. poss. & l. Domitius, ff. de Testam. Alexand. consil. 166. num. 2. volum. 2.

Notarius tenetur ad interesse partis aliquid dolose omisit in instrumento. Ita in l. errore scribentis. C. de Testam. num. 2. & quod potius præsumitur error, quam dolos Gabriel. conclus. 11. lib. 7. de maleficijs, num. 16.

Notarius qualiter conficiet instrumentum super nutum, & an surdus possit instituere hæredem solo nutu? Bald. in l. discretis, num. 3. C. qui Testam. fac. poss.

Notarius, qui conficit instrumentum de testamento imperfecto, an puniatur de crimine falsi. Bal. in l. iubemus, num. 6. C. de Testam.

Notarius, quando ignoraret an esset tractata media pars noctis, vel ne, tunc potest dicere Actum tali nocte, quæ fuit media, infra talem diem puta Mercurij præcedentem, & Iouis sequentem, l. more Romano, ff. de ferijs.

Notarius an debeat habere cognitionem rei, quam scribit? & an debeat cognoscere contrahentes? Bal. in Rubr. de fide instrumentorum, num. 9. & 13.

Notarij assertionem, quando statur, quod contrahentes fuerunt duæ partes vniuersitatis? Capic. decis. 4. num. 5. Rol. à Vall. in consil. 90. num. 37. volum. 1. vbi quod creditur Notario tractatum factum fuisse in eius præsentia, ibi num. 8.

Notarius qualiter scribere debeat aditionem factam per mutum. Vide Bart. in l. mutum, num. 2. ff. de acquir. hæredit.

Notarius quomodo debeat stipulari instrumentum diuersorum Idiomatum, & qualiter conficere instrumentum? Vide Bal. super institut. de verb. stipul. in rubr. in §. verbis.

Notarius in testamentis non debet apponere, scilicet mortis cogitatione turbatus: quia similes Testatores mortis cogitatione turbati nesciunt quid agant, & solent omnibus affirmatiue respondere. Ripa. l. 2. §. si quis ita, num. 10. ff. de verb. oblig.

Notarius vbi facit aliquam interlineaturam, vel abrafionem, seu cassationem si vult

vt omnis cesset suspitio , attestetur in fine instrumenti , quòd ipse interlineaturam , vel abrasionem fecit, Felin. in cap. ex literis, de fide instrument. vers. Quinta declaratio, sub num. 9.

De aliquibus clausulis compromissi. Cap. IV.

CLAVS. I.

Clausulæ [procedendi arbitrio tuo] importat arbitrium boni viri . Felin. in cap. 1. de constitutionibus, vers. & si dicatur committimus arbitrio , vbi ponit fallentiam , quando ista verba diriguntur ei , qui alias erat Iudex, vt ibi.

CLAVS. II.

Clausula posita in compromisso [vt videas quid iuris] dic quod ille iudex compromissarius poterit decidere omne dubium , quod dici potest ex causa non solum in principali causa , sed etiam ex appendentijs. Felin. in d. cap. 1. eodem tit. colum. 56. vers. & si dicatur videas quid iuris.

CLAVS. III.

Clausula [procedendi de iure , & de facto] importat . quod Arbitrator poterit procedere ad similitudinem Arbitratoris ibi colum. 56. in fine.

CLAVS. IV.

Et si dicatur [vt procedat secundum sensum suum] dic, quod poterit procedere secundum voluntatem suam propriam. Felin. ibi vers. & si dicatur secundum sensum suum, colum. 57. circa princip. Contrarium tenuit Abb. in d. cap. 1. de constitutio. colum. 11. vers. in glo. fin.

CLAVS. V.

Quod procedas secundum libitum tuum] dic quod importat liberam voluntatem , per eundem Felin. ibi vers. & si dicatur secundum libitum suum, colum. 57. circa med.

CLAVS. VI.

Quod procedat secundum prudentiam suam] dic quod importat arbitrium boni viri, ibi in vers. & si dicatur secundum prudentiam tuam, col. 57. in medio.

CLAVS. VII.

Et si dicatur [procedes præuia ratione] dic quod intelligitur in monitione , & non conditione, ibi dict. colum. 57. in fine

vers. & dicatur , quod tibi videtur .

CLAVS. VIII.

Et si dicatur [quod procedes secundum spiritum suum] dic quod importat voluntatem liberam secundum regulam rationis , ibidem in vers. & si dicatur secundum spiritum tuum, colum. 8. in princ.

CLAVS. IX.

Clausula in compromisso apposita [quod intelligatur esse lis , & questio de omni eo super quo fuerit laudatum] quid operatur . ad hoc primo no. quod si super certo non potest transigi, ita nec compromissum de iure , & de facto fieri : quia habet vim transactionis , vt C. de Iudicijs . Authen. si verò , & ideo in generali compromisso quantumcumque pleno non veniunt illa , quæ sunt certa , & liquida , & super quibus specialiter compromitti non possent , etiam si apponatur præscripta clausula [quod intelligatur esse lis, & questio de omni eo . & super eo, super quo fuerit laudatum :] quia cum simpliciter , vel specialiter non possit transigi , nec compromitti super liquidis , non videtur , qualiter illa clausula possit operari super liquidis , & claris , & in eis intelligatur compromissum , cui tamen responderi potest, operari circa alia non liquida , de quibus esset dubium , an venirent in compromisso tamquam de illis non fuerit cogitatum : nam ista clausula faciet, vt de eo, super quo fuerit pronuntiatum, censeatur cogitatum saltem in genere ; licet, si non esset apposita, non censeretur cogitatum, nec in genere, nec in specie , & in hoc est utilis illa clausula, quod Paul. de Cast. dicit perpetuò no. quia est pulchra practica ad euadend. dubietatem, quæ potest oriri, vt in l. 1. ff. de transactionibus, num. 7. in Rubr.

CLAVS. X.

De clausula [quod possit dare viri, & alteri tollere] & de alijs clausularum apponit solitis in compromissis , & illarum importancia, de his satis loquuti fuimus in meo formulario instrumentorum, ideo de his hætenus .

Inferius sequuntur diuersæ aliæ clausulæ compromissi traditæ per Vgo. Cel. in eius tract. de clausulis .

CLAVS. XI.

Clausula [procedendi secundum æquitatem] in compromisso operatur , vt

excludi possit exceptio præscriptionis, ibi num. 105.

C L A V S. XII.

Clausula [quomodocunque, & qualitercunque] non comprehendit casus, in quibus à iure requiritur mentio specialis, ibi, num. 119.

C L A V S. XIII.

Clausula [insolidum] in compromisso, & [factum ab vno valeat, &c.] non operatur, quando omnes simul inceperunt cognoscere: quia tunc omnes simul debent laudare, ibi, num. 139.

C L A V S. XIV.

Clausula [partibus absentibus] operatur, quod Arbitrator possit pronunciare partibus absentibus, quod alias non posset, ibi num. 167.

C L A V S. XV.

Reductionem non ponere] intelligitur, scilicet dummodo dolus abbit ab arbitratore bona fide, non facilitate crassa, vel supina, quæ dolus reputatur, ibi num. 168. & quod si fuerit iuste pronunciatum, seu arbitratum, ibi num. 186.

C L A V S. XVI.

Clausula [de iure, & de facto] facit, quod sententia, seu laudum potest etiam ferri de nocte, ibi num. 173.

C L A V S. XVII.

Clausula [semel, & pluries iudicare] operatur, quod Arbitrator potest iudicare diuersis vicibus, quando omnes, quæstiones, de quibus est compromissum, pro vna parte proponuntur; & si hinc inde ab vtraque parte deducta sint iura sua, secus est, quia omnes quæstiones tunc debent simul in vna instantia decidi, ibi num. 173.

C L A V S. XVIII.

Prorogatio compromissi debet notificari, & non debet esse maior, quam terminus compromissi, ibi num. 179. & 180. & de iure, & de facto procedere, & de iure tantum sententiare ibi sub num. 185.

C L A V S. XIX.

Clausula [diebus feriatis, & non feriatis] operatur, quod sententia arbitri valeat die feriata in hominum necessitatem, non in honorem Dei ibi num. 187.

De aliquibus Clausulis mandati procuræ. Cap. V.

C L A V S. I.

Nota, quod illa verba, quæ apponuntur in mandato procuratoris [quod scilicet, Dominus promittit se ratum, & gratum, habiturum quicquid procurator gesserit] non videntur necessaria: quia sufficit deesse mandatum, nec alia rati habitio requiritur in illis, ad quæ mandatum extenditur: ad illa verò, & ad quæ mandatum non extenditur, etiam verba ista non extenduntur, Paul. de Castr. in l. quodlibet, ff. de Solutionibus, & liberationibus sub num. 2.

C L A V S. II.

Clausula [releuans ipsam ab onere fati dandi, & de iudicato soluendo] facit, vt ipse procurator præcise compelli possit iudicium suscipere, nisi ex aliqua iusta causa de nouo superuiuen. excusaretur, vel sit præsens, vt ipse compelli possit suscipere, idem Paul. de Castr. in l. filiusfamilias in §. procurator, num. 2. ff. de procuratoribus.

C L A V S. III.

Clausula [constituit ad agendum, & defendendum] & postea subiunguntur illa verba [ad litem contestant. iurandum de calumnia] ea non videntur necessaria: quia comprehenduntur qui illis verbis ad agendum, & defendendum, idem Castr. in l. si procurator, num. 5. C. de procuratoribus.

C L A V S. IV.

Clausula in dicto mandato posita [quod non sit melior conditio occupantis, sed quod vnus incipit, alter prosequi, & finire possit] verba hæc non faciunt, quo minus melior sit, nam is qui præoccupabit, præfertur alteri; sed faciunt, vt illo postea impedito, vel prosequi nolente, alter prosequi possit, quod non esset, si ista verba non fuissent apposita: quorum tunc alter haberetur pro non dato, & sic requireretur nouum mandatum. Sed hæc verba faciunt, vt non requiratur, imo, vt virtute primi prosequi possit; & nisi iste secundus postea impediatur vel nolit, primus poterit reassumere. Et propterea hodie

die solet addi in instrumentis (quod non fit melior conditio occupantis, sed quod vnus inceperit, alter possit prosequi, & finire: quæ vltima verba important, vt etiam si primus præoccupans non impediatur, alter tamen poterit prosequi, & sic mixtim poterunt procedere vnus facere vnum actum, & alter alterum: secundum quod casus occurrerit, vt per eundem Castren. in l. pluribus, num. 4. ff. de procuratoribus.)

C L A V S. V.

Clausula (cum libero, & generali mandato, ac generali administratione omnium bonorum) facit, quod procurator potest exigere quietare, nouare, Sacramentum deferre, & aliud pro alio permutare, Specul. in tit. de procurat. §. vt autem, num. 15. & quod etiam potest transigere, firmat Ias. in l. transactionis, num. 7. C. de Transactionibus.)

C L A V S. VI.

Clausula (citra reuocationem alterius procuratoris) operatur, vt ambo sint insolidum constituti, vt per Vgo. Cel. in tract. de clausulis, num. 259.

C L A V S. VII.

Procuratorem, & nuncium specialem] clausula hæc facit, vt in electione constituti, an velit esse procurator, vel nuncius, ibi num. 296.

C L A V S. VIII.

In contractu vniuersitatis initio cum illius procuratore, tutius esset, quod in mandato procuræ essent apposita illa verba (procuratorem, & administratorem,) quia alias dubitaretur, quod creditor teneretur probare pecunias versas fuisse in vtilitatem vniuersitatis, seu Ciuitatis, secus si in mandato quis esset constitutus administrator ciuitatis, vel vniuersitatis, vt per Ripam in l. his qui bona, ff. de pignor. & hypot. sub num. 8. vbi plura referuntur in simili materia, & in contractu minoris, ibi sub d. num. 8. & seq.

C L A V S. IX.

Clausula (omnibus meliori modo, &c.) operatur, vt dominus litis effectus possit substituere. Put. decif. 230. lib. 2. per totum.

De aliquibus alijs clausulis diuersorum contractuum.

Cap. VI.

C L A V S. I.

Clausula (cassum) posita in margine protocolli, vel actorum non probat cancellationem, etiam si sit manu eiusdem notarij, nisi habeat testes, diem, & consulem, Vgo. Cel. in tract. de clausulis, nu. 215.

C L A V S. II.

Clausula (saluo iure domini) in refirmatione feudi, seu Emphyteosis apposita operator, quod si antea feudatarius, vel Emphyteota ceciderit à iure suo ob aliquam causam, non prodest sibi noua refirmatio, ibi num. 254.

C L A V S. III.

Clausula (quod debitor constituit tenere omnia bona sua precario pro creditore) operatur, quod creditor potest agere contra quemcumque possessorem rerum debitoris, etiam non facta illis excussione; ibi num. 257.

C L A V S. IV.

Clausula (precario nomine emptoris venditor constituit possidere) facit præsumi factam venditionem, si venditor remansit in possessione, nisi venditor respondeat tempori de fructibus, vel nisi vsum fructum sibi reseruet, ibi num. 274.

C L A V S. V.

A hæres cum beneficio l. & inuent. B. si vendit bona hæreditatis pro satisfaciendis creditoribus, & legatarijs, operatur ne emptor molestetur à creditoribus, & legatarijs, ibi num. 285.

C L A V S. VI.

Clausula (si rescindatur, salua sit prior actio) posita in instrumento dationis in Solutum, operatur, quod re euicta detur contra reum prima actio, quæ alias non daretur, ibi num. 302.

C L A V S. VII.

Locator si promisit sub hypotheca seruare promissa) operatur, quod emptor non possit expellere conductorem de illa re, ei hypothecata, ibidem num. 305.

C L A V S. VIII.

In clausula apponenda in transactione, scilicet, quando possit dubitari de inuolenti.

lilitate transactionis, quæ regulariter non fit de re clara, cautè erit apponere hæc verba videlicet (deuenerunt partes ad infradictam transactionem, pacta, conuentiones, & liberationem) omnia ista verba inculcant, vt non referantur solum ad transactionem, & sic valet omni modo quo potest, &c. Bart. in l. si causa cognita, nu. 6. C. de transactio.

C L A V S. I X.

Clausula posita in concessione feudi, scilicet, [pro se, hæredibus, & quibus dederit] operatur quod per huiusmodi verba simpliciter prolata apparet manifeste, quod feudatarius potest de re sibi concessa disponere, illam vendendo, siue donando, siue permutando, siue in dotem dando, siue de ea testando, & valet datio. Rol. à Vall. in conf. 79. num. 21. lib. 2. & quod contractus possint celebrari etiam die feriato in honorem Dei, attestatur Alexan. in l. ex facto tractatum, §. si quis rogatus, num. 4. ad Trebell.

C L A V S. X.

Clausula (animo deliberato, & ex certa scientia) tollunt errorem, & ignorantiam. Bertazzol. claus. 11. glos. 12. num. 1.

De alijs vero clausulis instrumentorum præsertim societatis officiorum, illarumque extension. & declaration. habes in formulario meo instrumentorum, ad quod in facti contingentia recurrere.

Quibus addere visum est extensionem clausulæ, scilicet super periculo vitæ nominandæ in ratificatione societatis, infra quindecim dies ab hodie proximis, & interim, &c. quæ dictio, &c. Sic videtur extendenda, & interim illis elapsis aliter non facta nominatione super periculo vitæ ipsius dantis pecunias, eo enim casu periculum vitæ non remanet in suspensio, quia pecuniæ, quæ dantur ante nominationem stant super periculo ipsius dantis vitæ, post vero nominationem super vitæ nominatæ periculo.

In clausula autem nullatiua contractus

huius societatis, vel alterius contractus semper intelligitur conditio, si pars ad cuius fauorem est apposita vtatur, ita communiter teneri asserit, Cassad. decis. 112. in regul. cancell. num. 7. Cephal. conf. 25. num. 29. lib. 1. qui alios citat, Gabriel. in suis conclusionibus de clausulis, lib. 6. conclus. 3. num. 26.

C L A V S. X I.

Clausula, quæ in fine inuentarij solet apponi, scilicet (protestatio, quod si aliqua apponenda non posuerit, quod voluit haberi pro appositis) an sufficiat? respondeo quod non, si sciuerit aliquid aliud esse in bonis: secus si ignorauerit, vbi autem sciuerit, hæc protestatio facta est mala fide, cum habeat ponere res singulatim in inuentario, vt l. fin. C. ad arbitrium tutelæ, & de administratione tutorum, l. Criographis, de bonis vacantibus.

C L A V S. X I I.

Clausula, seu declaratio Quarentigiæ, scilicet, quod Quarentigia nihil aliud est, quam præceptum Notarij Iudicis Cartularij, factum in debitorem confessum, vt soluat adueniente die, docet Bart. in l. 1. ff. de Iudicij, Rip. in l. si insulam, num. 15. ff. de verb. oblig.

Formula obligationis Cameralis, in qua contrahentes obligant se, suosque hæredes, & successores, ac sua, & suorum hæredum, & successorum bona quæcumque in ampliori forma Camera Apostolicæ, citra constitutionem procuratorum, renuncian. omni, & cuiusque appellationi, reclamationi, & recursum, alijque exceptionibus, quæ contra executionem huius instrumenti interponi, & opponi possent, per quas obligationis exequutio minimè retardari, aut impediri, illisque non obstantibus ad finalem, & plenariam executionem procedi possit.

Aliam verò formulam huius obligationis Cameralis plenius extensam habes in mea praxi Iudiciaria. Aud. Cam. in 4. lib. fol. 491.

F I N I S.

INDEX LOCUPLETISSIMVS RERVM, AC VERBORVM.

CCTIO personalis contra quem intentatur. *Clasf.* 11. 6
 pag. 6
A Aquiliana stipulationis intellectus. *clausf.* 2. 15
 Aliqua de adoptionis, arrogationis, manumissionis, & emancipationis instrumentis. *cap.* 7. 16
 Aliqua de pertinentibus ad officium tabellionum *cap.* 1. 3. par. 22
 & plura alia de extensione clausularum, rogationum notarij mortui. *ibi.* 22 23
 Alia de erroribus notariorum corrigenda. *cap.* 2. 3. par. 23. 24
 Aliqua alia de pertinentibus ad officium notariorum. *cap.* 3. par. 3. 24. 25

C

Clausula stipulationis notarij pro absente, & illius effectus. *cap.* 2. num. 4. 3
 Clausula venditionis instrumenti. *cap.* 3. 4
 Clausula sponte, & ex certa scientia quid operetur *ibi.* 4
 Clausula omni meliori modo quid operetur. *clausf.* 2. 4
 Clausula vendidit quid operetur. *clausf.* 3. 5
 Clausula salvo iure coloni quid operetur. *clausf.* 4. 5
 Clausula saluis alijs verioribus consinibus quid operetur. *clausf.* 6. 5
 Clausula eum omnibus, & singulis introitibus, & exitibus quid operetur. *clausf.* 7. 5
 Clausula ad habendum, &c. quid operetur. *clausf.* 7. 5
 Clausula iurii cessionis quid operetur. *clausf.* 9. 5
 Clausula de reali actione. *clausf.* 10. 6
 Clausula cõstiens, & illius declaratio. *cl.* 17. 7
 Clausula dans, & concedens, & illius declaratio. *clausf.* 18. 7
 Clausula cõstituti, & illius declaratio. *cl.* 19. 8
 Clausula solutionis pretij rei vendite. *clausf.* 20. 8
 Clausula, & si plus valet, & illius declaratio. *clausf.* 21. 8
 Clausula tradendi rem liberam, & illius declaratio. *clausf.* 22. 9
 Clausula de defendendo emptorem ab omni molestia. *clausf.* 23. 9

Clausula de faciendo consentire omnem personam quid operetur. *clausf.* 24. 10
 Clausula renunciationis beneficij penul. C. de reuocan. donat. *cap.* 4. 11
 Clausula renunciationis beneficij. l. si unquam C. de reuocan. donat. *clausf.* 3. 12
 Clausula adhibita Iudicis causa cognitionis necessaria est. *clausf.* 27. 13
 Clausula contractui rei emphyteotica. *cap.* 5. 13
 Clausula reservato beneplacito Sanctissimi facit conditionem. *clausf.* 1. 13
 Clausula tradidit non debet apponi in contractu rei emphyteotica, & quare. *clausf.* 2. 13
 Clausula ad habendum quomodo hic extendatur. *clausf.* 3. 14
 Clausula apponenda in contractu emphyteotice. *clausf.* 4. 14
 Clausula renuncianit omni ll. auxilio quid in hoc contractu operetur. *clausf.* 5. 14
 Clausula iure feudi paterni, antiqui, & auiti quid operetur. *clausf.* 6. 14
 Clausula resoluiua contractus quid operetur, & plura alia de contractibus emphyteoticis feudo, & liuello, & illorum differentijs. *clausf.* 7. 14
 Clausula transactionis. *cap.* 6. 14
 Clausula nec contrariam exceptionem opponere quomodo intelligatur. *clausf.* 1. 14
 Clausula perpetuo grata, & firma quid operatur. *clausf.* 4. 15
 Clausula omnia, & singula fuisse, & esse vera quid operatur. *clausf.* 5. 15
 Clausula rato manente pacto quid operetur. *clausf.* 6. 15
 Clausula extendendi instrumentum ad consiliu sapientis quomodo extendatur. *clausf.* 7. 15
 Clausula ex nunc, prout ex tunc quid importet. *clausf.* 8. 15
 Clausula de emittione de dato, & de facto suis quid operetur. *clausf.* 9. 15
 Clausula quod alius ratificabit quomodo intelligatur. *clausf.* 10. 16
 Clausula sciens non teneri, sed teneri voluit quid operetur. *clausf.* 11. 16
 Clausula renuncians omni ll. auxilio quid operetur. *clausf.* 12. 16

Clau-

I N D E X.

<p><i>Clausula omni iuris, & facti exceptione remota.</i> claus. 13. 16</p> <p><i>Clausula quod debitor possit cōueniri Roma, vel Florentia quomodo intelligatur</i> claus. 14. 16</p> <p><i>Clausula ultimarum voluntatum, & illarum intellectus</i> cap. 2. 17</p> <p><i>Clausula pupillaris, & vulgaris substitutio.</i> claus. 1. 18</p> <p><i>Alia de vulgari substitutio</i> claus. 2. 18</p> <p><i>Alia de exemplari</i> claus. 3. 18</p> <p><i>Alia de breuiloqua</i> claus. 4. 18</p> <p><i>Alia de subst. compendiosa</i> claus. 5. 18</p> <p><i>Alia de fideicommissaria</i> claus. 6. 18</p> <p><i>Clausula vulgariter pupillariter, & per fideicommissum</i> claus. 7. 19</p> <p><i>Alia de directa, & indirecta, seu fideicommissaria</i> claus. 8. 19</p> <p><i>Clausula in stirpes, & nō in capita</i> claus. 9. 19</p> <p><i>Clausula codicill.</i> claus. 10. 20</p> <p><i>Clausula omni meliori modo quid operatur.</i> claus. 11. 20</p> <p><i>Clausula cassans, &c.</i> claus. 12. 20</p> <p><i>Alia clausula substitutionis</i> claus. 13. 21</p> <p><i>Alia clausula omni meliori modo</i> claus. 14. 21</p> <p><i>Clausula integra restitutionis hereditatis.</i> claus. 15. 21</p> <p><i>Clausula derogatoria</i> claus. 16. 21</p> <p><i>Clausula codicillaris importantia</i> claus. 18. 21</p> <p><i>Clausula compromissi diuersa.</i> cap. 4. 3. par. claus. 1. 25</p> <p><i>Clausula diuersa mandati procura.</i> cap. 5. 26</p> <p><i>Clausula diuersorum aliorum contractuum.</i> cap. 26. 27</p> <p><i>Confines rei vendita qualiter describantur.</i> claus. 5. 5</p> <p><i>Clausula annullatiua contractus quomodo intelligatur.</i> claus. 10. 28</p> <p><i>Clausula protestationis de qua in inuentario quid operetur.</i> claus. 11. 28</p>	<p><i>mortis.</i> claus. 4. 18</p> <p style="text-align: center;">F</p> <p>Formula obligationis <i>Camevalis.</i> cla. 12. 28</p> <p style="text-align: center;">N</p> <p>Notarius, quare dicatur <i>seruus publicus.</i> cap. 2. num. 1. 4</p> <p><i>Notarius potest cogi ad rogandum se de instrumento.</i> cap. 2. num. 3. 4</p> <p><i>Notarius tenetur tradere parti interesse habenti publicum instrumentum.</i> cap. 2. num. 5. 4</p> <p><i>& quam plura alia de pertinentibus ad notarios, & illorum officium.</i> cap. 3. 3. par. 24</p> <p style="text-align: center;">P</p> <p>Pactum de non petendo, quid operetur. claus. 3. 15</p> <p><i>Plura de intellectu venditionis rei propria, & emphyteotica.</i> 11</p> <p style="text-align: center;">Q</p> <p>Quarantia declaratio. claus. 12. 28</p> <p style="text-align: center;">R</p> <p>Requisita publici instrumenti. cap. 1. 3</p> <p><i>Renunciatio benef. Sen. Conf. Velleian.</i> claus. 5. 12</p> <p><i>Renunciatio beneficij Authen. sue à me. C. ad Velleian.</i> claus. 6. 12</p> <p><i>Renunciatio beneficij l. si mulier. C. ad Velleian.</i> claus. 7. 12</p> <p><i>Renunciatio beneficij l. Iulia, de fund. dotal.</i> claus. 8. 12</p> <p><i>Renunciatio beneficij Sena. Maced.</i> claus. 9. 12</p> <p><i>Renunciatio beneficij condition. sine causa.</i> claus. 10. 12</p> <p><i>Renunciatio beneficij excep. doli.</i> claus. 11. 12</p> <p><i>Renunciatio beneficij actionis, & exceptionis, quod metus causa</i> claus. 12. 12</p> <p><i>Renunciatio iuri suo debet illud scire</i> cl. 13. 12</p> <p><i>Renunciatio beneficij epistola Diui Adriani.</i> claus. 14. 13</p> <p><i>Renunciatio omni ll. auxilio, quid importet.</i> claus. 15. 13</p> <p><i>Renunciatio beneficij actionis redhibitoria.</i> claus. 16. 13</p> <p><i>Requisita ad validitatem testamenti.</i> nu. 2. 17</p> <p style="text-align: center;">S</p> <p>Stipulatio notarij pro absente, & illius effectus. cap. 2. num. 2. 4</p> <p><i>Stipulatio Aquiliana quid operetur.</i> claus. 2. 15</p> <p><i>Suscriptio notarij qui publicat regationes alterius notarij</i> cap. 1. 3. par. 22</p> <p><i>Suo legando rem emphyteoticam.</i> claus. 17. 21</p> <p style="text-align: center;">V</p> <p>Testamenti diffinitio. num. 1. 7</p>
---	--

SALVSTII TIBERII ACORNETO

MODVS PROCEDENDI AD EXEQVVTIONEM *literarum compulsorialium.*

PRIMO, Compulsoriales præsententur Iudici compulso-
tori de partibus, & petetur ab eo eas recipi, & admitti; & ad illarum executionem iuxta illarum formam, &

tenorem procedi, nec non decerni citationem contra partem aduersam ad dicendum contra literas compulsoriales videndum ad illarum executionem procedi, nec non deputari notarium, & nuncium, locum, & horam audientiae videndumque deferri iuramentum dd. notario, & nuncio de fideliter exercendo officium suum pro die N. proxima hora tertiarum in palatio solitae residentiae eiusdem D. Iudicis compulsoris: qui D. Iudex compulso-
r visis dictis literis compulsorialibus, & illarum tenore pro illarum executione deputauit notarium, & nuncium inferius nominatos, & diem, locum, & horam inferius descriptos; deinde præiis deputacionibus superius tactis petatur ab eodem D. Iudice compulso-
re, vt committatur prius N. nuncio deputato, vt faciat diligentiam de reperiendo partem aduersam in dictis literis nominatam illiusque procuratorem si qui sit in ciuitate in qua compulsoriales exequi debent qua diligentia per nuncium facta, & illa apud acta notarij relata petatur, & obtineatur à D. Iudice compulso-
re mandati nuncio, quod citet partem aduer-

sam per affixionem citationis ad valuas maioris ecclesiae loci in quo dictae literae exequentur.

Qua citatione executâ, & in actis notarij relata compareat procurator partis petentis qui producat mandatum suae procuratoriae penes acta in publicam, & authenticam formam eadem die N. & hora tertiarum sub qua citatio cadit, & instet apud Iudicem compulso-
rem, pro decreto pro-
ut in citatione.

Deferatur deinde iuramentum notario, & nuncio à Iudice deputatis de fideliter exercendo eorum officium.

His peractis procurator praedictus compareat coram D. Iudice compulso-
re, & specificet in actis notarij nomina, & cognomina notariorum, & aliarum personarum penes quas iura compulsanda reperiuntur, & insimul petat, & obtineat decerni, & concedi contra easdem personas monitorium, vt sub poena excommunicationis, & alijs poenis in litteris compulsorialibus contentis debeant, & quilibet ipsorum debeat infra triduum proximum in scripta iura, quae in monitorio designentur, coram D. Iudice compulso-
re apud acta notarij exhibuisse, praesentasse, & dimisisse ad effectum ex illis transumptum leuandi, & transumptandi recepta ab eis competenti mercede.

Quibus iuribus exhibitis penes acta notarij praemittatur citatio contra partem aduersam, & exequatur contra eam personaliter si haberi possit sin autem contra
eius

SALVSTII TIBERII

eius legitimum procuratorem, quo non existente, seu se absentante, aut occultante exequatur per affixionem, ut supra dictum est ad dicendum contra iura producta, & repetita videndumque iurare testes super illorum recognitione, & committi notario causæ receptionem iuramentorum eorundem testium pro die N. proximum futura hora deputata, & postquam commissum fuerit videndum dictos testes iurare in eorum, vel notarij domibus, aut alius ubi reperti fuerint per totum diem Mercurij prox. & quinque sequentes dies, & dandum interrogatoria quatenus illa dare intendat per totam illam diem qua iurauerint, & sequentem alias mandari examinari sine instante eodem N. principali, siue eius procuratore.

Qua executi, & relatione facta compareat procurator partis petendis die, & hora statutis in citatione, & accusata contumacia partis aduersæ petat, & obtineat decretum, iuxta formam citationis testes inducat, & illos iurare faciat cum annotatione iuramenti vnus cuiusque testis distinctæ, & separatæ per hæc verba N. testis pro parte d. N. inductus medio iuramento ractis scripturis iurauit ad delationem mei notarij. Et successiue lapsa tempore ad dandum interrogatoria assignato parti aduersæ illos examinari faciat super dictorum iurum recognitione.

Animaduertendum quod iura quæ producuntur sint originalia, videlicet, vel quod sit protocollum notarij rogati de illo, vel publicata ab eodem notario de illis rogato, cum alias si esset exemplum ab alio extractum non probaret etiam, quod attestaretur ex originale illud extraxisse, quia huiusmodi exemplum est nullum.

Et postquam iura recognita fuerint rursus citetur pars modo prædicto pro die, & hora deputata ad videndum mandari extrahi, seu transumptari dicta iura in processu specificata ex suis originalibus collationari faciendum, & interessendum quatenus interesse voluerit dictæ collationi faciendæ, & depurari alium notarium qui cum infrascripto notario causæ dicta collationem faciat, & super eisdem omnibus, & singulis iudicis decretum, & auctoritatem interponi, mandarique omnia claudi,

& sigillari sigillo eiusdem D. Iudicis compulsoris, ac obsignata ad Rom. curiã transmitti instrumentum.

Qua citatione executi, & in actis relatione compareat procurator partis petendis die, & hora in citatione statutis, & accusata contumacia partis aduersæ instet pro decreto iuxta formam citationis. Deinde in præsentia eiusdem iudicis compulsoris fiat collatio, seu auscultatio de huiusmodi transumpto cum originalibus, & Iudex interponat decretum, quod fuerit bene, & legitime factum, & Notarij deputati se subscribant, attestant. in eorum subscriptionibus collationasse, & auscultasse dicta transumpta, cum eorum originalibus, & inuenisse illa cum eis concordare, prout iacent de verbo ad verbum, iudeo in fidem, & testimonium præmissorum se subscribant, & ponant eorum signum.

Modus procedendi ad executionem litterarum remissorialium.

Primo debet fieri præsentatio per procuratorem Iudici remissoriali in eisdem literis remissorialibus nominato. Deinde per dictum procuratorem partis producentis de cuius mandato debet in actis notarij constare petatur à prædicto Iudice remissoriali dictas literas recipi, & admitti, & ad illarum executionem iuxta earum formam, & tenorem procedi nec non decerni citationem contra partem aduersam ad videndum dictas literas remissoriales, seu illarum rotulum aperiri, dicendum contra videndum ad illarum executionem procedi, & deputari notarium, & nuncium ac diem, & locum ad horam audientie necnon videndum deferri iuramentum notario, & nuncio de fideliter exercendo eorum officium pro diebus scilicet Lunæ Mercurij, seu Veneris si remissoria à Rota emanabit, si autem ab Auditoris Cameræ singulis diebus præterquam in honorem Dei feriat, præterquam die Iouis, si tanquam Iudice ordinario, si vero tanquam Iudice delegato citationes fiant ad instar Rotæ, prout superius dictum est, nisi in commissione apposita sit clausula procedendi singulis diebus, & horis, præterquam in honorem Dei feriat, excepto die Iouis, ut superius dictum est,

MODVS PROCEDENDI AD EXEQVTIONEM, &c.

est. hora tertiarum in domo solite residentie eiusdem D. Iudicis remissorialis; Qui dominus Iudex remissorialis visis eisdem literis remissorijs ad illarum executionem procedi mandavit, & deputavit Notarium, & Nuncium, inferius nominatos, ac locum, & horam audientie, & iuramentum præscriptum eis detulit, & commisit Nuncio deputato, vt faciat diligentiam de reperiendo partem aduersam personaliter sue eius procuratores si qui sint in Ciuitate in qua remissoriales exequi debent qua diligentia facta per nuncium de personaliter citando illisque non repertis facta relatione de tali diligentia petatur, & obtineatur per procuratorem partis producentis mandari nuncio quod citet partem aduersam, seu eius procuratorem domi si ibi domicilium habuerit, & per affixionem citationis ad valuas maioris ecclesie dicti loci vbi remissoriales exequuntur.

Qua citatione executâ, & relatione factâ compareat idem procurator partis producentis pro die, & hora in citatione statutis, & accusata contumacia citatorum non comparitum, & instet apud Iudicem remissorialem pro decreto prout in citatione continetur quo habito deferatur per Iudicem iuramentum notario, & nuncio deputatis de fideliter exercendo eorum officium quod iuramentum in actis describitur.

Postmodum vero petatur, & obtineatur à iudice remissoriali decerni monitorium contra testes in actis nominatos quorum nomina, & cognomina describantur, vt sub pœnis in literis remissorialibus contentis debeant, & quilibet ipsorum debeat infra triduum iuramentum de veritate dicenda in huiusmodi causa præsticisse, & successive se examini subiecisse quod monitorium exequatur per nuncium contra singulos testes examinandos.

Deinde citetur pars aduersa sub hac forma, videlicet, ad dicendum contra articulos in rotulo remissoriae descriptos videndumque iurare testes tam super illis, quam tota causa, & committi notario receptionem iuramentorum eorundem testium pro certis die, & hora deputatis, & postquam commissum fuerit videndum illos iurare in eorum, vel notarij domibus, aut vbi commodè reperti fuerint per totam

illam, & decem sequentes dies, & ad dandum interrogatoria si quæ dare voluerit per totam illam, & sequentem dies, & intimetur eidem qualiter nomina, & cognomina testium, ac materie super quibus examinari debent sunt in actis notarij specificata, & testes examinabuntur singulis diebus, & horis. Instan. N. principali, siue eius procuratore.

Qua citatione executâ per nuncium deputatum personaliter, si fieri poterit, sin autem domi dimissa copia quatenus pars aduersa ibi domicilium habeat vbi remissoria est exequenda, & per affixionem ad valuas maioris Ecclesie dicti loci, & relatione per nuncium factâ compareat procurator partis producentis die, & hora, ac loco in citatione statutis, & assignatis, & accuset contumaciam partis aduersæ qui petat, & obtineat decretum iuxta tenorem supradictæ citationis.

Quo decreto facto procurator partis producentis inducat testes in actis specificatos, & faciat illos iurare, & describat per Notarium iuramentum vniuscuiusque eorum distinctæ, ac separatim cum annotatione diei qua præstabitur iuramentum in hæc verba, videlicet, N. testis pro parte D. N. inductus medio eius iuramento tactis scripturis iuravit ad delationem mei Notarij de veritate dicenda tam super articulis partis producentis, quam tota causa, & deinde lapsò tempore parti aduersæ assignato ad dandum interrogatoria examinentur illi interrogentur iuxta interrogatoria, & deinde super articulis partis producentis iuxta formam remissoriae, & deinde deueniatur ad examen testium, scilicet vniuscuiusque post alterum scilicet separatim reddent. rationem in sua dispositione, & alias iuxta prudentiam examinantis.

Et vterius si aliqua de contentis in dictis articulis probari poterint mediantibus scripturis, & instrumentis quo casu procurator partis producentis compareat coram Iudice remissoriali, & nominet personas, seu notarios rogatos de dictis scripturis, & instrumentis & pœnes quas illa reperiantur, & peteat & obtineat decerni contra eas monitorium, vt sub pœnis in literis remissorialibus contentis debeant, & quilibet ipsorum debeat infra triduum proximum dicta iurâ, seu instrumenta, quæ

in monitorio, seu præcepto specificentur eorum eodem D. Iudice apud acta notarij exhibuisse præstasse, & dimississe ad effectum illa transumptandi.

Quibus iuribus penes acta notarij exhibitis præmittatur citatio contra partem aduersam ad dicendum contra iura producta, & repetita, videndumque iurare testes super illorum recognitione illaque admitti, & committi notario causæ receptionem iuramentorum testium pro certa die, & hora deputata, & postquam commissum fuerit videndum dictos testes iurare in eorum vel notarij domibus, aut alias vbi reperti fuerint per totam dictam diem, & decem sequentes dies, & dandum interrogatoria quatenus illa dare intendat per totam illam, & sequentem diem alias mandari examinari sine instante N. principali, siue eius procuratore.

Qua citatione per nuncium duputum executâ, vt supradictum est, & facta illius relatione compareat procurator partis producentis die, & hora in citatione assignatis, & accusata contumacia partis aduersæ petat, & obtineat decretum iuxta formam dictæ citationis, & testes super dicta iurij recognitione inducat illosque iurare faciat, & successiue elapso termino assignato ad dandum interrogatoria illos examinare faciat super eorundem iurium recognitione.

Aduertendum erit, quod iura producta sint originalia, id est, quod sit protocollum notarij rogati, vel publicata ab eodem notario de illis rogato cum alias si esset instrumentum ab alio extractum non probaret etiam quod attestaretur ex originali ipso illud extraxisse, quia huiusmodi exemplum vitio nullitatis subiaceret.

Postquam autem iura recognita fuerint, & examen perfectum rursus citeatur pars pro certis die, & hora deputatis ad videndum mandari extrahi, & transumptari dicta iura, & illis transumptatis, & extractis cum suis originalibus collationari, & interessendum collationi, faciendæ quatenus interesse voluerit alias viden. dictam collationem fieri sine eius intervenitu instante. N. &c.

Qua citatione executâ, & relatione per nuncium factâ compareat procurator partis producentis pro die, & hora statutis, &

accusata contumacia instet, & petat fieri decretum iuxta formam citationis quo facto fiat collatio transumpti cum originalibus, de quo Notarius poena acta attestetur.

Et his omnibus expeditis rursus citeatur pars aduersa ad videndum mandari collationari processum, & omnia quæ collationanda sunt cum proprijs originalibus, & interessendum collationi fiendæ quatenus interesse voluerit, & pro dicta collatione faciendâ videndum deputari diem, & horam, ac alium notarium, qui cum notario causæ dictam collationem, & auscultationem faciat, & super præmissis D. Iudicis decretum, & auctoritatem interponi, mandarique omnia in oculo includi, & inclusa sigillu Iudicis obfignari, & obfignatis ad Rom. Cur. transmitti instante N.

Qua citatione modo præmissa executâ, & illius executione relata, compareat procurator partis producentis pro die, & hora statutis, & accuset contumaciam partis aduersæ, ac petat, & obtineat decretum iuxta tenorem citationis in quo mandet collationari processum cum suis originalibus pro qua collatione deputet aliū notarium sibi bene visum, vel per partem aduersam siue eius procuratorem nominatum ad singulos dies, & horas donec, & quousque perficietur huiusmodi collatio; interponendo super omnibus, & singulis præmissis eius decretum, & auctoritatem, & mandari ea omnia claudi, & causâ sigillari, & obfignatis ad Iudicem suum cum suis literis quibus nuncietur literas remissorias recepisse, & iuxta illarum ad omnia sibi ab eo demandata processisse.

Animaduertendum erit, quod pro faciliiori recognitione notariorum ponatur in fine processus litera Legalitatis quæ de facili recognosci possit in curia, & deinde ad eam transmittatur.

Item animaduertendum, quod si in termino alicuius citationis non possit obtineri decretum Iudicis, vel in parte tantum obtineretur, quod iterum citeatur pars ad id quod tunc obtineri non potuit à Iudice prima vice.

Sed si pars fuerit præsens, procurator parte aduersa præsentē faciat instantiam pro quocunque decreto, quod occurreret fieri quo casu notarius in decreto dicat par
tibus

MODVS PROCEDENDI ADI EXEQVVTIONEM, &c.

tibus præsentibus quoniam præsentia partium sufficit pro citatione.

Item est aduertendum, quod transumptan. acta, & testium depositiones omnia acta, in primis & ante omnia in vnum corpus extrahi, & transumptari, & deinde separari omnia dicta, & depositiones testium, & omnia simul transmitti cum subscription. notariorum facien. vt in modo processus literarum compulsozialium scriptū, seu dictum fuit.

Modus procedendi ad executionem instrumenti subdeleg. super fructuum liquidandum.

Primo debet præsentari instrumentum subdelegationis Iudici in eo nominato, & si in eo appareat duos Iudices in solidum fore nominatos poterit præsentari vni tantum Iudici arbitrio partis producentis, de qua præsentatione notarius debet rogarī.

Deinde per eundem procuratorem cuius mandatum producat a præfato Iudice liquidationis dictum instrumentum, seu literas recipi, & admitti, & ad illius, seu illarum executionem iuxta illarum formā, & tenorem procedi necnon decerni citationem contra partem aduersam ad videndum mandari procedi ad executionem dicti instrumenti liquidationis, & pro illius executione assignari statimque competentem terminum peremptorium pro illa facienda, necnon deputari notarium, ac nuncium, diem, locum, & horam audientia, & videndum deferri iuramentum notario, ac nuncio de fideliter exercendo eorum officium pro diebus Lunæ, vel Mercurij, seu Veneris; si à Rota emanauerit instrumentum, si vero ab Aud. Cam. singulis diebus præterquam in honorem Dei feriatīs, & præterquam die Iouis, si tanquam Iudice ordinario, si autem tanquam Iudice delegato in diebus Lunæ, seu Mercurij, aut Veneris ad instar Rotæ, nisi in rescripto, seu commissione apposita sit clausula procedendi singulis diebus, & horis, quia tunc citationes præmittuntur singulis diebus præterquam in honorem Dei feriatīs, & præterquam in die Iouis, & superius dictum est, hora tertiārum in domo solita sedentia eiusdem Iudicis, & iuxta dictam

instantiam Iudex faciat decretum committendo nuncio quem elegit, vt faciat diligentiam de reperiendo partem aduersam personaliter, vel eius procuratorem si qui sit in dicto loco in quo instrumentum exequi debet.

Qua diligentia facta per nuncium si illos inuenerit personaliter citet iuxta prædictam instantiam, si vero non inuenerit facta diligentia, & illa in actis notarij causæ relata, petatur, & obtineatur per procuratorem partis producentis, quod citet partem aduersam siue eius procuratorem domi eorum solita habitacionis, ac loci beneficij, si sit beneficiatus, & per affixionem citationis ad valuas maioris ecclesiæ dicti loci in quo instrumentum exequatur. Quia citacione executā, & in actis notarij relata, compareat procurator partis producentis die, & hora statutis in citatione, & producat mandatum suum in publicam formam accuset contumaciam citatorum non comparentium, & in ser. pœnis Iudicem liquidationis pro assignatione termini infra quem liquidatio fieri debeat, & pro decreto prout in citatione quo facto deferatur per Iudicem iuramentum Notario, & nuncio deputatis ab eo pro exequutione instrumenti liquidationis de fideliter exercendo officium suum.

Postmodum petatur, & obtineatur ab eodem Iudice decerni, & concedi monitorium, seu præceptum contra testes quorum nomina, & cognomina describantur in actis notarij, quod sub pœnis arbitrio Iudicis designandis debeant, & quilibet ipsorum debeat infra triduum iuramentum de veritate dicenda in huiusmodi causa præstitisse, & successiue se examini subiecisse, quod exequatur per nuncium contra testes inducendos, & examinandos.

Et deinde citetur pars aduersa, seu eius procurator, ad dicendum contra articulos factos datos videndumque illos ad probandum admitti, & committi notario causæ receptionem iuramentorum eorundem testium pro certis die, & hora per D. Iudicem statutis, & postquam commissum fuerit videndum illos iurare in eorum, vel notarij domibus, & vbi reperti fuerint per totam illam, & alios decem sequentes dies, & dandum interrogatoria si quæ dare intendat per totam illam, & sequentem

SALVSTII TIBERII

diem, alias mandari examinari sine eis, & intimetur eisdem qualiter nomina, & cognomina testium, ac materia super quibus examinari debent sunt in actis specificata, & testes examinabuntur singulis diebus, & horis instan. N. principali siue procuratore.

Qua citatione, vt supra executi, & in actis relata, compareat procurator die,

& hora statutis, & præuia productione articulorum in contumaciam citatorum, non comparentium petat, & obtineat decretum iuxta tenorem supradictæ citationis.

Et quo ad reliqua seruetur forma tradita in executione literarum remissorialium superius scripta singula singulis congrue referendo, & debite adaptando.

NOVA ADDITIO
VINCENTII
MONALDI
AD FORMVLARIVM
INSTRVMENTORVM
SALVSTII TIBERII
A CORNETO.

*Sponsalia per verba de presenti contracta absque denunciatio-
nibus mediante procuratore.*

Illusterrimus, & Excel-
lencissimus Do-
minus Don N. Dux
N. procurator spe-
cialiter constitutus
ab Illustrissimo Do-
mino Don N. ad de
sponsandum Illu-
strissimam Dominam Donnā N. filiam
fel. memor. N. prout de suā procurationis
mandato constat instrūto celebrato, &c.
exhibuit, & consignavit Reueren. D. N. Sa-
crorum Canonum Doctore Archipresby-
tero Terræ N. literas Missuas Illustrissimis,
& Reuerendissimi Domini Cardinalis de
Monte Episcopi Tusculani sub cuius Dio-
cæsi directā est dicta Terra directā ipsi
d. Archipresbytero. Quarum vigore datur
facultas d. Archipresbytero, vt celebretur
matrimonium Deo dante contrahendum
inter dictos Illustrissimum D. Don N. &
Illustrissimam Donnā N. priuatim in pro-

pria Cappella Domestica etiam non præ-
cedentibus trinis denunciationibus fieri
debitis iuxta tradita à Sacro Concilio Tri-
dentino, & alias prout latius continetur
in dictis literis, quas dictus D. Archipres-
byter consignauit vnā cum mandato procura-
tore prædicto mihi Vincentio Monaldo
à Balneoregio notario publico retinen-
cum hoc instrumēto tenoris, &c. procura-
torio nomine dicti Illustrissimi D. Don
N. & vigore dicti mandati procuratō, & at-
tenta licentiā, vt supra impertita à dicto
Illustrissimo D. Cardinale de Monte dicto
D. Archipresbytero, inter Missarum solem-
nia ad interrogationem factam à dicto D.
Archipresbytero dictis Illustrissimis Don
N. & N. An velint se in veros, & legiti-
mos sponfos, & coniuges accipere, & ma-
trimonia insimul contrahere, & conluma-
re, vtriusque mutuo consensu habito per
anuli prius à dicto D. Archipresbytero be-
nedicti digito anulari dictæ Illustrissimæ
D. N.

NOVA ADDITIO

D. N. immiffionem defponfauit, & matrimonium inter eos folemniter indixit, & conftituit. Quibus Illuftriffimo D. Don. N. procuratori dicti Illuftriffimi D. N. & Illuftriffimæ Donnæ N. poft aquæ benedictæ afperffionem, vtriusque fponfi dexteram manu tenens, nominibus quibus fupra refpectiue dixit. Ego vos in matrimonium coniungo in nomine Patris, & Filij, & Spiritus fancti. Amen. Et ficut hac Dei Commemorationis vniuerfalis Sanctorum fuit matrimonium huiusmodi celebratum. Ita vniuerfis Sanctis placeat intercedere apud Diuinam Maieftatē pro Illuftriffimorum DD. coniugum foelici, & profpero ftatu, Neftorea fuperuiuentia; & prolis augufta propagatione. Super quibus, &c.

*Tenor litterarum dicti Illuftriffimi
D. Cardinalis.*

M R. mio Cariffimo. Volendo il Sig. Duca di N. che il matrimonio de la Signora Donna N. fua forella, co'l Sig. Don N. fi facci priuatamente. Io vi dò facultà in virtù de la prefente di celebrarlo con le debite ceremonie ne la Cappella domeftica di S. E. ò in Camera priuata. Et in quanto à le denuntie, effendo cofa notoria, che trà quefti Signori non intrauene impedimento alcuno, & ceflando per confequenza il fine per il quale fono inftituite, io le rimetto liberamente, acciò che fenza tanti dilationi, fi venghi quanto prima all'effettuazione di quefto negotio. Et il Signore vi prosperi. Di Roma, &c.

Alia fponfalia per verba de prefenti.

R D. N. Archidiaconus Cathedralis Ecclefie Balneoregienfis à quo, vt palam retulit, & fidem fecit, fuit in dicta Cathedrali Ecclefia tribus diebus continuis feftiuis inter Miflarum folemnia iuxta difpofitionem Sacri Concilij Tridentini publicatum Matrimonium Deo dante contrahendum inter D. N. & N. Ciues Balneoregienes, & nullum fuiffe impedimentum oppofitum, quod impedire poffit effectuationem dicti Matrimonij, habito fermone, vt patrem decet fpiritualem pro adminiftratione ipforum fuper importancia, & effectū Sacramenti Matrimonij, præuia in-

terrogatione eis facta à dicto R. D. Archidiacono, an velint fe in veros legitimos fponfos, & coniuges accipere, & infimul Matrimonium contrahere per verba de præfenti Vis Volo, vtriusque confenfu habito, ipfe D. N. per anuli prius à dicto D. Archipresbytero benedicti digito anulari dictæ D. Lucretiæ commiffionem ipfam defponfauit, & propterea ipfe D. Archidiaconus Matrimonium inter eos folemniter indixit, & conftituit. Quibus poft aquæ benedicti afperffionem, vtriusque fponfi dextera manu tenens dixit, Ego vos in Matrimonium coniungo in nomine Patris, & Filij, & Spiritus fancti, Amen. Eifque auctoritate qua fungitur benedictionem dedit, fuper quibus, &c. Actua in dicta Ecclefia fub cuius Parochia dicti fponfi degent præfentibus, &c.

Littera familiaritatis Cardinalis.

A Lphonfus N. Tituli Sancti Sixti Sancte Romanæ Ecclefie Presbiter Cardinalis. Familiares noftros fe in officio gerentes, fi contingat à nobis difcedere, dignos effe cenfemus, vt non folum honore, verum etiam vtilitate, ftudio, atque gratia profequamur. Itaque D. N. Ciuis Balneoregienfis in Romana Curia caufarum Patronus in Patriam, vel quo magis ei placuerit proficifci velit, illum aliquo fauorabili beneficio decorari cupientes. Cum apud nos in Patroni, & negotiorum geftoris munere inferuiuerit fpatio plurium Annorum cumque bonum, fidum, beneuolum, atque præftantem probauimus, atque probemus vitæ, ac morum honeftate, alijsque laudabilibus probitatis, ac virtutum meritis infpectis his noftreis literis apud quoscumque prout poffumus commendamus, & cum nullo crimine, & vitio fit impeditus Volumus, vt muneribus, & priuilegijs noftre domus cum accelfu, & regreffu gaudeat, & potiatur veluti ac fi in ea permaneret. Datum, &c.

Sententia abfolutoria ad fauorem Gubernatoris poft fudicatum.

I N Nomine Domini, Amen. Nos, &c. electi, & deputati in Concilio habito in hac noftra Terra Aquipendij pro fudicatu

VINCENTII MONALDI.

caru D. N. gentis à Balneoregio I. V. D. qui
Gubernatoris nostræ patriæ munere fun-
ctus est, visa Inquisitione generali contra
dictum D. N. formata, Viso banno super
suo findicato publicato, Visis pluribus pro-
clamationibus per tres dies continuos fa-
ctis, termino elapso ad querelandum, &
petendum in quo termino nemo compa-
ruit ad querelandum, & petendum, & alijs
videndis Christi nomine inuocato pro tri-
bunali sedentes, & solum Deum præ ocu-
lis habentes attenda auctoritate nobis con-
cessa à statutis, vt illius vigore, ac alijs o-
mni meliori modo pronunciamus, senten-
tiamus, & declaramus dictum D. N. fore,
& esse pœnitens absolendum, & liberan-
dum prout absoluius, & liberamus, fide-
iustionemque de stando iuri, & iudicatum
soluendo cassamus, & pro cassa haberi vo-
lumus, & mandamus; Declarantes ipsum
optimè, ac laudabiliter eius officio fun-
ctum esse, omnique honore, & laude di-
gnam existerè, literasque bonæ seruitutis
in ampliori, ac meliori forma in eius fa-
uorem ad perpetuam rei memoriã fieri,
& expediri decernimus, & mandamus. Et
ira dicimus, sententiamus, declaramus,
pronunciamus, & absoluius non solum
præmissis, verum etiam omni alio melio-
ri modo, &c.

Visitatio liminum Apostolorum.

Illustrissimus, & Reuerendissimus D. N.
Patricius Bononiensis Episcopus Bal-
neoregiensis, volens ex suo Pastoralis offi-
cio iuxta Sanctorum Patrum, & canonum
instituta, ac dispositionem Bullæ felicis re-
cordationis Sixti Papæ Quinti super modo
visitandi limina Sanctorum Petri, & Pauli
Apostolorum aditã iniunctã adimplere,
sponte, &c. dictã die de mane vna mecum
notario publico, ac testibus infra scriptis se
contrahit ad Ecclesiam Basilicæ Principis
Apostolorum, illamque deuotè visitauit,
& præuio signo Sanctæ Crucis, & aquæ be-
nedictæ aspersione, in signum veræ visita-
tionis, genibus flexis primicms ante Cap-
pellam Sanctissimi Corporis Christi, &
deinde ante Altare, vbi quiescant cor-
pora Sanctorum Petri, & Pauli existens
in dicta Ecclesia orationes Deo fudit, sup-
pliciterque orauit, dictumque Altare hu-

militer, ac deuotè osculatus fuit, & manus
adiurrices porrexit, aliaque in præmissis
fieri solita, & requisita iuxta Sanctorum
Patrum, & Canonum instituta, & dispo-
sitionem dictæ Bullæ perægit, quibus perac-
tis dictus Reuerendissimus D. Episcopus
statim, & incontinenti, & recto tramite,
& nulla mora interposita vna mecum no-
tario, ac testibus infra scriptis accessit ad
Ecclesiam Sancti Pauli quam modo, & for-
ma prædictis visitauit super quibus, &c.
Actum in dictis Ecclesijs respectiue præ-
sentibus, &c.

Familiaritas Cardinalis.

N S R. E. Diaconus Cardinalis Dile-
cto nobis in Christo D. N. à Bal-
neoregio in Romana Curia causarum pa-
trono. Dilecto nobis in Christo D. N. fa-
ditem in Domino sempiternam. Vitã, ac
morum honestas, aliaque laudabilia præ-
bitatis, & virtutum merita, quibus perso-
nam tuam familiari experientia, & fide,
dignorum testimonio mouemus insigni-
tam Nos inducunt, vt te specialibus fau-
oribus, & grãtis prosequamur opportunis.
Vt igitur benevolentiam nostram qua per-
sonam tuam prosequemur per operis ef-
fectum sentias, & cognoscas Te ex nunc
in familiarem nostrum, & Domesticum
commensalem tenore præsentium gratio-
sè recipimus cæterorumque nostrorum
familiarium numero, & consortio fauora-
biliter aggregamus; volentes, vt deinceps
quibuscumque priuilegijs honoribus, &
favoribus, quibus cæteri nostri familiares
domestici, & continui commensales vtun-
tur, potiuntur, & gaudent. Tu quoque vt
potiri, & gaudere valeas, & ad nos in
singulis tuis negotijs, in quibus senties fau-
orem nostrum tibi pro futurum, cum con-
fidentia recursum habeas, nos enim ad tui
honoris augmentum tamque commodi-
tatem beneuolos reperies, atque gratio-
sos: Quocirca vniuersis, & singulis loco-
rum ordinarijs eorumque Vicarijs in Spi-
ritualibus, & Temporalibus, Generalibus,
& Gubernatoribus Locatenentibus, Audi-
toribus, Iudicibus, Potestatibus, cæteris:
Officialibus, & ministris Ecclesijs, & secu-
laribus quacumque auctoritate, & digni-
tate fungentibus, & functionis Sedi Apolto-
licæ

licæ subiectis, & alios ad quos præfentes nostræ peruenerint requirimus, & hortamur. & in Domino attente rogamus, quatenus te intuitu nostro per eorum terras, & loca quæcumque, iræ, & redire morari pernoscere, ac residendam facere, & arma quæcumque exceptis prohibitis in Motu proprio sel. rec. Pij Papæ Quinti cum duobus famulis diserre liberè, licitè, ac sine aliquo impedimento, molestia, vel perturbatione reali, vel personali permittant. Tibique de Saluo conductu, & itineris securitate, si opus fuerit, prouideant. Quos Nobis in hoc morem gerere confidimus in similibus, & maioribus operam nostram propriam offerimus. In quorum, &c. Datum, &c.

Alia familiaritas.

Noi N. per la diuina misericordia del Titolo di S. Nicola in Carcere Cardinale di Santa Romana Chiesa.

HAbbiamo conosciuto sempre tanta prontezza, e volontà della Persona del Sig. N. da Oruieto verso di noi, e le cose di nostro seruijio. Che volendogli mostrare qual che segno di corrispondente affettione, che li portiamo in virtù delle presente conueneramo trà nostri seruitori familiari detto Sig. N. e suoi figliuoli. Volendo che godino tutti quei priuilegij, essentioni, prorogatiue, e communita, che godono li Gentil'huomini comenensali, che attualmente assistono al nostro proprio seruitio. E particolarmente, che detto Sig. N. e figliuoli con due seruitori per ciascuno possano portare l'istesse armi per tutto lo Stato Ecclesiastico, che possano portare l'istessi familiari. Concedendone à loro tale licenza in ogni modo à noi possibile, sperando, che li Signori Officiali, e ministri di detto Stato per ciò non li molestaranno, di che li preghiamo con ogni affetto. In quorum, &c.

Locatio in emphyteusim in perpetuam ad effectum fabricandi.

ADmodum Illustr. & Reuerendissimus D. N. Vtriusque Signaturæ Sanctissimus

mi Domini Nostri Papæ Referendarius Vice, & Nom. Adm. Illustr. & Excell. D. N. filij bonæ memoriæ N. Roman. Ciuis eius Germani fratris pro quo de rato, & ratificari faciendo præfens Instrumentum intra mensem ab hodie proximum promisit nobis Notarijs bene cognitus. Sponte, &c. ac omni meliori modo, &c. coram nobis Magnifico Domino Costantino Bonellio Camera Apostolica, & Vincentio Monaldo Archiuij Romanæ Curie Respectiue Notarijs insolidum rogatis locauit, ac titulo simplicis, & perfectæ locationis in emphyteusim perpetuam dedit concessit, & transulit Adm. Illustr. & Adm. Reuer. D. N. Nobili Ciuì Florentino præfenti, & acceptanti pro se, suisque hæredibus, & successoribus quibuscumque situm cannarum trecentarum in circa positum in pertinentijs, & Vineæ ipsius D. N. e conspectu viæ, quæ tendit à dicta Vineæ, ad plateam, & Ecclesiam Sanctæ Mariæ Maioris duodecim cannarum in facie dictæ Vineæ, etiam per solum alterius viæ tendentis à domibus, & Viridario D. N. versus Viam montis Magnanapolis, e retro intra eandem Vineam per viginti quinque cannas, constituens in totum dictas cannas, trecentum, confinantes in facie, mediante supradicta Via publica nuncupata del N. & ab alijs tribus lateribus cum eodem D. N. mediante supradicta ipsius Vineæ ad habendum, &c. transferens omnia iura, omnesque actiones, &c. ponens, &c. constituens, &c. & donec, &c. constituit, &c.

Hanc autem locationem, &c. dictus Reuerendissimus D. N. nomine quo supra fecit, &c. eidem D. N. præfenti, &c. pro anno canone, & responsione perpetua scutorum quadraginta quinque ad rationem Iulij vnus cum dimidio pro qualibet canna soluendum prout dictus D. N. soluere, ac realiter, & cum effectu exburfare promisit eidem Domin. N. locari licet bfen. eodem Reuerendissimo D. N. vt supra, præfenti, &c. quolibet Anno, & prima, solutio fieri debeat. In Kalen. Mensis Nouembris proximè venturi præfentis. Anni 1620. in totulij, & testimonibus argenteis libere, & sine aliqua exceptione mora, vel retardatione alias, &c. & sic semper quolibet Anno de semestre in semestre, & in principio cuiuslibet semestris continuare,

VINCENTII MONALDI.

re, & cum alijs pactis, capitulis, promissionibus, & conuentionibus inter ipsas partes legitima stipulatione interueniente ualatis, & firmatis, uidelicet.

In primis conuengono dette parti, che del suddetto sito concesso in emphiteusm come sopra se ne debba far la pianta, à fin che si possi sapere la quantità giusta di detto sito, & adesso li sudetti Signori contrahenti di commun consenso deputano li Signori N. N. à far la detta pianta, quale adesso l'accettano, & approuano, e promettono hauer la rata parte, e ferma, quale si debba fare trà vn mese prossimo, & deinde ad beneplacitum, talmente che l'Instrumento non s'habbi per conditionato, ma resti nel suo vigore, & ad istanza di ciascuna delle parti si possa far detta pianta, e detto Signor Emfiteota, promette pagare il canone di detto sito, conforme alla detta pianta, e ragione di baiocchi quindici per ciascuna canna di detto sito da pagarsi nelli termini espressi di sopra, e che nondimeno finito il fabricare, ò circondare detto sito di muri debba misurarsi di nuouo, e secondo tal misura pagarsi, senza però ritardarsi in tanto di canne per le dette trecento canne, sino che la misura chiarisca per l'appunto quanto sia con effetto.

Che mancando detto Signor Emfiteota suoi heredi, e successori di pagare il canone per tre Anni continoui, e nel caso debb'alienare solamente il detto sito concesso, come di sotto si dirà, non offeruasse in tutto, ò in parte li patti espressi, & in qualsuoglia modo contenuti nel presente Instrumento all'hora, & in tutti, e singoli casi sudetti detto Signor Conduttore, suoi heredi, e successori cadano, e s'intendano esser caduti delle ragioni che haueffero acquistate senz'altra dichiarazione da farsi; talmente che il sudetto sito concesso, & edificij s'intendano deuoluti al detto Signor N. locatore suoi heredi, e successori, senza speranza di poterli mai in alcun tempo repetere, talmente che il dominio diretto insieme con l'utile, e l'vsofrutto assieme con la proprietà tanto d'esso sito miglioramenti, & edificij in esso in qualsuogli modo fatti, sia consolidato, e sia licito al detto Signor N. locatore suoi heredi, e successori di

propria autorità, e senza licenza, ò decreto di Giudice andarui entrarui, e pigliarne il possesso, e preso ritenerlo senza vizio di spoglio, & attentati, e che vi prendesse lite senza seruar ordine di ragione, hauendone solamente fatta vna semplice citatione etiam domi dimissa copia, à pagar detto canone senza seruar ordine giudiciario.

Item, che ad effetto di succedere in detti beni emfiteorici, e miglioramenti da farsi in essi, se venisse il caso, che succedessero luochi Pij, Monasterij, e simili, detti luochi pij deuno pagare il solito laudemio, & ogni quindici anni rinouarlo, altrimenti detto proprietario, e suoi, &c. possano di propria autorità pigliarne il possesso, & inuestirne chi più gli piace, à commodò però di detti luochi pij, quanto all'vtil dominio.

Ma in euento, che l'emfiteota commetta delitto, per il quale venisse il caso delle confiscationi de Beni, non possa in alcun modo succedere il Fisco, anzi per vn mese innanzi, che l'emfiteota commettesse detto delitto, ipso facto s'intenda, e sia deuoluto ad esso proprietario ad effetto poi di rendergli à figliuoli, ò altri heredi, che gli succedessero ab intestato, ò al medesimo emfiteota in caso, che fosse gratiato dal Prencipe, & rihabilitato al possesso di detti beni.

Et in euento, che detto delinquente fusse aggratiato dal Prencipe se tali beni saranno in mano de' sudetti più prossimi siano obligati restituirli al detto delinquente aggratiato, come anche se fossero in potere del locatore, quando non ci siano li sudetti prossimi sia obligato restituirli à detto delinquente aggratiato, nel qual ritornino detti beni liberamente, come prima con pagare il medemo canone di prima, e con li medemi patti, capituli, e conuentioni contenute nel presente Instrumento, e ciò possa fare l'emfiteota da per se, e senza tela Giudiciaria, ma di propria autorità,

Item, che detto emfiteota debba spendere effettivamente in termine di cinque Anni prossimi mille scudi di moneta in detti beni in fabrica di casa, e mancando di spendere il detto tempo li sudetti scudi mille intieramente, come s'è detto, det-

NOVA ADDITIO

ti beni s'intendano deuoluti al detto Sign. Proprietario, e l'Emfiteota, e suoi possano esser astretti, ò far detta spesa ad ogni richiesta di detto Signor Proprietario.

Che se nel cauire, che si farà in detti beni per fabricare, ò per altro fine, si trouaessero, ò argento, monetato, gioie, ò pietre pretiose, deuanò diuiderli in tre parti equali, due delle quali deuanò essere di detto Proprietario, e suoi; e l'altra terza di detto emfiteota, e suoi, &c. e trouandosi altri metalli, Marmi, Statue, Colonne, e qualsiuoglia altra cosa siano d'esso emfiteota.

Item, promettendo, fatta che sarà la pianta del sudetto terreno, consegnarla à noi Notarij ad effetto d'inferirla nel presente Instrumento, qual pianta si dourà fare à spese communi.

Item, che se nel fare detta pianta si trouaessero detti beni d'esser di maggiore, ò minor quantità dell'Espressa nel presente Instrumento, il canone sudetto debba crescere, ò diminuirsi rispettiuamente à proportion secondo la ragione espressa di sopra.

Item, che nè detto Signor N. nè suoi sudetti possono per alcun tempo per atti trà viui, ò per titolo oneroso, ò lucratiuo, nè anche per tempo breue, ò con patto di poter ritrahere, trasferire in altri, nè in qualsiuogli modo alienare detti beni, e miglioramenti, ò parte d'essi etiam minima, pigliando il termine d'alienatione nella signification sua larghissima, & in maniera, che comprenda tanto l'alienatione voluntaria, quanto la necessaria senza espresso consenso in scriptis di detto Signor Proprietario, e suoi, &c. qual consenso ancor che per altro di ragione douesse darlo esso, non siano obligati à darlo, nè meno possa esser supplito, ò dato in lor luogo da Giudice alcuno, se non concorreranno l'infrastrate cose.

Prima, che si paghi il laudemio nell'atto del consenso à ragione di scudi due per cento del valore delli beni, e miglioramenti da alienarsi.

Secondo, che quello, che acquisterà diacopia semplice almeno à detto Sign. Proprietario, e suoi, &c. l'Instrumento di detta translatione, ò vero alienatione tra vn mese dal dì d'esso Instrumento.

Tertio, che la translatione, ò alienatione non alteri in alcun modo in pregiudicio di detto Signor Proprietario, ò suoi, &c. la natura patti, e capitoli della presente concessione, ma che s'intenda fatta con essi detto verbo ad verbum, che nè detto emfiteota, nè suoi possono mai per alcun tempo forzare detto Signor Proprietario, e suoi affrancare detto canone, nè meno à vendergli il diretto dominio, nè à preferirgli nella vendita, ò alienatione di detto canone ancora per la Bolla super Iure congrui, ò per altra dispositione, che cantasse à lor fauore.

Che sia tenuto l'emfiteota, ò suoi, &c. à far mettere à sue spese in vna parte della facciata anteriore della fabrica da farsi in detti beni vna lapide de marmo con quell'Inscrittione denotate, che detto sito sia sotto la proprietà del sudetto Proprietario diretto, e stabilita, che la detta facciata non essendo posta la sudetta lapide dell'Emfiteota, possa il Signor Proprietario in supplimento farcela mettere; & occorrendo, che detto Signor Emfiteota conducesse in detto sito acqua, la quale in concederseli dal Padrone non gli fusse prohibito il disporne à fauor d'altri, in quel caso seruito, che habbia à detto Signor Emfiteota, tanto nel sudetto sito, che piglia di presente dal Signor N. quanto in qualsiuogli altro, che potesse pigliare per l'auenire sia tenuto gratificarne detto Signor Locatore per gl'altrii suoi siti

Et promisit dictus Reuerendissimus Dominus N. quo supra nomine, & cum eadem de rato promissione præsentem locationem, & concessionem in emphiteusim sibi facere licuisse, & licere, & esse, ac perpetuo fore bonam, &c. & in eam tamquam talem facere toties quoties, &c. consentire omnes personas, &c. in totum, aut pro parte ius, aut interesse aliquam abens, seu habere prætendens, ac toties quoties emphiteotam, & suos, &c. poenitus eximere ab omni lite in dicto, & super dicto sito, aut aliqua illius parte tam forsam motus, quam in futurum mouendas ad omnem solam simplicem & extraiudicalem requisitionem, aut interpellationem faciendam, & carte dictæ Emphiteotæ, ac eius heredem, &c. omnibus dicti D. Proprietarij sumptibus,

bus, & expensis alias in omnes, & singulos casus; & euentus præmissis, vel alicui præmissorum contrarios, siue inualiditatis, vel rescissionis præsentis contractus, ex quo nis capite de omni, & quacumque dicti situs, & terreni euictione generali, vniuersali, & particulari in forma iuris valida, & in Vrbe consueta, & ad omnia damna, &c. teneri voluit ad fauorem dicti D. Conductoris præsentis, &c.

Quæ omnia, &c. de quibus, &c. quod, &c. Pro quibus, &c.

Testamentum.

A Pud Sæctissimum Dominum Nostrom Pontificem Maximum pro Ciuitate Ferrariæ Orator mihi Notario notissimus, asserens dudum proposuisse de bonis, & facultatibus suis disponere, & considerans huiusmodi aptatum propositum nunquam maturius exequi posse, quam dum animus nulla corporis ægritudine perturbatus in viridi rationis, ac intellectus potentia libere patitur, idè deliberauit dum ipse ad præsens Dei beneficio bona corporis valetudine, solitaque mentis sanitate perfruitur condere suum vltimum testamentum nuncupatiuum, quod de iure ciuili dicitur sine scriptis, prout ex nunc condit, & ordinat modo, & forma sequen. &c.

Primum igitur supplex orauit Diuinam Maiestatem, vt quæcumque in hac vita peccauit, pro sua infinita misericordia sibi ignoscere, & animam cum primum ab hoc humano corpore fuerit soluta in celestem portum recipere dignetur, inuocando humiliter Beatam Virginem, ac omnes Sanctos, vt ad impetrandam huiusmodi Diuinam Misericordiam, & gratiam intercedant pro se, & suscipiant patrocinium suum.

Cadaver suum, si in patria decesserit humari voluit in sepultura paterna, sin autem in maiori Ecclesia, in qua esse deserit.

Et quia filios, nec consanguineos habet, de quibus sibi necessario sit cogitandum in euentum, in quem ipse D. Testator decedat absque filijs legitimis, aut naturalibus, & non alias aliter, nec alio modo, de quo expresse protestatus fuit, & protestatur in omnibus, & quibuscumque bonis suis mo-

bilibus, & stabilibus, sequæ mouentibus, iurisque, & actionibus, ac debitorum nominibus, ac in vniuersa hæreditate, & successione sua hæredem vniuersalem instituit, esse voluit, & ore proprio nominauit N. qui teneatur saltem intra sex menses post obitum testatoris emere loca decem Montium non vacabilium Almæ Vrbs, sub Nomine, & ad fauorem Primogeniti N. ac primogenituræ infra scriptæ, & in emptione præscripta erogare pecunias hæreditarias, quæ in promptu reperientur, aut vendere tot ex bonis suppellectilibus hæreditarijs, quot satis erunt pro emptione præfata.

Voluit insuper, ac mandauit dictus Testator, vt hæres, & eius successores infra scripti teneant, ac debeant ex fructibus, redditibus, & prouentibus quibuscumque dictæ hæreditatis intra quadraginta annos proximos à die, qua dictus Testator diem clauerit extremum emisse loca ducenta Montium non vacabilium Almæ Vrbs ultra dicta decem, vt supra emenda, itaut in totum sint loca ducentum, & decem scilicet in fine cuiuslibet ex dictis quadraginta annis loca quinque sub nomine, & fauore primogeniti ipsius Domini Hæredis, & primogenituræ infra facien. Quæ loca ducenta, & decem debeant subiaccere fideicommissio, & primogenituræ infra facien.

Fructus autem redditus, & prouentus in dies decurrendi dictorum locorum Montium pro tempore emendorum, durante tempore dictorum quadraginta annorum, non possint percipi ab hærede, nec ab eius hæredibus, nisi ad effectum deponendi in Monte Pietatis Almæ Vrbs, ad effectum, & cum primum aderit tanta summa erogetur in emptionem vnus loci Montis, quod fieri, ac adimpleri debeat de omnibus fructibus prædictis, ac etiam de fructibus fructuum, durante dicto tempore quadraginta annorum, & hoc ad effectum, vt augeatur, & multiplicetur numerus dictorum locorum ducentorum, & decem, & constituatur certus annuus redditus pro, &c. hæredibus, & primogenituræ, vt infra facien. omnes autem, & singulæ emptiones, & acquisitiones dictorum omnium, & singulorum montium fiant, ac fieri debeant ad fauorem D. Hæredis, & primogenituræ infra scriptæ, quæ subiaceant, & sint obno-

NOVA ADDITIO

xia primogenituræ, & fideicommissio infra scripto cui primogenituræ dicta omnia loca Montium ex nunc prout ex tunc, ac productum etiam, quando empta fuerint omnino applicauit cum onere fideicommissi, & substitutionibus infra scriptis, & idem in quibuscumque literis Patentibus desuper expediendis debeant toties quoties emptiones fieri contigerit fieri expressa mentione de primogenitura, & fideicommissio, ac declarari quod emptiones fiunt de pecunijs profectis ex introitibus hereditarijs, ac de hoc testamento die, & anno quibus celebratum fuit, & de Notario, qui de illo fuit rogatus.

Finitis autem, & completis dictis annis quadraginta cum primus se obtulerit, & præbuerit occasio emendi aliquid Castrum, aut Castra iurisdictionalia debeant nedum dicta Loca ducentum, & decem, verum etiam alia quæcumque loca Montium ex fructibus illorum empta, & multiplicata vendi, & earum precium erogari in emptionem Castri, siue Castrorum præscriptorum, & non in alium usum, cum idoneis tamen cautionibus de euictione Castri, aut Castrorum emendorum, & alijs clausulis, & cautelis desuper necessarijs, & opportunis. Quæ emptio fieri debeat ad fauorem hæredis, ac primogenituræ infra facien. & Castrum, & siue Castra emenda subiacent, & subiacere, ac obnoxia esse debeant primogenituræ, ac fideicommissio, ac pactis poenis declarationibus, substitutionibus, & alijs infra scriptis, & idem mandauit, vt in emptione fiat expressa mentione quam emptio fit de pecunijs hereditarijs profectis ex precio locorum montium præfatorum, ac de hoc testamento die, & anno quibus fuit celebratum, ac de Notario, qui de eo fuit rogatus.

Quoniam verè eius firma voluntas, & intentio fuit, & est vt omnino fieri debeat, ac fiat emptio, & acquisitio Castri, aut Castrorum prædictorum post lapsum dictorum annorum quadraginta, idem voluit, & interea, ac donec, & quousque emptio, & acquisitio facta realiter non fuerit prohibita sit hæredi, ac successoribus perceptio fructuum dictorum locorum Montium, ac ex nunc prout ex tunc, & econtra expresse omni meliori modo prohibuit, quos fructus interea, ac vsque ac factam emptio-

nem præfatam, ac fructuum fructus erogare mandauit in emptionem aliorum locorum Montium in augmentum dictæ multiplicationis modo, & forma, ac prout de alijs supra dictis statutum fuit in omnibus, & per omnia firma nihilominus lege, & ordinatione, vt supra facta circa emptionem Castri, & Castrorum præfatorum cui numquam derogatum esse voluit, & vult.

Ne autem executio suæ voluntatis artificiose, aut negligenter differatur expresse statuit, & mandauit, vt si hæredes, siue successores defecerint, aut fuerint morosi in emptionem Montium, ac illorum multiplicatione, & augmentatione, vt præferatur faciendo per quinquennium cõtinuum teneatur dictus N. & successiue hæredes eius, & successores soluere N. & successiue eius heredibus, & successoribus quibuscumque scuta bis mille monetæ toties quoties per quinquennium præfatum fuerit contrauentum. Quæ poena soluta, vel non, aut gratiosè remissa, teneantur nihilominus hæredes, & successores sui dicta Loca Montium emere, & multiplicationem præfatam omnino facere, quia sic sibi disponere placuit, & placet, & quia etiam aliter non disposuisset.

Et quia non nostrum est prouidere finitros euentus, & casus fortuitos, qui forsitan euenire, & succedere possint, quod Deus auertat, quorum causa non possit ita adimpleri dicti Testatoris voluntas. Ideo statuit vt à solutione dictorum scutorum bis mille, & non possit dici hæredem, & successores incidisse in commissam, imò mora purgari possit dicto quas in casus impedimenti prouenientis expresse. Incendio bello publico præcipue in statu, ac dominio ferrariæ, & locis circumuicinis spatio milliarium triginta, aut inundatione, & qua resultat ammissio fructuum vniuersæ hereditatis, aut qui non ascendant ad præcium locorum quinque montium annuatim, vt supra emendorum spatio quadraginta annorum, qui si ascendant, & satis sint pro emptione locorum quinque Montium omnino emi debeant permissis alijs quibuscunque non obstantibus.

Et insuper tractu temporis pariter euenire possit, vt ex diuersis infortunijs præcipue in statu, ac dominio ferrariæ, euenire solitis, aut possibilibus, vt fructus reddius,

ditus, ac profertus hæreditatis prædictæ ad eum diminuatur, vt non expediat emere Castrum, ac Castra iurisdictionalia. Intra lem casum tantummodo perfecta tamen multiplicatione præfata quam omnino fieri, & compleri statuit, & mandauit ad effectum vt certus redditus hæredi, ac successoribus in primogenitura omnino remanere debeat eos liberatus, ac liberatos esse voluit ab onere faciendi acquisitionem, & emptionem præfata, & voluit eis luere de fructibus locorum Montium præfatorum, ad eorum, & cuiusque ipsorum libitum voluntatis disponere remanentibus nihilominus semper in perpetuum, & in futurum locis Montium prædictis subiectis fideicommissio primogenituræ substitutioni, & deuolutioni prædilectioni, & cautelis infra specificandis, & tam in hoc, quam in purgatione moræ in casu non emptionis locorum Montium per quinquennium continuum, vt supra dictum est, standum sit arbitrio, & declarationi etiam facien. ac Illustrissimis, & Reuerendissimis Dominis Legato, & Episcopo Ferrariæ pro tempore sola facti veritate de bono, & æquo absque Iudicis obseruatione inspecta.

Et prospiciens vt experientia docet familias conseruare in eorum nobilitate, ac dignitate potissimum opibus, ac diuitijs, quæ si in plures partes diuidantur vtique decor, ac splendor familiarum declinare solent, & familiæ quantumcumque nobiles ad inopiam, ac ignobilitatem reducuntur merito cupiens bona. ac vniuersam eius hæreditatem in vna tantum persona conseruari, ac deo dante ampliari, voluit statui, & inreuoocabiler mandauit, vt vniuersa eius hæreditas, & bona cum locis Montium, vt supra emendis augendis, & multiplicandis, sint, & spectent, ac spectare perpetuo debeant ad dictum Dominum Hæredem, vt supra institutum eius vita durante, & post ipsius D. N. mortem succedat in hæreditate, & alijs prædictis bonis, & montium locis emendis, & multiplicandis suprædicti D. N. filius primogenitus si supererit, sin autem alius ex filijs natu maior dictus D. N. si extiterit alias eiusdem primogeniti, aut alterius natu maioris filius, vel ex eo nepos primogenitus, pronepos, & alijs descendentes vnus

post alium de primogenito in primogenitum seruato gradu primogenituræ, & in perpetuum etiam vltra decimum, & vigesimum gradum durante linea masculina legitima, & naturali dicti D. N. vt qui primogenitus erit succedat, & primogenitus intelligatur etiam, quod vnus esset filius.

Quod primogenito, & eius linea masculina, & descendentibus ab ea masculis non extantibus habilibus ad succedendum, ac prolem procreandam iuxta dispositionem, & ordinationem dicti Testatoris, aut extantibus, & postea quodcumque deficientibus, & extinctis, siue extantibus, & esse religiosi, aut alias religionem profiterentur, tunc succedat secundogenitus dicti D. N. aut eius filius, vel nepos, siue pronepos cum sua primogenitura in perpetuum, & in infinitum.

Et si non extaret secundogenitus, vel extaret, & postea quodcumque deficeret, & pariter eius linea legitima, & naturalis extingueretur, succedat tertio genitus, & eius descendentes masculi, & inter eos qui primogenitus erit, & illis non extantibus, siue postea extinctis, succedant alij, & linea dicti D. N. qui primogeniti erunt gradatim, & ordine successiuo vnus post alium in perpetuum, & in infinitum durante linea prædicta, & extantibus masculis legitimis, & naturalibus constante verò legitimo matrimonio, & de proprio corpore, conceptis, & natis ex stirpe, & profapia masculina, non autem postea legitimatis, aut legitimis factis Domini Testatoris vero linea finita, ac omnino extincta succedat Illustr. D. N. filius D. N. germanus frater, ac illius descendentes masculi, & linea masculina primogenituræ locum habente gradatim, & ordine successiuo in perpetuum, & in infinitum, quemadmodum, & c. circa descendentes D. N. dispositum fuit.

Finita vero linea D. N. hæreditas deuoluatur ad filios naturales, aut spurios nothos, & bastardos masculos quocumque genere naturalitatis, & illegitimi cohitus procreatos itaut nulla sit differentia inter masculos spurios, & cuiuscumque generis bastardorum, sed omnes æqualiter admittantur ordine primogenituræ seruato cum alijs contentis in hoc Testamento.

Studeant idè, & omnino curent naturalis, & alij ad dictam successionem vocati legitimacionem, & habilitationem ad successionem in bonis emphiteoticis Ecclesiasticis quatenus tali legitimacionem, & habilitationem opus sit, & non alias aliter, nec alio modo, quatenus verò ob huiusmodi substitutionem bastardorum, & aliorum, ut supra vocatorum testamentum, & alia supra, & infra disposita integre executioni demandare non possint, aut non subsisteret, & propterea bona Emphiteotica Ecclesiastica devoluerunt talis bastardorum, & illegitimorum substitutio locum non habeant, & pro infecta habeatur, & haberi debeat.

Ad probandam in quam filiationem sola paternitatis reputatio, & appellatio sufficiat, & salvis præmissis declaravit, ac voluit intelligi habiles ad succedendum, etiamsi post mortem parentum adita, vel non adita hæreditate etiam quibuscumque ex quavis causa, & occasione eius, aut interesse habentibus, vel habere prætendentibus minimè iudicialiter, vel extraiudicialiter requisitis, & etiam ipsis ignorantibus, & inuitis, & contradicentibus, & etiam quod sine causa cognitione legitimati, aut dispensati forent, hortatur tamen dictus Testator sic successuros, ut aliquando legitimacionem impetrare procurent, & quatenus opus sit, realiter impetrent à quibusvis ad id facultate habentibus, modo forma ordine prædilectione primogenitura, ac prohibitione, & alijs qualitatibus in omnibus, & per omnia prout supra, & infra dictum est semper salvis, & exceptis, & inter naturaliter natos, & procreatos præferantur, qui legitimi erunt per subsequens matrimonium quibus deficientibus, alij qui prius legitimati succedant, deinde qui naturaliter tantum procreati sint, & non legitimati in huiusmodi primogenitura cum sua legitima linea, & naturali masculina similiter de primogenito in primogenitum descendendo, repetitis modo ordine prohibitione qualitatibus, & per dilectione, de quibus in præsentis testamento iura primogenituræ apparent.

Si verò plures erunt naturales sic legitimati, attendatur primogenitus, & maior natus, & sic deinde in infinitum ordine

successivo prout de alijs dictum fuit. Utraque autem linea masculina dictorum D. N. ut supra extincta succedant filij masculi legitimi, & naturales ex filiabus foeminae dicti Domini N. iuxta ordinem successionem, & primogenituram, de qua supra sit mentio, & primo ex primogenita foemina primogenitus masculus legitimus, & naturalis, & alius ut dicta primogenitura descendendum masculorum, & dicto D. N. iuxta eorum primogenituram ordine tamen successivo, & sic in infinitum masculis existentibus legitimis, & naturalibus ex dictis filiabus foeminae dicti D. N. linea directa.

Quibus deficientibus, aut non extantibus, succedant filij masculi legitimi, & naturales ex filiabus foeminae dicti D. N. iuxta ordinem successionem, ac primogenituram, de qua supra dictum est descendentibus ex filiabus foeminae dicti D. N. in omnibus ac per omnia.

Conditione in quolibet filio masculo ex dictis filiabus orto adiecta ut quilibet ipsorum qui cum primum ad successionem dictorum bonorum hæreditarium iuxta huius Testamenti ordinem fuerit admittus, debent se in omnibus, & singulis actis tam publicis, quam privatis cognominari facere de domo, & familia ipsius Domini Testatoris, & principaliter vel cognomine dicti Testatoris secundario vna eum proprio cognomine, & eiusdem insignia in totum suscipere, quod si non fuerit ipso iure, & ipso facto cadat ab omni iure, & commodo huiusmodi hæreditatis, & primogenituræ, quæ devoluantur ad alium filium masculum proximum ex descendentibus à filiabus foeminae Domini N. qui voluerit de familia ipsius Domini Testatoris in actis publicis, & privatis, ut supra dictum est cognominari, & insignia domus ipsius Domini Testatoris suscipere illisque uti ut supra dictum est.

Voluit insuper, acque statuit dictus Testator, quod in totum extincta linea masculina, & foemina etiam descendens ab illegitimis, & alijs supra vocatis possit, & valeat ultimus superstes, quam maluerit de civitate sibi adoptare, aut eligere in filium, qui adoptatus, siue electus ad possessionem bonorum prædictorum admitti possit.

VINCENTII MONADDI.

possit post mortem sui vltimi authoris, & eiusdem adoptati, & seu electi, & ab eo descendentes linea masculina succedat, modo, forma, ordine, prohibitione, & prædilectione, & primogenitura in omnibus, & per omnia, vt supra dictum est. Declarando post adoptionem, & seu electionem ab vltimo masculino facien. adoptatus, siue electus in omnibus suis actibus tam publicis, quam priuatis, de modo, & ac familia Domini Testatoris nominari debeat, vt de alijs supra dictum est, cuius adoptati filij legitimi, & naturales masculi per rectam lineam masculinam descendentes, & iuxta eorum primogenituram in omnibus, & per omnia succedant, vt supra proinde, ac si verè de familia hæredis primo instituti, & seu ipsius Domini Testatoris essent, dummodo de illa se nomenent, ac nominari velle declarent, quæ adoptio toties fieri possit, quoties casus eueniet, quod vnus solus masculus remaneat in domo, & familia præfati, & non alias aliter, nec alio modo.

Et insuper ex iustissimis causis animum ipsius Domini Testatoris momentibus voluit, & statuit, vt omnibus, & quibuscumque primogenitis successuris in hæreditate, ac primogenitura dicti Domini Testatoris liceat præmissis non obstantibus ad omne eorum beneplacitum, & absque causa expressione propria auctoritate de facto, & absque alicuius Iudicis Curix, aut magistratus licentia, decreto, aut mandato, & absque Vicio spolij attentatorum, & alio defectu ordinem naturæ commutare, ac variare, & toties quoties in perpetuum, & in futurum, quem maluerint ex suis filijs masculis legitimis, & naturalibus tam per actum publicum, quam priuatum susceperunt, & etiam per literas missas in primogenitum, & pro primogenito, nominare, appellare, eligere, ac deputare, qui sic nominatus, deputatus, & electus succedere, ac successivè intelligatur, & succedat in dicta hæreditate, & successione, & bonis supranominatis, ac si primogenitus realiter, & cum effectu esset cum eisdem modo, ordine, prohibitione, oneribus, qualitatibus, & primogenitura, ac pro dilectione de quibus supra, & in præfati Testamento sit mentio.

Declarauit etiam se sub filiorum, ac primogenitorum, ac descendendum nomine, & appellatione, tam in conditione, quam in dispositione non intelligere de religiosis masculis, aut foeminis, qui siue quæ religionem, aut Sacerdotium professi fuerint, aut sub professione intra annum integrum, & continuum in ea Religione manserint, nec comprehendere Ecclesiam, aut locum pium, sed solum natos ex carnali, ac legitimo matrimonio, ac proprio corpore descendendo ab hærede, & primogenitis, & alias in omnibus, ac per omnia, vt supra dictum est.

Quoniam verò hæreditates, & bona graue detrimentum patiuntur negligentia illorum, quibus eorum cura, & administratio committitur, vt partim nihil ab occupantibus defenderint, partim ipsi magna cum animæ pernicie prædiderint vltro, distraxerintque, aut adeo sibi suisque adiudicarent, quæ sic neglecta in curia interire nulla spe amplius in pristinum ius suum vendicandi.

Ad prouidendum igitur, ne id accidat, ac bona conseruentur, manuteneanturque statuit expresse, vt illi ad quos temporis progressu dicta bona peruenerint teneantur, & debeant more boni, ac diligentis, & accurati patris familias, prout in dies causæ occasiones, & necessitates se offerent, nedum manutenere, sed restaurare, & pro viribus acta, ac reparata conseruare, seque per publica documenta in actu adhibitionis hæreditatis id omnino facturos efficaciter obligare, quin imò compelli, & cogi possint à proximiori ad illa reparandi, ab omni ruina, & ad faciendi omnia melioramenta in illis necessaria ad conseruatum iuxta temporum qualitatem conditum, ac exigentiam, vt integra illesa, & sine diminutione aliqua remaneant, & stent pleno iure in familia, & in primogenitura prædicta, & insuper ne de bonorum dictæ hæreditatis identitate vllocunque tempore habitari contingat, statuit, vt vniuersæ hæreditatis bona ab eo tempore sui obitus relicta, census, iura, actiones redditus nomina debitorum fortunæ denique, ac alia quocumque nomine nuncupata, & alia ex augmento, & multiplicatione prædicta acquirenda, & interim loca momentum, vt
præ.

præfertur emenda recenseantur, & singulo quadriennio, aut quinquennio perpetuis fortunis temporibus recognosceantur omnibusque diligentissime perquisitis singula cum eorum finibus, denominationibus, pertinentijs, iurisdictionibus, & adiacentijs, vsibus, egressibus, ingressibus, commoditatibus, & vsibus vniuersis ad eorum singula de iure, aut de antiqua consuetudine spectantibus, & pertinentibus in codicem, aut inventarium referantur, idque intra sex menses ad minus à die sui obitus hæres perficiat, & præstat, cuius inventarij exempla quatuor conficiantur, quæ vna cum hoc Testamento, cuius similiter exemplaria quatuor in publicam, & authenticam formam assumptus hæres recipiet conferentur ad perpetuum rei memoriam. Vnum scilicet in Archiuio Communitatis Ferrariæ, aliud in Catasto, seu inter scripturas grauiores Collegij Gesuitarum, aliud in Catasto Capituli Cathedralis Ecclesiæ Ferrariensis, & aliud in Catasto Fratrum Conuentus Sancti Francisci, rogans curam habentes dictorum Catastorum, & scripturarum vt id exequi dignentur.

Dictum Dominum N. ac alios in dicta sua hæreditate successuros existimare vult eos aliquando Deo rationem reddiuros neglectæ liberorum curæ, & familiæ indulgentiæ nimis, & iniuriosæ, ac dissolutæ habitæ, & propterea eos hortatur, vt libera prima statim ætate Deum vereri condocerent. Santo illius metu teneros adhuc animos informant, atque imbuunt adolescentes factos cum ipsa ætate religionem excolant, & Christianæ pietatis præceptis instituant, paci concordieque studeant, ac statim orientibus dissidijs imperio, & auctoritati occurrant, atque alia communis vsus officia, ac præcipuè viris mobilibus conuenientia eleganter obire curent, & si aliquem ex eis bellum accedere contingat non ita temerè id faciat, quin antè videat an iustum illud, iusteque susceptum sit studeatque iniustis rapinis manus abstinere, vt miles non autem latro, aut crassator dicendus videatur. Quoties in certamina descensus erit Deo se, vitamque ita tradat, ita destinet animo pro iustitia pugnare, vt si cade-
ret in acie prælioque eum contingerit mor-

tem, quamquam Dei nostra occumbat, non quia in castris inter arma, pugnasque & cædes versetur propterea debita Christiana pietatis officia intermitat, ac hæredi, & alijs in hæreditate, & augmento prædicto pro tempore successuris expresse præcepit, & mandauit, vt à delictis, & criminibus quantum humana fragilitas patietur abstineant, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, eiusque Pontifici, & suis superioribus, obsequium, ac debitam præstent obedientiam. Quod si secus fuerint, & aliquis, aut aliqui ex eis, vel eorum filiorum, & descendendum præfatorum nunc, & pro tempore quandocumque, & quotiescumque quocumque modo commiserint aliquid delictum etiam læsæ Maiestatis Diuinæ, siue humanæ, quod absit, aut excessum ex quo suis bonis priuandus esset, & priuaretur, voluit, mandauit, & declarauit, & statuit, vt talis delinquens, & delinquentes toties quoties euenerit casus, quod absit tam in vno, quàm in pluribus, & quibuscumque in præsentis dispositione vocatis, & comprehensis, ac illius vigore in sua hæreditate, & augmento successuris acciderit, & euenerit etiam per octo dies ante cognitionem, aut contingentiam delictorum, & crimine huiusmodi, & aliorum, quorum causa, & occasione bona, prædicta in totum, aut pro parte confiscari, aut fisco supplicari deberent; Ipse delinquens, aut delinquentes eo ipso intelligantur, & sint priuati, & exclusi, prout ipsos ex nunc, prout ex tunc, & è contra tamquam indignos, & inhabiles hæreditate, & bonis ipsius D. Testatoris, eorumque fructibus priuati rejicit, & excludit, ita vt fiscus etiam viuentè delinquentè nihil ex fructibus, aut commoditate vsus fructus consequi possit, nec debeat. Imò ab inde imposterum sit factus locus successori in proprietate, & in vsufructu pro alio immediate sequente primogenito, & deinde alijs Ordine præscripto ad successionem bonorum vocatis tamquam si mors naturalis ciuilitè mortui, vel priuati euenisset etiam absque aliqua declaratione. & sententia Iudicis proferenda.

Et si dicti Ciuilitè mortui, aut priuati ad ciuitatem, vel pristinum statum Summi Pontificis benignitate, aut alterius auctoritatem habentis reintegrantur. Quia Dominus

VINCENTII MONALDI

minus Testator intendit adherere benignitati, & dispositioni Principis, mandat, aut statim eo ipso, absque alia sententia, & declaratione Iudicis proferenda, & absque Iudicis auctoritate, vel mandato toties quoties similes casus euenerint intelligantur pariter, & sint restituti, ac reintegrati ad prædicta bona, & iura hæreditaria, & ampliata, & multiplicata, illisque uti, & frui, & illorum possessionem, etiam propria auctoritate de facto, & absque alicuius Iudicis, Curia sue Magistratus licentia decreto, aut mandato, & absque vicio spolijs attentatorum, & alio defectu capere apprehendere, & retinere valeant, ac si delicta commissa, & confiscatio secuta non fuisset in omnibus, & per omnia possint, & valeant, exceptis tamen fructibus medio tempore præceptis, qui remaneant successoribus, qui illos percepissent, & qui huius testamenti vigore successissent, & illa medio tempore possedissent.

Præterea ut huiusmodi sua dispositione semper, & omni tempore integrum effectum sortietur; ac dicta bona cum toto illorum augmento in familia nobili Dominorum N. ac de primogenito in primogenium, & in infinitum, ut supra feruentur, & quia sic dicto Domino Testatori disponere placuit, & placet expresse prohibuit dicto hæredi, & omnibus, & singulis eius in futurum successoribus in perpetuum, ut non possint, nec debeant nomine Trebellianicæ, aut Falcidiæ, sue aliquo titulo etiam dotis assignandæ, aut reddendæ, ac si aut alios ex capriuitate hostium, vel a carcere redimendi, liberandi, aut morbo curandi, sue aeris alieni dissoluendi, & quacumque alia privilegiata, & necessaria, ac viginti causa minimam partem bonorum hæreditariorum, & illorum augmentum diminuens, vel alinare alienationis vocabulo latissime sumpto sub pœna, ut quilibet etiam de omnium quorum interest consensu talia faciens, vel ut facere liceat gratiam Principis etiam motu proprio per se, aut per alios impetrans, aut impetrata, vel concessa utens cadat ab omni successione locum successori relinquens, ultra quod alienatio, & obligatio irritæ sint, & nullæ, ac nullius roboris efficacitæ, sue momêti, & has dimiuationes, & quoscumque alienationes fieri omnino prohi-

buit, tam de bonis hæreditarijs, quam de augmento prædicto, quæ augmenta, ut dictum est sint, & esse intelligantur iisdem conditionibus lege primogenitura, & alijs prædictis hæreditati incorporea alligata, & annexa.

Bueniente autem casu necessariæ, siue vitilis alienationis bonorum hæreditariorum, siue aliorum ex augmento prædicto acquirendorum, aut montium locorum, alienationem, vitiliter tamen fieri permittit præcium autem exinde redigendum erogari statuit in emptionem aliorum bonorum stabilium æque, aut magis vitilium, & in hoc standum sit declarationi Illustrissimorum, & Reuerendissimorum Legati, & Episcopi pro tempore Ferrarien. & in hoc eorum conscientiam oneravit cum cautione de euictione fideiussorum fide, & facultate idoneorum, & ultra cautiones de euictione debeant etiam remanere obligati etiam in specie itaut specialitas generalitati minime deroget, & etiam cum clausula, & effecta constituti perpetuo duraturi, & numquam præscribendi ipsamet bona alienanda, cum regressu ad eadem bona in euentum cuiuscumque euictionis, quæ in totum, aut pro parte iuste, aut iniuste sequeretur super bonis emendis ex precio bonorum vendendorum. Bona autem præfata, in quibus præcium prædictum, fuerit erogatum eidem fideicommissio, ac primogenituræ, ac eisdem oneribus pœnitus, & omnino in perpetuum subiecta, sint, & in quocumque inuestimento præcij bonorum in casus prædictos alienandorum, debeat toties quoties id euenerit fieri emptio pro hærede, & ad fauorem hæredis, & primogenituræ prædictæ, & quod præcium prouenit ex bonis alienatis, & fideicommissio prædicto subiectis, ac de hoc Testamento die, & anno, quibus fuit celebratum, ac de notario qui fuit de eo rogatus.

Mandauit omnino executioni demandari debere quicquid ordinatum apparebit ab ipso Domino Testatore in folio, aut folijs sua manu subscriben. ac si dispositio continenda in dicto folio esset inserta in hoc Testamento.

Ordinavit, ut infra hebdomadâ post eius obitum celebrari debeat missæ ceterum pro salute animæ suæ in altaribus privilegiatis.

Voluit

NOVA ADDITIO

Voluit annis singulis spatio quatuor annorum incipiendorum à die obitus D. Testatoris dotari vnā puellam de sua Patria N. eligendā ab hærede, & earum singulis pro dote solui libras centum monetæ illarum partium.

Huius autem sui testamenti, seu vltimæ voluntatis facitorem, ac defensorem constituit, & fecit Illustrissimum, & Reuerendissimum Dominum N. rogans S. D. I. vt pro ipsius D. Testatoris S. Illustrissima D. Obseruantia hoc vltimum Officium sibi præstare ne grauetur, ac hæredi, & successoribus suis consilio, & fauore adiuuet, ac vt qua benignitate, ac fauore S. D. Illustrissima erga D. Testatorem viuentem omnibus in rebus, ac rationibus suis vsa est ean-

dem mortuo exhibere, atque vt huius sui testamenti impedimenta quæcumque tollantur, gratiose providere dignetur.

Atque hoc dixit effem suum vltimum Testamentum nuncupatiuum, & sine scriptis quod si tamquam testamentum non subsistat iure codicillorum donationis causa mortis, ac in vim cuiuscumque alterius voluntatis, & dispositionis valere, ac alijs omni alio meliori modo valere voluit, & vult atque omnibus alijs hucusque ab ipso conditis, & factis, quas irritas fecit præualere decreuit, & statuit ad laudem Omnipotentis Dei eiusque Gloriosissime Genitricis semper Virginis.

Super quibus, &c.

F I N I S.

Regestum :

✠ A B C D E F G H I K L M N O P Q
R S T V X Y Z.

A a B b C c D d E e.

a b c d.

Omnes sunt quaterniones, præter ✠, c, qui sunt duerniones, & E e, d, quæ sunt ternio.

R O M Æ,

Ex Typographia Gulielmi Facciotti. M D C X X I.

Cum Privilegio, & Superiorum Permissu.

Regellum.

Q P O N M L K I H G F E D C B A

X Y Z

Aa Bb Cc Dd Ee.

a b c d.

Omnes sunt quatuordecim, praeter q, c, qui sunt duae-
niones, & E, q, qui sunt unio.

R O M A E

Ex Typographia Gulielmi Fricolii. MDCXXI.

Casa Fricolii, & Typographia Fricolii.

